

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

El debat sobre l'oficialitat lingüística d'una Catalunya independent (2012-2018): història, actors i propostes

Montserrat Sendra i Rovira

ADVERTIMENT. La consulta d'aquesta tesi queda condicionada a l'acceptació de les següents condicions d'ús: La difusió d'aquesta tesi per mitjà del servei TDX (www.tdx.cat) i a través del Dipòsit Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha estat autoritzada pels titulars dels drets de propietat intel·lectual únicament per a usos privats emmarcats en activitats d'investigació i docència. No s'autoritza la seva reproducció amb finalitats de lucre ni la seva difusió i posada a disposició des d'un lloc aliè al servei TDX ni al Dipòsit Digital de la UB. No s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX o al Dipòsit Digital de la UB (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant al resum de presentació de la tesi com als seus continguts. En la utilització o cita de parts de la tesi és obligat indicar el nom de la persona autora.

ADVERTENCIA. La consulta de esta tesis queda condicionada a la aceptación de las siguientes condiciones de uso: La difusión de esta tesis por medio del servicio TDR (www.tdx.cat) y a través del Repositorio Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha sido autorizada por los titulares de los derechos de propiedad intelectual únicamente para usos privados enmarcados en actividades de investigación y docencia. No se autoriza su reproducción con finalidades de lucro ni su difusión y puesta a disposición desde un sitio ajeno al servicio TDR o al Repositorio Digital de la UB. No se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR o al Repositorio Digital de la UB (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al resumen de presentación de la tesis como a sus contenidos. En la utilización o cita de partes de la tesis es obligado indicar el nombre de la persona autora.

WARNING. On having consulted this thesis you're accepting the following use conditions: Spreading this thesis by the TDX (www.tdx.cat) service and by the UB Digital Repository (diposit.ub.edu) has been authorized by the titular of the intellectual property rights only for private uses placed in investigation and teaching activities. Reproduction with lucrative aims is not authorized nor its spreading and availability from a site foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository. Introducing its content in a window or frame foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository is not authorized (framing). Those rights affect to the presentation summary of the thesis as well as to its contents. In the using or citation of parts of the thesis it's obliged to indicate the name of the author.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

El debat sobre l'oficialitat lingüística d'una Catalunya independent: història, actors i propostes

Annex: corpus i càlculs

Montserrat Sendra i Rovira

Director: F. Xavier Vila i Moreno

Tutor: Lluís Payrató

Tesi doctoral per optar al títol de Doctor en Filologia Catalana

Programa de doctorat: Estudis lingüístics, literaris i culturals (HDKoP)

Línia de recerca: Estudis avançats en lingüística i literatura catalanes (101211)

Departament de Filologia Catalana i Lingüística General

Facultat de Filologia i Comunicació

Universitat de Barcelona, 2022

Índex

Índex.....	2
1 Corpus	3
1.1 Corpus quantitatiu (ordre alfabètic).....	3
1.2 Corpus quantitatiu (ordre cronològic).....	75
1.3 Subcorpus d'articles d'opinió: referències (ordre alfabètic)	149
1.4 Subcorpus d'articles d'opinió: referències (ordre cronològic)	167
1.5 Subcorpus d'articles d'opinió: textos (ordre cronològic).....	185
1.6 Programes electorals	1204
1.6.1 Eleccions del 25-11-2012.....	1205
1.6.2 Eleccions del 27-9-2015	1220
1.6.3 Eleccions del 21-12-2017.....	1230
1.7 Enquestes	1235
1.7.1 Enquesta 1: Ara.....	1235
1.7.2 Enquesta 2: El Periódico	1237
1.7.3 Enquesta 3: Racòmetre	1238
1.7.4 Enquesta 4: Racó Català.....	1239
1.7.5 Enquesta 5: Ara.....	1240
1.7.6 Enquesta 6: Gigaenquesta.....	1241
1.7.7 Enquesta 7: E-Notícies	1243
1.7.8 Enquesta 8: Twitter	1244
1.7.9 Enquesta 9: La Vanguardia.....	1245
1.7.10 Enquesta 10: El Periódico	1247
1.7.11 Enquesta 11: La Vanguardia.....	1248
1.7.12 Enquesta 12: El Periódico	1249
1.7.13 Enquesta 13: El Punt Avui.....	1252
1.8 Humor gràfic.....	1254
2 Càlculs.....	1258
2.1 Recompte dels articles d'opinió publicats als mitjans	1258
2.2 Recompte de les notícies publicades als mitjans.....	1260
2.3 Recompte dels autors dels articles d'opinió	1263

1 Corpus

1.1 Corpus quantitatiu (ordre alfabètic)

N = 1.472

1. 8TV (2016-04-07). [Tertúlia](#). *8 al dia*, 8TV.
2. ABAD, Francesc (2013-06-19). "[Més sobre el nostre futur, el com som i el com expliquem el que som](#)". Blog *Dies de glòria*.
3. ABAD, Francesc (2015-02-11). "[Constitucions, deliris i debats tan absurds com letals que creïem tancats](#)". Blog *Dies de glòria*.
4. ABAD, Francesc (2016-04-10). "[Koiné, mentides i manifestos. Dades contra la manipulació](#)". Blog *Dies de Fúria. Dies de Glòria*.
5. ABC (2016-04-14). "[Los del manifiesto Koiné niegan que pidieran sólo el catalán como oficial](#)". *ABC*.
6. ABC.ES (2017-08-28). "[Las nueve claves de la hilarante Ley de Transitoriedad que han diseñado los independentistas catalanes](#)". *ABC*.
7. ACEITÓN, Anna (2016-04-26). "[Mots que són un tresor](#)". *Unilateral.cat*.
8. ACN (2012-10-08). "[Junqueras assegura que el castellà seria una llengua oficial en una Catalunya independent](#)". 3/24.
9. ACN (2013-05-12). "[Òmnium considera que una consulta té 'més força exterior' que una declaració unilateral del Parlament](#)". *Ara*.
10. ACN (2014-10-23). "[Plataforma per la Llengua aposta perquè el model lingüístic d'una Catalunya independent es decideixi democràticament](#)". 3/24.
11. ACN (2015-01-27). "[La constitució del jutge Vidal preveu la cooficialitat de l'espanyol, llistes obertes i absència d'exèrcit](#)". *Vilaweb*.
12. ACN (2015-04-29). "[Joandomènec Ros aposta pel català com a única llengua oficial en una Catalunya independent](#)". *Vilaweb*.
13. ACN (2015-04-29). "[Joandomènec Ros aposta pel català com a única llengua oficial en un futur estat independent](#)". *La Vanguardia*.
14. ACN (2015-08-27). "[El català única llengua oficial de la República Catalana?](#)". *Directe.cat*.
15. ACN (2015-08-28). "La llengua catalana rep bona part de les esmenes a la Constitució de Vidal". *Regió7*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
16. ACN (2015-09-03). "[Plataforma per la Llengua només confia en la independència per recuperar la 'normalitat' del català](#)". *El Punt Avui*.

17. ACN (2015-10-10). "[L'Institut d'Estudis Catalans treballa per obrir delegacions a Andorra i l'Alguer](#)". *Vilaweb*.
18. ACN (2016-03-29). "[Un manifest impulsat pel Grup Koiné advoca pel català com a llengua territorial única en una Catalunya independent](#)". *La Vanguardia*.
19. ACN (2016-03-30). "[Piden que el catalán sea única llengua territorial](#)". *La Mañana*.
20. ACN (2016-03-31). "[Koiné demana no repetir esquemes de la transició i l'autonomisme en la política lingüística d'una Catalunya independent](#)". *Vilaweb*.
21. ACN (2016-03-31). "[Koiné demana no repetir esquemes de la transició i l'autonomisme en la política lingüística d'una Catalunya independent](#)". *Directe.cat*.
22. ACN (2016-03-31). "[Koiné vol que el català sigui la llengua de referència en la República independent](#)". *El Món*.
23. ACN (2016-04-01). "[Koiné demana no repetir esquemes de l'autonomisme en política lingüística](#)". *Empordà.info*.
24. ACN (2016-04-01). "[Més de 200 acadèmics demanen que el català sigui l'única llengua oficial d'una Catalunya independent](#)". *Directe.cat*.
25. ACN (2016-04-01). "[SCC qualifica d'anomalia democràtica el manifest impulsat a favor del català com a llengua única](#)". *El Món*.
26. ACN (2016-04-01). "[SCC qualifica d'anomalia democràtica el manifest impulsat pel Grup Koiné a favor del català com a llengua única](#)". *Vilaweb*.
27. ACN (2016-04-01). "[SCC qualifica d'anomalia democràtica el manifest impulsat pel Grup Koiné a favor del català com a llengua única](#)". *La Vanguardia*.
28. ACN (2016-04-06). "[Rabell titlla el manifest Koiné de "racista" i Puigdemont ho nega però defensa la cooficialitat](#)". *Directe.cat*.
29. ACN (2016-04-06). "[Rabell titlla el manifest Koiné de "racista" i Puigdemont ho nega però defensa la cooficialitat](#)". *El Punt Avui*.
30. ACN (2016-04-07). "[Puigdemont: "El Govern garantirà els drets lingüístics"](#)". *La Mañana*.
31. ACN (2016-04-13). "[El Grup Koiné nega que el manifest proposi el "monolingüisme" o l'oficialitat única del català](#)". *La Vanguardia*.
32. ACN (2016-04-13). "[El Grup Koiné nega que el manifest proposi el "monolingüisme" o l'oficialitat única del català](#)". *Directe.cat*.
33. ACN (2016-05-11). "[La primera proposta de constitució defineix Catalunya com una república ciutadana i fixa un règim presidencialista](#)". *Diari de Tarragona*.
34. ACN (2016-05-20). "[El director del Lull: "el manifest Koiné ha estat un toc d'alerta"](#)". *Directe.cat*.

35. ACN (2016-08-22). "[Experts lingüistes carreguen contra la cooficialitat perquè pot posar en risc el català](#)". *Empordà.info*.
36. ACN (2016-09-08). "[SCC rebutja "la Catalunya monolingüe dels separatistes"](#)". *El Món*.
37. ACN (2016-10-24). "[La Vall d'Aran proposa una Catalunya 'binacional'](#)". *El Món*.
38. ACN/EFE (2015-08-26). "El castellà també serà oficial". *Regió7*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
39. ACN/EFE/DdG (2015-08-26). "El castellà seguirà sent llengua oficial". *Diari de Girona*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
40. AGENCIAS (2016-04-02). "[Un grupo de 280 intelectuales defiende el catalán como lengua única en Cataluña](#)". *La Opinión A Coruña*.
41. AGENCIAS (2017-08-02). "[El castellano seguiría siendo lengua oficial en una Cataluña independiente, según Puigdemont](#)". *Vozpópuli*.
42. AGUILERA, Gemma (2015-07-30). "[Plataforma per la Llengua es mulla pel 27S](#)". *El Temps*.
43. AGUILERA, Gemma (2017-06-12). [Entrevista a Juan Carlos Moreno Cabrera](#). *El Món*.
44. ALBERTE, M.; MORENO, J.C.; SENZ, S. (2012-10-26). "[Les llengües \(i el castellà\) en la Catalunya independent. Document de treball](#)".
45. ALCOLEA, Marta (2016-05-11). "[República presidencialista, sense exèrcit, i el català i l'aranès llengües oficials](#)". *El Nacional*.
46. ALEGRET, Òscar; DE YZAGUIRRE, Lluís; SÁEZ, Albert (2016-06-07). Acte de cloenda del postgrau de Correcció i Assessorament Lingüístic de la UAB: "La degradació de la llengua i l'estat propi. Un debat a l'entorn del manifest Koiné". Institut d'Estudis Catalans.
47. ALEXANDRE, Víctor (2013-09-25). "Ara ens volen «suïcidat» la llengua". *Revista Lletres*. No disponible.
48. ALEXANDRE, Víctor (2014-02-01). "La llengua oficial en la Catalunya independent". *Revista Lletres*. No disponible.
49. ALEXANDRE, Víctor (2014-06-27). "Què en farem, de la llengua, en ser independents?". *Revista Lletres*. No disponible.
50. ALOGUÍN, Magí (2016-04-13). "[En defensa del manifest](#)". *Diari de Tarragona*.
51. Álvarez, Elsa (2012-04-15). "La marginació del castellà". Blog d'Elsa Álvarez. Inicialment publicat a: <http://blocs.mesvilaweb.cat/node/view/219613> (no disponible). Disponible [aquí](#).
52. ÁLVAREZ, Elsa (2012-10-14). "[De què parlem quan diem que el castellà ha de ser oficial](#)". *Diari Gran del Sobiranisme*.

53. ÁLVARO, Francesc (2016-03-31). "[Los tabúes constituyentes](#)". *La Vanguardia*. Publicat també al [Blog de Francesc-Marc Álvaro](#).
54. ÁLVARO, Francesc-Marc (2013-11-28). "La llengua dels avis". *La Vanguardia*.
55. ALZAMORA, Sebastià (2012-03-01). "[En castellà també, per descomptat](#)". *Ara*.
56. ALZAMORA, Sebastià (2013-04-13). "[Nosaltres no som tontos](#)". *Ara*.
57. ALZAMORA, Sebastià (2013-05-13). "[Constantino Romero i Muriel Casals](#)". *Ara*.
58. ALZAMORA, Sebastià (2013-05-14). "[Una altra nota sobre el castellà cooficial](#)". *Ara*.
59. ALZAMORA, Sebastià (2013-05-17). "[En Wert i jo](#)". *Ara*.
60. ALZAMORA, Sebastià; BOYA, Mireia; GOMÀ, Enric; OLID, Bel; SERRA, Blanca (2017-09-03). "[Català i castellà haurien de ser cooficials en una futura República Catalana?](#)". *El Suplement, Catalunya Ràdio*.
61. ANGUERA, Xavier (2014-06-09). "[Sí, es aquí \(lo del catalán\) \(I\)](#)". *El Matí Digital*.
62. ANGUERA, Xavier (2014-06-16). "[Sí, es aquí \(lo del catalán\) \(II\)](#)". *El Matí Digital*.
63. ANTCZAK, Richard (2014-07-24). "[En defensa del bilingüisme](#)". *Nació Dítigal*.
64. ARA (2012-10-08). "[Oriol Junqueras: "A la Catalunya independent el castellà serà llengua oficial"](#)". *Ara*.
65. ARA (2012-10-18). "[El castellà, llengua oficial a la Catalunya independent? Només Solidaritat s'hi oposa](#)". *Ara*.
66. ARA (2012-10-30). "[Òmnium reclama que el 25-N s'esculli l'últim Parlament autonòmic](#)". *Ara*.
67. ARA (2014-05-12). "[Òmnium considera que una consulta té "més força a l'exterior" que una declaració unilateral del Parlament](#)". *Ara*.
68. ARA (2014-09-07). "La llengua al nou estat". *Ara*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
69. ARA (2016-04-01). "[El Grup Koiné demanen no repetir "els esquemes de l'autonomisme"](#)". *Ara*.
70. ARA (2017-05-25). "[Junqueras defensa que "ningú perdrà els seus drets lingüístics" en una futura República catalana](#)". *Ara*.
71. ARA (2017-08-02). "[Puigdemont assegura que el català i el castellà seguint sent oficials en cas d'independència](#)". *Ara*.
72. ARAGAY, Ignasi (2016-04-10). "[Quatre paraules sobre el català](#)". *Ara*.
73. ARAU, Ramon (2016-04-10). "[Monolingüisme](#)". Carta al director, *La Vanguardia*.
74. ARDEVOL, Clara (2018-07-11). [Entrevista a Joaquim Arenas](#). *Vilaweb*.
75. ARENAS, Carme (2016-04-08). "[Deixarem passar l'oportunitat?](#)". *Tribuna.cat*.

76. ARENAS, Joaquim (2012-03-01). "[En castellà també, sisplau, o el preu de la independència](#)". *Ara*.
77. ARENAS, Joaquim (2016-04-13). "[Comunicat de Llengua i República davant el debat suscitat pel manifest "Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent"](#)". Comunicat publicat a la web de Llengua i República.
78. ARENAS, Joaquim (2016-06-01). "[Senyor director](#)". *Serra d'Or* 678 (juny 2016).
79. ARENAS, Joaquim (2017-04-10). "[El Manifest KOINÉ, un any després](#)". *Capgròs, Diari Digital de Mataró i Maresme*.
80. ARENAS, Joaquim (2017-06-01). "[El Manifest KOINÉ, un any després](#)". *Llengua Nacional*, 99, març 2017, p. 18.
81. ARENAS, Joaquim; MUSET, Margarida (2015-05-06). "[Aprendre del passat per construir el futur](#)". *Contrastant.cat*.
82. ARENAS, Joaquim; MUSET, Margarida (2016-04-03). "[La República també... ha de salvar-nos els mots](#)". *Vilaweb*.
83. ARENAS, Joaquim; SISTAC, Ramon; BIOSCA, Marc; BIOSCA, Robert (moderador) (2017-06-01). Col·loqui sobre la normalització lingüística a la Catalunya independent. Ateneu Popular de Ponent de Lleida.
84. ARGEMÍ, Aureli (2016-01-15). "[El bilingüisme és el problema, no la solució](#)". *Lliure i millor.cat*.
85. ARMADÀS, Joan Ramon (2016-04-05). "[El català com a polèmica \(altre cop\)](#)". *El Món*.
86. ARMENGOU, Josep Maria (2017-05-09). "[De la llengua d'avui i de la República](#)". *L'Unilateral*.
87. ARRAUT, Jordi (2015-04-17). "La nació és llengua, i viceversa". Carta al director. *El Punt Avui*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
88. ARTIGAS, Lourdes (2015-08-28). "[Dues mil esmenes ciutadanes a la constitució de Vidal](#)". *El Punt Avui*.
89. ARZA, Juan (2016-04-11). "[Hoy paciencia e inmersión, mañana independencia y monolingüismo](#)". *La Razón*.
90. ASOCIACIÓN POR LA TOLERANCIA (2016-04-04). "[Las múltiples trampas del "Manifiesto Koiné"](#)". *La Tribuna del País Vasco*.
91. ASSEMBLEA NACIONAL CATALANA (ANC) (2015-09-04). [Bases de Gramenet per la Cultura i l'Educació](#). Pàgina web de l'ANC.
92. ASSOCIACIÓ DE JURISTES EN DEFENSA DE LA LLENGUA PRÒPIA (2015-11-06). "[La llengua catalana a l'estat propi: oficialitat o cooficialitat](#)". 11a Jornada Juristes per la Llengua.
93. AYMÀ, Josep Maria (2013-12-15). "[L'ús del castellà en l'Estat català](#)". *El Punt Avui*.

94. AYMAMÍ, Montserrat (2016-04-14). "[El català, única llengua oficial a Catalunya?](#)". Carta al director, *Ara*.
95. Aznar, Jordi (2015-08-29). "El castellà no és necessari". Carta al director. *El Punt Avui*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
96. AZOUZ, Tayssir (2016-04-02). "[Males llengües](#)". *El Món*.
97. BADIA, Jordi (2015-02-20). "[Pau Vidal a 'Els matins': un filòleg a la selva de la demagògia](#)". *Vilaweb*.
98. BADIA, Jordi (2015-06-29). "[Pau Vidal a 'Els matins': un filòleg a la selva de la demagògia](#)". Blog *El clot de les ànimes*.
99. BADIA, Jordi; CARDÚS, Pere (2016-10-04). [Entrevista a Maria Teresa Cabré](#). *Vilaweb*.
100. BADIA, Jordi; MARESMÀ, Assumpció (2014-07-07). [Entrevista a Germà Colón](#). *Vilaweb*.
101. BADIA, Jordi; MARESMÀ, Assumpció (2014-07-14). [Entrevista a Joan Veny](#). *Vilaweb*.
102. BADIA, Jordi; MARESMÀ, Assumpció (2014-11-03). [Entrevista a Gabriel Bibiloni](#). *Vilaweb*.
103. BAGES-QUEROL, Jordi (2016-04-19). "[La llengua, l'ètica i l'estètica](#)". *Lliure i Millor*.
104. BAIGES, Siscu (2016-04-04). "[Col·lectiu Koiné: I allò meu, com està?](#)". *El Triangle*.
105. BAÑOS, Antonio (2017-03-20). [La república possible](#). Barcelona: Ara Llibres, p. 305.
106. BARBETA, Jordi (2012-10-12). [Entrevista a Artur Mas](#). *La Vanguardia*.
107. BARCELÓ, Toni (2016-09-11). "[Desmitificant Babel](#)". *Lliure i Millor*.
108. BARGALLÓ, Josep (2013-05-27). "[Model cultural i lingüístic en una Catalunya independent](#)". Blog *Torredembarra sur mer*.
109. BARGALLÓ, Josep (2014-11-16). Xerrada: "[Model cultural i lingüístic de Catalunya](#)". *Elgarrotxí.cat*. [Text](#) al blog *Torredembarra sur mer*.
110. BARNILS, Andreu (2013-06-16). "[Moltes gràcies, Carmen Pérez](#)". *Vilaweb*.
111. BARNILS, Andreu (2013-06-23). [Entrevista a Carme Junyent](#). *Vilaweb*.
112. BARNILS, Andreu (2014-04-25). "[Esteu segurs que no faran servir l'oficialitat del castellà com una arma en contra?](#)". *Vilaweb*.
113. BARNILS, Andreu (2015-02-01). "[La meva constitució catalana](#)". *Vilaweb*.
114. BARNILS, Andreu; MARESMÀ, Assumpció (2014-10-03). [Entrevista a Irene Rigau](#). *Vilaweb*.
115. BARQUÍN, Susanna (2016-04-24). "[Llengua oficial](#)". *Segre*.
116. BARRENA, Xabier (2016-05-12). "[Esbós de república](#)". *El Periódico*.
117. BARRENA, Xavi (2016-04-01). "[Els partits carreguen contra el manifest "xenòfob" sobre el català](#)". *El Periódico*.
118. BARRENA, Xavi (2016-04-01). "[Junts pel Sí reitera su apoyo al bilingüismo tras el manifiesto que pide abolirlo](#)". *El Periódico*.

119. BARRENA, Xavi (2017-05-26). [Entrevista a Oriol Junqueras](#). *El Periódico*.
120. BARRENA, Xavier (2016-04-02). "[JxSí reitera el suport al bilingüisme tot i el manifest que demana abolir-lo](#)". *El Periódico*.
121. BARRIERAS, Mònica; COMELLAS, Pere; CORTÈS-COLOMÉ, Montserrat; FUENTES-CALLE, Alicia; JUNYENT, M. Carme (2014-10-27). "[El silenci](#)". *Vilaweb*.
122. BARRUFET, Sebastià (2016-04-06). "[El català, idioma oficial](#)". *ReusDigital.cat*.
123. BASSAS, Antoni (2016-04-07). "[Manifestos i danys col·laterals](#)". *Ara*.
124. BASSAS, Antoni (2016-04-12). "[La llengua interessant](#)". *Ara*.
125. BASSAS, Antoni (2016-04-17). "[La fragilitat del català és la preocupació comuna](#)". *Ara*.
126. BASSETS, Lluís (2016-04-11). "[El trilema catalán](#)". *El País*.
127. BASTARDAS, Albert; CALAFAT, Rosa; DALMASES, Antoni; PONS, Damià; PRADILLA, Miquel Àngel (2013-10-11). Taula rodona "[Quin futur tenim a Europa?](#)". Moderador: Josep Martínez. II Simposi d'ensenyament de la llengua i la literatura catalanes a la secundària i a la universitat: Quin futur volem? Perspectives i propostes. Institut d'Estudis Catalans.
128. BASTÉ, Jordi (2013-11-21). Entrevista a Jordi Pujol. *El món a RAC1*. No disponible.
129. BATALLÉ, Marc (2012-11-04). "[Si vol que el català sigui l'única llengua oficial a l'estat propi](#)". *El Punt Avui*.
130. BELLA, Emili (2016-05-09). "[El català, oficial a la Constitució](#)". *El Punt Avui*.
131. BELLA, Emili (2016-05-12). "[Nació de la Mediterrània](#)". *El Punt Avui*.
132. BELLA, Emili (2016-05-26). "[Llengua pròpia no vol dir res?](#)". *El Punt Avui*.
133. BELZUNCES, Marc (2012-10-12). "[L'independentisme m'aboca a l'exili. Consolidant el meu NO a aquesta independència](#)". Blog *De l'holocè estant*. No disponible. Penjat també [aquí](#).
134. BELZUNCES, Marc (2012-11-08). "Són en castellà perquè és bilingüe". Blog *De l'holocè estant*. No disponible.
135. BELZUNCES, Marc (2013-06-11). "[La Catalunya irreal del cooficialisme: quan l'independentisme esdevé etnicista](#)". *Vilaweb*.
136. BENEGRE.CAT (2016-04-06). "[L'IEC proposa que l'única llengua oficial de la Catalunya independent sigui la de Maria Lapiedra](#)". *Benegre.cat*.
137. BENEJAM, Álvaro (2016-04-28). "[Cultura vs. Koiné](#)". *Tot Sant Cugat*.
138. BENÍTEZ, Brais (2014-09-02). "[La protecció de la llengua catalana, element central del sobiranisme](#)". *La Veu del País Valencià*.
139. BENÍTEZ, Brais (2014-09-06). "[Proceso soberanista \(4\): ¿Qué papel juega la lengua catalana?](#)". *La Marea.com*.

140. BERTRAN, M. Victòria (2017-04-02). [Entrevista a Josep Murgades](#). *Diari de Tarragona*.
141. BEZSONOFF, J. Daniel (2013-06-03). "[La llengua de la república catalana](#)". *E-notícies*.
142. BIBILONI, Gabriel (2012-03-02). "[L'espanyol i l'Estat català](#)". Blog *El blog de Gabriel Bibiloni*.
143. BIBILONI, Gabriel (2012-10-09). "[Construir un estat amb l'espanyol com a llengua oficial és un risc explosiu](#)". *Vilaweb*.
144. BIBILONI, Gabriel (2012-10-24). "[Tres idees per a la política lingüística al nou Estat \(o als nous Estats\)](#)". Blog *El blog de Gabriel Bibiloni*.
145. BIBILONI, Gabriel (2012-10-26). "[El risc de la cooficialitat](#)". *El Triangle* 1.082.
146. BIBILONI, Gabriel (2013-09-25). "Un Estat per a normalitzar el català". *Revista Lletres*. No disponible. Disponible a [Núvol](#).
147. BIBILONI, Gabriel; JOAN, Bernat; JUNYENT, Carme; MURGADES, Josep, SOBREQÜÉS, Jaume (moderador) (2016-08-22). [La llengua en un nou estat](#). XLVIII Universitat Catalana d'Estiu.
148. BIERGE, Åstrid (2016-04-07). "[El problema del català](#)". *El Món*.
149. BITENC, Maja (2015-11-20). "[L'eslovè abans i després de la independència](#)". Butlletí núm. 14, *Cercle XXI*.
150. BON PORT (2016-03-31). [Entrevista a Miquel Gil](#). Video a Youtube.
151. BONADA, Salvador (2014-03-06). "[Castellà oficial, i un ou dur!](#)". *Diari gran del sobiranisme*.
152. BONET, Lluís (2014-12-12). "[Efectes de la independència en la cultura](#)". *Ara*.
153. BONET, Miquel (2015-09-23). "[Les llengües són símbols](#)". *La taula rodona*.
154. BORONAT, Joan (2015-03-27). "[El món bilingüe](#)". Carta al director. *La Vanguardia*.
155. BORONAT, Joan (2015-04-06). "Més sobre bilingüisme". Carta al director. *La Vanguardia*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
156. BORONAT, Joan (2016-04-21). "[Espanyolistes de dretes, espanyolistes d'esquerres](#)". Carta al director, *Diari de Girona*.
157. BORRÀS, Xavier (2014-04-30). "[Estat, no «Estado»](#)". *Nació Digital*.
158. BORRELL, Josep (2016-04-20). "[Koiné](#)". *Segre*.
159. BOSCH, Jordi (2014-04-28). "[Assolim la perfecció](#)". *El Singular Digital*.
160. BOSCH, Xavier (2016-04-11). "[La llengua, al servei del 'tòtem' independentista](#)". Carta al director, *El Periódico*.
161. BOTRAN; FRANQUESA; GIMENO (coords.) (2014-05-09). [Qüestions d'estat: reflexions per al país del futur](#). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans i Òmnium Cultural.

162. BOU, Lluís (2014-03-15). "[CDC ja es prepara per a la Catalunya independent](#)". *El Singular Digital*.
163. BOVER, Rosa (2015-03-19). "Els Alberts i els Albertos". Carta al director. *El Periódico*.
Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
164. BOYA, Mireia (2016-04-10). "[L'altra: l'occità minoritzat](#)". *Nació Digital*.
165. BRANCHADELL, Albert (2012-02-20). "[Evitar l'estat fallit](#)". *L'hora*.
166. BRANCHADELL, Albert (2012-03-11). "[En castellà \(i en anglès\) seriosament](#)". *Ara*.
167. BRANCHADELL, Albert (2012-05-14). "[Quan el monolingüisme no és possible](#)". *Ara*.
168. BRANCHADELL, Albert (2012-05-17). "[Potser no estem tan malament](#)". *El Periódico*.
169. BRANCHADELL, Albert (2012-10-08). "[Catalán: 30 años más de vitalidad](#)". *El País*.
170. BRANCHADELL, Albert (2012-10-26). "[La quimera monolingüe](#)". *El Triangle* 1.082.
171. BRANCHADELL, Albert (2013-01-01). "[Les llengües a Ucraïna](#)". *L'Avenç*.
172. BRANCHADELL, Albert (2013-01-23). "[Un castellà útil en una Catalunya normalitzada](#)".
Directa 302.
173. BRANCHADELL, Albert (2013-08-05). "[Dubtes sobre la cooficialitat](#)". *El Periódico*.
174. BRANCHADELL, Albert (2013-09-01). "[Les llengües a Letònia](#)". *L'Avenç* 393.
175. BRANCHADELL, Albert (2014-01-02). "[La política lingüística en espera](#)". *El Periódico*.
176. BRANCHADELL, Albert (2014-03-13). "[Lliçons d'Ucraïna](#)". *El Periódico*.
177. BRANCHADELL, Albert (2014-08-14). "[Les llengües del possible estat català](#)". *Ara*.
178. BRANCHADELL, Albert (2015-01-25). "[Una altra Constitució catalana](#)". *El Periódico*.
179. BRANCHADELL, Albert (2015-04-01). "[Monolingüisme oficial en estats lingüísticament heterogenis. El cas de l'estat català independent](#)". *Revista d'Estudis Autònomic i Federals*, 21, abril 2015, pàg. 202-236.
180. BRANCHADELL, Albert (2015-10-01). "[El catastrofisme cansa. Remarques crítiques sobre El bilingüisme mata](#)". *Els Marges*, 107.
181. BRANCHADELL, Albert (2015-10-08). "[Les balances lingüístiques](#)". *Ara*.
182. BRANCHADELL, Albert (2016-03-30). "[Una rebequeria de l'hegemonisme lingüístic](#)". *Ara*.
183. BRANCHADELL, Albert (2016-04-09). "[Un Estat, una llengua](#)". *El Periódico*.
184. BRANCHADELL, Albert (2016-04-30). "[Llengües amb molts manifestos](#)" / "[Catalunya, una nació plena de manifestos por la lengua](#)". *La Vanguardia*.
185. BRANCHADELL, Albert (2017-01-01). "Post-secession duties: about the equal recognition of languages in an Independent Catalonia". Dins de KRAUS, Peter A. i VERGÉS, Joan (coord.). [The Catalan Process. Sovereignty, self-determination and democracy in the 21st century](#). Barcelona: Generalitat de Catalunya, Institut d'Estudis de l'Autogovern.
186. BRANCHADELL, Albert (2018-06-24). "[La consellera davant el castellà](#)". *El Periódico*.

187. BRANCHADELL, Albert; JUNYENT, Carme; VOLTAS, Eduard (2012-10-24). Taula rodona "Llengua i Estat propi", organitzada per ERC-Gràcia. Vídeo en tres parts: [1](#), [2](#) i [3](#).
188. BRANCHADELL, Albert; MARÍ, Isidor; STRUBELL, Miquel (2013-03-04). Taula rodona "[Les llengües de la independència, a debat](#)". Òmnium Montnegre. [Notícia](#).
189. BRANCHADELL, Albert; VILA, F. Xavier (2013-01-16). Debat "[Independència i oficialitat lingüística](#)". Debat a la Societat Catalana de Sociolingüística (SOCS).
190. BRANDOLINI, Elena (2016-04-01). "[El Manifest Koiné fa perdre simpaties al procés](#)". Carta al director, *El Periódico*. Publicat també (2016-04-06). "[El manifest Koiné afecta el procés](#)". *El Periódico*.
191. BREZINGER, Matthias (2017-06-01). "[Onze llengües oficials i més: legislació i polítiques lingüístiques a Sud-Àfrica](#)". *Revista de Llengua i Dret* 67, juny 2017.
192. BRETXA, Vanessa; DE YZAGUIRRE, Lluís (2016-05-19). Debat: "[Oficialitats i política lingüística a la futura República Catalana](#)". 1a Jornada de Formació Crítica de la Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona.
193. BRU DE SALA, Xavier (2014-10-28). "[El estatus del castellano](#)". *El Periódico*. [Versió en català](#).
194. BRU DE SALA, Xavier (2016-04-04). "[Llengua i voluntat social](#)". *El Periódico*.
195. BRU DE SALA, Xavier (2016-04-12). "[Llengua i nació](#)". *El Temps*.
196. BTV (2012-11-12). [Entrevista a Alfons López Tena](#). Barcelona Televisió.
197. BUCH, Roger (2012-02-29). "[La llengua del futur Estat Català](#)". *Tribuna.cat*.
198. BUSQUETS, Blanca (2012-10-31). "[La independència i el castellà](#)". *Nació Digital*.
199. Ca la Mitall (2013-01-30). "[Règim lingüístic de la Catalunya independent \(1\)](#)". Blog *Ca la Mitall*.
200. Ca la Mitall (2013-02-01). "[Règim lingüístic de la Catalunya independent \(2\)](#)". Blog *Ca la Mitall*.
201. CABRÉ, Jordi (2012-03-26). "[Independència, llengua i emocions](#)". *El Punt Avui*.
202. CABRERA, Lluís (2016-03-04). "[Reflexions per a una transició nacional: diàleg, pluralitat cultural i llengua castellana](#)". *Sentit crític*.
203. CABRERA, Lluís (2016-04-13). "[Jo no he firmat el manifest Koiné](#)". *Núvol*.
204. CABRERA, Lluís (2016-07-27). "[Contra tot essencialisme](#)". *Sentit Crític*.
205. CALÇADA, Miquel (2016-06-01). "[La llengua, una qüestió sensible](#)". *Serra d'Or* 678 (juny 2016).
206. CALDERS, Tessa (2016-04-05). "[Francesc Xavier Vila i el manifest del Grup Koiné](#)". *El Punt Avui*.

207. CAMARDONS, Jordi; DE YZAGUIRRE, Lluís; MORENO CABRERA, Juan-Carlos (2014-06-22). [Taula rodona sobre llengües minoritzades i imperialismes lingüístics](#). Espai Vilaweb.
208. CAMATS, Ramon (2015-01-24). "[Catalunya, llengua i cultura](#)". *Segre*.
209. CAMPOS, Rafael (2016-04-06). "[Manifiesto Koiné](#)". Carta al director, *La Vanguardia*.
210. CAMPS, Magí (2012-09-23). "[¿Cómo se tendrían que articular catalán y castellano en un supuesto Estado catalán?](#)". *La Vanguardia*.
211. CAMPS, Magí (2016-04-01). "[Manifest a favor del català com a llengua oficial única](#)", "[Manifiesto a favor del catalán como lengua oficial única](#)". *La Vanguardia*.
212. CAMPUZANO, Carles (2016-04-06). "[Catalunya, nació d'immigrants](#)". *Tribuna.cat*.
213. Candidatura d'Unitat Popular (CUP) (2012-11-25). [Programa electoral](#).
214. CANDIDATURA D'UNITAT POPULAR (CUP) (2015-09-27). [Programa electoral](#). Pàgina web de la CUP.
215. CAÑETE, Joan (2016-04-05). "[Català i castellà: debat bífid](#)" / "[Catalán y castellano: el debate bífido](#)". *El Periódico*.
216. CAÑIZARES, María Jesús (2014-05-26). "[Así sería la futura "Constitución catalana"](#)". *ABC*.
217. CAÑIZARES, María Jesús (2016-11-05). "[El PSC defiende el catalán como lengua propia y la legalización del cannabis](#)". *Crónica Global*.
218. CAÑIZARES, María Jesús (2017-08-28). "[República catalana: Doble nacionalidad, cooficialidad de lenguas y amnistía 'indepe'](#)". *Crónica Global*.
219. CANNON, Paul (2016-04-08). "[Catalonia: monolingual state](#)". Blog *The Visigoth*.
220. CANTAZONELLA, Assumpció (2016-05-20). "[El grup Koiné](#)". *El Punt Avui*.
221. CAPDET, Pol (2015-09-08). "[Matem el tema ja?](#)". *Núvol*.
222. CAPDEVILA, Carles (2012-02-27). "[Debat valent per trencar tabús i sumar](#)". *Ara*.
223. CAPDEVILA, Llorenç (2016-05-08). "[Manifest Koiné](#)". *Segre*.
224. CARDÚS, Pere (2015-02-05). "[Votaria contra aquesta constitució](#)". *Vilaweb*.
225. CARDÚS, Pere (2015-03-26). "[Les coincidències i discrepàncies dels fulls de ruta cap a la independència](#)". *Vilaweb*.
226. CARDÚS, Pere (2015-07-29). [Entrevista a Gabriel Rufián](#). *Vilaweb*.
227. CARDÚS, Pere (2015-12-30). [Entrevista a Jordi Cuixart](#). *Vilaweb*.
228. CARDÚS, Pere (2016-03-30). [Entrevista a Sílvia Senz](#). *Vilaweb*.
229. CARDÚS, Pere (2016-12-01). [Entrevista a Ester Franquesa](#). *Vilaweb*.
230. CARDÚS, Salvador (2012-03-12). "[Parlar per parlar](#)". *Ara*.
231. CARDÚS, Salvador (2012-10-16). "[Sant tornem-hi](#)". *Ara*.
232. CARDÚS, Salvador (2016-04-04). "[Lliures, és a dir, discrepants](#)". *Ara*.

233. CARNICÉ, Iris (2015-08-06). "[La llengua a la Franja de Ponent i la independència de Catalunya](#)". *RadioCatalunya.cat*.
234. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2013-07-21). "[Llengua i estat](#)". *El Punt Avui*.
235. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2014-05-15). "[Tota una altra cosa](#)". *Nació Digital*.
236. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2017-06-18). "[Llengua, batalla perduda?](#)". *El Punt Avui*.
237. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2017-07-29). "[Aeroport: la llengua absent](#)". *El Món*.
238. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2018-07-12). "[Renovar la identitat](#)". Blog de *Sentit Crític*.
239. CASALS, Teresa (2013-02-04). "[Sobirania i llengua](#)". *Nació Digital*. També publicat al [blog de Reagrupament.cat](#).
240. CASALS, Teresa (2015-03-26). "[Mercadeig i llengua nacional](#)". *La Veu* 45 (butlletí de Reagrupament).
241. CASALS, Teresa (2016-04-11). "[Arguments i no consignes](#)". *Nació Digital*.
242. CASANOVAS, Xavier (2012-10-16). [Entrevista a Albert Rivera](#). *El Candidat, Onda Cero*.
243. CASSANY, Roger (2012-10-12). "[Entrevista a Josep Murgades: Que la prudència no ens faci traïdors](#)". *Vilaweb*.
244. CASSANY, Roger (2016-10-24). [Entrevista a Núria Ontiveros, presidenta del CAOC](#). *Vilaweb*.
245. CASTELLÀ, Josep Maria (2013-01-31). "L'ús social del català". Taula rodona "Aspectes històrico-culturals del debat sobre la independència de Catalunya". UPF.
246. CASTELLÀ, Josep Maria (2013-02-14). "[L'ús social del català](#)". Taula rodona "[Aspectes històrico-culturals del debat sobre la independència de Catalunya](#)". Vídeo.
247. CASTELLANOS, Carles (2014-09-28). "[ERC i CiU contra la normalització del català](#)". *Llibertat.cat*. Publicat posteriorment (2014-09-30) a *Núvol*, amb el títol "[Ara és l'hora](#)".
248. CASTELLANOS, Carles (2015-04-01). "[Català, llengua nacional \(I\)](#)". *Llengua Nacional* 91.
249. CASTELLANOS, Carles (2015-07-01). "[Català, llengua nacional \(II\)](#)". *Llengua Nacional* 92.
250. CASTELLÓ, Antònia (2016-05-02). [Entrevista a Pep Ribas, president de la CAL](#). *L'illa de Robinson, El Punt Avui Televisió*.
251. CASTILLO, Álvaro (2016-06-08). "[Generalitat y moralidad](#)". Carta al director, *El País*.
252. CASULLERAS, Josep (2012-10-11). [Entrevista a Oriol Junqueras](#). *Vilaweb*.
253. CASULLERAS, Josep (2016-04-01). [Entrevista a José M. Clavero](#). *Vilaweb*.
254. CASULLERAS, Josep (2016-05-11). "[El text íntegre de la proposta de constitució per a la república catalana](#)". *Vilaweb*.

255. CASULLERAS, Josep (2016-05-11). [Entrevista a Jordi Domingo](#). *Vilaweb*.
256. CATALÀ, Gerard (2017-06-15). *Sis supòsits constitucionals d'oficialitat lingüística per a Catalunya*, treball final del Grau d'Estudis Catalans i Occitans de la Facultat de Lletres de la Universitat de Lleida (defensat davant tribunal el 15 de juny de 2017; tutor: Albert Turull).
257. CATALUNYA EN COMÚ-PODEM (20117-12-21). [Programa electoral](#).
258. CATALUNYA PRESS (2016-04-01). "[SCC considera el manifest del Grup Koiné una "gravíssima anomalia democràtica"](#)". *Catalunya Press*.
259. CATALUNYA PRESS (2016-04-06). "[Rabell titlla de "racista" el manifest que advoca pel català com única llengua oficial](#)". *Catalunya Press*.
260. CATALUNYA PRESS (2016-05-10). "[Iceta qualifica d'"error" una Constitució amb el català i aranès com a úniques llengües oficials](#)". *CatalunyaPress*.
261. CATALUNYA RÀDIO (2016-04-06). "[Debat del català: Està en perill? Pot existir el bilingüisme equilibrat amb el castellà?](#)". *El matí de Catalunya Ràdio*.
262. CATALUNYA SÍ QUE ES POT (2015-09-27). [Programa electoral](#). Pàgina web de Catalunya sí que es pot.
263. CERCLE D'AGERMANAMENT OCCITANO-CATALÀ (CAOC) (2016-10-25). "[L'occità a Catalunya: anàlisi dels 10 anys d'oficialitat i perspectives de futur](#)". Informe.
264. CERCLE D'AGERMANAMENT OCCITANO-CATALÀ (CAOC) (2016-10-25). Acte "Occitan, dètz ans d'oficialitat en Catalonha". Amb la participació de Jusèp-Loís Sans, Òscar Escudé, Marçal Girbau i Vicent Partal. Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats de Catalunya.
265. CIA, Blanca (2016-04-10). "[Catalán, castellano: una o todas](#)". *El País*.
266. CIA, Blanca; GELI, Carles; SEGURA, Cristian (2016-04-09). "[Onze escriptors opinen sobre el català i el manifest del bilingüisme](#)". *El País*.
267. CIEMEN (2013-06-03). "El paper del català en una Catalunya independent".
268. CLARÀ, Lluís (2016-04-13). "[Els tres mosqueters](#)". Carta al director, *El Punt Avui*.
269. CLOTET, Jaume (2012-10-10). "[L'Estat català i la llengua castellana](#)". *El Singular Digital*.
270. CLOTET, Jaume (2012-10-24). "[Letònia i la llengua catalana](#)". *El Punt Avui*.
271. CLOTET, Jaume (2012-11-05). "[Sobiranisme econòmic i sobiranisme cultural](#)". *El Singular Digital*.
272. CLOTET, Núria; FEXAS, Jordi (2014-10-28). [Súmate. Cuando todos contamos](#). Barcelona: La Campana. Pàgines 151-154.
273. COLL, Joaquim (2014-02-19). "[Sobre el sobtat amor al castellà](#)". *El Periódico*.

274. COLL, Joaquim (2016-04-07). "[Un feixisme encobert](#)". *El Periódico*.
275. COLOMER, Miquel (2014-10-24). "[Parlem de llengua oficial](#)". *El Matí Digital*.
276. COLOMINES, Agustí (2018-01-01). "[Refer la catalanitat](#)". *El Nacional*.
277. COLOMINES, Agustí; BRANCHADELL, Albert (2012-10-06). Debat: "[El castellà és patrimoni de Catalunya?](#)". *El Suplement, Catalunya Ràdio*.
278. COMADIRA, Narcís (2016-04-09). "[La llengua](#)". *Ara*.
279. COMADIRA, Narcís (2016-06-03). "[L'enemic](#)". *Ara*.
280. COMES, Melcior (2015-08-28). "[Patrimoni comú](#)". *El Punt Avui*.
281. Consell Assessor per a la Transició Nacional (2014-07-14). [Informe número 10](#).
282. CONSTITUÏM (2016-05-11). "El debat de les idees: una proposta de Constitució com a eina de reflexió". Text penjat a [Vilaweb](#)
283. CONTELL, A. (2013-10-02). "[Més ençà i enllà de l'oficialitat](#)". *Llibertat.cat*. Publicat anteriorment a *La Veu* 105.
284. Convergència i Unió (CiU) (2012-11-25). [Programa electoral](#).
285. COORDINADORA D'ASSOCIACIONS PER LA LLENGUA CATALANA (CAL) (2014-10-11). "Millorarà l'ús del català en un futur estat independent?". Jornada de debat. No disponible. [Vídeo](#). [Document de síntesi](#). [Cartell de l'acte](#).
286. COORDINADORA D'ASSOCIACIONS PER LA LLENGUA CATALANA (CAL) (2014-10-24). "[Jornada de debat: "Millorarà l'ús social de la llengua catalana en un estat independent?"](#)". Vídeo resum.
287. COORDINADORA D'ASSOCIACIONS PER LA LLENGUA CATALANA (CAL) (2015-09-02). [Comunicat en suport al 27S](#). Pàgina web de la CAL.
288. COORDINADORA D'ASSOCIACIONS PER LA LLENGUA CATALANA (CAL), Tallers per la llengua (2013-06-15). "[Les llengües en el nou estat](#)". Seminari. [Ponències del seminari](#).
289. CORBERA, Jaume (2012-11-04). "[La llengua oficial és un senyal d'identitat de l'estat](#)". Blog *El do de la paraula*.
290. CORDERO, Dani (2017-05-22). "[Jutges i policies hauran d'aprendre el català](#)". *El País*.
291. COROMINES, Diana (2013-09-25). "[El català, única llengua oficial en una Catalunya independent?](#)". *Núvol*.
292. COROMINES, Diana (2013-09-25). "El català, única llengua oficial: les raons de pes de diverses personalitats". *Revista Lletres*. No disponible.
293. COROMINES, Diana (2014-04-09). [Entrevista a Ferran Mascarell](#). *Núvol*.
294. COROMINES, Diana (2017-04-04). "[Koiné, plenament vigent](#)". *Racó català*.
295. CORONA, Victor (2016-04-15). "[Sóc mexicà, m'estimo el català i em diuen colonitzador](#)". Carta al director, *El Periódico*.

296. COSTABELLA, Margarida (2016-05-21). "[Identitats](#)". Carta al director, *Ara*.
297. COT, Salvador (2012-10-08). "[Despolititzem el castellà](#)". *Nació Digital*.
298. COT, Salvador (2016-04-02). "[Catalanisme sense català](#)". *El Punt Avui*.
299. CRÓNICA GLOBAL (2015-01-31). "[La Constitución del juez Vidal consagra la indivisibilidad de Cataluña y contempla la construcción de los Países Catalanes](#)". *Crónica Global*.
300. CRÓNICA GLOBAL (2015-04-18). "[Activistas secesionistas se 'plantan' para que el catalán sea la única 'lengua común' de una Cataluña independiente](#)". *Crónica Global*.
301. CRÓNICA GLOBAL (2015-04-29). "[Solo debería haber una lengua oficial, y esta es el catalán](#)". *Crónica Global*.
302. CRÓNICA GLOBAL (2015-08-25). "[Romeva afirma que se podrá tener la nacionalidad española en un eventual Estado catalán](#)". *Crónica Global*.
303. CRÓNICA GLOBAL (2016-04-18). "[Un periodista de 'El Nacional' llama 'rata' a otro de 'Crónica Global' por criticar la política lingüística nacionalista](#)". *Crónica Global*.
304. Crònica.cat (2012-10-10). "Junqueras contra Solà". *Crònica.cat*. No disponible. Disponible [a la base de dades de la DGPL](#).
305. CROS, Marc (2017-05-28). "[La victòria política del Grup Koiné](#)". *El Temps*.
306. CRUSET, Josep (2016-04-07). "[Koiné](#)". *Diari de Tarragona*.
307. CRUZ, Pol (2016-04-06). "[Més enllà de l'oficialitat](#)". *Nació Digital*.
308. CUCARELLA, Toni (2012-03-04). "Pegar-li 'voltas' al nano". Blog *Cucarella*. Publicat inicialment a: <http://blocs.mesvilaweb.cat/node/view/id/216747> (no disponible). Posteriorment (2012-03-12) publicat a [Llibertat.cat](#).
309. CUCARELLA, Toni (2012-04-15). "Independentisme en castellà: matar el català a la irlandesa". Blog *Cucarella*. Inicialment publicat a: <http://blocs.mesvilaweb.cat/node/view/id/219592> (no disponible).
310. CUCARELLA, Toni (2012-04-15). "Una breu lliçó de sociolingüística per als independentistes (i no independentistes) que diuen que el castellà és també llengua pròpia dels Països Catalans". Blog *Cucarella*. Inicialment publicat a: <http://blocs.mesvilaweb.cat/node/view/219618> (no disponible). Disponible [aquí](#).
311. CUESTA, Albert (2015-04-30). "[En tecnologia, el bilingüisme mata](#)". *Ara*.
312. CUESTA, Annabel (2016-04-08). "[El polèmic manifest del Grup Koiné en defensa del català es va gestar i signar a Rubí](#)". *Rubitv.cat*.
313. CULLA, Joan B. (2016-04-14). "[Lo siento, pero no](#)". *El País*.
314. CUP-CRIDA CONSTITUENT (2017-12-21). [Programa electoral](#).

315. CUSC (2012-11-21). Taula rodona "[Les llengües a Catalunya: propostes i perspectives](#)" amb tots els partits polítics. Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació de la Universitat de Barcelona.
316. CUYÀS, Manuel (2015-05-24). "[El futur del català](#)". *El Punt Avui*. Publicat també a [ReusDigital.cat](#).
317. CUYÀS, Manuel (2016-04-06). "[El manifest de la llengua](#)". *El Punt Avui*.
318. CUYÀS, Manuel (2016-04-07). "[Colonització involuntària](#)". *El Punt Avui*.
319. DALMAU, Antoni (2016-04-15). "[L'emperador va nu](#)". *Regió 7*. Publicat posteriorment a (2016-04-16). "[L'emperador va nu](#)". *Diari de Girona*.
320. DAURA, Antoni (2015-02-07). "Llengües oficials". *Regió 7*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
321. DE DALMASES, Francesc (2015-01-24). "[Amb llengua](#)". *El Singular Digital*.
322. DE ROSSELLÓ, Carles (2012-03-23). "[El castellà i la independència](#)". Blog *La BBC*.
323. DE ROSSELLÓ, Carles (2015-09-17). "[El 27S: una oportunitat per al català](#)". Blog *La BBC*.
324. DE TORO, Suso (2016-04-29). "[La llengua de la República](#)" / "[La lengua de la República](#)" / "[The language of the Republic](#)". *Ara*.
325. DE YZAGUIRRE, Lluís (2012-11-03). "[Les llengües de la República catalana](#)". *Vilaweb*.
326. DE YZAGUIRRE, Lluís (2012-11-21). "[República indígena, bolxevic o ELA](#)". *Vilaweb*.
327. DE YZAGUIRRE, Lluís (2013-05-31). "[El realisme del senyor Toni Soler](#)". *Vilaweb*.
328. DE YZAGUIRRE, Lluís (2013-06-08). "[#burkaMutila #castellàMutila](#)". *Vilaweb*.
329. DE YZAGUIRRE, Lluís (2014-05-05). "[El turista Jordi Cañas a l'illa de Robinson Crusoe](#)". *Vilaweb*.
330. DE YZAGUIRRE, Lluís (2014-06-04). "[Iguals davant la llei? No, gràcies!](#)". *Vilaweb*.
331. DE YZAGUIRRE, Lluís (2015-05-06). "[Drets, deures i privilegis](#)". Blog *Pler de Llengües*.
332. DE YZAGUIRRE, Lluís (2015-05-06). "[Hi ha una identitat catalana?](#)". Blog *Pler de Llengües*.
333. DE YZAGUIRRE, Lluís (2015-05-06). "[Immigrants de segona generació](#)". Blog *Pler de Llengües*.
334. DE YZAGUIRRE, Lluís (2015-05-07). "[Les fal·làcies del 55%](#)". *Vilaweb*.
335. DE YZAGUIRRE, Lluís (2016-04-06). "[El debat de la llengua: de bat a bat](#)". *El Periódico*.
336. DE YZAGUIRRE, Lluís i VIDAL, Pau (2017-06-22). Conferència a APLEC, Igualada "El català a la futura República". PowerPoint de Lluís de Yzaguirre: "[Koiné: un any després del dia K, debat sobre "El català a la futura República"](#)".

337. DE YZAGUIRRE, Lluís; VILA, F. Xavier (2016-05-25). "[El català, única llengua oficial?](#)". Debat a l'Ateneu Barcelonès. [Vídeo](#).
338. DEDÉU, Bernat (2016-04-02). "[Català, llengua oficial?](#)". Blog *La Torre de les Hores*.
339. DEL POZO, Raúl (2014-07-23). "[Castellano y República Catalana](#)". *El Mundo*.
340. DELCLOS, Tomàs (2016-04-03). "[El català, una altra batussa](#)". *El País*.
341. DELCLÒS, Tomàs (2016-04-07). "[Català a cop de manifestos](#)". *El País*.
342. DELCLÒS, Tomàs (2016-04-11). "[El debat del català porta cua](#)". *El País*.
343. DEPARTAMENT DE CULTURA (2016-09-12). "[El Departament de Cultura publica un estudi sobre la llengua en l'adhesió de nous estats a la Unió Europea](#)". Nota de premsa.
344. DEPARTAMENT DE CULTURA (2017-09-08). "[La Llei de transitorietat incorpora la Llengua de Signes Catalana](#)". Nota de premsa.
345. DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA (2015-11-06). "[Gordó insta a anar més enllà: "Hem de veure de quina manera protegim els drets lingüístics de tots els ciutadans de Catalunya"](#)". Nota de premsa a la web de la Generalitat de Catalunya.
346. DEULONDER, Xavier (2012-05-28). "[Contra el castellà](#)". *E-notícies*.
347. DEULONDER, Xavier (2012-12-17). "[El ministre Wert i jo](#)". *E-notícies*.
348. DEULONDER, Xavier (2015-06-09). "[Les llengües a la República de Catalunya: una deliberació](#)". Barcelona: Llibres de l'Índex.
349. DEULONDER, Xavier (2016-04-04). "[Sobre el manifest de Koiné](#)". *E-notícies*.
350. DIARI DE BALEARS (2016-03-29). "[Demanen que el català sigui "eix integrador" en la nova República catalana](#)". *Diari de Balears*.
351. DIARI DE GIRONA (2016-03-30). "[Insten a posar fi al bilingüisme i restituir al català l'estatus de "llengua territorial"](#)". *Diari de Girona*.
352. DIARI DE GIRONA (2016-04-01). "[Koiné demana no repetir esquemes de l'autonomisme en política lingüística](#)". *Diari de Girona*.
353. DIARI DE GIRONA (2016-04-02). "[250 lingüistes reclamen el català com a única llengua oficial](#)". *Diari de Girona*.
354. DIARI DE TARRAGONA (2016-04-01). "[Dos-cents lingüistes reclamen una Catalunya independent](#)". *Diari de Tarragona*.
355. DIARI DE TARRAGONA (2016-04-07). "[Puigdemont se desmarca del manifest que defensa el monolingüisme catalán](#)". *Diari de Tarragona*.
356. DIARI DE TARRAGONA (2016-04-14). "[Koiné nega que només el català hagi de ser oficial](#)". *Diari de Tarragona*.
357. DIARI DE TARRAGONA (2016-05-10). "[L'esborrany de Constitució no fa el castellà oficial](#)". *Diari de Tarragona*.

358. DIARI DE TARRAGONA (2017-08-29). "[La llei de la ruptura](#)". *Diari de Tarragona*.
359. Direcció General de Política Lingüística (2015-05-29). "[Sessió: Llengua i dret constitucional](#)". Departament de Cultura.
360. Directe.cat (2016-04-01). "[SCC veu connexions amb el nazisme en el manifest del Grup Koiné](#)". *Directe.cat*.
361. Directe.cat (2016-04-03). "[El manifest del grup Koiné, entre la bogeria i la clarividència](#)". *Directe.cat*.
362. DIRECTE.cat (2016-04-05). "[La hipocresia dels partits espanyols en les crítiques al manifest del grup Koiné, al descobert](#)". *Directe.cat*.
363. Directe.cat (2016-04-05). "[Mònica Terribas moderarà un debat sobre "si Catalunya ha de ser bilingüe o monolingüe"](#)". *Directe.cat*.
364. Directe.cat (2016-04-06). "[Debat calent sobre el manifest del Grup Koiné a Catalunya Ràdio](#)". *Directe.cat*.
365. DOLÇA CATALUNYA (2016-08-29). "[Vea a 4 chalados explicar cómo nos impondrán el catalán](#)". Blog *Dolça Catalunya*.
366. DOMINGO, Oriol (2016-04-07). "[Editorial lamentable de "La Vanguardia" que discrimina el català](#)". *Avantguarda.cat*.
367. DORIA, Sergi (2016-04-11). "[El fuego amigo del búnker](#)". *ABC*.
368. DRUVIETE, Ina (2015-11-20). "[El letó al cap de 25 anys del restabliment de la independència de Letònia](#)". Butlletí núm. 14, *Cercle XXI*.
369. DURÁN, Elvira (2016-04-02). "[Bilingüismo y cooficialidad del catalán y el castellano en Cataluña: no es oro todo lo que reluce](#)". Blog *¿Qué hace una española como yo en una Cataluña como ésta?*.
370. DURAN, Enric (2016-03-30). "[Més avisos contra el bilingüisme a la República catalana](#)". *Lliure i Millor*.
371. DURAN, Enric (2016-04-01). "[Creix la polèmica pel bilingüisme i/o la cooficialitat del català a la nova República](#)". *Lliure i Millor*.
372. DURAN, Enric (2016-04-13). "[Lingüista de carrer aclaparat pel pes dels manifestos](#)". *Lliure i Millor*.
373. E.P. (2016-05-12). "[La Plataforma per la Llengua defensa l'occità com a cooficial si Catalunya s'independentitza](#)". *El Món*.
374. ECA (2014-04-15). "[¿Sería el castellano lengua oficial en una Cataluña independiente?](#)". *El Confidencial Autonómico*.
375. ECONOMÍA DIGITAL (2016-03-31). "[Un grupo de filólogos presiona a Esquerra para que extinga el bilingüismo](#)". *Economía Digital*.

376. Editorial (2013-10-01). "[País amb llengua oficial o país amb llengua?](#)". *Els Marges*.
377. EDITORIAL (2016-04-02). "[Un manifest alarmista sobre el català](#)". *El Periódico*.
378. EDITORIAL (2016-11-29). "[El català en la futura república](#)". *El Punt Avui*.
379. EFE (2012-10-08). "[ERC, favorable a que el castellano sea cooficial en una Catalunya independiente](#)". *La Vanguardia*.
380. EFE (2015-08-25). "[Munté: una Cataluña independiente tendría el castellano como lengua oficial](#)". *La Vanguardia*.
381. EFE (2015-08-25). "[Munté: una Cataluña independiente tendría el castellano como lengua oficial](#)". *El Confidencial*.
382. EFE (2015-08-25). "[Munté: Una Cataluña independiente tendría el castellano como lengua oficial](#)". *ElDiario.es*.
383. EFE (2015-08-25). "[Raül Romeva: 'Uno podrá ser español viviendo en Barcelona e incluso seguidor del Barça'](#)". *El Mundo*.
384. EFE (2015-08-25). "[Romeva afirma que el castellà seguirà sent oficial a la Catalunya independent](#)". *El Singular Digital*.
385. EFE (2015-08-25). "[Romeva afirma que el castellano seguirá siendo oficial en la Cataluña independiente](#)". *Agencia EFE*.
386. EFE (2015-08-25). "[Romeva afirma que el castellano seguirá siendo oficial en Cataluña independiente](#)". *El Confidencial*.
387. EFE (2015-08-25). "[Romeva afirma que el castellano seguirá siendo oficial en la Cataluña independiente](#)". *Diario de Valladolid*.
388. EFE (2015-08-25). "[Romeva afirma que el castellano seguirá siendo oficial en la Cataluña independiente](#)". *ElDiario.es*.
389. EFE (2015-08-25). "[Romeva asegura que el castellano seguiría siendo oficial en una Cataluña independiente](#)". *ABC*.
390. EFE (2015-08-25). "[Romeva asegura que el castellano será oficial en la Catalunya independiente](#)". *La Vanguardia*.
391. EFE (2015-08-25). "[Romeva asegura que el castellà seguirà sent oficial en una Catalunya independent](#)". *El Punt Avui*.
392. EFE (2015-08-25). "[Romeva asegura que el castellà seguirà sent oficial en una Catalunya independent](#)". *Ara*.
393. EFE (2015-08-25). "[Romeva dice que el castellano seguirá siendo oficial si hay independencia](#)". *El País*.
394. EFE (2015-08-25). "[Romeva dice que en una Cataluña independiente se podrá seguir vinculado al régimen fiscal español](#)". *Público*.

395. EFE (2015-08-25). "[Romeva sosté que el castellà continuaria sent oficial en una Catalunya independent](#)". *Vilaweb*.
396. EFE (2015-08-25). "[Romeva: el castellano seguirá siendo oficial en la Cataluña independiente](#)". *Expansión*.
397. EFE (2015-08-25). "[Romeva: el castellano seguirá siendo oficial en la Cataluña independiente](#)". *El Economista*.
398. EFE (2015-08-25). "[Romeva: 'Se podrá ser español en Barcelona, como hoy hay franceses u holandeses'](#)". *Libertad Digital*.
399. EFE (2016-03-31). "[Intelectuales reclaman en un manifiesto que catalán sea 'lengua vertebradora'](#)". *ABC*.
400. EFE (2016-04-01). "[SCC ve 'supremacista' el manifiesto que pide que sólo el catalán sea oficial](#)". *Eldía.es*.
401. EFE (2016-04-06). "[Puigdemont evita censurar el manifiesto lingüístico que Rabell tilda de racista](#)". *La Vanguardia*.
402. EFE (2016-04-14). "[El Grup Koiné nega que el seu manifest proposi el 'monolingüisme' o l' 'oficialitat única' del català](#)". *Regió 7*.
403. EFE (2016-04-14). "[El Grup Koiné nega que el seu manifest proposi el 'monolingüisme' o l' 'oficialitat única' del català](#)". *Segre*.
404. EFE (2016-05-10). "[Govern evita posicionarse sobre borrador que fija catalán como única lengua](#)". *ABC*.
405. EFE (2016-05-12). "[Català i aranès oficials, cap exercit i sistema presidencial, diu la Constitució](#)". *Diari de Tarragona*.
406. EFE (2016-05-12). "[El borrador constitucional catalán niega la oficialidad del castellano](#)". *Faro de Vigo*.
407. EFE (2016-05-12). "[L'esberrany de la 'constitució' rebutja l'oficialitat del castellà](#)". *Diari de Girona*.
408. EFE (2016-05-12). "[L'esberrany de la 'constitució' rebutja l'oficialitat del castellà](#)". *Regió 7*.
409. EFE (2016-09-08). "[Mendoza defiende el bilingüismo en Cataluña frente 'imposiciones de ambos lados'](#)". *Eldiario.es*.
410. EFE (2017-02-10). "[Plataforma per la Llengua convoca acto por derechos lingüísticos en República](#)". *ABC*.
411. EFE / ACN / D. JIMÉNEZ (2017-08-29). "[La llei de desconexió, abans de l'1-O](#)". *Regió 7*.
412. EL CONFIDENCIAL AUTONÓMICO (2016-11-23). "[La única manera de salvar el catalán en Francia es la independencia](#)". *El Confidencial Digital*.

413. El Confidencial Digital (2014-10-03). "[La Constitución de la Cataluña independiente ya está lista: el catalán será la única lengua oficial](#)". *El Confidencial Digital*.
414. EL DEBAT.CAT (2012-10-08). "[Junqueras asegura que el castellà també seria oficial en una Catalunya independent](#)". *El debat.cat*.
415. EL FARO DE VIGO (2016-04-02). "[Un grupo de 280 intelectuales defienden el catalán como lengua única en esta comunidad](#)". *El Faro de Vigo*.
416. EL MÓN (2017-08-29). "[Puigdemont defensa la cooficialitat del català i el castellà: Ens enfor-teix com a país](#)". *El Món*.
417. EL MUNDO (2016-04-02). "[Cruzada sectaria del nacionalismo contra el español](#)". Editorial, *El Mundo*.
418. EL MUNDO (2016-04-07). "[El debate lingüístico pone a prueba el independentismo](#)". Editorial, *El Mundo*.
419. EL MUNDO (2016-04-20). "[BCN no rechaza el manifiesto del catalán](#)". *El Mundo*.
420. EL NACIONAL (2016-05-09). "[Català i aranès, úniques llengües oficials en la Constitució catalana](#)". *El Nacional*.
421. EL NACIONAL (2017-05-23). "[El castellano no sería oficial en la República catalana, según 'El Periódico'](#)". *El Nacional*.
422. EL PAÍS (2016-03-29). "[Más de 170 lingüistas reclaman el catalán como única lengua oficial](#)", "[Més de 170 lingüistes reclamen el català com a única llengua oficial](#)". *El País*.
423. EL PAÍS (2016-04-06). "[Contra los catalanes](#)". Editorial, *El País*.
424. EL PAÍS (2016-04-06). "[La Generalitat garantiza el respeto al castellano](#)". *El País*.
425. EL PAÍS (2016-04-06). "[Tothom té dret a opinar sobre temes de llengua](#)". *El País*.
426. EL PAÍS (2016-04-13). "[El Grup Koiné veu "mala fe" en les crítiques al manifest](#)" / "[El grupo Koiné ve "mala fe" contra el manifiesto del catalán](#)". *El País*.
427. EL PAÍS (2016-05-09). "[La Constitució catalana evitarà el castellà com a llengua oficial](#)" / "[Un proyecto de Constitución catalana evita el castellano como lengua oficial](#)". *El País*.
428. EL PAÍS (2017-05-22). "[La ruptura, artículo a artículo](#)". *El País*.
429. EL PERIÓDICO (2015-08-25). "[Junts pel Sí asegura que el castellano seguirá siendo oficial en una Catalunya independiente](#)". *El Periódico*.
430. EL PERIÓDICO (2016-04-01). "[Creus que la Catalunya independent ha de tenir un o dos idiomes oficials?](#)". *El Periódico*.
431. EL PERIÓDICO (2016-04-01). "[Manifest del Grup Koiné a favor del català com a única llengua oficial](#)". *El Periódico*.

432. EL PERIÓDICO (2016-04-01). "[Tardà defensa la cooficialitat del castellà i Rufián destaca que Catalunya és "bilingüe"](#)", "[Tardà defiende la cooficialidad del castellano y Rufián destaca que Catalunya es "bilingüe"](#)". *El Periódico*.
433. EL PERIÓDICO (2016-04-07). [Secció "en essència"](#). Opinions dels lectors, *El Periódico*.
434. EL PERIÓDICO (2016-04-09). [Secció "En essència"](#). *El Periódico*.
435. EL PERIÓDICO (2016-05-09). "[L'esborrany de constitució catalana només considera oficials el català i l'aranès](#)" / "[El borrador de constitución catalana solo considera oficiales el catalán y el aranés](#)". *El Periódico*.
436. EL PERIÓDICO (2016-05-10). "[Una Catalunya només en català](#)". *El Periódico*.
437. EL PERIÓDICO (2016-09-05). "[SCC reivindica el bilingüismo ante un independentismo "agotado y desesperado"](#)". *El Periódico*.
438. EL PERIÓDICO (2017-05-23). "[Amnistia i llengua pròpia](#)". *El Periódico*.
439. EL PERIÓDICO DE CANARIAS (2016-04-03). "[En defensa del bilingüismo institucional y de los derechos lingüísticos de los ciudadanos](#)". *El Periódico de Canarias*.
440. EL PUNT AVUI (2016-04-02). "[Crítiques al document que avala la preeminència del català](#)". *El Punt Avui*.
441. EL PUNT AVUI TELEVISIÓ (2014-06-03). Entrevista a F. Xavier Vila. *El Punt Avui Televisió*. No disponible.
442. EL PUNT AVUI TELEVISIÓ (2016-04-06). [Entrevista a Àngels Folch](#). *L'Illa de Robinson*, El Punt Avui Televisió.
443. EL ROTO (2016-04-04). [Vinyeta](#). *El País*.
444. EL ROTO (2016-04-18). [Vinyeta](#). *El País*.
445. EL TRIANGLE (2016-04-05). "["Koiné" no agrada a tothom](#)". *El Triangle*.
446. EL VIGILANT DEL FAR (Pseudònim) (2016-05-17). "["Koiné: he signat amb molt de gust"](#)". Blog personal *El Vigilant del Far*.
447. Elclauer.cat (2013-03-05). "[El castellà serà cooficial a les institucions d'una Catalunya independent?](#)".
448. Elclauer.cat (2013-03-06). "[El castellà serà cooficial a les institucions d'una Catalunya independent?](#)".
449. Eldebat.cat (2013-05-06). "[Mascarell donaria 'rang d'oficialitat' al castellà en una Catalunya independent](#)". *Eldebat.cat*.
450. ELIAS, Pep (2015-05-15). [Entrevista a Carme Junyent](#). *AnoiaDiari*.
451. ELLAKURÍA, Iñaki (2016-09-08). "[Societat Civil Catalana reivindica el bilingüismo como elemento de cohesión](#)". *La Vanguardia*.

452. ELLAKURRÍA, Iñaki (2016-04-07). "[Puigdemont evita jutjar el manifest antibilingüisme](#)". *La Vanguardia*.
453. ELVALLENC.CAT (2015-06-05). "[Pau Vidal avisa sobre la situació de la llengua catalana actual](#)". *ElVallenc.cat*.
454. ELVALLENC.CAT (2015-06-19). [Entrevista a Pau Vidal](#). *ElVallenc.cat*.
455. EMPORDÀ (2016-04-07). "[Picabaralla al Parlament pel manifest que defensa l'oficialitat única del català](#)". *Empordà*.
456. EMPORDÀ.INFO (2015-08-26). "[El castellà seguirà sent llengua oficial](#)". *Empordà.info*.
457. E-NOTÍCIES (2012-10-12). "[López Tena: 'l'única llengua oficial ha de ser el català'](#)". *E-Notícies*.
458. E-Notícies (2012-10-30). "[SI, contra ERC y Òmnium por el catalán](#)". *E-Notícies*.
459. E-notícies (2013-11-30). "[Convergència tranquil·litza els llatinoamericans](#)". *E-notícies*.
460. E-NOTÍCIES (2014-03-04). "[Junqueras diu que el castellà ha de ser oficial en la Catalunya independent](#)". *E-notícies*.
461. E-NOTÍCIES (2014-05-09). "[Posen condicions a l'oficialitat del castellà en cas d'independència](#)". *E-notícies*.
462. E-NOTÍCIES (2015-04-29). "[Només el català ha de ser llengua oficial](#)". *E-notícies*.
463. E-NOTÍCIES (2015-08-25). "[Romeva afirma que el castellà serà oficial en la Catalunya independent](#)". *E-notícies*.
464. E-NOTÍCIES (2016-03-30). "[Un manifest considera el castellà 'la llengua de la immigració'](#)". *E-Notícies*.
465. E-NOTÍCIES (2016-04-01). "[Solidaritat proposa el català com a única llengua oficial](#)". *E-Notícies*.
466. E-NOTÍCIES (2016-04-01). "[Tardà reivindica el castellà](#)". *E-Notícies*.
467. E-NOTÍCIES (2016-04-02). "[Rigau demana que només el català sigui oficial](#)". *E-Notícies*.
468. E-NOTÍCIES (2016-04-05). "[El Govern no aclareix si el castellà serà oficial amb la independència](#)". *E-Notícies*.
469. E-NOTÍCIES (2016-04-07). "[Súmate no diu res sobre el manifest que defensa el català com a única llengua oficial](#)". *E-notícies*.
470. E-NOTÍCIES (2016-04-09). "[Albiol lamenta que Puigdemont no condemni el 'racisme lingüístic'](#)". *E-notícies*.
471. E-NOTÍCIES (2016-04-09). "[Gregorio Morán denuncia 'neofeixisme lingüístic'](#)". *E-notícies*.

472. E-NOTÍCIES (2016-04-09). "[La llengua castellana és tan catalana com el català](#)". *E-notícies*.
473. E-NOTÍCIES (2016-04-12). "[Koiné, al rescat del procés](#)". *E-Notícies*.
474. E-Notícies (2016-04-12). "[Rahola veu "vomitiu" l'article d'un col·lega de La Vanguardia](#)". *E-Notícies*.
475. E-NOTÍCIES (2016-04-12). "[Vila defensa el castellà](#)". *E-Notícies*.
476. E-NOTÍCIES (2016-04-15). "[Fins i tot Culla critica el manifest Koiné](#)". *E-notícies*.
477. E-NOTÍCIES (2016-04-15). "[Koiné, un bumerang](#)". *E-Notícies*.
478. E-NOTÍCIES (2016-04-19). "[Revifa el catalanisme moderat?](#)". *E-notícies*.
479. E-NOTÍCIES (2016-05-11). "[Forcadell rep els partidaris que el castellà no sigui oficial](#)". *E-notícies*.
480. E-NOTÍCIES (2016-05-14). "[Castellà de segona classe](#)". *E-Notícies*.
481. E-NOTÍCIES (2016-10-24). "[República catalano-aranesa](#)". *E-Notícies*.
482. E-NOTÍCIES (2017-07-27). "[Anna Gabriel dice que el castellano es 'lengua de imposición' en Cataluña](#)". *E-Notícies*.
483. ENOTÍCIES (2017-08-28). "[La llei de transitorietat preveu la doble nacionalitat per als espanyols](#)". *E-notícies*.
484. Enquesta a Racó Català (2012-12-28). Enquesta "[El castellà ha de ser oficial en una Catalunya independent?](#)". *Racó Català*.
485. Enquesta Ara (2012-07-22). Enquesta: "[En una Catalunya independent, el castellà hauria de ser llengua oficial?](#)". *Ara*.
486. Enquesta Ara (2013-05-15). Enquesta: "[El castellà hauria de ser llengua oficial en una Catalunya independent?](#)". *Ara*.
487. Enquesta Ara és l'hora (2014-10-04). [Gigaenquesta](#). Òmnium Cultural i ANC.
488. ENQUESTA DE @JeffersonCatala (2016-02-21). "[Al marge de la cooficialitat de l'aranès, quina hauria de ser la llengua oficial de la Catalunya independent?](#)". *Twitter*.
489. Enquesta del Periódico (2012-10-09). "[¿Quines llengües haurien de ser oficials en una Catalunya independent?](#)". *El Periódico*.
490. ENQUESTA DEL PUNT AVUI (2017-08-29). "[Us semblaria bé que el castellà fos cooficial en una futura República catalana?](#)". *El Punt Avui*.
491. ENQUESTA EL PERIÓDICO (2016-04-01). "[¿El català hauria de ser l'única llengua oficial en una república catalana?](#)". *El Periódico*.
492. ENQUESTA E-NOTÍCIES (2015-04-29). "[El catalán tendría que ser única lengua oficial en una Catalunya independiente?](#)". *E-notícies*.

493. ENQUESTA LA VANGUARDIA (2016-04-01). "[¿Crees que el catalán debería ser lengua oficial única en Catalunya?](#)". *La Vanguardia*.
494. ENQUESTA LA VANGUARDIA (2016-04-04). "[El català hauria de ser llengua oficial única a Catalunya?](#)". Enquesta, *La Vanguardia*.
495. ENRIC LÓPEZ, Carles (2016-08-24). "[¿Exterminando el castellano en la futura Cataluña?](#)". *Crónica Global*.
496. ENRIC, Carles (2015-08-29). "[¿El castellano será oficial?](#)". *Crónica Global*.
497. ESCARTÍN, Eduard (2016-04-15). "[Koiné o hubris](#)". *La Razón*.
498. ESCOBAR, Marta (2016-05-12). "[L'oficialitat única del català no afectaria el bilingüisme, segons un estudi](#)". *El Nacional*.
499. ESCRIBANO, Daniel (2014-05-01). "[Criteris per al règim d'oficialitat lingüística de la República catalana](#)". *Els Marges* 103 (primavera de 2014).
500. ESCRIBANO, Daniel (2015-06-25). "[Criteris per al règim d'oficialitat lingüística de la República catalana](#)". Versió original de l'article publicat a *Els Marges* 103 (primavera de 2014). Penjat al blog de la Xarxa CRUSCAT.
501. ESCRIBANO, Daniel (2016-04-18). "[Sobre el manifest 'Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent'](#)". *Espai Fàbrica.cat*.
502. ESCRIBANO, Daniel (2016-06-01). "[El règim d'oficialitat lingüística a la Segona República espanyola](#)". III Jornades de la Xarxa CRUSCAT, IEC.
503. ESCRIBANO, Daniel (2018-06-15). "[Criteris per al règim d'oficialitat lingüística de la República de Catalunya i l'Aran](#)". IV Jornades de la Xarxa CRUSCAT, IEC. [Vídeo](#).
504. ESCRIBANO, Daniel (2018-07-18). "[Criteris per al règim d'oficialitat lingüística de la República de Catalunya i l'Aran](#)". *Treballs de Sociolingüística Catalana* 28.
505. ESCUDER, Òscar (2015-07-30). "[Votar independència és votar llengua](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
506. ESCUDER, Òscar (2015-07-31). "[Votar independència és votar llengua](#)". *Vilaweb*.
507. ESCUDER, Òscar (2016-09-08). "[La llengua catalana i la independència](#)". *Vilaweb*.
508. ESCULIES, Joan (2016-04-08). "[Eamon De Valera i el català](#)". *Ara*.
509. ESPADA, Arcadi (2014-03-05). "[Indemnizaciones por la secesión: el castellano](#)". Blog *1714: Diario del año de la peste, El Mundo*.
510. ESPOT, Santiago (2014-04-12). "[L'espanyol, llengua oficial?](#)". *Nació Digital*.
511. ESPOT, Santiago (2014-04-29). "[Junqueras hi torna amb l'espanyol](#)". *Nació Digital*.
512. ESPOT, Santiago (2014-04-29). "[El català, única llengua oficial del futur estat català independent?](#)". Blog personal de Santiago Esplot.
513. ESPOT, Santiago (2015-12-02). "[La llengua no importa](#)". *Nació Digital*.

514. ESPOT, Santiago (2016-04-19). "[Koiné? Endavant!](#)". *Nació Digital*.
515. ESPUNY, Mercè (2015-12-01). Entrevista a David Valls. *Llengua Nacional*, desembre 2015.
516. ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA (2017-03-30). [Jornada: La política lingüística de la República Catalana](#). Amb Oriol Torras, David Agustí, Lluís de Yzaguirre, Eunice Romero, Marçal Girbau, Elvira Riera, Santiago Frigola, Teresa Vallverdú. Seu Nacional d'Esquerra Republicana (Barcelona).
517. ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA (2017-12-21). [Programa electoral](#).
518. Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) (2012-11-25). [Programa electoral](#).
519. ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA (ERC) (2013-12-12). "[Crònica d'una jornada: models lingüístics a Europa i al món](#)". Document de treball.
520. ESTANY, Ramon (2015-06-13). "[El procés tindrà èxit si sabem desconectar mentalment de l'estat espanyol](#)". *Nació Digital*.
521. ESTEBAN, Adrià (2016-08-22). "[Una Catalunya independent no garantirà la pervivència del castellà](#)". *El Nacional*.
522. ESTEVE, Laia (2014-01-10). "[El multilingüisme en una Catalunya independent](#)". Treball final de grau. UOC.
523. ESTEVE, Mireia (2017-09-16). "[El català: única llengua o cooficialitat?](#)". *Ara*.
524. ESTIRA LA LLENGUA (2016-04-11). [Programa 156](#). *Estira la Llengua*, La Xarxa Comunicació Local.
525. ETXEARTE, Odei (2013-07-03). "[Sóc de 'Santako', no imbècil](#)". *Vilaweb*.
526. ETXEARTE, Odei A. (2014-08-27). "[Autoodi lingüístic](#)". *El Singular Digital*.
527. EUROPA PRESS (2016-03-31). "[Un manifest demana la restitució al català de l'estatus de llengua territorial de Catalunya](#)". *Aldia.cat*.
528. EUROPA PRESS (2016-04-04). "[Arrimadas critica que exconselleres de Educación como Rigau firmen el manifiesto contra el bilingüismo en Cataluña](#)". *LaInformación.com*.
529. EUROPA PRESS (2016-04-04). "[CDC defiende la cooficialidad entre catalán y castellano y rechaza polémicas](#)". *El Mundo*.
530. EUROPA PRESS (2016-04-12). "[El conseller de Cultura defiende el catalán como lengua propia de Cataluña: "Pero el castellano no es impropio"](#)". *El Economista*.
531. EUROPA PRESS (2016-04-12). "[El conseller de Cultura defiende el catalán como lengua propia de Cataluña: "Pero el castellano no es impropio"](#)". *ElDía.es*.
532. EUROPA PRESS (2016-04-12). "[El conseller de Cultura defiende el catalán como lengua propia de Cataluña: "Pero el castellano no es impropio"](#)". *TeleCinco*.

533. EUROPA PRESS (2016-04-12). "[El conseller de Cultura defiende el catalán como lengua propia de Cataluña: "Pero el castellano no es impropio"](#)". *La información*.
534. EUROPA PRESS (2016-04-12). "[El conseller de Cultura defiende el catalán como lengua propia de Cataluña: "Pero el castellano no es impropio"](#)". *Siglo XXI*.
535. EUROPA PRESS (2017-08-02). "[Puigdemont asegura que el castellano seguiría siendo cooficial en una Cataluña independiente](#)". *Eldiario.es*.
536. EUROPA PRESS (2017-08-02). "[Puigdemont asegura que el castellano seguiría siendo cooficial en una Cataluña independiente](#)". *La Vanguardia*.
537. EUROPAPRESS (2017-11-19). "[ERC quería crear "consciencia colectiva" de los Países Catalans desde los medios públicos de la República independiente](#)". Europa Press.
538. EXPANSIÓN (2016-04-06). "[Tensión en el Parlament por la moción rupturista impulsada por la CUP](#)". *Expansión*.
539. FABÀ, Albert (2012-10-01). "[Llengua i independència](#)". *L'Avenç* 383.
540. FABÀ, Albert (2016-03-21). "[Cooficialitat del castellà i extinció del català?](#)". *Lliure i millor*.
541. FABÀ, Albert (2016-04-07). "[Llums i ombres d'un manifest](#)". *Lliure i millor*.
542. FABÀ, Albert (2016-04-10). "[Sobre el manifest del grup Koiné](#)". *Fòrum Gramanet*.
543. FABÀ, Albert (2016-04-16). "[Ja s'ha extingit, el català?](#)". *Lliure i Millor*.
544. FABÀ, Albert (2016-05-20). "[Ensopegar dos cops amb la mateixa pedra](#)". *Lliure i Millor*. Disponible també [aquí](#).
545. FABÀ, Albert; TORRES-PLA, Joaquim (2017-12-19). "[El suport a la independència de Catalunya segons la llengua d'identificació i altres variables \(2011-2015\)](#)". *Treballs de Sociolingüística Catalana*.
546. FÀBREGA, Jaume (2015-02-27). "[Estatus de les llengües en una Catalunya independent](#)". *Diari de Girona*.
547. FACKY, Zoe (pseudònim) (2016-05-09). "[Neurosi i esquizofrènia identitàries: uns i altres catalans](#)". *Endavant*.
548. FARGUELL, Jaume (2016-05-18). "[Llengua i sobirania](#)". *Regió 7*.
549. FARINYES, Ignasi (2014-04-24). "[Mal de llengües](#)". *Núvol*.
550. FARINYES, Ignasi (2016-04-10). "[La llengua pròpia de la república](#)". *Núvol*.
551. FARINYES, Ignasi (2016-06-10). "[Protectorats lingüístics i altres paternalismes](#)". *Núvol*.
552. FEBRER, Xavier (2012-02-26). "[En castellà també, sisplau. Un bon article](#)". Blog *Tertúlia amb Xavier Febrer*.
553. FELIU, Mercè (2016-06-20). [Entrevista a Til Stegmann](#). *L'Unilateral*.

554. Fem via (2014-04-09). [Entrevista a Bernat Gasull i F. Xavier Vila](#). *El Punt Avui Televisió*.
555. FERNÁNDEZ, Alberto (2012-10-08). "[ERC acceptaria el castellano como lengua cooficial en una Cataluña independiente](#)". *El País*.
556. FERNÁNDEZ, Antonio (2015-09-15). "[Artur Mas lleva en su programa relegar el castellano al nivel de la "lengua de signos"](#)". *El Confidencial*.
557. FERNÁNDEZ, Antonio (2016-04-05). "[De catedráticos a exterroristas: quiénes quieren prohibir el castellano en Cataluña](#)". *El Confidencial*.
558. FERNÁNDEZ, Josep-Anton (2014-05-29). "[El català, qüestió d'estat](#)". *El Punt Avui*. [Publicat també](#) a la pàgina web de Plataforma per la Llengua.
559. FERNÁNDEZ, Josep-Anton (2015-07-06). "[Quin futur per als Estudis Catalans?](#)". *Núvol*.
560. FERNÁNDEZ, Josep-Anton (mod.) (2013-09-26). Taula rodona: "[Més enllà de la normalització: la cultura en una Catalunya sobirana](#)". Institut d'Estudis Catalans.
561. FERNÁNDEZ, Josep-Anton; PIQUÉ, Eva; TRESSERRAS, J. Manuel (2014-12-16). Taula rodona: "[El català, qüestió d'estat](#)", organitzada per l'Ateneu Barcelonès.
562. FERNÁNDEZ, Nicolasa (2016-04-11). "[El castellanoparlant instrumentalitzat](#)". *Vilaweb*.
563. FERNÁNDEZ, Nicolasa (2016-04-30). "[El castellanohablante instrumentalizado](#)". *Diari de Tarragona*.
564. FERNÁNDEZ, Pere (2017-09-03). "[Llengües i cooficialitat, debat incòmode](#)". *El Món*.
565. FERNÁNDEZ, Xavier (2016-04-30). "[Ha de ser el català l'única llengua oficial? Debat entre Joan Martí i Miquel Àngel Pradilla](#)". *Diari de Tarragona*.
566. FERRER, Bernat (2012-10-18). "[Un castellà independent d'Espanya](#)". *Nació Digital*.
567. FERRER, Bernat (2015-09-15). "[Romeva: 'Català i castellà tindran els mateixos drets que tenen avui'](#)". *Nació Digital*.
568. FERRER, Bernat (2016-04-06). "[Puigdemont assegura que el Govern "garantirà a tots els parlants els seus drets lingüístics"](#)". *El Món*.
569. FERRER, Bernat (2016-04-13). "[Koiné defensa que el seu manifest "no conté cap expressió" que titlli els immigrants de "colons"](#)". *El Món*.
570. FERRER, Josep (2013-06-26). "[El català i la llei de la gravetat](#)". *Vilaweb*.
571. FERRER, Josep (2013-09-25). "Liquidacionisme lingüístic?". *Revista Lletres*. No disponible.
572. FERRER, Pau (2016-04-19). "[A l'estimat mexicà que estima el català](#)". Carta al director. *El Periódico*.

573. FERRERES (2016-04-10). "[¡No passa res, és un missatge amic! Amb amics com aquests, els nostres enemics estan encantats. Koiné](#)". *El Periódico*.
574. FERRET, Alèxia (2016-06-11). [Entrevista a Maria Antònia Oliver](#). *El Món*.
575. FINA, Xavier (2015-09-24). "[Un èxit català, un fracàs espanyol, una amenaça global](#)". *Ara*.
576. FLAQUER, Miquel (2015-04-01). "[Bilingüisme](#)". Carta al director. *La Vanguardia*.
577. FLOTATS, Iris (2014-06-30). "[Crònica de la jornada «I després del Grau, què?»](#)". Jornada del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona.
578. FONALLERAS, Josep M. (2016-04-05). "[L'esca de res](#)". *El Periódico*.
579. FONALLERAS, Josep M. (2016-04-15). "[De manifestos](#)". *El Punt Avui*.
580. FONALLERAS, Josep Maria (2015-07-31). "[La llengua](#)". *El Punt Avui*.
581. FONALLERAS, Josep Maria (2016-04-01). "[Agonia](#)" / "[Agonía](#)". *El Periódico*.
582. FONOLLOSA, Joan (2015-01-20). [Proposta de Constitució](#).
583. FONOLLOSA, Joan (2016-06-16). "[La proposta de Constituïm \(2\): la llengua](#)". *Unilateral.cat*.
584. FONT, Joan (2016-04-23). "[El manifiesto Koiné](#)". *El Mundo*.
585. FONT, Marc (2016-04-08). "[Un polémico manifiesto reaviva el debate sobre el futuro del catalán](#)". *Público*.
586. FONT, Pere Lluís (2013-08-28). "[Sobre nació i llengua, encara](#)". *El Punt Avui*.
587. FORN, Iu (2012-03-25). "[Espanyolisme en català](#)". *Ara*.
588. FORN, Iu (2016-04-06). "[És racista el Manifest Koiné sobre la llengua?](#)". *El Nacional*.
589. FÒRUM BURBUJA.INFO (2013-09-11). "[Si Cataluña consigue la independencia, ¿Qué sucederá con el español o el castellano?](#)". Fòrum de Burbuja.info.
590. Fòrum Racó Català (2012-02-27). "[En castellà també, sisplau \[article publicat a l'Ara\]](#)". *Racó Català*.
591. FRANQUESA, Ester (2016-04-06). "[El nou estat, entorn favorable per a la llengua catalana](#)". *Ara*.
592. FRANQUESA, Ester (2016-04-19). "[La fortalesa fràgil del català després de 33 anys](#)". *Lliure i Millor*.
593. FRIGOLA, Roser (2015-03-01). "'El bilingüisme mata' de Pau Vidal". Carta al director. *El Punt Avui*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
594. FULQUET, Josep Maria (2016-04-10). "[Els escriptors, la llengua, la cultura](#)". *Núvol*.
595. FUSTER-FABRA, José María (2016-04-06). "[El patio de colegio](#)". *La Razón*.

596. GABANCHO, Patrícia (2016-04-01). "[L'estripada](#)". *Catalunya Vespre, Catalunya Ràdio*.
597. GABANCHO, Patrícia (2016-04-11). "[Jo he firmat el manifest Koiné](#)". *Núvol*.
598. GALVES, Jordi (2017-01-03). "[El català és lleig](#)". *El Nacional*.
599. GARCIA SEVILLA, Lluís; JOAN, Bernat; SUAY, Ferran (2017-01-01). "[En tenir les eines, farem la feina](#)". *Revista de Catalunya* 297 (gener-març de 2017). Disponible també [aquí](#).
600. GARCIA, Joan (2016-04-25). "[L'essència del nacionalisme no canvia](#)". Carta al director, *Diari de Girona*.
601. GARCIA, Raül (2014-05-24). "[Llengua: el repte més delicat](#)". *El Punt Avui*.
602. GARCIA, Raül (2015-02-22). [Entrevista a Pau Vidal](#). *El Punt Avui*.
603. GARCIA, Raül (2016-03-29). "[República en català](#)". *El Punt Avui*.
604. GARCIA, Raül (2016-04-01). "[Crit d'alerta per l'estatus del català a l'estat independent](#)". *El Punt Avui*.
605. GARCIA, Raül (2016-04-12). "[El català irromp en el procés](#)". *El Punt Avui*.
606. GARCIA, Raül (2016-04-12). "[La llengua de l'estat sense estat encara](#)". *El Punt Avui*.
607. GARCIA, Raül (2016-04-14). "[El Grup Koiné rebutja els atacs al seu manifest](#)". *El Punt Avui*.
608. GARCIA, Raül (2016-05-13). "[Guia sobre llengües a la república](#)". *El Punt Avui*.
609. GARCIA, Raül (2016-11-28). "[Català oficial: necessari però insuficient](#)". *El Punt Avui*.
610. GASULL, Bernat (2012-10-19). "[La república catalana, des de Manaslu](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua. També publicat al [blog de Plataforma per la Llengua al diari Ara](#).
611. GASULL, Bernat (2013-06-25). "[Hi ha països sense llengua oficial? Quines fórmules fan servir els països europeus per fer oficial una llengua? Hi ha països amb més d'una llengua oficial d'Estat?](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
612. GASULL, Bernat (2014-10-07). "[I mentre la societat catalana ha fet un canvi mental amb el procés, què passa amb la llengua?](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
613. GASULL, Bernat (2014-12-09). "[El castellà no és una llengua espanyola; ni tan sols és la llengua de Castella](#)". Blog *El català suma. El blog de Plataforma per la Llengua*, dins del diari Ara. [Publicat també](#) a la pàgina web de Plataforma per la Llengua.
614. GASULL, Bernat (2015-02-24). "[Sobre la proposta de model lingüístic a la Constitució Catalana](#)". Blog *El català suma. El blog de Plataforma per la Llengua*, dins del diari Ara. [Publicat també](#) a la pàgina web de Plataforma per la Llengua.

615. GASULL, Bernat (2015-05-19). "[El castellà oficial o no? Cap llengua oficial...?](#)". Blog *El català suma. El blog de Plataforma per la Llengua*, dins del diari Ara. [Publicat també](#) a la pàgina web de Plataforma per la Llengua.
616. GELI, Carles (2016-08-25). "[Llengua catalana, manifesta't!](#)". *El País*.
617. GENDRAU, Pere (2015-11-09). [Entrevista a Gabriel Rufián](#). *Nació Digital*.
618. GENDRAU, Pere (2016-04-04). "[El castellà també és d'aquí](#)". *Nació Digital*.
619. GENDRAU, Pere (2016-05-11). "[El grup Constituïm proposa que només el català sigui la 'llengua nacional i oficial'](#)". *Nació Digital*.
620. GENERALITAT DE CATALUNYA (2016-04-12). "[Conseller Santi Vila: 'El català és i serà llengua pròpia de Catalunya, però el castellà no és llengua impròpia del país'](#)". Nota de premsa, Departament de Comunicació, Cultura.
621. GENERALITAT DE CATALUNYA (2017-08-29). "[La Llei de transitorietat jurídica i fundacional de la república manté els actuals drets lingüístics dels ciutadans](#)". Nota de premsa.
622. GENILLO, Elena (2016-04-07). "[Puigdemont evita reprobar a los que quieren instaurar el monolingüismo](#)". *La Razón*.
623. GIFREU, Josep (2013-09-25). "La llengua de l'Estat". *Revista Lletres*. No disponible.
624. GIFREU, Josep (2014-02-10). "[El català, llengua d'estat en comunicació i cultura](#)". Cercle XXI, butlletí núm.13.
625. GIFREU, Josep (2016-04-07). "[L'estatus del català](#)". *El Punt Avui*.
626. GIL, Carme-Laura (2015-05-07). "[La llengua: infraestructura d'estat](#)". *Vilaweb*.
627. GIL, Carme-Laura (2016-04-02). "[Xenofòbia?, com us hi atreviu?](#)". Blog *Coc ràpid. El blog de Carme-Laura Gil*.
628. GIL, Miquel (2013-06-16). "Anar a missa i repicar campanes". Blog *Catalan Paradigms*. Inicialment penjat a: <http://www.catalanparadigms.cat/node/9> (no disponible). Actualment disponible al blog [Finestra d'oportunitat](#).
629. GIL, Miquel (2016-05-02). *L'elefant lingüístic: Siguem un sol poble*. Barcelona: BonPort Edicions. Llibre digital. Disponible a [Amazon](#), [iTunes](#) i [GooglePlay](#).
630. GIMÉNEZ, Roberto (2016-04-07). "[Koiné es el síntoma de la neurosis nacionalista](#)". *Crónica Global*.
631. GIMÉNEZ, Roberto (2016-04-10). "[La lengua, la 'llengua' y el 'cony' de Koiné](#)". *Crónica Global*.
632. GIMÉNEZ-Salinas, E. (2016-04-15). "[Perdre el diàleg](#)". *Ara*.
633. GISBERT, Josep (2016-04-07). "[La oportunidad de la lengua catalana](#)". Blog *Pasos perdidos*.

634. GOMÀ, Enric (2012-02-29). "[¡Viva Cataluña libre, repámpanos!](#)". *Ara*.
635. GONÇAL, Vítor (2012-09-25). "[Estat català vs. llengua catalana \(I\)](#)". Blog de Vítor Gonçal a [Directe.cat](#).
636. GONZÁLEZ, Andreu (2016-10-10). "[No parlo castellà però ho entenc tot](#)". Blog personal.
637. GONZÁLEZ, David; ALCOLEA, Marta (2016-04-17). [Entrevista a Anna Gabriel](#). *El Nacional*.
638. GONZÁLEZ, David; PRAT, Josep (2016-04-10). [Entrevista a Lluís Rabell](#). *El Nacional.cat*.
639. GONZÁLEZ, Germán (2016-08-23). [Entrevista a Rafael Arenas, presidente de Societat Civil Catalana: "Se pretende imponer una Cataluña monolingüe"](#). *El Mundo*.
640. GONZÁLEZ, Ignacio (2014-09-08). "Españoles por la independencia de Catalunya: 'No importa el origen, sino el destino'". *Público.es*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
641. GRANELL, Francesc (2016-04-09). "[Una inquietant radicalització](#)". *La Vanguardia*.
642. GRASSET, Xavier (2016-03-31). [Entrevista a Fabián Mohedano](#). *Més* 324. Minut 36.
643. GRASSET, Xavier (2016-04-06). [Entrevista a Lluís de Yzaguirre](#). *Més* 324.
644. GRAU, Jaume (2017-06-03). [Entrevista a Antonio Baños](#). *Público*.
645. GRAU, Pere (2013-06-01). "[Sobre una futura cooficialitat del castellà](#)". *Llengua Nacional* 83.
646. GRAU, Pere (2016-03-23). "[L'estatus del castellà a una Catalunya independent](#)". *El matí.cat*.
647. GREGORI, Magda (2016-10-26). "[Després de 10 anys d'oficialitat, el Principat suspèn en l'ús de l'occità](#)". *Racó Català*.
648. GREGORI, Magda (2018-02-02). [Entrevista a Josep Ruaix](#). *Racó Català*.
649. GRUP KOINÉ (2017-04-05). [Un any després del Manifest Koiné](#). Article al Facebook de Grup Koiné.
650. GUBERN, Àlex (2016-04-11). "[Independentismo versus lengua](#)". *ABC*.
651. GUBERN, Àlex (2016-04-11). "[Independentismo versus lengua](#)". *La Voz Digital*.
652. GUBERN, Àlex (2016-04-16). "[Independentismo versus lengua](#)". *ABC*.
653. GUIA, Josep (2012-11-12). "[El català perifèric](#)". *El Punt Avui*.
654. GUINJOAN, Marc; RODON, Toni; SANJAUME, Marc (2015-09-24). "[Independentisme i llengua catalana, un binomi encara estret](#)". *Ara*.
655. GUTIÉRREZ, Àlex (2016-04-24). "[Dues tergiversacions per explicar la situació lingüística a Catalunya](#)". *Ara*.

656. GUZMÁN, David (2013-09-29). [Entrevista a Josep Murgades](#). *El País*.
657. HEREDIA, Lúdia (2015-02-02). [Entrevista a Pere Aragonès](#). *Els matins de TV3*.
658. HERNÁNDEZ, Enric (2016-04-02). "[La María i el 'Tea Party' sobiranista](#)". *El Periódico*.
659. HERNÁNDEZ, Enric (2017-05-23). "[El que sí que diu la "lleï de desconnexió"](#)". *El Periódico*.
660. HERNÁNDEZ, Higini (2012-10-11). "[L'oficialitat del castellà a la Catalunya democràtica \(1\)](#)". *Reagrupament.cat*.
661. HERNÁNDEZ, Higini (2012-10-18). "[L'oficialitat del castellà a la Catalunya democràtica \(2\)](#)". *Reagrupament.cat*.
662. HERNÁNDEZ, Higini (2012-10-28). "[L'oficialitat del castellà a la Catalunya democràtica \(i 3\)](#)". *Reagrupament.cat*.
663. HERRERA, Enric (2013-06-25). "[El castellà, una llengua catalana](#)". Blog *Delaguard*.
664. HIDALGO, Miquel Àngel (2016-05-18). "[Y sigue el dislate babélico hacia la nada](#)". Carta al director, *Diari de Tarragona*.
665. HOJMAN, Sergio (2016-04-10). "[Ser bilingüe es como tener dos manos en un mundo en el que todos nacieron con una](#)". Carta al director, *El Periódico*.
666. IAIA TONETA (2016-04-13). "[Preservar l'ús de la llengua](#)". *DiariCatalà.cat*.
667. INFOMIGJORN (2016-04-15). "[Infomigjorn especial. Número especial sobre el manifest del Grup Koiné](#)". Infomigjorn 1.267.
668. Iniciativa per Catalunya Verds (ICV) (2012-11-25). [Programa electoral](#).
669. ISERN, Joan Josep (2016-04-15). "[A propòsit del manifest del Grup Koiné \(i d'un InfoMigjorn molt especial\)](#)". Blog *Totxanes, totxos i maons*.
670. J. C. F. (2016-04-01). "[Un miembro de la AVL firma para que sólo el catalán sea oficial](#)". *Las Provincias*.
671. J. P. (2015-03-03). "[L'estat de la llengua catalana, a debat](#)". *Nació Digital*.
672. JAHONER, Joan (2016-04-14). "[Criteri desigual amb comparatius injustos](#)". Carta al director, *Diari de Girona*.
673. JOAN, Bernat (2012-10-10). "[Oficialitat asimètrica](#)". *Vilaweb*.
674. JOAN, Bernat (2012-10-26). "[Oficialitat asimètrica](#)". *El Triangle* 1.082.
675. JOAN, Bernat (2013-12-01). "[How to adress the language question in a new European State: the Catalan case](#)". *Catalan International View* 16 (Winter 2013-2014), p. 34-37.
676. JORBA, Rafael (2016-04-12). "[Bilingüisme intel·ligent](#)" / "[Bilingüismo inteligente](#)". *La Vanguardia*.
677. JORNALET (2016-04-14). "[Mireia Boya defend l'occitan en resposta a un manifest contra lo bilingüisme en Catalonha](#)". *Jornalet*.

678. JORNALET (2016-10-20). "[Barcelona: un collòqui sul ròtle de l'occitan dins lo futur nòu estat independent](#)". *Jornalet*.
679. JOU, Lluís (2012-04-01). "[No hi renunciem abans d'hora](#)". *Ara*.
680. JOU, Lluís (2013-10-01). "[El català i les llengües oficials als petits estats europeus](#)". *L'Avenç* 394.
681. JULIANA, Enric (2016-04-03). "[Universos paralelos](#)". *La Vanguardia*.
682. JULVE, Rafa (2016-03-31). "[250 lingüistes reclamen una Catalunya independent amb el català com a única llengua oficial](#)", "[250 lingüistas reclaman una Catalunya independiente con el catalán como única lengua oficial](#)". *El Periódico*.
683. JULVE, Rafa (2016-04-01). "[Carod-Rovira i Irene Rigau, entre els firmants del manifest contra el bilingüisme "forçós"](#)". *El Periódico*.
684. JULVE, Rafa (2016-04-01). "[Societat Civil vincula el manifest contra el bilingüisme amb "el supremacisme més ranci"](#)", "[Societat Civil vincula el manifiesto contra el bilingüismo con "el supremacismo más rancio"](#)". *El Periódico*.
685. JULVE, Rafa (2016-04-13). "[Els impulsors del 'manifest Koiné' sobre el català matisen el text](#)" / "[Los impulsores del 'manifiesto Koiné' sobre el catalán matizan el texto](#)". *El Periódico*.
686. JULVE, Rafa (2016-05-05). "[El 72% de catalans defensen que el català i el castellà siguin cooficials](#)". Enquesta *El Periódico*.
687. JULVE, Rafa (2016-05-11). "[Solo los nacidos antes de 1977 podrían dirigirse en castellano a la administración, según el borrador de la constitución catalana](#)". *El Periódico*.
688. JUNQUERAS, Oriol (2012-10-08). "[El castellà i la República catalana](#)". *El Periódico*.
689. JUNQUERAS, Oriol (2014-04-17). "[La llengua dels meus amics, de la meva gent](#)". *El Periódico*. [Versió en castellà](#).
690. JUNQUERAS, Oriol (2018-01-17). "[Oportunitats multilingües](#)". *El Nacional*.
691. JUNQUERAS, Oriol; MOLINERO, Justo (2015-03-16). *Revoltats*. Barcelona: Ara llibres.
692. JUNTS PEL SÍ (2015-09-27). [Programa electoral](#). Pàgina web de Junts pel Sí.
693. JUNTS PEL SÍ I CUP (2017-08-28). [Proposició de llei de transitorietat jurídica i fundacional de la república](#). Proposició de llei.
694. JUNTS PER CATALUNYA (2017-12-21). [Programa electoral](#).
695. JUNYENT, Carme (2013-02-01). "[Les llengües en la Catalunya independent \(1\)](#)". *Som Anoia*. No disponible a la pàgina original. Disponible [aquí](#).
696. JUNYENT, Carme (2013-02-08). "[Les llengües en la Catalunya independent \(2\)](#)". *Som Anoia*. No disponible.

697. JUNYENT, Carme (2013-06-20). "[Les llengües en la Catalunya independent](#)". *Vilaweb*.
698. JUNYENT, Carme (2014-06-13). "[Per a què serveix l'oficialitat de les llengües?](#)". V Simposi de l'Iniciativa Catalana de Sociolingüística, Universitat de Lleida.
699. JUNYENT, Carme (2015-12-22). "[De sumes i restes](#)". *Vilaweb*.
700. JUNYENT, Carme; MOLLÀ, Toni; SENZ, Sílvia (2015-11-03). "[Un país, quantes llengües?](#)". Diàlegs: Llengües, identitats i religions a Catalunya. Càtedra UPF sobre Diversitat Social. Obra Social "la Caixa". [Cartell](#).
701. JUNYENT, Carme; SENDRA, Montserrat (2015-06-19). "[Llengua i llengües a la República catalana](#)". [Taula rodona](#) organitzada per l'ANC-Vilanova, Òmnium Cultural-Garraf, Vilanova per la Independència i l'AMI. Moderador: Albert Soler.
702. JUNYENT, Carme; SERRA, Blanca; LE BIHAN, Joan-Pere; MARCO, Francesc; SOLA, Diego; SOLÀ, Carles (2017-06-20). "[Com afectarà el factor por en el model lingüístic de la nova República catalana?](#)". Debat dins del cicle "L'endemà del Sí", Ateneu Barcelonès.
703. JUNYENT, Carme; VIDAL, Pau (2015-01-12). "[El català en el país de les 300 llengües](#)". Debat a l'Ateneu Barcelonès.
704. JUNYENT, M. Carme (2015-09-23). "[Catalunya no és un país bilingüe](#)". *La taula rodona*.
705. JUNYENT, M. Carme i KINGOLO, Saoka (2015-07-10). Debat: "[República Catalana, un estat lingüísticament contemporani](#)". ANC Sants-Montjuïc.
706. JURADO, Pere (2016-04-19). "[Koiné i la nostra 'white trash'](#)". *Endavant*.
707. KRAUSS, Peter (2016-11-18). "Protecció de les minories i sobirania lingüística en l'àmbit polític europeu". Ponència inaugural del simposi [Català, estat de la qüestió o qüestió d'Estat](#), Barcelona, 18-11-2016.
708. KREMNITZ, Georg (2016-06-30). "[Les tensions actuelles entre la Catalogne et l'Espagne](#)". *Lengas, Revue de Sociolinguistique* 79, 2016: L'Europe romane: identités, droits lingüistiques et littérature.
709. L. D. R. (2014-10-23). "[La Plataforma per la Llengua defensa els beneficis d'un estat independent](#)". *Ara*.
710. La Fàbrica (2014-06-25). [Breu manual de bones pràctiques de l'independentista](#).
711. LA GACETA (2016-04-01). "[La sociedad catalana se rebela contra la imposición lingüística de los separatistas](#)". *La Gaceta*.
712. LA GALLINA (2016-04-11). "[280 intelectuales catalanes reclaman que el Barça le eche un par de huevos](#)". *La Gallina.es*.

713. LA INFORMACIÓN (2016-04-01). "[Cataluña. Societat Civil dice que sería una "aberración" que el catalán fuera la única lengua oficial en la autonomía](#)". *La Información*.
714. LA INFORMACIÓN (2016-04-01). "[Savater cree que sería un 'desastre cultural' que sólo el catalán fuera oficial en esta autonomía](#)". *Lainformación.com*.
715. LA MAÑANA (2016-04-07). "[L'oposició acusa el president Puigdemont de portar el Parlament "fora de la llei"](#)". *La Mañana*.
716. LA MAÑANA (2017-06-01). "[Coloquio para debatir sobre la lengua en Catalunya](#)". *La Mañana*.
717. LA NUEVA ESPAÑA (2016-04-02). "[Un grupo de 280 intelectuales defiende el catalán como lengua única en Cataluña](#)". *La Nueva España*.
718. LA VANGUARDIA (2016-04-04). "[Editorial: Un manifest lamentable](#)" / "[Editorial: Un manifiesto lamentable](#)". *La Vanguardia*.
719. LA VANGUARDIA (2016-04-06). "[Pèssima indefinició](#)". Editorial, *La Vanguardia*.
720. LA VANGUARDIA (2016-04-15). "[Koiné matisa el seu discurs sobre el català com a llengua territorial única](#)" / "[Koiné matiza su discurso sobre el catalán como lengua territorial única](#)". *La Vanguardia*.
721. La Voz de Barcelona (2013-03-08). "[Catorce entidades exigen que el español deje de ser lengua oficial en una hipotética Cataluña independiente](#)". *La Voz de Barcelona*.
722. LA VOZ LIBRE (2016-04-01). "[250 lingüistas piden que el único idioma oficial de Cataluña sea el catalán](#)". *La Voz Libre*.
723. LA VOZ LIBRE (2016-05-10). "[El borrador de la Constitución catalana excluye el español como lengua oficial](#)". *La Voz Libre*.
724. LA VOZ LIBRE (2016-05-13). "[Sólo los nacidos antes de 1977 podrían usar el español en una Cataluña independiente](#)". *La Voz Libre*.
725. LA XARXA (2016-04-08). [Debat sobre llengua](#). *Vull una resposta*.
726. LAHOZ, Ricard (2017-07-18). [Entrevista a Joan Martí Castell](#). *Fet a Tarragona*.
727. LAINFORMACIÓN.COM (2017-08-28). "[Puigdemont declarará la república en el balcón de la Generalitat el 3-O si triunfa](#)". *Lainformación.com*.
728. LARREULA, Enric; LORENTE, Mercè (2016-03-08). "Llengües i república". Debat a la Casa de Cultura de Sant Cugat del Vallès.
729. LASALAS, Marta (2016-04-06). "[Rabell denuncia racisme en el debat sobre la llengua](#)". *El Nacional*.
730. LASALAS, Marta (2017-08-28). "[Els punts fonamentals de la llei de Transitorietat](#)". *El Nacional*.
731. L'AVENÇ (2016-05-01). "[Qüestions de llengua](#)". Editorial, *L'Avenç* 423, maig 2016.

732. LE BIHAN, Joan Pere (2015-11-23). "[Ús de la llengua? Mirem cap a una altra banda](#)". *Lliure i Millor*.
733. LE BIHAN, Joan-Pere (2017-03-30). "[La bomba del manifest Koiné... fa un any...](#)". Blog *Enllaçats per la llengua*.
734. LE BIHAN, Joan-Pere (2017-04-04). "[La bomba del manifest Koiné un any després](#)". *L'Unilateral*.
735. LINGUAPAX (2016-11-24 i 25). [Llengües i estatus - L'oficialitat importa?](#). *Linguapax*.
736. LIZOAIN, David (2014-04-23). "[Terricabras, Sant Jordi, y la oficialidad del castellano](#)". Blog de David Lizoain.
737. LLADÓ, Oriol (2012-02-26). "[Voltas, gràcies per enriquir el debat nacional](#)". Blog *Connexió Badalona*.
738. LLADÓ, Xavier (2014-07-25). "[La constitució catalana estarà enllestida l'agost del 2015](#)". *El Singular Digital*.
739. LLADONET, Joan (2012-10-29). "[Programar el castellà com a llengua cooficial, greu errada de CiU](#)". *Indirecte.cat*.
740. LLADONET, Joan (2013-05-14). "[Si el Principat decideix constituir-se en estat, l'espanyol no pot ser cooficial](#)". *Indirecte.cat*.
741. LLADONET, Joan (2016-04-03). "[Mantenir la situació del català, després de la independència, és condemnar-lo a desaparèixer](#)". *Indirecte.cat*.
742. LLADONET, Joan (2016-04-04). "[Mantenir la situació actual del català, després de la independència, és condemnar-lo a desaparèixer](#)". *Diari de Balears*.
743. LLANSANA, Marina (2014-02-02). "[Súmate](#)". *El Punt Avui*.
744. LLANSANA, Marina; VIDAL, Santiago (2015-11-01). [Una Constitució per a Catalunya](#). Lleida: Pagès Editors.
745. LENGUA I REPÚBLICA (2016-03-31). Presentació del manifest "Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent". [Manifest](#). [Llista de firmants](#). [Vídeo de l'acte de presentació](#). [Document de treball](#).
746. Llengua Nacional (2012-11-08). Manifest "[El català, única llengua oficial del futur Estat català independent](#)".
747. LLIBERTAT.CAT (2014-10-12). "[El futur del català en un estat independent serà a les nostres mans](#)". *Llibertat.cat*.
748. LLIBERTAT.CAT (2015-03-01). "[El bilingüisme: una arma de destrucció massiva contra el català](#)". *Llibertat.cat*.
749. LLIBERTAT.CAT (2016-03-30). "[Un manifest demana que el català sigui 'l'eix integrador' de la ciutadania en la nova República](#)". *Llibertat.cat*.

750. LLIBERTAT.CAT (2016-04-06). "[Drassanes per la República Catalana dóna suport al manifest impulsat pel grup Koiné](#)". *Llibertat.cat*.
751. LLIBERTAT.CAT (2016-04-10). "[Augmenta el ressò mediàtic del manifest del Grup Koiné](#)". *Llibertat.cat*.
752. LLIBERTAT.CAT (2017-02-10). "[La Plataforma per la Llengua farà una gran mobilització per connectar amb els drets lingüístics de la futura República Catalana](#)". *Llibertat.cat*.
753. LLIURE I MILLOR (2016-04-01). "[Creix la polèmica pel bilingüisme i/o la cooficialitat del castellà a la nova República](#)". *Lliure i millor.cat*.
754. LLIURE I MILLOR (2016-04-06). "[Està en perill el català? Pot existir el bilingüisme equilibrat amb el castellà?](#)". *Lliure i Millor*.
755. LLIURE I MILLOR (2016-04-06). "[Precisions d'un col·lectiu de lingüistes al manifest del Grup Koiné contra el bilingüisme](#)". *Lliure i millor*.
756. LLIURE I MILLOR (2016-05-12). "[La Plataforma per la Llengua fa una nova aportació al debat català-castellà a la República catalana](#)". *Lliure i Millor*.
757. LLIURE I MILLOR (2016-11-15). "[Sense un Estat que la defensi, la societat catalana difícilment sobreviurà al segle XXI, segons un estudi de l'IEC](#)". *Lliure i Millor*.
Disponible també [aquí](#).
758. LLOBET, Àlvar (2015-11-16). [Entrevista a Miquel Pueyo](#). *Nació Digital*.
759. LLOMBART, Jofre (2012-10-12). [Entrevista a Alfons López Tena](#). *El món a RAC1*.
760. LLUÍS, Joan-Lluís (2012-12-09). "[La llengua espanyola en una Catalunya independent](#)". *El Punt Avui*.
761. LLUÍS, Joan-Lluís (2015-04-27). "[La gran absent](#)". *Vilaweb*.
762. LLUÍS, Joan-Lluís (2016-05-01). "[La quimera de les llengües cooficials](#)". *Presència, El Punt Avui*.
763. LO CASCIO, Paola (2016-04-03). "[Un manifest. I un pronunciament necessari](#)". *El País*.
764. LÓPEZ DE LERMA, Josep (2016-04-18). "[El manifest Koiné](#)". *Diari de Girona*.
765. LÓPEZ, Dídac (2013-07-16). "[D'oficialitats i llengües](#)". *Llibertat.cat*.
766. LÓPEZ, Dionís (2016-04-14). "[El català al postfranquisme](#)". Carta al director, *El Punt Avui*.
767. LÓPEZ, Dionís (2016-04-15). "[El català a la història](#)". Carta al director, *La Vanguardia*.
768. LÓPEZ, Héctor (2013-03-20). "[Misèries dels catalans](#)". *El Punt Avui*.
769. LÓPEZ, Héctor (2013-08-21). "[La llengua oficial](#)". *El Punt Avui*.

770. LÓPEZ, Hèctor (2016-04-30). "[Els tabús](#)". *El Punt Avui*.
771. LÓPEZ, Jaume (2013-05-29). "[El debat de la llengua en tres dimensions](#)". *Ara*.
772. LORENTE, Mercè (2016-06-01). "[El debat sobre la llengua fa nosa?](#)". *Serra d'Or* 678 (juny 2016).
773. LORENTE, Mercè; REQUENA, Dolors; VIRGILI, Josep Maria; DE YZAGUIRRE, Lluís (2016-07-15). "[Oficialitat de dues velocitats](#)". *L'Unilateral*.
774. LOZANO, Antoni (2012-03-13). "[El castellà en la futura Catalunya lliure](#)". Blog *Enforcall*.
775. LOZANO, Teresa (2015-05-03). "Intolerancia lingüística". Carta al director. *Diari de Tarragona*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
776. LUCAS, Antonio (2016-04-24). [Entrevista a Juan Marsé i Joan M. Serrat](#). *El Mundo*.
777. LUQUE SÁNCHEZ, Pau (2016-04-11). "[Lluites koinistes](#)". *El País*.
778. LUQUE, Pau (2016-04-12). "[Luchas koinistas](#)". *El País*.
779. M. J. C. (2016-04-13). "[Los autores del manifiesto Koiné niegan ahora defender el monolingüismo](#)". *Crónica Global*.
780. M. R. (2016-04-04). "[CDC ve con interés la idea de que el catalán sea la única lengua oficial](#)". *El País*.
781. MALLAFRÉ; Joaquim; LARREULA, Enric (2015-02-19). "[No cal que el català sigui oficial: n'hi hauria prou amb dir que és la llengua de Catalunya](#)". Tertúlia a ReusDigital.cat.
782. MANCHÓN, Manel (2017-08-29). "[El soberanismo quemara todas las naves para desafiar a Rajoy](#)". *Economía Digital*.
783. MARC-ÁLVARO, Francesc (2016-04-11). "[Autogols i llengües](#)" / "[Autogoles y lenguas](#)". *La Vanguardia*.
784. MARCET, Joan (2013-06-01). "[La política lingüística de l'Estat espanyol: una aproximació a la incomprensió del pluralisme cultural](#)". *Revista de Llengua i Dret* 59.
785. MARCH, Oriol; TUGAS, Roger (2017-08-29). "[Nacionalitat, llengua, justícia...: així serà la Catalunya que surti de l'1-O si guanya el sí](#)". *Nació Digital*.
786. MARCO, Francesc (2014-03-12). "[Idees de llengua i futur](#)". *Tornaveu*.
787. MARCO, Francesc (2014-04-01). "L'oportunitat de la cultura". Dins de Vinyamata, Eduard. [Conflictes de sobirania](#). Barcelona: Editorial UOC.
788. MARCO, Francesc (2014-04-14). [Plataforma per la llengua. 20 anys defensant el català](#). Barcelona: Editorial Base, pàg. 190-200.
789. MARCO, Rafel (2016-04-17). "[¡Bones tardes, amics meus tots!](#)". *Lliure i Millor*.
790. MARESMA, Assumpció; BADIA, Jordi (2014-10-05). [Entrevista a Carme Junyent](#). *Vilaweb*. [Video](#).

791. MARFANY, Jaume (2015-07-28). "[El català: llengua oficial, llengua nacional, llengua pròpia...? \(1\)](#)". Blog *Bona feina*.
792. MARFANY, Jaume (2015-07-28). "[El català: llengua oficial, llengua nacional, llengua pròpia...? \(2\)](#)". Blog *Bona feina*.
793. MARFANY, Jaume (2015-07-30). "[El català: llengua oficial, llengua nacional, llengua pròpia...? \(3\)](#)". Blog *Bona feina*.
794. MARFANY, Jaume (2015-07-30). "[El català: llengua oficial, llengua nacional, llengua pròpia...? \(4 i final\)](#)". Blog *Bona feina*.
795. MARFANY, Jaume (2015-11-09). "[El castellà oficial en un Estat independent? \(1\)](#)". Blog *Bona feina*. Publicat també a la [pàgina web de la CAL](#).
796. MARFANY, Jaume (2015-11-11). "[El castellà oficial en un Estat independent? \(i 2\)](#)". Blog *Bona feina*. Publicat també a la [pàgina web de la CAL](#).
797. MARFANY, Jaume (2015-11-12). "[El castellà oficial en un Estat independent? \(1\)](#)". *LlobregatDigital.cat*.
798. MARFANY, Jaume (2015-11-13). "[El castellà oficial en un Estat independent? \(i 2\)](#)". *LlobregatDigital.cat*.
799. MARFANY, Jaume (2016-04-08). "[Manifest Koiné, una pedra a la sabata](#)". *Tribuna.cat*.
800. MARFANY, Jaume (2016-04-15). "[Koiné... El castellà llengua oficial?](#)". *Tribuna.cat*.
801. MARFANY, Jaume (2016-05-26). "[Què implicaria que el castellà fos oficial en una Catalunya independent?](#)". *L'Unilateral*.
802. MARFANY, Jaume (2016-09-11). "[Intervenció, en nom de la CAL, al Fossar de les Moreres 2016 sota el lema "Unitat per la independència. Prou agressions al català"](#)".
803. MARFANY, Jaume (2016-09-12). "[Fossar 2016: Llengua, cultura i llibertat!](#)". Pàgina web de la CAL.
804. MARFANY, Jaume (2017-05-04). "[El bilingüisme d'Esplugues i el futur](#)". *Racó Català*.
805. MARÍ, Isidor (2013-10-06). "[El plurilingüisme equitatiu en una Catalunya sobirana](#)". *El Punt Avui*.
806. MARÍ, Isidor (2014-02-10). "[Sobirania i llengua en l'àmbit de l'empresa i el consum](#)". Cercle XXI, butlletí núm.13.
807. MARÍ, Isidor (2015-04-01). "[Notes sobre l'ordenament lingüístic d'una Catalunya sobirana. Quin model? Quin procés?](#)". *Revista d'Estudis Autònoms i Federals*, 21, abril 2015, pàg. 237-253.
808. MARÍ, Xavier (2015-01-22). "[Per què el castellà ha de ser oficial?](#)". *El Punt Avui*.

809. MARIMON, S.; SÁNCHEZ, S. (2012-09-11). "[Quin seria l'estatus del castellà? El català, la primera llengua de la població](#)". *Ara*.
810. MARIMÓN, Sílvia (2014-09-09). "[Multilingües i la cultura com a sector estratègic per créixer](#)". *Ara*.
811. MARÍN, David (2016-10-31). "[Proposen que l'Aran sigui un estat confederat a Catalunya](#)". *El Punt Avui*.
812. MÁRQUEZ, Xavi (2016-04-02). "[El bilingüisme i plurilingüisme com a riquesa](#)". Carta al director, *El Periódico*.
813. MÁRQUEZ, Xavi (2016-04-06). "[Promoure i preservar](#)". *El Periódico*.
814. MARTÍ I CASTELL, Joan (2016-04-01). [Parlament de Joan Martí Castell a l'acte 'Una llengua per a tothom'](#). Pàgina web de la CAL.
815. MARTÍ, Albert (2012-10-08). "[Oficialitat del castellà, i si ho parlem més endavant?](#)". *Cataloniadirect*.
816. MARTÍ, Fèlix (2013-06-21). "[Llengua i constitució catalana](#)". *Tribuna.cat*.
817. MARTÍ, Fèlix (2016-04-20). "[La mala salut de la llengua catalana](#)". *Tribuna.cat*.
818. MARTÍ, Jordi (2016-04-10). "[Sociolingüística: una eina crítica](#)". *Núvol*.
819. MARTÍ, Tomeu (2016-07-01). "[L'estat propi, l'única garantia per a la llengua catalana](#)". *Diari de Balears*.
820. MARTÍN ALONSO, Gerard (2017-06-01). "[Dossier sobre el procés sobiranista de Catalunya](#)". *Revista Catalana de Dret Públic*, núm. 54 (juny 2017), p. 199-236.
821. MARTINES, Josep; BASTARDAS, Albert; CALAF, Rosa; DALMASES, Antoni (2015-06-01). "[Quin futur tenim a Europa?](#)". Dins de CASALS, Daniel; FOGUET, Francesc (2015). *Raons de futur*. Barcelona: IEC, p. 185-214.
822. MARTÍNEZ, Jordi (2014-06-09). "[El castellano no debe ser tabú](#)". Carta al director. *El Periódico*.
823. MARTÍNEZ, Lluís (2016-04-13). "[Manifestos](#)". *El Punt Avui*.
824. MARTÍNEZ, Núria (2012-10-08). "[L'article de Junqueras a favor de l'oficialitat del castellà genera un debat a Twitter](#)". *El Periódico*.
825. MARTÍNEZ, Pamela (2016-04-06). "[El bilingüisme és un escull?](#)". *DiariCatalà.cat*.
826. MARTÍNEZ, Xavier; CABRERA, Lluís (2016-03-31). "[Colons impurs en la nova República](#)", "[Colonos impuros en la nueva República](#)". *El Periódico*.
827. MAS, Agustí (2014-04-17). "[Daniel Mundet: Amb la independència cap ciutadà ha de perdre drets lingüístics](#)". *Núvol*.
828. MAS, Artur (2012-09-25). Discurs al ple del Parlament. Vídeo.

829. MASCARELL, Ferran (2012-05-02). "[La llengua dels catalans: cultura, estat, nació](#)". Conferència pronunciada a la Societat Catalana de Sociolingüística de l'IEC.
830. MASCARELL, Ferran (2013-07-15). "[Una llengua consolidada](#)". Conferència pronunciada en la Commemoració del 30è aniversari de l'aprovació de la Llei 7/1983, de Normalització Lingüística. Auditori del Parlament de Catalunya.
831. MASREAL, Fidel (2016-04-06). "[La Generalitat jutja "contraproduent" el manifest contra el bilingüisme](#)". *El Periódico*.
832. MASREAL, Fidel; BARRENA, Xabi (2017-08-28). "[Esquerra i CUP forcen el PDECat a aprovar la llei de ruptura abans de l'1-O](#)". *El Periódico*.
833. MAYANS, Pere (2012-03-04). "[Hi ha alguna cosa que falla](#)". Blog *El pols de la llengua als Països Catalans*.
834. MAYANS, Pere (2012-10-11). "[Junqueras, Voltas, Duarte..., voleu dir que no us precipiteu?](#)". Blog *El pols de la llengua als Països Catalans*.
835. MAYANS, Pere (2013-06-19). "[Pel futur del català, única llengua oficial](#)". Blog *El pols de la llengua als Països Catalans*.
836. MAYANS, Pere (2014-11-05). "[Cal pensar, sense embuts, quin futur volem per a la llengua](#)". Blog *El pols de la llengua als Països Catalans*.
837. MAYANS, Pere (2015-03-01). "[Propostes per a la gestió de les llengües a la \(futura\) Constitució Catalana / 1](#)". Blog *El pols de la llengua als Països Catalans*.
838. MAYANS, Pere; VOLTAS, Eduard; MONTSERRAT, Ernest (2015-01-28). Xerrada-debat: "[El futur del català en una Catalunya independent](#)", organitzada per la Plataforma Universitària pel Català a la Universitat Pompeu Fabra.
839. MAYOR, Leonor (2016-04-06). "[Podemos ve "racista" el manifiesto a favor de que el catalán sea la única lengua oficial](#)". *Economía Digital*.
840. MELER, Isaac (2016-04-09). [Entrevista a Blanca Serra](#). *Nació Digital*.
841. MELER, Isaac (2016-04-10). [Entrevista a F. Xavier Vila](#). *Nació Digital*.
842. MENGUAL, Vicenç (2012-03-20). "[L'única llengua oficial, a Catalunya, és la catalana](#)". *Som Notícia*. No disponible. Disponible a *Racó Català*.
843. MENGUAL, Vicenç (2016-12-04). "[Imagineu](#)". *LaSageta.net*.
844. MENGUAL, Vicenç (2017-09-10). "[Castellà oficial? No ens cal la independència](#)". *Diari de Girona*.
845. MEROÑO, Pere (2012-03-12). "[El castellano lengua de Catalunya](#)". Blog *Pere Meroño*.
846. MILIAN, Àlex (2016-05-10). [Entrevista a Santi Vila, conseller de Cultura](#). *El Temps*.

847. MIR, Narcís (2016-07-25). [Nota sobre l'adhesió d'un estat membre a la Unió Europea. Aspectes lingüístics generals i referència específica al cas de Catalunya.](#) Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura.
848. MIR, Xavier (2012-01-22). "[La tribu, l'estat, l'Eduard Voltas i en Nelson Mandela](#)". Blog *Arenyautes*.
849. MIR, Xavier (2012-02-27). "[Eduard Voltas, Carme Junyent, ERC i la independència](#)". Blog de Xavier Mir.
850. MIR, Xavier (2016-04-03). "[Llengües, manifestos, lleis, drets... Continuem cosint el país!](#)". Blog de Xavier Mir.
851. MIRALDA, Jordi (2012-03-03). "[Bilingüisme substitutiu i bilingüisme additiu](#)". Blog *Construïm la Catalunya independent*.
852. MIRÓ, David (2012-10-27). "[Moreno Cabrera: Seria un error que el castellà fos oficial en una Catalunya independent](#)". *Ara*.
853. MIRÓ, David (2013-05-20). "[Entre Pla i Alzamora](#)". *Ara*.
854. MOLDES, Aleix; ORRIOLS, Núria (2017-08-28). "[Castellà cooficial, doble nacionalitat i Suprem català: les claus de la llei](#)". *Ara*.
855. MOLINAS, Roger (2016-04-03). "[Desmantant el Manifest Lingüístic del Grup Koiné](#)". Blog *Reflexions d'un arqueòleg glamurós*.
856. MOLINÉ, Pere (2016-04-19). "[Irlanda, Bielorrússia, Andorra i el poc futur del català](#)". *Fòrum.ad*.
857. MOLINER, Empar (2015-01-29). "[La llengua cooficial](#)". *Ara*.
858. MOLINER, Empar (2016-04-07). "[Consideracions al manifest del Grup Koiné](#)". *Ara*.
859. MOLINER, Empar (2016-04-11). "[Escalfabraguetes](#)". *Ara*.
860. MOLINERO, Justo (2013-07-17). [Entrevista a Jordi Pujol](#). *Radio Teletaxi*.
861. MONDELO, Víctor (2016-09-05). "[Societat Civil convoca un acto para defender el bilingüisme ante el 'procés'](#)". *El Mundo*.
862. MONNER, Anton (2016-04-30). "[D'una vella a una nova Catalunya](#)". *Diari de Tarragona*.
863. MONTELIO, Andrea (2015-08-26). "[El castellano sería oficial en una Cataluña independiente](#)". *Deia*.
864. MONTILLA, José (2012-07-19). [Declaració en defensa del futur de la llengua catalana](#). Pàgina web de José Montilla.
865. MORÁN, David (2015-09-16). "[Así es la Industria Editorial catalana y así sería en la Cataluña independiente](#)". *ABC*.

866. MORÁN, Gregorio (2016-04-09). "[El neofeixisme lingüístic](#)" / "[El neofascismo lingüístico](#)". *La Vanguardia*. També disponible [aquí](#).
867. MORANTA, Sebastià (2015-11-20). "[L'estatus actual de la llengua romanesa \(moldava?\) a la República de Moldàvia](#)". Butlletí núm. 14, *Cercle XXI*.
868. MORENO, Francesc (2012-03-04). "[La 'polémica' sobre el castellano en Catalunya](#)". *Eldebat.cat*.
869. MORENO, Francesc (2016-04-04). "[Koiné, el poli malo](#)". *Crónica Global*.
870. MORENO, J. Carlos (2014-04-24). Conferència "[Los dominios del español. Sobre el imperialismo lingüístico](#)". Universitat de Barcelona.
871. MORENO, Juan Carlos (2015-03-29). "[Es la cooficialidad, caballero, es la cooficialidad](#)". *Contrastant*.
872. MORENO, Juan Carlos (2015-04-03). "[És la cooficialitat, cavallers, és la cooficialitat](#)". *Vilaweb*.
873. MORENO, Juan Carlos; FOLCH, Àngels; SENZ, Sílvia (2016-03-30). "[Llengües i República](#)". Debat a la Fundació Bosch i Cardellach de Sabadell.
874. MUÑOZ, Jordi (2016-06-07). "[El català, única llengua oficial? Els costos per a l'independentisme del debat de Koiné](#)". *Crític*.
875. MUÑOZ, Josep M. (2013-11-03). "[Una notícia exagerada?](#)". *Núvol*.
876. MURGADES, Josep (2013-01-30). "[Disposats a què?](#)". *El Punt Avui*.
877. MURGADES, Josep (2015-06-09). "[La llengua del país: d'un passat cert a un futur incert](#)". Revista *Diversia* número 7 (juny 2015), monogràfic "La llengua catalana del present al futur", Universitat Pompeu Fabra.
878. MURGADES, Josep (2016-10-01). *Escrits sobre llengua*. Lleida: Pagès Editors.
879. MUSSONS, Antonio (2016-04-09). "[Cooficialitat](#)". Carta al director, *La Vanguardia*.
880. N. O. / A. M. (2017-08-29). "[Castellà cooficial, doble nacionalitat i Suprem català: les claus de la llei](#)". *Ara*.
881. NÀCHER, David; SOLÉ, Víctor (2013-10-21). "[Sí al castellà a la nova Catalunya](#)". *Finestra d'oportunitat*.
882. Nació Digital (2012-10-24). "[Majoria a favor del castellà oficial amb la independència](#)". *Nació Digital*.
883. Nació Digital (2013-07-17). "[Pujol: «Català i castellà seran oficials»](#)". *Nació Digital*.
884. Nació Digital (2014-03-29). "[Oriol Junqueras: «El castellà serà oficial en la república catalana»](#)". *Nació Digital*.
885. Nació Digital (2014-09-04). "[Ribó demana preservar «la convivència lingüística» passi el que passi en el futur](#)". *Nació Digital*.

886. NACIÓ DIGITAL (2015-08-27). "[La llengua centra la majoria d'esmenes presentades pels ciutadans al projecte de Constitució catalana](#)". *Nació Digital*.
887. NACIÓ DIGITAL (2015-09-09). "[El Lluïl·la promociónarà els autors catalans en castellà en una Catalunya independent](#)". *Nació Digital*.
888. NACIÓ DIGITAL (2015-11-06). "[Súmate demana que el castellà i l'aranès siguin oficials en una futura Catalunya independent](#)". *Nació Digital*.
889. NACIÓ DIGITAL (2016-03-29). "[Manifest a favor del català com a 'llengua territorial' única en cas d'independència](#)". *Nació Digital*.
890. NACIÓ DIGITAL (2016-04-06). "[Rabell titlla de 'racista' el manifest que aposta pel català com a 'llengua territorial' única](#)". *Nació Digital*.
891. NACIÓ DIGITAL (2016-04-11). "[Àudio. Enganxada entre Rahola i López Alegre pel català i el nazisme](#)". *Nació Digital*.
892. NACIÓ DIGITAL (2016-04-13). "[El Grup Koiné nega que el manifest proposi l'oficialitat única del català](#)". *Nació Digital*.
893. NAVARRO, Núria (2017-11-05). [Entrevista a Albert Branchadell](#). *El Periódico*.
894. NÉCAK LÜK, Albina (2017-06-01). "[Planificació de la situació de la llengua eslovena](#)". *Revista de Llengua i Dret* 67, juny 2017.
895. NEGOCIOS.COM (2016-04-04). "[Los independentistas elaboran 'listas negras' y fomentan la erradicación del español](#)". *Negocios.com*.
896. NERÍN, Gustau (2016-05-03). "[Cal la independència per resoldre la situació del català](#)". *El Nacional*.
897. NERÍN, Gustau (2016-05-26). "[El manifest Koiné es modera, però encara belluga](#)". *El Nacional*.
898. NERÍN, Gustau (2016-09-10). [Entrevista a F. Xavier Vila](#). *El Nacional*.
899. NERÍNLE BIHAN, Gustau (2017-04-19). [Entrevista a Carme Junyent](#). *El Nacional*.
900. NOLLA, Jaume (2015-04-05). "[Llengua oficial](#)". *El Punt Avui*.
901. NÚÑEZ, Rafael (2016-03-31). "[Un manifiesto de lingüistas propone erradicar el castellano de Cataluña](#)". *La Gaceta*.
902. NÚÑEZ, Rafael (2016-04-04). "[Koiné: el manifiesto que ha roto la estrategia separatista](#)". *La Gaceta*.
903. NÚVOL (2014-10-12). "[El futur del català, a les nostres mans](#)". *Núvol*.
904. NÚVOL (2016-05-02). "[Un debat sobre l'oficialitat de les llengües en un futur estat](#)". *Núvol*.
905. OBRADOR, Ramón (2016-04-08). "[Pureza catalana](#)". *El Mundo*.

906. ÒDENA, Pau (2016-04-08). "[Hace días que no practico el bilingüismo](#)". Carta al director, *Diari de Tarragona*.
907. OFICINA DEL PRESIDENT (2016-04-06). "[President Puigdemont: "El Govern garantirà els drets lingüístics a tots els parlants d'aquest país"](#)". Nota de premsa.
908. OLIVER, Griselda (2014-04-08). [Entrevista a Albert Rossich](#). *Núvol*.
909. OLIVER, Griselda (2014-05-03). "[Raons lingüístiques a favor d'un estat propi](#)". *Núvol*.
910. OLIVER, Griselda (2014-05-27). "[A la recerca d'un model de convivència lingüística](#)". *Núvol*.
911. OLIVER, Griselda (2015-03-03). "[Duel lingüístic amb Pau Vidal](#)". *Núvol*.
912. OLIVER, Griselda (2015-03-05). "[De mestretites, Catalunya n'és plena](#)". *Núvol*.
913. OLIVER, Griselda (2015-09-08). "[Un difícil joc d'equilibris entre el català i l'estat espanyol](#)". *Núvol*.
914. OLLER, Joan (2016-04-02). "[Treure la llengua](#)". *El Periódico*.
915. ÒMNIUM CULTURAL (2012-10-29). "[Declaració de Santa Coloma](#)".
916. Òmniium Cultural (2013-10-02). Seminari "[Qüestions d'estat](#)".
917. ÒMNIUM CULTURAL (2015-03-02). "[El bilingüisme obre avui el cicle sobre l'estat de la llengua](#)". Pàgina web d'Òmniium Cultural.
918. ÒMNIUM CULTURAL (2015-03-04). [El bilingüisme mata](#), amb Pau Vidal, Enric Gomà i Ramon Solsona. Cicle *Març per la llengua* a Òmniium Cultural.
919. ÒMNIUM CULTURAL (2015-03-11). [El plurilingüisme en la literatura catalana](#), amb Albert Rossich i Joan Daniel Bezsonoff. Cicle *Març per la llengua* a Òmniium Cultural.
920. ÒMNIUM CULTURAL (2015-03-18). [Catalunya al mirall de la immigració](#), amb Andreu Domingo i Jean-Bosco Botsho. Cicle *Març per la llengua* a Òmniium Cultural.
921. ÒMNIUM CULTURAL (2015-03-25). [Evolució sociolingüística](#), amb Agustí Alcoberro, Mercè Lorente i Josep Anton Fernández. Cicle *Març per la llengua* a Òmniium Cultural.
922. ORRI, Agustí (2015-01-31). "[El català, única llengua oficial al nou estat independent?](#)". Blog *Rapsòdia*.
923. ORRIOLS, Núria (2016-05-11). "[Català i aranès com a llengües oficials i sense exèrcit: la Constitució de Constituïm](#)". *Ara*.
924. ORRIOLS, Núria (2016-05-12). "[Una Constitució amb un model presidencialista i sense exèrcit](#)". *Ara*.
925. ORTA, Josep Maria (2016-04-11). "[Defensa del castellà](#)". *E-Notícies*.
926. ORTEGA, Rudolf (2015-02-02). "[El castellà en una Catalunya independent](#)". *El País en català*.
927. ORTEGA, Rudolf (2015-02-05). [Entrevista a Pau Vidal](#). *El País en català*.

928. ORTEGA, Rudolf (2015-03-01). "[L'arxiu català-valencià-balear](#)". *El País*.
929. ORTEGA, Rudolf (2015-05-21). [Entrevista a Miquel Àngel Pradilla](#). *El País*.
930. ORTEGA, Rudolf (2016-04-02). "[Rescatar el bilingüisme](#)". *El País*.
931. ORTEGA, Rudolf (2016-04-07). "[En 30 anys, el català ha atret parlants de castellà cap al bilingüisme](#)". *El País*.
932. ORTEGA, Rudolf (2016-04-10). "[Rescatar el bilingüisme \(i 2\)](#)". *El País*.
933. ORTEGA, Rudolf (2016-04-17). "[Baralles de lingüistes en el fang](#)". *El País*.
934. ORTEGA, Rudolf (2016-09-11). "[Gaspatxo de bilingüisme](#)". *El País*.
935. ORTEGA, Rudolf (2016-09-18). "[Castellà llengua oficial? Sens dubte](#)". *El País*.
936. ORTEGA, Rudolf (2017-04-05). "[Koiné en temps de postveritat](#)". *El País*.
937. ORTEGA, Rudolf (2017-05-24). "[Sense llengües oficials](#)". *El País*.
938. ORTEGA, Rudolf (2017-09-13). "[Pacte de llengües](#)". *El País*.
939. ORTEGA, Rudolf (2018-01-03). "[El Rubicó del catalanisme](#)". *El País*.
940. ORTÍ, Jaume (2012-11-04). "[Potser que em passi al castellà](#)". Blog *Temps d'incertesa (com tots)*.
941. OTAMENDI, Martxelo (2016-04-03). "[Cartes creuades: les llengües de la república catalana. Carta de Martxelo Otamendi a Vicent Partal](#)". *Vilaweb*.
942. OTERO, Julia (2015-09-16). [Entrevista a Artur Mas](#). *Julia en la Onda*, Onda Cero.
943. PACE, Thomas; BORG, Albert (2017-06-01). "[La situació del maltès en la legislació lingüística de Malta i les conseqüències per al seu ús](#)". *Revista de Llengua i Dret* 67, juny 2017.
944. PALAU, Carles (2012-10-08). "[La llengua l'endemà de la independència](#)". *El Singular Digital*.
945. PALAU, Òscar (2015-08-23). "[Gordó obriria la porta de la nacionalitat als habitants de tots els Països Catalans](#)". *El Punt Avui*.
946. PALAU, Òscar (2016-08-23). "[Sense estat no hi ha normalitat de la llengua](#)". *El Punt Avui*.
947. PALAU, Òscar (2016-08-24). "[Rigau insta a pensar què pot fer un nou estat pel català](#)". *El Punt Avui*.
948. PALAU, Òscar (2017-08-29). "[Una transició de vellut](#)". *El Punt Avui*.
949. PALMER, Jordi (2013-08-20). "[Cap a una Catalunya quadrilingüe?](#)". *Nació Digital*.
950. PALMER, Jordi (2015-02-13). [Entrevista a Pau Vidal](#). *Nació Digital*.
951. PALOMA, David (2017-12-17). [Entrevista a Jordi Ginebra](#). *El Punt Avui*.
952. PÀMIES, Sergi (2016-04-15). "[Vigència del manifest](#)" / "[Vigencia del manifiesto](#)". *La Vanguardia*.

953. Pantalla Oberta (2013-10-09). "[Les llengües en una Catalunya independent](#)". Debat televisiu *MiTV* i *Mataró Ràdio*.
954. Pantalla Oberta (2015-10-14). "[L'educació en català](#)". Debat televisiu *MiTV* i *Mataró Ràdio*.
955. PANYELLA, Jordi (2015-11-11). "[Un estat busca llengua](#)". *El Punt Avui*.
956. PAPELL, Antonio (2016-05-11). "[Catalán y aranés, únicas lenguas oficiales en Catalunya](#)". *Diari de Tarragona*.
957. PARDEIRO, M.; ESPANYOL, M. (2017-08-29). "[República catalana, doble nacionalidad y amnistia para los independentistas](#)". *La Razón*.
958. PARDO, Antoni (2015-02-27). "[Llengua i ànima](#)". *La Veu* 44 (butlletí de Reagrupament).
959. PAREJA, Pol (2016-04-06). "[Puigdemont se desmarca del manifiesto sobre el catalán](#)". *El Español*.
960. PARTAL, Vicent (2012-03-09). "[Independents per a què?](#)". *Vilaweb*.
961. PARTAL, Vicent (2012-10-09). "[La Catalunya ucraïnesa: un perill](#)". *Vilaweb*.
962. PARTAL, Vicent (2012-11-08). "[La llengua, més enllà de la República](#)". *Vilaweb*.
963. PARTAL, Vicent (2013-05-13). "[La meua proposta: cap llengua oficial](#)". *Vilaweb*.
964. PARTAL, Vicent (2014-02-10). "[El català a la xarxa. Reptes per a un estat independent i més enllà](#)". Cercle XXI, butlletí núm.13.
965. PARTAL, Vicent (2014-06-23). "[El tabú de la llengua](#)". *Vilaweb*.
966. PARTAL, Vicent (2014-10-06). "[El tabú de la llengua](#)". *Vilaweb*.
967. PARTAL, Vicent (2015-01-29). "[El preu de la independència?](#)". *Vilaweb*.
968. PARTAL, Vicent (2015-02-02). "[No calen tantes renúncies...](#)". *Vilaweb*.
969. PARTAL, Vicent (2015-02-09). "[El \(fals\) debat sobre l'essencialisme](#)". *Vilaweb*.
970. PARTAL, Vicent (2016-04-03). "[Cartes creuades: les llengües de la república catalana. Carta de Vicent Partal a Martxelo Otamendi](#)". *Vilaweb*.
971. PARTAL, Vicent (2016-04-06). "[No tot s'hi val, senyor Rabell](#)". *Vilaweb*.
972. PARTAL, Vicent (2017-04-24). "[El català és una nosa?](#)". *Vilaweb*.
973. PARTAL, Vicent (2017-08-30). "[La transitorietat i la nació](#)". *Vilaweb*.
974. PASCUAL, Roger (2016-04-07). "[En defensa de tothom](#)". *El Periódico*.
975. PASTOR, Carlos (2016-04-13). "[Follar en catalán](#)". *Crónica Global*.
976. PAU, Sònia (2012-09-23). "[El nou estat català bandejarà la llengua castellana?](#)". *El Punt Avui*.
977. PÉREZ, Carmen (2012-06-04). "[El castellà en una Catalunya independent](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.

978. PÉREZ, Carmen (2013-06-09). "[No pas en nom meu](#)". *Vilaweb*.
979. PÉREZ, Carmen (2013-10-08). "[Etiquetes que fan mal](#)". *Vilaweb*.
980. PÉREZ, Virtudes (2015-09-04). "[La independència és l'única via de salvació per al català](#)". *El Punt Avui*.
981. PERIS, Joan Carles (2013-05-12). [Entrevista a Muriel Casals](#). *Canal 3/24*.
982. PETE, Xavier (2015-05-08). "[L'oficialitat del castellà, el més esmenat](#)". *El Punt Avui*.
983. PI, Jaume (2017-08-29). "[La ley de desconexión catalana, en 19 preguntas y respuestas](#)". *La Vanguardia*.
984. PINILLA, Òscar (2012-11-22). "[Strubell \(SI\) alerta de la desaparició del català](#)". *El Punt Avui*.
985. PIQUÉ, Antoni Maria (2012-02-28). "[El català, sisplau, el català](#)". *El Singular Digital*.
986. PIQUÉ, Eva (2015-02-01). "[La cooficialitat té un preu](#)". *Nació Digital*.
987. PLA NUALART, Albert (2015-02-07). "[Un antídoto contra l'optimisme sobre la salut del català](#)". *Ara*.
988. PLA NUALART, Albert (2017-05-27). "[L'estratègia i la llengua pròpia](#)". *Ara*.
989. PLA, Albert (2012-03-18). "[L'abraçada de l'ós](#)". *Ara*.
990. PLA, Albert (2012-05-21). "[Contra el monolingüisme](#)". *Ara*.
991. PLA, Albert (2013-05-16). "[Plenament cooficial?](#)". *Ara*.
992. PLA, Albert (2013-05-19). "[Som tan diferents?](#)". *Ara*.
993. PLA, Albert (2013-09-25). "Cooficialitat plena és lenta dissolució". *Revista Lletres*.
No disponible. Disponible a [Núvol](#).
994. PLA, Albert (2016-03-14). "[Jugant sempre en camp contrari](#)". *Ara*.
995. PLA, Albert (2016-03-30). "[Una veritat tan inoportuna com necessària](#)". *Ara*.
996. PLA, Albert (2016-04-10). "[L'abecé de la sociolingüística](#)". *Ara*.
997. PLA, Albert (2016-04-24). "[Lectura sociològica d'un exabrupte](#)". *Ara*.
998. PLANAS, Pablo (2016-03-29). "[280 supuestos intelectuales piden la erradicación del español en Cataluña](#)". *Libertad Digital*.
999. PLANAS, Pablo (2016-05-12). "['Constitución catalana': Sólo los nacidos antes del 77 podrán emplear el español ante la administración](#)". *Libertad Digital*.
1000. PLANAS, Pablo (2016-08-24). "[Los lingüistas de la "república catalana" eliminarán la lengua del Borbón](#)". *Libertad Digital*.
1001. PLANES, J. (2016-04-02). "[Societat Civil censura a quienes piden que solo el catalán sea oficial](#)". *La Razón*.
1002. PLANS, Vicenç (2016-04-12). "[Com defensar la llengua catalana](#)". *E-notícies*.

1003. PLANTADA, Esteve (2016-04-09). "[La sensatesa necessària del grup Koiné](#)". *Nació Digital*.
1004. PLANTADA, Esteve (2016-04-15). [Entrevista a Lluís Solà](#). *Nació Digital*.
1005. PLANTADA, Esteve (2016-07-03). [Entrevista a Narcís Comadira](#). *Nació Digital*.
1006. PLANTADA, Esteve (2017-04-22). [Entrevista a Lluís Solà](#). *Nació Digital*.
1007. PLATAFORMA PER LA LLENGUA (2012-10-19). "[Albert Rivera respon que l'oficialitat de les llengües en un futur estat 'no li importa'](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
1008. Plataforma per la Llengua (2013-08-29). "[No volem un país plurilingüe, sinó individus plurilingües](#)". *El Periódico*.
1009. PLATAFORMA PER LA LLENGUA (2014-05-26). "[La Plataforma per la Llengua va participar a la taula rodona "Cap a quin model de convivència lingüística volem anar?"](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
1010. PLATAFORMA PER LA LLENGUA (2015-11-02). "[Oficialitat i llengües. Com reconeixen l'oficialitat de llengües els països del nostre entorn. Models per a una futura República de Catalunya](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
1011. PLATAFORMA PER LA LLENGUA (2016-05-11). "[Oficialitat i llengües II. Conseqüències de diferents models en el reconeixement oficial de llengües en una República Catalana](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
1012. PLATAFORMA PER LA LLENGUA (2016-05-12). "[La Plataforma per la Llengua planteja les conseqüències del reconeixement oficial del castellà en una República catalana](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
1013. PLATAFORMA PER LA LLENGUA (2017-05-09). "[Diada d'Europa: Només amb un estat propi podrem aconseguir que el català sigui oficial](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
1014. PLATAFORMA PER LA LLENGUA (2017-06-21). "[La gestió lingüística de la Catalunya del futur, a debat](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
1015. PLATAFORMA PER LA LLENGUA (2017-09-06). "[Anàlisi: la llei de transitorietat no fa referència a l'oficialitat de cap llengua](#)". Nota de premsa, pàgina web de Plataforma per la Llengua.
1016. POGGESCHI; Giovanni, CUKANI; Entela (2016-10-01) "[I diritti linguistici in Spagna: dalle nazioni linguistiche integrate alle nazioni linguistiche separate?](#)", *Diritto pubblico comparato ed europeo, Rivista trimestrale* 4/2016, pp. 1097-1120, DOI: 10.17394/85449.
1017. POMERLAU, Marc (2016-03-11). "[Quelle\(s\) langue\(s\) pour une Catalogne indépendante?](#)". *Argument*. També disponible a [Academia.edu](#).

1018. PONS, Eva (2015-05-29). [L'oficialitat lingüística. Declaracions constitucionals i implicacions jurídiques i pràctiques](#). Barcelona: Generalitat de Catalunya.
1019. PONS, Eva (2016-06-01). "[L'oficialitat lingüística. Declaracions constitucionals i implicacions jurídiques i pràctiques](#)". III Jornades de la Xarxa CRUSCAT, IEC.
1020. PONS, Eva (2017-06-01). "[Presentació: Llengües i estatus. L'oficialitat importa?](#)". *Revista de Llengua i Dret* 67, juny 2017.
1021. PONS, Eva (2018-06-15). "[Reflexions sobre la noció d'oficialitat lingüística](#)". IV Jornades de la Xarxa CRUSCAT, IEC. [Vídeo](#).
1022. POU, Agustí (2014-02-10). "[Estat propi i llengua](#)". Cercle XXI, butlletí núm.13.
1023. POU, Josep Maria (2016-03-31). "[Entrevista a Pau Vidal, un dels impulsors del manifest per la normalització del català](#)". *RACI*.
1024. PROS, Jaume (2015-10-09). "[El català i el castellà a la República catalana](#)". *ElVallenc.cat*.
1025. PRUNA, Gerard (2016-04-07). "[Rabell titlla de "racista" el manifest del Grup Koiné](#)". *Ara*.
1026. PUENTE, Arturo (2015-09-21). "[Etnicisme invers](#)". *Nació Digital*.
1027. PUENTE, Arturo (2016-02-22). "[Una batalla cultural contra la demanda de drets polítics](#)". *Nació Digital*.
1028. PUEYO, Miquel (2014-11-16). "[La llengua catalana en una república independent](#)". *Revista Arts* 39.
1029. PUEYO, Miquel (2016-04-17). "[Cui prodest?](#)". *Segre*.
1030. PUICARBÓ, Francesc (2016-04-03). "[Grup Koiné, no gràcies](#)". Blog Francesc Puigcarbó.
1031. PUIG, Jordi (2015-02-11). "[Pròpia i petita](#)". Blog *Lligalletres*.
1032. PUIG, Miquel (2015-09-24). "[Especial respecte i protecció](#)". *Ara*.
1033. PUIG, Valentí (2016-04-06). "[El 'mètode Koiné'](#)". *El País*.
1034. PUIGBÓ, Josep (2015-12-09). [Entrevista a Joan Veny](#). (S)avis, Canal 33.
1035. PUIGBÓ, Josep (2016-11-25). [Entrevista a Joaquim Arenas](#). *Savis*. Canal 33.
1036. PUIGDEVALL, Maite (2013-10-02). "[Els nous parlants](#)". *Núvol*.
1037. PUIGDEVALL, Ponç (2016-04-13). "[El deliri continua](#)". *El País*.
1038. PUIGJANER, Josep Maria (2013-11-12). "[Cap aversió a la llengua castellana](#)". *La Vanguardia*.
1039. PUIGPELAT, Francesc (2012-11-02). "[El gir copernicà respecte al castellà](#)". *Nació Digital*.
1040. PUIGPELAT, Francesc (2014-03-06). "[Junqueras i el castellà](#)". *Nació Digital*.

1041. PUIGPELAT, Francesc (2015-02-05). "[Per què el castellà ha de ser oficial](#)". *Nació Digital*.
1042. PUIGPELAT, Francesc (2016-04-07). "[Les llengües dels catalans](#)". *Nació Digital*.
1043. PUIGTOBELLA, Bernat (2013-09-03). "[La carícia del mestre](#)". *Núvol*.
1044. PUIGTOBELLA, Bernat (2013-10-02). [Entrevista a Josep-Anton Fernández](#). *Núvol*.
1045. PUIGTOBELLA, Bernat (2014-09-10). [Entrevista a Albert Branchadell](#). *Núvol*.
1046. PUIGVERD, Antoni (2016-04-11). "[Llengua: sumar o restar](#)". *La Vanguardia*.
1047. PUJADES, Pius (2016-05-01). "[Llengua i convivència](#)". *El Punt Avui*.
1048. PUJOL, Andreu (2016-04-12). "[Sobre llengües oficials](#)". *El Periódico*.
1049. PUJOL, Fèlix (2016-04-04). "[Que ningú no prengui mal](#)". *Diari de Girona*.
1050. PUJOL, Jordi (2013-06-27). "Uniti, ma divisi. Zusammen, aber getrennt". Editorial del Centre d'Estudis Jordi Pujol. No disponible.
1051. PUJOL, Jordi (2018-03-02). "[Sobre llengua i convivència](#)". Pàgina web de l'Associació Serviol.
1052. PUJOL, Miquel (2016-04-12). "[El déu iber Reliskandus, o l'extraordinària inoportunitat del manifest del Grup Koiné](#)". *Racó Català*.
1053. PUJOLAR, Joan (2012-10-16). "[En castellà, please](#)". Blog *Modesta opinió*.
1054. PUJOLAR, Joan; BRANCHADELL, Albert; CODÓ, Eva; CORONA, Víctor; FABÀ, Albert; GONZÁLEZ, Isaac; MARTÍNEZ, Roger; MOYER, Melissa G.; PRADILLA, M. Àngel; PUIGDEVALL, Maite; RIERA, Elvira; ROMERO, Eunice; SOLÉ, Joan; SOLÉ, Mercè; VILA, F. Xavier (2016-04-05). "[Precisions al manifest del grup Koiné](#)". *Ara*.
1055. PUNSODA, Anna (2016-04-11). "[Atrapats en el passat](#)". *Nació Digital*.
1056. PUNTÍ, Jordi (2016-04-15). "[La tribu i la polis](#)" / "[La tribu y la polis](#)". *El Periódico*.
1057. QÜESTIONS D'ESTAT (2013-06-12). "[La llengua en l'estat propi](#)". Pàgina web de Qüestions d'Estat.
1058. QUINTÀ, Alfons (2016-05-17). "[La discriminació lingüística de l'independentisme](#)". *Diari de Girona*.
1059. RAC1 (2012-10-24). "[El 85 % dels catalans creu que el castellà hauria de ser una llengua cooficial en una Catalunya independent](#)". Pàgina web de RAC1. No disponible. Disponible [aquí](#).
1060. RAC1 (2016-04-11). [Tertúlia](#). *El món a RAC1, RAC1*.
1061. Racó Català (2012-11-22). "[Entrevista a Joan Herrera \(ICV\)](#)". *Racó Català*.
1062. RACÓ CATALÀ (2014-10-23). "[La Plataforma per la Llengua demana poder decidir el model lingüístic d'una Catalunya independent](#)". *Racó Català*.

1063. RACÓ CATALÀ (2015-02-18). "[Un nou web il·lustra el debat lingüístic en una Catalunya independent](#)". *Racó Català*.
1064. RACÓ CATALÀ (2015-03-03). "[Òmnium enceta un cicle dedicat a la salut del català](#)". *Racó Català*.
1065. RACÓ CATALÀ (2015-06-30). "[Quines haurien de ser les llengües oficials en una Catalunya independent?](#)". *Racó Català*.
1066. RACÓ CATALÀ (2015-07-30). "[Neus Mestres: 'Des de la Plataforma per la Llengua creiem que el català necessita un estat a favor'](#)". *Racó Català*.
1067. RACÓ CATALÀ (2016-03-30). "[Manifest per evitar el bilingüisme en una futura Catalunya independent](#)". *Racó Català*.
1068. RACÓ CATALÀ (2016-04-14). [Entrevista a José María Clavero, president de Súmate](#). *Racó Català*.
1069. RACÓ CATALÀ (2016-05-12). "[Quin és el model lingüístic que hauria de tenir la República Catalana?](#)". *Racó Català*.
1070. RACÓ CATALÀ (2017-09-08). "[La Llei de Transitorietat finalment recull la llengua de signes tal com demanaven les entitats](#)". *Racó Català*.
1071. RÀDIO PREMIÀ DE MAR (2017-03-15). [Entrevista a Joaquim Arenas](#). Programa *Tot d'una*, Ràdio Premià de Mar.
1072. RÀDIO PREMIÀ DE MAR (2017-03-31). [Entrevista a Joan Pere Le Bihan](#). Ràdio Premià de Mar.
1073. RAHOLA, Pilar (2016-04-12). "[El manifest](#)" / "[El manifiesto](#)". *La Vanguardia*.
1074. RAMONEDA, Josep (2016-04-05). "[Llengües per compartir](#)". *Ara*.
1075. REDACCIÓ (2012-10-18). "[López Tena: 'l'única llengua oficial ha de ser el català'](#)". 324.
1076. REDACCIÓ (2015-09-04). "[Els deu punts bàsics per a l'educació i la cultura de la república catalana que proposa l'ANC](#)". *Vilaweb*.
1077. REDACCIÓ (2016-05-20). "[Manuel Forcano: 'En una Catalunya independent el català ha de ser preeminent, però durant un temps el castellà hauria de tenir un estatus especial'](#)". *La Vanguardia*.
1078. REDACCIÓ (2016-05-22). "[BonPort presenta 'L'elefant lingüístic', sobre l'estatus del català a la Catalunya independent](#)". *Vilaweb*.
1079. REDACCIÓ (2016-07-10). "[El català i el castellà a l'estat català. Què ha decidit el Partit Demòcrata Català?](#)". *AraDiari.net*.
1080. REDACCIÓ (2016-08-04). "[Societat Civil Catalana celebrarà la Diada con un acto de rechazo al monolingüisme catalán](#)". *El Periódico*.

1081. REDACCIÓ (2016-08-26). "[Eduardo Reyes condiciona la independència al fet que el castellà tingui privilegis](#)". *LaSageta.net*.
1082. REDACCIÓ (2016-10-21). "[A debat el paper de l'occità a la nova República](#)". *Lliure i Millor*.
1083. REDACCIÓ (2016-10-24). "[L'Aran planteja una Catalunya independent "binacional"](#)". *Nació Digital*.
1084. REDACCIÓ (2016-10-25). "[El Cercle d'Agermanament Occitano-Català demana una Catalunya 'binacional'](#)". *La Mañana*.
1085. REDACCIÓ (2016-10-26). "[Occitan en Catalonha: debat sus lo present e lo futur](#)". *Jornalet*.
1086. REDACCIÓ (2017-05-24). "[Polèmica portada d'El Periódico sobre l'estatus del castellà a la 'lei d'independència'](#)". *Mèdia.cat*.
1087. REDACCIÓ CATALUNYAPRESS (2016-08-24). "[Recuperen a la Universitat Catalana d'Estiu la tesi del grup Koiné](#)". *CatalunyaPress*.
1088. REDACCIÓN CATALUNYAPRESS (2017-11-19). "[ERC quería condicionar la concesión de licencias de radio y televisión al uso del catalán tras la independencia](#)". *Catalunya Press*.
1089. REDACCIÓN CRÓNICA GLOBAL (2016-09-08). "[Mendoza defiende el bilingüismo en Cataluña frente "imposiciones de ambos lados"](#)". *Crónica Global*.
1090. REGIÓ 7 (2016-04-07). "[Picabaralla al Parlament pel manifest que defensa l'oficialitat única del català](#)". *Regió 7*.
1091. REINO, Cristian (2016-03-31). "[Escritores independentistas cargan en un manifiesto contra el bilingüismo](#)". *El Correo*.
1092. REINO, Cristian (2016-03-31). "[Escritores independentistas cargan en un manifiesto contra el bilingüismo](#)". *Ideal.es*.
1093. REINO, Cristian (2016-04-06). "[Puigdemont niega que el manifiesto que carga contra el bilingüismo sea "racista"](#)". *Diario Vasco*.
1094. REINO, Cristian (2016-04-07). "[No defiende al catalán como única lengua oficial](#)". *Diario de León*.
1095. RENYER, Jaume (2016-03-30). "[Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent](#)". *Blog Jaume Renyer. Per l'esquerra de la llibertat*.
1096. RESINA, Joan Ramon (2012-03-06). "[Catalunya, ¿do de llengua?](#)". *Ara*.
1097. RIBAS, Albert (2013-05-15). "[Entrevista a Salvador Giner: "En el futur Estat català el castellà ha de ser oficial, però el català ha de ser hegemònic"](#)". *El Singular Digital*.

1098. RIBAS, Albert (2014-03-04). "[Súmate a Mas: “No retrocedeixi ni un mil·límetre president”](#)". *El Singular Digital*.
1099. RIBAS, Pep (2015-11-10). [Parlament de cloenda del Correllengua 2015 \(Perpinyà\)](#). Pàgina web de la CAL.
1100. RIBELLES, Xavier S. (2016-04-08). "[El Manifest del Grup Koine](#)". Carta al director, *La Mañana*.
1101. RIBELLES, Xavier S. (2016-04-10). "[El manifest del Grup Koine](#)". Carta al director, *El Punt Avui*.
1102. RIBERA, Carles (2013-09-25). "La fantasia bilingüe". *Revista Lletres*. No disponible. Disponible a [Núvol](#).
1103. RIBERA, Carles (2015-02-23). "[Hi ha que ser bilingües, clar](#)". *El Punt Avui*.
1104. RIBERA, Carles; BATALLER, Marc (2015-09-13). [Entrevista a Oriol Junqueras](#). *El Punt Avui*.
1105. RICARD, Francesc (2017-06-27). "[De prudències i esperances: el català, la nostra llengua de cada dia](#)". *Anoia Diari*.
1106. RICO, Jose (2016-04-01). "[¿El català està en perill de mort?](#)", "[¿Está el catalán en peligro de muerte?](#)". *El Periódico*.
1107. RIERA, Carles (2018-07-06). "[Llengua, estat i nació](#)". Conferència a la Biblioteca Martí Rosselló de Premià de Mar.
1108. RIERA, Elvira (2012-10-20). "[Llengua oficial, llengua pròpia, llengua comuna](#)". *Ara*.
1109. RIERA, Elvira (2014-03-20). "[Minories lingüístiques?](#)". Blog de la *Revista de Llengua i Dret*.
1110. RIERA, Elvira (2018-06-15). "[Justícia lingüística i societats mixtes: una defensa de la pluralitat](#)". IV Jornades de la Xarxa CRUSCAT, IEC. [Vídeo](#).
1111. RIERA, Elvira (2018-07-18). "[Llengua, poder i justícia: una aproximació als debats actuals sobre els principis de territorialitat i personalitat](#)". *Treballs de Sociolingüística Catalana* 28.
1112. RIERA, Miquel (2015-03-29). [Entrevista a Joaquim Arenas](#). Presència 2238, *El Punt Avui*.
1113. RIERA, Miquel (2016-04-13). "[Qui té por de la llengua?](#)". *El Punt Avui*.
1114. RIERA, Miquel (2016-05-01). "[Un manifest ben encertat](#)". Presència, *El Punt Avui*.
1115. RÍOS, Pere (2016-04-01). "[170 académicos cargan contra el bilingüismo y reclaman que solo el catalán sea oficial](#)". *El País*.
1116. RIUS, Josep Carles (2016-04-10). "[Koiné, el manifesto que se olvidó de la Cataluña real](#)" / "[Koiné, el manifest que es va oblidar de la Catalunya real](#)". Blog *Opinions*.

1117. RIUS, Xavier (2016-04-10). "[Sobiranisme Froilán](#)". *E-Notícies*.
1118. RIUS, Xavier (2016-04-12). "[Els errors del Manifest](#)". *E-Notícies*.
1119. RIVEROLA, Emma (2016-04-04). "[Insults de saldo](#)". *El Periódico*.
1120. RIVEROLA, Emma (2016-04-06). "[El català i TV3](#)". *El Periódico*.
1121. ROBLES, Antonio (2016-05-12). "[El español no sería oficial en una Cataluña independiente](#)". *Libertad Digital*.
1122. ROBLES, Antonio (2016-06-06). "[Racismo cultural encubierto](#)". *El Mundo*.
1123. ROBLES, Antonio (2017-02-15). "[La Ley de Lenguas: el manifiesto Koiné](#)". *Periodista Digital*.
1124. ROCA, Jordi (2012-10-08). "[El castellà a les escoles de la nova República Catalana](#)". Blog *L'apunt docent*.
1125. RODRÍGUEZ, José (2015-02-06). "[Es la cooficialidad, idiota, es la cooficialidad](#)". Blog *Observatorio de ciberpolítica*.
1126. RODRÍGUEZ, José (2015-03-30). "[Fisking al artículo "Es la cooficialidad caballero" que me dedican desde el sociolingüismo catalán hegemónico](#)". Blog *Observatorio de ciberpolítica*.
1127. RODRÍGUEZ, José (2016-03-29). "[Pequeña reflexión sobre las lenguas de la república catalana](#)". Blog *Observatorio de ciberpolítica*. També publicat al blog *PaperBlog*.
1128. RODRÍGUEZ, José (2016-03-30). "[Petita reflexió sobre les llengües de la república catalana](#)". *Vilaweb*.
1129. RODRÍGUEZ, José (2016-04-01). "[No somos colonos, ni voluntarios ni involuntarios](#)". Blog *Observatorio de ciberpolítica*.
1130. RODRÍGUEZ, José (2016-04-02). "[No som colons, ni voluntaris ni involuntaris](#)". *Vilaweb*.
1131. RODRÍGUEZ, José (2016-04-06). "[Sense etiquetes ni historicismes](#)". *El Periódico*.
1132. RODRÍGUEZ, Jose (2016-04-13). "[Qüestió de confiança](#)". *Nació Digital*.
1133. RODRÍGUEZ, José (2017-03-08). "[Cuestión de lengua](#)". Blog personal *Observatorio de Ciberpolítica*.
1134. RODRÍGUEZ, Jose (2017-05-26). "[No és la llengua, són els codis](#)". *L'Unilateral*.
1135. RODRÍGUEZ, Nerea (2015-09-16). "[Entrevista a Artur Mas a Onda Cero](#)". *El Món*.
1136. RODRÍGUEZ, Oti (2016-03-31). "[Una sola lengua para un solo pensamiento](#)". *ABC*.
1137. RODRÍGUEZ, Oti (2016-04-07). "[Contra la lengua, tijera](#)". *ABC*.
1138. RODRÍGUEZ, Pau; ROVIROSA, Pol (2014-10-15). "[La cooficialitat subordinaria al català en una Catalunya independent?](#)". Amb Jose Rodríguez, F. Xavier Vila, Josep Maria Renu i Marina Llansana. Vídeo. Redacció UPF.

1139. RODRÍGUEZ-RATA, Alexis (2016-04-26). "[Salvador Giner y la reivindicación de la "hegemonía" del catalán](#)". *La Vanguardia*.
1140. ROGER, Maiol (2012-10-08). "[Independentismo en castellano](#)". *El País*.
1141. ROGER, Maiol (2016-04-03). "[CDC creu que el text contra el bilingüisme "ha de tenir-se en compte"](#)" / "[CDC cree que el texto contra el bilingüismo "debe tenerse en cuenta"](#)". *El País*.
1142. ROGER, Maiol (2016-04-05). "[La Generalitat diu que el castellà estarà reconegut en cas de secessió](#)" / "[La Generalitat dice que el castellano estará reconocido en caso de secesión](#)". *El País*.
1143. ROGER, Maiol (2016-04-06). "[El manifest del català incomoda Puigdemont](#)". *El País*.
1144. ROGER, Maiol (2016-04-07). "[El manifiesto del catalán pone en un aprieto a Puigdemont](#)". *El País*.
1145. ROIG, Xavier (2012-03-15). "[Ningú altre ho farà](#)". *Ara*.
1146. ROIG, Xavier (2017-07-21). "[El català? Vostès mateixos](#)". *Ara*.
1147. ROJALS, Marta (2016-04-04). "[El castellà és una llengua, el català és una polèmica](#)". *Vilaweb*.
1148. ROJALS, Marta (2016-04-09). "[Un idioma indefens de 500 milions de parlants](#)". *Ara*.
1149. ROMERO, Eunice (2016-04-12). "[Sobreposar-se al Manifest Koiné: reflexions des de l'activisme en defensa del català](#)". Blog *Sentit Crític*.
1150. ROMEU, Josep (2012-10-20). "[Prioritzar l'eficàcia davant del purisme](#)". *Diari Gran del Sobiranisme*.
1151. ROMEU, Xavier (2015-06-27). "[Oficialitat-cooficialitat: una polèmica actual](#)". *Llibertat.cat*. (Article original: *Avui*, 07-04-1978).
1152. ROSIÑOL, Xavier (2015-01-22). [Entrevista a Pau Vidal](#). *La tribu de Catalunya Ràdio*.
1153. ROSSICH, Albert (2013-06-14). "[L'oficialitat de les llengües en la Catalunya independent](#)". *Ara*.
1154. ROURE, Eduard (2016-05-01). "[Coses que no serem](#)". *Segre*.
1155. ROVIROSA, Pol; RODRÍGUEZ, Pau (2014-10-16). "[La llengua: qüestió d'estat propi](#)". *Vilaweb*.
1156. ROYO, Jesús (2016-04-05). "[¿Ser monolingües? Vale, pero todos](#)". *La Voz Libre*.
1157. RUANA, Josep (2015-09-24). "[La recepta d'un kebab](#)". *La taula rodona*.
1158. RUANA, Josep (2016-04-05). "[La recepta d'un Kebab](#)". Blog *L'home ànec*.
1159. RUBIO, Cristina (2016-09-08). "[Eduardo Mendoza defiende el bilingüismo ante las "imposiciones"](#)". *El Mundo*.
1160. RUIZ, Laura (2014-06-17). [Entrevista a Juan Carlos Moreno Cabrera](#). *Vilaweb*.

1161. RUIZ-TRILLO, Daniel (2015-10-29). "[Un nou estat per la llengua](#)". *Racó Català*.
1162. RULL, Xavier (2016-11-06). "[Sobre la política lingüística de l'Estat català: l'única via factible per a la supervivència del català és fer l'espanyol optatiu a l'Ensenyament](#)". Blog personal *Sant tornem-hi*.
1163. SABALLS, Martí (2016-04-08). "[El castellà](#)". *Diari de Girona*.
1164. SABATÉ, Carles (2016-04-02). "[No estem preparats per al monolingüisme](#)". *El Punt Avui*.
1165. SÁEZ, Albert (2016-04-01). "[Koiné, serà que no](#)", "[Koiné, va a ser que no](#)". *El Periódico*.
1166. SAINZ, Karina (2015-09-08). "[En una Catalunya independent Artur Mas tendria que proteger el castellano](#)". *Voz populi*.
1167. SALA, Salvador (2017-09-06). "[Així és la llei de transitorietat: doble nacionalitat i cooficialitat del castellà](#)". TV3.
1168. SALA, Xavier (2013-05-20). "[Especulació sobre les llengües](#)". *El Punt Avui*.
1169. SALAZAR, Jordi (2017-05-05). [Entrevista a Pau Vidal](#). *Diari d'Andorra*.
1170. SALICRÚ, Joan (2016-05-05). [Entrevista a Pau Vidal](#). *Racó Català*.
1171. SALLÉS, Quico (2013-06-27). "[Pujol defensa oficialitzar l'espanyol en una Catalunya independent](#)". *Nació Digital*.
1172. SALLÉS, Quico (2015-04-10). "[Els arguments de Junqueras perquè el castellà sigui oficial a l'Estat català](#)". *Nació Digital*.
1173. SALLÉS, Quico (2016-06-16). "[Reclaman que la llengua catalana de signes se integri en la Constitución catalana](#)". *La Vanguardia*.
1174. SALLÉS, Quico (2016-08-22). "[El independentismo debate sobre dar una "pàtina de oficialidad" al inglés](#)". *La Vanguardia*.
1175. SÀLMON, Àlex (2016-04-10). "[El normalizado bilingüismo de los catalanes sin Koiné](#)". *El Mundo*.
1176. SALOM, Andreu (2014-09-01). "[El castellà, llengua oficial en una Catalunya independent?](#)". *Llengua Nacional* 88.
1177. SALVANS, Aleix (2015-09-23). "[Primus inter pares](#)". *La taula rodona*.
1178. SALVANS, Aleix (2016-04-20). "[De Koinés i de cabres](#)". *Endavant*.
1179. SALVATIERRA, Isaac (2013-05-14). "[El castellà, oficial a la Catalunya independent? Veus a favor i en contra](#)". *Ara*.
1180. SÁNCHEZ, Cristina (2016-04-10). "[Treure la llengua](#)" / "[Sacar la llengua](#)". *La Vanguardia*.
1181. SÁNCHEZ, Fernando (2016-04-14). "[El manifest ultra](#)". *E-notícies*.

1182. SÁNCHEZ-Gijón, Antonio (2016-04-28). "[El catalán bien. Y el castellano también](#)". *Capital Madrid*.
1183. SANCHIS, Vicent (2013-09-23). "[Debats accelerats](#)". *Nació Digital*.
1184. SANCHIS, Vicent (2015-02-01). "[El bilingüisme mata](#)". *El Punt Avui*.
1185. SANCHIS, Vicent (2015-12-14). "[Travallengua català](#)". *El Punt Avui*.
1186. SANCHIS, Vicent (2016-04-06). "[Disculpi, podem parlar del català?](#)". *El Món*.
1187. SANCHIS, Vicent (2016-04-07). "[Acabar amb la substitució](#)". *El Punt Avui*.
1188. SANCHIS, Vicent (2016-04-10). "[El gran Aracil](#)". *El Punt Avui*.
1189. SANCHIS, Vicent (2016-04-14). "[Silenci trencat](#)". *El Temps*.
1190. SANCHIS, Vicent (2016-04-14). [Entrevista a Enric Larreula](#). *El Temps* 1661.
1191. SANGLAS, Rossend (2016-05-03). "[Desmuntant Koiné \(I\). El manifest](#)". *Endavant*.
1192. SANJAUME, Marc (2012-02-20). "[La tribu i el nosaltres](#)". Blog *El pati descobert*.
1193. SANS, Carles (2016-04-13). "[El uso del catalán](#)". *El Mundo*.
1194. SANTAMARÍA, Antonio (2016-04-07). "[El esencialismo lingüístico del Manifiesto del grupo Koiné](#)". *El Viejo topo*.
1195. SANTS-MONTJUÏC PER LA INDEPENDÈNCIA (2015-07-11). Carme Junyent: "[Amb la força que té l'Assemblea, no sigueu ambigus sobre la llengua](#)". Blog *Sants-Montjuïc per la Independència*.
1196. SANVICÉN, Paquita (2016-04-12). "[Koiné: Què trist!](#)". *La Mañana*.
1197. SARDINÉ, Sebastià (2015-12-10). "[Conferència: "La constitució d'una república catalana" a Perpinyà](#)". IEC.
1198. SASTRE, Daniel (2016-04-01). "[Independentistas dan marcha atrás en su defensa del bilingüismo](#)". *El Mundo*.
1199. SASTRE, Daniel (2016-04-07). "[Rabell ve "racista" el texto contra el bilingüismo](#)". *El Mundo*.
1200. SASTRE, Daniel G. (2016-05-12). "[El Parlament cobija un proyecto de 'Constitució' que relega el castellano](#)". *El Mundo*.
1201. SASTRE, Jaume; VILA, F. Xavier (2014-10-18). [Conferència i col·loqui: "El català ahir, avui... i demà"](#). Correllengua de Torredembarra.
1202. SAUMELL, Octavi (2017-04-22). [Entrevista a Joan Martí i Castell](#). *Diari de Tarragona*.
1203. SAUMELL, Pere (2012-11-04). "[Llengües oficials per a què?](#)". Blog *El vigilant del far*.
1204. SCHMITT, Nicolas (2017-06-01). "[La política lingüística a Suïssa: el paradigma canvia, però la complexitat es manté](#)". *Revista de Llengua i Dret* 67, juny 2017.
1205. SEBASTIAN, Josep M. (2016-04-22). "[La parla oficial](#)". *El Punt Avui*.

1206. SECTORIAL DE SOCIOLINGÜISTES DE L'ASSEMBLEA NACIONAL CATALANA (2016-07-01). "Principis rectors per a una política lingüística de la República Catalana". Document intern de treball.
1207. SEGRE (2016-04-12). "[Tinguem la llengua en pau](#)". Editorial, Segre.
1208. SEGRE (2016-05-10). "[El català i l'aranès, oficials en la futura Constitució catalana](#)". Segre.
1209. SEGRE (2016-10-25). "[Una entitat aranesa reclama una República catalana binacional](#)". Segre.
1210. SEGURA, Cristian (2016-04-01). "[280 acadèmics critiquen Junts pel Sí per defensar el bilingüisme](#)", "[280 académicos critican a Junts pel Sí por defender el bilingüismo](#)". *El País*.
1211. SEGURA, Cristian (2016-04-06). [Entrevista a Miquel Alzueta](#). *El País*.
1212. SEGURA, Cristian (2016-08-23). "[El bilingüisme ha de ser una realitat a fer desaparèixer](#)". *El País*.
1213. SEGURA, Cristian (2016-08-23). "[Rufián abandona un acto que pedía el catalán como única lengua oficial](#)". *El País*.
1214. SELLARÈS, Marga (2014-03-13). "[Quina política lingüística per a una Catalunya independent?](#)". Treball final de grau. UOC.
1215. SENDRA, Ferran (2017-05-22). "[La llei de desconexió preveu una declaració unilateral d'independència si no hi ha referèndum](#)". *El Periódico*.
1216. SENDRA, Montserrat (2013-06-18). "[Les llengües a la Catalunya independent: cronologia interactiva](#)". Blog personal *Diari de camp*.
1217. SENDRA, Montserrat (2013-06-23). "[Les llengües a la Catalunya independent: cronologia interactiva 2](#)". Blog personal *Diari de camp*.
1218. SENDRA, Montserrat (2013-09-25). "[Sant tornem-hi!](#)". Blog personal *Diari de camp*.
1219. SENDRA, Montserrat (2013-10-05). "[Súmate, o com els castellanoparlants entren al debat independentista](#)". Blog personal *Diari de camp*.
1220. SENDRA, Montserrat (2015-01-13). "[Fer com sempre ens està portant a l'extinció](#)". *Núvol*.
1221. SENDRA, Montserrat (2015-01-29). "[El debat sobre l'oficialitat lingüística: estat de la qüestió](#)". Blog de la *Revista de Llengua i Dret*.
1222. SENDRA, Montserrat (2015-06-01). "[No utilitzarem el terme d'oficialitat en va](#)". *Núvol*.

1223. SENDRA, Montserrat (2015-12-10). "[Nova actualització de la pàgina "Les llengües a la Catalunya independent" i naixement de "Les llengües a l'Espanya plurilingüe"](#)". Blog personal *Diari de camp*.
1224. SENDRA, Montserrat (2016-03-18). "[Nova anàlisi sobre #LlengüesNouEstat](#)". Blog personal *Diari de camp*.
1225. SENDRA, Montserrat (2016-06-13). "[El debat sobre l'estatus jurídic de les llengües en una Catalunya independent: història i arguments](#)". Conferència dins del curs "De política i planificació lingüística. Mirades contemporànies a l'ecosistema comunicatiu català" de la Universitat d'Estiu de la Universitat Rovira i Virgili.
1226. SENDRA, Montserrat; VILA, F. Xavier (2015-06-31). "La discussió sobre l'estatus de les llengües en una Catalunya independent: anàlisi d'un debat públic". Comunicació presentada al 15è Col·loqui de la North American Catalan Society, IEC.
1227. SENDRA, Montserrat; Vila, F. Xavier (2016-03-15). "[L'estatus de les llengües a la República Catalana: una breu anàlisi del desenvolupament del debat](#)". *Els Marges* 108, març de 2016, pàg. 33-50.
1228. SENZ, Sílvia (2014-04-25). "[Imaginar el Estado: el debate sobre el estatus de las lenguas en la Cataluña independiente](#)". Blog *Addenda et corrigenda*.
1229. SENZ, Silvia (2014-12-01). "[Imaginar el Estado: el debate sobre el estatus de las lenguas en la Cataluña independiente](#)". Dins de Klaus Zimmermann (ed.) (2014). *Prácticas y políticas lingüísticas. Nuevas variedades, normas, actitudes y perspectivas*. Madrid/ Frankfurt: Iberoamericana/Vervuert.
1230. SENZ, Sílvia (2015-01-23). "[¿Qué supondría la oficialidad del castellano en una Cataluña independiente?](#)". Blog *Addenda et corrigenda*.
1231. SER CATALUNYA (2016-04-01). [La taula de divendres](#). *Balcó, Ser Catalunya*.
1232. SERRA D'OR (2016-06-02). "[El debat sobre la llengua fa nosa?](#)". *Núvol*.
1233. SERRA, Blanca (2015-06-15). "[Les llengües de la República catalana](#)". *El Punt Avui*.
1234. SERRA, Blanca (2016-11-18). "[Les lluites per la llengua: unilateralitat, resistència i lleialtat, i gran consens social](#)". *L'Unilateral*.
1235. SERRA, Joan (2014-06-10). [Entrevista a Georg Kremnitz](#). *Ara*.
1236. SERRA, Joan (2014-06-14). [Entrevista a Teresa Casals](#). *Ara*.
1237. SERRA, Laura (2014-12-09). [Entrevista a J.C. Moreno Cabrera](#). *Ara*.
1238. SERRA, Laura (2016-03-29). "[Alerta per l'estatus del català en una Catalunya independent](#)". *Ara*.
1239. SERRA, Màrius (2012-02-24). "[La situació actual del català és d'impàs](#)". Vídeo.

1240. SERRA, Màrius (2016-04-12). "[El manifest koiniec](#)" / "[El manifiesto koiniec](#)". *La Vanguardia*.
1241. SERRA, Montserrat (2013-04-16). "[Partal, Junqueras i un estat que no té por dels seus ciutadans](#)". *Vilaweb*.
1242. SERRA, Xavi (2016-04-13). "[Els impulsors del Manifest Koiné responen a "les manipulacions" del document](#)". *Ara*.
1243. SERRA, Xavi (2016-04-14). "[El Manifest Koiné "no defensa el monolingüisme"](#)". *Ara*.
1244. SERRANO, Ivan (2012-03-02). "[De tribus i estats...](#)". Blog *Aubachs*. Publicat posteriorment (2012-03-08) al [blog Cercle Gerrymandering](#).
1245. SERVIÀ, Josep Miquel (2012-11-21). "[Carta oberta a Oriol Junqueras](#)". *E-notícies*.
1246. SESÉ, Gerard (2016-03-11). [Entrevista a M. Carme Junyent](#). *Directe.cat*.
1247. SIERRA, Sonia (2016-04-04). "[¿Manifiesto del Grup Koiné? Las personas no son instrumentos](#)". *Economía Digital*.
1248. Sintaxi de butxaca (2012-10-27). "[Entrevista a Juan Carlos Moreno Cabrera](#)".
1249. SINTES, Marçal (2015-04-24). "[Mas i el castellà](#)". *El Singular Digital*.
1250. SINTES, Marçal (2016-04-03). "[La independència i el castellà](#)". *El Periódico*.
1251. SOLÀ, Álvaro (2016-04-30). "[El famós bilingüisme](#)". Carta al director, *Diari de Tarragona*.
1252. SOLÀ, Jordi (2016-07-30). "[Qüestió de llengua](#)". *El Punt Avui*.
1253. SOLÀ, Lluís (2012-08-04). "[Declaració sobre la llengua](#)". *Núvol*.
1254. SOLANS, José Luis (2016-04-13). "[Ens pretenen enganyar?](#)". *Segre*.
1255. SOLÉ I CAMARDONS, Jordi (2016-04-18). "[Rèplica a F. Xavier Vila, sobre el manifest del Grup Koiné](#)". *El Temps* 1662.
1256. SOLÉ, Joan (2013-01-23). "[Un objecte lingüístic no identificat?](#)". *Directa* 302.
1257. SOLÉ, Jordi (2012-10-26). "[Català, llengua nacional](#)". *El Triangle* 1.082.
1258. SOLER, Josep (2015-11-20). "[Llengua i independència a Estònia](#)". Butlletí núm. 14, *Cercle XXI*.
1259. SOLER, Toni (2012-03-03). "[Sense renunciar a res](#)". *Ara*.
1260. SOLER, Toni (2012-03-11). "[Si fos castellanoparlant](#)". *Ara*.
1261. SOLER, Toni (2012-05-27). "[Aprenents d'Aguirre](#)". *Ara*.
1262. SOLER, Toni (2013-05-26). "[Què diu el teu DNI?](#)". *Ara*.
1263. SOLER, Toni (2015-10-07). "[La necessitat de trencar el sostre emocional](#)". *Ara*.
1264. SOLER, Toni (2016-04-10). "[Verí, nosa, llengua](#)". *Ara*.
1265. Solidaritat Catalana per la Independència (2012-11-25). [Programa electoral](#).

1266. SORIANO, Rafael (2016-04-01). "[Grupo Koiné: Les molesta que otros no usen el catalán](#)". Carta al director, *El Periódico*.
1267. SOROLLA, José A. (2016-04-11). "[Mossegar-se la llengua](#)" / "[Morderse la lengua](#)". *El Periódico*.
1268. SORROSAL, Ainhoa (2016-03-29). "[Els lingüistes collen JxSí per la defensa del català](#)". *El Nacional*.
1269. SORROSAL, Ainhoa (2016-09-04). [Entrevista a Pau Vidal](#). *El Nacional*.
1270. SOSTRES, Salvador (2015-02-22). [Entrevista a Oriol Junqueras](#). *El Mundo*.
1271. SOTO, Juan (2016-04-01). "[Mein Katalampf: un manifiesto tilda al castellano de lengua de los inmigrantes](#)". *El Confidencial*.
1272. STRUBELL, Miquel (2012-10-10). "[Seria irònic que, a la nova Catalunya, el castellà hi fos oficial](#)". *Vilaweb*.
1273. STRUBELL, Miquel (2012-10-25). "[Piulades d'una sessió sobre les llengües a la Catalunya independent](#)". Blog *Miquel Strubell*.
1274. STRUBELL, Miquel (2013-03-01). "[Les llengües de la independència. El català i el castellà en la Catalunya independent: la meva posició](#)". Blog *Miquel Strubell*.
1275. STRUBELL, Miquel (2014-03-13). "[El multilingüisme en el nou estat](#)". Xerrada a l'Assemblea Territorial de Sant Andreu de l'ANC.
1276. STRUBELL, Miquel (2014-04-07). "[Llengua, nació i estat propi](#)". Conferència a l'Ateneu Barcelonès. Penjada [aquí](#) (actualment no disponible).
1277. STRUBELL, Miquel (2014-09-30). "[La independència i les llengües](#)". Pàgina web d'Esquerra Republicana.
1278. STRUBELL, Miquel (2015-10-06). "[L'oficialitat lingüística a la República Catalana](#)". Blog *Miquel Strubell*.
1279. STRUBELL, Miquel (2015-11-20). "[Presentació: referents europeus per al català](#)". Butlletí núm. 14, *Cercle XXI*.
1280. STRUBELL, Miquel (2016-04-04). "[Koiné](#)". *Tribuna.cat*.
1281. STRUBELL, Miquel (2016-10-25). "[L'occità de l'Aran, a la Catalunya independent](#)". Blog personal.
1282. STRUBELL, Miquel; SENDRA, Montserrat (2015-10-06). Debat "[L'oficialitat lingüística a la República Catalana](#)", organitzat per Valls-Alt Camp per la Independència, ANC i Òmnium Cultural de l'Alt Camp dins dels actes del Correllengua 2015. Moderador: Jordi Ginebra.
1283. STRUBELL, Toni (2012-11-14). "[¡Escoltem els sociolingüistes!](#)". *El Periódico*.

1284. STRUBELL, Toni (2012-12-09). "[El gran tabú de la llengua](#)". Blog personal de Toni Strubell i Trueta.
1285. SUAY, Ferran (2014-02-10). "[El català en un estat independent: perspectiva psicològica](#)". Cercle XXI, butlletí núm.13.
1286. SUAY, Ferran (2014-07-17). "[Vasos comunicants. Polítiques lingüístiques en un país partit](#)". Blog de la *Revista de Llengua i Dret*.
1287. SUBIRATS, Emigdi (2012-10-10). "[El castellà a la República Catalana](#)". Blog *Lletres Ebrenques*.
1288. SUBIRATS, Joan (2016-04-09). "[Col·laboradors involuntaris](#)". *El Periódico*.
1289. SUKSI, Markku John Rainer (2017-06-01). "[Conseqüències jurídiques del principi constitucional de les dues llengües nacionals a Finlàndia: simetria amb possibilitat d'asimetria](#)". *Revista de Llengua i Dret* 67, juny 2017.
1290. SÚMATE (2015-11-06). "[El catalán lengua propia, el castellano y el aranés lenguas oficiales de la República catalana](#)". Comunicat a la pàgina web de Súmate.
1291. SUREDA, Pol (pseudònim) (2012-10-10). "[Paradoxes](#)". *Racó Català*.
1292. SUREDA, Pol (pseudònim) (2012-10-10). "[Per la independència cap al suïcidi sociolingüístic, o Manifesto a traïció](#)". *Racó Català*.
1293. TELE CINCO (2012-12-22). [Entrevista a Oriol Junqueras](#). *El Gran Debate, Telecinco*.
1294. TENA, Toni (2016-04-07). "[Una proposta mancada de realitat](#)". *El Periódico*.
1295. TERCERO, Alejandro (2012-03-02). "[Independentistas radicales proponen 'abrazar' el castellano como fórmula para captar adeptos a su proyecto](#)". *Voz de Barcelona*.
1296. TERCERO, Alejandro (2014-04-19). "[Junqueras busca nuevos adeptos entre los sectores menos permeables al secesionismo](#)". *Crónica Global*.
1297. TERCERO, Alejandro (2015-01-29). "[El bilingüismo mata](#)". *Crónica Global*. [Versió en català](#).
1298. TERCERO, Alejandro (2015-06-09). "[Rigau y el PSC patrocinan un acto en el que se reclama la supresión del castellano como lengua cooficial en Cataluña](#)". *Crónica Global*.
1299. TERCERO, Alejandro (2016-04-02). "[Los castellanohablantes, ese oscuro objeto del deseo del independentismo](#)". *Crónica Global*.
1300. TERCERO, Alejandro (2016-08-24). "[El nacionalismo catalán lanza una nueva ofensiva contra el castellano](#)". *Crónica Global*.
1301. TERCERO, Daniel (2013-11-20). "[Súmate: ¿La lengua castellana será oficial en una Cataluña independiente? Ya se decidirá en su momento](#)". *Crónica Global*.
1302. TERRIBAS, Mònica (2013-10-25). [Entrevista a J. M. Lara Bosch](#). *El Matí de Catalunya Ràdio*.

1303. TERRIBAS, MÒNICA (2016-03-30). [Entrevista a Lluís de Yzaguirre](#). *El matí de Catalunya Ràdio*, Catalunya Ràdio.
1304. TERRIBAS, Mònica (2016-03-31). [Entrevista a Eduardo Reyes](#). *El matí de Catalunya Ràdio* (minut 11).
1305. TERRIBAS, Mònica (2016-09-08). [Entrevista a Joaquim Coll](#). *El Matí de Catalunya Ràdio*.
1306. Tornaveu (2013-05-23). "[La llengua en un futur estat sobirà: comencen les rebaixes?](#)". *Tornaveu*.
1307. TORNAVEU (2016-04-14). "[La llengua i el Procés](#)". *Tornaveu*.
1308. TORNER, Rafel (2012-04-17). "[Bilingüisme com a valor identificatiu?](#)". *Ara*.
1309. TORNER, Rafel (2014-02-10). "[El català a l'Administració de justícia: balanç de 35 anys i perspectives de canvi en una Catalunya independent](#)". Cercle XXI, butlletí núm.13.
1310. TORNER, Rafel (2015-10-01). "[Per una nova política lingüística catalana](#)". Blog de la *Revista de Llengua i Dret*.
1311. TORNER, Rafel (2015-12-04). "[La llengua catalana a l'estat propi: oficialitat o cooficialitat: ressenya de l'ua Jornada Juristes per la Llengua](#)". Blog de la Revista de Llengua i Dret.
1312. TORNER, Rafel (2017-01-01). "[La llengua catalana i l'estat propi, un debat obert](#)". *Revista de Catalunya* 297 (gener-març de 2017).
1313. TORRAS, Oriol (2015-02-23). "[Sobre les llengües oficials d'una Catalunya independent](#)". *LlobregatDigital.cat*.
1314. TORRENT, Cristina (2016-04-08). "[Coi de manifest](#)". *La Mañana*.
1315. TORRES, Joaquim; FABÀ, Albert (2016-06-01). "[Llengua i independència. Resultats i qüestions metodològiques](#)". III Jornades de la Xarxa CRUSCAT, IEC.
1316. TORRES, Joaquim; FABÀ, Albert (2018-06-15). "[Llengua i procés en temps convulsos, segons les enquestes del CEO](#)". IV Jornades de la Xarxa CRUSCAT, IEC. [Vídeo](#).
1317. TORRES, Oriol (2015-08-11). "[Filòlegs o estadistes](#)". *Racó Català*.
1318. TORRES-PLA, Joaquim (2014-02-10). "[Presentació. El català a l'estat propi](#)". Cercle XXI, butlletí núm.13.
1319. TORT, Àlex (2017-08-03). "[Puigdemont es manté ferm i diu que res no impedirà votar en un referèndum](#)". *La Vanguardia*.
1320. TORT, Teresa (2016-04-04). "[Contribució](#)". Blog personal *Agafada al vol*.
1321. TORT, Teresa (2016-04-10). "[Coratge](#)". Blog personal *Agafada al vol*.
1322. TOUTAIN, Ferran (2016-04-28). "[Així estem \(1\)](#)". *El País*.

1323. TOUTAIN, Ferran (2016-05-05). "[Així estem \(i 2\)](#)". *El País*.
1324. TRALLERO, Manuel (2016-04-17). "[De colonizadores de Cataluña a rusos en los países bálticos](#)". *Crónica Global*.
1325. TRESSERRAS, Joan M. (2016-04-27). "[Llengua i cultura](#)" / "[Language and culture](#)". *Ara*.
1326. TRIBUNA.CAT (2016-03-30). "[Quin estatus ha de tenir el català en la nova República?](#)". *Tribuna.cat*.
1327. TUÀ, Crisol (2016-04-01). "[El Govern no diu quina seria la llengua oficial en un estat independent](#)". *Cadena SER*.
1328. TUBELLA, Imma (2012-03-04). "[Catalunya, país trilingüe](#)". *Ara*.
1329. TUDELA, Joan (2014-10-11). "[Independència sense llengua?](#)". Blog *Anys d'aprenentatge* del diari *Ara*.
1330. TUDELA, Joan (2015-09-23). "[Oficialitat per a què?](#)". *La taula rodona*.
1331. TUDELA, Joan (2015-10-24). "[Oficialitat per a què?](#)". Blog *Anys d'aprenentatge*. Publicat originalment a [La taula rodona](#).
1332. TURULL, Albert (2013-01-01). "Precisions sobre l'oficialitat de la llengua". *Lo Floc*, núm. 204. Riudoms, Centre d'Estudis Riudomencs Arnau de Palomar, 2013; pàgs. 18-21.
1333. TURULL, Albert (2014-01-01). "Llengua oficial: tòtem i tabú". *Quaderns Barri de Sant Magí*, núm. 24. Cervera, Associació d'Amics de Sant Magí, 2014; pàgs. 96-97.
1334. TURULL, Albert (2017-03-28). Conferència plenària "La llengua occitana a la República Catalana", a la Universitat de Tolosa Joan-Jaurés, de Tolosa de Llenguadoc (edifici Lo Gai Saber), el 28 de març de 2017, dins dels actes de la Setmana Occitana i en el marc de l'intercanvi acadèmic anual entre les universitats de Lleida i de Tolosa Joan-Jaurés.
1335. TV3 (2014-01-28). [Entrevista al cap de l'oposició \(Oriol Junqueras\)](#).
1336. TV3 (2015-02-05). "[Santi Vidal: víctima o heroi?](#)". *CAT*.
1337. TV3 (2015-02-20). [Tertúlia](#). *Els matins*.
1338. TV3 (2015-04-29). [Entrevista a Joandomènec Ros](#). *Els matins*.
1339. TV3 (2016-04-04). [Debat sobre l'estatus del català en cas d'independència](#). *Els matins*.
1340. TV3 (2016-04-15). "[El manifest Koiné, a les llibreries](#)". *Polònia*, TV3.
1341. TV3 (2016-05-12). "[El futur del català](#)", debat amb Òscar Escudé, Màrius Serra, Pau Vidal i F. Xavier Vila. *PuntCat*, TV3.
1342. TV3 (2016-05-18). [Entrevista a M. Antònia Oliver](#). *Els Matins*, TV3.
1343. TVE (2014-03-28). [Entrevista a Oriol Junqueras](#). *La noche en 24 horas*.
1344. UOC (2014-05-23). Jornada "[La convivència lingüística a la Catalunya del futur](#)".

1345. VAL, Núria (2017-08-28). "[Los independentistas anuncian un segundo referéndum y pactos con el Estado para la doble nacionalidad](#)". *Okdiario*.
1346. VALERO, Luís Fernando (2016-04-08). "[La regla de oro de la ética](#)". *Diari de Tarragona*.
1347. VALLESPÍN, Ivanna (2016-05-03). "[Un discurs que desmunta "l'apartheid" del castellà es fa viral](#)". *El País*.
1348. VALLS, David (2012-10-29). "[Unes quantes preguntes sense resposta, o sí, sobre l'oficialitat del castellà](#)". Blog de Plataforma per la Llengua al diari *Ara*.
1349. VALLS, David (2012-11-05). "[L'oficialitat del castellà a Catalunya a debat](#)". *El Singular Digital*.
1350. VALLS, David (2013-09-03). "[El català en una Catalunya independent](#)". *Núvol*.
1351. VALLS, David (2015-12-21). "[Entrevista apareguda a la Revista Llengua Nacional](#)". Blog *Sons de llengües*.
1352. VALLS, David (2016-04-01). "[I si ens dual-lingüitzem?](#)". *Llengua Nacional* 95.
1353. VALLS, David (2016-06-22). "[I si ens dual-lingüitzem?](#)". Blog personal *Sons de llengües*.
1354. VALLVERDÚ, Josep (2015-01-23). "[El català del futur](#)". *El Punt Avui*.
1355. VAQUÉ, Josep Maria (2016-04-10). "[Carta al Sr. Rabell](#)". Carta al director, *El Punt Avui*.
1356. VENTURA, Albert (2015-01-27). "[El bilingüisme mata](#)". *El Singular Digital*.
1357. VENTURA, Albert (2015-02-23). "[Contra el bilingüisme i d'altres parafilies](#)". *El Singular Digital*.
1358. VENTURA, Núria (2014-10-29). [Entrevista a Pere Mayans](#). *Vilaweb*.
1359. VENTURA, Núria (2015-01-27). [Entrevista a Enric Larreula](#). *Vilaweb*.
1360. VERA, Esther (2016-04-10). "[A l'Everest millor amb oxigen](#)" / "[Al Everest mejor con oxígeno](#)". *Ara*.
1361. VERGÉS, Joan (2014-02-01). [La nació necessària. Llengua, secessió i democràcia](#). Barcelona: Angle Editorial.
1362. VERÓN, Miquel Àngel (2017-06-01). "[Paraguai: una nació pluricultural amb dues llengües oficials](#)". *Revista de Llengua i Dret* 67, juny 2017.
1363. VIADER, Gerard (2015-04-04). "[Posant cullerada en la discussió sobre la co-oficialitat lingüística](#)". Blog *Del Brasil al Raval* de *Vilaweb*.
1364. VIDAL, Neus (2016-08-23). "[Experts lingüistes critiquen la cooficialitat](#)". *Ara*.
1365. VIDAL, Pau (2012-10-18). "[Llengua oficial: un conflicte?](#)". *Vilaweb*.
1366. VIDAL, Pau (2012-11-09). "[Castellanocatalanoparlants](#)". *Vilaweb*.

1367. VIDAL, Pau (2013-09-25). "Noves tecnologies bilingüals". *Revista Lletres*. No disponible.
1368. VIDAL, Pau (2015-01-21). [El bilingüisme mata: del canvi climàtic al canvi idiomàtic](#). Barcelona: Pòrtic.
1369. VIDAL, Pau (2015-06-03). "[Les llengües a la Catalunya que volem](#)". Conferència organitzada per l'ANC de l'Alt Camp.
1370. VIDAL, Pau (2015-09-23). "[Llengua nacional](#)". *La taula rodona*.
1371. VIDAL, Pau (2015-11-04). "[Un silenci estèril](#)". *Vilaweb*.
1372. VIDAL, Pau (2015-12-16). "[És lo que hi ha](#)". *Vilaweb*.
1373. VIDAL, Pau (2016-04-05). "[Els encanteris del nou estat bilingüe](#)". *Vilaweb*.
1374. VIDAL, Pau (2016-04-19). "[Antimpàtics](#)". *Vilaweb*.
1375. VIDAL, Pau (2016-05-03). "[Tabuitzar](#)". *Vilaweb*.
1376. VIDAL, Pau (2016-06-29). "[Antimpàtics \(2\)](#)". *Vilaweb*.
1377. VIDAL, Pau (2017-05-05). "[L'oficialitat del català: quan se'n va començar a parlar?](#)". Vídeo. 12 tresors de la llengua catalana que et sorprendran. Canal d'Enciclopèdia Catalana a Youtube.
1378. VIDAL, Santiago (dir.) (2015-01-31). [Unanovaconstitucio.cat](#). Vegeu també: [Presentació de la Constitució a l'Ateneu Barcelonès](#).
1379. VIDAL, Teo (2013-06-24). "[Catalunya independent=castellà oficial?](#)". *Vilaweb*.
1380. VIDAL-APARICIO, Oriol (2014-12-28). [Constitució.cat. Proposta de text per a la Constitució de l'Estat Català](#).
1381. VIDAL-FOLCH, Xavier (2016-04-12). "[Catalunya es charnega](#)". *El País*.
1382. VIDALHUGUET, Carme (2016-04-07). "[Llengua comuna](#)". *Segre*.
1383. VIDALHUGUET, Carme (2016-08-18). "[Un país, una llengua](#)". *Segre*.
1384. VIDALHUGUET, Carme (2016-11-17). "[Escrips sobre llengua](#)". *Segre*.
1385. VILA, David (2012-12-20). "[I si no parlem d'oficialitat?](#)". Blog *Malgrat la boira*.
1386. VILA, David (2013-06-01). "[I si no parlem d'oficialitat?](#)". *Llengua Nacional* 83.
1387. VILA, David (2013-06-03). "[Les llengües en un nou Estat català](#)". *Vilaweb*.
1388. VILA, David (2013-06-17). "[Les llengües en el nou Estat i Tallers per la Llengua](#)". Blog *Malgrat la boira*.
1389. VILA, David (2013-07-22). "[Les llengües en el nou estat](#)". Blog *Malgrat la boira*.
1390. VILA, Enric (2016-02-02). [Entrevista a Marçal Girbau](#). *El Nacional.cat*.
1391. VILA, F. Xavier (2012-10-30). "[Després de la independència \(1\): l'evolució sociolingüística](#)". *Ara*.

1392. VILA, F. Xavier (2012-10-31). "[Després de la independència \(2\): l'estatus jurídicopolític](#)". *Ara*.
1393. VILA, F. Xavier (2013-02-25). "It's always been there". Dins de CASTRO, Liz (ed.) (2013-02-25). [What's up with Catalonia?](#). Massachusetts, USA: Catalonia Press.
1394. VILA, F. Xavier (2013-06-05). "La llengua en l'estat propi". Conferència al cicle *Qüestions d'Estat*, organitzat per Òmnium Cultural i l'IEC.
1395. VILA, F. Xavier (2013-09-21). "Les llengües a Catalunya: on som i on podem anar". Xerrada al Mercat de les Lletres d'Igualada. No disponible.
1396. VILA, F. Xavier (2014-02-10). "[Els principals reptes per a les polítiques lingüístiques educatives a la Catalunya independent](#)". Cercle XXI, butlletí núm.13.
1397. VILA, F. Xavier (2014-07-31). "[La llengua en el procés d'independència](#)". Blog *Amb certa calma*. Posteriorment (2014-08-14) publicat a *Núvol*.
1398. VILA, F. Xavier (2015-10-22). "[El moment de la llengua? Algunes previsions sobre el paper públic els debats lingüístics durant el curs 2015-16 \(sobretot a Catalunya\)](#)". Blog de la *Revista de Llengua i Dret*.
1399. VILA, F. Xavier (2016-01-06). "[Llengua per unitat](#)". *Ara*. Versió en anglès publicada el 2016-01-10) al mateix diari: "[Language for unity](#)".
1400. VILA, F. Xavier (2016-04-01). "[Sobre el manifest del grup Koiné](#)". *Ara*.
1401. VILA, F. Xavier (2016-04-07). "[A propòsit de l'hebreu modern](#)". *El Punt Avui*. També publicat al diari *Ara* del 2016-04-08 com a [carta a la directora](#).
1402. VILA, F. Xavier (2016-05-05). "[Per avançar cap a un model lingüístic propi i sostenible](#)". *El Temps*.
1403. VILA, F. Xavier; SENDRA, Montserrat (2016-06-18). "The status of languages in a hypothetical Catalanian nation State: agents and arguments in a public debate". Comunicació presentada al [Sociolinguistics Symposium 21](#).
1404. VILA, Joan (2012-02-29). "[El castellà i la independència](#)". *Nació Digital*.
1405. VILA, Maria (2017-07-03). "[Llengua i república](#)". *Nació Digital*.
1406. VILA, Salut (2013-06-26). "[Les llengües en el nou Estat a debat](#)". *Vilaweb*.
1407. VILADOT, M. Àngels (2016-05-02). "[Catalunya, nació inclusiva](#)". *El Punt Avui*.
1408. VILALTA, Josep A. (2015-02-26). "[De constitucions, llengües i oficialitats](#)". *Llibertat.cat*.
1409. VILALTA, Josep A. (2016-02-09). "[Vils lingüistes enfurismats](#)". *Nació Digital*.
1410. VILAPLANA, Joan (2015-04-01). "Allunyar catalans del català". Carta al director. *El Periódico*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).

1411. VILARÓ, Bernat (2016-05-11). "[La Constitució de Constituïm planteja una República presidencialista i sense exèrcit](#)". *El Món*.
1412. VILARÓ, Bernat (2016-08-19). "[Una República que parla 300 llengües](#)". *El Món*.
1413. VILARRODÀ, Jordi (2014-09-29). [Entrevista a Jordi Solé Camardons](#). *El 9 Nou*.
1414. VILARRUBIAS, Mercè (2013-10-04). "[El español en una Cataluña independiente](#)". *Crónica Global*.
1415. VILA-SANJUÁN, Sergio (2016-04-09). "[Antes de Franco](#)". *La Vanguardia*.
1416. VILAWEB (2012-10-08). "[Junqueras: 'El castellà també serà oficial a la República Catalana'](#)". *Vilaweb*.
1417. VILAWEB (2012-10-09). "[La cooficialitat de l'espanyol, un perill per al català](#)". *Vilaweb*.
1418. VILAWEB (2012-10-10). "[La possible cooficialitat de l'espanyol agafa descuidades les entitats del país](#)". *Vilaweb*.
1419. VILAWEB (2012-10-29). "[CiU també proposa la cooficialitat del castellà en un estat català](#)". *Vilaweb*.
1420. VILAWEB (2012-11-05). "[Proposen un 'full de ruta per a la gestió de les llengües en la Catalunya independent'](#)". *Vilaweb*.
1421. VILAWEB (2013-05-13). "[Muriel Casals reobre el debat sobre l'oficialitat del castellà en un estat català](#)". *Vilaweb*.
1422. VILAWEB (2014-03-29). "[Junqueras defensa de nou l'oficialitat de l'espanyol en una Catalunya independent](#)". *Vilaweb*.
1423. VILAWEB (2014-04-17). "[Junqueras insisteix que l'espanyol hauria de ser llengua oficial en un estat català](#)". *Vilaweb*.
1424. VILAWEB (2014-08-21). "[Què hauria de fer la república catalana per a la resta dels Països Catalans?](#)". *Vilaweb*.
1425. VILAWEB (2014-10-26). "[Joan Ramon Resina: el català i el nou estat](#)". *Vilaweb*.
1426. VILAWEB (2015-01-14). "[El català en el país de les 300 llengües](#)". *Vilaweb*.
1427. VILAWEB (2015-01-30). "[La Catalunya independent ha de tenir llengua oficial?](#)".
Debat a través de Twitter. Tots els missatges disponibles [aquí](#).
1428. VILAWEB (2015-02-08). "[Propostes per a salvar i estendre l'ús del català](#)". *Vilaweb*.
1429. VILAWEB (2015-04-07). "[Les llengües a la Catalunya independent, cicle de debats a l'Espai Vilaweb](#)". *Vilaweb*.
1430. VILAWEB (2015-04-11). "[Debat Junyent-Baños: I si no hi hagués cap llengua oficial en la Catalunya independent?](#)". *Vilaweb*.

1431. VILAWEB (2015-04-11). "['El bilingüisme mata'. Pau Vidal i Ricard Biel dialoguen dimarts en el cicle 'Les llengües de la república catalana'](#)". *Vilaweb*.
1432. VILAWEB (2015-04-26). "['Debat Vidal-Biel: 'Les llengües a la Catalunya independent'](#)". *Vilaweb*.
1433. VILAWEB (2015-05-18). "['Moreno Cabrera i Sílvia Senz, dijous a l'espai Vilaweb'](#)". *Vilaweb*.
1434. VILAWEB (2015-05-31). "['Moreno Cabrera, sobre el nacionalisme espanyol en una república catalana'](#)". *Vilaweb*.
1435. VILAWEB (2015-09-03). "['La Plataforma per la Llengua només confia en la independència per a recuperar la 'normalitat' del català'](#)". *Vilaweb*.
1436. VILAWEB (2015-09-16). "['Mas: 'En una Catalunya independent, els drets lingüístics dels castellanoparlants quedaran exactament igual'](#)". *Vilaweb*.
1437. VILAWEB (2016-03-29). "['Un manifest alerta contra el bilingüisme a la República Catalana'](#)". *Vilaweb*.
1438. VILAWEB (2016-04-01). "['El lingüista Moreno Cabrera alerta del perill del 'bilingüisme forçós' per al català'](#)". *Vilaweb*.
1439. VILAWEB (2016-04-01). "['Llengua i República' presenta el manifest crític amb el bilingüisme'](#)". *Vilaweb*.
1440. VILAWEB (2016-04-06). "['A cap estat del món l'oficialitat de dues llengües no n'ha garantit la igualtat'](#)". *Vilaweb*.
1441. VILAWEB (2016-04-06). "['Carme Junyent, Lluís de Yzaguirre, Lluís Cabrera i Xavier Vila xoquen sobre l'estat del català'](#)". *Vilaweb*.
1442. VILAWEB (2016-04-06). "['Puigdemont renya Rabell per haver qualificat el manifest Koiné de racista i fonamentalista'](#)". *Vilaweb*.
1443. VILAWEB (2016-04-09). "['El bilingüisme mata? Repassem les millors opinions i entrevistes d'un debat fonamental'](#)". *Vilaweb*.
1444. VILAWEB (2016-04-12). "['Jordi Carbonell rep el Premi Pompeu Fabra: 'Hem de serrar les dents ben fort i lluitar per la nostra llibertat total'](#)". *Vilaweb*.
1445. VILAWEB (2016-04-13). "['Els impulsors del manifest Koiné denuncien les males interpretacions en un comunicat'](#)". *Vilaweb*.
1446. VILAWEB (2016-05-28). "['Raons a favor del català com a llengua comuna en una societat cohesionada'](#)". *Vilaweb*.
1447. VILAWEB (2017-08-28). "['Doble nacionalitat i cooficialitat del castellà: els primers detalls de la llei fundacional de la república'](#)". *Vilaweb*.

1448. VILAWEB-INCAT (2016-04-06). "[Puigdemont se enoja con Rabell por haver calificado al manifesto Koiné de 'racista y fundamentalista'](#)". *Agencia INCAT*.
1449. VILLATORO, Vicenç (2016-04-02). "[2/4: Això també va de llengua](#)". *Ara*.
1450. VILLATORO, Vicenç (2016-04-04). "[5/4: El manifest de Koiné ja ha tingut un efecte positiu](#)". *Ara*.
1451. VILLATORO, Vicenç (2016-04-10). "[11/4: Diuen que el debat sobre la llengua és inoportú](#)". *Ara*.
1452. VILLATORO, Vicenç (2016-05-06). "[La llengua sí que importa](#)". Discurs a l'acte de celebració del 20è aniversari de la CAL a l'Ateneu Barcelonès.
1453. VOLTAS, Eduard (2012-01-22). "[La tribu o l'estat](#)". *Ara*.
1454. VOLTAS, Eduard (2012-02-26). "[En castellà també, sisplau](#)". *Ara*.
1455. VOLTAS, Eduard (2012-03-25). "[En castellà també, sisplau \(i 2\)](#)". *Ara*.
1456. VOLTAS, Eduard (2013-03-15). "[Anem bé](#)". *Nació Digital*.
1457. VOLTAS, Eduard (2013-06-12). "[Ho veig diferent, Carmen](#)". *Vilaweb*.
1458. VOLTAS, Eduard; PLA, Albert (2014-07-04). Debat: "El castellà, oficial en una Catalunya independent?". No disponible.
1459. Voz de Barcelona (2012-09-27). "[CDC se lanza a defender la importancia del español en Cataluña pero mantiene su prohibición en las escuelas públicas](#)". *La Voz de Barcelona*.
1460. Vull una resposta (2014-01-17). "[La llengua](#)". Debat televisiu a Esplugues TV.
1461. XICOLA, Sílvia (2016-04-02). "[Protegir el català i reconèixer l'arrelament del castellà](#)". *El Periódico*.
1462. XICOLA, Sílvia (2016-04-07). "[Sense consens anem al conflicte](#)". *El Periódico*.
1463. XIRGO, Xevi (2015-03-29). [Entrevista a Carme Laura Gil](#). *Presència, El Punt Avui*.
1464. ZABALLA, Bel (2014-02-05). [Entrevista a Ferran Utzet](#). *Vilaweb*.
1465. ZABALLA, Bel (2014-10-22). [Entrevista a J.P. Le Bihan](#). *Vilaweb*.
1466. ZABALLA, Bel (2015-01-28). [Entrevista a Pau Vidal](#). *Vilaweb*.
1467. ZABALLA, Bel (2015-02-12). [Entrevista a Antonio Baños](#). *Vilaweb*.
1468. ZABALLA, Bel (2015-10-25). [Entrevista a Pau Vidal](#). *Vilaweb*.
1469. ZABALLA, Bel (2015-12-14). [Entrevista a Lluís Cabrera](#). *Vilaweb*.
1470. ZABALLA, Bel (2016-04-07). "[Parlem-ne](#)". *Vilaweb*.
1471. ZARZALEJOS, José Antonio (2016-04-10). "[Derives independentistes](#)". *La Vanguardia*.
1472. ZARZALEJOS, José Antonio (2016-05-22). "[Llengua, identitat i integritat](#)". *La Vanguardia*.

1.2 Corpus quantitatiu (ordre cronològic)

N = 1.472

1. VOLTAS, Eduard (2012-01-22). "[La tribu o l'estat](#)". *Ara*.
2. MIR, Xavier (2012-01-22). "[La tribu, l'estat, l'Eduard Voltas i en Nelson Mandela](#)". Blog *Arenyautes*.
3. BRANCHADELL, Albert (2012-02-20). "[Evitar l'estat fallit](#)". *L'hora*.
4. SANJAUME, Marc (2012-02-20). "[La tribu i el nosaltres](#)". Blog *El pati descobert*.
5. SERRA, Màrius (2012-02-24). "[La situació actual del català és d'impàs](#)". Vídeo.
6. LLADÓ, Oriol (2012-02-26). "[Voltas, gràcies per enriquir el debat nacional](#)". Blog *Connexió Badalona*.
7. VOLTAS, Eduard (2012-02-26). "[En castellà també, sisplau](#)". *Ara*.
8. FEBRER, Xavier (2012-02-26). "[En castellà també, sisplau. Un bon article](#)". Blog *Tertúlia amb Xavier Febrer*.
9. Fòrum Racó Català (2012-02-27). "[En castellà també, sisplau \[article publicat a l'Ara\]](#)". *Racó Català*.
10. CAPDEVILA, Carles (2012-02-27). "[Debat valent per trencar tabús i sumar](#)". *Ara*.
11. MIR, Xavier (2012-02-27). "[Eduard Voltas, Carme Junyent, ERC i la independència](#)". Blog de Xavier Mir.
12. PIQUÉ, Antoni Maria (2012-02-28). "[El català, sisplau, el català](#)". *El Singular Digital*.
13. GOMÀ, Enric (2012-02-29). "[¡Viva Cataluña libre, repámpanos!](#)". *Ara*.
14. VILA, Joan (2012-02-29). "[El castellà i la independència](#)". *Nació Digital*.
15. BUCH, Roger (2012-02-29). "[La llengua del futur Estat Català](#)". *Tribuna.cat*.
16. ALZAMORA, Sebastià (2012-03-01). "[En castellà també, per descomptat](#)". *Ara*.
17. ARENAS, Joaquim (2012-03-01). "[En castellà també, sisplau, o el preu de la independència](#)". *Ara*.
18. BIBILONI, Gabriel (2012-03-02). "[L'espanyol i l'Estat català](#)". Blog *El blog de Gabriel Bibiloni*.
19. TERCERO, Alejandro (2012-03-02). "[Independentistas radicales proponen 'abrazar' el castellano como fórmula para captar adeptos a su proyecto](#)". *Voz de Barcelona*.
20. SERRANO, Ivan (2012-03-02). "[De tribus i estats...](#)". Blog *Aubachs*. Publicat posteriorment (2012-03-08) al [blog Cercle Gerrymandering](#).
21. MIRALDA, Jordi (2012-03-03). "[Bilingüisme substitutiu i bilingüisme additiu](#)". Blog *Construïm la Catalunya independent*.
22. SOLER, Toni (2012-03-03). "[Sense renunciar a res](#)". *Ara*.

23. TUBELLA, Imma (2012-03-04). "[Catalunya, país trilingüe](#)". *Ara*.
24. MORENO, Francesc (2012-03-04). "[La 'polémica' sobre el castellano en Catalunya](#)". *Eldebat.cat*.
25. CUCARELLA, Toni (2012-03-04). "Pegar-li 'voltas' al nano". Blog *Cucarella*. Publicat inicialment a: <http://blocs.mesvilaweb.cat/node/view/id/216747> (no disponible). Posteriorment (2012-03-12) publicat a [Llibertat.cat](#).
26. MAYANS, Pere (2012-03-04). "[Hi ha alguna cosa que falla](#)". Blog *El pols de la llengua als Països Catalans*.
27. RESINA, Joan Ramon (2012-03-06). "[Catalunya, ¿do de llengua?](#)". *Ara*.
28. PARTAL, Vicent (2012-03-09). "[Independents per a què?](#)". *Vilaweb*.
29. BRANCHADELL, Albert (2012-03-11). "[En castellà \(i en anglès\) seriosament](#)". *Ara*.
30. SOLER, Toni (2012-03-11). "[Si fos castellanoparlant](#)". *Ara*.
31. CARDÚS, Salvador (2012-03-12). "[Parlar per parlar](#)". *Ara*.
32. MEROÑO, Pere (2012-03-12). "[El castellano lengua de Catalunya](#)". Blog *Pere Meroño*.
33. LOZANO, Antoni (2012-03-13). "[El castellà en la futura Catalunya lliure](#)". Blog *Enforcall*.
34. ROIG, Xavier (2012-03-15). "[Ningú altre ho farà](#)". *Ara*.
35. PLA, Albert (2012-03-18). "[L'abraçada de l'ós](#)". *Ara*.
36. MENGUAL, Vicenç (2012-03-20). "[L'única llengua oficial, a Catalunya, és la catalana](#)". *Som Notícia*. No disponible. Disponible a *Racó Català*.
37. DE ROSSELLÓ, Carles (2012-03-23). "[El castellà i la independència](#)". Blog *La BBC*.
38. VOLTAS, Eduard (2012-03-25). "[En castellà també, sisplau \(i 2\)](#)". *Ara*.
39. FORN, Iu (2012-03-25). "[Espanyolisme en català](#)". *Ara*.
40. CABRÉ, Jordi (2012-03-26). "[Independència, llengua i emocions](#)". *El Punt Avui*.
41. JOU, Lluís (2012-04-01). "[No hi renunciem abans d'hora](#)". *Ara*.
42. CUCARELLA, Toni (2012-04-15). "Una breu lliçó de sociolingüística per als independentistes (i no independentistes) que diuen que el castellà és també llengua pròpia dels Països Catalans". Blog *Cucarella*. Inicialment publicat a: <http://blocs.mesvilaweb.cat/node/view/219618> (no disponible). Disponible [aquí](#).
43. Álvarez, Elsa (2012-04-15). "La marginació del castellà". Blog d'Elsa Álvarez. Inicialment publicat a: <http://blocs.mesvilaweb.cat/node/view/219613> (no disponible). Disponible [aquí](#).
44. CUCARELLA, Toni (2012-04-15). "Independentisme en castellà: matar el català a la irlandesa". Blog *Cucarella*. Inicialment publicat a: <http://blocs.mesvilaweb.cat/node/view/id/219592> (no disponible).
45. TORNER, Rafel (2012-04-17). "[Bilingüisme com a valor identificatiu?](#)". *Ara*.

46. MASCARELL, Ferran (2012-05-02). "[La llengua dels catalans: cultura, estat, nació](#)". Conferència pronunciada a la Societat Catalana de Sociolingüística de l'IEC.
47. BRANCHADELL, Albert (2012-05-14). "[Quan el monolingüisme no és possible](#)". *Ara*.
48. BRANCHADELL, Albert (2012-05-17). "[Potser no estem tan malament](#)". *El Periódico*.
49. PLA, Albert (2012-05-21). "[Contra el monolingüisme](#)". *Ara*.
50. SOLER, Toni (2012-05-27). "[Aprents d'Aguirre](#)". *Ara*.
51. DEULONDER, Xavier (2012-05-28). "[Contra el castellà](#)". *E-notícies*.
52. PÉREZ, Carmen (2012-06-04). "[El castellà en una Catalunya independent](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
53. MONTILLA, José (2012-07-19). "[Declaració en defensa del futur de la llengua catalana](#)". Pàgina web de José Montilla.
54. Enquesta Ara (2012-07-22). Enquesta: "[En una Catalunya independent, el castellà hauria de ser llengua oficial?](#)". *Ara*.
55. SOLÀ, Lluís (2012-08-04). "[Declaració sobre la llengua](#)". *Núvol*.
56. MARIMON, S.; SÁNCHEZ, S. (2012-09-11). "[Quin seria l'estatus del castellà? El català, la primera llengua de la població](#)". *Ara*.
57. CAMPS, Magí (2012-09-23). "[¿Cómo se tendrían que articular catalán y castellano en un supuesto Estado catalán?](#)". *La Vanguardia*.
58. PAU, Sònia (2012-09-23). "[El nou estat català bandejarà la llengua castellana?](#)". *El Punt Avui*.
59. GONÇAL, Víctor (2012-09-25). "[Estat català vs. llengua catalana \(I\)](#)". Blog de Víctor Gonçal a Directe.cat.
60. MAS, Artur (2012-09-25). Discurs al ple del Parlament. Vídeo.
61. Voz de Barcelona (2012-09-27). "[CDC se lanza a defender la importancia del español en Cataluña pero mantiene su prohibición en las escuelas públicas](#)". *La Voz de Barcelona*.
62. FABÀ, Albert (2012-10-01). "[Llengua i independència](#)". *L'Avenç* 383.
63. COLOMINES, Agustí; BRANCHADELL, Albert (2012-10-06). Debat: "[El castellà és patrimoni de Catalunya?](#)". *El Suplement, Catalunya Ràdio*.
64. JUNQUERAS, Oriol (2012-10-08). "[El castellà i la República catalana](#)". *El Periódico*.
65. ACN (2012-10-08). "[Junqueras assegura que el castellà seria una llengua oficial en una Catalunya independent](#)". 3/24.
66. ARA (2012-10-08). "[Oriol Junqueras: "A la Catalunya independent el castellà serà llengua oficial"](#)". *Ara*.
67. BRANCHADELL, Albert (2012-10-08). "[Catalán: 30 años más de vitalidad](#)". *El País*.

68. COT, Salvador (2012-10-08). "[Despolititzem el castellà](#)". *Nació Digital*.
69. EFE (2012-10-08). "[ERC, favorable a que el castellano sea cooficial en una Catalunya independiente](#)". *La Vanguardia*.
70. EL DEBAT.CAT (2012-10-08). "[Junqueras assegura que el castellà també seria oficial en una Catalunya independent](#)". *El debat.cat*.
71. FERNÁNDEZ, Alberto (2012-10-08). "[ERC acceptaria el castellano como lengua cooficial en una Cataluña independiente](#)". *El País*.
72. MARTÍ, Albert (2012-10-08). "[Oficialitat del castellà, i si ho parlem més endavant?](#)". *Catalonidirect*.
73. MARTÍNEZ, Núria (2012-10-08). "[L'article de Junqueras a favor de l'oficialitat del castellà genera un debat a Twitter](#)". *El Periódico*.
74. PALAU, Carles (2012-10-08). "[La llengua l'endemà de la independència](#)". *El Singular Digital*.
75. ROCA, Jordi (2012-10-08). "[El castellà a les escoles de la nova República Catalana](#)". Blog *L'apunt docent*.
76. ROGER, Maiol (2012-10-08). "[Independentismo en castellano](#)". *El País*.
77. VILAWEB (2012-10-08). "[Junqueras: 'El castellà també serà oficial a la República Catalana'](#)". *Vilaweb*.
78. BIBILONI, Gabriel (2012-10-09). "[Construir un estat amb l'espanyol com a llengua oficial és un risc explosiu](#)". *Vilaweb*.
79. Enquesta del Periódico (2012-10-09). "[¿Quines llengües haurien de ser oficials en una Catalunya independent?](#)". *El Periódico*.
80. PARTAL, Vicent (2012-10-09). "[La Catalunya ucraïnesa: un perill](#)". *Vilaweb*.
81. VILAWEB (2012-10-09). "[La cooficialitat de l'espanyol, un perill per al català](#)". *Vilaweb*.
82. CLOTET, Jaume (2012-10-10). "[L'Estat català i la llengua castellana](#)". *El Singular Digital*.
83. Crònica.cat (2012-10-10). "Junqueras contra Solà". *Crònica.cat*. No disponible. Disponible [a la base de dades de la DGPL](#).
84. JOAN, Bernat (2012-10-10). "[Oficialitat asimètrica](#)". *Vilaweb*.
85. STRUBELL, Miquel (2012-10-10). "[Seria irònic que, a la nova Catalunya, el castellà hi fos oficial](#)". *Vilaweb*.
86. SUBIRATS, Emigdi (2012-10-10). "[El castellà a la República Catalana](#)". Blog *Lletres Ebrenques*.
87. SUREDA, Pol (pseudònim) (2012-10-10). "[Paradoxes](#)". *Racó Català*.
88. SUREDA, Pol (pseudònim) (2012-10-10). "[Per la independència cap al suïcidi sociolingüístic, o Manifiesto a traïció](#)". *Racó Català*.

89. VILAWEB (2012-10-10). "[La possible cooficialitat de l'espanyol agafa descuidades les entitats del país](#)". *Vilaweb*.
90. CASULLERAS, Josep (2012-10-11). [Entrevista a Oriol Junqueras](#). *Vilaweb*.
91. HERNÁNDEZ, Higini (2012-10-11). "[L'oficialitat del castellà a la Catalunya democràtica \(1\)](#)". *Reagrupament.cat*.
92. MAYANS, Pere (2012-10-11). "[Junqueras, Voltas, Duarte..., voleu dir que no us precipiteu?](#)". Blog *El pols de la llengua als Països Catalans*.
93. BARBETA, Jordi (2012-10-12). [Entrevista a Artur Mas](#). *La Vanguardia*.
94. BELZUNCES, Marc (2012-10-12). "[L'independentisme m'aboca a l'exili. Consolidant el meu NO a aquesta independència](#)". Blog *De l'holocè estant*. No disponible. Penjat també [aquí](#).
95. CASSANY, Roger (2012-10-12). "[Entrevista a Josep Murgades: Que la prudència no ens faci traïdors](#)". *Vilaweb*.
96. E-NOTÍCIES (2012-10-12). "[López Tena: 'l'única llengua oficial ha de ser el català'](#)". *E-Notícies*.
97. LLOMBART, Jofre (2012-10-12). [Entrevista a Alfons López Tena](#). *El món a RAC1*.
98. ÁLVAREZ, Elsa (2012-10-14). "[De què parlem quan diem que el castellà ha de ser oficial](#)". *Diari Gran del Sobiranisme*.
99. PUJOLAR, Joan (2012-10-16). "[En castellà, please](#)". Blog *Modesta opinió*.
100. CARDÚS, Salvador (2012-10-16). "[Sant tornem-hi](#)". *Ara*.
101. CASANOVAS, Xavier (2012-10-16). [Entrevista a Albert Rivera](#). *El Candidat, Onda Cero*.
102. ARA (2012-10-18). "[El castellà, llengua oficial a la Catalunya independent? Només Solidaritat s'hi oposa](#)". *Ara*.
103. FERRER, Bernat (2012-10-18). "[Un castellà independent d'Espanya](#)". *Nació Digital*.
104. HERNÁNDEZ, Higini (2012-10-18). "[L'oficialitat del castellà a la Catalunya democràtica \(2\)](#)". *Reagrupament.cat*.
105. REDACCIÓ (2012-10-18). "[López Tena: 'l'única llengua oficial ha de ser el català'](#)". 324.
106. VIDAL, Pau (2012-10-18). "[Llengua oficial: un conflicte?](#)". *Vilaweb*.
107. PLATAFORMA PER LA LLENGUA (2012-10-19). "[Albert Rivera respon que l'oficialitat de les llengües en un futur estat 'no li importa'](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
108. GASULL, Bernat (2012-10-19). "[La república catalana, des de Manaslu](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua. També publicat al [blog de Plataforma per la Llengua al diari Ara](#).
109. RIERA, Elvira (2012-10-20). "[Llengua oficial, llengua pròpia, llengua comuna](#)". *Ara*.

110. ROMEU, Josep (2012-10-20). "[Prioritzar l'eficàcia davant del purisme](#)". *Diari Gran del Sobiranisme*.
111. CLOTET, Jaume (2012-10-24). "[Letònia i la llengua catalana](#)". *El Punt Avui*.
112. BRANCHADELL, Albert; JUNYENT, Carme; VOLTAS, Eduard (2012-10-24). Taula rodona "Llengua i Estat propi", organitzada per ERC-Gràcia. Vídeo en tres parts: [1](#), [2](#) i [3](#).
113. BIBILONI, Gabriel (2012-10-24). "[Tres idees per a la política lingüística al nou Estat \(o als nous Estats\)](#)". Blog *El blog de Gabriel Bibiloni*.
114. Nació Digital (2012-10-24). "[Majoria a favor del castellà oficial amb la independència](#)". *Nació Digital*.
115. STRUBELL, Miquel (2012-10-25). "[Piulades d'una sessió sobre les llengües a la Catalunya independent](#)". Blog *Miquel Strubell*.
116. RAC1 (2012-10-24). "[El 85 % dels catalans creu que el castellà hauria de ser una llengua cooficial en una Catalunya independent](#)". Pàgina web de RAC1. No disponible. Disponible [aquí](#).
117. BIBILONI, Gabriel (2012-10-26). "[El risc de la cooficialitat](#)". *El Triangle* 1.082.
118. SOLÉ, Jordi (2012-10-26). "[Català, llengua nacional](#)". *El Triangle* 1.082.
119. BRANCHADELL, Albert (2012-10-26). "[La quimera monolingüe](#)". *El Triangle* 1.082.
120. JOAN, Bernat (2012-10-26). "[Oficialitat asimètrica](#)". *El Triangle* 1.082.
121. ALBERTE, M.; MORENO, J.C.; SENZ, S. (2012-10-26). "[Les llengües \(i el castellà\) en la Catalunya independent. Document de treball](#)".
122. MIRÓ, David (2012-10-27). "[Moreno Cabrera: Seria un error que el castellà fos oficial en una Catalunya independent](#)". *Ara*.
123. Sintaxi de butxaca (2012-10-27). "[Entrevista a Juan Carlos Moreno Cabrera](#)".
124. HERNÁNDEZ, Higini (2012-10-28). "[L'oficialitat del castellà a la Catalunya democràtica \(i 3\)](#)". *Reagrupament.cat*.
125. LLADONET, Joan (2012-10-29). "[Programar el castellà com a llengua cooficial, greu errada de CiU](#)". *Indirecte.cat*.
126. ÒMNIUM CULTURAL (2012-10-29). "[Declaració de Santa Coloma](#)".
127. VALLS, David (2012-10-29). "[Unes quantes preguntes sense resposta, o sí, sobre l'oficialitat del castellà](#)". Blog de Plataforma per la Llengua al diari *Ara*.
128. VILAWEB (2012-10-29). "[CiU també proposa la cooficialitat del castellà en un estat català](#)". *Vilaweb*.
129. VILA, F. Xavier (2012-10-30). "[Després de la independència \(1\): l'evolució sociolingüística](#)". *Ara*.

130. ARA (2012-10-30). "[Òmnium reclama que el 25-N s'esculli l'últim Parlament autonòmic](#)". *Ara*.
131. E-Notícies (2012-10-30). "[SI, contra ERC y Ómnium por el catalán](#)". *E-Notícies*.
132. BUSQUETS, Blanca (2012-10-31). "[La independència i el castellà](#)". *Nació Digital*.
133. VILA, F. Xavier (2012-10-31). "[Després de la independència \(2\): l'estatus jurídic-polític](#)". *Ara*.
134. PUIGPELAT, Francesc (2012-11-02). "[El gir copernicà respecte al castellà](#)". *Nació Digital*.
135. DE YZAGUIRRE, Lluís (2012-11-03). "[Les llengües de la República catalana](#)". *Vilaweb*.
136. CORBERA, Jaume (2012-11-04). "[La llengua oficial és un senyal d'identitat de l'estat](#)". Blog *El do de la paraula*.
137. SAUMELL, Pere (2012-11-04). "[Llengües oficials per a què?](#)". Blog *El vigilant del far*.
138. ORTÍ, Jaume (2012-11-04). "[Potser que em passi al castellà](#)". Blog *Temps d'incertesa (com tots)*.
139. BATALLÉ, Marc (2012-11-04). "[SI vol que el català sigui l'única llengua oficial a l'estat propi](#)". *El Punt Avui*.
140. VILAWEB (2012-11-05). "[Proposen un 'full de ruta per a la gestió de les llengües en la Catalunya independent](#)". *Vilaweb*.
141. VALLS, David (2012-11-05). "[L'oficialitat del castellà a Catalunya a debat](#)". *El Singular Digital*.
142. CLOTET, Jaume (2012-11-05). "[Sobiranisme econòmic i sobiranisme cultural](#)". *El Singular Digital*.
143. BELZUNCES, Marc (2012-11-08). "Són en castellà perquè és bilingüe". Blog *De l'holocè estant*. No disponible.
144. Llengua Nacional (2012-11-08). Manifest "[El català, única llengua oficial del futur Estat català independent](#)".
145. PARTAL, Vicent (2012-11-08). "[La llengua, més enllà de la República](#)". *Vilaweb*.
146. VIDAL, Pau (2012-11-09). "[Castellanocatalanoparlants](#)". *Vilaweb*.
147. GUIA, Josep (2012-11-12). "[El català perifèric](#)". *El Punt Avui*.
148. BTV (2012-11-12). [Entrevista a Alfons López Tena](#). Barcelona Televisió.
149. STRUBELL, Toni (2012-11-14). "[¡Escoltem els sociolingüistes!](#)". *El Periódico*.
150. CUSC (2012-11-21). Taula rodona "[Les llengües a Catalunya: propostes i perspectives](#)" amb tots els partits polítics. Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació de la Universitat de Barcelona.
151. DE YZAGUIRRE, Lluís (2012-11-21). "[República indígena, bolxevic o ELA](#)". *Vilaweb*.
152. SERVIÀ, Josep Miquel (2012-11-21). "[Carta oberta a Oriol Junqueras](#)". *E-notícies*.

153. Racó Català (2012-11-22). "[Entrevista a Joan Herrera \(ICV\)](#)". *Racó Català*.
154. PINILLA, Òscar (2012-11-22). "[Strubell \(SI\) alerta de la desaparició del català](#)". *El Punt Avui*.
155. Candidatura d'Unitat Popular (CUP) (2012-11-25). [Programa electoral](#).
156. Convergència i Unió (CiU) (2012-11-25). [Programa electoral](#).
157. Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) (2012-11-25). [Programa electoral](#).
158. Iniciativa per Catalunya Verds (ICV) (2012-11-25). [Programa electoral](#).
159. Solidaritat Catalana per la Independència (2012-11-25). [Programa electoral](#).
160. LLUÍS, Joan-Lluís (2012-12-09). "[La llengua espanyola en una Catalunya independent](#)". *El Punt Avui*.
161. STRUBELL, Toni (2012-12-09). "[El gran tabú de la llengua](#)". Blog personal de Toni Strubell i Trueta.
162. DEULONDER, Xavier (2012-12-17). "[El ministre Wert i jo](#)". *E-notícies*.
163. VILA, David (2012-12-20). "[I si no parlem d'oficialitat?](#)". Blog *Malgrat la boira*.
164. TELE CINCO (2012-12-22). [Entrevista a Oriol Junqueras](#). *El Gran Debate, Telecinco*.
165. Enquesta a Racó Català (2012-12-28). Enquesta "[El castellà ha de ser oficial en una Catalunya independent?](#)". *Racó Català*.
166. BRANCHADELL, Albert (2013-01-01). "[Les llengües a Ucraïna](#)". *L'Avenç*.
167. TURULL, Albert (2013-01-01). "Precisions sobre l'oficialitat de la llengua". *Lo Floc*, núm. 204. Riudoms, Centre d'Estudis Riudomencs Arnau de Palomar, 2013; pàgs. 18-21.
168. BRANCHADELL, Albert; VILA, F. Xavier (2013-01-16). Debat "[Independència i oficialitat lingüística](#)". Debat a la Societat Catalana de Sociolingüística (SOCS).
169. BRANCHADELL, Albert (2013-01-23). "[Un castellà útil en una Catalunya normalitzada](#)". *Directa 302*.
170. SOLÉ, Joan (2013-01-23). "[Un objecte lingüístic no identificat?](#)". *Directa 302*.
171. Ca la Mitall (2013-01-30). "[Règim lingüístic de la Catalunya independent \(1\)](#)". Blog *Ca la Mitall*.
172. MURGADES, Josep (2013-01-30). "[Disposats a què?](#)". *El Punt Avui*.
173. CASTELLÀ, Josep Maria (2013-01-31). "L'ús social del català". Taula rodona "Aspectes històrico-culturals del debat sobre la independència de Catalunya". UPF.
174. Ca la Mitall (2013-02-01). "[Règim lingüístic de la Catalunya independent \(2\)](#)". Blog *Ca la Mitall*.
175. JUNYENT, Carme (2013-02-01). "[Les llengües en la Catalunya independent \(1\)](#)". *Som Anoià*. No disponible a la pàgina original. Disponible [aquí](#).

176. CASALS, Teresa (2013-02-04). "[Sobirania i llengua](#)". *Nació Digital*. També publicat al [blog de Reagrupament.cat](#).
177. JUNYENT, Carme (2013-02-08). "[Les llengües en la Catalunya independent \(2\)](#)". *Som Anoià*. No disponible.
178. CASTELLÀ, Josep Maria (2013-02-14). "[L'ús social del català](#)". Taula rodona "[Aspectes històrico-culturals del debat sobre la independència de Catalunya](#)". Vídeo.
179. VILA, F. Xavier (2013-02-25). "It's always been there". Dins de CASTRO, Liz (ed.) (2013-02-25). *What's up with Catalonia?*. Massachusetts, USA: Catalonia Press.
180. STRUBELL, Miquel (2013-03-01). "[Les llengües de la independència. El català i el castellà en la Catalunya independent: la meua posició](#)". Blog *Miquel Strubell*.
181. BRANCHADELL, Albert; MARÍ, Isidor; STRUBELL, Miquel (2013-03-04). Taula rodona "[Les llengües de la independència, a debat](#)". Òmnium Montnegre. [Notícia](#).
182. Elclauer.cat (2013-03-05). "[El castellà serà cooficial a les institucions d'una Catalunya independent?](#)".
183. Elclauer.cat (2013-03-06). "[El castellà serà cooficial a les institucions d'una Catalunya independent?](#)".
184. La Voz de Barcelona (2013-03-08). "[Catorce entidades exigen que el español deje de ser lengua oficial en una hipotética Cataluña independiente](#)". *La Voz de Barcelona*.
185. VOLTAS, Eduard (2013-03-15). "[Anem bé](#)". *Nació Digital*.
186. LÓPEZ, Héctor (2013-03-20). "[Misèries dels catalans](#)". *El Punt Avui*.
187. ALZAMORA, Sebastià (2013-04-13). "[Nosaltres no som tontos](#)". *Ara*.
188. SERRA, Montserrat (2013-04-16). "[Partal, Junqueras i un estat que no té por dels seus ciutadans](#)". *Vilaweb*.
189. Eldebat.cat (2013-05-06). "[Mascarell donaria 'rang d'oficialitat' al castellà en una Catalunya independent](#)". *Eldebat.cat*.
190. ACN (2013-05-12). "[Òmnium considera que una consulta té 'més força exterior' que una declaració unilateral del Parlament](#)". *Ara*.
191. PERIS, Joan Carles (2013-05-12). [Entrevista a Muriel Casals](#). Canal 3/24.
192. ALZAMORA, Sebastià (2013-05-13). "[Constantino Romero i Muriel Casals](#)". *Ara*.
193. PARTAL, Vicent (2013-05-13). "[La meua proposta: cap llengua oficial](#)". *Vilaweb*.
194. VILAWEB (2013-05-13). "[Muriel Casals reobre el debat sobre l'oficialitat del castellà en un estat català](#)". *Vilaweb*.
195. ALZAMORA, Sebastià (2013-05-14). "[Una altra nota sobre el castellà cooficial](#)". *Ara*.
196. LLADONET, Joan (2013-05-14). "[Si el Principat decideix constituir-se en estat, l'espanyol no pot ser cooficial](#)". *Indirecte.cat*.

197. SALVATIERRA, Isaac (2013-05-14). "[El castellà, oficial a la Catalunya independent? Veus a favor i en contra](#)". *Ara*.
198. Enquesta Ara (2013-05-15). Enquesta: "[El castellà hauria de ser llengua oficial en una Catalunya independent?](#)". *Ara*.
199. RIBAS, Albert (2013-05-15). [Entrevista a Salvador Giner: "En el futur Estat català el castellà ha de ser oficial, però el català ha de ser hegemònic"](#). *El Singular Digital*.
200. PLA, Albert (2013-05-16). "[Plenament cooficial?](#)". *Ara*.
201. ALZAMORA, Sebastià (2013-05-17). "[En Wert i jo](#)". *Ara*.
202. PLA, Albert (2013-05-19). "[Som tan diferents?](#)". *Ara*.
203. MIRÓ, David (2013-05-20). "[Entre Pla i Alzamora](#)". *Ara*.
204. SALA, Xavier (2013-05-20). "[Especulació sobre les llengües](#)". *El Punt Avui*.
205. Tornaveu (2013-05-23). "[La llengua en un futur estat sobirà: comencen les rebaixes?](#)". *Tornaveu*.
206. SOLER, Toni (2013-05-26). "[Què diu el teu DNI?](#)". *Ara*.
207. BARGALLÓ, Josep (2013-05-27). "[Model cultural i lingüístic en una Catalunya independent](#)". Blog *Torredembarra sur mer*.
208. LÓPEZ, Jaume (2013-05-29). "[El debat de la llengua en tres dimensions](#)". *Ara*.
209. DE YZAGUIRRE, Lluís (2013-05-31). "[El realisme del senyor Toni Soler](#)". *Vilaweb*.
210. GRAU, Pere (2013-06-01). "[Sobre una futura cooficialitat del castellà](#)". *Llengua Nacional* 83.
211. MARCET, Joan (2013-06-01). "[La política lingüística de l'Estat espanyol: una aproximació a la incomprensió del pluralisme cultural](#)". *Revista de Llengua i Dret* 59.
212. VILA, David (2013-06-01). "[I si no parlem d'oficialitat?](#)". *Llengua Nacional* 83.
213. VILA, David (2013-06-03). "[Les llengües en un nou Estat català](#)". *Vilaweb*.
214. CIEMEN (2013-06-03). "El paper del català en una Catalunya independent".
215. BEZSONOFF, J. Daniel (2013-06-03). "[La llengua de la república catalana](#)". *E-notícies*.
216. VILA, F. Xavier (2013-06-05). "La llengua en l'estat propi". Conferència al cicle *Qüestions d'Estat*, organitzat per Òmnium Cultural i l'IEC.
217. DE YZAGUIRRE, Lluís (2013-06-08). "[#burkaMutila #castellàMutila](#)". *Vilaweb*.
218. PÉREZ, Carmen (2013-06-09). "[No pas en nom meu](#)". *Vilaweb*.
219. BELZUNCES, Marc (2013-06-11). "[La Catalunya irreal del cooficialisme: quan l'independentisme esdevé etnicista](#)". *Vilaweb*.
220. QÜESTIONS D'ESTAT (2013-06-12). "[La llengua en l'estat propi](#)". Pàgina web de *Qüestions d'Estat*.
221. VOLTAS, Eduard (2013-06-12). "[Ho veig diferent, Carmen](#)". *Vilaweb*.

222. ROSSICH, Albert (2013-06-14). "[L'oficialitat de les llengües en la Catalunya independent](#)". *Ara*.
223. COORDINADORA D'ASSOCIACIONS PER LA LLENGUA CATALANA (CAL), Tallers per la llengua (2013-06-15). "[Les llengües en el nou estat](#)". Seminari. [Ponències del seminari](#).
224. GIL, Miquel (2013-06-16). "Anar a missa i repicar campanes". Blog *Catalan Paradigms*. Inicialment penjat a: <http://www.catalanparadigms.cat/node/9> (no disponible). Actualment disponible al blog [Finestra d'oportunitat](#).
225. BARNILS, Andreu (2013-06-16). "[Moltes gràcies, Carmen Pérez](#)". *Vilaweb*.
226. VILA, David (2013-06-17). "[Les llengües en el nou Estat i Tallers per la Llengua](#)". Blog *Malgrat la boira*.
227. SENDRA, Montserrat (2013-06-18). "[Les llengües a la Catalunya independent: cronologia interactiva](#)". Blog personal *Diari de camp*.
228. ABAD, Francesc (2013-06-19). "[Més sobre el nostre futur, el com som i el com expliquem el que som](#)". Blog *Dies de glòria*.
229. MAYANS, Pere (2013-06-19). "[Pel futur del català, única llengua oficial](#)". Blog *El pols de la llengua als Països Catalans*.
230. JUNYENT, Carme (2013-06-20). "[Les llengües en la Catalunya independent](#)". *Vilaweb*.
231. MARTÍ, Fèlix (2013-06-21). "[Llengua i constitució catalana](#)". *Tribuna.cat*.
232. BARNILS, Andreu (2013-06-23). [Entrevista a Carme Junyent](#). *Vilaweb*.
233. SENDRA, Montserrat (2013-06-23). "[Les llengües a la Catalunya independent: cronologia interactiva 2](#)". Blog personal *Diari de camp*.
234. VIDAL, Teo (2013-06-24). "[Catalunya independent=castellà oficial?](#)". *Vilaweb*.
235. GASULL, Bernat (2013-06-25). "[Hi ha països sense llengua oficial? Quines fórmules fan servir els països europeus per fer oficial una llengua? Hi ha països amb més d'una llengua oficial d'Estat?](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
236. HERRERA, Enric (2013-06-25). "[El castellà, una llengua catalana](#)". Blog *Delaguard*.
237. FERRER, Josep (2013-06-26). "[El català i la llei de la gravetat](#)". *Vilaweb*.
238. VILA, Salut (2013-06-26). "[Les llengües en el nou Estat a debat](#)". *Vilaweb*.
239. PUJOL, Jordi (2013-06-27). "Uniti, ma divisi. Zusammen, aber getrennt". Editorial del Centre d'Estudis Jordi Pujol. No disponible.
240. SALLÈS, Quico (2013-06-27). "[Pujol defensa oficialitzar l'espanyol en una Catalunya independent](#)". *Nació Digital*.
241. ETXEARTE, Odei (2013-07-03). "[Sóc de 'Santako', no imbècil](#)". *Vilaweb*.

242. MASCARELL, Ferran (2013-07-15). "[Una llengua consolidada](#)". Conferència pronunciada en la Commemoració del 30è aniversari de l'aprovació de la Llei 7/1983, de Normalització Lingüística. Auditori del Parlament de Catalunya.
243. LÓPEZ, Dídac (2013-07-16). "[D'oficialitats i llengües](#)". *Llibertat.cat*.
244. MOLINERO, Justo (2013-07-17). [Entrevista a Jordi Pujol](#). *Radio Teletaxi*.
245. Nació Digital (2013-07-17). "[Pujol: «Català i castellà seran oficials»](#)". *Nació Digital*.
246. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2013-07-21). "[Llengua i estat](#)". *El Punt Avui*.
247. VILA, David (2013-07-22). "[Les llengües en el nou estat](#)". Blog *Malgrat la boira*.
248. BRANCHADELL, Albert (2013-08-05). "[Dubtes sobre la cooficialitat](#)". *El Periódico*.
249. PALMER, Jordi (2013-08-20). "[Cap a una Catalunya quadrilingüe?](#)". *Nació Digital*.
250. LÓPEZ, Hèctor (2013-08-21). "[La llengua oficial](#)". *El Punt Avui*.
251. FONT, Pere Lluís (2013-08-28). "[Sobre nació i llengua, encara](#)". *El Punt Avui*.
252. Plataforma per la Llengua (2013-08-29). "[No volem un país plurilingüe, sinó individus plurilingües](#)". *El Periódico*.
253. BRANCHADELL, Albert (2013-09-01). "[Les llengües a Letònia](#)". *L'Avenç* 393.
254. PUIGTOBELLA, Bernat (2013-09-03). "[La carícia del mestre](#)". *Núvol*.
255. VALLS, David (2013-09-03). "[El català en una Catalunya independent](#)". *Núvol*.
256. FÒRUM BURBUJA.INFO (2013-09-11). "[Si Cataluña consigue la independencia, ¿Qué sucederá con el español o el castellano?](#)". Fòrum de Burbuja.info.
257. VILA, F. Xavier (2013-09-21). "Les llengües a Catalunya: on som i on podem anar". Xerrada al Mercat de les Lletres d'Igualada. No disponible.
258. SANCHIS, Vicent (2013-09-23). "[Debats accelerats](#)". *Nació Digital*.
259. ALEXANDRE, Víctor (2013-09-25). "Ara ens volen «suïcidat» la llengua". *Revista Lletres*. No disponible.
260. BIBILONI, Gabriel (2013-09-25). "Un Estat per a normalitzar el català". *Revista Lletres*. No disponible. Disponible a [Núvol](#).
261. COROMINES, Diana (2013-09-25). "[El català, única llengua oficial en una Catalunya independent?](#)". *Núvol*.
262. COROMINES, Diana (2013-09-25). "El català, única llengua oficial: les raons de pes de diverses personalitats". *Revista Lletres*. No disponible.
263. FERRER, Josep (2013-09-25). "Liquidacionisme lingüístic?". *Revista Lletres*. No disponible.
264. GIFREU, Josep (2013-09-25). "La llengua de l'Estat". *Revista Lletres*. No disponible.
265. PLA, Albert (2013-09-25). "Cooficialitat plena és lenta dissolució". *Revista Lletres*. No disponible. Disponible a [Núvol](#).

266. RIBERA, Carles (2013-09-25). "La fantasia bilingüe". *Revista Lletres*. No disponible. Disponible a [Núvol](#).
267. SENDRA, Montserrat (2013-09-25). "[Sant tornem-hi!](#)". Blog personal *Diari de camp*.
268. VIDAL, Pau (2013-09-25). "Noves tecnologies bilingüals". *Revista Lletres*. No disponible.
269. FERNÁNDEZ, Josep-Anton (mod.) (2013-09-26). Taula rodona: "[Més enllà de la normalització: la cultura en una Catalunya sobirana](#)". Institut d'Estudis Catalans.
270. GUZMÁN, David (2013-09-29). [Entrevista a Josep Murgades](#). *El País*.
271. Editorial (2013-10-01). "[País amb llengua oficial o país amb llengua?](#)". *Els Marges*.
272. JOU, Lluís (2013-10-01). "[El català i les llengües oficials als petits estats europeus](#)". *L'Avenç* 394.
273. PUIGTOBELLA, Bernat (2013-10-02). [Entrevista a Josep-Anton Fernández](#). *Núvol*.
274. PUIGDEBALL, Maite (2013-10-02). "[Els nous parlants](#)". *Núvol*.
275. Òmnium Cultural (2013-10-02). Seminari "[Qüestions d'estat](#)".
276. CONTELL, A. (2013-10-02). "[Més ençà i enllà de l'oficialitat](#)". *Llibertat.cat*. Publicat anteriorment a *La Veu* 105.
277. VILARRUBIAS, Mercè (2013-10-04). "[El español en una Cataluña independiente](#)". *Crónica Global*.
278. SENDRA, Montserrat (2013-10-05). "[Súmate, o com els castellanoparlants entren al debat independentista](#)". Blog personal *Diari de camp*.
279. MARÍ, Isidor (2013-10-06). "[El plurilingüisme equitatiu en una Catalunya sobirana](#)". *El Punt Avui*.
280. PÉREZ, Carmen (2013-10-08). "[Etiquetes que fan mal](#)". *Vilaweb*.
281. Pantalla Oberta (2013-10-09). "[Les llengües en una Catalunya independent](#)". Debat televisiu *MiTV* i *Mataró Ràdio*.
282. BASTARDAS, Albert; CALAFAT, Rosa; DALMASES, Antoni; PONS, Damià; PRADILLA, Miquel Àngel (2013-10-11). Taula rodona "[Quin futur tenim a Europa?](#)". Moderador: Josep Martínez. II Simposi d'ensenyament de la llengua i la literatura catalanes a la secundària i a la universitat: Quin futur volem? Perspectives i propostes. Institut d'Estudis Catalans.
283. NÀCHER, David; SOLÉ, Víctor (2013-10-21). "[Sí al castellà a la nova Catalunya](#)". *Finestra d'oportunitat*.
284. TERRIBAS, Mònica (2013-10-25). [Entrevista a J. M. Lara Bosch](#). *El Matí de Catalunya Ràdio*.

285. MUÑOZ, Josep M. (2013-11-03). "[Una notícia exagerada?](#)". *Núvol*.
286. PUIGJANER, Josep Maria (2013-11-12). "[Cap aversió a la llengua castellana](#)". *La Vanguardia*.
287. TERCERO, Daniel (2013-11-20). "[Súmate: ¿La lengua castellana será oficial en una Cataluña independiente? Ya se decidirá en su momento](#)". *Crónica Global*.
288. BASTÉ, Jordi (2013-11-21). Entrevista a Jordi Pujol. *El món a RAC1*. No disponible.
289. ÀLVARO, Francesc-Marc (2013-11-28). "La llengua dels avis". *La Vanguardia*.
290. E-notícies (2013-11-30). "[Convergència tranquil·litza els llatinoamericans](#)". *E-notícies*.
291. JOAN, Bernat (2013-12-01). "[How to adress the language question in a new European State: the Catalan case](#)". *Catalan International View* 16 (Winter 2013-2014), p. 34-37.
292. ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA (ERC) (2013-12-12). "[Crònica d'una jornada: models lingüístics a Europa i al món](#)". Document de treball.
293. AYMÀ, Josep Maria (2013-12-15). "[L'ús del castellà en l'Estat català](#)". *El Punt Avui*.
294. TURULL, Albert (2014-01-01). "Llengua oficial: tòtem i tabú". *Quaderns Barri de Sant Magí*, núm, 24. Cervera, Associació d'Amics de Sant Magí, 2014; pàgs. 96-97.
295. BRANCHADELL, Albert (2014-01-02). "[La política lingüística en espera](#)". *El Periódico*.
296. ESTEVE, Laia (2014-01-10). "[El multilingüisme en una Catalunya independent](#)". Treball final de grau. UOC.
297. Vull una resposta (2014-01-17). "[La llengua](#)". Debat televisiu a Esplugues TV.
298. TV3 (2014-01-28). [Entrevista al cap de l'oposició \(Oriol Junqueras\)](#).
299. ALEXANDRE, Víctor (2014-02-01). "La llengua oficial en la Catalunya independent". *Revista Lletres*. No disponible.
300. VERGÉS, Joan (2014-02-01). [La nació necessària. Llengua, secessió i democràcia](#). Barcelona: Angle Editorial.
301. LLANSANA, Marina (2014-02-02). "[Súmate](#)". *El Punt Avui*.
302. ZABALLA, Bel (2014-02-05). [Entrevista a Ferran Utzet](#). *Vilaweb*.
303. GIFREU, Josep (2014-02-10). "[El català, llengua d'estat en comunicació i cultura](#)". Cercle XXI, butlletí núm.13.
304. MARÍ, Isidor (2014-02-10). "[Sobirania i llengua en l'àmbit de l'empresa i el consum](#)". Cercle XXI, butlletí núm.13.
305. PARTAL, Vicent (2014-02-10). "[El català a la xarxa. Reptes per a un estat independent i més enllà](#)". Cercle XXI, butlletí núm.13.

306. POU, Agustí (2014-02-10). "[Estat propi i llengua](#)". Cercle XXI, butlletí núm.13.
307. SUAY, Ferran (2014-02-10). "[El català en un estat independent: perspectiva psicològica](#)". Cercle XXI, butlletí núm.13.
308. TORNER, Rafel (2014-02-10). "[El català a l'Administració de justícia: balanç de 35 anys i perspectives de canvi en una Catalunya independent](#)". Cercle XXI, butlletí núm.13.
309. TORRES-PLA, Joaquim (2014-02-10). "[Presentació. El català a l'estat propi](#)". Cercle XXI, butlletí núm.13.
310. VILA, F. Xavier (2014-02-10). "[Els principals reptes per a les polítiques lingüístiques educatives a la Catalunya independent](#)". Cercle XXI, butlletí núm.13.
311. COLL, Joaquim (2014-02-19). "[Sobre el sobtat amor al castellà](#)". *El Periódico*.
312. E-NOTÍCIES (2014-03-04). "[Junqueras diu que el castellà ha de ser oficial en la Catalunya independent](#)". *E-notícies*.
313. RIBAS, Albert (2014-03-04). "[Súmate a Mas: "No retrocedeixi ni un mil·límetre president"](#)". *El Singular Digital*.
314. ESPADA, Arcadi (2014-03-05). "[Indemnizaciones por la secesión: el castellano](#)". Blog *1714: Diario del año de la peste, El Mundo*.
315. PUIGPELAT, Francesc (2014-03-06). "[Junqueras i el castellà](#)". *Nació Digital*.
316. BONADA, Salvador (2014-03-06). "[Castellà oficial, i un ou dur!](#)". *Diari gran del sobiranisme*.
317. MARCO, Francesc (2014-03-12). "[Idees de llengua i futur](#)". *Tornaveu*.
318. BRANCHADELL, Albert (2014-03-13). "[Lliçons d'Ucraïna](#)". *El Periódico*.
319. SELLARÈS, Marga (2014-03-13). "[Quina política lingüística per a una Catalunya independent?](#)". Treball final de grau. UOC.
320. STRUBELL, Miquel (2014-03-13). "[El multilingüisme en el nou estat](#)". Xerrada a l'Assemblea Territorial de Sant Andreu de l'ANC.
321. BOU, Lluís (2014-03-15). "[CDC ja es prepara per a la Catalunya independent](#)". *El Singular Digital*.
322. RIERA, Elvira (2014-03-20). "[Minories lingüístiques?](#)". Blog de la *Revista de Llengua i Dret*.
323. TVE (2014-03-28). [Entrevista a Oriol Junqueras](#). *La noche en 24 horas*.
324. Nació Digital (2014-03-29). "[Oriol Junqueras: «El castellà serà oficial en la república catalana»](#)". *Nació Digital*.
325. VILAWEB (2014-03-29). "[Junqueras defensa de nou l'oficialitat de l'espanyol en una Catalunya independent](#)". *Vilaweb*.

326. MARCO, Francesc (2014-04-01). "L'oportunitat de la cultura". Dins de Vinyamata, Eduard. [Conflictes de sobirania](#). Barcelona: Editorial UOC.
327. STRUBELL, Miquel (2014-04-07). "[Llengua, nació i estat propi](#)". Conferència a l'Ateneu Barcelonès. Penjada [aquí](#) (actualment no disponible).
328. OLIVER, Griselda (2014-04-08). [Entrevista a Albert Rossich](#). Núvol.
329. Fem via (2014-04-09). [Entrevista a Bernat Gasull i F. Xavier Vila](#). *El Punt Avui Televisió*.
330. COROMINES, Diana (2014-04-09). [Entrevista a Ferran Mascarell](#). Núvol.
331. ESPOT, Santiago (2014-04-12). "[L'espanyol, llengua oficial?](#)". *Nació Digital*.
332. MARCO, Francesc (2014-04-14). [Plataforma per la llengua. 20 anys defensant el català](#). Barcelona: Editorial Base, pàg. 190-200.
333. ECA (2014-04-15). "[¿Sería el castellano lengua oficial en una Cataluña independiente?](#)". *El Confidencial Autonomico*.
334. JUNQUERAS, Oriol (2014-04-17). "[La llengua dels meus amics, de la meva gent](#)". *El Periódico*. [Versió en castellà](#).
335. MAS, Agustí (2014-04-17). "[Daniel Mundet: Amb la independència cap ciutadà ha de perdre drets lingüístics](#)". Núvol.
336. VILAWEB (2014-04-17). "[Junqueras insisteix que l'espanyol hauria de ser llengua oficial en un estat català](#)". *Vilaweb*.
337. TERCERO, Alejandro (2014-04-19). "[Junqueras busca nuevos adeptos entre los sectores menos permeables al secesionismo](#)". *Crónica Global*.
338. LIZOAIN, David (2014-04-23). "[Terricabras, Sant Jordi, y la oficialidad del castellano](#)". Blog de David Lizoain.
339. FARINYES, Ignasi (2014-04-24). "[Mal de llengües](#)". Núvol.
340. MORENO, J. Carlos (2014-04-24). Conferència "[Los dominios del español. Sobre el imperialismo lingüístico](#)". Universitat de Barcelona.
341. SENZ, Sílvia (2014-04-25). "[Imaginar el Estado: el debate sobre el estatus de las lenguas en la Cataluña independiente](#)". Blog *Addenda et corrigenda*.
342. BARNILS, Andreu (2014-04-25). "[Esteu segurs que no faran servir l'oficialitat del castellà com una arma en contra?](#)". *Vilaweb*.
343. BOSCH, Jordi (2014-04-28). "[Assolim la perfecció](#)". *El Singular Digital*.
344. ESPOT, Santiago (2014-04-29). "[Junqueras hi torna amb l'espanyol](#)". *Nació Digital*.
345. ESPOT, Santiago (2014-04-29). "[El català, única llengua oficial del futur estat català independent?](#)". Blog personal de Santiago Esport.
346. BORRÀS, Xavier (2014-04-30). "[Estat, no «Estado»](#)". *Nació Digital*.

347. ESCRIBANO, Daniel (2014-05-01). "[Criteris per al règim d'oficialitat lingüística de la República catalana](#)". *Els Marges* 103 (primavera de 2014).
348. OLIVER, Griselda (2014-05-03). "[Raons lingüístiques a favor d'un estat propi](#)". *Núvol*.
349. DE YZAGUIRRE, Lluís (2014-05-05). "[El turista Jordi Cañas a l'illa de Robinson Crusoe](#)". *Vilaweb*.
350. BOTRAN; FRANQUESA; GIMENO (coords.) (2014-05-09). [Qüestions d'estat: reflexions per al país del futur](#). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans i Òmnium Cultural.
351. E-NOTÍCIES (2014-05-09). "[Posen condicions a l'oficialitat del castellà en cas d'independència](#)". *E-notícies*.
352. ARA (2014-05-12). "[Òmnium considera que una consulta té "més força a l'exterior" que una declaració unilateral del Parlament](#)". *Ara*.
353. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2014-05-15). "[Tota una altra cosa](#)". *Nació Digital*.
354. UOC (2014-05-23). Jornada "[La convivència lingüística a la Catalunya del futur](#)".
355. GARCIA, Raül (2014-05-24). "[Llengua: el repte més delicat](#)". *El Punt Avui*.
356. CAÑIZARES, María Jesús (2014-05-26). "[Así sería la futura "Constitución catalana"](#)". *ABC*.
357. PLATAFORMA PER LA LLENGUA (2014-05-26). "[La Plataforma per la Llengua va participar a la taula rodona "Cap a quin model de convivència lingüística volem anar?"](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
358. OLIVER, Griselda (2014-05-27). "[A la recerca d'un model de convivència lingüística](#)". *Núvol*.
359. FERNÁNDEZ, Josep-Anton (2014-05-29). "[El català, qüestió d'estat](#)". *El Punt Avui*. [Publicat també](#) a la pàgina web de Plataforma per la Llengua.
360. EL PUNT AVUI TELEVISIÓ (2014-06-03). Entrevista a F. Xavier Vila. *El Punt Avui Televisió*. No disponible.
361. DE YZAGUIRRE, Lluís (2014-06-04). "[Iguals davant la llei? No, gràcies!](#)". *Vilaweb*.
362. ANGUERA, Xavier (2014-06-09). "[Sí, es aquí \(lo del catalán\) \(I\)](#)". *El Matí Digital*.
363. MARTÍNEZ, Jordi (2014-06-09). "[El castellano no debe ser tabú](#)". Carta al director. *El Periódico*.
364. SERRA, Joan (2014-06-10). [Entrevista a Georg Kremnitz](#). *Ara*.
365. JUNYENT, Carme (2014-06-13). "[Per a què serveix l'oficialitat de les llengües?](#)". V Simposi de l'Iniciativa Catalana de Sociolingüística, Universitat de Lleida.
366. SERRA, Joan (2014-06-14). [Entrevista a Teresa Casals](#). *Ara*.

367. ANGUERA, Xavier (2014-06-16). "[Sí, es aquí \(lo del catalán\) \(II\)](#)". *El Matí Digital*.
368. RUIZ, Laura (2014-06-17). [Entrevista a Juan Carlos Moreno Cabrera](#). *Vilaweb*.
369. CAMARDONS, Jordi; DE YZAGUIRRE, Lluís; MORENO CABRERA, Juan-Carlos (2014-06-22). [Taula rodona sobre llengües minoritzades i imperialismes lingüístics](#). Espai Vilaweb.
370. PARTAL, Vicent (2014-06-23). "[El tabú de la llengua](#)". *Vilaweb*.
371. La Fàbrica (2014-06-25). [Breu manual de bones pràctiques de l'independentista](#).
372. ALEXANDRE, Víctor (2014-06-27). "Què en farem, de la llengua, en ser independents?". *Revista Lletres*. No disponible.
373. FLOTATS, Iris (2014-06-30). "[Crònica de la jornada «I després del Grau, què?»](#)". Jornada del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona.
374. VOLTAS, Eduard; PLA, Albert (2014-07-04). Debat: "El castellà, oficial en una Catalunya independent?". No disponible.
375. BADIA, Jordi; MARESMA, Assumpció (2014-07-07). [Entrevista a Germà Colón](#). *Vilaweb*.
376. BADIA, Jordi; MARESMA, Assumpció (2014-07-14). [Entrevista a Joan Veny](#). *Vilaweb*.
377. Consell Assessor per a la Transició Nacional (2014-07-14). [Informe número 10](#).
378. SUAY, Ferran (2014-07-17). "[Vasos comunicants. Polítiques lingüístiques en un país partit](#)". Blog de la *Revista de Llengua i Dret*.
379. DEL POZO, Raúl (2014-07-23). "[Castellano y República Catalana](#)". *El Mundo*.
380. ANTCZAK, Richard (2014-07-24). "[En defensa del bilingüisme](#)". *Nació Dítigal*.
381. LLADÓ, Xavier (2014-07-25). "[La constitució catalana estarà enllestida l'agost del 2015](#)". *El Singular Digital*.
382. VILA, F. Xavier (2014-07-31). "[La llengua en el procés d'independència](#)". Blog *Amb certa calma*. Posteriorment (2014-08-14) publicat a *Núvol*.
383. BRANCHADELL, Albert (2014-08-14). "[Les llengües del possible estat català](#)". *Ara*.
384. VILAWEB (2014-08-21). "[Què hauria de fer la república catalana per a la resta dels Països Catalans?](#)". *Vilaweb*.
385. ETXEARTE, Odei A. (2014-08-27). "[Autoodi lingüístic](#)". *El Singular Digital*.
386. SALOM, Andreu (2014-09-01). "[El castellà, llengua oficial en una Catalunya independent?](#)". *Llengua Nacional* 88.
387. BENÍTEZ, Brais (2014-09-02). "[La protecció de la llengua catalana, element central del sobiranisme](#)". *La Veu del País Valencià*.

388. Nació Digital (2014-09-04). "[Ribó demana preservar «la convivència lingüística» passi el que passi en el futur](#)". *Nació Digital*.
389. BENÍTEZ, Brais (2014-09-06). "[Proceso soberanista \(4\): ¿Qué papel juega la lengua catalana?](#)". *La Marea.com*.
390. ARA (2014-09-07). "La llengua al nou estat". *Ara*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
391. GONZÁLEZ, Ignacio (2014-09-08). "Españoles por la independencia de Catalunya: 'No importa el origen, sino el destino'". *Público.es*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
392. MARIMÓN, Silvia (2014-09-09). "[Multilingües i la cultura com a sector estratègic per créixer](#)". *Ara*.
393. PUIGTOBELLA, Bernat (2014-09-10). [Entrevista a Albert Branchadell](#). *Núvol*.
394. CASTELLANOS, Carles (2014-09-28). "[ERC i CiU contra la normalització del català](#)". *Llibertat.cat*. Publicat posteriorment (2014-09-30) a *Núvol*, amb el títol "[Ara és l'hora](#)".
395. VILARRODÀ, Jordi (2014-09-29). [Entrevista a Jordi Solé Camardons](#). *El 9 Nou*.
396. STRUBELL, Miquel (2014-09-30). "[La independència i les llengües](#)". Pàgina web d'Esquerra Republicana.
397. BARNILS, Andreu; MARESMA, Assumpció (2014-10-03). [Entrevista a Irene Rigau](#). *Vilaweb*.
398. El Confidencial Digital (2014-10-03). "[La Constitución de la Cataluña independiente ya está lista: el catalán será la única lengua oficial](#)". *El Confidencial Digital*.
399. Enquesta Ara és l'hora (2014-10-04). [Gigaenquesta](#). Òmnium Cultural i ANC.
400. MARESMA, Assumpció; BADIA, Jordi (2014-10-05). [Entrevista a Carme Junyent](#). *Vilaweb*. [Vídeo](#).
401. PARTAL, Vicent (2014-10-06). "[El tabú de la llengua](#)". *Vilaweb*.
402. GASULL, Bernat (2014-10-07). "[I mentre la societat catalana ha fet un canvi mental amb el procés, què passa amb la llengua?](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
403. TUDELA, Joan (2014-10-11). "[Independència sense llengua?](#)". Blog *Anys d'aprenentatge* del diari *Ara*.
404. COORDINADORA D'ASSOCIACIONS PER LA LLENGUA CATALANA (CAL) (2014-10-11). "Millorarà l'ús del català en un futur estat independent?". Jornada de debat. No disponible. [Vídeo](#). [Document de síntesi](#). [Cartell de l'acte](#).

405. FERNÁNDEZ, Josep-Anton; PIQUÉ, Eva; TRESSERRAS, J. Manuel (2014-12-16). Taula rodona: "[El català, qüestió d'estat](#)", organitzada per l'Ateneu Barcelonès.
406. LLIBERTAT.CAT (2014-10-12). "[El futur del català en un estat independent serà a les nostres mans](#)". *Llibertat.cat*.
407. NÚVOL (2014-10-12). "[El futur del català, a les nostres mans](#)". *Núvol*
408. RODRÍGUEZ, Pau; ROVIROSA, Pol (2014-10-15). "[La cooficialitat subordinaria al català en una Catalunya independent?](#)". Amb Jose Rodríguez, F. Xavier Vila, Josep Maria Renu i Marina Llansana. Vídeo. Redacció UPF.
409. ROVIROSA, Pol; RODRÍGUEZ, Pau (2014-10-16). "[La llengua: qüestió d'estat propi](#)". *Vilaweb*.
410. SASTRE, Jaume; VILA, F. Xavier (2014-10-18). [Conferència i col·loqui: "El català ahir, avui... i demà"](#). Correllengua de Torredembarra.
411. ZABALLA, Bel (2014-10-22). [Entrevista a J.P. Le Bihan](#). *Vilaweb*.
412. L. D. R. (2014-10-23). "[La Plataforma per la Llengua defensa els beneficis d'un estat independent](#)". *Ara*.
413. RACÓ CATALÀ (2014-10-23). "[La Plataforma per la Llengua demana poder decidir el model lingüístic d'una Catalunya independent](#)". *Racó Català*.
414. ACN (2014-10-23). "[Plataforma per la Llengua aposta perquè el model lingüístic d'una Catalunya independent es decideixi democràticament](#)". 3/24.
415. COLOMER, Miquel (2014-10-24). "[Parlem de llengua oficial](#)". *El Matí Digital*.
416. COORDINADORA D'ASSOCIACIONS PER LA LLENGUA CATALANA (CAL) (2014-10-24). "[Jornada de debat: "Millorarà l'ús social de la llengua catalana en un estat independent?"](#)". Vídeo resum.
417. VILAWEB (2014-10-26). "[Joan Ramon Resina: el català i el nou estat](#)". *Vilaweb*.
418. BARRIERAS, Mònica; COMELLAS, Pere; CORTÈS-COLOMÉ, Montserrat; FUENTES-CALLE, Alicia; JUNYENT, M. Carme (2014-10-27). "[El silenci](#)". *Vilaweb*.
419. BRU DE SALA, Xavier (2014-10-28). "[El estatus del castellano](#)". *El Periódico*. [Versió en català](#).
420. CLOTET, Núria; FEXAS, Jordi (2014-10-28). [Súmate. Cuando todos contamos](#). Barcelona: La Campana. Pàgines 151-154.
421. VENTURA, Núria (2014-10-29). [Entrevista a Pere Mayans](#). *Vilaweb*.
422. BADIA, Jordi; MARESMÀ, Assumpció (2014-11-03). [Entrevista a Gabriel Bibiloni](#). *Vilaweb*.
423. MAYANS, Pere (2014-11-05). "[Cal pensar, sense embuts, quin futur volem per a la llengua](#)". Blog *El pols de la llengua als Països Catalans*.

424. BARGALLÓ, Josep (2014-11-16). Xerrada: "[Model cultural i lingüístic de Catalunya](#)". *Elgarrotxí.cat*. [Text](#) al blog *Torredembarra sur mer*.
425. PUEYO, Miquel (2014-11-16). "[La llengua catalana en una república independent](#)". *Revista Arts* 39.
426. SENZ, Silvia (2014-12-01). "[Imaginar el Estado: el debate sobre el estatus de las lenguas en la Cataluña independiente](#)". Dins de Klaus Zimmermann (ed.) (2014). [Prácticas y políticas lingüísticas. Nuevas variedades, normas, actitudes y perspectivas](#). Madrid/ Frankfurt: Iberoamericana/Vervuert.
427. GASULL, Bernat (2014-12-09). "[El castellà no és una llengua espanyola; ni tan sols és la llengua de Castella](#)". Blog *El català suma*. *El blog de Plataforma per la Llengua*, dins del diari *Ara*. [Publicat també](#) a la pàgina web de Plataforma per la Llengua.
428. SERRA, Laura (2014-12-09). [Entrevista a J.C. Moreno Cabrera](#). *Ara*.
429. BONET, Lluís (2014-12-12). "[Efectes de la independència en la cultura](#)". *Ara*.
430. VIDAL-APARICIO, Oriol (2014-12-28). [Constitució.cat. Proposta de text per a la Constitució de l'Estat Català](#).
431. JUNYENT, Carme; VIDAL, Pau (2015-01-12). "[El català en el país de les 300 llengües](#)". Debat a l'Ateneu Barcelonès.
432. SENDRA, Montserrat (2015-01-13). "[Fer com sempre ens està portant a l'extinció](#)". *Núvol*.
433. VILAWEB (2015-01-14). "[El català en el país de les 300 llengües](#)". *Vilaweb*.
434. FONOLLOSA, Joan (2015-01-20). [Proposta de Constitució](#).
435. VIDAL, Pau (2015-01-21). [El bilingüisme mata: del canvi climàtic al canvi idiomàtic](#). Barcelona: Pòrtic.
436. MARÍ, Xavier (2015-01-22). "[Per què el castellà ha de ser oficial?](#)". *El Punt Avui*.
437. ROSIÑOL, Xavier (2015-01-22). [Entrevista a Pau Vidal](#). *La tribu de Catalunya Ràdio*.
438. SENZ, Silvia (2015-01-23). "[¿Qué supondría la oficialidad del castellano en una Cataluña independiente?](#)". Blog *Addenda et corrigenda*.
439. VALLVERDÚ, Josep (2015-01-23). "[El català del futur](#)". *El Punt Avui*.
440. CAMATS, Ramon (2015-01-24). "[Catalunya, llengua i cultura](#)". *Segre*.
441. DE DALMASES, Francesc (2015-01-24). "[Amb llengua!](#)". *El Singular Digital*.
442. BRANCHADELL, Albert (2015-01-25). "[Una altra Constitució catalana](#)". *El Periódico*.
443. ACN (2015-01-27). "[La constitució del jutge Vidal preveu la cooficialitat de l'espanyol, llistes obertes i absència d'exèrcit](#)". *Vilaweb*.
444. VENTURA, Albert (2015-01-27). "[El bilingüisme mata](#)". *El Singular Digital*.

445. VENTURA, Núria (2015-01-27). [Entrevista a Enric Larreula](#). *Vilaweb*.
446. ZABALLA, Bel (2015-01-28). [Entrevista a Pau Vidal](#). *Vilaweb*.
447. MAYANS, Pere; VOLTAS, Eduard; MONTSERRAT, Ernest (2015-01-28). Xerrada-debat: "[El futur del català en una Catalunya independent](#)", organitzada per la Plataforma Universitària pel Català a la Universitat Pompeu Fabra.
448. MOLINER, Empar (2015-01-29). "[La llengua cooficial](#)". *Ara*.
449. PARTAL, Vicent (2015-01-29). "[El preu de la independència?](#)". *Vilaweb*.
450. SENDRA, Montserrat (2015-01-29). "[El debat sobre l'oficialitat lingüística: estat de la qüestió](#)". Blog de la *Revista de Llengua i Dret*.
451. TERCERO, Alejandro (2015-01-29). "[El bilingüismo mata](#)". *Crónica Global*. [Versió en català](#).
452. VILAWEB (2015-01-30). "[La Catalunya independent ha de tenir llengua oficial?](#)". Debat a través de Twitter. Tots els missatges disponibles [aquí](#).
453. CRÓNICA GLOBAL (2015-01-31). "[La Constitución del juez Vidal consagra la indivisibilidad de Cataluña y contempla la construcción de los Países Catalanes](#)". *Crónica Global*.
454. ORRI, Agustí (2015-01-31). "[El català, única llengua oficial al nou estat independent?](#)". Blog *Rapsòdia*.
455. VIDAL, Santiago (dir.) (2015-01-31). [Unanovaconstitucio.cat](#). Vegeu també: [Presentació de la Constitució a l'Ateneu Barcelonès](#).
456. BARNILS, Andreu (2015-02-01). "[La meva constitució catalana](#)". *Vilaweb*.
457. PIQUÉ, Eva (2015-02-01). "[La cooficialitat té un preu](#)". *Nació Digital*.
458. SANCHIS, Vicent (2015-02-01). "[El bilingüisme mata](#)". *El Punt Avui*.
459. PARTAL, Vicent (2015-02-02). "[No calen tantes renúncies...](#)". *Vilaweb*.
460. HEREDIA, Lúdia (2015-02-02). [Entrevista a Pere Aragonès](#). *Els matins de TV3*.
461. ORTEGA, Rudolf (2015-02-02). "[El castellà en una Catalunya independent](#)". *El País en català*.
462. PUIGPELAT, Francesc (2015-02-05). "[Per què el castellà ha de ser oficial](#)". *Nació Digital*.
463. CARDÚS, Pere (2015-02-05). "[Votaria contra aquesta constitució](#)". *Vilaweb*.
464. TV3 (2015-02-05). "[Santi Vidal: víctima o heroi?](#)". *.CAT*.
465. ORTEGA, Rudolf (2015-02-05). [Entrevista a Pau Vidal](#). *El País en català*.
466. RODRÍGUEZ, José (2015-02-06). "[Es la cooficialidad, idiota, es la cooficialidad](#)". Blog *Observatorio de ciberpolítica*.

467. DAURA, Antoni (2015-02-07). "Llengües oficials". *Regió 7*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
468. PLA NUALART, Albert (2015-02-07). "[Un antídoto contra l'optimisme sobre la salut del català](#)". *Ara*.
469. VILAWEB (2015-02-08). "[Propostes per a salvar i estendre l'ús del català](#)". *Vilaweb*.
470. PARTAL, Vicent (2015-02-09). "[El \(fals\) debat sobre l'essencialisme](#)". *Vilaweb*.
471. ABAD, Francesc (2015-02-11). "[Constitucions, deliris i debats tan absurds com letals que creïem tancats](#)". Blog *Dies de glòria*.
472. PUIG, Jordi (2015-02-11). "[Pròpia i petita](#)". Blog *Lligalletres*.
473. ZABALLA, Bel (2015-02-12). [Entrevista a Antonio Baños](#). *Vilaweb*.
474. PALMER, Jordi (2015-02-13). [Entrevista a Pau Vidal](#). *Nació Digital*.
475. RACÓ CATALÀ (2015-02-18). "[Un nou web il·lustra el debat lingüístic en una Catalunya independent](#)". *Racó Català*.
476. MALLAFRÉ; Joaquim; LARREULA, Enric (2015-02-19). "[No cal que el català sigui oficial: n'hi hauria prou amb dir que és la llengua de Catalunya](#)". Tertúlia a *ReusDigital.cat*.
477. TV3 (2015-02-20). [Tertúlia](#). *Els matins*.
478. BADIA, Jordi (2015-02-20). "[Pau Vidal a 'Els matins': un filòleg a la selva de la demagògia](#)". *Vilaweb*.
479. GARCIA, Raül (2015-02-22). [Entrevista a Pau Vidal](#). *El Punt Avui*.
480. SOSTRES, Salvador (2015-02-22). [Entrevista a Oriol Junqueras](#). *El Mundo*.
481. RIBERA, Carles (2015-02-23). "[Hi ha que ser bilingües, clar](#)". *El Punt Avui*.
482. TORRAS, Oriol (2015-02-23). "[Sobre les llengües oficials d'una Catalunya independent](#)". *LlobregatDigital.cat*.
483. VENTURA, Albert (2015-02-23). "[Contra el bilingüisme i d'altres parafilies](#)". *El Singular Digital*.
484. GASULL, Bernat (2015-02-24). "[Sobre la proposta de model lingüístic a la Constitució Catalana](#)". Blog *El català suma*. *El blog de Plataforma per la Llengua*, dins del diari *Ara*. [Publicat també](#) a la pàgina web de *Plataforma per la Llengua*.
485. VILALTA, Josep A. (2015-02-26). "[De constitucions, llengües i oficialitats](#)". *Llibertat.cat*.
486. FÀBREGA, Jaume (2015-02-27). "[Estatus de les llengües en una Catalunya independent](#)". *Diari de Girona*.
487. PARDO, Antoni (2015-02-27). "[Llengua i ànima](#)". *La Veu* 44 (butlletí de Reagrupament).

488. LLIBERTAT.CAT (2015-03-01). "[El bilingüisme: una arma de destrucció massiva contra el català](#)". *Llibertat.cat*.
489. FRIGOLA, Roser (2015-03-01). "'El bilingüisme mata' de Pau Vidal". Carta al director. *El Punt Avui*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
490. MAYANS, Pere (2015-03-01). "[Propostes per a la gestió de les llengües a la \(futura\) Constitució Catalana /1](#)". Blog *El pols de la llengua als Països Catalans*.
491. ORTEGA, Rudolf (2015-03-01). "[L'arxiu català-valencià-balear](#)". *El País*.
492. ÒMNIUM CULTURAL (2015-03-02). "[El bilingüisme obre avui el cicle sobre l'estat de la llengua](#)". Pàgina web d'Òmnium Cultural.
493. OLIVER, Griselda (2015-03-03). "[Duel lingüístic amb Pau Vidal](#)". *Núvol*.
494. RACÓ CATALÀ (2015-03-03). "[Òmnium enceta un cicle dedicat a la salut del català](#)". *Racó Català*.
495. J. P. (2015-03-03). "[L'estat de la llengua catalana, a debat](#)". *Nació Digital*.
496. ÒMNIUM CULTURAL (2015-03-04). [El bilingüisme mata](#), amb Pau Vidal, Enric Gomà i Ramon Solsona. Cicle *Març per la llengua* a Òmnium Cultural.
497. OLIVER, Griselda (2015-03-05). "[De mestretites, Catalunya n'és plena](#)". *Núvol*.
498. ÒMNIUM CULTURAL (2015-03-11). [El plurilingüisme en la literatura catalana](#), amb Albert Rossich i Joan Daniel Bezsonoff. Cicle *Març per la llengua* a Òmnium Cultural.
499. JUNQUERAS, Oriol; MOLINERO, Justo (2015-03-16). [Revoltats](#). Barcelona: Ara llibres.
500. ÒMNIUM CULTURAL (2015-03-18). [Catalunya al mirall de la immigració](#), amb Andreu Domingo i Jean-Bosco Botsho. Cicle *Març per la llengua* a Òmnium Cultural.
501. BOVER, Rosa (2015-03-19). "Els Alberts i els Albertos". Carta al director. *El Periódico*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
502. ÒMNIUM CULTURAL (2015-03-25). [Evolució sociolingüística](#), amb Agustí Alcoberro, Mercè Lorente i Josep Anton Fernández. Cicle *Març per la llengua* a Òmnium Cultural.
503. CARDÚS, Pere (2015-03-26). "[Les coincidències i discrepàncies dels fulls de ruta cap a la independència](#)". *Vilaweb*.
504. CASALS, Teresa (2015-03-26). "[Mercadeig i llengua nacional](#)". *La Veu* 45 (butlletí de Reagrupament).
505. BORONAT, Joan (2015-03-27). "[El món bilingüe](#)". Carta al director. *La Vanguardia*.

506. MORENO, Juan Carlos (2015-03-29). "[Es la cooficialidad, caballero, es la cooficialidad](#)". *Contrastant*.
507. XIRGO, Xevi (2015-03-29). [Entrevista a Carme Laura Gil](#). *Presència, El Punt Avui*.
508. RIERA, Miquel (2015-03-29). [Entrevista a Joaquim Arenas](#). *Presència 2238, El Punt Avui*.
509. RODRÍGUEZ, José (2015-03-30). "[Fisking al artículo "Es la cooficialidad caballero" que me dedican desde el sociolingüismo catalán hegemónico](#)". Blog *Observatorio de ciberpolítica*.
510. CASTELLANOS, Carles (2015-04-01). "[Català, llengua nacional \(I\)](#)". *Llengua Nacional* 91.
511. BRANCHADELL, Albert (2015-04-01). "[Monolingüisme oficial en estats lingüísticament heterogenis. El cas de l'estat català independent](#)". *Revista d'Estudis Autonòmics i Federals*, 21, abril 2015, pàg. 202-236.
512. MARÍ, Isidor (2015-04-01). "[Notes sobre l'ordenament lingüístic d'una Catalunya sobirana. Quin model? Quin procés?](#)". *Revista d'Estudis Autonòmics i Federals*, 21, abril 2015, pàg. 237-253.
513. VILAPLANA, Joan (2015-04-01). "Allunyar catalans del català". Carta al director. *El Periódico*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
514. FLAQUER, Miquel (2015-04-01). "[Bilingüisme](#)". Carta al director. *La Vanguardia*.
515. MORENO, Juan Carlos (2015-04-03). "[És la cooficialitat, cavallers, és la cooficialitat](#)". *Vilaweb*.
516. VIADER, Gerard (2015-04-04). "[Posant cullerada en la discussió sobre la co-oficialitat lingüística](#)". Blog *Del Brasil al Raval* de Vilaweb.
517. NOLLA, Jaume (2015-04-05). "[Llengua oficial](#)". *El Punt Avui*.
518. BORONAT, Joan (2015-04-06). "Més sobre bilingüisme". Carta al director. *La Vanguardia*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
519. VILAWEB (2015-04-07). "[Les llengües a la Catalunya independent, cicle de debats a l'Espai Vilaweb](#)". *Vilaweb*.
520. SALLÉS, Quico (2015-04-10). "[Els arguments de Junqueras perquè el castellà sigui oficial a l'Estat català](#)". *Nació Digital*.
521. VILAWEB (2015-04-11). "[Debat Junyent-Baños: I si no hi hagués cap llengua oficial en la Catalunya independent?](#)". *Vilaweb*.
522. VILAWEB (2015-04-11). "[El bilingüisme mata'. Pau Vidal i Ricard Biel dialoguen dimarts en el cicle 'Les llengües de la república catalana'](#)". *Vilaweb*.
523. ARRAUT, Jordi (2015-04-17). "La nació és llengua, i viceversa". Carta al director. *El Punt Avui*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).

524. CRÓNICA GLOBAL (2015-04-18). "[Activistas secesionistas se 'plantan' para que el catalán sea la única 'lengua común' de una Cataluña independiente](#)". *Crónica Global*.
525. SINTES, Marçal (2015-04-24). "[Mas i el castellà](#)". *El Singular Digital*.
526. VILAWEB (2015-04-26). "[Debat Vidal-Biel: 'Les llengües a la Catalunya independent'](#)". *Vilaweb*.
527. LLUÍS, Joan-Lluís (2015-04-27). "[La gran absent](#)". *Vilaweb*.
528. TV3 (2015-04-29). [Entrevista a Joandomènec Ros](#). *Els matins*.
529. ACN (2015-04-29). "[Joandomènec Ros aposta pel català com a única llengua oficial en una Catalunya independent](#)". *Vilaweb*.
530. ACN (2015-04-29). "[Joandomènec Ros aposta pel català com a única llengua oficial en un futur estat independent](#)". *La Vanguardia*.
531. E-NOTÍCIES (2015-04-29). "[Només el català ha de ser llengua oficial](#)". *E-notícies*.
532. CRÓNICA GLOBAL (2015-04-29). "[Solo debería haber una lengua oficial, y esta es el catalán](#)". *Crónica Global*.
533. ENQUESTA E-NOTÍCIES (2015-04-29). "[El catalán tendría que ser única lengua oficial en una Catalunya independiente?](#)". *E-notícies*.
534. CUESTA, Albert (2015-04-30). "[En tecnologia, el bilingüisme mata](#)". *Ara*.
535. LOZANO, Teresa (2015-05-03). "Intolerancia lingüística". Carta al director. *Diari de Tarragona*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
536. ARENAS, Joaquim; MUSET, Margarida (2015-05-06). "[Aprendre del passat per construir el futur](#)". *Contrastant.cat*.
537. DE YZAGUIRRE, Lluís (2015-05-06). "[Immigrants de segona generació](#)". Blog *Pler de Llengües*.
538. DE YZAGUIRRE, Lluís (2015-05-06). "[Drets, deures i privilegis](#)". Blog *Pler de Llengües*.
539. DE YZAGUIRRE, Lluís (2015-05-06). "[Hi ha una identitat catalana?](#)". Blog *Pler de Llengües*.
540. DE YZAGUIRRE, Lluís (2015-05-07). "[Les fal·làcies del 55%](#)". *Vilaweb*.
541. GIL, Carme-Laura (2015-05-07). "[La llengua: infraestructura d'estat](#)". *Vilaweb*.
542. PETE, Xavier (2015-05-08). "[L'oficialitat del castellà, el més esmenat](#)". *El Punt Avui*.
543. ELIAS, Pep (2015-05-15). [Entrevista a Carme Junyent](#). *AnoiaDiari*.
544. VILAWEB (2015-05-18). "[Moreno Cabrera i Silvia Senz, dijous a l'espai Vilaweb](#)". *Vilaweb*.

545. GASULL, Bernat (2015-05-19). "[El castellà oficial o no? Cap llengua oficial...?](#)". Blog *El català suma. El blog de Plataforma per la Llengua*, dins del diari Ara. [Publicat també](#) a la pàgina web de Plataforma per la Llengua.
546. ORTEGA, Rudolf (2015-05-21). [Entrevista a Miquel Àngel Pradilla](#). *El País*.
547. CUYÀS, Manuel (2015-05-24). "[El futur del català](#)". *El Punt Avui*. Publicat també a [ReusDigital.cat](#).
548. Direcció General de Política Lingüística (2015-05-29). "[Sessió: Llengua i dret constitucional](#)". Departament de Cultura.
549. PONS, Eva (2015-05-29). [L'oficialitat lingüística. Declaracions constitucionals i implicacions jurídiques i pràctiques](#). Barcelona: Generalitat de Catalunya.
550. VILAWEB (2015-05-31). "[Moreno Cabrera, sobre el nacionalisme espanyol en una república catalana](#)". *Vilaweb*.
551. MARTINES, Josep; BASTARDAS, Albert; CALAF, Rosa; DALMASES, Antoni (2015-06-01). "[Quin futur tenim a Europa?](#)". Dins de CASALS, Daniel; FOGUET, Francesc (2015). *Raons de futur*. Barcelona: IEC, p. 185-214.
552. SENDRA, Montserrat (2015-06-01). "[No utilitzarem el terme d'oficialitat en va](#)". *Núvol*.
553. VIDAL, Pau (2015-06-03). "[Les llengües a la Catalunya que volem](#)". Conferència organitzada per l'ANC de l'Alt Camp.
554. ELVALLENC.CAT (2015-06-05). "[Pau Vidal avisa sobre la situació de la llengua catalana actual](#)". *ElVallenc.cat*.
555. DEULONDER, Xavier (2015-06-09). [Les llengües a la República de Catalunya: una deliberació](#). Barcelona: Llibres de l'Índex.
556. MURGADES, Josep (2015-06-09). "[La llengua del país: d'un passat cert a un futur incert](#)". Revista *Divèrsia* número 7 (juny 2015), monogràfic "La llengua catalana del present al futur", Universitat Pompeu Fabra.
557. TERCERO, Alejandro (2015-06-09). "[Rigau y el PSC patrocinan un acto en el que se reclama la supresión del castellano como lengua cooficial en Cataluña](#)". *Crónica Global*.
558. ESTANY, Ramon (2015-06-13). "[El procés tindrà èxit si sabem desconectar mentalment de l'estat espanyol](#)". *Nació Digital*.
559. SERRA, Blanca (2015-06-15). "[Les llengües de la República catalana](#)". *El Punt Avui*.
560. ELVALLENC.CAT (2015-06-19). [Entrevista a Pau Vidal](#). *ElVallenc.cat*.

561. JUNYENT, Carme; SENDRA, Montserrat (2015-06-19). "[Llengua i llengües a la República catalana](#)". [Taula rodona](#) organitzada per l'ANC-Vilanova, Òmnium Cultural-Garraf, Vilanova per la Independència i l'AMI. Moderador: Albert Soler.
562. ESCRIBANO, Daniel (2015-06-25). "[Criteris per al règim d'oficialitat lingüística de la República catalana](#)". Versió original de l'article publicat a *Els Marges* 103 (primavera de 2014). Penjat al blog de la Xarxa CRUSCAT.
563. ROMEU, Xavier (2015-06-27). "[Oficialitat-cooficialitat: una polèmica actual](#)". *Llibertat.cat*. (Article original: *Avui*, 07-04-1978).
564. BADIA, Jordi (2015-06-29). "[Pau Vidal a 'Els matins': un filòleg a la selva de la demagògia](#)". Blog *El clot de les ànimes*.
565. RACÓ CATALÀ (2015-06-30). "[Quines haurien de ser les llengües oficials en una Catalunya independent?](#)". *Racó Català*.
566. SENDRA, Montserrat; VILA, F. Xavier (2015-06-31). "La discussió sobre l'estatus de les llengües en una Catalunya independent: anàlisi d'un debat públic". Comunicació presentada al 15è Col·loqui de la North American Catalan Society, IEC.
567. CASTELLANOS, Carles (2015-07-01). "[Català, llengua nacional \(II\)](#)". *Llengua Nacional* 92.
568. FERNÁNDEZ, Josep-Anton (2015-07-06). "[Quin futur per als Estudis Catalans?](#)". *Núvol*.
569. JUNYENT, M. Carme i KINGOLO, Saoka (2015-07-10). Debat: "[República Catalana, un estat lingüísticament contemporani](#)". ANC Sants-Montjuïc.
570. SANTS-MONTJUÏC PER LA INDEPENDÈNCIA (2015-07-11). Carme Junyent: "[Amb la força que té l'Assemblea, no sigueu ambigus sobre la llengua](#)". Blog *Sants-Montjuïc per la Independència*.
571. MARFANY, Jaume (2015-07-28). "[El català: llengua oficial, llengua nacional, llengua pròpia...? \(1\)](#)". Blog *Bona feina*.
572. MARFANY, Jaume (2015-07-28). "[El català: llengua oficial, llengua nacional, llengua pròpia...? \(2\)](#)". Blog *Bona feina*.
573. CARDÚS, Pere (2015-07-29). [Entrevista a Gabriel Rufián](#). *Vilaweb*.
574. ESCUDER, Òscar (2015-07-30). "[Votar independència és votar llengua](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
575. MARFANY, Jaume (2015-07-30). "[El català: llengua oficial, llengua nacional, llengua pròpia...? \(3\)](#)". Blog *Bona feina*.

576. MARFANY, Jaume (2015-07-30). "[El català: llengua oficial, llengua nacional, llengua pròpia...? \(4 i final\)](#)". Blog *Bona feina*.
577. RACÓ CATALÀ (2015-07-30). "[Neus Mestres: 'Des de la Plataforma per la Llengua creiem que el català necessita un estat a favor'](#)". *Racó Català*.
578. AGUILERA, Gemma (2015-07-30). "[Plataforma per la Llengua es mulla pel 27S](#)". *El Temps*.
579. FONALLERAS, Josep Maria (2015-07-31). "[La llengua](#)". *El Punt Avui*.
580. ESCUDER, Òscar (2015-07-31). "[Votar independència és votar llengua](#)". *Vilaweb*.
581. CARNICÉ, Iris (2015-08-06). "[La llengua a la Franja de Ponent i la independència de Catalunya](#)". *RadioCatalunya.cat*.
582. TORRES, Oriol (2015-08-11). "[Filòlegs o estadistes](#)". *Racó Català*.
583. PALAU, Òscar (2015-08-23). "[Gordó obriria la porta de la nacionalitat als habitants de tots els Països Catalans](#)". *El Punt Avui*.
584. CRÓNICA GLOBAL (2015-08-25). "[Romeva afirma que se podrà tener la nacionalidad española en un eventual Estado catalán](#)". *Crónica Global*.
585. EFE (2015-08-25). "[Munté: una Cataluña independiente tendría el castellano como lengua oficial](#)". *La Vanguardia*.
586. EFE (2015-08-25). "[Munté: una Cataluña independiente tendría el castellano como lengua oficial](#)". *El Confidencial*.
587. EFE (2015-08-25). "[Munté: Una Cataluña independiente tendría el castellano como lengua oficial](#)". *ElDiario.es*.
588. EFE (2015-08-25). "[Raül Romeva: 'Uno podrá ser español viviendo en Barcelona e incluso seguidor del Barça'](#)". *El Mundo*.
589. EFE (2015-08-25). "[Romeva afirma que el castellà seguirà sent oficial a la Catalunya independent](#)". *El Singular Digital*.
590. EFE (2015-08-25). "[Romeva afirma que el castellano seguirá siendo oficial en la Cataluña independiente](#)". *Agencia EFE*.
591. EFE (2015-08-25). "[Romeva afirma que el castellano seguirá siendo oficial en Cataluña independiente](#)". *El Confidencial*.
592. EFE (2015-08-25). "[Romeva afirma que el castellano seguirá siendo oficial en la Cataluña independiente](#)". *Diario de Valladolid*.
593. EFE (2015-08-25). "[Romeva afirma que el castellano seguirá siendo oficial en la Cataluña independiente](#)". *ElDiario.es*.
594. EFE (2015-08-25). "[Romeva asegura que el castellano seguiría siendo oficial en una Cataluña independiente](#)". *ABC*.

595. EFE (2015-08-25). "[Romeva asegura que el castellano será oficial en la Catalunya independiente](#)". *La Vanguardia*.
596. EFE (2015-08-25). "[Romeva assegura que el castellà seguirà sent oficial en una Catalunya independent](#)". *El Punt Avui*.
597. EFE (2015-08-25). "[Romeva assegura que el castellà seguirà sent oficial en una Catalunya independent](#)". *Ara*.
598. EFE (2015-08-25). "[Romeva dice que el castellano seguirá siendo oficial si hay independencia](#)". *El País*.
599. EFE (2015-08-25). "[Romeva dice que en una Cataluña independiente se podrá seguir vinculado al régimen fiscal español](#)". *Público*.
600. EFE (2015-08-25). "[Romeva sosté que el castellà continuaria sent oficial en una Catalunya independent](#)". *Vilaweb*.
601. EFE (2015-08-25). "[Romeva: el castellano seguirá siendo oficial en la Cataluña independiente](#)". *Expansión*.
602. EFE (2015-08-25). "[Romeva: el castellano seguirá siendo oficial en la Cataluña independiente](#)". *El Economista*.
603. EFE (2015-08-25). "[Romeva: 'Se podrá ser español en Barcelona, como hoy hay franceses u holandeses'](#)". *Libertad Digital*.
604. EL PERIÓDICO (2015-08-25). "[Junts pel Sí asegura que el castellano seguirá siendo oficial en una Catalunya independiente](#)". *El Periódico*.
605. E-NOTÍCIES (2015-08-25). "[Romeva afirma que el castellà serà oficial en la Catalunya independent](#)". *E-notícies*.
606. ACN/EFE (2015-08-26). "El castellà també serà oficial". *Regió7*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
607. ACN/EFE/DdG (2015-08-26). "El castellà seguirà sent llengua oficial". *Diari de Girona*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
608. MONTELIO, Andrea (2015-08-26). "[El castellano sería oficial en una Cataluña independiente](#)". *Deia*.
609. EMPORDÀ.INFO (2015-08-26). "[El castellà seguirà sent llengua oficial](#)". *Empordà.info*.
610. NACIÓ DIGITAL (2015-08-27). "[La llengua centra la majoria d'esmenes presentades pels ciutadans al projecte de Constitució catalana](#)". *Nació Digital*.
611. ACN (2015-08-27). "[El català única llengua oficial de la República Catalana?](#)". *Directe.cat*.

612. ACN (2015-08-28). "La llengua catalana rep bona part de les esmenes a la Constitució de Vidal". *Regió7*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
613. ARTIGAS, Lourdes (2015-08-28). "[Dues mil esmenes ciutadanes a la constitució de Vidal](#)". *El Punt Avui*.
614. COMES, Melcior (2015-08-28). "[Patrimoni comú](#)". *El Punt Avui*.
615. Aznar, Jordi (2015-08-29). "El castellà no és necessari". Carta al director. *El Punt Avui*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
616. ENRIC, Carles (2015-08-29). "[¿El castellano será oficial?](#)". *Crónica Global*.
617. COORDINADORA D'ASSOCIACIONS PER LA LLENGUA CATALANA (CAL) (2015-09-02). [Comunicat en suport al 27S](#). Pàgina web de la CAL.
618. VILAWEB (2015-09-03). "[La Plataforma per la Llengua només confia en la independència per a recuperar la 'normalitat' del català](#)". *Vilaweb*.
619. ACN (2015-09-03). "[Plataforma per la Llengua només confia en la independència per recuperar la 'normalitat' del català](#)". *El Punt Avui*.
620. ASSEMBLEA NACIONAL CATALANA (ANC) (2015-09-04). [Bases de Gramenet per la Cultura i l'Educació](#). Pàgina web de l'ANC.
621. PÉREZ, Virtudes (2015-09-04). "[La independència és l'única via de salvació per al català](#)". *El Punt Avui*.
622. REDACCIÓ (2015-09-04). "[Els deu punts bàsics per a l'educació i la cultura de la república catalana que proposa l'ANC](#)". *Vilaweb*.
623. CAPDET, Pol (2015-09-08). "[Matem el tema ja?](#)". *Núvol*.
624. OLIVER, Griselda (2015-09-08). "[Un difícil joc d'equilibris entre el català i l'estat espanyol](#)". *Núvol*.
625. SAINZ, Karina (2015-09-08). "[En una Cataluña independiente Artur Mas tendría que proteger el castellano](#)". *Voz populi*.
626. NACIÓ DIGITAL (2015-09-09). [El Lulll promocionarà els autors catalans en castellà en una Catalunya independent](#). *Nació Digital*.
627. RIBERA, Carles; BATALLER, Marc (2015-09-13). [Entrevista a Oriol Junqueras](#). *El Punt Avui*.
628. FERNÁNDEZ, Antonio (2015-09-15). "[Artur Mas lleva en su programa relegar el castellano al nivel de la 'lengua de signos'](#)". *El Confidencial*.
629. FERRER, Bernat (2015-09-15). "[Romeva: 'Català i castellà tindran els mateixos drets que tenen avui'](#)". *Nació Digital*.
630. MORÁN, David (2015-09-16). "[Así es la Industria Editorial catalana y así sería en la Cataluña independiente](#)". *ABC*.

631. OTERO, Julia (2015-09-16). [Entrevista a Artur Mas](#). *Julia en la Onda*, Onda Cero.
632. RODRÍGUEZ, Nerea (2015-09-16). "[Entrevista a Artur Mas a Onda Cero](#)". *El Món*.
633. VILAWEB (2015-09-16). "[Mas: 'En una Catalunya independent, els drets lingüístics dels castellanoparlants quedaran exactament igual'](#)". *Vilaweb*.
634. DE ROSSELLÓ, Carles (2015-09-17). "[El 27S: una oportunitat per al català](#)". Blog *La BBC*.
635. PUENTE, Arturo (2015-09-21). "[Etnicisme invers](#)". *Nació Digital*.
636. BONET, Miquel (2015-09-23). "[Les llengües són símbols](#)". *La taula rodona*.
637. TUDELA, Joan (2015-09-23). "[Oficialitat per a què?](#)". *La taula rodona*.
638. JUNYENT, M. Carme (2015-09-23). "[Catalunya no és un país bilingüe](#)". *La taula rodona*.
639. VIDAL, Pau (2015-09-23). "[Llengua nacional](#)". *La taula rodona*.
640. SALVANS, Aleix (2015-09-23). "[Primus inter pares](#)". *La taula rodona*.
641. GUINJOAN, Marc; RODON, Toni; SANJAUME, Marc (2015-09-24). "[Independentisme i llengua catalana, un binomi encara estret](#)". *Ara*.
642. RUANA, Josep (2015-09-24). "[La recepta d'un kebab](#)". *La taula rodona*.
643. FINA, Xavier (2015-09-24). "[Un èxit català, un fracàs espanyol, una amenaça global](#)". *Ara*.
644. PUIG, Miquel (2015-09-24). "[Especial respecte i protecció](#)". *Ara*.
645. CATALUNYA SÍ QUE ES POT (2015-09-27). [Programa electoral](#). Pàgina web de Catalunya sí que es pot.
646. JUNTS PEL SÍ (2015-09-27). [Programa electoral](#). Pàgina web de Junts pel Sí.
647. CANDIDATURA D'UNITAT POPULAR (CUP) (2015-09-27). [Programa electoral](#). Pàgina web de la CUP.
648. BRANCHADELL, Albert (2015-10-01). "[El catastrofisme cansa. Remarques crítiques sobre El bilingüisme mata](#)". *Els Marges*, 107.
649. TORNER, Rafel (2015-10-01). "[Per una nova política lingüística catalana](#)". Blog de la *Revista de Llengua i Dret*.
650. STRUBELL, Miquel (2015-10-06). "[L'oficialitat lingüística a la República Catalana](#)". Blog *Miquel Strubell*.
651. STRUBELL, Miquel; SENDRA, Montserrat (2015-10-06). Debat "[L'oficialitat lingüística a la República Catalana](#)", organitzat per Valls-Alt Camp per la Independència, ANC i Òmnium Cultural de l'Alt Camp dins dels actes del Correllengua 2015. Moderador: Jordi Ginebra.
652. SOLER, Toni (2015-10-07). "[La necessitat de trencar el sostre emocional](#)". *Ara*.

653. BRANCHADELL, Albert (2015-10-08). "[Les balances lingüístiques](#)". *Ara*.
654. PROS, Jaume (2015-10-09). "[El català i el castellà a la República catalana](#)". *ElVallenc.cat*.
655. ACN (2015-10-10). "[L'Institut d'Estudis Catalans treballa per obrir delegacions a Andorra i l'Alguer](#)". *Vilaweb*.
656. Pantalla Oberta (2015-10-14). "[L'educació en català](#)". Debat televisiu *MiTV* i *Mataró Ràdio*.
657. VILA, F. Xavier (2015-10-22). "[El moment de la llengua? Algunes previsions sobre el paper públic els debats lingüístics durant el curs 2015-16 \(sobretot a Catalunya\)](#)". Blog de la *Revista de Llengua i Dret*.
658. TUDELA, Joan (2015-10-24). "[Oficialitat per a què?](#)". Blog *Anys d'aprenentatge*. Publicat originalment a *La taula rodona*.
659. ZABALLA, Bel (2015-10-25). [Entrevista a Pau Vidal](#). *Vilaweb*.
660. RUIZ-TRILLO, Daniel (2015-10-29). "[Un nou estat per la llengua](#)". *Racó Català*.
661. LLANSANA, Marina; VIDAL, Santiago (2015-11-01). [Una Constitució per a Catalunya](#). Lleida: Pagès Editors.
662. PLATAFORMA PER LA LLENGUA (2015-11-02). "[Oficialitat i llengües. Com reconeixen l'oficialitat de llengües els països del nostre entorn. Models per a una futura República de Catalunya](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
663. JUNYENT, Carme; MOLLÀ, Toni; SENZ, Sílvia (2015-11-03). "[Un país, quantes llengües?](#)". Diàlegs: Llengües, identitats i religions a Catalunya. Càtedra UPF sobre Diversitat Social. Obra Social "la Caixa". [Cartell](#).
664. VIDAL, Pau (2015-11-04). "[Un silenci estèril](#)". *Vilaweb*.
665. ASSOCIACIÓ DE JURISTES EN DEFENSA DE LA LLENGUA PRÒPIA (2015-11-06). "[La llengua catalana a l'estat propi: oficialitat o cooficialitat](#)". 11a Jornada Juristes per la Llengua.
666. DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA (2015-11-06). [Gordó insta a anar més enllà: "Hem de veure de quina manera protegim els drets lingüístics de tots els ciutadans de Catalunya"](#). Nota de premsa a la web de la Generalitat de Catalunya.
667. NACIÓ DIGITAL (2015-11-06). "[Súmate demana que el castellà i l'aranès siguin oficials en una futura Catalunya independent](#)". *Nació Digital*.
668. SÚMATE (2015-11-06). "[El catalán lengua propia, el castellano y el aranés lenguas oficiales de la República catalana](#)". Comunicat a la pàgina web de Súmate.
669. GENDRAU, Pere (2015-11-09). [Entrevista a Gabriel Rufián](#). *Nació Digital*.

670. MARFANY, Jaume (2015-11-09). "[El castellà oficial en un Estat independent? \(1\)](#)". Blog *Bona feina*. Publicat també a la [pàgina web de la CAL](#).
671. RIBAS, Pep (2015-11-10). [Parlament de cloenda del Correllengua 2015 \(Perpinyà\)](#). Pàgina web de la CAL.
672. MARFANY, Jaume (2015-11-11). "[El castellà oficial en un Estat independent? \(i 2\)](#)". Blog *Bona feina*. Publicat també a la [pàgina web de la CAL](#).
673. PANYELLA, Jordi (2015-11-11). "[Un estat busca llengua](#)". *El Punt Avui*.
674. MARFANY, Jaume (2015-11-12). "[El castellà oficial en un Estat independent? \(1\)](#)". *LlobregatDigital.cat*.
675. MARFANY, Jaume (2015-11-13). "[El castellà oficial en un Estat independent? \(i 2\)](#)". *LlobregatDigital.cat*.
676. LLOBET, Àlvar (2015-11-16). [Entrevista a Miquel Pueyo](#). *Nació Digital*.
677. STRUBELL, Miquel (2015-11-20). "[Presentació: referents europeus per al català](#)". Butlletí núm. 14, *Cercle XXI*.
678. SOLER, Josep (2015-11-20). "[Llengua i independència a Estònia](#)". Butlletí núm. 14, *Cercle XXI*.
679. DRUVIETE, Ina (2015-11-20). "[El letó al cap de 25 anys del restabliment de la independència de Letònia](#)". Butlletí núm. 14, *Cercle XXI*.
680. MORANTA, Sebastià (2015-11-20). "[L'estatus actual de la llengua romanesa \(moldava?\) a la República de Moldàvia](#)". Butlletí núm. 14, *Cercle XXI*.
681. BITENC, Maja (2015-11-20). "[L'eslovè abans i després de la independència](#)". Butlletí núm. 14, *Cercle XXI*.
682. LE BIHAN, Joan Pere (2015-11-23). "[Ús de la llengua? Mirem cap a una altra banda](#)". *Lliure i Millor*.
683. ESPUNY, Mercè (2015-12-01). Entrevista a David Valls. *Llengua Nacional*, desembre 2015.
684. ESPOT, Santiago (2015-12-02). "[La llengua no importa](#)". *Nació Digital*.
685. TORNER, Rafel (2015-12-04). "[La llengua catalana a l'estat propi: oficialitat o cooficialitat: ressenya de l'ua Jornada Juristes per la Llengua](#)". Blog de la Revista de Llengua i Dret.
686. PUIGBÓ, Josep (2015-12-09). [Entrevista a Joan Veny](#). (S)avis, Canal 33.
687. SARDINÉ, Sebastià (2015-12-10). "[Conferència: "La constitució d'una república catalana" a Perpinyà](#)". IEC.

688. SENDRA, Montserrat (2015-12-10). "[Nova actualització de la pàgina "Les llengües a la Catalunya independent"](#) i naixement de "[Les llengües a l'Espanya plurilingüe](#)". Blog personal *Diari de camp*.
689. SANCHIS, Vicent (2015-12-14). "[Travallengua català](#)". *El Punt Avui*.
690. ZABALLA, Bel (2015-12-14). [Entrevista a Lluís Cabrera](#). *Vilaweb*.
691. VIDAL, Pau (2015-12-16). "[És lo que hi ha](#)". *Vilaweb*.
692. VALLS, David (2015-12-21). "[Entrevista apareguda a la Revista Llengua Nacional](#)". Blog *Sons de llengües*.
693. JUNYENT, Carme (2015-12-22). "[De sumes i restes](#)". *Vilaweb*.
694. CARDÚS, Pere (2015-12-30). [Entrevista a Jordi Cuixart](#). *Vilaweb*.
695. VILA, F. Xavier (2016-01-06). "[Llengua per unitat](#)". *Ara*. Versió en anglès publicada el 2016-01-10) al mateix diari: "[Language for unity](#)".
696. ARGEMÍ, Aureli (2016-01-15). "[El bilingüisme és el problema, no la solució](#)". *Lliure i millor.cat*.
697. VILA, Enric (2016-02-02). [Entrevista a Marçal Girbau](#). *El Nacional.cat*.
698. VILALTA, Josep A. (2016-02-09). "[Vils lingüistes enfurismats](#)". *Nació Digital*.
699. ENQUESTA DE @JeffersonCatala (2016-02-21). "[Al marge de la cooficialitat de l'aranès, quina hauria de ser la llengua oficial de la Catalunya independent?](#)". *Twitter*.
700. PUENTE, Arturo (2016-02-22). "[Una batalla cultural contra la demanda de drets polítics](#)". *Nació Digital*.
701. CABRERA, Lluís (2016-03-04). "[Reflexions per a una transició nacional: diàleg, pluralitat cultural i llengua castellana](#)". *Sentit crític*.
702. LARREULA, Enric; LORENTE, Mercè (2016-03-08). "Llengües i república". Debat a la Casa de Cultura de Sant Cugat del Vallès.
703. POMERLAU, Marc (2016-03-11). "[Quelle\(s\) langue\(s\) pour une Catalogne indépendante?](#)". *Argument*. També disponible a [Academia.edu](#).
704. SESÉ, Gerard (2016-03-11). [Entrevista a M. Carme Junyent](#). *Directe.cat*.
705. PLA, Albert (2016-03-14). "[Jugant sempre en camp contrari](#)". *Ara*.
706. SENDRA, Montserrat; Vila, F. Xavier (2016-03-15). "[L'estatus de les llengües a la República Catalana: una breu anàlisi del desenvolupament del debat](#)". *Els Marges* 108, març de 2016, pàg. 33-50.
707. SENDRA, Montserrat (2016-03-18). "[Nova anàlisi sobre #LlengüesNouEstat](#)". Blog personal *Diari de camp*.

708. FABÀ, Albert (2016-03-21). "[Cooficialitat del castellà i extinció del català?](#)". *Lliure i millor*.
709. GRAU, Pere (2016-03-23). "[L'estatus del castellà a una Catalunya independent](#)". *El matí.cat*.
710. ACN (2016-03-29). "[Un manifest impulsat pel Grup Koiné advoca pel català com a "llengua territorial" única en una Catalunya independent](#)". *La Vanguardia*.
711. DIARI DE BALEARS (2016-03-29). "[Demanen que el català sigui "eix integrador" en la nova República catalana](#)". *Diari de Balears*.
712. EL PAÍS (2016-03-29). "[Más de 170 lingüistas reclaman el catalán como única lengua oficial](#)", "[Más de 170 lingüistes reclamen el català com a única llengua oficial](#)". *El País*.
713. GARCIA, Raül (2016-03-29). "[República en català](#)". *El Punt Avui*.
714. NACIÓ DIGITAL (2016-03-29). "[Manifest a favor del català com a "llengua territorial" única en cas d'independència](#)". *Nació Digital*.
715. PLANAS, Pablo (2016-03-29). "[280 supuestos intelectuales piden la erradicación del español en Cataluña](#)". *Libertad Digital*.
716. RODRÍGUEZ, José (2016-03-29). "[Pequeña reflexión sobre las lenguas de la república catalana](#)". Blog *Observatorio de ciberpolítica*. També publicat al blog *PaperBlog*.
717. SERRA, Laura (2016-03-29). "[Alerta per l'estatus del català en una Catalunya independent](#)". *Ara*.
718. SORROSAL, Ainhoa (2016-03-29). "[Els lingüistes collen JxSí per la defensa del català](#)". *El Nacional*.
719. VILAWEB (2016-03-29). "[Un manifest alerta contra el bilingüisme a la República Catalana](#)". *Vilaweb*.
720. ACN (2016-03-30). "[Piden que el catalán sea única "lengua territorial"](#)". *La Mañana*.
721. BRANCHADELL, Albert (2016-03-30). "[Una rebequeria de l'hegemonisme lingüístic](#)". *Ara*.
722. CARDÚS, Pere (2016-03-30). [Entrevista a Sílvia Senz](#). *Vilaweb*.
723. TERRIBAS, MÒNICA (2016-03-30). [Entrevista a Lluís de Yzaguirre](#). *El matí de Catalunya Ràdio, Catalunya Ràdio*.
724. DIARI DE GIRONA (2016-03-30). "[Insten a posar fi al bilingüisme i restituir al català l'estatus de "llengua territorial"](#)". *Diari de Girona*.
725. DURAN, Enric (2016-03-30). "[Más avisos contra el bilingüisme a la República catalana](#)". *Lliure i Millor*.

726. E-NOTÍCIES (2016-03-30). "[Un manifest considera el castellà "la llengua de la immigració"](#)". *E-Notícies*.
727. LLIBERTAT.CAT (2016-03-30). "[Un manifest demana que el català sigui "l'eix integrador" de la ciutadania en la nova República](#)". *Llibertat.cat*.
728. MORENO, Juan Carlos; FOLCH, Àngels; SENZ, Sílvia (2016-03-30). "[Llengües i República](#)". Debat a la Fundació Bosch i Cardellach de Sabadell.
729. PLA, Albert (2016-03-30). "[Una veritat tan inoportuna com necessària](#)". *Ara*.
730. RACÓ CATALÀ (2016-03-30). "[Manifest per evitar el bilingüisme en una futura Catalunya independent](#)". *Racó Català*.
731. RENYER, Jaume (2016-03-30). "[Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent](#)". Blog *Jaume Renyer*. *Per l'esquerra de la llibertat*.
732. RODRÍGUEZ, José (2016-03-30). "[Petita reflexió sobre les llengües de la república catalana](#)". *Vilaweb*.
733. TRIBUNA.CAT (2016-03-30). "[Quin estatus ha de tenir el català en la nova República?](#)". *Tribuna.cat*.
734. ACN (2016-03-31). "[Koiné demana no repetir esquemes de la transició i l'autonomisme en la política lingüística d'una Catalunya independent](#)". *Vilaweb*.
735. ACN (2016-03-31). "[Koiné vol que el català sigui la llengua de referència en la República independent](#)". *El Món*.
736. ACN (2016-03-31). "[Koiné demana no repetir esquemes de la transició i l'autonomisme en la política lingüística d'una Catalunya independent](#)". *Directe.cat*.
737. ÁLVARO, Francesc (2016-03-31). "[Los tabúes constituyentes](#)". *La Vanguardia*. Publicat també al [Blog de Francesc-Marc Álvaro](#).
738. BON PORT (2016-03-31). [Entrevista a Miquel Gil](#). Vídeo a Youtube.
739. ECONOMÍA DIGITAL (2016-03-31). "[Un grupo de filólogos presiona a Esquerra para que extinga el bilingüismo](#)". *Economía Digital*.
740. EFE (2016-03-31). "[Intelectuales reclaman en un manifiesto que catalán sea "lengua vertebradora"](#)". *ABC*.
741. EUROPA PRESS (2016-03-31). "[Un manifest demana la restitució al català de l'estatus de llengua territorial de Catalunya](#)". *Aldia.cat*.
742. GRASSET, Xavier (2016-03-31). [Entrevista a Fabián Mohedano](#). *Més 324*. Minut 36.
743. JULVE, Rafa (2016-03-31). "[250 lingüistes reclamen una Catalunya independent amb el català com a única llengua oficial](#)", "[250 lingüistas reclaman una Catalunya independiente con el catalán como única lengua oficial](#)". *El Periódico*.

744. LENGUA I REPÚBLICA (2016-03-31). Presentació del manifest "Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent". [Manifest](#). [Llista de firmants](#). [Vídeo de l'acte de presentació](#). [Document de treball](#).
745. MARTÍNEZ, Xavier; CABRERA, Lluís (2016-03-31). "[Colons impurs en la nova República](#)", "[Colonos impuros en la nueva República](#)". *El Periódico*.
746. NÚÑEZ, Rafael (2016-03-31). "[Un manifiesto de lingüistas propone erradicar el castellano de Cataluña](#)". *La Gaceta*.
747. POU, Josep Maria (2016-03-31). "[Entrevista a Pau Vidal, un dels impulsors del manifest per la normalització del català](#)". *RAC1*.
748. REINO, Cristian (2016-03-31). "[Escritores independentistas cargan en un manifiesto contra el bilingüismo](#)". *El Correo*.
749. REINO, Cristian (2016-03-31). "[Escritores independentistas cargan en un manifiesto contra el bilingüismo](#)". *Ideal.es*.
750. RODRÍGUEZ, Oti (2016-03-31). "[Una sola lengua para un solo pensamiento](#)". *ABC*.
751. TERRIBAS, Mònica (2016-03-31). [Entrevista a Eduardo Reyes](#). *El matí de Catalunya Ràdio* (minut 11).
752. ACN (2016-04-01). "[Més de 200 acadèmics demanen que el català sigui l'única llengua oficial d'una Catalunya independent](#)". *Directe.cat*.
753. ACN (2016-04-01). "[SCC qualifica d'“anomalía democrática” el manifest impulsat a favor del català com a llengua única](#)". *El Món*.
754. ACN (2016-04-01). "[SCC qualifica d'“anomalía democrática” el manifest impulsat pel Grup Koiné a favor del català com a llengua única](#)". *Vilaweb*.
755. ACN (2016-04-01). "[SCC qualifica d'“anomalía democrática” el manifest impulsat pel Grup Koiné a favor del català com a llengua única](#)". *La Vanguardia*.
756. ACN (2016-04-01). "[Koiné demana no repetir esquemes de l'autonomisme en política lingüística](#)". *Empordà.info*.
757. ARA (2016-04-01). "[El Grup Koiné demanen no repetir "els esquemes de l'autonomisme"](#)". *Ara*.
758. BARRENA, Xavi (2016-04-01). "[Els partits carreguen contra el manifest "xenòfob" sobre el català](#)". *El Periódico*.
759. BARRENA, Xavi (2016-04-01). "[Junts pel Sí reitera su apoyo al bilingüismo tras el manifiesto que pide abolirlo](#)". *El Periódico*.
760. BRANDOLINI, Elena (2016-04-01). "[El Manifest Koiné fa perdre simpaties al procés](#)". Carta al director, *El Periódico*. Publicat també (2016-04-06). "[El manifest Koiné afecta el procés](#)". *El Periódico*.

761. CAMPS, Magí (2016-04-01). "[Manifest a favor del català com a llengua oficial única](#)", "[Manifiesto a favor del catalán como lengua oficial única](#)". *La Vanguardia*.
762. CASULLERAS, Josep (2016-04-01). [Entrevista a José M. Clavero](#). *Vilaweb*.
763. CATALUNYA PRESS (2016-04-01). "[SCC considera el manifest del Grup Koiné una gravíssima anomalia democràtica](#)". *Catalunya Press*.
764. DIARI DE GIRONA (2016-04-01). "[Koiné demana no repetir esquemes de l'autonomisme en política lingüística](#)". *Diari de Girona*.
765. DIARI DE TARRAGONA (2016-04-01). "[Dos-cents lingüistes reclamen una Catalunya independent](#)". *Diari de Tarragona*.
766. Directe.cat (2016-04-01). "[SCC veu connexions amb el nazisme en el manifest del Grup Koiné](#)". *Directe.cat*.
767. DURAN, Enric (2016-04-01). "[Creix la polèmica pel bilingüisme i/o la cooficialitat del català a la nova República](#)". *Lliure i Millor*.
768. EFE (2016-04-01). "[SCC ve "supremacista" el manifiesto que pide que sólo el catalán sea oficial](#)". *Eldía.es*.
769. EL PERIÓDICO (2016-04-01). "[Creus que la Catalunya independent ha de tenir un o dos idiomes oficials?](#)". *El Periódico*.
770. EL PERIÓDICO (2016-04-01). "[Manifest del Grup Koiné a favor del català com a única llengua oficial](#)". *El Periódico*.
771. EL PERIÓDICO (2016-04-01). "[Tardà defensa la cooficialitat del castellà i Rufián destaca que Catalunya és "bilingüe"](#)", "[Tardà defiende la cooficialidad del castellano y Rufián destaca que Catalunya es "bilingüe"](#)". *El Periódico*.
772. E-NOTÍCIES (2016-04-01). "[Tardà reivindica el castellà](#)". *E-Notícies*.
773. E-NOTÍCIES (2016-04-01). "[Solidaritat proposa el català com a única llengua oficial](#)". *E-Notícies*.
774. ENQUESTA EL PERIÓDICO (2016-04-01). "[¿El català hauria de ser l'única llengua oficial en una república catalana?](#)". *El Periódico*.
775. ENQUESTA LA VANGUARDIA (2016-04-01). "[¿Crees que el catalán debería ser lengua oficial única en Catalunya?](#)". *La Vanguardia*.
776. FONALLERAS, Josep Maria (2016-04-01). "[Agonia](#)" / "[Agonía](#)". *El Periódico*.
777. GABANCHO, Patrícia (2016-04-01). "[L'estripada](#)". *Catalunya Vespre, Catalunya Ràdio*.
778. GARCIA, Raül (2016-04-01). "[Crit d'alerta per l'estatus del català a l'estat independent](#)". *El Punt Avui*.

779. J. C. F. (2016-04-01). "[Un miembro de la AVL firma para que sólo el catalán sea oficial](#)". *Las Provincias*.
780. JULVE, Rafa (2016-04-01). "[Carod-Rovira i Irene Rigau, entre els firmants del manifest contra el bilingüisme "forçós"](#)". *El Periódico*.
781. JULVE, Rafa (2016-04-01). "[Societat Civil vincula el manifest contra el bilingüisme amb "el supremacisme més ranci"](#)", "[Societat Civil vincula el manifesto contra el bilingüismo con "el supremacismo más rancio"](#)". *El Periódico*.
782. LA GACETA (2016-04-01). "[La sociedad catalana se rebela contra la imposición lingüística de los separatistas](#)". *La Gaceta*.
783. LA INFORMACIÓN (2016-04-01). "[Cataluña. Societat Civil dice que sería una "aberración" que el catalán fuera la única lengua oficial en la autonomía](#)". *La Información*.
784. LA INFORMACIÓN (2016-04-01). "[Savater cree que sería un 'desastre cultural' que sólo el catalán fuera oficial en esta autonomía](#)". *Lainformación.com*.
785. LA VOZ LIBRE (2016-04-01). "[250 lingüistas piden que el único idioma oficial de Cataluña sea el catalán](#)". *La Voz Libre*.
786. LLIURE I MILLOR (2016-04-01). "[Creix la polèmica pel bilingüisme i/o la cooficialitat del castellà a la nova República](#)". *Lliure i millor.cat*.
787. MARTÍ I CASTELL, Joan (2016-04-01). [Parlament de Joan Martí Castell a l'acte 'Una llengua per a tothom'](#). Pàgina web de la CAL.
788. RICO, Jose (2016-04-01). "[¿El català està en perill de mort?](#)", "[¿Está el catalán en peligro de muerte?](#)". *El Periódico*.
789. RÍOS, Pere (2016-04-01). "[170 académicos cargan contra el bilingüismo y reclaman que solo el catalán sea oficial](#)". *El País*.
790. RODRÍGUEZ, José (2016-04-01). "[No somos colonos, ni voluntarios ni involuntarios](#)". Blog *Observatorio de ciberpolítica*.
791. SÁEZ, Albert (2016-04-01). "[Koiné, serà que no](#)", "[Koiné, va a ser que no](#)". *El Periódico*.
792. SASTRE, Daniel (2016-04-01). "[Independentistas dan marcha atrás en su defensa del bilingüismo](#)". *El Mundo*.
793. SEGURA, Cristian (2016-04-01). "[280 acadèmics critiquen Junts pel Sí per defensar el bilingüisme](#)", "[280 académicos critican a Junts pel Sí por defender el bilingüismo](#)". *El País*.
794. SER CATALUNYA (2016-04-01). [La taula de divendres](#). *Balcó, Ser Catalunya*.
795. SORIANO, Rafael (2016-04-01). "[Grupo Koiné: Les molesta que otros no usen el catalán](#)". Carta al director, *El Periódico*.

796. SOTO, Juan (2016-04-01). "[Mein Katalampf: un manifiesto tilda al castellano de lengua de los inmigrantes](#)". *El Confidencial*.
797. TUÀ, Crisol (2016-04-01). "[El Govern no diu quina seria la llengua oficial en un estat independent](#)". *Cadena SER*.
798. VALLS, David (2016-04-01). "[I si ens dual-lingüitzem?](#)". *Llengua Nacional* 95.
799. VILA, F. Xavier (2016-04-01). "[Sobre el manifest del grup Koiné](#)". *Ara*.
800. VILAWEB (2016-04-01). "[El lingüista Moreno Cabrera alerta del perill del 'bilingüisme forçós' per al català](#)". *Vilaweb*.
801. VILAWEB (2016-04-01). "['Llengua i República' presenta el manifest crític amb el bilingüisme](#)". *Vilaweb*.
802. AGENCIAS (2016-04-02). "[Un grupo de 280 intelectuales defiende el catalán como lengua única en Cataluña](#)". *La Opinión A Coruña*.
803. AZOUZ, Tayssir (2016-04-02). "[Males llengües](#)". *El Món*.
804. BARRENA, Xavier (2016-04-02). "[JxSí reitera el suport al bilingüisme tot i el manifest que demana abolir-lo](#)". *El Periódico*.
805. COT, Salvador (2016-04-02). "[Catalanisme sense català](#)". *El Punt Avui*.
806. DEDÉU, Bernat (2016-04-02). "[Català, llengua oficial?](#)". Blog *La Torre de les Hores*.
807. DIARI DE GIRONA (2016-04-02). "[250 lingüistes reclamen el català com a única llengua oficial](#)". *Diari de Girona*.
808. DURÁN, Elvira (2016-04-02). "[Bilingüismo y cooficialidad del catalán y el castellano en Cataluña: no es oro todo lo que reluce](#)". Blog *¿Qué hace una española como yo en una Cataluña como ésta?*.
809. EL FARO DE VIGO (2016-04-02). "[Un grupo de 280 intelectuales defienden el catalán como lengua única en esta comunidad](#)". *El Faro de Vigo*.
810. EL PUNT AVUI (2016-04-02). "[Críiques al document que avala la preeminència del català](#)". *El Punt Avui*.
811. GIL, Carme-Laura (2016-04-02). "[Xenofòbia?, com us hi atreviu?](#)". Blog *Coc ràpid. El blog de Carme-Laura Gil*.
812. HERNÁNDEZ, Enric (2016-04-02). "[La María i el 'Tea Party' sobiranista](#)". *El Periódico*.
813. E-NOTÍCIES (2016-04-02). "[Rigau demana que només el català sigui oficial](#)". *E-Notícies*.
814. EDITORIAL (2016-04-02). "[Un manifest alarmista sobre el català](#)". *El Periódico*.
815. EL MUNDO (2016-04-02). "[Cruzada sectaria del nacionalismo contra el español](#)". Editorial, *El Mundo*.
816. LA NUEVA ESPAÑA (2016-04-02). "[Un grupo de 280 intelectuales defiende el catalán como lengua única en Cataluña](#)". *La Nueva España*.

817. MÁRQUEZ, Xavi (2016-04-02). "[El bilingüisme i plurilingüisme com a riquesa](#)". Carta al director, *El Periódico*.
818. OLLER, Joan (2016-04-02). "[Treure la llengua](#)". *El Periódico*.
819. ORTEGA, Rudolf (2016-04-02). "[Rescatar el bilingüisme](#)". *El País*.
820. PLANES, J. (2016-04-02). "[Societat Civil censura a quienes piden que solo el catalán sea oficial](#)". *La Razón*.
821. RODRÍGUEZ, José (2016-04-02). "[No som colons, ni voluntaris ni involuntaris](#)". *Vilaweb*.
822. SABATÉ, Carles (2016-04-02). "[No estem preparats per al monolingüisme](#)". *El Punt Avui*.
823. TERCERO, Alejandro (2016-04-02). "[Los castellanohablantes, ese oscuro objeto del deseo del independentismo](#)". *Crónica Global*.
824. VILLATORO, Vicenç (2016-04-02). "[2/4: Això també va de llengua](#)". *Ara*.
825. XICOLA, Sílvia (2016-04-02). "[Protegir el català i reconèixer l'arrelament del castellà](#)". *El Periódico*.
826. ARENAS, Joaquim; MUSET, Margarida (2016-04-03). "[La República també... ha de salvar-nos els mots](#)". *Vilaweb*.
827. DELCLOS, Tomàs (2016-04-03). "[El català, una altra batussa](#)". *El País*.
828. Directe.cat (2016-04-03). "[El manifest del grup Koiné, entre la bogeria i la clarividència](#)". *Directe.cat*.
829. EL PERIÓDICO DE CANARIAS (2016-04-03). "[En defensa del bilingüismo institucional y de los derechos lingüísticos de los ciudadanos](#)". *El Periódico de Canarias*.
830. JULIANA, Enric (2016-04-03). "[Universos paralelos](#)". *La Vanguardia*.
831. LLADONET, Joan (2016-04-03). "[Mantenir la situació del català, després de la independència, és condemnar-lo a desaparèixer](#)". *Indirecte.cat*.
832. LO CASCIO, Paola (2016-04-03). "[Un manifest. I un pronunciament necessari](#)". *El País*.
833. MIR, Xavier (2016-04-03). "[Llengües, manifestos, lleis, drets... Continuem cosint el país!](#)". Blog de Xavier Mir.
834. MOLINAS, Roger (2016-04-03). "[Desmuntant el Manifest Lingüístic del Grup Koiné](#)". Blog *Reflexions d'un arqueòleg glamurós*.
835. OTAMENDI, Martxelo (2016-04-03). "[Cartes creuades: les llengües de la república catalana. Carta de Martxelo Otamendi a Vicent Partal](#)". *Vilaweb*.
836. PARTAL, Vicent (2016-04-03). "[Cartes creuades: les llengües de la república catalana. Carta de Vicent Partal a Martxelo Otamendi](#)". *Vilaweb*.

837. PUICARBÓ, Francesc (2016-04-03). "[Grup Koiné, no gràcies](#)". Blog Francesc Puigcarbó.
838. ROGER, Maiol (2016-04-03). "[CDC creu que el text contra el bilingüisme "ha de tenir-se en compte"](#)" / "[CDC cree que el texto contra el bilingüismo "debe tenerse en cuenta"](#)". *El País*.
839. SINTES, Marçal (2016-04-03). "[La independència i el castellà](#)". *El Periódico*.
840. ASOCIACIÓN POR LA TOLERANCIA (2016-04-04). "[Las múltiples trampas del "Manifiesto Koiné"](#)". *La Tribuna del País Vasco*.
841. BAIGES, Siscu (2016-04-04). "[Col·lectiu Koiné: I allò meu, com està?](#)". *El Triangle*.
842. BRU DE SALA, Xavier (2016-04-04). "[Llengua i voluntat social](#)". *El Periódico*.
843. CARDÚS, Salvador (2016-04-04). "[Lliures, és a dir, discrepant](#)". *Ara*.
844. DEULONDER, Xavier (2016-04-04). "[Sobre el manifest de Koiné](#)". *E-notícies*.
845. EL ROTO (2016-04-04). [Vinyeta](#). *El País*.
846. ENQUESTA LA VANGUARDIA (2016-04-04). "[El català hauria de ser llengua oficial única a Catalunya?](#)". Enquesta, *La Vanguardia*.
847. EUROPA PRESS (2016-04-04). "[CDC defiende la cooficialidad entre catalán y castellano y rechaza polémicas](#)". *El Mundo*.
848. EUROPA PRESS (2016-04-04). "[Arrimadas critica que exconsellers de Educación como Rigau firmen el manifiesto contra el bilingüismo en Cataluña](#)". *LaInformación.com*.
849. GENDRAU, Pere (2016-04-04). "[El castellà també és d'aquí](#)". *Nació Digital*.
850. LA VANGUARDIA (2016-04-04). "[Editorial: Un manifest lamentable](#)" / "[Editorial: Un manifiesto lamentable](#)". *La Vanguardia*.
851. LLADONET, Joan (2016-04-04). "[Mantenir la situació actual del català, després de la independència, és condemnar-lo a desaparèixer](#)". *Diari de Balears*.
852. M. R. (2016-04-04). "[CDC ve con interés la idea de que el catalán sea la única lengua oficial](#)". *El País*.
853. MORENO, Francesc (2016-04-04). "[Koiné, el poli malo](#)". *Crónica Global*.
854. NEGOCIOS.COM (2016-04-04). "[Los independentistas elaboran 'listas negras' y fomentan la erradicación del español](#)". *Negocios.com*.
855. NÚÑEZ, Rafael (2016-04-04). "[Koiné: el manifiesto que ha roto la estrategia separatista](#)". *La Gaceta*.
856. PUJOL, Fèlix (2016-04-04). "[Que ningú no prengui mal](#)". *Diari de Girona*.
857. RIVEROLA, Emma (2016-04-04). "[Insults de saldo](#)". *El Periódico*.

858. ROJALS, Marta (2016-04-04). "[El castellà és una llengua, el català és una polèmica](#)". *Vilaweb*.
859. SIERRA, Sonia (2016-04-04). "[¿Manifiesto del Grup Koiné? Las personas no son instrumentos](#)". *Economía Digital*.
860. STRUBELL, Miquel (2016-04-04). "[Koiné](#)". *Tribuna.cat*.
861. TORT, Teresa (2016-04-04). "[Contribució](#)". Blog personal *Agafada al vol*.
862. TV3 (2016-04-04). "[Debat sobre l'estatus del català en cas d'independència](#)". *Els matins*.
863. VILLATORO, Vicenç (2016-04-04). "[5/4: El manifest de Koiné ja ha tingut un efecte positiu](#)". *Ara*.
864. ARMADÀS, Joan Ramon (2016-04-05). "[El català com a polèmica \(altre cop\)](#)". *El Món*.
865. CALDERS, Tessa (2016-04-05). "[Francesc Xavier Vila i el manifest del Grup Koiné](#)". *El Punt Avui*.
866. CAÑETE, Joan (2016-04-05). "[Català i castellà: debat bífid](#)" / "[Catalán y castellano: el debate bífido](#)". *El Periódico*.
867. DIRECTE.cat (2016-04-05). "[La hipocresia dels partits espanyols en les crítiques al manifest del grup Koiné, al descobert](#)". *Directe.cat*.
868. Directe.cat (2016-04-05). "[Mònica Terribas moderarà un debat sobre "si Catalunya ha de ser bilingüe o monolingüe"](#)". *Directe.cat*.
869. E-NOTÍCIES (2016-04-05). "[El Govern no aclareix si el castellà serà oficial amb la independència](#)". *E-Notícies*.
870. EL TRIANGLE (2016-04-05). "[Koiné' no agrada a tothom](#)". *El Triangle*.
871. FERNÁNDEZ, Antonio (2016-04-05). "[De catedráticos a exterroristas: quiénes quieren prohibir el castellano en Cataluña](#)". *El Confidencial*.
872. FONALLERAS, Josep M. (2016-04-05). "[L'esca de res](#)". *El Periódico*.
873. PUJOLAR, Joan; BRANCHADELL, Albert; CODÓ, Eva; CORONA, Víctor; FABÀ, Albert; GONZÁLEZ, Isaac; MARTÍNEZ, Roger; MOYER, Melissa G.; PRADILLA, M. Àngel; PUIGDEBALL, Maite; RIERA, Elvira; ROMERO, Eunice; SOLÉ, Joan; SOLÉ, Mercè; VILA, F. Xavier (2016-04-05). "[Precisions al manifest del grup Koiné](#)". *Ara*.
874. RAMONEDA, Josep (2016-04-05). "[Llengües per compartir](#)". *Ara*.
875. ROGER, Maiol (2016-04-05). "[La Generalitat diu que el castellà estarà reconegut en cas de secessió](#)" / "[La Generalitat dice que el castellano estará reconocido en caso de secesión](#)". *El País*.
876. ROYO, Jesús (2016-04-05). "[¿Ser monolingües? Vale, pero todos](#)". *La Voz Libre*.

877. RUANA, Josep (2016-04-05). "[La recepta d'un Kebab](#)". Blog *L'home à nec*.
878. VIDAL, Pau (2016-04-05). "[Els encanteris del nou estat bilingüe](#)". *Vilaweb*.
879. ACN (2016-04-06). "[Rabell titlla el manifest Koiné de "racista" i Puigdemont ho nega però defensa la cooficialitat](#)". *Directe.cat*.
880. ACN (2016-04-06). "[Rabell titlla el manifest Koiné de "racista" i Puigdemont ho nega però defensa la cooficialitat](#)". *El Punt Avui*.
881. BARRUFET, Sebastià (2016-04-06). "[El català, idioma oficial](#)". *ReusDigital.cat*.
882. BENEGRE.CAT (2016-04-06). "[L'IEC proposa que l'única llengua oficial de la Catalunya independent sigui la de Maria Lapiedra](#)". *Benegre.cat*.
883. CAMPOS, Rafael (2016-04-06). "[Manifiesto Koiné](#)". Carta al director, *La Vanguardia*.
884. CAMPUZANO, Carles (2016-04-06). "[Catalunya, nació d'immigrants](#)". *Tribuna.cat*.
885. CATALUNYA PRESS (2016-04-06). "[Rabell titlla de "racista" el manifest que advoca pel català com única llengua oficial](#)". *Catalunya Press*.
886. CATALUNYA RÀDIO (2016-04-06). "[Debat del català: Està en perill? Pot existir el bilingüisme equilibrat amb el castellà?](#)". *El matí de Catalunya Ràdio*.
887. CRUZ, Pol (2016-04-06). "[Més enllà de l'oficialitat](#)". *Nació Digital*.
888. CUYÀS, Manuel (2016-04-06). "[El manifest de la llengua](#)". *El Punt Avui*.
889. DE YZAGUIRRE, Lluís (2016-04-06). "[El debat de la llengua: de bat a bat](#)". *El Periódico*.
890. Directe.cat (2016-04-06). "[Debat calent sobre el manifest del Grup Koiné a Catalunya Ràdio](#)". *Directe.cat*.
891. EFE (2016-04-06). "[Puigdemont evita censurar el manifiesto lingüístico que Rabell tilda de racista](#)". *La Vanguardia*.
892. EL PAÍS (2016-04-06). "[Contra los catalanes](#)". Editorial, *El País*.
893. EL PAÍS (2016-04-06). "[La Generalitat garantiza el respeto al castellano](#)". *El País*.
894. EL PAÍS (2016-04-06). "[Tothom té dret a opinar sobre temes de llengua](#)". *El País*.
895. EL PUNT AVUI TELEVISIÓ (2016-04-06). [Entrevista a Àngels Folch](#). *L'Illa de Robinson*, El Punt Avui Televisió.
896. EXPANSIÓN (2016-04-06). "[Tensión en el Parlament por la moción rupturista impulsada por la CUP](#)". *Expansión*.
897. FERRER, Bernat (2016-04-06). "[Puigdemont asegura que el Govern "garantirà a tots els parlants els seus drets lingüístics"](#)". *El Món*.
898. FORN, Iu (2016-04-06). "[És racista el Manifest Koiné sobre la llengua?](#)". *El Nacional*.

899. FRANQUESA, Ester (2016-04-06). "[El nou estat, entorn favorable per a la llengua catalana](#)". *Ara*.
900. FUSTER-FABRA, José María (2016-04-06). "[El patio de colegio](#)". *La Razón*.
901. GRASSET, Xavier (2016-04-06). [Entrevista a Lluís de Yzaguirre](#). *Més 324*.
902. LA VANGUARDIA (2016-04-06). "[Pèssima indefinició](#)". Editorial, *La Vanguardia*.
903. LASALAS, Marta (2016-04-06). "[Rabell denuncia racisme en el debat sobre la llengua](#)". *El Nacional*.
904. LLIBERTAT.CAT (2016-04-06). "[Drassanes per la República Catalana dóna suport al manifest impulsat pel grup Koiné](#)". *Llibertat.cat*.
905. LLIURE I MILLOR (2016-04-06). "[Precisions d'un col·lectiu de lingüistes al manifest del Grup Koiné contra el bilingüisme](#)". *Lliure i millor*.
906. LLIURE I MILLOR (2016-04-06). "[Està en perill el català? Pot existir el bilingüisme equilibrat amb el castellà?](#)". *Lliure i Millor*.
907. MÁRQUEZ, Xavi (2016-04-06). "[Promoure i preservar](#)". *El Periódico*.
908. MARTÍNEZ, Pamela (2016-04-06). "[El bilingüisme és un escull?](#)". *DiariCatalà.cat*.
909. MASREAL, Fidel (2016-04-06). "[La Generalitat jutja "contraproductiu" el manifest contra el bilingüisme](#)". *El Periódico*.
910. MAYOR, Leonor (2016-04-06). "[Podemos ve "racista" el manifiesto a favor de que el catalán sea la única lengua oficial](#)". *Economía Digital*.
911. NACIÓ DIGITAL (2016-04-06). "[Rabell titlla de "racista" el manifest que aposta pel català com a "llengua territorial" única](#)". *Nació Digital*.
912. OFICINA DEL PRESIDENT (2016-04-06). "[President Puigdemont: "El Govern garantirà els drets lingüístics a tots els parlants d'aquest país"](#)". Nota de premsa.
913. PAREJA, Pol (2016-04-06). "[Puigdemont se desmarca del manifiesto sobre el catalán](#)". *El Español*.
914. PARTAL, Vicent (2016-04-06). "[No tot s'hi val, senyor Rabell](#)". *Vilaweb*.
915. PUIG, Valentí (2016-04-06). "[El 'mètode Koiné'](#)". *El País*.
916. REINO, Cristian (2016-04-06). "[Puigdemont niega que el manifiesto que carga contra el bilingüismo sea "racista"](#)". *Diario Vasco*.
917. RIVEROLA, Emma (2016-04-06). "[El català i TV3](#)". *El Periódico*.
918. RODRÍGUEZ, José (2016-04-06). "[Sense etiquetes ni historicismes](#)". *El Periódico*.
919. ROGER, Maiol (2016-04-06). "[El manifest del català incomoda Puigdemont](#)". *El País*.
920. SANCHIS, Vicent (2016-04-06). "[Disculpi, podem parlar del català?](#)". *El Món*.
921. SEGURA, Cristian (2016-04-06). [Entrevista a Miquel Alzueta](#). *El País*.

922. VILAWEB (2016-04-06). "[A cap estat del món l'oficialitat de dues llengües no n'ha garantit la igualtat](#)". *Vilaweb*.
923. VILAWEB (2016-04-06). "[Carme Junyent, Lluís de Yzaguirre, Lluís Cabrera i Xavier Vila xoquen sobre l'estat del català](#)". *Vilaweb*.
924. VILAWEB (2016-04-06). "[Puigdemont renya Rabell per haver qualificat el manifest Koiné de racista i fonamentalista](#)". *Vilaweb*.
925. VILAWEB-INCAT (2016-04-06). "[Puigdemont se enoja con Rabell por haber calificado al manifiesto Koiné de 'racista y fundamentalista'](#)". *Agencia INCAT*.
926. XICOLA, Sílvia (2016-04-07). "[Sense consens anem al conflicte](#)". *El Periódico*.
927. 8TV (2016-04-07). [Tertúlia](#). *8 al dia, 8TV*.
928. BASSAS, Antoni (2016-04-07). "[Manifestos i danys col·laterals](#)". *Ara*.
929. BIERGE, Àstrid (2016-04-07). "[El problema del català](#)". *El Món*.
930. COLL, Joaquim (2016-04-07). "[Un feixisme encobert](#)". *El Periódico*.
931. CRUSET, Josep (2016-04-07). "[Koiné](#)". *Diari de Tarragona*.
932. CUYÀS, Manuel (2016-04-07). "[Colonització involuntària](#)". *El Punt Avui*.
933. DELCLÒS, Tomàs (2016-04-07). "[Català a cop de manifestos](#)". *El País*.
934. DIARI DE TARRAGONA (2016-04-07). "[Puigdemont se desmarca del manifiesto que defiende el monolingüismo catalán](#)". *Diari de Tarragona*.
935. DOMINGO, Oriol (2016-04-07). "[Editorial lamentable de "La Vanguardia" que discrimina el català](#)". *Avantguarda.cat*.
936. GENILLO, Elena (2016-04-07). "[Puigdemont evita reprobar a los que quieren instaurar el monolingüismo](#)". *La Razón*.
937. GISBERT, Josep (2016-04-07). "[La oportunidad de la lengua catalana](#)". *Blog Pasos perdidos*.
938. FABÀ, Albert (2016-04-07). "[Llums i ombres d'un manifest](#)". *Lliure i millor*.
939. EL MUNDO (2016-04-07). "[El debate lingüístico pone a prueba el independentismo](#)". *Editorial, El Mundo*.
940. EL PERIÓDICO (2016-04-07). [Secció "en essència"](#). *Opinions dels lectors, El Periódico*.
941. ELLAKURRÍA, Iñaki (2016-04-07). "[Puigdemont evita jutjar el manifest antibilingüisme](#)". *La Vanguardia*.
942. EMPORDÀ (2016-04-07). "[Picabaralla al Parlament pel manifest que defensa l'oficialitat única del català](#)". *Empordà*.
943. E-NOTÍCIES (2016-04-07). "[Súmate no diu res sobre el manifest que defensa el català com a única llengua oficial](#)". *E-notícies*.

944. GIFREU, Josep (2016-04-07). "[L'estatus del català](#)". *El Punt Avui*.
945. GIMÉNEZ, Roberto (2016-04-07). "[Koiné es el síntoma de la neurosis nacionalista](#)". *Crónica Global*.
946. LA MAÑANA (2016-04-07). "[L'oposició acusa el president Puigdemont de portar el Parlament "fora de la llei"](#)". *La Mañana*.
947. MOLINER, Empar (2016-04-07). "[Consideracions al manifest del Grup Koiné](#)". *Ara*.
948. ORTEGA, Rudolf (2016-04-07). "[En 30 anys, el català ha atret parlants de castellà cap al bilingüisme](#)". *El País*.
949. PASCUAL, Roger (2016-04-07). "[En defensa de tothom](#)". *El Periódico*.
950. PRUNA, Gerard (2016-04-07). "[Rabell titlla de "racista" el manifest del Grup Koiné](#)". *Ara*.
951. PUIGPELAT, Francesc (2016-04-07). "[Les llengües dels catalans](#)". *Nació Digital*.
952. REGIÓ 7 (2016-04-07). "[Picabaralla al Parlament pel manifest que defensa l'oficialitat única del català](#)". *Regió 7*.
953. REINO, Cristian (2016-04-07). "[No defiende al catalán como única lengua oficial](#)". *Diario de León*.
954. RODRÍGUEZ, Oti (2016-04-07). "[Contra la lengua, tijera](#)". *ABC*.
955. ROGER, Maiol (2016-04-07). "[El manifiesto del catalán pone en un aprieto a Puigdemont](#)". *El País*.
956. SANCHIS, Vicent (2016-04-07). "[Acabar amb la substitució](#)". *El Punt Avui*.
957. SANTAMARÍA, Antonio (2016-04-07). "[El esencialismo lingüístico del Manifiesto del grupo Koiné](#)". *El Viejo topo*.
958. SASTRE, Daniel (2016-04-07). "[Rabell ve "racista" el texto contra el bilingüismo](#)". *El Mundo*.
959. TENA, Toni (2016-04-07). "[Una proposta mancada de realitat](#)". *El Periódico*.
960. VIDALHUGUET, Carme (2016-04-07). "[Llengua comuna](#)". *Segre*.
961. VILA, F. Xavier (2016-04-07). "[A propòsit de l'hebreu modern](#)". *El Punt Avui*.
També publicat al diari *Ara* del 2016-04-08 com a [carta a la directora](#).
962. ZABALLA, Bel (2016-04-07). "[Parlem-ne](#)". *Vilaweb*.
963. ACN (2016-04-07). "[Puigdemont: "El Govern garantirà els drets lingüístics"](#)". *La Mañana*.
964. ARENAS, Carme (2016-04-08). "[Deixarem passar l'oportunitat?](#)". *Tribuna.cat*.
965. CANNON, Paul (2016-04-08). "[Catalonia: monolingual state](#)". Blog *The Visigoth*.
966. CUESTA, Annabel (2016-04-08). "[El polèmic manifest del Grup Koiné en defensa del català es va gestar i signar a Rubí](#)". *Rubitv.cat*.

967. ESCULIES, Joan (2016-04-08). "[Eamon De Valera i el català](#)". *Ara*.
968. FONT, Marc (2016-04-08). "[Un polémico manifiesto reaviva el debate sobre el futuro del catalán](#)". *Público*.
969. LA XARXA (2016-04-08). [Debat sobre llengua](#). *Vull una resposta*.
970. MARFANY, Jaume (2016-04-08). "[Manifest Koiné, una pedra a la sabata](#)". *Tribuna.cat*.
971. OBRADOR, Ramón (2016-04-08). "[Pureza catalana](#)". *El Mundo*.
972. ÒDENA, Pau (2016-04-08). "[Hace días que no practico el bilingüismo](#)". Carta al director, *Diari de Tarragona*.
973. RIBELLES, Xavier S. (2016-04-08). "[El Manifest del Grup Koiné](#)". Carta al director, *La Mañana*.
974. SABALLS, Martí (2016-04-08). "[El castellà](#)". *Diari de Girona*.
975. TORRENT, Cristina (2016-04-08). "[Coi de manifest](#)". *La Mañana*.
976. VALERO, Luís Fernando (2016-04-08). "[La regla de oro de la ética](#)". *Diari de Tarragona*.
977. BRANCHADELL, Albert (2016-04-09). "[Un Estat, una llengua](#)". *El Periódico*.
978. COMADIRA, Narcís (2016-04-09). "[La llengua](#)". *Ara*.
979. CIA, Blanca; GELI, Carles; SEGURA, Cristian (2016-04-09). "[Onze escriptors opinen sobre el català i el manifest del bilingüisme](#)". *El País*.
980. E-NOTÍCIES (2016-04-09). "[Gregorio Morán denuncia "neofeixisme lingüístic"](#)". *E-notícies*.
981. E-NOTÍCIES (2016-04-09). "[Albiol lamenta que Puigdemont no condemni el "racisme lingüístic"](#)". *E-notícies*.
982. E-NOTÍCIES (2016-04-09). "[La llengua castellana és tan catalana com el català](#)". *E-notícies*.
983. EL PERIÓDICO (2016-04-09). [Secció "En essència"](#). *El Periódico*.
984. GRANELL, Francesc (2016-04-09). "[Una inquietant radicalització](#)". *La Vanguardia*.
985. MELER, Isaac (2016-04-09). [Entrevista a Blanca Serra](#). *Nació Digital*.
986. MORÁN, Gregorio (2016-04-09). "[El neofeixisme lingüístic](#)" / "[El neofascismo lingüístico](#)". *La Vanguardia*. També disponible [aquí](#).
987. MUSSONS, Antonio (2016-04-09). "[Cooficialitat](#)". Carta al director, *La Vanguardia*.
988. PLANTADA, Esteve (2016-04-09). "[La sensatesa necessària del grup Koiné](#)". *Nació Digital*.
989. ROJALS, Marta (2016-04-09). "[Un idioma indefens de 500 milions de parlants](#)". *Ara*.

990. SUBIRATS, Joan (2016-04-09). "[Col·laboradors involuntaris](#)". *El Periódico*.
991. VILA-SANJUÁN, Sergio (2016-04-09). "[Antes de Franco](#)". *La Vanguardia*.
992. VILAWEB (2016-04-09). "[El bilingüisme mata? Repassem les millors opinions i entrevistes d'un debat fonamental](#)". *Vilaweb*
993. ABAD, Francesc (2016-04-10). "[Koiné, mentides i manifestos. Dades contra la manipulació](#)". Blog *Dies de Fúria. Dies de Glòria*.
994. ARAGAY, Ignasi (2016-04-10). "[Quatre paraules sobre el català](#)". *Ara*.
995. ARAU, Ramon (2016-04-10). "[Monolingüisme](#)". Carta al director, *La Vanguardia*.
996. BOYA, Mireia (2016-04-10). "[L'altra: l'occità minoritzat](#)". *Nació Digital*.
997. CIA, Blanca (2016-04-10). "[Catalán, castellano: una o todas](#)". *El País*.
998. FABÀ, Albert (2016-04-10). "[Sobre el manifest del grup Koiné](#)". *Fòrum Gramanet*.
999. FARINYES, Ignasi (2016-04-10). "[La llengua pròpia de la república](#)". *Núvol*.
1000. FERRERES (2016-04-10). "[¡No passa res, és un missatge amic! Amb amics com aquests, els nostres enemics estan encantats. Koiné](#)". *El Periódico*.
1001. FULQUET, Josep Maria (2016-04-10). "[Els escriptors, la llengua, la cultura](#)". *Núvol*.
1002. GIMÉNEZ, Roberto (2016-04-10). "[La lengua, la 'llengua' y el 'cony' de Koiné](#)". *Crónica Global*.
1003. GONZÁLEZ, David; PRAT, Josep (2016-04-10). [Entrevista a Lluís Rabell](#). *El Nacional.cat*.
1004. HOJMAN, Sergio (2016-04-10). "[Ser bilingüe es como tener dos manos en un mundo en el que todos nacieron con una](#)". Carta al director, *El Periódico*.
1005. LLIBERTAT.CAT (2016-04-10). "[Augmenta el ressò mediàtic del manifest del Grup Koiné](#)". *Llibertat.cat*.
1006. MARTÍ, Jordi (2016-04-10). "[Sociolingüística: una eina crítica](#)". *Núvol*.
1007. MELER, Isaac (2016-04-10). [Entrevista a F. Xavier Vila](#). *Nació Digital*.
1008. ORTEGA, Rudolf (2016-04-10). "[Rescatar el bilingüisme \(i 2\)](#)". *El País*.
1009. PLA, Albert (2016-04-10). "[L'abecé de la sociolingüística](#)". *Ara*.
1010. RIBELLES, Xavier S. (2016-04-10). "[El manifest del Grup Koiné](#)". Carta al director, *El Punt Avui*.
1011. RIUS, Josep Carles (2016-04-10). "[Koiné, el manifiesto que se olvidó de la Cataluña real](#)" / "[Koiné, el manifest que es va oblidar de la Catalunya real](#)". Blog *Opinions*.
1012. RIUS, Xavier (2016-04-10). "[Sobiranisme Froilán](#)". *E-Notícies*.
1013. SÀLMON, Àlex (2016-04-10). "[El normalizado bilingüismo de los catalanes sin Koiné](#)". *El Mundo*.

1014. SÁNCHEZ, Cristina (2016-04-10). "[Treure la llengua](#)" / "[Sacar la lengua](#)". *La Vanguardia*.
1015. SANCHIS, Vicent (2016-04-10). "[El gran Aracil](#)". *El Punt Avui*.
1016. SOLER, Toni (2016-04-10). "[Verí, nosa, llengua](#)". *Ara*.
1017. TORT, Teresa (2016-04-10). "[Coratge](#)". Blog personal *Agafada al vol*.
1018. VAQUÉ, Josep Maria (2016-04-10). "[Carta al Sr. Rabell](#)". Carta al director, *El Punt Avui*.
1019. VERA, Esther (2016-04-10). "[A l'Everest millor amb oxigen](#)" / "[Al Everest mejor con oxígeno](#)". *Ara*.
1020. VILLATORO, Vicenç (2016-04-10). "[11/4: Diuen que el debat sobre la llengua és inoportú](#)". *Ara*.
1021. ZARZALEJOS, José Antonio (2016-04-10). "[Derives independentistes](#)". *La Vanguardia*.
1022. ARZA, Juan (2016-04-11). "[Hoy paciencia e inmersión, mañana independencia y monolingüismo](#)". *La Razón*.
1023. BASSETS, Lluís (2016-04-11). "[El trilema catalán](#)". *El País*.
1024. BOSCH, Xavier (2016-04-11). "[La llengua, al servei del 'tòtem' independentista](#)". Carta al director, *El Periódico*.
1025. CASALS, Teresa (2016-04-11). "[Arguments i no consignes](#)". *Nació Digital*.
1026. DELCLÒS, Tomàs (2016-04-11). "[El debat del català porta cua](#)". *El País*.
1027. DORIA, Sergi (2016-04-11). "[El fuego amigo del búnker](#)". *ABC*.
1028. ESTIRA LA LLENGUA (2016-04-11). [Programa 156](#). *Estira la Llengua*, La Xarxa Comunicació Local.
1029. FERNÁNDEZ, Nicolasa (2016-04-11). "[El castellanoparlant instrumentalitzat](#)". *Vilaweb*.
1030. GABANCHO, Patricia (2016-04-11). "[Jo he firmat el manifest Koiné](#)". *Núvol*.
1031. GUBERN, Àlex (2016-04-11). "[Independentismo versus lengua](#)". *ABC*.
1032. GUBERN, Àlex (2016-04-11). "[Independentismo versus lengua](#)". *La Voz Digital*.
1033. LA GALLINA (2016-04-11). "[280 intelectuales catalanes reclaman que el Barça le eche un par de huevos](#)". *La Gallina.es*.
1034. LUQUE SÁNCHEZ, Pau (2016-04-11). "[Lluites koinistes](#)". *El País*.
1035. MARC-ÁLVARO, Francesc (2016-04-11). "[Autogols i llengües](#)" / "[Autogoles y lenguas](#)". *La Vanguardia*.
1036. MOLINER, Empar (2016-04-11). "[Escalfabraguetes](#)". *Ara*.

1037. NACIÓ DIGITAL (2016-04-11). "[Àudio. Enganxada entre Rahola i López Alegre pel català i el nazisme](#)". *Nació Digital*.
1038. ORTA, Josep Maria (2016-04-11). "[Defensa del castellà](#)". *E-Notícies*.
1039. PUIGVERD, Antoni (2016-04-11). "[Llengua: sumar o restar](#)". *La Vanguardia*.
1040. PUNSODA, Anna (2016-04-11). "[Atrapats en el passat](#)". *Nació Digital*.
1041. RAC1 (2016-04-11). [Tertúlia](#). *El món a RAC1, RAC1*.
1042. SOROLLA, José A. (2016-04-11). "[Mossegar-se la llengua](#)" / "[Morderse la lengua](#)". *El Periódico*.
1043. BASSAS, Antoni (2016-04-12). "[La llengua interessant](#)". *Ara*.
1044. BRU DE SALA, Xavier (2016-04-12). "[Llengua i nació](#)". *El Temps*.
1045. E-Notícies (2016-04-12). "[Rahola veu "vomitiu" l'article d'un col·lega de La Vanguardia](#)". *E-Notícies*.
1046. E-NOTÍCIES (2016-04-12). "[Vila defensa el castellà](#)". *E-Notícies*.
1047. E-NOTÍCIES (2016-04-12). "[Koiné, al rescat del procés](#)". *E-Notícies*.
1048. EUROPA PRESS (2016-04-12). "[El conseller de Cultura defiende el catalán como lengua propia de Cataluña: "Pero el castellano no es impropio"](#)". *El Economista*.
1049. EUROPA PRESS (2016-04-12). "[El conseller de Cultura defiende el catalán como lengua propia de Cataluña: "Pero el castellano no es impropio"](#)". *ElDía.es*.
1050. EUROPA PRESS (2016-04-12). "[El conseller de Cultura defiende el catalán como lengua propia de Cataluña: "Pero el castellano no es impropio"](#)". *TeleCinco*.
1051. EUROPA PRESS (2016-04-12). "[El conseller de Cultura defiende el catalán como lengua propia de Cataluña: "Pero el castellano no es impropio"](#)". *La información*.
1052. EUROPA PRESS (2016-04-12). "[El conseller de Cultura defiende el catalán como lengua propia de Cataluña: "Pero el castellano no es impropio"](#)". *Siglo XXI*.
1053. GARCIA, Raül (2016-04-12). "[El català irromp en el procés](#)". *El Punt Avui*.
1054. GARCIA, Raül (2016-04-12). "[La llengua de l'estat sense estat encara](#)". *El Punt Avui*.
1055. GENERALITAT DE CATALUNYA (2016-04-12). "[Conseller Santi Vila: "El català és i serà llengua pròpia de Catalunya, però el castellà no és llengua impròpia del país"](#)".
Nota de premsa, Departament de Comunicació, Cultura.
1056. JORBA, Rafael (2016-04-12). "[Bilingüisme intel·ligent](#)" / "[Bilingüismo inteligente](#)".
La Vanguardia.
1057. LUQUE, Pau (2016-04-12). "[Luchas koinistas](#)". *El País*.
1058. PLANS, Vicenç (2016-04-12). "[Com defensar la llengua catalana](#)". *E-notícies*.
1059. PUJOL, Andreu (2016-04-12). "[Sobre llengües oficials](#)". *El Periódico*.

1060. PUJOL, Miquel (2016-04-12). "[El déu iber Reliskandus, o l'extraordinària inoportunitat del manifest del Grup Koiné](#)". *Racó Català*.
1061. RAHOLA, Pilar (2016-04-12). "[El manifest](#)" / "[El manifiesto](#)". *La Vanguardia*.
1062. RIUS, Xavier (2016-04-12). "[Els errors del Manifest](#)". *E-Notícies*.
1063. ROMERO, Eunice (2016-04-12). "[Sobreposar-se al Manifest Koiné: reflexions des de l'activisme en defensa del català](#)". Blog *Sentit Crític*.
1064. SANVICÉN, Paquita (2016-04-12). "[Koiné: Què trist!](#)". *La Mañana*.
1065. SEGRE (2016-04-12). "[Tinguem la llengua en pau](#)". Editorial, Segre.
1066. SERRA, Màrius (2016-04-12). "[El manifest koniec](#)" / "[El manifiesto koniec](#)". *La Vanguardia*.
1067. VIDAL-FOLCH, Xavier (2016-04-12). "[Catalunya es charnega](#)". *El País*.
1068. VILAWEB (2016-04-12). "[Jordi Carbonell rep el Premi Pompeu Fabra: 'Hem de serrar les dents ben fort i lluitar per la nostra llibertat total'](#)". *Vilaweb*.
1069. ACN (2016-04-13). "[El Grup Koiné nega que el manifest proposi el "monolingüisme" o l'"oficialitat única" del català](#)". *La Vanguardia*.
1070. ACN (2016-04-13). "[El Grup Koiné nega que el manifest proposi el "monolingüisme" o l'"oficialitat única" del català](#)". *Directe.cat*.
1071. ALOGUÍN, Magí (2016-04-13). "[En defensa del manifest](#)". *Diari de Tarragona*.
1072. ARENAS, Joaquim (2016-04-13). [Comunicat de Llengua i República davant el debat suscitat pel manifest "Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent"](#). Comunicat publicat a la web de Llengua i República.
1073. CABRERA, Lluís (2016-04-13). "[Jo no he firmat el manifest Koiné](#)". *Núvol*.
1074. CLARÀ, Lluís (2016-04-13). "[Els tres mosqueters](#)". Carta al director, *El Punt Avui*.
1075. DURAN, Enric (2016-04-13). "[Lingüista de carrer aclaparat pel pes dels manifestos](#)". *Lliure i Millor*.
1076. EL PAÍS (2016-04-13). "[El Grup Koiné veu "mala fe" en les crítiques al manifest](#)" / "[El grupo Koiné ve "mala fe" contra el manifiesto del catalán](#)". *El País*.
1077. FERRER, Bernat (2016-04-13). "[Koiné defensa que el seu manifest "no conté cap expressió" que titlli els immigrants de "colons"](#)". *El Món*.
1078. IAIA TONETA (2016-04-13). "[Preservar l'ús de la llengua](#)". *DiariCatalà.cat*.
1079. JULVE, Rafa (2016-04-13). "[Els impulsors del 'manifest Koiné' sobre el català matisen el text](#)" / "[Los impulsores del 'manifiesto Koiné' sobre el catalán matizan el texto](#)". *El Periódico*.
1080. M. J. C. (2016-04-13). "[Los autores del manifiesto Koiné niegan ahora defender el monolingüismo](#)". *Crónica Global*.

1081. MARTÍNEZ, Lluís (2016-04-13). "[Manifestos](#)". *El Punt Avui*.
1082. NACIÓ DIGITAL (2016-04-13). "[El Grup Koiné nega que el manifest proposi l'"oficialitat única" del català](#)". *Nació Digital*.
1083. PASTOR, Carlos (2016-04-13). "[Follar en catalán](#)". *Crónica Global*.
1084. PUIGDEVALL, Ponç (2016-04-13). "[El deliri continua](#)". *El País*.
1085. RIERA, Miquel (2016-04-13). "[Qui té por de la llengua?](#)". *El Punt Avui*.
1086. RODRÍGUEZ, Jose (2016-04-13). "[Qüestió de confiança](#)". *Nació Digital*.
1087. SANS, Carles (2016-04-13). "[El uso del catalán](#)". *El Mundo*.
1088. SERRA, Xavi (2016-04-13). "[Els impulsors del Manifest Koiné responen a "les manipulacions" del document](#)". *Ara*.
1089. SOLANS, José Luís (2016-04-13). "[Ens pretenen enganyar?](#)". *Segre*.
1090. VILAWEB (2016-04-13). "[Els impulsors del manifest Koiné denuncien les males interpretacions en un comunicat](#)". *Vilaweb*.
1091. ABC (2016-04-14). "[Los del manifiesto Koiné niegan que pidieran sólo el catalán como oficial](#)". *ABC*.
1092. AYMAMÍ, Montserrat (2016-04-14). "[El català, única llengua oficial a Catalunya?](#)". Carta al director, *Ara*.
1093. CULLA, Joan B. (2016-04-14). "[Lo siento, pero no](#)". *El País*.
1094. DIARI DE TARRAGONA (2016-04-14). "[Koiné nega que només el català hagi de ser oficial](#)". *Diari de Tarragona*.
1095. EFE (2016-04-14). "[El Grup Koiné nega que el seu manifest proposi el "monolingüisme" o l'"oficialitat única" del català](#)". *Regió 7*.
1096. EFE (2016-04-14). "[El Grup Koiné nega que el seu manifest proposi el "monolingüisme" o l'"oficialitat única" del català](#)". *Segre*.
1097. JAHONER, Joan (2016-04-14). "[Criteri desigual amb comparatius injustos](#)". Carta al director, *Diari de Girona*.
1098. JORNALET (2016-04-14). "[Mireia Boya defend l'occitan en resposta a un manifest contra lo bilingüisme en Catalonha](#)". *Jornalet*.
1099. LÓPEZ, Dionís (2016-04-14). "[El català al postfranquisme](#)". Carta al director, *El Punt Avui*.
1100. GARCIA, Raül (2016-04-14). "[El Grup Koiné rebutja els atacs al seu manifest](#)". *El Punt Avui*.
1101. RACÓ CATALÀ (2016-04-14). "[Entrevista a José María Clavero, president de Súmate](#)". *Racó Català*.
1102. SANCHIS, Vicent (2016-04-14). "[Entrevista a Enric Larreula](#)". *El Temps* 1661.

1103. SANCHIS, Vicent (2016-04-14). "[Silenci trencat](#)". *El Temps*.
1104. SÁNCHEZ, Fernando (2016-04-14). "[El manifest ultra](#)". *E-notícies*.
1105. SERRA, Xavi (2016-04-14). "[El Manifest Koiné “no defensa el monolingüisme”](#)". *Ara*.
1106. TORNAVEU (2016-04-14). "[La llengua i el Procés](#)". *Tornaveu*.
1107. CORONA, Victor (2016-04-15). "[Sóc mexicà, m'estimo el català i em diuen colonitzador](#)". Carta al director, *El Periódico*.
1108. DALMAU, Antoni (2016-04-15). "[L'emperador va nu](#)". *Regió 7*. Publicat posteriorment (2016-04-16). "[L'emperador va nu](#)". *Diari de Girona*.
1109. E-NOTÍCIES (2016-04-15). "[Fins i tot Culla critica el manifest Koiné](#)". *E-notícies*.
1110. E-NOTÍCIES (2016-04-15). "[Koiné, un bumerang](#)". *E-Notícies*.
1111. ESCARTÍN, Eduard (2016-04-15). "[Koiné o hubris](#)". *La Razón*.
1112. FONALLERAS, Josep M. (2016-04-15). "[De manifestos](#)". *El Punt Avui*.
1113. GIMÉNEZ-Salinas, E. (2016-04-15). "[Perdre el diàleg](#)". *Ara*.
1114. INFOMIGJORN (2016-04-15). "[Infomigjorn especial. Número especial sobre el manifest del Grup Koiné](#)". Infomigjorn 1.267.
1115. ISERN, Joan Josep (2016-04-15). "[A propòsit del manifest del Grup Koiné \(i d'un InfoMigjorn molt especial\)](#)". Blog *Totxanes, totxos i maons*.
1116. LA VANGUARDIA (2016-04-15). "[Koiné matisa el seu discurs sobre el català com a llengua territorial única](#)" / "[Koiné matiza su discurso sobre el catalán como lengua territorial única](#)". *La Vanguardia*.
1117. LÓPEZ, Dionís (2016-04-15). "[El català a la història](#)". Carta al director, *La Vanguardia*.
1118. MARFANY, Jaume (2016-04-15). "[Koiné... El castellà llengua oficial?](#)". *Tribuna.cat*.
1119. PÀMIES, Sergi (2016-04-15). "[Vigència del manifest](#)" / "[Vigencia del manifiesto](#)". *La Vanguardia*.
1120. PLANTADA, Esteve (2016-04-15). [Entrevista a Lluís Solà](#). *Nació Digital*.
1121. PUNTÍ, Jordi (2016-04-15). "[La tribu i la polis](#)" / "[La tribu y la polis](#)". *El Periódico*.
1122. TV3 (2016-04-15). "[El manifest Koiné, a les llibreries](#)". *Polònia*, TV3.
1123. FABÀ, Albert (2016-04-16). "[Ja s'ha extingit, el català?](#)". *Lliure i Millor*.
1124. GUBERN, Àlex (2016-04-16). "[Independientismo versus lengua](#)". *ABC*.
1125. BASSAS, Antoni (2016-04-17). "[La fragilitat del català és la preocupació comuna](#)". *Ara*.
1126. GONZÁLEZ, David; ALCOLEA, Marta (2016-04-17). [Entrevista a Anna Gabriel](#). *El Nacional*.
1127. MARCO, Rafel (2016-04-17). "[¡Bones tardes, amics meus tots!](#)". *Lliure i Millor*.

1128. ORTEGA, Rudolf (2016-04-17). "[Baralles de lingüistes en el fang](#)". *El País*.
1129. PUEYO, Miquel (2016-04-17). "[Cui prodest?](#)". *Segre*.
1130. TRALLERO, Manuel (2016-04-17). "[De colonizadores de Cataluña a rusos en los países bálticos](#)". *Crónica Global*.
1131. ESCRIBANO, Daniel (2016-04-18). "[Sobre el manifest 'Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent'](#)". *Espai Fàbrica.cat*.
1132. CRÓNICA GLOBAL (2016-04-18). "[Un periodista de 'El Nacional' llama 'rata' a otro de 'Crónica Global' por criticar la política lingüística nacionalista](#)". *Crónica Global*.
1133. EL ROTO (2016-04-18). [Vinyeta](#). *El País*.
1134. LÓPEZ DE LERMA, Josep (2016-04-18). "[El manifest Koiné](#)". *Diari de Girona*.
1135. SOLÉ I CAMARDONS, Jordi (2016-04-18). "[Rèplica a F. Xavier Vila, sobre el manifest del Grup Koiné](#)". *El Temps* 1662.
1136. BAGES-QUEROL, Jordi (2016-04-19). "[La llengua, l'ètica i l'estètica](#)". *Lliure i Millor*.
1137. E-NOTÍCIES (2016-04-19). "[Revifa el catalanisme moderat?](#)". *E-notícies*.
1138. ESPOT, Santiago (2016-04-19). "[Koiné? Endavant!](#)". *Nació Digital*.
1139. FERRER, Pau (2016-04-19). "[A l'estimat mexicà que estima el català](#)". Carta al director. *El Periódico*.
1140. FRANQUESA, Ester (2016-04-19). "[La fortalesa fràgil del català després de 33 anys](#)". *Lliure i Millor*.
1141. JURADO, Pere (2016-04-19). "[Koiné i la nostra 'white trash'](#)". *Endavant*.
1142. MOLINÉ, Pere (2016-04-19). "[Irlanda, Bielorrússia, Andorra i el poc futur del català](#)". *Fòrum.ad*.
1143. VIDAL, Pau (2016-04-19). "[Antimpàtics](#)". *Vilaweb*.
1144. BORRELL, Josep (2016-04-20). "[Koiné](#)". *Segre*.
1145. EL MUNDO (2016-04-20). "[BCN no rechaza el manifiesto del catalán](#)". *El Mundo*.
1146. MARTÍ, Fèlix (2016-04-20). "[La mala salut de la llengua catalana](#)". *Tribuna.cat*.
1147. SALVANS, Aleix (2016-04-20). "[De Koinés i de cabres](#)". *Endavant*.
1148. BORONAT, Joan (2016-04-21). "[Espanyolistes de dretes, espanyolistes d'esquerres](#)". Carta al director, *Diari de Girona*.
1149. SEBASTIAN, Josep M. (2016-04-22). "[La parla oficial](#)". *El Punt Avui*.
1150. FONT, Joan (2016-04-23). "[El manifiesto Koiné](#)". *El Mundo*.
1151. BARQUÍN, Susanna (2016-04-24). "[Llengua oficial](#)". *Segre*.
1152. GUTIÉRREZ, Álex (2016-04-24). "[Dues tergiversacions per explicar la situació lingüística a Catalunya](#)". *Ara*.

1153. LUCAS, Antonio (2016-04-24). [Entrevista a Juan Marsé i Joan M. Serrat](#). *El Mundo*.
1154. PLA, Albert (2016-04-24). "[Lectura sociològica d'un exabrupte](#)". *Ara*.
1155. GARCIA, Joan (2016-04-25). "[L'essència del nacionalisme no canvia](#)". Carta al director, *Diari de Girona*.
1156. ACEITÓN, Anna (2016-04-26). "[Mots que són un tresor](#)". *Unilateral.cat*.
1157. RODRÍGUEZ-RATA, Alexis (2016-04-26). "[Salvador Giner y la reivindicación de la "hegemonía" del catalán](#)". *La Vanguardia*.
1158. TRESSERRAS, Joan M. (2016-04-27). "[Llengua i cultura](#)" / "[Language and culture](#)". *Ara*.
1159. BENEJAM, Álvaro (2016-04-28). "[Cultura vs. Koiné](#)". *Tot Sant Cugat*.
1160. TOUTAIN, Ferran (2016-04-28). "[Així estem \(1\)](#)". *El País*.
1161. SÁNCHEZ-Gijón, Antonio (2016-04-28). "[El catalán bien. Y el castellano también](#)". *Capital Madrid*.
1162. DE TORO, Suso (2016-04-29). "[La llengua de la República](#)" / "[La lengua de la República](#)" / "[The language of the Republic](#)". *Ara*.
1163. BRANCHADELL, Albert (2016-04-30). "[Llengües amb molts manifestos](#)" / "[Catalunya, una nación llena de manifestos por la lengua](#)". *La Vanguardia*.
1164. SOLÀ, Álvaro (2016-04-30). "[El famós bilingüisme](#)". Carta al director, *Diari de Tarragona*.
1165. MONNER, Anton (2016-04-30). "[D'una vella a una nova Catalunya](#)". *Diari de Tarragona*.
1166. FERNÁNDEZ, Xavier (2016-04-30). "[Ha de ser el català l'única llengua oficial? Debat entre Joan Martí i Miquel Àngel Pradilla](#)". *Diari de Tarragona*.
1167. FERNÁNDEZ, Nicolasa (2016-04-30). "[El castellanohablante instrumentalizado](#)". *Diari de Tarragona*.
1168. LÓPEZ, Hèctor (2016-04-30). "[Els tabús](#)". *El Punt Avui*.
1169. L'AVENÇ (2016-05-01). "[Qüestions de llengua](#)". Editorial, *L'Avenç* 423, maig 2016.
1170. LLUÍS, Joan-Lluís (2016-05-01). "[La quimera de les llengües cooficials](#)". *Presència, El Punt Avui*.
1171. PUJADES, Pius (2016-05-01). "[Llengua i convivència](#)". *El Punt Avui*.
1172. RIERA, Miquel (2016-05-01). "[Un manifest ben encertat](#)". *Presència, El Punt Avui*.
1173. ROURE, Eduard (2016-05-01). "[Cosos que no serem](#)". *Segre*.
1174. CASTELLÓ, Antònia (2016-05-02). [Entrevista a Pep Ribas, president de la CAL](#). *L'illa de Robinson, El Punt Avui Televisió*.

1175. GIL, Miquel (2016-05-02). *L'elefant lingüístic: Siguem un sol poble*. Barcelona: BonPort Edicions. Llibre digital. Disponible a [Amazon](#), [iTunes](#) i [GooglePlay](#).
1176. NÚVOL (2016-05-02). "[Un debat sobre l'oficialitat de les llengües en un futur estat](#)". *Núvol*.
1177. VILADOT, M. Àngels (2016-05-02). "[Catalunya, nació inclusiva](#)". *El Punt Avui*.
1178. NERÍN, Gustau (2016-05-03). "[Cal la independència per resoldre la situació del català](#)". *El Nacional*.
1179. VALLESPÍN, Ivanna (2016-05-03). "[Un discurs que desmunta "l'apartheid" del castellà es fa viral](#)". *El País*.
1180. SANGLAS, Rossend (2016-05-03). "[Desmuntant Koiné \(I\). El manifest](#)". *Endavant*.
1181. VIDAL, Pau (2016-05-03). "[Tabuitzar](#)". *Vilaweb*.
1182. JULVE, Rafa (2016-05-05). "[El 72% de catalans defensen que el català i el castellà siguin cooficials](#)". *El Periódico*.
1183. SALICRÚ, Joan (2016-05-05). [Entrevista a Pau Vidal](#). *Racó Català*.
1184. TOUTAIN, Ferran (2016-05-05). "[Així estem \(i 2\)](#)". *El País*.
1185. VILA, F. Xavier (2016-05-05). "[Per avançar cap a un model lingüístic propi i sostenible](#)". *El Temps*.
1186. VILLATORO, Vicenç (2016-05-06). "[La llengua sí que importa](#)". Discurs a l'acte de celebració del 20è aniversari de la CAL a l'Ateneu Barcelonès.
1187. CAPDEVILA, Llorenç (2016-05-08). "[Manifest Koiné](#)". *Segre*.
1188. BELLA, Emili (2016-05-09). "[El català, oficial a la Constitució](#)". *El Punt Avui*.
1189. EL NACIONAL (2016-05-09). "[Català i aranès, úniques llengües oficials en la Constitució catalana](#)". *El Nacional*.
1190. EL PAÍS (2016-05-09). "[La Constitució catalana evitarà el castellà com a llengua oficial](#)" / "[Un proyecto de Constitución catalana evita el castellano como lengua oficial](#)". *El País*.
1191. EL PERIÓDICO (2016-05-09). "[L'esborrany de constitució catalana només considera oficials el català i l'aranès](#)" / "[El borrador de constitución catalana solo considera oficiales el catalán y el aranés](#)". *El Periódico*.
1192. FACKY, Zoe (pseudònim) (2016-05-09). "[Neurosi i esquizofrènia identitàries: uns i altres catalans](#)". *Endavant*.
1193. CATALUNYA PRESS (2016-05-10). "[Iceta qualifica d'"error" una Constitució amb el català i aranès com a úniques llengües oficials](#)". *CatalunyaPress*.
1194. EL PERIÓDICO (2016-05-10). "[Una Catalunya només en català](#)". *El Periódico*.

1195. SEGRE (2016-05-10). "[El català i l'aranès, oficials en la futura Constitució catalana](#)". *Segre*.
1196. DIARI DE TARRAGONA (2016-05-10). "[L'esborrany de Constitució no fa el castellà oficial](#)". *Diari de Tarragona*.
1197. LA VOZ LIBRE (2016-05-10). "[El borrador de la Constitución catalana excluye el español como lengua oficial](#)". *La Voz Libre*.
1198. EFE (2016-05-10). "[Gobierno evita posicionarse sobre borrador que fija catalán como única lengua](#)". *ABC*.
1199. MILIAN, Àlex (2016-05-10). [Entrevista a Santi Vila, conseller de Cultura](#). *El Temps*.
1200. ACN (2016-05-11). "[La primera proposta de constitució defineix Catalunya com una "república ciutadana" i fixa un règim presidencialista](#)". *Diari de Tarragona*.
1201. ALCOLEA, Marta (2016-05-11). "[República presidencialista, sense exèrcit, i el català i l'aranès llengües oficials](#)". *El Nacional*.
1202. CASULLERAS, Josep (2016-05-11). "[El text íntegre de la proposta de constitució per a la república catalana](#)". *Vilaweb*.
1203. CASULLERAS, Josep (2016-05-11). [Entrevista a Jordi Domingo](#). *Vilaweb*.
1204. CONSTITUÏM (2016-05-11). "El debat de les idees: una proposta de Constitució com a eina de reflexió". Text penjat a [Vilaweb](#)
1205. E-NOTÍCIES (2016-05-11). "[Forcadell rep els partidaris que el castellà no sigui oficial](#)". *E-notícies*.
1206. GENDRAU, Pere (2016-05-11). "[El grup Constituïm proposa que només el català sigui la "llengua nacional i oficial"](#)". *Nació Digital*.
1207. JULVE, Rafa (2016-05-11). "[Solo los nacidos antes de 1977 podrían dirigirse en castellano a la administración, según el borrador de la constitución catalana](#)". *El Periódico*.
1208. ORRIOLS, Núria (2016-05-11). "[Català i aranès com a llengües oficials i sense exèrcit: la Constitució de Constituïm](#)". *Ara*.
1209. PAPELL, Antonio (2016-05-11). "[Catalán y aranés, únicas lenguas oficiales en Catalunya](#)". *Diari de Tarragona*.
1210. PLATAFORMA PER LA LLENGUA (2016-05-11). "[Oficialitat i llengües II. Conseqüències de diferents models en el reconeixement oficial de llengües en una República Catalana](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
1211. VILARÓ, Bernat (2016-05-11). "[La Constitució de Constituïm planteja una República presidencialista i sense exèrcit](#)". *El Món*.
1212. BARRENA, Xabier (2016-05-12). "[Esbós de república](#)". *El Periódico*.

1213. BELLA, Emili (2016-05-12). "[Nació de la Mediterrània](#)". *El Punt Avui*.
1214. EFE (2016-05-12). "[L'esborrany de la "constitució" rebutja l'oficialitat del castellà](#)". *Diari de Girona*.
1215. EFE (2016-05-12). "[Català i aranès oficials, cap exèrcit i sistema presidencial, diu la Constitució](#)". *Diari de Tarragona*.
1216. EFE (2016-05-12). "[El borrador constitucional catalán niega la oficialidad del castellano](#)". *Faro de Vigo*.
1217. EFE (2016-05-12). "[L'esborrany de la "constitució" rebutja l'oficialitat del castellà](#)". *Regió 7*.
1218. E.P. (2016-05-12). "[La Plataforma per la Llengua defensa l'occità com a cooficial si Catalunya s'independentitza](#)". *El Món*.
1219. ESCOBAR, Marta (2016-05-12). "[L'oficialitat única del català no afectaria el bilingüisme, segons un estudi](#)". *El Nacional*.
1220. LLIURE I MILLOR (2016-05-12). "[La Plataforma per la Llengua fa una nova aportació al debat català-castellà a la República catalana](#)". *Lliure i Millor*.
1221. ORRIOLS, Núria (2016-05-12). "[Una Constitució amb un model presidencialista i sense exèrcit](#)". *Ara*.
1222. PLANAS, Pablo (2016-05-12). "['Constitución catalana': Sólo los nacidos antes del 77 podrán emplear el español ante la administración](#)". *Libertad Digital*.
1223. PLATAFORMA PER LA LLENGUA (2016-05-12). "[La Plataforma per la Llengua planteja les conseqüències del reconeixement oficial del castellà en una República catalana](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
1224. RACÓ CATALÀ (2016-05-12). "[Quin és el model lingüístic que hauria de tenir la República Catalana?](#)". *Racó Català*.
1225. ROBLES, Antonio (2016-05-12). "[El español no sería oficial en una Cataluña independiente](#)". *Libertad Digital*.
1226. SASTRE, Daniel G. (2016-05-12). "[El Parlament cobija un proyecto de 'Constitució' que relega el castellano](#)". *El Mundo*.
1227. TV3 (2016-05-12). "[El futur del català](#)", debat amb Òscar Escudé, Màrius Serra, Pau Vidal i F. Xavier Vila. *PuntCat*, TV3.
1228. GARCIA, Raül (2016-05-13). "[Guia sobre llengües a la república](#)". *El Punt Avui*.
1229. LA VOZ LIBRE (2016-05-13). "[Sólo los nacidos antes de 1977 podrían usar el español en una Cataluña independiente](#)". *La Voz Libre*.
1230. E-NOTÍCIES (2016-05-14). "[Castellà de segona classe](#)". *E-Notícies*.

1231. EL VIGILANT DEL FAR (Pseudònim) (2016-05-17). "[Koiné: he signat amb molt de gust](#)". Blog personal *El Vigilant del Far*.
1232. QUINTÀ, Alfons (2016-05-17). "[La discriminació lingüística de l'independentisme](#)". *Diari de Girona*.
1233. HIDALGO, Miquel Àngel (2016-05-18). "[Y sigue el dislate babélico hacia la nada](#)". Carta al director, *Diari de Tarragona*.
1234. FARGUELL, Jaume (2016-05-18). "[Llengua i sobirania](#)". *Regió 7*.
1235. TV3 (2016-05-18). [Entrevista a M. Antònia Oliver](#). *Els Matins*, TV3.
1236. BRETXA, Vanessa; DE YZAGUIRRE, Lluís (2016-05-19). Debat: "[Oficialitats i política lingüística a la futura República Catalana](#)". 1a Jornada de Formació Crítica de la Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona.
1237. ACN (2016-05-20). "[El director del Lull: "el manifest Koiné ha estat un toc d'alerta"](#)". *Directe.cat*.
1238. CANTAZONELLA, Assumpció (2016-05-20). "[El grup Koiné](#)". *El Punt Avui*.
1239. FABÀ, Albert (2016-05-20). "[Ensopegar dos cops amb la mateixa pedra](#)". *Lliure i Millor*. Disponible també [aquí](#).
1240. REDACCIÓ (2016-05-20). "[Manuel Forcano: "En una Catalunya independent el català ha de ser preminent, però durant un temps el castellà hauria de tenir un estatus especial"](#)". *La Vanguardia*.
1241. COSTABELLA, Margarida (2016-05-21). "[Identitats](#)". Carta al director, *Ara*.
1242. REDACCIÓ (2016-05-22). "[BonPort presenta 'L'elefant lingüístic', sobre l'estatus del català a la Catalunya independent](#)". *Vilaweb*.
1243. ZARZALEJOS, José Antonio (2016-05-22). "[Llengua, identitat i integritat](#)". *La Vanguardia*.
1244. DE YZAGUIRRE, Lluís; VILA, F. Xavier (2016-05-25). "[El català, única llengua oficial?](#)". Debat a l'Ateneu Barcelonès. [Vídeo](#).
1245. BELLA, Emili (2016-05-26). "[Llengua pròpia no vol dir res?](#)". *El Punt Avui*.
1246. MARFANY, Jaume (2016-05-26). "[Què implicaria que el castellà fos oficial en una Catalunya independent?](#)". *L'Unilateral*.
1247. NERÍN, Gustau (2016-05-26). "[El manifest Koiné es modera, però encara belluga](#)". *El Nacional*.
1248. VILAWEB (2016-05-28). "[Raons a favor del català com a llengua comuna en una societat cohesionada](#)". *Vilaweb*.
1249. ARENAS, Joaquim (2016-06-01). "[Senyor director](#)". *Serra d'Or* 678 (juny 2016).

1250. CALÇADA, Miquel (2016-06-01). "[La llengua, una qüestió sensible](#)". *Serra d'Or* 678 (juny 2016).
1251. ESCRIBANO, Daniel (2016-06-01). "[El règim d'oficialitat lingüística a la Segona República espanyola](#)". III Jornades de la Xarxa CRUSCAT, IEC.
1252. LORENTE, Mercè (2016-06-01). "[El debat sobre la llengua fa nosa?](#)". *Serra d'Or* 678 (juny 2016).
1253. PONS, Eva (2016-06-01). "[L'oficialitat lingüística. Declaracions constitucionals i implicacions jurídiques i pràctiques](#)". III Jornades de la Xarxa CRUSCAT, IEC.
1254. TORRES, Joaquim; FABÀ, Albert (2016-06-01). "[Llengua i independència. Resultats i qüestions metodològiques](#)". III Jornades de la Xarxa CRUSCAT, IEC.
1255. SERRA D'OR (2016-06-02). "[El debat sobre la llengua fa nosa?](#)". *Núvol*.
1256. COMADIRA, Narcís (2016-06-03). "[L'enemic](#)". *Ara*.
1257. ROBLES, Antonio (2016-06-06). "[Racismo cultural encubierto](#)". *El Mundo*.
1258. ALEGRET, Òscar; DE YZAGUIRRE, Lluís; SÁEZ, Albert (2016-06-07). Acte de cloenda del postgrau de Correcció i Assessorament Lingüístic de la UAB: "La degradació de la llengua i l'estat propi. Un debat a l'entorn del manifest Koiné". Institut d'Estudis Catalans.
1259. MUÑOZ, Jordi (2016-06-07). "[El català, única llengua oficial? Els costos per a l'independentisme del debat de Koiné](#)". *Crític*.
1260. CASTILLO, Álvaro (2016-06-08). "[Generalitat y moralidad](#)". Carta al director, *El País*.
1261. FARINYES, Ignasi (2016-06-10). "[Protectorats lingüístics i altres paternalismes](#)". *Núvol*.
1262. FERRET, Alèxia (2016-06-11). [Entrevista a Maria Antònia Oliver](#). *El Món*.
1263. SENDRA, Montserrat (2016-06-13). "[El debat sobre l'estatus jurídic de les llengües en una Catalunya independent: història i arguments](#)". Conferència dins del curs "De política i planificació lingüística. Mirades contemporànies a l'ecosistema comunicatiu català" de la Universitat d'Estiu de la Universitat Rovira i Virgili.
1264. FONOLLOSA, Joan (2016-06-16). "[La proposta de Constituïm \(2\): la llengua](#)". *Unilateral.cat*.
1265. SALLÉS, Quico (2016-06-16). "[Reclaman que la llengua catalana de signos se integre en la Constitución catalana](#)". *La Vanguardia*.
1266. VILA, F. Xavier; SENDRA, Montserrat (2016-06-18). "The status of languages in a hypothetical Catalanian nation State: agents and arguments in a public debate". Comunicació presentada al [Sociolinguistics Symposium 21](#).

1267. FELIU, Mercè (2016-06-20). [Entrevista a Til Stegmann](#). *L'Unilateral*.
1268. VALLS, David (2016-06-22). "[I si ens dual-lingüitzem?](#)". Blog personal *Sons de llengües*.
1269. VIDAL, Pau (2016-06-29). "[Antimpàtics \(2\)](#)". *Vilaweb*.
1270. KREMnitz, Georg (2016-06-30). "[Les tensions actuelles entre la Catalogne et l'Espagne](#)". *Lengas, Revue de Sociolinguistique* 79, 2016: L'Europe romane: identités, droits lingüístiques et littérature.
1271. MARTÍ, Tomeu (2016-07-01). "[L'estat propi, l'única garantia per a la llengua catalana](#)". *Diari de Balears*.
1272. SECTORIAL DE SOCIOLINGÜISTES DE L'ASSEMBLEA NACIONAL CATALANA (2016-07-01). "Principis rectors per a una política lingüística de la República Catalana". Document intern de treball.
1273. PLANTADA, Esteve (2016-07-03). [Entrevista a Narcís Comadira](#). *Nació Digital*.
1274. REDACCIÓ (2016-07-10). "[El català i el castellà a l'estat català. Què ha decidit el Partit Demòcrata Català?](#)". *AraDiari.net*.
1275. LORENTE, Mercè; REQUENA, Dolors; VIRGILI, Josep Maria; DE YZAGUIRRE, Lluís (2016-07-15). "[Oficialitat de dues velocitats](#)". *L'Unilateral*.
1276. MIR, Narcís (2016-07-25). [Nota sobre l'adhesió d'un estat membre a la Unió Europea. Aspectes lingüístics generals i referència específica al cas de Catalunya](#). Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura.
1277. CABRERA, Lluís (2016-07-27). "[Contra tot essencialisme](#)". *Sentit Crític*.
1278. SOLÀ, Jordi (2016-07-30). "[Qüestió de llengua](#)". *El Punt Avui*.
1279. REDACCIÓ (2016-08-04). "[Societat Civil Catalana celebrarà la Diada con un acto de rechazo al monolingüisme catalán](#)". *El Periódico*.
1280. VIDALHUGUET, Carme (2016-08-18). "[Un país, una llengua](#)". *Segre*.
1281. VILARÓ, Bernat (2016-08-19). "[Una República que parla 300 llengües](#)". *El Món*.
1282. ACN (2016-08-22). "[Experts lingüístes carreguen contra la cooficialitat perquè pot posar en risc el català](#)". *Empordà.info*.
1283. BIBILONI, Gabriel; JOAN, Bernat; JUNYENT, Carme; MURGADES, Josep; SOBREQÜÉS, Jaume (moderador) (2016-08-22). [La llengua en un nou estat](#). XLVIII Universitat Catalana d'Estiu.
1284. ESTEBAN, Adrià (2016-08-22). "[Una Catalunya independent no garantirà la pervivència del castellà](#)". *El Nacional*.
1285. SALLÉS, Quico (2016-08-22). "[El independentismo debate sobre dar una "pàtina de oficialidad" al inglés](#)". *La Vanguardia*.

1286. GONZÁLEZ, Germán (2016-08-23). [Entrevista a Rafael Arenas, presidente de Societat Civil Catalana: “Se pretende imponer una Cataluña monolingüe”](#). *El Mundo*.
1287. PALAU, Òscar (2016-08-23). [“Sense estat no hi ha normalitat de la llengua”](#). *El Punt Avui*.
1288. SEGURA, Cristian (2016-08-23). [“Rufián abandona un acto que pedía el catalán como única lengua oficial”](#). *El País*.
1289. SEGURA, Cristian (2016-08-23). [“El bilingüisme ha de ser una realitat a fer desaparèixer”](#). *El País*.
1290. VIDAL, Neus (2016-08-23). [“Experts lingüistes critiquen la cooficialitat”](#). *Ara*.
1291. ENRIC LÓPEZ, Carles (2016-08-24). [“¿Exterminando el castellano en la futura Cataluña?”](#). *Crónica Global*.
1292. PALAU, Òscar (2016-08-24). [“Rigau insta a pensar què pot fer un nou estat pel català”](#). *El Punt Avui*.
1293. PLANAS, Pablo (2016-08-24). [“Los lingüistas de la “república catalana” eliminarán la “lengua del Borbón”](#). *Libertad Digital*.
1294. REDACCIÓ CATALUNYAPRESS (2016-08-24). [“Recuperen a la Universitat Catalana d’Estiu la tesi del grup Koiné”](#). *CatalunyaPress*.
1295. TERCERO, Alejandro (2016-08-24). [“El nacionalismo catalán lanza una nueva ofensiva contra el castellano”](#). *Crónica Global*.
1296. GELI, Carles (2016-08-25). [“Llengua catalana, manifesta’t!”](#). *El País*.
1297. REDACCIÓ (2016-08-26). [“Eduardo Reyes condiciona la independència al fet que el castellà tingui privilegis”](#). *LaSageta.net*.
1298. DOLÇA CATALUNYA (2016-08-29). [“Vea a 4 chalados explicar cómo nos impondrán el catalán”](#). *Blog Dolça Catalunya*.
1299. SORROSAL, Ainhoa (2016-09-04). [Entrevista a Pau Vidal](#). *El Nacional*.
1300. EL PERIÓDICO (2016-09-05). [“SCC reivindica el bilingüisme ante un independentismo “agotado y desesperado”](#). *El Periódico*.
1301. MONDELO, Víctor (2016-09-05). [“Societat Civil convoca un acto para defender el bilingüisme ante el ‘procés’”](#). *El Mundo*.
1302. ACN (2016-09-08). [“SCC rebutja “la Catalunya monolingüe dels separatistes”](#). *El Món*.
1303. EFE (2016-09-08). [“Mendoza defiende el bilingüismo en Cataluña frente “imposiciones de ambos lados”](#). *Eldiario.es*.

1304. ELLAKURÍA, Iñaki (2016-09-08). "[Societat Civil Catalana reivindica el bilingüisme como elemento de cohesión](#)". *La Vanguardia*.
1305. ESCUDER, Òscar (2016-09-08). "[La llengua catalana i la independència](#)". *Vilaweb*.
1306. REDACCIÓ CRÒNICA GLOBAL (2016-09-08). "[Mendoza defiende el bilingüisme en Cataluña frente "imposiciones de ambos lados"](#)". *Crónica Global*.
1307. RUBIO, Cristina (2016-09-08). "[Eduardo Mendoza defiende el bilingüisme ante las "imposiciones"](#)". *El Mundo*.
1308. TERRIBAS, Mònica (2016-09-08). [Entrevista a Joaquim Coll](#). *El Matí de Catalunya Ràdio*.
1309. NERÍN, Gustau (2016-09-10). [Entrevista a F. Xavier Vila](#). *El Nacional*.
1310. BARCELÓ, Toni (2016-09-11). "[Desmitificant Babel](#)". *Lliure i Millor*.
1311. MARFANY, Jaume (2016-09-11). [Intervenció, en nom de la CAL, al Fossar de les Moreres 2016 sota el lema "Unitat per la independència. Prou agressions al català"](#).
1312. ORTEGA, Rudolf (2016-09-11). "[Gaspaxo de bilingüisme](#)". *El País*.
1313. DEPARTAMENT DE CULTURA (2016-09-12). "[El Departament de Cultura publica un estudi sobre la llengua en l'adhesió de nous estats a la Unió Europea](#)". Nota de premsa.
1314. MARFANY, Jaume (2016-09-12). "[Fossar 2016: Llengua, cultura i llibertat!](#)". Pàgina web de la CAL.
1315. ORTEGA, Rudolf (2016-09-18). "[Castellà llengua oficial? Sens dubte](#)". *El País*.
1316. MURGADES, Josep (2016-10-01). [Escrits sobre llengua](#). Lleida: Pagès Editors.
1317. POGGESCHI; Giovanni, CUKANI; Entela (2016-10-01) "[I diritti linguistici in Spagna: dalle nazioni linguistiche integrate alle nazioni linguistiche separate?](#)", *Diritto pubblico comparato ed europeo, Rivista trimestrale* 4/2016, pp. 1097-1120, DOI: 10.17394/85449.
1318. BADIA, Jordi; CARDÚS, Pere (2016-10-04). [Entrevista a Maria Teresa Cabré](#). *Vilaweb*.
1319. GONZÁLEZ, Andreu (2016-10-10). "[No parlo castellà però ho entenc tot](#)". Blog personal.
1320. JORNALET (2016-10-20). "[Barcelona: un collòqui sul ròtle de l'occitan dins lo futur nòu estat independent](#)". *Jornalet*.
1321. REDACCIÓ (2016-10-21). "[A debat el paper de l'occità a la nova República](#)". *Lliure i Millor*.
1322. ACN (2016-10-24). "[La Vall d'Aran proposa una Catalunya 'binacional'](#)". *El Món*.

1323. CASSANY, Roger (2016-10-24). [Entrevista a Núria Ontiveros, presidenta del CAOC](#). *Vilaweb*.
1324. E-NOTÍCIES (2016-10-24). "[República catalano-aranesa](#)". *E-Notícies*.
1325. REDACCIÓ (2016-10-24). "[L'Aran planteja una Catalunya independent "binacional"](#)". *Nació Digital*.
1326. CERCLE D'AGERMANAMENT OCCITANO-CATALÀ (CAOC) (2016-10-25). "[L'occità a Catalunya: anàlisi dels 10 anys d'oficialitat i perspectives de futur](#)". Informe.
1327. CERCLE D'AGERMANAMENT OCCITANO-CATALÀ (CAOC) (2016-10-25). Acte "Occitan, dètz ans d'oficialitat en Catalonha". Amb la participació de Jusèp-Loís Sans, Òscar Escudé, Marçal Girbau i Vicent Partal. Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats de Catalunya.
1328. REDACCIÓ (2016-10-25). "[El Cercle d'Agermanament Occitano-Català demana una Catalunya 'binacional'](#)". *La Mañana*.
1329. SEGRE (2016-10-25). "[Una entitat aranesa reclama una República catalana 'binacional'](#)". *Segre*.
1330. STRUBELL, Miquel (2016-10-25). "[L'occità de l'Aran, a la Catalunya independent](#)". Blog personal.
1331. GREGORI, Magda (2016-10-26). "[Després de 10 anys d'oficialitat, el Principat suspèn en l'ús de l'occità](#)". *Racó Català*.
1332. REDACCIÓ (2016-10-26). "[Occitan en Catalonha: debat sus lo present e lo futur](#)". *Jornalet*.
1333. MARÍN, David (2016-10-31). "[Proposen que l'Aran sigui un estat confederat a Catalunya](#)". *El Punt Avui*.
1334. CAÑIZARES, María Jesús (2016-11-05). "[El PSC defiende el catalán como lengua propia y la legalización del cannabis](#)". *Crónica Global*.
1335. RULL, Xavier (2016-11-06). "[Sobre la política lingüística de l'Estat català: l'única via factible per a la supervivència del català és fer l'espanyol optatiu a l'Ensenyament](#)". Blog personal *Sant tornem-hi*.
1336. LLIURE I MILLOR (2016-11-15). "[Sense un Estat que la defensi, la societat catalana difícilment sobreviurà al segle XXI, segons un estudi de l'IEC](#)". *Lliure i Millor*. Disponible també [aquí](#).
1337. VIDALHUGUET, Carme (2016-11-17). "[Escrits sobre llengua](#)". *Segre*.
1338. KRAUSS, Peter (2016-11-18). "Protecció de les minories i sobirania lingüística en l'àmbit polític europeu". Ponència inaugural del simposi [Català, estat de la qüestió o qüestió d'Estat](#), Barcelona, 18-11-2016.

1339. SERRA, Blanca (2016-11-18). "[Les lluites per la llengua: unilateralitat, resistència i lleialtat, i gran consens social](#)". *L'Unilateral*.
1340. EL CONFIDENCIAL AUTONÓMICO (2016-11-23). "[La única manera de salvar el catalán en Francia es la independencia](#)". *El Confidencial Digital*.
1341. LINGUAPAX (2016-11-24 i 25). [Llengües i estatus - L'oficialitat importa?](#). Linguapax.
1342. PUIGBÓ, Josep (2016-11-25). [Entrevista a Joaquim Arenas](#). *Savis*. Canal 33.
1343. GARCIA, Raül (2016-11-28). "[Català oficial: necessari però insuficient](#)". *El Punt Avui*.
1344. EDITORIAL (2016-11-29). "[El català en la futura república](#)". *El Punt Avui*.
1345. CARDÚS, Pere (2016-12-01). [Entrevista a Ester Franquesa](#). *Vilaweb*.
1346. MENGUAL, Vicenç (2016-12-04). "[Imagineu](#)". *LaSageta.net*.
1347. BRANCHADELL, Albert (2017-01-01). "Post-secession duties: about the equal recognition of languages in an Independent Catalonia". Dins de KRAUS, Peter A. i VERGÉS, Joan (coord.). [The Catalan Process. Sovereignty, self-determination and democracy in the 21st century](#). Barcelona: Generalitat de Catalunya, Institut d'Estudis de l'Autogovern.
1348. GARCIA SEVILLA, Lluís; JOAN, Bernat; SUAY, Ferran (2017-01-01). "[En tenir les eines, farem la feina](#)". *Revista de Catalunya* 297 (gener-març de 2017). Disponible també [aquí](#).
1349. TORNER, Rafel (2017-01-01). "[La llengua catalana i l'estat propi, un debat obert](#)". *Revista de Catalunya* 297 (gener-març de 2017).
1350. GALVES, Jordi (2017-01-03). "[El català és lleig](#)". *El Nacional*.
1351. EFE (2017-02-10). "[Plataforma per la Llengua convoca acto por derechos lingüísticos en República](#)". *ABC*.
1352. LLIBERTAT.CAT (2017-02-10). "[La Plataforma per la Llengua farà una gran mobilització per connectar amb els drets lingüístics de la futura República Catalana](#)". *Llibertat.cat*.
1353. ROBLES, Antonio (2017-02-15). "[La Ley de Lenguas: el manifiesto Koine](#)". *Periodista Digital*.
1354. RODRÍGUEZ, José (2017-03-08). "[Cuestión de lengua](#)". Blog personal *Observatorio de Ciberpolítica*.
1355. RÀDIO PREMIÀ DE MAR (2017-03-15). [Entrevista a Joaquim Arenas](#). Programa *Tot d'una*, Ràdio Premià de Mar.
1356. BAÑOS, Antonio (2017-03-20). [La república possible](#). Barcelona: Ara Llibres, p. 305.

1357. TURULL, Albert (2017-03-28). Conferència plenària “La llengua occitana a la República Catalana”, a la Universitat de Tolosa Joan-Jaurés, de Tolosa de Llenguadoc (edifici Lo Gai Saber), el 28 de març de 2017, dins dels actes de la Setmana Occitana i en el marc de l’intercanvi acadèmic anual entre les universitats de Lleida i de Tolosa Joan-Jaurés.
1358. ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA (2017-03-30). [Jornada: La política lingüística de la República Catalana](#). Amb Oriol Torras, David Agustí, Lluís de Yzaguirre, Eunice Romero, Marçal Girbau, Elvira Riera, Santiago Frigola, Teresa Vallverdú. Seu Nacional d’Esquerra Republicana (Barcelona).
1359. LE BIHAN, Joan-Pere (2017-03-30). “[La bomba del manifest Koiné... fa un any...](#)”. Blog *Enllaçats per la llengua*.
1360. RÀDIO PREMIÀ DE MAR (2017-03-31). [Entrevista a Joan Pere Le Bihan](#). Ràdio Premià de Mar.
1361. BERTRAN, M. Victòria (2017-04-02). [Entrevista a Josep Murgades](#). *Diari de Tarragona*.
1362. COROMINES, Diana (2017-04-04). “[Koiné, plenament vigent](#)”. *Racó català*.
1363. LE BIHAN, Joan-Pere (2017-04-04). “[La bomba del manifest Koiné un any després](#)”. *L’Unilateral*.
1364. GRUP KOINÉ (2017-04-05). [Un any després del Manifest Koiné](#). Article al Facebook de Grup Koiné.
1365. ORTEGA, Rudolf (2017-04-05). “[Koiné en temps de postveritat](#)”. *El País*.
1366. ARENAS, Joaquim (2017-04-10). “[El Manifest KOINÉ, un any després](#)”. *Capgròs, Diari Digital de Mataró i Maresme*.
1367. NERÍNLE BIHAN, Gustau (2017-04-19). [Entrevista a Carme Junyent](#). *El Nacional*.
1368. PLANTADA, Esteve (2017-04-22). [Entrevista a Lluís Solà](#). *Nació Digital*.
1369. SAUMELL, Octavi (2017-04-22). [Entrevista a Joan Martí i Castell](#). *Diari de Tarragona*.
1370. PARTAL, Vicent (2017-04-24). “[El català és una nosa?](#)”. *Vilaweb*.
1371. MARFANY, Jaume (2017-05-04). “[El bilingüisme d’Esplugues i el futur](#)”. *Racó Català*.
1372. SALAZAR, Jordi (2017-05-05). [Entrevista a Pau Vidal](#). *Diari d’Andorra*.
1373. VIDAL, Pau (2017-05-05). “[L’oficialitat del català: quan se’n va començar a parlar?](#)”. Vídeo. 12 tresors de la llengua catalana que et sorprendran. Canal d’Enciclopèdia Catalana a Youtube.

1374. ARMENGOU, Josep Maria (2017-05-09). "[De la llengua d'avui i de la República](#)". *L'Unilateral*.
1375. PLATAFORMA PER LA LLENGUA (2017-05-09). "[Diada d'Europa: Només amb un estat propi podrem aconseguir que el català sigui oficial](#)". Pàgina web de Plataforma per la Llengua.
1376. CORDERO, Dani (2017-05-22). "[Jutges i policies hauran d'aprendre el català](#)". *El País*.
1377. EL PAÍS (2017-05-22). "[La ruptura, artículo a artículo](#)". *El País*.
1378. SENDRA, Ferran (2017-05-22). "[La llei de desconnexió preveu una declaració unilateral d'independència si no hi ha referèndum](#)". *El Periódico*.
1379. HERNÁNDEZ, Enric (2017-05-23). "[El que sí que diu la "llei de desconnexió"](#)". *El Periódico*.
1380. EL NACIONAL (2017-05-23). "[El castellano no sería oficial en la República catalana, según 'El Periódico'](#)". *El Nacional*.
1381. EL PERIÓDICO (2017-05-23). "[Amnistia i llengua pròpia](#)". *El Periódico*.
1382. REDACCIÓ (2017-05-24). "[Polèmica portada d'El Periódico sobre l'estatus del castellà a la 'llei d'independència'](#)". *Mèdia.cat*.
1383. ORTEGA, Rudolf (2017-05-24). "[Sense llengües oficials](#)". *El País*.
1384. ARA (2017-05-25). "[Junqueras defensa que "ningú perdrà els seus drets lingüístics" en una futura República catalana](#)". *Ara*.
1385. BARRENA, Xavi (2017-05-26). [Entrevista a Oriol Junqueras](#). *El Periódico*.
1386. RODRÍGUEZ, Jose (2017-05-26). "[No és la llengua, són els codis](#)". *L'Unilateral*.
1387. PLA NUALART, Albert (2017-05-27). "[L'estratègia i la llengua pròpia](#)". *Ara*.
1388. CROS, Marc (2017-05-28). "[La victòria política del Grup Koiné](#)". *El Temps*.
1389. ARENAS, Joaquim (2017-06-01). "[El Manifest KOINÉ, un any després](#)". *Llengua Nacional*, 99, març 2017, p. 18.
1390. ARENAS, Joaquim; SISTAC, Ramon; BIOSCA, Marc; BIOSCA, Robert (moderador) (2017-06-01). Col·loqui sobre la normalització lingüística a la Catalunya independent. Ateneu Popular de Ponent de Lleida.
1391. BREZINGER, Matthias (2017-06-01). "[Onze llengües oficials i més: legislació i polítiques lingüístiques a Sud-Àfrica](#)". *Revista de Llengua i Dret* 67, juny 2017.
1392. LA MAÑANA (2017-06-01). "[Coloquio para debatir sobre la lengua en Catalunya](#)". *La Mañana*.
1393. MARTÍN ALONSO, Gerard (2017-06-01). "[Dossier sobre el procés sobiranista de Catalunya](#)". *Revista Catalana de Dret Públic*, núm. 54 (juny 2017), p. 199-236.

1394. NÉCAK LÜK, Albina (2017-06-01). "[Planificació de la situació de la llengua eslovena](#)". *Revista de Llengua i Dret* 67, juny 2017.
1395. PACE, Thomas; BORG, Albert (2017-06-01). "[La situació del maltès en la legislació lingüística de Malta i les conseqüències per al seu ús](#)". *Revista de Llengua i Dret* 67, juny 2017.
1396. PONS, Eva (2017-06-01). "[Presentació: Llengües i estatus. L'oficialitat importa?](#)". *Revista de Llengua i Dret* 67, juny 2017.
1397. SCHMITT, Nicolas (2017-06-01). "[La política lingüística a Suïssa: el paradigma canvia, però la complexitat es manté](#)". *Revista de Llengua i Dret* 67, juny 2017.
1398. SUKSI, Markku John Rainer (2017-06-01). "[Conseqüències jurídiques del principi constitucional de les dues llengües nacionals a Finlàndia: simetria amb possibilitat d'asimetria](#)". *Revista de Llengua i Dret* 67, juny 2017.
1399. VERÓN, Miquel Àngel (2017-06-01). "[Paraguai: una nació pluricultural amb dues llengües oficials](#)". *Revista de Llengua i Dret* 67, juny 2017.
1400. GRAU, Jaume (2017-06-03). [Entrevista a Antonio Baños](#). *Público*.
1401. AGUILERA, Gemma (2017-06-12). [Entrevista a Juan Carlos Moreno Cabrera](#). *El Món*.
1402. CATALÀ, Gerard (2017-06-15). *Sis supòsits constitucionals d'oficialitat lingüística per a Catalunya*, treball final del Grau d'Estudis Catalans i Occitans de la Facultat de Lletres de la Universitat de Lleida (defensat davant tribunal el 15 de juny de 2017; tutor: Albert Turull).
1403. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2017-06-18). "[Llengua, batalla perduda?](#)". *El Punt Avui*.
1404. JUNYENT, Carme; SERRA, Blanca; LE BIHAN, Joan-Pere; MARCO, Francesc; SOLA, Diego; SOLÀ, Carles (2017-06-20). "[Com afectarà el factor por en el model lingüístic de la nova República catalana?](#)". Debat dins del cicle "L'endemà del Sí", Ateneu Barcelonès.
1405. PLATAFORMA PER LA LLENGUA (2017-06-21). "[La gestió lingüística de la Catalunya del futur, a debat](#)". Pàgina web de Plataforma per la llengua.
1406. DE YZAGUIRRE, Lluís i VIDAL, Pau (2017-06-22). Conferència a APLEC, Igualada "El català a la futura República". PowerPoint de Lluís de Yzaguirre: "[Koiné: un any després del dia K, debat sobre "El català a la futura República"](#)".
1407. RICARD, Francesc (2017-06-27). "[De prudències i esperances: el català, la nostra llengua de cada dia](#)". *Anoia Diari*.
1408. VILA, Maria (2017-07-03). "[Llengua i república](#)". *Nació Digital*.

1409. LAHOZ, Ricard (2017-07-18). [Entrevista a Joan Martí Castell](#). *Fet a Tarragona*.
1410. ROIG, Xavier (2017-07-21). “[El català? Vostès mateixos](#)”. *Ara*.
1411. E-NOTÍCIES (2017-07-27). “[Anna Gabriel dice que el castellano es ‘lengua de imposición’ en Cataluña](#)”. *E-Notícies*.
1412. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2017-07-29). “[Aeroport: la llengua absent](#)”. *El Món*.
1413. AGENCIAS (2017-08-02). “[El castellano seguiría siendo lengua oficial en una Cataluña independiente, según Puigdemont](#)”. *Vozpópuli*.
1414. ARA (2017-08-02). “[Puigdemont assegura que el català i el castellà seguint sent oficials en cas d’independència](#)”. *Ara*.
1415. EUROPA PRESS (2017-08-02). “[Puigdemont asegura que el castellano seguiría siendo cooficial en una Cataluña independiente](#)”. *Eldiario.es*.
1416. EUROPA PRESS (2017-08-02). “[Puigdemont asegura que el castellano seguiría siendo cooficial en una Cataluña independiente](#)”. *La Vanguardia*.
1417. TORT, Àlex (2017-08-03). “[Puigdemont es manté ferm i diu que res no impedirà votar en un referèndum](#)”. *La Vanguardia*.
1418. JUNTS PEL SÍ I CUP (2017-08-28). [Proposició de llei de transitorietat jurídica i fundacional de la república](#). Proposició de llei.
1419. ABC.ES (2017-08-28). “[Las nueve claves de la hilarante Ley de Transitoriedad que han diseñado los independentistas catalanes](#)”. *ABC*.
1420. CAÑIZARES, María Jesús (2017-08-28). “[República catalana: Doble nacionalidad, cooficialidad de lenguas y amnistía ‘indepe’](#)”. *Crónica Global*.
1421. ENOTÍCIES (2017-08-28). “[La llei de transitorietat preveu la doble nacionalitat per als espanyols](#)”. *E-notícies*.
1422. LAINFORMACIÓN.COM (2017-08-28). “[Puigdemont declarará la república en el balcón de la Generalitat el 3-O si triunfa](#)”. *Lainformación.com*.
1423. LASALAS, Marta (2017-08-28). “[Els punts fonamentals de la llei de Transitorietat](#)”. *El Nacional*.
1424. MASREAL, Fidel; BARRENA, Xabi (2017-08-28). “[Esquerra i CUP forcen el PDECat a aprovar la llei de ruptura abans de l’1-O](#)”. *El Periódico*.
1425. MOLDES, Aleix; ORRIOLS, Núria (2017-08-28). “[Castellà cooficial, doble nacionalitat i Suprem català: les claus de la llei](#)”. *Ara*.
1426. VAL, Núria (2017-08-28). “[Los independentistas anuncian un segundo referéndum y pactos con el Estado para la doble nacionalidad](#)”. *Okdiario*.
1427. VILAWEB (2017-08-28). “[Doble nacionalitat i cooficialitat del castellà: els primers detalls de la llei fundacional de la república](#)”. *Vilaweb*.

1428. DIARI DE TARRAGONA (2017-08-29). "[La llei de la ruptura](#)". *Diari de Tarragona*.
1429. EFE / ACN / D. JIMÉNEZ (2017-08-29). "[La llei de desconexió, abans de l'1-O](#)". *Regió 7*.
1430. EL MÓN (2017-08-29). "[Puigdemont defensa la cooficialitat del català i el castellà: Ens enforteix com a país](#)". *El Món*.
1431. ENQUESTA DEL PUNT AVUI (2017-08-29). "[Us semblaria bé que el castellà fos cooficial en una futura República catalana?](#)". *El Punt Avui*.
1432. GENERALITAT DE CATALUNYA (2017-08-29). "[La Llei de transitorietat jurídica i fundacional de la república manté els actuals drets lingüístics dels ciutadans](#)".
Nota de premsa.
1433. MANCHÓN, Manel (2017-08-29). "[El soberanismo quema todas las naves para desafiar a Rajoy](#)". *Economía Digital*.
1434. MARCH, Oriol; TUGAS, Roger (2017-08-29). "[Nacionalitat, llengua, justícia...: així serà la Catalunya que surti de l'1-O si guanya el sí](#)". *Nació Digital*.
1435. N. O. / A. M. (2017-08-29). "[Castellà cooficial, doble nacionalitat i Suprem català: les claus de la llei](#)". *Ara*.
1436. PALAU, Òscar (2017-08-29). "[Una transició de vellut](#)". *El Punt Avui*.
1437. PARDEIRO, M.; ESPANYOL, M. (2017-08-29). "[República catalana, doble nacionalidad y amnistia para los independentistas](#)". *La Razón*.
1438. PI, Jaume (2017-08-29). "[La ley de desconexión catalana, en 19 preguntas y respuestas](#)". *La Vanguardia*.
1439. PARTAL, Vicent (2017-08-30). "[La transitorietat i la nació](#)". *Vilaweb*.
1440. ALZAMORA, Sebastià; BOYA, Mireia; GOMÀ, Enric; OLID, Bel; SERRA, Blanca (2017-09-03). "[Català i castellà haurien de ser cooficials en una futura República Catalana?](#)". *El Suplement*, Catalunya Ràdio.
1441. FERNÁNDEZ, Pere (2017-09-03). "[Llengües i cooficialitat, debat incòmode](#)". *El Món*.
1442. PLATAFORMA PER LA LLENGUA (2017-09-06). "[Anàlisi: la llei de transitorietat no fa referència a l'oficialitat de cap llengua](#)". Nota de premsa, pàgina web de Plataforma per la Llengua.
1443. SALA, Salvador (2017-09-06). "[Així és la llei de transitorietat: doble nacionalitat i cooficialitat del castellà](#)". TV3.
1444. DEPARTAMENT DE CULTURA (2017-09-08). "[La Llei de transitorietat incorpora la Llengua de Signes Catalana](#)". Nota de premsa.

1445. RACÓ CATALÀ (2017-09-08). "[La Llei de Transitorietat finalment recull la llengua de signes tal com demanaven les entitats](#)". *Racó Català*.
1446. MENGUAL, Vicenç (2017-09-10). "[Castellà oficial? No ens cal la independència](#)". *Diari de Girona*.
1447. ORTEGA, Rudolf (2017-09-13). "[Pacte de llengües](#)". *El País*.
1448. ESTEVE, Mireia (2017-09-16). "[El català: única llengua o cooficialitat?](#)". *Ara*.
1449. NAVARRO, Núria (2017-11-05). [Entrevista a Albert Branchadell](#). *El Periódico*.
1450. EUROPAPRESS (2017-11-19). "[ERC quería crear "consciencia colectiva" de los Países Catalans desde los medios públicos de la República independiente](#)". Europa Press.
1451. REDACCIÓN CATALUNYAPRESS (2017-11-19). "[ERC quería condicionar la concesión de licencias de radio y televisión al uso del catalán tras la independencia](#)". Catalunya Press.
1452. PALOMA, David (2017-12-17). [Entrevista a Jordi Ginebra](#). *El Punt Avui*.
1453. FABÀ, Albert; TORRES-PLA, Joaquim (2017-12-19). "[El suport a la independència de Catalunya segons la llengua d'identificació i altres variables \(2011-2015\)](#)". *Treballs de Sociolingüística Catalana*.
1454. JUNTS PER CATALUNYA (2017-12-21). [Programa electoral](#).
1455. ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA (2017-12-21). [Programa electoral](#).
1456. CUP-CRIDA CONSTITUENT (2017-12-21). [Programa electoral](#).
1457. CATALUNYA EN COMÚ-PODEM (2017-12-21). [Programa electoral](#).
1458. COLOMINES, Agustí (2018-01-01). "[Refer la catalanitat](#)". *El Nacional*.
1459. ORTEGA, Rudolf (2018-01-03). "[El Rubicó del catalanisme](#)". *El País*.
1460. JUNQUERAS, Oriol (2018-01-17). "[Oportunitats multilingües](#)". *El Nacional*.
1461. GREGORI, Magda (2018-02-02). [Entrevista a Josep Ruaix](#). *Racó Català*.
1462. PUJOL, Jordi (2018-03-02). "[Sobre llengua i convivència](#)". Pàgina web de l'Associació Servioli.
1463. ESCRIBANO, Daniel (2018-06-15). "[Criteris per al règim d'oficialitat lingüística de la República de Catalunya i l'Aran](#)". IV Jornades de la Xarxa CRUSCAT, IEC. [Vídeo](#).
1464. PONS, Eva (2018-06-15). "[Reflexions sobre la noció d'oficialitat lingüística](#)". IV Jornades de la Xarxa CRUSCAT, IEC. [Vídeo](#).
1465. RIERA, Elvira (2018-06-15). "[Justícia lingüística i societats mixtes: una defensa de la pluralitat](#)". IV Jornades de la Xarxa CRUSCAT, IEC. [Vídeo](#).
1466. TORRES, Joaquim; FABÀ, Albert (2018-06-15). "[Llengua i procés en temps convulsos, segons les enquestes del CEO](#)". IV Jornades de la Xarxa CRUSCAT, IEC. [Vídeo](#).

1467. BRANCHADELL, Albert (2018-06-24). "[La consellera davant el castellà](#)". *El Periódico*.
1468. RIERA, Carles (2018-07-06). "[Llengua, estat i nació](#)". Conferència a la Biblioteca Martí Rosselló de Premià de Mar.
1469. ARDEVOL, Clara (2018-07-11). [Entrevista a Joaquim Arenas](#). *Vilaweb*.
1470. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2018-07-12). "[Renovar la identitat](#)". Blog de *Sentit Crític*.
1471. ESCRIBANO, Daniel (2018-07-18). "[Criteris per al règim d'oficialitat lingüística de la República de Catalunya i l'Aran](#)". *Treballs de Sociolingüística Catalana 28*.
1472. RIERA, Elvira (2018-07-18). "[Llengua, poder i justícia: una aproximació als debats actuals sobre els principis de territorialitat i personalitat](#)". *Treballs de Sociolingüística Catalana 28*.

1.3 Subcorpus d'articles d'opinió: referències (ordre alfabètic)

N = 473

1. ACEITÓN, Anna (2016-04-26). "[Mots que són un tresor](#)". *Unilateral.cat*.
2. ALOGUÍN, Magí (2016-04-13). "[En defensa del manifest](#)". *Diari de Tarragona*.
3. ÁLVAREZ, Elsa (2012-10-14). "[De què parlem quan diem que el castellà ha de ser oficial](#)". *Diari Gran del Sobiranisme*.
4. ÁLVARO, Francesc (2016-03-31). "[Los tabúes constituyentes](#)". *La Vanguardia*. Publicat també al [Blog de Francesc-Marc Álvaro](#).
5. ÁLVARO, Francesc-Marc (2013-11-28). "La llengua dels avis". *La Vanguardia*.
6. ALZAMORA, Sebastià (2012-03-01). "[En castellà també, per descomptat](#)". *Ara*.
7. ALZAMORA, Sebastià (2013-04-13). "[Nosaltres no som tontos](#)". *Ara*.
8. ALZAMORA, Sebastià (2013-05-13). "[Constantino Romero i Muriel Casals](#)". *Ara*.
9. ALZAMORA, Sebastià (2013-05-14). "[Una altra nota sobre el castellà cooficial](#)". *Ara*.
10. ALZAMORA, Sebastià (2013-05-17). "[En Wert i jo](#)". *Ara*.
11. ANGUERA, Xavier (2014-06-09). "[Sí, es aquí \(lo del catalán\) \(I\)](#)". *El Matí Digital*.
12. ANGUERA, Xavier (2014-06-16). "[Sí, es aquí \(lo del catalán\) \(II\)](#)". *El Matí Digital*.
13. ANTCZAK, Richard (2014-07-24). "[En defensa del bilingüisme](#)". *Nació Dítigal*.
14. ARAGAY, Ignasi (2016-04-10). "[Quatre paraules sobre el català](#)". *Ara*.
15. ARENAS, Carme (2016-04-08). "[Deixarem passar l'oportunitat?](#)". *Tribuna.cat*.
16. ARENAS, Joaquim (2012-03-01). "[En castellà també, sisplau, o el preu de la independència](#)". *Ara*.
17. ARENAS, Joaquim (2017-04-10). "[El Manifest KOINÉ, un any després](#)". *Capgròs, Diari Digital de Mataró i Maresme*.
18. ARENAS, Joaquim; MUSET, Margarida (2016-04-03). "[La República també... ha de salvar-nos els mots](#)". *Vilaweb*.
19. ARGEMÍ, Aureli (2016-01-15). "[El bilingüisme és el problema, no la solució](#)". *Lliure i millor.cat*.
20. ARMADÀS, Joan Ramon (2016-04-05). "[El català com a polèmica \(altre cop\)](#)". *El Món*.
21. ARMENGOU, Josep Maria (2017-05-09). "[De la llengua d'avui i de la República](#)". *L'Unilateral*.
22. ARZA, Juan (2016-04-11). "[Hoy paciencia e inmersión, mañana independencia y monolingüismo](#)". *La Razón*.
23. ASOCIACIÓN POR LA TOLERANCIA (2016-04-04). "[Las múltiples trampas del "Manifiesto Koiné"](#)". *La Tribuna del País Vasco*.

24. AYMÀ, Josep Maria (2013-12-15). "[L'ús del castellà en l'Estat català](#)". *El Punt Avui*.
25. AZOUZ, Tayssir (2016-04-02). "[Males llengües](#)". *El Món*.
26. BAGES-QUEROL, Jordi (2016-04-19). "[La llengua, l'ètica i l'estètica](#)". *Lliure i Millor*.
27. BAIGES, Siscu (2016-04-04). "[Col·lectiu Koiné: I allò meu, com està?](#)". *El Triangle*.
28. BARCELÓ, Toni (2016-09-11). "[Desmitificant Babel](#)". *Lliure i Millor*.
29. BARNILS, Andreu (2013-06-16). "[Moltes gràcies, Carmen Pérez](#)". *Vilaweb*.
30. BARNILS, Andreu (2015-02-01). "[La meva constitució catalana](#)". *Vilaweb*.
31. BARQUÍN, Susanna (2016-04-24). "[Llengua oficial](#)". *Segre*.
32. BARRUFET, Sebastià (2016-04-06). "[El català, idioma oficial](#)". *ReusDigital.cat*.
33. BASSAS, Antoni (2016-04-07). "[Manifestos i danys col·laterals](#)". *Ara*.
34. BASSAS, Antoni (2016-04-17). "[La fragilitat del català és la preocupació comuna](#)". *Ara*.
35. BASSETS, Lluís (2016-04-11). "[El trilema catalán](#)". *El País*.
36. BELZUNCES, Marc (2013-06-11). "[La Catalunya irreal del cooficialisme: quan l'independentisme esdevé etnicista](#)". *Vilaweb*.
37. BENEJAM, Álvaro (2016-04-28). "[Cultura vs. Koiné](#)". *Tot Sant Cugat*.
38. BEZSONOFF, J. Daniel (2013-06-03). "[La llengua de la república catalana](#)". *E-notícies*.
39. BIBILONI, Gabriel (2012-10-09). "[Construir un estat amb l'espanyol com a llengua oficial és un risc explosiu](#)". *Vilaweb*.
40. BIBILONI, Gabriel (2012-10-26). "[El risc de la cooficialitat](#)". *El Triangle* 1.082.
41. BIERGE, Àstrid (2016-04-07). "[El problema del català](#)". *El Món*.
42. BONADA, Salvador (2014-03-06). "[Castellà oficial, i un ou dur!](#)". *Diari gran del sobiranisme*.
43. BONET, Lluís (2014-12-12). "[Efectes de la independència en la cultura](#)". *Ara*.
44. BONET, Miquel (2015-09-23). "[Les llengües són símbols](#)". *La taula rodona*.
45. BORRÀS, Xavier (2014-04-30). "[Estat, no «Estado»](#)". *Nació Digital*.
46. BORRELL, Josep (2016-04-20). "[Koiné](#)". *Segre*.
47. BOSCH, Jordi (2014-04-28). "[Assolim la perfecció](#)". *El Singular Digital*.
48. BOYA, Mireia (2016-04-10). "[L'altra: l'occità minoritzat](#)". *Nació Digital*.
49. BRANCHADELL, Albert (2012-02-20). "[Evitar l'estat fallit](#)". *L'hora*.
50. BRANCHADELL, Albert (2012-03-11). "[En castellà \(i en anglès\) seriosament](#)". *Ara*.
51. BRANCHADELL, Albert (2012-05-14). "[Quan el monolingüisme no és possible](#)". *Ara*.
52. BRANCHADELL, Albert (2012-05-17). "[Potser no estem tan malament](#)". *El Periódico*.
53. BRANCHADELL, Albert (2012-10-08). "[Catalán: 30 años más de vitalidad](#)". *El País*.
54. BRANCHADELL, Albert (2012-10-26). "[La quimera monolingüe](#)". *El Triangle* 1.082.

55. BRANCHADELL, Albert (2013-01-23). "[Un castellà útil en una Catalunya normalitzada](#)". *Directa* 302.
56. BRANCHADELL, Albert (2013-08-05). "[Dubtes sobre la cooficialitat](#)". *El Periódico*.
57. BRANCHADELL, Albert (2014-01-02). "[La política lingüística en espera](#)". *El Periódico*.
58. BRANCHADELL, Albert (2014-03-13). "[Lliçons d'Ucraïna](#)". *El Periódico*.
59. BRANCHADELL, Albert (2014-08-14). "[Les llengües del possible estat català](#)". *Ara*.
60. BRANCHADELL, Albert (2015-01-25). "[Una altra Constitució catalana](#)". *El Periódico*.
61. BRANCHADELL, Albert (2015-10-08). "[Les balances lingüístiques](#)". *Ara*.
62. BRANCHADELL, Albert (2016-03-30). "[Una rebequeria de l'hegemonisme lingüístic](#)". *Ara*.
63. BRANCHADELL, Albert (2016-04-09). "[Un Estat, una llengua](#)". *El Periódico*.
64. BRANCHADELL, Albert (2016-04-30). "[Llengües amb molts manifestos](#)" / "[Catalunya, una nació plena de manifestos por la lengua](#)". *La Vanguardia*.
65. BRANCHADELL, Albert (2018-06-24). "[La consellera davant el castellà](#)". *El Periódico*.
66. BRU DE SALA, Xavier (2014-10-28). "[El estatus del castellano](#)". *El Periódico*. [Versió en català](#).
67. BRU DE SALA, Xavier (2016-04-04). "[Llengua i voluntat social](#)". *El Periódico*.
68. BRU DE SALA, Xavier (2016-04-12). "[Llengua i nació](#)". *El Temps*.
69. BUCH, Roger (2012-02-29). "[La llengua del futur Estat Català](#)". *Tribuna.cat*.
70. BUSQUETS, Blanca (2012-10-31). "[La independència i el castellà](#)". *Nació Digital*.
71. CABRÉ, Jordi (2012-03-26). "[Independència, llengua i emocions](#)". *El Punt Avui*.
72. CABRERA, Lluís (2016-03-04). "[Reflexions per a una transició nacional: diàleg, pluralitat cultural i llengua castellana](#)". *Sentit crític*.
73. CABRERA, Lluís (2016-04-13). "[Jo no he firmat el manifest Koiné](#)". *Núvol*.
74. CABRERA, Lluís (2016-07-27). "[Contra tot essencialisme](#)". *Sentit Crític*.
75. CALDERS, Tessa (2016-04-05). "[Francesc Xavier Vila i el manifest del Grup Koiné](#)". *El Punt Avui*.
76. CAMATS, Ramon (2015-01-24). "[Catalunya, llengua i cultura](#)". *Segre*.
77. CAMPS, Magí (2012-09-23). "[¿Cómo se tendrían que articular catalán y castellano en un supuesto Estado catalán?](#)". *La Vanguardia*.
78. CAMPUZANO, Carles (2016-04-06). "[Catalunya, nació d'immigrants](#)". *Tribuna.cat*.
79. CANTAZONELLA, Assumpció (2016-05-20). "[El grup Koiné](#)". *El Punt Avui*.
80. CAPDET, Pol (2015-09-08). "[Matem el tema ja?](#)". *Núvol*.
81. CAPDEVILA, Carles (2012-02-27). "[Debat valent per trencar tabús i sumar](#)". *Ara*.
82. CAPDEVILA, Llorenç (2016-05-08). "[Manifest Koiné](#)". *Segre*.
83. CARDÚS, Pere (2015-02-05). "[Votaria contra aquesta constitució](#)". *Vilaweb*.

84. CARDÚS, Salvador (2012-03-12). "[Parlar per parlar](#)". *Ara*.
85. CARDÚS, Salvador (2012-10-16). "[Sant tornem-hi](#)". *Ara*.
86. CARDÚS, Salvador (2016-04-04). "[Lliures, és a dir, discrepants](#)". *Ara*.
87. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2013-07-21). "[Llengua i estat](#)". *El Punt Avui*.
88. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2014-05-15). "[Tota una altra cosa](#)". *Nació Digital*.
89. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2017-06-18). "[Llengua, batalla perduda?](#)". *El Punt Avui*.
90. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2017-07-29). "[Aeroport: la llengua absent](#)". *El Món*.
91. CASALS, Teresa (2013-02-04). "[Sobirania i llengua](#)". *Nació Digital*. També publicat al [blog de Reagrupament.cat](#).
92. CASALS, Teresa (2016-04-11). "[Arguments i no consignes](#)". *Nació Digital*.
93. CASTELLANOS, Carles (2014-09-28). "[ERC i CiU contra la normalització del català](#)". *Llibertat.cat*. Publicat posteriorment (2014-09-30) a *Núvol*, amb el títol "[Ara és l'hora](#)".
94. CLOTET, Jaume (2012-10-10). "[L'Estat català i la llengua castellana](#)". *El Singular Digital*.
95. CLOTET, Jaume (2012-10-24). "[Letònia i la llengua catalana](#)". *El Punt Avui*.
96. CLOTET, Jaume (2012-11-05). "[Sobiranisme econòmic i sobiranisme cultural](#)". *El Singular Digital*.
97. COLL, Joaquim (2014-02-19). "[Sobre el sobtat amor al castellà](#)". *El Periódico*.
98. COLL, Joaquim (2016-04-07). "[Un feixisme encobert](#)". *El Periódico*.
99. COLOMER, Miquel (2014-10-24). "[Parlem de llengua oficial](#)". *El Matí Digital*.
100. COLOMINES, Agustí (2018-01-01). "[Refer la catalanitat](#)". *El Nacional*.
101. COMADIRA, Narcís (2016-04-09). "[La llengua](#)". *Ara*.
102. COMADIRA, Narcís (2016-06-03). "[L'enemic](#)". *Ara*.
103. CONTELL, A. (2013-10-02). "[Més ençà i enllà de l'oficialitat](#)". *Llibertat.cat*. Publicat anteriorment a *La Veu* 105.
104. COROMINES, Diana (2017-04-04). "[Koiné, plenament vigent](#)". *Racó català*.
105. COT, Salvador (2012-10-08). "[Despolititzem el castellà](#)". *Nació Digital*.
106. COT, Salvador (2016-04-02). "[Catalanisme sense català](#)". *El Punt Avui*.
107. CRUSET, Josep (2016-04-07). "[Koiné](#)". *Diari de Tarragona*.
108. CRUZ, Pol (2016-04-06). "[Més enllà de l'oficialitat](#)". *Nació Digital*.
109. CUESTA, Albert (2015-04-30). "[En tecnologia, el bilingüisme mata](#)". *Ara*.
110. CULLA, Joan B. (2016-04-14). "[Lo siento, pero no](#)". *El País*.
111. CUYÀS, Manuel (2015-05-24). "[El futur del català](#)". *El Punt Avui*. Publicat també a [ReusDigital.cat](#).
112. CUYÀS, Manuel (2016-04-06). "[El manifest de la llengua](#)". *El Punt Avui*.
113. CUYÀS, Manuel (2016-04-07). "[Colonització involuntària](#)". *El Punt Avui*.

114. DALMAU, Antoni (2016-04-15). "[L'emperador va nu](#)". *Regió 7*. Publicat posteriorment (2016-04-16). "[L'emperador va nu](#)". *Diari de Girona*.
115. DAURA, Antoni (2015-02-07). "Llengües oficials". *Regió 7*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
116. DE DALMASES, Francesc (2015-01-24). "[Amb llengua!](#)". *El Singular Digital*.
117. DE TORO, Suso (2016-04-29). "[La llengua de la República](#)" / "[La lengua de la República](#)" / "[The language of the Republic](#)". *Ara*.
118. DE YZAGUIRRE, Lluís (2012-11-03). "[Les llengües de la República catalana](#)". *Vilaweb*.
119. DE YZAGUIRRE, Lluís (2012-11-21). "[República indígena, bolxevic o ELA](#)". *Vilaweb*.
120. DE YZAGUIRRE, Lluís (2013-05-31). "[El realisme del senyor Toni Soler](#)". *Vilaweb*.
121. DE YZAGUIRRE, Lluís (2013-06-08). "[#burkaMutila #castellàMutila](#)". *Vilaweb*.
122. DE YZAGUIRRE, Lluís (2014-05-05). "[El turista Jordi Cañas a l'illa de Robinson Crusoe](#)". *Vilaweb*.
123. DE YZAGUIRRE, Lluís (2014-06-04). "[Iguals davant la llei? No, gràcies!](#)". *Vilaweb*.
124. DE YZAGUIRRE, Lluís (2015-05-07). "[Les fal·làcies del 55%](#)". *Vilaweb*.
125. DE YZAGUIRRE, Lluís (2016-04-06). "[El debat de la llengua: de bat a bat](#)". *El Periódico*.
126. DEL POZO, Raúl (2014-07-23). "[Castellano y República Catalana](#)". *El Mundo*.
127. DEULONDER, Xavier (2012-05-28). "[Contra el castellà](#)". *E-notícies*.
128. DEULONDER, Xavier (2012-12-17). "[El ministre Wert i jo](#)". *E-notícies*.
129. DEULONDER, Xavier (2016-04-04). "[Sobre el manifest de Koiné](#)". *E-notícies*.
130. DOMINGO, Oriol (2016-04-07). "[Editorial lamentable de "La Vanguardia" que discrimina el català](#)". *Avantguarda.cat*.
131. DORIA, Sergi (2016-04-11). "[El fuego amigo del búnker](#)". *ABC*.
132. DURAN, Enric (2016-03-30). "[Més avisos contra el bilingüisme a la República catalana](#)". *Lliure i Millor*.
133. DURAN, Enric (2016-04-13). "[Lingüista de carrer aclaparat pel pes dels manifestos](#)". *Lliure i Millor*.
134. ENRIC LÓPEZ, Carles (2016-08-24). "[¿Exterminando el castellano en la futura Cataluña?](#)". *Crónica Global*.
135. ENRIC, Carles (2015-08-29). "[¿El castellano será oficial?](#)". *Crónica Global*.
136. ESCARTÍN, Eduard (2016-04-15). "[Koiné o hubris](#)". *La Razón*.
137. ESCUDER, Òscar (2015-07-31). "[Votar independència és votar llengua](#)". *Vilaweb*.
138. ESCUDER, Òscar (2016-09-08). "[La llengua catalana i la independència](#)". *Vilaweb*.
139. ESCULIES, Joan (2016-04-08). "[Eamon De Valera i el català](#)". *Ara*.
140. ESPOT, Santiago (2014-04-12). "[L'espanyol, llengua oficial?](#)". *Nació Digital*.

141. ESPOT, Santiago (2014-04-29). "[Junqueras hi torna amb l'espanyol](#)". *Nació Digital*.
142. ESPOT, Santiago (2015-12-02). "[La llengua no importa](#)". *Nació Digital*.
143. ESPOT, Santiago (2016-04-19). "[Koiné? Endavant!](#)". *Nació Digital*.
144. ETXEARTE, Odei (2013-07-03). "[Sóc de 'Santako', no imbècil](#)". *Vilaweb*.
145. ETXEARTE, Odei A. (2014-08-27). "[Autoodi lingüístic](#)". *El Singular Digital*.
146. FABÀ, Albert (2016-03-21). "[Cooficialitat del castellà i extinció del català?](#)". *Lliure i millor*.
147. FABÀ, Albert (2016-04-07). "[Llums i ombres d'un manifest](#)". *Lliure i millor*.
148. FABÀ, Albert (2016-04-16). "[Ja s'ha extingit, el català?](#)". *Lliure i Millor*.
149. FABÀ, Albert (2016-05-20). "[Ensopegar dos cops amb la mateixa pedra](#)". *Lliure i Millor*. Disponible també [aquí](#).
150. FÀBREGA, Jaume (2015-02-27). "[Estatus de les llengües en una Catalunya independent](#)". *Diari de Girona*.
151. FACKY, Zoe (pseudònim) (2016-05-09). "[Neurosi i esquizofrènia identitàries: uns i altres catalans](#)". *Endavant*.
152. FARGUELL, Jaume (2016-05-18). "[Llengua i sobirania](#)". *Regió 7*.
153. FARINYES, Ignasi (2014-04-24). "[Mal de llengües](#)". *Núvol*.
154. FARINYES, Ignasi (2016-04-10). "[La llengua pròpia de la república](#)". *Núvol*.
155. FARINYES, Ignasi (2016-06-10). "[Protectorats lingüístics i altres paternalismes](#)". *Núvol*.
156. FERNÁNDEZ, Josep-Anton (2014-05-29). "[El català, qüestió d'estat](#)". *El Punt Avui*.
[Publicat també](#) a la pàgina web de Plataforma per la Llengua.
157. FERNÁNDEZ, Josep-Anton (2015-07-06). "[Quin futur per als Estudis Catalans?](#)". *Núvol*.
158. FERNÁNDEZ, Nicolasa (2016-04-11). "[El castellanoparlant instrumentalitzat](#)". *Vilaweb*.
159. FERNÁNDEZ, Nicolasa (2016-04-30). "El castellanoparlante instrumentalizado". *Diari de Tarragona*. No disponible.
160. FERRER, Josep (2013-06-26). "[El català i la llei de la gravetat](#)". *Vilaweb*.
161. FINA, Xavier (2015-09-24). "[Un èxit català, un fracàs espanyol, una amenaça global](#)". *Ara*.
162. FONALLERAS, Josep M. (2016-04-05). "[L'esca de res](#)". *El Periódico*.
163. FONALLERAS, Josep M. (2016-04-15). "[De manifestos](#)". *El Punt Avui*.
164. FONALLERAS, Josep Maria (2015-07-31). "[La llengua](#)". *El Punt Avui*.
165. FONALLERAS, Josep Maria (2016-04-01). "[Agonia](#)" / "[Agonía](#)". *El Periódico*.
166. FONOLLOSA, Joan (2016-06-16). "[La proposta de Constituïm \(2\): la llengua](#)". *Unilateral.cat*.
167. FONT, Joan (2016-04-23). "[El manifiesto Koiné](#)". *El Mundo*.

168. FONT, Pere Lluís (2013-08-28). "[Sobre nació i llengua, encara](#)". *El Punt Avui*.
169. FORN, Iu (2012-03-25). "[Espanyolisme en català](#)". *Ara*.
170. FORN, Iu (2016-04-06). "[És racista el Manifest Koiné sobre la llengua?](#)". *El Nacional*.
171. FRANQUESA, Ester (2016-04-06). "[El nou estat, entorn favorable per a la llengua catalana](#)". *Ara*.
172. FRANQUESA, Ester (2016-04-19). "[La fortalesa fràgil del català després de 33 anys](#)". *Lliure i Millor*.
173. FULQUET, Josep Maria (2016-04-10). "[Els escriptors, la llengua, la cultura](#)". *Núvol*.
174. FUSTER-FABRA, José María (2016-04-06). "[El patio de colegio](#)". *La Razón*.
175. GABANCHO, Patricia (2016-04-11). "[Jo he firmat el manifest Koiné](#)". *Núvol*.
176. GALVES, Jordi (2017-01-03). "[El català és lleig](#)". *El Nacional*.
177. GARCIA, Raül (2016-04-12). "[La llengua de l'estat sense estat encara](#)". *El Punt Avui*.
178. GELI, Carles (2016-08-25). "[Llengua catalana, manifesta't!](#)". *El País*.
179. GENDRAU, Pere (2016-04-04). "[El castellà també és d'aquí](#)". *Nació Digital*.
180. GIFREU, Josep (2016-04-07). "[L'estatus del català](#)". *El Punt Avui*.
181. GIL, Carme-Laura (2015-05-07). "[La llengua: infraestructura d'estat](#)". *Vilaweb*.
182. GIMÉNEZ, Roberto (2016-04-07). "[Koiné es el síntoma de la neurosis nacionalista](#)". *Crónica Global*.
183. GIMÉNEZ, Roberto (2016-04-10). "[La lengua, la 'llengua' y el 'cony' de Koiné](#)". *Crónica Global*.
184. GIMÉNEZ-Salinas, E. (2016-04-15). "[Perdre el diàleg](#)". *Ara*.
185. GOMÀ, Enric (2012-02-29). "[¡Viva Cataluña libre, repámpanos!](#)". *Ara*.
186. GRANELL, Francesc (2016-04-09). "[Una inquietant radicalització](#)". *La Vanguardia*.
187. GRAU, Pere (2016-03-23). "[L'estatus del castellà a una Catalunya independent](#)". *El matí.cat*.
188. Grup d'Estudi de les Llengües Amenaçades (GELA) (2014-10-27). "[El silenci](#)". *Vilaweb*.
189. GUIA, Josep (2012-11-12). "[El català perifèric](#)". *El Punt Avui*.
190. GUTIÉRREZ, Àlex (2016-04-24). "[Dues tergiversacions per explicar la situació lingüística a Catalunya](#)". *Ara*.
191. HERNÁNDEZ, Enric (2016-04-02). "[La María i el 'Tea Party' sobiranista](#)". *El Periódico*.
192. HERNÁNDEZ, Enric (2017-05-23). "[El que sí que diu la 'lleï de desconexió'](#)". *El Periódico*.
193. IAIA TONETA (2016-04-13). "[Preservar l'ús de la llengua](#)". *DiariCatalà.cat*.
194. JOAN, Bernat (2012-10-10). "[Oficialitat asimètrica](#)". *Vilaweb*.
195. JOAN, Bernat (2012-10-26). "[Oficialitat asimètrica](#)". *El Triangle* 1.082.

196. JORBA, Rafael (2016-04-12). "[Bilingüisme intel·ligent](#)" / "[Bilingüismo inteligente](#)". *La Vanguardia*.
197. JOU, Lluís (2012-04-01). "[No hi renunciem abans d'hora](#)". *Ara*.
198. JULIANA, Enric (2016-04-03). "[Universos paralelos](#)". *La Vanguardia*.
199. JUNQUERAS, Oriol (2012-10-08). "[El castellà i la República catalana](#)". *El Periódico*.
200. JUNQUERAS, Oriol (2014-04-17). "[La llengua dels meus amics, de la meva gent](#)". *El Periódico*. [Versió en castellà](#).
201. JUNQUERAS, Oriol (2018-01-17). "[Oportunitats multilingües](#)". *El Nacional*.
202. JUNYENT, Carme (2013-02-01). "[Les llengües en la Catalunya independent \(1\)](#)". *Som Anoia*. No disponible.
203. JUNYENT, Carme (2013-02-08). "[Les llengües en la Catalunya independent \(2\)](#)". *Som Anoia*. No disponible.
204. JUNYENT, Carme (2013-06-20). "[Les llengües en la Catalunya independent](#)". *Vilaweb*.
205. JUNYENT, Carme (2015-12-22). "[De sumes i restes](#)". *Vilaweb*.
206. JUNYENT, M. Carme (2015-09-23). "[Catalunya no és un país bilingüe](#)". *La taula rodona*.
207. JURADO, Pere (2016-04-19). "[Koiné i la nostra 'white trash'](#)". *Endavant*.
208. LE BIHAN, Joan Pere (2015-11-23). "[Ús de la llengua? Mirem cap a una altra banda](#)". *Lliure i Millor*.
209. LE BIHAN, Joan-Pere (2017-04-04). "[La bomba del manifest Koiné un any després](#)". *L'Unilateral*.
210. LLADONET, Joan (2012-10-29). "[Programar el castellà com a llengua cooficial, greu errada de CiU](#)". *Indirecte.cat*.
211. LLADONET, Joan (2013-05-14). "[Si el Principat decideix constituir-se en estat, l'espanyol no pot ser cooficial](#)". *Indirecte.cat*.
212. LLADONET, Joan (2016-04-04). "[Mantenir la situació actual del català, després de la independència, és condemnar-lo a desaparèixer](#)". *Diari de Balears*.
213. LLANSANA, Marina (2014-02-02). "[Súmate](#)". *El Punt Avui*.
214. LLUÍS, Joan-Lluís (2012-12-09). "[La llengua espanyola en una Catalunya independent](#)". *El Punt Avui*.
215. LLUÍS, Joan-Lluís (2015-04-27). "[La gran absent](#)". *Vilaweb*.
216. LLUÍS, Joan-Lluís (2016-05-01). "[La quimera de les llengües cooficials](#)". *Presència, El Punt Avui*.
217. LO CASCIO, Paola (2016-04-03). "[Un manifest. I un pronunciament necessari](#)". *El País*.
218. LÓPEZ DE LERMA, Josep (2016-04-18). "[El manifest Koiné](#)". *Diari de Girona*.

219. LÓPEZ, Dídac (2013-07-16). "[D'oficialitats i llengües](#)". *Llibertat.cat*.
220. LÓPEZ, Héctor (2013-03-20). "[Misèries dels catalans](#)". *El Punt Avui*.
221. LÓPEZ, Hèctor (2013-08-21). "[La llengua oficial](#)". *El Punt Avui*.
222. LÓPEZ, Hèctor (2016-04-30). "[Els tabús](#)". *El Punt Avui*.
223. LÓPEZ, Jaume (2013-05-29). "[El debat de la llengua en tres dimensions](#)". *Ara*.
224. LORENTE, Mercè; REQUENA, Dolors; VIRGILI, Josep Maria; DE YZAGUIRRE, Lluís (2016-07-15). "[Oficialitat de dues velocitats](#)". *L'Unilateral*.
225. LUQUE SÁNCHEZ, Pau (2016-04-11). "[Lluites koinistes](#)". *El País*.
226. LUQUE, Pau (2016-04-12). "[Luchas koinistas](#)". *El País*.
227. MARC-ÁLVARO, Francesc (2016-04-11). "[Autogols i llengües](#)" / "[Autogoles y lenguas](#)". *La Vanguardia*.
228. MARCO, Francesc (2014-03-12). "[Idees de llengua i futur](#)". *Tornaveu*.
229. MARCO, Rafel (2016-04-17). "[¡Bones tardes, amics meus tots!](#)". *Lliure i Millor*.
230. MARFANY, Jaume (2015-11-12). "[El castellà oficial en un Estat independent? \(1\)](#)". *LlobregatDigital.cat*.
231. MARFANY, Jaume (2015-11-13). "[El castellà oficial en un Estat independent? \(i 2\)](#)". *LlobregatDigital.cat*.
232. MARFANY, Jaume (2016-04-08). "[Manifest Koiné, una pedra a la sabata](#)". *Tribuna.cat*.
233. MARFANY, Jaume (2016-04-15). "[Koiné... El castellà llengua oficial?](#)". *Tribuna.cat*.
234. MARFANY, Jaume (2016-05-26). "[Què implicaria que el castellà fos oficial en una Catalunya independent?](#)". *L'Unilateral*.
235. MARFANY, Jaume (2017-05-04). "[El bilingüisme d'Esplugues i el futur](#)". *Racó Català*.
236. MARÍ, Xavier (2015-01-22). "[Per què el castellà ha de ser oficial?](#)". *El Punt Avui*.
237. MÁRQUEZ, Xavi (2016-04-06). "[Promoure i preservar](#)". *El Periódico*.
238. MARTÍ, Albert (2012-10-08). "[Oficialitat del castellà, i si ho parlem més endavant?](#)". *Cataloniadirect*.
239. MARTÍ, Fèlix (2013-06-21). "[Llengua i constitució catalana](#)". *Tribuna.cat*.
240. MARTÍ, Fèlix (2016-04-20). "[La mala salut de la llengua catalana](#)". *Tribuna.cat*.
241. MARTÍ, Jordi (2016-04-10). "[Sociolingüística: una eina crítica](#)". *Núvol*.
242. MARTÍ, Tomeu (2016-07-01). "[L'estat propi, l'única garantia per a la llengua catalana](#)". *Diari de Balears*.
243. MARTÍNEZ, Lluís (2016-04-13). "[Manifestos](#)". *El Punt Avui*.
244. MARTÍNEZ, Pamela (2016-04-06). "[El bilingüisme és un escull?](#)". *Diari català*.

245. MARTÍNEZ, Xavier; CABRERA, Lluís (2016-03-31). "[Colons impurs en la nova República](#)", "[Colonos impuros en la nueva República](#)". *El Periódico*.
246. MENGUAL, Vicenç (2012-03-20). "[L'única llengua oficial, a Catalunya, és la catalana](#)". *Som Notícia*. No disponible. Disponible a *Racó Català*.
247. MENGUAL, Vicenç (2016-12-04). "[Imagineu](#)". *LaSageta.net*.
248. MENGUAL, Vicenç (2017-09-10). "[Castellà oficial? No ens cal la independència](#)". *Diari de Girona*.
249. MIRÓ, David (2013-05-20). "[Entre Pla i Alzamora](#)". *Ara*.
250. MOLINÉ, Pere (2016-04-19). "[Irlanda, Bielorrússia, Andorra i el poc futur del català](#)". *Fòrum.ad*.
251. MOLINER, Empar (2015-01-29). "[La llengua cooficial](#)". *Ara*.
252. MOLINER, Empar (2016-04-07). "[Consideracions al manifest del Grup Koiné](#)". *Ara*.
253. MOLINER, Empar (2016-04-11). "[Escalfabraguetes](#)". *Ara*.
254. MONNER, Anton (2016-04-30). "[D'una vella a una nova Catalunya](#)". *Diari de Tarragona*.
255. MORÁN, Gregorio (2016-04-09). "[El neofeixisme lingüístic](#)" / "[El neofascismo lingüístico](#)". *La Vanguardia*. També disponible [aquí](#).
256. MORENO, Francesc (2012-03-04). "[La 'polémica' sobre el castellano en Catalunya](#)". *Eldebat.cat*.
257. MORENO, Francesc (2016-04-04). "[Koiné, el poli malo](#)". *Crónica Global*.
258. MORENO, Juan Carlos (2015-04-03). "[És la cooficialitat, cavallers, és la cooficialitat](#)". *Vilaweb*.
259. MUÑOZ, Jordi (2016-06-07). "[El català, única llengua oficial? Els costos per a l'independentisme del debat de Koiné](#)". *Crític*.
260. MUÑOZ, Josep M. (2013-11-03). "[Una notícia exagerada?](#)". *Núvol*.
261. MURGADES, Josep (2013-01-30). "[Disposats a què?](#)". *El Punt Avui*.
262. NÀCHER, David; SOLÉ, Víctor (2013-10-21). "[Sí al castellà a la nova Catalunya](#)". *Finestra d'oportunitat*.
263. NOLLA, Jaume (2015-04-05). "[Llengua oficial](#)". *El Punt Avui*.
264. OBRADOR, Ramón (2016-04-08). "[Pureza catalana](#)". *El Mundo*.
265. OLLER, Joan (2016-04-02). "[Treure la llengua](#)". *El Periódico*.
266. ORTA, Josep Maria (2016-04-11). "[Defensa del castellà](#)". *E-Notícies*.
267. ORTEGA, Rudolf (2015-02-02). "[El castellà en una Catalunya independent](#)". *El País*, edició catalana.
268. ORTEGA, Rudolf (2015-03-01). "[L'arxiu català-valencià-balear](#)". *El País*.

269. ORTEGA, Rudolf (2016-04-02). "[Rescatar el bilingüisme](#)". *El País*.
270. ORTEGA, Rudolf (2016-04-10). "[Rescatar el bilingüisme \(i 2\)](#)". *El País*.
271. ORTEGA, Rudolf (2016-04-17). "[Baralles de lingüistes en el fang](#)". *El País*.
272. ORTEGA, Rudolf (2016-09-11). "[Gaspaxo de bilingüisme](#)". *El País*.
273. ORTEGA, Rudolf (2016-09-18). "[Castellà llengua oficial? Sens dubte](#)". *El País*.
274. ORTEGA, Rudolf (2017-04-05). "[Koiné en temps de postveritat](#)". *El País*.
275. ORTEGA, Rudolf (2017-05-24). "[Sense llengües oficials](#)". *El País*.
276. ORTEGA, Rudolf (2017-09-13). "[Pacte de llengües](#)". *El País*.
277. ORTEGA, Rudolf (2018-01-03). "[El Rubicó del catalanisme](#)". *El País*.
278. OTAMENDI, Martxelo (2016-04-03). "[Cartes creuades: les llengües de la república catalana. Carta de Martxelo Otamendi a Vicent Partal](#)". *Vilaweb*.
279. PALAU, Carles (2012-10-08). "[La llengua l'endemà de la independència](#)". *El Singular Digital*.
280. PÀMIES, Sergi (2016-04-15). "[Vigència del manifest](#)" / "[Vigencia del manifiesto](#)". *La Vanguardia*.
281. PARTAL, Vicent (2012-03-09). "[Independents per què?](#)". *Vilaweb*.
282. PARTAL, Vicent (2012-10-09). "[La Catalunya ucraïnesa: un perill](#)". *Vilaweb*.
283. PARTAL, Vicent (2012-11-08). "[La llengua, més enllà de la República](#)". *Vilaweb*.
284. PARTAL, Vicent (2013-05-13). "[La meua proposta: cap llengua oficial](#)". *Vilaweb*.
285. PARTAL, Vicent (2014-06-23). "[El tabú de la llengua](#)". *Vilaweb*.
286. PARTAL, Vicent (2014-10-06). "[El tabú de la llengua](#)". *Vilaweb*.
287. PARTAL, Vicent (2015-01-29). "[El preu de la independència?](#)". *Vilaweb*.
288. PARTAL, Vicent (2015-02-02). "[No calen tantes renúncies...](#)". *Vilaweb*.
289. PARTAL, Vicent (2015-02-09). "[El \(fals\) debat sobre l'essencialisme](#)". *Vilaweb*.
290. PARTAL, Vicent (2016-04-03). "[Cartes creuades: les llengües de la república catalana. Carta de Vicent Partal a Martxelo Otamendi](#)". *Vilaweb*.
291. PARTAL, Vicent (2016-04-06). "[No tot s'hi val, senyor Rabell](#)". *Vilaweb*.
292. PARTAL, Vicent (2017-04-24). "[El català és una nosa?](#)". *Vilaweb*.
293. PARTAL, Vicent (2017-08-30). "[La transitorietat i la nació](#)". *Vilaweb*.
294. PASTOR, Carlos (2016-04-13). "[Follar en catalán](#)". *Crónica Global*.
295. PÉREZ, Carmen (2013-06-09). "[No pas en nom meu](#)". *Vilaweb*.
296. PÉREZ, Carmen (2013-10-08). "[Etiquetes que fan mal](#)". *Vilaweb*.
297. PIQUÉ, Antoni Maria (2012-02-28). "[El català, sisplau, el català](#)". *El Singular Digital*.
298. PIQUÉ, Eva (2015-02-01). "[La cooficialitat té un preu](#)". *Nació Digital*.

299. PLA NUALART, Albert (2015-02-07). "[Un antídoto contra l'optimisme sobre la salut del català](#)". *Ara*.
300. PLA NUALART, Albert (2017-05-27). "[L'estratègia i la llengua pròpia](#)". *Ara*.
301. PLA, Albert (2012-03-18). "[L'abraçada de l'ós](#)". *Ara*.
302. PLA, Albert (2012-05-21). "[Contra el monolingüisme](#)". *Ara*.
303. PLA, Albert (2013-05-16). "[Plenament cooficial?](#)". *Ara*.
304. PLA, Albert (2013-05-19). "[Som tan diferents?](#)". *Ara*.
305. PLA, Albert (2016-03-14). "[Jugant sempre en camp contrari](#)". *Ara*.
306. PLA, Albert (2016-03-30). "[Una veritat tan inoportuna com necessària](#)". *Ara*.
307. PLA, Albert (2016-04-10). "[L'abecé de la sociolingüística](#)". *Ara*.
308. PLA, Albert (2016-04-24). "[Lectura sociològica d'un exabrupte](#)". *Ara*.
309. PLANS, Vicenç (2016-04-12). "[Com defensar la llengua catalana](#)". *E-notícies*.
310. PLANTADA, Esteve (2016-04-09). "[La sensatesa necessària del grup Koiné](#)". *Nació Digital*.
311. Plataforma per la Llengua (2013-08-29). "[No volem un país plurilingüe, sinó individus plurilingües](#)". *El Periódico*.
312. PUENTE, Arturo (2015-09-21). "[Etnicisme invers](#)". *Nació Digital*.
313. PUENTE, Arturo (2016-02-22). "[Una batalla cultural contra la demanda de drets polítics](#)". *Nació Digital*.
314. PUEYO, Miquel (2016-04-17). "[Cui prodest?](#)". *Segre*.
315. PUIG, Miquel (2015-09-24). "[Especial respecte i protecció](#)". *Ara*.
316. PUIG, Valentí (2016-04-06). "[El 'mètode Koiné'](#)". *El País*.
317. PUIGDEBALL, Maite (2013-10-02). "[Els nous parlants](#)". *Núvol*.
318. PUIGDEBALL, Ponç (2016-04-13). "[El deliri continua](#)". *El País*.
319. PUIGJANER, Josep Maria (2013-11-12). "[Cap aversió a la llengua castellana](#)". *La Vanguardia*.
320. PUIGPELAT, Francesc (2012-11-02). "[El gir copernicà respecte al castellà](#)". *Nació Digital*.
321. PUIGPELAT, Francesc (2014-03-06). "[Junqueras i el castellà](#)". *Nació Digital*.
322. PUIGPELAT, Francesc (2015-02-05). "[Per què el castellà ha de ser oficial](#)". *Nació Digital*.
323. PUIGPELAT, Francesc (2016-04-07). "[Les llengües dels catalans](#)". *Nació Digital*.
324. PUIGVERD, Antoni (2016-04-11). "[Llengua: sumar o restar](#)". *La Vanguardia*.
325. PUJADES, Pius (2016-05-01). "[Llengua i convivència](#)". *El Punt Avui*.
326. PUJOL, Andreu (2016-04-12). "[Sobre llengües oficials](#)". *El Periódico*.

327. PUJOL, Fèlix (2016-04-04). "[Que ningú no prengui mal](#)". *Diari de Girona*.
328. PUJOL, Miquel (2016-04-12). "[El déu iber Reliskandus, o l'extraordinària inoportunitat del manifest del Grup Koiné](#)". *Racó Català*.
329. PUJOLAR, Joan; BRANCHADELL, Albert; CODÓ, Eva; CORONA, Víctor; FABÀ, Albert; GONZÁLEZ, Isaac; MARTÍNEZ, Roger; MOYER, Melissa G.; PRADILLA, M. Àngel; PUIGDEVALL, Maite; RIERA, Elvira; ROMERO, Eunice; SOLÉ, Joan; SOLÉ, Mercè; VILA, F. Xavier (2016-04-05). "[Precisions al manifest del grup Koiné](#)". *Ara*.
330. PUNSODA, Anna (2016-04-11). "[Atrapats en el passat](#)". *Nació Digital*.
331. PUNTÍ, Jordi (2016-04-15). "[La tribu i la polis](#)" / "[La tribu y la polis](#)". *El Periódico*.
332. QUINTÀ, Alfons (2016-05-17). "[La discriminació lingüística de l'independentisme](#)". *Diari de Girona*.
333. RAHOLA, Pilar (2016-04-12). "[El manifest](#)" / "[El manifiesto](#)". *La Vanguardia*.
334. RAMONEDA, Josep (2016-04-05). "[Llengües per compartir](#)". *Ara*.
335. RESINA, Joan Ramon (2012-03-06). "[Catalunya, ¿do de llengua?](#)". *Ara*.
336. RIBERA, Carles (2015-02-23). "[Hi ha que ser bilingües, clar](#)". *El Punt Avui*.
337. RICARD, Francesc (2017-06-27). "[De prudències i esperances: el català, la nostra llengua de cada dia](#)". *Anoia Diari*.
338. RIERA, Elvira (2012-10-20). "[Llengua oficial, llengua pròpia, llengua comuna](#)". *Ara*.
339. RIERA, Miquel (2016-04-13). "[Qui té por de la llengua?](#)". *El Punt Avui*.
340. RIERA, Miquel (2016-05-01). "[Un manifest ben encertat](#)". *Presència, El Punt Avui*.
341. RIUS, Xavier (2016-04-10). "[Sobiranisme Froilán](#)". *E-Notícies*.
342. RIUS, Xavier (2016-04-12). "[Els errors del Manifest](#)". *E-Notícies*.
343. RIVEROLA, Emma (2016-04-04). "[Insults de saldo](#)". *El Periódico*.
344. RIVEROLA, Emma (2016-04-06). "[El català i TV3](#)". *El Periódico*.
345. ROBLES, Antonio (2016-06-06). "[Racismo cultural encubierto](#)". *El Mundo*.
346. ROBLES, Antonio (2017-02-15). "[La Ley de Lenguas: el manifiesto Koiné](#)". *Periodista Digital*.
347. RODRÍGUEZ, José (2016-03-30). "[Petita reflexió sobre les llengües de la república catalana](#)". *Vilaweb*.
348. RODRÍGUEZ, José (2016-04-02). "[No som colons, ni voluntaris ni involuntaris](#)". *Vilaweb*.
349. RODRÍGUEZ, José (2016-04-06). "[Sense etiquetes ni historicismes](#)". *El Periódico*.
350. RODRÍGUEZ, Jose (2016-04-13). "[Qüestió de confiança](#)". *Nació Digital*.
351. RODRÍGUEZ, Jose (2017-05-26). "[No és la llengua, són els codis](#)". *L'Unilateral*.
352. RODRÍGUEZ, Oti (2016-03-31). "[Una sola lengua para un solo pensamiento](#)". *ABC*.

353. RODRÍGUEZ, Oti (2016-04-07). "[Contra la lengua, tijera](#)". *ABC*.
354. ROIG, Xavier (2012-03-15). "[Ningú altre ho farà](#)". *Ara*.
355. ROIG, Xavier (2017-07-21). "[El català? Vostès mateixos](#)". *Ara*.
356. ROJALS, Marta (2016-04-04). "[El castellà és una llengua, el català és una polèmica](#)". *Vilaweb*.
357. ROJALS, Marta (2016-04-09). "[Un idioma indefens de 500 milions de parlants](#)". *Ara*.
358. ROMEU, Josep (2012-10-20). "[Prioritzar l'eficàcia davant del purisme](#)". *Diari Gran del Sobiranisme*.
359. ROMEU, Xavier (2015-06-27). "[Oficialitat-cooficialitat: una polèmica actual](#)". *Llibertat.cat*. (Article original: *Avui*, 07-04-1978).
360. ROSSICH, Albert (2013-06-14). "[L'oficialitat de les llengües en la Catalunya independent](#)". *Ara*.
361. ROURE, Eduard (2016-05-01). "[Cosos que no serem](#)". *Segre*.
362. ROYO, Jesús (2016-04-05). "[¿Ser monolingües? Vale, pero todos](#)". *La Voz Libre*.
363. RUANA, Josep (2015-09-24). "[La recepta d'un kebab](#)". *La taula rodona*.
364. RUIZ-TRILLO, Daniel (2015-10-29). "[Un nou estat per la llengua](#)". *Racó Català*.
365. SABALLS, Martí (2016-04-08). "[El castellà](#)". *Diari de Girona*.
366. SABATÉ, Carles (2016-04-02). "[No estem preparats per al monolingüisme](#)". *El Punt Avui*.
367. SÁEZ, Albert (2016-04-01). "[Koiné, serà que no](#)", "[Koiné, va a ser que no](#)". *El Periódico*.
368. SALA, Xavier (2013-05-20). "[Especulació sobre les llengües](#)". *El Punt Avui*.
369. SÁLMON, Álex (2016-04-10). "[El normalizado bilingüismo de los catalanes sin Koiné](#)". *El Mundo*.
370. SALVANS, Aleix (2015-09-23). "[Primus inter pares](#)". *La taula rodona*.
371. SALVANS, Aleix (2016-04-20). "[De Koinés i de cabres](#)". *Endavant*.
372. SÁNCHEZ, Cristina (2016-04-10). "[Treure la llengua](#)" / "[Sacar la lengua](#)". *La Vanguardia*.
373. SÁNCHEZ, Fernando (2016-04-14). "[El manifest ultra](#)". *E-notícies*.
374. SÁNCHEZ-Gijón, Antonio (2016-04-28). "[El catalán bien. Y el castellano también](#)". *Capital Madrid*.
375. SANCHIS, Vicent (2013-09-23). "[Debats accelerats](#)". *Nació Digital*.
376. SANCHIS, Vicent (2015-02-01). "[El bilingüisme mata](#)". *El Punt Avui*.
377. SANCHIS, Vicent (2015-12-14). "[Travallengua català](#)". *El Punt Avui*.
378. SANCHIS, Vicent (2016-04-06). "[Disculpi, podem parlar del català?](#)". *El Món*.

379. SANCHIS, Vicent (2016-04-07). "[Acabar amb la substitució](#)". *El Punt Avui*.
380. SANCHIS, Vicent (2016-04-10). "[El gran Aracil](#)". *El Punt Avui*.
381. SANCHIS, Vicent (2016-04-14). "[Silenci trencat](#)". *El Temps*.
382. SANGLAS, Rossend (2016-05-03). "[Desmuntant Koiné \(I\). El manifest](#)". *Endavant*.
383. SANS, Carles (2016-04-13). "[El uso del catalán](#)". *El Mundo*.
384. SANTAMARÍA, Antonio (2016-04-07). "[El esencialismo lingüístico del Manifiesto del grupo Koiné](#)". *El Viejo topo*.
385. SANVICÉN, Paquita (2016-04-12). "[Koiné: Què trist!](#)". *La Mañana*.
386. SEBASTIAN, Josep M. (2016-04-22). "[La parla oficial](#)". *El Punt Avui*.
387. SERRA, Blanca (2015-06-15). "[Les llengües de la República catalana](#)". *El Punt Avui*.
388. SERRA, Blanca (2016-11-18). "[Les lluites per la llengua: unilateralitat, resistència i lleialtat, i gran consens social](#)". *L'Unilateral*.
389. SERRA, Màrius (2016-04-12). "[El manifest koinec](#)" / "[El manifiesto koinec](#)". *La Vanguardia*.
390. SERVIÀ, Josep Miquel (2012-11-21). "[Carta oberta a Oriol Junqueras](#)". *E-notícies*.
391. SIERRA, Sonia (2016-04-04). "[¿Manifiesto del Grup Koiné? Las personas no son instrumentos](#)". *Economía Digital*.
392. SINTES, Marçal (2015-04-24). "[Mas i el castellà](#)". *El Singular Digital*.
393. SINTES, Marçal (2016-04-03). "[La independència i el castellà](#)". *El Periódico*.
394. SOLÀ, Jordi (2016-07-30). "[Qüestió de llengua](#)". *El Punt Avui*.
395. SOLÀ, Lluís (2012-08-04). "[Declaració sobre la llengua](#)". *Núvol*.
396. SOLANS, José Luis (2016-04-13). "[Ens pretenen enganyar?](#)". *Segre*.
397. SOLÉ I CAMARDONS, Jordi (2016-04-18). "[Rèplica a F. Xavier Vila, sobre el manifest del Grup Koiné](#)". *El Temps*.
398. SOLÉ, Joan (2013-01-23). "[Un objecte lingüístic no identificat?](#)". *Directa 302*.
399. SOLÉ, Jordi (2012-10-26). "[Català, llengua nacional](#)". *El Triangle* 1.082.
400. SOLER, Toni (2012-03-03). "[Sense renunciar a res](#)". *Ara*.
401. SOLER, Toni (2012-03-11). "[Si fos castellanoparlant](#)". *Ara*.
402. SOLER, Toni (2012-05-27). "[Aprenents d'Aguirre](#)". *Ara*.
403. SOLER, Toni (2013-05-26). "[Què diu el teu DNI?](#)". *Ara*.
404. SOLER, Toni (2015-10-07). "[La necessitat de trencar el sostre emocional](#)". *Ara*.
405. SOLER, Toni (2016-04-10). "[Verí, nosa, llengua](#)". *Ara*.
406. SOROLLA, José A. (2016-04-11). "[Mossegar-se la llengua](#)" / "[Morderse la lengua](#)". *El Periódico*.

407. SOTO, Juan (2016-04-01). "[Mein Katalampf: un manifiesto tilda al castellano de lengua de los inmigrantes](#)". *El Confidencial*.
408. STRUBELL, Miquel (2012-10-10). "[Seria irònic que, a la nova Catalunya, el castellà hi fos oficial](#)". *Vilaweb*.
409. STRUBELL, Miquel (2016-04-04). "[Koiné](#)". *Tribuna.cat*.
410. SUBIRATS, Joan (2016-04-09). "[Col·laboradors involuntaris](#)". *El Periódico*.
411. SUREDA, Pol (pseudònim) (2012-10-10). "[Paradoxes](#)". *Racó Català*.
412. SUREDA, Pol (pseudònim) (2012-10-10). "[Per la independència cap al suïcidi sociolingüístic, o Manifiesto a traïció](#)". *Racó Català*.
413. TENA, Toni (2016-04-07). "[Una proposta mancada de realitat](#)". *El Periódico*.
414. TORNER, Rafel (2012-04-17). "[Bilingüisme com a valor identificatiu?](#)". *Ara*.
415. TORRAS, Oriol (2015-02-23). "[Sobre les llengües oficials d'una Catalunya independent](#)". *LlobregatDigital.cat*.
416. TORRENT, Cristina (2016-04-08). "[Coi de manifest](#)". *La Mañana*.
417. TORRES, Oriol (2015-08-11). "[Filòlegs o estadistes](#)". *Racó Català*.
418. TOUTAIN, Ferran (2016-04-28). "[Així estem \(1\)](#)". *El País*.
419. TOUTAIN, Ferran (2016-05-05). "[Així estem \(i 2\)](#)". *El País*.
420. TRALLERO, Manuel (2016-04-17). "[De colonizadores de Cataluña a rusos en los países bálticos](#)". *Crónica Global*.
421. TRESSERRAS, Joan M. (2016-04-27). "[Llengua i cultura](#)" / "[Language and culture](#)". *Ara*.
422. TUBELLA, Imma (2012-03-04). "[Catalunya, país trilingüe](#)". *Ara*.
423. TUDELA, Joan (2015-09-23). "[Oficialitat per a què?](#)". *La taula rodona*.
424. TURULL, Albert (2013-01-01). "Precisions sobre l'oficialitat de la llengua". *Lo Floc*, núm. 204. Riudoms, Centre d'Estudis Riudomencs Arnau de Palomar, 2013; pàgs. 18-21.
425. TURULL, Albert (2014-01-01). "Llengua oficial: tòtem i tabú". *Quaderns Barri de Sant Magí*, núm. 24. Cervera, Associació d'Amics de Sant Magí, 2014; pàgs. 96-97.
426. VALERO, Luís Fernando (2016-04-08). "[La regla de oro de la ética](#)". *Diari de Tarragona*.
427. VALLS, David (2012-11-05). "[L'oficialitat del castellà a Catalunya a debat](#)". *El Singular Digital*.
428. VALLS, David (2013-09-03). "[El català en una Catalunya independent](#)". *Núvol*.
429. VALLVERDÚ, Josep (2015-01-23). "[El català del futur](#)". *El Punt Avui*.
430. VENTURA, Albert (2015-02-23). "[Contra el bilingüisme i d'altres parafilies](#)". *El Singular Digital*.

431. VERA, Esther (2016-04-10). "[A l'Everest millor amb oxigen](#)" / "[Al Everest mejor con oxígeno](#)". *Ara*.
432. VIDAL, Pau (2012-10-18). "[Llengua oficial: un conflicte?](#)". *Vilaweb*.
433. VIDAL, Pau (2012-11-09). "[Castellanocatalanoparlants](#)". *Vilaweb*.
434. VIDAL, Pau (2015-09-23). "[Llengua nacional](#)". *La taula rodona*.
435. VIDAL, Pau (2015-11-04). "[Un silenci estèril](#)". *Vilaweb*.
436. VIDAL, Pau (2015-12-16). "[És lo que hi ha](#)". *Vilaweb*.
437. VIDAL, Pau (2016-04-05). "[Els encanteris del nou estat bilingüe](#)". *Vilaweb*.
438. VIDAL, Pau (2016-04-19). "[Antimpàtics](#)". *Vilaweb*.
439. VIDAL, Pau (2016-05-03). "[Tabuitzar](#)". *Vilaweb*.
440. VIDAL, Pau (2016-06-29). "[Antimpàtics \(2\)](#)". *Vilaweb*.
441. VIDAL, Teo (2013-06-24). "[Catalunya independent=castellà oficial?](#)". *Vilaweb*.
442. VIDAL-FOLCH, Xavier (2016-04-12). "[Catalunya es charnega](#)". *El País*.
443. VIDALHUGUET, Carme (2016-04-07). "[Llengua comuna](#)". *Segre*.
444. VIDALHUGUET, Carme (2016-08-18). "[Un país, una llengua](#)". *Segre*.
445. VIDALHUGUET, Carme (2016-11-17). "[Escrips sobre llengua](#)". *Segre*.
446. VILA, David (2013-06-03). "[Les llengües en un nou Estat català](#)". *Vilaweb*.
447. VILA, F. Xavier (2012-10-30). "[Després de la independència \(1\): l'evolució sociolingüística](#)". *Ara*.
448. VILA, F. Xavier (2012-10-31). "[Després de la independència \(2\): l'estatus jurídicopolític](#)". *Ara*.
449. VILA, F. Xavier (2014-07-31). "[La llengua en el procés d'independència](#)". Blog *Amb certa calma*. Posteriorment (2014-08-14) publicat a *Núvol*.
450. VILA, F. Xavier (2016-01-06). "[Llengua per unitat](#)". *Ara*. Versió en anglès publicada el 2016-01-10 al mateix diari: "[Language for unity](#)".
451. VILA, F. Xavier (2016-04-07). "[A propòsit de l'hebreu modern](#)". *El Punt Avui*. També publicat al diari *Ara* del 2016-04-08 com a [carta a la directora](#).
452. VILA, F. Xavier (2016-04-01). "[Sobre el manifest del grup Koiné](#)". *Ara*.
453. VILA, F. Xavier (2016-05-05). "[Per avançar cap a un model lingüístic propi i sostenible](#)". *El Temps*.
454. VILA, Joan (2012-02-29). "[El castellà i la independència](#)". *Nació Digital*.
455. VILA, Maria (2017-07-03). "[Llengua i república](#)". *Nació Digital*.
456. VILADOT, M. Àngels (2016-05-02). "[Catalunya, nació inclusiva](#)". *El Punt Avui*.
457. VILALTA, Josep A. (2015-02-26). "[De constitucions, llengües i oficialitats](#)". *Llibertat.cat*.

458. VILALTA, Josep A. (2016-02-09). "[Vils lingüistes enfurismats](#)". *Nació Digital*.
459. VILARRUBIAS, Mercè (2013-10-04). "[El español en una Cataluña independiente](#)". *Crónica Global*.
460. VILA-SANJUÁN, Sergio (2016-04-09). "[Antes de Franco](#)". *La Vanguardia*.
461. VILLATORO, Vicenç (2016-04-02). "[2/4: Això també va de llengua](#)". *Ara*.
462. VILLATORO, Vicenç (2016-04-04). "[5/4: El manifest de Koiné ja ha tingut un efecte positiu](#)". *Ara*.
463. VILLATORO, Vicenç (2016-04-10). "[11/4: Diuen que el debat sobre la llengua és inoportú](#)". *Ara*.
464. VOLTAS, Eduard (2012-01-22). "[La tribu o l'estat](#)". *Ara*.
465. VOLTAS, Eduard (2012-02-26). "[En castellà també, sisplau](#)". *Ara*.
466. VOLTAS, Eduard (2012-03-25). "[En castellà també, sisplau \(i 2\)](#)". *Ara*.
467. VOLTAS, Eduard (2013-03-15). "[Anem bé](#)". *Nació Digital*.
468. VOLTAS, Eduard (2013-06-12). "[Ho veig diferent, Carmen](#)". *Vilaweb*.
469. XICOLA, Sílvia (2016-04-02). "[Protegir el català i reconèixer l'arrelament del castellà](#)". *El Periódico*.
470. XICOLA, Sílvia (2016-04-07). "[Sense consens anem al conflicte](#)". *El Periódico*.
471. ZABALLA, Bel (2016-04-07). "[Parlem-ne](#)". *Vilaweb*.
472. ZARZALEJOS, José Antonio (2016-04-10). "[Derives independentistes](#)". *La Vanguardia*.
473. ZARZALEJOS, José Antonio (2016-05-22). "[Llengua, identitat i integritat](#)". *La Vanguardia*.

1.4 Subcorpus d'articles d'opinió: referències (ordre cronològic)

N = 473

1. VOLTAS, Eduard (2012-01-22). "[La tribu o l'estat](#)". *Ara*.
2. BRANCHADELL, Albert (2012-02-20). "[Evitar l'estat fallit](#)". *L'hora*.
3. VOLTAS, Eduard (2012-02-26). "[En castellà també, sisplau](#)". *Ara*.
4. CAPDEVILA, Carles (2012-02-27). "[Debat valent per trencar tabús i sumar](#)". *Ara*.
5. PIQUÉ, Antoni Maria (2012-02-28). "[El català, sisplau, el català](#)". *El Singular Digital*.
6. GOMÀ, Enric (2012-02-29). "[¡Viva Cataluña libre, repámpanos!](#)". *Ara*.
7. VILA, Joan (2012-02-29). "[El castellà i la independència](#)". *Nació Digital*.
8. BUCH, Roger (2012-02-29). "[La llengua del futur Estat Català](#)". *Tribuna.cat*.
9. ALZAMORA, Sebastià (2012-03-01). "[En castellà també, per descomptat](#)". *Ara*.
10. ARENAS, Joaquim (2012-03-01). "[En castellà també, sisplau, o el preu de la independència](#)". *Ara*.
11. SOLER, Toni (2012-03-03). "[Sense renunciar a res](#)". *Ara*.
12. TUBELLA, Imma (2012-03-04). "[Catalunya, país trilingüe](#)". *Ara*.
13. MORENO, Francesc (2012-03-04). "[La 'polémica' sobre el castellano en Catalunya](#)". *Eldebat.cat*.
14. RESINA, Joan Ramon (2012-03-06). "[Catalunya, ¿do de llengua?](#)". *Ara*.
15. PARTAL, Vicent (2012-03-09). "[Independents per què?](#)". *Vilaweb*.
16. BRANCHADELL, Albert (2012-03-11). "[En castellà \(i en anglès\) seriosament](#)". *Ara*.
17. SOLER, Toni (2012-03-11). "[Si fos castellanoparlant](#)". *Ara*.
18. CARDÚS, Salvador (2012-03-12). "[Parlar per parlar](#)". *Ara*.
19. ROIG, Xavier (2012-03-15). "[Ningú altre ho farà](#)". *Ara*.
20. PLA, Albert (2012-03-18). "[L'abraçada de l'ós](#)". *Ara*.
21. MENGUAL, Vicenç (2012-03-20). "[L'única llengua oficial, a Catalunya, és la catalana](#)". *Som Notícia*. No disponible. Disponible a *Racó Català*.
22. VOLTAS, Eduard (2012-03-25). "[En castellà també, sisplau \(i 2\)](#)". *Ara*.
23. FORN, Iu (2012-03-25). "[Espanyolisme en català](#)". *Ara*.
24. CABRÉ, Jordi (2012-03-26). "[Independència, llengua i emocions](#)". *El Punt Avui*.
25. JOU, Lluís (2012-04-01). "[No hi renunciem abans d'hora](#)". *Ara*.
26. TORNER, Rafel (2012-04-17). "[Bilingüisme com a valor identificatiu?](#)". *Ara*.
27. BRANCHADELL, Albert (2012-05-14). "[Quan el monolingüisme no és possible](#)". *Ara*.
28. BRANCHADELL, Albert (2012-05-17). "[Potser no estem tan malament](#)". *El Periódico*.
29. PLA, Albert (2012-05-21). "[Contra el monolingüisme](#)". *Ara*.

30. SOLER, Toni (2012-05-27). "[Aprenents d'Aguirre](#)". *Ara*.
31. DEULONDER, Xavier (2012-05-28). "[Contra el castellà](#)". *E-notícies*.
32. SOLÀ, Lluís (2012-08-04). "[Declaració sobre la llengua](#)". *Núvol*.
33. CAMPS, Magí (2012-09-23). "[¿Cómo se tendrían que articular catalán y castellano en un supuesto Estado catalán?](#)". *La Vanguardia*.
34. BRANCHADELL, Albert (2012-10-08). "[Catalán: 30 años más de vitalidad](#)". *El País*.
35. COT, Salvador (2012-10-08). "[Despolititzem el castellà](#)". *Nació Digital*.
36. JUNQUERAS, Oriol (2012-10-08). "[El castellà i la República catalana](#)". *El Periódico*.
37. MARTÍ, Albert (2012-10-08). "[Oficialitat del castellà, i si ho parlem més endavant?](#)". *Cataloniadirect*.
38. PALAU, Carles (2012-10-08). "[La llengua l'endemà de la independència](#)". *El Singular Digital*.
39. BIBILONI, Gabriel (2012-10-09). "[Construir un estat amb l'espanyol com a llengua oficial és un risc explosiu](#)". *Vilaweb*.
40. PARTAL, Vicent (2012-10-09). "[La Catalunya ucraïnesa: un perill](#)". *Vilaweb*.
41. STRUBELL, Miquel (2012-10-10). "[Seria irònic que, a la nova Catalunya, el castellà hi fos oficial](#)". *Vilaweb*.
42. SUREDA, Pol (pseudònim) (2012-10-10). "[Per la independència cap al suïcidi sociolingüístic, o Manifesto a traïció](#)". *Racó Català*.
43. SUREDA, Pol (pseudònim) (2012-10-10). "[Paradoxes](#)". *Racó Català*.
44. JOAN, Bernat (2012-10-10). "[Oficialitat asimètrica](#)". *Vilaweb*.
45. CLOTET, Jaume (2012-10-10). "[L'Estat català i la llengua castellana](#)". *El Singular Digital*.
46. ÁLVAREZ, Elsa (2012-10-14). "[De què parlem quan diem que el castellà ha de ser oficial](#)". *Diari Gran del Sobiranisme*.
47. CARDÚS, Salvador (2012-10-16). "[Sant tornem-hi](#)". *Ara*.
48. VIDAL, Pau (2012-10-18). "[Llengua oficial: un conflicte?](#)". *Vilaweb*.
49. RIERA, Elvira (2012-10-20). "[Llengua oficial, llengua pròpia, llengua comuna](#)". *Ara*.
50. ROMEU, Josep (2012-10-20). "[Prioritzar l'eficàcia davant del purisme](#)". *Diari Gran del Sobiranisme*.
51. CLOTET, Jaume (2012-10-24). "[Letònia i la llengua catalana](#)". *El Punt Avui*.
52. BIBILONI, Gabriel (2012-10-26). "[El risc de la cooficialitat](#)". *El Triangle* 1.082.
53. SOLÉ, Jordi (2012-10-26). "[Català, llengua nacional](#)". *El Triangle* 1.082.
54. BRANCHADELL, Albert (2012-10-26). "[La quimera monolingüe](#)". *El Triangle* 1.082.
55. JOAN, Bernat (2012-10-26). "[Oficialitat asimètrica](#)". *El Triangle* 1.082.

56. LLADONET, Joan (2012-10-29). "[Programar el castellà com a llengua cooficial, greu errada de CiU](#)". *Indirecte.cat*.
57. VILA, F. Xavier (2012-10-30). "[Després de la independència \(1\): l'evolució sociolingüística](#)". *Ara*.
58. BUSQUETS, Blanca (2012-10-31). "[La independència i el castellà](#)". *Nació Digital*.
59. VILA, F. Xavier (2012-10-31). "[Després de la independència \(2\): l'estatus jurídic-polític](#)". *Ara*.
60. PUIGPELAT, Francesc (2012-11-02). "[El gir copernicà respecte al castellà](#)". *Nació Digital*.
61. DE YZAGUIRRE, Lluís (2012-11-03). "[Les llengües de la República catalana](#)". *Vilaweb*.
62. VALLS, David (2012-11-05). "[L'oficialitat del castellà a Catalunya a debat](#)". *El Singular Digital*.
63. CLOTET, Jaume (2012-11-05). "[Sobiranisme econòmic i sobiranisme cultural](#)". *El Singular Digital*.
64. PARTAL, Vicent (2012-11-08). "[La llengua, més enllà de la República](#)". *Vilaweb*.
65. VIDAL, Pau (2012-11-09). "[Castellanocatalanoparlants](#)". *Vilaweb*.
66. GUIA, Josep (2012-11-12). "[El català perifèric](#)". *El Punt Avui*.
67. DE YZAGUIRRE, Lluís (2012-11-21). "[República indígena, bolxevic o ELA](#)". *Vilaweb*.
68. SERVIÀ, Josep Miquel (2012-11-21). "[Carta oberta a Oriol Junqueras](#)". *E-notícies*.
69. LLUÍS, Joan-Lluís (2012-12-09). "[La llengua espanyola en una Catalunya independent](#)". *El Punt Avui*.
70. DEULONDER, Xavier (2012-12-17). "[El ministre Wert i jo](#)". *E-notícies*.
71. TURULL, Albert (2013-01-01). "Precisions sobre l'oficialitat de la llengua". *Lo Floc*, núm. 204. Riudoms, Centre d'Estudis Riudomencs Arnau de Palomar, 2013; pàgs. 18-21.
72. SOLÉ, Joan (2013-01-23). "[Un objecte lingüístic no identificat?](#)". *Directa 302*.
73. BRANCHADELL, Albert (2013-01-23). "[Un castellà útil en una Catalunya normalitzada](#)". *Directa 302*.
74. MURGADES, Josep (2013-01-30). "[Disposats a què?](#)". *El Punt Avui*.
75. JUNYENT, Carme (2013-02-01). "[Les llengües en la Catalunya independent \(1\)](#)". *Som Anoià*. No disponible.
76. CASALS, Teresa (2013-02-04). "[Sobirania i llengua](#)". *Nació Digital*. També publicat al [blog de Reagrupament.cat](#).
77. JUNYENT, Carme (2013-02-08). "[Les llengües en la Catalunya independent \(2\)](#)". *Som Anoià*. No disponible.
78. VOLTAS, Eduard (2013-03-15). "[Anem bé](#)". *Nació Digital*.
79. LÓPEZ, Héctor (2013-03-20). "[Misèries dels catalans](#)". *El Punt Avui*.

80. ALZAMORA, Sebastià (2013-04-13). "[Nosaltres no som tontos](#)". *Ara*.
81. ALZAMORA, Sebastià (2013-05-13). "[Constantino Romero i Muriel Casals](#)". *Ara*.
82. PARTAL, Vicent (2013-05-13). "[La meua proposta: cap llengua oficial](#)". *Vilaweb*.
83. ALZAMORA, Sebastià (2013-05-14). "[Una altra nota sobre el castellà cooficial](#)". *Ara*.
84. LLADONET, Joan (2013-05-14). "[Si el Principat decideix constituir-se en estat, l'espanyol no pot ser cooficial](#)". *Indirecte.cat*.
85. PLA, Albert (2013-05-16). "[Plenament cooficial?](#)". *Ara*.
86. ALZAMORA, Sebastià (2013-05-17). "[En Wert i jo](#)". *Ara*.
87. PLA, Albert (2013-05-19). "[Som tan diferents?](#)". *Ara*.
88. MIRÓ, David (2013-05-20). "[Entre Pla i Alzamora](#)". *Ara*.
89. SALA, Xavier (2013-05-20). "[Especulació sobre les llengües](#)". *El Punt Avui*.
90. SOLER, Toni (2013-05-26). "[Què diu el teu DNI?](#)". *Ara*.
91. LÓPEZ, Jaume (2013-05-29). "[El debat de la llengua en tres dimensions](#)". *Ara*.
92. DE YZAGUIRRE, Lluís (2013-05-31). "[El realisme del senyor Toni Soler](#)". *Vilaweb*.
93. VILA, David (2013-06-03). "[Les llengües en un nou Estat català](#)". *Vilaweb*.
94. BEZSONOFF, J. Daniel (2013-06-03). "[La llengua de la república catalana](#)". *E-notícies*.
95. DE YZAGUIRRE, Lluís (2013-06-08). "[#burkaMutila #castellàMutila](#)". *Vilaweb*.
96. PÉREZ, Carmen (2013-06-09). "[No pas en nom meu](#)". *Vilaweb*.
97. BELZUNCES, Marc (2013-06-11). "[La Catalunya irreal del cooficialisme: quan l'independentisme esdevé etnicista](#)". *Vilaweb*.
98. VOLTAS, Eduard (2013-06-12). "[Ho veig diferent, Carmen](#)". *Vilaweb*.
99. ROSSICH, Albert (2013-06-14). "[L'oficialitat de les llengües en la Catalunya independent](#)". *Ara*.
100. BARNILS, Andreu (2013-06-16). "[Moltes gràcies, Carmen Pérez](#)". *Vilaweb*.
101. JUNYENT, Carme (2013-06-20). "[Les llengües en la Catalunya independent](#)". *Vilaweb*.
102. MARTÍ, Fèlix (2013-06-21). "[Llengua i constitució catalana](#)". *Tribuna.cat*.
103. VIDAL, Teo (2013-06-24). "[Catalunya independent=castellà oficial?](#)". *Vilaweb*.
104. FERRER, Josep (2013-06-26). "[El català i la llei de la gravetat](#)". *Vilaweb*.
105. ETXEARTE, Odei (2013-07-03). "[Sóc de 'Santako', no imbècil](#)". *Vilaweb*.
106. LÓPEZ, Dídac (2013-07-16). "[D'oficialitats i llengües](#)". *Llibertat.cat*.
107. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2013-07-21). "[Llengua i estat](#)". *El Punt Avui*.
108. BRANCHADELL, Albert (2013-08-05). "[Dubtes sobre la cooficialitat](#)". *El Periódico*.
109. LÓPEZ, Hèctor (2013-08-21). "[La llengua oficial](#)". *El Punt Avui*.
110. FONT, Pere Lluís (2013-08-28). "[Sobre nació i llengua, encara](#)". *El Punt Avui*.

111. Plataforma per la Llengua (2013-08-29). "[No volem un país plurilingüe, sinó individus plurilingües](#)". *El Periódico*.
112. VALLS, David (2013-09-03). "[El català en una Catalunya independent](#)". *Núvol*.
113. SANCHIS, Vicent (2013-09-23). "[Debats accelerats](#)". *Nació Digital*.
114. PUIGDEVALL, Maite (2013-10-02). "[Els nous parlants](#)". *Núvol*.
115. CONTELL, A. (2013-10-02). "[Més ençà i enllà de l'oficialitat](#)". *Llibertat.cat*. Publicat anteriorment a *La Veu* 105.
116. VILARRUBIAS, Mercè (2013-10-04). "[El español en una Cataluña independiente](#)". *Crónica Global*.
117. PÉREZ, Carmen (2013-10-08). "[Etiquetas que fan mal](#)". *Vilaweb*.
118. NÀCHER, David; SOLÉ, Víctor (2013-10-21). "[Sí al castellà a la nova Catalunya](#)". *Finestra d'oportunitat*.
119. MUÑOZ, Josep M. (2013-11-03). "[Una notícia exagerada?](#)". *Núvol*.
120. PUIGJANER, Josep Maria (2013-11-12). "[Cap aversió a la llengua castellana](#)". *La Vanguardia*.
121. ÁLVARO, Francesc-Marc (2013-11-28). "La llengua dels avis". *La Vanguardia*.
122. AYMÀ, Josep Maria (2013-12-15). "[L'ús del castellà en l'Estat català](#)". *El Punt Avui*.
123. TURULL, Albert (2014-01-01). "Llengua oficial: tòtem i tabú". *Quaderns Barri de Sant Magí*, núm. 24. Cervera, Associació d'Amics de Sant Magí, 2014; pàgs. 96-97.
124. BRANCHADELL, Albert (2014-01-02). "[La política lingüística en espera](#)". *El Periódico*.
125. LLANSANA, Marina (2014-02-02). "[Súmate](#)". *El Punt Avui*.
126. COLL, Joaquim (2014-02-19). "[Sobre el sobtat amor al castellà](#)". *El Periódico*.
127. PUIGPELAT, Francesc (2014-03-06). "[Junqueras i el castellà](#)". *Nació Digital*.
128. BONADA, Salvador (2014-03-06). "[Castellà oficial, i un ou dur!](#)". *Diari gran del sobiranisme*.
129. MARCO, Francesc (2014-03-12). "[Idees de llengua i futur](#)". *Tornaveu*.
130. BRANCHADELL, Albert (2014-03-13). "[Lliçons d'Ucraïna](#)". *El Periódico*.
131. ESPOT, Santiago (2014-04-12). "[L'espanyol, llengua oficial?](#)". *Nació Digital*.
132. JUNQUERAS, Oriol (2014-04-17). "[La llengua dels meus amics, de la meva gent](#)". *El Periódico*. [Versió en castellà](#).
133. FARINYES, Ignasi (2014-04-24). "[Mal de llengües](#)". *Núvol*.
134. BOSCH, Jordi (2014-04-28). "[Assolim la perfecció](#)". *El Singular Digital*.
135. ESPOT, Santiago (2014-04-29). "[Junqueras hi torna amb l'espanyol](#)". *Nació Digital*.
136. BORRÀS, Xavier (2014-04-30). "[Estat, no «Estado»](#)". *Nació Digital*.

137. DE YZAGUIRRE, Lluís (2014-05-05). "[El turista Jordi Cañas a l'illa de Robinson Crusoe](#)". *Vilaweb*.
138. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2014-05-15). "[Tota una altra cosa](#)". *Nació Digital*.
139. FERNÁNDEZ, Josep-Anton (2014-05-29). "[El català, qüestió d'estat](#)". *El Punt Avui*.
[Publicat també](#) a la pàgina web de Plataforma per la Llengua.
140. DE YZAGUIRRE, Lluís (2014-06-04). "[Iguals davant la llei? No, gràcies!](#)". *Vilaweb*.
141. ANGUERA, Xavier (2014-06-09). "[Sí, es aquí \(lo del catalán\) \(I\)](#)". *El Matí Digital*.
142. ANGUERA, Xavier (2014-06-16). "[Sí, es aquí \(lo del catalán\) \(II\)](#)". *El Matí Digital*.
143. PARTAL, Vicent (2014-06-23). "[El tabú de la llengua](#)". *Vilaweb*.
144. DEL POZO, Raúl (2014-07-23). "[Castellano y República Catalana](#)". *El Mundo*.
145. ANTCHAK, Richard (2014-07-24). "[En defensa del bilingüisme](#)". *Nació Digital*.
146. VILA, F. Xavier (2014-07-31). "[La llengua en el procés d'independència](#)". Blog *Amb certa calma*. Posteriorment (2014-08-14) publicat a *Núvol*.
147. BRANCHADELL, Albert (2014-08-14). "[Les llengües del possible estat català](#)". *Ara*.
148. ETXEARTE, Odei A. (2014-08-27). "[Autoodi lingüístic](#)". *El Singular Digital*.
149. CASTELLANOS, Carles (2014-09-28). "[ERC i CiU contra la normalització del català](#)". *Llibertat.cat*. Publicat posteriorment (2014-09-30) a *Núvol*, amb el títol "[Ara és l'hora](#)".
150. PARTAL, Vicent (2014-10-06). "[El tabú de la llengua](#)". *Vilaweb*.
151. COLOMER, Miquel (2014-10-24). "[Parlem de llengua oficial](#)". *El Matí Digital*.
152. Grup d'Estudi de les Llengües Amenaçades (GELA) (2014-10-27). "[El silenci](#)". *Vilaweb*.
153. BRU DE SALA, Xavier (2014-10-28). "[El estatus del castellano](#)". *El Periódico*. [Versió en català](#).
154. BONET, Lluís (2014-12-12). "[Efectes de la independència en la cultura](#)". *Ara*.
155. MARÍ, Xavier (2015-01-22). "[Per què el castellà ha de ser oficial?](#)". *El Punt Avui*.
156. VALLVERDÚ, Josep (2015-01-23). "[El català del futur](#)". *El Punt Avui*.
157. CAMATS, Ramon (2015-01-24). "[Catalunya, llengua i cultura](#)". *Segre*.
158. DE DALMASES, Francesc (2015-01-24). "[Amb llengua!](#)". *El Singular Digital*.
159. BRANCHADELL, Albert (2015-01-25). "[Una altra Constitució catalana](#)". *El Periódico*.
160. MOLINER, Empar (2015-01-29). "[La llengua cooficial](#)". *Ara*.
161. PARTAL, Vicent (2015-01-29). "[El preu de la independència?](#)". *Vilaweb*.
162. BARNILS, Andreu (2015-02-01). "[La meva constitució catalana](#)". *Vilaweb*.
163. PIQUÉ, Eva (2015-02-01). "[La cooficialitat té un preu](#)". *Nació Digital*.
164. SANCHIS, Vicent (2015-02-01). "[El bilingüisme mata](#)". *El Punt Avui*.
165. PARTAL, Vicent (2015-02-02). "[No calen tantes renúncies...](#)". *Vilaweb*.

166. ORTEGA, Rudolf (2015-02-02). "[El castellà en una Catalunya independent](#)". *El País*, edició catalana.
167. PUIGPELAT, Francesc (2015-02-05). "[Per què el castellà ha de ser oficial](#)". *Nació Digital*.
168. CARDÚS, Pere (2015-02-05). "[Votaria contra aquesta constitució](#)". *Vilaweb*.
169. DAURA, Antoni (2015-02-07). "Llengües oficials". *Regió 7*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).
170. PLA NUALART, Albert (2015-02-07). "[Un antídoto contra l'optimisme sobre la salut del català](#)". *Ara*.
171. PARTAL, Vicent (2015-02-09). "[El \(fals\) debat sobre l'essencialisme](#)". *Vilaweb*.
172. RIBERA, Carles (2015-02-23). "[Hi ha que ser bilingües, clar](#)". *El Punt Avui*.
173. TORRAS, Oriol (2015-02-23). "[Sobre les llengües oficials d'una Catalunya independent](#)". *LlobregatDigital.cat*.
174. VENTURA, Albert (2015-02-23). "[Contra el bilingüisme i d'altres parafilies](#)". *El Singular Digital*.
175. VILALTA, Josep A. (2015-02-26). "[De constitucions, llengües i oficialitats](#)". *Llibertat.cat*.
176. FÀBREGA, Jaume (2015-02-27). "[Estatus de les llengües en una Catalunya independent](#)". *Diari de Girona*.
177. ORTEGA, Rudolf (2015-03-01). "[L'arxiu català-valencià-balear](#)". *El País*.
178. MORENO, Juan Carlos (2015-04-03). "[És la cooficialitat, cavallers, és la cooficialitat](#)". *Vilaweb*.
179. NOLLA, Jaume (2015-04-05). "[Llengua oficial](#)". *El Punt Avui*.
180. SINTES, Marçal (2015-04-24). "[Mas i el castellà](#)". *El Singular Digital*.
181. LLUÍS, Joan-Lluís (2015-04-27). "[La gran absent](#)". *Vilaweb*.
182. CUESTA, Albert (2015-04-30). "[En tecnologia, el bilingüisme mata](#)". *Ara*.
183. DE YZAGUIRRE, Lluís (2015-05-07). "[Les fal·làcies del 55%](#)". *Vilaweb*.
184. GIL, Carme-Laura (2015-05-07). "[La llengua: infraestructura d'estat](#)". *Vilaweb*.
185. CUYÀS, Manuel (2015-05-24). "[El futur del català](#)". *El Punt Avui*. Publicat també a [ReusDigital.cat](#).
186. SERRA, Blanca (2015-06-15). "[Les llengües de la República catalana](#)". *El Punt Avui*.
187. ROMEU, Xavier (2015-06-27). "[Oficialitat-cooficialitat: una polèmica actual](#)". *Llibertat.cat*. (Article original: *Avui*, 07-04-1978).
188. FERNÁNDEZ, Josep-Anton (2015-07-06). "[Quin futur per als Estudis Catalans?](#)". *Núvol*.
189. FONALLERAS, Josep Maria (2015-07-31). "[La llengua](#)". *El Punt Avui*.
190. ESCUDER, Òscar (2015-07-31). "[Votar independència és votar llengua](#)". *Vilaweb*.

191. TORRES, Oriol (2015-08-11). "[Filòlegs o estadistes](#)". *Racó Català*.
192. ENRIC, Carles (2015-08-29). "[¿El castellano será oficial?](#)". *Crónica Global*.
193. CAPDET, Pol (2015-09-08). "[Matem el tema ja?](#)". *Núvol*.
194. PUENTE, Arturo (2015-09-21). "[Etnicisme invers](#)". *Nació Digital*.
195. BONET, Miquel (2015-09-23). "[Les llengües són símbols](#)". *La taula rodona*.
196. TUDELA, Joan (2015-09-23). "[Oficialitat per a què?](#)". *La taula rodona*.
197. JUNYENT, M. Carme (2015-09-23). "[Catalunya no és un país bilingüe](#)". *La taula rodona*.
198. VIDAL, Pau (2015-09-23). "[Llengua nacional](#)". *La taula rodona*.
199. SALVANS, Aleix (2015-09-23). "[Primus inter pares](#)". *La taula rodona*.
200. RUANA, Josep (2015-09-24). "[La recepta d'un kebab](#)". *La taula rodona*.
201. FINA, Xavier (2015-09-24). "[Un èxit català, un fracàs espanyol, una amenaça global](#)".
Ara.
202. PUIG, Miquel (2015-09-24). "[Especial respecte i protecció](#)". *Ara*.
203. SOLER, Toni (2015-10-07). "[La necessitat de trencar el sostre emocional](#)". *Ara*.
204. BRANCHADELL, Albert (2015-10-08). "[Les balances lingüístiques](#)". *Ara*.
205. RUIZ-TRILLO, Daniel (2015-10-29). "[Un nou estat per la llengua](#)". *Racó Català*.
206. VIDAL, Pau (2015-11-04). "[Un silenci estèril](#)". *Vilaweb*.
207. MARFANY, Jaume (2015-11-12). "[El castellà oficial en un Estat independent? \(1\)](#)".
LlobregatDigital.cat.
208. MARFANY, Jaume (2015-11-13). "[El castellà oficial en un Estat independent? \(i 2\)](#)".
LlobregatDigital.cat.
209. LE BIHAN, Joan Pere (2015-11-23). "[Ús de la llengua? Mirem cap a una altra banda](#)".
Lliure i Millor.
210. ESPOT, Santiago (2015-12-02). "[La llengua no importa](#)". *Nació Digital*.
211. SANCHIS, Vicent (2015-12-14). "[Travallengua català](#)". *El Punt Avui*.
212. VIDAL, Pau (2015-12-16). "[És lo que hi ha](#)". *Vilaweb*.
213. JUNYENT, Carme (2015-12-22). "[De sumes i restes](#)". *Vilaweb*.
214. VILA, F. Xavier (2016-01-06). "[Llengua per unitat](#)". *Ara*. Versió en anglès publicada el
2016-01-10) al mateix diari: "[Language for unity](#)".
215. ARGEMÍ, Aureli (2016-01-15). "[El bilingüisme és el problema, no la solució](#)". *Lliure i
millor.cat*.
216. VILALTA, Josep A. (2016-02-09). "[Vils lingüistes enfurismats](#)". *Nació Digital*.
217. PUENTE, Arturo (2016-02-22). "[Una batalla cultural contra la demanda de drets
polítics](#)". *Nació Digital*.

218. CABRERA, Lluís (2016-03-04). "[Reflexions per a una transició nacional: diàleg, pluralitat cultural i llengua castellana](#)". *Sentit crític*.
219. PLA, Albert (2016-03-14). "[Jugant sempre en camp contrari](#)". *Ara*.
220. FABÀ, Albert (2016-03-21). "[Cooficialitat del castellà i extinció del català?](#)". *Lliure i millor*.
221. GRAU, Pere (2016-03-23). "[L'estatus del castellà a una Catalunya independent](#)". *El matí.cat*.
222. BRANCHADELL, Albert (2016-03-30). "[Una rebequeria de l'hegemonisme lingüístic](#)". *Ara*.
223. DURAN, Enric (2016-03-30). "[Més avisos contra el bilingüisme a la República catalana](#)". *Lliure i Millor*.
224. PLA, Albert (2016-03-30). "[Una veritat tan inoportuna com necessària](#)". *Ara*.
225. RODRÍGUEZ, José (2016-03-30). "[Petita reflexió sobre les llengües de la república catalana](#)". *Vilaweb*.
226. ÁLVARO, Francesc (2016-03-31). "[Los tabúes constituyentes](#)". *La Vanguardia*.
Publicat també al [Blog de Francesc-Marc Álvaro](#).
227. MARTÍNEZ, Xavier; CABRERA, Lluís (2016-03-31). "[Colons impurs en la nova República](#)", "[Colonos impuros en la nueva República](#)". *El Periódico*.
228. RODRÍGUEZ, Oti (2016-03-31). "[Una sola lengua para un solo pensamiento](#)". *ABC*.
229. FONALLERAS, Josep Maria (2016-04-01). "[Agonia](#)" / "[Agonía](#)". *El Periódico*.
230. SÁEZ, Albert (2016-04-01). "[Koiné, serà que no](#)", "[Koiné, va a ser que no](#)". *El Periódico*.
231. SOTO, Juan (2016-04-01). "[Mein Katalampf: un manifiesto tilda al castellano de lengua de los inmigrantes](#)". *El Confidencial*.
232. VILA, F. Xavier (2016-04-01). "[Sobre el manifest del grup Koiné](#)". *Ara*.
233. AZOUZ, Tayssir (2016-04-02). "[Males llengües](#)". *El Món*.
234. COT, Salvador (2016-04-02). "[Catalanisme sense català](#)". *El Punt Avui*.
235. HERNÁNDEZ, Enric (2016-04-02). "[La María i el 'Tea Party' sobiranista](#)". *El Periódico*.
236. OLLER, Joan (2016-04-02). "[Treure la llengua](#)". *El Periódico*.
237. ORTEGA, Rudolf (2016-04-02). "[Rescatar el bilingüisme](#)". *El País*.
238. RODRÍGUEZ, José (2016-04-02). "[No som colons, ni voluntaris ni involuntaris](#)". *Vilaweb*.
239. SABATÉ, Carles (2016-04-02). "[No estem preparats per al monolingüisme](#)". *El Punt Avui*.
240. VILLATORO, Vicenç (2016-04-02). "[2/4: Això també va de llengua](#)". *Ara*.

241. XICOLA, Sílvia (2016-04-02). "[Protegir el català i reconèixer l'arrelament del castellà](#)". *El Periódico*.
242. ARENAS, Joaquim; MUSET, Margarida (2016-04-03). "[La República també... ha de salvar-nos els mots](#)". *Vilaweb*.
243. JULIANA, Enric (2016-04-03). "[Universos paralelos](#)". *La Vanguardia*.
244. LO CASCIO, Paola (2016-04-03). "[Un manifest. I un pronunciament necessari](#)". *El País*.
245. OTAMENDI, Martxelo (2016-04-03). "[Cartes creuades: les llengües de la república catalana. Carta de Martxelo Otamendi a Vicent Partal](#)". *Vilaweb*.
246. PARTAL, Vicent (2016-04-03). "[Cartes creuades: les llengües de la república catalana. Carta de Vicent Partal a Martxelo Otamendi](#)". *Vilaweb*.
247. SINTES, Marçal (2016-04-03). "[La independència i el castellà](#)". *El Periódico*.
248. ASOCIACIÓN POR LA TOLERANCIA (2016-04-04). "[Las múltiples trampas del "Manifiesto Koiné"](#)". *La Tribuna del País Vasco*.
249. BAIGES, Siscu (2016-04-04). "[Col·lectiu Koiné: I allò meu, com està?](#)". *El Triangle*.
250. BRU DE SALA, Xavier (2016-04-04). "[Llengua i voluntat social](#)". *El Periódico*.
251. CARDÚS, Salvador (2016-04-04). "[Lliures, és a dir, discrepants](#)". *Ara*.
252. DEULONDER, Xavier (2016-04-04). "[Sobre el manifest de Koiné](#)". *E-notícies*.
253. GENDRAU, Pere (2016-04-04). "[El castellà també és d'aquí](#)". *Nació Digital*.
254. LLADONET, Joan (2016-04-04). "[Mantenir la situació actual del català, després de la independència, és condemnar-lo a desaparèixer](#)". *Diari de Balears*.
255. MORENO, Francesc (2016-04-04). "[Koiné, el poli malo](#)". *Crónica Global*.
256. PUJOL, Fèlix (2016-04-04). "[Que ningú no prengui mal](#)". *Diari de Girona*.
257. RIVEROLA, Emma (2016-04-04). "[Insults de saldo](#)". *El Periódico*.
258. ROJALS, Marta (2016-04-04). "[El castellà és una llengua, el català és una polèmica](#)". *Vilaweb*.
259. SIERRA, Sonia (2016-04-04). "[¿Manifiesto del Grup Koiné? Las personas no son instrumentos](#)". *Economía Digital*.
260. STRUBELL, Miquel (2016-04-04). "[Koiné](#)". *Tribuna.cat*.
261. VILLATORO, Vicenç (2016-04-04). "[5/4: El manifest de Koiné ja ha tingut un efecte positiu](#)". *Ara*.
262. ARMADÀS, Joan Ramon (2016-04-05). "[El català com a polèmica \(altre cop\)](#)". *El Món*.
263. CALDERS, Tessa (2016-04-05). "[Francesc Xavier Vila i el manifest del Grup Koiné](#)". *El Punt Avui*.
264. FONALLERAS, Josep M. (2016-04-05). "[L'esca de res](#)". *El Periódico*.

265. PUJOLAR, Joan; BRANCHADELL, Albert; CODÓ, Eva; CORONA, Víctor; FABÀ, Albert; GONZÁLEZ, Isaac; MARTÍNEZ, Roger; MOYER, Melissa G.; PRADILLA, M. Àngel; PUIGDEVALL, Maite; RIERA, Elvira; ROMERO, Eunice; SOLÉ, Joan; SOLÉ, Mercè; VILA, F. Xavier (2016-04-05). "[Precisions al manifest del grup Koiné](#)". *Ara*.
266. RAMONEDA, Josep (2016-04-05). "[Llengües per compartir](#)". *Ara*.
267. ROYO, Jesús (2016-04-05). "[¿Ser monolingües? Vale, pero todos](#)". *La Voz Libre*.
268. VIDAL, Pau (2016-04-05). "[Els encanteris del nou estat bilingüe](#)". *Vilaweb*.
269. BARRUFET, Sebastià (2016-04-06). "[El català, idioma oficial](#)". *ReusDigital.cat*.
270. CAMPUZANO, Carles (2016-04-06). "[Catalunya, nació d'immigrants](#)". *Tribuna.cat*.
271. CRUZ, Pol (2016-04-06). "[Més enllà de l'oficialitat](#)". *Nació Digital*.
272. CUYÀS, Manuel (2016-04-06). "[El manifest de la llengua](#)". *El Punt Avui*.
273. DE YZAGUIRRE, Lluís (2016-04-06). "[El debat de la llengua: de bat a bat](#)". *El Periódico*.
274. FORN, Iu (2016-04-06). "[És racista el Manifest Koiné sobre la llengua?](#)". *El Nacional*.
275. FRANQUESA, Ester (2016-04-06). "[El nou estat, entorn favorable per a la llengua catalana](#)". *Ara*.
276. FUSTER-FABRA, José María (2016-04-06). "[El patio de colegio](#)". *La Razón*.
277. MÁRQUEZ, Xavi (2016-04-06). "[Promoure i preservar](#)". *El Periódico*.
278. MARTÍNEZ, Pamela (2016-04-06). "[El bilingüisme és un escull?](#)". *Diari català*.
279. PARTAL, Vicent (2016-04-06). "[No tot s'hi val, senyor Rabell](#)". *Vilaweb*.
280. PUIG, Valentí (2016-04-06). "[El 'mètode Koiné'](#)". *El País*.
281. RIVEROLA, Emma (2016-04-06). "[El català i TV3](#)". *El Periódico*.
282. RODRÍGUEZ, José (2016-04-06). "[Sense etiquetes ni historicismes](#)". *El Periódico*.
283. SANCHIS, Vicent (2016-04-06). "[Disculpi, podem parlar del català?](#)". *El Món*.
284. XICOLA, Sílvia (2016-04-07). "[Sense consens anem al conflicte](#)". *El Periódico*.
285. BASSAS, Antoni (2016-04-07). "[Manifestos i danys col·laterals](#)". *Ara*.
286. BIERGE, Àstrid (2016-04-07). "[El problema del català](#)". *El Món*.
287. COLL, Joaquim (2016-04-07). "[Un feixisme encobert](#)". *El Periódico*.
288. CRUSET, Josep (2016-04-07). "[Koiné](#)". *Diari de Tarragona*.
289. CUYÀS, Manuel (2016-04-07). "[Colonització involuntària](#)". *El Punt Avui*.
290. DOMINGO, Oriol (2016-04-07). "[Editorial lamentable de 'La Vanguardia' que discrimina el català](#)". *Avantguarda.cat*.
291. FABÀ, Albert (2016-04-07). "[Llums i ombres d'un manifest](#)". *Lliure i millor*.
292. GIFREU, Josep (2016-04-07). "[L'estatus del català](#)". *El Punt Avui*.
293. GIMÉNEZ, Roberto (2016-04-07). "[Koiné es el síntoma de la neurosis nacionalista](#)". *Crónica Global*.

294. MOLINER, Empar (2016-04-07). "[Consideracions al manifest del Grup Koiné](#)". *Ara*.
295. PUIGPELAT, Francesc (2016-04-07). "[Les llengües dels catalans](#)". *Nació Digital*.
296. RODRÍGUEZ, Oti (2016-04-07). "[Contra la llengua, tijera](#)". *ABC*.
297. SANCHIS, Vicent (2016-04-07). "[Acabar amb la substitució](#)". *El Punt Avui*.
298. SANTAMARÍA, Antonio (2016-04-07). "[El esencialismo lingüístico del Manifiesto del grupo Koiné](#)". *El Viejo topo*.
299. TENA, Toni (2016-04-07). "[Una proposta mancada de realitat](#)". *El Periódico*.
300. VIDALHUGUET, Carme (2016-04-07). "[Llengua comuna](#)". *Segre*.
301. VILA, F. Xavier (2016-04-07). "[A propòsit de l'hebreu modern](#)". *El Punt Avui*. També publicat al diari *Ara* del 2016-04-08 com a [carta a la directora](#).
302. ZABALLA, Bel (2016-04-07). "[Parlem-ne](#)". *Vilaweb*.
303. ARENAS, Carme (2016-04-08). "[Deixarem passar l'oportunitat?](#)". *Tribuna.cat*.
304. ESCULIES, Joan (2016-04-08). "[Eamon De Valera i el català](#)". *Ara*.
305. MARFANY, Jaume (2016-04-08). "[Manifest Koiné, una pedra a la sabata](#)". *Tribuna.cat*.
306. OBRADOR, Ramón (2016-04-08). "[Pureza catalana](#)". *El Mundo*.
307. SABALLS, Martí (2016-04-08). "[El castellà](#)". *Diari de Girona*.
308. TORRENT, Cristina (2016-04-08). "[Coi de manifest](#)". *La Mañana*.
309. VALERO, Luís Fernando (2016-04-08). "[La regla de oro de la ética](#)". *Diari de Tarragona*.
310. BRANCHADELL, Albert (2016-04-09). "[Un Estat, una llengua](#)". *El Periódico*.
311. COMADIRA, Narcís (2016-04-09). "[La llengua](#)". *Ara*.
312. GRANELL, Francesc (2016-04-09). "[Una inquietant radicalització](#)". *La Vanguardia*.
313. MORÁN, Gregorio (2016-04-09). "[El neofeixisme lingüístic](#)" / "[El neofascismo lingüístico](#)". *La Vanguardia*. També disponible [aquí](#).
314. PLANTADA, Esteve (2016-04-09). "[La sensatesa necessària del grup Koiné](#)". *Nació Digital*.
315. ROJALS, Marta (2016-04-09). "[Un idioma indefens de 500 milions de parlants](#)". *Ara*.
316. SUBIRATS, Joan (2016-04-09). "[Col·laboradors involuntaris](#)". *El Periódico*.
317. VILA-SANJUÁN, Sergio (2016-04-09). "[Antes de Franco](#)". *La Vanguardia*.
318. ARAGAY, Ignasi (2016-04-10). "[Quatre paraules sobre el català](#)". *Ara*.
319. BOYA, Mireia (2016-04-10). "[L'altra: l'occità minoritzat](#)". *Nació Digital*.
320. FARINYES, Ignasi (2016-04-10). "[La llengua pròpia de la república](#)". *Núvol*.
321. FULQUET, Josep Maria (2016-04-10). "[Els escriptors, la llengua, la cultura](#)". *Núvol*.

322. GIMÉNEZ, Roberto (2016-04-10). "[La lengua, la 'llengua' y el 'cony' de Koiné](#)". *Crónica Global*.
323. MARTÍ, Jordi (2016-04-10). "[Sociolingüística: una eina crítica](#)". *Núvol*.
324. ORTEGA, Rudolf (2016-04-10). "[Rescatar el bilingüisme \(i 2\)](#)". *El País*.
325. PLA, Albert (2016-04-10). "[L'abecé de la sociolingüística](#)". *Ara*.
326. RIUS, Xavier (2016-04-10). "[Sobiranisme Froilán](#)". *E-Notícies*.
327. SÀLMON, Àlex (2016-04-10). "[El normalizado bilingüismo de los catalanes sin Koiné](#)". *El Mundo*.
328. SÁNCHEZ, Cristina (2016-04-10). "[Treure la llengua](#)" / "[Sacar la lengua](#)". *La Vanguardia*.
329. SANCHIS, Vicent (2016-04-10). "[El gran Aracil](#)". *El Punt Avui*.
330. SOLER, Toni (2016-04-10). "[Verí, nosa, llengua](#)". *Ara*.
331. VERA, Esther (2016-04-10). "[A l'Everest millor amb oxigen](#)" / "[Al Everest mejor con oxígeno](#)". *Ara*.
332. VILLATORO, Vicenç (2016-04-10). "[11/4: Diuen que el debat sobre la llengua és inoportú](#)". *Ara*.
333. ZARZALEJOS, José Antonio (2016-04-10). "[Derives independentistes](#)". *La Vanguardia*.
334. ARZA, Juan (2016-04-11). "[Hoy paciencia e inmersión, mañana independencia y monolingüismo](#)". *La Razón*.
335. BASSETS, Lluís (2016-04-11). "[El trilema catalán](#)". *El País*.
336. CASALS, Teresa (2016-04-11). "[Arguments i no consignes](#)". *Nació Digital*.
337. DORIA, Sergi (2016-04-11). "[El fuego amigo del búnker](#)". *ABC*.
338. FERNÁNDEZ, Nicolasa (2016-04-11). "[El castellanoparlant instrumentalitzat](#)". *Vilaweb*.
339. GABANCHO, Patricia (2016-04-11). "[Jo he firmat el manifest Koiné](#)". *Núvol*.
340. LUQUE SÁNCHEZ, Pau (2016-04-11). "[Lluites koinistes](#)". *El País*.
341. MARC-ÁLVARO, Francesc (2016-04-11). "[Autogols i llengües](#)" / "[Autogoles y lenguas](#)". *La Vanguardia*.
342. MOLINER, Empar (2016-04-11). "[Escalfabraguetes](#)". *Ara*.
343. ORTA, Josep Maria (2016-04-11). "[Defensa del castellà](#)". *E-Notícies*.
344. PUIGVERD, Antoni (2016-04-11). "[Llengua: sumar o restar](#)". *La Vanguardia*.
345. PUNSODA, Anna (2016-04-11). "[Atrapats en el passat](#)". *Nació Digital*.
346. SOROLLA, José A. (2016-04-11). "[Mossegar-se la llengua](#)" / "[Morderse la lengua](#)". *El Periódico*.
347. BRU DE SALA, Xavier (2016-04-12). "[Llengua i nació](#)". *El Temps*.

348. JORBA, Rafael (2016-04-12). "[Bilingüisme intel·ligent](#)" / "[Bilingüismo inteligente](#)". *La Vanguardia*.
349. LUQUE, Pau (2016-04-12). "[Luchas koinistas](#)". *El País*.
350. GARCIA, Raül (2016-04-12). "[La llengua de l'estat sense estat encara](#)". *El Punt Avui*.
351. RAHOLA, Pilar (2016-04-12). "[El manifest](#)" / "[El manifiesto](#)". *La Vanguardia*.
352. PLANS, Vicenç (2016-04-12). "[Com defensar la llengua catalana](#)". *E-notícies*.
353. PUJOL, Andreu (2016-04-12). "[Sobre llengües oficials](#)". *El Periódico*.
354. PUJOL, Miquel (2016-04-12). "[El déu iber Reliskandus, o l'extraordinària inoportunitat del manifest del Grup Koiné](#)". *Racó Català*.
355. SERRA, Màrius (2016-04-12). "[El manifest koniec](#)" / "[El manifiesto koniec](#)". *La Vanguardia*.
356. SANVICÉN, Paquita (2016-04-12). "[Koiné: Què trist!](#)". *La Mañana*.
357. RIUS, Xavier (2016-04-12). "[Els errors del Manifest](#)". *E-Notícies*.
358. VIDAL-FOLCH, Xavier (2016-04-12). "[Catalunya es charnega](#)". *El País*.
359. ALOGUÍN, Magí (2016-04-13). "[En defensa del manifest](#)". *Diari de Tarragona*.
360. CABRERA, Lluís (2016-04-13). "[Jo no he firmat el manifest Koiné](#)". *Núvol*.
361. IAIA TONETA (2016-04-13). "[Preservar l'ús de la llengua](#)". *DiariCatalà.cat*.
362. PASTOR, Carlos (2016-04-13). "[Follar en catalán](#)". *Crónica Global*.
363. PUIGDEVALL, Ponç (2016-04-13). "[El deliri continua](#)". *El País*.
364. SANS, Carles (2016-04-13). "[El uso del catalán](#)". *El Mundo*.
365. SOLANS, José Luis (2016-04-13). "[Ens pretenen enganyar?](#)". *Segre*.
366. CULLA, Joan B. (2016-04-14). "[Lo siento, pero no](#)". *El País*.
367. DURAN, Enric (2016-04-13). "[Lingüista de carrer aclaparat pel pes dels manifestos](#)".
Lliure i Millor.
368. MARTÍNEZ, Lluís (2016-04-13). "[Manifestos](#)". *El Punt Avui*.
369. RIERA, Miquel (2016-04-13). "[Qui té por de la llengua?](#)". *El Punt Avui*.
370. RODRÍGUEZ, Jose (2016-04-13). "[Qüestió de confiança](#)". *Nació Digital*.
371. SÁNCHEZ, Fernando (2016-04-14). "[El manifest ultra](#)". *E-notícies*.
372. SANCHIS, Vicent (2016-04-14). "[Silenci trencat](#)". *El Temps*.
373. DALMAU, Antoni (2016-04-15). "[L'emperador va nu](#)". *Regió 7*. Publicat posteriorment (2016-04-16). "[L'emperador va nu](#)". *Diari de Girona*.
374. ESCARTÍN, Eduard (2016-04-15). "[Koiné o hubris](#)". *La Razón*.
375. GIMÉNEZ-Salinas, E. (2016-04-15). "[Perdre el diàleg](#)". *Ara*.
376. PUNTÍ, Jordi (2016-04-15). "[La tribu i la polis](#)" / "[La tribu y la polis](#)". *El Periódico*.
377. FONALLERAS, Josep M. (2016-04-15). "[De manifestos](#)". *El Punt Avui*.

378. MARFANY, Jaume (2016-04-15). "[Koiné... El castellà llengua oficial?](#)". *Tribuna.cat*.
379. PÀMIES, Sergi (2016-04-15). "[Vigència del manifest](#)" / "[Vigencia del manifiesto](#)". *La Vanguardia*.
380. FABÀ, Albert (2016-04-16). "[Ja s'ha extingit, el català?](#)". *Lliure i Millor*.
381. BASSAS, Antoni (2016-04-17). "[La fragilitat del català és la preocupació comuna](#)". *Ara*.
382. MARCO, Rafel (2016-04-17). "[¡Bones tardes, amics meus tots!](#)". *Lliure i Millor*.
383. ORTEGA, Rudolf (2016-04-17). "[Baralles de lingüistes en el fang](#)". *El País*.
384. PUEYO, Miquel (2016-04-17). "[Cui prodest?](#)". *Segre*.
385. TRALLERO, Manuel (2016-04-17). "[De colonizadores de Cataluña a rusos en los países bálticos](#)". *Crónica Global*.
386. SOLÉ I CAMARDONS, Jordi (2016-04-18). "[Rèplica a F. Xavier Vila, sobre el manifest del Grup Koiné](#)". *El Temps*.
387. LÓPEZ DE LERMA, Josep (2016-04-18). "[El manifest Koiné](#)". *Diari de Girona*.
388. BAGES-QUEROL, Jordi (2016-04-19). "[La llengua, l'ètica i l'estètica](#)". *Lliure i Millor*.
389. ESPOT, Santiago (2016-04-19). "[Koiné? Endavant!](#)". *Nació Digital*.
390. FRANQUESA, Ester (2016-04-19). "[La fortalesa fràgil del català després de 33 anys](#)". *Lliure i Millor*.
391. JURADO, Pere (2016-04-19). "[Koiné i la nostra 'white trash'](#)". *Endavant*.
392. MOLINÉ, Pere (2016-04-19). "[Irlanda, Bielorrússia, Andorra i el poc futur del català](#)". *Fòrum.ad*.
393. VIDAL, Pau (2016-04-19). "[Antimpàtics](#)". *Vilaweb*.
394. BORRELL, Josep (2016-04-20). "[Koiné](#)". *Segre*.
395. MARTÍ, Fèlix (2016-04-20). "[La mala salut de la llengua catalana](#)". *Tribuna.cat*.
396. SALVANS, Aleix (2016-04-20). "[De Koinés i de cabres](#)". *Endavant*.
397. SEBASTIAN, Josep M. (2016-04-22). "[La parla oficial](#)". *El Punt Avui*.
398. FONT, Joan (2016-04-23). "[El manifiesto Koiné](#)". *El Mundo*.
399. PLA, Albert (2016-04-24). "[Lectura sociològica d'un exabrupte](#)". *Ara*.
400. BARQUÍN, Susanna (2016-04-24). "[Llengua oficial](#)". *Segre*.
401. GUTIÉRREZ, Àlex (2016-04-24). "[Dues tergiversacions per explicar la situació lingüística a Catalunya](#)". *Ara*.
402. ACEITÓN, Anna (2016-04-26). "[Mots que són un tresor](#)". *Unilateral.cat*.
403. TRESSERRAS, Joan M. (2016-04-27). "[Llengua i cultura](#)" / "[Language and culture](#)". *Ara*.
404. BENEJAM, Álvaro (2016-04-28). "[Cultura vs. Koiné](#)". *Tot Sant Cugat*.
405. TOUTAIN, Ferran (2016-04-28). "[Així estem \(1\)](#)". *El País*.

406. SÁNCHEZ-Gijón, Antonio (2016-04-28). "[El catalán bien. Y el castellano también](#)". *Capital Madrid*.
407. DE TORO, Suso (2016-04-29). "[La llengua de la República](#)" / "[La lengua de la República](#)" / "[The language of the Republic](#)". *Ara*.
408. BRANCHADELL, Albert (2016-04-30). "[Llengües amb molts manifestos](#)" / "[Catalunya, una nació plena de manifestos por la lengua](#)". *La Vanguardia*.
409. MONNER, Anton (2016-04-30). "[D'una vella a una nova Catalunya](#)". *Diari de Tarragona*.
410. FERNÁNDEZ, Nicolasa (2016-04-30). "El castellanoparlante instrumentalizado". *Diari de Tarragona*. No disponible.
411. LÓPEZ, Hèctor (2016-04-30). "[Els tabús](#)". *El Punt Avui*.
412. ROURE, Eduard (2016-05-01). "[Cosos que no serem](#)". *Segre*.
413. RIERA, Miquel (2016-05-01). "[Un manifest ben encertat](#)". *Presència, El Punt Avui*.
414. LLUÍS, Joan-Lluís (2016-05-01). "[La quimera de les llengües cooficials](#)". *Presència, El Punt Avui*.
415. PUJADES, Pius (2016-05-01). "[Llengua i convivència](#)". *El Punt Avui*.
416. VILADOT, M. Àngels (2016-05-02). "[Catalunya, nació inclusiva](#)". *El Punt Avui*.
417. SANGLAS, Rossend (2016-05-03). "[Desmuntant Koiné \(I\). El manifest](#)". *Endavant*.
418. VIDAL, Pau (2016-05-03). "[Tabuitzar](#)". *Vilaweb*.
419. TOUTAIN, Ferran (2016-05-05). "[Així estem \(i 2\)](#)". *El País*.
420. VILA, F. Xavier (2016-05-05). "[Per avançar cap a un model lingüístic propi i sostenible](#)". *El Temps*.
421. CAPDEVILA, Llorenç (2016-05-08). "[Manifest Koiné](#)". *Segre*.
422. FACKY, Zoe (pseudònim) (2016-05-09). "[Neurosi i esquizofrènia identitàries: uns i altres catalans](#)". *Endavant*.
423. QUINTÀ, Alfons (2016-05-17). "[La discriminació lingüística de l'independentisme](#)". *Diari de Girona*.
424. FARGUELL, Jaume (2016-05-18). "[Llengua i sobirania](#)". *Regió 7*.
425. CANTAZONELLA, Assumpció (2016-05-20). "[El grup Koiné](#)". *El Punt Avui*.
426. FABÀ, Albert (2016-05-20). "[Ensopegar dos cops amb la mateixa pedra](#)". *Lliure i Millor*. Disponible també [aquí](#).
427. ZARZALEJOS, José Antonio (2016-05-22). "[Llengua, identitat i integritat](#)". *La Vanguardia*.
428. MARFANY, Jaume (2016-05-26). "[Què implicaria que el castellà fos oficial en una Catalunya independent?](#)". *L'Unilateral*.

429. COMADIRA, Narcís (2016-06-03). "[L'enemic](#)". *Ara*.
430. ROBLES, Antonio (2016-06-06). "[Racismo cultural encubierto](#)". *El Mundo*.
431. MUÑOZ, Jordi (2016-06-07). "[El català, única llengua oficial? Els costos per a l'independentisme del debat de Koiné](#)". *Crític*.
432. FARINYES, Ignasi (2016-06-10). "[Protectorats lingüístics i altres paternalismes](#)". *Núvol*.
433. FONOLLOSA, Joan (2016-06-16). "[La proposta de Constituïm \(2\): la llengua](#)". *Unilateral.cat*.
434. VIDAL, Pau (2016-06-29). "[Antimpàtics \(2\)](#)". *Vilaweb*.
435. MARTÍ, Tomeu (2016-07-01). "[L'estat propi, l'única garantia per a la llengua catalana](#)". *Diari de Balears*.
436. LORENTE, Mercè; REQUENA, Dolors; VIRGILI, Josep Maria; DE YZAGUIRRE, Lluís (2016-07-15). "[Oficialitat de dues velocitats](#)". *L'Unilateral*.
437. CABRERA, Lluís (2016-07-27). "[Contra tot essencialisme](#)". *Sentit Crític*.
438. SOLÀ, Jordi (2016-07-30). "[Qüestió de llengua](#)". *El Punt Avui*.
439. VIDALHUGUET, Carme (2016-08-18). "[Un país, una llengua](#)". *Segre*.
440. ENRIC LÓPEZ, Carles (2016-08-24). "[¿Exterminando el castellano en la futura Cataluña?](#)". *Crónica Global*.
441. GELI, Carles (2016-08-25). "[Llengua catalana, manifesta't!](#)". *El País*.
442. ESCUDER, Òscar (2016-09-08). "[La llengua catalana i la independència](#)". *Vilaweb*.
443. BARCELÓ, Toni (2016-09-11). "[Desmitificant Babel](#)". *Lliure i Millor*.
444. ORTEGA, Rudolf (2016-09-11). "[Gaspaxo de bilingüisme](#)". *El País*.
445. ORTEGA, Rudolf (2016-09-18). "[Castellà llengua oficial? Sens dubte](#)". *El País*.
446. VIDALHUGUET, Carme (2016-11-17). "[Escrits sobre llengua](#)". *Segre*.
447. SERRA, Blanca (2016-11-18). "[Les lluites per la llengua: unilateralitat, resistència i lleialtat, i gran consens social](#)". *L'Unilateral*.
448. MENGUAL, Vicenç (2016-12-04). "[Imagineu](#)". *LaSageta.net*.
449. GALVES, Jordi (2017-01-03). "[El català és lleig](#)". *El Nacional*.
450. ROBLES, Antonio (2017-02-15). "[La Ley de Lenguas: el manifiesto Koiné](#)". *Periodista Digital*.
451. COROMINES, Diana (2017-04-04). "[Koiné, plenament vigent](#)". *Racó català*.
452. LE BIHAN, Joan-Pere (2017-04-04). "[La bomba del manifest Koiné un any després](#)". *L'Unilateral*.
453. ORTEGA, Rudolf (2017-04-05). "[Koiné en temps de postveritat](#)". *El País*.

454. ARENAS, Joaquim (2017-04-10). "[El Manifest KOINÉ, un any després](#)". *Capgròs, Diari Digital de Mataró i Maresme*.
455. PARTAL, Vicent (2017-04-24). "[El català és una nosa?](#)". *Vilaweb*.
456. MARFANY, Jaume (2017-05-04). "[El bilingüisme d'Esplugues i el futur](#)". *Racó Català*.
457. ARMENGOU, Josep Maria (2017-05-09). "[De la llengua d'avui i de la República](#)". *L'Unilateral*.
458. HERNÁNDEZ, Enric (2017-05-23). "[El que sí que diu la "lei de desconnexió"](#)". *El Periódico*.
459. ORTEGA, Rudolf (2017-05-24). "[Sense llengües oficials](#)". *El País*.
460. RODRÍGUEZ, Jose (2017-05-26). "[No és la llengua, són els codis](#)". *L'Unilateral*.
461. PLA NUALART, Albert (2017-05-27). "[L'estratègia i la llengua pròpia](#)". *Ara*.
462. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2017-06-18). "[Llengua, batalla perduda?](#)". *El Punt Avui*.
463. RICARD, Francesc (2017-06-27). "[De prudències i esperances: el català, la nostra llengua de cada dia](#)". *Anoia Diari*.
464. VILA, Maria (2017-07-03). "[Llengua i república](#)". *Nació Digital*.
465. ROIG, Xavier (2017-07-21). "[El català? Vostès mateixos](#)". *Ara*.
466. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2017-07-29). "[Aeroport: la llengua absent](#)". *El Món*.
467. PARTAL, Vicent (2017-08-30). "[La transitorietat i la nació](#)". *Vilaweb*.
468. MENGUAL, Vicenç (2017-09-10). "[Castellà oficial? No ens cal la independència](#)". *Diari de Girona*.
469. ORTEGA, Rudolf (2017-09-13). "[Pacte de llengües](#)". *El País*.
470. COLOMINES, Agustí (2018-01-01). "[Refer la catalanitat](#)". *El Nacional*.
471. ORTEGA, Rudolf (2018-01-03). "[El Rubicó del catalanisme](#)". *El País*.
472. JUNQUERAS, Oriol (2018-01-17). "[Oportunitats multilingües](#)". *El Nacional*.
473. BRANCHADELL, Albert (2018-06-24). "[La consellera davant el castellà](#)". *El Periódico*.

1.5 Subcorpus d'articles d'opinió: textos (ordre cronològic)

1. VOLTAS, Eduard (2012-01-22). "[La tribu o l'estat](#)". *Ara*.

Aquest article va de política, però ¿em permet servir-me d'un senzill exercici matemàtic? Som-hi. Al marge de discrepàncies tàctiques, totes les forces del catalanisme polític i civil saben que, sigui quin sigui el camí cap a l'estat propi, hi ha un pas que no ens podem estalviar perquè és bàsic en la legitimació democràtica del procés i perquè l'exigiran les instàncies internacionals: el referèndum. Sabem, a més, que aquestes instàncies demanaran una victòria clara del sí. Una hipòtesi versemblant és que s'estableixi com a condició un 55% de vots favorables. Sabem que, si el referèndum fos demà, estarien cridats a les urnes 5,2 milions de catalans aproximadament (és el cens electoral de les darreres eleccions al Parlament). Podem suposar, raonablement, que la participació en una consulta tan transcendental batria rècords. Imaginem el 80%, és a dir, 4.160.000 votants. Això vol dir que el sí a la independència, per ser reconegut com a guanyador, hauria d'aplegar almenys 2.288.000 paperetes.

Seguim. Atenent a les dades del CEO dels darrers anys, el percentatge de població que declara que se sent només català està al voltant del 20% del total. Podem suposar, per fer més fàcil l'exercici, que aquests aniran a votar tots. El 20% de 5,2 milions són 1.040.000 persones. És a dir, per arribar als 2.288.000 vots necessaris per a la victòria del sí, caldrà que votin afirmativament almenys 1.248.000 persones que se senten espanyoles en major o menor grau. Ho torno a escriure per ajudar a interioritzar la magnitud de la dada, llegeixi-ho a poc a poc, sisplau: per guanyar el referèndum, cal que votin sí a l'estat català 1,2 milions de ciutadans que estimen Espanya. És l'equivalent a 12 camps del Barça plens a vessar.

Aquesta és una aproximació matemàtica al problema. En podríem fer una altra des del sentit comú sociopolític, que ens donaria un resultat molt semblant: la creació de l'estat català no pot cavalcar sobre una escissió identitària interna perquè l'experiment estaria abocat al fracàs. La cohesió civil és condició *sine qua non* de la independència, i quan dic *cohesió* no parlo d'una unanimitat impossible d'aconseguir, sinó d'un projecte nacional realment inclusiu, en què hi càpiga, de debò, el divers catàleg identitàri de la societat

catalana. Què vol dir això en la pràctica? Canviar. Canviar molt. I si és veritat que tenim pressa, canviar ràpid.

Si em permet la simplificació, ens cal passar d'un discurs per a la tribu a un discurs per a l'estat. La tribu parla català, veu TV3, escolta Catalunya Ràdio o RAC1 i, quan Òmnium toca el xiulet, va a la mani. La tribu s'ha enfortit amb els trenta anys de democràcia, ha guanyat consciència nacional, s'ha construït un univers simbòlic confortable. La tribu vota a les consultes, sap què va passar el 1714 i penja l'estelada al balcó. La tribu és puntcat. Fa 20 anys, la majoria de la tribu creia fermament en les possibilitats de l'autonomia per a la construcció nacional. Fa 10 anys, en començava a dubtar. Avui, la tribu ho té clar: té pressa, molta pressa.

Però amb la tribu no n'hi ha prou per guanyar. És imperatiu formular un projecte d'estat que sigui també per a la tribu però no només per a la tribu. Un projecte d'estat en què es pugui sentir còmode el que s'alegra amb les victòries de *la roja*, el que té el castellà com a llengua de referència primera, el que veu TVE o Telecinco. ¿Estic proposant renunciar a allò que és essencial? No. Estic demanant un esforç real d'empatia. Si no ho ha fet encara, llegeixi el llibre *El factor humà*, la vibrant crònica del periodista John Carlin sobre el procés que va portar Nelson Mandela de la presó a la presidència de Sud-àfrica. Llegeixi aquest llibre i entendre el que vull dir. Mandela va entendre que sense els blancs Sud-àfrica no era viable com a nació. Que, tot i ser la majoria demogràfica, els negres havien de formular un projecte nacional que inclogués els blancs. Mandela va convèncer els blancs que no havien de témer el sufragi universal, que no havien de témer un govern de la majoria negra. I per fer-ho va arribar molt lluny, combatent els intransigents del seu bàndol i abraçant sincerament alguns dels símbols de la comunitat blanca, com ara la samarreta verda de la selecció sud-africana de rugbi, emblema suprem de la segregació racial. Ho va fer i va guanyar. Salvant les distàncies, que gràcies a Déu són moltes, deixi'm dir que el catalanisme, si és veritat que vol l'estat, necessita el seu Mandela. Recordi: 12 camps del Barça plens a vessar...

2. BRANCHADELL, Albert (2012-02-20). "[Evitar l'estat fallit](#)". *L'hora*.

En el seu article del 22 de gener ("La tribu o l'estat") **Eduard Voltas** defensava una tesi plausible a partir d'uns càlculs discutibles. Segons ell, en un referèndum de secessió només podríem comptar que votaria a favor el 20 per cent de ciutadans que segons el CEO se senten exclusivament catalans. Aquesta hipòtesi no casa amb les dades del CEO mateix, segons les quals un 28 per cent dels entrevistats creu que Catalunya hauria de ser un estat independent i més del 45 per cent declara que votaria afirmativament en un referèndum d'independència. En altres paraules, a Catalunya hi ha moltes persones que no se senten exclusivament catalanes que d'entrada estarien disposades a votar a favor de la independència. I això no ho diu només el CEO sinó qualsevol estudi sobre aquestes qüestions que s'hagi fet en els darrers temps.

Per posar un sol exemple, segons les dades d'una enquesta d'**Ernest Querol** i **Miquel Strubell**, inclosa al llibre *Llengua i reivindicacions nacionals a Catalunya*, més de la meitat dels entrevistats que se senten més catalans que espanyols votaria afirmativament en un referèndum de secessió i el mateix faria gairebé un de cada cinc entrevistats que se senten tan catalans com espanyols.

La mateixa comprovació la podríem fer si en comptes de l'autoidentificació nacional dels entrevistats ens fixéssim en la seva llengua habitual. En aquest mateix estudi la majoria de catalanoparlants habituals votaria a favor de la independència, però entre els bilingües habituals ho faria prop d'un terç i entre els castellanoparlants habituals més d'un 15 per cent.

En definitiva: les simplificacions van bé per a fer més contundent una argumentació, però tampoc no cal excedir-se. Dit això, cal donar tota la raó a **Eduard Voltas** en la tesi que postula el seu article. "*La creació de l'estat català*", diu **Voltas**, "*no pot cavalcar sobre una escissió identitària interna perquè l'experiment estaria abocat al fracàs*". En aquest punt la política comparada ens pot ajudar, perquè a Europa tenim uns quants precedents d'estats creats sobre una "*escissió identitària interna*" que han estat un fracàs.

Una part de l'independentisme català (la part més irreflexiva, s'entén) es dedica a comptar alegrement quants estats nous han aparegut a Europa des de la caiguda del Mur, sense fer

atenció a l'èxit o fracàs d'aquests nous estats. Probablement el cas de nou estat fallit més clamorós és el de Bòsnia i Hercegovina. BiH viu una situació de col·lapse polític, econòmic, social i gairebé podríem dir espiritual per l'escissió interna entre els seus pobles constituents (o si més no entre les elits polítiques respectives). Per posar només dos indicadors, BiH té la taxa d'atur més alta d'Europa (prop del 40 per cent) i una de les més altes de tot el planeta, i segons l'ONG Transparency International ocupa el lloc 91 del rànquing mundial segons l'índex de percepció de la corrupció de 2011 (Espanya és al 31). En el cas de BiH, l'escissió identitària del nou estat no és una conseqüència de la guerra de 1992-1995 sinó una causa. Com explica molt bé el professor Francisco Veiga al seu recent i imprescindible llibre *La fábrica de las fronteras. Guerras de secesión yugoslavas 1991-2001*, BiH ja s'havia fracturat a les eleccions de l'any 1990, per l'absència d'un sentiment comú de bosnicitat que travessés les clivelles nacionals.

I ja que parlem de corrupció, al rànquing de Transparency International per darrere de BiH encara trobem l'estat europeu més jove de tots (Kosovo), que ocupa la posició 112, *ex aequo* amb el Senegal. La tensió al nord de Kosovo, que s'ha agreujat des de l'estiu passat, evidencia el fracàs del nou estat a incloure el "catàleg identitària" de la societat kosovar, començant pels kosovars que només se senten serbis. En el seu darrer informe sobre el cas (febrer 2012), l'ONG International Crisis Group s'expressa en termes contundents: "*No one involved wants armed conflict; yet, the stakes and tensions are high, and deadly violence remains a risk*".

La llista de precedents no es redueix a aquests dos casos. També podríem parlar ara de Macedònia, Moldàvia o Ucraïna. Sigui com sigui, el que mostra la política comparada és que en situacions de diversitat identitària els projectes centrats en els valors de la "tribu" suposadament titular (els musulmans a BiH, els albanesos a Kosovo, etc.) tenen tendència a produir estats fallits o sotmesos a un gran estrès polític. La part reflexiva de l'independentisme català ho hauria de tenir present, com ja fa **Eduard Voltas**.

3. VOLTAS, Eduard (2012-02-26). "[En castellà també, sisplau](#)". Ara.

¿Vostè donaria suport a un polític que no parlés mai en la seva llengua? ¿S'apuntaria a un projecte que emetés senyals de no estimar les coses que vostè estima, o fins i tot, de menysprear les coses que vostè estima?

En el meu últim article (*La tribu o l'estat*, 22 de gener) demanava la formulació d'un projecte d'estat català capaç d'incloure i acollir amb alegria i respecte les diverses sensibilitats identitàries presents en la societat catalana d'avui, i acabava posant l'exemple de Nelson Mandela, que en el seu camí cap a la victòria va trencar tots els tabús del moviment negre sud-africà i va arribar a abraçar un dels símbols màxims del domini blanc: la samarreta verda de la selecció sud-africana de rugbi.

Doncs bé, avui aniré més enllà i m'atreviré a concretar: defenso que, en el camí cap a la victòria, el catalanisme ha d'abraçar la llengua castellana.

Molts independentistes pensen que la clau per guanyar-se la voluntat dels catalans de parla castellana és el discurs econòmic, la denúncia de l'espoli fiscal, la promesa d'una independència sinònim de benestar. No dic que vagin errats, ni de bon tros, però crec que es queden a mitges. Perquè la gent no només té butxaca, la gent també té sentiments. Té identitat. Si jo fos un català d'identitat espanyola, davant la hipòtesi de la independència estic segur que em preguntaria: d'acord, amb la independència viuríem millor, però en aquest estat català que em proposen, ¿jo podré continuar sent jo? ¿La meua llengua, els meus costums, els meus referents, seran respectats i assumits com a propis pel nou estat? ¿O seran tractats com una nosa, com una anomalia que s'ha d'ignorar o superar?

Potser m'explicaré millor formulant-ho a l'inrevés. Molts catalans ens sentim profundament incòmodes a l'estat espanyol perquè ens demostra cada dia que el molesta que siguem com som. Ells voldrien que fóssim com ells, som una molèstia, una anomalia. I ho notem: no estimen el que nosaltres estimem, tenen al·lèrgia a la diversitat interna. És per això que, fins i tot si es resolgués el dèficit fiscal, igualment ens en voldríem anar.

Per la mateixa regla de tres, el futur estat català no es pot construir sobre la base de l'al·lèrgia a la diversitat interna, sinó de la seva plena assumció, perquè en cas contrari esdevindrà inviable. El que proposo és neutralitzar aquest risc des d'ara mateix, fer un pas

endavant i assumir el castellà com una cosa pròpia. No dic tolerar-lo, no dic suportar-lo com una mena de fatalitat històrica que ens ha tocat patir, no dic simplement respectar-lo, sinó convertir-lo en un actiu, tractar-lo com un element definitori de la Catalunya d'avui i de demà. Incorporar-lo al relat del país del futur. Encaixar-lo en el nostre projecte d'estat.

Al catalanisme li agrada dir-se tolerant i inclusiu, i certament ho és si el comparem amb altres *ismes* , però, si analitzem honestament els nostres mecanismes profunds, molts catalanistes (parlo de líders polítics, civils i culturals, d'articulistes i creadors d'opinió, però també de la bona gent de la base social) haurien d'admetre que perceben el castellà com una amenaça per al català, o bé com una cosa *de fora* , o bé com un símbol de l'opressió política secular. I se'ls nota, encara que sigui un reflex inconscient. I com que se'ls nota, generen desconfiança en molta gent.

Crec sincerament que ens cal un canvi sincer d'actitud, perquè el castellà no és només la llengua pròpia i estimada d'almenys la meitat dels nostres compatriotes, sinó que a més és un actiu econòmic brutal que s'ha de mimar o prendrem mal. En el procés cap a l'estat, hem d'assumir sense complexos i no cansar-nos d'explicar que la Catalunya independent continuarà sent com a mínim bilingüe, que el nostre serà un espai rigorosament garantista dels drets lingüístics de tots els ciutadans, que el castellà continuarà sent oficial i que Barcelona continuarà competint per ser cada vegada més influent en el món hispà. I que tot això és i serà perfectament compatible amb noves conquestes per a la llengua catalana, beneficiària directa i evident del canvi de titular de la sobirania.

Sí, es tracta d'un canvi de paradigma radical per al catalanisme lingüístic de tota la vida. És passar del bilingüisme com a amenaça al bilingüisme com a valor identificatiu del projecte de país. Tota la vida li hem dit al món que som diferents perquè allà parlen castellà i aquí parlem català. Doncs bé, potser en realitat l'autèntica diferència és que allà parlen només una llengua, i aquí... aquí en parlem dues.

4. CAPDEVILA, Carles (2012-02-27). "[Debat valent per trencar tabús i sumar](#)". *Ara*.

Valent [article el que Eduard Voltas va publicar ahir](#) en què proposava que el catalanisme abracés també el castellà en el camí cap a la victòria, per construir un projecte capaç d'incloure amb alegria i respecte les diverses identitats del país. M'enorgulleix que aquest diari, nascut per parlar de tot de forma desacomplexada i constructiva, obri un debat sensible com aquest, un canvi de mentalitat tan crucial. I us convido a participar-hi, als opinadors de l'ARA i als lectors. L'interès i els comentaris rebuts ahir demostraven una maduresa i transversalitat que ens serà molt útil per construir junts un model de futur. El del castellà és un dels últims tabús del catalanisme, i que ens atrevim a abordar-lo en positiu, no només amb respecte sinó amb afecte i convicció, afegiria nous elements als arguments econòmics per gestar un model sobirà atractiu, integrador i vencedor. Entenc i comparteixo alguns recels perquè la nostra ha estat i és una llengua amenaçada, però potser es tracta de deixar de caure en la trampa d'actuar a la defensiva i fer-ho a l'atac. No pensar tant en tensions amb Madrid sinó en què ens uneix a tots els catalans. No és la cantarella de caure bé a Espanya, és la de cohesionar Catalunya per abordar el futur sent molts, menys recelosos i aspirant a tot. Sí, és ser generosos un cop més, però no per seduir a fora, per sumar a dins. En parlem?

5. PIQUÉ, Antoni Maria (2012-02-28). "[El català, sisplau, el català](#)". *El Singular Digital*.

L'Eduard Voltas formula a l'Ara una proposta molt valenta ("En castellà també, sisplau"): "Defenso -diu- que, en el camí cap a la victòria, el catalanisme ha d'abraçar la llengua castellana". No n'hi ha prou que la independència ofereixi més benestar i progrés, argumenta, perquè "els catalans d'identitat espanyola", es preguntarien a més "si en l'estat català que em proposen jo podré continuar sent jo". Si la resposta és no -o una arronsada d'espatlles-, l'estat català "esdevindrà inviable".

És un fals debat. La raó és ben senzilla: no hi som, aquí. Encara no. Si formular polítiques vol dir proposar les mesures que tenen més probabilitat de corregir els actuals defectes del país i de l'estat, fer-ho demana necessàriament reconèixer aquests defectes. Fer-se càrrec de la realitat. Tocar de peus a terra.

La realitat és una altra i no és tan falaguera. La va retratar molt bé fa gairebé dos anys i mig el filòleg Joan Solà, [en una memorable sessió del Parlament](#). Tant memorable que ja l'hem fet desaparèixer del record. "Som -deia el savi- una comunitat lingüísticament malalta des de fa molts anys, des de segles. ¿Es pot tolerar que una comunitat s'hagi de qüestionar contínuament la bondat, la genuïnitat d'allò que parla? [...] ¿Volem o no volem ser un país normal?".

Així, mentre presentem amb manyagueria els nostres respectes als "catalans d'identitat espanyola", com els anomena Voltas, sobre la seva seguretat lingüística futura -de la que, òbviament, no en tenen cap dubte en vista de la situació present-, els "catalans d'identitat catalana", per mantenir la categoria, continuem "amb la sensació de ser un poble subordinat [que té] interioritzada la sensació d'inseguretat a la vora d'altres espanyols que no tenen vel·leïtats polítiques o no tenen una llengua molesta". Les cites són totes d'En Solà, sempre parlant de la llengua, de la nostra llengua.

En aquest terreny de la llengua, què més podem oferir als "catalans d'identitat espanyola" que no ho tinguin ja, ara i aquí? Quins arguments de la raó, quins valors de la voluntat i del cor? Pregunto, a més, si no fem el ridícul prenent que els hi podem atorgar unes garanties que ni hem sabut, pogut o volgut guanyar per a la nostra llengua. Allò que el nostre filòleg anomena "les condicions polítiques i socials que facin que el català sigui, als territoris on es parla, una llengua útil i necessària". No som ni aquí i ja estem parlant

d'un futur estat català meravellosament respectuós amb la llengua espanyola i els seus parlants? És que no ho som prou encara? És d'això que ens hem de preocupar? És això el que preocupa als "catalans d'identitat espanyola", que saben molt bé que la independència no es farà sense que Espanya l'accepti? De cap manera és aquest el debat. Tot plegat és parlar d'un país irreal: els "forts" no som el "catalans d'identitat catalana". Som els dèbils!

"La llengua -és encara Solà qui parla- no pot ser normal si no ho són els individus i si no ho és la comunitat que la parla. I sembla innegable que una comunitat no pot tenir una vida normal, plena, tranquil·la i optimista mentre se senti subordinada, mentre visqui amb la sensació que hem dit d'inseguretat, de dependència. Mentre d'una manera o altra accepti aquesta situació i en parteixi com a principi polític d'actuació. No: l'actuació, amb aquest punt de partida, serà sempre limitada, insatisfactòria, ineficaç, irritant".

És també insatisfactori, irritant, frustrant, fer volar coloms i planificar un país imaginari. "Negant la realitat no tindrem mai ni voluntat ni recursos per millorar-la i superar-la", hi torna Solà. Algú pensa que la llengua espanyola pateix o patirà algun daltabaix a Catalunya, independent o no? Aquesta és la realitat. Més val que tinguem cura del país de debò, on la llengua que trontolla, la que està malalta, la maltractada, la que reclusa, és la nostra, la catalana. Entengui'm. En aquestes condicions, sense haver pogut parar bé la botiga, se'm fa difícil començar la temporada de rebaixes.

6. GOMÀ, Enric (2012-02-29). "[¡Viva Cataluña libre, repámpanos!](#)". *Ara*.

Com que el director d'aquest diari ens convida a opinar sobre l'article d'Eduard Voltas titulat *En castellà també, sisplau*, un servidor, sempre amatent i zelós del seu deure, s'hi tira de cap amb aquell sentit cívic, participatiu i entusiasta que tant serveix per proclamar, exigir o sospirar per la independència de Catalunya des d'una columna periodística com per aplaudir i recollir caramels a la molt graciencia cavalcada de Sant Medir.

L'article independentista ja és un gènere més entre nosaltres, deu tenir grans virtuts terapèutiques perquè els teclats d'ordinador més il·lustres s'hi abonon insistents, sovint amb un aire de rotllo de pianola. Voltas, que no toca el piano mecànic, defensa la inclusió del castellà en el projecte independentista i entendre'l com un valor que un futur estat català hauria de fer-se seu. "I que tot això és i serà perfectament compatible amb noves conquestes per a la llengua catalana". Però quin paper destinarem al català? El de llengua residual o hegemònica? Perquè l'expansió del català passa per la pèrdua de terreny del castellà, amagar això potser ens dóna una gran pau d'esperit i ens permet ballar el minuet amb més soltura però és del tot enganyós: en els últims anys han sortit edicions en català de diaris en castellà i no al revés, fet que ha comportat una pèrdua de lectors en castellà; Catalunya Ràdio i RAC1 s'han convertit en les emissores més escoltades emetent només en català i així és com han deixat en segon terme les ràdios catalanes que radien en castellà (els temps gloriosos d'Encarna Sánchez i la seva ràdio audaç han passat a millor vida).

Comparteixo amb Voltas que el catalanisme ha de respectar el castellà i tindre'l molt en compte, però si el seu objectiu no és l'hegemonia del català que m'avisin, sisplau, perquè deixaré de pagar la quota de soci d'aquest club.

7. VILA, Joan (2012-02-29). "[El castellà i la independència](#)". *Nació Digital*.

Eduard Voltas, company periodista del Grup Barnils i home de demostrada trajectòria catalanista, ha encetat la polèmica, amb un [article al diari Ara](#), sobre com hem de considerar la llengua castellana en el procés cap a la independència de Catalunya. Voltas, molt valent i sense embuts, aposta per l'assumpció absoluta del castellà per part del moviment sobiranista, per tal de guanyar adeptes per l'estat propi no només amb arguments econòmics, sinó també identitaris. Afirmar que l'idioma castellà convé "tractar-lo com un element definitori de la Catalunya d'avui i de demà. Incorporar-lo al relat del país del futur. Encaixar-lo en el nostre projecte d'estat".

A primera vista, sona bé, engresca, si més no obre una reflexió fins ara "tabú", perquè en els darrers anys les veus defensores del castellà han estat també les més anticatalanistes i contràries a qualsevol procés d'autodeterminació. Com que vivim en una societat fortament "castellanitzada" per la imposició de les lleis espanyoles, per l'abassegadora presència de més de la meitat de ciutadans que la tenen com a llengua pròpia –nascuts aquí o vinguts de fora- i també, per què no dir-ho, per la desídia de bona part de la població catalanoparlant, a molts ens sembla que només fent recular el castellà socialment i legalment aconseguirem fer avançar el català. I és més, sospirem per tenir estat propi, perquè creiem que així salvarem per sempre més la nostra llengua, que veiem amenaçada de mort.

Entenc molt bé aquests arguments, perquè són la reacció lògica a una opressió asfixiant que ens esclafa des de fa segles i que usa la irresistible pressió d'un idioma majoritari al món com és l'espanyol per dur-ho a terme. Però tinc cada cop més dubtes. Començo a creure, com en Voltas, que ens equivoquem. Tenir estat no assegura la supervivència de la llengua feble (mirem què va passar a Irlanda fa un segle amb el gaèlic i l'anglès). No n'hi ha prou amb mesures legals: obligar a rotular-ho tot en català, dictar normes que assegurin quotes mínimes en determinats sectors ara molt poc equilibrats (justícia, cinema...).

Tot això probablement caldrà fer-ho, no dic que no, però mentre no tinguem els instruments jurídics adequats, és molt més urgent aconseguir l'adhesió voluntària i convençuda de bona part de la ciutadania d'identitat espanyola o llatinoamericana (i per tant, castellanoparlant) cap al nostre projecte independentista. I potser sí que només els convencerem si els demostrem amb fets que el castellà tindrà l'estatus de llengua oficial, no residual ni perseguida, en el futur estat català. I que els seus drets lingüístics individuals estan garantits, al contrari del que passa ara amb els drets dels catalanoparlants.

Com es fa això a la pràctica? Evidentment, no pas fent els discursos meitat i meitat en cada llengua, com practiquen des de fa algun temps els polítics del PP i de C's, això és ridícul. Tampoc promovent una xarxa educativa paral·lela on el castellà sigui la llengua vehicular. Que ningú pensi que estic defensant recular en els petits i costosos avanços que hem aconseguit en l'ús social de la nostra llengua en les darreres tres dècades. No, res de renúncies lingüístiques. Senzillament, m'agradaria trobar la manera de girar la truita al fet que el bilingüisme sigui utilitzat com a arma política contra el sobiranisme per part dels qui en realitat no volen un país bilingüe de veritat, perquè ja els està bé que el català continuï sent la llengua feble i subordinada que és ara.

8. BUCH, Roger (2012-02-29). "[La llengua del futur Estat Català](#)". *Tribuna.cat*.

A mesura que la independència s'apropa, alguns temes sobre com serà el nou Estat Català comencen a debatre's amb passió. Que Catalunya tindrà seleccions catalanes, bandera a les Nacions Unides i que econòmicament serà pròspera ja es dona per entès. En canvi, el futur paper del castellà en la Catalunya independent genera grans debats.

Fa pocs dies es va donar a conèixer un lúcid i interessant vídeo de Màrius Serra emmarcat en la campanya [Ambindependència](#). En [aquest vídeo](#) Màrius Serra declara que l'Estat català és indispensable per al manteniment i la salut de la llengua catalana, al mateix temps que considera que el castellà i l'anglès tindran un paper rellevant i que això serà també molt positiu.

Paral·lelament, diumenge passat, el periodista Eduard Voltas a l'article al diari *Ara* [En castellà també sisplau](#), volgudament provocatiu, ha encès el debat tal i com pretenia l'articulista i també [a un article](#) Carles Capdevila, director del diari. En aquest article, Voltas planteja la necessitat de què el castellà tingui presència pública a una Catalunya independent amb l'objectiu que els ciutadans castellanoparlants sentin l'Estat català com a propi.

En relació al castellà diu: "*No dic tolerar-lo, no dic suportar-lo com una mena de fatalitat històrica que ens ha tocat patir, no dic simplement respectar-lo, sinó convertir-lo en un actiu, tractar-lo com un element definitori de la Catalunya d'avui i de demà. Incorporar-lo al relat del país del futur. Encaixar-lo en el nostre projecte d'estat.*"

L'article ha aconseguit el seu èxit generant rebuig i acceptació a parts iguals entre els independentistes. Algunes de les respostes publicades fins ara són [Viva Cataluña libre repámpanos!](#) d'Enric Gomà al mateix diari, la d'Antoni Maria Piqué [El català, si us plau, el català](#) a *El singular digital* o la de Joan Vila i Triadú. [El castellà i la independència](#) a *Nació digital*. També n'han fet ressò els blocaires Xavier Mir amb [Eduard Voltas, Carme Junyent,](#)

[ERC i la independència](#) i Xavier Febrer [En castellà també si us plau, un bon article](#). Finalment, l'animadíssim debat a *Raco català*, [En castellà també, sisplau \[article publicat a l'Ara\]](#), ja porta més de 3.700 lectures i més de 400 intervencions.

El que agrada de l'article és que ja dóna la independència per feta i que proposa, en la línia propositiva que fa anys va llençar Carod-Rovira, una Catalunya inclusiva on el projecte de viure en comunitat sigui el més important. El que més desorienta, més que desagradar, és pensar que el català estarà prou bé com per poder cedir espais institucionals al castellà. Espais que han costat molt de guanyar i que serveixen avui per compensar l'enorme presència del castellà en els usos comercials.

Tant de bo el català aconseguís un estat de salut tan alt que el fet de compartir aquests espais simbòlics i institucionals amb el castellà no li fes perdre la condició de llengua comuna i necessària pels catalans. Benvingut el debat!

9. ALZAMORA, Sebastià (2012-03-01). "[En castellà també, per descomptat](#)". *Ara*.

Article important el d'Eduard Voltas a l'ARA de diumenge amb el títol *En castellà també, sisplau*. Voltas té el rar costum d'escriure articles només quan té alguna cosa rellevant a dir, de manera que, quan s'anima a publicar, sempre val la pena llegir-lo. En aquesta ocasió, reivindicava la llengua castellana com un actiu (i no com una rèmora) de la Catalunya que es vol sobirana. Una possible sinopsi de l'article diria que una Catalunya emancipada (per fer servir la terminologia del president Mas) parlarà també castellà, o no parlarà res. Ho tornarem a subratllar, per si de cas a algú les esgarrifances no li han permès d'entendre el missatge: una Catalunya independent hauria de comptar també, i necessàriament, amb el castellà com a llengua del país.

En la frase anterior hi ha dos adverbis que cal subratllar: *també* i *necessàriament*. *També* vol dir que aquesta Catalunya independent d'Espanya viuria en català, per descomptat, però no únicament en català: a banda de les llengües que ha aportat la immigració recent, i que configuren un escenari plurilingüístic que exigeix un esforç d'imaginació per part del legislador, és obvi que aquest nou país viuria també en castellà. I *necessàriament* significa que això seria així perquè, a dia d'avui, més o menys la meitat de la població catalana té el castellà com a llengua pròpia, i no cal suposar que, l'endemà de la declaració de la independència, això deixaria de ser així. Ben al contrari: la Catalunya sobirana seria, com assenyalava Voltas, un país bilingüe. Necessàriament bilingüe.

Això implica que s'hauria de crear un marc jurídic que reconegués el castellà com a llengua cooficial de Catalunya, juntament amb el català. El somni d'una Catalunya monolingüe, a imatge i semblança de la França jacobina que coneixem i de l'Espanya igualment jacobina que encara s'entesta a seguir el model de l'estat veí, senzillament ja no és vàlid. La realitat és la que és, i el catalanisme que encara posa damunt la taula la carta jacobina que identifica una sola nació amb una sola llengua, senzillament està fora de joc. Catalunya pot esdevenir una sola nació amb un sol estat, però el que no podrà ser mai de cap de les maneres és una sola societat amb un sol idioma.

Als que tinguin remenaments d'estómac davant d'aquesta obvietat els convidaríem a fer dues coses: d'una banda, un cop d'ull al seu voltant, perquè es facin càrrec de la realitat en què viuen. I de l'altra, que considerin per un moment la hipòtesi que una Catalunya

independent es convertís en un focus de producció de continguts comunicatius en la pluralitat de llengües que es parlen al país, començant (naturalment) pel català i el castellà. Aquesta Catalunya podria convertir-se en la capital mediterrània de la comunicació multilingüe, amb capacitat per vendre material a les principals empreses de comunicació d'arreu del món. Només es tractaria d'aprofitar la riquesa que ja tenim a l'abast. ¿No és més atractiu aquest projecte que el muntatge d'un megacasino?

10. ARENAS, Joaquim (2012-03-01). "[En castellà també, sisplau, o el preu de la independència](#)". *Ara*.

L'article publicat diumenge passat per E. Voltas en aquest rotatiu - *En castellà també, sisplau*- fa servir de títol la mateixa expressió que usen les associacions Cervantes o Por la Tolerancia en llur reivindicació a ultrança de l'ús de la llengua castellana a Catalunya.

No crec que ningú posi en dubte la bona intenció d'en Voltas. Tan bona com errada, però.

És cert que la reclamació de la independència del país no pot tenir de base només els avantatges econòmics que aportaria la plena llibertat. A parer meu, però, Eduard Voltas s'equivoca quan diu que el catalanisme ha d'abraçar la llengua castellana. Que no s'adona que és el castellà qui ens abraça, amb abraçada d'ós, tanmateix, perquè l'Estat l'ha utilitzat d'instrument diluent i opressor contra el nostre poble?

¿Es pot creure de debò que els ciutadans de Catalunya de llengua i cultura castellana es preguntarien amb temença si podrien continuar sent ells mateixos en una Catalunya independent? Em costa de veure-ho així. Sempre hi ha reductes, esclar. Si actualment els catalans que tenen com a llengua familiar i de relació habitual el castellà desenvolupen la seva activitat ciutadana amb tota tranquil·litat i normalitat, cosa que no podem fer els autòctons i catalanoparlants, ¿en quina raó podrien basar la seva por?

Si la independència depengués d'aquest factor, tal com exposa el periodista, és clar i evident que aquest preu no es podria pagar. Seria la dissolució de la nació. Això ho sabia el general Franco i ho saben els seus seguidors, no pas extingits.

Coincideixo amb l'article a què faig referència quan assenyala que no podem mostrar-nos indiferents al marc real que configuren les cultures amb les quals vivim en contacte. I el que subscriu gosa dir que cal dissenyar un tractament i desenvolupar un projecte que atengui la realitat nacional de manera plena, sense escarafalls, i que assegurï la pervivència de la cultura catalana.

La veritat és que no se'm fa difícil considerar un marc cultural català que inclogui totes les llengües que es parlen a Catalunya i les manifestacions culturals que se'n derivin. Tot plegat són mostres de cultura fetes per ciutadans catalans originaris de diversos països i

que viuen i treballen a Catalunya. Per tant, en el gran espectre dels fets culturals catalans, tots han de ser considerats de casa. I la consideració no voldrà dir només comprensió i respecte. Els models de tractament lingüístic i cultural a definir, ja siguin referits a la població de parla castellana o a d'altres, poden ser d'assimilació, de mestissatge i d'aïllament: cap d'aquests satisfà el concepte de nació identificada. Cal considerar, però, el model d'integració, que atén els drets lingüístics i culturals de tothom i que fa que els ciutadans d'altres llengües i cultures participin en la llengua i la cultura del país on viuen. Dels models de tractament exposats, a parer nostre només l'aplicació de l'últim és possible i justa amb vista a una futura independència.

En la integració de les diverses manifestacions culturals que es generen a Catalunya caldrà distingir dos àmbits: el marc específic català i el marc general català. El marc específic català inclou les manifestacions de cultura catalana: llengua, costums, tradicions... Pel que fa al marc general català, caldrà entendre que abraça totes les dimensions culturals que viuen en contacte en la nostra societat i que prenen com a eix vertebrador de la nació-estat del futur la llengua i la cultura catalanes.

La societat del possible estat català tindria una llengua comuna i pròpia i una cultura també comuna. Alhora, tindria manifestacions de cultura diverses que, per ser viscudes i expressades per ciutadans catalans d'origen diferenciat, també formarien part de l'àmbit general de la cultura de Catalunya.

Per integrar cal reconèixer i per ser reconegut cal integrar-se. En poques paraules *do ut des* (dono perquè donis).

Així, no cal renunciar a res i menys abraçar com a propi allò que ens amenaça i engoleix.

11. SOLER, Toni (2012-03-03). "[Sense renunciar a res](#)". *Ara*.

ESTATS D'ÀNIM. L'article de l'Eduard Voltas sobre la relació entre sobiranisme i llengua castellana ha provocat un debat intens i amb la dosi necessària de risc, la qual cosa per si sola és un bon exercici de maduresa. I abans de posicionar-m'hi vull que quedi clara una cosa: un article com aquest suposa, d'entrada, un magnífic símptoma. Fa deu anys els catalanoparlants escrivíem sobre com sobreviure, ens lamentàvem de greuges i opressions, dibuixàvem un futur de núvols negres i terres ermes. Avui dia, tot i ser conscients de les dificultats, ens sentim una mica més forts. El català és un vehicle d'expressió potent que té una presència ampla i creixent en el món de la comunicació i la producció cultural. El català té prou prestigi i prou èxit perquè els seus parlants renovem -un cop més, una generació més- el compromís amb el seu ús i amb el seu aprenentatge. Aquesta situació, aquest estat d'ànim, explica l'article d'en Voltas. Perquè així com el pessimisme produeix resistencialisme i trinxera, l'optimisme ens convida a ser generosos.

DOBLE OBJECTIU. Ara hi dic la meva. Com que jo també em sento optimista, menys amenaçat, subscriu bona part del que diu en Voltas, perquè a més em sembla que ajuda a dibuixar un futur possible, una societat i un estat amb possibilitats d'èxit. El castellà serà sempre més una llengua de Catalunya, i en una situació diferenciada i preferent, no pas dissolt en un magma plurilingüe amb l'urdú, l'amazic i l'italià, com pretenen alguns. No podem tractar el castellà com una cosa forastera, tot just la llengua dels veïns opressors, perquè el castellà també és una llengua parlada arreu del món i a més és la llengua materna de la meitat dels nascuts a Catalunya. Això ha de tenir conseqüències legals i socials. Qualsevol altre plantejament, ens agradi més o menys, no és realista. Ara bé: això ni aigualeix, ni demora, ni matisa l'objectiu principal d'afavorir la plena normalització del català com a llengua pròpia del país. I aquesta fita també ha de ser assumida per tots els que vivim aquí, parlem el que parlem.

EL LLARG CAMÍ. En aquest sentit, crec que els castellanoparlants han de recórrer més camí que nosaltres. És cert, i sovint no es reconeix prou, que han estat còmplices en les polítiques de normalització (la immersió lingüística a l'àrea metropolitana no s'hauria pogut aplicar sense aquesta premissa) però també és cert que a casa nostra, tants anys després, hi ha massa gent que continua vivint d'esquena a la llengua i la cultura catalanes. Sense cap altra excusa que la seva pròpia oclusió. És molt més fàcil sentir parlar català en

un concert d'Estopa, que castellà en un concert de Manel. Això també està canviant lentament, en part per un canvi de mentalitat i en part per la millora evident de l'oferta cultural i d'oci en llengua catalana. Però ha de quedar clar que la Catalunya del futur necessitarà un esforç compartit, un desacomplexament de tots plegats. I un relat que ens faci entendre que no volem parlar de renúncies mútues sinó de conquestes compartides.

12. TUBELLA, Imma (2012-03-04). "[Catalunya, país trilingüe](#)". *Ara*.

En primer lloc he d'agrair a Eduard Voltas que m'hagi fet pensar arran del seu article *En castellà també, sisplau* . En l'època que vivim, en què tot succeeix a una velocitat vertiginosa que demana respostes immediates, l'anàlisi i la reflexió són elements cada vegada més escassos o més difícils d'aplicar.

El cas és que Catalunya no s'acaba d'inventar tal com es va *inventar* l'Amèrica del temps de la colònia, per posar l'exemple d'un país format per onades d'immigrants que compartien almenys un somni comú. Catalunya és una nació amb més de mil anys d'història, la majoria dels quals els ha viscut amb molta més sobirania de la que té actualment. Per tant, històricament parlant, Catalunya no ha estat una nació bilingüe fins que va perdre les llibertats al començament del segle XVIII i, amb aquesta perspectiva, la trajectòria històrica de l'arrelament del castellà a Catalunya és molt recent. Fins i tot aleshores, malgrat la presència oficial del castellà a Catalunya -presència imposada, no ho oblidem-, en l'àmbit de la vida quotidiana es va continuar utilitzant sempre el català.

Quasi m'atreviria a afirmar que Catalunya és un país d'immigrants i, en part, això és el que ha contribuït al fet que també sigui un país de mentalitat oberta. En tot cas, de flux migratori n'hi ha hagut sempre, molt especialment des del segle XIX i durant la industrialització, i Catalunya l'ha sabut integrar. Per molts d'aquests immigrants, Catalunya representava un somni de prosperitat, de tirar endavant i donar una vida millor als fills. I la integració va funcionar sense problemes fins al moment de la dictadura, en què es va utilitzar com a eina d'assimilació a Espanya. Perquè, diguem-ho clar: Catalunya integra i Espanya assimila.

Imposar una llengua per damunt de la pròpia del país té un nom: colonització. I d'exemples al món n'hi ha un munt.

És veritat que els catalans hem utilitzat la defensa a ultrança de la llengua pròpia com una reacció contra la repressió i, no ens fem trampes al solitari, també l'hem utilitzat perquè defensar la llengua sovint ha estat enormement més senzill que fer un projecte nacional, que elaborar un full de ruta de cap on volem anar.

Preocupada per trobar una resposta als reptes que Eduard Voltas planteja, he fet un repàs dels models de països multiculturals, multinacionals i multilingües que conec. Els Estats Units no ens serveixen perquè la llengua oficial clarament és l'anglès i, en tot cas, tolera l'espanyol. Suïssa, un altre país que conec bé, tampoc no ens serveix. En realitat, potser sí que podem dir que l'estat suís és plurilingüe, però la seva societat no. Els francòfons no acostumen a parlar alemany, i viceversa; per no parlar de l'italià i el romanx, que només parlen pràcticament els ciutadans d'aquests cantons. En el cas de la Suïssa alemanya, la segona llengua a l'escola no és el francès sinó l'anglès.

Un bon exemple podria ser Singapur. L'any 1956 l'estat va decidir adoptar l'anglès com a llengua oficial i com a llengua vehicular entre els que tenen el xinès mandarí com a llengua materna (49,9%), els que tenen la llengua malaia (l'autòctona, són un 32%) i els de llengua tàmil (3,3%). En aquell moment, l'estat, que volia tenir un paper central en el comerç asiàtic, va abraçar l'anglès com a llengua dels negocis, del govern i de l'escola. Tot i que, a més a més, la Constitució està escrita en anglès i els actes jurídics fan servir aquesta llengua, encara hi ha un 25% de la població que no l'entén.

La llengua de l'himne nacional i la llengua de l'exèrcit, però, és el malai. El malai té la categoria de llengua nacional. Els nens a l'escola estudien l'anglès, la llengua materna i una tercera llengua del país.

Per acabar amb una proposta, per a mi una Catalunya independent hauria de tenir el català com a llengua nacional, clarament i sense cap dubte; el castellà com a llengua cooficial, i l'anglès com a llengua vehicular global. Això sí, sense tancar-nos a l'evolució que fem com a país, que ens pot portar que en alguns pobles o barris hi hagi una segona llengua més parlada que el castellà, com podria ser l'urdú, l'amazic o el peul.

Quan siguem independents i, per tant, amos del nostre destí i molt especialment de les nostres polítiques, el nostre president o presidenta no s'haurà de posar la samarreta verda dels blancs com Mandela (que va ser un gran cop d'efecte però que no va eliminar cap desigualtat), però no tindrem cap problema, ans al contrari, que es dirigeixi als catalans que parlen castellà, urdú o amazic en la seva llengua. Aquest serà el nostre veritable tret identitari, la nostra diferència.

13. MORENO, Francesc (2012-03-04). "[La 'polémica' sobre el castellano en Catalunya](#)". *Eldebat.cat*.

A raíz de un [artículo de Eduard Voltas](#) en el diario *Ara* en el que el autor defiende que el catalanismo ha de abrazar la lengua castellana para lograr la mayoría social que lleve a la secesión, se ha generado un cierto debate sobre la cuestión en diversos medios de comunicación. Carles Capdevila, Joan Vila, Sebastià Alzamora o Toni Soler, entre otros, han defendido la tesis de Voltas. Los argumentos, diversos: desde que el castellano no es una lengua ajena a Catalunya, ya que es la lengua materna de, por lo menos, la mitad de la población, amén de un instrumento útil para ir por una buena parte del mundo, hasta la denuncia de que un catalanismo que siga con la idea jacobina de *una nació, una lengua* está simplemente fuera de juego, o la necesidad de que una Catalunya independiente reconozca la cooficialidad del castellano.

Como los lectores de esta columna conocen, todos estos argumentos los vengo repitiendo hace muchos años. Incluso hoy repasaba un artículo mío en el mismo sentido del año 1985 publicado en *El País*. Pero más vale tarde que nunca. Evidentemente no voy a criticar lo que yo mismo he defendido, aunque en alguno de los autores la aceptación del castellano es más un giro táctico para lograr una mayoría secesionista que una sincera voluntad de respetar los derechos y los sentimientos de una parte importante de los catalanes.

El debate ha servido también para visualizar dos líneas de pensamiento diferentes en el pensamiento independentista. La más tradicional, basada en la cultura y la identidad propia, y la centrada en las "ventajas" económicas de la independencia, que es la que reivindica el bilingüismo como argumento para vencer las reticencias de los castellanohablantes hacia la segregación.

A estos últimos les diría que si quieren tener credibilidad el debate debe dejar de ser teórico para convertirse en una exigencia de cambio en las políticas públicas en Catalunya. Cuando en el Parlament y las instituciones catalanas los apellidos más frecuentes de los catalanes no estén infrarepresentados, cuando en las escuelas se enseñe el catalán y el castellano –yo ni tan siquiera definiendo que en pie de igualdad, sino con mayor presencia del catalán– o cuando en los medios de comunicación públicos se dé un

trato menos discriminatorio a los catalanes castellanohablantes, yo personalmente me tomaré en serio las tesis de los autores citados.

Lo más patético para el PSC es que lo que debiera ser una de sus señas de identidad se lo va a arrebatarse el independentismo, mientras la dirección sigue con el síndrome de Estocolmo, preocupada en exclusiva en que el gobierno les conceda un lugar al sol, por modesto que sea.

14. RESINA, Joan Ramon (2012-03-06). "[Catalunya, ¿do de llengua?](#)". Ara.

Qui no té res a fer, el gat pentina. Com si ja estiguéssim en etapa constituent, se'ns planteja fixar l'estatut lingüístic de la Catalunya estat. Es ben bé fer Pasqua abans de Rams. Certament, la història té una certa dimensió teleològica. Fixant-ne l'objectiu a distància posem ordre en el caos de sensacions que és el present. Però per efecte d'aquest retruc, el debat sobre la prelació lingüística en una hipotètica Catalunya lliure pren un sentit tàctic immediat, amb risc de perdre de vista la premissa major d'aquesta variant dels comptes de la lletera.

Amb la coacció moral que suposa per a un català apel·lar al realisme i l'evidència que el castellà s'ha implantat amb força al país, se'ns intima no ja a respectar-lo, consell d'altra banda inútil, sinó a dotar-lo de paritat afectiva, a fer-lo "llengua també pròpia", si encara no en el nom, sí en els efectes. Se'ns commina doncs a revisar coses fins ara òbvies i a revocar valors, com el civisme d'adoptar la llengua de la societat d'acollida, o el coratge de defensar-la com a bé comú en circumstàncies difícils, o simplement la tenacitat de fer-la dringar en una atmosfera que cada cop la torna més inversemblant.

Hi hagué un temps en què la llengua catalanitzava. No importava l'origen de les persones, el que comptava era l'ingrés en la intimitat de la comunicació. Era un pacte de generositat recíproca, per damunt del cens i les disposicions legals. Ara es troba assenyat consagrar un bilingüisme letal al català, un cop naturalitzat, amb la reproducció biològica dels comportaments lingüístics, una història d'imposició i de dimissió vergonyosa per a les dues parts. Es baixa un graó en lucidesa i es calcula, amb una fredor que espanta, que, amb el suborn de beneir el castellà com l'altra llengua catalana, els que han optat per ser espanyols a Catalunya faran abstracció del seu imaginari i s'integraran, si no en la llengua, almenys en la voluntat d'estat. Aquesta hipòtesi pateix d'alguns defectes conceptuals. El primer, que projecta sobre els espanyols una problemàtica lingüística exclusiva dels catalans. A molts de nosaltres, una Espanya que ens respectés i potenciés la llengua ens envescaria. El famós "adéu" de Maragall no tenia altre motiu que una decepció lingüística. Però als espanyols i espanyolitzats, ¿els faria el pes un estat disminuït a canvi d'una consideració lingüística que ja gaudeixen amb escriure? El segon, ¿no seria condició generatriu de l'aspiració a l'estat català participar d'un imaginari nacional català? I aquest imaginari, pot bastir-se fora de la llengua? I tercer, que per assolir la paritat lingüística

constitucional en el futur, s'exigeix als catalanoparlants la paritat emotiva en el present. Uns donen penyora, mentre que els altres ajornen l'adhesió fins a la independència. S'inverteix així la seqüència natural de les etapes i la lògica de l'argument. Primer declarem l'amor al castellà i la ficció de ser llengua autòctona de Catalunya, i després ja veurem si els que la tenen com a preferent corresponen a aquesta declaració d'amor afermant la independència comuna.

Ningú dubta que la independència precisa d'una majoria social engrescada per un horitzó de civilitat compartida. Però també és cert, com advertia Toni Soler fa uns dies, que aquest horitzó en positiu no pot ser l'espoli fiscal, que és una motivació estrictament negativa. La independència no és un afer conjuntural com pot ser-ho un (mal) tracte econòmic. La comunitat internacional de tant en tant reconeix la sobirania als pobles que saben imposar l'evidència d'una identitat a protegir. Mai ningú l'ha concedida a cap regió per unes balances fiscals desequilibrades.

A mitjans dels anys 80, Jordi Pujol féu la depriment declaració: "Hem guanyat l'aula i hem perdut el pati". Depriment, perquè la impotència amb què ho anunciava manifestava falta d'ànim i d'imaginació. ¿Que el pati no forma part de l'escola? ¿La competència en educació s'atura durant l'esbarjo? Pujol ha estat una vàlvula de descompressió molt eficient. Demanant ambició nacional en ocasions solemnes, ha donat curs verbal a les expansions del catalanisme; i posant límits molt estrets al propòsit, n'ha refredat l'acció. El catalanisme submís i de posar l'altra galta, que ell ha representat com ningú en l'escena política, delega en l'individu la responsabilitat dels drets col·lectius i el deixa a l'estacada cada cop que algú pateix les conseqüències d'exercir-los. Però la gratuïtat fa que les agressions s'intensifiquin. Mai més no sentirem el "*Pujol, guaperas, habla lo que quieras*", per la senzilla raó que ara ja saben que som uns nans que s'emmirallen en els propis pretextos per justificar la seva indefensió. I vénen de cara a barraca.

15. PARTAL, Vicent (2012-03-09). "[Independents per què?](#)". Vilaweb.

Trobe curiosa la reacció d'alguns a la sentència sobre l'escola. Diuen que no passa res perquè, en realitat, a moltes escoles ja es parla normalment en castellà, malgrat la immersió, la llei i el sursum corda. Em xoca, en concret, que hi haja qui trobe normal que en unes escoles en què s'hauria d'ensenyar en català s'ensenyi en castellà. I que posen aquest fet com un exemple de fins a quin punt és normal i natural la convivència al nostre país. En realitat, això, a mi, em sembla que tan solament demostra que estem tan malament que ni amb les lleis no som capaços d'assegurar l'oficialitat de l'idioma. Crec que aquestes actituds són una mostra de pensament tou, molt influït per unes quantes dècades d'atac sistemàtic contra la utilitat del català. Que en el fons és d'això que es tracta. Al cap i a la fi el supremacisme espanyol es basa en això: a negar que el català siga una llengua útil, i a reservar la utilitat per al seu idioma.

Des d'aquesta perspectiva em preocupa que hi haja sectors nacionalistes que sembla que s'hagen encomanat el discurs sociolingüístic dominant a Espanya i que d'entrada ja renunciïn, en nom de la utilitat, del consens o de créixer, a aplicar al català el mateix valor que s'aplica a l'espanyol. I això tant se val que siga en l'ús escolar –on un professor castellanoparlant pot infringir la llei sense que ningú s'esveri ni li exigisca responsabilitats. O fins i tot sostenint la 'utilitat' de tenir l'espanyol com a llengua oficial en una Catalunya independent. Aquest darrer em sembla un debat ben paradigmàtic. Jo crec que està bé que discutim de tot, però què em dieu? Que trobaríeu normal que ens fem independents i que en els instituts de Barcelona es continuen fent classes en castellà? Que ens fem independents i continuem sense trobar un film en català en les sales de cinema? Que ens fem independents i continuem aguantant intereconomies? Que ens fem independents i que la policia ens continue saludant en castellà? En un país on es pot proposar un debat tan sorprenent, on des de l'independentisme hi ha qui atia debats tan sorprenents no és gens estrany que s'accepte ara amb naturalitat la infracció de les lleis lingüístiques, això sí, únicament si afavoreixen el català, i que fins i tot sembla un mèrit la incapacitat de fer complir la legislació, però únicament si empara el català. Alerta, tanmateix, perquè, si no ens creiem que el català és una llengua tan vàlida i valuosa com qualsevol altra llengua europea, aleshores per què volem ser independents? Ho demane.

16. BRANCHADELL, Albert (2012-03-11). "[En castellà \(i en anglès\) seriosament](#)". Ara.

En el seu article a l'ARA del 26 de febrer ("En castellà també, sisplau") Eduard Voltas sosté que, per assegurar l'adhesió dels catalans que parlen castellà a la causa independentista, el catalanisme ha d'assumir el castellà com una cosa pròpia i ha d'erigir el bilingüisme com a "valor identificatiu del projecte de país". L'article ha aixecat molta polseguera, si bé la tesi que defensa no és nova. Segur que Voltas recorda l'entrevista que va fer a Àngel Colom al seu llibre *La guerra de la llengua*. Colom postulava un acord "que deixi clar d'una vegada per totes que a Catalunya hi conviuen i hi conviuran amb normalitat dues grans llengües; que la gent d'origen castellanoparlant que no vol parlar habitualment català pel que sigui tingui la seguretat que sempre podrà parlar en castellà, una llengua que, al cap d'un temps, algú haurà de tenir el valor de reconèixer que es torna també una llengua territorial".

Un altre prohoms que ha tingut el valor de reconèixer-ho és Josep Lluís Carod-Rovira. En una intervenció parlamentària Carod-Rovira va dir que "el castellà ha esdevingut un element estructural de la societat catalana, és una realitat que també tots hem d'assumir". En l'àmbit del catalanisme no independentista també tenim testimonis d'aquesta crida a acceptar el castellà. Per les mateixes èpoques que Carod-Rovira s'adreçava així al Parlament, la Fundació Rafael Campalans va produir un document en què es deia: "La presència del castellà és un fet estructural de la societat catalana des de fa molt de temps. És la llengua primera, familiar, habitual i d'identificació de molts ciutadans catalans. El castellà és, doncs, una llengua de Catalunya". I encara no fa dos anys la Fundació CatDem va donar a conèixer els documents elaborats en el si de la Casa Gran del Catalanisme en què s'afirma que el que singularitza és el fet de ser un país "essencialment bilingüe" i que un dels reptes que té plantejats és "assumir el castellà".

El discurs ja hi és. El que sí que cal reconèixer és que no és gaire sòlid. Fins ara, a cada *test case* que s'ha presentat, el discurs d'obertura cap al castellà s'ha curtcircuitat sense remei. Pensem en la Fira de Frankfurt i recordem les trifulgues per reduir la cultura catalana a la cultura expressada en català. Recordem l'oposició aferrissada a la tercera hora de castellà. I recordem l'oposició numantina a qualsevol tipus de presència del castellà com a llengua vehicular a les escoles. En aquest sentit, caldrà veure cap on va l'Assemblea Nacional Catalana, que en el seu full de ruta aposta per apropar-se als amplis sectors de la societat

que no s'identifiquen amb el català i prometen estratègies de comunicació que adoptin "les llengües d'identificació d'aquests sectors" però té una pàgina web monolingüe en català.

Parlant de full de ruta, una de les veus que ha secundat la tesi de Voltas és Imma Tubella ("Catalunya, país trilingüe", 4 de març, també a l'ARA), que recorre a la política comparada per mirar d'establir cap on hauria d'anar en termes lingüístics una Catalunya independent. És positiu que Tubella descarti d'entrada els estats o regions monolingües en què s'emmiralla des de fa temps l'*establishment* catalanista. Els referents ja no són Flandes ni el Quebec, ni per descomptat estats nacionalitzadors com Letònia, un país lingüísticament dividit que és en el punt de mira del Consell d'Europa i de l'ONU perquè no respecta els drets lingüístics de la seva població russa. El referent que proposa Tubella és Singapur, un estat on la llengua nacional (el malai) comparteix oficialitat amb l'anglès, el xinès i el tàmil. La intenció és bona però el referent no està ben triat. Singapur és un cas cèlebre de plurilingüisme nominal i monolingüisme de fet. Només cal visitar la pàgina del govern de Singapur per adonar-se que no hi ha cap rastre de la llengua nacional. El mateix podríem dir de la senyalització viària, que és tota en anglès. Pel que fa al sistema educatiu, la llengua vehicular és l'anglès i no hi ha cap previsió que tothom aprengui la llengua nacional. (Amb tots els respectes, d'on treu Tubella la fantasia que la llengua de l'exèrcit és el malai?) En absència de referents internacionals clars, Catalunya ha de ser el seu propi referent. Per Tubella, "una Catalunya independent hauria de tenir el català com a llengua nacional; el castellà com a llengua cooficial, i l'anglès com a llengua vehicular global". En part, això ja és el que tenim, i potser tampoc cal esperar a la independència per a prendre el trilingüisme seriosament.

17. SOLER, Toni (2012-03-11). "[Si fos castellanoparlant](#)". Ara.

SOLS. La setmana passada vaig escriure en suport de l'article d'Eduard Voltas (ARA, 26-2-2012), tot reivindicant el paper que el castellà ha de jugar en la Catalunya del futur; i n'estic satisfet, perquè s'ha generat un debat viu i interessant, i les opinions contràries s'han expressat amb arguments que fan pensar. Però el meu estat d'ànim és avui una mica diferent; aquesta setmana s'ha tornat a debatre sobre la immersió lingüística i m'hauria agradat sentir o llegir veus castellanofones fent-nos costat. I no n'hi ha hagut gaires (que jo sàpiga). Reitero que la immersió s'aguanta perquè la gran majoria de les famílies castellanoparlants l'accepten, cosa que no hem de deixar de valorar. Però necessitem alguna cosa més, necessitem prescriptors castellanoparlants que, com a ciutadans d'aquest país, entenguin i defensin la plena normalització del català, començant per la seva condició de llengua vehicular a l'ensenyament. Aquest hauria de ser el primer punt del contracte que uns i altres hem de signar per construir la societat catalana del futur. I en canvi, ens hem sentit una mica sols defensant la immersió, mentre la caverna deixava anar els exabruptes habituals, mentre una de les mares denunciants -la senyora Consuelo Santos-deia sentir-se "com els negres als Estats Units". Nosaltres li podem replicar mil cops, però la rèplica veritablement efectiva s'hauria de fer en castellà.

UNA DEFENSA. Si jo fos castellanoparlant, li diria a aquesta mare, en primer terme, que li estic molt agraït, perquè comparar-se amb els negres als Estats Units és un pèl menys delirant que fer-ho amb els jueus a l'Alemanya nazi, com sovint s'ha fet des del seu entorn ideològic. Després li diria que jo, tot i ser castellanoparlant com ella, vull un model escolar únic a Catalunya, que garanteixi als meus fills el domini del català, el castellà i l'anglès. Que l'opció del català com a llengua vehicular em sembla lògica tenint en compte que aquesta és la llengua pròpia del país, i la que es troba en una situació més precària per raons històriques i demogràfiques. Finalment, li diria que la immersió lingüística suposa un esforç pedagògic, econòmic i de tota mena, que hem d'afrontar no només per reparar els disbarats fets per l'administració espanyola durant tres segles, sinó també per la voluntat d'integració que sempre ha caracteritzat la societat catalana. I que els principals beneficiats d'aquest esforç són els nens castellanoparlants, que gràcies a la immersió seran plenament bilingües, a diferència dels seus pares.

EL SENY. La sentència és bona a mitges, i suposo que a partir d'ara l'advocat dels demandants i el seu procurador falangista, amb el suport logístic del PP i Ciutadans, intentaran aprofitar l'esclatxa legal oberta pel TSJC per fer agitació a les aules, i aconseguir que les famoses tres famílies passin a ser trenta o tres-centes. Però goso pronosticar que això no passarà, perquè el país té més seny del que ens pensem, i perquè no totes les mares són com la Consuelo Santos, que a part de sentir-se afroamericana és madrilenya de naixement, sabadellenca d'adopció i regidora del PP.

18. CARDÚS, Salvador (2012-03-12). "[Parlar per parlar](#)". Ara.

Quan siguem independents, a què dedicarem el temps lliure, per dir-ho com en Perales a la seva cançó? Com omplirem les nits i els caps de setmana sense haver de conspirar, ni redactar l'enèsim full de ruta ni haver-nos de mobilitzar contra la darrera provocació? Anirem més a teatre, a concerts i llegirem més? No ho sé. Però d'aquest escenari sense el pes del combat per l'alliberament nacional, tinc la certesa que el que no desapareixerà seran els debats cíclics -i ciclotímics- sobre la salut, el futur i les relacions de veïnatge de la llengua catalana. La independència ens estalviarà la molèstia dels tribunals forasters, que déu n'hi do, però la complexitat de la realitat sociolingüística i la vocació de polemistes de la llengua encara seran més grans.

ARA MATEIX, EN PLENA ENVESTIDA judicial contra la immersió, s'ha reobert el debat sobre la nostra relació amb l'espanyol. Certament, ningú no podrà dir que les dificultats ens arronsen! La idea és incorporar el bilingüisme com a valor identificador del projecte nacional i, com diu Voltas, "abraçar la llengua castellana". Per Voltas i els que l'han seguit -o els que ja fa temps que ho proposen-, aquesta seria la manera d'incorporar els castellanoparlants al catalanisme, més enllà d'apel·lar a la fenícia raó fiscal. S'acceptaria que l'espanyol ja és un element "estructural" del país, i caldria superar l'estadi en el qual s'ha percebut la llengua de l'estat com una amenaça. I tot això, a més, fet en nom de l'assumpció de la diversitat i convertit en "tret identitari", com ha afegit Tubella.

NO HI HAURIA PROU ESPAI en tot el diari d'avui per tractar la qüestió amb la profunditat que es mereix. Però, tot i el risc de malentès, no em sé estar d'afegir unes observacions més a les que ja hi han fet oportunament Resina a l'ARA o Graupera a *La Vanguardia*. Una: Voltas i companyia situen l'acció en el canvi de relat del catalanisme. Però ningú no pot assegurar que la realitat canviï a cops de relat, i menys si no es compta amb la capacitat de coacció i amb les garanties que proporciona un estat. Dues: partim d'una percepció errònia de la realitat. Ni la immersió té els resultats exitosos que proclamen uns, ni existeix un món castellanoparlant d'identitat irreductible, a tractar amb condescendència. Tres: s'oblida que la gent resolem les nostres acomodacions lingüístiques -i nacionals- gràcies a les ambigüitats i ambivalències personals, al marge tant dels relats oficials com dels alternatius que se'ns volen imposar. Quatre: no es pot obviar el marc de conflicte en què ens trobem. Cap llengua és una amenaça per ella

mateixa, esclar, però l'estat espanyol fa servir el castellà com a arma d'assimilació, i no ens podem mamar el dit. Branchadell sempre troba totes les febleses a l' *establishment* catalanista, però cal veure les intransigències de l'espanyolisme. Cinc: no entenc què vol dir "la gent té identitat" (Voltas), com si la identitat fos intocable i no fos susceptible i fins i tot esperable que canviés en funció del temps i la societat on es viu. La identitat no està determinada per d'on venim, sinó per l'horitzó cap on anem, i allà ens hi podem trobar tots. En canvi, ¿certes immobilitats -a banda i banda- no s'haurien d'atribuir, simplement, a la ignorància, la desídia o la mala fe?

LA MEVA IMPRESSIÓ ÉS QUE en això de les llengües fem d'aprenents de bruixot i volem intervenir en un terreny que és de mal governar, amb estat propi o sense. Jo m'apunto a la idea de Gregorio Luri: el que cal exigir és que tinguem un coneixement de català i castellà -i anglès- propi d'un país amb futur. El dia que s'aconsegueixi, no tan sols s'haurà acabat la Transició, com diu el meu amic, sinó que llavors serem veritablement lliures de decidir quins atributs simbòlics donem a cada llengua. Per exemple, aquell dia, jo preferiria no tenir-ne cap d'oficial i només una com a pròpia del país. Entretant, tot és un parlar per parlar.

19. ROIG, Xavier (2012-03-15). "[Ningú altre ho farà](#)". Ara.

M'ha cridat l'atenció l'article del senyor Toni Soler de diumenge. Parlava sobre el fet que cap castellanoparlant hagués sortit a defensar la immersió en català a l'escola. És cert. Per comprendre-ho, però, cal preguntar-se abans per què hi ha gent que, vivint aquí, no sap parlar el català. Personalment, fa anys que vaig arribar a la conclusió que només hi ha tres explicacions. Primera, es tracta d'una persona de certa edat, vinguda fa poc o que no surt de casa, i a qui se li fa difícil aprendre una llengua nova. Segona, es tracta d'una persona amb certes dosis sectorials de ganduleria i, en conseqüència, no gaire útil per al país -i no precisament per la llengua, només-. Tercera, estem davant d'algú amb expressa mala intenció. Hi he donat moltes voltes. Però, des que visitant Alemanya per primer cop vaig veure cambriers espanyols parlant una llengua tan complexa com és l'alemany, només se m'acuden aquestes tres casuístiques que els he exposat. Per tant, quan topo amb algú que, no sent ancià i portant poc temps aquí, no sap parlar català, procuro evitar-lo. No m'agraden ni els ganduls ni els malintencionats, sobretot si la mala intenció va contra la meua llengua.

La commemoració de l'11-M també m'ha portat a una reflexió similar a la proposada pel senyor Soler. La societat occidental encara espera una massiva manifestació de musulmans contra aquells atacs terroristes. L'esperem per denunciar aquells atacs i els de Londres o Nova York. Però, com en el cas del català, aquestes manifestacions han estat inexistents. I vet aquí que arribem a una conclusió molt antiga: ningú defensarà els teus interessos amb la mateixa intensitat amb què ho faràs tu.

Tradicionalment Catalunya ha prestat poca atenció a aquest corol·lari. Ha esmerçat grans esforços a defensar qualsevol causa aliena abans de la pròpia. Aquesta actitud ens ha portat, entre altres coses, a no comprendre països com Israel, que, envoltat d'enemics que el volen desaparegut, sap que el que no faci ell per sobreviure no ho farà ningú més. En el cas de Catalunya els resultats de les nostres prioritats salten a la vista. I no estem davant d'una discussió etèria, de poc contingut pràctic. El dia té vint-i-quatre hores. I el temps que es dedica a un afer no es pot dedicar a altres coses. Bona part del nostre desgavell ve provocat per la incorrecta assignació d'aquestes prioritats socials.

La simple existència de Franco va fer que els catalans fóssim desconfiats i no deixéssim la defensa dels nostres interessos patris a ningú altre que a nosaltres mateixos. L'adveniment de la democràcia va portar una relaxació d'actituds. Vam deixar de practicar la resistència per passar a creure que els nostres interessos serien defensats per altres -fet absolutament paradoxal i equivocat-. I això va tenir lloc a tots nivells. Macropolític i micropolític. Els empresaris catalans que havien constituït lobis a Madrid els van desmuntar pensant que ara els polítics catalans defensarien els seus interessos amb el mateix interès i eficàcia. I no ha estat així -no, almenys, quan només s'ha apel·lat a interessos altruistes-. I a escala de país hem comès la mateixa pífia. Hem pensat que la Constitució espanyola i els demòcrates espanyols o europeus defensarien els nostres drets. No ha estat així. I és lògic. Només un país subdesenvolupat o il·lús creu que algú altre defensarà el que li és propi. I, esclar, quan això no té lloc, que és el més normal, s'entra en la desil·lusió i s'acusa erròniament els altres d'enemics. Aquest és el cas dels països llatinoamericans.

Els propers mesos veurem i patirem una topada inevitable entre Catalunya i la resta d'Espanya. I seria d'agrair que comencéssim a concentrar esforços i a evitar que incidents externs ens distraguessin. Hem d'adonar-nos d'una vegada per sempre que el que estarà en discussió només podrà ser defensat per nosaltres, que som pocs. No hem d'esperar solidaritat de ningú. Per descomptat, no de la resta d'Espanya, ni dels catalans que viuen de vendre-hi productes (fet que inclou determinats cantautors). Però tampoc dels escocesos, ni dels flamencs. Estarem sols. I no convé interpretar-ho com una manca de solidaritat ni com una mostra d'enemistat. Si tu no tens prou força ni convenciment per defensar, mossegant si cal, la teva causa, és que aquesta causa no mereix la pena de ser tinguda en consideració. Així es veu des de fora. I potser caldria buscar en aquest erroni concepte d'aliances les causes del nostre secular fracàs.

20. PLA, Albert (2012-03-18). "[L'abraçada de l'ós](#)". *Ara*.

Reacciono tard, però amb moltes ganes, a l'article d'Eduard Voltas *En castellà també, sisplau* i un de posterior d'Albert Branchadell en la mateixa línia.

En la seva crida a abraçar la llengua castellana, parteixen tots dos d'una obstinada, pertinaç i jo diria que sospitosa ignorància de què és aquest bilingüisme que amb tant d'entusiasme prediquen.

Ignoren o neguen la constatació sociolingüística que el bilingüisme simètric social -la pretensió que una mateixa societat parli, per als mateixos àmbits i funcions, dues llengües en perfecta simetria- és un conte de fades que emmascara la lenta i progressiva substitució lingüística d'una llengua per una altra.

En el nostre cas, el lent i constant avanç del castellà, que és -almenys on viu més del 80% de la població- la llengua de tots, la comuna i neutra, mentre que el català és només la llengua d'uns quants i està fortament connotada.

Ignoren, amb alarmant ceguesa, no el retrocés en l'ús -prou gradual perquè sempre sigui discutible-, sinó la ràpida i accelerada erosió dels trets que fan del català un sistema lingüístic diferent del castellà. Un procés que, mantenint aquest bilingüisme asimètric uns quants anys més, el convertirà en un patuès com el que ja parlen la majoria de polítics gallecs. (Ostres, Voltas, no cal analitzar cap mecanisme profund per admetre que percebem el castellà com una amenaça per al català, només cal parar l'orella!)

Buscant la simetria, flirtegen amb un afebliment de la immersió, que és -paradoxalment- l'únic que avui permet al català mantenir el cap fora de l'aigua amb penes i treballs. I tot això ho fan acusant qui qüestiona el bilingüisme de ser al·lèrgic a la diversitat.

Quin fenomen més curiós, deuen pensar, que les llengües petites només aguantin allà on són la llengua d'un territori. Quina mostra d'intolerància, es deuen dir, que països com Holanda o Dinamarca tinguin una única llengua oficial per al conjunt del territori tot i ser societats multilingües. Quina pretensió tan poc respectuosa, semblen apuntar, això d'anar integrant la població en una comunitat lingüística en lloc de compartimentar-la per ètnies culturals, com fa Singapur.

No els crea cap reserva el fet que això que pretenen -cooficialitat i bilingüisme (o trilingüisme) simètric *ad aeternum* - no sigui el model de cap país del món ni se'n conegui cap experiència d'èxit. Branchadell ho deixa clar: "En absència de referents internacionals clars, Catalunya ha de ser el propi referent".

Siguem seriosos. Entenc que els que volen guanyar molt aviat un referèndum per la independència sentin la temptació d'agafar aquesta drecera, o que els que estan al servei de partits en què bona part de l'electorat vota en clau espanyola, necessitin justificar aquesta política lingüística.

Anar cap al monolingüisme oficial no és gens fàcil, fins i tot potser és utòpic. Respecto molt qui per estratègia o conviccions no el plantejaria mai com a meta.

El que és inadmissible i infantil és fer trampes. Fer veure que no sabem que el preu d'institucionalitzar aquest bilingüisme pretesament simètric és la lenta dissolució del català. Pot ser un preu raonable per preservar la convivència. Però no ens enganyem ni vulguem enganyar: suposa tenir a la llarga una llengua local, residual i antropològica per als actes simbòlics, i una altra d'universal per viure el dia a dia.

L'altre model, que requereix temps, paciència i molta pedagogia -està molt lluny de tenir al darrere la necessària majoria- és explicar a tots els catalans que, per raons d'estricta supervivència, el castellà ha de retrocedir fins allà on deixi de suposar una amenaça. Dit d'una altra manera, el català ha de passar a ser la llengua que, de manera general i interclassista, serà més problemàtic no dominar perquè, mentre ho sigui el castellà, ni els immigrants econòmics ni els passavolants faran -per raons lògiques- l'esforç d'aprendre'l.

Trilingüisme? I tant que sí!, i amb un anglès que disputi al castellà el rol de segona llengua: un estatus que ara està a una distància sideral d'assolir. I tampoc no ens faria cap mal que pugés notablement la població que sap francès o alemany.

Perquè el que és segur és que, mai de la vida, qui s'expressi en castellà amb esperit obert i tolerant tindrà cap mena de problema en aquest país per comunicar-se.

I encara menys quan el castellà deixi de ser percebut com una llengua imposada per un estat profundament nacionalista i intolerant que voldria posar fi a aquesta anomalia del català.

21. MENGUAL, Vicenç (2012-03-20). "[L'única llengua oficial, a Catalunya, és la catalana](#)". *Som Notícia*. No disponible. Disponible a *Racó Català*.

L'any 1999, la prestigiosa lingüista i presidenta del Grup d'Estudis de Llengües Amenaçades (GELA), M. Carme Junyent, responia així a la pregunta "el català, és una llengua en perill d'extinció?": **el català és una llengua, no tan sols en perill d'extinció, sinó que ja és una llengua en procés d'extinció.**

Han passat tretze anys, des de llavors. Mentrestant, hem tingut immersió lingüística a dojo i moltes veus han cantat —i canten— victòria. El català té una salut de ferro, el català no pot morir mai, diuen. Si ha resistit fins avui, continuarà resistint. Podem dormir ben tranquils, ens diuen contínuament. "Què més volem?", diuen altres veus. Tenim un diari — ara dos, amb l'*Ara*— en català. Tenim TV3. Què més volem? No hi fa res que a TV3 diguin que hem d'"encendre" el televisor per "enterar-nos" que els gossos lladren o perquè un corresposal ens digui que "està" a Barcelona i que "els demés" no

La degradació de la llengua és constant. Tant li fa que hi hagi immersió a l'escola, si després allò que se sent al carrer ja no és català, sinó *catanyol*. I ja podem estar contents, si el sentim! Normalment, al pati de l'escola o al carrer sentirem una llengua forastera en la qual tothom s'entén. Digueu-me que no, si goseu.

I darrerament, per acabar-ho d'adobar, el diari *Ara* ha iniciat una campanya per explicar a qui es vulgui deixar convèncer que Catalunya és *vil-lingüe* i, amb Estat Català i tot, ho continuarà essent. Fins i tot n'hi ha que ens volen fer trilingües, d'aquí uns quants anys.

De manera que els qui pensem que un Estat Català és condició sine qua non per a un redreçament del català, i que ens cal com el pa que mengem, ara ens ho hem de replantejar tot. Ara hem de lluitar per la independència per poder continuar coexistent amb una llengua forastera, **perquè tot continuï ben igual, per no frenar el procés d'extinció del català**, només faltaria. Doncs l'única cosa que puc dir és que a mi no m'hi veuran, en aquest projecte aberrant, en aquesta lluita suïcida.

Però **allò que és més greu és que l'enemic el tenim a dins**. Aquestes veus que bramen —abans que ningú dels forasters ho hagi demanat— pel reconeixement, en igualtat de

condicions, de la llengua forastera que ens han imposat, surten de dins del País: són veus “prestigioses” d’escriptors, periodistes, lingüistes fins i tot. Algunes d’aquestes veus són les de l’Eduard Voltas, en Sebastià Alzamora o l’Albert Branchadell. **I són veus que parlen i escriuen en català, disfressades de “catalanisme”, la qual cosa les fa més creïbles i, per tant, més perilloses. Són llops disfressats amb pell de xai.** Són les veus que parlen de la “catalanitat” dels espanyols que viuen a Catalunya i de la cultura catalana feta “en espanyol”.

A aquestes veus dedico el fragment de la CONSTITUCIÓ PROVISIONAL DE LA REPÚBLICA CATALANA, aprovada per l’Assemblea Constituent del Separatisme Català reunida a l’Havana durant els dies 30 de setembre, 1 i 2 d’octubre de 1928, sota la Presidència del senyor Francesc Macià:

Títol II

IDIOMA, BANDERA I ESCUT

Article 2. L’única llengua oficial, a Catalunya, és la catalana.

A la lluita per un Estat Català com aquest, sí que m’hi veuran. Per “aconseguir” un país que ja no seria el meu —el nostre—, no.

22. VOLTAS, Eduard (2012-03-25). "[En castellà també, sisplau \(i 2\)](#)". *Ara*.

Tenia decidit canviar de tema per no cansar els lectors, però la quantitat i qualitat de les reaccions al meu article *En castellà també, sisplau* (ARA, 26 de febrer) m'obliga a tornar-hi, amb voluntat de matisar i ampliar la meva tesi per fer-la més comprensible (o potser per a alguns més incomprensible, no ho descarto). Voldria dir quatre coses.

1) En el meu article parlava de la independència i el castellà, no de la independència i el català. Em va semblar que de tan obvi no calia parlar-ne, però a la vista d'algunes rèpliques, queda clar que em vaig equivocar. Aclarim-ho, doncs. En el meu cas, una de les raons més poderoses per al desig d'estat és la garantia que ha de suposar l'estat propi per al català com a llengua nacional i distintiva, com a llengua primera i prioritària. Deixin-me posar un exemple concret: per fer la llei del cinema n'hi ha prou sent una comunitat autònoma; per fer-la complir, cal ser un estat. No només no defenso, per tant, cap pas enrere en les metes assolides, sinó que imagino la independència com un instrument per assolir-ne de noves (en la justícia, en l'espai de comunicació, en la disponibilitat lingüística de les empreses davant dels consumidors, en la projecció internacional de la llengua i en molts altres àmbits). Ara bé, també penso que, tenint estat, són possibles aquests grans avenços i d'altres sense necessitat de modificar l'actual estatus legal (dues llengües oficials, una de les quals amb consideració de llengua pròpia). I per tant defenso que anem al referèndum explicant que en el futur estat el castellà serà tan oficial com ho és ara. Em sembla el més raonable i el més guanyador.

2) Fa temps que observo, i em preocupa, que molts independentistes parlen de la independència, potser sense adonar-se'n, com si fos una joguina per disfrutar-la els independentistes. Un lloc on per fi ens sentirem completament còmodes perquè les coses es faran a la nostra manera, seran com a nosaltres ens agraden. Un estat de nova planta que assumirà l'univers simbòlic de l'independentisme i li donarà caràcter oficial i per a tothom. Davant d'aquesta manera d'entendre la independència, jo dic que no, que tot plegat és i serà molt més complex. Que la joguina és per compartir-la, i per compartir-la amb una gran majoria social. I que això obliga a fer un esforç important d'empatia, de realisme i de capacitat de pacte intern.

3) Empatia és fer l'exercici de mirar el món amb els ulls de l'altre. Crec, per exemple, que la immensa majoria de la població castellanoparlant de Catalunya fa un exercici espectacular d'empatia des de fa 30 anys amb el tema del català a l'escola. Entenen i accepten de bon grat que els seus fills estudiïn en una llengua que no és la seva llengua materna. Renuncien a fer ús de la seva força demogràfica i de la cobertura política i jurídica que immediatament els donaria l'estat espanyol. I estic segur que ho fan perquè consideren que és just que l'escola sigui en català, i també perquè creuen que l'actual sistema és el millor per als seus fills. Sense aquest exercici d'empatia i ciutadania (el visc cada dia a l'escola dels meus fills) la immersió no seria possible i aquest país estaria partit per la meitat. No ho fan per rebre el nostre agraïment, però què voleu que us digui, jo els ho agraeixo. I de retruc, proposo un altre exercici d'empatia, que és el següent: a banda de mirar-nos el castellà com la llengua de l'estat opressor (que ho és), a banda de mirar-nos-el com la llengua històricament imposada (que ho és), a banda de mirar-nos-el com la llengua de les portades de l' *Abc* (que ho és), mirem-nos-el també com la llengua familiar i estimada d'almenys la meitat dels catalans. Fem aquest exercici i, a més, mirem de treure'n alguna conseqüència concreta de cara al nostre projecte d'estat.

4) Tot el que dic, si té una lògica, és en el marc d'una estratègia per a l'estat, perquè no hi ha estat sense grans majories socials i amples consensos interns, i per tant no hi ha estat sense renúncies. Cal recordar, però, que hi ha altres estratègies possibles i legítimes per al catalanisme, que no estiguin basades en l'objectiu de l'estat. Estratègies menys republicanes i més comunitàries, a l'estil del nacionalisme homosexual o del nacionalisme afroamericà, en què l'objectiu desitjat és garantir la reproducció i pervivència de la pròpia tribu, convertida en una mena de nació dins de la nació pels segles dels segles. Molt legítim, però al meu modest entendre, molt poc interessant.

23. FORN, Iu (2012-03-25). "[Espanyolisme en català](#)". *Ara*.

Diumenge 26 de febrer. Eduard Voltes publica al nostre diari un article titulat *En castellà també, sisplau* . Com que de la tesi que s'hi defensava i de les contràries ja se n'ha parlat a bastament, ens saltarem aquesta part. I també ens saltarem la part relativa al que pensa sobre el tema un servidor perquè ja va ser exposat el 23 d'octubre, quatre mesos abans que Voltas, en l'article *Independentisme en espanyol* . I, com pot imaginar, si ningú m'ha citat, no seré jo qui ho faci, oi?

El cas és que mentre aquí dediquem temps i esforços a mirar-nos del dret i del revés el paper que han de tenir (o no) els hispanoparlants catalans en una Catalunya independent, a Madrid (no ciutat, sinó concepte) tiren pel dret. Aquí filosofem amb l'encaix de l'espanyol en un procés sobiranista i allà apareix el president del Senat (un tal Pío García Escudero) manifestant que el català no és llengua cooficial a Espanya sinó només a Catalunya i que, per tant, ens hi podem anar fotent els jardins penjants de Babilònia i 200 grams d'ortigues.

No seré jo qui digui que els catalans som collonuts, perquè no és cert, però home (i dona), més tolerants que d'altres, una miqueta més, ¿no troba? Que una part important de l'independentisme català trobi normal una Catalunya Estat amb una part de la seva gent parlant castellà és, exactament, això, signe de normalitat. Tant de bo, a l'altra banda, els admirats compatriotes de Convivència Cívica Catalana, per exemple, optessin per la mateixa normalitat. O és que no és possible defensar en català això que ells anomenen *bilingüisme* ? No, ho dic perquè no he escoltat mai un nacionalista espanyol ètnic expressant en català la defensa del bilingüisme. Sempre ho fan en espanyol, cosa que topa amb l'essència mateixa del concepte. Dit d'una manera, amic Caja, t'has plantejat algun cop defensar l'espanyol en català? Prova-ho, pot- ser et sorprens de tu mateix.

24. CABRÉ, Jordi (2012-03-26). "[Independència, llengua i emocions](#)". *El Punt Avui*.

Poden existir estats sense una fortalesa nacional al darrere? Sí, és clar. No cal anar gaire lluny, Espanya seria un clar exemple d'estat fort amb nació feble: les múltiples repeticions sobre la unitat, la indivisibilitat i la indissolubilitat són les primeres a certificar-ho. Tampoc el sentiment nacional andorrà és el més abrandat del món, segur que Bèlgica és ara mateix un matrimoni de pura conveniència entre flamencs i valons, i hi ha emirats àrabs creats amb l'artificialitat del simple negoci petrolier. Pot haver-hi estat amb poca nació? Sí. Però aquest no és el nostre cas, ni de lluny. Tampoc no és, per cert, el cas d'Escòcia.

“No pot ser que el castellà sigui una anomalia”, ens diu Albert Rivera, el líder de Ciutadans. Malgrat l'evidència de la falsedat, perquè mai Catalunya ha vist el castellà com a res anòmal, darrerament s'ha escrit força en termes massa similars. Eduard Voltas ha proposat “abraçar la llengua castellana” i considerar-la un element estructural del país però, al contrari de Rivera, ho proposa per tal d'expandir les complicitats catalanistes cap a aquesta comunitat lingüística. Crec que les respostes de Salvador Cardús o de Jordi Graupera han estat prou contundents, en el sentit que aquesta proposta obvia tant la convivència natural entre llengües a Catalunya com la feblesa estructural, social i política de la catalana (a banda, per cert, que també estaria bé que algú ens abraqués a nosaltres). Però no volia tant entrar en aquest debat com subratllar la importància que cobra la identitat, el debat identitari, quan parlem de possibles o probables futurs polítics. Diu Enric Juliana (que acaba de presentar *Modesta España*) que els últims anys han afectat les relacions sentimentals entre Catalunya i Espanya, tot i que aconsella posar-hi diàleg i seny. Però fins i tot amb diàleg i amb seny, les emocions compten. I compten molt. Hi havia allunyament sentimental des de molt i molt abans de la sentència de l'Estatut, per entendre'ns.

Hem oblidat una cosa: quan diem que TV3 ha de ser en català perquè cal protegir aquesta llengua, o que fer del català llengua vehicular a les escoles respon a la mateixa justificació, ens estem fent certa trampa. No hi ha només una justificació filològica, educativa, de transmissió de coneixement o de protecció d'espècies en perill d'extinció. Podem dir-ho alt i clar, no crec que passi res: ensenyem en català i fem canals en català perquè aquesta és la llengua pròpia de Catalunya. Vol dir això excloure o arraconar les altres, o fabricar monstres monolingües? Tothom sap que no. Però no podem negar-nos per més temps que,

a banda de salvar els mots (i fins i tot si estiguessin ja salvats), volem sobretot afavorir allò que ens sentim nostre. Com fa tothom en aquest globus, amb estat o sense estat propi. I aquest és el veritable quid de la qüestió: què és el que sentim com a nostre i què no. O què menys. I per què.

En el nostre cas, aquest tipus de qüestions són la base. Molt més que cap greuge financer o administratiu. Per això el debat sobre la llengua és un debat identitari, és clar que sí. I amb una possible o probable independència no caldria canviar gran cosa en la política duta fins ara envers la llengua, ni a favor ni en contra del castellà: l'única cosa que ens hem de preguntar de debò sobre l'endemà de la independència és què fem amb els Barça-Madrid de futbol. Tot plegat, de nou, emocions.

25. JOU, Lluís (2012-04-01). "[No hi renunciem abans d'hora](#)". *Ara*.

Les darreres setmanes l'ARA ha acollit opinions de diversos autors sobre quina o quines haurien, o hauran, de ser les llengües de l'Estat quan Catalunya assoleixi, si és el cas, un estat propi.

Alguns donen per fet que una Catalunya independent hauria de mantenir un règim lingüístic com l'actual, això és, de doble oficialitat entre el català i el castellà, i apunten la idea que, per acostar la ciutadania castellanoparlant a les tesis de la independència, cal assumir plenament el castellà com a llengua del país. D'altres, amb la mateixa finalitat, miren de diluir l'opció pel castellà incorporant l'anglès al sistema lingüístic i prenent per model ni més ni menys que el de Singapur, un estat diminut que tenim a les antípodes. A parer meu, aquestes opinions, que respecto però no comparteixo, es fonamenten en una mena de síndrome d'Estocolm que pot arribar a ser força nociva.

Per plantejar un estat propi per a Catalunya és més important oferir plantejaments coherents i assumibles per tots els qui el volem que no pas fer-ho amb propostes que aparentment poden sumar gent al projecte però que de fet divideixen els sectors sobiranistes. Aporto algunes idees entorn del règim lingüístic d'un futur estat propi.

1. Si la llengua pròpia de Catalunya és el català, és inqüestionable que ha de ser la llengua pròpia de l'estat propi.
2. La declaració d'oficialitat d'una llengua és l'instrument més potent amb què compta un estat per afavorir-ne l'ús. Una llengua oficial és utilitzada per les administracions i en els actes i documents oficials i es presumeix que tothom que resideix en el territori on és oficial la coneix. Ningú no pot exigir la traducció a una altra llengua i l'estat està obligat a ensenyar-la.
3. Si la primera Constitució de l'estat propi de Catalunya es limita a transposar-hi el règim de doble oficialitat actual, el guany per al català serà poc significatiu. És cert que deixarem de tenir un estat "central" que impugni per sistema qualsevol normativa que afavoreixi l'ús del català i imposi el del castellà i que cap tribunal de fora dictarà sentències contra les nostres lleis; però s'haurà perdut per sempre la possibilitat que les nostres administracions,

els nostres tribunals, les nostres notaries i registres treballin normalment, de debò normalment, en català, i que prosperi en el món del dret.

4. Si el català no és l'única llengua oficial serà molt difícil que faci progressos clars en la comunicació empresarial i molt en especial en la publicitat, l'etiquetatge o l'embalatge dels productes que es comercialitzen a Catalunya.

5. No cal buscar models a Singapur. Per buscar-los en estats petits i complexos sociolingüísticament en tenim prou amb Estònia, Letònia o, més encara, Andorra. ¿Els qui proposen que un estat català independent assumeixi el castellà com a llengua oficial aprovarien que la Constitució d'Andorra establís un règim de doble o triple oficialitat amb el català, el castellà i el francès per molt que això reflectís la realitat social andorrana?

6. Que el català sigui l'única llengua oficial de l'estat propi de Catalunya no exclou l'ensenyament del castellà, que es pot mantenir amb els mateixos paràmetres actuals per respecte als catalans que el parlen habitualment, per necessitat econòmica i per valor cultural. És obvi, d'altra banda, que l'oficialitat única no limita l'existència de mitjans de comunicació, la indústria editorial o la producció cultural en castellà ni l'ús públic o privat, personal o empresarial, d'aquesta llengua, més enllà de l'exclusivitat del català en les administracions i tribunals.

7. La qüestió del coneixement de l'anglès per la ciutadania no té res a veure amb l'oficialitat lingüística. Té a veure amb el sistema educatiu perquè, com hem tingut ocasió de constatar des de fa anys, avui no hi ha formació completa si no es té competència comunicativa en anglès.

8. Les Constitucions dels estats que assoleixen la independència acostumen a establir períodes transitoris en matèria de llengües oficials que faciliten el pas d'un règim a l'altre.

Cal plantejar amb claredat els aspectes bàsics d'un escenari amb estat propi: tractat d'independència, nacionalitat i legislació aplicable, assumpció de part del deute espanyol, cobrament de la part proporcional a la caixa de la Seguretat Social, traspàs d'una part de les ambaixades i del material militar, devolució d'una part del patrimoni cultural. I entre aquests plantejaments cal que no renunciem abans d'hora al català, com a la llengua pròpia, oficial de l'estat propi.

26. TORNER, Rafel (2012-04-17). "[Bilingüisme com a valor identificatiu?](#)". *Ara*.

Es veia venir que a algú se li acudiria la gran idea: sacrificuem a l'altar de la independència de Catalunya la normalitat possible per a la llengua i la cultura catalanes al Principat, fora noses!; i posats a fer, ves que no acabi sent a l'altaret del difús, incert i sense ànima pacte fiscal... Per descomptat, Voltas té tot el dret de plantejar aquest debat. Ho fa (ARA, 26-2-2012) reproduint al títol del seu article el títol d'uns dels manifestos dels bilingüistes espanyolistes i anticatalans. Tanmateix, em fa l'efecte que fer-ho en aquests termes i ara, quan (encara) no som un país lliure, és prematur i contraproduent, tant per a la normalització de l'ús de la llengua catalana com per a l'avenç en el camí cap a la independència.

Ho crec així, en primer lloc, perquè, a desgrat de la posició de Voltas respecte de la llengua i el país, la realitat objectiva és que la seva proposta bilingüista s'haurà de debatre en l'entorn de la subordinació de Catalunya a Espanya. Aquest debat, que va de legitimitats, estarà viciat per la influència enorme que hi exerceixen els fets consumats per la força, fets que, justament per això, no necessiten legitimar-se, queden invisibilitzats. Em refereixo al desigualitari marc juridicopolític, però també social, mediàtic, etc., en què la llengua castellana ha basat i basa la seva actual supremacia: l' *statu quo* de què gaudeix en l'àmbit estatal (el marc en què l'Estat ens condiona totalment en aquest aspecte), i també a Catalunya i a la resta de territoris de llengua catalana sota domini espanyol (el marc en què, amb el suport de l'Estat, ha tingut lloc històricament, i continua tenint lloc, la imposició del castellà i el consegüent procés de persecució política, minorització i substitució del català, que han anat prenent diverses formes segons els règims i els indrets). És molt diferent fer ara aquest debat que fer-lo en un possible context futur de llibertat política per a Catalunya, és a dir, quan haurà cessat la pressió constant de l'estat espanyol, sempre hostil a la llengua i la cultura catalanes, i quan els fets consumats generats per aquesta pressió seran, almenys en part, reversibles democràticament.

En segon lloc, perquè, amb tota seguretat, un plantejament bilingüista dividiria i desmobilitzaria el moviment sobiranista i, en canvi, és molt dubtós que servís per a incorporar al projecte de la independència els sectors que ara s'hi mostren refractaris. Crec que en la proposta de Voltas hi ha una doble desconfiança: desconfiança en la capacitat dels catalans d'origen espanyol i els seus descendents d'adherir-se emotivament i

pragmàtica a la llengua, la cultura, el país, de fer-se'ls seus (o d'adherir-se al país, la cultura, la llengua: segons com, segons per a qui, l'ordre pot ser rellevant); desconfiança, també, en la capacitat del país de guanyar-se aquesta adhesió. Però totes les enquestes de què disposem suggereixen que una part molt significativa i creixent de la població que s'identifica amb la llengua castellana ja dona suport a la independència o no s'hi oposa. Dit altrament: potser la resposta a la pregunta, val a dir que formulada d'una manera una mica maximalista, amb què obria el seu article ("¿Vostè donaria suport a un polític que no parlés mai en la seva llengua?") no és gens clar que sigui "No", com sembla que Voltas dona per descomptat. Hi ha altres respostes possibles, com ara "Per què no?", "Depèn", "Sí, ara mateix ja hi ha molta gent que ho fa (en un sentit o en un altre)"..., coses així. ¿Tan estrany és que, senzillament, molta gent trobin una cosa ben normal que a Catalunya hi hagi un procés de normalització de la llengua del país, que hi hagi catalans, també polítics, que parlen "sempre" en català; que no hi vegin res de reprobable, ni ho trobin sospitós de falta de respecte, al·lèrgia o intolerància envers el castellà, ni de cap cosa lletja per l'estil de les que s'encolomen a tort i a dret a "molts catalanistes"?

Per tant, ara per ara, em penso que un programa que pot obtenir un consens ampli i una adhesió de molts ciutadans, inclosos molts dels que (també) s'identifiquen amb la llengua castellana o altres llengües, podria ser el següent: el règim juridicolingüístic de la Catalunya lliure serà el que els ciutadans catalans, tots els ciutadans catalans, siguin quines siguin les llengües amb què s'identifiquin, decidiran lliurement i democràtica, sense la interferència d'una majoria d'àmbit espanyol aliena al país. Naturalment, es respectaran els drets humans fonamentals amb contingut lingüístic de tothom. Probablement, tal com prefigura el legislador català en els textos que tracten aquesta matèria (val a dir que sempre redactats sota la pressió de la Constitució espanyola), el sentit d'aquesta decisió serà: català llengua preferent i respecte per la diversitat lingüística, consideració especial per al castellà, no pas bilingüisme com a ideologia. Aquest plantejament té a hores d'ara un amplíssim consens al Parlament català. A partir d'aquí, hi ha un marge per a modular la consideració que, en el nou ordre lingüístic generat en llibertat pel país, tindran les diverses llengües en presència (català, castellà, anglès, altres llengües). Vet aquí un programa transversal i prou atractiu per a sumar partidaris a la causa de la llibertat, de la independència del país: no exclou ningú, no desmobilitza ningú, no descarta un marge de possibilitats quan sigui l'hora d'anar-lo concretant, alhora que assegura unes garanties a tots els catalans. Tothom, doncs, serà convocat a la decisió, que serà lliure (en la mesura

del possible) d'interferències exteriors, ja que, naturalment, es prendrà en l'àmbit de la Catalunya lliure, i serà respectuosa amb tothom.

27. BRANCHADELL, Albert (2012-05-14). "[Quan el monolingüisme no és possible](#)". Ara.

L'any 2001 el president Pujol va visitar Estònia i Letònia, dos estats lingüísticament heterogenis però oficialment monolingües que alguns autors consideren un model per a un futur estat català independent. En aquella visita, a part de dir i repetir que Catalunya no buscava la independència, Pujol va pronunciar una conferència en què segons les cròniques de l'època "va exposar la seva satisfacció pels resultats del model lingüístic que s'ha aplicat a Catalunya, i va afegir que faria la mateixa política lingüística si Catalunya fos independent".

Onze anys després, tothom sap quina és la nova visió que Pujol té de la independència. Ara bé, en els seus últims pronunciaments Pujol no ha desmentit mai el que va dir en aquell viatge a propòsit de la política lingüística. Més concretament, no ha dit mai que l'estat català independent hagi de ser oficialment monolingüe. Pujol segurament continua pensant el que va explicar l'any 1995 en una conferència intitolada "Què representa la llengua a Catalunya?" En les nostres particulars circumstàncies sociolingüístiques, va dir, "no podem aplicar el model territorial", segons el qual l'única llengua oficial és la del territori. Certament, des del punt de vista lingüístic Catalunya no és com Flandes, ni com el cantó de Zuric, ni com el de Ginebra, que són els tres exemples que Pujol va esmentar. Catalunya s'assembla més a Brussel·les o als quatre cantons suïssos que (ho solem oblidar) tenen més d'una llengua oficial.

La perspectiva que Catalunya esdevingui un estat independent ha suscitat un debat sobre el paper del castellà. La qüestió s'ha centrat inicialment en la conveniència de reconèixer el castellà per assegurar el vot de les persones que parlen aquesta llengua en un referèndum de secessió. Però la qüestió també es pot plantejar fent atenció a la posició que la resta d'Espanya (RdE) i la comunitat internacional tindrien respecte a la política lingüística a l'hora d'avaluar (o no) la secessió de Catalunya. Alguns autors han parlat de fer renúncies abans d'hora, com si en un escenari de secessió unilateral totes les opcions de política lingüística fossin possibles. Aquí és on una mica de *realpolitik* comparada pot anar bé.

Les secessions de Bòsnia i Hercegovina, Macedònia i Kosovo són instructives respecte a les possibilitats reals de decidir un règim lingüístic. En el cas de BiH, la República Srpska va

optar inicialment per l'oficialitat exclusiva del serbi, però la comunitat internacional va forçar l'oficialitat addicional del croat i el bosnià; i la Federació de Bòsnia i Hercegovina primer va optar per l'oficialitat del croat i el bosnià però va ser obligada a incorporar també la del serbi. Macedònia va optar per l'oficialitat exclusiva del macedoni, però la sublevació armada albanesa va fer que la comunitat internacional imposés l'oficialitat de "qualsevol altra llengua parlada per un mínim del 20 per cent de la població", una condició que només satisfà l'albanès. I en el cas de Kosovo, tot i que la població que parla serbi no arriba ni en somnis al 20 per cent, el bilingüisme oficial ja va venir de fàbrica. El pla presentat per Martti Ahtisaari abans de la secessió unilateral de la província ja deia que les llengües oficials serien l'albanès i el serbi, un precepte que després va recollir la Constitució del nou estat.

Algú podria dir que hi ha els contraexemples d'Estònia i Letònia. Caldria replicar tres coses: en cap dels dos països la població russa constitueix la meitat de la població; inicialment tots dos països van optar per la doble oficialitat, i no és cap secret que el monolingüisme a ultrança que practiquen incomoda les institucions europees. Com va dir una vegada Gérard Stoudmann, un alt executiu de l'OSCE, seria "lògic" que el rus fos oficial a Letònia. El Consell d'Europa està cansat d'exigir a aquests països que compleixin el Conveni Marc per a la Protecció de les Minories Nacionals, que preveu un cert ús oficial del rus a l'administració local. I tots dos formen part del club d'estats recalcitrants que es neguen a ratificar la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries, que empararia l'ús oficial del rus en molts àmbits.

En definitiva: si Kosovo, amb una població sèrbia tan exigua, ha hagut de reconèixer l'oficialitat del serbi, què fa pensar que Catalunya, on la meitat de la població parla habitualment castellà, podrà passar per alt la pressió internacional i sobretot la de la RdE (un membre de la Unió) perquè el castellà mantingui la seva oficialitat?

28. BRANCHADELL, Albert (2012-05-17). "[Potser no estem tan malament](#)". *El Periódico*.

El 9 de maig es va presentar a l'Institut d'Estudis Catalans un estudi sociolingüístic basat en l'últim *Baròmetre de la Comunicació i la Cultura* i coordinat per **Joaquim Torres**, membre de la Xarxa Cruscat a part de president de la Societat Catalana de Sociolingüística. Com sol passar amb les informacions que «afavoreixen» la llengua catalana, l'assumpte va passar bastant desapercbut; considerant la importància de les troballes de **Torres** i companyia, és oportú que tornem a parlar-ne. Per començar, l'estudi posa de manifest un fenomen que els sociolingüistes estan observant des de fa temps i que distingeix el català de qualsevol altra llengua regional o minoritària d'Europa. És el que s'ha anomenat «capacitat d'atracció». Gràcies a ella existeixen bastantes persones que tenen el castellà com a llengua materna («inicial», en l'argot de l'estudi) però que consideren que la seva llengua d'identitat és el català.

CONCRETAMENT, 10 de cada 100 persones que parlaven castellà en la infantesa responen que la seva llengua és el català. (L'efecte contrari és molt menor: només 2 de cada 100 persones de llengua inicial catalana s'identifiquen amb el castellà). El contrapunt el posen les persones amb llengües inicials estrangeres: 20 de cada 100 diuen que la seva llengua és el castellà i només 6 ho diuen del català. Però fins i tot aquest exigu 6 és considerable en termes comparatius.

Més enllà d'aquest efecte arxiconegut (l'enyorat **Miquel Siguan** ho va descriure en una pionera enquesta del 1993), l'estudi analitza amb cert detall la penetració del català als mitjans de comunicació, una altra circumstància que situa aquesta llengua en una posició que no és la típica de les llengües regionals o minoritàries europees. Gairebé cinc milions de persones «consumeixen almenys un mitjà de comunicació en català». Encara que els que consumeixen algun mitjà de comunicació en castellà són moltes més, la dada no deixa de ser remarcable. Fins i tot **Torres**, un home poc donat a mostrar-se optimista en públic, va haver de reconèixer que és «molt positiu per al present i el futur del català». En aquesta línia, l'estudi conclou amb una anàlisi de l'evolució del consum de mitjans de comunicació en els últims tres anys en el qual s'observa l'avanç del català en totes les modalitats (diaris, revistes, ràdio, televisió i internet). De mitjana, el 2011 hi va haver un 25% més de consum de mitjans en català que el 2008.

És interessant constatar que aquest estudi sociolingüístic es va presentar entre les mateixes venerables parets que una setmana abans van sentir el conseller de Cultura, **Ferran Mascarell**, desgranar unes interessants reflexions sobre el paper de l'Estat en la salvaguarda del català. El conseller va treure la seva metàfora del guant: si la llengua és la mà, l'Estat és el guant que la protegeix. Nominalment, l'Estat ja protegeix el català, però encara hi ha una distància sideral entre el compliment del que diu la Constitució i les pràctiques d'un Estat verdaderament multilingüe com Suïssa, on la Constitució proclama que la Confederació «*soutient les mesures prises par les cantons des Grisons et du Tessin pour sauvegarder et promouvoir le romanche et l'italien*». (¿Algú s'imagina **Mariano Rajoy** o el ministre **José Ignacio Wert** proposant una reforma constitucional perquè la nostra Carta Magna digui que el Regne d'Espanya recolza les mesures preses per Catalunya per salvaguardar i promoure el català?)

Cada vegada són més els que creuen que l'única Constitució que pot proporcionar la protecció adequada per a la llengua catalana és la d'un Estat català, ja sigui en el marc d'una confederació ibèrica, com desitja **Duran** i ha desitjat històricament el catalanisme, o sota la forma de l'«Estat propi» que propugna el partit d'**Oriol Pujol**. Però no s'ha de sobreestimar el paper de l'Estat. Per una banda, el *cas català* il·lustra ben clarament que una llengua pot tenir «capacitat d'atracció» sense que tingui un Estat privatiu al darrere. Per una altra banda, la política comparada ens indica que no totes les llengües que compten amb un Estat privatiu també tenen capacitat d'atracció.

SI DEIXEM DE banda el cas extrem d'Irlanda, un Estat independent on només hi ha 55.000 persones (de 4 milions) que parlin diàriament irlandès, a l'est d'Europa hi ha abundants exemples d'aquesta desconexió. ¿Algú sap quantes persones de llengua inicial sèrbia de Kosovo consideren que la seva llengua és l'albanès? Si el fallit Estat de Kosovo no compta, anem a Ucraïna, un Estat més sòlid (ja fa 21 anys que té un Estat propi reconegut per tothom) que aviat serà el focus de l'atenció per raons (futbolístiques) conegudes. A Ucraïna no abunden les persones de llengua inicial russa que considerin que la seva llengua és l'ucraïnès. En definitiva, en lloc de confiar més del compte en un Estat privatiu que a sobre és virtual potser hauríem de seguir insistint perquè l'Estat espanyol exerceixi el seu paper de guant si no vol perdre la seva mà catalana.

29. PLA, Albert (2012-05-21). "[Contra el monolingüisme](#)". *Ara*.

Dilluns passat Albert Branchadell hi tornava (*Quan el monolingüisme no és possible*), decidit a ser la gota malaia que farà que cali en certs sectors catalanistes una idea que ara rebutgen: que la hipotètica independència no hauria de qüestionar l'actual *bilingüisme* .

Insisteix en arguments equívocs i boirosos, com si cregués que la reiteració els donarà gruix i consistència. I, com que van apareixent amb sorprenent regularitat en tribunes públiques, alguns ens sentim obligats -per dignitat i a risc d'allargar aquesta irritant cançó de l'enfadós- a reiterar el que en escolàstica se'n deia la *refutatio* .

Cada dia costa més amagar que el *bilingüisme* -el terme trampós i ideològic que descriu l'*statu quo* entre català i castellà a casa nostra- és en realitat un sistema que obliga tota la població a dominar una llengua *universal* mentre menys de la meitat malda, en inferioritat de condicions, perquè la *regional* , i pròpia del país, no quedi arraconada o, més ben dit, quedi arraconada prou a poc a poc perquè les estadístiques que en proclamen la salut no semblin un sarcasme.

I potser per això Branchadell disfressa la seva defensa del *bilingüisme* de crítica al *monolingüisme* .És una estratègia semblant, *mutatis mutandi* , a la que fa servir l'espanyolisme més ranci quan pretén ridiculitzar el sobiranisme basc i català dient que és medieval voler aixecar fronteres i aïllar-se en ple segle XXI.

La realitat, només cal mirar-la, és que els sobiranistes bascos i catalans són, en molts sentits, més oberts, cosmopolites i moderns que els carpetovetònics que els acusen de medievals. I que, igualment, els ciutadans de petits estats com Holanda, Dinamarca o Suècia són també més poliglots i tolerants davant la pluralitat lingüística que els *bilingüistes* , tot i que mai acceptarien que la llengua pròpia del seu país fos cooficial a tots els efectes amb una de molt més forta.

Poques coses aïllen tant, fan tant de barrera per obrir-se al món, com el fet que tota la població d'un país estigui obligada a tenir un domini de nadiu d'una llengua que aspira a la universalitat i en fa bandera. Només cal veure el paupèrrim nivell d'anglès que hi ha a Espanya o el patètic domini de les llengües estrangeres dels anglesos.

Què té a veure no voler això per a Catalunya, em pregunto jo, amb el monolingüisme? Perquè si alguna cosa pot fer que es respecti l'aranès, l'àrab, l'amazic, l'urdu, el guaraní i tantes altres llengües que també es parlen a casa nostra no és precisament l'actual *bilingüisme* .

El castellà serà sempre una llengua coneguda i valorada a Catalunya, que hi té uns lligams culturals i emocionals poderosíssims; i encara ho serà més quan ja no es vegi com la llengua d'imposició que és i ha sigut (digui el que digui el Borbó).

De la mateixa manera que tot holandès o suec culte vol per a ell i els seus fills un bon domini de l'anglès, tot català culte vol i voldrà un bon domini del castellà... i de l'anglès.

Però un bon domini no s'hauria de confondre mai ni amb un domini de nadiu ni amb un imperatiu legal, perquè la distància que va d'una cosa a l'altra és del tot crítica: és l'espai vital imprescindible per no asfixiar la llengua del país i tenir l'obertura mental que ens fa veure la diversitat lingüística com una riquesa i no pas com una nosa.

Ningú que parli només castellà ha de tenir mai cap problema per comunicar-se a Catalunya, però qui hi vulgui viure amb total plenitud, sent-ne un ciutadà més, s'hauria de sentir empès (sense que calguin coercions ni multes) a aprendre català per aconseguir-ho. I això no serà mai possible amb el *bilingüisme* .

L'anglès permet sobreviure a Holanda o a Suècia però qui decideix viure-hi sap (sense que ho percebi com una imposició) que no hi viurà bé si no aprèn i fa servir l'holandès o el suec. Això, ara mateix, no passa a Catalunya i el gran obstacle que ho impedeix té un nom que tots sabem i que és l'horitzó que s'han posat la majoria dels nostres polítics: en diem *bilingüisme* .

Perquè, de fet, si alguna cosa fa possible i fomenta que a Catalunya hi hagi encara bosses de monolingües -si més no, de monolingües funcionals- és l'actual *bilingüisme* . Encara que sembli una paradoxa, el dia que l'única llengua que estigui obligat a saber un català sigui el català (i un aranès, l'occità), tothom se sentirà obligat a saber altres llengües i el monolingüisme passarà a ser un mal record del passat.

30. SOLER, Toni (2012-05-27). "[Aprenents d'Aguirre](#)". *Ara*.

NUMERETS. S'ha parlat molt de l'estirabot d'Esperanza Aguirre en vigílies de la final de la Copa del Rei. S'ha atribuït a una maniobra escapista per part de la *lideresa*, que necessita excitar les baixes passions per desviar l'excessiva atenció mediàtica sobre l'escàndol (creixent) de Bankia, la hisenda autonòmica i certes ramificacions capitalines de la trama Gürtel. Però ha passat més desapercibuda una maniobra semblant assajada pel PP català, de manera encara més barroera, però amb idèntics objectius. El grup d'Alícia Sánchez-Camacho ha demanat oficialment al president i als consellers de la Generalitat que alternin el català i el castellà en les seves intervencions públiques, una mica per *normalitat* (malaguanyat concepte!) i una mica per cortesia [sic] envers la població de llengua materna castellana.

La proposta és, com diuen a Figueres, una solemne bertranada, que només tenia l'objectiu de muntar un numeret a la cambra catalana, cosa que per desgràcia es va complir; l'espectacle va ser de baix nivell, perquè aquestes coses les fa molt millor l'Albert Rivera. Però el cas és que així vam estar tots plegats -polítics, premsa i ciutadania- distrets i/o emprenyats, després de veure com s'intenta humiliar novament la llengua del país, com a càstig per no haver desaparegut del tot quan li tocava, és a dir, quan els pares d'alguns dels dirigents del PP remenaven les cireres -i en algun cas, el sabre.

MOSSEGAR L'ESQUER. El fet és lamentable, però se'n deriven conclusions molt reveladores. Si el PP mira de fer bascular el debat català cap a l'idioma i la identitat -temes que històricament considerava "que no interessin a la gent"- és que realment està preocupat per les seves expectatives, confirmades en enquestes recents. No n'hi ha per menys: la credibilitat del govern de Rajoy està per terra, mentre que a Catalunya CiU ha aconseguit espolsar-se part de la pressió que rep per les retallades fent que el debat polític orbiti entorn de la fiscalitat. En aquest terreny, el PP se sent feble perquè no té autonomia de decisió ni arguments reals per oposar-se a la indignació ciutadana. Per tant, Sánchez-Camacho i companyia necessiten -ho necessiten imperiosament- que no es parli del pacte fiscal, ni de res que tingui a veure amb el malmès benestar de la població catalana, parli en la llengua que parli. Als populars els surt molt més a compte atiar el conflicte lingüístic, amb l'esperança que algú mossegui l'esquer, la cosa pugui de to i es confirmi la falsa premissa que la sobirania és una amenaça per a la convivència dins de Catalunya. És el que

han fet tota la vida els bombers piròmans, és el que ha fet Esperanza Aguirre, és el que fa la caverna impresa, posant el pedrot de Gibraltar a tota portada, perquè tapi els milers de milions d'euros que ens costarà Bankia. Però el fet que sigui una maniobra matussera no vol dir que no sigui perillosa, tractant-se del futur de l'idioma i de la cohesió nacional. Tant de bo a Catalunya no hi hagi gaire gent prou beneïta per caure en aquesta trampa.

31. DEULONDER, Xavier (2012-05-28). "[Contra el castellà](#)". *E-notícies*.

Des de la mort de Franco fins ara fa poc, els debats sobre política lingüística a Catalunya sempre han girat al voltant del català, cosa lògica perquè si hem de formar part d'Espanya, la llengua nacional espanyola és el castellà i cap d'altra.

Evidentment, no cal ser un expert en dret constitucional per adonar-se que un estatut de Catalunya que proposés el català com a única llengua oficial seria inconstitucional, mentre que no ho seria pas un estatut que no concedís cap mena d'oficialitat al català.

En teoria, Espanya podria no haver estat castellanista o, fins i tot, deixar de ser-ho, però, a hores d'ara espero que tots tinguem clar que aquesta és una teoria que no ens porta enlloc.

Com és natural, si, arran del fracàs de la darrera reforma estatutària, passem a veure la independència com un objectiu assolible a mitjà termini, llavors el debat passa a centrar-se sobre el castellà que, un cop fora d'Espanya, deixa de ser un element inqüestionable.

Jo no em pregunto pas si la República Catalana podrà ser monolingüe, sinó que veig la independència com el moment de poder girar la truita i aconseguir que la llengua dominant a Catalunya deixi de ser el castellà o espanyol per passar a ser-ho el català.

Si això no podem fer-ho avui dia és perquè els partidaris del castellà sempre ens respondran "aquí estamos en España" i, fins al moment de la independència, aquest argument és irrefutable.

A mi m'agradaria que a Catalunya de llengua oficial només n'hi hagués una, però, si, com assenyala Albert Branchadell, això no fos possible, llavors la meva opció seria la d'assegurar-nos que l'oficialitat del castellà en fos una de segona com la que té ara el català.

D'ençà de la instauració de la democràcia, Espanya s'ha vist obligada a admetre que, en algunes de les seves regions, hi hagi una llengua oficial que no sigui el castellà; ara bé, segons la constitució espanyola, l'única llengua que els ciutadans espanyols tenen el deure de conèixer és, precisament, el castellà.

Doncs bé, aquest és el model que hem de seguir en el cas que no ens quedi més remei que haver d'acceptar l'oficialitat a Catalunya del castellà.

Malgrat tractar-se d'una llengua imposada a Catalunya pel “derecho de conquista” no podem usar contra el castellà els mateixos mètodes repressius que el franquisme va emprar contra el català.

Ara bé, ningú no diu pas que la República Catalana no pugui donar al castellà el mateix tracte que la Generalitat valenciana i l'actual govern balear donen al català; fet i fet, les polítiques lingüístiques d'Alberto Fabra i de Juan Ramón Bauzá no són pas un argument per poder expulsar Espanya de la Unió Europea acusant-la de no ser democràtica o de no respectar els drets humans.

Com tots sabem, Espanya no reconeix pas l'actual sistema polític de Gibraltar perquè considera el Penyal com un territori espanyol ocupat per una potència estrangera com ho és el Regne Unit.

Certament, si Espanya fos un dels estats que remenen les cireres a Europa, al mateix nivell que França, Alemanya o el mateix Regne Unit, ja faria temps que Gibraltar seria espanyol mal que els rebentés als gibraltarenys; per tant, no crec pas que ens hàgim de preocupar gaire per l'opinió que tinguin a Espanya sobre la política lingüística de la República Catalana.

Segons Albert Pla i Nualart, “De la mateixa manera que tot holandès o suec culte vol per a ell i els seus fills un bon domini de l'anglès, tot català culte vol i voldrà un bon domini del castellà... i de l'anglès”.

Igual com el suec i l'holandès, el català és una llengua amb una àrea lingüística reduïda; per tant, els catalans haurem d'esforçar-nos a aconseguir un bon domini de la que ara és la llengua internacional —l'anglès— però no veig pas quina necessitat pot haver-hi de conservar el domini del castellà.

Fixem-nos-hi: els suecs i els holandesos tenen una llengua de relació amb l'exterior que és l'anglès mentre que els catalans n'hauríem de tenir dues: l'anglès i el castellà.

Normalment, quan es pretén tenir dues llengües per a una mateixa funció sempre acostuma a passar que es crea una situació de redundància o, fins i tot, de conflicte.

D'altra banda, si tenir dues llengües de relació amb l'exterior fos bo, llavors, els suecs i els holandesos mirarien de tenir-les.

Amb el respecte al meu dret a viure en català als Països Catalans, cosa que implica considerar de molt mala educació contestar en castellà a una persona que parli en català, ja en tinc prou.

Tanmateix, no em sabia gens de greu que, dècades després de la independència, a Catalunya el castellà s'evaporés igual com ho ha fet a les Filipines.

Que pugés una generació de barcelonins incapaç de llegir Juan Marsé en la seva versió original no seria cap problema com tampoc no ho és que, avui dia, a Praga sigui molt poca la gent que sàpiga alemany, la llengua en què va escriure la seva obra Franz Kafka (1883-1924), natural de l'actual capital txeca.

32. SOLÀ, Lluís (2012-08-04). "[Declaració sobre la llengua](#)". *Núvol*.

La llengua, el poder i la justícia

Cada llengua és una part indispensable de la llengua de la humanitat.

Una llengua, qualsevol llengua, no solament conté vocals i consonants, síl·labes i paraules, no solament és un repertori específic de sons, de ritmes i de melodies, no solament és una percepció, una forma i una lògica. Una llengua, qualsevol llengua, conté, manté i transporta la substància humana que cadascuna de les persones que formen una comunitat lingüística, un poble, hi ha dipositat.

No hi ha llengües individuals. Només hi ha llengües dels pobles, de les col·lectivitats. La llengua és una substància principal, essencial, en la vida de cada poble.

No hi ha raons per imposar una llengua damunt la pròpia d'un país o territori. Una imposició d'aquesta mena comporta la destrucció conscient del passat, del present i del futur d'un poble i l'eliminació del patrimoni intel·lectual i espiritual de les persones que el conformen. Un acte així és un acte de menyspreu de la realitat humana.

Només les persones del país tenen el dret de legislar sobre la llengua d'aquest país.

Cap poder exterior no té legitimitat per emetre lleis sobre la llengua d'un país. En tot cas, les seves lleis no són sinó imposicions, abusos, extorsions.

No hi ha raons que justifiquin de marginar una llengua al seu territori ni d'extirpar-la'n. Només hi ha l'abús, la injustícia, el menyspreu i el dany contra la humanitat.

Els drets justos que no són reconeguts —i una llengua és un dret que pertany a totes les persones d'un poble—, encara que siguin coaccionats, no desapareixen. Actuen efectivament contra el poder que els suprimeix i sempre el fan més coercitiu i menys humà. En violar aquests drets, el violador es viola. En violar el tu, l'altre, els altres, l'altra llengua, l'altre poble, el violador es viola.

Les lleis injustes sempre causen sofriment i, si són aplicades a la llengua d'un poble, causen sofriment i disminució del poder de ser de les persones d'aquest poble.

La llengua pròpia d'un país té el dret intrínsec de poder desenvolupar-se en plenitud, sense restriccions de cap mena, amb el mateix respecte i amb les mateixes atribucions de què gaudeixen les llengües que no pateixen cap restricció o coacció.

Un poder que durant segles s'ha proposat d'exterminar una llengua i que imposa sistemàticament el bilingüisme per continuar marginant-la és un poder il·legal, il·legítim, fraudulent.

Imposar el bilingüisme, sota l'aparença de justícia i d'igualtat, després de segles de marginació i de persecució d'una llengua al seu territori propi és el mètode de marginar definitivament aquesta llengua.

Fins ara la llengua catalana ha estat confinada a una cooficialitat restringida. Hem passat de l'etapa de prohibició absoluta a l'etapa de tolerància de la llengua. En cap cas i de cap manera no hi ha hagut la voluntat estatal de restituir la llengua pròpia a tots els àmbits, sense restriccions, sense obstacles. I així, la llengua pròpia del nostre país, a la pràctica, continua essent bandejada dels àmbits que li pertanyen per dret i per deure.

Un pensament i una acció que es proposen trencar els lligams humans, culturals i lingüístics entre els diversos territoris d'una llengua són un pensament i una acció abjectes, criminals. El que es proposen és un genocidi cultural.

L'Estat que margina i menysté una o més llengües no solament malmet aquestes llengües sinó que corromp i deshumanitza també la llengua que vol imposar.

És un signe decisiu de la justícia i de la llibertat de què gaudeix un poble la situació d'acompliment ple de la llengua pròpia, de la seva cultura i de la seva personalitat en el món segons la pròpia voluntat.

La llengua i la poesia

El llenguatge i la poesia són consubstancials amb la humanitat. I tant l'un com l'altra es materialitzen i es manifesten per mitjà de llengües concretes.

Les llengües no són pas abstraccions ni tampoc mers repertoris de mots i de regles morfològiques i sintàctiques.

Les llengües són construccions culturals col·lectives, forjades en el transcurs de la història per uns grups humans determinats, es diguin pobles o nacions, que s'han hagut d'enfrontar a unes condicions particulars de l'existència humana.

Les llengües són mitjans de comunicació, però també de creació, d'acumulació i de transmissió cultural. I és a causa del profund valor pràctic que els atorguen aquestes funcions, que les llengües adquireixen un eminent valor simbòlic per als pobles que les hereten, se'n serveixen, les transformen i les projecten cap al futur.

La poesia, si més no fins ara, no ha estat feta per a ser traduïda. És bo que traduïm poesia, però la poesia és composta en una llengua determinada i per a una llengua determinada, que és tant com dir per a un conjunt d'instruments musicals únic, imprescindible, precís, altament complex, una de les músiques verbals del món. La poesia és feta en una llengua per a la comunitat i per a les persones d'aquesta comunitat que tenen aquesta llengua com a llengua, com la seva substància verbal, musical, intel·lectual, comunicativa. És en el medi de la substància lingüística col·lectiva que la poesia vol desplegar totes les potencialitats de la paraula.

Una llengua és un fet col·lectiu. L'individu la rep en comunitat i l'usa en comunitat. La llengua d'un poble, heretada per l'individu, és un patrimoni ambivalent: l'equipa per a la vida social, però alhora li imposa unes certes convencions en l'expressió verbal.

La paraula de cada individu esdevé possible, però alhora limitada, per la llengua col·lectiva o, més ben dit, per les fórmules i les convencions en què tendeix a cristal·litzar la llengua tal com és usada en els diversos àmbits de l'activitat social.

La poesia, entesa en el sentit més ampli, sovint és causa i efecte de la lluita de la paraula individual contra les convencions que s'han anat incrustant damunt el pinyol viu de la llengua col·lectiva.

La llengua ha nascut de la paraula, fa possible la paraula i s'alimenta de la paraula. La paraula de la poesia és un aliat incòmode però necessari de la llengua. Amb severa lleialtat l'estreba o la contrau, l'eleva al cim de l'exuberància o l'empeny just al cingle del silenci. La fa senyora dels amplis espais que encerclen els seus límits incerts.

La paraula de la poesia fins i tot pot aconseguir que una col·lectivitat esdevingui conscient dels enormes potencials de futur que enclou i anuncia la tradició històrica encarnada i expressada en la llengua pròpia.

No és pas gens casual que la renaixença del valor simbòlic de la llengua, revifat per l'esclat d'algunes obres poètiques genials, hagi precedit la renaixença política dels pobles.

Llengua i poesia no es poden deslligar. En la salut i en la malaltia van plegades, cosa que no vol pas dir que necessàriament hagin d'experimentar els mateixos estats de salut o de malaltia en els mateixos moments.

La universalitat del llenguatge, la diversitat de les llengües i la singularitat de les obres poètiques són una prova de la unitat fonamental de la condició humana, de la seva capacitat de donar respostes culturals adequades a entorns diferents. I també, una prova de la personalitat irreductible de cadascun dels individus que compartim aquesta condició.

Les llengües no són prescindibles ni intercanviables. Les llengües tenen branques i tenen arrels. Necessiten aire i necessiten terra. Una llengua no pot viure ni evolucionar en llibertat si no posseeix un espai segur, uns àmbits territorials, socials, culturals, digitals, mediàtics, escolars, científics, socioeconòmics, lúdics, en què la seva presència i el seu ús siguin habituals i preferents, no pas exclusius, però sí nítidament hegemònics.

És en aquest espai segur, en aquests àmbits de comunicació funcional, on una llengua té la possibilitat d'esdevenir paraula plural, paraula lliure, creació col·lectiva. Aquest ús social de la llengua genera el terreny on creix l'ús literari i l'ús poètic de la llengua.

Una llengua no pot ser descalçada. El seu ús públic no pot ser retallat, la seva transmissió social no pot ser dificultada. Una llengua necessita i mereix el ple reconeixement legal que en garanteixi el dret a la continuïtat en els seus dominis seculars, el dret al futur, el dret a persistir en veu viva en el lloc i en el temps.

Una llengua no pot ser escapçada. El seu patrimoni literari no pot ser ocultat al món ni escatimat a les persones nouvingudes que s'incorporen per naixença o per immigració a la comunitat lingüística.

La creació poètica no pot ser desconnectada de la veu i de l'orella del poble que la nodreix. Les institucions responsables de la política educativa, la política cultural i la política

universitària no l'han d'ignorar ni marginar. L'extensió de l'ús social de la llengua cal que vagi acompanyada de la difusió, el coneixement i l'estudi del seu patrimoni literari.

La reivindicació d'una llengua per part d'una col·lectivitat perd força, fins i tot sentit, si no recolza en la pràctica de la llengua, en l'ús més ampli i divers de la llengua, sense restriccions ni concessions.

La poesia es forja a l'arrel de la llengua.

La poesia és la flor delicada i aïrada de la paraula.

Reduccions, revista de poesia

Primavera de 2012

33. CAMPS, Magí (2012-09-23). "[¿Cómo se tendrían que articular catalán y castellano en un supuesto Estado catalán?](#)". *La Vanguardia*.

Una de las preguntas que han aparecido ante la [hipótesis de una Catalunya independiente](#) es qué pasaría con la **lengua castellana**. Parece evidente que el **catalán** sería, como dice el **Estatut d'Autonomia**, la lengua propia de Catalunya. Pero ¿y el castellano? ¿Qué estatus tendría? Si la independencia se hubiera producido en 1932, la lengua oficial y única de Catalunya habría sido el catalán. Todo el mundo lo habría considerado la opción natural, afirma Joaquim Torres, presidente de la Societat Catalana de Sociolingüística (iec). Pero hoy esta opción es impensable. Bien, impensable no lo es. A buen seguro que hay quien piensa que debería ser así, pero en la composición actual de la sociedad catalana sería una irresponsabilidad y, además, legalmente imposible, porque las mismas leyes europeas que ahora protegen el catalán protegerían el castellano.

En un Estado independiente, el estatus de lengua propia del catalán, a pesar de tener la misma definición que ahora, cambiaría sustancialmente sin tener que hacer casi nada. Mientras que ahora sólo es oficial dentro de los territorios de habla catalana, en la hipótesis pasaría a ser la lengua de los acuerdos internacionales y automáticamente, por el hecho de ser lengua de un Estado de la Unión Europea -como debería ser-, sería oficial en Europa, igual que el alemán, con más de cien millones de hablantes, o el maltés, sólo con trescientos mil. Pero el catalán ahora ya podría ser oficial en Europa: sólo sería necesario que el Gobierno español lo pidiera.

Paralelamente, ante los sectores hoy refractarios a la catalanización, como la justicia o el cine, la administración tendría que seguir protegiendo el catalán, aunque tendría más fuerza legal que ahora. Así lo considera Josep Cruanyes, presidente de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics (iec).

Por otra parte, el concepto clásico de nacionalismo -definido con la lengua, la cultura, las tradiciones y el derecho- evoluciona hacia un nacionalismo cívico, y todavía lo tendría que hacer más en una Catalunya independiente, donde la lengua del hablante no fuera

condición sine qua non para sentirse catalán. Así lo apuntaba ya en el 2001 el lingüista Albert Branchadell en el ensayo La hipótesis de la independencia. "El conocimiento del catalán ha aumentado notablemente, pero su uso social no lo ha hecho de manera suficiente", afirmaba el profesor de la Autònoma. Ante lo que era impensable hace diez años -una Catalunya independiente-, Branchadell planteaba que la única manera de superar esta "relativa precariedad" era desvinculando lengua de identidad nacional.

Tanto Branchadell como Torres coinciden en que es necesario que aumente el valor social. El sociolingüista aporta algunos datos: el 50% de los hijos de la inmigración de los años sesenta, que provenía del resto de España, hoy habla sólo en catalán con sus hijos. Y en el conjunto de la población, el 12% habla castellano con los padres y catalán con los hijos. El valor social de una lengua aumenta cuando los padres deciden que sea la que utilizarán con sus hijos. Y Torres se muestra convencido de que esta transmisión generacional crecería con el nuevo Estado.

Branchadell, sin embargo, no consideraba que la independencia comportara una mejora para el catalán. El camino es otro: "Es posible que la política lingüística tenga que renovar su discurso superando la tradicional orientación nacionalista. Haciéndolo así (...) podrá cautivar almas que ahora son insensibles o adversas a la normalización del catalán".

Pero si la hipótesis ocurriera, ¿qué sucedería con el castellano? Aparte de los extremistas que querrían hacerle pagar lo que ha sufrido el catalán, la realidad de Catalunya es la de una ciudadanía en la que el ciento por ciento es castellanohablante. Eso convierte el castellano en una lengua que ya no es impropia de Catalunya. Como tal también sería oficial (dos lenguas oficiales indistintas) o cooficial (igualmente oficial, pero con el catalán como lengua preferente). En este segundo caso, se produciría una legalidad curiosa: el castellano sería una lengua minoritaria que tendría que ser protegida, según las leyes internacionales. La paradoja es que la lengua minoritaria (castellano) la hablarían todos los catalanes, mientras que la lengua que no hablan todos los catalanes (catalán) sería la prevalente.

En la hipótesis, habrá que articular muy bien los rangos de oficialidad de las dos lenguas - como se ha hecho hasta ahora, a pesar de los continuos ataques-, a fin de que nadie quede fuera por una cuestión de lengua y también para que el catalán no retroceda, dado que convive con "una lengua de poder y de prestigio", como definía Joan Solà el castellano.

Es evidente que una Catalunya independiente no debería plantear ninguna ley que excluyera el castellano. Tendría que seguir fortaleciendo el catalán, un fenómeno de supervivencia único en el mundo, según Torres, gracias a las raíces de la Renaixença y a las estructuras culturales y científicas que se crearon hace un siglo. Pero también tendría que considerar al castellano como lengua de Catalunya. Y entonces se fundaría una Academia Catalana del Espanyol, como en todos los estados donde se habla castellano.

34. BRANCHADELL, Albert (2012-10-08). "[Catalán: 30 años más de vitalidad](#)". *El País*.

En los últimos 30 años el catalán ha alcanzado un grado de institucionalización que envidian todas las demás lenguas regionales o minoritarias y también ha consolidado su base demográfica, gracias a un poder de atracción en virtud del cual muchas personas de lengua materna castellana se identifican actualmente con el catalán y lo usan habitualmente. ¿Qué pasará en los próximos 30 años?

En 1990 dos conocidos intelectuales vaticinaron que el proceso de extinción del catalán estaría "sentenciado" hacia el año 2040, "quan l'última generació que haurà tingut el català com a llengua materna l'abandoni per adreçar-se als seus fills". La verdad es que ninguna encuesta hecha en Cataluña permite detectar una posible tendencia de las personas de lengua catalana a abandonarla para dirigirse a sus hijos. La realidad sigue siendo al revés de como previeron August Rafanell y Albert Rossich. La Encuesta de Usos Lingüísticos de la Población de 2008 es inapelable: como dice el sociolingüista Joaquim Torres, "no hi ha pràcticament defecció lingüística entre els parlants de català" y, en cambio, hay un número significativo de personas de lengua materna castellana que sí abandonan el castellano para pasarse al catalán.

En todo caso, la incógnita que se plantea es si el catalán seguirá ejerciendo su poder de atracción no sobre los hijos y nietos de la inmigración interna de los años sesenta, sino sobre la descendencia de la población extranjera llegada a Cataluña en los últimos lustros. De momento, solo 6 de cada 100 personas que tienen una lengua extranjera como lengua materna dicen que su lengua actual es el catalán. Habrá que ver qué piensan los hijos y los nietos de todas estas personas.

Por lo que respecta a la institucionalización del catalán, no se esperan grandes cambios. A pesar de todas las sentencias, en Cataluña existe un consenso político suficientemente sólido para que el catalán siga siendo *de facto* la lengua "preferente" de las Administraciones públicas y de los medios de comunicación públicos. En el caso de la educación, el modelo de inmersión que ahora la Generalitat defiende tan teatralmente acabará siendo revisado, pero no tanto para reintroducir la vehicularidad del castellano, que no responde a una demanda real, sino para incorporar la del inglés y también para dar

más juego a segundas lenguas extranjeras, en línea con las recomendaciones de la Unión Europea.

Todas estas consideraciones son independientes de la posible independencia de Cataluña, un escenario que antes no se planteaba y ahora está en todas las quinielas políticas. Hay quienes creen firmemente que de la noche al día la independencia de Cataluña producirá un país donde todo el mundo hablará catalán habitualmente y el catalán será la única lengua oficial. Pero no es necesaria demasiada política comparada para darse cuenta de que las cosas no irían así. Cataluña no es como Eslovenia, donde el antiguo serbocroata se ha evaporado literalmente, sino más bien como Ucrania, donde 20 años de independencia no han supuesto ninguna merma en la implantación del ruso y donde la oficialidad de esta lengua va a tener por fin una sanción legal con la controvertida ley de lenguas aprobada este verano.

35. COT, Salvador (2012-10-08). "[Despolititzem el castellà](#)". *Nació Digital*.

Els arguments dels que volen un estat per a Catalunya són il·lusionants, inclusivament, regeneracionistes i, a més, tenen prou capacitat i coherència per superar els límits a la democràcia que va imposar el pacte entre franquistes i antifranquistes de finals dels anys setanta. Per això és l'independentisme qui concentra la simpatia de les classes mitjanes d'aquest país, saturades per un estat autoritari i una classe política amb una gran tendència a la repartició i l'immobilisme.

Però l'independentisme català té alguns forats doctrinals difícils de resoldre. Un dels més clamorosos és que no té un discurs clar sobre el castellà. Tradicionalment, els independentistes han considerat que defensar el català equivalia a combatre la influència de la llengua castellana i la seva presència social. Però, darrerament, també han acceptat de bon grat -i amb una certa sorpresa- el suport d'una gran quantitat de castellanoparlants que van col·laborar a omplir els carrers de Barcelona durant la Diada. Castellanoparlant no vol dir espanyolista, això és una obvietat que fins fa poc no era tan evident. Ni tan sols per als que tenim una part dels orígens familiars a l'Espanya meridional.

L'endemà de l'Estat Català ningú no pretindrà utilitzar el castellà per excloure el català. La guerra lingüística perdrà tot el sentit i els tribunals catalans no combatran la capacitat de decidir del Parlament. Així que el domini de la llengua castellana per part de la totalitat de la població catalana serà un actiu a fomentar i un exemple a seguir en l'àmbit de l'anglès. Així que, en un context com aquest, no se m'acudeix quin avantatge tindria eliminar l'oficialitat del castellà a la República Catalana.

36. JUNQUERAS, Oriol (2012-10-08). "[El castellà i la República catalana](#)". *El Periódico*.

Sóc alcalde de **Sant Vicenç dels Horts**, al capdavant d'un equip de govern del qual també formen part **ICV** i **CiU**. El meu, el nostre, és un municipi del Baix Llobregat amb un 80% de veïns **castellanoparlants**, és a dir, vicentins que habitualment parlen en castellà. De fet, aquesta és una tendència generalitzable a la comarca.

Sant Vicenç dels Horts, amb prop de 30.000 habitants, també és el municipi més gran del **Baix Llobregat** amb un **alcalde independentista**. Per a algú podria semblar una paradoxa, per a mi no ho és. A la candidatura que vaig representar a les darreres **eleccions municipals** es reflectia clarament la idiosincràsia de Sant Vicenç, amb persones de diferent abstracció social. Totes, però, compromeses amb un **mateix projecte** i disposades a treballar per tal que els nostres veïns visquin millor en un moment tan dur com aquest.

Fa ben poques setmanes, el ple de [Sant Vicenç dels Horts es va adherir a l'Associació de Municipis per la Independència](#) (AMI). I és que la **independència** és un projecte que abraça tots els **ciutadans de Catalunya**, parlin la llengua que parlin. De la mateixa manera, la crisi econòmica amenaça d'esmicolar l'estat del benestar i colpeja la ciutadania, tant és si parlen una llengua o una altra, català o castellà o qualsevol de les altres llengües que es parlen als nostres carrers. La crisi i el drama de l'atur, prop d'un 30% al meu poble, afecten transversalment i són moltes, moltíssimes, les famílies que ho estan passant malament. La constitució de Catalunya com un **estat** de ple dret en el marc de la Unió Europea ha de tenir com a prioritat garantir la cohesió social. Anem de cara a construir un país més lliure i just, al servei de les persones, que creï riquesa, que vetlli per l'economia productiva però que estigui també al servei dels més febles. Necessàriament ha de ser d'aquesta manera, cal posar els recursos que genera el nostre país al servei d'una majoria social, d'una bona sanitat i escola públiques, d'una agenda social i econòmica pròspera. S'ha acabat fer carreteres sense cotxes, aeroports sense avions o quilòmetres i quilòmetres d'**AVE** sense passatgers i que vagi cap enlloc.

Però malauradament, quan una majoria creixent de catalans --parlin la llengua que parlin-- avala la independència i es manifesta a favor de la independència, i si més no quan una majoria aclaparadora es manifesta partidària d'exercir el dret a decidir, vivim l'amenaça

d'aquells que pretenen atiar un enfrontament entre nosaltres recorrent al discurs de la por i la intimidació.

Un conegut empresari del món editorial assegurava fa uns dies que traslladaria el seu negoci a Madrid si Catalunya es declarava independent, i esgrimia raons lingüístiques. No cal patir, no ho farà. Cap bon empresari canvia el seu negoci de país per raons lingüístiques, el que impera són raons econòmiques i logístiques. Però a propòsit de llengües, deixem-ho clar d'entrada, a la Catalunya independent el català serà la llengua pròpia i oficial del país, la llengua comuna de tots. Però el castellà també serà oficial a la **República Catalana**. Evidentment, per si algú en tenia cap dubte.

Per tant, que no pateixi aquest editor, els drets lingüístics de tots els catalans i catalanes, de tots els vicentins i vicentines, estaran del tot garantits. Com també els drets dels ciutadans aranesos, allí també hi serà oficial l'aranès; encara més, el reconixerem com a llengua pròpia de la Vall d'Aran, com de fet ja hem tingut voluntat de fer repetidament si no fos pels repetits impediments de l'**estat espanyol** al seu reconeixement. Parlar més d'una llengua no només és enriquidor, sinó que és cada dia més indispensable. I això no genera cap mena de conflicte, ben al contrari.

¿Quina serà, doncs, la diferència lingüística essencial a la Catalunya independent? Molt senzill. Que les institucions del país, del nou estat, estaran al costat de l'Escola Catalana, l'ajudaran, li donaran suport, la mimaran conscients del paper fonamental que representa; que l'aparell judicial respectarà l'Escola Catalana i no tindrà la temptació d'atacar-la o de substituir la comunitat educativa. Passarà allò que passa en un país normal, que la justícia no atiarà un conflicte que no existeix i aquesta mateixa justícia no es dedicarà a sabotejar la immersió lingüística, que és un sistema avalat per la **Unió Europea** i que garanteix el perfecte coneixement de català i castellà als nostres joves. Aquesta serà, per tant, la gran diferència lingüística, la voluntat de viure i conviure.

37. MARTÍ, Albert (2012-10-08). "[Oficialitat del castellà, i si ho parlem més endavant?](#)". *Catalonidirect*.

He llegit [l'article de l'Oriol Junqueras garantint la oficialitat del castellà al futur Estat Català](#). Tots sabem que aquest debat arribaria tard o d'hora i com a líder d'ERC la posició de l'Oriol Junqueras té un gran impacte. Jo proposo que abans d'arribar a conclusions en parlem abans.

L'idioma és un tema important perquè en el cas de Catalunya aquest, i no l'etnicitat, és el principal element de vertebració de la identitat nacional.

Primerament, m'agrada que ja estiguem debatint com serà el futur estat català. Però abans d'entrar a cap altra consideració hem de reconèixer que el català ha estat discriminat, perseguit i atacat sense treva durant els últims segles i que d'això ha creat la seva actual situació de feblesa i que per tant no ens ha de fer por actuar per que el català tingui en lloc que li correspon a la nostra societat.

També crec que no es podrà negar que una gran part de la població ha arribat a posicions independentistes per la defensa de la llengua. Per tant aquest és un tema cabdal per a molts catalans.

Estarem d'acord en que fins ara cap col·lectiu castellanoparlant no havia mostrat cap tipus de preocupació respecte del futur del castellà a l'estat català. Som els mateixos independentistes els únics preocupats amb aquest tema.

Em sembla que ningú qüestiona que a l'Estat Català:

- la llengua pròpia és el català (i l'aranès)
- tots els idiomes seran respectats
- buscar escenaris de puresa lingüística no és realista ni pràctic, jo mateix vinc d'una família bilingüe i és evident que dominar més d'un idioma té grans avantatges

Malgrat i que m'agrada la gestió d'en Junqueras al capdavant d'ERC la manera com ha despatxat aquest tema assegurant que el castellà serà oficial a la República Catalana m'ha decepcionat una mica.

M'ha donat la sensació de parlar sota una certa pressió per a guanyar vots ara que s'acosten eleccions (encara que no veig gaire a quin col·lectiu s'adreça) actuant amb un cert bonisme i una mica de candidesa. En la meua opinió penso que li ha mancat una mica de sentit d'estat. Cosa que no es sorprenent, els catalans hem patit molt i tenim por de semblar autoritaris, però crec que en aquest cas ens passem de la ratlla amb nosaltres mateixos.

Abans d'arribar a conclusions suggereixo mirar al nostre voltant i veure com es gestionen certes situacions lingüístiques que tenen algunes similituds:

- Per exemple, protegint al feble. Al **Quebec l'única llengua oficial és el francès**. Inclús sense ser independents saben com n'és d'important la protecció de l'idioma que els diferencia com a nació francòfona enmig d'un mar d'anglès.
- L'argument de que tothom el parla per a fer oficial un idioma. A Dinamarca malgrat i que tothom parla l'anglès dubto que mai se'ls acudís donar-li cap tipus d'oficialitat
- O l'argument de la immigració, dubto que a Alemanya fos rebuda amb massa entusiasme una suggerència de fer oficial el turc per a esgarrapar uns quants vots extra d'entre els 3 milions d'immigrants d'aquest país que hi resideixen.
- Lamentablement donant l'oficialitat del castellà a l'estat català estarem incentivant que els únics bilingües continuïn sent els catalanoparlants i donant aixopluc legal a la part de la població que no volen fer servir el català, i per un país petit com Catalunya suposarà una bomba de rellotgeria contra la cohesió social

I si algú es pensa que una vegada independents tot seran flors i violes amb Espanya i que no patirem intents de desestabilització com per exemple [els que encara pateixen els letons per part de Rússia](#) vol dir que encara no sap de quin peu calcen els nostres veïns.

I com que la política lingüística és un dels instruments més decisius per a la cohesió dels estats penso que per a fer aquest tipus de debat el millor és que primer ens dotem d'un estat. Personalment penso que és una mala idea donar oficialitat al castellà però el millor és que una vegada independents els catalans parlin i votem si se li dóna cap tipus de reconeixement legal en referèndum. Segurament des de l'altra banda veurem algunes coses més clares.

38. PALAU, Carles (2012-10-08). "[La llengua l'endemà de la independència](#)". *El Singular Digital*.

Des de Tallers per la Llengua solem dir que l'endemà de la independència de Catalunya el català no es normalitzarà de cop i volta. Caldrà seguir treballant de valent, tot i que confiem, il·lusionats, que no hagi de ser per gaire anys més. Una mostra de les feines que seguim i seguirem fent és la primera [Estada de Turisme Lingüístic, amb la qual us convidem a Vilanova i la Geltrú aquest 19, 20 i 21 d'octubre](#).

Estem d'acord que, un cop siguem independents, segurament es podran notar canvis ben aviat, sobretot en les representacions de la llengua que fem els parlants: major autoestima de molts dels que habitualment ja parlem en català, major reconeixement cap a una llengua més dignificada (vinculada a un Estat) per part de molts dels que no l'utilitzen mai o gairebé mai. I també comptem que hi haurà un grapat de canvis legals favorables, ni que sigui, i sobretot, gràcies a la derogació d'un tip de lleis espanyoles que ara limiten l'ús del català (i de retruc la seva dignificació) subordinant-lo a l'ús de l'espanyol.

Però, des del punt de vista dels hàbits individuals que abordem des de Tallers per la Llengua, cal tenir en compte que partim d'una situació molt anòmala: aquest costum tan crucial de passar-se al castellà davant d'un castellanoparlant està tan arrelat en la majoria de catalanoparlants, que per canviar-lo cal un treball profund i personal fins a fer un veritable canvi de xip psicològic. És cert que, en molts parlants, la sola experiència d'autocentrament que suposarà l'estat propi ja serà una bona empenta cap a la fidelitat lingüística, i que aquesta es propagarà amb més facilitat que fins ara. Però també podran passar fenòmens conductuals adversos i prou versemblants: d'una banda, em puc imaginar perfectament certs catalanoparlants que (submissos com són) desenvoluparan un sentiment de culpabilitat i llàstima davant dels castellanoparlants que els durà a parlar encara més en espanyol. "Escucha, que aunque Catalunya sea independiente a mi me sigue gustando hablar en español a veces, eh, y este verano quizás vamos a Toledo y no te tienes que sentir marginado, eh, que yo soy muy simpático." I per l'altra banda també ens podem esperar persones ja habitualment castellanoparlants que passaran a fer servir l'espanyol d'una manera més beligerant, contra el nou estat.

Caldrà seguir fent molta feina en el foment dels usos interpersonals del català, tant des de les administracions com des dels moviments socials que, de fa tant de temps, ja hem anat assumint gran part d'aquesta tasca. I caldrà seguir treballant per la llengua arreu dels Països Catalans. Amb tot, desitjo que en David Valls reculli prou diners a [través de Verkami](#) per realitzar el documental "Són bojos, aquests catalans!?" sobre la realitat que es pot trobar un ésser humà que vulgui recórrer el nostre país parlant-hi només en català. Seria molt interessant que, uns anys després d'haver assolit la independència pugui realitzar un segon documental (amb més facilitats de finançament!) per a comparar l'abans i el després.

39. BIBILONI, Gabriel (2012-10-09). "[Construir un estat amb l'espanyol com a llengua oficial és un risc explosiu](#)". *Vilaweb*.

Polítics i pensadors diversos s'han manifestat partidaris que l'espanyol sigui llengua oficial del previst nou estat de Catalunya, o fins i tot ho han donat per fet. Naturalment, això ho decidirà el parlament d'aquest estat, i com que aquest serà sobirà i democràtic, res no serà establert per sempre. Ja es farà el debat quan toqui, però sembla que el venedor ha posat el producte a meitat de preu abans que el comprador demani cap rebaixa. Abans del llançament a la piscina d'alguns líders independentistes no s'havia vist cap moviment de reivindicació de l'oficialitat de l'espanyol entre la població hispanoparlant que no es mostra bel·ligerant amb la idea del nou estat. L'opció per l'oficialitat de l'espanyol apareix en un context en què l'independentisme necessita sumar i ha de comptar indefectiblement amb el vot hispanoparlant. Tinc la sensació, emperò, que aquest discurs es fa un poc a la precipitada i sense analitzar com caldria ni les implicacions jurídiques de l'oficialitat lingüística ni els processos de normalització lingüística (o no normalització) que s'han produït en països que han accedit a la independència. D'aquesta anàlisi comparada es conclou que cada cas és únic, però també que la regla general és que la fórmula eficaç per a la normalització d'una llengua és tant comptar amb un estat sobirà com el fet que la llengua nacional sigui la llengua oficial única d'aquest estat. Dels pocs casos de normalització de la llengua nacional amb cooficialitat lingüística els ulls tenen tendència a girar-se cap a Finlàndia, però Finlàndia és una societat que ben poc es pot comparar amb la catalana. Catalunya no és Finlàndia, ni tampoc és Irlanda, cert. Com que cada cas és únic, i hi ha en joc moltes variables, no es pot descartar que, sense les interferències exteriors actuals i amb unes polítiques lingüístiques determinades, la via finlandesa arribàs a funcionar, però hauríem de tenir clar que construir un estat amb l'espanyol com a llengua oficial és un risc explosiu.

L'estat català ha de tenir com a objectiu prioritari la normalització de la llengua catalana, la pròpia del país i fonament de la identitat nacional. Aquest objectiu, inqüestionable i que tothom pot entendre, no és incompatible amb un tracte exquisit a tots els grups lingüístics, com correspon a una societat respectuosa amb la pluralitat com serà la catalana. En el nou estat, tothom s'hi ha de sentir còmode. Aquest és el missatge que ara caldria transmetre a

tothom. Precisament a partir del moment que l'estat garanteix la viabilitat de la seva llengua oficial i nacional, un alt grau de llibertat lingüística és perfectament concebible i previsible. No hi ha d'haver cap inconvenient perquè els ciutadans de llengua espanyola puguin usar aquesta sempre que vulguin, en la vida privada, en les relacions amb l'administració i —amb unes limitacions comprensibles— en l'activitat professional. Un avantatge que té aquest grup sobre els altres, perquè en la situació de partida a Catalunya tothom sap espanyol, cosa que no canviarà l'endemà de la independència. Ni hi ha d'haver cap inconvenient perquè l'espanyol sigui ensenyat a qui ho vulgui amb totes les garanties d'eficàcia. Aquests drets poden ser reconeguts per les lleis, que són al servei dels ciutadans i revisables quan canviïn les necessitats socials. Creieu que els hispanoparlants poden necessitar res més?

Tanmateix, el que importa és el procés. Que el procés funcioni i —afegiríem— que sigui vist per tothom com a normal. El que ha d'anar desapareixent és la figura del monolingüe espanyol. Perquè, com s'ha dit mil vegades, la clau de la normalització és que el català sigui l'única llengua comuna de tots els ciutadans i de tots els grups lingüístics i que cadascú pugui decidir lliurement quines altres llengües vol saber (cas a part, l'anglès). I aquí és on entra en joc el paper de l'oficialitat única. No s'hi val a pensar que l'oficialitat de l'espanyol seria com una mena de paper mullat. En els països seriosos una llengua oficial és una llengua oficial: llengua d'administració, d'ensenyament, d'etiquetatge i de tota l'activitat pública. En aquesta situació --la continuïtat de l'ordenament lingüístic bàsic actual-- res no assegura una altra cosa que la continuïtat dels hàbits, rutines i mentalitats actuals. A més, hi ha un element psicològic: veure l'espanyol com a llengua oficial de l'estat va lligat a percebre'l com a llengua pròpia del país, i això pot alimentar voluntats de mantenir el monolingüisme. Per contra, l'oficialitat única del català i l'associació de la llengua a l'estat crea una dinàmica totalment diferent. Si aquest procés es fa en un context de reconeixement de drets lingüístics individuals, en surten beneficiats els ciutadans individualment, la llengua del país i la cohesió social. Els catalans que naixeran després de la independència no tindran cap preferència lingüística ni cap prejudici quan comencin a anar a escola. Sigui quina sigui la llengua dels seus pares, la que voldran parlar serà no sols la que trobin a l'escola sinó la que vegin que sap i parla tothom. La que tothom voldrà parlar serà la que parlin els mestres, els ministres, els policies i els jutges. Perquè aquests,

quan actuïn com a representants de l'estat, sí que hauran de parlar la llengua de l'estat, si hi ha una sola llengua oficial. Aquí hi ha la clau del procés.

40. PARTAL, Vicent (2012-10-09). "[La Catalunya ucraïnesa: un perill](#)". *Vilaweb*.

José Zaragoza, reconvertit ara en escuder de Rubalcaba, va per Madrid dient que potser sí que els catalans ens farem independents, però que no cal patir, que serà una independència a la ucraïnesa. Ucraïna, ja ho sabeu, és un país formalment independent, però absolutament russificat, no tan sols en termes lingüístics, sinó, cosa pitjor, en termes mentals, quotidians. I com més va, més.

La Catalunya ucraïnesa és una possibilitat real; no se la inventa pas Zaragoza. Perquè la independència pot ser un tombant que ens aparte per sempre més de la inèrcia de fer les coses a l'espanyola, o no ser-ho. Dependrà, en definitiva, de les decisions que prenguem com a societat i, molt especialment, de les que prenguem els tres primers anys o cinc.

Ahir Oriol Junqueras va [publicar](#) un article a El Periódico en què afirmava rotundament que en la Catalunya independent el castellà seria llengua oficial. No deia que, en opinió seua, hauria de ser-ho, sinó que proclamava, atorgant-se una sorprenent autoritat constitucional, que 'a propòsit de llengües, deixem-ho clar d'entrada, a la Catalunya independent el català serà la llengua pròpia i oficial del país, la llengua comuna de tots. Però el castellà també serà oficial a la República Catalana. Evidentment, per si algú en tenia cap dubte.'

Home, jo, per exemple, els tinc tots, els dubtes!

En primer lloc, perquè no sé en què es basa Junqueras per dir això. Posats a no saber, no sé ni tan sols si Esquerra Republicana accepta que el castellà siga oficial a la república catalana o si això és una posició personal del seu dirigent.

Tampoc no veig a què treu cap proposar ara aquest debat, i encara menys, en uns termes com aquests. El 25 de novembre es faran unes eleccions al parlament, no pas les eleccions constituents ni, encara menys, el referèndum d'independència. Creu l'Oriol Junqueras que ara és un moment ideal per a debatre això d'aquesta manera abrupta i semblant la divisió entre els independentistes?

Perquè, a mi, si més no, em tindrà radicalment i públicament en contra. Jo no estic d'acord que el castellà siga idioma oficial a la república catalana. Simplement perquè crec que

l'oficialitat del castellà és una condemna a mort del català --o és que no n'hem tingut prou amb els trenta anys llargs de cooficialitat a Espanya per a entendre on ens porta aquesta situació?

Però permeteu-me que abandone el marc de la llengua per exposar les dues raons que, a mi, realment em preocupen de l'actitud expressada pel dirigent d'Esquerra.

Vaig contra la proposta de Junqueras perquè jo vull un canvi de règim, no un canvi de rètols. Si la independència no és capaç de tocar les arrels profundes de la nostra prostració i de somoure-les, a mi, no em serveix. Jo no vull aquesta Catalunya autònoma que tinc ara, amb tots els seus enormes defectes, només pintada de nom i prou. Vull una altra cosa, vull un país millor i deslliurat dels peatges i dels vicis d'aquests darrers trenta anys. Vull acabar d'una vegada la transició, no pas consolidar-la, i això no es pot fer sense atacar els tòtems del post-franquisme, com aquest de la cooficialitat.

I en segon lloc, perquè no vull que uns pocs continuen decidint per mi. No sé què pensa la resta de la gent que es va manifestar l'11 de setembre, però jo no vaig eixir al carrer perquè ara m'enfloquen 'fareu el que nosaltres direm'. I encara menys per acceptar impotent això, que ja m'he sentit a dir com a presumpte argument, que, com que sóc independentista de tota la vida, no m'atreviré a posar-me contra la seua proposta d'independència.

Al final, això és evident i indiscutible, la independència tindrà la forma i els continguts que decidirà el poble i tots ho acceptarem. És més que probable, doncs, que la independència no serà ben bé allò que havíem somniat alguna vegada que podia ser. Per tant, cal assumir amb respecte democràtic que, si el poble ho vol així podria passar això que Junqueras dibuixa. Però assumir-ho no vol dir renunciar al combat. I jo, ni que estiga sol, lluitaré perquè no passe això que Junqueras vol, amb la mateixa persistència amb què he lluitat durant dècades perquè arribe el moment que ara vivim. I ho faré perquè la de la llengua és una de les ratlles vermelles que separa radicalment el país millor que sempre he volgut construir de la hipòtesi d'una Catalunya ucraïnesa.

PS. I perquè ningú no es pense que defuig el debat. Per mi, el català ha de ser l'única llengua oficial al Principat, excepte a la Vall d'Aran, on l'occità ha de ser l'única llengua oficial. Com passa ara mateix a Andorra on els catalanoparlants som minoria, però on ningú no proposa cap més model lingüístic que l'oficialitat plena de la llengua pròpia. Arribat el cas, estaria obert a discutir que pogués haver-hi un període de temps en què

s'aplicassen mesures especials per a les altres llengües en algunes zones determinades del país --però mai únicament per al castellà, ni per sempre, ni pertot.

41. STRUBELL, Miquel (2012-10-10). "[Seria irònic que, a la nova Catalunya, el castellà hi fos oficial](#)". *Vilaweb*.

D'entrada, aquest debat s'ha tornat a obrir ara des d'alguns partits polítics en un context d'eleccions. Per tant, costa de no tenir la sensació que es revifa amb ganes de treure'n un rèdit electoral, ja sigui amb vista a aquestes eleccions, ja sigui amb vista al referèndum d'autodeterminació.

És a dir, com a societat, què estem disposats a garantir o a afavorir en el futur estat, abans de votar en referèndum? I allò que no es pot fer és enganyar la gent.

La meua opinió: abans de decidir quines llengües seran oficials o no ho seran a la futura constitució, cal mirar més lluny i no pensar en l'endemà de la independència, sinó en uns quants decennis després (cosa duradora). L'exemple de l'Índia ens indica que és més interessant de garantir per llei, i no pas per constitució, els drets lingüístics de tots els actuals habitants de Catalunya en el moment de la independència. I no cal pas que aquests drets figurin petrificats amb lletres d'or en cap constitució --per als besnéts o per als qui vindran de fora en el futur.

La paraula 'cooficial' és una paraula inventada per Madrid per a atorgar primeres i segones categories de llengües, però jurídicament no té gens de transcendència. Jo l'eliminaría del vocabulari. Enganya més que no clarifica. I em sembla que la gran majoria de sociolingüistes concorden a pensar que , si català i espanyol tenen el mateix rang d'oficialitat, el català tindrà les de perdre.

La sociolingüística ha estudiat molts casos de llengües que han progressat o retrocedit socialment, i ha pogut escatir els punts crucials que fan que una llengua pugui sobreviure. I el gran factor és el poder, la relació d'una llengua amb el poder.

Per tant, el debat està a saber quines llengües volem relacionades amb el poder en la futura Catalunya independent, durant decennis.

Al meu entenent, el nou estat ha de tenir una llengua nacional, oficial si es vol, que és el català (és el que proposava Rafael Ll. Ninyoles quan es redactava la constitució espanyola). I després, per llei, drets lingüístics per a tots els ciutadans espanyols, parlants d'unes altres

llengües, que viuen a Catalunya en el moment de la independència, de manera que no sentin, els d'aquesta generació actual, que amb la independència de Catalunya es reduiran els seus drets, les possibilitats de fer servir el castellà en la vida quotidiana. A més, no som totalment lliures d'atorgar o de negar drets: hi ha tractats internacionals en aquest àmbit.

A més a més, les llengües, la diversitat lingüística, són una riquesa, un actiu (i estaria bé que així constés en la nostra constitució), fins i tot en el sentit més pràctic, a l'hora de comerciar i fer negocis. A la constitució hauria de figurar ben clar que som una societat tolerant, que tenim una única llengua nacional, que entenem la diversitat i que no pensem fer allò que els altres ens han fet.

Aquesta és una situació alhora tranquil·litzadora per a tothom i que en cap cas no compromet el futur de la llengua catalana com a predominant en el futur estat. Hi ha qui diu que potser haurem de fer concessions per a assegurar un vot afirmatiu àmpliament majoritari al referèndum: en parlàvem amb un bon amic a l'hora de dinar! Però, amb això que he proposat, qui podria decidir de votar contra la independència per motius de llengua? És a dir, és francament molt dubtós que, amb aquestes garanties, ningú canviés el sentit del seu vot per motius lingüístics.

I, ep!, una última reflexió: no oblidem que el castellà és oficial a Catalunya no perquè hi hagi hispanoparlants, sinó perquè ho imposa la constitució. Si tota la immigració, en lloc d'haver vingut de les Castelles, hagués vingut de Galícia, el gallec no seria oficial a Catalunya. El castellà és oficial a Catalunya perquè la constitució diu que és oficial a tot arreu, hi visquin castellanoparlants o no n'hi visquin. Seria irònic, doncs, que, a la nova Catalunya, el castellà hi fos oficial, ara sí, perquè hi ha hispanoparlants!

42. SUREDA, Pol (pseudònim) (2012-10-10). “[Per la independència cap al suïcidi sociolingüístic, o *Manifiesto a traïció*](#)”. *Racó Català*.

Article descartat, ús de pseudònim.

43. SUREDA, Pol (pseudònim) (2012-10-10). "[Paradoxes](#)". *Racó Català*.

Article descartat, ús de pseudònim.

44. JOAN, Bernat (2012-10-10). "[Oficialitat asimètrica](#)". *Vilaweb*.

Una Catalunya independent podrà fer una política lingüística molt més oberta, agosarada i flexible que no una Catalunya autònoma dins l'estat espanyol, perquè la pressió sobre el català serà de tipus diferent. L'actual suposada cooficialitat discrimina el català. I durant aquests últims tres segles la raó fonamental per a poder prescindir de la llengua catalana ha estat que 'estamos en España'. La independència tritura aquest discurs i obre tot un ventall de noves possibilitats.

La meua proposta és l'oficialitat asimètrica. És a dir, el que ha de quedar clar quan arribi la independència és que el català ha de ser la llengua nacional prioritària del nou estat i, per tant, oficial. Tampoc no podem oblidar l'occità, llengua de la nostra minoria nacional històrica, de la Val d'Aran. De fet, el nou estatut ja va establir l'oficialitat de l'occità i el govern anterior va fer el desplegament legal de l'oficialitat de l'occità, a través de la llei de l'occità, actualment vigent.

Dit això, i vet aquí la asimetria, el castellà i l'anglès podrien ser llengües cooficials de grau menor, sobretot per a les relacions internacionals. Oficialitat en ritmes diferents. De fet, l'estat espanyol fa exactament això en detriment del català, però pretén que ens pensem que és una oficialitat a parts iguals. I sí, l'oficialitat del català i el castellà a parts iguals és un perill per al català.

Però dotar d'un cert grau d'oficialitat el castellà i l'anglès seria una manera de posar la nostra europeïtat al mapa, de fer una clucada d'ull a la Unió Europea i d'accentuar el plurilingüisme amb reconeixement oficial a Catalunya.

Pensem que un país com Singapur (4 milions d'habitants, encabits en una gran ciutat asiàtica) té quatre llengües oficials: el malai, el tàmil, el xinès i l'anglès. El malai n'és la primera llengua, el tàmil és la d'una minoria històrica, el xinès la de la immigració més nombrosa i l'anglès la de la interconnexió amb el món.

45. CLOTET, Jaume (2012-10-10). "[L'Estat català i la llengua castellana](#)". *El Singular Digital*.

Qualsevol persona que hagi viatjat a Irlanda haurà comprovat com es pot fer qualsevol cosa fent servir únicament la llengua anglesa. Per contra, és impossible viure a Irlanda fent servir únicament el gaèlic irlandès. Aquesta llengua és llengua oficial i també nacional del país, mentre que l'anglès no és considerada llengua nacional però sí que és oficial. El resultat és que, gairebé un segle després de proclamar l'Estat Lliure d'Irlanda, la llengua pròpia està arraconada, sobretot a la costa occidental, i l'anglès és absolutament hegemònic. Les estadístiques indiquen, fins i tot, que hi ha més persones a Irlanda que tenen el polonès com a llengua materna que no pas el gaèlic.

A Catalunya ha sorgit el debat sobre quin model lingüístic tindrà el futur Estat català. Hi ha molts independentistes que creuen que el castellà ha de ser llengua oficial. A mi em sembla un error i una hipoteca per al futur, i no ho dic des del punt de vista nacionalista català. Em sembla que el poble català, sobretot si té un Estat, ha de ser un únic poble. Adoptar oficialment el castellà és tractar una part de la població amb paternalisme i deferència, tirant per terra els esforços de milers de persones que procurem no parlar mai en castellà perquè entenem que la llengua pròpia és l'element integrador i unificador d'una nació construïda des de sempre sobre la base de la immigració. De fet, si ara acceptem el castellà com a llengua oficial pel fet que a Catalunya hi ha centenars de milers de persones que la tenen com a llengua materna, oficialitzarem també l'àrab quan algú digui, amb encert, que és la llengua materna de centenars de milers de catalans?

Després, és clar, hi ha totes les conseqüències reals de convertir el castellà en llengua oficial. Que ningú no s'enganyi: no és només una qüestió simbòlica ni un gest cap als castellanoparlants sense més transcendència. Per exemple, la CCMA hauria de tenir, com a mínim, un canal de televisió i una ràdio en castellà. Tota la paperassa administrativa i tota la retolació del país seria en dues llengües. Qualsevol ciutadà tindria el dret a ser atès en castellà en qualsevol administració. I el model educatiu de la immersió lingüística podria ser qüestionat, amb raó, per qualsevol ciutadà castellanoparlant de Catalunya. Una llengua oficial és exactament això, no ho oblidem ni ens fem trampes al solitari.

Em sembla que els independentistes que reclamen el castellà com a llengua oficial ho fan des d'un punt de vista tàctic i electoral, sobretot. Podria compartir aquest objectiu i fins i tot em semblaria bé acceptar l'oficialitat del castellà durant un període limitat de temps per demostrar al món que el futur Estat català té voluntat integradora i no exclouent. Per exemple, 10 anys. I, evidentment, no aplicable a tot el país: per quins set sous els ajuntaments de les Garrigues, d'Osona, del Priorat o el Solsonès haurien de tenir-ho tot en dos idiomes, si no ho han fet ni tan sols quan han format part d'Espanya?

46. [ÁLVAREZ, Elsa \(2012-10-14\). "De què parlem quan diem que el castellà ha de ser oficial". *Diari Gran del Sobiranisme*.](#)

Aquests dies s'ha parlat molt de la possible cooficialitat del castellà en un futur estat català. Fa temps que es parla de l'increment substancial de l'independentisme de butxaca, que ha ultrapassat de molt el de sentiment. Una servidora és independentista, en primer lloc, de sentiment, de llengua i de cultura, i en segon lloc i per derivació, de butxaca. La premissa de la qual parteixen els qui aposten perquè el castellà sigui oficial en una Catalunya independent és que la majoria dels independentistes de butxaca són castellanoparlants i que s'ha de garantir que tindran els mateixos drets que ara quan Catalunya esdevingui un nou estat.

Sincerament, no em cap al cap que algú que es diu independentista giri l'esquena al català. Amb tots els arguments econòmics que al llarg dels darrers anys s'han posat sobre la taula a propòsit del dèficit fiscal i dels incompliments i impagaments diversos de l'estat espanyol envers Catalunya, no és d'estranyar que bona part de la població que viu a Catalunya, sigui quina sigui la llengua que parli, s'ho hagi rumiat i hagi arribat a la conclusió que sols aniríem millor. Però no ens enganyem: la butxaca i la llengua no són dos ens dissociats, com els ulls d'una persona estràbica. Ans al contrari; els irreductibles, els castellanoparlants que viuen a Catalunya i que giren l'esquena al català, que volen que els seus fills s'escolaritzin en castellà perquè viuen a Espanya, els que neguen el dèficit fiscal, els que diuen que una Catalunya independent sortiria immediatament de la UE i de l'euro, aquests no els convencerem mai perquè s'alineïn amb la nostra causa. Mai. Encara que els diguem que el castellà seguirà sent oficial i podran seguir-lo fent servir com fins ara.

Així doncs, no penso en absolut que el castellà hagi de tenir rang d'oficialitat al futur estat català. I això no és una declaració de guerra contra res ni ningú, sinó una declaració en favor del català i de la seva normalització. Sóc independentista des que vaig començar a viatjar i em vaig adonar que a cada país que visitava, la llengua en què estaven etiquetats els productes de consum, en què estaven escrites les cartes dels restaurants, era la mateixa que la que se sentia als mitjans de comunicació i pel carrer. La primera vegada que ho vaig veure em va xocar perquè no era el que jo veia a Catalunya, on és gairebé impossible trobar productes etiquetats en català i on l'oferta televisiva en català és molt minsa amb relació a l'oferta en castellà.

Només l'oficialitat única del català a Catalunya, que ja s'hauria pogut fer en una Espanya federal de debò si els espanyols se l'haguessin creguda, podrà aconseguir la normalització definitiva del català. Les persones són bilingües i fins i tot poliglotes si poden i volen, però les societats no. La sociolingüística diu que una comunitat en té prou amb una llengua per fer-se entendre, i no ens ha d'estranyar. Mantenir l'oficialitat del castellà a Catalunya significa garantir el dret dels castellanoparlants a ignorar el català, i tots sabem que el peix gros sempre s'acaba menjant el petit.

Podem posar el castellà –i també l'anglès– com a assignatura obligatòria a partir d'una edat primerenca a l'escola, però si no fem que el català sigui necessari per viure a Catalunya, desapareixerà, perquè allò que no es percep com a útil s'acaba arraconant.

47. CARDÚS, Salvador (2012-10-16). "[Sant tornem-hi](#)". *Ara*.

La independència, per anar bé, a més d'emancipar-nos d'Espanya ens hauria de deslliurar de fal·leres que han ocupat les nostres vides, sovint fins a l'ofec. D'entre totes, la de la llengua és potser la més notable. De la taverna a l'acadèmia, aquest país s'ha enderiat parlant d'això del català, ha viscut el seu mal de llengües amb dolor, ha estat emmetzinat per una verinosa llengua, n'ha narrat la guerra, ha especulat sobre el fantasma de la seva mort i n'ha discutit tots els noms. N'hem estudiat l'horitzó, el futur, l'ètica, la normalitat improbable, els drets, l'ecosistema, la ideologia i el conflicte. No n'hauríem de perdre la passió, però sí l'obsessió.

ERA MÉS QUE PREVISIBLE, doncs, que amb l'acceleració dels temps polítics tornéssim a parlar de llengües. Ara l'esca de l'escàndol han estat unes declaracions del secretari general d'ERC, Oriol Junqueras, que ha donat per fet que l'espanyol seria llengua oficial en una Catalunya independent. I, encara que potser va passar més desapercebut -tot i haver excitat de no dir la bancada dels diputats del PP-, el president Artur Mas, en el seu darrer discurs de política general, ja havia recordat que "el castellà també és patrimoni de Catalunya [...] i, a més, un patrimoni estimat". La reacció ha estat immediata i plural, com ha de ser en un país complex, obert i lliurepensador com el nostre. Des del "risc explosiu" que ha vist Gabriel Bibiloni en el supòsit de l'oficialitat de l'espanyol, passant per les posicions també crítiques de Miquel Strubell -ell suprimiria la noció de "cooficial"-, o la de Vicent Partal -alertant del perill d'una Catalunya ucraïnesa-, passant pels matisos de Bernat Joan i l'"oficialitat asimètrica" i fins als raonaments favorables a l'oficialitat com els de Joan Pujolar, que enllacen amb els articles publicats a l'ARA el gener i febrer passat per Eduard Voltes.

TOT I QUE s'ha discutit l'oportunitat -i denunciat el suposat oportunisme- de reobrir la discussió a poques setmanes d'unes eleccions, a mi em sembla que, a més d'inevitable, el rar i sospitos hauria estat que precisament ara no en diguéssim res. A més, m'agrada aquest tarannà del país, tan poc donat a la prudència i sempre disposat a assumir de cara els riscos més grans. Sobretot, si sabem aprofitar l'oportunitat per revisar el debat a fons, a la vista dels nous escenaris: el supòsits, la terminologia, els objectius, els resultats... I, en aquest sentit, cal demanar que a més de les veus individuals autoritzades, també s'expressin els

que treballen a la trinxera: Òmnium, la CAL o la Plataforma per la Llengua... Què no donaríem ara mateix per poder escoltar el parer de Martí Gasull sobre la qüestió?

LA MEVA OPINIÓ poc experta es pot resumir en aquestes consideracions. Una, penso que la lògica de les llengües i els seus usos desborda les regulacions formals, i encara més les grans declaracions a les cartes magnes. Per tant, dubto que el català quedés realment més ben protegit per una oficialitat en exclusiva, igual que no crec que la promesa d'una cooficialitat amb l'espanyol porti més castellanoparlants a l'esperança d'un estat propi. Dues, crec que l'escenari sociolingüístic actual hauria d'obligar definitivament a estudiar la qüestió des d'una perspectiva multilingüe i no a estar encara atrapats en el vell bilingüisme. Tres, lleis a banda, considero que el gran desafiament és convertir el català en el catalitzador eficaç d'una vinculació afectiva amb el projecte de país just i pròsper que justifica tota l'aventura independentista. I quatre, hauríem de ser prou espavilats per superar per elevació les diferències actuals sobre els estatus de les llengües a Catalunya.

POTSER ÉS UNA INSENSATESA, però faig la meva proposta. El català, és clar, llengua pròpia i comuna del nou estat; cap llengua oficial -una categoria fosca per a una cosa tan viva com una llengua-, i un compromís radical a favor de la diversitat lingüística, un dels principals actius culturals i econòmics del país.

48. VIDAL, Pau (2012-10-18). "[Llengua oficial: un conflicte?](#)". *Vilaweb*.

Imaginem que un enquestador ens truca a casa: vostè com creu que és la qualitat de l'aire de la seva ciutat? Puntuï de l'u al deu. Ha tingut mai problemes respiratoris per aquest motiu? Especifiqueu'ls. Sabríeu què respondre?

L'enquesta divulgada la setmana passada sobre intenció de vot incloïa aquesta dada: el vuitanta per cent dels catalans no creuen que hi hagi conflicte lingüístic. Quatre de cada cinc. En la mateixa línia, un documental sobre l'estat de la llengua que és a punt d'estrenar-se inclou entrevistes amb uns quants personatges més o menys coneguts que en certifiquen la inexistència. Pràcticament unanimitat.

Què es deuen pensar que és, un conflicte lingüístic? La gent atonyinant-se per les cantonades per decidir quin idioma es fa servir?, o insultant-se al crit de xarnego per aquí, catalufo per allà? Entre els professionals del gremi, s'entén per conflicte lingüístic la cohabitació de dues llengües o més en un mateix territori que es disputen el predomini de determinades funcions. Per exemple, la llengua col·loquial. Quan escriptors, guionistes i traductors es queixen que no tenen prou recursos per reproduir la parla del carrer, qui acusen? Qui és el responsable de la castellanització massiva de la llengua oral? El franquisme? La immigració? Els autòctons? Les autoritats? Però quines, les acadèmiques o els responsables polítics? Qui és el dolent de la pel·lícula, el que diu follar perquè s'adapta als temps o el que fa servir cardar perquè no s'hi avé?

El conflicte hi és, i és gros com una casa de pagès. Es manifesta cada cop que demano un cafè amb llet i me'l duen amb gel, cada cop que truco a Telefònica i pitjo el 2 perquè m'atenguin en català i em responen igualment en castellà, cada vegada que agafo un taxi i el taxista ja no m'escup l'odiós '¿Cómo dice?' perquè els taxistes franquistes ja s'han jubilat tots, però em diu el mateix perquè és panjabi i ningú no l'ha obligat a fer un examen de llengua abans de concedir-li la llicència; es manifesta cada dia que a la facultat el professor ens fa la classe en castellà perquè dos erasmus s'han queixat, quan a la meua dona no li deixen posar en pràctica el seu català exòtic perquè, veient-la forastera, tothom li parla en castellà; i així fins a l'infinit.

D'excuses per justificar l'anomenada convergència lingüística (passar-se a l'idioma de l'interlocutor), el poble català se n'empesca moltes, algunes de certament pintoresques. Però la veritable, el motiu subjacent pel qual canviem al castellà a la primera (de vegades, com bé saben molts estrangers residents al país, abans de la primera i tot), és simplement la por. Els catalans hem rebut tant, i durant tant de temps, per aquest motiu, que tenim pànic del conflicte, perquè sempre acaba de la mateixa manera: rebent. De vegades metafòricament, en forma de multa, de vegades literal, com passa últimament als aeroports. Per això neguem l'evidència, encara que l'altre ens tingui agafats pel ganyot: 'No, no, si nos entendemos la mar de bien, ¿no lo ve?' Un pernicios mechanisme psicològic que les mullers maltractades coneixen molt bé.

De la transició ençà, a la por tricentenària s'hi ha afegit un altre element: l'oposició a la immersió lingüística per part dels partits espanyolistes. L'estratègia electoral de PP i Ciudadanos inclou revifar quan els convé la idea cínica que a Catalunya es discrimina el castellà, la qual cosa genera la reacció per part dels partits catalanistes que d'això res i que aquí tot és una bassa d'oli; a còpia de repetir-ho, qüestionar l'actual status quo de les llengües s'ha acabat associant paradoxalment a espanyolisme, una comoditat mental tan reduccionista com la de considerar antipatriota el pobre desgraciat que de l'escumós en continua dient xampany.

Una part del problema està en la convicció general que la llengua ha de ser un objecte de debat públic. Tots tenim la capacitat de parlar, ergo tots podem opinar sobre el tema. De la qual qual cosa s'infereix que, com que respiro, puc opinar sobre la qualitat de l'aire. Si les autoritats decidissin la política ambiental segons el parer del poble, jo m'exiliaria immediatament. Miri, sap què?, a partir d'ara tancarem tots els observatoris i les mesures de protecció les decidirem per sufragi universal. I així, el parer de ma tieta, que no té ni la més remota idea de res però que xerra de tot, serà equiparable al dels científics. Que estudiï sa tia, i mai més mal dit.

Per això és oportú recordar a les tietes, i per extensió a tots els opinaires a ultrança, que una de les coses que aprenen a col·legi els aspirants a filòleg és que el conflicte lingüístic és la manifestació en superfície d'un fenomen de més abast i profunditat anomenat substitució lingüística, i que la substitució, si no s'atura, només té un final. Ja us l'imagineu, oi?

La convivència de llengües és una cosa molt delicada, perquè té a veure amb la identitat. Que nosaltres ens hi trobem no vol dir que sigui una situació normal; de fet, és una anomalia. Per això, davant el repte que es plantejarà a l'imminent estat català en aquest aspecte, segurament un dels més transcendents de la nostra nova vida, serà bo que els qui no en saben es dediquin a parlar de futbol i deixin que els especialistes mirin d'entendre's. Que ja és prou difícil. Perquè encara que no us ho penseu, el bilingüisme és un estat transitori. I, de moment, el català va perdent.

49. RIERA, Elvira (2012-10-20). "[Llengua oficial, llengua pròpia, llengua comuna](#)".

Ara.

El debat suscitat les darreres setmanes sobre l'estatus de les llengües en una Catalunya independent recorre sovint a tres termes -*llengua oficial* , *llengua pròpia* (o *nacional*) i *llengua comuna* - que seria bo aclarir.

El terme *llengua oficial* designa una llengua usada vàlidament pels poders públics. És un concepte jurídic ampli que pot comportar diferents drets i deures segons la legislació que el desenvolupi. Tots els estats tenen llengües oficials, i habitualment fan declaracions d'oficialitat en les Constitucions. Els que no en fan solen ser estats força uniformes lingüísticament, que no tenen la llengua a l'agenda política, com Alemanya, Grècia, Itàlia i els Països Baixos. Una Catalunya independent, precisament a causa de les inquietuds que desvetlla la regulació lingüística, hauria de prendre decisions explícites sobre l'oficialitat de les llengües.

Els termes *llengua pròpia* i *llengua nacional* designen una llengua que identifica una nació i la distingeix d'altres. Ens duen al terreny simbòlic sobre el qual es construeix una comunitat política: una llengua nacional representa un lligam històric amb els avantpassats (té un grau elevat d'historicitat) i també se n'espera una continuïtat en les generacions futures. Quan la llengua es percep com una part amenaçada -i per tant rellevant- de la identitat col·lectiva, la idea de llengua nacional és un dels recursos més utilitzats per generar sentiment de grup. A Europa la majoria d'estats no estableixen llengües nacionals, i els que ho fan atorguen sentits diversos a aquesta condició. Eslovàquia, França i Polònia denominen nacional una llengua (l'eslovac, el francès i el polonès) que és l'única oficial. Irlanda i Malta distingeixen una de les llengües oficials com a nacional (el gaèlic irlandès i el maltès) i la qualifiquen de prioritària sobre l'altra (l'anglès). I Luxemburg i Suïssa estableixen llengües nacionals (el luxemburguès i el romanx) que no tenen oficialitat plena. D'altra banda, Finlàndia estableix dues llengües alhora nacionals i oficials (el finès i el suec). A Catalunya la designació del català com a llengua pròpia, que ja es va fer en la Segona República, s'entén en el context d'una identitat que se sent amenaçada dins l'estat espanyol i requereix per a la llengua una protecció explícita: la modulació de la doble oficialitat. Podria ser que, amb els anys, en una

comunitat política amb sobirania plena aquesta necessitat es percepés amb menys intensitat i el concepte perdés rellevància.

Finalment, el terme *llengua comuna* remet a la tradició política liberal, que el relaciona amb la participació democràtica, la configuració de l'opinió pública, la solidaritat entre els ciutadans i l'estabilitat de l'estat. S'entén, doncs, des de la perspectiva de l'estat i no de la nació, i designa una llengua compartida pels ciutadans que és també llengua dels usos públics i els permet exercir la ciutadania (els drets i deures civils i polítics). Com a concepte polític, la llengua comuna no es refereix a les comunicacions interpersonals privades (a la llengua que fan servir entre elles persones de diferents grups lingüístics), sinó a les comunicacions dels ciutadans en l'esfera pública. Perquè una llengua sigui comuna la gran majoria de ciutadans han de ser capaços de comunicar-s'hi i les institucions públiques l'han d'utilitzar. Una llengua comuna sempre és oficial, però no necessàriament nacional (com exemplifica Irlanda, on la llengua comuna és l'anglès).

Molts estats tenen llengües comunes, però rarament les declaren comunes en l'ordenament jurídic. Quan ho fan és en contextos de diversitat lingüística deguda a la immigració o als conflictes nacionals: és el cas de Suècia (que en una llei de 2009 declara el suec llengua principal i comuna de la societat sueca) o d'Espanya (que es refereix al castellà amb aquest terme en la jurisprudència del Tribunal Constitucional). En el fons, pretenen preservar una llengua que consideren nacional, però des d'una perspectiva liberal (la de l'autonomia i la igualtat d'oportunitats dels individus).

La complexitat demolingüística de Catalunya fa que tots tres termes siguin rellevants en el discurs dels actors polítics. I els conceptes admeten diverses combinacions, sobretot si es vol emprendre una política compromesa amb la diversitat lingüística. És per això que he volgut contribuir a aclarir-ne el significat i les implicacions.

50. ROMEU, Josep (2012-10-20). "[Prioritzar l'eficàcia davant del purisme](#)". *Diari Gran del Sobiranisme*.

Tot el procés en què estem immersos com a país ens està portant, fins i tot als qui sempre hem defensat la independència, a tota una altra visió a la qual també ens haurem d'adaptar. A l'època del PSAN, vull dir al PSAN de finals del franquisme, podíem proclamar alegrement una posició rupturista del tot tant pel que fa a la nació com pel que fa al model de societat. A partir de la transició i de l'evolució dels models socials europeus, la lluita independentista quedava com una utopia que es podia defensar sense necessitat de concrecions ni d'entretenir-se amb massa possibilismes. Era com un eslògan que manteníem sense massa res que el sustentés, no tant per ingenuïtat com per manca de necessitat de fer-ho.

De cop i volta, ens trobem amb un procés engegat que ens obliga a un bany de realisme absolut. Ara cal, no només perfilar tots els passos a seguir i cobrir tots els flancs del conflicte, sinó fer-ho amb la suficient maduresa, serenitat i rigor com perquè el projecte arribi a bon port. Mentre l'independentisme es debatia en les esferes de la utopia podíem permetre'ns determinades disquisicions teòriques i puristes; però, ara, tot això no serviria de res. Hi hauria el risc de perdre'ns en picabaralles estèrils per veure qui fa el plantejament més íntegre, i per veure qui és el més independentista de tots. Sincerament, crec que el més independentista serà aquell, o aquells, que ens porti a la independència.

De ben segur que aniran sorgint discrepàncies entre les diferents forces polítiques que han fet l'opció sobiranista. I podríem caure en l'error d'intentar resoldre-les com en èpoques anteriors, quan tot plegat era una entelèquia o una fita inabastable. Hauríem de discernir, per exemple, entre la validesa o la raó que hi pot haver en determinades afirmacions i la seva oportunitat. Hauríem de pensar, en molts moments, més en l'eficàcia del que diem o del que fem que en la teòrica raó que ens assisteix.

Només a títol d'exemple. Afirmar que els cossos i forces de seguretat de Catalunya, bàsicament els Mossos, haurien de ser fidels a la voluntat i a les decisions democràtiques del poble i dels seus legítims representats sembla una obvietat. Justament els qui n'han fet escarafalls són els qui fa temps que amenacen amb les seves forces armades per conculcar els drets dels catalans. Però, el fet que sigui una obvietat i que és responsabilitat del

Conseller d'Interior garantir que això sigui així, no vol dir que hagin estat massa prudents les seves afirmacions. No podem entrar en el seu joc de provocacions, entre altres coses perquè en aquest terreny sempre tindríem les de perdre.

A un altre nivell, també s'ha obert el debat sobre el règim d'oficialitat que hauria de tenir el castellà en una Catalunya independent. Probablement tots tenim molt clar com voldríem que es redactés en la Constitució catalana el tema de la llengua; però ara l'important no és saber quina formulació pot ser la més contundent i inequívoca a favor de la llengua catalana, sinó quina formulació ens permetrà més fàcilment assolir l'objectiu. La realitat sociolingüística del país és la que és. I no és el mateix un règim de cooficialitat, tenint sempre la ingerència, les agressions i les imposicions que ens vénen de Madrid, que aquest mateix règim en un estat català independent.

I una cosa semblant pot passar amb el tema dels Països Catalans. Teòricament, quan la independència semblava fora del nostre abast, es podien fer plantejament maximalistes defensant que calia avançar tots plegats encara que el procés fos més lent. Ara ens adonem que el temps juga en contra nostra, i que si Catalunya es mantingués gaire més dins d'Espanya també acabaria sucumbint. Des d'una Catalunya independent es podrà treballar millor per al País Valencià o per a les Illes, com els francesos ho fan per al Quebec. Però, en tot cas el debat no pot ser ja entre partidaris de quedar-nos amb la Catalunya estricta o partidaris del conjunt dels Països Catalans, sinó en l'eficàcia que pot tenir una o altra opció en el moment que estem vivint.

I suposo que es podrien posar molts altres exemples de com el debat polític a casa nostra, i especialment entre les diferents forces independentistes, ha canviat substancialment. Al meu entendre ara cal prioritzar l'eficàcia al purisme de les formulacions.

51. CLOTET, Jaume (2012-10-24). "[Letònia i la llengua catalana](#)". *El Punt Avui*.

En les seves cartes enviades a Catalunya des de l'exili, Joan Sales parlava sovint dels estonians i de llurs anhels nacionals. Era la manera que tenia de parlar dels catalans sense aixecar les sospites de la censura franquista, que sempre va demostrar la seva incapacitat crònica d'entendre les metàfores. Recórrer a les repúbliques bàltiques, doncs, no va ser una moda passatgera dels anys noranta del segle passat, quan Lituània, Letònia i Estònia van aconseguir escapar del jou soviètic i es van proclamar estats independents. Tots tres països continuen essent referents vàlids per al nostre país. El cas de Letònia i la seva llengua, per exemple, ens pot servir de model.

Per fer-nos una idea de la situació lingüística letona en el moment de la secessió cal recórrer al cens lingüístic fet l'any 1988, encara en el període de dominació soviètica. Un 52 per cent de la població tenia el letó com a llengua materna, mentre que el rus ho era per a un 42 per cent de la població. Com passa sovint en aquests casos, la majoria de parlants de letó també parlaven rus, mentre que només una part dels russòfons eren competents en letó. Els sona, aquest escenari? A tot això cal afegir-hi que els russòfons, que havien arribat massivament després de la Segona Guerra Mundial, tendien a concentrar-se en alguns districtes, sobretot els més propers a Rússia, on la seva hegemonia superava el 80 per cent de la població.

Arribat el moment de la independència, el nou govern letó va plantejar-se quina política lingüística li convenia per garantir la pervivència de la seva llengua nacional. Amb un percentatge tan elevat de russòfons, i la potència demogràfica russa com a veïna, la secessió no garantia per si mateixa el futur del letó. Cal recordar que la població total del país era de 2,5 milions i Rússia en tenia 150. Per assegurar el futur de la llengua letona i per no dividir el país en dues comunitats, la nova Constitució va adoptar el letó com a única llengua oficial. Per descomptat, la legislació respecta l'ús, promoció i ensenyament escolar de totes les llengües que es parlen al país, però especifica també que la llengua d'integració dins el poble letó és, evidentment, la letona. És que podria ser-ne una altra? El letó va passar a ser obligatori per als càrrecs públics i electes, i totes les administracions i empreses públiques i privades havien d'atendre el públic en aquest idioma. Els mitjans públics tenen el letó com a llengua habitual, mentre que el rus o qualsevol altra llengua troba el seu espai en els mitjans privats.

Vint anys després de la independència és moment de fer balanç. Si ens fixem en les estadístiques escolars, veurem que el nombre d'estudiants que trien el letó a l'escola com a llengua vehicular s'acosta ja al 75 per cent, mentre que fa quinze anys era només del 60 per cent. En paral·lel, el nombre d'alumnes matriculats a les escoles russes ha baixat a la meitat. El letó configura lentament, doncs, una única societat política i nacional. Val a dir que tot el procés no ha estat exempt de tensions, però ha estat absolutament democràtic i pacífic.

Sense dubte, la política lingüística letona és dura. Però, també sense dubte, ha estat el mecanisme legal que el poble letó ha trobat per fer front a una diglòssia accelerada que hauria liquidat la seva llengua en dues o tres generacions. Cal afegir que els organismes internacionals, com per exemple l'OSCE, han considerat sempre que la legislació lingüística letona s'ajusta perfectament a la legalitat internacional.

52. BIBILONI, Gabriel (2012-10-26). "[El risc de la cooficialitat](#)". *El Triangle* 1.082.

«El manteniment de l'estatu quo bàsic actual (la doble oficialitat lingüística) no assegura, ni de bon tros, el que ha de ser un objectiu central i leitmotiv bàsic de la independència: la normalització del català. És ingenu pensar que el bilingüisme oficial que ha estat tan blasmat fins ara pugui passar a ser innocu en el context d'un Estat. Els exemples d'Irlanda o d'Ucraïna ens ho il·lustren perfectament. Tot i que un Estat propi, amb la possibilitat de desenvolupar polítiques lingüístiques sobiranes i sense interferències exteriors, sempre és un instrument força operatiu, en el nostre context (i les nostres inèrcies) es pot preveure que l'oficialitat de l'espanyol podria mantenir la gent instal·lada en el monolingüisme i els seus derivats. I això és radicalment incompatible amb la normalització, que implica el progressiu replegament de l'espanyol, mentre el català, convertit en llengua comuna de tota la població, va guanyant tot l'espai. A més, una societat amb l'espanyol com a llengua oficial previsiblement seria una societat conflictiva, i el que volem és resoldre el conflicte lingüístic per a sempre.»

53. SOLÉ, Jordi (2012-10-26). "[Català, llengua nacional](#)". *El Triangle* 1.082.

En un futur Estat català independent i interdependent, l'espanyol hauria de tenir un reconeixement perquè és part del nostre patrimoni cultural. En la mesura que s'han de reconèixer els drets lingüístics de tots els parlants, haurà de tenir una presència en l'ensenyament, però de cap manera podem entrar a la UE amb dues llengües oficials ni cooficials. Només el català pot ser la llengua nacional. L'espanyol pot ser una llengua d'ús de la República Catalana en la relació amb les nacions d'Amèrica, com l'anglès amb bona part del món, i, quan sigui possible, caldrà plantejar-se l'ús internacional d'una llengua neutra. Però fer l'espanyol llengua oficial obriria la porta a una nova subordinació del català, ja que no hi hauria excuses perquè es pogués introduir impunement a la televisió nacional i arreu. En un futur Estat català s'ha de continuar una política lingüística en què el català continuï sent la llengua preferent i necessària. En aquest sentit, una Constitució catalana haurà de definir el català com a llengua pròpia i vehicular en l'ensenyament. És a dir, la llengua nacional.

54. BRANCHADELL, Albert (2012-10-26). "[La quimera monolingüe](#)". *El Triangle* 1.082.

«A la vigília d'un procés de secessió no hem de pensar només en raons oportunistes per mantenir l'oficialitat del castellà, sinó també en raons de principi; allò que fa que les llengües siguin oficials és la presència d'un nombre significatiu de ciutadans que les parlen i la necessitat de preservar els seus interessos lingüístics. En tot cas, en el supòsit d'una secessió pactada amb la Unió Europea (i encara més amb Espanya) no podríem instaurar un règim de monolingüisme oficial encara que volguéssim; la UE no acceptaria que Catalunya fos el primer Estat membre la llengua majoritària del qual (el castellà) no fos llengua oficial de l'Estat. D'altra banda, la política comparada ens indica les dificultats amb què topen els estats lingüísticament heterogenis que opten pel multilingüisme oficial (Macedònia i Ucraïna són dos casos molt interessants). Sigui com vulgui, no s'ha de confondre l'oficialitat amb l'ús oficial; en un Estat català passaria com ara: el castellà és oficial com el català, però el català és més usat que el castellà en l'Administració autonòmica, que seria l'Administració estatal.»

55. JOAN, Bernat (2012-10-26). "[Oficialitat asimètrica](#)". *El Triangle* 1.082.

«Jo parlo d'una oficialitat asimètrica o plurioficialitat, en què totes les llengües han de ser oficials però a nivells diferents. El català hauria de ser la llengua nacional, oficial i prioritària a Catalunya, igual que l'aranès, en tant que idioma propi de la Vall d'Aran. Pel que fa al castellà i a l'anglès, plantejo una cooficialitat específica o de rang menor, vinculada a la comunicació internacional i a la seva important influència al nostre país. Si es continués situant el castellà al mateix rang que el català, hi hauria el perill de mantenir l'actual context de subordinació o desigualtat respecte a normes d'ús lingüístic que donen preeminència a l'espanyol. La política lingüística en un futur Estat català lliure i sobirà s'ha de basar a corregir aquestes greus descompensacions i assegurar que el català, en tant que signe d'identitat primeríssim i vehicle d'integració social, estigui blindat i promocionat a tots els efectes. El cas d'Irlanda és paradigmàtic: el gaèlic està en una situació molt precària o desfavorable una vegada no es van desenvolupar les polítiques adients perquè això no passés.»

56. LLADONET, Joan (2012-10-29). "[Programar el castellà com a llengua cooficial, greu errada de CiU](#)". *Indirecte.cat*.

Fa una temporadeta, i davant la possibilitat encara llunyana que el Principat aconseguixi la independència, que en el conjunt dels Països Catalans s'ha començat a parlar de la possibilitat que l'espanyol fos declarat llengua cooficial. Han sortit veus a favor i en contra, essent una de les més argumentades la del mallorquí Gabriel Bibiloni, el qual contestant un article de l'ARA, d'Eduard Voltas, a favor de l'oficialitat de l'espanyol en un nou Estat català, feia entre altres raonaments la precisió següent:

“Aquest debat es pot omplir de belles paraules (respectar, assumir, incloure, valorar, estimar...), que poden ser assumides per tothom però que no se sap fins a on comprometen. La qüestió central, que no es pot manejar amb ambigüitat, és l'oficialitat de l'espanyol en el nou Estat. I aquí hem d'anar alerta que no facem el viatge i tornem de buit. La sociolingüística comparada ens dóna tant l'exemple de Finlàndia com el d'Irlanda (i el de Letònia, tan fresc), i caldrà atènyer-se a l'especificitat del nostre cas i a la nostra situació de partida. Crec que el que garantirà la normalització del català és no sols l'Estat sinó l'oficialitat única de la llengua i la seva condició de (i percepció com a) llengua nacional. Amb l'Estat només, tal normalització és possible però no és segura. Si una part (que pot ser important) dels jutges, dels funcionaris, dels policies, dels metges i de tots els qui cobren de la societat que serveixen es poden plantar i es planten com ara en el seu monolingüisme espanyol amb la base legal que aquesta és una llengua oficial, el viatge no haurà servit per a res.”

Les lliçons més elementals de Sociolingüística adverteixen que quan conviuen dues llengües, la dominant intenta substituir la subordinada, i això està passant en tots els àmbits i així ho hem pogut comprovar. No és possible un bilingüisme amistós en què dues llengües són usades per una societat al 50%. Això no ha ocorregut mai ni a l'escola amb el famós decret d'aquest tant per cent. Fer conviure dues llengües i que cada una d'elles sigui parlada durant la meitat del temps pels parlants de la societat bilingüe en qüestió és impossible, i per això no hi ha cap poble en el món que es trobi en aquestes circumstàncies. Els avanços que havia fet el català en els àmbits de l'Administració i l'escola, a les Illes

Balears, han estat aturats i fets retrocedir a marxes forçades entre la lliure elecció de llengua, el decret de trilingüisme i l'eliminació com a requisit per a l'accés a la Funció Pública. Ni aquest trist destí se li pot reservar a l'espanyol en una Catalunya independent. No li desitjam que sigui considerat ni com "l'altra llengua", ni com la "llengua cooficial distinta del català". Catalunya ha de ser un país multilingüe, on totes les llengües dels seus habitants siguin respectades al màxim, sempre que la llengua catalana sigui l'única llengua oficial, que això vol dir que és la llengua de l'Administració i de tots els locals públics. A partir d'aquí, com més llengües es dominin millor.

Un il·lustre madrileny, un dels pocs que ha entès la problemàtica catalana, Juan Carlos Moreno Cabrera, catedràtic de lingüística general de la Universitat Autònoma de Madrid, conjuntament amb Montserrat Alberte i Silvia Senz ha elaborat un document de treball sobre quina hauria de ser la gestió del castellà en el marc d'una Catalunya independent. Aquest lingüista, bon coneixedor del nacionalisme espanyol, en una entrevista al diari Ara del 27-10-12, ens explica el següent:

"El document adverteix que seria un gran error que el castellà fos llengua oficial, perquè això seria utilitzat en contra del català, seria una amenaça contínua. Tot i així s'hauria de mantenir el castellà dins la planificació lingüística amb l'objectiu de projectar una visió de l'idioma més americà i menys espanyol. No es pot deixar el castellà només en mans d'Espanya. Catalunya s'hauria d'abocar a Hispanoamèrica i competir amb Espanya amb una visió diferent de l'idioma. El nou estat català no pot deixar el castellà en mans dels espanyolistes, l'ha d'utilitzar en benefici propi. El castellà no desapareixerà de Catalunya, per tant crec que això és el més intel·ligent. Això seria un desafiament brutal a la visió centralista de Madrid, a aquest nou panhispanisme que impulsen amb voluntat de colonització econòmica."

És una altra molt bona visió a tenir en compte. De fet, és molt interessant tota l'entrevista que li fa David Miró, que ocupa dues pàgines del diari esmentat. Si els parlamentaris que defensen el nou Estat català no s'encongeixen i duen a terme la secessió, amb el suport de la majoria del poble català, han de saber que tindran molta feina assenyalada per acabar

de dur a terme la normalització lingüística de l'única llengua oficial del territori, la llengua catalana.

57. VILA, F. Xavier (2012-10-30). "[Després de la independència \(1\): l'evolució sociolingüística](#)". *Ara*.

Un dels temes que susciten més passions en evocar la independència de Catalunya és el lingüístic. Com quedarien les llengües en un país independent? És evident que predir amb detall el que passarà és en el fons impossible, però potser sí que s'hi pot fer una aproximació, partint de l'estructura actual del país i dels coneixements que brinda la sociolingüística comparada. En aquest sentit, disposem de l'experiència d'un cert nombre de països relativament similars a Catalunya que ens ajuden a entreveure què podria passar en el cas català.

D'entrada, comencem pels aspectes demogràfics. Després de la darrera gran onada immigratòria, un 37% la població del Principat deia que la seva llengua era el català, un 9% es declarava bilingüe, el castellà era la llengua d'identificació d'un 47% i les altres llengües i combinacions arribaven al 7%. El 78% deia que sabia parlar català i el 100%, castellà. Si no s'hi barregen circumstàncies tràgiques poc previsible en el marc de la Unió, doncs, un procés d'independència no canviaria substancialment l'estructura poblacional del país. Com a molt, d'acord amb l'experiència bàltica i quebequesa, en un escenari d'independència potser alguns col·lectius d'origen espanyol poc arrelats decidirien marxar de Catalunya i, sobretot si la crisi s'allargava, un percentatge dels nouvinguts menys arrelats preferirien traslladar-se a un altre país amb millors expectatives. No és previsible, en canvi, que hi hagués una arribada massiva de catalanoparlants del País Valencià i les Illes cap a Catalunya.

L'accés a l'estatalitat implicaria molt probablement un increment de l'ús del català, especialment en alguns àmbits en què ara és molt poc present, com l'administració estatal, l'exèrcit, el món judicial i alguns sectors socioeconòmics. En aquest context, és bastant previsible que, com han fet fins ara, els professionals liberals s'adaptessin amb rapidesa a la nova situació, aprenent si calia català i introduint-lo en -una part de- les seves activitats. D'altra banda, la nova situació facilitaria una millora de la deteriorada posició del català en el panorama audiovisual. Tot plegat comportaria un increment substancial de la valoració del capital *saber català*, la qual cosa afavoriria que determinats segments de la població que fins ara n'han viscut al marge consideressin que aprendre'l és una bona inversió personal. És previsible, per tant, que el coneixement i l'ús del català augmentaria

en quantitat i qualitat, sobretot en la mesura que això anés lligat a la promoció social dels interessats.

Ara bé, contràriament al que alguns volen fer creure, és pràcticament impossible que aquests canvis impliquin que el castellà deixi de ser àmpliament usat en la vida social. Als països bàltics, on el rus no té estatus oficial ni és d'aprenentatge obligatori, vint anys després de la independència continua essent freqüent que els letons i els estonians es passin al rus a l'hora de parlar amb compatriotes russòfons. Si hi ha milers de danesos, noruecs i suecs que treballen en un altre país escandinau mantenint la seva llengua, i si els immigrants eslaus se serveixen del rus per sobreviure a Txèquia, amb molta més raó hem de pressuposar que la majoria dels hispanòfons residents a Catalunya continuarien servint-se de la seva llengua durant la major part de la seva vida quotidiana. Certament, s'anirien bilingüitzant, sobretot els més joves, i els monolingües minvarien. Però el castellà continuaria essent percebut per bona part de la societat catalana com un capital molt valuós, fins i tot si sols tingués un estatus jurídic-polític molt feble. De fet, la immensa majoria dels catalanoparlants continuaria sabent i aprenent castellà. Tornem a les comparacions: l'any 2012, la llengua estrangera més coneguda pels bàltics continuava essent el rus, mentre que a Eslovènia era el croat, i a Andorra, el castellà. A més, sobretot si Catalunya continuava formant part de la Unió Europea, difícilment es podria evitar que el castellà continués senyorejant els quioscos i les llibreries, les botigues de videojocs i probablement fins i tot els cinemes i el consum televisiu a Catalunya durant molt de temps.

En pocs mots, és francament difícil imaginar un procés en què el castellà caigui en una posició de marginalitat social a Catalunya. Les rutines sociolingüístiques triguen dècades a transformar-se, i ni tan sols en la hipòtesi extrema que quedés privat de qualsevol estatus oficial no seria previsible que deixés de ser enormement present en la vida quotidiana de Catalunya.

58. BUSQUETS, Blanca (2012-10-31). "[La independència i el castellà](#)". *Nació Digital*.

Voldria afegir més llenya al foc de la polèmica sobre si el castellà ha de ser llengua oficial a Catalunya quan siguem independents. Després d'una mà d'articles sobre el tema, ara els partits polítics sobiranistes també ho proposen. No deixa de ser estimulant adonar-se que ja estem discutint sobre això... Vol dir que hem avançat molt!

Com amb tot, hi ha, però, qui no hi està d'acord. Sense anar més lluny, després de l'[article d'Oriol Junqueras](#) (*El Periódico*, 8 d'octubre) donant per feta aquesta cooficialitat, Vicent Partal n'expressava obertament la seva discrepància amb l'[editorial de Vilaweb](#) de l'endemà, per la por, segons vaig entendre, que el castellà acabés menjant-se el català. Partal posava per exemple el cas d'Andorra.

Jo m'apunto a la cooficialitat del castellà, juntament amb la de l'aranès, per descomptat. Tanmateix, m'agradaria deixar clar que a mi em sembla que això no ha de voler dir predicar en castellà –com sí que fan alguns partits polítics– als que són de parla castellana i porten aquí més de deu anys o de vint, perquè, sincerament, això és titllar-los d'imbècils, és dir-los que no estan capacitats per entendre el català després de tants anys. Home, no.

Sí que m'agradaria, però, esmentar dos punts a favor de la cooficialitat, dos punts dels quals no s'ha parlat gaire. La primera cosa és que qui dicta les normes del català és l'Institut d'Estudis Catalans i és a Barcelona. Al marge de com les dicti i de les baralles internes que hi pugui haver a la institució, les brides del carruatge que porta la càrrega preciosa de la nostra llengua, són aquí, a casa, a Catalunya. I l'IEC va de bracet amb la normativa lingüística de la Generalitat. A Andorra, al País Valencià, a les Illes, a Catalunya Nord, això no passa: qui dicta les normes del català és lluny, i als governs dels respectius territoris no els interessa saber-ne res. Ells sí que ho tenen fàcil per acabar amb el català a casa seva: s'inventen fronteres lingüístiques i llestos. Això és molt trist i ja en parlarem un altre dia. Però a Catalunya no passa i, per tant, jo no veig que, en cas de cooficialitat, hi hagi cap perill perquè la nostra llengua es perdi. Al contrari.

La segona cosa és de formes diguem-ne universals. Lingüísticament parlant, hi ha tres tipus d'estats, al món. Els que declaren oficials totes les llengües que es parlen al territori, com el Canadà, Veneçuela, Noruega i, fins i tot, Rússia; els que declaren oficials només algunes llengües del territori, com Suïssa, l'Estat espanyol –que no reconeix l'extremeny, l'aragonès i l'asturià-, la Xina o el Marroc; i els que només tenen una llengua oficial, peti qui peti, i fan ulls clucs a les altres, com si no existissin, fins i tot encara que es parlin tant o més que l'oficial: poso per exemple Estats Units, França o l'Argentina.

Ara la meva pregunta és: de quin grup volem ser, nosaltres? Pensem-hi, que encara hi som a temps.

59. VILA, F. Xavier (2012-10-31). "[Després de la independència \(2\): l'estatus jurídic-polític](#)". *Ara*.

El més previsible és que una Catalunya independent adoptés el català com la seva llengua nacional, és a dir, com la seva llengua d'identificació primària, del funcionament per defecte de les seves institucions públiques, el centre de gravetat del seu sistema educatiu i la primera llengua de relació en les comunicacions públiques. A la Vall d'Aran l'occità aranès desenvoluparia unes funcions equiparables en tot allò que fos possible. Pel que fa al castellà, més enllà dels usos privats, continuaria mantenint un paper destacat, tant en les relacions dels ciutadans amb l'administració com en el món socioeconòmic, un àmbit on caldria vetllar perquè no continués arraconant les llengües autòctones com ha passat en tants països postcoloniais. La comparació amb altres països suggereix que les llengües estrangeres i de la immigració desenvoluparien com a màxim funcions auxiliars, com ara facilitar l'acollida de nousvinguts, la gestió del turisme o l'intercanvi acadèmic. En aquest escenari, el més versemblant per a una Catalunya independent, tant el català com el castellà i l'aranès tindrien funcions oficials, però bé que no idèntiques, en allò que Bernat Joan ha denominat "oficialitat asimètrica".

La suma de la qualitat democràtica, la realitat demogràfica i les necessitats de reconeixement internacional del nou estat fan difícil d'imaginar un escenari molt diferent de l'aquí evocat. Esclar que pot haver-hi sorpreses. Posats a divagar, potser els dos estats hereus del Regne d'Espanya arriben a un reconeixement equiparable per al castellà i el català per facilitar el bon veïnatge i aplacar hipotètics riscos de tensions internes en tots dos països. Sigui com sigui, entenc que el nou estat no hauria de traspasar dues línies vermelles: d'una banda, la nova política no pot posar en risc la supervivència i la seguretat del català, que ha de gaudir d'un estatus de llengua completa similar al d'altres llengües mitjanament plenament establertes al seu territori i amb estat propi; de l'altra, no pot implicar ni la indefensió ni la marginació dels compatriotes que encara no saben català. Crec, a més, que la Catalunya independent difícilment renunciarà al principi que tots els catalans formen un sol poble.

Algú pot pensar que aquest disseny és encara genèric, i tindrà part de raó. Però és que, com sostenia Rafel Torner mesos enrere, el disseny precís de com funciona el nou estat només podrà fer-se un cop assolida la sobirania. Que això genera incertesa? Potser sí, però

aquesta incertesa ja existeix ara mateix pel que fa al futur de Catalunya com a comunitat autònoma. O és que algú sap on s'aturarà aquesta Espanya en ple replegament identitari, que ja ha expulsat el català de la vida pública a la Franja, l'ha fet optatiu per als funcionaris a les Balears, pretén adoctrinar nacionalment els escolars i nega qualsevol engruna de sobirania als seus pobles?

Caldrà, doncs, avançar cap a un model que satisfaci les aspiracions de la majoria. A l'hora de plantejar-lo, fóra bo treballar des d'una perspectiva més àmplia que no pas l'espanyola, per exemple, recordant que fer oficial una llengua no significa que tothom l'hagi de saber. Una de les novetats del nou estat seria que desapareixeria l'obligació constitucional que tots els ciutadans sàpiguen castellà, entre altres coses perquè en el moment de la independència aquesta exigència seria difícil de sostenir per al català. Aquesta obligació, que no existeix pràcticament enlloc del món, no té res a veure amb la desitjable promoció de l'aprenentatge de llengües, que és una tasca sobretot del sistema educatiu. Ara com ara aquesta obligació condemna el català a una posició secundària en el món socioeconòmic, perquè els organismes internacionals, començant per la Unió Europea, entenen que, en un país on tothom té l'obligació de saber castellà, l'exigència d'una altra llengua -per exemple en l'etiquetatge- només és un factor de proteccionisme comercial. Suprimida l'obligació, seria molt més fàcil d'estendre l'ús del català en aquest sector.

Resumim, doncs. La creació d'un estat català independent constitueix una oportunitat per millorar tant en la posició del català com també en la qualitat democràtica de la política lingüística del país. Caldrà imaginació i audàcia per aconseguir totes dues coses. Però el repte de construir un país democràtic i nacionalment sostenible és, com a mínim, apassionant.

60. PUIGPELAT, Francesc (2012-11-02). "[El gir copernicà respecte al castellà](#)". *Nació Digital*.

Blanca Busquets s'afegia dimarts al Nació Digital a la polèmica sobre l'estatus del castellà en una hipotètica Catalunya independent. Artur Mas i Oriol Junqueras semblen apuntar-se a l'oficialitat del castellà, mentre que Solidaritat i moltes persones del nucli dur de l'independentisme s'hi oposen. A tot això, vull fer una reflexió fonamental: és imprescindible que a Catalunya canviïn les mentalitats amb què s'afronta el problema de la llengua. És urgent donar-hi un gir copernicà.

M'explico. Malauradament, tots estem encara massa imbuïts de la mentalitat autonomista. El catalanisme ha viscut i crescut sempre dins l'atmosfera irrespirable d'Espanya: una Espanya hostil, negadora de la seva diversitat interna i que ha fet tot el possible per impedir la normalització del català. Per això el catalanisme tingut sempre en el tema de la llengua una posició reactiva i defensiva. Davant del fet innegable que tots els poders de l'Estat estaven activats contra el català, només hi havia una alternativa: activar els (pocs) poders del país en favor del català. No hi havia terme mig.

El gir copernicà ha de ser que el catalanisme passi a tenir una mentalitat estatalista: la de l'Estat que pot arribar a ser Catalunya. I, si ens fem en la pell d'un estat sobirà, veurem que moltes de les cabòries i les dèries habituals en relació a la preservació de la llengua cauen pel seu propi pes. Si Catalunya ja no s'ha de defensar de les agressions sistemàtiques de Madrid, automàticament pot fer la política lingüística que consideri convenient, justa i equitativa.

Què vull dir amb això? Que avui hi ha moltes disfuncions. Tot grinyola. Tenen la seva part de raó els que es queixen de l'exclusivisme absolut del català en l'ensenyament. I a això contesten els catalanistes (també amb raó) que es tracta d'una "discriminació positiva" per al català que compensi les "discriminacions negatives" que pateix en molts altres àmbits: mitjans de comunicació, justícia, cinema, etc. El tema de la llengua està

enverinat per tot un enorme embolic de “discriminacions” que uns poden retreure’s als altres: un peix que es mossega la cua que només causa equívocs i malentesos.

Amb una nova mentalitat estatalista, Catalunya ha de poder superar aquests greuges derivats de les successives “discriminacions”, positives i negatives, que ha implicat la dependència d’Espanya. Si Catalunya pot tenir plena sobirania, pot trobar una altra manera de regular l’ús de les llengües. Per exemple: és equitatiu que el castellà tingui més pes en l’ensenyament, com és equitatiu que el català tingui més pes en el cinema i a la televisió. El catalanisme pot fer aquest canvi de rumb de manera lliure, raonada i sense demanar permís a ningú.

Tot plegat haurà d’implicar, per força, l’oficialitat del castellà. La Catalunya sobirana i oberta no pot caure en el mateix error que l’Espanya essencialista i tancada dels darrers 300 anys: negar la seva diversitat interna. L’oficialitat del castellà s’haurà d’acceptar amb serenitat i alegria, perquè ja no es viurà (com passa ara) com una imposició que ve des de Madrid, sinó com una lliure elecció del poble català que vol viure en pau amb ell mateix.

61. DE YZAGUIRRE, Lluís (2012-11-03). "[Les llengües de la República catalana](#)".
Vilaweb.

No em sembla seriós plantejar que tindrem una llengua cooficial i una altra que serà cooficial, pròpia i preferent, com els animals de la Granja que són més iguals. Tampoc no m'ho sembla insinuar que no tindrem en compte els catalans d'arrels foranes. O que renunciarem a les riqueses del poliglotisme i del multilingüisme.

Catalunya serà un estat d'Europa i ratificarà generosament la Carta Europea de Llengües Regionals o Minoritàries. I serà un estat radicalment democràtic, de manera que no serà legal donar més drets a uns immigrants que a uns altres. Serà totalment inacceptable, per exemple, que un català d'origen peruà o bolivià gaudeixi de més drets lingüístics si és descendent dels colonitzadors que no pas si pertany a les ètnies indígenes d'aquells països.

El fet que el castellà no sigui oficial a Catalunya és fonamental per a la salut del català, però té un motiu addicional: vista la bel·ligerància dels enemics del català i la profusió de recursos que reben des de ponent per poder multiplicar els grupúsculs obstaculitzadors de la normalització, i en previsió que després de la independència encara en rebin més, no els podem facilitar la tasca de pledejar davant les instàncies europees per les seves discriminacions inventades.

Però les precaucions respecte dels enemics de la nostra llengua no ens han d'enterbolir l'avaluació dels interessos estratègics del país i els beneficis culturals de les llengües. Per això caldrà que la República estableixi un catàleg de llengües de treball i de les d'interès estratègic. Clarament, l'anglès, el castellà i el francès s'haurien de potenciar pel seu rol a la UE i per raons de veïnatge.

En el cas del castellà, a més, cal tenir present aquelles persones arribades els anys 1960 que, pel seu monolingüisme monolític en castellà, fan que en el dia a dia molts catalanoparlants es vegin impeditos de poder viure en català. Aquestes persones són un obstacle per a la normalització, però elles no solament no ho han triat, sinó que són tan víctimes de la situació com els seus interlocutors o més. Caldrà que aquestes persones tinguin garantit el ple gaudi de drets lingüístics durant una etapa transitòria d'aproximadament vint anys, especialment a la sanitat, al comerç i al lleure. Caldrà

demanar als catalanoparlants que no solament evitem tot revengisme, sinó que demostrem aquella solidaritat que tant ens defineix quan no ens la imposen a boca de canó.

Aquest estatus especial transitori del castellà s'hauria d'incloure en un conjunt de pactes d'estat que les forces sobiranistes haurien de pactar abans de... La desastrosa administració espanyola serà recordada per la ineficàcia dels desgovernos centrals, que esmercen la legislatura a desfer les lleis educatives i socials del desgovern precedent i a envair les competències dels governs autonòmics. Si Europa ens avança en tants aspectes és perquè a mitjan segle XX certes polítiques crucials varen ser objecte, en molts països, de pactes d'estat que les protegeixen de les batzegades electoralistes. Caldria arribar a aquests pactes sobre l'educació, les pensions, l'OTAN, el model d'exèrcit o no, la restauració de l'estat del benestar, el paper de l'administració i del model de funcionariat, el sistema electoral, la regla d'or del dèficit, les capitals dels tres poders fora de Barcelona... Tots aquests pactes d'estat, inclosa la llengua, han de tenir data de caducitat, car no hi ha res més antidemocràtic que els 'principios inmutables' i les constitucions 'atadas y bien atadas'.

I entre aquests pactes que s'han de perfilar abans de demanar-nos si volem la independència, n'hi ha un d'especialment transcendent, que és el dels mínims ètics de la política, incloent-hi la democratització dels partits, la transparència més absoluta de les seves finances (incloent-hi els crèdits personals de tots els seus càrrecs, des del secretari local del municipi més xic); no em refereixo només a la corrupció que vàrem heretar del franquisme (la transició no solament no va empresonar els corruptes, ni tan sols els va obligar a tornar allò robat, sinó que ha permès que continuessin aplicant les mateixes enginyeries de reconducció del diner públic a les butxaques privades); em refereixo també al fet que una mentidera sobre el seu currículum o una que ha mentit sobre els acords de la mesa que presideix no serien en una democràcia la segona i la tercera autoritat del país. Aquests acords previs a la independència sobre els mínims ètics de la política no deixen marge de maniobra per prometre una cooficialitat que després es pretengui descafeïnar amb declaracions de preferència i propietat.

Un cop Catalunya esdevingui mestressa del seu destí, no ha de tenir por del multilingüisme, ans l'ha de convertir en una oportunitat. Allà on hi hagi concentracions de famílies originàries d'un mateix país, haurem de tenir el coratge d'implantar escoles amb un model de doble immersió, començant amb la llengua forastera i introduint progressivament el català i després les llengües de treball. El rus, l'àrab, el mandarí, el

suahili, l'urdu... per unes raons; el bambara, el quítxua, l'amazic, el turc... per unes altres, han de ser mimats amb l'objectiu que la pròxima generació tingui ciutadans de soca catalana i arrels foranes que siguin plenament bilingües, que dominin perfectament la llengua dels seus orígens familiars i la del seu país de naixença. Aquí pertoca tornar a parlar dels inconvenients de la cooficialitat: pretendre que, per exemple, una escola russòfona de Salou o arabòfona de Mataró garanteixi competència en la llengua de la comunitat immigrada i en la llengua oficial, més un nivell acceptable en anglès és un repte que és al nostre abast. En canvi, si calgués complicar-ho amb cooficialitats, probablement el preu que se'n pagaria seria el desaprofitement de la riquesa del multilingüisme.

També serà important que el poliglotisme es vegi com un benefici. Venim d'un model de suposada cooficialitat en què el cost del multilingüisme carrega sobre els indígenes de les reserves cooficials. L'estat és insensiblement monolingüe i són els ciutadans els qui s'hi han d'adaptar. A la República catalana es potenciarà el poliglotisme dels ciutadans, sobretot quan treballin de cara al públic o pertanyin a la funció pública. L'actual sistema de triennis i més complements absurds (quin mèrit té ser tres anys més vell?) haurà de deixar pas a uns altres incentius basats en els mèrits d'interès col·lectiu. El coneixement passiu de les llengües de treball i de les llengües declarades estratègiques i encara més el seu domini actiu han de ser remunerats per tal que l'administració i tota la societat catalana puguin ser un pont lingüístic entre la UE i els països d'origen de totes aquests comunitats immigrades que considerem estratègiques per al futur de Catalunya i de tota la UE.

No crec que cap política de foment del multilingüisme i del poliglotisme es pugui fer sense controvèrsia social si el pal de paller no és la nostra llengua, que en el curs d'una generació hauria d'assumir els rols normals de qualsevol llengua d'estat de la UE. La majoria dels qui ens diem De Yzaguirre o Fernández entenem que aquest és un procés inexorable i l'únic que demanem és que els més febles no en siguin les víctimes.

No puc acabar aquest article sense apuntar tres situacions llunyanes en què trobaria negociable la cooficialitat del castellà:

–si mai una República valenciana demana de confederar-se amb la nostra i els territoris on el castellà és la llengua tradicional han optat per mantenir-se valencians, es podria adoptar la cooficialitat del castellà (segurament amb el model territorial de Suïssa);

-si mai una República aragonesa proposa el restabliment de la confederació catalanoaragonesa, també es podria optar per una cooficialitat a la suïssa, però també a la finlandesa (tothom ha de saber les dues llengües);

-en el context d'un pacte d'amistat amb la III República espanyola (no m'ho imagino abans) es podria acordar una cooficialitat recíproca de les dues llengües a tot el territori dels dos estats, cosa que no solament beneficiaria els nostres connacionals mallorquins o valencians que hipotèticament continuessin vinculats a Espanya, sinó també els tres-cents mil principatins que viuen a Madrid i a la resta d'Espanya.

Si no és una d'aquestes tres situacions remotíssimes, parlar de cooficialitats no toca.

62. VALLS, David (2012-11-05). "[L'oficialitat del castellà a Catalunya a debat](#)". *El Singular Digital*.

Segons l'Enquesta d'usos lingüístics de la població de l'any de 2008, feta per la Generalitat de Catalunya,

el 94,6% de la població de Catalunya entén el català;

el 78,3% de la població de Catalunya parla el català;

el 81,7% de la població de Catalunya sap llegir el català, i

el 61,8% de la població de Catalunya sap escriure el català.

Sembla ser que l'horitzó polític el comencem a tenir clar però, i l'horitzó lingüístic?

Una Catalunya independent ha de tenir el castellà com a llengua oficial? Per què?

Per un escàs 6% de la població que no l'entén?

Per un escàs 22% que no el sap parlar?

Per continuar no tenint cinema en català?

Perquè les empreses continuïn d'esquena a la llengua 30 anys més?

Perquè els sindicats continuïn, majoritàriament, d'esquena a la llengua?

Perquè la majoria de productes, majoritàriament, continuïn no etiquetats en català?

Perquè els bilingües haguem de ser els de sempre?

Perquè tinguem 200 canals de TV en castellà per un en català?

Perquè ens jutgi un jutge que no sàpiga un borrall de català?

Perquè els nostres infants continuïn sense poder gaudir de la majoria d'oci infantil en català? (videojocs, jocs de sobretaula, etc.)

Perquè vagis a un comerç i la persona que t'atén no tingui ni l'educació de dir-te "gràcies i adéu" en català? (mireu que això és demanar poc!)

Perquè molts restaurants continuïn sense tenir la carta en català?

Perquè demanar una escriptura en català al notari continuï sent una odissea?

Perquè els immigrants s'integrin, majoritàriament, en castellà?

Perquè anem en un quiosc i per una revista en català n'hi hagi 100 que no ho són?

Perquè les empreses no els calgui tenir un servei d'atenció en català? (i es puguin deslocalitzar i tenir operadors a d'altres continents)

Perquè el català només es parli a les aules i als patis desaparegui?

Perquè continuï sent impossible de viure en català?

Podríem fer-ne una llista ben llarga...

... és per això que, si no sabem on som amb la llengua, difícilment sabem on hem d'anar. A Europa ja hi ha un Estat que té per oficial la llengua espanyola, realment caldrà que n'hi hagi dos?

Ara, el fet que el castellà sigui oficial o no ho sigui, o que ho sigui només el català, tampoc és gaire concloent. Les lleis no salven una llengua, només el seu ús intensiu i extensiu.

63. CLOTET, Jaume (2012-11-05). "[Sobiranisme econòmic i sobiranisme cultural](#)". *El Singular Digital*.

Des de fa uns quants anys, el debat independentista a Catalunya està dominat per l'economia i la fiscalitat. Qualsevol debat o discussió entre un independentista i un unionista es converteix ràpidament en una tertúlia financera i estadística. Quin seria el PIB d'un Estat català? Quin és el dèficit fiscal real de Catalunya? Quin és l'impacte fiscal de l'anomenat "efecte seu" del qual gaudeix Madrid en perjudici de Barcelona? Quin tant per cent de les inversions en infraestructures a Catalunya no s'executa mai? Quin percentatge d'atur tindria una Catalunya lliure?

Tot això està molt bé i serveix, sobretot, per convèncer més ciutadans dels avantatges de tenir un país propi. Hores d'ara és innegable que Catalunya tindria més recursos econòmics disponibles i un nivell de benestar superior si fos independent que no pas si roman dins l'Estat espanyol. Ara bé: recloure el debat sobiranista únicament dins l'esfera econòmica té un risc evident i és un arma de doble tall, perquè condiciona la independència a la comparació i el greuge econòmic amb l'Estat. És a dir: si Espanya atorga el concert econòmic a Catalunya s'acabarà la febrada secessionista? O, si mai tenim un Estat català i resulta que ens empobrim, demanarem el reingrés a Espanya?

L'origen del catalanisme i la força motora del sobiranisme des de fa un segle és la defensa de la llengua i la cultura catalanes. Només un Estat català garanteix la pervivència de la nostra identitat nacional. Algú creu, realment, que la llengua catalana té més garanties de futur dins d'Espanya o dins de França que no pas com a llengua oficial d'una República Catalana? Les llengües que tenen un Estat protector tenen el futur assegurat: penso en el finès, el croat, el letó o el danès. Les llengües que no tenen un Estat protector estan sotmeses a unes pressions terribles i no tenen el futur assegurat: penso en el friülà, el basc, el bretó o el català. Algú pot discutir aquesta realitat científica?

És per això que, bo i mantenint el pols del debat econòmic, el sobiranisme ha de recuperar una mica l'argumentari identitari relacionat amb la cultura, la llengua i amb el propi

sentiment de pertinença a una realitat nacional diferenciada. Ni millor ni pitjor que les altres: senzillament diferenciada. Aquest argument té l'avantatge que no admet discussió ni debat amb ningú, perquè és una qüestió sentimental i prèvia a la política. I és, en realitat, el nucli central del catalanisme.

64. PARTAL, Vicent (2012-11-08). "[La llengua, més enllà de la República](#)". *Vilaweb*.

Un dels preus que paga el Principat amb l'espectacular irrupció del nou moviment independentista és el d'oblidar --de relativitzar, si ho preferiu-- els qui ens sentim catalans des de la nostra valencianitat, o des de la pertinença a qualsevol parcel·la del país on hom respon 'bon dia' a qui diu 'bon dia'. En alguns sectors, fins i tot hi flota una espècie d'alleujament, amb la idea que no s'hauran de preocupar més pel que passa fora de les quatre províncies --espanyoles. Creuen que la república catalana no tindrà cap maldecap lingüístic i que allò que puga passar defora no hi tindrà ressò. Però la realitat és més tossuda que no la voluntat d'alguns, i els fets que no paren d'esdevenir-se no deixen gaire marge al dubte. Preneu-ne nota: quan el Principat serà independent, la persecució del català prosseguirà i no la podreu eludir. La feina no s'acabarà aquell dia.

Això ja passa, de fet. A Mallorca Bauzá ha posat la directa contra tot i contra tothom, i al País Valencià, d'una altra manera i en unes altres circumstàncies, el PP també prova de descarregar el que ells creuen que pot ser el colp definitiu contra la nostra llengua i cultura. No és cap novetat això, però sí que és notori que ací i allà el país resisteix. Ahir, per exemple, explicàvem els fets d'Algemesí, on els veïns de l'avinguda del País Valencià s'han revoltat contra la pretensió del PP de canviar el nom del carrer. I ens fèiem ressò de les protestes, capitanejades per l'Obra Cultura Balear, contra la darrera cacicada del PP, que és la d'abandonar l'Institut Ramon Llull.

Res no fa pensar que després de la independència de Catalunya el PP canviarà d'actitud als territoris de llengua catalana que provisionalment romandrem dins el seu estat. L'intent de genocidi lingüístic perviurà. I res no fa pensar que centenars de milers, milions, de valencians, de mallorquins, de rossellonesos, de franjolins, de gent de tot arreu, simplement desapareixerem, farem mutis, deixarem de dir ritualment bon dia cada matí.

Per tant, els problemes del català continuaran omplint pàgines de diaris i, ben igual que ara, continuaran essent un problema de tots, passen a la banda de la frontera que passen i afecten qui afecten. Com ara.

65. VIDAL, Pau (2012-11-09). "[Castellanocatalanoparlants](#)". *Vilaweb*.

Què vol dir que el castellà és la llengua de la meitat dels catalans? Si és ver que tots la sabem parlar, no seria més pertinent dir que 'és la del cent per cent de la població'? I el català, la del noranta-nosequants per cent que a les enquestes declaren ser capaços d'entendre'l? O del vuitanta-llargs que asseguren parlar-lo? Entre catalanoparlants, castellanoparlants i altrallenguaparlants, aquí som set milions de ciutadans i tretze o catorze de xerrires.

Fins fa vint o trenta anys la ratlla lingüística passava entre catalans i castellans. A seques. Després, ens vam convertir respectivament en catalanoparlants i castellanoparlants. Però aquesta distinció ha estat superada pels fets, i ens n'haurem d'empescar una de nova. Ja no ens és útil. Només val, si de cas, per als monolingües. I ja fóra una bona paradoxa que en el nou estat català s'hi pogués continuar exercint de monolingüe castellà, que és el que passarà, si atorguem a les dues llengües el mateix rang d'oficialitat (sociolingüistes de diumenge a la tarda, abans de posar-vos a fer escarafalls, llegiu sisplau el model gravitacional de Louis-Jean Calvet).

El terme 'parlant' és un participi de present substantivat (com 'afluent' o 'ensenyant') molt útil per als especialistes, però que les peculiaritats del bilingüisme a la catalana van buidant de sentit; etiquetar (políticament) els ciutadans com a tal cosa o tal altra segons un paràmetre que no depèn d'ells (la llengua del bressol) equival pràcticament a invalidar tot esforç d'aprenentatge, superació o integració lingüístics. Equiparar l'esforç i la intel·ligència de molts a la desídia i al conformisme d'uns altres. Exemplificat: no distingir entre el model Lluís Cabrera-Mathew Tree i el model Jordi Cañas-Johan Cruyff. Realment estem segurs que els milions de fills i néts de la immigració espanyola (com ara, modestament, un servidor) senten que la seva llengua és el castellà? Que es resignen a ser considerats castellanoparlants i prou? I quan parlen català, què són? Traïdors miserables, segons la definició del coronel Alamán? I el grup, creixent en nombre, que es declaren bilingües perquè a casa els les parlaven totes dues? I els africans, per obrir un altre front, què? I els xinesos? Són mandarínoparlants, per exemple? I els amazigoparlants també ho seran per sempre?

Això mateix podem dir, a l'altra trinxera, dels etiquetats com a 'catalanoparlants'. N'hi ha de tan diglòssics que, si mesuréssim la mitjana de les seves elocucions diàries, en rigor haurien de ser considerats castellanoparlants. La diré més grossa: si tinguéssim una maquineta de mesurar comunicacions (una mena de satèl·lit que identifiqués els parlants, en detectés cada acte de parla i el registrés segons l'idioma utilitzat --com allò de la possessió de pilota però a l'engròs), estic segur que molts dels considerats castellanoparlants produeixen més actes de parla en català que molts presumptes catalanoparlants (i que no em surti ara en Pueyo amb les seves inefables enquestes d'usos lingüístics, que li cardo tres parlants pel cap. A les enquestes, el poble català experimenta una sorprenent mutació que ens transforma tots en aferrissats maulets). I qui vulgui dades fiables, que vagi a la gasolinera i es posi a la cua. Que pari l'orella i anoti en quina llengua s'adrecen a la noia de la caixa. I viceversa. Perquè la fidelitat lingüística dels nadius és digna del Saratoga. No el portaavions, el bordell.

A hores d'ara, fins i tot el sùmmum de la infidelitat, que és la interacció entre dos catalans (de llengua materna) en castellà, fins ara brandat com a màxim exemple de l'absurd a què pot conduir la diglòssia, ha deixat de ser vàlid. Perquè quan sents una conversa en castellà, i creus detectar que ambdós interlocutors són catalanoparlants, com pots saber si l'un dels dos (o tots dos) no són de llengua materna castellana? Hi ha molta gent a qui no se li nota l'accent, o no en té, o els seus pares murcians es van establir a Ribes de Freser i té accent de Ribes de Freser.

No sé si m'explico. El que vull dir amb aquest embolica que fa fort és que potser enfoquem malament la qüestió. De què serveix continuar raonant en termes de procedència lingüística? L'estat català és un projecte de futur o pensem construir-lo mirant cap al passat? Volem ser un sol poble o continuarem l'absurd desdoblament del 'Sortida/Salida'? Perquè si, per bonisme i un excés de respecte acrític envers els ancestres, perpetuem la bomba de rellotgeria que és el bilingüisme oficial, no seria estrany que d'aquí a unes quantes generacions, viatjant per les Espanyes, encara ens sentíssim dir allò de 'Pero tu eres catalán o... catalán catalán?' Seria l'indici més evident del nostre fracàs com a col·lectivitat.

66. GUIA, Josep (2012-11-12). "[El català perifèric](#)". *El Punt Avui*.

Em referesc al català de fora del Principat però dins de l'Estat espanyol. És a dir, al català de la Franja de Ponent, del País Valencià, de les Illes i al que parlen altres milers de catalans que resideixen en pobles i ciutats d'Espanya.

Quan Oriol Junqueras va fer de teloner d'Artur Mas, pontificant que l'espanyol també serà llengua oficial en el futur estat català (del Principat), i quan CiU ha incorporat aquesta perla sociolingüística al seu programa, no sé si són conscients (potser sí) del que significaria aquesta decisió per al català, no ja a dintre del "nostre estat" (que d'això ja se n'ha parlat, denunciant la previsible continuació de la substitució lingüística) sinó en la catalanitat perifèrica, a dintre de l'estat espanyol.

La susdita oficialitat del castellà a l'estat català del Principat comportaria l'abandó i la condemna del català dels territoris forans, ja que el nou estat català no tindria cap força per exigir a l'estat espanyol el reconeixement, amb mesures concretes, del català existent en aquests territoris. Tot el que es fes al Principat en favor de l'espanyol es faria per obligació interna (si l'espanyol hi és oficial) i no es podria fer valdre com a contraprestació de mesures favorables semblants envers el català per part de l'estat espanyol. O, dit d'una altra manera, si l'espanyol no fos oficial a l'estat català i aquest consentís que, per exemple, la televisió espanyola es pogués veure amb normalitat a Barcelona, en pactes d'estat a estat i per justa reciprocitat, l'estat espanyol hauria de consentir que la televisió catalana es pogués veure amb normalitat a Madrid (i a València i a Palma...). Altrament, amb l'espanyol oficialitzat a dintre de casa, tenir televisió en espanyol a Barcelona seria una obligació de l'estat català, el qual no podria exigir res, en aquest sentit, a l'estat espanyol. Ni tant sols que reconegués oficialment que la llengua que es parla a la Franja i al País Valencià (i a les Illes) és el català.

I és que totes les renúncies van plegades. La independència, l'oficialitat única del català i la vindicació de la nació catalana completa van en el mateix paquet, formen un tot. Per això, qui en renega d'una part també ho fa de la resta. Postular l'oficialitat del castellà al futur Principat independent és rebaixar la independència, posar en perill el català a dintre, condemnar-lo a desaparèixer a fora i oblida-se'n dels Països Catalans.

67. DE YZAGUIRRE, Lluís (2012-11-21). "[República indígena, bolxevic o ELA](#)". *Vilaweb*.

S'han aportat diverses argumentacions en relació amb el dilema legalitat vs legitimitat. Vull atreure la vostra atenció sobre una que no s'ha presentat, que deriva de certs documents de les Nacions Unides.

Quan la declaració universal dels drets de l'home diu que és 'cosa essencial de protegir els drets humans amb un règim de dret a fi que l'ésser humà no es vegi obligat al capdavant a rebel·lar-se contra la tirania i l'opressió' no estableix pas cap limitació del tipus 'excepte si la tirania i l'opressió són formulades a través de lleis'. Doncs, si els catalans trobem opressives i tiràniques les lleis espanyoles, tenim l'obligació de rebel·lar-nos-hi.

Però hi ha un altre text de les NU que encara em sembla més pertinent de recordar: la Declaració de les Nacions Unides sobre els drets dels pobles indígenes, adoptada el 13 de setembre de 2007, amb caràcter no vinculant --això darrer seria important si parléssim de legalitat, però parlem de legitimitat.

En aquesta declaració trobem, entre les motivacions, la següent:

Reconeixent que la Carta de les Nacions Unides, el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals i el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics, com també la Declaració i el Programa d'Acció de Viena afirmen la importància fonamental del dret de tots els pobles a la lliure determinació, en virtut del qual aquests determinen lliurement la seva condició política i persegueixen lliurement el seu desenvolupament econòmic, social i cultural,

i l'article tres deixa meridianament establert que

Article 3

Els pobles indígenes tenen el dret de la lliure determinació. En virtut d'aquest dret determinen lliurement la seva condició política i persegueixen lliurement el seu desenvolupament econòmic, social i cultural.

La temptació, doncs, per a evitar que la comunitat internacional se'ns giri d'esquena, és que la pregunta del referèndum sigui 'Voleu que Catalunya esdevingui una república

indígena?', sobretot tenint en compte que Espanya no va ser ni entre els quatre membres de NU que varen votar contra la Declaració ni entre les onze abstencions, sinó entre les 143 que hi varen votar a favor (eren temps d'Aliances de Civilitzacions i calia ser civilitzat...); i tenint en compte que hi ajuda força el fet que cap article d'aquesta declaració no estableix cap mena de requisit per a considerar indígena un poble: deu formar part de l'autodeterminació.

Però, per a poder-nos atribuir la legitimitat en la nostra demanda d'autodeterminació, potser no caldrà anar tan lluny, atès que la mateixa declaració es basa en la premissa que 'els pobles indígenes són iguals a tots els altres pobles i reconeixent alhora el dret de tots els pobles de ser diferents, de considerar-se a si mateixos diferents i de ser respectats com a tals', a la qual es deu poder aplicar la propietat commutativa, ergo, mutatis mutandis, tots els altres pobles són iguals als pobles indígenes, i si aquest darrers tenen el dret de l'autodeterminació, hem arribat al cap del carrer.

República bolxevic

Som molts els qui, preocupats pel català, creiem que hauria de ser l'única llengua oficial; això ha de ser compatible amb l'atenció dels drets individuals de les comunitats immigrades i amb els interessos estratègics de Catalunya, vinculats a l'anglès, al francès i al castellà. Però la realitat no sempre s'adequa al que ens plauria. Si feu l'exercici pràctic d'anar al registre de la propietat del pis on viviu i us gasteu 3,64 euros en una nota simple, us la facilitaran en castellà. Quan demanareu com és que no és en català, us diran que cap problema, però que no tindrà força legal i trigarà uns quants dies més...

No sé quants anys caldrà per tal que tots els assentaments registrals siguin en català, però tindrem una situació semblant en el món de la justícia, amb sentències que estableixen precedents o fixen jurisprudència. Ens plagui o ens desplagui, durant molts anys determinats funcionaris públics i professionals tindran pocs dels seus documents bàsics de treball en català.

Cap problema, abolim la propietat i els precedents judicials i proclamem una república bolxevic. Ara que el món és dominat pel capitalisme sense capitalistes (els qui prenen totes les decisions arriscades mai no arriquen res seu i sempre hi surten guanyant tant si fallen com si l'encerten) nosaltres podem implantar una dictadura del proletariat sense proletaris (no conec ningú que en tingui vocació). Però amb mi que no hi comptin.

El nus de la qüestió, doncs, és assumir que el castellà, el francès, l'anglès... han vingut per quedar-s'hi i trobar l'equilibri per tal que no comprometin el futur del català. Oficials? Totes tres, si cal, però amb un marc legal que blindi el català en l'ensenyament, els mitjans de comunicació i les indústries culturals. No pot ser que l'edició catalana de Harry Potter surti més cara a Barcelona que la castellana o l'anglesa. Ja el 2002, al congrés LINGUAPAX, el doctor Bastardas proposava una taxa per a la sostenibilitat lingüística que corregís la perniciositat de les lleis del mercat amb les llengües menys lucratives. Tampoc no pot ser que la publicitat en la premsa en castellà sigui el factor que dinamiti la viabilitat econòmica de la nostra.

Tot això demana, definitivament, d'evitar l'aberració del l'adjectiu cooficial, que no s'empra enlloc més del món, i que connota una suposada igualtat que sempre s'acaba decantant en el mateix sentit: el dels qui diuen que Isabel 'tanto monta, monta tanto' pel fet de compartir la corona castellana amb el seu marit, però en realitat no solament no va ser cert quant a Castella, sinó que ella, sense tenir gens de poder, teòricament, sobre el regne catalano-aragonès, va imposar-nos fa 525 anys la inquisició castellana, que va començar a drenar recursos cap al Consejo de Castilla, començant l'espoliació 'sin que se note el cuidado'. Definitivament, en qüestions d'oficialitat, de cap manera 'tanto monta, monta tanto'.

República ELA

Si la legitimitat del referèndum o l'oficialitat de les llengües no us fan perdre la son, queda el malson del precipici de l'aïllament internacional que ens auguren els nostres amics tan preocupats per nosaltres.

Tranquils. Passaran ben bé dos anys des del referèndum, la consulta o les 'eleccions anticipades d'independència' (que són les tres formes que encaixen amb la legislació neofranquista vigent tant a Espanya com a la part de Catalunya que administra Espanya -les dues primeres necessiten la col·laboració del govern espanyol) fins a la proclamació oficial de la plena sobirania. Això ens dóna marge de sobres per a trobar fórmules que ens estalviïn l'ostracisme amb què ens amenacen aquells qui ens estimen bojanent. De moment, oblidem-nos d'aquests ocells de mal averany, perquè feina tindrem a superar totes les trampes que ens posaran fins a guanyar les 'eleccions anticipades d'independència'. Per ajudar-vos a foragitar aquests temors us mostraré que hi ha moltes sortides: el límit, el posarà la nostra imaginació.

Podem assumir que val més estar sol que mal acompanyat i mirar de tirar endavant; però també podem cercar socis. Per exemple, podria ser que, als suïssos, els fes gràcia tenir una sortida a mar: els demanem de ser un cantó més, fent part de la seva confederació, i allarguem la carretera internacional de Llivia fins a Ginebra.

O, millor encara, proposem a un estat de la UE de confederar-nos-hi. Els neerlandesos ja tenen un arranament amb els de Curaçao que farà que la discontinuïtat geogràfica no els representi cap problema; i som més a la vora. I els danesos s'entenen amb els de Grenlàndia que són a la quinta força, segurament les nostres aigües els farien més gràcia que no pas les de Terranova. Per simpatia personal, pensaria en Eslovènia o Croàcia (que encara no hi són). En tots aquests casos la distància geogràfica no seria major que la que hi ha de Barcelona a les Canàries... Potser el millor candidat seria Portugal: una confederació amb Portugal, a més de mantenir-nos dins la UE, crearia un espai d'acollida per a bascos i gallecs. I si ens denominàvem 'Portugal del Mediterrani' acabaríem els conflictes de denominacions de si països o comunitats o vés a saber què... Només que un estat membre de la UE estigués disposat a confederar-se amb nosaltres, sense més estructures compartides que les que ens vingués de grat, per a la UE deixaria de ser un ingrés de zero i passaria a ser una ampliació interna com la de la DDR...

I un Estat Lliure Associat (ELA)? Vejam: Puerto Rico va estar sotmès a la dominació castellana durant quatre-cents anys (cent més que no pas Catalunya) i això no ha estat obstacle per integrar-se, segurament, com a 51è estat de la Unió. A més, cal tenir present que la distància en un món global no és problema: des de Hawaii a Washington hi ha 7.676 quilòmetres; en canvi, des de Barcelona són 6.497. Si la UE no ens hi vol o Espanya ens ha de vetar a perpetuïtat, potser no seria tan mala idea de ser el 52è estat... A la web de la Casa Blanca es poden fer preguntes al president, independentment de si ets US, Military o International; jo, per allò que menjant ve la gana i per anar fent via, he demanat al senyor Obama si, arribat el cas, ens acceptarien com a 52è estat. Si em respon, ja us ho faré saber. Però, en l'endemig, deixeu de passar ànsia per les amenaces d'aïllament amb què ens fustiguen els qui tan pateixen per nosaltres i centreu-vos a guanyar l'autodeterminació.

68. SERVIÀ, Josep Miquel (2012-11-21). "[Carta oberta a Oriol Junqueras](#)". *E-notícies*.

Benvolgut company:

El dia 9 d'octubre vaig rebre un correu del bon amic Alfred Bosch, en el qual em convidava a donar suport públic, a través de la plataforma "Catalunya sí!", a la candidatura que encapçales per a les eleccions al parlament del pròxim 25 de novembre, com ho havia fet ja en ocasió de la seva candidatura al "Congreso de los diputados".

Curiosament, en rebre la carta d'en Bosch feia exactament pocs dies que havia fet pública la meva intenció de recuperar ja per sempre la meva condició d' "independentista independent". Ho motivava la frustració —meva i crec que de molta gent— de veure com, una vegada més, davant una conjuntura tan decisiva per la independència de la nostra pàtria, com aquesta contesa electoral que estem vivint, els partits independentistes no eren capaços, de fer, ni que fos per un temps només, una il·lusionada i sòlida pinya.

En aquest sentit, manifestava: "No vaig contra ningú ni vull saber de qui ha estat la culpa d'aquesta desunió. Des de la meva absoluta humilitat, em posaré, des d'ara, al servei de totes les formacions que es reclamin sobiranistes. Des de Convergència i Unió fins a la CUP, tot passant, naturalment, per ERC, per SI, per Reagrupament, per Democràcia Catalana...".

Congruent amb aquest propòsit —i atès que cap més formació em demanava el seu suport— no havia de tenir, doncs, cap inconvenient en accedir a la petició de l'amic Bosch, i afegir, novament, la modèstia del meu nom al dels amics Armand de Fluvià, Lluís Llach, Josep Ma. Vall... o al d'altres patriotes com Jordi Carbonell, Fèlix Martí, Miquel Sellarès o Ventura Pons, per citar tan sols alguns dels que vam formar part del grup de suport a ERC en l'anterior contesa.

Ara bé, unes manifestacions teves, benvolgut i admirat Oriol, varen frenar a última hora aquesta meva il·lusionada voluntat de suport: Aquelles en les quals pontificaves: "El castellà serà també llengua oficial a la República Catalana." Aquesta era la segona decepció que rebia en ben pocs dies des de l'espai independentista, superada ja la de la seva manca d'unitat.

Perquè crec sincerament, Oriol, que ERC —i també CiU —això, els companys de Solidaritat i de les CUP ho tenen claríssim— s'equivoca en la voluntat d'igualar la llengua catalana amb la castellana en un possible futur text constitucional de Catalunya.

Que el castellà és una llengua sociològicament molt extensa al nostre país, seria de bojós negar-ho; que tots els qui la parlen habitualment mereixen tot el nostre respecte, "çà va de soi!"; que molts catalanoparlants estem contents de conèixer-la i de, més o menys, dominar-la, no cal dir-ho. (Una altra cosa és que no ens agradi com l'hem hagut d'aprendre) i que dins el context d'una Catalunya independent ha de merèixer una consideració més enllà del simple respecte als seus moltíssims parlants, hi estic d'acord.

Ara bé, d'això a convertir-la —en el marc d'una Catalunya finalment independent— en "llengua oficial" en paritat amb el català, sincerament, crec que és un joc lingüísticament suïcida, a la curta o a la llarga, per a la nostra llengua, i que, com es diu —justament, en castellà— "para este viaje, no se necesitaban tantas alforjas" (unes "alforjas" —com tu saps— emplenades dificultosament durant anys i panys, entre perills, amb titànics esforços individuals i col·lectius i amb renúncies i heroïcitats de tota mena.

Tu, Oriol, ets un prestigiós historiador —i, pel que vam poder veure ahir en el debat de Tv3, pots arribar a ser, a més, un excel·lent parlamentari— però ni tu, ni jo per descomptat, som sociolingüistes ni filòlegs. És per això que em permeto traslladar-te algunes de les opinions que alguns reputats experts —internacionals, nacionals, i fins i tot estatals!— en aquestes matèries, han aportat sobre la qüestió:

Robert M. Dixon, ex-director del Centre de Recerca de Tipologia Lingüística de Melbourne i actual professor de la James Cook University de Queensland, afirma: "Quan una llengua entra en l'àmbit d'una altra (sigui per migració, per ocupació, per prestigi...) la situació lingüística es desequilibra fins que, tard o d'hora, l'equilibri es restableix en favor d'una de les dues llengües, i en detriment de l'altra, que desapareix. Tots els casos històricament coneguts ho confirmen".

Gabriel Bibiloni, lingüista i professor de la Universitat de les Illes Balears i de la U.C.E. diu: "A Irlanda el gaèlic i l'anglès són cooficials, amb el resultat que la llengua pròpia del país perd parlants cada any. (...) Si una part (que pot ser important) dels jutges, dels funcionaris, dels policies, dels metges i de tots els qui cobren de la societat que serveixen

es planten, com ara, en el seu monolingüisme espanyol amb la base legal que el castellà és llengua oficial, el viatge (de tant anys de resistència cultural) no haurà servit de res".

Pau Vila, també lingüista, comenta: "Davant el repte que es plantejarà a l'imminent estat català en aquest aspecte —segurament un dels més transcendents de la nostra nova vida— serà bo que els qui no en saben (...) deixin que els especialistes mirin d'entendre's, que ja és prou difícil! El bilingüisme és un estat transitori. I, de moment, el català és qui va perdent".

Viçenç Partal, periodista i director del diari digital VilaWeb, escriu: "Es més que probable que la independència no serà ben bé allò que havíem somniat. Per tant, cal assumir amb respecte democràtic que, si el poble ho vol així, podria passar això que Junqueras dibuixa. Però assumir-ho no vol dir renunciar al combat. I jo, ni que estiga sol, lluitaré perquè no passe això que Junqueras vol".

Miquel Strubell, sociolingüista i director de la Càtedra de Multilingüisme de la U.O.C. comenta: "Al meu entenent, el nou estat ha de tenir una llengua nacional, oficial si es vol, que és el català. I després, per llei, drets lingüístics per a tots els ciutadans espanyols, parlants d'unes altres llengües, que viuen a Catalunya en el moment de la independència, de manera que no sentin, els d'aquesta generació actual, que amb la independència de Catalunya es reduiran els seus drets, les possibilitats de fer servir el castellà en la vida quotidiana".

I, finalment, Juan Carlos Moreno Cabrera, catedràtic de Lingüística de la Universitat Autònoma de Madrid, —si, de Madrid!— declara: "Sería un gran error que el castellano fuera oficial en una Catalunya independiente porque eso sería utilizado permanentemente contra el catalán. Constituiría una amenaza continua".

D'altra banda, Oriol, ¿què creus que hauria dit en tot això aquell gran patriota, lluitador incansable fins a la mort per la nostra llengua i senador pel nostre partit, que fou l'enyorat Francesc Ferrer Gironès? Quina hauria estat la seva opinió? Malauradament, no la puc ajuntar a les anteriors que he transcrit perquè, per desgracia, ja fa temps que en Francesc no és entre nosaltres. Ara bé, no em costa ben gens imaginar-me-la.

Sembla ser, Oriol —si ens hem de refiar de les darreres enquestes— els partits independentistes, i especialment Esquerra, poden jugar un paper decisiu en aportar els

vots que puguin mancar a Convergència i Unió per aconseguir una sòlida majoria sobiranista al nostre Parlament. Fet, al meu entendre, enormement positiu, si més no, per impedir qualsevol temptació de rebaixar plantejaments per part del partit majoritari. Crec, per tant, que una presa de posició més matisada, més clarificadora per part teva sobre un tema tan transcendental com és la llengua, que constitueix, sens dubte, el pilar més fonamental i visible de la nostra existència com a poble, seria ben rebuda per molts possibles votants, abans no s'acabi aquesta campanya electoral.

I finalment, permet-em que, des de la meua simple condició de manobre de la poesia, et reporti un petit poema, escrit —fa gairebé un segle i mig!— per l'escriptor i editor Francesc Matheu; un poema, com veuràs, lleugerament tenyit encara pels colors d'un cert jocfloralisme, però, tanmateix, absolutament lúcid i ai! rabiosament actual, que ens parla del condicionant indispensable que arriba a ser una llengua per la pervivència i l'enfortiment d'una nació.

Com ara la nostra.

Al geni dels Destins

que presideix la Història

hi acut un poble vell demanant llibertat.

—Què tens a favor teu?

—Tot un passat de glòria!

—No n'hi ha pas prou d'això.

—Doncs, tinc la voluntat.

—La voluntat no és res si s'espanta d'obstacles.

—Soc ferm de voluntat i per la fe sóc fort.

—Amb l'ajuda de Déu, la fe pot fer miracles,
més no hi ha res segur i és molt boja la sort.

—Tinc un milió de fills per dar, si cal, la vida.

—Què en fas, si l'enemic t'aboca dos milions?

—Tinc... la llengua!

—Per què no ho deies de seguida?

Tens l'arma amb que el bon Déu

fa i refà les nacions!

Amb tota humilitat i molt d'afecte

69. LLUÍS, Joan-Lluís (2012-12-09). "[La llengua espanyola en una Catalunya independent](#)". *El Punt Avui*.

Quan un govern té un problema amb algun aspecte de la gestió de l'aigua, consulta hidròlegs, climatòlegs i enginyers especialitzats, encara que al final prengui una decisió en funció també de criteris polítics. Seguint aquesta mateixa lògica, un govern que té un problema pendent amb una llengua, el seu ús i el seu estatus farà bé de consultar lingüistes i sociolingüistes abans de prendre qualsevol decisió. I què diuen, avui, la immensa majoria de sociolingüistes sobre la possible cooficialitat de l'espanyol en una Catalunya potser un dia independent? Hi estan oposats. Els sociolingüistes, en general, estimen les llengües que estudien i res no els agrada tant com de veure'n els meandres, d'observar-ne les evolucions i les interaccions. Per què, doncs, voldrien privar-se del dolç plaer científic de veure com s'articulen dues llengües oficials en un nou país independent? Perquè saben que aquesta cooficialitat seria perillosa per a la llengua catalana. Els individus han de ser com més multilingües millor, però les societats, això, no ho saben fer de manera igualitària. No hi ha cap exemple al món de societat en què s'hagi mantingut un equilibri estricte a mitjà termini entre dues llengües cooficials. Una de les dues s'imposa i de mica en mica, o ràpidament, arracona l'altra. Avui, a Catalunya, malgrat avenços, esforços i èxits incontestables, el català perd terreny en bastants àmbits. I si bé és bastant evident que aquesta tendència al descens s'alentiria amb un estat propi, no hi ha absolutament cap garantia que s'invertís si l'espanyol continués ocupant un espai públic oficial a igualtat estricta amb el català.

Això no significa en cap cas que calgui bandejar l'espanyol, exiliar-lo, enviar-lo al purgatori de les llengües. No seria ni just, ni democràtic, ni políticament factible. Ni que sigui perquè una de les condicions que la Unió Europea posaria a l'acceptació de Catalunya seria un respecte impecable cap als hispanòfons. Però el món d'avui és plàstic, flexible i ha de ser imaginatiu. Existeixen moltes fórmules que poden garantir el respecte cap als hispanòfons sense amenaçar el català –llengua pròpia– amb la continuïtat d'una situació legal asfixiant. Molts països han legalitzat nivells diferents de reconeixement públic que permeten a algunes llengües de ser respectades oficialment tot i no ser oficials. Hi ha el concepte de «llengua nacional» –inferior en reconeixement al de «llengua oficial» i que és clar que no convindria al cas de l'espanyol a Catalunya, però que cito com a exemple–. Hi ha el concepte de «llengua protegida», de «llengua minoritària» o, simplement, de llengua sense

reconeixement oficial però l'aprenentatge de la qual és obligatori tot al llarg de l'escolaritat. I si cap d'aquests conceptes no funciona prou bé, no hi ha cap dubte que la creativitat catalana sabrà inventar-ne un que, a més, podrà proposar al món com a model per a d'altres situacions semblants. Plàstics, flexibles i imaginatius. Però amb l'evidència que la llengua pròpia ha de ser prioritària, com ho és a tots els països del món –excepte probablement a Irlanda: allà, però, el gaèlic ja estava agonitzant al moment de la proclamació de la independència–. Des de fa tres segles una multitud de catalans han lluitat per recuperar les llibertats perdudes de Catalunya en bona part per garantir el futur de la llengua catalana. Seria tan paradoxal que un estat català els defraudés en aquest punt que no em puc ni creure que això passaria de debò.

Dit això, potser ara mateix no convé gastar tanta energia en un debat que no passa de ser purament teòric ja que, com bé se sap, Catalunya encara no és independent. I és que, com ho proclama una dita famosa: «No diguis Estat que no sigui al sac i ben votat!»

70. DEULONDER, Xavier (2012-12-17). "[El ministre Wert i jo](#)". *E-notícies*.

En anteriors articles a e-notícies, m'he manifestat partidari que, en els plans d'ensenyament de la futura República Catalana, el castellà sigui una matèria optativa, de tal manera que no representi cap problema que algú acabi la seva formació escolar sense haver-lo après.

Jo respecto la postura de qui consideri el castellà com una part de la seva identitat que ha de transmetre als seus fills i, precisament per això, em considero legitimat per exigir respecte també per als qui els sembli que el castellà és una cosa aliena i del tot prescindible.

A partir d'ací, un dels lectors de la meva columna afirma que el ministre Wert i jo estem fets d'una mateixa pasta, cosa que, com és lògic, haig d'interpretar com un retret.

Sovint, s'ha justificat la política de normalització lingüística endegada ara ja fa més de trenta anys en la feblesa del català, contraposada al domini social del castellà, amb la qual cosa, hom pot entendre que l'objectiu final és recuperar una mena d'equilibri harmònic entre totes dues llengües, perdut arran de la repressió franquista.

La meva postura no és pas aquesta; per a mi normalització és aconseguir que, a tot arreu dels Països Catalans, el català hi funcioni com a llengua nacional igual com hi funciona l'anglès als Estats Units.

I si la comparació la faig amb els Estats Units, és per recordar que tenir una població plural i d'orígens culturals i nacionals diversos, així com gaudir d'una tradició política basada en la llibertat i en la democràcia no significa pas que en un país no hagi d'haver-hi una llengua nacional.

D'altra banda, si als EUA hi ha gent de llengua castellana és evident que les seves actituds lingüístiques no són pas les mateixes que la de molts dels castellanoparlants del Principat, del País Valencià, de les Illes i de la Franja de Ponent, és a dir, de les regions dels Països Catalans sota administració espanyola.

Jo vull que a Catalunya el castellà o el francès deixin de ser llengües d'ús majoritari i de coneixement obligatori segons el costat on ens trobem de la frontera hispano-francesa

establerta el 1659 al Tractat dels Pirineus, i que la minorització d'aquestes llengües pugui portar a la seva desaparició a Catalunya no em preocupa en absolut.

D'altra banda, a partir del que jo mateix he vist a la Catalunya Nord i del que he sentit explicar sobre Occitània, estic convençut que la minorització del castellà i del francès a Catalunya pot fer-se d'una manera tan indolora i suau com a França s'ha aconseguit l'eradicació de l'occità a les regions del Midi i la minorització del català al Rosselló, Conflent, Vallespir, Capcir i part de la Cerdanya.

Evidentment, si es vol que aquest procés no resulti traumàtic cal entendre que serà lent i que no quedarà consumat fins al cap d'unes quantes generacions, de tal manera que els primers catalans realment monolingües pertanyeran a la generació dels fills dels que ara són criatures de parvulari.

Com que m'acosto a la cinquantena, tinc clar que l'inici de la minorització del castellà a l'actual Principat només començarà a notar-se quan jo ja sigui vell.

No em fa gens de vergonya, doncs, dir que no critico pas les polítiques lingüístiques dutes a terme per la Generalitat Valenciana i pel govern balear de José Ramón Bauzá perquè hi veig el model a seguir per la futura República Catalana, només, que, òbviament, en sentit contrari.

El castellà i el català no són pas dos copropietaris d'una finca que necessitin posar-se d'acord per al gaudi del seu bé comú, sinó que aquesta finca, d'amo legítim només en té un —el català— i el castellà no hi és cap altra cosa que un okupa que s'hi va instal·lar a la força.

Als espanyols els sembla que la llengua nacional d'Espanya és i ha de ser el castellà i cap d'altra i, per tant, les altres llengües que s'usin en territori espanyol han de quedar sempre subordinades al castellà.

Doncs molt bé, a mi em sembla que la llengua nacional dels Països Catalans ha de ser el català i, per tant, tota altra llengua que es parli dins d'aquest territori ha de quedar sempre subordinada al català.

Els espanyols són perfectament lliures de decidir com han d'organitzar el seu país, sempre i quan, però, entenguin que si una regió definida en principi com a espanyola vol deixar de ser-ho, aquesta és una opció que s'ha de respectar.

71. TURULL, Albert (2013-01-01). “Precisions sobre l’oficialitat de la llengua”. *Lo Floc*, núm. 204. Riudoms, Centre d’Estudis Riudomencs Arnau de Palomar, 2013; pàgs. 18-21.

Em plau col·laborar en aquest número de *Lo Floc* de Riudoms, on abans han estampat la seva firma diversos col·legues molt respectats (i sovint estimats) i no pas poques personalitats de la cultura catalana recent. Entre ells l’enyorat Ramon Amigó, a qui em plau dedicar, in memoriam, aquest text que espero que li hagués fet el pes. És un honor, doncs, poderme sumar a aquesta nòmina, i ho faré amb un tema que naturalment no sóc pas el primer a tractar, però que intentaré enfocar des d’una perspectiva sistemàtica i, sobretot, entenedora. L’objectiu de l’article és prou senzill i al mateix temps important en el moment que està vivint el nostre país. És evident que en l’actual procés d’emancipació nacional de Catalunya la qüestió de la llengua té i tindrà un paper, si no principal, sí almenys molt important, i que serà un dels punts bàsics de referència per a gran part de la població. No podia ser altrament, atenent al pes fonamental que els aspectes lingüístics i culturals han tingut al llarg de la història en la definició mateixa de la nació catalana, i també al grau de transcendència simbòlica que molta gent atorga (encara) a aquesta qüestió. En aquest sentit, al llarg dels darrers temps –fins i tot dels darrers mesos, i en particular des de l’octubre de 2012– han aparegut moltes opinions, tant des de l’àmbit polític com des de l’acadèmic, unes més qualificades que unes altres però totes significatives, sobre quin hauria de ser el tractament de la qüestió lingüística durant el procés d’independència i, sobretot, un cop assolit l’Estat propi. És a dir, es comença a prefigurar quina podria o hauria de ser la política lingüística del futur Estat Català. Val a dir que no és un mal senyal: indica que anem endavant, i pel bon camí. Els principis generals de la política lingüística Recordem d’entrada que segueixen essent completament vàlids, en el cas català igual que arreu del món, els dos grans principis de la política lingüística: el de personalitat, segons el qual els drets lingüístics són exercibles per les persones, pels ciutadans individualment; i el de territorialitat, mitjançant el qual és legítim i fins convenient d’aplicar amb caràcter general uns drets lingüístics en un marc territorial determinat, que se sol delimitar per raons històriques, demolingüístiques i, naturalment, sociopolítiques. Aquests dos principis –o la combinació entre ells, ja que no tenen per què ser excloents entre si, sinó que es poden fer compatibles– haurien de funcionar com a bases per a qualsevol acció futura en matèria de llengua (o, amb més precisió, de política

lingüística i d'establiment i garantia d'uns determinats drets lingüístics, ja siguin referits al català o eventualment a qualsevol altra llengua que hom vulgui considerar en la legislació del nou Estat). D'altra banda, convé remarcar que no són pas equivalents entre si diversos termes que és força habitual d'emprar en el nostre país (tant a la premsa com a la bibliografia sociolingüística), com ara llengua pròpia, llengua oficial (i cooficial), llengua materna, llengua preferent, etc. La distinció afecta sobretot, però no només, dos grans àmbits: l'esfera privada (individual, familiar, etc.) i l'esfera pública. Hi ha acord general a afirmar que les conseqüències efectives de la declaració d'oficialitat d'una llengua, en un estat democràtic i de dret, poden afectar directament només la segona esfera. En tot cas, és útil de tenir present l'adequació terminològica i conceptual de les expressions llengua pròpia (concepte territorial i històric, equivalent de fet a llengua autòctona) i de llengua materna (concepte personal i familiar). La llengua pròpia d'un país i la llengua materna d'un o de molts individus residents en aquell país poden coincidir o no (depèn al capdavant de conjuntures demogràfiques, polítiques, biogràfiques, etc.), i no sols això, sinó que a més a més poden també coincidir o no amb la llengua oficial (o les diverses llengües cooficials) que la legislació d'un Estat preveu i estableix (i que és canviant o canviable per definició, com totes les lleis). Tradicionalment, és clar, la normalitat lingüística d'un país (i d'aquí ve allò de la normalització lingüística) es fa visible en la coincidència entre la seva llengua pròpia, la seva llengua oficial i la llengua materna d'almenys una majoria de la població, però en l'actual context de globalització aquesta visió ideal tendeix a ser substituïda per un concepte més dinàmic, el de la gestió del multilingüisme, que té en compte no sols l'elevada variació etnolingüística de moltes societats i el caràcter plurilingüe de bastants estats, sinó també els processos d'integració que es donen a nivell internacional (per exemple, en el nostre marc geogràfic, la UE i l'OCDE). Tanmateix, no costaria gaire (no hauríem d'anar gaire lluny, tant cap a l'oest com cap al nord) de trobar exemples evidents de països on tot allò coincideix: ningú no dubta quina és la seva llengua pròpia (la històrica, l'autòctona, la del país), i resulta que aquesta mateixa llengua és l'oficial (única) de l'Estat i, a més, la familiar (materna) de la immensa majoria de la població (de fet, de tothom que ha nascut allí, com a mínim)...

L'objectiu principal d'una política lingüística catalana

És molt general el consens social i polític entorn d'una qüestió fonamental: l'objectiu primer i principal de la política lingüística de l'Estat Català haurà de ser –com de fet ja ho ha estat, amb limitacions evidents, durant el període històric de la Catalunya autònoma–

la plena normalització de la llengua pròpia del país, és a dir, del català (i de l'occità, doncs, a la Vall d'Aran).

Aquesta plena normalització s'ha de veure reflectida, per tant, en els diferents àmbits de la vida del país, però principalment en l'esfera pública i, més encara, en l'oficial. Un increment significatiu i desitjable de l'ús del català en l'esfera privada hauria de ser, en tot cas, el resultat natural de la plena normalització (efectiva i simbòlica, un cop assolit l'Estat propi) d'aquesta llengua en els àmbits públics, i de l'assumpció per part de la població no catalanoparlant dels valors i efectes pràctics positius que anirien vinculats amb la llengua del país, la qual hauria esdevingut no pas exclusiva però sí la comuna (i preferent) d'una societat que, com sabem, té una base etnolingüística molt diversa. De manera que podem establir una distinció entre diferents àmbits d'actuació pel que fa a la intervenció dels poders públics i de la llei en general, de major a menor grau:

- Àmbits públics propis de l'administració
- Àmbits públics relacionats amb l'administració però de caràcter autònom
- Àmbits públics de titularitat privada relacionats amb les indústries culturals
- Àmbits públics de titularitat privada de la resta del món socioeconòmic
- Àmbits estrictament privats

Seria tenint en compte aquesta gradació (que es pot perfilar encara més, en subàmbits i àrees especials des del punt de vista lingüístic) que les lleis del futur Estat català haurien d'establir els drets i els deures lingüístics que garantissin, d'una banda, aquella plena normalització de la llengua pròpia i, d'altra banda, els nivells adequats de garantia relatius a altres llengües i varietats lingüístiques. En aquest marc conceptual, l'oficialitat o no oficialitat d'una determinada llengua –que és el cavall de batalla en què se centra el debat els darrers mesos, sobretot entorn la polèmica si el castellà hauria de ser o no oficial– esdevé tan sols un terme absolut, enfront del qual resulta molt més interessant (i pràctic, quant als seus efectes) parlar de graus (i deures, i drets) diversos d'una possible legislació lingüística de naturalesa complexa: com ja sabem, dues o més llengües contemplades per la llei (expressament cooficials o no) poden rebre tractaments no idèntics, fins i tot amb acotacions de caire territorial o limitacions d'abast cronològic... Naturalment, no cal encara tancar el detall entorn d'aquestes qüestions, que resoldrà la futura legislació d'acord amb l'expressió sobirana del poble català i, sens dubte, l'assessorament dels nombrosos i molt qualificats especialistes en la matèria amb què compta el nostre país. Tot a fi de bé.

72. SOLÉ, Joan (2013-01-23). "[Un objecte lingüístic no identificat?](#)". *Directa* 302.

A què ens referim quan parlem d'oficialitat: la d'Andorra que es veu incapaç d'aturar l'avenç de l'espanyol? La de la Constitució espanyola que ni tan sols esmenta les altres llengües fora de l'espanyol? La dels països que no han declarat l'oficialitat del seu idioma però que tenen una llengua nacional establerta?

També em pregunto per què es defensa la cooficialitat de l'espanyol: per por a que desaparegui de Catalunya? Per amor a la diversitat lingüística? Per aconseguir vots dels que no tenen el català com a primera llengua en el referèndum per la independència? Per desconeixement dels processos sociolingüístics? Per bonisme? Per complex de superioritat? per fer bullir l'olla política?

Trobo ridícul que, després de tres segles de lluita per la independència, els independentistes vulguin entrar a la Unió Europea amb dos idiomes oficials. Com si fos la torna del pa.

La comunitat lingüística catalana no té prou legitimitat que ha d'anar acompanyada del seu botxí? Som tan poc plurilingües que no podem usar el català i altres idiomes més enllà de l'espanyol? Tan esclaus som de la dependència espanyola que, un cop alliberats, hem de continuar amb el vestit i les paraules de l'amo?

Fixeu-vos que he repetit allò dels qui "no tenen el català com a primera llengua" per evitar dir "castellanoparlants", perquè si partim de la base que a Catalunya hi ha catalanoparlants i castellanoparlants ja podem plegar. Si acceptem això, acceptem que a casa nostra hi ha dues menes de gent lingüísticament parlants. I no és veritat: hi ha una extensa gradació enmig dels conceptes estàtics de "catalanoparlant" i "castellanoparlant", amb una escala de colors extensíssima on la frontera és simplement inexistent.

¿El català és un OLN, un objecte lingüístic no identificat, per als qui no el tenen com a primera llengua? Rotundament *no*, forma part de la seva vida, i voler fer de l'espanyol llengua cooficial és començar a fer desaparèixer el català de la vida d'aquestes persones, que són més de la meitat de la població que potser no el tenen com a primera llengua però que sí el tenen com a segona o tercera, i que no tenen problema amb què el català sigui la llengua nacional de Catalunya i dels Països Catalans.

Els qui no tenen el català com a primera llengua no ens fan un favor votant la independència; se'l fan a ells mateixos i han d'estar agraïts de viure en un país tan cultivat i original com és Catalunya i els Països Catalans,. Però seria excedir-se en originalitat apostar per dues llengües oficials. Posem seny sociolingüístic.

73. BRANCHADELL, Albert (2013-01-23). "[Un castellà útil en una Catalunya normalitzada](#)". *Directa* 302.

En un estat català independent, el castellà ha de ser oficial? Abans de respondre potser hem d'aclarir què vol dir "llengua oficial". Una cosa és l'oficialitat en sentit jurídic i, una altra cosa, en sentit funcional. Al món hi ha molts estats que no han declarat cap llengua oficial i que, tanmateix, fan servir una llengua determinada. I al revés: hi ha estats que han declarat oficials llengües que els poders públics després no utilitzen habitualment. Aquestes consideracions són rellevants, perquè més d'un publicista ha sostingut que en un estat independent l'oficialitat jurídica del castellà implicaria un règim de bilingüisme simètric. Jaume Clotet, per exemple, escrivia que si el castellà fos oficial en un estat català independent tota la paperassa administrativa i tota la retolació del país seria bilingüe. No és ben bé així.

La meua proposta és que en un estat català independent el castellà continuï essent oficial en el sentit jurídic. Bé, això, de "meua proposta" és una mica pretensions, perquè aquesta és una idea compartida per almenys 132 dels 135 diputats del Parlament. I, d'altra banda, si fem cas de les enquestes (i quan es tracta de mesurar el suport a l'estat propi bé que en fem cas), sembla que aquesta idea té el suport majoritari de la població: el Racòmetre del 23 d'octubre de 2012 va donar un 86% de partidaris de mantenir l'oficialitat del castellà i un 14% de contraris. En una enquesta del diari *Ara* del 22 de juliol de 2012, la relació era 71 a favor, 18 en contra. Aquesta enquesta de l'*Ara* ens introdueix en el quid de la qüestió: prop de la meitat de les persones entrevistades van dir que sí a l'oficialitat del castellà sempre que el català continuï essent la llengua preferent.

En altres paraules, es tracta de mantenir l'oficialitat jurídica del castellà però també el caràcter preferencial que ja té el català. De mantenir-lo i millorar-lo: és evident que l'estat català independent tindrà més instruments que la Catalunya autònoma per a resoldre dos dels principals dèficits funcionals que té avui el català: el català serà la llengua habitual de l'"administració perifèrica" de l'estat i la llengua habitual dels "òrgans constitucionals i els òrgans jurisdiccionals d'àmbit estatal". En aquest escenari, no es veu quin mal pot fer a la causa del català que el castellà continuï essent un instrument vàlid en les relacions dels ciutadans amb l'administració i una assignatura obligatòria en el marc del plurilingüisme escolar.

74. MURGADES, Josep (2013-01-30). "[Disposats a què?](#)". *El Punt Avui*.

Qui parla és un catalanet com qualsevol altre. Com també ho és qui li contesta. El primer, per raó de pare, és d'origens andalusos. El segon, per raó de cognom, deu ser-ho, prou més remots, de moros. Tots dos, ben acompanyats, dialoguen en la presentació d'un llibre més concorreguda que no és habitual. Va la cosa de si es vol un Estat propi (expressió feliç: abans que si independència sí o no, convindria tenir clar que l'aspiració majoritària és a deixar simplement de tenir un Estat hostil, impropï doncs).

Ve llavors que el primer dels catalanets al·ludits, projectant pors de sobredimensionament exogen, es demana si una hipotètica Catalunya independent estaria disposada a acceptar la llengua dels anomenats, de Candel ençà, altres catalans i, semblantment, si acceptaria la cultura del flamenc (que no s'ha de confondre, diu, amb la *canción española*).

El segon catalanet defuig el reductivisme de la pregunta (el de veure sols la història en termes d'imposició o no) i es limita a recordar que, en tot procés de descolonització, el que importa és no fer amb l'altre (l'opressor secular) allò que aquest ha fet amb tu.

En un presumpte demà més lliure, el flamenc hauria de beneficiar-se aquí del mateix interès i suport que en tota altra societat culta i delerosa d'exòtic. I, pel que fa a l'estatus que caldria concedir a la llengua espanyola, res de millor que llegir-se les declaracions sobre això que, en el número d'hivern d'*Ōmnium*, fa Josep M. Terricabras. Les quals, possiblement a la insabuda del mateix Terri en el moment de proferir-les, vénen a ser una sàvia paràfrasi en prosa del vers horacià: "*Quid leges sine moribus vanae proficiunt...*" (Odes, III, XXIV, 35-36).

I és que, en efecte, de què serveixen tantes possibles lleis, vanes, si no s'està disposat a un canvi de costums? On treu cap tanta prèdica patriòtica si no s'aspira a fer tot altre que l'enemic?

75. JUNYENT, Carme (2013-02-01). "[Les llengües en la Catalunya independent \(1\)](#)".
Som Anoià. No disponible.

Ja fa uns mesos vaig llegir en un tuit que, als anys 70, els independentistes eren els filòlegs i que ara ho són els economistes. Potser sí, i potser per això el debat sobre la llengua ha estat notablement absent en les propostes per la Catalunya independent, si més no si tenim en compte la recurrència del tema en la nostra vida quotidiana.

I no vull dir amb això que no se n'hagi parlat. Jo mateixa vaig participar en un debat organitzat per ERC amb Eduard Voltas i Albert Branchadell, ambdós partidaris de l'oficialitat o cooficialitat del castellà. El que va ser simptomàtic d'aquell debat és que, segons els organitzadors, no hi havia volgut assistir ningú que estigués clarament a favor de l'oficialitat única del català. Potser aquesta dificultat estava relacionada amb el fet que, pocs dies abans, Oriol Junqueras havia publicat un article on es manifestava a favor de l'oficialitat del castellà. També Artur Mas s'ha pronunciat a favor d'aquesta opció i, per tant, potser el debat és inútil, però jo no voldria deixar d'aportar alguna reflexió sobre aspectes que s'haurien de tenir en compte.

El primer aspecte és la idea mateixa d'oficialitat. Per a alguns, el concepte d'oficialitat ja apareix com una garantia de protecció, fins i tot quan ells mateixos afirmen que no va ser així en el cas de l'irlandès. Hi ha altres casos que podríem prendre en consideració: la majoria d'estats africans tenen una llengua europea com a 'oficial' que no ha aconseguit bandejar les llengües africanes. Però no cal anar tan lluny: el català és oficial a casa nostra i jo diria que és prou evident que no para de recular (i no estic parlant d'Andorra, on la reculada encara és més evident). L'oficialitat sembla que només funciona quan la llengua ja està implantada, o bé quan es disposa de la força bruta per imposar-la; i, en el cas del català, em sembla que el primer cas no es dona i el segon no volem que es doni.

El segon aspecte és el bilingüisme, entès com l'ús equitatiu, alternatiu o com es vulgui de dues llengües en una societat. I això no existeix, si més no de manera estable. No es coneix cap societat, ni històricament ni arreu del món, en la qual tots els membres hagin parlat

les dues mateixes llengües durant diverses generacions. La sociolingüística canònica diu que això sempre acaba en normalització o en substitució. Aquesta deu ser la teoria, perquè a l'hora de la veritat sempre s'acaba en substitució. De fet, la bilingüització de la societat és el pas previ i imprescindible perquè es doni la substitució, ja que ningú no pot deixar de parlar una llengua si no en té una altra. El bilingüisme com a objectiu ens porta, doncs, a la substitució.

El tercer aspecte és la política lingüística. I aquí cal fer una distinció: hi ha una política adreçada a la difusió de les llengües dominants, que funciona com un procés acumulatiu i que, amb l'argument de la comunicació, ens fa víctimes del mercat i ens deixa sense recursos; i n'hi ha una altra de destinada a la preservació de les llengües amenaçades. Ambdues han fracassat. La primera perquè, amb la seva lògica imperialista, conculca els drets humans; la segona perquè calca els models de la primera com si fossin els únics possibles i, en no tenir els mateixos recursos, no pot implementar-los (ja ho va dir Max Weinreich: 'Una llengua és un dialecte que té exèrcit i armada'). Però sobretot han fracassat perquè han partit sempre de les llengües i no dels vincles entre parlants o de les xarxes de comunicació.

Finalment, un altre aspecte que entra en joc és la comunicació. Encara que sigui una obvietat, cal recordar que el més important per comunicar-se no és compartir un codi, sinó tenir alguna cosa per dir. Si tenim alguna cosa per aportar, segur que hi ha algú que ho vol rebre, i no podem oblidar que la humanitat s'ha comunicat sempre, compartís o no el codi lingüístic. Les estratègies per comunicar-se són molt diverses, ja sigui l'adaptació lingüística en el cas de llengües emparentades, el desenvolupament de pidgins, l'adopció d'alguna llengua franca o, senzillament, aprendre la llengua del veí, per no parlar dels codis gestuals o l'intercanvi de mots en contactes esporàdics. Per què s'insisteix, doncs, que per comunicar-se cal compartir un codi i, sobretot, que, quantes menys llengües, més comunicació? Doncs perquè l'homogeneïtzació lingüística és una forma de control.

Des del professor que no deixa que els seus alumnes parlin en romanès perquè 'no entén què diuen' fins al propietari d'una plantació que fuetja l'esclau perquè parla en la seva llengua, la negació de la llengua de l'altre és una forma d'arrabassar-li el seu espai de

llibertat. I si ens preguntem si la comunicació ha millorat després d'haver eliminat la meitat del patrimoni lingüístic en pocs segles, la resposta no sembla que pugui ser positiva. No es coneix cap poble que hi hagi guanyat alguna cosa pel fet d'haver abandonat la llengua i, en canvi, la majoria —si no tots— dels que ho han fet i han perdut molt i de forma irreparable.

Tenint en compte aquests aspectes —que l'oficialitat no és garantia de res, que el bilingüisme és en ell mateix una amenaça, que la política lingüística convencional no té èxit i que la comunicació no és real si no hi ha intercanvi—, quina dinàmica de les llengües s'hauria de desenvolupar en una Catalunya independent?

El primer que cal tenir clar és si optem per la diversitat lingüística, perquè, si no, no cal que ens hi posem. Al català li queden molt poques generacions. La mort de les llengües és un fenomen global i, per això, és inútil la planificació que afecta només llengües aïllades. O capgirem el procés conjuntament o no ens en sortirem. I la independència ens dona també la possibilitat de desenvolupar estratègies alternatives.

Si creiem que val la pena preservar la diversitat lingüística, aleshores no podem passar per alt un fet evident: la revitalització lingüística només té sentit en els territoris on s'han desenvolupat les llengües; ningú no espera salvar el cherokee a les Canàries o el bretó a Chiapas. Si algú espera que el català es recuperi, hem de suposar que espera que ho faci en els territoris on es parla la llengua —Catalunya en el cas que ens ocupa. Aquesta és, doncs, la nostra responsabilitat, això és el que podem aportar al món.

Una altra cosa que no podem oblidar és que la composició demolingüística del nostre país ha canviat molt en els darrers anys. Quan es fan plantejaments de bilingüisme o cooficialitat, fa la sensació que la percepció del país és la mateixa que se'n tenia fa 30 anys. En aquell moment potser es podia tractar de dues llengües en joc, però ara més d'un 10% de la població no té ni el català ni el castellà com a primera llengua, i les seves llengües també formen part del nostre país. Si els fonaments d'un país independent s'han de posar deixant de banda una part dels seus membres, em sembla que és un mal començament.

D'altra banda, no podem ignorar el fet que aquesta diversitat ens ha arribat en el moment que més la necessitàvem, un moment en què la dinàmica implacable del bilingüisme ja ens estava portant a una fase de recessió. Hi ha qui ha percebut aquest canvi demolingüístic com una nova amenaça, i pot ser-ho si ens obstinem a negar als nouvinguts el català com a llengua d'acollida, perquè si els que no tenen ni el català ni el castellà com a primera llengua són assimilats a la llengua dominant, el restabliment de l'equilibri lingüístic és gairebé impossible.

Per què, doncs, ens pot ser favorable aquest canvi? Encara que la sociolingüística convencional hagi concebut les societats homogènies com el paradís natural de les llengües, el fet és que aquestes societats són molt més vulnerables quan hi arriba una altra llengua. En canvi, quan ens fixem en societats que han preservat la llengua tot i haver tingut les mateixes pressions que altres llengües que han desaparegut, el que ens trobem són societats molt multilingües on les llengües no estan jerarquitzades i, per això, funcionen en tots els sentits de la comunicació.

A les llengües de la immigració cal afegir-hi encara dues llengües més que tenen un paper prou rellevant socialment: l'anglès i l'espanyol (o castellà. Hi ha qui encara s'embranca en qüestions terminològiques, però tots sabem de què parlem). Ambdues formen part d'aquest projecte de Catalunya trilingüe que sembla l'ideal a atènyer de manera indiscutible i indiscutida. La veritat és que no deixo de meravellar-me aquesta submissió a les lleis de l'imperi quan es tracta de l'anglès. El món acadèmic, artístic, empresarial, tothom en fi, hi inverteix tot el que pot sense cap mena de reciprocitat. Això sí que és l'èxit de la colonització, tothom disposat a fer el que calgui per obtenir el que ens imposen.

Seria bo preguntar-nos quanta creativitat estem perdent en l'empresa i quantes estratègies comunicatives estem desballestant. Els Erasmus han aconseguit que alumnes italians i catalans es comuniquin entre ells en anglès, després de segles de veïnatge lingüístic on ningú no havia trobat a faltar una llengua pont. Sovint s'apel·la a la funció del llatí a l'edat mitjana per justificar la necessitat d'una llengua franca, però caldria recordar que el renaixement va arribar justament amb la reivindicació dels vernacles. I amb això no estic

negant la utilitat de l'anglès, però ni és útil per a tothom ni es pot passar per alt que el seu ús ens està furtant molts recursos. Sempre dic als meus alumnes que és una llengua que s'ha de saber però no s'ha de fer servir, perquè una cosa és saber què diuen i una altra vendre fins i tot la veu.

Pel que fa a l'espanyol, no deixa de sorprendre la poca fe en les persones d'aquells que en volen l'oficialitat per por de perdre vots. Sembla raonable creure que, quan algú opta per la independència, la llengua és només una part de l'opció, i segurament no és la més important. Costa de creure que algú vulgui la independència en espanyol, i, si és així, potser val més que voti en contra. Que l'espanyol seguirà sent una llengua ben viva a la Catalunya independent només ho pot dubtar algú que visqui fora del món. Però que sigui una llengua familiar no vol dir que hagi de seguir sent la llengua per defecte, sobretot si volem que el català sobrevisqui. El compromís dels catalans que tenen el castellà com a primera llengua és imprescindible per a la supervivència del català i la restauració de l'equilibri ecolingüístic.

D'altra banda, no podem oblidar que entre un 5 i un 6% de catalans parlen varietats americanes de l'espanyol. Aquestes varietats han estat considerades com una mena d'anomalia a corregir, sobretot a l'escola. Si això és així és perquè encara estem sota el mandat de la RAE, però amb la independència res no justifica que propugnem un model de castellà que ben segur que no és d'aquí. Això ens dona la possibilitat també de desenvolupar una nova relació amb la llengua on totes les varietats siguin benvingudes i no reprimides.

És ben sorprenent que, davant d'un repte tan formidable com la independència, el debat sobre la llengua s'hagi limitat als arguments de sempre. Tenim l'oportunitat de promoure una convivència lingüística sense exclusions i amb un objectiu comú, com és revitalitzar la llengua del país. Aquesta empresa ens ofereix unes possibilitats de cohesió que la història segur que ens agrairia: en el moment que s'hi havia de ser, hi vam ser tots i vam recuperar la llengua.

I, en canvi, ens emboliquem amb oficialitats inútils perquè ignorem les persones i aprofitem l'avinentesa per perpetuar la colonització i enfortir l'imperialisme. Si ja sabem que les fórmules conegudes ens porten a l'extinció, per què no assajar-ne de noves més justes i, potser, més eficaces? Ben segur que la llengua s'ho mereix.

76. CASALS, Teresa (2013-02-04). "[Sobirania i llengua](#)". *Nació Digital*. També publicat al [blog de Reagrupament.cat](#).

Fa pocs dies el Parlament de Catalunya va declarar la sobirania democràtica del poble de Catalunya com a subjecte polític i jurídic. Amb aquesta declaració hem iniciat el tram final d'un camí que ens ha de portat a decidir si som o no un poble lliure en un futur ben pròxim.

Necessitem un estat propi perquè hi tenim dret i perquè la situació actual és absolutament insostenible. Espanya, curiosament, ens dóna cada dia nous motius per no defallir en aquest camí cap al nostre futur lliure. Cada dia tenim un nou motiu per fugir definitivament de la situació actual. Ofegats econòmicament, sense cap capacitat per decidir, amb el nostre govern menystingut, controlat... Un estat, que ens maltracta així, què vol aconseguir? Doblegar-nos? I si haguessin triat una estratègia equivocada? Aprofitem-la!

Pel que fa a les llengües, l'Estat espanyol no ha acceptat mai la realitat plurilingüe. Des de la seva visió uniformitzadora i colonial considera la diversitat maligna el bressol de quimeres independentistes. Per això, en un intent desesperat, ha emprès una creuada ferotge contra el català en tot l'àmbit lingüístic on és llengua pròpia i contra el galleg i l'eusquera en l'àmbit on són, també, llengües pròpies. L'objectiu de l'estat és ben clar: imposar el castellà damunt de les llengües dels territoris amb la il·lusió de dificultar la transmissió del patrimoni intel·lectual i espiritual de cada poble i impedir l'adhesió dels ciutadans autòctons i nousvinguts a una cultura diferent de la castellana.

Les llengües, a tot arreu i en tots els moments de la història, han estat un instrument poderosíssim de poder polític. La llengua espanyola ha volgut ser sempre un instrument d'uniformització i ara, amb un govern del PP, inspirat en la doctrina de la FAES, vol ser el vehicle per imposar la cultura que representa en tot el territori de l'estat, com ho va ser en totes les seves antigues colònies d'ultramar després d'haver-hi entrat a sang i fetge. En

alguns moments han intentat amagar els seus objectius o dissimular-los. Ara no. Ara actuen a cara descoberta, amb la cara visible del senyor Wert al capdavant.

Sobirania i llengua. L'única oportunitat que té la llengua catalana per esdevenir llengua nacional és que, l'exercici de la sobirania, ens porti a l'estat propi.

77. JUNYENT, Carme (2013-02-08). "[Les llengües en la Catalunya independent \(2\)](#)".
Som Anoià. No disponible.

El primer que cal tenir clar és si optem per la diversitat lingüística, perquè, si no, no cal que ens hi posem. Al català li queden molt poques generacions. La mort de les llengües és un fenomen global i, per això, és inútil la planificació que afecta només llengües aïllades. O capgirem el procés conjuntament o no ens en sortirem. I la independència ens dona també la possibilitat de desenvolupar estratègies alternatives. Si creiem que val la pena preservar la diversitat lingüística, aleshores no podem passar per alt un fet evident: la revitalització lingüística només té sentit en els territoris on s'han desenvolupat les llengües; ningú no espera salvar el cherokee a les Canàries o el bretó a Chiapas. Si algú espera que el català es recuperi, hem de suposar que espera que ho faci en els territoris on es parla la llengua —Catalunya en el cas que ens ocupa. Aquesta és, doncs, la nostra responsabilitat, això és el que podem aportar al món.

Una altra cosa que no podem oblidar és que la composició demolingüística del nostre país ha canviat molt en els darrers anys. Quan es fan plantejaments de bilingüisme o cooficialitat, fa la sensació que la percepció del país és la mateixa que se'n tenia fa 30 anys. En aquell moment potser es podia tractar de dues llengües en joc, però ara més d'un 10% de la població no té ni el català ni el castellà com a primera llengua, i les seves llengües també formen part del nostre país. Si els fonaments d'un país independent s'han de posar deixant de banda una part dels seus membres, em sembla que és un mal començament.

D'altra banda, no podem ignorar el fet que aquesta diversitat ens ha arribat en el moment que més la necessitàvem, un moment en què la dinàmica implacable del bilingüisme ja ens estava portant a una fase de recessió. Hi ha qui ha percebut aquest canvi demolingüístic com una nova amenaça, i pot ser-ho si ens obstinem a negar als nouvinguts el català com a llengua d'acollida, perquè si els que no tenen ni el català ni el castellà com a primera llengua són assimilats a la llengua dominant, el restabliment de l'equilibri lingüístic és gairebé impossible. Per què, doncs, ens pot ser favorable aquest canvi? Encara que la sociolingüística convencional hagi concebut les societats homogènies com el

paradís natural de les llengües, el fet és que aquestes societats són molt més vulnerables quan hi arriba una altra llengua.

En canvi, quan ens fixem en societats que han preservat la llengua tot i haver tingut les mateixes pressions que altres llengües que han desaparegut, el que ens trobem són societats molt multilingües on les llengües no estan jerarquitzades i, per això, funcionen en tots els sentits de la comunicació.

A les llengües de la immigració cal afegir-hi encara dues llengües més que tenen un paper prou rellevant socialment: l'anglès i l'espanyol (o castellà. Hi ha qui encara s'embranca en qüestions terminològiques, però tots sabem de què parlem).

Ambdues formen part d'aquest projecte de Catalunya trilingüe que sembla l'ideal a atènyer de manera indiscutible i indiscutida. La veritat és que no deixa de meravellar-me aquesta submissió a les lleis de l'imperi quan es tracta de l'anglès. El món acadèmic, artístic, empresarial, tothom en fi, hi inverteix tot el que pot sense cap mena de reciprocitat. Això sí que és l'èxit de la colonització, tothom disposat a fer el que calgui per obtenir el que ens imposen. Seria bo preguntar-nos quanta creativitat estem perdent en l'empresa i quantes estratègies comunicatives estem desballestant. Els Erasmus han aconseguit que alumnes italians i catalans es comuniquin entre ells en anglès, després de segles de veïnatge lingüístic on ningú no havia trobat a faltar una llengua pont.

Sovint s'apela a la funció del llatí a l'edat mitjana per justificar la necessitat d'una llengua franca, però caldria recordar que el renaixement va arribar justament amb la reivindicació dels vernacles. I amb això no estic negant la utilitat de l'anglès, però ni és útil per a tothom ni es pot passar per alt que el seu ús ens està furtant molts recursos. Sempre dic als meus alumnes que és una llengua que s'ha de saber però no s'ha de fer servir, perquè una cosa és saber què diuen i una altra vendre fins i tot la veu.

Pel que fa a l'espanyol, no deixa de sorprendre la poca fe en les persones d'aquells que en volen l'oficialitat per por de perdre vots. Sembla raonable creure que, quan algú opta per

la independència, la llengua és només una part de l'opció, i segurament no és la més important. Costa de creure que algú vulgui la independència en espanyol, i, si és així, potser val més que voti en contra. Que l'espanyol seguirà sent una llengua ben viva a la Catalunya independent només ho pot dubtar algú que visqui fora del món. Però que sigui una llengua familiar no vol dir que hagi de seguir sent la llengua per defecte, sobretot si volem que el català sobrevisqui. El compromís dels catalans que tenen el castellà com a primera llengua és imprescindible per a la supervivència del català i la restauració de l'equilibri ecolingüístic.

D'altra banda, no podem oblidar que entre un 5 i un 6% de catalans parlen varietats americanes de l'espanyol. Aquestes varietats han estat considerades com una mena d'anomalia a corregir, sobretot a l'escola. Si això és així és perquè encara estem sota el mandat de la RAE, però amb la independència res no justifica que propugnem un model de castellà que ben segur que no és d'aquí. Això ens dona la possibilitat també de desenvolupar una nova relació amb la llengua on totes les varietats siguin ben vingudes i no reprimides.

És ben sorprenent que, davant d'un repte tan formidable com la independència, el debat sobre la llengua s'hagi limitat als arguments de sempre. Tenim l'oportunitat de promoure una convivència lingüística sense exclusions i amb un objectiu comú, com és revitalitzar la llengua del país. Aquesta empresa ens ofereix unes possibilitats de cohesió que la història segur que ens agrairia: en el moment que s'hi havia de ser, hi vam ser tots i vam recuperar la llengua. I, en canvi, ens emboliquem amb oficialitats inútils perquè ignorem les persones i aprofitem l'avinentesa per perpetuar la colonització i enfortir l'imperialisme. Si ja sabem que les fórmules conegudes ens porten a l'extinció, per què no assajar-ne de noves més justes i, potser, més eficaces? Ben segur que la llengua s'ho mereix.

78. VOLTAS, Eduard (2013-03-15). "[Anem bé](#)". *Nació Digital*.

Pel fet de ser la primera llengua d'un nombre molt important de catalans, i pel seu paper en la història recent del país i la seva contribució a la cultura que es crea a Catalunya, el castellà haurà de tenir un estatus de reconeixement especial a l'Estat català (...) El castellà representa per al país una riquesa cultural i un potencial econòmic inqüestionable, particularment en les relacions culturals i econòmiques amb Espanya i amb Amèrica Llatina”.

Aquest és el text que el PP, el PSOE i el CNI mai no haurien volgut veure firmat per l'independentisme català. I aquest és precisament el text que les principals organitzacions cíviques del sobiranisme han escrit i firmat en el marc d'aquest fantàstic projecte que es diu [elclauer.cat](#). Hi són totes: Omnium, l'ANC, la Plataforma per la Llengua, l'AMI, el Cercle Català de Negocis i moltes altres entitats pota negra, si em permeteu l'expressió. El vaig llegir i vaig pensar: “ja hem guanyat”. Hem guanyat perquè ja som capaços d'imaginar i dibuixar un Estat català per a tots, ja hem guanyat perquè ens hem tret de sobre el ressentiment pels 300 anys d'opressió i hem après a mirar endavant, ja hem guanyat perquè hem estat capaços de trencar els nostre propis tabús. Ja hem guanyat perquè amb aquest discurs inclusiu desarticulem l'única estratègia de l'adversari que ens podia fer trontollar de debò: la divisió interna de la societat catalana.

Crec que el procés avança a bon ritme (només fa sis mesos de l'11S!) i amb el to i les actituds precises. N'és una altra mostra la votació al Parlament d'aquest dimecres que amplia el consens al voltant del dret a decidir i al mateix temps dibuixa una estratègia escrupolosa amb els procediments. Cal ser conscients que la majoria social i política per la independència és fràgil encara. La necessitem més àmplia, més sòlida, més legitimada. Encara hi ha massa gent que dubta, cal anar decantant aquesta gent cap al “sí”. I això es fa dibuixant un projecte d'estat atractiu i inclusiu (com fa [elclauer.cat](#)), però també fent encara més visible davant els indecisos el caràcter antidemocràtic de l'Estat espanyol. La votació del Parlament va en aquesta direcció: fem-ho a bon ritme –sí, #tenimpressa!–, però fem-ho bé i no ens saltem ni un pas, perquè cada cop de porta de l'Estat eixamplarà la majoria interna i ens legitimarà internacionalment.

Què voleu que us digui, jo crec que anem francament bé.

79. LÓPEZ, Héctor (2013-03-20). "[Misèries dels catalans](#)". *El Punt Avui*.

Espanya ha comès i comet agressions de tota índole a fi d'assegurar la continuïtat en la dominació. Si al segle XVIII el Principat fou annexionat mitjançant una conquesta militar i mantingut sota el jou borbònic a còpia de violència, repressió i genocidi cultural, al més civilitzat segle XXI la subjecció s'expressa en l'escanyament econòmic, la pressió contra la normalització lingüística i la manca de reconeixement jurídic de la nostra condició nacional. També, com hem vist aquests mesos, en l'espionatge, la infiltració i les maniobres arteres per desballestar qualsevol estratègia sobiranista. Però no haver consumat encara la ruptura ni el gest d'emancipació és, en última instància, només atribuïble a la nostra impotència.

La constatació és especialment feridora si la comparem amb d'altres comunitats nacionals que han assolit la condició d'estat tot superant dificultats molt més aclaparadores que les que ens afecten a nosaltres. El recent llibre de Martí Anglada *Quatre vies per a la independència. Estònia, Letònia, Eslovàquia i Eslovènia* (Pòrtic, 2013) ens ofereix alguns motius de reflexió en aquest aspecte. Quan de vegades associem amb resignació el caràcter mesell català, la nostra malaptesa en qüestions de poder, a les turbulències i als patiments del nostre passat proper (en essència a l'anomenada guerra civil i als quaranta anys de dictadura franquista) acostumem a ometre que qualsevol dels estats de l'Europa de l'est que van assolir la independència durant els primers noranta del segle XX havien sofert convulsions molt més profundes i molt més persistents en el temps que nosaltres. Podem posar els exemples d'Estònia i Letònia que Anglada ofereix en el seu llibre: ocupats per l'imperi del tsar des del segle XVIII, accedeixen a una breu independència després de la revolució de 1917 per ser esquarterats amb els pactes germanosoviètics de 1939. Stalin ocupa les dues repúbliques fins que Hitler decideix envair la Unió Soviètica el 1941, i a partir de 1942 tant Letònia com Estònia passen a ser botí de guerra alemany. Stalin tornarà a reconquerir el territori bàltic que caurà en un llarg hivern de tenalla comunista durant més de quaranta cinc anys, un període en el qual s'impulsarà la immigració russa fins arribar a una presència de russos ètnics durant la dècada anterior a la independència de més del 40 per cent de la població.

Quan es va dissoldre la Unió Soviètica el president Pujol esquivava les analogies entre el cas bàltic i el català tot afirmant que Catalunya potser era com una d'aquelles repúbliques

(en concret, citava Lituània) però que Espanya no era la Unió Soviètica. El president remarcava les diferències entre les “metròpolis” per destacar el suposat caràcter democràtic d'Espanya en contrast amb la dictadura totalitària soviètica, però podria haver ressaltat que els lituans, els letons i els estonians s'estaven separant d'una superpotència militar que havia tingut influència sobre la meitat del planeta d'ençà de la II Guerra Mundial i que, en canvi, Espanya és un país perifèric en l'ordre mundial, amb molt poc prestigi i, en l'actualitat, en caiguda lliure en tots els indicadors començant pels econòmics. Siguem conscients que, de moment, els catalans no som ni tan sols capaços de separar-nos d'un estat de tercera divisió del qual, per cert, han proclamat la seva independència una trentena d'estats en el curs de la història: d'Holanda a Cuba, i de l'Argentina a les Filipines passant per Portugal.

En el sentit contrari a com actuen els pobles que caminen decididament cap a la sobirania, els catalans només hem començat a brandar de manera majoritària l'estelada després d'haver exhaurit tots els intents de reformar Espanya. En comptes d'aprofitar la feblesa per forçar la ruptura, com van fer les repúbliques bàltiques, sempre s'ha optat per modernitzar Espanya, per democratitzar Espanya, per potenciar l'economia espanyola i, darrerament, amb la desastrosa operació de l'Estatut, per induir-la que reconegués el seu caràcter plurinacional. Que a la independència només hi arribem com a *ultima ratio*, gairebé amb recança, ja diu força del nostre tarannà i també de les febleses que assetgen el procés. De la mateixa manera com també és simptomàtic que la persona que suposadament ha de liderar la causa sigui incapaç de pronunciar la paraula “independència”, que estiguem obsessionats a obtenir el suport d'una hipermajoria social que no s'ha demanat mai a ningú per accedir a la condició d'estat, que caiguem en el parany d'alentir el procés per complir amb la legalitat espanyola i obtenir un vistiplau que mai no es concedirà, que, de fet, sempre estiguem posposant l'acció (abans per la por d'una resposta armada, ara per estendre la majoria, per convèncer els actors internacionals i, com no podia ser altrament, per intentar l'enèsim diàleg amb Espanya i, així, “carregar-nos de raons” davant les potències occidentals a les quals som del tot indiferents) i que, tan atrapats per l'imperatiu de la ruptura indolora, els quadres dirigents suposadament independentistes estiguin més amoïnats per tenir cura de la minoria d'identitat nacional espanyola que resti a casa nostra que per construir els factors de poder que ens permetin decidir en llibertat. Sobre això, que ara ERC es comprometí amb la defensa de l'oficialitat del castellà en una Catalunya independent o que des de CiU s'aprofiti l'ocasió per destacar la condició del castellà de “patrimoni” de Catalunya contrasta amb el reconeixement que ha tingut el rus de la gran

minoria ètnica russa a Estònia i Letònia o el serbocroat a Eslovènia; és clar que estem parlant d'estats membres de la Unió Europea i del Consell d'Europa i, de moment, Catalunya no passa d'una comunitat autònoma espanyola de règim comú.

80. ALZAMORA, Sebastià (2013-04-13). "[Nosaltres no som tontos](#)". *Ara*.

Ens hem passat la setmana comentant notícies referides a la llengua catalana. Males notícies, esclar. Els llibres de text de l'ensenyament públic de les Balears (que, segons el president de l'arxipèlag, s'editaran l'any que ve en les misterioses *llengos* illenques: sabíem que ses llengos eren un tipus de roba i també un pastís, tots dos ancestrals, però desconeixíem que fossin idiomes); la sentència del TSJC contra la immersió lingüística al sistema educatiu català, i l'expulsió de la tribuna, per ordre del president del Congrés, dels tres diputats d'ERC que van gosar fer ús de catalanesques paraules en seu parlamentària.

L'avorriment que causen aquesta mena de notícies és còsmic; la mala llet que les suscita, sideral. Existeix un nacionalisme espanyol obtús i agressiu que té un dels seus objectius fonamentals i una de les seves raons de ser en l'arraconament i l'extinció de la llengua catalana. Això no és cap novetat, però en altres moments de la nostra existència havíem tingut atacs d'optimisme que ens convidaven a pensar que, en una data tan futurista com l'any 2013, aquesta mena d'actituds ja haurien passat a la història. No tan sols no és així, sinó que revifen i recuen dia rere dia. En aquest aspecte, no s'aprecia cap progrés -si de cas, algun retrocés- respecte de la situació que es vivia l'any 1913 o l'any 1813. Passen els segles, però la misèria mental es manté sempiterna i impertèrrita.

Un dels ministres que més ha fet en l'actual executiu per alimentar aquest etern dia de la marmota, José Ignacio Wert, declarava ahir a Reuters que s'havia negat a ser entrevistat al programa *Salvados*, de Jordi Évole, per més que "alguns tontos" del seu entorn al ministeri li ho havien suggerit. Probablement, alguna de les preguntes que li hauria fet Évole hauria tingut a veure amb el tractament de les llengües espanyoles diferents del castellà (així en diu el Govern Balear de José Ramón Bauzá) en la seva nova llei d'Educació, i amb les seves pomposes paraules a propòsit de la seva croada per espanyolitzar els alumnes catalans. És interessant saber que Wert considera que alguns dels seus col·laboradors més propers són curtets de gambals i que s'estima més acollir-se a l'assessorament del seu fill, que li va desaconsellar vivament deixar-se entrevistar per Évole.

Tot això està molt bé i diu molt de la idea sobre el respecte a la pluralitat i la discrepància que practica l'actual govern d'Espanya. A Wert i a tots els que pensen (és un dir) com ell, els direm dues coses: que, per molts que ens avorreixin, no ens faran desistir de la

necessitat, cada dia més peremptòria, de superar aquest irracional estat de coses. I que, en una eventual Catalunya sobirana, mai s'han de repetir aquesta mena d'errors, i que per tant aquest nou país haurà de tenir el castellà com a llengua plenament cooficial. Alguns encara refusem caure en la barbàrie d'estar contra una llengua, la que sigui. Perquè, a diferència dels col·laboradors d'en Wert, nosaltres no som tontos.

81. ALZAMORA, Sebastià (2013-05-13). "[Constantino Romero i Muriel Casals](#)". *Ara*.

Són dues persones que en principi no tenen res a veure. Però ahir es va creuar la trista notícia de la mort de l'un i unes gojoses declaracions de l'altra al 3/24. A Constantino Romero no el vaig conèixer mai en persona (m'hauria agradat), tot i que evidentment la seva veu inoblidable, que va fer parlar en català i en castellà algunes de les icones del cinema mundial dels últims trenta anys, constitueix una de les fites de la cultura popular de dues o tres generacions, entre les quals la d'un servidor. A Muriel Casals sí que tinc el gust de conèixer-la, i admiro d'ella, particularment, la tenacitat, la lleialtat i la inesgotable capacitat de feina al servei d'unes idees que, és ociós dir-ho, són també les meves. I que es poden resumir així: l'assoliment del ple respecte que de fa molts anys se li deu a la llengua i la cultura catalanes, i a Catalunya com a realitat social i nacional. No crec que en això puguem estar més d'acord.

Tinc, però, un punt de discrepància amb Muriel Casals que alguna vegada hem tingut ocasió de comentar de viva veu, i al qual ahir ella va fer referència: el del marc legal que hauria de tenir el castellà en una Catalunya independent. Servidor pensa que el castellà hi hauria de ser cooficial; Muriel Casals (i, pel que sembla, molta altra gent dins el catalanisme) pensa que no. L'argument que va donar ahir la presidenta d'Òmnium per justificar la seva postura va ser aquest: "Dues llengües oficials en un mateix país és una mica estrany. Això no passa, al món".

Això no tan sols passa al món, sinó que passa en països ben propers a la nostra realitat i, de vegades, en circumstàncies fins i tot més complexes que la nostra. Voldria pensar que no ens hem passat dècades reclamant per al català un marc legal tan respectuós amb la diversitat lingüística com els que trobem a Suïssa, al Quebec, a Bèlgica o als països escandinaus (ahir ho recordava molt oportunament el lector Bruixet, de Badalona) perquè, quan arribi el dia que Catalunya pugui establir el seu propi marc jurídic sobre les llengües, hàgim de copiar el pitjor model que coneixem, que és el que estableix la Constitució espanyola i tota la funesta legislació que se'n deriva, fins a arribar a episodis grotescos com el del LAPAO. Voldria pensar que no ens hi posàvem amb afany de revenja. I voldria pensar que, si no la justícia poètica, almenys la mera noció de la intel·ligència sociopolítica ens hauria d'assistir. Torno a preguntar-ho: en un país en què més del cinquanta per cent de la població té el castellà com a llengua mare, què volem, que el partit espanyolista de torn

guanyi les primeres eleccions després de la proclamació de la independència? O que sigui la segona força?

I una altra pregunta: com li explicaríem a Constantino Romero, que era nascut a Albacete però que va fer més per al català, com a locutor, actor i doblador, que molts suposats patriotes que només saben plorar i remugar, que ell no tenia cabuda en una Catalunya lliure? Suposo que ens diria: *sayonara, baby* .

82. PARTAL, Vicent (2013-05-13). "[La meua proposta: cap llengua oficial](#)". Vilaweb.

Muriel Casals va tornar a posar ahir sobre la taula el debat sobre quina ha de ser la llengua oficial de la Catalunya independent, o les llengües. Com que el debat torna a ser intens, vull proposar que cap llengua no tinga la consideració d'oficial i que el sistema lingüístic del país es regesca com en alguns dels estats més avançats del món i no pas com s'ha regit tradicionalment a Espanya.

Provaré d'explicar-ho detalladament:

1) Cal una llengua oficial? No és obligatori. Els Estats Units, Mèxic, Austràlia o el nord d'Irlanda, per a posar-ne només uns pocs exemples, no tenen cap idioma oficial. No hi ha reconeixement jurídic explícit de cap llengua, però s'hi considera llengua nacional l'anglès, o l'espanyol en el cas de Mèxic. La categoria de llengua nacional implica que quan una institució tria el seu model lingüístic pot adoptar nivells d'oficialitat diversos entre unes quantes llengües, però que sempre la llengua nacional hi ha de ser equiparada a la que hi tinga la màxima oficialitat.

2) Per quina raó és millor que no hi haja cap llengua oficial i que en canvi cada institució pugui declarar-ne unes quantes? És molt més útil i eficaç, més acostat a les necessitats dels ciutadans i més racional. Segons la meua proposta, cap llengua no seria oficial a tot el territori i en tota circumstància. Simplement, cada institució (govern, parlament, municipi, hospital, club, associació...) decidiria lliurement quines són les seues llengües oficials, segons les necessitats reals dels usuaris. Per exemple, en una ciutat amb forta presència de parlants de l'espanyol o de l'amazic els hospitals locals podrien declarar aquestes llengües com a oficials en l'hospital, amb la intenció d'atendre millor els ciutadans. Sempre tenint en compte que tot allò que implicàs aquest reconeixement hauria de ser també aplicat a la llengua nacional, el català.

La flexibilitat que ofereix el fet de no tenir llengua oficial permet de fer polítiques lingüístiques molt adaptades a la realitat social i a les demandes sociolingüístiques. Seguint el mateix exemple, en una ciutat l'espanyol i l'amazic podrien tenir una presència molt important als hospitals però menor a les escoles, tenint en compte que les escoles són fonamentals per a mantenir el català com a llengua de cohesió i que han de reforçar el

paper de la llengua nacional. Un reconeixement basat en les institucions concretes i no en el conjunt de l'estat permet aquesta gestió molt al detall de la realitat lingüística del país, molt més que no el model antic de reconeixement de més d'una llengua com a oficials.

La cooficialitat d'una segona llengua té, a més, una conseqüència no necessàriament positiva que és la imposició a tot arreu i en tota circumstància. La pregunta és per què una llengua que només és parlada en algunes comarques i per alguns sectors de la població ha de passar a ser obligatòria a tot arreu? Així, per exemple, per quin motiu a Berga o a Olot l'espanyol ha de tenir una posició de privilegi, superior a llengües que fins i tot hi poden ser més parlades localment, i si resulta que hi té un ús social mínim?

3) Els drets dels parlants de l'espanyol poden ser protegits sense que siga una llengua oficial? Naturalment. La legislació europea és prou clara. I si l'estat català signa els acords internacionals que en parlen tindrà el deure de protegir totes les llengües presents al territori. La tradició catalana és, a més, enormement respectuosa amb el plurilingüisme i continuarà essent-ho.

4) I no es podria cercar una fórmula de protecció especial de l'espanyol, perquè malgrat tot no és igual que les altres llengües parlades des d'una època més recent a Catalunya, com és ara l'àrab i l'amazic? És clar que és possible. La pregunta és si eixa fórmula es basa en la interpretació que l'espanyol és una llengua natural de Catalunya o no. Si la resposta és que no, com jo pense, aleshores es poden cercar solucions interessants, però que no impliquen d'acceptar com a natural la imposició històrica de l'espanyol al nostre país. Quan ja siguem independents, no hauríem d'arrossegar les conseqüències d'haver estat derrotats fa tres-cents anys a Almansa.

Concretament, crec que la república catalana hauria d'oferir a Andorra, Espanya i Portugal l'adopció d'una convenció lingüística ibèrica, com hi ha la [Convenció Lingüística Nòrdica](#), signada el 1981 pels governs de Finlàndia, Suècia, Dinamarca, Noruega i Islàndia. D'acord amb aquesta convenció, qualsevol ciutadà d'aquests països té el dret de ser atès per les autoritats en la seua llengua en el territori dels cinc estats. La convenció ha fet activar un sistema de traductors i ajuts informàtics per fer possible aquesta pràctica.

Una fórmula com aquesta té uns quants avantatges. Especialment, que atén la realitat de les persones concretes siguen on siguen. Però, a més, que posa en igualtat exacta totes les

llengües: un espanyol tindria dret de ser atès en espanyol a Berga i un català de ser atès en català a Valladolid, en justa reciprocitat.

I no cal dir que en el nostre cas, a més, això reforçaria el català al País Valencià, les Illes i la Franja. L'ús de la nostra llengua hi seria reconegut no tan sols per les lleis pròpies sinó, a més, per un acord internacional.

PD: Estic convençut que un dels envits més importants del nou estat català és entendre que al món les coses no passen necessàriament com passen a Espanya i que no cal copiar en tot i per tot els comportaments de l'estat espanyol.

83. ALZAMORA, Sebastià (2013-05-14). "[Una altra nota sobre el castellà cooficial](#)". *Ara*.

Intentaré tancar, si més no de moment, el debat en aquesta columna sobre la cooficialitat del castellà en una Catalunya independent. Ni m'he fet socialista, com suggeria ahir algun lector amable, ni tinc cap intenció de tirar aigua al vi, ni molt menys d'entorpir això que en diem *el procés*, en una denominació tan solemne com vaporosa. Només tinc el propòsit de mirar la realitat d'aquest país.

La realitat d'aquest país és que, des dels anys quaranta fins als seixanta, va rebre una allau d'immigració espanyola que tothom coneix, especialment els que tenim cognoms castellans, que no som pocs. Molts d'aquests immigrants castellanoparlants van saber adaptar-se a la realitat sociolingüística de Catalunya, i això vol dir que o bé van aprendre el català (uns pocs) o bé van veure com els seus fills i/o els seus néts l'adoptaven com a llengua pròpia (aquests van ser molts més). Aquest fet es pot considerar un èxit de la societat catalana, acollidora i tolerant amb la diversitat, i a la vegada capaç de fer valdre les seves senyes d'identitat. Mirat per l'altra banda, també es pot considerar un èxit d'aquests immigrants espanyols, que es trobaven amb una realitat que els era estranya però que eren capaços de fer-se seva, per convenciment o perquè els convenia fer-ho. Va ser el cas de Constantino Romero, i d'aquí que ahir el citéssim com a exemple.

Hi ha hagut, també, gent menys donada al poliglòtisme, o que directament ha rebutjat aprendre l'idioma del seu país d'acollida, refugiada en la idea que, com que Catalunya és Espanya, no els calia aprendre cap altre idioma. D'això se'n diu ofuscació, que és la mateixa que encara avui exhibeix el nacionalisme polític espanyol, que se suposa que no existeix però que comporta una virulència i un radicalisme que, per descomptat, no fan més que eternitzar l'enfrontament. Si es vol buscar un nacionalisme rabiosament identitari en el món occidental, l'espanyol té tots els números d'emportar-se la palma.

Però això no significa que el nacionalisme català hagi d'adoptar el mateix patró. Un castellanoparlant no és un nacionalista espanyol: pot ser-ho, però també hi ha nacionalistes espanyols que s'expressen en un català impecable. En canvi, a la mani del passat 11-S eren milers les veus que clamaven per la independència de Catalunya, i que ho feien en castellà. Són milers els castellanoparlants que votarien de bon grat en un referèndum a favor d'una Catalunya independent, i molts més els que ho faran si no se'ls

relega a ciutadans de segona categoria. Són també moltes, per cert, les mostres de talent català que s'han produït en castellà, i són molts els milions d'euros del PIB de Catalunya que tenen a veure amb el fet que a Catalunya també es parla, s'escriu i es treballa en castellà.

I, cosa que és pitjor, una Catalunya monolingüe només podria ser-ho a imatge i semblança dels estats nació com l'espanyol i el francès, que sempre han menyspreat el respecte a la diversitat que nosaltres reclamàvem. No entenc la jugada.

84. LLADONET, Joan (2013-05-14). "[Si el Principat decideix constituir-se en estat, l'espanyol no pot ser cooficial](#)". *Indirecte.cat*.

És la meva opinió, l'opinió d'una persona que ha fet tot el que ha pogut en el seu redol per ajudar a normalitzar la llengua catalana, és el pensament d'una persona que ha estudiat i coneix els perills de la doble oficialitat de llengües, és el sentiment d'algú que està content de conèixer i saber usar la llengua espanyola. Aquesta persona, l'autor d'aquest escrit, vol fer una senzilla aportació a aquest assumpte que hauria de poder ser realitat, i això voldria dir que en el Principat han superat tots els obstacles, que no seran pocs, que els posaran els espanyols que comanden i els que dirigeixen aquells que actuen com a teresetes, però tenen el poder.

Explicaré per què escric espanyol. La meva intenció és donar aquest nom a la llengua d'Espanya sempre, encara que l'educació rebuda i la majoria de mitjans de comunicació actual m'ho impedeixen o fan que massa vegades em deixi dur per la paraula castellà. Encara que la Constitució digui que la llengua espanyola és el castellà, com que no tracten la resta de llengües com a espanyoles, quan no les deixen viure en cap àmbit, ni tan sols en el propi, pens que és perquè pensen que les altres llengües no són espanyoles, ja que les persegueixen; per tant, l'única llengua que tracten com a espanyola és l'espanyol, nom que es troba a nombrosos llibres de gramàtica, sintaxi, morfologia, ortografia, etc. Si visitau la pàgina web de la Reial Acadèmia Espanyola, veureu com parla d'una Asociación de Academias de la Lengua Española, és el nom que se sol posar als diccionaris bilingües espanyol amb una altra llengua estrangera. És el nom que trobareu a Internet per moltíssimes bandes, fins i tot a molts correctors i traductors i al mateix Word. En una paraula, els espanyols consideren que aquesta és l'única llengua que tenen, doncs, espanyol, ja que la nostra no ho és. La llengua catalana s'ha independitzat abans que els seus parlants.

En el meu subconscient i també en el conscient, pens que dues llengües cooficials és com si estiguessin abraçades, però una és la dominant i l'altra, la subordinada i es converteix en l'abraçada de l'ós, l'espanyol acabaria per ofegar el català. És el cas del gaèlic i l'anglès, ambdós oficials a Irlanda, i el segon està acabant de devorar el primer. El català no pot

donar el caràcter de llengua igual a una llengua oficial en una vintena de països, que no necessita per res la seva oficialitat al territori català per a sobreviure. Fins i tot, si s'aconseguia la confederació dels estats portuguès, espanyol i català, cadascun dels territoris hauria de tenir una sola llengua oficial i només a la capital de la confederació els funcionaris haurien de conèixer les tres llengües corresponents, cas de Bèlgica. Ni tan sols el Quebec, a Canadà, reconeix altre idioma oficial que el francès.

Llavors, què passaria amb un tant per cent tan elevat de la població que té com a llengua materna l'espanyol? Hauria de tenir un tracte preferent. Es podria mantenir l'etiquetatge en espanyol i moltes pel·lícules en aquesta llengua. Els serveis privats continuarien utilitzant l'espanyol amb els seus parlants, com ho fan amb qualsevol persona que parla una altra llengua. Si li poden parlar en la seva llengua, ho fan. Els serveis públics podrien tenir l'espanyol com a llengua preferent entre la resta de llengües i que fos un mèrit important el seu coneixement. Si en aquests moments el 100% de la població domina l'espanyol, això continuaria durant moltes generacions. A l'escola, l'espanyol podria ésser la llengua no oficial més estudiada i preferent. En una paraula, s'hauria d'estudiar una fórmula, perquè les persones castellanoparlants se sentissin a gust a la Catalunya independent, però s'hauria d'aconseguir que tothom conegués l'única llengua oficial, la catalana. També s'hauria de trobar un estatus elevat al coneixement de l'anglès. Però, primer de tot el que s'ha de fer és aconseguir la independència.

85. PLA, Albert (2013-05-16). "[Plenament cooficial?](#)". *Ara*.

Sebastià Alzamora ha dedicat últimament tres columnes a defensar que una Catalunya sobirana hauria de "[tenir el castellà com a llengua plenament cooficial](#)". No comparteixo aquest veredicte però el que m'alarma i inquieta és la inconsistència d'alguns dels seus arguments, que gairebé semblen sobreposats a una conclusió prèvia.

D'entrada m'ha sobtat el "plenament". Entenc molt bé que Mas o Junqueras defensin que sigui "també oficial". És la mínima ambigüitat que podem esperar de polítics que aspiren a àmplies majories. El "plenament", en canvi, hi posa una rotunditat imprudent i antipàtica. ¿Són plenament cooficials dues llengües si l'ensenyament obligatori es vehicula només (o gairebé només) en una? ¿Defensa Alzamora, acostant-se a Wert, que castellà i català es reparteixin, com bons germans, les assignatures?

El "plenament" em deprimeix perquè evidencia que no hem après res o, pitjor encara, que volem ignorar tossudament una veritat sociolingüística que Aracil va demostrar ja fa molts anys: que no hi ha possible simetria en un bilingüisme social, que cap societat viu en dues llengües al 50%. I que en el cas que aquest absurd es pretengui dur a terme entre una llengua petita i una gran llengua mundial, la asimetria resultant acaba sent letal per a la primera.

I encara em deprimeix més que per desautoritzar Muriel Casals quan diu que això de "dues llengües oficials en un país és una mica estrany", posi els exemples del Quebec, Suïssa o Bèlgica. ¿No veu la diferència entre *bilingüisme social* i *bilingüisme territorial*? ¿No s'adona que aquests països, on cada llengua és totalment prioritària en un territori, són la millor prova de com és d'impracticable un bilingüisme simètric per al 100% dels catalans?

Però el que ja frega el surrealisme és que assegurí que no fer el castellà plenament cooficial ens tanca en un monolingüisme empobridor i contrari a la diversitat lingüística, com el dels estats nació Espanya i França.

¿Creu, de bona fe, que la cultura de respecte a la diversitat exigeix que fem el castellà plenament cooficial? Fixem-nos en el que passa en alguns dels països escandinaus que ell també posa de model. Dinamarca té tres llengües oficials: el danès, el groenlandès i el feroès. Noruega, dues: el noruec i el lapó. Ara bé, no estan en absolut al mateix nivell. La

primera és nacional i les altres regionals. I a cap escandinau, ni en ple deliri, li passa pel cap posar en règim de plena cooficialitat la seva llengua nacional amb una de molt més forta, com ara l'anglès. Sap molt bé que això, a la llarga, tindria uns efectes devastadors.

Alzamora, d'altra banda, sembla ignorar que Catalunya ja té, i seguirà tenint -i és aquí on demostra un respecte a la diversitat que mai tindrà França- una llengua oficial regional: l'occità que es parla a la Vall d'Aran.

I és que si alguna cosa ens aïlla de la diversitat cultural i ens empobreix, si alguna cosa explica els anèmics nivells d'anglès dels nostres joves, és el fet que visquem encapsulats dins una llengua que sí que ha estat impregnada de cultura imperial i uniformitzadora. ¿Algú es creu que som més poliglots i oberts mentalment gràcies al nostre bilingüisme que un holandès o un suec?

No ignoro, però, que l'argument que de debò neguiteja Alzamora és un altre, i aquest és més sòlid: "Són milers els castellanoparlants que votarien de bon grat en un referèndum a favor d'una Catalunya independent, i molts més els que ho faran si no se'ls relega a ciutadans de segona categoria", ens diu en la columna de dimarts.

Per fi som davant l'argument fort: l'estratègic. Ara es tracta de guanyar el referèndum, com sigui, encara que alguns principis hagin d'hibernar.

Analitzada a fons, però, la frase peca d'apocalíptica. Si alguna cosa no passarà en una Catalunya independent és que el castellà caigui de cop en la irrellevància, o sigui perseguit. És ridícul imaginar-ho quan la majoria de catalans tenim pares o fills amb arrels castellanoparlants. Passarà més aviat el contrari: quan el castellà no se'ns imposi ni ens amenaci serà molt més valorat com una riquesa a preservar.

I que no la preservem amb la generositat suïcida que ara mateix ja fa del gallec d'alguns polítics un castellà vagament galaic, no vol dir que en aquest país ningú que només parli castellà hagi de tenir mai cap problema per ser ben comprès i atès.

Qualsevol canvi d'estatus, en la direcció que fos, seria sempre gradual. I, si després d'anys d'escola catalana i plena oficialitat, algú que vulgui ser català no pot aconseguir viure còmodament en la nostra llengua venint d'una de tan propera, potser que s'ho faci mirar.

86. ALZAMORA, Sebastià (2013-05-17). "[En Wert i jo](#)". *Ara*.

No es fiqui mai amb lingüistes. Ahir que és fresc, el sempre admirat Albert Pla Nualart em dedicava, a la pàgina del costat, un amable article-castanya en què explicava que els meus arguments a favor de la cooficialitat del català en una hipotètica Catalunya independent eren inconsistents, ingenus, surrealistes i propers als postulats del ministre Wert. Déu n'hi do. Es va descuidar de mencionar que tinc els dits del mig dels peus més curts del que toca, però ja s'entén que ni tan sols la contrastada intel·ligència del company Albert Pla pot endevinar segons quines coses.

Des de la meva ingenuïtat i la meva inconsistència, que són proverbials, em vaig divertir d'allò més amb la lectura de l'article del nostre lingüista de capçalera, i encara més amb alguns dels comentaris que va suscitar per part dels lectors sempre benemèrits. No vaig poder evitar posar-li un Skype al ministre Wert per celebrar-ho plegats amb grans riallades, i amb una copa de whisky Lagavulin Gran Reserva amb gel d'importació islandesa. A mi, el que més m'agrada és agredir la llengua catalana amb l'objectiu de fer el joc als nacionalistes espanyols més ferotges. Com sap tothom que em coneix, he dedicat els últims vint anys de la meva vida exactament a això.

Mentrestant, el lector JordiEst, de Terrassa, a qui se li ha d'agrair que no sopés figues de moro durant l'última setmana, va resumir força bé el que volia dir un servidor: català com a llengua vehicular a l'ensenyament, des de l'escoleta fins a la universitat; català com a llengua preferent en l'administració i en els mitjans públics, i castellà com a llengua cooficial en cadascun d'aquests àmbits, i sempre perfectament homologable, des del punt de vista dels drets ciutadans, a la llengua preferent. Això és tot. No es tracta de cap acomplexament, ni de fer el joc als nacionalistes espanyols, ni d'anar amb cap lliri a la mà. A mi, el que sembla acomplexat, i propi de qui va amb el lliri a la mà, i de qui fa el joc dels nacionalistes espanyols, i fins i tot de qui es vol apuntar mèrits a compte dels instints més baixos, és fantasiejar amb una Catalunya en què el castellà sigui una llengua residual. Això fa moltes dècades que és impossible, i ho serà per sempre més.

Hi ha encara un defecte en tota aquesta polèmica, i és que tots parlem com si Catalunya hagués de ser un país independent en els propers temps. No està escrit enlloc que hagi de ser així, ni tan sols que Catalunya hagi de ser mai un subjecte de sobirania prou potent per

legislar completament les seves pròpies polítiques lingüístiques. Falta encara molt camí, que ja veurem fins on ens porta. Mentrestant, insultar els escriptors que, bé o malament, fem el que podem per donar vida al català, o atribuir-nos intencionalitats que ni de lluny ens han passat pel cap, em sembla un mal camí. Un moment, que truco al ministre Wert (ens admirem molt l'un a l'altre) i quedo amb ell per fer el vermut. La meva inconsistència permetrà que ell em dicti la meva pròxima columna.

87. PLA, Albert (2013-05-19). "[Som tan diferents?](#)". *Ara*.

"Wert vol imposar i no comprendre"

Irene Rigau

Ara que Espanya fa un intent desesperat d'arribar, fent entrar el clau per la cabota, on gairebé ja eren fa un segle altres estats d'encuny jacobí -a ser una única nació amb una sola llengua-, val la pena que ens preguntem si nosaltres som tan diferents.

Solem argüir que ser petits ens fa inofensius i perjurem que mai hem imposat la llengua a ningú: que ens limitem a voler que ens deixin ser com som. Això sí: tenint clar que ens dissoldrem si no refem, en democràcia, part del que es va desfer en dictadura.

Però ens rosega un dubte sembrat pels *ciutadans universals*: si aspirem a ser estat amb una llengua nacional, ¿no som, al capdavall, un esqueix del nacionalisme excloent que ens vol anorrear?

No falten els que diuen que l'estat nació està passat de moda, que ara es porta ser multiculturals, com l'idíl·lica Sefarad que invocava el veí de baix d'aquesta plana.

Si algú sap per on s'hi va, que m'ho expliqui. Som, ens agradi o no, al segle XXI, ficats en una globalització que no para de destruir tota diversitat que no es fa forta.

No ens volen estatals els que ens voldrien a la seva nació. I no volen més estats els grans nuclis de poder, perquè saben que com més petits i cohesionats -vegeu Islàndia- més bastons posen a les seves rodes.

Jo vull un petit estat perquè crec que són la millor matriu per engendrar democràcia real. I vull una llengua nacional perquè hi creï cohesió.

Si el volem per a això -i no per perpetuar cap essència- crec que no hi ha perill que acabem com en Wert: imposant sense entendre res.

88. MIRÓ, David (2013-05-20). "[Entre Pla i Alzamora](#)". *Ara*.

D'entrada deixeu-me dir que és un luxe per a aquest diari tenir dos monstres com l'Albert Pla i el Sebastià Alzamora, i més quan decideixen posar la seva intel·ligència i enginy al servei d'un combat dialèctic com el que protagonitzen al voltant de l'espinesca qüestió de l'oficialitat del castellà en una eventual Catalunya independent. Tots dos aporten arguments de pes, cosa que demostra que és un tema que requereix el maneig de múltiples variables: de les purament tècniques (quina fórmula garanteix millor la normalització del català) a les més tàctiques (quina ens reforça de cara al referèndum?) o estratègiques (quines opcions convenen més a la nostra futura política internacional?). El que és evident és que una Catalunya independent hauria de suposar un canvi qualitatiu important a favor del català i això aniria indefectiblement lligat al retrocés del castellà en molts dels àmbits que ara ocupa en virtut de la seua condició de llengua forta de l'Estat. Per tant, estic d'acord amb Pla que les coses haurien de canviar, i molt. Ara bé, ¿és possible un model alternatiu a l'unitarista que ens ve culturalment imposat per França i Espanya? Jo crec que sí. El meu punt d'acord amb Alzamora és que jo crec que els catalans no poden aplicar mimèticament el mateix esquema lingüístic de l'espanyol: un únic estàndard irradiat des d'una capital forta i amb un estat que garanteix ciutadans monolingües. El català, afortunadament, està condemnat a ser una altra cosa, a ser policèntric (València també irradia el seu propi estàndard, no ho oblideu), a ser més flexible i tolerant amb la pròpia varietat i a conviure amb altres llengües. Per això el model català haurà de ser, per força, únic i genuí.

89. SALA, Xavier (2013-05-20). "[Especulació sobre les llengües](#)". *El Punt Avui*.

A veiam si tindran raó els que parlen de pensament únic a Catalunya, de dictadura de les tesis sobiranistes oficials. Tants anys dient-ho i jo que no me'ls creia, perquè sempre he donat més crèdit a la realitat que a les prèdiques de la premsa madrilenya. Doncs mira, ara resulta que potser tenien alguna raó. Es veu que no es pot discrepar dels que s'arroguen la possessió de la veritat, l'essència del patriotisme i es presenten com a guies espirituals del poble en el seu camí cap al futur. En Sebastià Alzamora va tenir la gosadia de proposar públicament que la futura i desitjada Catalunya nou estat d'Europa mantingués com a segona llengua oficial el castellà. Ja hi vam ser. L'Albert Pla, indignat, responia considerant que els arguments a favor de la cooficialitat en una hipotètica Catalunya independent eren inconsistents, ingenus, surrealistes i propers als postulats del ministre Wert. Com diu Alzamora, déu n'hi do!! Es veu que ser lingüista porta aquestes coses.

Doncs, ves per on, després de pensar que el que puguem dir ara des de les pàgines dels diaris, en Pla, l'Alzamora o jo mateix, és pura i dura especulació, que no ha de tenir ni tindrà cap mena d'influència en la concreció de la realitat quan el problema tingui l'oportunitat de plantejar-se –si la té, aquesta oportunitat–, em sembla de justícia fer costat al bilingüisme defensat per una de les parts. Posats a especular, fem-ho bé. Siguem raonables. Acceptem que, com s'ha dit tantes vegades, la nostra pàtria és la llengua. Respectem i no traïm aquells que han viscut per salvar-nos els mots, per recordar-nos el nom de cada cosa, treballem per accedir al ple domini de la terra, la nostra terra, amb totes les nostres forces. Però deixem ben oberts els ponts del diàleg, permetent que també a casa nostra convinguin molts noms a un sol amor.

Una hipotètica Catalunya independent ha de comptar amb tota la seva riquesa, la dels vells catalans i la dels nous catalans, sigui quina sigui la llengua en què se senten més còmodes. O prendrem el mal exemple de l'Estat espanyol uniformador que blasmem, que patim, que ens margina i menysté?

Si cal establir la llengua oficial d'un estat català –cosa que caldrà veure i que decidiran o decidirem els catalans, tots, quan sigui l'hora– no seria raonable oblidar la realitat lingüística del país, convertir la llengua pròpia en imposició per a la meitat dels ciutadans. Ben al contrari, la viabilitat de Catalunya s'ha de fonamentar en la llibertat de tots, perquè

tots s'hi sentin com a casa. Des d'aquest punt de vista diria que les dues llengües haurien de tenir una garantia legal de respecte absolut, almenys per una generació. I no crec que calgui ni especular més enllà. Que els néts decideixin.

90. SOLER, Toni (2013-05-26). "[Què diu el teu DNI?](#)". *Ara*.

L'IDIOMA. L'excessiva ideologització del debat ciutadà ens impedeix, tot sovint, fer anàlisis realistes del que passa, jutjar la realitat no de forma empírica, sinó en funció d'unes premisses immutables. D'això se'n diu confondre els desigs amb la realitat; i en política té conseqüències nefastes. M'agradaria mostrar-ne dos exemples ben contradictoris. El primer és el recent debat sobre el futur estatus del castellà a Catalunya -en una hipotètica Catalunya independent, per ser exactes-. Els partidaris de l'oficialitat única del català solen utilitzar arguments que no tenen gaire a veure amb la realitat. El que passa al carrer ho sabem perfectament, però ens entestem a negar-ho. Preferim posar com a exemple els països nòrdics, on tothom sap anglès sense necessitat que aquest idioma sigui oficial. O remarquem que a Catalunya s'hi parlen 300 llengües, com si el pes específic del castellà fos igual que el del xinès, el romanès o l'italià. Però la realitat, tossuda, diu que som un país on el castellà és la llengua materna de la majoria dels ciutadans de Catalunya. I edificar un model lingüístic sense tenir en compte aquesta dada objectiva és una irresponsabilitat. No rebutjo cap opció, i per descomptat estic a favor de privilegiar la llengua pròpia, pel que té de pròpia i pel seu historial de persecució. Però si no som realistes en descriure el nostre paisatge humà, estem condemnats al fracàs.

EL DNI. A l'altra banda del terreny de joc es comet el mateix error de fabulació. Fa pocs dies, al Parlament, el diputat Mena, d'ICV-EUiA, va defensar la immersió lingüística posant-se ell mateix com a exemple. "La immersió -va dir- ha permès que un fill d'immigrants andalusos, com jo mateix, aprengui català". Aquesta afirmació va fer que Jordi Cañas, de Ciutadans, saltés del seu escó, ofès i enfurismat: "El meu pare és andalus i no és cap immigrant", va dir, com si la condició d'immigrant fos pròpia de ciutadans de segona categoria. "Els andalusos que viuen a Catalunya són al seu país (Espanya, s'entén) i, per tant, no són immigrants", insisteixen els seguidors de Cañas. Heus aquí una altre exemple de rebuig de la realitat. Partint de la premissa que Catalunya no és un país, ni té cultura o personalitat diferenciades, i que l'única realitat és *lo que pone tu DNI*, s'està negant un fet demogràfic irrefutable, que va ser decisiu per a la configuració de la Catalunya actual. S'està menystenint l'esforç d'integració de centenars de milers de catalans procedents del sud espanyol. S'està llençant a la brossa l'obra i el missatge de Paco Candel, l'andalús que va omplir de dignitat el terme *immigrant*, i que ens va ensenyar el camí per fer de Catalunya un únic poble. I, a més, s'està faltant al respecte a milers de

conciutadans que, pel fet d'haver nascut fora d'Espanya, semblen condemnats a un tracte inferior.

L'OPORTUNITAT. En el procés actual, qui entengui i accepti la realitat catalana té totes les de guanyar. Davant la dictadura del DNI, podem construir una societat i un estat que, en lloc de mimetitzar els errors dels estats nació tradicionals, esdevingui la principal garantia dels drets i de les identitats dels seus ciutadans. Però no ho farem si ens entestem a substituir la Catalunya real per una Catalunya somniada o enyorada.

91. LÓPEZ, Jaume (2013-05-29). "[El debat de la llengua en tres dimensions](#)". *Ara*.

Com en la majoria de debats polítics -si no tots-, en el debat sobre l'estatus de la llengua castellana en una futur estat català apareixen tres tipus d'arguments o dimensions que cal necessàriament distingir per tal de no embolicar-se més del compte: la dimensió dels principis, la dimensió dels resultats, i la dimensió pragmàtica o política. Des de cadascuna d'aquestes dimensions es pot argumentar i contraargumentar, però barrejar arguments de dos nivells diferents ens aboca a la confusió. Certament, la decisió només serà una i, per tant, en ella s'acabarà prioritzant un tipus d'arguments, que és tan com dir que un pla o dimensió s'acabarà imposant sobre els altres.

La dimensió dels principis. Des d'aquest pla d'argumentació no es tenen en compte les conseqüències, només es busca la coherència dels arguments, des d'uns principis generals que hom considera desitjables, com per exemple els liberals. En aquest marc, es defensa la cooficialitat amb l'argument que els drets individuals dels castellanoparlants i dels catalanoparlants han de ser igualment respectats, o que els castellanoparlants formarien una minoria cultural prou àmplia per veure reconeguts uns drets lingüístics que haurien d'implicar l'oficialitat del castellà.

En sentit contrari, però sense sortir d'aquesta dimensió, s'argumenta que no es pot fer una llengua oficial sense que disposi d'un territori concret (com sí que passa amb el cas de l'aranès). L'oficialitat implica territorialitat i no presència demogràfica. Aquestes discussions acostumen a ocupar filòsofs polítics i juristes, gent acostumada a aplicar la lògica dels principis.

La dimensió dels resultats. Hi ha una altra dimensió d'argumentació que busca mostrar quina seria la conseqüència previsible de cadascuna de les decisions. Des d'aquest pla s'argumenta que una cooficialitat institucionalitzaria un fals bilingüisme que empitjoraria la situació del català, la llengua feble. Del mateix tipus -fixant-se en les conseqüències-, és l'argument que fer cooficial el castellà, tot i que no fos al mateix nivell que el català, seria la base sobre la qual alguns grups polítics es recolzarien per demanar finalment un tracte paritari, al 50%, que fins i tot podria posar en dubte l'actual immersió lingüística escolar.

D'altres, centrant-se en les hipotètiques conseqüències, destaquen, en canvi, que l'estatus del castellà si no se li reconeix l'oficialitat serà un dels cavalls de batalla política més importants del futur estat independent, amb un potencial cohesionador d'una part de la societat catalana important, en contra de les bases mateixes del nou estat. No reconèixer la cooficialitat debilitaria la seva legitimació social. Reconèixer-lo, en canvi, és desactivar aquest problema potencial. Sociolingüistes i estratègs protagonitzen aquest tipus de reflexions.

Dimensió pragmàtica. Hi ha una tercera dimensió, podríem dir-ne pragmàtica. Són els arguments que se centren en el reconeixement de la realitat que tenim i com aconseguir que el màxim de gent es posi d'acord. Per avançar cal sumar. I aquestes veus recorden que hi ha un 50% de catalans que tenen com a llengua pròpia -és a dir, la seva llengua habitual- el castellà. Si el castellà no és oficial, perilla el seu suport al procés cap a l'estat propi. Part de l'oposició tradicional a l'independentisme d'aquests sectors ha sorgit del fet que per a molts s'associa la independència de Catalunya amb pèrdua dels seus drets lingüístics. Pujar-los al carro és garantir-los que no. Aquesta és la dimensió en què operen la immensa majoria dels polítics, acostumats a la negociació i al pacte, no a jutjar les bondats de l'argument. De fet, és la base de la democràcia, quan considerem que totes les posicions són en darrer terme comparables i guanya la que tingui més suports.

Deixant de banda la discussió argumental, però, tinc la sensació que per a la immensa majoria de la societat catalana es tracta d'aconseguir el que no ens ha estat possible en aquest estat espanyol. Simplement. I que això és, precisament, el que ha impulsat el creixement exponencial de l'independentisme: la impossibilitat d'encaix, molt més que la possibilitat d'un nou món rupturista.

És a dir, aconseguir que totes les etiquetes dels productes que es venen a Catalunya com a mínim estiguin en català, que la immersió lingüística a les escoles no sigui qüestionada, que qualsevol ciutadà es pugui dirigir en català a un jutge i l'entengui. Però també que si un català s'adreça a una administració pública en castellà se l'entengui, que cap servidor públic pugui al·legar manca de coneixement del castellà per no fer-ho (com ara passa amb alguns servidors públics a l'inrevés). O que qualsevol català pugui expressar-se en castellà al Parlament, i que tothom l'entengui. Una imatge en tres dimensions del que volem pot ser molt més útil que mil debats argumentals, on és fàcil fer-nos la traveta a nosaltres mateixos.

92. DE YZAGUIRRE, Lluís (2013-05-31). "[El realisme del senyor Toni Soler](#)". *Vilaweb*.

El senyor Toni Soler, que només sol fer papers galdosos quan ho exigeix el guió de 'Polònia', ens va sorprendre diumenge a l'Ara amb una càrrega frontal contra els qui formulem que de cap manera la república catalana no pot perpetuar la trampa de la cooficialitat lingüística. S'ha permès, amb condescendència de pontífex, de titllar-nos d'irresponsables i presentar-nos com a poc democràtics.

Abans de prevenir la gent de bona fe que poguessin donar-li crèdit, he de recordar que m'he definit clarament en favor de donar al castellà la màxima rellevància (03.11.2012, [Les llengües de la República catalana](#)) i en contra de l'aberració de la cooficialitat (21.11.2012, [República indígena, bolxevic o ELA](#)).

La diatriba del senyor Toni Soler consisteix primer a desqualificar l'oficialitat única del català; després, amb l'exemple dels països nòrdics, a desautoritzar l'opció de donar al castellà un paper preferent sense fer-lo oficial i, finalment, a acabar barrejant-hi les majories. I no té el valor de dir la paraula maleïda: és a dir, que està a favor d'aquest esguerro universalment únic de la cooficialitat, que, preferint-se al terme més simple i flexible d'oficialitat, obre la porta al sabotatge permanent contra l'enfortiment del català.

El senyor Toni Soler es permet la lleugeresa de titllar d'arguments que no tenen res a veure amb la realitat justament els que són fruit d'analitzar i entendre com hem arribat a la realitat actual de decadència del català i on ens durà continuar el mateix declivi. Potser vol dir que no és realista esperar la supervivència del català, però que tant li fa...

Però encara és més greu l'error de pensar que tots els castellanoparlants volen una cooficialitat entesa com la primacia que ha tingut el castellà durant el règim neofranquista actual, de pensar que no hi ha cap castellanoparlant que vulgui afavorir la centralitat del català, de pensar que tots els castellanoparlants volen tenir més drets lingüístics que els altres immigrants. Ignora que hi ha castellanoparlants que són conscients que han estat instrumentalitzats com a armes de genocidi lingüístic i no hi estan d'acord; i molts més que simplement volen que els seus fills visquin en un país normal, on la llengua pròpia no sigui arraconada cooficialment.

I no desafina menys quan hi barreja les majories, com si el respecte dels drets humans i la reparació dels danys causats a les minories s'hi haguessin de supeditar, en una democràcia.

Els alemanys han pagat durant dècades reparacions pel genocidi del poble jueu; si aquesta decisió s'hagués deixat en mans de la majoria dels afectats, certament no s'hauria aprovat. Si els castellanoparlants són majoria (que, hi insisteixo, no vol dir que la majoria estigui a favor de l'Endlösung lingüística) és perquè els han estat negats, en molts casos, els instruments necessaris per a integrar-se al poble que els ha acollits. També perquè molts matrimonis mixtos es varen veure en el dilema de triar el castellà per a llurs fills o ser titllats d'irresponsables. No es pot admetre que l'argument per a afavorir una llengua sigui que gràcies a les polítiques genocides hagi aconseguit l'hegemonia social.

A França es parla de pagar compensacions als descendents dels esclaus; a Catalunya, els esclaus demanem l'abolició de l'esclavitud i que se'ns compensi garantint el futur de la nostra llengua. I parlar de l'esclavitud lingüística dels catalans és recordar que, segons l'estat neofranquista, les feines de traductor i d'intèrpret són reconegudes amb el corresponent epígraf fiscal, però els catalans hem estat obligats, durant tres-cents anys, a fer-les de franc. Des de l'adveniment de la 'dictablanda' neofranquista els poders han actuat d'acord amb un article no publicat de la seva constitució:

'3.4 Abans que un membre de la casta monolingüe es vegi sotmès a enviliment per exposició a una de les llengües de la casta inferior bilingüe, es reinterpretarà l'article 3.1 com si en comptes de fixar el "dret d'usar el castellà" establís el "deure d'usar el castellà".'

Els catalans podrem viure al nostre país en la nostra llengua només si tots els immigrants, amb exèrcit o sense, tenen l'obligació de saber el català.

93. VILA, David (2013-06-03). "[Les llengües en un nou Estat català](#)". *Vilaweb*.

El proper dissabte 15 de juny, la CAL i Tallers per la Llengua han organitzat un [Seminari](#) a la nostra ciutat per debatre sobre el paper de la llengua catalana i de les altres llengües que coexisteixen al país en un nou estat independent. En aquest nou Criteris, David Vila tira la primera pedra pel debat i planteja els principals dubtes que envolten la qüestió.

Bertolt Brecht va dir que a la història li agraden les paradoxes. I en aquests moments els Països Catalans corren el risc de veure's immersos en una: la llengua, l'eix al voltant del qual s'ha vertebrat la identitat catalana i, en conseqüència, l'anhel d'esdevenir de nou una nació independent, apareix ara, en ple procés sobiranista al Principat, com un obstacle potencial a l'hora d'assolir la majoria social necessària que sigui partidària d'aquesta independència.

No fa pas gaires anys, els catalans i catalanes que es mostraven favorables a la independència ho feien moguts, bàsicament, per raons identitàries. Ara, però, havent-se fet palès que la voluntat d'entesa per part de l'estat espanyol és nul·la, i que l'espoliació econòmica a què ens veiem sotmesos està condicionant el nostre creixement, són molts els catalans que es decanten per l'opció independentista, siguin quins siguin la seva llengua i els seus orígens. Aquesta transversalitat és, justament, la gran força del sobiranisme. Tanmateix, si hi ha un element que pot distorsionar la cohesió assolida és el debat al voltant del rol que han de tenir les diverses llengües, i especialment l'espanyol, en una Catalunya independent. La sociolingüística ens demostra que una doble oficialitat lingüística impedeix la normalització de la llengua minorada. Emperò, apostar obertament per l'oficialitat única del català pot transmetre el missatge –un missatge erroni, però en tot cas lògic de ser interpretat d'aquesta manera– que la llengua espanyola i, per tant, els seus parlants, serien discriminats. Si això és així, és del tot probable que una part important dels partidaris castellanoparlants de la independència es replantegin el seu posicionament, empesos pel discurs de la por que promouran els sectors unionistes.

El català i l'espanyol, oficials en una República Catalana? El català com a única llengua oficial? O bé cap de les dues? Quina seria la situació de la llengua pròpia en cadascun d'aquests escenaris? Què passaria amb el català a la resta dels Països Catalans? I amb l'aranès? Seria la independència una condició suficient per normalitzar la llengua o caldria

emprendre altres accions? Per parlar de tot plegat, la CAL Sabadell i Tallers per la Llengua, amb la col·laboració d'Òmnium Cultural Sabadell, la Plataforma per la Llengua – Vallès Occidental i Sabadell per la Independència – ANC, organitzen el seminari “Les llengües en el nou Estat”, que comptarà amb la participació de diversos experts sociolingüistes i representants de les principals entitats de foment del català. Podeu trobar-ne tota la informació en aquest [enllaç](#). Un debat obert sobre el qual hem de reflexionar amb totes les eines de què disposem i del qual n'hem d'extreure unes conclusions que ens serveixin per fer que el català assoleixi la plena normalitat i, alhora, continui sent, com fins ara, un element inqüestionable d'integració i de cohesió social.

94. BEZSONOFF, J. Daniel (2013-06-03). "[La llengua de la república catalana](#)". *E-notícies*.

Sentimentalment, m'estimaria més que el català fos l'única llengua oficial de la futura república catalana, però no podem pas oblidar la realitat actual i la història.

Crec que l'única llengua nacional de Catalunya hauria de ser la catalana. Inspirant-nos en la legislació finlandesa, podríem proclamar el castellà i l'occità llengües cooficials als municipis on més de 20% dels habitants parlen aquests idiomes.

Els finlandesos respecten tant el suec que el 1945, després de l'evacuació de la Carèlia occidental annexionada per Stalin, els refugiats de llengua finesa van haver d'instal·lar-se a pobles finesos per tal de no malmetre el fràgil equilibri lingüístic.

En una Catalunya independent, tots els funcionaris haurien de dominar les dues o tres llengües oficials (segons la zona), però a l'exèrcit i a la policia, per raons pràctiques, el català seria la llengua de comandament.

Si algun dia les comarques septentrionals tornessin sota la sobirania de la mare pàtria, el francès i l'occità a la Fenolleda obtindrien la cooficialitat com el castellà? A hores d'ara aquestes consideracions poden semblar utòpiques i val més dedicar-se a la consolidació de la independència.

95. DE YZAGUIRRE, Lluís (2013-06-08). "[#burkaMutila #castellàMutila](#)". *Vilaweb*.

Des de temps immemorials, s'apel·la molt a la realitat: els autoproclamats realistes, per condemnar qualsevol pretensió de canviar-la; els idealistes, per ressaltar que no és el seu ideal i que aspiren justament a canviar-la.

Així, ens podem trobar predicadors que ens etzibin: "Però, amb tot, la realitat ha esdevingut una dura lliçó que cal aprendre si no volem navegar per camins essencials tan romàntics com inútils". Aquesta realitat que és inútil canviar segons l'opinador de torn pot ser el treball infantil a les mines del País de Gal·les el S.XIX o els nens-soldats del S.XXI.

Sobta quan el mateix predicador el dimarts fa un sermó idealista i l'endemà el fa "realista" amb dogmes de fe com el que citava més amunt. Això ho hem vist la setmana passada en un diari que és la vanguardia de l'imperialisme espanyol a Catalunya.

Subscriu plenament la campanya per promoure l'etiqueta (hashtag) #burkaMutila i m'importa un rave que hi hagi fins i tot dones islamistes que defensin aquesta presó, com tampoc no m'importa que hi hagi espanyols residents a València que ataquin la nostra llengua; encara que unes i altres siguin el 90% del cens, no tenen raó.

Per això em resulta sorprenent que quasi totes les consignes que trobem en l'escrit "realista", no s'apliquin a l'escrit sobre el burca. Evidentment, si l'autor dels dos articles en dies quasi consecutius (!) s'hagués aplicat la lliçó de la realitat, sobre el burca hauria escrit la segona versió de cada parell, que és parafrasi de la seva afirmació (primera versió de cada parell):

"alguns mites del nacionalisme català no es mantindrien si, lluny de situar-se en el territori sentimental, ho fessin en el dur asfalt de la realitat"

"alguns mites del feminisme no es mantindrien si, lluny de situar-se en el territori sentimental, ho fessin en el dur asfalt de la realitat"

"amb sinceritat, veig difícil que el català sobrevisqui a les Illes i el País Valencià"

"amb sinceritat, veig difícil que les dones s'alliberin al tercer món"

"Catalunya no pot ser la salvadora de la pàtria de ningú, i menys de gent que no vol ser salvada."

"Les burgeses desvagades del primer món no poden ser les alliberadores de ningú, i menys de gent que no vol ser alliberada."

"Ni basquitits, doncs, ni paternalisme messiànic cap a altres pobles."

"Ni burkitits, doncs, ni maternalisme messiànic cap a altres dones."

"Els mites no ens salvaran d'un fet incontestable: davant del nostre destí, estem molt sols"

"Els mites no salvaran les dones del tercer món d'un fet incontestable: davant del seu destí, estan molt soles"

"Què hi hem de fer amb territoris que voten massivament i reiterada les Barberá, els Fabra, Zaplana o Bauzá?"

"Què hi hem de fer amb territoris que voten massivament i reiterada els Ahmadinejad i tants d'altres?"

"Què hem de fer si escullen líders que destrueixen l'idioma, esborren la identitat i canvien la història?"

"Què hem de fer si escullen líders que les empresonen en un burca, els esborren la identitat i mantenen la història d'opressió?"

Veiem el segon redactat de cada parell com una caricatura, perquè va contra el pensament únic occidental; en canvi, per desgràcia, no veiem la caricatura, tot i ser-hi igualment, del primer redactat, perquè estem colonitzats fins a tal extrem que no ens sorprèn que algú dels nostres justifiqui el genocidi i la seva irreversibilitat.

Perquè del que es tracta és d'això, de si ens hem de resignar davant del genocidi en aquelles parts de la nostra nació on la política d'assimilació està tan avançada que els exterminadors ni se n'amaguen, dels seus propòsits.

I quan parlo de la meva nació no estic pressuposant que tots els països que la integren hagin de formar part del mateix projecte polític. La francofonia, la germanofonia, la italoфония estan repartides per diversos estats sense que la seva identitat estigui en perill, és la cosa més natural del món.

No és el cas dels territoris de parla catalana. Han estat sotmesos a tres segles de polítiques genocides davant les quals la resignació o el "realisme" és complicitat. Un italià que vagi a viure a Madrid "deberá acreditar buena conducta cívica, y suficiente grado de integración en la sociedad española" si vol obtenir la ciutadania; ras i curt, haurà de parlar castellà. Un italià que vagi a viure a l'Argentina, més o menys el mateix; però un argentí que vagi a viure a València no és obligat a aprendre la llengua del país que l'acull. L'ecosistema lingüístic castellà es veu afavorit per una política d'integració; el català es veu anorreat per una política d'assimilació.

Els instruments per articular el genocidi lingüístic són diversos i poderosos:

a) una educació racista que inculca el supremacisme lingüístic que pot dur a l'extrem d'un locutor suposadament instruït dient-li a un diputat català que parlar en català és com escopir a la cara d'algu -i el fiscal antiracisme de vacances;

b) una desigualtat jurídica davant la llei vehiculada amb l'article 3 de la constitució neofranquista del 78 i tot l'aparat jurídic necessari per instrumentalitzar la integració en el cas del castella i l'assimilació al castellà dels ciutadans "bilingües";

c) la implicació de tots els mecanismes econòmics en la guerra llampec; La Blitzkrieg ja no es fa enviant com un llampec un exèrcit militar, es fa enviant cada cap de setmana un exèrcit de turistes per tres autovies gratuïtes des de Madrid, amb tres línies d'AVE i tot de serveis aeris. Afegiu-hi les companyies d'intendència, o sigui el personal de servei, instal·lat tot l'any en els pobles de l'interior perquè no es poden pagar una habitació a preus capitalins... sense cap política d'acollida que els faciliti l'aprenentatge de la llengua pròpia.

Sembla que al Principat s'és realista si s'accepta l'esguerro de la cooficialitat i a la resta del domini lingüístic se n'és si s'accepta el monolingüisme espanyol "si no volem navegar per camins essencials tan romàntics com inútils".

Si això ens ho digués un predicador que el dia abans, en nom del mateix realisme, defensés que les feministes del primer món ja tenen prou feina a lluitar contra la doble jornada

laboral de les dones, contra la doble escala salarial que les discrimina, contra la manca de polítiques de conciliació de la vida laboral i la familiar, contra el hàndicap que la maternitat és en la seva carrera professional, agrairíem la coherència. Ara, no resulta gaire convincent que ens demani d'acceptar el genocidi lingüístic qui ens emplaça a lluitar contra l'esclavitud sexista.

Doncs, un servidor seguirà donant suport a les dones que es volen alliberar del burca tèxtil i als valencians que no volen que els mutilin la llengua amb el burca lingüístic castellà.
#castellàMutila #burkaMutila

96. PÉREZ, Carmen (2013-06-09). "[No pas en nom meu](#)". Vilaweb.

Em dic Carmen Pérez i sóc nascuda a Astúries, com els meus pares i els meus avis.

A vint-i-dos anys vaig anar a parar a la Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia de la UAB i a viure a Cerdanyola del Vallès. Va ser a la facultat on vaig tenir el primer contacte amb la llengua catalana, gràcies als pocs professors que hi feien classe en català i a les converses que podia sentir entre els companys; no pas amb mi, perquè tothom se m'adreçava en castellà. Mentrestant, a Cerdanyola del Vallès vivia plenament en castellà.

I crec que hauria pogut continuar vivint feliçment en castellà molt de temps si no hagués estat que certs companys de la facultat –fortament polititzats– m'identificaven obertament com a espanyola. No sé què hauria passat si, en comptes d'espanyola, m'haguessin vist com a asturiana, condició amb què m'identifico molt més. El cas és que la incomoditat que em causava que no em consideressin 'dels seus', la voluntat d'esdevenir una més 'd'aquí' i de desempallegar-me d'etiquetes que m'incomodaven van ser el revulsiu per a començar a aprendre i a parlar català.

Aquest procés, contra tot allò que afirmen els apologistes del conflicte, no va significar cap trasbals identitari. Parlar català i ser considerada una catalana més no em va fer deixar de ser asturiana. La meva identitat ara és molt més complexa, però també molt més rica, plural i oberta. Sóc d'aquí i sóc d'allà. Preguntar-me si estimo més Astúries o Catalunya és com preguntar-me si prefereixo mar o muntanya. Afortunadament, en els meus dos països hi tinc totes dues coses i mai no he hagut d'escollir.

Feta aquesta prèvia, com a castellanoparlant d'origen i com a catalanoparlant d'adopció, voldria expressar fins a quin punt m'irriten aquestes veus --com més va més nombroses i com més va amb més tribunes i altaveus mediàtics-- que defensen que sense garantir l'oficialitat del castellà hi haurà una part important dels ciutadans de Catalunya, castellanoparlants o d'origen espanyol, que no votaran mai que sí en una consulta sobre la independència del país.

Ara com ara, no tenim cap dada que demostrï que la qüestió lingüística sigui un factor clau per a decantar-se a favor o contra de la recuperació de la independència de Catalunya. No sóc pas tan ingènua de no veure que hi ha un percentatge significatiu de població catalana

que parla castellà i que també té una forta identitat espanyola. És justament el percentatge que no hi votarà mai a favor, ni que li prometem la lluna. Però tampoc no sóc tan cega de no adornar-me que a la manifestació de l'11 de setembre de l'any passat hi havia molts castellanoparlants i que cada vegada hi ha més grups i persones que defensen la independència de Catalunya en castellà, com ara l'associació independentista *Súmate*.

Justament, la part engrescadora d'aquest procés és la possibilitat de construir un país molt millor que no tenim ara: més lliure, més democràtic, més respectuós amb la diversitat, amb més justícia social i amb més benestar. Potser aquest ha de ser el discurs per a sumar cada vegada més gent al procés i no prometre als castellanoparlants que viuen a Catalunya que tot canviarà perquè no canviï res, com escrivia Lampedusa. La Catalunya lliure que volem la podem construir tots, sense lliurar-hi l'ànima en canvi.

No puc parlar en nom de tots els castellanoparlants que vivim a Catalunya i segurament que n'hi ha molts que no pensen com jo. De fet, quan es tracta de qüestions en què es barregen arguments històrics, econòmics i jurídics amb arguments identitaris, sentimentals i ideològics, tants caps, tants barrets. Però jo, Carmen Pérez, nascuda a Astúries, no penso permetre que uns quants catalanoparlants d'origen, amb una condescendència gairebé insultant i amb arguments carregats de prejudicis, diguin que volem els castellanoparlants sense ni tan sols haver-nos-ho preguntat. Ni tinc intenció, encara molt menys, de carregar les culpes de les conseqüències que es puguin derivar del model de la cooficialitat, quan els responsables d'haver-lo proposat s'escudin dient que ho van fer per nosaltres, els castellanoparlants. La llengua castellana no hauria de ser mai l'enemic a qui endossem tots els mals que pateix la llengua catalana.

No pas, almenys, en nom meu. Gràcies.

97. BELZUNCES, Marc (2013-06-11). "[La Catalunya irreal del cooficialisme: quan l'independentisme esdevé etnicista](#)". *Vilaweb*.

Aquestes últimes setmanes, arran del debat sobre la cooficialitat de l'espanyol a la Catalunya independent, l'independentisme ha entrat en una versió catalana del llibre de Gustau Nerin 'Blanc bo busca negre pobre', que podríem reformular així: 'Catalanet independentista busca castellanoparlant perifèric'. Tant a l'Àfrica de les ONG occidentals com a la Catalunya dels barris de la immigració espanyola, el discurs paternalista i classista és el pa de cada dia.

De cop i volta, l'independentisme ha passat de ser un projecte integrador on comptava la destinació i no l'origen, a ser un projecte on compta l'origen de les persones i on es traça una línia a terra per dir 'tu ets castellanoparlant i tu catalanoparlant', ignorant, de passada, la resta d'immigrants, que aquests no voten. En vista d'aquesta deriva etnicista, jo prefereixo baixar del tren. No el trobo atractiu, un projecte d'aquestes característiques.

Els defensors d'aquesta concepció etnicista s'escuden en la Catalunya real. El problema dels realistes és que es tracta de catalanoparlants de classe mitjana que mai no han viscut als barris de la immigració espanyola. Quan creixes en un d'aquests barris i en surts per conèixer una mica Catalunya (alguns 'ciutadans' no n'han sortit mai, però) i tens una mica de perspectiva històrica tant de Catalunya com del barri d'on vens, prens consciència d'una cosa: que on has crescut, més que no pas la Catalunya real, és una Catalunya irreal. Una Catalunya que no té res a veure amb el país, en el qual et vols integrar i ser considerat com un més. Ni millor ni pitjor; un igual. Ni paternalisme, ni classisme, ni tractes especials: un català més. Un català. Perquè, senyors catalanets, ser castellanoparlant a Catalunya no equival a ser idiota a Catalunya. La gent pot haver fugit de la misèria d'Espanya i pot no haver anat a l'escola, pot haver hagut de fer feines poc qualificades, pot ser pobre, pot fins i tot sentir-se megaespanyola i no sentir-se gens ni mica identificada amb Catalunya, però independentment d'això no és ximple: sap on viu.

Quan vaig fer els mapes de l'independentisme, van mostrar allò que molts d'aquests barris intuïem: l'origen es un factor clau per a l'explicació del vot. Ara, una cosa és l'explicació científica d'aquest fet i una altra de ben diferent fer-ne un projecte polític. Dit d'una altra manera, una cosa és acceptar acríticament aquest fet (amb totes les conseqüències, des d'una perspectiva històrica i social), la versió realista, i una altra tenir una intenció transformadora perquè tots els catalans, tinguin l'origen que tinguin, siguin tractats de la mateixa manera; amb el mateix nivell d'exigència.

Electoralisme i carreres personals en la proposta cooficialista

Més enllà del tracte ofensiu paternalista dels defensors mediàtics (i acadèmics) del cooficialisme, no ens hem d'enganyar; la raó és purament electoralista. La decisió es remunta a abans del 25-N. Deixeu-me explicar-ho breument.

El senyor Junqueras hauria d'explicar per quins motius va prendre ell tot sol la decisió d'optar per l'oficialitat de l'espanyol sense consultar la sectorial de Política Lingüística d'ERC, que s'hi va oposar, una qüestió que ni tan sols recollia el programa electoral d'ERC. El senyor Albert Rossich hauria d'explicar per què diu que l'oficialitat és un esquer electoral i no una realitat, i afegeix, textualment: 'para que se obre el efecto sin que se note el cuidado'. És que els castellanoparlants han de ser tractats d'imbècils? És que no se'ls pot explicar un projecte integrador sense haver-los d'enganyar? Tot s'hi val, en política? D'una altra banda, sou conscients que les implicacions legals i socials de l'oficialitat del castellà no les determinarà la vostra bona voluntat?

Tant ERC com CiU haurien d'explicar públicament el pacte secret que van fer per l'oficialitat del castellà abans del 25-N, pacte en el qual s'emmarca l'article de Junqueras a El Periódico de Catalunya i les declaracions del president Mas afirmant que l'espanyol no únicament seria oficial a Catalunya, sinó d'aprenentatge obligatori. La bilingüització general i obligatòria en espanyol és la mort del català, a banda una imposició per a aquells catalanoparlants que no ho vulguin (cal no oblidar que som en el domini lingüístic del

català, no pas de l'espanyol). En canvi de què van pactar tot això? Per què no ho van fer públic?

I, tot seguit, ERC i CiU també haurien d'explicar que van anar a parlar amb les principals associacions del país sobre aquesta decisió. Cosa que no és innocent, perquè som en un país on la societat civil depèn de la subvenció, i els favors tard o d'hora es cobren. Potser aleshores contextualitzareu les declaracions, molt temps després, de la presidenta d'Òmnium (associació que hi era, pel que sé). Per què creen tensions dins les associacions que han mantingut viu aquest país en la defensa de la cultura i la llengua catalanes? Són conscients que si els partits ens rebenten aquestes associacions ens rebenten el país?

Com veieu, en tot aquest procés no sembla que, en cap moment, s'hagi demanat el parer dels castellanoparlants. Potser hi estan d'acord, potser no, no nego cap opció. No em consta que els partits polítics i la societat civil catalana hagin parlat amb representants dels castellanoparlants. De fet, els únics castellanoparlants organitzats, i neutres políticament (independents de qualsevol partit) que conec es manifesten obertament contra de l'oficialitat de l'espanyol. Parlen espanyol, sí, però també s'estimen el català. Ensenyament optatiu de l'espanyol a les escoles i no discriminació lingüística, sí; oficialitat, no. Ho vaig dir l'altre dia a un sociolingüista reconegut, emprant el símil (que vaig trobar profundament ofensiu) que 'els extraterrestres que venim del Planeta A que vivim al Planeta B (Catalunya) sabem que vivim al Planeta B i us diem que volem ser tractats igual i que no cal l'oficialitat'. Fins i tot hem d'aguantar la brometa en públic de titllar els castellanoparlants d'extraterrestres! Això sí, a aquest carro de la cooficialitat i el paternalisme s'hi ha apuntat tota la sociolingüística catalana. 9 sociolingüistes de cada 10, segons el nou president de la Societat Catalana de Sociolingüística. L'altre dia fins i tot vaig arribar a sentir, dit per un sociolingüista català, que els castellanoparlants són els febles de Catalunya. 'Blanc bo busca negre pobre'.

Com dic, allò que m'obliga a baixar d'aquest tren no és l'opció en si, sinó que s'hagi entrat en una espiral etnicista, on lluitadors per la llengua catalana d'origen castellanoparlant s'hagin d'identificar com a castellanoparlants gairebé diàriament (cosa inaudita fins ara)

per contrarestar la suplantació a què són sotmesos per part de determinades persones, rere les quals hi ha motius electoralistes i d'ascensió personal política i econòmica.

98. VOLTAS, Eduard (2013-06-12). "[Ho veig diferent, Carmen](#)". Vilaweb.

Diumenge Carmen Pérez va publicar a VilaWeb un [article](#) remarcable, dels que obliguen a pensar. Asturiana de naixement i arribada al nostre país en edat universitària, narrava el seu procés personal d'incorporació a la llengua i a la cultura catalanes i, com una compatriota més, deia la seva en el debat sobre el paper de la llengua castellana en el futur estat català. La Carmen creu que el castellà no hauria de ser-hi oficial i detecta entre els qui defensem la posició contrària un paternalisme i una condescendència respecte dels castellanoparlants que considera intolerable. I en coherència amb tot això, titulava l'article 'No pas en nom meu'.

Com que em considero en part responsable d'haver obert aquest debat fa més d'un any a través d'un parell d'articles al diari Ara, em vaig sentir interpel·lat per l'article de la Carmen i vaig demanar a Vicent Partal que em cedís un espai per a exposar els meus arguments, que no tenen res a veure amb el paternalisme sinó amb la meua manera de veure el món. Sí, defenso que el castellà sigui cooficial i ho faig bàsicament per tres motius.

En primer lloc, per model de país. M'agrada la idea d'una Catalunya estat amb dues llengües oficials en contrast amb el monolingüisme oficial i mental de França i Espanya. De fet, considero que el lema 'Català, única llengua oficial' no deixa de ser una manera molt espanyola, o molt francesa, de mirar-se la qüestió. I, encara més, crec que una de les aportacions importants que Catalunya pot fer a Europa i al món és precisament una gestió pública intel·ligent, flexible i inclusiva del seu bilingüisme social. Quan l'any 2001 Bill Clinton va venir a Barcelona i va dir 'the future will be Catalan or taliban' crec que va formular molt més que un eslògan per a quedar bé. Vull pensar que pretenem formar part del club dels estats per aportar-hi alguna cosa diferent, i crec que la gestió de les llengües en pot ser una. Com a marca de país, com a posició global, em sembla molt potent.

L'argument que acabo d'exposar tindria per a mi validesa zero si pensés, perdó, si tan sols sospités que la cooficialitat ha d'impedir que el català ocupi la posició que li correspon com a llengua nacional, històrica i distintiva del país. Però el sentit comú em diu que si el català ha progressat com ha progressat els darrers trenta anys amb un estat en contra, és un contrasentit témer que amb un estat a favor no progressarà encara més i a més velocitat. Amb un estat en contra hem construït l'escola en català. Amb un estat en contra hem bastit

un sistema públic i privat de mitjans de comunicació líders en llengua catalana. Amb un estat en contra no hem parat de guanyar parlants. Amb un estat en contra hem entomat dues migracions de gran impacte demogràfic en cinquanta anys i hem mantingut el català com a llengua de referència del país. Amb un estat en contra hem convertit el català en una llengua de prestigi i amb una bona reputació evident. Si hem fet tot això amb un estat en contra i compartint oficialitat amb el castellà, no crec que sigui estrany de deduir que amb un estat a favor, i encara que sigui compartint oficialitat amb el castellà, el català rebrà un impuls espectacular. Penso en l'obligació d'etiquetar almenys en català per a poder comercialitzar productes al nostre país, penso en l'obligació de doblar o subtítular almenys en català per a poder distribuir i exhibir cinema, penso en la introducció, d'una vegada, del català en el sistema judicial del nou estat, penso en l'estatus internacional de la llengua, i penso en tantes coses més... Segon motiu, doncs: no hi ha res a témer, al contrari.

I finalment (tercer motiu) hi ha el procés d'autodeterminació i com la qüestió lingüística pot influir en el resultat de la consulta. Em semblaria un impostura i una estafa, aquesta sí intolerable, defensar la cooficialitat del castellà només com un tàctica provisional per, un cop guanyada la batalla, fer una altra cosa. No m'ha semblat detectar en cap actor destacat del procés aquesta intenció, i jo seria el primer de denunciar-ho. Ara, això no vol dir que aquest no sigui un dels quatre o cinc aspectes crucials a l'hora de definir quina mena de país proposem els del sí, i per tant estic segur que és un dels temes que poden decantar la balança cap a un costat o cap a un altre segons com el tractem. En aquest sentit, veig molt clar què volen que diguem el PSOE, el PP, Ciutadans, El Mundo, El País, La Razón, l'ABC, Antena 3, la Sexta, Cuatro, Tele 5, TVE, la cadena SER, la cadena Cope, Onda Cero, la Carme Chacón, la Conferència Episcopal Espanyola i tots i cadascun dels militants unionistes de Catalunya. Volen que diguem que el castellà no serà oficial a la Catalunya independent.

Jo no els faria aquest regal. Que tampoc no tenim tantes forces de sobres.

99. ROSSICH, Albert (2013-06-14). "[L'oficialitat de les llengües en la Catalunya independent](#)". *Ara*.

En aquests últims temps, el tema de l'estatus oficial que ha de tenir el català en una Catalunya independent ha suscitat un debat al qual m'agradaria contribuir amb algunes reflexions. D'entrada, per desdramatitzar la qüestió, ja que, independentment de la fórmula concreta que es propugni, crec que pràcticament tothom pot estar d'acord en tres principis essencials: primer, que s'ha de garantir la vitalitat i la preservació del català; segon, que els habitants de Catalunya, amb un gran nombre de ciutadans de llengua materna castellana, no poden ser discriminats per l'ús del castellà en els diferents àmbits de l'administració; i tercer, que el català, com a llengua històrica i tradicional de Catalunya, ha de ser l'idioma preferent per als usos que reflecteixen la imatge específica de Catalunya.

En aquesta polèmica sobre si l'oficialitat del català ha de ser compartida o exclusiva, no sempre es té en compte l'evidència que la decisió no està en les mans dels catalans que avui són independentistes, sinó en les dels catalans que demà seran independents. Quan discutim sobre aquesta qüestió, el que fem és projectar un desig, una opinió, una utopia fins i tot -ben legítima, això sí-, però a l'hora de la veritat aquest propòsit haurà de ser aprovat a les urnes. I, abans que això passi, les urnes seran determinants per aconseguir la independència del país. I no cal dir que l'opinió de moltes persones dependrà de com s'hagin sentit acollides en tot el procés que hi ha de portar.

És clar que per desitjar una Catalunya independent necessitem imaginar com serà. Hem de dissenyar un projecte que ens il·lusioni; però no podem oblidar que, pensem el que pensem, qui decidirà en una Catalunya independent serà el conjunt dels seus habitants. Per sort, perquè s'evitaran en bona part les interferències espanyoles, sistemàticament contràries a afavorir el desenvolupament del català. Com s'evitaran, també, determinades opinions espanyolitzadores que justifiquen alguns partits, els quals, a l'hora de contrastar el seu projecte polític amb l'electorat català, sense el suport actiu d'un govern central i d'uns mitjans de comunicació madrilenys bolcats en l'anticatalanisme, hauran d'oferir un programa més centrat en els interessos exclusius de la població catalana.

Més d'un cop he argumentat que el català no pot sobreviure indefinidament en un context de bilingüisme com l'actual, amb un estat que té l'espanyol com a única llengua oficial i

que tolera el català com a llengua regional (i encara circumscrita, si pot ser, a la Catalunya estricta). Sempre he defensat la necessitat que el català tingui, als seus territoris, una situació preeminent. Si el català no és la llengua més important a Catalunya, on ho serà? Pretendre tallar les ales al català cada cop que desborda el castellà en un terreny -en l'àmbit de l'ensenyament, de la literatura, de la simbologia- és desitjar al català una situació permanent de minoria d'edat.

Però, paradoxalment, en un estat independent sí que es pot donar una situació d'oficialitat per al castellà que no posi en perill la pervivència del català. En aquest escenari nou, és convenient que el castellà tingui un rang oficial, per garantir a tots els ciutadans de Catalunya que no se sentin discriminats per raó de llengua. Tot i així, la situació del català canviarà radicalment. En aquest estat independent, compromès amb la sostenibilitat del català i amb la seva imatge interna i externa, ningú no posarà en dubte que la immersió lingüística a l'ensenyament no és tant un objectiu en si mateix, una coacció, com el camí més fàcil per adquirir un ple domini del català i del castellà, i el sistema més encertat per no fracturar el país en dues comunitats impermeables entre si. Com ningú no s'estranyarà que aquest nou estat català no destini recursos a la promoció del castellà a l'estranger, ja que la projecció internacional del castellà està i estarà prou garantida pel gran nombre d'estats que la tenen com a única llengua oficial. En canvi, oi que tothom trobarà normal que el futur estat vetlli per la projecció exterior del català?

L'estat que ha de venir estarà de manera natural al costat de la primacia del català. No tant per voluntat política o per imposició d'un grup sobre un altre, sinó perquè el català, a més de ser la llengua històrica del territori, és la llengua específica d'aquí, la que ens singularitza. Encara que el castellà sigui també oficial. El català fa la funció addicional de llengua distintiva. Aquesta precedència, en fi, el català l'adquirirà d'una manera gradual, amb el consens de la gent. I és d'això del que es tracta per construir el futur.

100. BARNILS, Andreu (2013-06-16). "[Moltes gràcies, Carmen Pérez](#)". *Vilaweb*.

Miraré de rebatre la proposta d'Eduard Voltas a favor del model lingüístic 'Català i castellà, úniques llengües oficials' a Catalunya. Tinc dues grans crítiques a fer a l'[article](#) que va escriure fa pocs dies. Per una banda, és un model que veig tancat, limitat. Per una altra banda, tinc la crítica contrària: és un model que veig amb fuites d'aigua. Massa obert.

Cito textualment Eduard Voltas: 'El lema "Català, única llengua oficial" no deixa de ser una manera molt espanyola, o molt francesa, de mirar-se la qüestió. I, encara més, crec que una de les aportacions més importants que Catalunya pot fer a Europa i al món és precisament una gestió pública intel·ligent, flexible i inclusiva del seu bilingüisme social.' Doncs jo crec just el contrari. Jo crec que el lema d'Eduard Voltas, 'Català i castellà, úniques llengües oficials', sí que és una manera molt espanyola de mirar-se la qüestió. I, encara més, crec que una de les aportacions més importants que Catalunya pot fer a Europa i al món és precisament una gestió pública, intel·ligent, flexible i inclusiva del multilingüisme. El model bilingüe proposat fins i tot es descuida de fer oficial l'aranès. Això sí que és 'molt francès'.

Un model parteix d'una realitat bilingüe. L'altre, d'una realitat multilingüe. Crec humilment que ell s'equivoca i que la realitat bilingüe a Catalunya es va morir als anys noranta. (Un dia s'hauria d'escriure la història del bilingüisme a Catalunya. Jo diria que comença el 1939 i s'acaba el 1990. Seria bo de llegir-ne experts.) Sigui com sigui, a partir del 1990 Catalunya va viure una entrada d'immigrants d'arreu del món en massa. Hi ha parts del territori on arriben al 30%. Oblidar aquesta realitat no ho veig ni inclusiu, ni flexible, ni intel·ligent.

Als anys noranta, al metro de Barcelona només s'hi veien blancs. Ho recordo amb terror. Quin fàstic, Déu meu: vaig passar així la meva adolescència sencera. A partir dels anys noranta, per sort, van començar a arribar més colors, molts més colors. No arribem a Nova York, certament, però Déu n'hi do: avui a Catalunya es parlen més de dues-centes llengües. Ara dic jo (posats a ser inclusius): faria mal que l'Ajuntament de Barcelona pogués enviar cartes en urdú, emetre programes de televisió en francès per BTV, i casar en àrab des de l'ajuntament? A mi, si el model és català i castellà i prou, doncs em destrempa molt, Eduard. Límits tant el camp de joc! Però tant! Que a Salt volen que llengües africanes

siguin oficials? Endavant. Que resulta que a Torelló volen fer del català l'única llengua oficial de l'ajuntament? Tot vostre. Que a Badalona volen fer català i castellà ? Adelante, Bonaparte, i que sàpiguen que a Puigcerdà potser opten pel català i el francès, res de castellà. Podem deixar respirar el país i veure com es col·loca des de baix? En un món multilingüe em veig capaç de convertir el català en llengua comuna. És tan fàcil com això: com a mínim en català. La resta com vulgueu, inclòs l'urdú, només faltaria. Fer oficial el bilingüisme, en canvi, em deprimeix sobre manera.

La segona crítica que faig jo és, precisament, això del castellà com a segona llengua. Sé que puc ofendre algú, però ja som grandets i atacs de banyes, els justos: crec que és més útil d'aprendre anglès que no pas castellà. Jo potenciaria l'anglès en una Catalunya independent, sobretot al sistema educatiu i als mitjans de comunicació, que emetrien els films, com al cinema, en V.O.S.C. Amb la quantitat d'hores que la gent passa davant la televisió, en deu anys tens la població que sap anglès. Evidentment, que s'ensenyi el castellà a Catalunya, i tant que sí. Si tens la sort que l'has après a casa, no el perdis! És una gran llengua. Però que no s'obligui la resta a aprendre'l. Que mai més el castellà no sigui obligatori a Catalunya. La meva proposta és aquesta: el castellà, ni prohibit ni obligat. Ensenyat. I molta sort.

La darrera crítica que faig és la següent: si s'elimina el lema 'Català, única llengua oficial' doncs em torno a deprimir. Per un costat, el model fa curt. Per un altre, fuites d'aigua. Jo crec que en molts àmbits el català ha de ser única llengua oficial. Ha de campar en solitari. Els catalans necessitem espais monolingües com totes les llengües del món. Jo això ho potenciaria des de l'administració. Per exemple, es parla d'introduir el català a la justícia. Introduir? Perdoneu, el català, única llengua oficial a la justícia. El castellà, aquí, ja pot anar fent les maletes. 'Muchas gracias por sus ponderadas sentencias. Hasta otra.' El govern, mitjans de comunicació privats, i públics, ja són uns quants els casos on avui passa, això, i fem com fa tothom: crear immensos espais monolingües. Jo això ho potenciaria.

La darrera setmana la sociòloga Carmen Pérez va explicar en aquest [article](#) per què prenia posició contra el model de la cooficialitat del castellà. És una delícia d'article: gràcies, Carmen Pérez! Nascuda a Astúries, explica que una vegada a Catalunya va fer el pas al català per no sentir-se exclosa. Tota llengua és una barrera. Sempre ho és. Aquesta és la gràcia: aprendre una llengua és saltar la barrera, anar a parar a l'altra banda, i descobrir un món nou. Si s'elimina el monolingüisme, si s'elimina la barrera, si s'elimina el lema 'Català,

única llengua oficial' de tot arreu, doncs aleshores la Carmen ni se sentirà exclosa primer, ni saltarà la barrera després. Si eliminem el monolingüisme en català, doncs eliminem les Carmens Pérez. I seria una pena, també, perquè justament elles són l'antídot més potent contra Ciudadanos.

En resum, jo rebutjo el lema 'Català i castellà, úniques llengües oficials a Catalunya' per aquests quatre motius: basteix el model lingüístic a partir d'una realitat bilingüe, però la realitat és multilingüe; s'oblida de l'aranès; no pensa en l'anglès, àrab, urdú, etc.; i no blinda ni potencia espais monolingües en català.

101. JUNYENT, Carme (2013-06-20). "[Les llengües en la Catalunya independent](#)".
Vilaweb.

Ja fa uns mesos vaig llegir en un tuit que, als anys 70, els independentistes eren els filòlegs i que ara ho són els economistes. Potser sí, i potser per això el debat sobre la llengua ha estat notablement absent en les propostes per la Catalunya independent, si més no si tenim en compte la recurrència del tema en la nostra vida quotidiana.

I no vull dir amb això que no se n'hagi parlat. Jo mateixa vaig participar en un debat organitzat per ERC amb Eduard Voltas i Albert Branchadell, ambdós partidaris de l'oficialitat o cooficialitat del castellà. El que va ser simptomàtic d'aquell debat és que, segons els organitzadors, no hi havia volgut assistir ningú que estigués clarament a favor de l'oficialitat única del català. Potser aquesta dificultat estava relacionada amb el fet que, pocs dies abans, Oriol Junqueras havia publicat un article on es manifestava a favor de l'oficialitat del castellà. També Artur Mas s'ha pronunciat a favor d'aquesta opció i, per tant, potser el debat és inútil, però jo no voldria deixar d'aportar alguna reflexió sobre aspectes que s'haurien de tenir en compte.

El primer aspecte és la idea mateixa d'oficialitat. Per a alguns, el concepte d'oficialitat ja apareix com una garantia de protecció, fins i tot quan ells mateixos afirmen que no va ser així en el cas de l'irlandès. Hi ha altres casos que podríem prendre en consideració: la majoria d'estats africans tenen una llengua europea com a 'oficial' que no ha aconseguit bandejar les llengües africanes. Però no cal anar tan lluny: el català és oficial a casa nostra i jo diria que és prou evident que no para de recular (i no estic parlant d'Andorra, on la reculada encara és més evident). L'oficialitat sembla que només funciona quan la llengua ja està implantada, o bé quan es disposa de la força bruta per imposar-la; i, en el cas del català, em sembla que el primer cas no es dona i el segon no volem que es doni.

El segon aspecte és el bilingüisme, entès com l'ús equitatiu, alternatiu o com es vulgui de dues llengües en una societat. I això no existeix, si més no de manera estable. No es coneix cap societat, ni històricament ni arreu del món, en la qual tots els membres hagin parlat les dues mateixes llengües durant diverses generacions. La sociolingüística canònica diu que això sempre acaba en normalització o en substitució. Aquesta deu ser la teoria, perquè a l'hora de la veritat sempre s'acaba en substitució. De fet, la bilingüització de la societat

és el pas previ i imprescindible perquè es doni la substitució, ja que ningú no pot deixar de parlar una llengua si no en té una altra. El bilingüisme com a objectiu ens porta, doncs, a la substitució.

El tercer aspecte és la política lingüística. I aquí cal fer una distinció: hi ha una política adreçada a la difusió de les llengües dominants, que funciona com un procés acumulatiu i que, amb l'argument de la comunicació, ens fa víctimes del mercat i ens deixa sense recursos; i n'hi ha una altra de destinada a la preservació de les llengües amenaçades. Ambdues han fracassat. La primera perquè, amb la seva lògica imperialista, conculca els drets humans; la segona perquè calca els models de la primera com si fossin els únics possibles i, en no tenir els mateixos recursos, no pot implementar-los (ja ho va dir Max Weinreich: 'Una llengua és un dialecte que té exèrcit i armada'). Però sobretot han fracassat perquè han partit sempre de les llengües i no dels vincles entre parlants o de les xarxes de comunicació.

Finalment, un altre aspecte que entra en joc és la comunicació. Encara que sigui una obvietat, cal recordar que el més important per comunicar-se no és compartir un codi, sinó tenir alguna cosa per dir. Si tenim alguna cosa per aportar, segur que hi ha algú que ho vol rebre, i no podem oblidar que la humanitat s'ha comunicat sempre, compartís o no el codi lingüístic. Les estratègies per comunicar-se són molt diverses, ja sigui l'adaptació lingüística en el cas de llengües emparentades, el desenvolupament de pidgins, l'adopció d'alguna llengua franca o, senzillament, aprendre la llengua del veí, per no parlar dels codis gestuals o l'intercanvi de mots en contactes esporàdics. Per què s'insisteix, doncs, que per comunicar-se cal compartir un codi i, sobretot, que, quantes menys llengües, més comunicació? Doncs perquè l'homogeneïtzació lingüística és una forma de control.

Des del professor que no deixa que els seus alumnes parlin en romanès perquè 'no entén què diuen' fins al propietari d'una plantació que fuetja l'esclau perquè parla en la seva llengua, la negació de la llengua de l'altre és una forma d'arrabassar-li el seu espai de llibertat. I si ens preguntem si la comunicació ha millorat després d'haver eliminat la meitat del patrimoni lingüístic en pocs segles, la resposta no sembla que pugui ser positiva. No es coneix cap poble que hi hagi guanyat alguna cosa pel fet d'haver abandonat la llengua i, en canvi, la majoria —si no tots— dels que ho han fet i han perdut molt i de forma irreparable.

Tenint en compte aquests aspectes —que l'oficialitat no és garantia de res, que el bilingüisme és en ell mateix una amenaça, que la política lingüística convencional no té èxit i que la comunicació no és real si no hi ha intercanvi—, quina dinàmica de les llengües s'hauria de desenvolupar en una Catalunya independent?

El primer que cal tenir clar és si optem per la diversitat lingüística, perquè, si no, no cal que ens hi posem. Al català li queden molt poques generacions. La mort de les llengües és un fenomen global i, per això, és inútil la planificació que afecta només llengües aïllades. O capgirem el procés conjuntament o no ens en sortirem. I la independència ens dóna també la possibilitat de desenvolupar estratègies alternatives.

Si creiem que val la pena preservar la diversitat lingüística, aleshores no podem passar per alt un fet evident: la revitalització lingüística només té sentit en els territoris on s'han desenvolupat les llengües; ningú no espera salvar el cherokee a les Canàries o el bretó a Chiapas. Si algú espera que el català es recuperi, hem de suposar que espera que ho faci en els territoris on es parla la llengua —Catalunya en el cas que ens ocupa. Aquesta és, doncs, la nostra responsabilitat, això és el que podem aportar al món.

Una altra cosa que no podem oblidar és que la composició demolingüística del nostre país ha canviat molt en els darrers anys. Quan es fan plantejaments de bilingüisme o cooficialitat, fa la sensació que la percepció del país és la mateixa que se'n tenia fa 30 anys. En aquell moment potser es podia tractar de dues llengües en joc, però ara més d'un 10% de la població no té ni el català ni el castellà com a primera llengua, i les seves llengües també formen part del nostre país. Si els fonaments d'un país independent s'han de posar deixant de banda una part dels seus membres, em sembla que és un mal començament.

D'altra banda, no podem ignorar el fet que aquesta diversitat ens ha arribat en el moment que més la necessitàvem, un moment en què la dinàmica implacable del bilingüisme ja ens estava portant a una fase de recessió. Hi ha qui ha percebut aquest canvi demolingüístic com una nova amenaça, i pot ser-ho si ens obstinem a negar als nouvinguts el català com a llengua d'acollida, perquè si els que no tenen ni el català ni el castellà com a primera llengua són assimilats a la llengua dominant, el restabliment de l'equilibri lingüístic és gairebé impossible.

Per què, doncs, ens pot ser favorable aquest canvi? Encara que la sociolingüística convencional hagi concebut les societats homogènies com el paradís natural de les

llengües, el fet és que aquestes societats són molt més vulnerables quan hi arriba una altra llengua. En canvi, quan ens fixem en societats que han preservat la llengua tot i haver tingut les mateixes pressions que altres llengües que han desaparegut, el que ens trobem són societats molt multilingües on les llengües no estan jerarquitzades i, per això, funcionen en tots els sentits de la comunicació.

A les llengües de la immigració cal afegir-hi encara dues llengües més que tenen un paper prou rellevant socialment: l'anglès i l'espanyol (o castellà. Hi ha qui encara s'embranca en qüestions terminològiques, però tots sabem de què parlem). Ambdues formen part d'aquest projecte de Catalunya trilingüe que sembla l'ideal a atènyer de manera indiscutible i indiscutida. La veritat és que no deixo de meravellar-me aquesta submissió a les lleis de l'imperi quan es tracta de l'anglès. El món acadèmic, artístic, empresarial, tothom en fi, hi inverteix tot el que pot sense cap mena de reciprocitat. Això sí que és l'èxit de la colonització, tothom disposat a fer el que calgui per obtenir el que ens imposen.

Seria bo preguntar-nos quanta creativitat estem perdent en l'empresa i quantes estratègies comunicatives estem desballestant. Els Erasmus han aconseguit que alumnes italians i catalans es comuniquin entre ells en anglès, després de segles de veïnatge lingüístic on ningú no havia trobat a faltar una llengua pont. Sovint s'apel·la a la funció del llatí a l'edat mitjana per justificar la necessitat d'una llengua franca, però caldria recordar que el renaixement va arribar justament amb la reivindicació dels vernacles. I amb això no estic negant la utilitat de l'anglès, però ni és útil per a tothom ni es pot passar per alt que el seu ús ens està furtant molts recursos. Sempre dic als meus alumnes que és una llengua que s'ha de saber però no s'ha de fer servir, perquè una cosa és saber què diuen i una altra vendre fins i tot la veu.

Pel que fa a l'espanyol, no deixo de sorprendre la poca fe en les persones d'aquells que en volen l'oficialitat per por de perdre vots. Sembla raonable creure que, quan algú opta per la independència, la llengua és només una part de l'opció, i segurament no és la més important. Costa de creure que algú vulgui la independència en espanyol, i, si és així, potser val més que voti en contra. Que l'espanyol seguirà sent una llengua ben viva a la Catalunya independent només ho pot dubtar algú que visqui fora del món. Però que sigui una llengua familiar no vol dir que hagi de seguir sent la llengua per defecte, sobretot si volem que el català sobrevisqui. El compromís dels catalans que tenen el castellà com a primera llengua és imprescindible per a la supervivència del català i la restauració de l'equilibri ecolingüístic.

D'altra banda, no podem oblidar que entre un 5 i un 6% de catalans parlen varietats americanes de l'espanyol. Aquestes varietats han estat considerades com una mena d'anomalia a corregir, sobretot a l'escola. Si això és així és perquè encara estem sota el mandat de la RAE, però amb la independència res no justifica que propugnem un model de castellà que ben segur que no és d'aquí. Això ens dóna la possibilitat també de desenvolupar una nova relació amb la llengua on totes les varietats siguin benvingudes i no reprimides.

És ben sorprenent que, davant d'un repte tan formidable com la independència, el debat sobre la llengua s'hagi limitat als arguments de sempre. Tenim l'oportunitat de promoure una convivència lingüística sense exclusions i amb un objectiu comú, com és revitalitzar la llengua del país. Aquesta empresa ens ofereix unes possibilitats de cohesió que la història segur que ens agrairia: en el moment que s'hi havia de ser, hi vam ser tots i vam recuperar la llengua.

I, en canvi, ens emboliquem amb oficialitats inútils perquè ignorem les persones i aprofitem l'avinentesa per perpetuar la colonització i enfortir l'imperialisme. Si ja sabem que les fórmules conegudes ens porten a l'extinció, per què no assajar-ne de noves més justes i, potser, més eficaces? Ben segur que la llengua s'ho mereix.

102. MARTÍ, Fèlix (2013-06-21). "[Llengua i constitució catalana](#)". *Tribuna.cat*.

Les reflexions sobre l'estatut jurídic de les llengües catalana i castellana en una propera Catalunya independent són oportunes. Potser no tindria prou interès una sobirania catalana que no assegurés la plena normalització lingüística després d'una massa llarga etapa de repressió.

El català hauria de deixar de ser tractat a Europa com una llengua minoritària. Qualsevol fórmula que defensi un reconeixement simètric de les dues llengües suposaria la progressiva subordinació del català i la seva desaparició a mig termini a favor d'un ús generalitzat de la llengua forta, el castellà, tal com passa sempre que han de conviure dues llengües en règim de bilingüisme aparentment just i equilibrat.

És aconsellable que la futura constitució afirmi que la llengua pròpia de Catalunya és el català i que una posterior llei de llengües reguli l'ús del català i del castellà a la vida pública així com l'atenció a les altres llengües dels ciutadans.

El primer criteri seria el caràcter obligatori i prioritari del català a les administracions públiques i el dret de tots els ciutadans a utilitzar també el castellà en les seves relacions inicials amb l'administració.

El segon criteri seria l'organització d'un ensenyament de caràcter multilingüe que assegura el domini del català i de dues altres llengües.

Amb aquests criteris es podria evitar la polèmica sobre les futures llengües oficials. El que interessa és dissenyar un model savi, que no queda resolt automàticament ni quan es defensa l'oficialitat d'una o de dues llengües.

103. VIDAL, Teo (2013-06-24). "[Catalunya independent=castellà oficial?](#)". Vilaweb.

Des de fa pocs mesos s'ha engegat un debat, conseqüència de dues afirmacions de polítics del més alt nivell, l'actual president de la CAC i el cap del partit cap de l'oposició (ERC) i alhora associat al partit del president (CiU). Totes dues anaven en el mateix sentit, amb poques diferències : en el futur estat el castellà hauria de ser 'llengua cooficial' ...>>

El debat, menys viu ara, ha vist totes menes de respostes des de 'sí evidentment', a 'no de cap manera', passant per 'el nou estat no hauria de tenir cap llengua oficial'.

No se si aquest us ha escapat ni què en penseu però potser hauríem de reflexionar-hi una mica, no?

Anem a pams amb preguntes:

1) els catalans, o els seus representants elegits, seran millor o ho faran obligatòriament millor que uns elegits actuals de qualsevol país?

2) Actualment, el català es troba en una situació més aviat 'normal'?

(o més aviat 'amenaçada')?

3) Una protecció, o reconeixement legal, institucional, millor encara constitucional, seria una seguretat necessària?

Reflexionant n'arribo a la conclusió que qui respon sí a aquestes tres ha de ser o per la cooficialitat del castellà o per cap reconeixement constitucional dins l'estat català.

Personalment penso que seria un error greu, amb una oportunitat irrepetible.

Que els castellanoparlants no siguin perseguits i condemnats en el futur estat em sembla normal, sobretot pels primers anys; no hem de començar una caça de bruixes!

però a l'altre extrem, que aquesta llengua castellana sigui cooficial (amb els mateixos drets que la catalana) no em semblaria assenyat, tampoc que no posem la seguretat de fer del català la llengua oficial,

Que el català no és amenaçat (i en posició de feblesa) respecte al castellà, a Catalunya, i internacionalment parlat encara més?

Que serem el millor poble del món, quasi perfecte, i tindrem obligatòriament, ara i en el futur, els millors representants i creador de lleis, quasi perfectes, sempre?

Que automàticament el català s'imposarà?

Que obligatòriament incloure el castellà amb peu d'igualtat aportarà més vots que farà decebutos i abstencionistes (és que, crec, la raó profunda de la proposta és bàsicament electoral)?

No es pot afirmar amb tota certesa i jo crec que no!

I perquè crearíem o afavoriríem una societat bicèfal, amb els catalanoparlants i els castellanoparlants amb drets iguals? No hi ha ja prou diferència, o diferències (per sort moltes NO conflictives)?

Fins i tot crec que de ser llengua oficial dins la constitució no és cap garantia absoluta de salvar la nostra llengua. Cal ajudar(-hi amb dues coses : Us públics, ja al carrer i a tots nivells; i lleis com tocat. O serem més simples i menys clars que quan erem una comunitat autònoma espanyola?

I, dit de passada, perquè l'estat francès ha inclòs recentment la llengua francesa com a 'oficial', dins la seua constitució?

'Que la confiança no ens faci traïdors' ens va aconsellar un il·lustríssim predecessor; per mi sempre vigent, no l'oblidem!

Teo Vidal i Sol (Dl. 24-6-2013)

A Títol Totalment Personal, per cert.

Com més s'estén entre el poble de Catalunya la voluntat de constituir (de fet, caldria dir reconstituir) el propi estat, més gent demana sobre quines bases s'organitzarà aquest nou estat. És lògic i natural. I un dels aspectes que interessin d'aquesta situació futura és el règim lingüístic que s'hi pugui establir, atès que una part considerable de la població actual de Catalunya és d'origen forà immediat o de primera generació o segona i té una llengua d'origen o una altra. De fet, hom calcula que n'hi ha més de tres-centes. Certament, és molt important estudiar i debatre com es pot gestionar en el nou estat aquesta diversitat lingüística, tant des del punt de vista dels drets de les persones com des del punt de vista de la riquesa, cultural i econòmica, que pot significar per al nostre país.

És molt preocupant, tanmateix, que l'interès pel règim lingüístic del futur estat català no comenci precisament pel català mateix, per la llengua que ens constitueix com a país des de fa més de mil anys i que ens dóna l'aspecte més visible i més tangible de la nostra personalitat nacional davant els altres pobles i les altres cultures. Doncs, de l'estatus jurídic-polític del català al nou estat no se'n parla. Fet i fet, s'esdevé el fenomen paradoxal que com més es parla d'independència menys es parla de la llengua. Com si la llengua catalana no fos un dels problemes més greus que haurà d'afrontar la reconstrucció nacional protagonitzada pel nou estat. O és que no és per a una veritable i completa reconstrucció nacional, per a un futur nacional ple i garantit, que volem un estat propi? I la recuperació plena i garantida de la llengua nacional no ha de fer part d'aquella reconstrucció nacional?

Sembla com si això no preocupés. Continua preocupant i mobilitzant, certament, la 'defensa' de la llengua dels atacs provinents de l'estat espanyol. Però és la defensa –encara necessària, no cal dir-ho– d'un estatus, el del règim autonòmic, precari, estantís, que no ha servit per a aturar la castellanització de molts sectors de l'activitat social en les grans àrees urbanes, ni la castellanització de l'estructura lingüística del català parlat i escrit. Ara, sobre el futur estatus jurídic del català i sobre les mesures de govern necessàries per a revertir la situació actual del català, plana un silenci que esbalaeix.

Cosa pitjor encara: el silenci general només s'ha trencat tot recentment per molt lacòniques manifestacions del sector polític i d'algunes entitats cíviques que l'únic que

expressen no és pas la preocupació per com el nou estat farà sortir la llengua nacional de l'atzucac en què es troba atrapada, sinó per assegurar sigui com sigui el vot positiu de la població d'origen castellanoparlant en la consulta sobre el futur polític de Catalunya, mitjançant previsions sobre el futur estatus jurídic-polític del castellà a la Catalunya independent, les quals, per acabar-ho d'adobar, podrien comprometre o fins impedir la sortida del català de l'atzucac actual.

Tot plegat –silenci sobre el català i manifestacions pro-castellanes esporàdiques– sembla mostrar una desorientació general i un sentiment de feblesa i fins d'inferioritat que, si és explicable, no anuncia res de bo ni per al català ni per a la independència. Car, si els qui haurien de fer les propostes de futur demostrassin finalment no tenir les idees clares –sobre qualsevol problema bàsic del país i, doncs, també i molt principalment sobre la llengua– o bé demostrassin inseguretat o traspuessin feblesa, comprometrien aquest mateix futur.

Sigui com sigui, en podem deduir –del silenci i de les manifestacions– dues coses: a) una tendència generalitzada a percebre com a natural i bona la situació sociolingüística actual de Catalunya i, per tant, digna d'assegurar-ne la continuïtat en el futur, i b) una ignorància també general de les lleis sociològiques que regeixen la superposició de llengües en una mateixa societat. Mirarem de fer-ne una breu anàlisi.

Sens dubte a hores d'ara a molta gent li sembla veure que l'existència d'un ús social creixent del castellà a molts indrets del país és degut al fet que hi ha arribat una gran quantitat de persones d'origen castellà, les quals, 'naturalment', han continuat parlant el castellà a Catalunya, i encara els seus fills. Per tant, l'ús del castellà a Catalunya avui és percebut per molta gent com un fet 'normal' i 'natural', que lògicament cal reconèixer i incorporar.

La immigració és un fet normal, sí, però la causa de l'actual ús social del castellà a Catalunya no és la immigració, sinó la imposició política del castellà com a llengua dominant, com a 'llengua oficial'. Aquesta n'és l'única causa. Si Catalunya hagués continuat del segle XVIII ençà amb el seu estat i amb el seu sistema constitucional, per molts castellans que haguessin vingut al segle XX, ni aquests no haurien pogut continuar, com fan ara, amb el seu monolingüisme funcional (és a dir, que una gran majoria podria parlar en català, però de fet parla 'normalment' en castellà), ni els catalans no haurien adquirit la norma implícita de canviar de codi lingüístic davant d'aquests immigrants (coneguda també com a norma de subordinació).

A diferència de les altres llengües d'origen immigratori que actualment també es parlen a Catalunya, el castellà hi té, doncs, dos estatus ben clarament diferenciats. El castellà té a Catalunya, d'una banda, l'estatus de llengua de dominació, que pretén imposar-se per llei com a llengua d'ús social general, com a llengua territorial, suplantant el català en aquesta funció i en aquest estatus; d'una altra banda, hi té l'estatus de llengua d'origen immigratori d'una part de la població, estatus que comparteix amb les altres llengües d'immigració. El problema lingüístic, amb la consegüent regressió del català, és causat per l'estatus del castellà com a llengua de dominació i és aquest estatus precisament allò que una independència política cal que aboleixi, si es tracta d'una veritable independència política.

I això no és una opció política, perquè no hi ha cap més opció. No hi ha opció. Només hi ha un camí, un sol camí, si no es vol que la llengua del país, el català, sigui substituïda per una altra, perquè no poden coexistir en un mateix territori d'una societat moderna dues llengües amb la pretensió de tenir totes dues alhora l'estatus de llengua territorial. Ni hi poden coexistir, ni tan solament hi podria arribar a aparèixer una llengua territorial nouvinguda, si no és, com veiem en el cas del castellà, com una anomalia transitòria produïda per una imposició política.

I aquest és l'altre aspecte que sembla que s'ignora o es vol ignorar de la situació actual. Dues llengües, en efecte, no poden coexistir en l'ús lingüístic general estable d'una mateixa societat moderna, industrial o postindustrial. En una societat pre-industrial sí, especialment en formacions polítiques de tipus imperial. Però en una societat moderna no; aquest és precisament un dels trets del fet nacional i de les societats nacionals. Quan aquesta aparent coexistència s'hi esdevé és sempre per raons d'una anomalia d'arrel política (d'una imposició política) i s'acaba sempre amb la desaparició de la llengua agredida, subordinada, políticament, si és que el procés no es pot o no es vol revertir amb una acció política en la direcció contrària. Una acció política que només pot ser estatal.

Una persona pot ser bilingüe, i n'hi ha moltes, sense cap problema. Però una societat no ho pot ser. Un estat (en el sentit d'estructura política i administrativa) sí que ho pot ser, també, si administra diferents territoris amb una llengua diferent cadascun i vol ser respectuós amb aquesta diversitat territorial. Però en un mateix àmbit territorial no hi pot haver un ús social general bilingüe d'una manera natural i, per tant, estable. Això forma part de les beceroles de la sociolingüística.

Però a Catalunya no cal ser sociolingüista per a saber-ho. Només cal veure com ha evolucionat la realitat lingüística contra el català d'ençà que Castella es va annexar Catalunya i com més l'estat castellà (reanomenat 'espanyol') ha esdevingut un estat modern (ni que sigui 'sui generis'). I ni això; no cal ni saber història de la llengua, tampoc. Només cal veure com han evolucionat les coses des de la restauració de la Generalitat el 1980.

Una Generalitat que no ha tingut més remei que gestionar un anomenat 'bilingüisme' com si es tractés d'una realitat natural, però que ha comès l'error persistent de no denunciar aquest fals i impossible 'bilingüisme' com una imposició política (com la continuació de la imposició política iniciada amb el decret d'annexió de 1716). No solament no ho ha denunciat sinó que s'ha dedicat a maquillar la realitat de l'ús social del català, que era i és regressiva malgrat tots els esforços (insuficients per les limitacions de la 'legalitat' espanyola) que la Generalitat mateix ha fet per contrarestar-la.

Aquesta política errònia, afegida a l'acció secular d'imposició lingüística de l'estat espanyol, ha produït l'efecte pervers de fer aparèixer com a normal i justa una realitat sociolingüística actual absolutament anormal i injusta. Un efecte que és especialment pervers en les generacions crescudes i educades en aquest període de règim autonòmic, per a les quals aquesta anormalitat 'normal' ha aparegut associada amb la idea de normalitat democràtica.

Ningú no pot pensar que cap català, sigui d'antiga soca, sigui d'immigració recent, ningú que senti el país com a propi, vulgui la desaparició de la llengua del país, la llengua catalana. I tampoc no podem pensar que la vulguin els qui intenten tirar endavant el procés d'independització i de recuperació de l'estat català. Tanmateix, vistes les poques però astoradores declaracions que s'han fet sobre aquesta qüestió i el silenci, el mutisme, que a la pràctica van imposant i autoimposant-se els grans mitjans de comunicació sobre la gravetat de la situació sociolingüística a Catalunya (encara més greu als altres països de llengua catalana) i sobre la necessària reversió del procés de substitució lingüística, sembla talment com sí que es volgués o s'acceptés la desaparició de la llengua catalana.

Es pot comprendre el dilema d'alguns capdavanters polítics i cívics actuals a l'hora de guanyar adhesions per al procés d'autodeterminació nacional. D'una banda, volen aplegar, i cal que així ho facin, la majoria social més àmplia a favor de l'estat català. D'una altra

banda, temen que aquesta majoria es vegi minvada si no fan unes determinades promeses que potser és agosarat de fer en alguns casos i que és segur que no poden fer en uns altres.

Entre les promeses que és segur que no poden fer, la que amb més seguretat no poden fer és que hi hagi a Catalunya dues llengües amb el mateix estatus de llengua territorial (que és això que vol dir 'llengua oficial' en la perversa terminologia política espanyola que a tothom li han ficat al cap) sense que l'una, el castellà, continuï substituint l'altra, el català, fins a deixar-la rebentada per dins (estructuralment) i en situació absolutament residual per fora (socialment). Seria la promesa de la suspensió de la llei de la gravetat en l'àmbit sociolingüístic.

Tothom pot entendre que no seria gens aconsellable, per exemple, que algú declarés, per molt que ho cregués beneficiós per als resultats d'un pronunciament plebiscitari d'autodeterminació nacional, que l'endemà d'haver-se constituït la República Catalana deixaria de regir a Catalunya la llei de la gravetat i els catalans podríem posar els objectes allà on ens abellís, sense suport i sense que caiguessin.

Doncs, d'aquesta mateixa mena són les declaracions que afirmen, ras i curt, que el castellà podria continuar essent 'llengua oficial' (o formulacions consemblants) a la Catalunya acabada d'alliberar del Regne d'Espanya (pseudònim modern del Regne de Castella). I no solament per la ironia política que això significaria (consagraríem la 'dependència' lingüística, que també vol dir cultural en sentit ampli, al moment mateix que esdevindríem políticament 'independents'), sinó, primer de tot, perquè això implicaria una visió de la realitat greument esbiaixada i greument contrària al funcionament social de les llengües.

Tothom, i especialment els qui fan declaracions públiques, hauria de tenir la prudència de no fer afirmacions que no solament depenen d'una voluntat política, o d'un interès polític, sinó que per començar depenen de les lleis de la natura, com la llei de la gravetat o com les lleis sociolingüístiques. I tothom hauria de sentir la responsabilitat de no fer l'orni sobre la greu situació de la llengua i la necessitat de superar-la.

Cada dia ho veig més clar. Els partits i les entitats independentistes que malden per fer forat a l'àrea metropolitana s'estimbaran en la consulta si no es desprenen del paternalisme mal entès amb què fan pedagogia de la causa. Hi ha una manera de dir i d'actuar basada en un apriorisme letal. L'he hagut de suportar tota la vida, sempre que m'han deixat anar un 'no sembles de Santa Coloma' o un 'tens un català molt bo per vist que ets de Santa Coloma'. Perquè sí, resulta que sóc de 'Santako' i independentista i no dic tants barbarismes com alguns catalans de soca-rel. I n'hi ha que es pensen que això és impossible al marge esquerre del Besòs. Ara aquesta manera de fer i de dir ja no s'ancora només en el tòpic de la Juani o del xarnego, estès gairebé sempre despectivament, tampoc no cal que ens enganyem. La recerca de vots al vell cinturó vermell parteix del tòpic i s'embolcalla d'una perillosa filantropia sustentada en el classisme i una falsa superioritat intel·lectual. I això, evidentment, en desmunta el missatge i el propòsit. M'explicaré.

El Cercle Català de Negocis (CCN) ha difós un [vídeo](#) en castellà on explica com una família colomenca, els Garcia, descobreix els perjudicis de romandre a Espanya. El presenta Jordi Piqué, membre del comitè executiu del CCN. D'un temps ençà, emprar el castellà fa modern per allò de voler integrar tothom en l'independentisme, però en el rerefons de l'opció lingüística hi ha un interès conjuntural (l'electoral per al referèndum) i un menysteniment fàctic dels vells immigrants de l'estat espanyol; aquells que no tan solament han contribuït a aixecar econòmicament Catalunya, sinó que van triar l'ensenyament públic en català per als seus fills. A hores d'ara tothom deu saber que la primera escola a implantar la immersió lingüística va ser la Rosselló-Pòrcel de Santa Coloma de Gramenet. Fou una victòria del potent moviment associatiu colomenc durant el franquisme i la transició, fruit de la tossuderia de molts pares arribats d'arreu que volien que els seus fills fossin plenament catalans. És evident per què cal recordar-ho. Quan ara es fa política en castellà, hom els torna a tractar d'estrangers. Com si els últims quaranta anys no haguessin passat.

Sempre he criticat els partits que han furgat en les identitats amb interessos electorals per mantenir incorrupte el vell cinturó. No puc estar-me de fer-ho ara, precisament perquè jo també vull una majoria aclaparadora en el referèndum a favor del sí. Però tornem al vídeo. Resulta que el senyor Garcia se'n va de vacances a Madrid i, segons Jordi Piqué, al·lucina

amb les autovies i els aeroports. 'Això és el segle XXII', etziba. I se sobreentén que el senyor Garcia no llegeix notícies, ni escolta la ràdio, ni mira la televisió, i no reacciona fins que l'empresa on treballa no es deslocalitza. És aleshores que descobreix les raons de tot: per què Catalunya s'acull al fons de liquiditat autonòmic, què és el dèficit fiscal. Sembla que fins llavors el senyor Garcia vivia en la inòpia. 'Ahora entiende por qué el pasado 11 de septiembre un millón de sus conciudadanos salieron a la calle. No es un tema folclórico, es un tema de supervivencia económica.' És clar. No se n'adonava, dels prejudicis dels catalans. N'era víctima, però no n'era conscient (i quan va veure per televisió la manifestació de la Diada es va imaginar que era un aplec sardanista, hi afegeixo jo). 'No es que Raúl fuera tonto, es que estaba engañado', s'hi diu. Ah, gràcies! I jo que pregunto... Dirien tot això d'un unionista de Sarrià? Vigileu amb la pedagogia i la bona fe. Hi ha paternalismes que resten i que no sumaran mai.

Fa un parell de setmanes arrencava la campanya "Independència per canviar-ho tot!". Contra aquesta campanya explícita hi ha una campanya implícita, més perllongada en el temps i, si més no de moment, un punt més efectiva: "Independència per no canviar-hi res!". O encara millor la podríem titular "Agitació per la independència perquè tot perduri". Aquesta és la sensació que em produeix el debat al voltant de l'oficialitat lingüística en el marc de la futura República Catalana en la qual s'ha de reciclar l'actual Comunitat Autònoma de Catalunya. Tot segueix la mateixa lògica. La Comunitat Autònoma es transforma en República, la Generalitat en Govern, el Consell de Garanties Estatutàries (per posar un cas en Tribunal Constitucional) i, en la mateixa línia de continuïtat, seran oficials en la futura República les llengües catalana i castellana. Caldria precisar, en tot cas, que l'actual Estatut d'Autonomia parla de tres llengües oficials: el català (com a llengua pròpia de Catalunya), el castellà (implícitament, d'acord amb la Constitució Espanyola) i l'occità (amb la denominació d'aranès, com a llengua pròpia d'Aran).

El debat sobre l'oficialitat de llengües, en darrer terme, reflecteix altres coses. Sobre el tema en qüestió poques coses hauríem d'afegir als comentaris d'en Lluís de Yzaguirre (http://www.vilaweb.cat/opinio_contudent/4120021/realisme-senyor-toni-soler.html) i d'en Marc Belzunces (http://www.vilaweb.cat/opinio_contudent/4123870/marc-belzunces-catalunya-irreal-cooficialisme-quan-lindependentisme-esdeve-etnicista.html).

En primer lloc, una República Catalana proclamada el 2015 o el 2016 damunt del territori de les actuals províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, no seria pas el "primer estat català". Seria, com li agrada recordar a l'Agustí Cerdà, el "segon".

El Principat d'Andorra, l'únic territori pirinenc que ha pogut servir i constitucionalitzar l'autogovern en un estat independent, té com a única llengua oficial el català. L'article 2.1 de la Constitució és taxatiu: "La llengua oficial de l'Estat és el català". Potser Andorra desconeix quina és la "realitat"? Les autoritats andorranes no la desconeixen pas, i la tenen present en la "Llei d'ordenació de l'ús de la llengua oficial":

"El veïnatge amb dues llengües de gran abast demogràfic, la tradició de l'ensenyament a Andorra en aquestes dues llengües, la incidència dels mitjans de comunicació de masses i, més modernament, la forta immigració vinculada al creixement de l'economia i de la societat andorranes en aquestes darreres dècades, poden arribar a posar en perill la vitalitat de la nostra llengua."

La realitat històrica i social de la llengua catalana és marcada, doncs, per la interferència lingüística de les llengües espanyola i/o francesa (i italiana, a l'Alguer). El debat sobre l'oficialitat lingüística a la futura República Catalana qüestiona fonamentalment l'estatus que ha de tenir el castellà justament d'acord amb la "realitat". Els propugnadors de la cooficialitat del castellà, val a dir, comparteixen una visió "unitària" de la República Catalana, la qual cosa vol dir que traslladen la "realitat" d'una part de les àrees metropolitanes de Barcelona i Tarragona a "tot" el territori. En conseqüència, la proposta de cooficialitat s'estén uniformement a tota la futura República Catalana.

Ara bé, d'acord amb la "realitat" no seria més assenyat considerar les diversitats comarcals i locals? La llei lingüística de Finlàndia del 1922 (reformada en el 1935 i en el 1975) va desplegar d'aquesta manera el precepte constitucional segons el qual el finès i el suec són "les llengües nacionals" de Finlàndia:

Un districte administratiu o autònom que comprèn només un municipi és monolingüe si tota la població usa la mateixa llengua o si el nombre de parlants de l'altra llengua és inferior al 8% del nombre total d'habitants. El municipi esdevé bilingüe si el nombre de parlants de l'altra llengua és igual o superior a l'esmentat percentatge, o si hi ha un mínim de 3.000 parlants. La mateixa disposició és d'aplicació en un districte administratiu d'àmbit inferior a un municipi.

Un districte administratiu o autònom que compregui diversos municipis, o organismes municipals, esdevé monolingüe si tots els membres dels municipis són monolingües. La llengua o llengües parlades a cada municipi han de ser usades com correspon a cada municipi on hi hagi membres monolingües amb diferents llengües o membres bilingües.

El Consell d'Estat ha de determinar cada deu anys, d'acord amb les estadístiques oficials, quins municipis han de ser considerats de llengua finesa o de llengua sueca i quins bilingües. Un municipi bilingüe no pot ésser convertit en municipi monolingüe, tret que el nombre de parlants de l'altra llengua hagi davallat a un nivell inferior al 6%.

Per raons especials, el Consell d'Estat pot determinar, a proposta del Consell Municipal o per una altra via, després de consultar l'opinió del municipi, que un municipi sigui bilingüe pels següents deu anys, tot i que, per les raons ja esmentades, aquest municipi hagi de ser monolingüe.

Quan els límits dels districtes administratius o autònoms canvïïn, les llengües dels nous districtes hauran de ser determinades d'acord amb les estipulacions dels paràgrafs 1-4. En tal situació el Consell d'Estat també tindrà el dret esmentat al paràgraf 4.

La llarga cita paga la pena. És un model que vincula la realitat lingüística a l'oficialitat lingüística i ho fa de manera dinàmica. Però és remarcable que el funcionament de la Llei exclouï la llengua sami, excepte pels drets lingüístics individuals davant l'administració. També la llengua russa, oficial abans de la independència finlandesa, és exclosa, en aquest cas de manera completa. Però fent-ne abstracció, podem imaginar-la traslladada a "la nostra realitat" i afectant-hi totes les llengües?

El concepte d'oficialitat lingüística es vincula a un deure/dret lingüístic, que obliga les administracions i els ciutadans. Fa prop de 30 anys, Francisco Gomes de Matos va proposar una Declaració Universal de Drets Lingüístics. La proposta circulà entre la Federació Internacional de Professors de Llengües Modernes (FIPLV), de manera que d'entrada fou empeltada de consciència en pro de la diversitat lingüística i del poliglotisme. El 1987, l'Associació Internacional pel Desenvolupament de la Comunicació Intercultural adoptava una recomanació en aquest sentit. La FIPLV elaborà un document de treball en el 1990, discutit en una reunió a Pécs (1991). Impuls essencial fou la sessió de desembre del 1993 de la Comissió de Traduccions i Drets Lingüístics del club PEN Internacional, que presentà el redactat final el 6 de juny del 1996, a Barcelona. El març del 2012, el Manifest de Girona recordava deu punts bàsics de la Declaració:

1. La diversitat lingüística és un patrimoni de la humanitat, que ha de ser valorat i protegit.
2. El respecte per totes les llengües i cultures és fonamental en el procés de construcció i manteniment del diàleg i de la pau en el món.
3. Cada persona aprèn a parlar en el si d'una comunitat que li dóna la vida, la llengua, la cultura i la identitat.
4. Les diverses llengües i els diversos parlars no són només mitjans de comunicació; també són el medi en què els humans creixen i les cultures es construeixen.

5. Tota comunitat lingüística té dret que la seva llengua sigui utilitzada com a oficial en el seu territori.
6. L'ensenyament escolar ha de contribuir a prestigiar la llengua parlada per la comunitat lingüística del territori.
7. El coneixement generalitzat de diverses llengües per part dels ciutadans és un objectiu desitjable, perquè afavoreix l'empatia i l'obertura intel·lectual, alhora que contribueix a un coneixement més profund de la llengua pròpia.
8. La traducció de textos –particularment dels grans textos de les diverses cultures– representa un element molt important en el necessari procés de més coneixement i respecte entre els humans.
9. Els mitjans de comunicació són altaveus privilegiats a l'hora de fer efectiva la diversitat lingüística i de prestigiar-la amb competència i rigor.
10. El dret a l'ús i protecció de la pròpia llengua ha de ser reconegut per les Nacions Unides com un dels drets humans fonamentals.

En allò que ens pertoca en aquestes línies, el més remarcable de la Declaració Universal de Drets Lingüístics és la diferenciació entre "comunitat lingüística" i "grup lingüístic":

- Comunitat lingüística: "Tota societat humana que, assentada històrica en un espai territorial determinat, reconegut o no, s'autoidentifica com a poble i ha desenvolupat una llengua comuna com a mitjà de comunicació natural i de cohesió cultural entre els seus membres". Remarquem, doncs, la comunitat de temps ("història") i d'espai ("territori") com a definitoris de les llengües, i no pas a l'inrevés.

- Grup lingüístic: "Tota col·lectivitat humana que comparteix una mateixa llengua i que es troba assentada en l'espai territorial d'una altra comunitat lingüística, però sense una historicitat equivalent, com succeeix en casos diversos com ara immigrants, refugiats, deportats o els membres de les diàspores".

En conseqüència, la Declaració entén per "llengua pròpia d'un territori" l'idioma de la "comunitat històricament establerta en aquest espai". Algú pot considerar violent el criteri d'historicitat per distingir entre "comunitat lingüística" i "grup lingüístic". En el debat sobre l'oficialitat lingüística dels Països Catalans, l'aplicació de la Declaració ens duria a declarar l'oficialitat exclusiva del català (i l'oficialitat exclusiva del castellà a les comarques occidentals valencianes, i de l'occità a Aran i a la Fenolheda).

Encara que sembli mentida bona part del debat recent sobre la qüestió s'ha centrat sobre els drets lingüístics suposadament amenaçats del grup lingüístic castellà de la futura República Catalana. Val a dir que si ara mateix el castellà és llengua oficial a la Comunitat Autònoma de Catalunya, no ho és pas en atenció al grup castellanoparlant, sinó pel fet que el castellà juga el rol de "llengua nacional" en l'estat espanyol. D'altra banda, el grup lingüístic castellà que viu als Països Catalans no existeix en el no res, sinó que viu amb contigüitat territorial amb la comunitat lingüística històrica dels Països Castellans.

Justament, el principal dret dels grups lingüístics és mantindre el lligam amb la comunitat lingüística de la qual són originaris. Una República dels Països Catalans hauria de garantir aquest dret no pas exclusivament als grups lingüístics hispanòfon i francòfon, sinó també a tots els altres grups lingüístics, tant se val si són minoritaris o recents, o si no han gaudit de drets vinculats a expansions imperialistes.

Sumar com més gent millor, al procés sobiranista, és lògic per a obtenir una majoria social clara i comporta fer algunes preses de posició sobre el país del futur per eixamplar-ne els suports. Algun d'aquests s'ha fet sobre temes sensibles com ara el règim de llengües a la Catalunya independent i, potser, també de manera massa precipitada, en prefigurar algunes veus quines seran les regles del joc de l'oficialitat lingüística futura. Afirmar ara que Catalunya tindrà dues llengües oficials (català i espanyol) és una afirmació que no té retop i que deixa poc marge de maniobra per a qualsevol altra solució que no sigui exactament aquesta i, més enllà de la sorpresa o la desorientació creades, hi ha qui no gosa fer en veu alta certes consideracions. D'entrada, aquesta afirmació ignora que, ara mateix, a Catalunya no hi ha només dues llengües oficials, sinó tres. L'occità, per l'aranès, també és oficial no sols a l'Aran, sinó a tot el territori del Principat. Dues llengües, doncs, fóra un pas enrere en relació amb el que tenim ara.

No és l'únic oblit. N'hi ha encara un de prou destacat. En els 36 anys de democràcia, s'ha produït un canvi fonamental: s'ha passat de només dues llengües en el paisatge quotidià, a moltíssimes més, pel cap baix a unes 280, parlades a les llars del país. El país ja no és bilingüe, sinó multilingüe, com la fesomia física i humana dels nous catalans. Tradicionalment, el bilingüisme ha estat per a la llengua el mateix que el federalisme per a la política: una anestèsia, un tap, un fre. Els que el prediquen són els que no el practiquen. Si el bilingüisme fos tan bo com ens diuen, com és que a Madrid, posem per cas, no són bilingües i Espanya és, amb Grècia, l'estat de la UE amb més població monolingüe, tot i comptar-nos-hi a nosaltres? El bilingüisme no és mai definitiu i menys encara en tota una societat on, d'altra banda, només són competents en dues llengües tots els catalanoparlants sense excepció. Més aviat és l'avantsala de la seva substitució per la llengua forta.

No hauria d'haver-hi dubtes sobre el caràcter del català com a llengua oficial pròpia del país, idioma comú dels seus habitants, hegemònic en l'espai públic i senyal cultural distintiu de la nostra societat, única aportació insubstituïble que podem fer al patrimoni cultural de la humanitat. El coneixement de l'espanyol és molt positiu i no es pot perdre, com també hauria de ser-ho el de l'anglès i el francès, avui tan abandonat. Al costat d'aquests idiomes, n'hi ha d'altres amb milers de parlants procedents de la immigració i

que també hauríem de ser capaços d'incorporar al paisatge lingüístic del futur, amb algun tipus de reconeixement. Parlo de l'amazic, l'àrab, el romanès, el xinès i l'urdú. Aquest paisatge s'empobreix enormement si es limita tan sols a l'establiment d'un bilingüisme que sempre serà fals i coix, perquè recolzarà sobre bases distintes i protagonistes diferents. Però l'hegemonia ambiental del català, en tots els àmbits públics d'ús i en totes les funcions també públiques, simultàniament amb l'opció per la diversitat lingüística, no faran altra cosa que enriquir la Catalunya plurilingüe del demà. No parlo ni vull una Catalunya etnocèntrica, sinó un país autocentrat, que es pren ell mateix com a referència fonamental i que, des de la pròpia identitat lingüística, inqüestionable i sense ambigüitats, és intel·ligent, generós i inclusiu i per això no té por d'un panorama plurilingüe. Parlo d'una Catalunya on conviuen moltes llengües, però en què la nostra no tan sols hi ha de ser també, sinó que hi ha de ser primer, com correspon a la llengua nacional d'un país sobirà, en qualsevol altre indret del món. Al cap i a la fi, a cap altra llengua no li va la vida amb la independència de Catalunya, perquè cap no en depèn. Ni l'espanyol, ni l'anglès, ni l'àrab, ni el xinès. Però sí el català.

108. BRANCHADELL, Albert (2013-08-05). "[Dubtes sobre la cooficialitat](#)". *El Periódico*.

El president d'ERC, **Oriol Junqueras**, va establir la doctrina des d'aquestes pàgines: «El castellà també serà oficial a la República catalana». Encara que no s'havia aprovat en els òrgans interns del partit, la proposta de **Junqueras** es va colar amb totes les lletres en el programa electoral del 2012. «El català ha de ser la llengua nacional, oficial i d'ús preferent a la República Catalana. També han de ser oficials l'occità, que sota el nom d'aranès és la llengua pròpia de l'Aran, i el castellà, que és la primera llengua de molts catalans». A CiU va passar el mateix: **Artur Mas** va anunciar que el castellà seria oficial una vegada aconseguit l'Estat propi, i el programa electoral de la federació nacionalista va incloure la qüestió sense embuts: «El castellà és llengua de part de la població catalana i ho continuarà sent. El castellà tindrà caràcter de llengua cooficial».

Que el castellà continuï sent oficial en un Estat català independent està en perfecta sintonia amb l'opinió pública de Catalunya. En totes les enquestes publicades abans i després que **Junqueras** o **Mas** diguessin el que van dir la gran majoria es mostra d'acord amb la idea; en tot cas, es matisa que el català ha de continuar sent la llengua oficial preferent (és a dir, com fins ara, digui el que digui el Tribunal Constitucional). No obstant, després que **Junqueras** o **Mas** diguessin el que van dir, en el camp sobiranista s'hi han repetit mostres de dissidència. No fa gaire, una líder tan influent com **Muriel Casals** va dir que «dos idiomes oficials en un mateix país és una mica estrany. Jo no reclamaria la cooficialitat del castellà». (Sens dubte, **Casals** no va calibrar bé la sentència: per la mateixa regla de tres, els sobiranistes tampoc haurien de reclamar la cooficialitat de l'occità.) Més recentment, un expolític de la talla de **Josep-Lluís Carod Rovira** flirtejava amb el monolingüisme oficial des de les pàgines d'*El Punt-Avui*. (En la seva etapa de vicepresident, **Carod-Rovira** ja es va significar al reclamar que el català fos tan normal «com l'italià a Roma, el francès a París o l'espanyol a Madrid».) A aquestes primeres espases s'hi uneix tot sovint un cor multiforme de veus que a vegades voregen el patetisme, com **Jordi Solé Camardons**, excandidat de Solidaritat per la Independència, que fa poc proclamava en un seminari sobre *Les llengües al nou Estat* celebrat a Sabadell que aquesta idea de dues llengües oficials no pot ser «de cap manera». (El representant de la Plataforma per la Llengua es va atrevir a dir: «No volem un país o una societat plurilingüe».)

Aquestes manifestacions, preses en si mateixes, no són preocupants. Simplement il·lustren les resistències a abandonar el principi jacobí d'«un Estat, una llengua» que alguns sectors del camp sobiranista han copiat tan a consciència dels nacionalismes espanyol i francès. El perill és que posicions d'aquesta mena acabin arrossegant els líders polítics i amb això no només malmetin les possibilitats d'èxit del procés sobiranista (que està molt mancat d'aval internacional), sinó que acabin avortant l'*aggiornamento* sociolingüístic del sobiranisme, que al capdavant és la variant del catalanisme que ha guanyat la batalla de les idees (**Duran dixit**) i seguirà senyorejant el país tant si hi ha consulta com si no.

Un indicatiu real d'aquest perill és la ponència política debatuda i aprovada per ERC els dies 6 i 7 de juliol. Per començar, la paraula «castellà» o «espanyol» (en referència a la llengua) apareix un total de zero vegades al document. I l'única oficialitat de la qual es parla és la del català a la Unió Europea. (També la de l'occità, en la mesura que ERC defensa que es converteixi en llengua de treball de les institucions europees).

En el camp convergent no hi ha indicis de marxa enrere, però no deixa de ser simptomàtic que el Pla de Govern per al 2013-2016, una legislatura que podria donar a llum un Estat propi per a Catalunya, tampoc faci servir les paraules «castellà» o «espanyol» i la qüestió de l'oficialitat n'estigui totalment absent.

El Consell Assessor per a la Transició Nacional encara no s'ha pronunciat sobre el règim lingüístic d'un futur Estat propi; potser aquest serà el moment de tancar tots els dubtes respecte a la sinceritat del que va prometre **Junqueras** en aquestes pàgines. Encara que no és possible oblidar que al Consell hi ha algun expert que fa pocs anys no tan sols prestava el seu suport a una campanya en favor de l'oficialitat exclusiva del català, sinó que seguint el fil d'aquella campanya era capaç d'escriure una cosa tan indigesta com que «el català ha de ser el terreny de joc comú i en canvi, a casa, un pot parlar anglès, pot parlar amazigh, colombià, equatorià, andalús, murcià... i tot el que convingui».

Davant de la perspectiva de la independència, un dels debats que s'han obert en els darrers mesos ha consistit a perfilar el règim lingüístic del futur estat català. En principi, obrir una discussió pròpia del poder constituent sembla conferir credibilitat al procés si no fos perquè amb totes les incerteses que planen sobre la secessió, i tenint en compte la tendència catalana a posar el carro davant dels bous, introduir un element més de disputa que divideixi els partidaris de l'estat propi tal vegada contribueix a afeblir la causa principal.

La confrontació entre aquells que defensen l'oficialitat única del català i els que pretenen mantenir el règim lingüístic autonòmic de cooficialitat entre el català i el castellà (tot respectant, o no, la cooficialitat de l'aranès en el conjunt del territori del Principat) s'està desenvolupant en uns termes especialment inoportuns si tenim en compte la fractura entre un estament de representació política en el qual el cooficialisme català castellà és hegemònic (posició a la qual s'adscriu fins i tot ERC) i una societat civil (amb Òmnium al capdavant, tot i que respecte d'aquesta entitat també plana una certa ambigüitat) que apareix com el principal baluard de l'oficialitat única del català.

Una altra qüestió que al meu parer està enverinant el debat, i que afecta sobretot els partidaris del cooficialisme, és la constant apel·lació als arguments emocionals (el fet que molts catalans senten el castellà com la seva llengua pròpia) i la marginació de les posicions científiques respecte d'aquest tema (una absència de racionalitat que contrasta amb la resta de l'argumentari independentista com el que s'ofereix, per exemple, en matèria econòmica). Jo mateix, amb una certa insensatesa, havia arribat a defensar l'oficialitat del castellà a la Catalunya independent (*La independència i la realitat*, Moll, Ciutat de Mallorca, 2004), tesi de la qual fa temps que m'he retractat després d'haver llegit una bona colla d'opinions de sociolingüistes reputats (tot començant per la doctora Carme Junyent i prosseguint pel polifacètic Enric Larreula, *Dolor de llengua*, València, 2002, o Jordi Solé i Camardons) que confirmen la inviabilitat del bilingüisme recolzat en un règim de cooficialitat, i recorden que cap grup de parlants ha mantingut una situació bilingüe estable en el temps, sinó que sempre s'ha acabat produint la substitució d'una llengua per l'altra (la llengua amb més parlants ha acabat devorant la llengua minoritària). Tenim un exemple ben conegut de com la cooficialitat en un estat independent entre una llengua

pròpia i minoritària i la llengua de l'antiga metròpoli amb molts parlants i amb molt ús ha situat la llengua pròpia al caire de l'extinció: la República d'Irlanda i la situació del gaèlic respecte de l'anglès. Amb aquest referent no és estrany que alguns es preguntin (o ens preguntem) sobre els beneficis de la independència en relació amb la llengua i la cultura pròpies si el cooficialisme en l'estat català es troba en condicions de perpetrar allò que ni l'autonomisme va assolir: la gairebé completa substitució del català pel castellà. Un perill, per cert, respecte del qual el català tampoc no es trobaria immunitzat ni tan sols en l'escenari de l'oficialitat única, com avisa la citada doctora Junyent tot al·ludint al cas d'Andorra. Ni en l'únic estat del món en el qual el català gaudeix d'oficialitat única, la llengua se salva de la pressió que exerceixen el castellà i el francès (també el portuguès procedent d'un contingent important d'immigració) i que provoquen la reculada en l'ús social del català. Així doncs, fins i tot l'oficialitat única, no seria condició suficient per garantir la preservació de la llengua tot i que es podria considerar, contra el que postulen els "cooficialistes", condició necessària.

Però, a banda dels arguments sociolingüístics per rebutjar la cooficialitat català castellà a la Catalunya independent, hi ha dues observacions polítiques que em sembla que cal posar damunt la taula. La primera és que, curiosament, la defensa més aferrissada de la cooficialitat no procedeix de castellanoparlants sinó de catalanoparlants amb responsabilitats en el món polític, mediàtic o cultural que es col·loquen en el lloc de la suposada àmplia comunitat de castellanoparlants que viu a Catalunya. D'això se'n diu paternalisme i bàsicament exigeix, abans de continuar amb la deliberació, que es pronunciïn ciutadans que tinguin el castellà com a primera llengua, com a llengua habitual en el seu entorn familiar (àdhuc monolingües castellans, cosa que ha estat un dels efectes que ha produït el bilingüisme malgrat les dècades de normalització) i que estiguin compromesos amb el procés independentista. Jo, personalment, no conec cap cas de castellanoparlants independentistes que defensin la cooficialitat. Quan es parla de la qüestió més aviat reconeixen la necessitat de l'oficialitat única a favor del català per garantir que aquesta sigui la llengua comuna en l'espai públic i assegurar la seva pervivència.

Però si la intenció dels catalanoparlants que defensen la cooficialitat català castellà consisteix a fer servir la defensa d'aquest règim lingüístic per a la Catalunya sobirana com a esquer per atraure castellanoparlants no independentistes, l'estratègia es pot qualificar d'encara més perversa. Primer perquè, com hem vist, els "cooficialistes" catalans revelen,

en les condicions sociolingüístiques que hem definit, que estan disposats a sacrificar la llengua per assolir la majoria independentista. I segon, si la venda de l'independentisme sota la promesa de la cooficialitat lingüística, com en algun moment s'ha insinuat, es difon amb la reserva mental per part dels "cooficialistes" que el règim lingüístic cooficial només ho serà de forma transitòria, és a dir, als sols efectes de convèncer els suposats castellanoparlants encara dubitatius ("perquè, quan siguem independents, ja podrem fer el que vulguem!") aleshores la proposta, basada en una promesa que en el fons no estàs disposat a complir, esdevé directament miserable.

La canícula ens deixa, segons com, una mica estabornits. Però també pot ser un moment apropiat per a reflexionar plàcidament sobre algun tema de fons, més enllà de la rabiosa actualitat. Com ara la relació entre nació i llengua. Una reflexió que pot ser encara fins i tot necessària, en la mesura que la situació d'esprint cap a la llibertat en què viu el país pot comportar en aquesta qüestió algun error de perspectiva.

Si som una nació, és sobretot perquè tenim una llengua pròpia. N'hi a prou, per adonar-nos-en, d'evocar aquells dos mapes, pràcticament idèntics, que va publicar el Ciemen fa unes quantes dècades, titulats "Aproximació a l'Europa de les nacions" i "Aproximació a l'Europa de les llengües". "Per a mi, la nació és la llengua", escrivia Joan Maragall en una coneguda carta oberta a Pere Coromines fa més d'un segle. Potser ho sabem en teoria, però sovint estem lluny de "realitzar-ho" en la pràctica.

El llenguatge (però el llenguatge és una abstracció: el que hi ha són les llengües concretes) és una característica antropològica d'una profunditat insondable. La llengua expressa el pensament, però alhora el possibilita i el condiona. És el gran descobriment cultural que van fer a la darreria del segle XVIII les anomenades tres hacs alemanyes: Herder, Hamann, Humbolt. Van "descobrir" que pensem amb paraules. Cadascú, fonamentalment, amb les de la seva llengua. Si pensem amb paraules, no pensem ben igual segons quina sigui la nostra llengua. Perquè cada llengua recompon el món a la seva manera. I, com deia Wittgenstein, "els límits del meu llenguatge [diguem: de la meua llengua] signifiquen els límits del meu món". No cal pas compartir la idea romàntica segons la qual una llengua és una manera de veure el món, per a reconèixer que almenys l'acolora. La llengua no és un simple instrument de comunicació intercanviable, sinó que constitueix i reflecteix el fons de la personalitat individual i col·lectiva. No és el mateix dir "si us plau" que dir "*por favor*".

Molts filòsofs n'han tingut consciència. Hegel va afirmar que Luter, traduint la Bíblia a l'alemany, va fer la més gran revolució que podia fer, perquè va donar als seus compatriotes la possibilitat de parlar amb Déu (religió) i de parlar del món (ciència) en la seva pròpia llengua, i així els va fer amos dels seus propis pensaments, que només són realment propis si són expressats en la pròpia llengua. També el científic i filòsof francès Henri Poincaré reconeixia que un anglès, un francès, un alemany o un italià no poden pensar exactament

igual perquè no tenen els mateixos recursos verbals. Per això Unamuno deia (i Maragall li retreia de no aplicar-ho també al català): *“La sangre de mi espíritu es mi lengua, y mi patria es allí donde resuena.”*

Per què això que és una evidència per als alemanys, per als francesos o per als espanyols, sembla que no ho sigui per als catalans? Sens dubte, perquè el pitjor dels nostres mals és l'autoodi. La nostra interiorització de la dependència, de la “servitud voluntària”, mostra que tenim encara pendent, en una bona mesura, la més difícil de les revolucions, que és la revolució mental. Ens costa acabar-nos de creure que cap nació no té dret a dominar-ne una altra. Fa anys, ens preguntàvem si una nació sense estat volia dir, al capdavall, un poble sense llengua. Què més ens ha de passar perquè ens convencem que ens cal, per a sobreviure, un estat propi? Ara, però, em ve un mal pensament: si ens prenguessin la llengua, encara que fos com a preu (amb complicitats internes) per a tenir un estat propi, el que és jo, ja els ho donaria tot. Si no salvem la llengua, no salvem la nació.

111. Plataforma per la Llengua (2013-08-29). "[No volem un país plurilingüe, sinó individus plurilingües](#)". *El Periódico*.

En relació amb l'article d'Albert Branchadell, Dubtes sobre la doble oficialitat, publicat el 5 d'agost, és legítim que el seu autor desconfïi sobre la doble oficialitat de llengües, però no que tergiversi. Segons ell, un representant de Plataforma per la Llengua va afirmar: "No volem un país o una societat plurilingüe". Però va dir: "No volem un país o una societat plurilingüe, volem individus plurilingües". Des de Plataforma per la Llengua defensem el català com a llengua comuna perquè partim del reconeixement de la naturalesa multilingüe.

112. VALLS, David (2013-09-03). "[El català en una Catalunya independent](#)". *Núvol*.

Últimament hi ha molts articles sobre la qüestió, i sí, em sap greu però aquest n'és un altre. De totes maneres molts dels articles es dediquen a parlar de com hauríem de gestionar les altres llengües a Catalunya, començant per la castellana. És un debat que de moment ens hi hem posat tots sols, vull dir els independentistes catalanoparlants. Ja volem legislar sobre el castellà, com també sobre la resta de llengües que es parlen a Catalunya, però de moment no he sentit a ningú de la comunitat castellanoparlant, estigui a favor de la independència o no, que n'hagi dit res. Ni tampoc a ningú de la nova immigració. En molts casos, a més, alguns ja han començat les rebaixes abans d'hora, bo i demanant l'oficialitat del castellà. Segurament pensen que si els ho prometem votaran a favor de la independència, però penso que s'ha de votar amb totes les cartes damunt la taula, sense fer-nos trampes al solitari que és al joc que de moment estem jugant, i si ha de ser que sigui i, si no, és que no havia de ser.

Jo em vull centrar en la llengua catalana, que és l'única llengua patrimonial de Catalunya, junt amb l'aranesa. L'única llengua que si no la parlem als Països Catalans no la parlarem enlloc més. Per començar, penso que de forma implícita en una Catalunya independent, ja és a la ment de molta gent que no té el català com a primera llengua o que fins i tot no el parla, però que viuen aquí, que el català serà, diguem-ho així curt i ras, la llengua. Hi ha gent que això ja fa temps que ho entén així, perquè saben on viuen. No cal parlar, ja, de la nova immigració que són més conscients que ningú que han canviat de país i que això implica una sèrie d'obligacions, entre les quals les lingüístiques. Però aquest fet es farà més palès en pic la llengua catalana sigui totalment necessària per viure a Catalunya, i ara no n'és.

Més enllà del debat de quines llengües han de ser oficials, si és que n'hi ha d'haver, cal donar per ben assumit que qualsevol llengua que es parli a Catalunya sempre serà respectada, perquè només des del respecte i des del reconeixement de l'altri, et pots guanyar el teu reconeixement, i no, no farem com ens han fet a nosaltres però a l'inrevés. La mare dels ous és que un estat català ha de garantir que qualsevol ciutadà pugui néixer, viure i morir només en català, això és, que pugui garantir que en una Catalunya lliure s'hi

pugui viure només en català. I, que a més, que el castellà deixi de ser llengua d'ensenyament i d'aprenentatge obligatori a Catalunya, això és, que d'una vegada per totes es dissociï la idea que tot catalanoparlant també ha de ser castellanoparlant. Al català, com a qualsevol altra llengua, li calen espais d'exclusivitat, espais on no calgui triar, ni que triïn per tu. Però no ens hem de confondre, no és un clam al fet de tenir una societat monolingüe, sinó, que en un planeta multilingüe, el fet de poder triar lliurement en quina 2a o 3a llengua els catalans volem mostrar-nos al món. Els catalans hem de renunciar al castellà, de forma majoritària, per poder guanyar d'altres llengües que també podem fer nostres. És el preu de la normalització i de la pervivència de la nostra llengua.

Des de la Generalitat s'ha confiat molt en l'escola i en TV3, totes dues grans eines que han escampat el coneixement del català arreu, sí, cal reconèixer-ho, però s'han descuidat de fer còmplices al món empresarial, sindicats i a la resta de la societat en general, perquè fa massa anys que la majoria es pensa que això de la normalització ja ho fa la Generalitat i que ja n'hi ha prou. Caldria engegar polítiques de *devolucionisme* lingüístic, això és fer tornar l'autoestima lingüística als catalans, que aquests perdin la por d'usar la llengua davant de qui sigui, que perdin la por d'encomanar-la, d'escriure-la, d'exigir-la. Que se'ns torni la llengua en els àmbits on ens ha estat furtada, com en la justícia, en l'etiquetatge, en l'oci, etc., i que la llengua se senti parlar als carrers. Perquè per sobre de tot hi ha l'ús, perquè com bé diu la lingüista Carme Junyent tot citant el filòleg Joan Solà: podríem renunciar fins i tot a l'escola en català, però que aquest se senti parlar a la Plaça Catalunya de Barcelona com s'hi sentia parlar als anys 40 i jo hi afegeixo, amb modèstia, al segle XXI això equival no només al fet que la llengua sigui viva al carrer, sinó que sigui visible, útil i imprescindible en tots els àmbits, des de la justícia, passant per al món empresarial, sindical, etiquetatge, de noves tecnologies i de l'oci, perquè és així com funcionen les llengües a les democràcies europees i en el primer món en general. Ens cal un ús intensiu i extensiu de la llengua, i no ens pot fallar cap dels elements que componen les societats actuals. El català té prou quantitat de parlants perquè això sigui possible i no haguem d'anar coixos en cap àmbit.

Ja no som en una Catalunya estrictament bilingüe, la nova immigració ha vingut acompanyada de multitud de llengües, a les escoles de Catalunya se n'han comptabilitzat unes 280. Tot i això, no podem posar al mateix nivell llengües com l'urdú i el castellà. No podem fer-ho per motius de vinculació geogràfica i històrica, però també perquè cal tenir present que el castellà és la primera llengua de més de la meitat dels habitants de

Catalunya i és la llengua que sap escriure i parlar el 100% de la població de Catalunya. Però a més, és el castellà que ha arraconat el català, és el castellà que substitueix el català en molts àmbits, i no pas l'urdú o l'amazig, ni tan sols l'anglès, encara. Hem de ser conscients que la completa normalització del català, això és que es pugui viure en català, té un preu per a les demás llengües que es parlen a Catalunya, principalment per a la llengua castellana, la qual hem de desnormalitzar i treure de molts àmbits per tornar-hi a posar – en molts casos posar-hi per primera vegada– la catalana. Són els castellanoparlants i els nouvinguts que hem d'integrar, que els hem d'encomanar la llengua i aturar d'una vegada per totes la tendència inversa. Com se sap, perquè així ha quedat demostrat, no hi ha societat que funcionin en dues llengües de forma igualitària, sempre n'hi ha una que acaba guanyant. Fer aquests canvis no és senzill, cal revertir amb democràcia, llibertat i de bon rotllo tota una sèrie d'actituds i prejudicis heretats d'anys –segles– d'imposició i persecució. Però a més, sóc conscient que part de la societat catalana continua pensant que més enllà del castellà no hi ha vida.

Tot i això, un procés d'independència comporta una sèrie de canvis polítics, econòmics i socials tan grossos que és el moment de fer les coses, sense por i amb determinació. Perquè el que ara no és normal i ens pots sembla agosat, d'aquí a 30 anys pot tornar-ho a ser.

I tornant al debat de l'oficialitat, sí bé és cert que el fet que el Vaticà tingui el llatí clàssic com a llengua oficial, això no l'ha revitalitzat com a llengua oral entre els habitants d'aquest petit estat, com el fet que el sànscrit sigui llengua oficial en alguns estats de l'Índia, és un fet merament simbòlic. Ara, crec que continua sent a l'ordre del dia que els països tinguin llengües oficials, sobretot aquells països amb llengües mitjanes o petites i ja no cal dir aquells països amb llengües amb algun risc de desaparició. En aquests moments hi ha una llei del 2010 promulgada per la Generalitat de Catalunya que diu que tots els productes que es vinguin a Catalunya hauran d'anar etiquetats en català, com a mínim, però la Generalitat no fa acomplir aquesta llei. Per tant, amb oficialitat o sense, el que interessa és que si es fan lleis, que aquestes es facin complir, perquè ajuden a marcar tendència i a establir un marc legal que dóna seguretat i esvaeix dubtes i possibles males intencions d'aquells que ens volen mal. No fa pas gaire anar per Barcelona en moto i sense casc era un fet comú i a l'estiu posar-se casc impensable! Ara, els motoristes no es treuen el casc ni per entrar a pagar la benzina i simplement perquè ho diu una llei que, a més, es fa complir.

Mentrestant, podem parlar de la Catalunya del Nord, on malgrat que hi ha gent que sap el català –també n’hi ha molts que saben l’àrab–, l’ús de la llengua al carrer ha desaparegut, per bé, que si fa 50 anys és la llengua que tothom parlava, ningú ens diu que d’aquí a 50 anys s’hi pugui tornar a sentir. A la Catalunya del sud, malgrat que el coneixement del català augmenta (no ens confonguem amb l’ús oral) i fins i tot és una llengua capaç d’atreure nous parlants –per bé que no compensem als que atreu el castellà a Catalunya–, cada cop hi ha menys gent que té el català com a primera llengua, el seu ús social minva any rere any, la llengua perd registres, sobretot en el camp col·loquial que és el fa que una llengua sigui viva, cada cop té més interferències a tots els nivells (fonètic, morfològic i sintàctic) i rebem una forta pressió d’estats com l’espanyol pel qual continuem sent una nosa, però a més, hi ha el factor clar i clau de la militància i la indiferència. Aquesta última mata i entre els catalanoparlants hi ha massa indiferència, però és que quan hem de demanar de militar en una causa, per justa que sigui, és que ja reconeixem que alguna cosa no va a l’hora, però a més, no podem obligar a ningú a militar en re. No costa gaire trobar adhesions per signar un paper per salvar la balena blava, però ja ens costarà més de trobar voluntaris que tinguin 15 dies lliures per anar dalt d’un vaixell a passar fred i a exposar-se que et ruixin des d’un altre vaixell.

Aquesta és la meva modesta opinió, que no veritat absoluta. Tot i això, el debat de les llengües en una Catalunya independent, de moment no deixa de ser ciència ficció i en això podria quedar.

La imminència d'una Catalunya que ja hagi decidit –és a dir, d'una Catalunya potser independent, que molts veuen a tocar o guanyada- ha accelerat una sèrie de debats que només tindran sentit després de. Uns debats sovint estèrils o contraproductius. Mentre l'Estat i l'opinió publicada i pública espanyola anuncien catàstrofes o desgranen insults i amenaces, a Catalunya hi ha gent que només sap jugar al solitari. “El castellà ha de ser una llengua oficial en la Catalunya independent?” és un dilema que ara com ara només pot portar la divisió i l'enfrontament. Després de cada procés de secessió n'hi ha un de constituent, en què els ciutadans del nou estat defineixen el marc de convivència que compartiran. I ho fan democràticament. Si abans d'una secessió cal traçar millores que la facin atractiva, cal que siguin prou realistes i intel·ligents per no restar ni dividir. Pot unir els catalans que somnien un futur millor decidir ara l'estatus d'una de les llengües que per a molts els és pròpia? Semblen, doncs, debats interessats a dividir o a constatar futures bregues quan més inconvenients resulten, que és ara.

Encara més absurdes són batalles campals dialèctiques a l'entorn d'un futur exèrcit català Tan idiota és aquesta reflexió ara com la que demana als independentistes si s'han parat a pensar amb qui jugarà el Barça. Òbviament, amb qui vulgui. En la lliga espanyola, en la francesa i, a partir d'aquesta rampa, en l'europea. Idiota i contraproductiu perquè a Espanya hi ha gent obsedida a presentar el procés d'autodeterminació a Catalunya com una dèria de tarats, manipulats per una colla de polítics corruptes que només pretenen mantenir beneficis i omertàs. Dividir-se ara entre partidaris dels esquemes mundials o convencionals i els que consideren que el nou estat hauria de ser un paradís pacifista no porta enlloc. O sí. A l'enfrontament gratuït.

La darrera aportació a la divisió innecessària ha estat dibuixar el mapa polític resultant de la independència. Avançar, per exemple, si, després d'assolir els seus objectius nacionals, els dirigents, els militants i els votants de Convergència Democràtica arribaran a la conclusió que en poden prescindir i definir opcions més “ideològiques” en el sentit usual del terme. Vés a saber. Paga la pena ara perdre un segon discutint sobre la necessitat futura de les opcions “unionistes” sense la “unitat” que ara les fa efectives? O barrinar sobre

quin estatus tindrà el futur PSC amb el PSOE dins una Catalunya independent? No és difícil arribar a la conclusió que tot el mapa polític patirà un sotrac i que els nous partits s'hauran d'adequar a la nova situació. Més decisiu per a Convergència Democràtica que definir ara la seva utilitat en un paisatge sense dependències és acabar el camí de la mà d'Unió Democràtica, i al costat d'Esquerra, la CUP, Iniciativa i fins i tot, si vol i així ho entén, del PSC. L'endemà de la consulta o en el moment d'una proclamació, potser Convergència i Unió se separaran. O potser no. En tot cas, allò que importa és no fer-ho abans. I no forçar debats que debiliten internament i projecten enfora actituds excèntriques o infantils.

114. PUIGDEVALL, Maite (2013-10-02). "[Els nous parlants](#)". *Núvol*.

Catalunya constitueix un espai força singular en termes lingüístics dins del context de la Unió Europea i més generalment en el món "occidental". El català és una llengua que presenta alhora formes de llengua dominant i llengua dominada. Tot i ser una llengua amb prestigi social, no és la única llengua legítima en tots i cadascun dels camps socials amb qui comparteix espai, majoritàriament amb el castellà però cada vegada més amb altres llengües, sobretot l'anglès. És per això que trobem discursos contradictoris on d'una banda el català es presenta com a llengua minoritària o minoritzada i de l'altra es rebutja aquesta classificació o consideració i se l'equipara a altres llengües mitjanes europees, com el danès o l'estonià. Aquesta dicotomia es veu reflectida en els actuals debats sobre el futur del català en una hipotètica Catalunya independent. Aquests debats es centren en discutir quin tipus d'estatus jurídic haurien de tenir el català i el castellà en un estat propi. Sense negar la importància dels marcs jurídics i legals que permeten portar a terme certes polítiques lingüístiques i d'altres no, a mi m'agradaria posar l'accent sobre la capacitat de la comunitat lingüística catalana d'atreure nous parlants i també de les barreres o factors que ho dificulten, sigui en el marc actual on un d'hipotètic perquè crec que aquesta capacitat d'atracció de la llengua catalana és un dels punts claus per a la sostenibilitat d'aquesta comunitat lingüística.

Anomenem "nous parlants" aquells que no tenen el català com a llengua inicial. Quan eren petits no la tenien com a llengua familiar i l'han apresada i l'han començat a utilitzar en diferents moments de la seva trajectòria vital, sigui a partir del seu pas pel sistema educatiu, a partir de cursos per adults, per la seva incorporació al mercat laboral, etc. Aquest fenomen s'ha d'emmarcar en els processos de revitalització que moltes altres llengües, com ara el gal·lès, el basc, el gaèlic, el gallec, l'ucrainià, el bielorús etc., han experimentat des de mitjans- finals del segle passat. Fins llavors, aquest tipus de comunitats lingüístiques perdia parlants i s'anaven reduint mica en mica.

A resultes de canvis relacionats amb la globalització, com la descolonització, l'europeïtzació, la descentralització dels estats, o la creació de nous estats, etc... un seguit de moviments de recuperació i revitalització cultural i lingüística han anat

emergint. Pel cas català, com en altres, això ha significat que molts parlants que no tenien el català com a llengua inicial s'hagin anat incorporant a la comunitat lingüística catalana a resultes també d'una política lingüística explícita que tenia com a objectiu augmentar el coneixement, els usos i el prestigi d'aquesta llengua entre la població que no la va aprendre en família. A Catalunya ens trobem doncs en una situació sociolingüística on més del 40% de la població que parla català quotidianament no té aquesta llengua com a llengua inicial, o sigui que no són parlants nadius d'aquesta llengua, però podem considerar que són claus per a la sostenibilitat de la comunitat lingüística catalana. A més, en la majoria dels casos aquests "nous" catalanoparlants no han deixat de ser castellanoparlants i el que succeeix és que els seus usos lingüístics són duals, adaptats a les diferents necessitats i característiques dels camps socials on actuen i als interlocutors amb qui interactuen.

Aquests canvis en l'accés a repertoris lingüístics també condicionen la relació entre llengua i identitat. Si fins fa poc el català era un marcador etnolingüístic que diferenciava entre els que eren catalanoparlants (nadius) i els que no, les noves pràctiques lingüístiques híbrides dels nous parlants han portat canvis en relació entre llengua i identitat. Trobem cada vegada més gent que no per utilitzar poc el català, no tenint-la com a llengua principal, o no parlar-la d'una determinada manera, diríem propera a l'estàndard, deixen de sentir-se catalans. Dit en altres paraules, que no consideren necessari parlar català o tenir-la com a llengua principal per ser catalans. És en aquests canvis on hem d'emmarcar per exemple la creació del col·lectiu [Súmate](#), que tot i tenir la llengua castellana com a llengua principal s'identifiquen amb una identitat catalana contraposada a una determinada identitat espanyola, i s'alineen amb una possible independència de Catalunya.

Aquests canvis suposen nous reptes per a la política lingüística, que haurà de resituar la seva intervenció dins un nou paradigma lingüístic que ja no és de bilingüisme si no de multilingüisme, d'usos híbrids, duals i simultanis de les llengües i que han de propiciar un context favorable a la legitimització dels nous parlants de català.

115. CONTELL, A. (2013-10-02). "[Més ençà i enllà de l'oficialitat](#)". *Llibertat.cat*. Publicat anteriorment a *La Veu* 105.

La possibilitat que es creï un Estat català independent en una part del territori nacional ha obert el debat sobre quina o quines n'haurien de ser les llengües oficials. Qui l'ha obert han estat bàsicament els sectors que aposten perquè l'espanyol hi sigui també llengua oficial, juntament amb el català i se suposa^[1] la variant de l'occità parlada a la Vall d'Aran. En aquest sentit s'han expressat Eduard Voltes, Jordi Pujol o Oriol Junqueres.

Marc Belzunces ha estat dels primers a reaccionar contra aquest plantejament, en considerar-lo una deriva «etnicista» del projecte independentista, a més d'electoralista i d'«ofensiu parternalista».

Sense ser tan directes i explícits com Belzunces, Carod Rovira i Carmen Pérez també han criticat el posicionament de Pujol, Voltes o Junqueres. Carod Rovira el considera una presa de posició precipitada, mentre que Pérez no s'ha estat d'expressar «fins a quin punt m'irriten aquestes veus —com més va més nombroses i com més va amb més tribunes i altaveus mediàtics— que defensen que sense garantir l'oficialitat del castellà hi haurà una part important dels ciutadans de Catalunya, castellanoparlants o d'origen espanyol, que no votaran mai que sí en una consulta sobre la independència del país.»

D'altra banda, n'hi ha que ha plantejat que no n'hi hagi cap, de llengua oficial, i que cada institució funcioni amb les llengües que calgui segons la realitat sociolingüística (Vicent Partal). Per la seva banda, Carme Junyent també s'ha mostrat contrària a l'ús del concepte de llengua oficial, però creu que l'eventual Constitució del nou Estat ha de deixar clar que la llengua pròpia del país és el català.

Segons el nostre parer, centrar el debat en l'oficialitat o no de les llengües és posar el carro davant el bou. Declarar o no oficial una llengua és un dels instruments de la política lingüística d'una societat, que prèviament s'ha de fixar uns objectius. Precisament aquest hauria de ser l'ordre del debat: primer, fixem les línies generals de la nostra política lingüística i sobretot els seus objectius i, a continuació, parlem dels instruments.

Evidentment, qualsevol política, la lingüística també, ha de partir d'una avaluació de la realitat. En aquest sentit cal constatar el següent:

- En primer lloc, actualment a la Catalunya estricta es parlen no pas tres llengües sinó desenes. Per tant, ens trobem davant una societat multilingüe, no pas bilingüe, com s'acostuma a creure i a difondre. De fet, els partidaris de l'oficialitat de l'espanyol ajuden a propagar aquesta representació.

- En segon lloc, malgrat els avenços en alguns àmbits el català continua sent una llengua subordinada al seu territori, com ho demostra l'ús escàs que se'n fa en determinats àmbits (cinema, àmbit judicial, activitat econòmica, lleure juvenil, etc.) o la pervivència de representacions i normes d'ús (la més coneguda és la norma de convergència cap a l'espanyol) que no fan sinó consolidar quotidianament aquesta subordinació.

- I en tercer lloc, un fet que demostra aquesta subordinació del català en aquesta societat multilingüe és que majoritàriament la llengua d'integració i de comunicació entre els i les parlants de les diferents llengües és l'espanyol. En inserir-se en la societat catalana, les noves migracions han copsat de seguida quin és l'estatus real de l'espanyol i el català i hi han actuat en conseqüència.

Dit això, d'entrada sobta la preocupació per l'estatus de l'espanyol en una possible Catalunya (estRICTA) independent i, en canvi, l'absència en aquest debat d'una anàlisi de la situació precària del català, fins i tot en el territori en què està en millors condicions.

Creiem que aquest salt mortal suïcida es deu a les rèmores de l'autonomisme en el terreny de la política lingüística. Durant els darrers 30 anys, partint de la negació del conflicte lingüístic, la política lingüística autonomista ha proclamat constantment que el seu objectiu fonamental era garantir el coneixement i l'ús del català i l'espanyol (l'aranès, com sempre, no hi comptava). És a dir, en el terreny de les intencions s'apostava per la naturalització del bilingüisme social (que sempre és jeràrquic), és a dir, de l'espanyol. Alhora, una mica d'amagatotis, s'intentava que en algun àmbit (l'educatiu en la primària és el cas més reeixit) el català fos hegemònic; o dit altrament, que el català desplaqués l'espanyol.

En general, però, cal dir que les actuacions no passaven de la promoció del català per tal que els catalanoparlants poguessin viure en la seva llengua en alguns àmbits (en d'altres,

ni això). Tal com la va qualificar encertadament Josep Murgades al seu llibre *Llengua i discriminació* (1996), es tractava d'una política lingüística reservacionista en què:

[...] s'ha tendit, certament, a fomentar l'ús i la difusió de la llengua, però sempre dins la reserva que li és pròpia, és a dir, la dels espais comunicatius —informals o formals, tant és— estrictament endogàmics; sense proposar-se d'entrar mai en concurrència, doncs, amb tots aquells on la llengua a tots el efectes és només l'espanyola.

O dit altrament: s'ha dut a terme una política ignorant del conflicte de llengües en què viu el país i del procés de substitució lingüística —i a hores d'ara galopant— a què es veu més que mai abocada la catalana. En lloc d'adoptar les mesures legals i executives adequades per a capgirar efectivament aquesta tendència, els diversos administradors catalans del poder han optat pels models político-lingüístics acumulatius —inflant així de manera postissa segons quines produccions merament culturalistes i sobrecarregant pressupostos inútilment—, però no pas per models político-lingüístics substitutoris, els únics que, sense perdre's en duplicitats innecessàries, podrien garantir, gràcies a la integració subsegüent que se'n derivaria de la massa hispanòfona, el ple redreçament de la llengua catalana.[3]

La possibilitat de construir un Estat català ens hauria de servir per plantejar clarament on volem arribar a partir d'ara i abandonar per sempre els discursos cofoistes i negadors del conflicte lingüístic que ha difós l'autonomisme. Si l'objectiu és normalitzar el català[4] i, per tant, que deixi de ser una llengua subordinada, és a dir, que sigui hegemònica en la pràctica totalitat d'àmbits i esdevingui la llengua de cohesió i de contacte interètnic en una societat complexa, cal aplicar models substitutoris,[5] de la qual cosa es desprèn que l'espanyol no pot ser llengua oficial[6] en el futur Estat, que només en reconeixeria dues: l'aranès a la Vall d'Aran i el català a la resta de la Catalunya estricta.

Per contra, si l'objectiu és continuar la política lingüística reservacionista i, per tant, aplicar models político-lingüístics acumulatius, cosa que a la pràctica vol dir mantenir un bilingüisme social asimètric, és a dir, la subordinació del català, aleshores no cal parlar-ne més: l'espanyol ha de ser oficial. Presa aquesta decisió, com hem dit més amunt, no ens sorprenguem, per exemple, que els nouvinguts actuïn en conseqüència.

La qüestió de fons no és tampoc garantir suposats drets lingüístics individuals que curiosament només es tenen en compte en un casos (els castellanoparlants) i no pas en d'altres (els i les parlants de l'àrab, urdú, amazic, etc.), la qual cosa demostra que no

existeixen com a tals. A més, pensem- hi, en cas que es tinguessin en compte en tots els casos seria impossible garantir-los en una societat tan complexa des del punt de vista lingüístic, amb el benentès que poguéssim arribar a un acord sobre què és «garantir suposats drets lingüístics individuals».

I l'Esquerra Independentista i la Unitat Popular què hi diuen?

Doncs en general hi diuen i fan ben poc,[7] entre d'altres raons perquè el nostre moviment ha deixat en un segon terme la lluita per la llengua que no sigui merament reactiva. Això vol dir que, a diferència dels anys 80, en què els Grups de Defensa de la Llengua van engegar una praxi en aquest front de lluita que els va situar a l'avantguarda d'aquest moviment,[8] ni l'Esquerra Independentista ni la Unitat Popular han estat capaços de generar actualment una praxi diferenciada, cosa que no vol dir mantenir-se al marge de mobilitzacions organitzades per plataformes àmplies.

Aquesta manca de praxi diferenciada és la que explica que l'apartat sobre política lingüística del programa presentat per la CUP-AE fos el menys agosarat, de manera que les nostres propostes es diferenciaven ben poc de les de l'autonomisme, a més de ser un conjunt de vaguetats i ambigüitats, amanides amb certs plantejaments que podríem qualificar de hippies.

Sens dubte, com s'ha dit, ens cal un debat, però no pas sobre la qüestió de l'oficialitat de les llengües, sinó sobre quina és la nostra proposta de política lingüística i sobretot sobre el moviment popular per la llengua.

[1]. Diem se suposa perquè sembla que els partidaris que l'espanyol sigui llengua oficial ho obliden sovint

[2]. Com afirma Carme Junyent, sabem que l'oficialitar no garanteix per se la normalització. Ara bé, en el context europeu en què ens movem és un instrument poderós de la política lingüística.

[3]. Llengua i discriminació, pàgines 32 i 33.

[4]. Amb el benentès que usem aquesta expressió amb el significat que hi atorga la sociolingüística crítica, no pas com l'entén el newspeak autonomista.

[5]. Com afirma Carme Junyent, perquè «és evident que perquè el català avanci, el castellà ha de recular», un axioma que la política lingüística reservacionista tenia prohibit no només d'expressar sinó de concebre.

[6]. En el cas que aquest Estat inclogués el País Valencià, l'espanyol seria l'única llengua oficial a determinades comarques, és a dir, el nostre criteri hauria de ser territorial.

[7]. Una de les excepcions seria l'article d'Abel Caldera «Sobre el debat de l'oficialitat única del català» publicat a L'Accent 249, amb el qual no compartim la proposta de cert reconeixement de l'espanyol, sobretot si implica posar a la pràctica els exemples que planteja a nivell teòric, o la concepció tan restrictiva de l'oficialitat que planteja.

[8]. Vegeu sobre aquesta qüestió l'interessant llibre d'Anna Porquet Botey Canviar la realitat. Els Grups de Defensa de la Llengua i l'aplicació de la teoria sociolingüística a l'activisme lingüístic (2013).

116. VILARRUBIAS, Mercè (2013-10-04). "[El español en una Cataluña independiente](#)".
Crónica Global.

Antes de que el movimiento independentista cogiera vuelo el 11 de septiembre de 2012, muchos nacionalistas argumentaban que si alguna vez Cataluña era independiente, el catalán sería la única lengua oficial. La idea era que a través de la oficialidad única del catalán, esta lengua ampliaría enormemente su uso social, yendo ello parejo a la disminución en el uso social del español.

Una vez la idea de una Cataluña independiente ha pasado a ser un proyecto secundado por muchos, la cuestión de la cooficialidad o no del español ha vuelto a plantearse. Las primeras [declaraciones](#) sobre este tema empezaron con Òmnium Cultural y otras plataformas lingüísticas que vieron su sueño al alcance de la mano: la futura Cataluña independiente tendrá el catalán como única lengua oficial.

Sin embargo, esta afirmación no gustó a los políticos independentistas, posiblemente temerosos de que ello ofendiera a muchos ciudadanos castellanohablantes -y catalanohablantes- y en consecuencia, hiciera difícil convencerles de las virtudes de una Cataluña independiente. Así, Oriol Junqueras declaró que de ninguna manera se eliminaría la oficialidad del español sino que esta lengua seguiría siendo cooficial junto al catalán. Artur Mas se sumó a esta idea de forma entusiasta y añadió que el español era, además, una riqueza de Cataluña y de todos los catalanes.

La cooficialidad del español en Cataluña es, hasta cierto punto, papel mojado. Si ya lo es ahora, es factible pensar que en un hipotético Estado catalán esta cooficialidad sería totalmente nula de facto

Periodistas afines celebraron las declaraciones de los dos políticos con artículos autocomplacientes en los que se dibujaban a sí mismos como abiertos, tolerantes e inclusivos. De ninguna manera vamos a eliminar la cooficialidad del español, nadie tiene nada que temer. Frente a ellos, los más puristas estaban desconcertados: si no es una Cataluña independiente, ¿cuándo vamos a realizar el sueño de una Cataluña monolingüe?

El hecho, sin embargo, es que ambos sectores tienen el mismo objetivo aunque no lo parezca en la superficie. La razón de ello está en que ya actualmente, la cooficialidad del

español en Cataluña es, hasta cierto punto, papel mojado. Y si ya lo es ahora, es factible pensar que en un hipotético Estado catalán esta cooficialidad posiblemente sería totalmente nula de facto.

A diferencia de lo que sucede en Cataluña, en la mayoría de países bilingües de Europa, la oficialidad de sus lenguas tiene consecuencias en la práctica. Por ejemplo, en el ámbito administrativo, la existencia de dos lenguas oficiales implica que la administración o debe ser bilingüe o debe poner los medios para que los ciudadanos escojan en qué lengua quieren relacionarse con ella. Las informaciones públicas como las señales de tráfico o los nombres de calles también son, por ley, bilingües. Y por supuesto, no hay leyes que castiguen a los comerciantes por rotular sus negocios en una de las lenguas oficiales.

En la educación, todas las lenguas oficiales europeas son lenguas vehiculares en los sistemas educativos de sus países o comunidades. En la mayoría de los países multilingües de Europa, los ciudadanos disponen de una doble línea de escuelas, cada una en una lengua oficial, y son los ciudadanos los que escogen la escuela que quieren para sus hijos. Existe también una minoría de países que tiene educación multilingüe, donde las dos o tres lenguas del país son utilizadas como lenguas vehiculares.

Las pocas veces que en Cataluña se ha señalado públicamente la incongruencia de que el español, siendo una lengua oficial, no pueda ser usado en la administración, en la educación o en los medios de comunicación públicos, los políticos catalanes han argumentado que las leyes de política lingüística efectivamente consideran que ambas lenguas son oficiales pero sólo una es propia. En consecuencia, la lengua propia debe tener más relevancia que la que es sólo oficial.

Lo que no dicen, sin embargo, es que el término lengua propia no es un concepto ni jurídico ni sociolingüístico. Es un término acuñado por el primer gobierno de CiU precisamente para frenar las potenciales reclamaciones sobre la no oficialidad en la práctica del español. La lengua propia, como término de nuevo cuño, permitía dar a la lengua calificada como tal todas las prerrogativas que el legislador decidiera.

Lo que no dicen es que el término lengua propia no es un concepto ni jurídico ni sociolingüístico

No conocemos ningún país europeo que tenga en su legislación lingüística el término lengua propia. En toda la extensa bibliografía sobre política lingüística que existe en inglés, no hay acuerdo en cómo traducirlo. Cuando no existe una traducción clara de un término o cuando convive más de una, la razón está en que este término prácticamente no se usa en este idioma. En la bibliografía solo aparece este término para referirse al caso español y a Andorra. Además de este país, son únicamente las CCAA bilingües de España las que califican a la lengua autonómica como lengua propia e incluso CCAA monolingües como Castilla y León califican al leonés como lengua propia. En Cataluña, la lengua propia es pues un subterfugio para impedir que el español sea oficial en la práctica.

En contraste con esta política de evitar la oficialidad del español en la práctica, hay veces que al Gobierno autonómico de Cataluña sí que le interesa utilizar esta lengua. Lo hemos visto en la reciente campaña Súmate donde ciudadanos castellanohablantes se manifiestan a favor de la independencia en español. En todo el proceso soberanista, el Gobierno autonómico está actuando como si en Cataluña hubiera dos lenguas oficiales en igualdad de condiciones: se afirma que el español será oficial en el futuro Estado catalán, se realizan videos con ciudadanos que se expresan a favor de la independencia en español o se habla del español como una riqueza y un activo de Cataluña.

Sin embargo, cuando el español no interesa, como en el sistema educativo, se argumenta que el uso del español en las aulas sería un ataque al catalán. Pero, por lo que vemos, no es ningún ataque al catalán pedir la independencia en español.

En conclusión, la Generalidad alienta el uso del español cuando le conviene pero al mismo tiempo, ignora su oficialidad en todos los ámbitos públicos gestionados por ellos. Debido a ello, los políticos independentistas están muy tranquilos respecto a la cooficialidad del español en una Cataluña independiente y por motivos puramente estratégicos, pueden defenderla sin ningún temor: saben que esta oficialidad la manejarán ellos y que difícilmente se plasmará en nada concreto.

117. PÉREZ, Carmen (2013-10-08). "[Etiquetes que fan mal](#)". *Vilaweb*.

El moment històric que vivim els ciutadans de Catalunya fa que s'obrin debats sobre qüestions que haurien estat inimaginables no fa pas gaire temps.

Ara les cerveses amb els amics i els dinars familiars els acompanyem amb converses sobre els camins que ens poden portar a la independència, sobre la formulació que hauria de tenir la pregunta en un hipotètic referèndum d'autodeterminació o el ritme ideal perquè el procés reïxi.

Tots aquests debats i molts altres són apassionants i necessaris, però, personalment, els que més em fascinen són els que tracten sobre la idea d'una Catalunya post-independència, és a dir, sobre quin model d'estat volem construir. Perquè, de fet, trobo que la cosa més engrescadora i il·lusionant no és pas el procés en si, sinó l'oportunitat que tenim els ciutadans de construir un país millor.

Dins aquests debats, un dels més 'escalfats' ha estat i és l'estatus de les llengües en un futur estat català. Aquest debat, que combina elements sociolingüístics, jurídics i polítics, també inclou una dimensió ètica i moral. Simplificant molt, podríem dir que s'han configurat tres corrents: l'anomenat cooficialista, el partidari de l'oficialitat única del català i el que advoca per no atorgar l'estatus d'oficialitat a cap llengua, sinó, en tot cas, considerar el català com la llengua nacional o llengua pròpia del país.

Aquests debats s'han fet principalment en el camp mediàtic (sobretot, en la premsa escrita) i molt vivament en les xarxes socials. Així doncs, s'ha anat creant allò tan abstracte que s'anomena opinió pública que, a parer meu --i torno a simplificar molt--, ha acabat configurant dos grans blocs: els anomenats 'excloents' --fins i tot algú els ha arribat a dir 'hiperventilats'--, que serien els partidaris de l'oficialitat única; i els 'multiculturals' o 'cosmopolites', que serien els partidaris de la cooficialitat. Com es pot veure, aquestes etiquetes parlen molt més d'una concepció global de la ciutadania i del model de país que volem construir, que no pas del paper que han de tenir les llengües en un futur estat.

Sigui com sigui, aquí m'interessa parlar de qui posa aquestes etiquetes i de les conseqüències a l'hora d'imposar una visió de la realitat social.

Des de la perspectiva sociològica, s'acostuma a dir que el joc de posar etiquetes ens diu sempre molt més de l'etiquetador que no pas de l'etiquetat. Ho podem veure molt clarament en tots aquells que últimament han emprat la paraula 'nazi' per etiquetar els catalans. No es pot dir que siguin precisament exemples paradigmàtics del pensament democràtic.

Doncs això mateix diria que els passa a tots aquells que acusen de nacionalistes excloents els qui defensen l'oficialitat única del català. Fins on jo he pogut seguir aquest debat sobre les llengües, hi ha hagut principalment dos arguments esgrimits per a defensar aquesta posició: 1) frenar el procés de substitució del català per part del castellà, i 2) fer del català la llengua comuna de tothom qui viu a Catalunya. Vosaltres no ho sé, però jo no sé veure la voluntat d'excloure ningú en cap d'aquests dos arguments. En canvi, sí que em costa menys de veure-la en els d'aquells que mantenen que el castellà hauria de ser llengua oficial en un estat català, atès que, des del meu punt de vista, perpetuaria l'existència de comunitats lingüístiques diferenciades amb totes les desigualtats socials que hi van associades.

Per tant, compte amb les etiquetes que anem posant a les opinions, perquè no ens parlen necessàriament de les característiques o posicions d'aquells qui etiquetem, sinó, sobretot, del poder d'aquells qui etiqueten de fer passar per vàlides les seves etiquetes, és a dir, de la manera com veuen i donen sentit al món.

En un estat català que encara s'ha de construir, hem de ser molt curosos amb els termes que emprem per definir-lo. Perquè, amb el nostre llenguatge, contribuïm a bastir-lo i les etiquetes, sempre, per definició, només tradueixen una realitat rica i complexa en una de molt més simple i, per consegüent, més pobra.

118. NÀCHER, David; SOLÉ, Víctor (2013-10-21). "[Sí al castellà a la nova Catalunya](#)".
Finestra d'oportunitat.

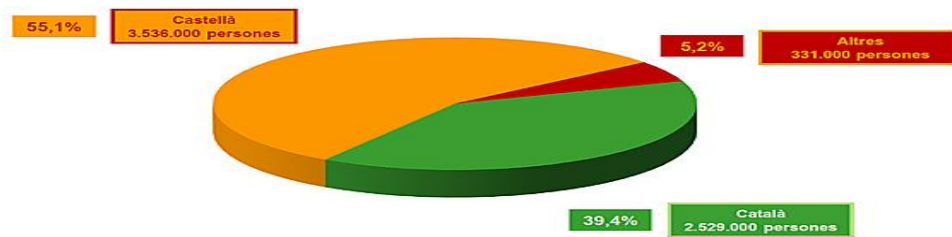
Aquest article no vol discutir sobre si **Catalunya** ha de ser independent o no, simplement vol afrontar una polèmica oberta fa uns mesos sobre la possible oficialitat del castellà en un Estat català independent en el sí de la Unió Europea. Sabem que el debat principal a l'actualitat no s'ha de centrar en aquestes minúcies, ja que se solucionarien als mesos successius del referèndum o consulta que es podria i/o s'hauria de celebrar, però la nostra obligació com a polítics versa també en fixar-nos i en preguntar-nos sobre els petits detalls dels grans esdeveniments. Dit això, **el castellà ha de ser oficial en una Catalunya independent?** Nosaltres resumim algunes respostes que ens porten clarament al **Sí**.

Llengua oficial no és sinònim de llengua d'ús preferent. El **castellà**, i l'**occità** o **aranès**, podrien ser llengües oficials a tot el territori i sense ésser llengua d'immersió educativa o d'ús preferent en les Administracions Públiques –tret d'aquelles ubicades a la **Vall d'Aran**–, que tot i així estarien obligades per llei a tractar tots els seus programes en les altres llengües oficials del nou Estat si ho demanés l'usuari. El terme *llengua oficial* representa la obligació dels serveis públics a l'hora d'acceptar un idioma determinat com al propi codi de comunicació, i que els ciutadans tinguin el dret d'utilitzar-lo en l'espai públic. Per tant, l'Administració ha de garantir, almenys un sistema d'interpretació de la llengua, que en aquest cas seria la catalana, la castellana i l'aranesa. Un Estat pot ser plurilingüe i pot garantir la pluralitat de les seves llengües, sentir-les com a pròpies en totes les seves vessants, i defensar-les amb esma (un esma que l'actual Estat Espanyol no empra), però ha d'utilitzar una sola llengua, un sol codi, per a poder simplificar els processos administratius. En el cas del futurible Estat català, doncs, és clar que la llengua catalana seria *preferent*, com avui, però les altres dues llengües de la nostra Nació, la castellana i l'aranesa, serien *oficials* i utilitzables administrativament si l'usuari ho demanés.

La llengua castellana no és l'idioma originari de Catalunya i per tant no és l'idioma propi de la nostra Nació: és un idioma que va ser primerament imposat i successivament adoptat voluntàriament, per la seva convivència –repetim: en una barreja d'imposició, adopció i acceptació– amb el català durant més de tres-cents anys, sobretot en gran part dels darrers cent anys. Gràcies a les onades migratòries de diferents **regions d'Espanya** (segle XX) i **Amèrica Llatina** (finals segle XX i principis del XXI), el castellà s'ha introduït en la vida

quotidiana de la nostra societat. No podem oblidar un passat en el que moltes famílies no tenen els seus orígens a la **Garrotxa** o a **Osona** o a les **Garrigues**, sinó en altres regions del planeta on la llengua castellana, tot i haver estat imposada, s'ha acceptat i convertit en l'idioma oficial i/o preferent. Hem adoptat el castellà a les nostres tradicions i folklore, en la nostra rutina i en les nostres vides personals. Cal remarcar que Catalunya va fer el seu pas cap a la industrialització al segle XIX per una sèrie de factors socials i econòmics que estaven lligats amb el comerç i plantacions amb i a les colònies espanyoles d'ultramar: era l'idioma castellà –i desgraciadament no pas el català, com ens recordaran els teòrics del monolingüisme catalanista radical que no trobaran cap argument en aquest article que pugui fer-los canviar d'idea– el que teixia la possibilitat dels catalans que després, i un cop tornats a la seva pàtria, poguessin invertir i crear les primeres indústries, fonament de la **Renaixença cultural catalana** de la segona meitat del segle XIX. El castellà és, a més, la llengua que escullen els expatriats –professionals qualificats d'altres països que són traslladats per les seves empreses a Catalunya– a l'hora de comunicar-se amb la societat d'acollida. A aquest col·lectiu no podem obligar-los a no comunicar-se en castellà, sinó que els hem de convidar a fer-ho també en llengua catalana, fent-los-hi entendre que és la pròpia de la nostra nació. (És clar que aquest darrer punt serà més fàcil en una Catalunya independent). Resumint, tot i ser una llengua originalment veïna, és també nostra i, per tant, es mereix ser tractada amb respecte, consideració i afecte –uns adjectius que l'Estat Espanyol no contempla cap al català–. Catalunya no pot cometre els mateixos errors d'Espanya.

La llengua no identifica el poble. Per molt que alguns teòrics insisteixin que la llengua vertebrava la cultura d'una regió o d'una comunitat, som de la idea que no és així. Una cultura està formada per molts esdeveniments, símbols, icones, exemples, imatges, marcs mentals i codis, i la llengua és un d'ells però no l'únic. Si pequem d'eurocèntrics, tenim estats amb llengües oficials estrangeres (el màxim representant és **Suïssa**, on conviuen el francès, l'alemany, l'italià, i el romanx, que també es parla en una petita zona del Tirol italià), Estats amb diferents llengües (exemples tant petits com **Andorra**) i Estats, que per centralistes, han tendit a eliminar cultures senceres (**França**). Si creiem que la llengua és pràcticament un dels únics recursos de la cultura nacional i que, per tant, si el castellà és llengua oficial a Catalunya estem perpetuant les voluntats assimilacionistes de l'*imperium* castellà sobre Catalunya, cometem un nou error històric, antropològic i social. **Escòcia**, per parlar en anglès, no té dret a l'Autodeterminació? **Croàcia**, per compartir llengua amb **Sèrbia**, no té dret a ser lliure?

Percentatges de primeres llengües dels habitants de Catalunya

Amb estadístiques d'Idescat del 2008, el 55% de la població catalana reconeixia que la seva llengua habitual d'expressió era el castellà, en front el 39% que en reconeixia el català. Amb aquestes xifres a la mà cal respondre que no podem deixar fora de la oficialitat la llengua que utilitza més de la meitat de la població. Creiem que seria un desprestigi i una barbaritat no reconèixer la força cultural del castellà a la nostra societat. S'han escrit nombrosos articles sobre aquesta temàtica, potser un dels més rellevants fou el del periodista **Eduard Voltas** al **Diari Ara**, *En castellà també, siusplau*, publicat al Febrer 2012, i molt criticat pels radicals monolingüistes del català a la futurible nació independent. El president de la Generalitat, **Artur Mas**, i el cap de la oposició, **Oriol Junqueras**, han assegurat que el castellà seguiria essent oficial i se'n garantiria el seu ús. El canvi social dels independentistes en aquests darrers anys ha portat a moltes persones a demanar la independència en llengua castellana i a crear-hi organitzacions (**l'Associació Súmate**, presentada a Bellvitge, a l'Hospitalet del Llobregat, a principis d'Octubre 2013, per agafar un exemple recent). Aquest és un argument per a tots aquells independentistes de barretina que deprecien tota feina feta d'una forma que escapa de les seves fàtues i il·lusòries imaginacions i desitjos. Aquests malanomenats independentistes són en realitat secessionistes socials i haurien de respectar una mica la lluita de tota aquella gent que, sigui pel que sigui, ha escollit o té el castellà com a llengua pròpia i persisteixen en l'alliberament nacional.

La convivència tant propera amb Castella –la macrorregió més històricament poderosa de l'Estat Espanyol– ha fet que els catalans introduïm alguns aspectes de la cultura castellana a les nostres vides. Estem orgullosos de saber valorar les dues cultures que ens han enriquit com a persones i que ens han ajudat a veure el món i a descobrir-lo. Estimem les cultures mixtes, doncs enriqueix els seus propietaris. El castellà és una representació més d'aquesta màxima. El castellà és una eina útil de comunicació amb el món. Dins les tres llengües més parlades i amb més adeptes podem comunicar-nos o, almenys, intentar-ho amb el resta del món. Creiem que és un avantatge comparatiu, que tal com està l'educació i la situació

en el nostre país, no hauríem de menysprear i hauríem de seguir potenciant. En un estudi de l'Eurasia Group, la llengua castellana es presenta com a segona més parlada al món, només superada pel xinès mandarí, i seguida per l'anglès, l'àrab i l'hindi. **Barcelona** és, finalment, la ciutat que més llibres en llengua castellana edita, seguida per **Ciutat de Mèxic, Buenos Aires i Madrid**.

Finalment, no creiem que la independència de la nació catalana pugui fracturar la societat del nostre país, però sí l'ús i la realitat que s'hi faci després. Una societat que no ha tingut cap problema amb la compaginació de dos idiomes al llarg de tres-cents anys i que ha sabut valorar el català com una joia, valorarà el castellà com una de les millors herències d'Espanya. Una llengua que pot ajudar a vertebrar i integrar a tots els ciutadans del possible nou Estat català ha de ser benvinguda i estimada.

En resum, per molts motius culturals, cívics, polítics, educatius, econòmics i d'avantatge comparatiu, creiem que el castellà hauria de ser llengua oficial a una Catalunya independent. Evidentment, hi ha motius per a que no ho sigui, però els trobem tancats en la Història, desubicats en una societat avançada com la nostra i irracionals intel·lectualment.

Ni les polítiques de «normalització» lingüística, ni la immersió lingüística a l'escola, no han servit mai per recuperar una llengua –afirma, taxativa, la lingüista M. Carme Junyent en l'entrevista d'aquest mes a *L'Avenç*. De fet, tenim prou a la vora exemples de països, com Irlanda, que han aconseguit la independència però que no han pogut conservar la llengua pròpia. El manteniment d'una llengua depèn, doncs, fonamentalment de la voluntat dels parlants: d'usar-la i de transmetre-la als fills. Però això, a la vegada, depèn també de l'entorn: si en una societat predomina absolutament una llengua, la més feble demogràficament acaba desapareixent, substituïda per l'altra.

Ara bé, ¿existeix un llindar per sota del qual una llengua entra en un procés d'extinció? Junyent i altres lingüistes, basant-se en exemples molt diversos d'arreu del món, el situen en el 30 %: quan una llengua és la llengua habitual de menys del 30 % d'una població donada, aquesta llengua entra en un ineluctable procés d'extinció, progressivament abandonada pels seus cada dia més escassos parlants, fins que deixen de transmetre-la als fills.

¿És aquest el cas del català? Abans de respondre la pregunta, cal tenir en compte l'excepcionalitat, dins Europa, del cas català, que ha seguit una trajectòria inversa a la d'altres llengües dites «regionals» com l'occità. Junyent s'apunta, sense esmentar-la, a la tesi de la «feble nacionalització» de l'Estat espanyol que va formular fa un temps l'historiador Borja de Riquer: si els catalans del segle XIX no van abandonar el català, és perquè, excepte les elits, no tenien prou assimilats el castellà. La trajectòria del segle XX, marcada, malgrat les llargues etapes de dictadura i de persecució de la llengua, per la centralitat del catalanisme polític, confirma la recuperació del català, que ha adoptat una normativa moderna (Fabra, 1913), que ha estat assumida pel conjunt del domini lingüístic (Normes de Castelló, 1932) i que ha sobreviscut l'embat del franquisme.

En el moment de la transició i de la recuperació de l'autogovern, comencen però els vaticinis alarmistes, dels quals la lingüística catalana sembla que li costi de desprendre's: el 1979 es publica el manifest d'*Els Marges*, titulat «Una nació sense estat, un poble sense llengua», que alerta que el bilingüisme derivarà en diglòssia si no hi ha unes fortes estructures d'estat que apuntalin el català. Convertits a desgrat seu en sociolingüistes, i

sense tenir prou en compte la perspectiva històrica, alguns lingüistes semblen abonats a la teoria de l'extinció –encara que la seva pràctica professional i ciutadana diària, i això és el que compta, sigui la de lluitar fermament perquè això no passi.

En un llibre clàssic, *Els altres catalans* (1964), Francesc Candel somiava que serien els fills dels suburbis, els fills de la immigració castellana, els qui algun dia salvarien el català. Ara hi hem d'afegir els fills de la nova immigració, vinguda d'arreu del món. La resposta la tindrà, novament, la societat catalana, si és capaç (malgrat la crisi present, que hi va en contra) d'assegurar el correcte funcionament de «l'ascensor social»: al capdavall, mentre garantim la capacitat d'integració social, el futur del català està assegurat.

En una ocasió en què un diari el va donar per mort, Mark Twain va respondre amb una cèlebre frase: «La notícia de la meua mort ha estat molt exagerada». Voldríem pensar que la llengua catalana, en els propers cent anys, podrà respondre amb la mateixa ironia. O, si és el cas, amb aquella altra frase de Maynard Keynes: «A llarg termini tots serem morts».

120. PUIGJANER, Josep Maria (2013-11-12). "[Cap aversió a la llengua castellana](#)". *La Vanguardia*.

Hi ha encara molts espanyols, i potser algun català desinformat, que es pensen que una eventual Catalunya sobirana menysvaloraria la llengua de Castella. Que no pateixin: els representants polítics de l'opció independentista ja s'han pronunciat amb molta claredat sobre aquest assumpte: el castellà no perdria en cap cas el caràcter de llengua cooficial.

Encara que no s'haguessin pronunciat, la gent catalana no té, ni ha tingut mai, cap aversió a la llengua castellana. Al contrari, l'ha estimada sempre i ha contribuït intensament a la seva esplendor. I, a més, ha patit molt per causa d'ella. Al llarg d'anys i de dècades, i en multitud d'actes públics i de converses personals, milers, milions de catalans han renunciat a expressar-se en la seva llengua pròpia per deferència personal o bé per conveniència social. Aquesta és una gran veritat que és oportú recordar. Els catalans han tingut una paciència infinita renunciant a la seva parla per afavorir les relacions de convivència amb els castellanoparlants. I alhora, han demostrat una constància inesgotable en el treball per la pervivència del català. És natural que ara vulguin assegurar la seva vida per mitjà d'un poder polític sobirà, que no s'hagi de sotmetre a les vel·leïtats dels representants d'un poder aliè i gens amable amb la seva llengua.

Els ciutadans de la nació catalana solen ser persones obertes al coneixement i a la bellesa de les parles humanes. I més encara si es tracta d'una llengua propera, durant segles coneguda i estudiada, i actualment compartida. Només faltaria! Saben que el castellà no és "la lengua de los dioses", com pretenia Benito Pérez Galdós, però no tenen cap inconvenient a acceptar que és una llengua superlativa que cal conèixer a fons i assaborir. Els catalans troben que és una riquesa irrenunciable el fet d'estar preparats per gaudir de "la velocidad literaria perfecta" –com diu Dámaso Alonso– de la ploma de Sant Joan de la Creu o de la musicalitat i extrema elegància de la poesia de Fray Luis de León.

Per contra, el que encara no s'ha entès des d'Espanya és que la llengua pròpia és l'essència del poble català. I si no es capta això, és gairebé impossible una assossegada convivència amb la nació catalana. L'abandó i indiferència a què des de l'escola han estat sotmeses les llengües hispàniques que no són el castellà han propiciat el recel i l'animadversió que avui presideixen moltes relacions humanes a l'Estat espanyol.

121. ÁLVARO, Francesc-Marc (2013-11-28). “La llengua dels avis”. *La Vanguardia*.

Marcos Álvaro, el meu avi patern, no va parlar mai en català però l’entenia; va venir a Catalunya provinent de Múrcia, de ben jove, durant els anys vint del segle passat. El meu avi matern, Francisco Vidal, nascut al Principat, parlava habitualment en català i coneixia perfectament el castellà, idioma en què redactava la majoria dels papers de la seva feina com a representant d’una companyia d’assegurances. El meu pare va néixer en una llar purament castellanoparlant i va fer una immersió natural en el català gràcies a les amistats, la feina, la família de la meva mare i l’afició al teatre amateur, quan la dictadura va començar a tolerar una mica la representació d’obres d’alguns autors autòctons. Ni el meu pare ni la meva mare van aprendre mai la llengua catalana a l’escola, perquè el franquisme els ho va impedir, com a tantes persones. El català formava part del substrat de la catalanitat social que, malgrat les polítiques repressives destinades a esborrarlo, es transmetia oralment al marge de les lleis del règim. Aquesta catalanitat prepolítica – reforçada per la resistència cultural catalanista i pel paper d’organitzacions clandestines com el PSUC– va impedir que triomfés completament l’espanyolització cultural planificada pels ideòlegs de Franco. Madrid no ha pogut repetir el que, fa segles, va aconseguir París amb la Catalunya Nord. Afortunadament.

Avui, el meu pare parla amb els seus germans –els meus oncles– en castellà i en català mentre els meus cosins i jo parlem en català. Les trobades familiars –casaments, bateigs, funerals– constitueixen una bona foto de la realitat lingüística de la Catalunya que alguns, des de lluny, volen ignorar, des del ministre Wert fins al cantant Bosé, a qui jo feia més civilitzat: fem servir les dues llengües sense cap problema, amb naturalitat, en funció de l’edat dels parlants, del costum i d’altres circumstàncies.

Tot i que jo penso en català, i els meus pares em parlaven sempre només en català, i vaig ser escolaritzat en una de les primeres escoles de la ciutat que feien servir el català com a llengua vehicular, el castellà no és per mi una llengua estrangera, com sí que ho són, en canvi, l’anglès i el francès. Amb el castellà hi tinc una relació intel·lectual i afectiva més que propera, encara que no sigui el meu idioma matern ni amb el qual escriuria poemes.

Tota aquesta narració personal ve a tomb perquè, arran del debat sobre la independència de Catalunya, sorgeixen opinions contraposades sobre el paper que hauria de tenir el

castellà en un futur Estat català. En un país on sembla que tothom vol ser una mica filòleg i una mica sociolingüista, no és un assumpte fàcil, sobretot perquè hi ha inèrcies i apriorismes que, en determinats cercles, no s'han revisat des de fa temps. També hi ha persones que perden la perspectiva general del que ara està passant i es limiten a observar la seva parcel·la com si el 2013 fos el 1983.

Per resumir-ho. D'una banda, hi ha sobiranistes que pensen que el castellà, en una Catalunya independent, hauria de tenir una consideració legal d'acord amb el que representa socialment i culturalment, sense que això impliqui canviar les polítiques d'immersió escolar i de suport a la llengua catalana, que pateix encara febleses importants, com reflecteix l'Informe de Política Lingüística 2012, presentat recentment. De l'altra, hi ha sobiranistes que no veuen necessari que el castellà sigui un idioma també assumit per un futur Estat català, tot i que és la llengua materna de més del 50% de la població. Jo estic amb la primera posició, perquè constato que l'atractiu del projecte sobiranista és, precisament, el seu caràcter cívic més que el cultural o identitari. A més, l'aparició de plataformes de catalans castellanoparlants partidaris de la independència posa en evidència una nova societat, en la qual els plantejaments clàssics del nacionalisme català no serveixen per forjar una majoria que faci possible un canvi històric d'estatu quo.

La qüestió és envitricollada i els experts del ram l'analitzen aquests dies. Entre els savis de la llengua, hi ha criteris divergents, perquè no parlem de matemàtiques. Abordar, per exemple, el concepte d'oficialitat és un camp de mines. Més enllà del que diguin els acadèmics, em sembla que una societat com la catalana d'avui no pot ser imaginada sense tenir en compte que els vells esquemes noucentistes han estat superats pel pas del temps i per una sèrie de mutacions que ens obliguen a repensar la manera més eficient d'evitar que la llengua pròpia de Catalunya sigui residual allí on ha de ser més important. Sense oblidar que el món global i el nou paradigma tecnologicocultural fan indispensable la construcció d'estratègies inèdites i imaginatives per mantenir viu un patrimoni que ens defineix i ens explica, que ens fa ser universals perquè, justament, som diferents.

De la mateixa manera que hi ha molts Fernández, Martínez i Álvaro entre els que votarien sí a la independència (i alguns Pujol, Pla i Vidal entre els que votarien que no), també hi ha una vivència de la catalanitat que passa per la llengua castellana i negar-ho no seria intel·ligent ni constructiu, ni políticament útil. El desafiament que tenim al davant exigeix que tothom s'atreveixi a revisar les velles certeses.

122. AYMÀ, Josep Maria (2013-12-15). "[L'ús del castellà en l'Estat català](#)". *El Punt Avui*.

Els darrers mesos s'han manifestat diverses opinions sobre l'ús o reconeixement que hauria/podria tenir el castellà en un Estat català. Sóc dels qui creuen que és millor no precisar més enllà de declarar el català com la llengua de Catalunya, a tots els efectes, i que l'autoritat desenvoluparà una política lingüística tant territorialitzada com sectorialitzada que satisfaci els ciutadans/es. I això per un argument bàsic: és millor aplicar un criteri funcional que no un de principis o drets. Aquest criteri funcional encaixa tant amb el tarannà d'aquí com amb el dels qui han vingut.

Preciso: català i castellà escrits en llenguatge formal són molt semblants, a diferència del literari i del col·loquial. És estúpid portar el bilingüisme formal fins a les últimes conseqüències perquè és titllar d'estúpid qui no ha entès la primera "versió". Per tant, crec que amb una sola llengua, en aquest ús, n'hi ha prou. Quina? Lògicament, la del país. Per aquí no hi ha cap problema funcional. Per això cal no comparar-nos amb altres estats: l'estonià i el rus no tenen res a veure, ni el suec i el finès, ni el flamenc i el francès, ni el francès i l'anglès. En tots aquests casos, i més, sí que els cal precisar quines llengües són oficials, on i a quins efectes (que són els problemes que ens podrien sorgir si consideréssim català i castellà com mútuament incomprendibles). Però català i castellà són mútuament "comprendibles". És que el concepte de "llengua comprensible" és defensable? Sí. Per exemple, a la normativa, tan realista i pràctica (no hi ha altra solució) que s'aplica a l'etiquetatge europeu, i en altres sectors. El català és "llengua comprensible" per a qualsevol que sàpiga castellà o fins i tot una altra llengua romànica. Altra cosa és que ens convingui mantenir el castellà com a capital humà, cultural i històric, per a la qual cosa caldrà aplicar-li una política desenvolupada amb criteris tant territorials (com bé ha dit algú, no és el mateix Solsona que Mollet) com sectorials (tampoc és el mateix una universitat que la informació de serveis socials). Situat el castellà, algunes llengües parlades per milers d'immigrants haurien de ser tingudes en compte per facilitar-los la comunicació en serveis com els hospitals, etcètera, però tampoc com un dret (de la mateixa manera que no en tinc a ser atès en català a Madrid, per catalans que hi hagi). Finalment, un país amb forta vocació internacional (i també en atenció al turisme) hauria d'enterrar l'actual *multilingüisme* català-castellà-anglès perquè en la pràctica és la mateixa repetició català-castellà amb la inclusió de l'anglès, en trista representació de l'única dimensió multilingüística. Amb els JJOO havia florit un multilingüisme notable amb

anglès, alemany, francès, rus, japonès i més llengües. Però va desaparèixer en benefici del model esmentat (sembla que sorgit des de l'àrea del transport públic) que, ves per on, ha estat aplicat arreu, sense adonar-nos que ens empobríem i deixàvem de ser amables als visitants que només veuen l'anglès i dues llengües aparentment iguals.

Tot això seria possible sense haver d'aplicar normes que obliguessin a saber determinades llengües, imposició sobrera perquè la mateixa societat s'encarrega de regular-les, per una banda, i per una altra l'estat en podrà regular l'ús per a certes situacions (en l'ensenyament és evident que s'hauria d'imposar, aquí sí, el multilingüisme). Però encara que la independència afavoriria l'ús del català en general, per sobre de tot continuaria sent imprescindible que el parléssim per sistema amb tots els qui viuen aquí per assegurar-ne el futur més enllà del que determinessin les normatives com, en definitiva, caldria que féssim ara.

123. TURULL, Albert (2014-01-01). “Llengua oficial: tòtem i tabú”. *Quaderns Barri de Sant Magí*, núm, 24. Cervera, Associació d'Amics de Sant Magí, 2014; pàgs. 96-97.

Durant els darrers temps s'ha reactivat a Catalunya el debat sempre viu sobre la llengua, però aquest cop amb una diferència molt significativa: ja debatem entre nosaltres quin serà el règim lingüístic de l'Estat català. Bon senyal: ho veiem tan clar, ho donem tant per fet, que ja anem definint aspectes concrets del futur ordenament estatal. Abans, si algú gosava fer res de semblant, li deien (i de fet ell mateix sabia) que feia política ficció. Ara no, ara ja és necessari. Ja toca.

Tanmateix, considero que els termes del debat no han estat gaire oportuns, i per dos motius. Primer, pel moment: precisament perquè ha coincidit amb diverses campanyes electorals i amb l'acceleració del que en diem “el procés”, aquells termes s'han polaritzat i simplificat fins a esdevenir de vegades grotescos, sobretot (però no només) quan provenien d'alguns líders i partits polítics; això ha deixat fora del debat els matisos, les precisions, els detalls que, com miraré d'argumentar, són sens dubte la clau de la qüestió. I en segon lloc, més en concret, han estat poc oportuns –o desenfocats– perquè, d'una manera una mica estranya (però simptomàtica), s'han centrat massa en la discussió sobre si el castellà ha de ser o no llengua oficial de (o en) aquell futur Estat.

En aquest sentit, el principal argument ha consistit a afirmar que fer del català l'única llengua oficial (en algun cas fins i tot oblidant l'altra llengua autòctona, l'occità de la Vall d'Aran, o atorgant-li un estatut inferior al que ja té dins de l'actual marc autonòmic!) és l'única manera possible de garantir la plena recuperació de la nostra llengua, i que, per contra, fer del castellà també llengua oficial implicaria irremissiblement la no normalització i fins i tot l'extinció del català. És a dir, s'ha fet de l'oficialitat única del català un *tòtem*, una mena de remei màgic, concepte sagrat que obre portes insospitades, i paral·lelament s'ha convertit la hipotètica oficialitat (cooficialitat) del castellà en un *tabú*, poc més que en un anatema, i en tot cas la font de tots els mals per a la vida futura del català.

Val a dir que tampoc han estat gaire més afinats els arguments de l'altre costat, que per defensar l'oficialitat del castellà s'han quedat en arguments tacticistes sense gaire substància (per exemple: necessitem i més no una part els castellanoparlants per guanyar el referèndum) o bé, anant una mica més al fons dels principis universals de la política lingüística, s'han limitat a apel·lar a un dels dos pilars d'aquesta política, el *principi de personalitat* (segons el qual són els individus els qui poden exercir uns determinats drets lingüístics), tot oblidant l'altre pilar bàsic, el *principi de territorialitat* (que estableix que els drets lingüístics són aplicables dins d'un marc concret, per a la delimitació del qual és essencial el concepte de llengua autòctona i històrica d'un país). Dit d'una altra manera, s'ha recordat que el castellà és la llengua materna d'aproximadament la meitat de la població actual de Catalunya, però no s'ha remarcat prou que, malgrat això, el castellà no és pas llengua autòctona (i això és el que vol dir *pròpia*) de Catalunya (per molts turcs que visquin a Alemanya, o catalans a Cuba, ni el turc no és llengua autòctona d'Alemanya ni el català llengua pròpia de Cuba, oi?). Sigui com sigui, aquest oblit, sumat a la curiosa confusió entre el castellà com a llengua familiar d'una part de la població immigrada i el castellà (el mateix castellà?) com a llengua imposada històricament per part d'un Estat opressor, ha provocat la reacció irada dels qui han alçat més amunt encara el tòtem de la llengua única i han enfonsat encara més endins de les tenebres el tabú del castellà.

Enfront de simplificacions de qualsevol color, però, convé explicar que res no és garantia de res, i que l'oficialitat d'una llengua té els seus límits (per exemple, en un estat democràtic, no pot afectar directament l'àmbit privat). A més, una llengua *oficial* i una altra llengua també *oficial* poden tenir àmbits de presència ben diferents (oficialitat *asimètrica*; per exemple, es pot reservar com a vehicular de l'escola una de les llengües), i les conseqüències, mesurables, poden ser moltes o poques (com veiem, per desgràcia, amb l'èxit de les polítiques contràries a la llengua pròpia de València o de les Balears, a desgrat del seu caràcter oficial!). La clau és que *llengua oficial* no és sinònim de *nacional* (vet aquí Suïssa) ni tampoc de *pròpia* o autòctona, ni de *preferent*, ni d'*obligatòria*: és oficial qualsevol que les lleis determinin (conjunturalment: les lleis es poden canviar, per definició); per tant, és clau també el desplegament legislatiu que es faci del règim lingüístic del país en un nivell de detall, més enllà del que determini una Constitució (em refereixo a la del futur Estat català, que voldria que féssim partint d'idees pròpies i desempallegant-nos d'esquemes que ens condicionen més del que ens pensem).

El castellà hi pot ser oficial? No, o sí, o com a garantia de determinats drets individuals. El que haurà d'assegurar el nou Estat, i en això segur que estem tots d'acord, és la plena normalitat del català en tots els àmbits, i la de l'occità on i com correspongui. Però quan ens hi posem, sius plau, afinem.

Si l'única alternativa és caure en el simplisme de creure que l'oficialitat d'una llengua en garantirà automàticament la plena normalitat social (o que la d'una altra la pot amenaçar, sense matisos), si l'alternativa es vol reduir a una dicotomia bipolar entre tòtem i tabú, doncs aleshores l'única resposta vàlida, en termes no simplistes –i, sobretot, radicalment democràtics–, és prou clara: ni tòtem, ni tabú.

124. BRANCHADELL, Albert (2014-01-02). "[La política lingüística en espera](#)". *El Periódico*.

El 25 de novembre el conseller de Cultura, **Ferran Mascarell**, va entregar a la presidenta del Parlament, **Núria de Gispert**, l'Informe de Política Lingüística del 2012. El document va passar amb més pena que glòria pels mitjans de comunicació, però donada la importància habitual del tema lingüístic a Catalunya potser es mereix una consideració més minuciosa, i encara més en les circumstàncies polítiques actuals.

En primer lloc, l'informe del 2012 segueix posant de manifest que la política lingüística de què parla no és tota la política lingüística existent, sinó la parcel·la de què s'ocupa el Departament de Cultura. No hi ha cap reflexió, per exemple, sobre els desafiaments judicials a què va ser sotmès el model d'immersió lingüística el 2012, ni sobre la resposta política que se'ls va donar. No hi ha ni una paraula sobre la implantació de l'anglès com a llengua vehicular en el sistema educatiu de Catalunya (irònicament, l'única al·lusió a l'ensenyament en anglès es refereix a la Comunitat Valenciana).

Tampoc s'explica res sobre el desplegament (o no) dels apartats lingüístics de la *lleï d'acollida*, ni sobre la integració lingüística dels estrangers residents a Catalunya. Però sens dubte el més decebedor és la poca política lingüística nova que conté, fins i tot dins de l'àmbit estricte de les limitades competències del Departament de Cultura.

Després de dedicar més de 20 pàgines a la situació lingüística, l'informe s'endinsa en l'anomenada *Acció de govern*, on es distingeixen les accions en pro del coneixement del català (i de l'aranès) i les accions en pro de l'ús de la llengua. En el primer cas, no explica cap novetat que no sigui la disminució d'alumnes en els cursos que organitza el Consorci per a la Normalització Lingüística. És inútil buscar en l'informe alguna hipòtesi que expliqui per què aquesta disminució es va produir just després de l'aprovació de la *lleï d'acollida* i la introducció d'incentius per a l'aprenentatge del català. Un possible consol és que el 2012 va créixer el nombre d'alumnes virtuals que aprenen català a través del portal d'internet parla.cat. Però quan es contrasta la xifra d'alumnes presencials o virtuals amb la d'alumnes que van aconseguir un certificat de coneixements de català el consol desapareix. I l'informe tampoc aventura cap explicació sobre la poca eficàcia dels cursos com a mitjà per acreditar el coneixement del català.

Pel que fa al foment de l'ús del català, assegura que aquesta àrea és una «prioritat» del Govern, però les accions que el mateix informe destaca no són del Govern, sinó de la societat civil: es tracta del voluntariat lingüístic, per un costat, i de les «entitats de foment de la llengua catalana», per l'altre. En altres paraules, les dues accions de Govern més destacades de l'informe del 2012 són accions subcontractades a tercers. (A banda d'això, no s'aporta cap dada sobre l'eficàcia de les 86 organitzacions que formen part del cens d'entitats ni dels 97 projectes concrets que van rebre alguna mena de subvenció.)

Entre el poc que és directament atribuïble al Govern hi ha la qüestió de les pel·lícules doblades o subtitulades al català. Com és sabut, el 2011 el conseller de Cultura va arribar a un acord amb les principals *majors* i en una històrica roda de premsa va vaticinar que el 2012 arribaríem a 1,5 milions d'espectadors de cine en català. La realitat és que ens hem quedat en poc més de la meitat; previsiblement, no hi ha cap reflexió en l'informe que contrasti aquesta xifra amb les previsions del conseller.

Una cosa pitjor succeeix en l'administració de justícia, àmbit en què el nombre de sentències en català no és que deixi de complir les expectatives de creixement, sinó que disminueix de forma neta. En el front estrictament institucional tampoc hi ha símptomes d'activitat: l'informe es limita a recordar l'enèsima reestructuració de la Direcció General de Política Lingüística. (En aquest sentit, és sorprenent que no recordi **Yvonne Griley**, com si el 2012 la directora general de Política Lingüística no fos qui dirigia la política lingüística.)

En general, l'informe transmet una sensació poc tranquil·litzadora: que la política lingüística de la Generalitat es troba en *stand-by*. La pregunta que ens hem de fer és què espera el Govern per reprendre la iniciativa. ¿La celebració de la consulta? ¿La constitució d'un Estat (sense més adjectius o independent)? Supeditar una política pública (la lingüística o qualsevol altra) a un futurible que a més pot anar per a llarg no sembla la resposta més intel·ligent als problemes que motiven aquesta política pública.

En els darrers mesos, a Catalunya han passat coses extraordinàries, i una d'aquestes és Súmate. Són de Còrdova, Vigo, Sòria, Sevilla, estimen Catalunya i defensen que només sent independents podrem construir un país millor. Tot i que l'entitat es va presentar formalment divendres a Barcelona, ja fa mesos que fa campanya –al territori i a la xarxa– a favor de la independència.

Súmate fa realitat el somni de Paco Candel de la “Catalunya, un sol poble”. Ningú com ells és capaç de deixar sense arguments els que amenacen amb una fractura social a Catalunya. Ningú com la gent de Súmate pot deixar en ridícul els que intenten fer creure que els castellanoparlants a Catalunya pateixen exclusió i rebuig social. Ningú com ells pot defensar la immersió lingüística a les escoles; persones castellanoparlants que volen que els seus fills parlin català i siguin, com a mínim, bilingües.

La feina de pedagogia que fan és impagable. No he sentit encara cap economista que expliqui de manera tan gràfica en què consisteix l'espoli fiscal que pateix Catalunya com fa en un vídeo viral el president de Súmate, Eudardo Reyes, amb l'ajuda d'una barra de quart i un ganivet de tallar pa. Les llesques de pa de Reyes són tan contundents que no les pot amagar ni el ministre Montoro.

Però Súmate té encara una altra gran virtut: també deixa sense arguments els que sempre havien parlat de l'“ells” –per referir-se als castellanoparlants– i del “nosaltres” que resultàvem ser els autòctons, els d'aquí, els de tota la vida, els que estimàvem el país de debò. Doncs bé, Súmate ens ha ensenyat que ells són nosaltres. I això obliga a replantejar moltes coses a l'independentisme tradicional, aquell que defensava que el català havia de ser l'única llengua oficial. La Catalunya independent serà millor justament perquè serà heterogènia i plural. I perquè serà un sol poble.

126. COLL, Joaquim (2014-02-19). "[Sobre el sobtat amor al castellà](#)". *El Periódico*.

Fins fa quatre dies, els partits nacionalistes catalans no només mostraven enormes reticències a utilitzar el castellà sinó que tenien una actitud distant o de clar desdeny envers tot el que en general podríem etiquetar de cultura espanyola, incloses les expressions populars que havia portat l'emigració. Amb el desenvolupament del procés sobiranista hem assistit a un ràpid canvi de registre, particularment en relació amb el futur del castellà en el marc d'un hipotètic Estat català, que alguns anuncien per demà passat.

Tots els nacionalismes somien amb una societat monolingüe, i el català no és una excepció, encara que en realitat la llengua de **Verdaguer** i **Espru** no ha fet més que lluitar per sobreviure. Al segle XX, els independentistes no al·legaven motius econòmics sinó sobretot culturals i lingüístics. En diferents ocasions, des de la sociolingüística nacionalista s'ha vaticinat la mort del català a l'estar mancat d'un Estat que garantís tant la seva plena oficialitat com l'exclusió del castellà, suposat enemic.

MALGRAT que la història recent ha demostrat que la convivència entre tots dos no és un joc de suma zero, l'imaginari independentista ha seguit sent el tradicional (una nació, una llengua). L'oficialitat del castellà no s'acceptava per la composició bilingüe de la societat catalana sinó per la pertinença de Catalunya a l'Estat espanyol. Mentre que l'oficialitat del català es derivava del seu caràcter de llengua pròpia, la del castellà es justificava per raons polítiques que a vegades eren qualificades d'opressores.

No obstant, aquest discurs ha mutat des del 2012 amb algunes declaracions relativament solemnes dels líders independentistes en què es comprometien a respectar l'oficialitat del castellà en el nou Estat, esquitxades d'afecte a la identitat i la cultura espanyola de molts catalans. **Oriol Junqueras** ho va fer en un famós article a EL PERIÓDICO (*El castellà i la República catalana*), promesa que ha reiterat posteriorment.

S'ha de dir que l'opció per l'oficialitat de la llengua de **Cervantes** apareix en un context en què l'independentisme necessita sumar i sap que no pot construir una majoria sòlida únicament amb aquells que se senten només catalans o més catalans que espanyols i amb els que tenen com a llengua materna el català. Tant és així que el sobiranisme ha impulsat plataformes integrades exclusivament per castellanoparlants, com **Súmate**, que té com a

objectiu enfortir la imatge de transversalitat i neutralitzar possibles resistències a les zones metropolitanes davant la sospita d'una futura marginació lingüística. Sens dubte, l'anunci de l'oficialitat del castellà ha estat un bon antídote. Ara bé, cal preguntar-se si es tracta d'un desig sincer i què significa la promesa oficialitat.

Per a la primera qüestió és suficient fixar l'atenció en Òmnium Cultural i la seva presidenta, **Muriel Casals**, que després de les eleccions del 2012 va reobrir el debat afirmant que no creia que el castellà hagués de compartir la cooficialitat amb el català. «Dos idiomes oficials en un mateix país és una mica estrany», va manifestar. Al portal digital Elclauer.cat, auspiciat per les entitats secessionistes més representatives i que dona resposta a moltes preguntes, queda clar que l'única llengua «nacional i oficial» en la independència seria el català, mentre que el castellà quedaria confinat a un estatus especial pel fet que és la «primera llengua d'un nombre molt important de catalans i de la seva contribució recent a la història del país». Però entre línies a ningú se li escapa el caràcter provisional d'aquest estatus.

En relació amb la segona pregunta, si profunditzem una mica en altres textos i declaracions veiem que l'oficialitat amb què **Junqueras** pretén seduir els castellanoparlants és asimètrica, només garanteix que els ciutadans tinguin dret a dirigir-se en aquesta llengua a l'Administració i al seu aprenentatge a l'escola, però en cap cas com a llengua vehicular. Ja hem vist les irritacions que ha provocat la recent sentència del TSJC. Qüestionable en alguns aspectes, no va contra el català sinó que «ratifica la immersió», com bé ha analitzat el lingüista **Albert Branchadell**. En comptes del tancament de files, hauria d'obrir un debat serè, despolititzat, sobre com garantir millor el bilingüisme final que les lleis i els partits diuen perseguir.

En un hipotètic Estat independent és impensable la prohibició de l'ús del castellà, però els sobtats amors a aquesta llengua i la promesa de la seva oficialitat responen més a una tàctica de seducció política i electoral que al desig de respectar tots els mateixos drets lingüístics i la realitat bilingüe de Catalunya.

Al sobiranisme català no tot són flors i violes, per més que alguns ho vulguin fer veure així. Hi ha dubtes, problemes, relliscades i indefinicions. I algun que altre punt negre. El de la llengua de l'endemà de la independència n'és un. Tant Artur Mas com Oriol Junqueras hi passen de puntetes, però de vegades es mullen una mica i s'organitza el sidral. I és que el tema interessa, i molt. [Ahir sortia la notícia que Junqueras afirmava que a la Catalunya independent el castellà seria llengua oficial](#): la notícia va rebre 32 comentaris.

I afegeixo: la majoria, negatiu. Amb tota mena d'acusacions a Junqueras, des de venut a només mirar de guanyar vots amb maniobres tèrboles. Els arguments a la contra eren molts, però a mi no em serveixen. Un dels pocs comentaris a favor, en canvi, era il·luminador. Un tal Lo sàtir de Poble Sec escrivia: "Es que, donada la proporció de catalans castellanoparlants, no fer-ho així seria una bestiesa. Crec jo..."

L'argument és inapel·lable. En el nou Estat català, més de la meitat de la població tindrà com a llengua materna el castellà. Amb quin argument es pot negar a aquesta meitat l'oficialitat de la llengua? És que no tenen els mateixos drets que l'altra meitat? No diem que volem un país nou de trinca, modern, democràtic i al servei de les persones? No diem que el sobiranisme no és etnicista, sinó integrador? No ens enorgullim del fet que el sobiranisme sigui transversal, a dreta i esquerra, entre catalanoparlants i castellanoparlants? Si de debò ho pensem, i no és simple demagògia, la conseqüència és immediata: castellà llengua oficial.

Quins arguments hi ha en contra? Me'ls vaig repassar i tots tenen un tret en comú: el nacionalisme essencialista. La nostàlgia de quan Catalunya era un país "normal", monolingüe, i el desig (inassolible) de tornar a aquella rara Arcàdia medieval. Però no caiguem en el mateix error que els espanyols. Catalunya no és (com tampoc no ho és Espanya) una essència immutable. Catalunya no és altra cosa que el conjunt dels catalans, aquest conjunt varia amb els anys i els segles. Només si s'entén això, el sobiranisme reeixirà de ser veritablement el moviment democràtic avançat i radical que pretén ser.

Per cert, que hi havia un altre comentari d'un lector anònim. Deia això: *“Supongo que los del Súmate no deben de leer ND, porque si no, viendo los comentarios de los independentistas a este artículo, por los coj... iban a apoyar la consulta”*. Val la pena reflexionar-hi, perquè té molta raó.

128. BONADA, Salvador (2014-03-06). "[Castellà oficial, i un ou dur!](#)". *Diari gran del sobiranisme*.

El castellà ha de ser oficial en l'hipotètic, i cada cop més llunyà, NOU estat PROPI dels espanyols de la "Comunidad Autónoma de Cataluña". Aquest NOU estat PORPI europeu que, sembla ser, hem de consultar si volem, perquè es veu que encara no sabem si el volem. I clar, els partits polítics han de preguntar als ciutadans si el volen, perquè els partits polítics no saben fer res si no han polsat l'opinió de la ciutadania.

El castellà ha de ser oficial, aquest és el nou mantra que repeteixen a tort i a dret aquells que estan cridats a ser els pares d'aquesta NOVA pàtria de tots els espanyols de la "Comunidad Autónoma de Cataluña" (es veu que no en teníem de Pàtria), i aquest és el mantra que sembla que hem d'aplaudir tots amb les orelles, perquè ells en saben molt i nosaltres, els ciutadans que hem organitzat una espectacular onada de consultes per la Independència de CATALUNYA (no de la CAC), els ciutadans que vàrem omplir els carrers en les grans manifestacions on defensàvem que SOM una NACIÓ i que NOSALTRES DECIDIM, els ciutadans que lluïem la nostra DIGNITAT NACIONAL com el més preuat dels tresors, els ciutadans que proclamàvem als quatre vents l'amor incondicional per la nostra PÀTRIA, i que la volíem RECUPERAR PLENA i SENCERA, aquests ciutadans es veu que no sabem com es fan les coses.

Però podem donar gràcies a Maria Santíssima que tenim uns pròcers que pensen per nosaltres i saben perfectament el que volem, saben perfectament el que necessitem, saben perfectament com fer-ho, i ara cal repetir el mantra que el castellà ha de ser oficial en aquest *nosequé* que volem fer *noseaón*.

Dos-cents anys d'esforços per normalitzar el català llençats pel caprici de voler definir de nou el que fa segles que tots tenim clar.

Ara encara té més gràcia que la gramàtica catalana que va encendre la metxa del que seria la Renaixença l'encarreguessin els francesos vinguts a Catalunya amb Napoleò Bonapart, aquell emperador francès que va fer de la quadribarrada la nostra bandera nacional, i de la pesseta la nostra moneda, que també té bemolls la cosa.

El castellà HA DE SER oficial en aquest NOU estat. I es queden tan frescos. I tothom els hi riu les gràcies. I no ha estat un de sol en dir-ho, també la ANC, i OMNIUM (aquells de Llengua, cultura, país), i tota la caterva de “palmeros” que es veu que això vesteix molt.

Suposo que tota aquesta gent té clar el que significa que el castellà sigui oficial:

- L'ensenyament haurà d'utilitzar PER IGUAL les llengües oficials. Ras i curt a prendre vent la immersió lingüística, l'escola en català, la normalització etc.... No es podrà discriminar CAP llengua oficial en benefici de l'altre
- L'administració haurà de poder emprar les dues llengües oficials indistintament sense cap preferència per cap d'elles. NO podrem demanar que l'administració ens atengui en català, ja que el funcionari de torn ho podrà fer en la llengua oficial que ell prefereixi, que per alguna cosa són oficials les dues.
- Els mitjans de comunicació públics hauran d'utilitzar indistintament les dues llengües, i cada professional l'emprarà a discreció. És sobrer dir que els mitjans privats podran emprar la que els hi plagui i qualsevol intervenció de qui sigui per afavorir-ne una serà una clara discriminació de l'altre, i per tant constitutiu de delicte contra la llibertat d'expressió
- Es podrà exigir el coneixement de la llengua a tots els ciutadans, però EN CAP CAS promoure la utilització d'una en detriment de l'altre.
- No podrem exigir que se'ns atengui en català en cap establiment públic o privat, ni que tinguin documentació en català, si ja la tenen en l'altra llengua oficial.

(No em parreu de l'Aranès, que en ser oficial en una part del territori sí que podrà gaudir de polítiques pro-actives.)

Ja no serà com ara, que el català només és oficial en una part del territori de l'estat i per tant són lícites polítiques pro-actives per afavorir la llengua més desafavorida. Les dues llengües seran oficials en tot el territori d'aquest suposat hipotètic NOU estat PROPI, per tant queden fora de lloc les polítiques pro actives per afavorir-ne una. És una mostra palmària de la manca de sentit d'estat que gasten els nostres representants, i tots nosaltres per descomptat. Estem massa còmodes en el paper de víctimes i ens fa por deixar de ser-ho, hem permès que l'enemic sigui imprescindible per a poder definir-nos. Això sí que és preocupant.

O potser és que volen fer-se els simpàtics amb els ciutadans que tenen el castellà com a llengua materna i es pensen que d'aquesta manera els afalaguen i els faran més proclius a voler deixar de ser espanyols per abraçar la nova nacionalitat indefinida i difusa d'aquest hipotètic NOU estat PROPI?

I després ja farem el que ens doni la gana.

O potser és que ja veuen que la consulta no es farà, i en l'escenari d'unes eleccions, dites plebiscitàries, importa més apropar possibles votants cap a la pròpia parròquia que treballar per aconseguir l'alliberament nacional?

O potser sempre ha estat una lluita per la supremacia política dels interessos corresponents i la bandereta és tan sols un nou decorat al qual adaptar-se?

Ben mirat ens ho tenim merescut, ens perd l'estètica, i hem fet del patriotisme un valor que cotitza a la baixa, quasi vergonyant.

Si aquesta lluita per l'alliberament nacional no fa saltar pels aires l'actual sistema de partits, si no ens fa capaços d'albirar una manera diferent de participar en el regiment de la cosa pública, si no som capaços de pensar en estructures que vagin més enllà del paradigma estat-subdits, si no som capaços d'intentar, ni que sigui, trencar les estructures de domini de l'Estat-nació per esdevenir una Nació sobirana que s'encarrega de governar-se a si mateixa, fent que els partits deixin de ser organitzacions de i per al poder i esdevinguin d'una vegada eines de construcció nacional i representació ciutadana.....

Si no aconseguim això, i algunes altres coses, aquest suposat PROCÉS en el qual estem ni serà d'alliberament ni serà nacional.

Després de la multitudinària manifestació de de la Diada de 2012 i encara amb més impuls des de la Via Catalana del setembre de 2013 s'han anat succeint debats al voltant de la gestió lingüística en el futur estat. La transició nacional va endavant, però el dret a decidir no ha d'anar vinculat a un model determinat de país sinó en la possibilitat de poder-lo escollir nosaltres.

Quan sigui el moment de bastir-ne les bases és quan l'eclecticisme serà necessari, i les aportacions de personalitats i acadèmics imprescindibles. El model de societat que sorgeixi l'endemà –pel que fa a la gestió lingüística sí, però en el conjunt dels àmbits– serà un model en el que “no hi haurà impositcions externes, ni constitucions de transicions fetes sota incerteses pactades i inamovibles, ni tribunals amb interpretacions encara més restrictives vers els drets dels ciutadans, ni...”. Seran els òrgans representatius sorgits de la voluntat democràtica els que legislaran i el conjunt de la ciutadania els que donaran o no el seu suport als projectes que en sorgeixin. Serà el primer cop que es podrà dur a terme sense interferències externes, i això sol ja és un gran què.

Més que crear un model inèdit *per se*, hom podria proposar la visió comparativa per aglutinar de cada experiència internacional allò que pogués ser més eficient per al cas català. Hi ha bons exemples al món i democràcies avançades que també poden ser fonts d'inspiració. Tot i així, el resultat final serà, en qualsevol dels casos, innovador. Visió plural que pot proporcionar aportacions molt interessants i positives, tant des d'un punt de vista teòric com pràctic. En una societat de ciutadans plurilingües, el català n'és la llengua comuna, la llengua de cohesió social, la llengua compartida, l'eina que assegura la igualtat d'oportunitats.

Es plantegen aquestes proposicions per a l'àrea territorial del Principat de Catalunya, obviant, conscientment, les valls pirinenques de l'Aran. Es considera que han de ser les pròpies institucions araneses les que decideixin lliurement i sense condicionants externs les polítiques lingüístiques que cal aplicar al territori muntanyenc. Més, sabent que és

l'espai on l'occità disposa, avui, d'un estatus d'oficialitat per als seus parlants. En tot cas, més enllà de recomanacions, caldria deixar les portes ben obertes. No s'oblida tampoc, i caldria tenir-ho present, que nombrosos catalanoparlants no formaran part, com a mínim territorialment, del nou estat. És així com restaran ciutadans en d'altres administracions polítiques ja existents. Serà imprescindible disposar de les eines necessàries per tal que els guanys lingüístics –i tots els guanys– assolits en el nou estat puguin ser-ho per al conjunt dels parlants.

En tot cas, aquest –el de les suposicions de futur– no és un debat que s'hagi d'obrir ara. Amb rigor i serenitat caldrà reflexionar-hi quan el nou estat sigui una realitat.

Des de la proclamació de la independència el 1991, a Ucraïna s'han anat enfrontant dues visions del tracte que hauria de rebre la diversitat lingüística del país. Per un costat, els nacionalistes ucraïnesos han apostat per l'oficialitat exclusiva de l'ucraïnès. Per l'altre, els mal anomenats prorussos han apostat pel rus com a segona llengua oficial de l'Estat (l'ara respectat expresident **Leonid Kutzma** ho va prometre el 1994). Enmig d'aquest foc creuat hi ha Crimea, que en un llunyà 1992 va fer una amenaça de secessió amb una Constitució que proclamava l'oficialitat del rus.

SENS DUBTE, Ucraïna és una il·lustració més d'una situació que s'ha donat o que es podria donar en altres latituds: les societats que accedeixen dividides a la independència segueixen dividides després. En el pla lingüístic, una possible posició d'equilibri entre les visions enfrontades a Ucraïna era l'anomenada llei de principis sobre la política lingüística estatal aprovada per la Rada Suprema el 2012. Després de les crítiques del Consell d'Europa per la deficient aplicació de la Carta Europea de Llengües Regionals o Minoritàries a Ucraïna, el Partit de les Regions va impulsar aquesta llei per permetre l'ús oficial del rus (o altres llengües) a les regions o municipis on els parlants del rus (o aquelles altres llengües) superessin el 10% de la població. Això era *més* del que els nacionalistes ucraïnesos estaven disposats a acceptar, però també *menys* del que pretenia el Partit de les Regions (emulant **Kutzma**, **Ianukóvitx** havia promès l'oficialitat estatal del rus en la campanya del 2010). Amb la llei a la mà, van ser nombroses les regions que van optar per l'oficialitat del rus, sense oblidar els municipis que van consagrar la d'altres llengües com el romanès o el búlgar.

En plena revolució popular, quan els ànims no estaven en el seu moment més serè, la Rada Suprema va decidir suspendre la llei de principis. Sens dubte, un senyal molt equivocat per a les regions russòfones de l'est i del sud del país en un moment políticament tan delicat. (No tant per a Crimea, on el rus ja disfrutava d'una oficialitat de fet des d'abans de la llei, com a conseqüència del pacte tàcit entre Kíev i Simferopol per frenar la deriva secessionista de 1992. El verdader perill per a una Crimea que es mantingui sota sobirania ucraïnesa és la suspensió de la seva autonomia, que és el que proposa el partit xenòfob Svoboda, un dels protagonistes de la revolució). Davant d'un despropòsit semblant, la reacció del Consell d'Europa, l'OSCE i els països de l'entorn no es va fer esperar. Fins i tot

Grècia, un país poc donat al pluralisme lingüístic, va expressar la seva «decepció». El president **Turtxínov** es va negar a firmar l'abolició de la llei, que segueix en vigor fins que no se n'estudii la possible reforma.

Un dels governs europeus que no van dir res sobre la llei ucraïnesa és l'espanyol. Si atenem a les declaracions del ministre d'Afers Estrangers, **José Manuel García Margallo**, el nostre Govern està obsessionat amb el referèndum de Crimea (només li falta argüir que és contrari a la Constitució espanyola) i tota la resta no sembla importar-li. Per una part és sorprenent, perquè Espanya pot ensenyar moltes coses a Ucraïna en matèria de doble oficialitat regional de les llengües. Però per una altra part no resulta tan estrany aquest silenci. **García Margallo** sap que Espanya incompleix la Carta Europea de Llengües Regionals o Minoritàries i també sap que el seu partit no està enviant els senyals adequats als parlants de català / valencià en cap dels territoris on es parla aquesta llengua.

EL CAS ucraïnès mostra que als països lingüísticament heterogenis el monolingüisme oficial no és la manera d'assegurar la lleialtat política dels seus ciutadans. Aquesta lliçó també val per a Espanya, on una part important dels ciutadans espanyols ja no se senten lleials a l'Estat espanyol per raons que també inclouen una dimensió lingüística. I evidentment la lliçó també val per a un futur Estat català (independent o sense adjectiu). **Oriol Junqueras** sembla que ho té clar. En la presentació recent d'**Ernest Maragall** com a candidat a les eleccions europees, el líder d'ERC va reiterar que el castellà serà oficial a la República Catalana. Però en el seu entorn i en el de l'ANC encara hi ha falcons que no han entès de què va l'assumpte. Diumenge passat, sense anar més lluny, **Anna Tarrés i Farrés**, exnúmero quatre de la candidatura gironina de Solidaritat per la Independència a les eleccions del 2012, sostenia en públic que els que no parlen català no són catalans. Amb sobiranistes d'aquesta mena, ni procés ni històries.

131. ESPOT, Santiago (2014-04-12). "[L'espanyol, llengua oficial?](#)". *Nació Digital*.

Sempre em sorprèn la lleugeresa a l'hora de parlar de la llengua catalana per part de la gran majoria de la nostra classe política. Encara resulta més inversemblant quan sabem que el nostre ha estat un país de grans lingüístics els quals, si van destacar entre altres coses, va ser pel seu gran rigor científic i acadèmic. Però aquestes característiques es veu que no tenen cap importància quan es tracta de pontificar sobre el nostre maltractat idioma.

Fixem-nos que quan parlen d'economia tot són dades, exemples i cites de grans especialistes per argumentar amb més precisió i contundència. Però si és sobre la llengua tot es limita a l'opinió personal o el criteri que sembla que pot reportar més vots. El darrer en fer això fou Oriol Junqueras fa pocs dies a TVE quan afirmava que l'espanyol seria també oficial en una Catalunya independent pel fet que tots els catalans el coneixem i el parlem i també perquè mantenim llaços familiars amb Espanya. Segur que si la pregunta hagués estat sobre si una Catalunya independent hauria de continuar donant part del seu PIB als espanyols, el president d'ERC no hauria dit que sí pel fet que molts catalans tinguin un cosí o un tiet a la Manxa. Ben segur que el senyor Junqueras hagués desplegat (com sempre fa i tal com ha de ser) tot una sèrie de raonaments basats en tants per cents, estadístiques o xifres de grans economistes per tal de demostrar que l'economia catalana no pot sobreviure amb el saqueig que li practiquen sistemàticament els diferents governs de l'Estat.

Si hom parla de diners sempre es fa de forma primmirada i disciplinada, però quan és el torn de l'idioma s'adopta el mateix rigor que quan parlem de si ens agrada o no l'alineació del Barça del proper partit. Poc importen els riscos dels quals alerten científicament prestigiosos lingüistes com és el cas de Gabriel Bibiloni que, no fa pas gaire, en una entrevista afirmava categòricament: "Construir un estat amb l'espanyol com a llengua oficial és un risc explosiu". Per desgràcia, a vegades, sembla que sigui cert entre els catalans allò de "el que no són pessetes són punyetes".

També és greu que, a part dels criteris científics, també es passin per l'arc del triomf els democràtics. Perquè, a veure, qui són ells per interpretar el sentit majoritari de tots nosaltres en una Catalunya independent? O volen continuar amb el mateix sistema de fer-nos a anar a votar només cada quatre anys unes llistes tancades que són un calaix de sastre on ells després trien allò que més els interessa? Si volem un Estat català és per fer una nova Catalunya. Un país on puguem decidir directament i clarament aquelles qüestions essencials que afecten la nostra vida col·lectiva. Per tant, la llengua oficial de l'estat la decidirà el poble, i no dins un despatx com fins ara s'han fet les coses. Ja som adults políticament i sabem el que ens convé sense que ens parlin com si fóssim alumnes joves de primer de carrera.

De fet, ningú demana ara que l'espanyol sigui oficial en un futur Estat català, a part d'ERC i CiU. Perquè, desenganyem-nos, aquest estatus és exactament el mateix que té avui i és el que ens ha portat a la situació actual on, el català, és absolutament prescindible per viure a Catalunya. O sigui que la independència ha de servir per continuar exactament igual? Perquè hàgim de continuar aguantant que alguns colonitzadors ens diguin amb arrogància insultant, com fins ara, que ells sempre parlaran en espanyol a Catalunya “porque también es la lengua oficial”? Sembla que ni amb la independència podrem deixar de sentir-nos uns rellogats a casa nostra.

Els hispanoparlants a Catalunya que són independentistes, i que en són un munt, no estan demanant res de tot això. La gent de “Súmate”, per exemple, no han posat damunt la taula per afegir-se a la causa de la independència que l'espanyol sigui oficial en una Catalunya lliure. Segurament pensen com aquella senyora nascuda a Huelva que, en una ocasió i jo com a testimoni, li va dir a un català de soca i arrel quan aquest se li va adreçar en espanyol després d'haver-la sentit parlar amb una amiga en aquesta llengua: “Usted piensa que yo soy tonta? Cree que después de 40 años en Catalunya no entiendo el catalán?”

En efecte, la gent que va venir d'altres terres peninsulars ni són rucs ni li tenen cap aversió a la llengua catalana. Potser molts no el parlaran perquè els catalanoparlants portem tres dècades claudicant amb el nostre idioma com si Franco encara fos viu. És clar

que, quan veiem fa pocs dies un president de la Generalitat sotmès lingüísticament en el mateix Palau de la Generalitat declarant davant la justícia espanyola, és normal que el català del carrer hagi seguit aquest exemple. Amb l'espanyol com a llengua oficial en una Catalunya independent el que volen encomanar-nos és el seu complex de vençut. Ja ho deia Tàcit fa gairebé dos mil anys: "la marca de l'esclau és parlar la llengua de l'amo".

132. JUNQUERAS, Oriol (2014-04-17). "[La llengua dels meus amics, de la meva gent](#)". *El Periódico*. [Versió en castellà](#).

Sóc de Sant Vicenç dels Horts, al bell mig del Baix Llobregat, un poble de gent treballadora, hereva de les lluites pels drets polítics i socials, de la voluntat de viure i convida en una societat més justa, pròspera i digna. Sant Vicenç dels Horts és un de tants municipis de la regió metropolitana que ha viscut un procés de transformació espectacular, amb successives onades migratòries. Entre el 1950 i el 1981 el cens va augmentar més d'un 600 per cent, de 3.295 a 20.182 habitants. El 1981 tot just el 50 per cent de la població deia entendre el català; avui el 94 per cent contesta afirmativament.

Majoritàriament els veïns tenen el castellà com a llengua familiar. I així és també entre bona part dels meus amics i companys de Sant Vicenç. El castellà és la seva primera llengua, cosa que no representa cap obstacle per relacionar-nos sense cap problema en català ni tampoc entra en contradicció amb el fet que l'alcalde sigui alhora el president d'Esquerra Republicana. El castellà és la llengua de molts dels meus amics, de persones amb qui comparteixo tota mena de complicitats, alegries, somriures i també neguits i moments durs. És, doncs, la llengua habitual de la majoria dels meus veïns, de molts dels meus amics, de la gent que m'estimo, nascuts aquí o allí. ¡Aquesta és la meva gent!

I és amb ells i per a ells, per a tots, que volem construir un nou país, més lliure, més just, més democràtic. En aquest nou país anem a guanyar drets, no pas a perdre'n. I aquest és un dels motius que exigeixen que el castellà tingui caràcter oficial a Catalunya, així com l'aranès, perquè Catalunya és un territori amb una història i una cultura que ha begut de moltes fonts al llarg dels segles. Però, sobretot, Catalunya és la seva gent.

Avui, a Catalunya, no hi ha cap problema lingüístic tot i els enormes esforços d'alguns mitjans de comunicació, del Govern del PP i de part de l'aparell judicial entestats a dividir els catalans per raó de llengua. Afortunadament segueixen fracassant tot i la seva obstinació. Fracassen i fracassaran quan persegueixen dinamitar la cohesió social. Som un sol poble, emprenedor i pacífic, conscient i orgullós de la seva diversitat d'orígens, llengües i tradicions. Un poble que mira cap on anem i no pas d'on venim, i que per això està determinat a decidir el futur democràticament, votant. I aquesta voluntat, a l'Europa occidental, en democràcia, és imparabile.

El nou estat català ha de tenir forçosament present i, per tant, reconèixer, la realitat lingüística de Catalunya. El que sí que ha de canviar, imperiosament, és disposar d'un estat que ajudi a resoldre problemes i no pas a crear-los; un estat que vetlli per l'escola catalana, que la respecti, que l'acompanyi i la defensi. Un estat on els tribunals respectin les lleis i el sistema educatiu, sense intentar -com passa ara- imposar el funcionament a les escoles, torpedinant un model educatiu que ha valgut el reconeixement de la Unió Europea i que garanteix, com a mínim, el coneixement de català i castellà. És de sentit comú.

En qüestió de llengua, el català ha de seguir sent la vehicular, la comuna, la preferent en l'administració i ha de tenir l'estatus oficial que ara no té. Perquè serà llengua oficial de l'Estat, no pas com ara. Ben al contrari, el que ara tenim és un Estat que veta sistemàticament el reconeixement oficial del català a l'escena internacional. I al costat del català, com més llengües sapiguem, millor. Començant pel castellà, perquè és just i imprescindible, tal com garanteix l'Escola Catalana. En tot cas, en allò que ens haurem d'esforçar és a millorar el coneixement d'una tercera llengua. I aquesta és una tasca que correspon a la comunitat educativa i a les institucions.

AQUESTA DARRERA hauria de ser la principal preocupació del nou país. En cap cas, prendre com a model un estat com el que avui patim, que crea problemes en lloc de resoldre'ls, capficat en dèries essencialistes i identitàries, amb una Delegació del Govern -com a símptoma de l'abast d'aquesta nefasta actitud- que dedica un temps i un esforç valuósíssims a veure quines banderes hi ha als nostres ajuntaments o en homenatges a la División Azul. Veure-ho per creure-ho.

Necessitem, amb urgència, un estat al servei de la ciutadania, al servei de l'economia productiva, al servei dels més febles, al costat dels qui ho estan passant malament, treballant a favor de tots. I aquesta és l'oportunitat que tenim al davant, aquesta és la decisió que hem de prendre i que prendrem democràticament, votant -senzillament votant, insisteixo- per decidir el nostre futur com a país, com a societat.

La demagògia i les argumentacions fal·laces del parlamentarisme ja no ens haurien de sorprendre i, en general, no val la pena perdre-hi el temps, però hi ha casos perillosos que demanen una mínima resposta, ni que sigui per oposar resistència a l'afebliment intel·lectual que persegueixen. És el cas de l'article del president d'Esquerra Republicana que va publicar El Periódico el 17 d'abril passat.

El populisme que fa servir Oriol Junqueras en aquest escrit ja queda reflectit en el mateix títol, "La llengua dels meus amics, de la meva gent", que ens permet endevinar sense problemes que el fil argumental girarà al voltant dels sentiments. Naturalment, no vull donar a entendre que escriure sobre sentiments respongui a una actitud populista, però sí que hi respon quan s'utilitzen per justificar un criteri sociopolític, sobretot si aquest criteri té una dubtosa solidesa científica. La idea que, en un hipotètic estat independent, el bilingüisme oficial català i castellà no suposaria cap conflicte lingüístic és més cosa del candor d'algunes persones benpensants que no pas de l'anàlisi crítica de la realitat social catalana, i vull creure que Junqueras té clara aquesta qüestió. Ara bé, l'astúcia electoralista no fila prim a l'hora de jugar amb les emocions per aconseguir vots, i atiar l'afecció per la llengua és, sens dubte, una de les argücies més fructíferes d'aquesta estratègia. Sembla, per tant, que el president d'Esquerra Republicana també ha renunciat al rigor en favor de l'eficàcia electoral.

L'estil paternalista i volgudament imprecís que fa servir Oriol Junqueras és determinant per construir el seu artifici, però el factor més inversemblant del seu discurs és la rotunditat amb què, a partir d'un argument tan poc objectiu com l'experiència personal, afirma que, "a Catalunya, no hi ha cap problema lingüístic". Una inversemblança gairebé xocant si tenim en compte que, quan relata la idíl·lica situació del seu poble, probablement sense adonar-se'n, assenyala el que potser és la situació més preocupant de la llengua catalana: que és prescindible. És cert que hi ha persones amb una llengua familiar diferent que fan servir el català en moltes ocasions, com explica Junqueras, però n'hi ha moltes més que, tot i entendre el català, no necessiten utilitzar-lo. Aquest fenomen respon a una realitat social lingüísticament problemàtica que va més enllà dels "esforços d'alguns

mitjans de comunicació, del Govern del PP i de part de l'aparell judicial entestats a dividir els catalans per raó de llengua". És el problema que, malgrat l'encertada política educativa d'immersió lingüística, tenen molts catalanoparlants a l'hora d'utilitzar la seva llengua familiar amb les persones que no la parlen. No vull entrar, aquí, a analitzar aquest fenomen, però crec que és clau per entendre per què el català, que fins ara, gràcies a l'actitud dels seus parlants, ha resistit tots els intents de destruir-lo, ha deixat de ser hegemònic als Països Catalans, tot i els percentatges tan optimistes sobre l'abast de la seva comprensió que esgrimeixen Oriol Junqueras i qualsevol altre polític temorós d'anar més enllà de la simple enumeració de dades.

Tot indica que el president d'Esquerra Republicana coincideix amb altres polítics de la socialconvergència que aquest statu quo lingüístic no posa en perill el fet identitari català. La seva visió utilitarista de la llengua i l'aposta per altres formes de "catalanitat" –el folklore, el patriotisme, una utòpica economia capitalista nacional, etcètera– els permet esquivar el problema i evitar un suposat enfrontament entre les diferents comunitats lingüístiques. Deixant de banda els recels que, per motius històrics, desperten aquestes altres formes identitàries, és una equivocació no considerar la llengua com l'única realitat que identifica els catalans, sigui quina sigui la seva llengua familiar. A la Barcelona del 1714, s'hi parlaven moltes llengües, però, com sap molt bé Junqueras, l'hegemònica era la catalana, i els intel·lectuals de la cort borbònica no van dubtar a col·locar-la en el punt de mira quan, anys després de destruir els privilegis estatals de Catalunya, van adonar-se del seu paper cabdal en el manteniment de la cohesió social catalana. Qualsevol independentista català, parli la llengua que parli entre la seva gent, hauria de tenir clara la recuperació d'aquesta hegemonia del català, una recuperació que, donada la realitat social dels Països Catalans, només es pot aconseguir amb el monolingüisme oficial. És en aquest nou marc en què obtindria tot el sentit la immersió lingüística i en què, d'aquí a una o dues generacions, el tret identitari per antonomàsia de la comunitat catalana, l'idioma, aconseguiria la normalitat.

Res d'això s'ha d'entendre com un enfrontament lingüístic. Ja des de l'inici, totes les altres llengües que es parlen als Països Catalans s'han de protegir, sobretot si són minoritàries, i, naturalment, fomentar-ne el coneixement ajudarà a reforçar la cohesió social. La comunitat catalana és, com més va més, multilingüe. Que alguns la percebin bilingüe té una causa històrica de caràcter colonial: la imposició del castellà com a llengua de substitució i, per tant, de destrucció de la nostra identitat. No és el fet que es parlin moltes

llengües el que posa en perill l'idioma, sinó aquesta voluntat política de subjugació. Hi ha moltes persones de parla castellana que tenen clar aquest fet històric. Per què no l'haurien de tenir clar els independentistes que parlen en castellà? Repeteixo: defensar que el català sigui l'única llengua oficial en un hipotètic estat català independent no significa, necessàriament, cap enfrontament ni cap menyspreu per als parlants d'altres llengües que viuen als Països Catalans. I els polítics independentistes haurien de foragitar aquests fantasmes en lloc de fomentar-los.

En el nostre projecte lingüístic en una hipotètica Catalunya independent no se'ns pot escapar cap detall. Ni un! I això serà difícil, ho reconec. Però també tenim un munt de gent als barris, a les associacions, a les entitats, fins i tot a organismes administratius que estan disposats a arremangar-se i posar-hi els cinc sentits per tal de bastir un document que estableixi l'estatus de la nostra llengua, la llengua catalana. S'ha parlat molt i han sorgit moltes preguntes que augmenten el debat i això és del tot positiu però no ho he vist traslladat a aquells que ens governen. Què en farem del català? I del castellà? I de les més de 300 llengües diferents que es parlen a Catalunya? El castellà serà oficial? N'hi ha que estem preocupats per la nostra llengua. Ja ho estem ara que som administrativament espanyols i ho estarem en una Catalunya independent. No em mal interpreteu. Estic totalment d'acord amb la independència del meu país però veig que cal concentrar esforços perquè no se'ns escapi cap serrell perquè, malauradament, hi ha gent que ens vol mal. I que consti, que no tots són de fora! Que l'autoodi genera escenes esperpèntiques, veritat senyor Boadella?

Ens caldrà, doncs, instruir-nos, organitzar-nos i mobilitzar-nos —que diria Gramsci— perquè els nostres representants no posin una coma on no toca, no renunciïn als nostres drets lingüístics per interessos econòmics, no esmicolin el que haurien de ser uns principis clars i bàsics sobre la llengua catalana i la seva supervivència. Estem disposats a ser la veïna pesada del replà, la sogra que et desperta sentiments contradictoris, el pal de paller d'allò que es mereix la nostra llengua. I què és mereix? Es mereix un debat intens que generi accions concretes (oficialitat única, per exemple) per tal que la llengua catalana sigui l'eina bàsica de cohesió social del territori. Alerta! I el castellà? —preguntaran alguns—. No patiu, el castellà i la resta de llengües es seguiran parlant perquè lluitarem per no fer el mateix que l'estat espanyol ha fet i segueix fent amb les llengües que l'integren. La Catalunya independent ha de tenir clar que no hi ha llengües superiors ni inferiors però ens cal un marc regulador. I perquè no fem cooficial el castellà? Molt senzill. Perquè no és necessari. El castellà a Catalunya no és una llengua amenaçada. I ho sap tothom que ho vol veure. El català, sense un marc legislatiu que li doni una empenta a la plena normalització, segueix en perill —en perill vague, si voleu—.

Per tant, ens caldrà assolir la perfecció. Perquè un cop tinguem el nostre projecte lingüístic acabat i a punt per posar-lo en marxa tindrem un munt de persones que se'l miraran amb lupa per intentar trobar-hi forats, esquerdes, punts febles per on atacar el nostre vaixell . Crítiques destructives que l'única intenció serà fer desaparèixer la nostra llengua perquè és una de les essències diferencials del nostre país.

135. ESPOT, Santiago (2014-04-29). "[Junqueras hi torna amb l'espanyol](#)". *Nació Digital*.

Segui o no per casualitat, pocs dies després d'aparèixer a Nació Digital el meu article "[L'espanyol, llengua oficial?](#)" el president d'ERC es manifestava públicament una altra vegada a favor de l'oficialitat de l'espanyol. Recordo que el meu article començava dient que em sorprenia sempre el poc rigor de la majoria de la nostra classe política a l'hora de parlar sobre el nostre maltractat idioma. I, la veritat, és que les darreres opinions d'Oriol Junqueras basant el futur estatuts de la llengua espanyola en una Catalunya independent en el fet que és la parlada majoritàriament pel seus amics de Sant Vicenç del Horts no fa més que reafirmar-me en aquesta idea. És més, ens demostra que la gestió pública del català mai no pot estar en mans de qui practica l'amiguisme. Perquè, ara, es veu que la posició del partit independentista en matèria lingüística depèn dels amics del seu actual president que parlen espanyol al seu poble. No sé si el líder dels republicans, en lloc de fer amics que s'expressen en la llengua de Garcia Márquez hagués fet amics xinesos, ara ens proposaria que el mandarí també fos oficial en una Catalunya independent. I no serà perquè no hi ha gent avui a Catalunya que parli aquest idioma... i que també són amics nostres!

Personalment, per parlar d'un tema tan cabdal per l'esdevenidor de la nació catalana com ho és la situació present i futura de la seva llengua, prefereixo escoltar i acudir els especialistes i no pas a qualsevol amic, conegut o saludat, hagi nascut a Huelva, Beijing o Mataró. No crec que ningú prefereixi creure abans al veí que a un metge quan es tracta de la seva salut personal. Per tant, ni seria honest ni seria patriòtic que allò que no volem per a nosaltres ho volguéssim per al català.

Precisament fou el novembre del 2012 quan l'associació Llengua Nacional va promoure el manifest "El català, única llengua oficial del futur estat català independent". El seu títol era inequívoc i els seus signants anaven des del professor emèrit del Departament de Filologia Catalana de la Universitat de Barcelona, Josep Moran, fins a la filòloga i professora de la Universitat de les Illes Balears, Rosa Calafat, per citar-ne només un parell de la llarga llista d'acadèmics de diverses universitats de tots els Països Catalans

que els acompanyaven. Sense oblidar altres noms destacats del país com el periodista Vicent Partal, els escriptors Víctor Aleixandre i Isabel Clara Simó o institucions religioses com ho és la Parròquia de Sant Narcís de Girona.

Faria bé el president d'ERC, a l'hora de pontificar i pretendre prendre decisions sobre quina política lingüística li cal al futur estat català, que abans preguntés i s'informés a través de veus qualificades com les que signaven l'esmentat manifest. Aquesta és la manera com un dirigent polític sensat actua quan es tracta de dirimir sobre coses tan importants per a la nació com és el seu idioma. No hauria tampoc d'oblidar aquelles paraules del nostre gran filòsof Francesc Pujols quan deia: "La llengua és l'ànima del nostre poble". Quan es tracta de parlar de l'ànima de Catalunya hom ha de tenir totes les prevencions imaginables.

D'altra banda, i per a defensar la seva posició a favor de l'oficialitat de l'espanyol, el partit d'en Junqueras ens ve a dir que en la nova Catalunya no es poden perdre drets. I és justament sobre aquests drets que n'ha parlat moltes vegades un altre especialista en la matèria com és el catedràtic espanyol del Departament de Lingüística de la Universitat Autònoma de Madrid, Juan Carlos Moreno Cabrera, quan afirma: "Les llengües existeixen dins una comunitat lingüística, no és tracta d'individus aïllats. Parlar de drets individuals en qüestió lingüística no té sentit".

Sap greu que una persona amb la teòrica qualificació intel·lectual com ho és el president d'ERC sustenti la seva tesi sobre l'oficialitat de la llengua espanyola en premisses tan naïfs i sense cap base científica. És així com a Catalunya hem anat bastint les polítiques de campanar que tant de mal ens han fet. Encara que el campanar sigui el de l'església parroquial de la venerable vila de Sant Vicenç dels Horts.

136. BORRÀS, Xavier (2014-04-30). "[Estat, no «Estado»](#)". *Nació Digital*.

Al desembre del 2003 em vaig desplaçar a Ainhoa (Iparralde o País Basc francès) per entrevistar Julen Madariaga, cofundador d'ETA. Se m'havia encarregat un reportatge sobre el 30 aniversari de la mort de Carrero Blanco i buscava dades rellevants que no sortiren al llibre *Operación Ogro*, la magnífica i detallada narració d'Eva Forest. No hi vaig tindre sort, vull dir que no vaig traure res de nou més enllà d'algunes frases cridaneres sobre l'operatiu o la forma en què es donà l'ordre d'execució. Coses que no vénen al cas.

Aquella extensa conversa derivà, amb el micròfon ja apagat, cap a una reflexió sobre els fonaments dels independentismes a la Península Ibèrica. No és que jo considere Madariaga una autoritat en la matèria, però sí se'm fa rellevant que un home capaç de matar, segrestar o extorquir –tot i combatre una dictadura– ho fera per la llengua, per la negació del dret a parlar la llengua amb què el pariren. Eixe era el seu argument. De totes les ofenses que el franquisme va infligir al poble basc, per a Madariaga i altres membres d'aquella ETA la persecució lingüística era una de les majors. L'ideal marxista-revolucionari i, fins i tot, el component territorial podien quedar subjugats a la parla. No tant, recorde les seues paraules, en l'escala intel·lectual com en l'emocional, la més poderosa i determinant alhora d'integrar-te en una banda terrorista.

Sense que ningú pugua vincular-me perversament amb l'ideari de Madariaga o d'ETA, opine el mateix: que la llengua amb què naixes és, al marge del flux sanguini que et manté viu, el primer esglaó de la teua identitat personal. Com a valencià que sóc, havent xafat Catalunya ni poc ni molt, no estic cridat a opinar sobre el procés sobiranista. Si ho faig alguna vegada procure sempre guardar distància i no posar els peus en casa aliena. Però, si parlem del que parlem, ja no em calle. El castellà, llengua oficial d'una Catalunya independent? I per què? Per sumar adeptes a la causa? Renunciar als principis fundacionals del club per a guanyar membres en el club?

Amb l'arribada dels Borbons, a Castella, o a Espanya si voleu, li costà no res eliminar-nos els furs, les institucions pròpies i els arxius. El que mai no han pogut eliminar és la

nostra llengua, ni amb lleis, ni decrets ni tancs. Si ells no han pogut matar-la, no la suïcidem nosaltres. Si Catalunya compleix el seu somni –entenc que majoritari-d' independència, ha de ser civilitzada, cabal i sensata. És evident que no pot promoure una purga poblacional per motius lingüístics, però ha de saber recuperar l'essència perduda, aquella que la definirà precisament com un estat coherent. Del contrari, les actituds feréstegues i intransigents que tots coneguem als territoris bilingües es perpetuaran sine die. No hi ha cap persona que, havent nascut en una zona de prevalença catalanoparlant, estiga incapacitada per aprendre el català, per molt que la llengua mamada a casa siga diferent. Es pot donar de marge una generació, i incentivar l'ús i coneixement de la llengua autòctona des de l'administració, però no cal fer més, no és lògic abdicar de tu mateix. Una cosa és conèixer una segona llengua, i altra oficialitzar-la.

Si CiU, doctora en geometria variable, cultiva aquesta tesi no farà sinó confirmar el seu tradicional pragmatisme mercantil. Si l'ERC de Junqueras entra al cor a cantar, ja resultarà alarmant. Ara bé, si ho fa la majoria de la Catalunya culta i avançada que jo tant admire, em sentiré decebut. A Carod Rovira continuarien dient-li Don José Luis a la seva pròpia casa, la fatxada valenciana continuaria fent el mínim esforç verbal quan anés a esquiar a Baqueira, i els “altres” valencians continuariem pertanyent als Països Castellans. És això el que es pretén?

137. DE YZAGUIRRE, Lluís (2014-05-05). "[El turista Jordi Cañas a l'illa de Robinson Crusoe](#)". *Vilaweb*.

Recentment, Empar Moliner reflexionava a l'Ara sobre la irritació amb què un diputat de Ciudadanos negava que el seu pare (immigrat des d'Andalusia) fos un immigrant. La senyora Moliner focalitzava un fet crucial: la negació del dolor sofert pels exiliats econòmics del franquisme. Que en molts casos no fugien només de la misèria, sinó també de la repressió i les arbitrarietats de cacics i terratinents.

Som molts els qui pensem que fer un país nou és una oportunitat única de canviar moltes de les dinàmiques que no funcionen. I això implica substituir les lleis espanyoles per unes altres de creades 'ex novo' o copiades dels països en què ens volem emmirallar. Això també afectarà la definició jurídica de 'català', que deixarà de significar 'ciutadà espanyol domiciliat a Catalunya'. No sorprèn que els annexionistes hi donin tanta importància: hi ha gent que ara no gaudeixen aquí de ciutadania i que probablement passaran a tenir-ne; hi ha gent que ara són ciutadans de ple dret que potser preferiran no perdre la ciutadania espanyola o rebutjaran explícitament la catalana. La llei haurà d'especificar quins requisits haurem de complir els qui optem per sol·licitar la ciutadania catalana. I de cap manera no la podrem imposar als qui la rebutgin, com fan els espanyols amb nosaltres.

Des de l'òptica catalana, caldrà ésser molt curós a no discriminar els immigrants segons l'origen, la cultura, la religió o la llengua; o segons si van immigrar amb exèrcit o sense; o si en el seu país d'origen procedeixen de les elits descendents dels colonitzadors espanyols o dels pobles indígenes. El tema em sembla molt delicat i em suscita moltes preguntes i poques respostes, però caldrà trobar-ne.

Una evidència de com n'és, de delicat, és que hi hagi un oxímoron com 'immigrant de segona generació', amb més de 75.000 ocurrences a Google. Si el terme té tant d'ús deu ésser, en part, per actituds xenòfobes de rebuig als nous catalans amb trets racials que evidencien arrels foranes o que mantenen costums, indumentària, hàbits religiosos que amb mentalitat racista es consideren impropis dels catalans; recordem la campanya [#sócunnoucatalà](#) que va convidar el racista Anglada a tocar el dos en resposta a un piulet seu que menystenia una criatura catalana de raça negra. Però també ajuda a donar sentit a l'oxímoron l'actitud supremacista amb què alguns fills d'immigrants (fins i tot des del

parlament) rebutgen la llengua, la cultura, la identitat de la societat que va acollir llurs pares i on han nascut ells.

Se'ls ha girat feina als sociòlegs, etnòlegs, juristes, polítics... Com a lingüista, no sé si els podré ajudar, però em preocupa la irresponsabilitat amb què alguns oportunistes caçavots prometen cooficialitats que inevitablement crearan castes lingüístiques entre els immigrants i desmotivaran la majoria dels altres 'altres catalans' a integrar-se. Una cooficialitat que ni és necessària ni ens acosta als països normals.

Requerir un determinat nivell de coneixença de la llengua pròpia, amb exempcions quan calgui o amb períodes transitoris, forma part dels processos d'obtenció de la ciutadania a França, a Espanya i a la Gran Bretanya, sense anar més lluny. Potser per això alguns s'obstinen a tractar l'espanyol com a llengua pròpia de Catalunya, com a via per a perpetuar els privilegis d'una part dels immigrants. El perill que aquests privilegis facin inviable la pervivència de les llengües autòctones va portar els redactors de la Carta Europea de Llengües Regionals o Minoritàries (CELRoM) a no considerar les llengües de la immigració ni com a territorials ni com a pròpies dels pobles nòmades.

Coneixedor com sóc del biaix cultural que sovint amara els conceptes i obnubila el nostre raonament, biaix que sol impregnar els diccionaris, m'agrada comparar definicions entre diccionaris, si pot ser forans. Els veig com l'expressió de la jurisprudència popular. Potser per això m'irrita que la Real Academia Española de la llengua castellana es constitueixi en quarta cambra legislativa, modificant el diccionari per tal de fer la feina bruta a la tercera cambra legislativa (anomenada Tribunal Constitucional). La recerca del verb 'immigrar' m'ha reportat un exemple diàfan d'aquests biaixos culturals.

Si el cerquem al diccionari d'Oxford University Press, ens remet a 'immigrant', que és '**A person who comes to live permanently in a foreign country**'. Al Larousse, trobem 'immigrer, verbe intransitif **Venir se fixer dans un pays étranger au sien**'. I el DIEC dóna 'immigrar v. intr. [LC] [SO] **Venir a establir-se en un país que no és el propi**'. Fins aquí, petites variacions (*estranjer - no propi*) i coincidències com ara *establir-se = se fixer = to live permanently*, que deixa fora del concepte els turistes i passavolants (però no alguns casos esmunyedissos, com els dels diplomàtics); o *país = pays = country*, que contextualitzen com a marc referencial un terme geogràfic difús i no pas l'estat, com hauria agradat a Jorge Cañas.

La sorpresa ens l'aporta el DRAE amb una definició que deu venir de la primera edició (1780): 'inmigrar. (Del lat. *immigrāre*). 1. intr. **Dicho del natural de un país: Llegar a otro para establecerse en él, especialmente con idea de formar nuevas colonias o domiciliarse en las ya formadas.**' Començo a entendre que un espanyol com Jorge Cañas i un català com jo no apliquem el terme *immigrant* de la mateixa manera... I fa entrar en joc una constel·lació semàntica més complexa: si ja trobava poc adequat el terme 'immigrant' per a referir-me a un diplomàtic, ara m'adono que tampoc no l'aplicaria a un missioner o a un colon. I la frontera semàntica sembla força clara, entre la persona que vol passar a formar part de la societat d'acollida i la que no, especialment quan pretén transformar-la. I és que el concepte de 'immigrant' que ens proposa el DRAE és quasi idèntic al que proposa per a *colon*: 'colono, na. (Del lat. *colōnus*, de *colere*, cultivar). 1. m. y f. **Persona que coloniza un territorio o que habita en una colonia.**' En el *Weltanschauung* de la religió espanyista, no hi cap la possibilitat d'integrar-se al país d'acollida.

Totes quatre definicions d'immigrar coincideixen a donar arguments als qui consideren que no podem parlar d'*immigrants* per referir-nos a persones nascudes aquí; però es fa, sobretot com a antònim de *ciudadà* en aquells estats on la ciutadania no s'obté per *ius soli*. No sabem si la República Catalana triarà entre el *ius sanguinis* i el *ius soli* o els adoptarà tots dos, però si s'adopta qualsevol fórmula de vinculació entre ciutadania i coneixement de la nostra llengua (la mínima seria exigir el coneixement passiu del català), tinc per segur que caldrà que la República Catalana esmerci recursos i esforços considerables a aconseguir que moltes de les persones que ara no tenen la ciutadania espanyola arribin a tenir la catalana; i que hi haurà persones que ara tenen la ciutadania espanyola que només podran optar per la catalana segons els requisits que adoptem (per exemple, si copiem la sàvia disposició britànica d'eximir els més grans de seixanta-cinc anys).

Entre les preguntes que em faig, n'hi ha una que miraré de respondre en el futur: quan deixa de veure's o d'ésser vista com a immigrant una persona? Partint de les definicions anteriors, sembla clar que o bé quan deixa de residir al país o bé quan deixa de veure's - ésser vist com a estrangera en aquest país.

M'enorgulleixo del meu primer cognom (De Yzaguirre) i de les arrels basques que evidencia, però mai no m'ha demanat ningú si sóc immigrant (només tinc una anècdota divertida amb en Tísner que potser algun dia el Màrius Serra explicarà). Deu ser perquè el meu besavi va fer seu aquest país sense reserves.

En tot cas, això que el senyor Cañas pare no és un immigrant, ell, que tant s'omple la boca per dir que la legalitat hereva del franquisme ha de passar per davant de la democràcia, ell, insisteixo, ho haurà de fer entendre als responsables de l'Instituto Nacional de Estadística, que publiquen les dades dels fluxos migratoris separant les migracions exteriors de les que consideren [interiors](#) (encara que siguin entre *nacionalidades* diferents).

A mi no m'agrada que el senyor Rajoy digui que els catalans som propietat dels espanyols: em demostra que em veu com un esclau, de nom Divendres (Bosch 'dixit'), però no li puc dir com ha de pensar; al senyor Cañas potser no li agradarà que no vegem son pare com un turista, un missioner o un diplomàtic, o que el convidem a 'volver' com a turista a l'illa de Robinson Crusoe, però de la mateixa manera que no ens pot imposar que ens sentim espanyols, tampoc no ens pot imposar la seva visió de la immigració espanyola com si es tractés d'un episodi de mudances; molta gent es va veure expulsada del seu país per aquells qui els van voler convertir en instruments del genocidi lingüístic; afortunadament ni la dictadura franquista ni la dictatova neofranquista no se n'han sortit, per molt que al senyor Cañas li pesi.

138. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2014-05-15). "[Tota una altra cosa](#)". *Nació Digital*.

El doctor Juan Carlos Moreno Cabrera, catedràtic de Lingüística General a la Universitat Autònoma de Madrid, va néixer en aquesta ciutat a mitjans cinquantes. El seu currículum ens informa que ha format part del comitè científic que la UNESCO va designar per a elaborar el seu *Informe sobre les llengües del món* i que va prendre part en el projecte Eurotyp (Tipologia de les llengües d'Europa). Director de la versió espanyola de la *The Cambridge Encyclopedia of Language*, viatger infatigable per a conèixer *in situ* la realitat lingüística de nombrosos països arreu del món, assessor i redactor de diferents publicacions de lingüística, ha publicat nombrosos treballs científics i una setzena de llibres, els títols dels quals no deixen lloc a dubtes sobre el seu pensament: *Lenguas del Mundo, De babel a Pentecostes. Manifiesto plurilingüista, La dignidad e igualdad de las lenguas, Crítica de la discriminación lingüística, El nacionalismo lingüístico. Una ideología destructiva*, *Los dominios del español. Guía del imperialismo lingüístico panhispánico*.

Ha estat un goig i un privilegi poder compartir unes hores de tracte i conversa amb ell. Moreno lluu amb distinció una calba que li dóna, amb el seu vestit de to clàssic, un aire de distinció i respectabilitat que, ni de lluny, permet deduir per l'aspecte que ens trobem davant d'un científic honest i coherent que és, alhora, un ciutadà veritablement revolucionari contra tot tipus d'imperialisme, nacionalisme i dominació. El seu compromís antifranquista a la darrera etapa de la dictadura no va ser un episodi generacional, sinó l'expressió d'una convicció ideològica profunda. Intel·ligent, hàbil, gat vell, no s'està de riure obertament, amb ganes, davant d'afirmacions o fets que li provoquen aquesta desinhibició formal. Arriba al restaurant on hem quedat amb un diari en català a la mà, s'adreça al cambrer en català i no fa el més mínim comentari en haver de triar els plats d'una carta monolingüe en la mateixa llengua, amb tota normalitat. Es limita a beure aigua, però no s'està de demanar una crema catalana... L'atzar fa que coincidim en el mateix restaurant amb la consellera d'Educació i amb el comissari del Tricentenari, tots els quals el saluden amb satisfacció, un cop els he identificat un personatge que coneixen prou.

Professor i conferenciant durant dècades, es troba com peix en l'aigua davant l'auditori que ha vingut a escoltar-lo. Aquells que no el coneixen comencen a expressar

amb gestos de la cara la sorpresa davant el que estan sentint, per part d'un catedràtic de... Madrid! Amb la destresa de l'expert i la minuciositat del científic, Moreno comença per abatre el mite de la llengua universal. I ho fa demostrant, precisament, que mai com ara no havíem necessitat tant el servei de traductors i intèrprets i ser competents en altres idiomes i no en un de sol. El món no camina cap al monolingüisme, diu, sinó cap al multilingüisme i cap altra llengua no ocuparà el seu lloc. Els instruments automàtics de traducció, sentència, van en contra de la pretesa llengua única, també i sobretot a internet. Amb la digitalització de milers de llengües del món es digitalitzen també els coneixements de milions de persones. La humanitat, doncs, va cap al multilingüisme i és, justament, l'imperialisme lingüístic el que va contracorrent de l'evolució de la humanitat. Posa l'exemple de la Wikipèdia, en centenars de llengües, la segona de les quals, en nombre d'articles després de l'anglès, és l'holandès i la quarta el suec, malgrat que la majoria de parlants d'un i altre idioma saben també anglès, però com que s'estimen la seva llengua no renuncien pas, sinó tot al contrari, a incorporar el seu idioma per a aquesta funció de consulta.

Allà, però, on la posició de Moreno apareix amb una claredat inusual és quan es refereix al règim de llengües a la futura Catalunya independent. Defensor de l'oficialitat exclusiva del català, es posiciona contra la discriminació que patirien els ciutadans de Catalunya que desconeguessin l'idioma del país on viuen i per això en defensa l'escolarització només en aquesta llengua, per a garantir una veritable igualtat d'oportunitats que no és possible mentre hi hagi catalans que no saben català. Assegura que una llengua com el castellà, oficial a vint estats del món i parlada per centenars de milions de persones en diferents continents, no ha de patir gens ni mica perquè no sigui oficial a Catalunya, ja que el seu futur no depèn en absolut del seu estatus legal al nostre país. Moreno sap molt bé que no n'hi ha prou amb ensenyar un idioma a l'escola, si després no és present en tots els àmbits d'ús i per a totes les funcions pròpies d'un idioma viu i útil. Diu que, al costat d'una llengua tan potent com l'espanyol, el català sempre estarà amenaçat i que la història demostra com l'oficialitat del castellà sempre s'ha emprat per a frenar els avenços del català en determinats àmbits. Afirmar, fins i tot, que, de fet, ni tan sols caldria que l'espanyol fos oficial a Espanya, atesa la seva fortalesa en tots els dominis.

Moreno és un demòcrata i , a més, un home de fermes conviccions d'esquerres.

Com a demòcrata defensa el dret del poble català a l'autodeterminació, amb espoli fiscal o sense, amb bon tracte per part d'Espanya o bé no, simplement perquè creu que només als catalans correspon decidir sobre el seu futur. Com a persona d'esquerres, se sent solidari amb totes les causes justes, arreu del món, i fustiga el capitalisme amb la mateixa naturalitat i idèntica passió a l'emprada per a combatre tota mena d'imperialismes lingüístics, protagonitzats sovint per persones que només saben una sola llengua –la seva– i n'ignoren totes les altres. Sé que és injust generalitzar, però hi estem tan poc avesats, a biografies com aquestes, que Juan Carlos Moreno Cabrera no sembla espanyol. Amb persones així sempre ens hi podrem entendre i seran benvingudes al nostre país, perquè no s'arreteren rere l'insult, ni s'aixopluguen en l'amenaça, ni branden la por o la mentida com a estendard. Respecte, doncs, per a aquells que ens respecten, no sols de paraules, sinó que ho demostren amb les seves obres i l'exemple de la seva quotidianitat. El doctor Moreno és, de fet, tota un altra cosa...

139. FERNÁNDEZ, Josep-Anton (2014-05-29). "[El català, qüestió d'estat](#)". *El Punt Avui*. [Publicat també](#) a la pàgina web de [Plataforma per la Llengua](#).

El dia que tres diputats del Parlament de Catalunya anaven a les Corts espanyoles a demanar un referèndum sobre el futur polític de Catalunya, la Plataforma per la Llengua presentava l'InformeCAT 2014: les 50 dades que il·lustren la situació actual del català. La coincidència no era casual. El missatge de l'ONG del català és que els drets dels catalanoparlants són una qüestió d'estat i, com a tal, han de formar part de tota negociació sobre el futur de Catalunya entre el govern espanyol i les nostres institucions.

De moment, però, no sembla que el govern del PP i l'oposició majoritària del PSOE siguin gaire receptius. El 8 d'abril de 2014, tots dos es van posar d'acord per donar un "no dialogant" als diputats catalans. Tanmateix, l'actual règim espanyol fa més de trenta anys que dona un "no" gens dialogant als catalanoparlants.

En efecte, de l'InformeCAT 2014 es desprèn que en aquells àmbits en què l'Estat espanyol intervé i regula, el català retrocedeix. En canvi, allà on l'Estat no regula –com ara internet–, el català mostra una vitalitat extraordinària.

Això és resultat d'unes polítiques de l'Estat espanyol que en el millor dels casos són negligents, i en el pitjor són agressives contra el català. En tenim exemples cada dia: des de la LOMQE del ministre Wert, fins al fet que estigui prohibit parlar en català al Congrés dels Diputats.

La política de l'Estat cap a les llengües que no són el castellà qüestiona la qualitat de la democràcia espanyola. La negligència i agressivitat de les institucions de l'Estat (i d'algunes autonomies del PP) demostren uns greus dèficits en el reconeixement dels drets lingüístics i la protecció de les minories que l'Estat espanyol fa dècades que no rectifica.

Vist això, PP i PSOE farien bé de no mal interpretar la situació a Catalunya com una qüestió de diners, que es resoldria amb un millor finançament. Ben al contrari, el procés que viu actualment el país és sobretot una demanda de reconeixement dels nostres drets lingüístics i culturals. El català és una qüestió d'estat.

PER aquesta raó, en presentar l'InformeCAT 2014, la Plataforma per la Llengua destacava un trist rècord del qual tot demòcrata s'hauria d'avergonyar: Espanya és l'únic país de l'Espai Schengen que no reconeix la plena oficialitat de les llengües parlades per més d'un 10% de la població.

Aquesta manca de reconeixement no passa sense conseqüències. Ho veiem en altres dades de l'InformeCAT. Per exemple, els nous casos de discriminació lingüística a mans de les administracions espanyoles (més de la meitat protagonitzats per les forces de seguretat, sovint amb ús de violència física). O bé que des de 2005 hi ha un 25% menys de sentències judicials en català. O bé que al País Valencià –on hi ha 36 canals de televisió en castellà i zero en valencià– el curs 2014/15 s'han eliminat o estan en perill de supressió 155 línies escolars en valencià, mentre a les Illes Balears el TIL margina el català a l'escola. Des d'un punt de vista democràtic, aquests fets mereixen un nom: vergonya.

El català és una llengua de gran vitalitat, i l'InformeCAT 2014 ho reflecteix. Però la política lingüística espanyola envers el català és la mateixa a tots els territoris. En el context polític actual és essencial recordar els dèficits democràtics espanyols que afecten els catalanoparlants. El català és una qüestió d'estat.

Als catalanoparlants ja no ens alimenten molles. Volem el pa sencer: deixar de ser ciutadans de segona i veure els nostres drets lingüístics i culturals plenament reconeguts per l'Estat. Per un estat, ja sigui l'espanyol o un nou estat català independent. El 8 d'abril l'Estat espanyol va donar un “no dialogant” als nostres diputats, però si el PP i el PSOE realment volen que seguim vivint junts, ja és hora que donin un sí inequívoc al català.

140. DE YZAGUIRRE, Lluís (2014-06-04). "[Iguals davant la llei? No, gràcies!](#)".
Vilaweb.

Solem idealitzar la igualtat davant la llei com un valor absolut, sense adonar-nos que la llei mateix regula desigualtats necessàries. Us en parlaré sota l'òptica de les persones per aplicar-ho després a les llengües i raonar per què crec que la cooficialitat seria el motor del genocidi lingüístic.

Faré aquest paral·lelisme perquè, en parlar de les persones, la majoria estem d'acord que les lleis i la justícia es prostitueixen en benefici dels poderosos, també que sovint les argücies dels professionals fan que la lletra de les lleis n'enterrí l'esperit i també que, en cas que entrin en conflicte dos principis legals, la balança de la justícia té costum d'inclinar-se cap als privilegiats (etimològicament, 'que tenen lleis privades').

En els temps que corren amb fiscals fent de defensors (Pinochet, Cristina de Borbó, Gallardón...), jutges processats si processen segons qui... em sembla tan evident, que no m'hi estendré per no fer-me processar. Deixaré que us ho expliqui Rafael Silva (<http://www.rebellion.org/>) a '[Una justícia protectora de los poderosos](#)' o el diari [Público](#).

Sobre els mecanismes legals que inevitablement afavoreixen els poderosos tenim l'excel·lent escrit de Lluç Salelles sobre '[La mirada de les sardines](#)' o l'escrit d'un ex-ministre de Justícia espanyol sobre el caràcter classista i reaccionari de les actuals [taxes judicials](#) al Huffington Post. Però segurament tots tenim present la indignació que ens va suscitar la notícia que, en premi a les reiterades maniobres obstructives de la seva cohort d'advocats que varen endarrerir persistentment el procés, al senyor Josep Lluís Núñez li reduïen la condemna.

Però més que totes aquestes ine/iquitats, m'interessa destacar la que sempre afavoreix els poderosos quan es contradiuen les pròpies lleis. Evidentment, si hi ha conflicte entre poderosos, els veredictes s'alternen, com són els casos de conflicte entre la llibertat d'expressió i el dret a l'honor: depèn de l'ascendent social que tingui el famós que considera agredit el seu honor i el mitjà d'expressió que el pugui haver vulnerat, les sentències oscil·len. Però tenim dos casos recurrents que no es resolen mai contra els poderosos. El primer és el conflicte a la constitució neofranquista del 1978 entre la propietat privada (art.

33) i el dret d'habitatge (art. 47), que sempre es resol com si no existís l'article 47, i no em refereixo a la dació; la llei permetria de nacionalitzar el pis de qualsevol persona en risc de desnonament: només caldria donar preferència a l'article 47 per sobre del 33. El segon és entre l'article 33 sobre la propietat privada i el 35, que estableix que 'els espanyols tenen el deure de treballar i el dret al treball, [...] i a una remuneració suficient per tal de satisfer les seves necessitats i les de la seva família', però tothom sap que hi ha empresaris que no paren de fer xantatge als treballadors amb l'amenaça de deslocalitzacions si no accepten rebaixes de sou, xantatge aplicat en massa, també per empreses amb beneficis, que ha dut, segons notícies recents, un 13,7% dels treballadors catalans al [risc de pobresa](#). Com en el cas anterior, si l'estat complís les seves obligacions amb la majoria, hauria de col·lectivitzar aquelles empreses que paguen remuneracions anticonstitucionals.

Els fets ens demostren que, en vista de la necessitat de triar entre dos preceptes legals que es contradiuen, l'establishment sempre tria els que afavoreixen els poderosos i no pas els que afavoririen àmplies majories.

No sorprendrà que l'exemple que trobo més clamorós l'hagin de suportar les llengües altres que la castellana: mentre l'article 3 de la constitució neofranquista diu que els castellanoparlants tenen més drets i menys deures que la resta, l'article 14 diu que els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixença, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social (curiosament, del redactat universal n'ha caigut la llengua); i el 10 diu que les lleis s'interpretaran de conformitat amb la declaració universal de drets humans, que justament inclou la llengua entre els factors de discriminació que cal evitar. Dos articles per a la igualtat i un per a la desigualtat, i és aquest darrer el que impera...

En síntesi, els ciutadans no som iguals davant la llei perquè no ho som darrere: el nostre nivell econòmic, el nostre entorn social, la nostra proximitat al poder acaba aconseguint que uns siguin més iguals que no els altres...

Fins i tot els juristes que es creuen això de la igualtat davant la llei saben que la llei no pot ser igual quan ha de compensar les desigualtats extremes del darrere de la llei: l'advocat d'ofici és una desigualtat davant la llei que intenta corregir la desigualtat darrere de la llei; la discriminació positiva, també; la paritat a les llistes electorals per sobre dels mèrits particulars de determinats candidats, també. La llei i la justícia no poden ser iguals davant de certes desigualtats socials.

I això, com s'aplica a les llengües?

Les llengües tampoc no són iguals darrere la llei, sobretot per raons demogràfiques (n'hi ha que s'expandeixen i n'hi ha que no paren de recular), geopolítiques (en quins organismes internacionals tenen algun paper) i per raons econòmiques: n'hi ha que són lucratives i fan que el pèrfid mercat inverteixi diners en la seva tecnificació, mentre que unes altres queden fora del ciberespai o depenen del voluntariat social o de l'acció dels governs. Així, el manifest que el 2005 proposava la creació d'un partit supremacista espanyol a Catalunya adduïa 'l'importantíssim valor cultural i econòmic que significa la llengua castellana', realitat innegable que fa radicalment innecessari que la República Catalana hagi de fer res per promoure aquesta llengua.

De manera que, si fem iguals davant la llei dues llengües que darrere de la llei són tan desiguals com el català i una de les llengües de la immigració que és oficial a una trentena d'estats, que és llengua de treball de múltiples organismes internacionals i empreses multinacionals, que multiplica per 25 o per 30 el nombre de parlants del català, que tots els fabricants inclouen gratuïtament en els seus productes i que tots els desenvolupadors de tecnologies lingüístiques afavoreixen sense passar per caixa a cobrar dels governs, aconseguirem que en realitat la llengua lucrativa sigui més igual...

Podríem retreure a un immigrant xinès, rus, malinès o gambià, desconixedor tant del castellà com del català i urgent d'aprendre una d'aquestes llengües, que s'inclinés pel castellà, si ambdues llengües tenen el mateix rang jurídic? Si no li garantim feina a perpetuïtat, pensarà que l'espanyol li ofereix més oportunitats i es convertirà en un nou obstacle per als qui volem viure en català a Catalunya.

Qualsevol règim de cooficialitat entre el català i qualsevol de les deu llengües més parlades del món conduiria en poc temps a la desaparició del català. Però si aquesta llengua és la dels campions del 'sin que se note el cuidado', els ho donarem mastegat i facilitarem encara més les ofensives contra el català dels enemics de la igualtat.

Perquè no ens hem d'enganyar amb els partidaris del genocidi lingüístic. Si un jutge diu que el cotxe té dret de circular, però que ha d'anar amb tres rodes és que no s'atreveix a dir obertament que li denega el permís. Com han fet els jutges que no han prohibit formalment la immersió lingüística, però en prohibeixen una quarta part per fer-la inviable. I ho fan amb el principi d'igualtat que diu que té més drets una sola família

catalanòfoba que vol evitar que el seu fill acabi l'escolarització amb un domini equilibrat de català i castellà que no pas les famílies dels altres 34 alumnes.

I també ens mostren com entenen la igualtat aquells qui, quan es tracta d'emprar el català al parlament espanyol, surten dient que és una despesa innecessària perquè a Madrid el que ens fa iguals és que tots fem ús de la mateixa llengua, de la comuna, però quan van al Parlament Europeu troben que l'espanyol és indispensable perquè a Brussel·les allò que ens fa iguals és que tothom tingui el dret d'emprar la seva llengua (d'estat, clar).

D'aquests amics de la igualtat, en podem esperar que emprin tots els mecanismes internacionals a l'abast per sabotar qualsevol progrés del català i, encara que formalment serem iguals davant d'aquests mecanismes, no hem de ser gaire ingenus d'esperar-ne equanimitat.

Iguals davant la llei? Tot, menys cooficialitat.

Mentre escrivia “¿Es aquí lo del catalán?” dubtava que fos un moment oportú per tractar aquest tema. Però si en parlen els polítics, i és per dir-nos que no ens preocupem, que en aquest àmbit tot quedarà igual, deu ser que “ara sí que toca”. Perquè el que molts no voldríem és justament això, que tot acabi quedant igual.

L'estatus actual del castellà a Catalunya és simplement el producte d'una imposició. No és veritat que el castellà també sigui una llengua pròpia de Catalunya. El nombre o percentatge d'habitants que el tinguin com a llengua materna no hi té res a veure. En gairebé tots els casos, aquestes persones són nascudes fora o són fills o néts d'immigrants. Només que la població autòctona de Catalunya, en l'època en què es van produir aquests moviments migratoris, no hagués estat forçada a tenir uns coneixements del castellà equivalents al d'un parlant nadiu d'aquesta llengua, la situació actual seria del tot diferent.

Com a mostra podem fixar-nos en altres territoris que en aquella mateixa època van rebre un percentatge important d'immigrants castellanòfons. Ni a França, ni a Bèlgica, ni a Suïssa, ni a Alemanya, la situació del castellà en absolut és comparable a la que té aquí a Catalunya. I que jo sàpiga, allà ningú els va prohibir de parlar el castellà. Simplement, la població autòctona no l'entenia ni tenien interès a aprendre'n, i encara menys ni ho consideraven una qüestió de bona educació. Més aviat consideraven de mala educació que els nouvinguts no miressin de comunicar-se amb ells en els seus idiomes autòctons

És clar, a més es tractava de territoris sobirans, i els seus governs no haurien admès, mai de la vida, l'entrada d'un percentatge d'immigrants que pogués posar en perill la continuïtat de la seva cultura societal. Però aquí no érem sobirans i als governs espanyols els importa un rave la continuïtat de la nostra cultura. De fet, si haguéssim desaparegut com a poble, un problema menys.

Per tant, ara que no ens vinguin amb romanços. L'estatus del castellà a Catalunya és la conseqüència d'una imposició. A través de la violència física quan ha calgut, i amb altres tipus de violències en altres ocasions. Segur que tots els lectors recorden situacions com a

mínim desagradables pel simple fet de ser catalanoparlant. Situacions que, malauradament, encara es produeixen avui dia, encara que no siguin tant freqüents.

Seria absurd responsabilitzar els ciutadans castellanoparlants de Catalunya per aquesta imposició. Com a màxim els podríem considerar col·laboradors involuntaris, sense cap mala fe (amb excepcions, és clar). La consciència de la necessitat d'adaptar-se a la cultura autòctona no era la mateixa entre les immigrant que vingueren aquí que entre els que anaren a Europa. Per adaptar-se aquí havien de fer un procés de superació dels marcs mentals imperants en la cultura espanyola, corresponents al supremacisme castellà, i que inclouen la negació de les realitats que no hi encaixen o la seva consideració com a subordinades i com a màxim tolerades. I el canvi de marcs mentals, encara que l'imposi la realitat viscuda, és un dels processos psicològics més costosos i que demanen més temps.

La cultura catalana vivia en una situació de marginació que la feia molt poc accessible als nousvinguts. Molta població nousvinguda es va instal·lar en barris i polígons construïts sobre la marxa, on era molt limitat el contacte amb la població autòctona. Només cal afegir-hi la tendència dels catalans a ocultar la llengua, que encara avui dura. Tampoc no és un fenomen natural ni generat espontàniament pels mateixos catalans. Molts catalanoparlants han interioritzat la suposada norma de cortesia que obliga adreçar-se en castellà a qualsevol persona de qui se sospiti, encara que sigui contra tota evidència, que no té el català com a llengua materna (i si no t'entén ni en castellà, la solució és seguir emprant-lo però mirant de cridar més i fer anar el braços amunt i avall, com si acabessis de patir un atac d'histerisme). Aquesta interiorització, en moltes ocasions, s'ha produït no pas per convenciment, sinó per mirar d'evitar-se situacions incòmodes. Estic segur que cada un dels lectors me'n podrien explicar unes quantes de viscudes en pròpia carn. I es un mecanisme que transmetem al fills, que l'aprenen per simple imitació de les actituds dels pares.

En definitiva, no culpabilitzem aquest sector social si una porció dels seus components han tingut dificultats per adaptar-se a l'existència d'una cultura autòctona en la societat d'acollida. Fet i fet, ells van venir per millorar les seves condicions de vida, per millorar-les treballant, concretament, i no pas per ampliar la seva cultura i aprendre idiomes. I es van trobar el que es van trobar, que francament, tampoc no els indicava que haguessin de fer cap esforç per adaptar-se.

142. ANGUERA, Xavier (2014-06-16). "[Sí, es aquí \(lo del catalán\) \(II\)](#)". *El Matí Digital*.

En l'anterior article parlàvem de la situació anòmala del castellà a Catalunya, i n'exposàvem algunes causes, com la imposició del seu coneixement a les persones que no el tenien com a llengua materna i les dificultats que van experimentar les persones immigrades en els anys 50 i 60 per prendre consciència de la realitat del país. Tot i així, el nombre de persones immigrades o descendents de la immigració que s'han integrat completament en la cultura catalana és molt elevat. De vegades tenim una percepció falsa d'aquesta realitat pel simple fet que, quan una persona amb aquests orígens forans s'adapta a la nostra cultura, immediatament passem a considerar-la com a integrant genuí de la nostra comunitat, i sembla com si només fossin descendents de la immigració els que no han fet el pas. Encara que només quedessin dues persones sense haver-se adaptat, seguiríem creient que representen tota la comunitat.

Ara bé, tinguem en compte que la cooficialitat del català, i el seu paper de llengua vehicular a l'ensenyament, són fets que ja tenen trenta anys d'història. Em sembla un termini prou perllongat perquè ara haguem de suportar que alguns es facin els sorpresos, els màrtirs o els indignats. Tampoc podem consentir que les persones que arriben al nostre país en l'actualitat reproduïxin actituds que ja no tolerem en els conciutadans que van arribar fa quaranta o cinquanta anys. Si els seguim amagant la realitat per una falsa necessitat de sentir-nos amables i inclusius, o d'evitar conflictes, al final els autèntics culpables de perpetuar aquesta situació injusta serem nosaltres mateixos. De vegades cal assumir que no tot s'aconsegueix a base d'amabilitat i simpatia, i que d'alguna manera aquesta actitud fa que molts nouvinguts no detectin en absolut la necessitat d'aprendre el català ni de conèixer mínimament la nostra cultura. Tot un contrasentit si tenim en compte que les circumstàncies actuals no són les dels anys 50 i 60.

L'estatus de les llengües a Catalunya l'hauem d'acordar entre tots, partint d'una anàlisi que eviti els enganys i les mistificacions habituals en aquest àmbit. És una qüestió de justícia i no podem partir de bases falses. Cal que tinguem en compte, igualment, que de vegades les injustícies són completament reparables. Es pot córrer el risc d'adoptar solucions més injustes que la situació que s'intenta reparar. Per tant el debat s'ha d'encarar

amb serenitat i sense perdre de vista la realitat present del país ni la possibilitat que en un futur aquesta realitat sigui tota una altra. De fet, la tendència actual ja és que cada vegada sigui menor el percentatge de població amb recursos insuficients per expressar-se en català.

Personalment, considero que no s'hauria de posar cap mena de trava a l'ús de qualsevol llengua de les més de dues-centes que es parlen en l'actualitat a Catalunya. S'hauria de procurar, en la mesura que els recursos públics ho fessin possible, l'ensenyament d'aquestes altres llengües i de les cultures corresponents dins el currículum escolar, si així ho desitgen aquests col·lectius. Es pot incloure el coneixement d'una o dues llengües més, a part del català, com a condició per obtenir les titulacions que corresponen a cada etapa del sistema d'ensenyament, si es vol. Sempre, però amb el benentès que no s'obligarà ningú a conèixer-ne cap de determinada si no l'ha triada ell mateix. Hem d'acabar amb la imposició de llengües no autòctones de Catalunya a persones que no les tenen com a maternes.

En una situació ideal –que ben poques vegades es produeixen–, els centres d'ensenyament haurien de poder oferir un seguit d'idiomes que respongués tant a les demandes generades per la globalització de les relacions econòmiques, com a la presència de determinades llengües immigrades en el territori al qual el centre dona servei. Probablement la majoria de catalans triarien que una d'aquestes llengües fos el castellà en la situació actual. Però no sabem quina pot ser l'evolució en un futur. És possible que tot depengui, més que no pas del nombre de parlants d'una llengua que s'hagin instal·lat entre nosaltres, de la magnitud dels interessos comercials i econòmics en general que es puguin generar amb altres països.

També caldria garantir el dret a expressar-se en català en qualsevol situació de la vida social, i que ningú pogués veure's obligat a parlar en castellà a la feina, davant els tribunals, etc. D'aquesta manera, tothom veuria garantit l'ús del seu idioma i la possibilitat de transmetre'l als fills, i els catalans veuríem garantida la supervivència de la nostra cultura societal, atès que la llengua en què tothom tindria clar que es pot adreçar a qualsevol desconegut seria el català, i no per falsos motius d'educació ni altres galindaines, sinó per justícia. És el que passa en altres països receptors d'immigració. I és normal voler ser un país normal, oi?

143. PARTAL, Vicent (2014-06-23). "[El tabú de la llengua](#)". *Vilaweb*.

Les darreres dades sobre coneixement i ús de la llengua catalana al Principat són dolentes. Sense pal·liatius. Un 50% de la població declara tenir l'espanyol per llengua habitual i el nombre de catalanoparlants habituals és, en canvi, del 36%. En comparació amb l'últim any hi ha una millora, però és evident que aquesta millora no ens pot tranquil·litzar. La situació és difícil, complicada.

És cert que el procés d'independència ha menat a un creixement clar i visible de l'ús del català en la vida quotidiana. Especialment a les grans ciutats, hi ha una visibilitat del català i un respecte per la llengua molt més gran del que era habitual no fa pas tant. Però alhora assistim a un augment coordinat de la pressió de l'estat contra el català, també al Principat. N'és un exemple la pressió per a aplicar la llei Wert o l'atac contra TV3, maldant perquè encara hi haja més poques emissores de televisió en la nostra llengua.

Tanmateix, constata que hi ha poc interès a parlar de tot plegat i especialment a parlar de la situació lingüística que tindrem quan es proclame la república. Més i tot: observe un rebuig a treure el tema. Parlem de com reconstruïrem l'economia, la justícia, els ports, els partits polítics o la divisió territorial. Però no de com reconstruir la llengua. Oriol Junqueras un dia va dir que el castellà seria llengua oficial i CiU ho va assumir. I després, el silenci més espès. Com si parlar-ne fos un entrebanc per a atènyer la independència. I -cosa que és més greu encara-- com si la independència no significàs res per a la llengua catalana i les coses simplement poguessen continuar igual que ara, només que sense la pressió afegida dels Werts de torn.

Qué bien hablaban los labradores, arrieros, venteros y pastores del siglo XV. Cuando se embarcaron a conquistar la Tierra se llevaron un arma más poderosa que los arcabuces: la lengua de Castilla. Los romancistas no sabían gramática, los latinos sí; los navegantes y los frailes, que escribieron las crónicas de las Indias, elevaron al castellano a la altura del griego, con una ventaja: lo que contaban los griegos era fábula, lo que contaban los españoles era cierto.

Se hicieran caballeros los que anduvieron a pie y Antonio de Nebrija inventó la Gramática, base de todos los conocimientos. Escribió: «Los miembros y pedazos de España que estaban por todas partes derramados, se redujeron y juntaron en un cuerpo y unidad del Reino. La forma y trabazón del cual así estaba ordenada que muchos siglos, injuria y tiempos no la podrán romper ni desatar».

El gramático dedicó su obra en el año 1492 «a la muy alta y esclarecida princesa Isabel», recordándole que siempre fue la lengua compañera del Imperio y de tal manera lo siguió, que juntamente comenzaron, crecieron y florecieron. No acertó en lo de romper ni desatar, el Imperio se hundió, pero atinó en lo de que el castellano seguiría floreciendo.

Aunque se fueran los catalanes, quitándose de encima a los «conquistadores torvos que buscaban oro y frijolitos» (Neruda), seguirían viviendo entre palabras que «brillan como piedras de colores». Oriol Junqueras, con el que habrá que pactar cuando se calcine Mas, reconoce que el castellano será el idioma de la futura República catalana. El culto jesuita sabe que ese era el léxico de los nobles y los juglares en la corte aragonesa.

Llegó con las vihuelas y los laúdes de los trovadores; los comerciantes catalanes aprendían a hablar el idioma hegemónico. Luego, con las instituciones propias, les fue inútil presionar al castellano, como hicieron ya en la República, al prohibir que los taxistas pusieran libre en castellano; ahora, después de tantos años de inmersión, el catalán cae en picado por la llegada de la segunda oleada de emigrantes. Los nuevos catalanes prefieren el castellano eufónico, de sintaxis elástica que se habla en casi todo el globo.

Hay quien piensa que el castellano también está rodeado. Las redes sociales están configurando una nueva retórica y cambiando los códigos del habla. La corrupción y la

jerga de los políticos también ha alcanzado al lenguaje; ya se sabe, la obscenidad en la expresión es el síntoma de la inmoralidad pública.

Pero yo no creo que el castellano se debilite. Los jóvenes nunca habían escrito tanto como ahora. Abusan de las contracciones y abreviaciones, pasan del ado en los participios, pero el castellano vive y crece clandestinamente entre sicarios, tahúres y la gente de la trena y del bronce.

Per a una persona que ve d'un país que només té una llengua oficial és una mica surrealista viure en un país que en té dues. És veritablement espectacular poder reunir-se amb un grup d'amics i tenir una conversa en què uns parlen català i uns altres castellà, però tothom segueix el fil de la conversa sense cap mena d'impediment, tothom riu dels mateixos acudits i ningú queda exclòs o impedit per una barrera lingüística. Així que és una gran pena llegir als diaris cada setmana l'actitud d'alguns polítics, que per raons d'intel·ligència o de nacionalisme, només tenen la voluntat (o capacitat) de saber un idioma, i utilitzen la llengua com una arma política per atacar a aquells que posen en evidència el discurs nacionalista (Espanya: nació única!). No obstant, trobo encara més trist que catalans que han viscut l'etnocidi promocionin la idea d'una Catalunya independent amb un sol idioma. És a dir, segons l'opinió de certs sectors catalanistes, els mateixos valors nacionalistes que han discriminat contra el català durant segles haurien de ser incorporats per perjudicar al castellà. Hi ha alguna cosa que no rutlla.

Sé que alguns pensaran que com a immigrant no sóc la persona més adequada per dir-hi la meua. Perquè ni jo ni parents meus han viscut les èpoques de la dura repressió cultural i lingüística, però potser una perspectiva més imparcial no fa cap nosa en aquest debat. Sens dubte sóc independentista però en una república catalana independent el castellà hauria de ser una llengua oficial. Des del 1714 el català ha rebut tot tipus d'atacs però el nacionalisme espanyol, ni en les seves formes més radicals, no ha pogut complir amb la ideologia d'una nació amb una llengua i cultura única. Els atemptats contra el català no han produït res més que clams per la defensa de la llengua catalana.

La insistència espanyola per sotmetre la cultura catalana i imposar els seus sentiments nacionalistes com a únics referents identitaris no ha tingut l'efecte desitjat. I com sempre dic, els independentistes acabarem havent de donar les gràcies als dirigents polítics espanyols i al seu orgull nacionalista, que els ha impedit formular qualsevol tipus de millora en les relacions amb la Generalitat. No obstant, seria bastant prudent aprendre d'aquests errors per no crear una situació similar en una Catalunya independent. Òbviament, una futura república catalana tindrà una gran comunitat castellanoparlant

que ha de ser respectada perquè, primer, una xifra considerable d'aquest grup esta a favor no només del dret a decidir, sinó també de la independència, i segon, perquè si Catalunya aspira a ser una democràcia plena i radicalment diferent a l'Espanya que pretén deixar enrere, haurà d'acceptar i fins i tot protegir els diferents aspectes culturals de les comunitats que en formin part.

És clar que el foment i la protecció de la llengua catalana hauran de ser articles claus d'una nova constitució però no assegurar el mateix tractament pel castellà podria ser desastrós. Les ganes que té molta gent de castigar el “vell amo” són naturals en un procés com aquest i en un país com Catalunya que ha aguantat segles d'opressió. No obstant, pensem racionalment: El menyspreu de la llengua castellana i la possible relegació del seu estatus l'endemà de la independència afectaria realment l'estat espanyol? Segurament, un cop independents, els que realment quedarien afectats serien aquells que formen part de la comunitat castellanoparlant i que viuen a dins de la jurisdicció de la nova república catalana.

Al meu parer, hi ha més arguments a favor d'un estat bilingüe que en contra. Primerament, perquè el fet que tots els catalans puguin parlar dues llengües ja és un avantatge en aquest món cada vegada més globalitzat. A més, el nivell cultural de la societat no seria tan alt amb un idioma com amb dos, i es perdria la capacitat de comunicació amb la gran majoria de països americans. Però a més, com seria possible presentar Catalunya com un país democràticament més avançat que Espanya si després d'assolir la independència es comença a atacar el castellà? Quina ironia si després de tres-cents anys de repressió cultural i lingüística Catalunya es converteix en un nou país que es comporta com els anteriors règims xenòfobs espanyols. I que passaria si alguns castellanoparlants reaccionessin a l'estil de Crimea i l'est d'Ucraïna demanant ajuda militar i política a l'antiga pàtria (en aquest cas l'Estat espanyol) per defensar els seus drets, la seva llengua i per dur a terme una reunificació del territori? Quant de temps trigaria el govern espanyol a enviar tropes, armes, diners, etc. Cap a la zona de conflicte?

El respecte i la tolerància per les diferències culturals i lingüístiques han de ser pilars bàsics en la construcció de la república catalana. No aprendre de les equivocacions

del nacionalisme espanyol suposaria un gran fracàs perquè qui sap el que podria passar d'aquí a tres-cents anys si després de tres segles Catalunya no és capaç d'aprendre dels errors espanyols.

146. VILA, F. Xavier (2014-07-31). "[La llengua en el procés d'independència](#)". Blog *Amb certa calma*. Posteriorment (2014-08-14) publicat a [Núvol](#).

Tal com palesa l'esplèndid blog [Les llengües a la Catalunya independent](#), el sobiranisme ha esmerçat molts esforços a discutir la posició de les llengües en una futura Catalunya independent, amb especial obsessió per saber com hi quedarà el castellà. Independentment del que en pensi cadascú -jo ja hi vaig dir [la meva](#) a l'Ara- crec que tothom estarà d'acord que el sobiranisme ha fet un esforç per no semblar excessivament unilingüe, està fent campanya també en castellà, i fins i tot amb col·lectius d'expressió prioritària castellana com [Súmate](#) i altres.

Potser passa més desapercebut, però el cert és que aquest traspàs de fronteres lingüístiques també l'estan duent a terme els sectors unionistes. Tal com han evolucionat les coses, fins i tot als actes més radicals, els espanyolistes es veuen en la necessitat d'emprar també el català. Ahir en vam tenir una prova en la interrupció a crits de la roda de premsa que oferia en president Mas després de l'entrevista amb Mariano Rajoy. Tal com es va poder apreciar, almenys una part dels esgarips eren en català -"Som Espanya!"-... al mateix cor de Madrid! Les [fotos](#) també permeten constatar que almenys part de les pancartes estaven escrites en català, tot i que els errors que contenien mostraven clarament que qui les duia, això del català, no ho domina gaire: "Els Pujol i companys, bé jutjats, a presó".

Aquesta superació dels límits lingüístics no és que sigui sorprenent, perquè quadra amb l'objectiu d'erigir-se en portaveu del màxim de persones i captar simpaties de tots els sectors. Però sí que cal assenyalar-la perquè, de fet, és un tret distintiu del procés català que l'aparta de molts altres conflictes com el quebequès, el flamenc-francòfon, l'ucraïnès, etc. Tal com ja feia notar al meu capítol [What's up with Catalonia?](#), el conflicte nacional català té derivades lingüístiques innegables, però no és essencialment un conflicte lingüístic, i les llengües no en són l'element determinant. Per a bé o per a mal.

PS.Veig que els periodistes de Vilaweb s'han descuidat de citar entre els organitzadors de la mani-boicot d'ahir els integrants de l'autoanomenada Societat Civil Catalana (amb perdó). Ho dic perquè a les fotos es veu clarament com un dels seus impulsors crida per un altaveu.

147. BRANCHADELL, Albert (2014-08-14). "[Les llengües del possible estat català](#)".
Ara.

A Francesc Vallverdú, *in memoriam*

El mes de juny passat es van donar a conèixer els primers resultats de l'Enquesta d'Usos Lingüístics de la Població (EULP) 2013, una magna operació estadística (7.500 persones entrevistades) que pretén fotografiar la realitat lingüística del país. La veritat és que la notícia va passar bastant d'esquitllada; després del preceptiu reportatge l'endemà de la roda de premsa del conseller de Cultura i la directora general de Política Lingüística, la qüestió va desaparèixer ràpidament del focus i no se n'ha parlat més. Avui potser és bo que glossem les principals dades de l'Enquesta i ponderem la part bona d'aquest silenci relatiu.

L'EULP 2013 no fa altra cosa que confirmar el que ja sabíem des de fa deu anys, quan les grans enquestes sociolingüístiques catalanes, seguint l'exemple pioner del Centre d'Investigacions Sociològiques i de les enquestes metropolitanas, van incorporar preguntes sobre la llengua inicial (materna), d'identificació i habitual de les persones entrevistades. La primera confirmació de l'EULP 2013 és que la llengua majoritària de Catalunya segueix sent el castellà, tant si el criteri és la llengua inicial (55 per cent) com si ho és la llengua amb què hom s'identifica (48 per cent) o la llengua considerada habitual (51 per cent). En segon lloc, es confirma el poder d'atracció del català, que el distingeix de les altres llengües regionals o minoritàries d'Europa; com es va emfasitzar a la roda de premsa, hi ha 600.000 persones amb el català com a llengua habitual i d'identificació (sol o amb el castellà) que no el parlaven a casa quan eren petites. (Sense anar més lluny, això és just al revés del que passa al departament dels Pirineus Orientals i en molts indrets de la Comunitat Valenciana.) En tercer lloc, finalment, queda palès una vegada més que Catalunya és un país essencialment bilingüe, en el sentit que el 90 per cent o més del pastís lingüístic se'l reparteixen només dues llengües. En els darrers temps s'ha fet molta propaganda de Catalunya com un país on es parlen 300 llengües, però les enquestes són tossudes i segueixen mostrant que darrere el castellà i el català amb prou feines hi ha deu llengües amb una presència social significativa (25.000 parlants o més), encapçalades per l'àrab, que consolida la seva posició de tercera llengua de Catalunya. (En qualsevol cas, Catalunya no és excepcional: en quin país europeu receptor d'immigració no *es parlen* 300 llengües?)

El relatiu silenci que ha envoltat les dades de l'EULP 2013 es pot interpretar com un signe de maduresa. La societat catalana comença a interioritzar que és com és (i no com hauria pogut ser si la història hagués estat diferent) i ja no s'esquinça les vestidures quan les enquestes l'enfronten a la indeclinable implantació del castellà. (L'indiscutible poder d'atracció del català no és suficient per preveure la desaparició del castellà ni a curt ni a llarg termini.)

En la perspectiva del procés sobiranista, aquesta calma és oli en un llum. Potser encara queda algun friqui que sospira per una Catalunya independent que sigui l'estat nacional dels autèntics catalans (els catalanoparlants); per sort, el gruix del moviment té ben assumit que, si Catalunya esdevé un estat, serà l'estat de tots els ciutadans catalans, al marge de les seves característiques lingüístiques. En aquest possible escenari, i amb la meitat de la població que parla habitualment castellà, res no seria més lògic que mantenir l'oficialitat del castellà. (Fins ara, totes les enquestes mostren que els catalans de llengua castellana mostren interès a mantenir aquesta oficialitat; és una llàstima que el CEO, que segueix tan de prop l'opinió pública sobre el procés, no es decideixi a incorporar als seus baròmetres una pregunta sobre aquesta qüestió.)

En un arriscat article, el polític Jaume López sostenia que l'estat català (si algun dia hi ha estat català) ha de ser l'estat del *demos* català (el poble, la comunitat política), no de la nació. Si fem abstracció de totes les dificultats que envolten el procés (l'absència de padrins internacionals; la ferma oposició del govern espanyol i de la Unió Europea; les endèmiques divisions internes; el tacticisme dels partits, que ni tan sols són capaços d'adoptar una posició comuna davant d'un afer tan *fàcil* com l'elecció de Juncker com a president de la Comissió), aquest és possiblement el principal repte que té plantejat avui el projecte sobiranista: evitar la vulgaritat d'engendrar un altre estat nació al continent europeu.

Tots els oficis tenen eines. L'orfebre mai no deformaria l'or, el forner no socarraria el pa. Amb l'idioma, ens hem acostumat al maltracte dels professionals; al menysteniment instrumental, inconscient i tolerat, qui sap si autoinfligit com el reducte de tants segles de prohibicions i de l'intent de genocidi lingüístic que encara perdura en lleis com la de Wert. Els barbarismes s'escolen sovint en la conversa per relligar-nos a la història. Però més val cuinar amb les mans netes, dutxar-se cada dia i regar les plantes de tant en tant. N'hi ha que es compren vestits de centenars d'euros, ocupen nostrats càrrecs directius d'allà on sigui; es consideren preparats, llegits i ben educats; i quan obren la boca en auditoris públics es desabillen amb una "crisi" en plural, un "deute" en femení, un característic "namés" d'allò més popular o un "onta" del ciutadà més orgullosament bilingüe. I mai no passa res. Bé, sí que passen algunes coses: acceptem l'errada per norma, legitimem el greuge, contribuïm al desmantellament dels mots.

Una cosa és equivocar-se, només faltaria, i una altra de ben diferent és perseverar en l'error, com qui llueix amb orgull una llàntia a la camisa el dia del seu casament. Podem aplaudir el nuvi o intentar fer venir el cambrer amb el llevataques. Baixem d'un taxi si ens molesta que el conductor fumi però ens hem acostumat a acceptar que ens colpegin lingüísticament. El nouvingut ens conquista amb quatre paraules en català, sabem valorar l'esforç dels que l'aprenen, però hem acceptat que es pugui viure al nostre país sense saber-ne ni un borrall. I no parlo dels primers mesos o dels primers anys dels que arriben. Vull dir sempre, per més que els indicadors estadístics diguin que un 94% l'entén. La immersió ha estat una primera victòria que ha fet de la llengua una eina d'integració social i cultural després de la transició gràcies, en bona mesura, a la pressió social d'uns pares que justament no van poder aprendre el català a l'escola i que volien garantir-ne el coneixement dels fills. Trenta anys després, i davant del repte de la construcció d'un nou estat, hauríem d'admetre que la immersió és clau però insuficient. L'ús real del català al carrer i en tots els àmbits de relació és el que fixa després el llistó. I l'hem posat massa baix en quantitat i en qualitat.

Alguns se n'han servit. Durant dècades ha estat una manera d'erigir fronteres polítiques, reserves de vots marcats per la identitat espanyola a la perifèria barcelonina. Hi van jugar els que se'n beneficiaven i, indirectament, també ho van afavorir els que van renunciar a

penetrar-hi. Fins i tot encara n'hi ha que la fan servir de sedàs social: la pronúncia et classifica i a la fi, si cal, et condemna en funció d'on visquis. Per sobre de la Diagonal, la preeminència del castellà i la incapacitat d'expressar-se amb normalitat en català s'accepta com un mal menor. La incompetència lingüística d'una "choni" fa riure. La d'un director de diari mereix un silenci venerable.

Ara es mercadeja amb la possible cooficialitat del castellà en la Catalunya independent. Per un suposat grapat de vots en els feus abans impenetrables per al catalanisme hem renunciat a fer un debat en profunditat sobre el futur estatus de la nostra llengua. I tanmateix, alguns som independentistes perquè creiem que ha arribat l'hora de protegir-la amb els instruments d'un estat i de garantir el dret dels ciutadans a educar-se, a relacionar-se i a ser atesos en català en tots els àmbits i amb correcció. És una raó com qualsevol altra, tot i que de vegades sembla que l'interès conjuntural i la síndrome del maltracte puguin més. L'elecció de la doble oficialitat es vol vestir de tolerància: com som d'oberts i inclusivament, els catalans! En realitat comporta la perpetuació del greuge atàvic a manera d'autocondemna, i manté la frontera política i social. La immersió va ser un primer pas, sabem que hem de lluitar per conservar-la. Però ara ja no n'hi ha prou. En el nou estat la justícia social ha de ser l'excel·lència.

149. CASTELLANOS, Carles (2014-09-28). "[ERC i CiU contra la normalització del català](#)". *Llibertat.cat*. Publicat posteriorment (2014-09-30) a *Núvol*, amb el títol "[Ara és l'hora](#)".

ERC i CiU han vist accelerar un dels seus errors més escandalosos en propostes de política lingüística: la promoció per al nou Estat català del bilingüisme oficial, és a dir, mantenir l'oficialitat del castellà i del català, que existeix en el règim espanyol actual. A partir de les posicions defensades per ERC i CiU, ara a través de la campanya de l'ANC i Òmnium Cultural "Ara és l'hora", com explicarem més avall, s'està portant a terme una operació que pot portar el país a renunciar d'entrada a la normalització social de la llengua catalana.

D'ençà de la fundació dels Grups de Defensa de la Llengua l'any 1982 se sap (perquè ha estat argumentat a bastament i exemplificat amb casos molt clars d'extinció lingüística) que la política del bilingüisme oficial, quan es tracta d'una llengua dominant i una altra de subordinada, és un marc polític i legislatiu que accentua el procés de retrocés social de la llengua subordinada, en el nostre cas, la catalana.

Fins ara, tant ERC com CiU han estat sordes als advertiments seriosos dels sociolingüistes que han expressat de mil maneres que és un error crear unes condicions que poden portar a fer del català una llengua residual al seu propi país, com és el cas del gaèlic a Irlanda o també a Escòcia.

Hi ha maneres diverses i eficaces de gestionar el plurilingüisme que hi ha avui a Catalunya i als Països Catalans, sense haver de vendre's el futur del català al mercat electoralista com fan aquests dos partits. La Catalunya independent ha de tenir una llengua nacional que pugui portar a terme la seva funció cohesionadora sense *guetos* lingüístics i socials. I aquesta premissa no és cap objecció perquè la diversitat lingüística pugui trobar espais d'ús que no siguin incompatibles amb aquesta funció fonamental.

En un estat català independent, les condicions hauran de canviar fonamentalment de manera que caldrà afavorir que el castellà, l'amazic (o berber) i totes les llengües que es parlen a Catalunya i als Països Catalans es posicionin com a aliades del català i no com a llengües enemigues i rivals. I que el conjunt de la població (independentment de la llengua d'origen) pugui afavorir la funció del català com a llengua comuna de relació social.

No fer això és traïr totes les persones que han vingut al nostre país i han fet el seu itinerari costós d'aprendre el català i en molts casos d'adoptar-lo com a llengua pròpia i/o familiar. El bilingüisme oficial és una burla a la intel·ligència i a la dignitat de tanta gent d'origen divers que han defensat la llengua catalana i han treballat per la seva dignificació com a instrument de comunicació amb un ús social ple.

Cal, doncs, que tothom que estimi la llengua catalana, sigui coneixedor i conscient de la gravetat de la situació a què han donat lloc les posicions d'aquests dos partits, accentuades ara a través de la campanya promoguda per l'ANC i Òmnium Cultural "Ara és l'hora".

La pregunta que s'ha introduït a l'enquesta que es vol fer a la població de Catalunya les setmanes vinents és una veritable condemna del català a una subordinació creixent, a més de ser una greu manipulació per la manera com es decanten les persones enquestades perquè acceptin les posicions lingüístiques defensades per ERC i CiU.

La pregunta 5 de l'enquesta de la campanya "Ara és l'hora" fa així:

QÜESTIÓ NÚM 5: Els principals partits que impulsen la consulta reclamen que en el país nou el castellà sigui oficial, a més del català. Què n'opina?

RESPOSTES POSSIBLES:

A) És normal, molts catalans tenen el castellà com a llengua pròpia.

B) El més important és que a Catalunya es parlin el màxim de llengües, el català, el castellà i moltes més.

La manipulació és clara per a forçar la persona enquestada a marcar la resposta A, ja que no és exposada al costat de cap alternativa seriosa. Es tracta, a més, d'una pregunta que, tot i la seva importància, no és el resultat de cap debat que hagi tingut lloc al si de l'ANC ni al si d'Òmnium Cultural. Només respon (conscientment o inconscientment) a l'interès per difondre a través d'una pregunta tendenciosa les posicions de la desafortunada i irresponsable proposta lingüística d'ERC i CiU.

Si ERC i CiU volen portar el català a una situació residual com les que hem esmentat d'Irlanda i Escòcia, no hauríem de permetre que es perpetrés, sense conseqüències, una política que és objectivament contrària a la normalització de la nostra llengua.

Que l'ambient polític ha canviat de sobte, no ho pot negar ningú. La setmana passada, ho repetiré, va marcar un tombant que haurem de valorar com cal amb la perspectiva del temps. Hem de ser conscients que ara tot s'accelerará molt i qualsevol previsió es pot fer miques d'un moment a un altre. A Madrid per primera vegada tremolen sense poder-se'n amagar i entre nosaltres constata un ambient encomanadís i embriagador d'eufòria que és molt sa. Malgrat els seriosos entrebancs que ens queden encara, des de divendres a la nit o des de dissabte al matí més gent que mai està convençuda que aquesta vegada sí que guanyarem. I sempre el convenciment de la victòria és la peça clau per a aconseguir-la.

Enmig d'aquest estat anímic, vull cridar l'atenció sobre l'entrevista a Carme Junyent que VilaWeb publica avui. Junyent és una de les ments més lúcides del país i per això diu sempre coses incòmodes. Com ara que la normalització del català va malament i que reproduir el bilingüisme en la república nostra serà un error important.

Hi coincidesc en la diagnosi i voldria remarcar que la seua proposta és sobretot una proposta moderna. Efectivament, els Països Catalans avui ja som una nació multilingüe, imparablement multilingüe. Una nació que ha superat el monolingüisme que era habitual no fa pas tant de temps --quan jo era un xiquet a Bétera no parlava castellà de manera natural ningú, val la pena de recordar-ho. Però que també ja ha superat, al sud, el forçat i obligat bilingüisme exclusiu català-castellà fruit de la transició --la relació al nord amb el francès mereix una anàlisi diferent.

Ara crearem una república que aspirem que siga un model. No serà un gran país ni cap superpotència, però tots volem canalitzar aquest entusiasme que sentim avui més enllà del dia de la independència, cap a l'aparició d'un estat nou del qual ens puguem sentir orgullosos, un estat diferent. Sobre això, més d'una vegada em deveu haver sentit dir que la meua recepta és simplement que no espanyolegem. Que no copiem allò que ja tenim i que sabem que no funciona.

I he de dir que, en aquest punt, em resulta extraordinàriament sorprenent que siga precisament respecte de la llengua que hom ens demane que espanyolegem. Que repetim l'esquema creat per l'estat de les autonomies de les dues llengües oficials úniques, deixant

fora les altres, i totes dues oficials sobre tot el territori, sense distincions ni matisos demogràfics ni sociològics. Junyent ho explica molt millor que no ho faré jo mai, de manera que us recomane simplement que llegiu [l'entrevista](#).

Hi ha, tanmateix un però més que ella no diu i que jo sí que vull posar sobre la taula: per quin motiu algú ha decidit que aquest és un tema tabú, del qual no es pot ni parlar? Oriol Junqueras va fer un article en un diari dient que les dues llengües havien de ser oficials, CiU ho va acceptar i des d'aleshores cada vegada que algú exposa el dubte de si això té sentit, tan solament el dubte, ha d'aguantar una allau d'agressions verbals sovint tan elementals com barroeres i que solen acabar amb un rotund 'això no es discuteix'.

I jo demane per què no. Per què podem discutir si formem part de la Unió Europea o si tenim exèrcit o si hi haurà escoles privades o no, però no podem discutir quina serà la llengua, o les llengües, oficial?

La meua posició és sabuda: sóc partidari que no hi haja llengües oficials i que cada institució pugui crear el seu règim lingüístic propi, atenent sobretot la realitat dels veïns. Evidentment, partint de la concepció que la llengua del país, la pròpia i la que necessita ser encara potenciada i molt és la catalana. Si a la república no és possible de fer realitat aquella màxima de Joan Brossa segons la qual volem viure plenament en català -- plenament no vol dir únicament--, de què ens servirà el clam d'independència? Quin país recuperarem aleshores? I quin missatge enviarem a Elx, a Ciutadella o a Perpinyà, als nostres conciutadans que continuaran reclamant el respecte de l'estat envers la llengua de tots?

Per això trobe intolerable, intolerable i insultant, que a gent que s'ha passat decennis defensant la llengua i demanant-ne l'oficialitat única ara hi haja algú que li diga que no té el dret de parlar-ne, o, pitjor encara, l'acusen si fa no fa de voler la derrota del país perquè en parla. L'episodi recent amb la pregunta cinc de la Gigaenquesta em sembla en aquest sentit tan paradigmàtic com trist.

Durant la transició ens va passar una cosa que és en bona part l'origen de l'actual mal funcionament del sistema: alguns van decidir per tots, sense llum ni taquígrafs. Sobre massa coses. I he de dir que en la qüestió de la llengua veig per primera vegada en aquesta nova transició com també alguns, novament, volen decidir per tots: sense debat. Volen que obeïm i volen que callem. I això, més i tot que la decisió final sobre el règim lingüístic

que tindrem, em sembla intolerable i enormement perillós. Raó per la qual reclame el debat públic, sensat i argumentat. I agraesc a Carme Junyent que l'haja posat d'una manera tan esclaridora i documentada sobre la taula.

151. COLOMER, Miquel (2014-10-24). "[Parlem de llengua oficial](#)". *El Matí Digital*.

Que l'ambient polític ha canviat de sobte, no ho pot negar ningú. La setmana passada, ho repetiré, va marcar un tombant que haurem de valorar com cal amb la perspectiva del temps. Hem de ser conscients que ara tot s'accelerará molt i qualsevol previsió es pot fer miques d'un moment a un altre. A Madrid per primera vegada tremolen sense poder-se'n amagar i entre nosaltres constata un ambient encomanadís i embriagador d'eufòria que és molt sa. Malgrat els seriosos entrebancs que ens queden encara, des de divendres a la nit o des de dissabte al matí més gent que mai està convençuda que aquesta vegada sí que guanyarem. I sempre el convenciment de la victòria és la peça clau per a aconseguir-la.

Enmig d'aquest estat anímic, vull cridar l'atenció sobre l'entrevista a Carme Junyent que VilaWeb publica avui. Junyent és una de les ments més lúcides del país i per això diu sempre coses incòmodes. Com ara que la normalització del català va malament i que reproduir el bilingüisme en la república nostra serà un error important.

Hi coincidesc en la diagnosi i voldria remarcar que la seua proposta és sobretot una proposta moderna. Efectivament, els Països Catalans avui ja som una nació multilingüe, imparablement multilingüe. Una nació que ha superat el monolingüisme que era habitual no fa pas tant de temps --quan jo era un xiquet a Bétera no parlava castellà de manera natural ningú, val la pena de recordar-ho. Però que també ja ha superat, al sud, el forçat i obligat bilingüisme exclusiu català-castellà fruit de la transició --la relació al nord amb el francès mereix una anàlisi diferent.

Ara crearem una república que aspirem que siga un model. No serà un gran país ni cap superpotència, però tots volem canalitzar aquest entusiasme que sentim avui més enllà del dia de la independència, cap a l'aparició d'un estat nou del qual ens puguem sentir orgullosos, un estat diferent. Sobre això, més d'una vegada em deuen haver sentit dir que la meua recepta és simplement que no espanyolegem. Que no copiem allò que ja tenim i que sabem que no funciona.

I he de dir que, en aquest punt, em resulta extraordinàriament sorprenent que siga precisament respecte de la llengua que hom ens demane que espanyolegem. Que repetim l'esquema creat per l'estat de les autonomies de les dues llengües oficials úniques, deixant

fora les altres, i totes dues oficials sobre tot el territori, sense distincions ni matisos demogràfics ni sociològics. Junyent ho explica molt millor que no ho faré jo mai, de manera que us recomane simplement que llegiu [l'entrevista](#).

Hi ha, tanmateix un però més que ella no diu i que jo sí que vull posar sobre la taula: per quin motiu algú ha decidit que aquest és un tema tabú, del qual no es pot ni parlar? Oriol Junqueras va fer un article en un diari dient que les dues llengües havien de ser oficials, CiU ho va acceptar i des d'aleshores cada vegada que algú exposa el dubte de si això té sentit, tan solament el dubte, ha d'aguantar una allau d'agressions verbals sovint tan elementals com barroeres i que solen acabar amb un rotund 'això no es discuteix'.

I jo demane per què no. Per què podem discutir si formem part de la Unió Europea o si tenim exèrcit o si hi haurà escoles privades o no, però no podem discutir quina serà la llengua, o les llengües, oficial?

La meua posició és sabuda: sóc partidari que no hi haja llengües oficials i que cada institució pugui crear el seu règim lingüístic propi, atenent sobretot la realitat dels veïns. Evidentment, partint de la concepció que la llengua del país, la pròpia i la que necessita ser encara potenciada i molt és la catalana. Si a la república no és possible de fer realitat aquella màxima de Joan Brossa segons la qual volem viure plenament en català -- plenament no vol dir únicament--, de què ens servirà el clam d'independència? Quin país recuperarem aleshores? I quin missatge enviarem a Elx, a Ciutadella o a Perpinyà, als nostres conciutadans que continuaran reclamant el respecte de l'estat envers la llengua de tots?

Per això trobe intolerable, intolerable i insultant, que a gent que s'ha passat decennis defensant la llengua i demanant-ne l'oficialitat única ara hi haja algú que li diga que no té el dret de parlar-ne, o, pitjor encara, l'acusen si fa no fa de voler la derrota del país perquè en parla. L'episodi recent amb la pregunta cinc de la Gigaenquesta em sembla en aquest sentit tan paradigmàtic com trist.

Durant la transició ens va passar una cosa que és en bona part l'origen de l'actual mal funcionament del sistema: alguns van decidir per tots, sense llum ni taquígrafs. Sobre massa coses. I he de dir que en la qüestió de la llengua veig per primera vegada en aquesta nova transició com també alguns, novament, volen decidir per tots: sense debat. Volen que obeïm i volen que callem. I això, més i tot que la decisió final sobre el règim lingüístic

que tindrem, em sembla intolerable i enormement perillós. Raó per la qual reclame el debat públic, sensat i argumentat. I agraesc a Carme Junyent que l'haja posat d'una manera tan esclaridora i documentada sobre la taula.

**152. Grup d'Estudi de les Llengües Amenacades (GELA) (2014-10-27). "[El silenci](#)".
*Vilaweb.***

El debat generat arran de la cinquena pregunta de la Gigaenquesta i, sobretot, de les respostes que proposa, ha remogut un fons aparentment estancat, que és la qüestió de la llengua (i les llengües) en la Catalunya independent. Des que Artur Mas (no sabem si CiU) i Oriol Junqueras (no sabem si ERC) van anunciar el futur estatus de cooficialitat —amb tots els matisos que es vulgui— de català i castellà, sembla que tant els dissidents com els aquiescents van preferir no remoure el tema i deixar-lo per a 'més endavant'. I val a dir que fins i tot la confusió que propicien les respostes sembla una conseqüència d'aquest silenci sobre la qüestió.

Però la llengua és una part indestriable de la nostra societat i és ben anòmal que no formi part del debat. Quan es parla de com serà aquesta Catalunya, es parla d'economia, de lleis, de relacions amb els altres països, però de com serà la planificació de la llengua —o les llengües— d'aquest país, no n'hem tornat a parlar. L'anomalia s'agreuja si tenim present que tots els aspectes relatius a la llengua són objecte de debat constant en la Catalunya d'abans de la independència. I, cosa que és més important, tenim la responsabilitat de preservar una llengua —el català— que és la que s'ha generat en aquest territori i que no mostra pas una vitalitat que ens permeti d'anar fent sense preocupar-nos-en.

En aquesta situació, té sentit optar per una societat bilingüe? Podem no tenir-ho en compte, però la història és tossuda i ens mostra que el pas previ de tots els processos de substitució lingüística és la bilingüització de la societat. El motiu és prou senzill: ningú no pot deixar de parlar una llengua si no en té una altra a disposició; per tant, no hi ha substitució si no hi ha bilingüisme. I no es coneixen societats bilingües que no hagin acabat en substitució. Però el bilingüisme és tan addictiu que, a casa nostra, ha aconseguit que fins i tot ens oblidem que, oficialment, som trilingües. No hauríem de pensar quina sortida tenim que no sigui el bilingüisme, o la cooficialitat de dues llengües?

I potser la primera qüestió que hauríem de respondre és si ens cal cap llengua oficial. Serveix de res l'oficialitat? Per a imposar la llengua segur que sí, però és això el que volem? I, d'una altra banda, tampoc no hi ha casos de llengües en procés d'extinció que s'hagin

recuperat gràcies a l'oficialitat. De fet, a les llengües dominants l'oficialitat no els cal, i a les subordinades no els serveix de res.

Però la cosa més inquietant d'aquest silenci és l'oblit de les moltes llengües dels catalans, com si no tinguessin res a veure amb el nostre futur. El GELA ha defensat sempre que si hem de tenir en compte aquestes llengües és perquè són el passat del nostre futur: en el passat familiar de molts catalans hi haurà llengües de tot el món i aquest futur depèn de com les tractem ara. De veritat volem començar una aventura tan engrescadora com la independència ignorant la contribució de més del 10% de la població? Perquè hi ha una cosa que és prou clara: de la mateixa manera que si ara anem perdent la llengua som nosaltres que la deixem perdre, si la recuperem serem tots que l'haurèm recuperada, i aquest sí que és un bon fonament per al futur: aconseguir que el català sigui la llengua de tots perquè hem fet nostres les llengües de tots.

I en aquest debat no es pot eludir, és clar, el paper del castellà. Hi ha un altre fet que no podem passar per alt: només podem restablir l'equilibri lingüístic amb la col·laboració dels parlants de llengües majoritàries. Si no és així, la tasca és inabastable. A vegades sembla que si s'evita el debat és per la desconfiança en la reacció dels catalans que tenen el castellà com a primera llengua. Però ser parlant d'una llengua majoritària no et fa un imperialista si no ho vols ser, i no hi ha cap motiu per a no creure en el compromís de tots aquells que han lluitat per la independència, parlin la llengua que parlin. Potser allò que cal és donar la informació perquè el compromís tingui fonament. I, sobretot, no perdre la memòria: quants catalans que tenen el castellà com a primera llengua han fet seu el català, l'han transmès als seus fills i han estat un factor decisiu per a preservar-lo? Podem menystenir ara aquesta contribució decisiva?

Una cosa és evident: per a conviure sense renunciar a la diversitat ens cal trobar maneres alternatives, comunitats arreu del món que se n'han sortit. Per què no ho podríem fer nosaltres? Per què no podríem revitalitzar el català fent-ne l'eix de la reciprocitat i l'intercanvi? A favor nostre hi tenim moltes coses: les llengües són transmissibles i acumulables, no ens cal renunciar a res per a adquirir-ne de noves. I també tenim a favor la il·lusió del moviment i això ara és crucial: la història et pot donar noves oportunitats, però les llengües, un cop han desaparegut, ja no tornen a ser mai més el que eren. Si el fet lingüístic queda exclòs d'aquest moment únic, nosaltres serem els responsables d'haver deixat perdre aquest tret tangible que ens identifica sense excloure. Per totes les comunitats que han perdut la llengua, per tots els catalans parlants de llengües

amenaçades i perquè hem de ser conscients que pocs pobles s'han trobat les oportunitats que ens hem trobat nosaltres, trenquem el silenci.

**Mònica Barrieras, Pere Comellas, Montserrat Cortès-Colomé, Alicia Fuentes-Calle,
M. Carme Junyent**

153. BRU DE SALA, Xavier (2014-10-28). "[El estatus del castellano](#)". *El Periódico*. [Versió en català](#).

No me gustaría adelantarme a los acontecimientos. Pero no me gusta nada de nada que **un puñado de juristas** nos preparen un borrador de **Constitución catalana**. ¿Con qué derecho? ¿Con qué pautas emanadas de los representantes del pueblo? *Bas les pattes!* El demos primero, el resto después. Por último, los juristas. Si alguna excepción tuviera que haber, sería para los poetas. Las **normas básicas de convivencia** nos las damos los ciudadanos después de un debate ideológico y político, no jurídico. Burlarse de este principio elemental debería ser delito, sobre todo de soberbia, con excepcional y ejemplar aplicación retroactiva.

Una vez desfogado, y abierta la caja de los truenos, quizá no es del todo inútil una consideración sobre el estatus que habría de tener **el castellano** en una hipotética Catalunya con plenos y absolutos poderes sobre la cuestión, exactamente como los estados. ¿Habría que decidir, en este caso, entre la **oficialidad exclusiva del catalán y la cooficialidad de castellano y catalán**? (Por cierto, que ni un solo argumento jurídico ayudaría nadie a decantarse).

Me parece que se podría encontrar una solución satisfactoria para la gran mayoría y conveniente para todos, a la catalana, que consistiría en **declarar el catalán lengua oficial y el castellano, lengua cooficial**. La primacía sería de rango, pero el castellano no quedaría relegado. Todo el mundo lo tendría que saber y quien quisiera usarlo, lo podría hacer en exclusiva. Salvo en los servicios que tendrían que ser prestados en los dos idiomas, o sea, en la práctica, que podrías ser juzgado en catalán o castellano según eligieras o pedir un *café amb llet* sin que el camarero te invitara a traducirte.

En la enseñanza obligatoria, en consecuencia y por coherencia, tres asignaturas de literatura: **catalana, castellana y universal**, además de lecturas de los clásicos catalanes y castellanos... Los lectores, si no son juristas, pueden ensanchar tanto como deseen la casuística de aplicación.

Quins efectes positius i negatius pot tenir la independència per al sector cultural català? Quines estratègies caldria implementar per evitar les amenaces i aprofitar-ne les oportunitats? La resposta depèn fonamentalment de com es produeixi el procés de separació, i de l'actitud, capacitat d'iniciativa i tenacitat del sector cultural català. Fer un pronòstic no és fàcil, ja que vivim una triple crisi -política, econòmica i de model de negoci- amb repercussió directa sobre els recursos públics i privats destinats a la cultura.

El més plausible és que, un cop superat el traumàtic moment de transició i de manca de recursos fiscals, s'incrementin els pressupostos públics destinats a cultura per la necessitat de cohesionar internament la societat, implicar tots els operadors culturals i explicar internacionalment el nou país. Els efectes negatius, per contra, seran més immediats i se centraran en el procés de separació. Alguns ja es noten (reducció dels intercanvis i la facturació), però s'intensificaran si es manté una sortida conflictiva del procés. Els àmbits més afectats seran els més imbricats al sistema cultural i institucional espanyol, més vulnerables a una opinió pública dolguda o manipulada (propers als decisors polítics o dependents de la imatge pública), i aquells que comparteixen referents (cas del flamenc o la literatura en llengua castellana, per exemple). Per minimitzar l'impacte cal donar suport als professionals, productores i institucions més afectats i enfortir l'estratègia d'internacionalització, començant pel mercat europeu i llatinoamericà (en aquest darrer mostrant una disponibilitat per sumar allunyada de la tradicional prepotència hispànica). També cal compensar la pèrdua de les aportacions de l'administració central (36,9 milions d'euros sobre una despesa pública total a Catalunya de 896,7 milions d'euros el 2012).

En tot cas, Espanya és i continuarà sent un país atractiu, divers i farcit d'oportunitats, amb actors amb ganes de presentar els seus projectes o venir a treballar a Catalunya, i viceversa. I això no només amb el País Valencià o a les Illes, amb els quals formem un mercat cultural natural, sinó amb el conjunt del país, donada la proximitat, la llarga trajectòria compartida i la densitat de relacions humanes, culturals i comercials.

El gran avantatge de la cultura catalana és la força de la seva capital, gran metròpoli cultural europea i porta d'influència per als actors culturals d'arreu del país. Aquest fet difícilment s'estronejarà si continua l'ambient obert, cosmopolita i de qualitat. La marca

Barcelona té una enorme projecció internacional però cal mantenir-la plena de contingut, donant suport al conjunt d'expressions de creativitat valuoses amb independència de l'idioma o format d'expressió. Una Catalunya independent -el seu govern, societat i indústria cultural- erraria enormement si renunciés al fantàstic capital del castellà o a la realitat multicultural que avui ens defineix.

El nou estat hauria de modificar ràpidament els models legals i de governança que dificulten la vida cultural: rebaixar l'IVA cultural, potenciar el mecenatge, eradicar la cultura burocràtica de l'administració, potenciar els projectes més innovadors i socialment compromesos, protegir la diversitat cultural interna, enfortir les estratègies d'internacionalització, etc. En aquest darrer àmbit cal evitar copiar errors, fent un rigorós exercici cost - benefici social abans d'engegar certs models. Per lluitar contra la probable exclusió (com a represàlia) de la Unió Europea caldrà signar ràpidament acords multilaterals i bilaterals, entrar a formar part de l'Espai Econòmic Europeu, i fer evident la densitat d'interessos culturals, econòmics, polítics i de seguretat en joc.

En síntesi, els principals reptes són d'ordre intern: saber aprofitar la capacitat d'adaptació del sector cultural i la finestra d'oportunitat que tot canvi radical comporta. Existeix el potencial demogràfic, educatiu, social, de connectivitat en xarxa, d'esperit d'emprenedoria i capacitat crítica per construir una societat i un sector cultural més eficient, eficaç, competitiu i equitatiu. Caure en la temptació endogàmica i proteccionista seria suïcida. El cost inicial d'una separació traumàtica s'ha de compensar establint un sistema cultural i polític nou. Per a molts, l'oportunitat d'establir unes relacions de no dependència i d'igualtat en el marc ibèric compensa el sacrifici del procés de separació. Però no per a tots, motiu pel qual caldrà donar suport als que més hi perden i reconstruir ponts d'entesa i col·laboració.

155. MARÍ, Xavier (2015-01-22). "[Per què el castellà ha de ser oficial?](#)". *El Punt Avui*.

Ara que ja es comencen a preparar esborranys de la futura Constitució de Catalunya potser seria adient reprendre el debat sobre l'oficialitat única del català.

A la campanya *Ara és l'hora* de l'ANC i Òmnium, la pregunta 5 ja donava per feta la cooficialitat del castellà i no hi havia opció per dir que es volia el català com a única llengua oficial.

A El Punt Avui del 28-12-2014 es reproduïa part de la Constitució coordinada pel Sr. Santiago Vidal. A l'art. 4, s'hi pot llegir: "La llengua pròpia de l'Estat és el català. El castellà és llengua cooficial i podrà ser emprada oralment i per escrit per tots aquells ciutadans que així ho desitgin." A la pràctica (jurídicament) queda que "el castellà és oficial a Catalunya". O sigui, com ara.

Em sembla molt bé ser independents per tindre un país més just i més pròsper, però per mi és una oportunitat històrica per intentar salvar el català (castellanització fonètica, morfològica i sintàctica, poc ús social, integració dels nouvinguts en castellà, etc.).

Si el castellà ha de ser cooficial o no, ho haurien de decidir els sociolingüistes, no pas els polítics. La majoria de lingüistes consideren que el català ha de ser l'única llengua oficial. És la condició *sine qua non* per a la seva supervivència. L'altra ja depèn de nosaltres, els parlants. Fins i tot el lingüista madrileny J.C. Moreno Cabrera ens avisa: "Seria un error que el castellà fos llengua oficial."

És evident que després es pot fer una llei de garanties lingüístiques (del castellà i de les altres llengües).

A la Constitució de l'Havana (1928), hi deia: "L'única llengua oficial a Catalunya és la catalana." A l'Estatut de Núria (1931): "La llengua catalana serà l'oficial a Catalunya." A la proposta de Constitució de Reagrupament (2010): "El català és la llengua pròpia, nacional i oficial de Catalunya. La llibertat lingüística està garantida."

Resumint: algú em pot justificar per què ara hem de fer oficial el castellà?

La llengua catalana amb categoria de llengua oficial és un tema que de ben segur ha estat tractat en tots els treballs fets i en curs encaminats a redactar lleis pròpies, sobiranament establertes per a una Constitució del previsible estat. Quin seria el perfil de l'única llengua oficial? No pas el futur de la llengua o preocupació per la supervivència, sinó l'estàndard de la llengua en el futur. Escoltem a la ràdio i a la televisió molta gent parlant català amb aparent seguretat. Si fem memòria, als començos dels mitjans audiovisuals en català, admetíem com a inevitables les incorreccions de lèxic, pronúncia i sintaxi que explicàvem com efecte de la contaminació, fruit dels temps en què tota expressió als mitjans era feta en castellà. Això passava els darrers quinze anys de l'època franquista, amb les primeres publicacions periòdiques en català: *Tele-estel*, butlletins comarcals, *Serra d'Or*, *Orifloma* o *Cavall Fort*, on apareixien seccions dedicades a correcció, consells per parlar i escriure correctament: cal fer un homenatge als gramàtics, i altres filòlegs, que explicaven com calia expressar, fugint de barbarismes, això i allò altre, al mateix temps que anunciaven els neologismes naixents.

L'Escola en català va ser una victòria de la pressió popular, que l'Estatut primer va consolidar. Que la llengua vehicular fos el català era l'eina lògica del punt de vista pedagògic, per a la integració social i reforç de la pròpia llengua. Era inevitable que l'esforç dels mestres no fos el mateix arreu, que alguns d'ells no mantinguessin el rigor exigible en el camp de la llengua; no en sabien prou ni havíem tingut temps de fixar formes sempre correctes. L'alumnat només consolida l'ús correcte de la llengua després d'innombrables esmenes i fins aconseguir els automatismes inexcusables per expressar els termes d'una obligació sense recórrer a "tenir que", per posar un exemple molt estès encara.

Expresso la necessitat de fixar, amb la flexibilitat que garanteixen els sinònims i "expressions equivalents", un estàndard de llengua que bandegi les incorreccions greus, que són encara moltes, paleses ja a l'escola. Si hem de tenir una llengua comuna, una koiné, que sigui correcta sense ser rígida, la rigidesa menaria a una llengua curial, allunyada de gràcia i de vitalitat. Fer confluïr l'expressió popular amb una carcassa bàsica impecable, això és possible.

En un país sobirà, la llengua, defensada des de fa centenars d'anys, i que ha sobreviscut el s. XX a la més perillosa de les piconadores, ha de ser el vehicle de tots, oficial, per descomptat, i aquesta ha de ser emprada per tothom amb fluïdesa i sense vacil·lacions, mals usos ni incorreccions. Sobre l'escriure, caldrà aplicar-s'hi a fons: la facilitat comunicativa avui provoca no únicament llenguatge sintètic, anàrquic, sinó la minva del missatge. Reconeguem que en certes ocasions arrosseguem retòrica noucentista, escriptors o articulistes que llisquen vers un preciosisme antiquat.

Els països monolingües sofreixen poques ingerències, mantenen un estàndard que varia per pròpia dinàmica de creixement i amb novetats socials o tecnològiques: però estructuralment es manté molt sòlid. Un francès educat mitjanament parla i escriu el mateix que un altre de nivell semblant escolaritzat a mil quilòmetres de distància. El català ha de ser útil a tots. La responsabilitat dels mitjans és gran, perquè vivim dins d'un món global de missatges i contactes instantanis. Un locutor d'esports pot parlar amb absoluta correcció i alhora comunicar l'emoció i l'adrenalina dels moments més vius del partit. I en tenim un exemple perfecte a casa. Necessitem tots posar-nos al dia o, com es diu amb una expressió popular consolidada, posar-nos les piles.

157. CAMATS, Ramon (2015-01-24). "[Catalunya, llengua i cultura](#)". *Segre*.

158. DE DALMASES, Francesc (2015-01-24). "[Amb llengua!](#)". *El Singular Digital*.

L'any 1940, ma mare va insistir a una monja que l'escolaritzava (sic!) que el nom del pare putatiu de Jesús era Josep. La bona monja va acabar els raonaments aviat, li va creuar la cara amb dues bufetades i va sentenciar amb un '*San José. ¡Y punto!*'

Aquella nena de deu anys no entenia res. Durant els anys de la República el seu pare – republicà, catalanista i cristià- li feia catequesi d'amagat a casa i en el moment en què les creus tornaven a l'escola patia la violència d'una monja revifada addicta al monolingüisme anorreador.

Aquesta setmana hem sabut que el govern d'Aragó ha anul·lat el darrer rastre legal del català que es parla a la Franja de Ponent. També aquests dies hem pogut llegir l'enèsima expressió de l'autoodi a partir d'una piulada de l'ajuntament de Gandia en què es disculpava per haver-se expressat en català després que un tuitaire els ho retregués amablement tot dient '*Coño hablar español ostias que sois españoles y mi arbol de mi pueblo es más grande que ese*'.

A les Illes continua la croada del govern de José Ramón Bauzá contra el bressol principal de la llengua, les escoles; i abans d'acabar el 2014 un informe ens explicà que poc més d'una quarta part de les converses que tenen lloc a Barcelona es fan en català.

La torna, ja ho sabem, és l'èxit indiscutible d'una immersió lingüística que ha provocat l'enfonsament de la fórmula Wert per garantir l'escolarització en castellà en centres privats: tres peticions i totes tres rebutjades pel mateix ministeri. Un fet que ha coincidit en el temps amb la Universal Periodic Review de l'ONU, que s'ha celebrat a Ginebra, i que ha tractat la discriminació lingüística de les llengües cooficials a l'estat espanyol. Al Palai des Nations, la imprescindible Plataforma per la Llengua ha presentat l'Informe 'The Catalan case', que recull 40 casos greus de discriminació lingüística a les administracions públiques. Hi som, sí, i dempeus.

Ara bé, potser toca parlar de la llengua en el marc d'aquest procés magnífic que estem protagonitzant perquè fariem malament d'arraconar-la com a reivindicació menor que podem postposar. La defensa del català com a llengua pròpia és perfectament compatible

amb l'assumpció col·lectiva d'un futur país multilingüe en què l'espanyol –per raons històriques, socials i emocionals- tindrà un paper rellevant.

Hem assumit, interioritzat i demostrat que el procés d'autodeterminació no està limitat per les isòbares d'una llengua o l'altra. És una constatació magnífica. Però aquesta qualitat no ens hauria de fer perdre ni silenciar cap resposta a agressions i reculades lingüístiques que afecten el moll de l'os de la nostra personalitat col·lectiva.

Quan es limiten, retallen o conculquen els drets lingüístics dels parlants de la Franja, el País Valencià, el Principat o les Illes, es fa des d'una clara determinació política que té clar que esquarterar i amagar el català referma el projecte hegemònic espanyol.

159. BRANCHADELL, Albert (2015-01-25). "[Una altra Constitució catalana](#)". *El Periódico*.

En les seves hores lliures, una sèrie de ciutadans liderats per **Santiago Vidal** han redactat una proposta de Constitució per a un possible Estat català independent. Fins aquí, res a dir. El problema és que **Santiago Vidal**, a més de ciutadà, és un jutge espanyol, i a Madrid n'hi ha que pensen que els jutges espanyols no poden dedicar el seu temps lliure simplement al que els vingui de gust. La pregunta, és clar, és si a **Vidal** també li haurien obert expedient si hagués redactat la Constitució d'un possible Estat escocès independent, la d'un possible Estat espanyol federal o directament la de la Terra d'Oz.

L'expedient obert a **Santiago Vidal** no dona més de si. És un altre exemple de la intel·ligència emocional amb què els poders de l'Estat espanyol afronten el procés sobiranista català. Però ja que gràcies a l'atreviment de **Vidal** tenim una altra Constitució catalana a sobre de la taula, sempre podem recordar **Joan Fuster** i aplicar allò del «vejam què diu».

El primer que s'ha de recordar és que la Constitució de **Vidal** no és la primera Constitució d'un possible Estat català que se'ns proposa en els últims temps. Sense oblidar la Constitució Provisional de la República Catalana aprovada per l'Assemblea Constituent del Separatisme Català a l'Havana el 1928, podem consignar l'Avantprojecte de Constitució Catalana de **Josep Guia** del 1991; la Constitució de l'Estat Lliure de Catalunya preparada per ERC com a proposta de reforma estatutària el 2003; la Constitució de Catalunya redactada per Reagrupament per a les eleccions del 2010, i la Constitució de Catalunya penjada recentment a la xarxa per quatre ciutadans anònims.

La comparació entre tots aquests textos permet comprovar l'evolució del sobiranisme català en alguns àmbits significatius. Prenguem l'exemple del règim lingüístic. Els separatistes del 1928 proclamaven que «l'única llengua oficial, a Catalunya, és la catalana». El castellà només apareixia com a assignatura obligatòria de l'ensenyament secundari en el recòndit article 195. I l'occità simplement no existia. En la seva proposta del 1991, on Catalunya és l'expressió amb què l'excèntric **Josep Guia** denomina el que altres anomenen Països Catalans, el règim lingüístic és essencialment idèntic: «La llengua oficial de la República Catalana és el català». L'única excepció (pensada per a l'interior del País

Valencià) és que «per a cada una de les comarques històricament no catalanoparlants es regularà per llei tot el que faci referència a la seva especificitat lingüística i cultural». De l'occità, una altra vegada ni piu.

A la Constitució de **Joan Carretero**, «el català és la llengua pròpia, nacional i oficial de Catalunya». En aquest text, on el castellà no apareix per cap costat, la novetat és l'occità de la Vall d'Aran, que «és també oficial en aquell territori». El text més comprensiu amb el castellà és sens dubte el d'ERC: el castellà no és oficial però «la Generalitat ha de garantir el coneixement del castellà i el dret a usar-lo oficialment». L'altra diferència és que per a ERC l'oficialitat de l'occità comprèn tot Catalunya.

Respecte a tots els textos anteriors, la Constitució de **Santiago Vidal** (i la dels ciutadans anònims) presenta una novetat històrica. Es tracta de la primera Constitució sobiranista que reconeix literalment l'oficialitat del castellà: segons el text filtrat per *El Punt-Avui*, «la llengua oficial i pròpia de l'Estat és el català», però «el castellà és llengua cooficial i podrà ser usada oralment i per escrit per tots aquells ciutadans que així ho desitgin». Cooficial és també l'estatus que assigna al castellà el text de www.constitucio.cat, segons el qual «els ciutadans de Catalunya que prefereixin expressar-se en aquesta llengua amb l'Administració de l'Estat tenen dret a ser atesos sense discriminació de cap tipus». Tot i que encara sobre el prefix *co-*, el pas ja està fet. Enrere queden els temps en què **Muriel Casals** trobava «una mica estrany» un país amb dues llengües oficials, i més enrere encara els temps en què un destacat membre del Consell Assessor per a la Transició Nacional arengava els reunits en l'acte públic d'una campanya titulada *Pel futur del català: única llengua oficial*.

Més enllà del detall de les llistes electorals, aquestes últimes setmanes han posat de manifest que **Mas** i **Junqueras** tenen grans desacords en aspectes clau del procés sobiranista. El consol és que els dos estratègics comparteixen una creença a la qual constitucions com la de **Vidal** o la dels ciutadans anònims comencen a donar cos: difícilment un Estat català serà vendible (ni dins ni fora) si no és capaç de reflectir institucionalment la seva sòlida heterogeneïtat lingüística.

El jutge Vidal ha donat a conèixer alguns dels articles de la Constitució catalana que ell i el seu grup redacten de cara al nou estat català. Així, hem sabut que la Catalunya independent seria una república sense exèrcit o que els partits no tindrien finançament públic i els càrrecs electes estarien limitats a dos mandats. També que aquesta Constitució (que fort, Antònia) seria fàcil de reformar. Amb 500.000 signatures els ciutadans podríem proposar canvis que el Parlament hauria d'admetre a tràmit. També que el català seria oficial i l'espanyol seria reconegut com a llengua cooficial.

Em sembla molt bé que tinguem una república. Només m'il·lusionaria la monarquia si ens quedéssim com a rei el cambrer del bar El Drac, de la Bisbal, que diu que és fill de Joan Carles I (s'hi assembla prou) i, en honor al presumpte pare, ofereix a la clientela un maxisandvitx (tres capes de pa Bimbo amb llom i ou ferrat) anomenat "Monarca". Pel que fa a no tenir exèrcit, també ho trobo molt bé. De què et serveix un exèrcit si, en cas d'invasió de Corea, perds segur?

En canvi, que l'espanyol sigui llengua cooficial no ho veig pas tan clar. Entenc molt bé la motivació que mou el jutge. Entenc que vol, sobretot, impedir al nou estat els vicis de l'imperi espanyol. Qui més qui menys -jo mateixa- tenim arrels castellaneres i familiars que enraonen en castellà. La llengua castellana és un patrimoni que mai deixariem perdre. Però si el castellà és llengua cooficial, qualsevol ciutadà en pot exigir l'aplicació en l'administració pública, en l'ensenyament, a la televisió. Una televisió pública catalana en un país independent ja no hauria de ser, a la llarga, el vehicle de normalització lingüística. Llavors, potser hauria d'emetre la meitat del temps en cadascuna de les dues llengües cooficials. I a l'escola? Per quina raó no s'haurien de fer les classes en les dues llengües cooficials al cinquanta per cent? Com diria Josep Pla: és treure's de sobre un Wert per menjar-se un marró.

161. PARTAL, Vicent (2015-01-29). "[El preu de la independència?](#)". *Vilaweb*.

L'[entrevista](#) que ahir va publicar VilaWeb amb Pau Vidal ha mogut un enrenou molt i molt notable. Vidal ha publicat el llibre 'El bilingüisme mata' i en l'entrevista aportava, com a científic, tot un seguit de dades rotundes sobre el perill que implica el bilingüisme català-espanyol. Explicava també les tècniques amb què l'espanyol, a través del bilingüisme, fa malbé la llengua. I criticava que s'hagués imposat aquesta visió segons la qual l'espanyol ha de ser, sense ni tan sols discutir-ho, llengua oficial de la Catalunya independent.

Benvingut siga el debat. Perquè crec que és un debat clau per al nostre futur. Entenc que hi ha gent per a qui la llengua és un tret identitari del qual es pot prescindir. Però per a mi una Catalunya independent, o un País Valencià independent, parlant en castellà i amb el català reduït a llengua folclòrica, és un contrasentit i una realitat que ni m'interessa ni vull.

Tanmateix, a hores d'ara crec que el problema no és exactament tècnic. Els qui en saben són unànimes: el bilingüisme mata; només és una fase transitòria que s'acaba sempre amb la desaparició d'una de les dues llengües. El problema, per mi, ja és polític. Que no se'n pugui ni parlar.

Jo no sóc partidari de la cooficialitat de l'espanyol a la Catalunya independent, i cada vegada que ho dic em trobe embolicat en polèmiques desagradables, amb un ús constant de desqualificacions primàries, profundament agressives. Puc discutir si hem de tenir exercit o no. Si hem de ser de la Unió Europea o no. Si hem de ser monarquia o república... Puc discutir del que siga. L'únic tema que pareix tabú és la llengua.

Algú sembla que ha decidit que el preu de la independència, abans d'arribar-hi i tot, ha de ser la llengua. I que cal silenciar els qui reivindiquen un debat serè i constructiu que, tanmateix, s'accepta en qualsevol altre camp. Per això té tant valor, per mi, que gent com Pau Vidal, [Lluís de Yzaguirre](#) o [Carme Junyent](#) posen sobre la taula la qüestió, sense callar res.

162. BARNILS, Andreu (2015-02-01). "[La meva constitució catalana](#)". Vilaweb.

Ahir es va fer pública la proposta de Santiago Vidal per a una nova [Constitució Catalana](#). És molt d'agrair la feina que ha fet i sobretot la idea que proposa. Diu que l'esmenem com vulguem. Això he fet, com molta altra gent, en una primera lectura ahir a la tarda. Les esmenes les he ressaltades en negreta. La resta del text, és seu.

Catalunya es constitueix en Estat sobirà, democràtic i social de Dret. La sobirania recau en el poble de Catalunya. La forma política i jurídica d'organització de l'Estat és la república parlamentària **bicameral**. Amb l'objectiu de lluitar contra la injustícia social, la pobresa, els conflictes violents, les desigualtats econòmiques, la degradació ambiental i la corrupció, els principis que regeixen l'ordenament jurídic de l'Estat català són: la llibertat, la justícia, la igualtat de drets i obligacions, la cultura, la solidaritat, els Drets Humans, la diversitat, la pau.

La bandera de Catalunya serà l'**estelada**. L'himne oficial de Catalunya és '**El cant dels ocells**'. La diada nacional se celebrarà el **23 d'abril**.

La llengua oficial i pròpia de Catalunya és el català, i per tant, serà emprada de forma preferent per totes les administracions públiques en els seus respectius àmbits.

Atesa la composició demogràfica i social actual de Catalunya, i amb l'explícita voluntat de vetllar per la millor convivència entre tots els catalans, **qualsevol de les més de dues-centes llengües que es parlen a la república** pot gaudir de l'estatut de llengua cooficial, i podran ser emprades oralment i per escrit per tots aquells ciutadans que ho desitgin, **en els municipis que lliurement així ho votin**. L'aranès és la llengua oficial i pròpia de la Vall d'Aran, en règim de cooficialitat plena amb el català. **El govern adopta la llengua anglesa com a segona llengua de treball**.

La capital de Catalunya és la ciutat de **Tarragona**. Tarragona és la seu del Govern de la república, del Parlament i del Tribunal Suprem, poders executiu, legislatiu i judicial. L'administració de l'estat es caracteritza pels principis de proximitat i descentralització; en conseqüència, **el 50% dels diners dels impostos seran recaptats i gestionats pels municipis**.

Es reconeix el dret, **i no el deure**, de propietat privada.

Amb independència de la seva situació administrativa o laboral, totes les persones tenen dret d'assistència sanitària gratuïta **en qualsevol cas**.

Queden prohibides les curses de braus, la publicitat i el màrqueting.

Jordi Pujol declara en català en un jutjat d'instrucció de Barcelona i els qui l'escolten necessiten un intèrpret. La traducció genera problemes i l'exhonorable salta al castellà. És a dir: qui va presidir la Generalitat durant anys i panys no pot declarar en la llengua pròpia de Catalunya... a Catalunya, no pas a la Conxinxina.

Això passa ara i aquí, mentre parlem d'independència i aquestes coses. Alguns preferirien ajornar el debat sobre l'estatus jurídic de cada llengua en un hipotètic estat propi. Però la filosofia de l'ara-no-toca ens ha dut on no hauríem volgut arribar mai. El tema lingüístic, a part de ser delicadíssim, és massa essencial per aparcar-lo i després ja veurem què en fem. A sobre, aquesta setmana hem conegut l'esborrany de Constitució catalana redactat per Santi Vidal i companyia: el text dels juristes estableix que el castellà serà llengua cooficial. Un adjectiu que, no puc fer-hi més, em dispara les alarmes. **El castellà també és patrimoni de Catalunya**, i tant que sí. És la llengua materna del meu pare i de la majoria de catalans. Però prometre la cooficialitat del castellà en un futur estat sobirà em sembla precipitat. Són molts els sociolingüistes que alerten d'un panorama possible: ens podem trobar en un país independent on el català es mori, ja veus quin negoci.

Els més optimistes creuen que, si ens desvinculem d'un estat que ens va sistemàticament en contra, ja ho tindrem tot fet. O que almenys el camí farà baixada. "Si guanyem la batalla política,estic convençut que guanyarem la batalla cultural i lingüística", va dir fa poc el professor i exconseller Joan Manuel Tresserras en un debat sobre la llengua catalana a l'Ateneu Barcelonès.

Digueu-me escèptica i l'encertareu: si el castellà és cooficial, no veig gens clar que ens en sortim a l'hora de catalanitzar la justícia o de mantenir el català a l'escola o a la televisió pública. Sí, d'acord, un estat a favor tindria un impacte positiu en la reputació de la llengua, però no sé si amb això n'hi ha prou. A part de consciència i militància lingüístiques, ens calen lleis. Si el català no és necessari per viure a Catalunya, si el català no es veu afavorit

per una discriminació positiva en tots els àmbits públics, el retrocés actual pot continuar. O ens proposem que el català esdevingui efectivament la llengua comuna (i recorrem a les eines que tenim a l'abast per aconseguir-ho) o haurem begut oli. Ens convé saber que el preu a pagar pot ser aquest. Potser decidim que estem disposats a pagar-lo, però jo el trobo car.

Som un país estrany i fem les coses a la nostra manera, que no sol ser la manera més fàcil. Però la realitat històrica diu que, quan hi ha dues llengües en contacte, es produeix una substitució gradual de la llengua minoritzada, que tard o d'hora culmina en una imposició absoluta de la llengua forta. És temerari pensar que, en el nostre cas, això no passarà. I dic temerari per no dir suïcida.

La necessària confluència de sensibilitats diverses ha ajornat qüestions polèmiques per l'endemà. Per l'endemà de la independència. Malgrat tot, els infants de l'alegre tropa sobiranista hi han volgut dir la seva, en segons quins aspectes importants. Per exemple, la majoria d'independentistes no s'ha begut l'enteniment i considera que no cal exercit. Que ja farem bé si fem com els estats petits. Externalitzant la defensa. Per contra, on no hi ha unanimitat, de moment, és en la llengua. N'hi ha que consideren que el castellà haurà de ser igualment oficial a la Catalunya independent i n'hi ha que hi discrepen, encara que li reconeguim tot el respecte que calgui. Els uns i els altres haurien de llegir un llibre clar. El català sol ser una llengua amb molts pèls. L'autor d'*El bilingüisme mata* els afaita. Pau Vidal s'hi dedica, a la llengua. Corregeix originals més o menys infames, tradueix, és autor de racons de l'idioma en una pila de mitjans i ara fa televisió. Entre paraula i paraula, escriu. Ara ha escrit aquest llibre en què qüestiona, un a un, tots els tòpics que ens diuen que el català rebenta de salut. Diu Vidal: "Hi havia moltes raons per voler la independència. En Francesc Ribera, àlies *Titot*, el músic, per exemple, va declarar que ell la volia, entre altres coses, per raons de justícia social. Jo, en canvi, l'he volguda per supervivència lingüística. Amb Espanya, el català té els dies comptats". A partir d'aquí, tot és passió i intel·ligència. A dosis bessones. Recomanat.

He començat a llegir el projecte de constitució presentat per Santiago Vidal. M'esperava una altra cosa, ho he de dir. Però, siga com siga, tindrem temps de parlar-ne i d'esmenar-la, sempre tenint present que és solament una proposta, sense cap més valor polític que visualitzar d'alguna manera com podria ser el país nou.

Tanmateix, m'ha cridat l'atenció immediatament [l'article 35](#) sobre els 'límits geogràfics i polítics'. Normalment, cap constitució no els defineix amb detall, perquè tothom sap que les fronteres són les isòbares de la política, subjectes tothora a modificacions. Però la redacció que ens proposen resulta especialment sorprenent. Primer diu que 'Catalunya limita al nord amb França, al sud i l'oest amb Espanya'. A banda la insòlita desaparició d'Andorra, és realment necessari de convertir Vinaròs o Fraga directament en Espanya i Perpinyà en França? No hi ha cap manera més polida de dir-ho? I allò que ve després encara sorprèn més, car diu que Catalunya 'es compromet a mantenir els actuals límits territorials, sens perjudici de fomentar els especials lligams amb les terres de parla catalana sota sobirania d'altres Estats'. Quina necessitat hi ha de dir això?

És normal que els nous estats, en el procés de reconeixement per part de la resta, hagen d'acceptar limitacions territorials. Per exemple, en el moment de la unificació alemanya del 1990 França i Polònia van obligar Berlín a acceptar la línia divisòria d'Oder-Neisse, i així es va pactar finalment. Però és insòlit que adoptes ja d'entrada i voluntàriament la posició que, a tot estirar, hauries d'adoptar al final si no tens cap més remei. Perquè si fas això, què et queda per a negociar?

I, de totes maneres, fins i tot quan acceptes un pacte com aquest, perquè t'hi trobes empès, no restes mai obligat a renunciar a la defensa dels teus connacionals que queden fora de les fronteres del nou estat. Una defensa que, per als estats normals, és un compromís ferm i no pas la simple al·lusió a uns vaporosos 'lligams especials', acompanyada de la renúncia formal a reclamar cap debat.

En política internacional és legítim i normal que un estat assumeca la defensa dels connacionals que, per raons històriques o polítiques, viuen fora de les seues fronteres. Fins i tot hi ha una paraula ('Kin-State') que defineix amb precisió aquesta relació (per oposició

a 'Home-State'). Catalunya hauria de ser un 'Kin-State' per a tots els catalanoparlants, el 'Home-State' dels quals seria Espanya o França.

I això no és irredemptisme, ni xovinisme ni fa perillar res. És matèria d'una doctrina europea clara i el document de referència que defineix i emmarca la força legal i els límits d'aquesta actuació fou acordat per la Comissió Venècia del Consell d'Europa el 2001. Es titula ['Report on the Preferential Treatment of National Minorities by their Kin-State'](#).

Segons aquest text, després de la independència, la protecció dels drets dels catalanoparlants als estats espanyol i francès continuaria corresponent a aquests dos estats, obligats a respectar els drets de les minories, obligació que també tindria la Catalunya independent. Però el 'Kin-State' [Catalunya] és legalitzat per a tenir allò que es defineix com 'un paper destacat a l'hora d'assegurar que els seus llaços culturals i lingüístics continuen essent forts'. Això s'hauria d'aconseguir per mitjà de tractats bilaterals, però el fet important és que es reconeix aquesta defensa especialment si els drets dels catalanoparlants a Espanya i a França no són respectats. I, en qualsevol cas, tal com palesen les conclusions de l'informe, ni Espanya ni França no podrien impedir que Catalunya reconegués als altres catalanoparlants drets que fossen d'aplicació dins el propi territori. Aquesta definició obre la porta a un enorme ventall de decisions.

En definitiva, aquest document del Consell d'Europa reconeix i sistematitza la pràctica de la majoria dels estats europeus, una pràctica a la qual ara sembla que nosaltres vulguem renunciar d'entrada, no sé per què.

De fet, a la Unió Europea les constitucions de Croàcia, Eslovàquia, Eslovènia, Irlanda, Lituània, Polònia i Romania incorporen articles que especifiquen els drets dels nacionals que viuen en els territoris dels estats veïns. Alguns altres estats, com ara Alemanya, Estònia, França, Grècia, Itàlia, Letònia i Suècia, han incorporat també en sengles ordenaments jurídics lleis o decrets que estableixen l'obligació de l'estat de defensar els parlants de les llengües respectives que han quedat fora de l'estat. I hi ha encara acords bilaterals d'un detallisme extrem per a defensar, per exemple, els interessos dels parlants de danès que són ciutadans alemanys i al mateix temps dels parlants d'alemany que són ciutadans danesos. O el dels ciutadans de llengua sueca de les Illes Åland finlandeses. O el dels ciutadans austríacs, tirolesos, d'Itàlia. Podem dir que la gran majoria dels estats de

la Unió Europea assumeixen el paper de 'Kin-State' respecte de les pròpies minories residents en els estats veïns.

I aleshores simplement em demane per què nosaltres d'entrada ja hem de renunciar a tot i limitar-nos a parlar de 'lligams' i prou. Com si ens fes por de ser un estat normal i exercir amb la normalitat que ho fan els estats. Oimés tenint en compte que Espanya no solament no renunciarà a defensar els ciutadans que se sentiran espanyols a la Catalunya independent, sinó que en farà bandera, d'això. Amb la qual cosa la defensa dels catalanoparlants de l'estat espanyol significaria pel cap baix --parle fins i tot en termes egoistes-- disposar d'una arma negociadora per a equilibrar el debat.

166. ORTEGA, Rudolf (2015-02-02). "[El castellà en una Catalunya independent](#)". *El País*, edició catalana.

Hi ha com una allau d'articles sobre la qüestió. Suposo que és normal, la tendència que tenim els catalans a parlar de la llengua és secular, i el context polític actual és tan llaminer que ja són legió els que, des de la filologia, la política o el periodisme, s'hi han pronunciat d'una manera o altra. Ara l'última moda en [els debats sobre la llengua](#) és el grau d'oficialitat de què ha de gaudir el castellà en una [Catalunya independent](#).

No he vist els metges discutir a l'àgora pública sobre com hauria de ser la sanitat un cop tinguem l'estat propi. Ni tampoc els jutges han escrit pàgines senceres sobre com s'hauria d'estructurar el sistema judicial, ni els arquitectes, urbanistes i enginyers han elucubrat sobre les infraestructures en un país lliure. Ni tampoc ho fa, òbviament, gent que no sigui d'aquests gremis (per parlar d'aquestes qüestions, s'entén), com sí que passa en el terreny de la llengua, en el qual s'hi atreveix tothom. Potser només hi ha un altre àmbit en el qual s'ha donat una cosa semblant, tot i que amb menys intensitat i, sobretot, menys pretensió de transcendència: el cas hipotètic en què el [Barça](#) deixés de jugar la Lliga espanyola per jugar en alguna altra, amb propostes fàcils però inviables com ara jugar a França, o bé inversemblants com seria muntar una Lliga ibèrica amb Espanya i Portugal.

N'hi ha que diuen que l'estat propi ha de ser oficialment monolingüe per garantir una certa subsistència per al català. D'altres asseguren que el castellà ha de ser plenament cooficial, tenint en compte que per a uns quatre milions de catalans és la llengua materna. Alguns plantegen cooficialitats intermèdies, una mena de tercera via lingüística, i fins i tot n'hi ha que advoquen per no definir cap llengua oficial, atesa la molèstia evident que acaba provocant haver-se d'inclinar per una opció o altra. El més trist de tot plegat és que tenim tot el talent lingüístic del país (tot) embarcat en aquestes disputes, quan, ens agradi o no, els últims als quals preguntaran sobre la qüestió, arribat el cas, seran els lingüistes. No hauria de ser així, és clar, però m'estranyaria que els líders polítics fessin una roda de consultes per veure què ens sembla. És la llengua un element políticament tan potent ("la llengua és el primer dels problemes polítics", que deia Cambó) que no la podrem ni ensumar.

Hi ha dues maneres d'assolir la independència. A bones i a males. Si és a males, el més probable és que el català esdevingui llengua oficial única. Seria la torna de deixar-nos fora de l'euro i de la Unió Europea, fora de l'OTAN i de les Nacions Unides, fora de la civilització occidental i del sistema solar. Per a molts no tindria sentit fer cooficial la llengua de l'estat que pensa que tornarem a l'edat mitjana, de manera que, per aquesta banda, el debat queda tancat.

I es pot fer a bones. Imaginem per un moment que, per circumstàncies ara mateix inextricables, a Espanya hi hagués un govern que, a l'estil Cameron, convoqués un referèndum vinculant, amb acceptació del resultat, negociació transparent posterior i l'aquiescència de la comunitat internacional. Si fos aquest el cas (i sortís que sí), acabaria havent-hi un Parlament elegit per sufragi universal que tindria l'encàrrec de confegir la primera carta magna catalana, en un procés constituent més o menys homologable a d'altres. I qui prendria part en aquest procés? Doncs tots els partits polítics amb representació parlamentària. I qui hi ha entre aquests partits? Doncs, lògicament, aquells que són contraris a la independència de Catalunya.

La paradoxa és de llogar-hi cadires. És des d'una intel·lectualitat clarament vinculada al sobiranisme que es formula tot un ventall de cooficialitats possibles per al castellà, però s'obvien dos factors: el primer, bastant evident, que vés a saber què passarà el dia 27 de setembre; i el segon, transcendental, que el castellà ja es defensarà tot sol, amb tota una cohort política i intel·lectual pretoriana. ¿Algú es pot creure que, si es dóna un procés legal cap a la independència, els partits que hi són contraris s'esborraran d'establir les bases d'aquest nou estat? Ens agradi o no, el paper del castellà en la configuració del nou estat serà un instrument polític de primer ordre i un element fenomenal de transacció política, d'intercanvi de cromos, de filibusterisme de sotamà. I no caldrà buscar-li suports ni complicitats entre el bàndol obertament independentista, que ja tindrà qui vetlli per ell.

Ja ho hem fet altres vegades, això de perdre'ns en debats intel·lectualment entretinguts però a la pràctica ben estèrils. I necessitem que el talent lingüístic del país (tot) treballi per enfortir l'idioma, amb estat propi o sense. L'any 1975, el 58% de la població deia tenir el castellà com a llengua primera. El 2015 és el 55%. Quaranta anys després la millora sembla mínima. Alguna idea?

167. PUIGPELAT, Francesc (2015-02-05). "[Per què el castellà ha de ser oficial](#)". *Nació Digital*.

Un amable comentarista del meu article de la setmana passada em demanava: “Ens podeu justificar en un altre article per què el castellà ha de ser oficial segons la futura Constitució catalana?” Encantat de la vida. Ho faré de forma molt senzilla: la nova República catalana ha de ser un instrument al servei de tots els ciutadans del país, i més de la meitat d'aquests ciutadans tenen el castellà com a llengua materna. Per tant, com a servei i reconeixement a tots ells, el castellà hi ha de ser tan oficial com el català.

Crec que amb aquestes raons n'hi ha de sobres, però afegiré tres observacions més. La primera, de caire polític i demoscòpic. Pel que fa als partits, tant CiU, de forma clara, com ERC, amb la boca petita, l'accepten. Només la CUP, pel que en sé, rebutja l'oficialitat castellà. I una enquesta a RAC-1 donava que el 85% dels oients hi estaven d'acord, cosa que concorda totalment amb la meva percepció.

La segona és de caire sociolingüístic. Una de les crítiques que es fan al fet que el castellà tingui estatut de cooficialitat és que això perjudicarà al català. En alguns casos, hi ha comentaristes que arriben a dir que fóra la sentència de mort per al català. Discrepo absolutament. El català està en situació precària, és cert, però no és degut al seu estatut legal. Quan jo tenia quinze anys, el català no era cooficial i parlava en català amb tothom. Avui, els meus fills de quinze anys parlen en castellà amb gairebé tots els seus companys de classe, tot i que fan immersió en català i que el català és llengua oficial.

Això que acabo d'explicar és elemental. El problema del català no és de reconeixement legal, sinó de demografia. El problema és que els catalanoparlants estem cada cop més minoritzats i, en la barreja, hi guanya la llengua forta: el castellà. Voleu salvar el català? Doneu-me dos milions de persones que siguin monolingües en català, que emigrin a Catalunya els propers deu anys i que tinguin quatre fills per família. Veureu què de pressa s'arreglaria, el català. La qüestió, és clar, és que aquests dos milions de persones no existeixen.

Tercer comentari, de caire ideològic. Jo no sóc essencialista. Crec que Catalunya no existia fa 2.000 anys, que va començar a existir una mica fa 1.000 anys, que existeix ara, que potser no existirà d'aquí a 2.000 anys més. Les nacions no són essències eternes ni intangibles: evolucionen històricament. No entendre-ho és caure en l'error ridícul del nacionalisme espanyol: l'essencialisme. I, si no som essencialistes, haurem de saber que la nació catalana pot evolucionar i evoluciona: fa 100 anys, era una nació bàsicament monolingüe; avui és una nació bàsicament bilingüe. Per què no hauríem de fixar aquest fet evident en una Constitució?

168. CARDÚS, Pere (2015-02-05). "[Votaria contra aquesta constitució](#)". *Vilaweb*.

Pensar com ha de ser l'estat que ha de néixer amb la independència de Catalunya és un exercici que em sembla saludable i necessari. Em sembla saludable perquè crec que el resultat de les decisions s'ha de fonamentar en un debat serè i sense pressa. I crec que és necessari perquè cal arribar a molta gent que no votarà la independència perquè sí, ans ho farà en la mesura que se senti corresponsable de construir un futur col·lectiu diferent. La independència no la volem per a continuar com ara. No és tan sols l'eradicació del dèficit fiscal que ens empeny a anhelar un estat independent per a Catalunya. És un projecte de canvi i de regeneració que abasta gairebé tots els àmbits de la vida pública. En aquest sentit, benvinguda sigui qualsevol aportació que es faci per contribuir al debat i al combat d'idees i projectes. També la [proposta de constitució](#) del jutge Santiago Vidal presentada dissabte passat a Barcelona. Si un document obre un debat de continguts i projectes, cal rebre'l i llegir-lo.

Fet això, també és cert que en el debat hi ha el dret de criticar allò que no ens agradi o que ens sembli inapropiat. I massa sovint sembla que criticar una proposta entre independentistes sigui un atac intolerable i antipatriòtic. I no és així. Per exemple, s'ha de poder dir que és desafortunat de redactar una proposta de constitució fora de temps, sense cap encàrrec institucional i mig d'amagat. I és un error obrir una fórmula de presentació d'esmenes que pot confondre alguns despistats sobre l'oficialitat de la proposta. Si uns senyors es volen reunir a porta tancada a escriure una hipotètica constitució, que ho facin, però que no confonguin la gent amb processos de debat constitucional que han de ser vehiculats pel parlament i les institucions del país. La participació és bona si va acompanyada de transparència. Si no, és molt fàcil d'instrumentalitzar a benefici de qui sap quin interès.

Hi ha moltes maneres de contribuir al debat sobre com ha de ser la Catalunya del futur en un estat independent sense arrogar-se la facultat de redactar una constitució. Entre més coses, perquè sí que em sembla imprescindible que la constitució sigui el resultat d'un procés de revisió i debat a fons de la ciutadania, la societat civil, les institucions i els partits.

Si hom té la impressió que el disseny del futur estat es fa amb propostes tancades o ja escrites, serà més difícil d'implicar-hi tota la gent que seria bo que hi participés.

Tinc una altra consideració a fer abans de passar a comentar qüestions concretes de contingut del document. Mai no m'han agradat els jutges estrella. Ni els d'allà ni els d'aquí. Crec fermament que la justícia és una de les institucions més delicades del sistema democràtic. I qualsevol qui vulgui exercir la funció d'impartir justícia —amb totes les implicacions que té per als afectats— ha de mantenir ben lluny dels focus i de l'exposició pública la seva ideologia o els seus objectius o desigs polítics.

La proposta de constitució que fa Santiago Vidal i el seu equip no m'agrada gens ni mica. D'entrada em sembla un text de redacció poc afortunada, des d'una perspectiva literària. En un país de poetes i bons escriptors com el nostre, no hauria de costar pas gaire de fer un text més reeixit. Defenso una constitució breu i flexible que doni l'oportunitat als ciutadans —amb la seva evolució— d'enformar l'administració pública i les lleis sempre que vulguin. És a dir, que la gent pugui fer canvis de debò quan vota en unes eleccions i els partits siguin veritables alternatives. Si la constitució és tan reguladora i concreta com aquesta del jutge Vidal viurem en una nova presó després d'haver-nos escapat de l'espanyola. Jo vull que al meu país la política que cal fer la decideixin els ciutadans amb el seu vot i la seva participació, i no pas una constitució intervencionista.

La proposta presentada dissabte és banyada d'aquell to 'bonista' que ja tenia l'estatut, però que era tan poc eficaç jurídicament. Els drets dels ciutadans no els garanteix un grapat d'articles de la constitució, sinó una política eficaç, ben fiscalitzada, i una societat informada i impregnada de virtut cívica. Ja podem anar omplint el món de drets, que sense deures i sentit de la responsabilitat no ens en sortirem.

Per acabar, més enllà de totes aquestes consideracions, hi ha dues raons que em farien votar contra aquesta constitució. Primera, la desastrosa proposta sobre l'oficialitat de les llengües. No hauria de ser pas tan difícil d'informar-se i de deixar-se aconsellar per la gent que fa anys i panys que estudia aquestes coses. Si la voluntat dels redactors era empènyer

el català cap a la desaparició, puc entendre la proposta. Tanmateix, espero que sigui una qüestió d'ignorància que encara es pugui resoldre. I segona, l'article sobre la limitació territorial. Diu: 'Catalunya limita al nord amb França, al sud i l'oest amb Espanya. Es compromet a mantenir els actuals límits territorials, sens perjudici de fomentar els especials lligams amb les terres de parla catalana sota sobirania d'altres estats.' Que diu que què? Senyor Vidal, vol que li expliqui totes les aportacions de 'les terres de parla catalana' que han contribuït a fer de vostè un independentista? Vol que li expliqui on seríem ara mateix els principatins sense totes aquestes aportacions?

Podria fer un repàs exhaustiu de totes les coses que corregiria d'aquesta proposta. Però em sembla que val més que reenfoquem el debat sense encallar-nos en aquest text concret. Em sembla més raonable la forma com ha treballat [aquest altre grup](#) que n'ha redactat un, l'ha penjat i ha contribuït al debat sense fer tant d'enrenou. Encara que també hi votaria en contra. De tot plegat mirarem de treure'n profit. I és una pena que el jutge Vidal es trobi amb la guillotina del poder judicial damunt el coll. És una autèntica vergonya. Discrepo de molts aspectes de la seva proposta. Fins i tot d'haver-la feta, com ja he dit. Però aquesta discrepància —absoluta, en certes qüestions— no impedeix que expressi per ell tota la solidaritat del món. Perquè no el volen punir per haver fet una mala constitució, sinó perquè és independentista. És a dir, per un delictes de pensament i opinió. Una raó més per a elaborar una bona constitució basada en la llibertat i la prosperitat de tot un poble (sencer!).

169. DAURA, Antoni (2015-02-07). "Llengües oficials". *Regió 7*. Disponible a la [base de dades de la DGPL](#).

El concepte «oficial» ve d'ofici, és a dir, d'un càrrec, activitat o funció que cal exercir d'una determinada manera i amb un cert rigor. Traslladat al llenguatge administratiu propi d'un estat, indica que es tracta d'una cosa legal que tots els seus ciutadans membres han de conèixer i complir. Fa pocs dies que s'han donat a conèixer unes propostes de redacció dels articles que formaran part d'una nova constitució catalana amb vistes a disposar d'una base –treballada i discutida a l'avançada per tothom qui tingui interès a dir-hi la seva– per si les eleccions previstes per a la propera tardor permeten concretar definitivament el procés d'independència de Catalunya. Val a dir que des de l'edat mitjana i fins al fatídic 1714 Catalunya i els regnes germans de la confederació catalanoaragonesa van

disposar de diverses constitucions que, en molts aspectes, van ser avançades respecte d'altres d'estats europeus. Doncs bé, aquests esborranys que s'han donat a conèixer i que han preparat alguns juristes, entre els quals sobresurt pel seu mediatisme el de Santiago Vidal, proposen que la llengua castellana sigui cooficial. Es tracta, de fet, d'una idea que ja han manifestat abans alguns polítics i sembla feta des de la bona fe i amb esperit obert i integrador. Segur que això diu molt a favor del caràcter català, obert i tolerant. Com també que es reconeix que és la parla familiar de molts catalans originaris d'altres terres peninsulars, a banda de ser una llengua d'abast mundial, que nosaltres coneixem perfectament i a l'ús i coneixement indispensable de la qual no renunciarem pas, per altra banda, per les relacions humanes i comercials. No comparteixo, tanmateix, que hàgim de donar-li aquest rang formal d'entrada perquè és un torpede a la línia de flotació de la futura i necessària política lingüística que haurem d'activar una vegada siguem independents de cara a enfortir la supervivència i l'evolució natural de la llengua pròpia del país i la seva indispensable difusió –culturalment, és clar, no pas políticament– arreu del món. Cal llegir, doncs, amb urgència el magnífic llibre de filòleg Pau Vidal, *El bilingüisme mata*. Del canvi climàtic al canvi idiomàtic, editat per Pòrtic, per entendre realment què ens hi estem jugant. El títol és prou simptomàtic. I recordem alhora la situació del gaèlic a Irlanda. Dit això, entenc que hi hagi qui consideri aquesta cooficialitat un peatge a pagar per a convèncer gent indecisa a l'hora d'apostar per l'estat propi, especialment si són

castellanoparlants. Reconec que jo també ho havia pensat inicialment. Però ara crec que no és necessari. Aquest grups saben perfectament que les llengües les utilitzem les persones, però que tenen naturalment un territori determinat. I aquest no és pas hostil a la seva llengua materna, com poden comprovar cada dia. Possiblement si donem al castellà aquesta categoria constitucional ja de bon principi, ens costarà, o farà a la llarga impossible, apostar per polítiques lingüístiques desacomplexades que permetin que la llengua catalana, no sigui només coneguda, sinó utilitzada preferentment arreu i esdevingui, doncs, indispensable. Més aviat em considero proper als que aposten per no parlar d'oficialitats en aquest apartat. Dient que la catalana és la pròpia i que cap ciutadà serà mai discriminat per raons lingüístiques n'hi hauria d'haver prou. Amb el sentit comú, voluntat d'entesa i amb reglaments adaptats a les característiques de cada àmbit local o sectorial segur que ens en sortirem sense problemes. Dit això, benvingut el debat, però espero que aquest no ens distregui tampoc de l'objectiu final.

170. PLA NUALART, Albert (2015-02-07). "[Un antídod contra l'optimisme sobre la salut del català](#)". *Ara*.

Com un riu subterrani, l'eterna polèmica sobre el futur del català aflora de tant en tant en forma de llibres en el que ja constitueix gairebé un gènere. Solen ser, com aquest, llibres ben escrits que en un to amable i amè volen sumar el lector al seu punt de vista. Des del mateix títol Pau Vidal deixa clar quin és el que ell defensa. *Bilingüisme* -ho dic per als neòfits en el gènere- vol dir aquí *bilingüisme so cial* : l'intent teòric d'aconseguir que una societat conegui i faci servir indistintament dues llengües, tot i que, a la pràctica -ho diu Aracil i ho subscriu el llibre-, només una, la més forta, és coneguda i utilitzada per tothom, i això va minoritzant i dissolent, en l'ús i en la forma, l'altra, l'anomenada *pròpia*.

Què obliga Pau Vidal a repetir-l'hi al lector? L'hi obliga una retòrica institucional salpebrada d'enquestes-i corejada pels intel·lectuals cortesans- que necessita creure's i fer-nos creure que la llengua, malgrat tot, es normalitza, i que constatar el contrari és malaltís i derrotista. *El bilingüisme mata* és, doncs, i en primer lloc, un eficaç antídod contra tota mena d'optimismes oficials sobre la salut del català. Crida des de tots els fronts una veritat incòmoda per a certs estratèges sobiranistes: que per salvar el català, si és que encara hi som a temps, cal avançar cap al monolingüisme social (i el màxim poliglòtisme individual).

En el front sociolingüístic, dispara contra l'últim baluard cofoista: la transmissió intergeneracional. Com que el castellà s'aprèn malgrat tot i el català s'associa a cultura i benestar, són més els pares d'origen castellanoparlant que parlen als fills en català que els d'origen catalanoparlant que hi parlen en castellà. Una anàlisi simplista en vol deduir que el català avança, però: 1) que parlin català als fills no vol dir que els fills -immergits en el món real i en la sovint tan irreal immersió- es facin seu el català i el facin servir; i 2) ningú controla -i aquí és on Vidal s'esplaia més i millor- la qualitat del seu català. I això explica que, tot i la prima de la transmissió, el català vagi enrere com a llengua d'ús i es catanyolitzi a ritme trepidant. (Es catanyolitzi i, alhora, com a reacció igual de negativa, es llatinitzi: empri mots en lloc de fer servir paraules. M'ha reconfortat molt que Pau Vidal-en qui de vegades m'ha semblat detectar vel·leïtats *empramotaires* - dediqui un capítol a denunciar-ho.)

La gran trampa que Vidal posa al descobert -la mateixa que ara mateixmaquilla les dades sobre l'atur- és la que consisteix a exhibir la quantitat i ignorar o inventar-se la qualitat. Si fa vuit anys Carod va ser capaç de proclamar davant milions de televidents que “tots els nens catalans surten del cicle obligatori parlant i dominant bé el català, el castellà i l'anglès”, quina fe podem tenir en l'optimisme lingüístic dels nostres polítics? ¿Ens podem creure ara Mascarell quan -negant contra la ciència que el bilingüisme sigui un mite- afirma que “el català manté la tendència a la normalitat plena mentre el castellà no decreix”?

Calaix de sastre

L'únic que retrauria al llibre és un cert desordre, una tendència a no acabar de destriar la categoria de l'anècdota, que de vegades difuminamés que no pas reforça la tesi central. També hi sobra alguna afirmació grandiloqüent i poc rigorosa: “[Podria ser] que, per primer cop a la història de la humanitat, una comunitat lingüística no desaparegués per falta de comunitat sinó de llengua”. Home, per primer cop? ¿No li passa ara mateix al gallec? I també hi trobo a faltar que, citant com cita un munt de lectures interessants sobre el tema, no les aplegui al final en un índex bibliogràfic.

Ara bé, amb la tesi central no hi puc estar més d'acord. Subscric del tot -i em felicito que algú que escriu amb la grapa de Vidal ho difongui i ho divulgui- que el català “no sobreviurà si no es converteix en llengua imprescindible (digues-li única, digues-li oficial o preeminent) per viure al nou Estat”.

171. PARTAL, Vicent (2015-02-09). "[El \(fals\) debat sobre l'essencialisme](#)". *Vilaweb*.

Aquest cap de setmana hi ha hagut un cert enrenou sobre això que en diuen l'essencialisme independentista. Alguns independentistes fa temps que ens acusen als altres d'eticistes perquè continuem pensant que la independència no és solament un afer utilitari, sinó un acte de justícia envers un poble que ha estat oprimat i que té uns drets a recuperar com a nació. Perquè ens considerem nacionalistes. Ara han pujat el to de la discussió i han encunyat expressions com ara 'etno-indepes', 'essencialistes ètnics' i coses per l'estil. La baralla ve sobretot a partir del debat entorn de l'oficialitat o no de l'espanyol a la república catalana --sobretot amb atacs als qui pensem que el castellà no ha de ser llengua oficial--, però ha començat a escampar-se cap a qualsevol racó imaginable. Perquè en realitat no és un debat real, sinó una simple excusa electoral.

És evident que en aquest país no hi ha cap força política catalana ni cap corrent de pensament amb una mínima representativitat que es pugui considerar etnicista o essencialista. Els qui podrien defensar aquestes posicions són extremadament minoritaris i antiindependentistes. I no és pas casualitat: el concepte, la idea, és simplement estranya al nacionalisme català i ho ha estat gairebé sempre, històricament. Fins al punt que els qui l'usen es troben obligats a fer exercicis estrambòtics perquè parega que parlen amb un cert fonament intel·lectual i no senzillament per insultar i mirar d'acorrallar.

Ho torne a dir: és així perquè el debat no és real, sinó una simple excusa electoralista. Una part de l'esquerra catalana considera que és més important guanyar les eleccions que no pas arribar a la independència. I creu que d'aquesta manera tan simplista i estúpida pot fer mal (electoralment parlant) als qui ells defineixen com a dreta. Mentrestant, de passada, proven d'ofegar els qui dissentim de les seues posicions en algun aspecte concret, especialment si som d'esquerra, com seria el meu cas. En política tot s'hi val, és cert. Però quan has de construir un país nou, pràcticament des de zero, aleshores no s'hi val tot. Entre més raons, perquè ningú no pot construir un país des d'una sola idea, i encara menys contra una altra.

No demane, doncs, qualitat en la discussió; qualitat intel·lectual, vull dir. No se'n pot demanar a qui no té gens de respecte pels arguments i només pensa en termes de propaganda. Però sí que demane responsabilitat ara, quan encara som a temps de no

convertir els mesos que queden d'ací al 27 de setembre en una repetició dels desconcertants dos mesos que van seguir el 9-N. Crec que de teatrets i de pallasades, ja n'hem tinguts prou i massa.

172. RIBERA, Carles (2015-02-23). "[Hi ha que ser bilingües, clar](#)". *El Punt Avui*.

El lingüista i traductor Pau Vidal ha escrit un llibre amb un títol provocador, *El bilingüisme mata*, que alerta sobre el risc terminal per al català si persisteix aquest règim de coexistència demogràficament desigual i de subordinació legal que algunes veus (veus que també parlen en català) sembla que volen mantenir en el futur estat català per tal de no esvalotar el galliner (o potser hauria de dir tenir la festa en pau per fer-ho més comprensible per als usuaris del català que es parla pel carrer), és a dir, comprant un estat a canvi de vendre's una llengua. Bé, si fos venuda encara podríem dir que hi hauríem guanyat alguna cosa, però ni això, a canvi d'un estat, si convé la regalarem, la llengua.

Els arguments de sociolingüista de Vidal són enraonats, plausibles i van contra el corrent actual de mossegar-se la llengua fins a l'amputació.

Només cal fer cap al carrer per sentir ja no pas la poca gent que enraona català sinó quants dels enraonadors el parlen amb prou dignitat per poder destriar-lo de l'idioma patriooficial. No cal *fixar-se* molt ni ser cap *lumbrera* per *donar-se* que *l'enfermetat* realment està. Fent una ullada, *hi ha suficient* per detectar que estem fent calcs que amb un cop d'ull n'hi hauria prou per saber que ja els tenim en el nostre idioma. Al *tanto*, i això per no parlar dels verbs que es tornen reflexius a l'hora de dir que *s'han* caigut uns quants pronoms febles. I què dir *de al* ús de *al* apòstrof, que també va baixant, perdó, descendint. *Pués buenu*, què *s'hi va a fer!* Tot el món sap (els integristes escriurien *tothom*) que *llingüísticament* tenim que ser integradors *hasta* el punt de *garantitzar* un model *moldejable* per *permitir* que si dos petits ('mainades' no, que fa massa catalanesc) *s'entren* als *columpis* no se peguin perquè un no entén cap cosa (res de dir 'res') *del que li l'ho diu l'altre* i ja la tenim *liada*. *Venga*, que no està *el horno para bollos* per *andar-se* amb *gilipollades*, amb la *crisis* que hi ha. Senyor Pau Vidal, no *hi ha que ser tan aiguafestes, joder!*

173. TORRAS, Oriol (2015-02-23). "[Sobre les llengües oficials d'una Catalunya independent](#)". *LlobregatDigital.cat*.

És un debat on es barregen concepcions polítiques i posicionaments academicocientífics, malgrat que les fronteres d'aquests dos àmbits no sempre estan perfectament definides, molt sovint uns i altres no es posen d'acord.

De fet, hi ha una polèmica viva des de fa mesos, bàsicament a l'entorn d'alguns mitjans digitals. El posicionament d'Esquerra Republicana, però, és públic i notori des que el 8 d'octubre de 2012 el nostre President va escriure aquell cèlebre article on deixava clar que el castellà ha de ser oficial a la nova República. Per ERC, l'endemà de la independència cap ciutadà de Catalunya perdrà els drets lingüístics que té ara. És per això que es garantirà l'ús administratiu per a qualsevol d'aquestes llengües: el català, la llengua oficial, pròpia i nacional de Catalunya; l'occità, la llengua oficial a Catalunya i pròpia de l'Aran; la LSC (llengua de signes catalana), que s'haurà de reconèixer com a llengua oficial i pròpia de Catalunya; i el castellà, també llengua oficial. I no es discriminarà cap ciutadà per raó de llengua, encara que sigui una llengua diferent d'aquestes quatre.

El català passarà a ser la llengua d'ús prioritari en totes les comunicacions públiques i dels mitjans de comunicació i, pel fet de ser la llengua pròpia de Catalunya, serà finalment normalitzat en aquells àmbits on actualment no tenim competències. Per exemple en el món de la justícia, on tots els jutges i lletrats el necessitaran com a requisit; o bé en l'àmbit del cinema i la televisió, on també quedaran garantits els drets lingüístics dels catalanoparlants a través de les llicències de difusió o d'emissió. Mai més ningú haurà de témer per l'ús d'una o altra llengua davant d'instàncies policials, judicials o militars. Es blindarà d'una vegada per totes la immersió lingüística a l'escola catalana.

Mai més ningú posarà en dubte la legitimitat del nostre sistema educatiu i no hi haurà cap jurisdicció superior que pugui impugnar-lo. El català serà la llengua d'ús habitual en totes les etapes del sistema educatiu, inclús la superior. El nou Estat vetllarà perquè la llengua catalana esdevingui un idioma plenament normalitzat en tots els àmbits de la vida

quotidiana. I també en garantirà la projecció internacional tant a través de les eines existents com de noves que es podran crear. També vetllarà perquè en tots els territoris de parla catalana, dins i fora de les fronteres del nou país, s'hi aturin els atacs lingüístics i s'hi garanteixin els drets lingüístics. I estem convençuts que tot això no està renyit de cap manera amb la garantia dels drets lingüístics dels qui utilitzen el castellà, l'occità o la LSC a Catalunya, a través de les diferents oficialitats administratives.

174. VENTURA, Albert (2015-02-23). "[Contra el bilingüisme i d'altres parafilies](#)". *El Singular Digital*.

Fa dies, massa, que aquest article s'està escrivint. I és així perquè, com aquell que diu, dia sí, dia no, ens trobem davant d'articles, llibres, ebullició a la xarxa, esborranys de constitucions futuribles i opinions que suren per tot, que toquen el tema que centrarà aquest article: l'oficialitat única del català en una república catalana.

Però la realitat és que el present mana, i l'actual model lingüístic del Regne d'Espanya perpetua el proselitisme de la llengua castellana a tots els racons de l'estat i, en alguns raconets, actua amb una mica menys d'imposició legal; això, almenys, sobre el paper. Però la realitat és que la llengua castellana gaudeix d'una salut de ferro i d'un proteccionisme fantàstic. Les altres llengües de l'estat, per contra, són minoritàries i minoritzades sistemàticament. I, més manifestament o sibil·linament, agredides.

Dir-ho amb paraules boniques no fa l'acte menys repugnant ni lamentable: l'Espanya única, gran i indivisible —ara ja no *por la gracia de Dios*, sinó per la *Constitución*— passa el corró per sobre de tot allò que no és castís, i quan amb el corró no n'hi ha prou, s'hi passa el ribot. Això es demostra amb la segregació lingüística a les escoles del País Valencià, amb els intents de dinamitar el model lingüístic de les escoles de les Illes, amb les sancions desorbitades imposades a Acció Cultural del País Valencià, amb l'intent de trencar el model d'immersió lingüística al Principat, però també quan engeguem els televisors i ens trobem una ínfima programació en la nostra llengua, o veiem que el mercat editorial (llibres i premsa escrita de tot tipus) està inundat i rebentat per un tot de títols en castellà.

Però no oblidem que l'enemic també pot ser, i és, interior. Quan Convergència Democràtica de Catalunya firma els pactes amb Aznar relega la Política Lingüística (dintre de l'organigrama de govern) a la Conselleria de Cultura —com fa actualment, tot i que ara sense pactes—, i amb Esquerra Republicana el millor que vam arribar a tindre va ser la Vicepresidència, ja que no es podia adscriure a la Presidència. Que no ens enganyin, perquè la llengua no pot ser, ni ha de ser, una moneda d'intercanvi polític. La llengua,

patrimoni del poble català, de Salses a Guardamar i de Fraga a l'Alguer, no està tan bé com ens volen fer veure.

No em puc estar de reproduir la part final d'un article de Rudolf Ortega al diari *El País* (1 de febrer de 2015) que diu així: «Ja ho hem fet altres vegades, això de perdre'ns en debats intel·lectualment entretinguts però a la pràctica ben estèrils. I necessitem que el talent lingüístic del país (tot) treballi per enfortir l'idioma, amb estat propi o sense. L'any 1975, el 58% de la població deia tenir el castellà com a llengua primera. El 2015 és el 55%. Quaranta anys després la millora sembla mínima. Alguna idea?».

Si reclamem un nou Estat és per tindre'n un que sigui una còpia de fireta del que tenim ara? O bé és per canviar les coses de debò? Per canviar-les totes? No ens enceguem: no podem permetre'ns luxes ni concessions. La llengua catalana és igual de digna, potent i vàlida com qualsevol altra, però davant d'una pressió històrica, legal i demogràfica no pot, sinó, gaudir de la discriminació positiva si volem que sobrevisqui amb dignitat. Potser hi ha gent que diu que tant se val que el metge et parli en català o no, o que anar al cine i trobar-ho tot en castellà no és greu, així com començar a escolaritzar la canalla en castellà de forma paritària amb el català.

Això implicaria que en una futura Catalunya independent la gent no aprendria castellà? No, ni molt menys. Precisament perquè el nostre bocí de món és un país mediterrani ha tingut una tradició clara de territori de pas. Per aquest motiu, hem de fer que els nostres ciutadans del futur aprenguin anglès i castellà, però també rus, àrab, urdú i xinès mandarí o cantonès. I, com aquestes llengües, totes les que ens siguin veïnes i possibles dintre d'uns marcs raonables —no som màquines.

Però si tornem al fil de la qüestió ens trobarem que tot això, tot el seguit de greuges i lamentacions que sorgeixen, les propicien els que viuen des de la comoditat lingüística d'un estat que els protegeix sense necessitat. El castellà, als Països Catalans, no està amenaçat. És més, diria que en cap lloc del món estigui amenaçat de forma seriosa, amb

perill d'extinció lingüística. I tanmateix, si les tornes es gressin a l'actual Espanya serien els primers a bramar, i això que la seva llengua —hi insisteixo— no està gens amenaçada.

Paga la pena no badar i no deixar-nos engalipar amb la música que amanseix les feres: si no vigilem, més que perdre un llençol a cada bugada, perdrem bous, esquelles, ramats i pastors. I qui sap si fins i tot les pastures.

Per això, i per molt més, cal que ho tinguem clar i, potser més important en cara, que ens sapiguem explicar. Ens hi va la llengua.

175. VILALTA, Josep A. (2015-02-26). "[De constitucions, llengües i oficialitats](#)". *Llibertat.cat*.

"Igual que Franco pero al revés. Persecución del castellano en Cataluña". Mític titular de portada del diari ABC del 12 de setembre de 1993, sobre una foto a tota plana del, deien, Molt Honorable Jordi Pujol i Soley. Malgrat l'estupidesa de la comparació –fer com Franco però al revés seria imposar el català com a única llengua oficial a Castella, Extremadura, Andalusia o Múrcia- no es pot negar que aquest discurs ha fet forat al nostre país, no només com a argument dels grupuscles més combatius contra la normalització lingüística sinó també ha estat interioritzat, disfressat de prudència, entre certs sectors del catalanisme cagadubtista. *"No anem més enllà en això del català, no sigui cas que posem en perill la cohesió social i ens acusin d'intolerants..."*

Una mostra d'aquest acomplexament podem veure'l aquestes darreres setmanes en el debat de les diferents propostes constitucionals per al futur estat d'aquest tros de país. Una de les reivindicacions històriques de l'independentisme i del moviment de lluita per la llengua (l'oficialitat única del català arreu dels territoris on és llengua pròpia) que mai s'havia qüestionat es posa en dubte just en el moment de debatre com hauria de ser la constitució del nostre estat. Així dos dels tres esborranys constitucionals proposen atorgar grau de cooficialitat al castellà (1- [equip del jutge Vidal](#)) o espanyol (2- [Juristes per la Independència](#)); només l'altra proposta (3- [enginyers de Joan Fonollosa](#)) estableix l'oficialitat única del català a les institucions, tot incorporant una disposició transitòria que preveu una moratòria de deu anys durant els quals "els ciutadans es podran relacionar també amb les institucions de Catalunya en llengua castellana".

Pel que fa a l'occità, el tractament que li donen els nostres "pares de la Constitució" és inferior a la reconeguda a l'[Estatut d'autonomia de Catalunya 2006](#) i a la recentment aprovada [Lei d'Aran](#). En la 1a proposta se'n limita la cooficialitat a l'Aran ("l'aranès és la llengua oficial i pròpia de la Vall d'Aran, en règim de cooficialitat plena amb el català"). La 2a, molt més lamentable ("la parla aranesa serà objecte d'ensenyament i d'especial respecte i protecció"), recorda articles de textos tant vergonyosos en matèria lingüística com els estatuts d'autonomia d'[Aragó](#) o d'[Astúries](#). El tercer text proposat no fa cap referència a l'occità però és molt més respectuós amb l'Aran, que reconeix com "una porció de la Nació

Occitana enclavada dins dels territoris regits per les Institucions de Catalunya”, amb dret d'autodeterminació.

De les propostes de cooficialitat de l'espanyol a Catalunya, i encara més d'aquesta llengua i del català a l'Aran, es dedueix que potser molts dels aspirants a pares de la Constitució saben molt de lleis però que ignoren –esperem que no deliberadament- aspectes bàsics de la sociolingüística com que en una situació de bilingüisme, o trilingüisme, si la llengua minoritzada no disposa de més eines sempre acaba reculant en benefici de la dominant.

-Sí, tu digues el que vulguis però, en aquests moments, mantenir com a objectiu l'oficialitat única del català és un error...

Cert. No ens hem de confondre: l'oficialitat, o la cooficialitat, d'una llengua o altra no ha de ser cap objectiu sinó un mitjà. Des del meu modest punt de vista, en un futur Estat que es correspongui territorialment amb l'actual comunitat autònoma de Catalunya, que el català esdevingui única llengua oficial de les comarques catalanoparlants, l'occità única llengua oficial de l'Aran i ambdues cooficials a les institucions estatals (Presidència de la República, Govern, Parlament, ambaixades, etc...) ha de ser el mitjà per a assolir l'objectiu desitjat, que no és altre que la plena normalització de cadascuna de les llengües en el seu propi territori; objectiu que, a l'hora, no deixa de ser també una eina de cohesió social i ...

-Que no! Que el que vull dir és que ara no n'hem de parlar d'això! Que ens falten 400.000 vots per tenir una majoria clara a favor de la independència. Que, segons el CEO, el 75,8 % dels catalanoparlants votaria a favor de la independència i només el 6,9 % ho faria en contra, mentre que entre els castellanoparlants el 20,5 % votaria que sí i el 44,7 %, més del doble, s'hi oposaria. Creus que els convencerem si, d'entrada els diem que amb la independència la seva llengua, la llengua d'una part considerable de la població catalana, deixarà de ser oficial?

Aquestes diferències entre el sentit de vot d'uns i altres en funció de la llengua habitual no són cap argument a favor de la cooficialitat de cap llengua aliena. Al contrari. Voleu dir que el que aquesta marcada dualitat demostra no és precisament la incapacitat del règim autonòmic, i del mitificat bilingüisme, de configurar un sol poble, al marge dels orígens lingüístics, culturals o geogràfics? 51 anys després de la publicació d'“Els altres catalans” s'ha avançat molt, moltíssim, en la direcció apuntada per Paco Candel però, tot i que

sembla tabú esmentar-ho, seria ingenu pensar que s'ha assolit una plena integració... i que aquesta es pot assolir sense tenir totes les eines de que disposen els estats.

La incorporació de sectors de població castellanoparlant a la lluita per la independència passa per la renúncia a una cosa tant bàsica com la plena normalització de la llengua catalana (i de l'occitana) al seu propi territori? De cap de les maneres. Cal recordar que si el castellà o espanyol és oficial en la major part del territori dels Països Catalans no és pel fet de tractar-se de la llengua d'una part important de la població que hi viu sinó per la seva condició de llengua oficial de l'Estat espanyol; d'un estat que en lloc de garantir unes condicions de vida dignes a les seves terres d'origen va empènyer milers de ciutadans de regions espanyoles a agafar un bitllet de la Renfe i una maleta de fusta i a emprendre el trist camí de l'emigració.

La incorporació a l'independentisme de gent que encara hi és reticent passa per fer de la independència una oportunitat de construir un estat millor; una República catalana que pugui garantir a tots seus ciutadans i ciutadanes, independentment de quina parlin d'entre les [més de 200 llengües](#) documentades en aquest tros de país, un futur més lliure i, sobretot, socialment molt més just.

176. FÀBREGA, Jaume (2015-02-27). "[Estatus de les llengües en una Catalunya independent](#)". *Diari de Girona*.

És normal que el debat sobre l'estatus del català i de l'espanyol en una Catalunya independent generi controvèrsia. Des de les eleccions de 2010 i de 2012 una única formació política defensa l'oficialitat única del català en cas d'assolir la independència. Els partits sobiranistes més majoritaris -ERC, CiU- estan per una doble oficialitat, català i espanyol. Els socialistes se suposa que també, els de Podem no han dit res i el PP, Ciutadans, UPyD i companyia volen, simplement, la desaparició del català, a partir de la idea de "bilingüisme".

Malgrat els arguments, reals o voluntaristes, que es puguin adduir, cal no deixar mai de banda quina és la situació real del català a casa nostra, que no concorda, de cap manera, en la situació positiva en què, de forma irresponsable, el situa el partit del govern, que fins i tot es gasta diners fent campanyes sobre el seu ús, mentint de forma descarada. La veritat és que no podem exigir el català en cap sector, ni tan sols als topònims, com veiem a les xarxes socials, com Facebook, als GPS, etc. El català, simplement, no és llengua oficial, perquè no és llengua d'estat i els seus parlants viuen continus episodis de vexació i persecució -sigui a Catalunya, a les Balears, al País Valencià i a la Franja- i el PP fa tot el possible per destruir-lo i fer-ne una secessió ("valenciano", "lapao", etc.). Algunes plataformes per la llengua, innocents com la Verge Maria, a vegades fan campanyes sobre el seu ús a les empreses, l'etiquetatge, etc. que són de bades: el català no és oficial, i, per tant, no és obligatori ni exigible. L'empresa Gallina Blanca etiqueta les seves sopes en les diverses llengües europees -algunes força menys parlades que el català-, però no en català. La llei no l'hi obliga, i per tant, com la resta de les empreses, fan la seva. Ben al contrari, la catalanofòbia imperant a Espanya fa que empreses que abans etiquetava en català -com El pastoret de la Segarra- ara hagin deixat de fer-ho. I no cal parlar de la situació catastròfica del cinema i altres mitjans de masses, o de la del llibre en català ?-menys del 25% del total-, dels noms que es posen les empreses constituïdes de nou, etc. El català està en una molt mala situació, minoritzat, perseguit i cada cop més espanyolitzat ?-només cal sentir el sovint espantós nivell dels locutors de ràdio i TV-: a la Corpo, no n'hi ha ni un que sàpiga pronunciar Brussel·les de forma correcta! Hi ha "herois", però, que encara el defensen: escriptors, periodistes, científics, cantants, cineastes, gent del teatre...

És evident, doncs, que per salvar la llengua catalana, un patrimoni de la Humanitat, és imprescindible un estat propi, ja que ni Espanya, ni França, ni Itàlia respecten els seus drets. En una Catalunya independent, a més, hi hauria d'haver l'occità (aranès) oficial en el seu territori i, a parer meu, l'espanyol i l'anglès llengües cooficials, ja que és evident que no hi podem declarar les prop de 300 llengües que es parlen a Catalunya!

177. ORTEGA, Rudolf (2015-03-01). "[L'arxiu català-valencià-balear](#)". *El País*.

[Vaig tenir la sort d'entrevistar Pau Vidal per a les pàgines del Quadern](#) el mes passat, arran de la publicació del seu *El bilingüisme mata*. Entre les moltes coses dites (si poses dos lingüistes a parlar del català pots acabar veient la sortida del sol), Vidal advocava per la necessitat de disposar d'un estat propi per aturar l'avenç del castellà, no tan sols en qüestions d'ús social de la llengua, sinó també per l'enorme grau d'interferència que el català pateix i que podria acabar diluint la llengua en un catanyol que no seria ni carn ni peix. En aquest sentit, doncs, la independència esdevindria un pas imprescindible per salvar l'idioma.

La pregunta que convé plantejar-se és si, ultra esperar (en el doble sentit: el d'anar esperant i el de tenir esperances) l'arribada de l'estat propi, es pot fer alguna cosa que, poc o molt, beneficiï la llengua. I em refereixo a mesures de política lingüística, més enllà del foment del voluntariat, lloable sempre, però ens espera un escenari ben galdós si l'administració fa desistiment de funcions en els voluntaris. I una bona iniciativa estaria relacionada amb Internet. El 2005, la Unesco va celebrar la Cimera Mundial per la Societat de la Informació, [en una de les ponències de la qual es plantejava de quina manera la xarxa podia ser d'ajuda per mantenir i difondre la diversitat lingüística del planeta](#). I amb relació a les llengües en perill d'extinció (no és el nostre cas, però no se sap mai), postulava Internet, «en el pitjor dels casos, com una eina formidable de conservació del patrimoni escrit i oral; i en el millor, com un accelerador de polítiques de normalització lingüística».

La idea, doncs, seria fer un arxiu de la llengua catalana. Dit així sona fàcil, però estem parlant d'un projecte monumental: recollir a la xarxa totes les realitzacions culturalment rellevants en català a fi de dotar la llengua (ep!, amb estat propi o sense) d'una eina de cohesió i difusió única. A hores d'ara, única al món, que de moment no s'ha fet res de semblant. Internet serviria per abocar-hi tot el bagatge escrit i oral del domini lingüístic, a fi d'organitzar-lo, difondre'l i preservar-lo, amb uns criteris, això sí, que haurien de ser com més científics millor i desproveïts de patriotisme. Salvant les distàncies, seria un projecte tan ambiciós com en el seu moment ho va ser la Biblioteca de Catalunya.

Se m'acuden formes diverses d'organitzar tota la informació, i materials que s'hi haurien d'incloure. Òbviament, caldria arribar a acords amb els sectors afectats pels drets d'autor

perquè no voldríem fomentar la pirateria, per molt catalana que fos, i trobar un sistema per fer descàrregues legals. La informació es podria organitzar en sis àrees temàtiques (o més, suposo que és qüestió de pensar-hi): 1. Literatura, amb els quatre grans gèneres: poesia, narrativa, assaig i teatre. 2. Llengua, amb enllaços a obres de consulta i enregistraments sonors de català oral. 3. Música, amb una àmplia discografia en llengua catalana. 4. Audiovisual, amb ràdio, televisió i cinema. 5. Premsa, amb els fons ja digitalitzats de la Biblioteca de Catalunya. 6. Arts gràfiques, amb cartellisme, publicitat i còmic.

Internet garantiria que l'abast de l'arxiu fos prou ampli per poder-hi recollir totes les realitzacions culturals possibles, i l'entorn multimèdia i la possibilitat de fer enllaços traçarien connexions entre registres i àmbits diferents. Un poema d'Ausiàs March amb l'enllaç a la versió musicada de Raimon. Una obra de teatre de Sagarra amb l'enregistrament que se'n feia als anys seixanta a TVE. Tota la cultura en llengua catalana a l'abast de tothom i de tot el món, de forma accessible, gratuïta fins on fos possible i de pagament d'acord amb les fórmules que s'acordessin. La narrativa de Jesús Moncada, la poesia trobadoresca, tot el *Cavall Fort* digitalitzat, les retransmissions més destacades d'en Puyal, els monòlegs d'en Capri, les pàgines de *La Veu de Catalunya*, testimonis sonors de tot el domini lingüístic, la discografia de Guillem d'Efak, capítols de *Dallas* i *Bola de drac*, diccionaris generals i temàtics de tot tipus, els poemes Salvat-Papasseit, les obres de Pitarra, i un etcètera llarguíssim. Que no som una llengua petita.

Caldria posar-li un nom que no aixequés suspicàcies. Explica [Joan Veny](#) que Antoni M. Alcover, en buscar nom per al seu diccionari, va preferir ser oportunista per sumar adhesions, i d'aquí la designació del *Diccionari català-valencià-balear*, amb una fórmula que facilitava la integració de tots els parlars en un projecte que va acabar sent un monument a la unitat de la llengua. Potser ens convindria anar per aquí, no fos cas que ens giréssim i veiéssim que al darrere no hi ha ningú, i fracasséssim en l'objectiu d'encapsular la llengua per preservar-la i, a la vegada, projectar-la al món.

Ja veig les crítiques, «això és un iTunes barretinaire», on vas a parar. Però mireu la Viquipèdia: els primers de posar una pedreta fora de la llengua anglesa i ara tot de llengües amb la seva versió. Qui sap, potser llengües més potents i tot ens imitarien...

178. MORENO, Juan Carlos (2015-04-03). "[És la cooficialitat, cavallers, és la cooficialitat](#)". *Vilaweb*.

A Catalunya s'han fet sentir algunes veus que consideren que no és recomanable que en una Catalunya independent el castellà figuri com a llengua oficial juntament amb el català. Aquestes veus han estat identificades per [Jose Rodríguez](#), en un article intítulat «[Es la cooficialidad, idiota, es la cooficialidad](#)», com a procedents d'«independentistes identitaris» radicals que volen destruir l'harmonia lingüística que segons aquest autor hi ha actualment a Catalunya. Per tal de replicar breument alguns aspectes de l'article del senyor Rodríguez, considero necessari repassar breument la nostra història recent.

La transició entre el règim dictatorial de Franco i la democràcia parlamentària no va ser una revolució. És a dir, no es van destruir totalment totes les institucions franquistes, sinó que se'n van aprofitar la major part per oferir un rentat de cara amb algun vernís democràtic. Les institucions fonamentals de l'estat (l'exèrcit, el poder judicial, el poder legislatiu, i la monarquia restaurada pel dictador) no van ser transformades en institucions democràtiques, sinó que van ser dotades d'alguns aspectes democràtics, alhora que conservaven una inèrcia post-franquista que arriba fins avui. L'acceptació de tot això ha estat anomenada consens constitucional, i els partits nacionalistes d'àmbit estatal hi recorren per impedir l'autèntica transformació democràtica de la societat espanyola, que passa per l'eliminació de la monarquia postfranquista i el reconeixement del dret a l'autodeterminació de les nacions històriques, entre molts altres aspectes.

El desenvolupament de l'organització autonòmica, que forma part d'aquest consens, va ser un mitjà per impedir el reconeixement del dret a l'autodeterminació de les nacions històriques i es va oferir com un mal menor per apaivagar les amenaces colpistes de la cúpula militar franquista —que es van dur a terme amb divers grau de desenvolupament durant diversos anys—, una de les institucions que va supervisar la transició. Dintre d'aquest àmbit, i no pas en el del consens, cal considerar la cooficialitat lingüística que es va instaurar una vegada desenvolupada l'organització autonòmica postfranquista.

Sens dubte, el règim de cooficialitat estava pensat no pas per reflectir i harmonitzar la realitat sociològica del país —conseqüència, per cert, d'una política de persecució del català i imposició del castellà particularment cruenta i efectiva durant el franquisme—, ni tampoc com una decisió política per a la defensa de la llengua pròpia de l'autonomia, sinó com un mitjà per mantenir de la política franquista de supremacia total i absoluta del castellà. Altrament, per exemple, en l'Estatut de Catalunya no hauria calgut declarar el castellà llengua oficial, per una raó molt senzilla: si Catalunya és una part del Regne d'Espanya, i si l'espanyol hi és oficial arreu, en conseqüència també ho serà en una part i, per tant, no hauria calgut, per redundant, assenyalar l'oficialitat de l'espanyol a Catalunya. Si es va fer així va ser per una raó evident: perquè la llengua catalana no arribés a figurar sola com a llengua oficial de Catalunya en el seu Estatut.

Així doncs, a Catalunya l'espanyol (o castellà) és dues vegades oficial: una vegada perquè Catalunya és una part d'un territori (Espanya) on l'espanyol és oficial i una altra perquè està esmentat explícitament en el seu Estatut d'Autonomia. D'aquesta manera, Catalunya va quedar sotmesa a una doble imposició legal de l'espanyol, que ha estat utilitzada des del començament pel govern de l'Estat per impedir amb tots els mitjans legals possibles que el català arribi a ser la llengua dominant en el seu territori, Catalunya.

A Catalunya mateix s'han produït també —de vegades s'hi han iniciat— atacs en aquesta línia, la qual cosa ha proporcionat una justificació addicional al Govern centralista per aduir que és de la mateixa Catalunya d'on surten les iniciatives que qüestionen el paper que ha d'ocupar el català en àmbits importants, com ara l'educació. En aquest terreny conflictiu, un objectiu habitual és la política de la immersió lingüística. Aquest model va ser adoptat pels representants del poble català, que majoritàriament el van confirmar després de les deliberacions pertinents i el van adoptar amb totes les garanties democràtiques. Per descomptat, la societat catalana és plural, i no tots els representants hi van votar a favor. Però la veritat és que una majoria sí ho va fer i, per tant, aquesta majoria reflecteix la majoria del poble català. Els qui no hi estan d'acord i prefereixen que existeixin dos models d'escolarització a Catalunya, un en català i un altre en castellà, poden defensar-lo al Parlament i intentar convèncer la resta de parlamentaris que cal substituir el model majoritàriament aprovat per aquest altre —que, segons el meu parer, és un model de divisió lingüística—. Però, en comptes d'això, el que alguns ciutadans catalans fan és

usar l'ardit de l'oficialitat del castellà per intentar guanyar per la via judicial, amb l'ajut de les instàncies de Catalunya heretades de la falsa transició postfranquista, el que van perdre al Parlament, amb què actuen en contra de la voluntat majoritària, democràticament constituïda, del poble català.

Aquesta batalla legal es duu a terme des de les mateixes institucions judicials de Catalunya amb l'inestimable suport del poder judicial de l'Estat, que continua sent centralista, nacionalista espanyol i estrictament unilingüe, i que no reconeix cap mena de sobirania real al Parlament ni tan sols sobre assumptes que afecten només el poble català (com ara el model educatiu que s'ha d'aplicar a Catalunya). Per aquesta raó, aquest poder judicial, defensor acèrrim i garant de la indissolubilitat de la nació espanyola, ha apartat de l'activitat judicial Santiago Vidal per haver tingut la gosadia de redactar en el seu temps lliure una constitució per a la república catalana.

Per tant, la cooficialitat de l'espanyol i el català a Catalunya no obeeix gens ni mica a cap intenció d'harmonitzar i igualar les dues llengües, sinó a un objectiu persistent d'arraconament i minorització del català, que procedeix de fora i de dintre de Catalunya. Si el català ha avançat significativament a Catalunya des del franquisme, en cas que ho hagi fet realment, ha estat malgrat la cooficialitat (o, millor, la doble oficialitat), i no pas gràcies a aquesta. La cooficialitat de l'espanyol i del català ha estat fins i tot més utilitzada per barrar el pas al català que no pas per promoure l'espanyol. La raó és simple: per la potència i fortalesa adquirides com a fruit del seu cultiu i expansió, l'espanyol és una llengua que no necessita ser promoguda, i el seu ús a Catalunya continua i continuarà sent vigorós en qualsevol circumstància. Fins i tot si el castellà no fos oficial a Catalunya, no perdria robustesa, però en canvi sí perdrien consistència jurídica els continus i intolerables atacs del Tribunal Constitucional o del Tribunal Suprem contra el sistema educatiu català o contra determinats aspectes de l'Estatut de Catalunya.

La perspectiva d'una possible Catalunya independent ha posat de manifest la postura del Govern central davant la circumstància que el poble català exerceixi el seu dret a l'autodeterminació. S'hi han abocat tota mena d'amenaçes: expulsió de la UE, sortida de l'euro, fallida, reculada de decennis en l'economia, deslocalització d'empreses, pobresa,

desastre nacional, expulsió dels organismes internacionals, etc. L'espanyolisme recalçant dels partits centralistes amb possibilitats de governar guiarà les actuacions de tota mena contra el dret del poble català a l'autodeterminació i en defensa de la indissolubilitat de la nació espanyola que figura a la Constitució actual i que cap partit d'àmbit estatal sembla qüestionar, atès que pertany a l'esmentat consens constitucional.

A la vista de les actuacions de qui, des de dintre de Catalunya, intenten guanyar per via legal el que van perdre per la via política instrumentalitzant l'oficialitat del castellà, no pot estranyar, doncs, que també hi hagi catalans que es plantegin la conveniència que el castellà sigui també oficial en una futura república catalana, com una cessió que permeti evitar el conflicte. Si no existís aquest comportament hostil i si a Catalunya el català tingués assegurat el paper que li correspon en la societat catalana —que és el que el poble català desitja majoritàriament que ocupi—, aleshores no hi hauria cap problema en la proposta d'una cooficialitat del català i l'espanyol en una Catalunya independent. Però no es tracta d'aquest cas: el català no només no és la llengua comuna de Catalunya, sinó que continua sent una llengua sotmesa i atacada.

En el seu article, Jose Rodríguez arriba fins i tot a afirmar que els catalans han renunciat que el català sigui hegemònic a Catalunya. Em pregunto en què es basa aquesta constatació. Per descomptat, crec raonable dir que, com a mínim, els catalans no han renunciat que la seva llengua sigui vehicular almenys en l'àmbit de l'educació i, per això, han d'estar a la defensiva en aquest terreny tenint en compte els constants atacs judicials i polítics des de dintre i fora de Catalunya provocats per l'actitud hegemonista de l'espanyolisme. La situació del català es deu a una renúncia, o a una resistència no totalment efectiva davant l'hegemonia lingüística espanyolista? L'espanyol és hegemònic no només al Regne d'Espanya, sinó també en molts països d'Amèrica. D'on prové aquesta hegemonia? De la decisió lliure i democràticament adoptada per les poblacions autòctones de tots aquests llocs, com afirmava Juan Carlos I en el seu cèlebre discurs («Mai no va ser la nostra una llengua d'imposició, sinó de trobada; a ningú se'l va obligar mai a parlar en castellà»)? No, prové de l'imperialisme lingüístic i de la imposició.

Si per ventura els catalans haguessin renunciat a l'hegemonia del català a Catalunya, com afirma Jose Rodríguez, seria, en darrera instància, per les mateixes raons per què els habitants autòctons de tants i tants països on l'espanyol és hegemònic han renunciat que la seva llengua pròpia sigui l'hegemònica, i no pas l'espanyol.

Dues de les més importants són les següents: la primera és el convenciment (induït) que la llengua pròpia és menys útil, menys avantatjosa i de menys qualitat comunicativa que l'espanyol, és a dir, una actitud de colonialisme mental que duu a menysprear o menystenir la pròpia llengua i la pròpia cultura; la segona és la renúncia a la defensa i desenvolupament de la pròpia llengua i de la pròpia cultura, derivada en part de la primera raó. Si considero que la meua llengua i la meua cultura són inferiors a les que em vénen de fora, difícilment lluitaré per defensar-la de manera conseqüent i per fer-ne un instrument plenament apte per als diversos aspectes de la vida.

Davant d'això, em pregunto: Per què han de renunciar els catalans que la seva llengua sigui hegemònica a Catalunya quan els espanyols no tenen la menor intenció de permetre que l'espanyol deixi de ser hegemònic no pas a Catalunya, sinó enlloc del món on en aquest moment ho és? Però és que resulta que, a diferència d'altres pobles sotmesos lingüísticament, el poble català majoritàriament està orgullós de la seva llengua i de la seva cultura, que, segons Jose Rodríguez, no han de considerar-se com «pròpies» del poble català —advoca per bandejar aquest adjectiu en el cas de la llengua—, i si bé és cert que ha renunciat que sigui la dominant en la seva nació, no és pas perquè consideri que això és el millor per a la seva llengua, sinó perquè les circumstàncies impedeixen que els catalans puguin atorgar-hi aquest estatus superior que té l'espanyol en tants llocs del món.

La idea que el català sigui dominant en la pròpia Catalunya no és una pretensió imperialista ni hegemonista com sí ho és la idea que l'espanyol ha de ser dominant per necessitat en una bona part del món, incloent-hi el Regne d'Espanya i Catalunya. Com pot ser hegemonista que un poble democràticament pretengui revertir una situació històrica d'injustícia i maltractament, i mantenir viva i plena la seva llengua històrica, com el principal valor cultural que de manera genuïna (i, per desgràcia, potser exclusiva) pot aportar al món?

El que proposa Jose Rodríguez és perpetuar en una Catalunya independent la situació lingüística actual de Catalunya dintre de l'Estat espanyol, on hi ha dues llengües oficials, una de les quals necessita protecció perquè està minoritzada. I per a defensar aquesta proposta presenta aquest model com a fruit d'un consens convivència de la societat catalana, utilitzant un recurs semblant a l'al·lusió al consens constitucional a què m'he referit en començar l'article, adduït, com s'ha vist, per mantenir una situació de domini polític que es considera desitjable. És a dir, Jose Rodríguez utilitza la idea del consens com a subterfugi per perpetuar la situació en què el català continua subordinat al castellà en molts àmbits, tot i que Catalunya sigui un Estat independent. El lògic seria suposar que si el poble català decideix fer passos cap a la independència, ho farà amb l'objectiu de canviar la situació legal i política actual, incloent-hi la lingüística, i no pas per continuar en la mateixa situació que en l'època de la subordinació a l'Estat central.

Jose Rodríguez admet també que el català necessita protecció com a llengua minoritzada. Sent així, no sembla que tingui gaire sentit lluitar per una república catalana en què el català continuï en la mateixa situació legal i real que té ara. Proposar aquesta cooficialitat en una Catalunya independent és continuar posant a la disposició de l'espanyolisme lingüístic centralista, que romandrà actiu entre la mateixa població de la república catalana, un instrument legal d'opressió i atac lingüístic. És proporcionar a l'espanyolisme que opera des de la mateixa Catalunya un mitjà d'intervenció que el poder jurídic del nou Estat no podrà obviar si actua com a poder democràtic i independent. El que l'espanyolisme a Catalunya no consentirà pas és una oficialitat fraudulenta, de la mateixa manera que el poble català no hauria de consentir un poder jurídic que no actuï segons la llei.

Així doncs, el qüestionament del que implica la cooficialitat no prové d'un suposat independentisme catalanista intransigent, com diu el senyor Jose Rodríguez, sinó del reconeixement d'una realitat constatada al llarg dels decennis que ens separen de la dictadura franquista: un supremacisme lingüístic espanyolista lingüicida que, procedeixi de fora o de dins de Catalunya, es presenta perversament disfressat de patriotisme constitucional democràtic i no nacionalista i ara d'independentisme noidentitari o cívic, i

que té una influència internacional molt més gran que no la que pugui arribar a aconseguir una Catalunya independent.

La raó que alguns qüestionin la cooficialitat castellà-català en una futura república catalana no radica en uns suposats independentistes furibunds que volen dinamitar la convivència lingüística de Catalunya, com diu el senyor Jose Rodríguez, sinó que cal atribuir-la al nacionalisme lingüístic espanyolista que durant dècades, tant des de l'Estat central com des de Catalunya mateix, no ha dubtat ni un segon a atacar, qüestionar, ridiculitzar i impedir la promoció i el desenvolupament de la llengua catalana a Catalunya. És a les institucions i persones que defensen i promouen aquest espanyolisme supremacista a qui haurien de demanar compte els ciutadans catalans que se senten indignats, molestos o amoïnats per les propostes que el castellà no sigui llengua oficial en una Catalunya independent.

Antoni Rovira i Virgili a *Debats sobre el catalanisme* (1913): “L’ús del català a Catalunya és un cas de llibertat.” “A Catalunya ha d’emprar-se arreu la llengua catalana, perquè és la nostra, perquè és la que parlem, perquè és la dels nostres pensaments i la dels nostres sentiments.” Cal recórrer als nostres clàssics per mirar de redreçar algunes idees que darrerament imperen en alguns sectors de la política i del moviment independentista. Malgrat les bones intencions dels seus redactors, alguns dels articles d’aquesta *nova Constitució Catalana* han estat un nyap notable.

Els que fa anys que lluitem per aconseguir que el nostre país sigui un estat com qualsevol altre del món ens hem enfilat per les parets en llegir-la, com li ha passat al Sr. Joaquim Arenas, pare de la immersió lingüística, el qual, fa vuit dies a les pàgines de Presència, deixava anar aquest encertat argumentari: “L’única llengua oficial de la República Catalana ha de ser el català. Tota la resta és una traïció. Traïció a una història, a una cultura, a una ciència, a una gent que va morir pel català –en Carles Rahola, per exemple, entre molts altres–, a una gent que es va jugar la vida pel català, que van ser denunciats per fer classes en català, a un moviment que va des d’acabada la guerra fins a la restauració de la Generalitat de resistència a favor del català. I ara... per uns miserables vots insegurs volen carregar els neulers a la població castellana, que si no, no ens votaran. Home, gràcies! Per tant, si el català no ha de ser l’única llengua oficial a Catalunya amb mi que no hi comptin. Jo no votaré a favor de l’estat català.”

El sr. Arenas té tota la raó. Qui ha tingut la voluntat de destruir una llengua, no ha estat precisament el poble català. Però ara, per segons qui, hem de ser tan tolerants i tan bones persones que cal anar sempre amb el liri a la mà, amb la finalitat que ens la tornin a fotre. I què passarà a l’hora de la veritat? Que la hiperprotecció a d’altres llengües, ens tornarà a deixar allà on som ara. Com si no hi hagués prou exemples històrics al respecte. Els que sempre tenen ganes de tocar l’arquet, Paco Caja i acòlits, per exemple, s’empararan en aquestes lleis i voldran crear el gueto que tant enyoren. Estem realment en un nivell lingüístic d’igualtat amb el castellà? Ni a les llibreries, ni als quioscos, ni als canals de televisió, ni al cinema, ni enlloc. Encara avui dia hi ha gent que després de viure 50 anys o més a Catalunya, ni parlen ni han fet mai cap esforç per entendre una sola paraula de català. El Sr. Arenas afirma amb lògica: “El castellà ha de tenir un estatus de llengua

tutelada, que no perdi cap dret lingüístic.” Però el fet que sigui especialment protegida i que se'n potenciïn polítiques de manteniment als mitjans de comunicació, només obeeix ara a una qüestió de vots. Ho diuen els de Súmate: *Quién puede ser catalán? Quien quiera serlo*. Per tant, ser català és una qüestió de voluntat. Sense imposicions, cert, però amb el benentès que ser català implica un amor clar i sincer cap a la llengua catalana. Altrament, tot és comèdia a la plaça.

Tornem al mateix text d'en Rovira i Virgili: “Qui no l'entén, l'ha d'aprendre, com aprenen el francès els que van a viure a París, l'anglès els que van a viure a Londres i el castellà els que van a viure a Madrid. Encara que no fos per pròpia conveniència, per cortesia, haurien d'aprendre la llengua catalana els qui amb els catalans conviuen.” Dit això, és molt probable que tant des de sectors independentistes com de sectors espanyolistes se'm titlli d'integrista, de feixista o qualsevol animalada semblant, però mentrestant em preguntaré: tot l'esforç (i molt sovint econòmic) que he fet per a la meua llengua i el meu país, l'hauré fet endebades?

180. SINTES, Marçal (2015-04-24). "[Mas i el castellà](#)". *El Singular Digital*.

Aquest diumenge, Artur Mas va participar en un acte que a penes ha sortit als mitjans de comunicació, però que trobo significatiu pel que hi va dir el president. Les paraules de Mas es van produir durant l'assemblea de la Unió Provincial d'Estanquers de Barcelona.

El primer missatge: el moviment sobiranista no va contra Espanya ni contra els ciutadans espanyols, sinó contra l'Estat.

El segon missatge: tampoc no va contra aquells que parlen castellà (ni contra aquells que se senten espanyols, afegeixo jo). "Això és una ximpleria i una bestialitat".

El tercer missatge: Ningú no ha de tenir por (del dit 'procés' o de viure en una Catalunya independent).

Artur Mas s'estava encarant així, crec que valentament, al cor del que és l'estratègia d'aquells que volen impedir com sigui que els catalans decideixin el seu futur.

Són els que contínuament dibuixen una societat fracturada, dividida i amb famílies enfrontades, evocant sense vergonya el fantasma de la Guerra Civil. Són els que atemoreixen els que tenen el castellà com a primera llengua i/o se senten espanyols advertint-los de tota mena de discriminacions i sofrances futures. Són els mateixos que emparenten el moviment sobiranista amb el nazisme, amb els etarres o el jihadisme (tant fa) per tal de tenyir-lo d'odi a l'altre.

Mas va fer bé diumenge. El líder de CiU ha de continuar desmuntant un argumentari que, la seva vilesa a banda, el que pretén és justament provocar allò que anuncia amb fingit temor: divisió, enfrontament, por.

El president -i amb ell la resta de líders sobiranistes i els que no sent-ho vulguin jugar net- ha d'insistir en els tres missatges de diumenge. Hi ha d'insistir-hi molt, perquè, com saben molt bé els que la persegueixen, la fractura interna seria letal per a Catalunya.

I no sols ha d'insistir. Sinó que, crec, de cara a les eleccions de setembre Mas ha d'utilitzar més que mai abans, tant com consideri que convé fer-ho, el castellà en els seus actes. L'objectiu, reforçar amb fets, amb la seva actitud els tres missatges esmentats, que és

imprescindible, im-pres-cin-di-ble, que arribin nítidament i fermament a tots els catalans, siguin quins siguin la seva llengua, origen o adhesió identitària.

181. LLUÍS, Joan-Lluís (2015-04-27). "[La gran absent](#)". *Vilaweb*.

De les setze mil persones que van assistir a l'acte de l'ANC, divendres passat, al Palau Sant Jordi, no dec ser l'únic a haver-ne sortit amb un sentiment d'incompleció (que se'm perdoni aquest paraula una mica pedant). L'un rere l'altre, els oradors es van succeir i, amb energia i convicció, van anar desgranant motius en favor de la independència. Tots més indiscutibles els uns que els altres. Gairebé en cap moment, però, no es va parlar de la llengua catalana.

Ja fa mesos que, per aquí per allà, se sent aquesta mateixa queixa i, doncs, podria ser que aquest article semblés redundant. Però em sembla que val la pena de recordar-ho: és evident que fem la independència també per salvar la llengua catalana de la residualització a la qual la porta Espanya. Per què, doncs, alguns dels actors més importants d'aquest procés en parlen tan poc? Podria ser que aquest motiu fos tan sabut que ni calgués esmentar-lo? Més aviat es deu tractar de no obrir massa aviat la capsa dintre la qual s'ha desat la pregunta més delicada de totes: en una Catalunya independent, quin serà l'estatus de la llengua espanyola?

Potser és massa aviat per a parlar de quin serà aquest estatus. D'acord. Potser ara el que toca de debò és acabar de refer-nos de l'ensurt d'aquelles hòrrides setmanes de descontrol i treballar per mobilitzar de nou i de nou eixamplar el terreny social favorable a la independència. D'acord. Però de debò no podem dir i repetir que una de les missions principals d'un estat català serà de garantir la consolidació de la llengua catalana com a llengua primera del país? No crec que ningú a Catalunya, ni entre els independentistes ni entre els unionistes, no tingui cap dubte sobre el fet que una Catalunya independent tindria aquesta missió. Alguns poden creure que és una missió nefasta i fastigosa, però no crec que ningú pensi que és una missió il·lògica. I si és lògic que un país independent tingui com a missió principal garantir el lloc preminent a la llengua pròpia, per què, doncs, sembla que aquesta qüestió sigui com impregnada d'un cert tabú?

És evident que en cap cas una Catalunya independent no podrà deixar de banda la llengua espanyola, però també és evident que hi ha una multiplicitat de maneres de fer-ho. Potser la societat catalana, per la influència històrica de les prohibicions vingudes d'Espanya, viu la qüestió lingüística de manera massa binària, gairebé com si una llengua només pogués

ser oficial o prohibida. Al món, però, existeix una gran quantitat d'exemples intermediaris, que permeten de donar graus diferents de reconeixement oficial a una llengua. I si cap d'aquests no sembla poder aplicar-se a Catalunya, estic segur que la creativitat dels catalans farà que sapiguem inventar un nou model.

Sigui quin sigui el model que s'acabarà aplicant, em sembla raonable de dir que haurà de ser dissenyat, primer de tot, per especialistes de la qüestió, és a dir sociolingüistes. Trobo curiosos com, en matèria lingüística, molts polítics pensen posseir prou coneixements per a proposar un model propi. Quan un govern decideix, per exemple, de construir un pantà, se suposa que primer de tot consulta especialistes en la matèria: hidròlegs, geòlegs, ambientalistes, arquitectes, etc. Ha de ser igual en matèria sociolingüística, o correm el perill que es proposin disbarats d'abast descomunal.

Mentrestant, però, no crec que sigui gaire raonable de fer com si aquesta qüestió no existís. Els castellanoparlants ja saben que Catalunya té el deure d'afavorir el català i han de saber que aquesta preferència no anirà contra ells ni contra la seva llengua. Que, al contrari, serà una oportunitat per a ells i els seus fills d'aprofitar l'ascensor social català. A mi m'hauria encantat que, divendres, al Palau Sant Jordi, hagués parlat Eduardo Reyes en nom de Súmate, i que ho hagués fet en espanyol. L'hauria aplaudit amb la mateixa gratitud que vaig sentir per la resta d'oradors. Potser una mica més i tot, perquè Súmate és un exemple excel·lent de com pot ser, en matèria lingüística, una Catalunya lliure: un país on ningú no hagi de renunciar a la seva llengua i on tothom sàpiga que amb el català com a llengua primera i llengua comuna el país sencer serà més cohesionat i, doncs, més fort.

182. CUESTA, Albert (2015-04-30). "[En tecnologia, el bilingüisme mata](#)". *Ara*.

Quan vostè decideixi comprar un cotxe nou, és molt probable que ja li pugui donar algunes ordres verbals i que el vehicle li respongui parlant. I també és molt probable que aquesta conversa home-màquina hagi de ser en espanyol, si els juristes que treballen en el projecte de Constitució per a la Catalunya independent no ho preveuen ara.

Un dels aspectes en discussió és si l'espanyol haurà de ser considerat llengua cooficial del futur estat. Joandomènec Ros, president de l'Institut d'Estudis Catalans, deia ahir a *Els matins* de TV3 que només hi hauria d'haver una llengua oficial, el català. En general no sóc gaire partidari d'establir llengües oficials, però observant el sector de la tecnologia crec imprescindible que els nostres constituents facin inevitable el respecte al nostre idioma. Amb la presència del català a la web i a la telefonia mòbil no ens podem despistar ni un moment, perquè a les empreses els costa molt poc acollir-se a allò d'"amb l'espanyol ja n'hi ha prou, els catalans també l'entenen". A la web TripAdvisor esborren els comentaris escrits en català. Motorola presumeix de ser la marca de *smartphones* que modifica menys el sistema operatiu Android original de Google, però un dels pocs canvis que hi fa és precisament esborrar-ne el català.

Si parlem d'objectes connectats, el futur és preocupant. Al Mobile World Congress es va presentar la possibilitat de trobar oficines de La Caixa demanant-ho amb la veu al sistema Sync dels cotxes Ford. Però no es pot fer en català: Nuance, el proveïdor de reconeixement de veu de Ford, disposa del nostre idioma, però el fabricant de cotxes no l'hi compra, perquè no té en compte llengües regionals. I en aquest cas tampoc sembla que l'entitat bancària hagi insistit gaire.

Deixem de comprar objectes que no parlin català i fem-lo d'una vegada idioma nacional de cara al món i sense ambigüitat. Com diu el filòleg Pau Vidal, el bilingüisme mata. En tecnologia, segur.

En el debat quasi clandestí sobre l'estatus de les llengües a la República Catalana, s'hi solen barrejar arguments polítics i arguments demogràfics i un dels clixés més trompetejats pels supremacistes espanyolistes és que el castellà ha de ser cooficial perquè és la llengua materna del 55% dels catalans. Hem de tenir present que Espanya sí que té un pla A i un pla B per a la independència. El pla A és que la independència fracassi i recentralitzar a cor què vols. El pla B és que, si la independència triomfa, es noti com menys millor, que res no canviï pel que fa a les llengües i el [declivi del català](#), asfixiat cooficialment, els faci la feina bruta. Del pla A se n'encarreguen els franquistes purs del PPSOE i els neofranquistes de Ciutadans, amb el suport distant de Podem. Del pla B se n'encarreguen ex-militants de partits espanyolistes 'convertits' miraculosament a l'independentisme des d'on reclamen una república no identitària 'postnacional', que faria que tots els esforços per a aconseguir que Catalunya deixi de ser una nació sense estat es malmetessin.

Darrere el proclamat 55%, s'hi amaguen dues fal·làcies: la del recompte real de castellanoparlants i de catalans i la de confondre democràcia amb demografia. Anem a pams.

El recompte real de castellanoparlants

Això del 55% és mal calculat per diverses raons:

1. Els censos i enquestes sobre llengües han estat qüestionats pels entesos en la mesura que no es contrasta allò que declaren els informants. Podria ser que no fos un 55%, sinó un 45% o un 65%.
2. Aquestes dades es calculen sota la [concepció genocida de català](#), aquella que recull l'estatut del 2006 i que regula que ser català és una manera de ser espanyol. Doncs, s'hi calculen els residents a Catalunya procedents d'Espanya però no pas els que procedeixen de la resta de l'estranger. Segons les darreres dades de l'INE (ine.es) dels 7.400.685 residents empadronats a Catalunya, 6.487.273 són ciutadans espanyols. És a dir, el 87%. Resulta que el 55% del 87% és 47,85%, de manera que si no fem la trampa d'excloure els immigrants no espanyols ja no arribem a la frontera simbòlica del 50%.

3. En aquest contingent de població del 55% s'hi compten de la mateixa manera els monolingües, els poliglots que tenen el castellà com a llengua primera però dominen el català i els autèntics bilingües, els que tenen dues llengües maternes o primeres. Un cop més no disposem d'enquestes inqüestionables sobre la proporció de bilingües de primera llengua, però un càlcul conservador podria estimar que siguin el 8% dels residents a Catalunya, cosa que ja ens rebaixaria el 47,85% per sota del 40%.

4. Finalment, entre el 40% que ens resta, cal destriar els castellanoparlants que no tenen cap dificultat a parlar en català, que se senten catalans i que volen que Catalunya deixi de ser una nació sense estat, dels que sí que hi troben impediments i fins i tot dels monolingües que fa anys que rebutgen les oportunitats de deixar de ser-ho, de monolingües. Cap enquesta no recull aquesta proporció en aquests termes ('no vull ser català ni ho voldré ser mai'), però el darrer CEO (preguntant a ciutadans espanyols de 18 anys i més residents a Catalunya) ens aporta que un 6,7% s'identifiquen amb la frase 'Sóc un espanyol que viu a Espanya' i un 15,6% amb la frase 'Sóc un espanyol que viu a Catalunya'; és gent per a la qual fins i tot la [concepció genocida de català](#), desproveïda de connotacions ètniques o nacionals i limitada al lloc de residència, resulta distant i menys identificativa que la d'espanyol. Doncs, sembla que un 22,3% dels ciutadans (19,4% dels residents) no tenen cap interès a ser catalans i potser fins i tot se'ns ofendrien si sabessin que els incloem dins el suposat 55% de 'catalans' de llengua materna castellana.

En resum, tenim al voltant d'un 20% de residents a Catalunya de llengua materna únicament castellana i que en un grau o un altre se senten catalans, amb un nivell de coneixement del català que no podem quantificar i que poden ser els que acabin decantant el plebiscit. Els qui volen una república a qualsevol preu, encara que sigui una república apàtrida, han cregut que la millor manera d'atreure el vot d'aquest col·lectiu és prometre'ls que no canviarà res en l'estatus de les llengües, sense tenir en compte que la majoria volen no perdre drets i, si els ho expliquem com cal, també acceptaran que els catalanoparlants puguin perdre els deures que el sistema colonial espanyol els ha imposat, com ara [el deure de saber espanyol](#) o l'esclavitud d'haver de fer gratuïtament de traductors per a jutges o policies profundament monolingües.

La confusió entre democràcia i demografia

Afirmar que, vist el suposat 55% de castellanoparlants a Catalunya, els catalans ja no podem aspirar legítimament a deixar de ser una nació sense estat (que és la conseqüència

d'impedir-nos de restituir al català el seu caràcter de llengua nacional), és tan evident com dir que, per tal com al Regne de Espanya hi havia segons el darrer cens 22.843.719 homes i 23.620.334 dones, només les dones han de tenir dret de vot.

Diuen que a la Xina la política de fill únic ha tingut com a conseqüència un genocidi feminicida amb l'ecografia com a arma. Com a resultat d'aquesta selecció sexista dels fetus, avui hi ha cent milions de solters masculins sense cap esperança de trobar parella en tota la vida. Imaginem que un d'ells arriba a líder màxim i posa a votació una llei que digui que les dones casades han de dedicar un dia la setmana a un servei social consistent a 'consolar' els solters de la seva rogalia. Evidentment, parlo d'una aberració que conculcaria tots els principis ètics de qualsevol democràcia, però que, posada a votació, potser reeixiria. Allò que faria doblement abominable aquesta esclavitud sexual seria que la majoria amb què s'implantaria és el fruit d'un crim previ, el genocidi en massa de fetus femenins.

Si no us val aquest exemple, imagineu-vos que us roben la cartera, la policia troba el lladre en flagrant delictes i us diu que només el pot detenir si presenteu una denúncia, previ pagament de les taxes corresponents. Sense aquesta denúncia no podeu recuperar els vostres diners. Llavors dieu a la policia que no podeu disposar de més diners que els que teniu a la cartera que el lladre us ha robat i la policia us respon que només us podrà tornar la cartera si abans presenteu la denúncia i pagueu les taxes.

Amb aquests dos exemples hipotètics he volgut posar damunt de la taula una reflexió: no és acceptable que algú es trobi privat d'un dret pel simple fet que abans ha estat víctima d'una agressió, o que algú no es pugui defensar d'una agressió perquè abans ha estat privat d'un dret legítim.

Aplicat al cas de la llengua, si ara hi ha una determinada proporció de castellanoparlants monolingües a Catalunya (hi insisteixo: els bilingües i els de llengua materna castellana que no són monolingües no són cap problema per tal que el català recuperi el seu estatus nacional) és perquè hem estat víctimes d'unes polítiques colonialistes que durant decennis ens han impedit d'implantar programes d'acollida amb formació lingüística universal i gratuïta. I torno a recordar que aquests immigrants monolingües no són culpables de res, ben al contrari, són tan víctimes com nosaltres d'aquest intent de genocidi cultural i lingüístic. Simplement, no han tingut les oportunitats d'aquells ciutadans francesos que avui, segons les projeccions de futur immediat, competiran per la presidència: un

immigrant de primera generació (Manuel Valls) i un de [segona](#) (Nicolas Sarkozy), perfectament integrats.

Encara un altre exemple d'aquesta perversió és l'agressió verbal que va sofrir un entrenador basc ([Gaizka Garitano](#)): primer ens discriminen imposant-nos el deure de saber el castellà i després no ens deixen parlar en la nostra llengua argüint que tothom entén el castellà. Dic que ens discriminen perquè ens obliguen a saber castellà encara que no ens desplacem mai als països on aquesta llengua és territorial mentre que als espanyols se'ls permet de romandre monolingües fins i tot si vénen a viure a Catalunya.

Doncs, una suposada majoria demogràfica, obtinguda com a resultat de polítiques genocides, no hauria de donar mai el poder de restringir els drets de la població minoritzada.

L'argument demogràfic no val a Andorra ni als Emirats Àrabs Units (EAU), on només el 13% de la població deté el poder. Evidentment, la majoria russa que ha colonitzat Crimea troba lògic que els tàtars originaris (10,2%) no tinguin la mateixa capacitat de decidir que els nadius tenen als EAU, però és que no parlem de democràcia sinó de poder. Aquí també se'ns vesteix de democràtica la perpetuació d'un privilegi.

Conclusió

Cal que una part dels parlants nadius de castellà voti a favor de la independència com va caldre que una majoria de votants masculins aprovessin el vot femení o donessin suport a partits que el preconitzaven o com va caldre que una majoria de blancs creessin les condicions perquè s'abolís l'esclavitud. Així com la colonització espanyola fou fruit d'una conquesta violenta, el sufragi femení, l'abolició de l'esclavitud són conquestes cíviques no violentes i així ha de ser la restauració de la nació catalana, mantenint drets i eliminant [deures ominosos](#).

El castellà ha de tenir un estatus especial des d'ara i per sempre més pel fet de ser la llengua oficial d'un estat veí (compartit amb el francès); a més, durant una etapa transitòria d'aproximadament vint anys, s'han d'aplicar les mesures necessàries per tal que cap castellanoparlant monolingüe que residís a Catalunya en el moment de la independència perdi drets (el termini podria oscil·lar entre 10 anys i 25, segons la nostra capacitat d'impulsar polítiques d'accés universal a l'aprenentatge reglat de la llengua i a uns mitjans

de comunicació competitiu en català), però mai per un motiu demogràfic (que se li podria acabar girant en contra). I aquest estatus especial del castellà s'hauria de sumar a la protecció de qualsevol llengua que la nostra República cal que implementi, per fer del multilingüisme social i del poliglòtisme individual un capital que ens menin a ser la meca de les TIC i el paradís de totes les indústries on la llengua sigui un valor afegit. No per demografia, sinó per assumptió de la riquesa que són les llengües.

El combat contra la llengua catalana es dirimeix en dos camps: destruir la unitat de la llengua, relegant-la a la condició de peculiaritat històrica convertida en una raresa arqueològico-lingüística, i subordinar a Catalunya, el bastió no conquerit, la llengua catalana a la castellana en tots els àmbits, atacant-la en el lloc de transmissió universal, l'escola. La llengua és la nostra infraestructura i, com a tal, cal destruir-la: aquest és l'objectiu del govern espanyol.

Destruir la supremacia de la llengua catalana és destruir, diluir la nostra identitat; la llengua explica de manera indiscutible la nostra història pròpia, la nostra organització social, la nostra relació amb el món, la nostra cultura i la nostra persistent lluita a través dels segles per al manteniment de la nostra identitat col·lectiva. La llengua espanyola, infraestructura de l'estat espanyol, s'empra com una eina política de domini, fins a tal extrem que, malgrat ésser --i ésser sentida-- amiga i familiar, s'ha aconseguit que la vegem com una arma de colonialisme polític.

No podem cedir ni un pam d'allò que hem aconseguit. El 27-S és a prop. No hi ha independència sense llengua. El combat lingüístic és indissoluble del combat nacional, perquè la llengua és l'estrat primordial on assentar l'estat català, l'intangible que assegura la consecució d'una societat cohesionada i emancipada políticament, social i econòmica de l'estat espanyol. I aquest combat no és solament d'uns sinó de tots, és a favor de tots els catalans, és la salvaguarda del poble unit, el ciment contra la divisió. No podem afluixar ni ho hem de fer. I ja som en el combat.

185. CUYÀS, Manuel (2015-05-24). "[El futur del català](#)". *El Punt Avui*. Publicat també a [ReusDigital.cat](#).

Ara resulta que el català, vull dir l'idioma, tindrà la subsistència molt poc assegurada en una hipotètica Catalunya independent. Ho sostenen alguns "unionistes" catalans i també alguns independentistes. Uns per raons òbvies i els altres per aquesta tendència al patiment que tenim els indígenes del país. No em facin repetir la sofisticació dels seus arguments. Representa, però, que la Catalunya amb ales pròpies haurà de fer, en l'ensenyament i en la vida pública, tantes concessions legals al castellà –usat per gairebé el cinquanta per cent de la població en alguns llocs–, i representa també que el bilingüisme haurà de quedar tan protegit i assegurat si ens volem presentar com un país respectuós, que per la famosa llei del més fort el català anirà quedant residual en una primera etapa fins a desaparèixer en una segona, que serà immediata. Posem al cap de vint anys. Fa quatre-cents anys que al català només li queden vint anys de vida expressiva.

Quan el català estava del tot perseguit i no servia ni per resar el parenostre a missa, no vaig sentir mai ningú afirmant que amb l'adveniment de la democràcia i amb la recuperació de l'autonomia el català es replegaria encara més i seria substituït pel castellà. Al contrari, que esperàvem l'alçament de llum en la tenebra, el retorn del nom de cada cosa i totes aquelles promeses estimulants que l'Espriu introduïa en els seus poemes. Va venir la democràcia, vam recuperar l'autonomia, i la normalització lingüística i la immersió escolar van ser i són un fet. Insuficient? Sí. Tant, que alguns pensem que en el pròxim alçament de llum ens serà possible incidir més en la normalització, en la immersió i en l'accés al ple domini de la terra. Hi haurà perills? Espanya ens envairà pacíficament amb uns Institutos Cervantes més apetitosos que el nostre Institut Ramon Llull? Sí, molt bé. Però nosaltres, que no farem fàstics als Cervantes, tindrem a la vegada més ressorts per defensar-nos. O no tenim confiança en nosaltres mateixos? Pitjor que ara, impossible. Cada dia ens obsequien amb una investida contra la llengua i contra moltes coses que ens podrien fer feliços.

Els unionistes catalans que així s'expressen deixem-los a banda. Els independentistes cendrosos i patidors, que pensin en les conseqüències de l'alternativa. Hem arribat tan lluny i els coneixem tan bé que un vot negatiu o insuficient a la independència, a l'estat

propi o com n'hi vulguem dir anirà associat a unes represàlies que potser sí que d'aquí a vint anys del català no en quedarà res.

186. SERRA, Blanca (2015-06-15). "[Les llengües de la República catalana](#)". *El Punt Avui*.

En els debats sobre una futura Constitució catalana s'ha començat a trencar el silenci entorn al tema de les llengües de la República; el que està revelant aquest debat és el pes indiscutible d'almenys tres factors: el resultat que segles de subordinació del català a l'espanyol (i al francès al nord) ha imprès tant en la situació objectiva del català avui en el seu territori històric com en el comportament lingüístic dels seus habitants vells i nous; també el pes de les ideologies que justifiquen les diferents posicions des de la ideologia supremacista castellana, fins a la constitucionalista, la del bilingüisme social, la de la normalització amb asimetria legal o la del català llengua nacional única; un tercer factor és el de la composició sociològica dels catalans actuals i la seva distribució dins la nació, que ha canviat moltíssim en els últims 50 anys, cosa que imprimeix característiques sociolingüístiques noves que no podem ignorar a l'hora de parlar de drets i deures en el terreny lingüístic.

Hi ha controvèrsia entorn a tots els factors: la història i els fets posen en relleu centenars de lleis que imposaven i imposen la substitució del català pel castellà; sabem que estem dins d'un Estat espanyol concebut secularment com a uninacional i unilingüe i, no obstant, les més altes autoritats de l'Estat, inclosa la monarquia, van proclamant que mai no hi ha hagut cap política d'imposició ni de persecució lingüística! Es tracta d'un dels resultats de la ideologia supremacista, que concep no com una imposició sinó com un gran benefici natural la incorporació a la llengua "superior" dels parlants de llengües "minoritàries".

De la ideologia lingüística supremacista se'n deriven tant la constitucionalista com la del bilingüisme social perquè parteixen totes dues d'un dibuix de política lingüística basat en el repartiment desigual de drets i deures tant pel que fa als territoris com pel que fa a les persones. La Constitució espanyola és un exemple clar: una única llengua que tots els súbdits del Regne d'Espanya tenen l'obligació i el dret de saber i usar. Els Estatuts d'Autonomia que se'n deriven fan equilibris molt difícils entre aquesta desigualtat d'origen, que es reproduïx en la cooficialitat desigualitària, i uns objectius batejats de "normalització del català", que, de fet no poden ser altra cosa que una precària protecció inestable en àmbits com l'escolar o els mitjans de comunicació. La ideologia del bilingüisme social té ara un gran predicament entre alguns polítics i sociolingüistes:

consisteix a reduir la complexitat social i lingüística actual a una simple concurrència català/castellà; presenta el país com a naturalment i essencialment bilingüe i predica que cal admetre que “la societat catalana és com és i no com hauria pogut ser”; per tant renuncia a qualsevol projecte de canviar aquesta realitat i aquesta societat.

Una concepció semblant en altres terrenys com el social o el polític ens conduiria a una societat immobilista que molts rebutjarien. ¿Per què en el terreny lingüístic hem de renunciar al fet que la nostra constitució consagri el redreçament de la llengua nacional com a poderosa eina de cohesió social comuna? ¿Per què hem de pensar que els nostres conciutadans, vinguin d'on vinguin i parlin el que parlin a casa seva, no assumiran aquesta il·lusionant tasca col·lectiva? Com deia un conegut lema: “El català és cosa de tots.”

187. ROMEU, Xavier (2015-06-27). "[Oficialitat-cooficialitat: una polèmica actual](#)". *Llibertat.cat*. (Article original: *Avui*, 07-04-1978).

Fa un parell d'anys, un article de Xavier Folch publicat en aquesta mateixa pàgina va desfermar una llarga polèmica sobre una qüestió que darrerament sembla haver passat a segon terme: oficialitat, cooficialitat, bilingüisme, etc.

En certs aspectes s'ha obviat a aquesta qüestió servint-se de l'expressió "ús oficial", que té l'avantatge de recobrir els conceptes "oficialitat" i "cooficialitat". (En altres paraules, es tracta d'una expressió ambigua). A l'hora de signar un document, per exemple, en què diversos partits polítics no estan d'acord si ha d'ésser oficialitat o cooficialitat, s'hi posa "ús oficial" i tot queda resolt: cadascú ho interpreta com vol i ho explica així com vol a la seva parròquia. Però, és clar, el problema no és pas de significants, sinó de significats: no és pas d'expressió, sinó de contingut. I el problema de contingut continua. Cal, doncs, parlar-ne, encara.

No fa gaire dies, a Tarragona, ens trobàvem reunits representants de diversos partits polítics preparant el míting de l'Entesa dels Catalans per la Constitució i per l'Estatut d'autonomia. En el moment en què els representants dels partits parlamentaris anunciaven qui parlaria en nom de cadascun d'aquests, un dels assistents digué: "per part nostra, ens agradaria que parlés el nostre president^[1], perquè tots els artes que parlaran ho faran en català, i per tant convé que hi hagi algú que parli en castellà".

Tornem-hi! Tota aquella polèmica de fa dos anys, tota aquella tirallonga d'argumentacions, totes les tesis dels sociolingüistes no han servit de res. Encara hi ha qui creu que *convé* compensar certes intervencions en català. I, curiosament, els qui creuen que cal compensar aquest excés d'intervencions en català sempre posen com a contrapès, a l'altre costat de la balança, el castellà.

Però anem a pams. En primer lloc, per què aquesta conveniència de compensar? Ja s'ha explicat prou vegades, amb una riquesa de detalls i prolixitat d'argumentacions que no donen dret a fer-se el distret, quina és la voluntat dels catalans que aspirem encara que només sigui a la normalització de la nostra llengua, ja que sembla que, per ara, aquesta sola normalització ja és una exigència desmesurada. Ja s'ha dit i repetit a bastament, en

tots els tons, carregats de paciència, que els catalans no tenim ni la més remota voluntat d'esclavitzar els pobres immigrants desvalguts, sentenciant-los pel sol fet d'enraonar en castellà en algun indret públic, com ens van fer a nosaltres, o insultant-los i vexant-los pel fet de pertànyer a una altra cultura d'origen. (I dic d'origen perquè, lamentablement, és prou sabut que en moltíssims casos l'únic que tenen és l'adscripció a una determinada cultura, adscripció equivalent si fa no fa a un document d'identitat; però això no pressuposa una possessió real de la cultura de la qual procedeixen). No, la nostra voluntat, ho dic un cop més, és oferir una possibilitat d'integració a la nostra cultura a aquells qui, de bona fe, ho vulguin fer, a aquells qui creguin que el fet d'haver deixat una part de la vida treballant en un país, és a dir, venent-hi força de treball, dóna dret a accedir a la seva cultura, que és més, molt més, que limitar-se a entendre o a aprendre vagament una llengua.

No voldríem discriminar ningú, deixar ningú dels qui viuen i treballen a casa nostra, com se sol dir, marginat, si no és ell que voluntàriament se'ns posa de cul, ja sigui amb actituds de desdeny, ja sigui amb actituds més obertament repressores (forces d'ocupació, cert funcionariat, etc.). Això també ho hem dit piles de vegades, quasi implorant de ser escoltats, justificant-nos, com aquell qui diu, de servir-nos o voler-nos servir de la nostra llengua. Aquesta argumentació també ha topat amb la muralla d'un immigrantat de vegades altiu, de vegades simplement enganyat amb argumentacions demagògiques: teniu dret que la vostra sigui respectada, imposeu la vostra llengua allà on aneu; sense fer, però, cap autèntic esforç perquè compreguin que es troben en una nació que, amb tot i no disposar d'estat propi, té els mateixos drets que qualsevol altra nació amb estat al darrera i amb lliures esterlines, dòlars o marcs, que ja acostumen a inspirar més respecte.

Hem pledejat mansament, de bona fe. Hem demanat permís. I encara se'ns ha escarnit i se'ns ha insultat amb paraules semblants a les que usava el franquisme dels moments més durs. A Tarragona mateix, per citar un cas, a les assemblees que es feien a la universitat, el mateix que fa uns dies va assenyalar la "conveniència" que algú parlés en castellà al míting de l'Entesa, intentava d'imposar-lo i de fer parlar tothom en castellà en nom de la democràcia! ("*Estamos entre demócratas*", deia, a tall de lliçó, als catalans; "*habla en castellano y nos entenderemos todos*", frase que recorda massa aquella de "*si eres español, habla español*", o aquella altra: "*el catalán es la lengua de la burguesía*", que són pariones).

Hem argumentat, també, el dret dels immigrants no castellanoparlants d'origen. Per què el nostre "respecte" a l'immigrant s'ha de limitar tan sols al sector castellanoparlant? I els

gallecs, que són legió? I els bascos? I els marroquins i nord-africans en general, que augmenten cada dia? I els procedents d'altres estats europeus i d'altres nacions, amb estats o sense, occitans, per exemple, bretons, etc.? Per què, de tots aquests, el castellà ha de ser el més considerat, quan, objectivament, és el que té menys perill de sofrir qualsevol retrocés del tipus que sigui?

És clar, jo ha me'n faig càrrec: a base d'imposar el castellà per damunt de tots els altres, i tolerant el català en règim de cooficialitat (si no fessin ni això ensenyarien massa l'orella, evidentment), és possible (segons els sociolingüistes és segur) que s'arribi a una situació aparentment estable, per defunció o arraconament extrem de la llengua més poc afavorida, en el nostre cas el català. Això, indubtablement, seria un gran avenç pel que fa a l'apaivagament de les lluites d'alliberament nacional que es produeixen a tot l'Estat espanyol. Seria un primer pas cap a la pau, la pau del silenci...

I això no ho podem admetre! Per això lluitem i cridem a lluitar per la seva pròpia alliberació tot l'immigrantat més conscient dels seus drets nacionals i dels seus deures per l'alliberament d'aquesta nació. Perquè l'intent, en el qual col·laboren tantes forces polítiques, de salvaguardar la integritat de l'estat no deixa de ser un intent de perpetuar el poder de les classes dominants i de la seva eina de dominació: l'estat burgès. Per això la lluita per l'alliberament de les nacions sotmeses passa forçosament per la lluita pel socialisme, tal com l'entén i la duu a terme el [PSAN](#) dels Països Catalans i totes les altres forces polítiques d'alliberament nacional i de classe que menen lluites semblants a tota l'Europa capitalista.

Per això, quan el PSAN dels Països Catalans, en la seva lluita d'alliberament nacional, defensa l'oficialitat del català a tota la nació catalana, el que està fent és fornir una arma per a l'alliberament de classe i per a l'avenç cap al socialisme.

188. FERNÁNDEZ, Josep-Anton (2015-07-06). "[Quin futur per als Estudis Catalans?](#)".
Núvol.

Entre el 29 de juny i l'1 de juliol de 2015 tenia lloc a Barcelona el [15^è Col·loqui](#) Internacional de la [North American Catalan Society](#). Un dels eixos temàtics que proposava la NACS era "Els Estudis Catalans i la nova sobirania", títol de la darrera sessió plenària del congrés. Josep-Anton Fernández, fins fa poc director del [màster d'Estudis Catalans](#) de la UOC i actualment director de l'Àrea de Llengua i Universitats de l'[Institut Ramon Llull](#), va participar en aquesta sessió plenària, en la qual va plantejar un seguit d'interrogants sobre el futur dels estudis catalans. Us oferim el text de la seva intervenció.

Els organitzadors del col·loqui de la NACS ens han demanat, als participants en aquesta taula rodona, que reflexionem sobre "els estudis catalans i la nova sobirania". Confesso, però, que no acabo d'entendre el títol de la sessió: a què es refereix el sintagma "la nova sobirania"? Què vol dir? Tant si es refereix a una possible evolució del concepte i les formes actuals de la sobirania, com si al·ludeix al procés polític que actualment viu la comunitat autònoma de Catalunya, ens situem en un terreny plagat d'incerteses: per exemple, quin és el grau real de sobirania dels estats actuals davant de les entitats supraestats, les grans corporacions multinacionals i les institucions financeres internacionals? Quin paper pot jugar una nació petita o mitjana en aquest context? Pot existir una autèntica sobirania popular amb l'estructura actual dels mitjans de comunicació? Els projectes de regeneració de la política, més enllà de la seva retòrica, són alguna cosa més que màrqueting polític? Si concretem i baixem al nivell de la situació catalana i del futur de la nostra disciplina, se'ns plantejaran encara més preguntes i dubtes, moltes més preguntes que no pas afirmacions. Aquestes preguntes, però, crec que val la pena formular-les.

Així doncs, més que no pas oferir-vos un *position paper*, com els organitzadors del col·loqui ens havien demanat, m'inclino més aviat per proposar-vos un *dislocation paper* que explori i plantegi alguns dels interrogants que tenim al davant. Perquè la funció d'una pregunta, penso, no és altra cosa que dislocar el que coneixem per tal de produir nou saber. Voldria organitzar aquest exercici especulatiu de dislocació al voltant de tres àmbits d'interrogació: els estudis catalans i l'estat; la ubicació dels estudis catalans; i la geopolítica dels estudis catalans.

Una estructura d'estat?

Comencem, doncs, per la relació entre els estudis catalans i l'Estat. Suposem —i de moment això és molt suposar— que el procés català té èxit i que per tant neix a Europa un nou estat independent, la República Catalana. Implicaria això, d'entrada, un replantejament de la relació entre els estudis catalans i el nacionalisme? L'estat actua com un mirall que construeix la realitat: allò que entra en el seu camp òptic obté el reconeixement de la seva existència i legitimitat. Com deia temps enrere en una [entrevista a Núvol](#), en presència d'un estat propi els estudis catalans “quedarien alliberats de bona part de la seva funció legitimadora com a institució que garanteix tant el reconeixement extern de la cultura catalana com la continuïtat dels signes d'identitat del país; desapareixerien definitivament, per tant, els tints resistencialistes que potser encara hi queden”. Però un cop assolit un ple reconeixement de la cultura catalana com a legítima cultura del país, és possible anar més enllà d'aquest aspecte, que se situa en un nivell purament imaginari? Quines formes de visibilitat i presència podem concebre per a la cultura catalana que no vinguin determinades per l'anhel d'un reconeixement històricament escatimat, sinó més aviat per una voluntat de poder associada a una visió estratègica?

Hauríem de concebre, d'altra banda, els estudis catalans com una “estructura d'estat”? Això seria certament desitjable, perquè significaria l'articulació estratègica de l'estudi de la cultura catalana amb unes estructures de poder que controlen diferents tipus de recursos (econòmics, polítics, simbòlics). Fins a quin punt, però, hauria de ser el nostre rol la participació en aquesta estructura d'estat, i fins a quin punt hauríem d'exercir la nostra resistència? Per a mi personalment, aquesta és una pregunta que ha adquirit una rellevància especial, ja que tot just he passat de ser un investigador universitari a exercir responsabilitats en un organisme públic. Però la pregunta té també una rellevància general. D'una banda, el nou estat obriria a Catalunya la possibilitat de definir, ara ja sense interferències externes, els marcs institucionals de la docència i la recerca. Quines estratègies ens convindrien per assegurar que aquests nous marcs institucionals proporcionen un lloc digne a l'estudi de la llengua, la literatura i la cultura catalanes? D'altra banda, com deia a l'[entrevista](#) a què em referia més amunt, probablement el naixement d'un nou estat comportaria la necessitat d'una rearticulació de la nostra funció crítica, “perquè de cop i volta se'ns presentaria al davant tota la complexitat cultural del país, mentre que ara l'accés a aquesta complexitat està mediat per la interferència constant

de l'estat espanyol i el seu nacionalisme"; i a més, "perquè el nostre estat, com qualsevol altre, també tindria els seus aparells ideològics i repressors, i es produiria una complexa renegociació de les afiliacions emotives a la cultura del catalanisme que seria indispensable per poder exercir la nostra funció crítica". És a dir, en una Catalunya independent seguiria havent-hi desacords, contenciosos i fins i tot conflictes en el camp de la cultura, i l'estat contra el qual de vegades caldria resistir seria el nostre, el que tant haurem treballat per fer advenir. Quines serien, doncs, les fractures traumàtiques, a nivell emocional, afectiu i sentimental, que provocaria aquesta rearticulació? Quins efectes tindrien aquestes fractures? Quins reajustaments en les posicions ideològiques respecte a la cultura del catalanisme es produirien en la disciplina?

Finalment, cal preveure que els debats i les decisions que prengui l'hipotètic nou estat pel que fa a la relació entre llengua, cultura, identitat i ciutadania afectaran d'una manera o altra a la disciplina. Em refereixo òbviament als [debats sobre la llengua o llengües oficials al nou estat](#), i al paper i al lloc de la cultura expressada en castellà. Com s'adaptaran els estudis catalans a les redefinicions que inevitablement es produiran pel que fa a la cultura catalana? De quina manera es podrà legitimar una posició destacada i preeminent per a l'estudi de la producció cultural en català sense caure en l'essencialisme, i sense que es percebi com a privilegi o feblesa? Com fer compatible això amb una idea de pluralitat, sense que es reproduïxin unes relacions de subordinació com les actuals? Per últim, si la comunitat autònoma de Catalunya assoleix la seva plena sobirania, la major part del territori de parla catalana i una part molt important de la població seguirà sota dominació espanyola. Quines serien les conseqüències polítiques, epistemològiques, institucionals, ètiques d'aquest fet per a la disciplina? Com abordarem aquesta nova partició del territori, que també ho serà del saber de la disciplina?

Quin lloc per als estudis catalans?

El segon àmbit d'interrogació que vull abordar és el de la ubicació dels estudis catalans. Quan parlo d'ubicació, em refereixo al seu lloc institucional. Em sembla prou clar que l'accés a la plena sobirania comportaria un reposicionament general dels agents, des dels departaments universitaris fins a les associacions acadèmiques, passant pels organismes finançadors de la recerca, les institucions reguladores de l'ensenyament superior i els instituts de promoció exterior de la cultura; d'altra banda, a les universitats de l'exterior es produirien importants efectes en la micropolítica dels departaments universitaris, tant a nivell de relació entre col·legues com de repartiment de recursos. És a dir, l'accés a la

sobirania comportaria per a la disciplina una dislocació des del punt de vista polític, social, cultural i institucional. Aquesta dislocació ens portaria a prendre en consideració el lloc, la ubicació dels estudis catalans — un lloc que, tots ho sabem, mai no ha estat precisament còmode.

Podem aspirar a trobar un lloc còmode per als estudis catalans a l'exterior? És possible la convivència en peu d'igualtat en un departament d'estudis hispànics? En quina posició quedarien els nostres aliats en l'àmbit dels estudis espanyols? És possible establir aliances amb llatinoamericanistes i portuguesistes? Quin ha de ser el marc institucional a considerar de cara al futur: el dels estudis hispànics o ibèrics, o un marc més ampli, el de les llengües modernes? En un context internacional en què l'estudi de les llengües està en crisi, com podem construir, assegurar, justificar i legitimar un lloc per al català i altres llengües mitjanes i petites en el marc de les llengües modernes? Podem bastir aliances amb altres llengües mitjanes? Quines? Quins discursos (per exemple, sobre pluralitat i respecte a la diversitat) podem elaborar per resistir als discursos sobre eficiència i rendibilitat? Quin ha de ser el paper de les institucions catalanes en aquesta qüestió?

També cal plantejar, d'altra banda, el lloc de la literatura i la cultura catalanes al sistema educatiu (secundària i universitat) a Catalunya. Per què els estudis universitaris de llengua, literatura i cultura catalanes no són atractius actualment, malgrat la importància de la llengua en la cultura popular? És una qüestió de sortides professionals limitades, de percepcions negatives, de la manera com s'ensenya la llengua i la literatura a les escoles? En aquest últim cas, quins elements hauria de contemplar una estratègia que abordi el contínuum secundària-universitat? De quines maneres hem de fer evolucionar els nostres programes per tal que responguin a la situació demolingüística actual? Estem parlant d'una situació en què, segons l'[Enquesta d'usos lingüístics de la població](#) (2013), el 57,6% de les persones que saben parlar català i el 27,6% dels parlants habituals de català no el tenen com a llengua inicial. Quins discursos, quines pràctiques i quines representacions hem d'incloure en els programes a fi d'interpel·lar aquest públic de nous parlants de català? Quins passos hem de fer perquè l'estudi de la llengua, la literatura i la cultura catalanes [recuperi la seva rellevància social](#) al nostre país?

Un ecosistema global?

Finalment, el tercer àmbit d'interrogació que voldria tractar té a veure amb el que podríem anomenar la geopolítica dels estudis catalans. Les dimensions relatives de l'ensenyament

dels estudis catalans als Països Catalans i al món són una dada rellevant des del punt de vista geopolític: el 2012-13 hi havia uns 1200 estudiants matriculats a llicenciatures i graus de Filologia Catalana o Llengua i Literatura Catalanes a Catalunya i Illes Balears (les universitats valencianes no facilitaven dades a les seves memòries), i el curs 2013-14 es van matricular 382 estudiants de primer any a 9 universitats; pel que fa a la resta del món, [s'ensenya català a 150 universitats de 32 països](#), el 2014 hi havia gairebé 6000 estudiants, i 17 universitats tenen especialitzacions en estudis catalans (tipus *minor*) en els seus plans d'estudis. Si tenim en compte aquestes dades així com el fet que el català no és una llengua internacional com l'anglès o el castellà, potser convindrem que és interessant concebre la catalanística com un sol fenomen mundial. Podem imaginar els estudis catalans com un ecosistema global, com un espai de diàleg i dissensió que transcendeixi les fronteres dels Estats, posi en contacte les pràctiques acadèmiques de cada país i enriqueixi des de la complexitat l'estudi de la cultura catalana? L'existència d'aquest ecosistema depèn de la capacitat d'establir una conversa al seu interior; tanmateix, és possible aquesta interlocució tenint en compte l'enorme diversitat de cultures acadèmiques nacionals? Quin ha de ser el paper de la catalanística de Catalunya, que sovint viu d'esquenes als moviments que tenen lloc en els contextos acadèmics internacionals, i que troba dificultats a l'hora d'analitzar i comprendre la seva posició marginal en el seu propi territori? (En un cert sentit, la Filologia Catalana és una disciplina desubicada a Catalunya i que no sap com desterritorialitzar-se.)

Com evitar, d'altra banda, que una cultura acadèmica, la més potent, la que representem els que ens hem format o treballem en universitats anglosaxones, colonitzi les altres cultures acadèmiques nacionals? Com preservar aquesta diversitat i pluralitat i malgrat tot establir una conversa productiva? La teoria hauria de jugar un paper com a metallenguatge en aquesta conversa, més enllà del fetixisme de la teoria; però quin pot ser aquest paper, quan la teoria ocupa un lloc ben diferent en les diverses cultures acadèmiques i els respectius *habitus*? En el context anglosaxó, els estudis catalans han evolucionat cap a una interdisciplinarietat creixent, plenament establerta en altres camps de les llengües modernes. Quines condicions s'han de donar perquè les "[constel·lacions singulars](#)" que globalitzarien la cultura catalana, segons proposava Edgar Illas, es puguin produir i institucionalitzar a nivell de l'ecosistema global? En quins termes s'ha de plantejar aquesta conversa global, de manera que els [efectes de la interdisciplinarietat](#) siguin compatibles amb la cohesió disciplinària? La geopolítica dels estudis catalans també ha de tenir en compte la posició subordinada de la cultura catalana al seu propi mercat. És sostenible

l'operació de promoció dels estudis catalans a l'exterior en el context d'un nou estat, mentre la cultura catalana segueixi sent de consum minoritari al seu propi territori?

Deixo aquí aquest intent de dislocació i qüestionament. Potser el que esperàveu eren respostes, però confesso que no les tinc: en tot cas, em sembla important identificar els dilemes i els reptes que tenim al davant per tal d'engegar una conversa. Abans d'acabar aquesta interrogació sobre els estudis catalans i la sobirania, però, voldria recordar que l'emancipació d'una minoria subordinada ha d'anar acompanyat d'una reflexió ètica. Com escrivia jo mateix [el 2008](#), "El repte ètic que tenim al davant, el problema que ens planteja l'assoliment d'aquest nou nivell d'existència legítima, no és pas petit: ¿com universalitzar el nostre punt de vista sense que es converteixi en un punt de vista dominant?" I d'altra banda, si el procés de transició nacional fracassa, quines tàctiques de resistència adoptarem que, adients a les condicions socials, culturals i tecnològiques actuals, ens permetin sobreviure, transmetre la nostra cultura i la nostra identitat, i reproduir la nostra disciplina?

Una de les controvèrsies més interessants provocades per la possibilitat que el repte del sobiranisme acabi amb la independència de Catalunya és la presència que tindrà la llengua catalana en un nou estat. I no solament això, sinó la posició en la qual quedaria la defensa del català en els àmbits en els quals no s'estengués la jurisdicció d'aquest nou estat. Hi ha intel·lectuals, com ara Salvador Oliva, que entenen que la independència no redundarà en accions favorables a la solidesa de la llengua sinó ben al contrari. Creuen que la llengua no serà una prioritat i que, en qualsevol cas, la protecció jurídica que se'n derivaria (amb més contundència en l'escenari internacional, per exemple) no és sinònim de robustesa davant una realitat que ens indica tot el contrari. D'altres veus, clamen justament pel contrari: l'única solució que té el català –l'ensenyament, l'ús, la qualitat de la llengua– és tenir a favor una decidida intervenció estatal, sense dependències d'administracions i jurisdiccions alienes sinó contràries a la llengua. Hi ha un detall, però, que no se'ns hauria d'escapar. M'hi va fer pensar una declaració de la nova presidenta de les Illes Balears. Preguntada sobre la possibilitat d'una Catalunya independent, insinuava que, sense un aliat tan important en el si de l'Estat espanyol, la permanència de la llengua a les Illes estava en perill. No és gens menyspreable, aquesta reflexió, precisament ara que les Balears tornen a formar part de l'Institut Ramon Llull, després de l'etapa fosca del PP. Vull dir que no està feta des de l'animadversió sinó que sembla un crit d'alerta. Això ens indica que la llengua (i la pròpia concepció d'un espai lingüístic ampli, ambiciós i comprensiu de totes les variants i cultures) és una assignatura inexcusable en el nou plantejament polític. Si fem tot això que fem per acabar perdent els bous i les esquelles de la parla que ens uneix i ens apleva en la nit dura, no sé, francament, si haurà valgut la pena.

190. ESCUDER, Òscar (2015-07-31). "[Votar independència és votar llengua](#)".
Vilaweb.

El català necessita un estat a favor i no un a la contra, com ara, i per això assolir la independència política és l'única manera d'aconseguir la normalitat del català a Catalunya.

Aquesta és la constatació a la qual ha arribat la Plataforma per la Llengua després de vint-i-dos anys de treballar pel català i d'anar copsant durant tot aquest temps la resposta real dels diferents governs espanyols –i d'alguns governs autonòmics– als problemes dels ciutadans amb relació a la llengua catalana: furibunds atacs a la immersió a l'escola a Catalunya, negació de la unitat de la llengua, reiterats intents que els infants de les Balears i el País Valencià no puguin estudiar en català, veto a la possibilitat de fer el català oficial a Europa... En resum, després d'una àrdua feina de picar pedra, l'entitat ha constatat la impossibilitat d'un canvi real, la impossibilitat que els diversos governs espanyols tractin el català com una llengua de primera i, per tant, que considerin els catalanoparlants ciutadans de primera.

A Espanya els catalanoparlants són ciutadans de segona, i el català, tot i ser una llengua viva i puixant, no pot desenvolupar-se amb normalitat en ple segle XXI en aquest estat.

Des que va néixer el 1993, la Plataforma per la Llengua ha tingut com a únic objectiu millorar la situació del català des d'un vessant pragmàtic i transversal. En tot aquest temps, l'entitat mai no s'havia definit sobre quina havia de ser l'estructura política dels territoris de parla catalana. Ara, però, aquest mateix pragmatisme és el que ha portat la Plataforma per la Llengua, l'ONG del català, a concloure que només amb un estat propi el català pot prosperar, i a decidir de donar suport obertament al procés sobiranista que viu actualment el Principat.

Per tant, amb vista als comicis del 27 de setembre, la Plataforma per la Llengua ho veu clar: demanem el vot per a qualsevol de les candidatures que aposten obertament, i en un termini de temps com més breu millor, per la independència de Catalunya! Perquè ara mateix, votar per la independència és també votar per la llengua catalana.

Fa gairebé 5 anys, cap al setembre de 2010, un company em va demanar una col·laboració per a la revista orgànica que en aquells moments ell coordinava i editava. Era la segona vegada que hi escrivia i l'anècdota que em ve de gust compartir no té pas a veure amb l'article que finalment vaig publicar-hi – l'adjectivació de mots via l'atribut "2.o" era llavors un neologisme guanyador que, just abans de la sobreexplotació, funcionava de meravella per a la intitulació de textos modestos com [aquest](#) – sinó que fa al·lusió a l'article que finalment no s'hi va publicar.

Sota el títol "Filòlegs o estadistes? (la pregunta que no ens hem fet)", en aquell moment m'entretenia a fer un exercici futurista, situant-me en un escenari o pantalla postindependència i plantejant-me en veu alta algunes preguntes i dubtes que suscitaria la construcció d'un Estat. Fixar-se en aquestes qüestions era, l'any 2010, prou extemporani i fantasiós; ara en canvi, i sortadament, té tot el sentit del món.

Ja en aquell moment m'amoïnava, d'entrada, l'aiguabarreig a l'hora de parlar de la supervivència de la llengua catalana i la creació d'una Catalunya sobirana. Més enllà de si l'una podria veure's afavorida per l'altra, em feia la sensació que els governants del nostre Estat independent haurien de ser filòlegs especialitzats en polítiques lingüístiques – adreçades al català, esclar. Vaig gosar posar-ho en dubte, argumentant que les prioritats d'un filòleg o lingüista no haurien de ser necessàriament les mateixes prioritats que les d'un estadista. El primer vetlla per la protecció, l'estudi i la pervivència d'un idioma, mentre que el segon ha de gestionar els drets i els deures dels ciutadans, si me'n permeteu la simplificació.

La discussió tenia lloc entre un grup d'amics dels quals la meitat érem independentistes, però les meves credencials i pedigrí ideològic havien deixat de connectar amb un pensament únic que, efectivament, em vaig adonar que també existeix entre nosaltres. Això els desconcertava, es pensaven que els prenia el pèl. Jo hi insistia, provocant-los i provocant-me a mi mateix, o al militant que estava deixant de ser: "la llengua no és del

territori, les llengües no són dels arbres ni de les pedres, les llengües només són dels parlants”. És un fet que no admet discussió, que hauria de ser lògic, però trencar amb els límits cognitius que ens hem imposat és dolorós i et transporta a la desorientació i al dubte. Són llocs solitaris, on hi sol fer fred.

Què som primer, catalanòfils o independentistes? Digueu-me que farem un Estat millor que l'espanyol, si us plau. Ja sé que no és difícil, d'acord, però digueu-me que no reproduïrem els mals vicis d'Espanya, digueu-me que no farem de fill maltractat, que acaba maltractant. El Narcís, el Martí i també el Josep embogien en sentir-ho. El Mario i el Dani no em creien, l'Albert m'escoltava escèptic i el Quim...el Quim és el Quim. Si goses posar en dubte que la immersió lingüística ha estat un èxit esclatant –potser ha funcionat i prou, “potser”-, o si goses apuntar que potser –només “potser”- TV3 hauria –només dic “hauria”, no us enfadeu- d'emetre en castellà en una Catalunya independent, automàticament trepitges la línia vermella cognitiva del nostre pensament únic.

Que el [324 emeti una roda en aranès](#) a les tardes és fantàstic, sí, però també és una bufetada a nosaltres mateixos.

192. ENRIC, Carles (2015-08-29). "[¿El castellano será oficial?](#)". *Crónica Global*.

Uno de los aforismos más recordados del filósofo Heráclito fue: "Este mundo --el mismo para todos-- no lo hizo ningún Dios ni ningún hombre, sino que siempre fue, es y será fuego eterno, que según medida se enciende y según medida apaga". Suponemos que en el imaginario catalán Heráclito debió nacer en Vic o en Manresa, pero ciertamente la ciudad de Éfeso estaba un poco más lejos.

Si la cuestión de la oficialidad o no del castellano en una Cataluña independiente aún no la tienen clara --o, perdón por la vulgaridad, no tienen los huevos de decirlo claramente por miedo a perder votos--, qué esperamos del resto

Decíamos Vic o Manresa porque lo del fuego eterno del griego sí que ha llegado aquí. Una llama en forma de idioma, el castellano. Ya ven, "según medida se enciende y según medida se apaga". Raül Romeva, siguiendo a otro clásico, debe multiplicar los panes y los peces del independentismo. Y sabe que debe descabalar a los más radicales de su discurso. Mientras Romeva dice que enciende el castellano en Cataluña ("será oficial"), su número tres, la ultra radical Casals, dice lo contrario ("solo lo será el catalán").

Obviamente, no es una cuestión baladí. Pero tristemente sí que es un nuevo tema clave escondido en la mentira. Una mentira prostituida por los silencios del independentismo más cavernícola. Todo a un mes de las elecciones. Ellos todavía no han sido capaces de dar una respuesta unitaria pública. Lo que dice muy poco de esa lista. Si eso aún no lo tienen claro --o, perdón por la vulgaridad, no tienen los huevos de decirlo claramente por miedo a perder votos--, qué esperamos del resto. ¿Funcionan por ideas, o funcionan mintiendo a sabiendas para engañar a la gente?

Recordemos, falta un solo mes para el día de las elecciones. Aún muchos temas claves se encienden según medida. Aún no sabemos nada del idioma, nada de la nacionalidad, nada de tantas cosas, que todo se convierte en una improvisación total. En un caótico festival del humor, si no fuera por lo que nos jugamos. Piden confianza, piden dogma y fe, pero ofrecen silencios. Silencios que alguien como Herodoto sabía gestionar. Quizás la familia de la lista cree que este mundo es distinto por ser catalán y por eso les da igual informar o no informar. Dar datos o dar respuestas. Como son diferentes, sólo quieren apagar y

encender su fuego, no según medida, sino simplemente según le pida su familia. Y con las cosas de familia esos no juegan.

A *Bananas*, un revolucionari que interpreta Woody Allen, acabat d'eleger president d'un país sud-americà qualsevol, declara —entre moltes altres anades d'olla producte de la borratxera de poder— que la llengua oficial serà el suec. La República catalana, és possible que els que no siguem suecs estiguem d'acord que no tingui el suec per oficial, encara que a alguns ens agradi estudiar-lo. Que no hi hagi cap llengua oficial —cas dels Estats Units, de la Gran Bretanya— és moralment impecable (just), però no és raonable (pràctic) quan hi ha llengües que es disputen l'espai públic. Català i castellà oficials perquè sí, no és just (la darrera és sobrevinguda, i si tot i ser sobrevinguda té més dret sobre les altres sobrevingudes és que la considerem de facto pròpia; cosa que buida de sentit el concepte de *llengua pròpia*, quan *llengua pròpia* és un mer escurçament de *llengua pròpia del país*). Oficials les que es parlen sense tenir en compte si es parlen habitualment i en quina quantitat i amb quina extensió, és emborratxar-se d'ingenuïtat; un disbarat en el terreny pràctic i moral.

Presento per a la nova Catalunya una solució equilibradora i duradora d'entre la serenor de les matemàtiques: Que, per llei —sense haver de pensar ni discutir— es faci oficial cada llengua que sigui parlada d'una manera habitual per almenys un 33% dels habitants del 66% de les comarques del país i al mateix temps de com a mínim un 33% dels habitants del 33% de les ciutats més poblades del país. (Com es veu, no caldria patir perquè el nombre de llengües oficials fos alt: No seria des d'un punt de mira lògic possible que n'hi hagués més de tres; del moment que el concepte *parlar habitualment*, en el cens, hauria d'excloure més d'una llengua).

A la cap-grossa, a la macrocefàlica Catalunya la gent viu i s'organitza majoritàriament en ciutats de la metròpoli i això configura molt remarcablement —incloent-hi l'aspecte lingüístic— l'expressió pública dels catalans (però d'altra banda és just, el lema: *Una persona, un vot*). No obstant això, al costat de tot això, un país no és suma de ciutats sinó unió de voluntats; i aquí hi ha importantment límit moral i pràctic al lema: *Una persona, un vot*. Crec vivament que convé no moure's de les línies i els angles de les matemàtiques. El més elegant. El més prudent. El que garanteix al mateix temps més justícia i més raonabilitat; mal que no satisfaci d'una manera completa cap d'aquestes dues. Seria una aposta segura a imitar per altres països. En aquest punt seríem capdavanters mundials.

No s'haurien de poder declarar llengües oficials localment. Això, a fi d'evitar greuges comparatius, recels i competicions entre pobles i ciutats a propòsit del règim lingüístic. Però hi hauria de poder haver llengües de funcionament administratiu; a través de les quals —això sí— s'atrauria els seus usuaris cap al coneixement de la llengua o les llengües oficials i cap a l'ús de la llengua pròpia en l'espai públic.

L'occità, la llengua d'Aran (i de la catalana Fenolleda a França), per la part que toca a Catalunya respecte d'Occitània, seria —com a llengua pròpia d'aquesta divisió constitucional del país en termes nacionals que és l'Aran— una excepció al compliment del requisit per a l'oficialitat. La llengua de signes catalana, en seria una altra excepció.

Si en algun moment cap llengua complís les dues condicions, l'oficial seria la pròpia, o sigui, el català. El català només hauria de poder deixar de ser oficial amb un percentatge d'ús mínim, per exemple de menys del 5% a totes les comarques i de menys del 5% a totes les ciutats més poblades, i sostingut això durant un període de temps no inferior per exemple a 30 anys; percentatges que farien inviable materialment i humanament que ho continués sent. Només en aquest cas la llengua pròpia per exemple de l'escola i la televisió deixaria de ser la catalana.

(Amb dades de l'Idescat del 2013: Entre els qui a tot el territori menys a la metròpoli s'identifiquen amb el català i els qui no s'hi identifiquen hi ha una ratio de pràcticament 1:1. La ratio sobre això mateix a la metròpoli és de 2,48 habitants que s'identifiquen amb el castellà per cada un que ho fa amb el català. Representant com representa la metròpoli un 63% de la població total, és evident que el problema es troba localitzat i concentrat i que cal concentrar els esforços suplementaris, no generals, allí).

Les polítiques de promoció de la llengua pròpia, doncs, continuarien aplicant-se normalment en qualsevol cas. En aquest sentit, no hi podria haver promoció de llengües que no fossin la pròpia almenys tant com aquesta llengua fos oficial.

En la Llei de règim lingüístic seria d'obligat compliment per part de les empreses privades la preferència comercial de la llengua pròpia respecte de les altres amb què treballessin, llevat en el cas en què la llengua pròpia no fos oficial; on llavors només estarien obligades a una equiparació o a un respecte i una promoció generals.

El més important, amb tot, no és oficialitat-no-oficialitat sinó que l'oficialitat sigui efectiva; cosa que ara no passa en absolut perquè, la del català, és, com sap tothom que parla català, *de mentirijillas*. Cal encara assegurar el més important: Que no hi ha —no pas sobre el mer, el pelat paper —discriminació de cap mena per l'ús d'una llengua oficial davant de cap individu, organisme o institució, públic o privat. I per descomptat que no hi ha concretament perjudici ni vexació. I que un comportament que no respecta, que no accepta aquest estat de coses, és perseguit i castigat com a delicte. A fi de facilitar aquest respecte, el coneixement de la llengua o les llengües oficials s'hauria d'acreditar directament (examen al ciutadà, inspeccions a l'empresa) i indirectament (comportament públic). De la mateixa manera, s'hauria d'acreditar no solament el coneixement sinó també en alguns contextos l'ús de la pròpia. I és que no-discriminació no hauria de voler dir que es pogués parlar en qualsevol llengua oficial en qualsevol situació. L'única llengua que gaudiria d'aquesta prevalença seria, tant com fos oficial, la pròpia. En segons quins contextos, l'ús del català, tant com fos oficial, seria d'obligat compliment.

Quan el Consell de Ministres espanyol va aprovar fa alguns anys la traducció a les llengües oficials de l'Estat de les pàgines ministerials, jo —jovenet, ingenu— vaig fer-los una nota per donar-los-en gràcies i encoratjar-los que completessin la traducció, que era (i uns quants anys després continua sent) escandalosament superficial. La resposta que vaig rebre confirmava, amb màxima ironia, aquesta superficialitat, és a dir, l'oficialitat *de mentirijillas* del català: “*Contestamos a su correo para informarle que debe dirigirse en castellano. Un saludo.*”

Buzón de la web de La Moncloa” (resposta de 18 febrer 2008).

En aquesta campanya s'ha posat de moda parlar d'etnicisme. En cada cita electoral sol aparèixer un gran tema que la marca, i no és casualitat que en aquesta, quan Catalunya votarà en clau nacional, el gran debat que hagi sorgit sigui precisament el de l'etnicisme. Al cap i a la fi, és l'acusació que catalans i bascos porten rebent del nacionalisme espanyol des de sempre, des que el projecte polític del segon s'ha basat en negar els drets nacionals dels primers. Que aquest debat surti ara és, d'altra banda, una qüestió d'hegemonia, de qui pot marcar el terreny de joc abans de saltar al camp, que a Catalunya el segueix tenint el nacionalisme espanyol encara que només sigui per penetració mediàtica.

Al món anglosaxó, i des d'allà cap aquí, s'ha parlat habitualment de "reverse racism", racisme invers, com d'un presumpte sentiment d'algunes persones de raça negra contra els blancs. És el típic "els més racistes són ells, que no es volen integrar", cosa que a aquesta banda de l'oceà, per cert, es pot sentir sobre gitanos, musulmans i altres grups. Per sort el terme "*revers racism*" últimament és més emprat com a forma de paròdia contra els qui l'esgrimeixen. Perquè el racisme no és només un sentiment d'odi concret contra un grup racial; es tracta de tot un sistema social, econòmic i polític que durant segles ha esclavitzat, marginat, discriminat i reduït a un o diversos grups racials per un altre.

"Jo podria ser un racista invers", reconeix l'humorista d'ascendència bengalí Aamer Rahman en un popular monòleg. "Només necessitaria tenir una màquina del temps, tornar al temps de la colonització europea, convèncer els líders d'Àfrica, Àsia, Orient Mitjà i Amèrica del Sud per envair i colonitzar Europa. Establir algun tipus de tracta d'esclaus. Exportar la mà de obra a enormes camps d'arròs xinesos. Arruïnar Europa durant un parell de segles. [...] Si després de tot això jo em pujo a l'escenari i pregunto: Què passa amb els blancs? Per què no saben ballar? Això seria racisme invers", explica Rahman.

No solament és el "racisme invers". També hi ha qui parla de "sexisme invers", sota l'absurda idea que el sistema polític i econòmic que ha afavorit la dominació d'un gènere, el masculí, sobre l'altre durant tota la història pot equiparar-se a alguna cosa que faci avui

el moviment feminista. Tots dos són arguments que menystenen i ridiculitzen el que ha estat l'opressió racial o de gènere que han viscut diferents grups durant diverses generacions i que només en els últims temps, gràcies a l'efecte de lluites socials titàniques, s'han començat a prendre seriosament. Les del racisme o sexismes inversos, i altres "inversos", són idees reaccionàries que pretenen fer prevaler sistemes tradicionals de privilegis d'uns grups socials sobre els altres, de dominants sobre dominats.

Alguna cosa semblant passa a Catalunya amb l'etnicisme invers –ni tan sols li diuen "invers" perquè arriben a negar la subordinació nacional–. Es tracta, com en la resta dels casos, d'acusar al grup històricament subordinat d'allò que precisament ell ha patit durant segles. Perquè no és el castellà la llengua que durant bona part de la història recent ha estat perseguida, prohibida i minoritzada. No han estat les idees del nacionalisme espanyol les que han estat proscriutes i combatudes des dels poders de l'Estat. No són els espanyols els que a dia d'avui l'ordenament legal els nega el reconeixement de ser una nació i, per tant, el dret a autodeterminar-se. I sí al contrari.

Es tracta, simplement, que molts catalans estan prenent consciència nacional, més enllà de la tolerada conservació folklòrica de la seva cultura, per exigir els més elementals drets polítics, començant pel d'autodeterminació. I davant d'això, el gran poder, que resideix a l'estat espanyol però també en una determinada concepció nacional hegemònica, reacciona amb una acusació general, equiparant dues situacions que no tenen res a veure. Sens dubte hi ha catalans etnicistes, racistes, que menyspreen l'espanyol, actituds totes elles rebutjables. També hi ha classisme, i no és un assumpte menor la sospita que els immigrants i descendents d'immigrants, espanyols o no, els costa més escalar la piràmide social, quelcom que té a veure principalment amb un problema endèmic de redistribució de rendes.

Però convindria parlar de tots aquests problemes que hi ha a la societat i sistema polític català tenint en compte que, si pensem en termes exclusivament nacionals, en el transcurs de la història la nació dominada és la catalana i la dominant és l'espanyola, gràcies a les eines d'un Estat en molts casos tirànic, en una superioritat demogràfica i en

una determinada relació de poders. Perquè els catalans fessin avui etnicisme invers necessitarien entrar en una màquina del temps.

195. BONET, Miquel (2015-09-23). "[Les llengües són símbols](#)". *La taula rodona*.

196. TUDELA, Joan (2015-09-23). "[Oficialitat per a què?](#)". *La taula rodona*.

197. JUNYENT, M. Carme (2015-09-23). "[Catalunya no és un país bilingüe](#)". *La taula rodona*.

198. VIDAL, Pau (2015-09-23). "[Llengua nacional](#)". *La taula rodona*.

199. SALVANS, Aleix (2015-09-23). "[Primus inter pares](#)". *La taula rodona*.

200. RUANA, Josep (2015-09-24). "[La recepta d'un kebab](#)". *La taula rodona*.

201. FINA, Xavier (2015-09-24). "[Un èxit català, un fracàs espanyol, una amenaça global](#)". *Ara*.

Ala teva carta d'ahir et referies a la meua de dimarts mostrant-te d'acord amb la valoració que feia de la política cultural del pujolisme i del maragallisme. En cap cas els vaig posar al mateix nivell. Pujol va menystenir la cultura. Maragall hi va dedicar més recursos que cap altre Govern, va dissenyar el CoNCA, va comptar amb un gran equip... i es va equivocar -greument- en un nomenament. Josep Maria Carbonell o Ferran Mascarell eren els cridats a ser consellers de Cultura. Els equilibris de partits, els sindicats -indirectament- i la quota femenina ho van impedir. No podem comparar una voluntat durant 23 anys amb un error concret amb un impacte de dos anys i mig.

El balanç d'aquests anys en relació amb el català és positiu. La immersió lingüística a l'escola ha sigut un èxit. Les estadístiques confirmen la bona salut del català. I el que és més important: el català ha esdevingut la llengua de prestigi. A Catalunya, una condició per al progrés individual -amb la recent i anecdòtica excepció de personatges conjunturals com Rufián o Reyes-és l'ús del català. Tots en podem trobar infinitat d'exemples. Els àmbits públics en què encara domina el castellà són residuals. Importants per a la llibertat individual, però sense cap prestigi: la justícia, la policia espanyola i poca cosa més. En paral·lel a aquesta valoració positiva, hi ha un fracàs i una amenaça. El fracàs és el de l'Espanya plurilingüística. No s'ha volgut entendre que el català era una llengua oficialment espanyola. I que com a tal -i així ho diu la Constitució- l'Estat l'ha de protegir. L'evidència del resultat no demana massa valoració.

L'amenaça és conseqüència del món global. El problema per a la supervivència del català no és Espanya, és la globalització dolenta. La que uniformitza, la que està al servei dels més grans, la que es regeix per principis propis del neoliberalisme. Aquí, el català té les de perdre. Amb independència o sense.

I a l'eventual República Catalana, ¿quin seria l'estatus de les dues llengües? El sentit comú i la naturalesa de les coses fan pensar que tindrien el mateix. Però et confessaré que els debats entre independentistes sobre el tema m'han deixat preocupat. Els més fonamentalistes -de manera legítima i comprensible- reclamen el català com a única llengua. La majoria dels, diguem-ne, moderats defensen la cooficialitat amb la boca petita.

I afegixen, dirigint-se als altres: ara no és el moment, no podem perdre ni un vot. Els que diuen això són els que em generen desconfiança. I no només pel tema de la llengua.

202. PUIG, Miquel (2015-09-24). "[Especial respecte i protecció](#)". Ara.

La Constitució espanyola diu que el castellà i el català són oficials. Espero que la República Catalana mantingui aquesta norma però que la interpreti de bona fe: fent que tots els funcionaris tinguin l'obligació de saber parlar i escriure les dues llengües.

També estableix que "la riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció". Quanta hipocresia! Aplicar-ho exigiria, per exemple, que el personal d'atenció al públic fos capaç d'atendre en les dues llengües. No per respecte a les llengües, sinó als ciutadans. I exigiria que els productes en català (diaris, revistes, llibres, audiovisuals, etc.) fossin compensats de la magnitud del seu mercat potencial, que és molt petit. Amb la mínima discrecionalitat possible, però de manera que artistes i productors fossin retribuïts pel mercat com si aquest fos més gran (de muntar mecanismes així, els economistes en sabem molt).

En definitiva, vull viure en un estat que compleixi el que diu la Constitució espanyola en matèria lingüística, i aquest, ho saps prou bé, no és l'estat espanyol.

Les llengües a l'escola. Com saps, els resultats de les proves PISA en llengua castellana són superiors entre els alumnes catalans que entre els de la resta d'Espanya, però els resultats en general són mediocres arreu. Amb aquest panorama, el que menys hauria de preocupar a l'Estat és el català a l'escola catalana. Tanmateix, els seus representants i els seus acòlits hi estan obsedits, i han encetat una batalla per imposar un horari rígid en relació a les llengües, incloent-hi l'anglesa. Una batalla que es lliura com totes les que es lliuren a Espanya en el camp educatiu: a base d'ocurrències que sonen bé però que no es coneixen. Ningú no justifica la proposta de substituir la immersió basant-se en els resultats o en experiències internacionals. Només s'apel·la al "sentit comú" o al que fa alguna escola privada.

He mirat com s'ho fan els finlandesos, que són els números u. L'anglès no s'introdueix fins als 9 anys i a cada escola se li donen directrius i mitjans, se li exigeixen resultats, però no els imposen horaris. Però dins d'Espanya és impossible aquesta mena de diàleg.

M'estimo el català perquè era la llengua del meu pare i perquè m'identifico amb molta gent que la sent pròpia, però no crec que una llengua pròpia justifiqui la independència. Ara bé, la relació entre l'estat espanyol i el català és patològica, i això sí que la justifica.

203. SOLER, Toni (2015-10-07). "[La necessitat de trencar el sostre emocional](#)". *Ara*.

En parlar dels reptes de l'independentisme després del 27-S, [David Miró va escriure diumenge a l'ARA](#) que els partits sobiranistes han de "desmuntar la sensació d'amenaça que tenen uns ciutadans que se senten espanyols i per als quals la creació d'un estat nou podria suposar un esquinçament identitari real". Miró assegura que "la barrera identitària és més poderosa fins i tot que el discurs del catastrofisme econòmic", tot i admetre que l'independentisme "no ha fet una campanya nacionalista, com sí que l'ha fet l'unionisme (la bandera més gran la va ensenyar Pedro Sánchez), conscient que necessitava activar la sensació d'amenaça per mobilitzar el no".

Crec que David Miró té molta raó. El sobiranisme és vist com una amenaça per molta gent que se sent espanyola i tem ser víctima d'un procés d'assimilació, o bé convertir-se en forastera, o bé patir un esquinçament emocional. ¿Ens sorprèn que passi això? En termes demogràfics, no té res d'estrany. Al contrari: potser el que és estrany és que l'independentisme, malgrat tot, arribi a uns nivells d'acceptació tan alts. Aquest 47,7% del 27-S està ple de cognoms castellans, de votants que no parlen català habitualment. Si no fos així, els números no sortirien. I això és un èxit.

Fixem-nos en això: l'independentisme català és més poderós que mai en la història contemporània de Catalunya, i això coincideix amb el moment de la història en què la població és més diversa en el seu origen. És un petit miracle. Ara bé: n'hi ha prou, amb això?

Creixement independentista

Qualsevol projecte nacional català ha de tenir al darrere l'adhesió d'una majoria àmplia. L'independentisme ha anat creixent en els últims anys. ¿Ho continuarà fent, o ha tocat sostre? Fa de mal dir. Si el debat és fred, racional, numèric, el sobiranisme té les de guanyar, ha aconseguit imposar el seu discurs. L'estat espanyol no té contraarguments. De fet, l'espanyolisme català és més feble que l'independentisme. Però l'estat espanyol ja existeix, i la República Catalana, no. Mantenir l'*statu quo* és molt més fàcil que canviar-lo.

El veritable terreny de joc és el de les emocions. L'independentisme ha cavalcat sobre una sensació de greuge identitari. Però per trencar el seu sostre ha d'aconseguir que l'electorat més emocionalment lligat a Espanya no se senti amenaçat. És un sostre emocional. Massa gent pensa que la Catalunya independent serà monolingüe, amb un sol canal de tele on sempre es veurà el Barça o una jornada castellera; un país exaltat nacionalment i hostil cap a qualsevol mostra d'espanyolitat. Aquesta caricatura, promoguda pels adversaris del sobiranisme, és molt injusta —com totes les caricatures—, però això no vol dir que, en aquest context, certes expansions simbòliques resultin contraproductes en un país com el nostre.

Per descomptat que totes les expressions polítiques tenen dret a expressar-se, fins i tot quan són una mica grotesques. I potser és normal que, després de tant de temps en l'ostracisme, l'independentisme estigui especialment extravertit. Però el següent pas endavant ha d'anar en una altra direcció. No necessitem més estelades. Necessitem fer-nos nostres altres banderes.

No parlaré d'estructures jurídico-polítiques; aquest és tot un altre debat. El que vull dir és que el projecte nacional de Catalunya ha de ser tan plenament català com sentimentalment híbrid, simbòlicament poc aparatós, amb molt d'èmfasi en els valors col·lectius, on la identitat catalana i l'espanyola (i les que siguin) convisquin i sumin. On Catalunya sigui la llar comuna, i on Espanya no sigui ni l'enemic ni el desconegut, sinó el territori germà amb qui ho parlem tot.

L'independentisme —el que estima el país i el vol entendre— està fent passes cap a aquesta direcció. En falten unes quantes més.

El 3 de setembre la Plataforma per la Llengua va presentar *Balances lingüístiques*, un informe de títol oportunista que exposa el que ja sabem des de fa molt anys: que Espanya no és un estat que reconegui igualment el castellà i el català. Des de la legislació estatal (començant per l'article 3 de la Constitució) fins als mitjans de comunicació d'àmbit estatal, passant pels símbols de l'Estat, les empreses públiques i les institucions estatals, no hi ha àmbit en què no es pugui copsar la supremacia del castellà respecte de les altres llengües suposadament espanyoles.

Un petit exemple bastarà. Fa molts anys, una associació anomenada Organització pel Multilingüisme va impulsar una campanya perquè la cara estatal de les monedes d'euro espanyoles portés la paraula *España* en quatre llengües. Les monedes encara s'havien de fer i no hi havia cap obstacle tècnic que impedís fer realitat la proposta. Els membres de l'organització fins i tot es van assegurar que a les monedes hi havia prou espai: si a Holanda eren capaços d'encabir-hi 31 espais (*Beatrix Konigin der Nederlanden*), per què els espanyols no havien de poder-n'hi encabir 30? (Pel que fa a Holanda, la cosa ha empitjorat des que el rei es diu Willem-Alexander.) La proposta va tenir el mèrit d'arribar a la Comissió d'Economia del Congrés de Diputats, però allí va finir tristament, víctima d'allò que s'anomena falta de voluntat política.

Com diu l'informe de la Plataforma, "a priori, seria possible que dins l'estat espanyol, mitjançant la reforma constitucional, política i institucional, la llengua catalana assolís la condició de llengua oficial d'estat tal com s'ha fet en altres casos". Certament, a Europa hi ha bons exemples de democràcies multilingües (no congènites, per cert) que podrien inspirar aquesta reforma. Però perquè hi hagi una reforma hi ha d'haver reformadors, i aquesta és una espècie que a Espanya escasseja, si més no en l'apartat lingüístic. A la famosa Declaració de Granada, el PSOE dedicava només una vaga frase a aquesta qüestió: a més de reforçar el poder de les comunitats " *en las políticas de ordenación, defensa y promoción de su lengua propia* ", el document advoca per " *la asunción plena por parte de las instituciones del Estado de este rasgo institucional y de este signo de riqueza cultural y social de nuestro país*". De l'interès del PP per una reforma d'aquest tipus no cal ni parlar-ne. I pel que fa als partits emergents... Al seu programa per al 27-S Ciutadans reproduïa el que ja deia fa tres anys: el "foment nacional [llegiu estatal] de la diversitat lingüística" es

redueix a proposar que a les escoles d'Espanya s'ofereixi una segona llengua espanyola com a matèria optativa i que a les universitats també sigui possible estudiar les llengües espanyoles. Podem, a nivell estatal, és una incògnita, amb el benentès que la seva pàgina web és tan monolingüe com la del PSOE o la del PP.

Com diu la Plataforma, “la pràctica real i històrica ens demostra que ara com ara [...] no és possible d'arribar a aquest criteri d'equiparació dels ciutadans de la llengua catalana en relació amb la castellana dins el marc espanyol”. En aquest punt és remarcable la sintonia entre la Plataforma (“L'únic camí per aconseguir una pràctica lingüística democràtica és la independència”) i Catalunya Sí que es Pot (“Ara com ara no és possible una democràcia lingüística dins l'estat espanyol si abans no s'arriba a l'estat propi” —pàgina 173 del programa electoral). Sembla, doncs, que la conclusió dels uns i dels altres és que si el català ha de ser una llengua *estatal* necessita un estat propi (del sí-sí o del sí-no, però un estat).

Si parlem d'estats i de pràctiques lingüístiques democràtiques és oportú que ens acabem referint a les pràctiques del futur estat català. En l'acte de presentació de l'informe de la Plataforma, la candidata de Junts pel Sí Teresa Vallverdú va defensar que el castellà hauria de tenir “un cert grau de cooficialitat”. Per sort, després d'un possible estira-i-arrotonsa, el programa de Junts pel Sí no s'embranchava en la vaguetat: amb el benentès que l'objectiu prioritari serà la plena normalització del català, “la llengua castellana continuarà sent llengua oficial a Catalunya”. Per si no fossin prou clares les conseqüències d'aquesta oficialitat, en una entrevista a Onda Cero el número 4 de Junts pel Sí va explicar que “els drets lingüístics dels castellanoparlants es quedaran *exactament* igual que ara”. “Catalunya”, va dir, “som tots, els 7 i milions i mig de catalans, parlin el que parlin”. Així sí, president.

205. RUIZ-TRILLO, Daniel (2015-10-29). "[Un nou estat per la llengua](#)". *Racó Català*.

El procés sobiranista no pot amaga les vergonyes de la llengua, per molt que sigui bàsic deixar clar que el nou estat és per a tothom, que el castellà també és un canal d'expressió de l'independentisme i que necessitem tothom. Això és ben clar, clar i català. Però el pas -tossudament i ferm- del Correllengua durant aquests dies per les nostres comarques, barris i viles, ens ha de fer prendre consciència.

Cal continuar reivindicant el català com a llengua comuna, com a llengua vehicular de l'escola, de l'administració i de les empreses i la publicitat i demanar i exigir més normalització al món de la justícia, l'esbarjo, Internet i les atuoescòles, per esmentar només un parell d'exemples. Cal, però, ser positius i felicitar-se pel molt que hem avançat, en el món de la música (Els Catarres, Txarango, Blaumut, Manel...), del cinema (cinema Texas), de la televisió (IB3, Esport 3, 324, Canal 33, Super3 i desenes i desenes de televisions locals), de la premsa digital ([Racó Català](#), [directe.cat](#), [Vilaweb](#), [Nació Digital](#), [El Món](#), [El Nacional](#)...), de les revistes ([Sàpiens](#), [Cuina](#), [Descobrir Catalunya](#)...), dels diaris ([Ara](#), [El Punt](#)...) i de les editorials ([Voliana](#), [Labreu](#), [Xandri](#)...).

El català ha estat present a les manifestacions més multitudinàries de la història recent d'Europa, a la final de la Champions, als millors restaurants del món i a la final de la NBA. També és l'idioma emprat a les ampolles de molts vins premiats arreu del món (Albet i Noya, La Vinyeta...) Enguany, de la mà de la [Plataforma per la Llengua](#), el 3r [Premi Martí Gasull](#) busca candidats. Qui ha fet més pel català? La CAL? La FOLC? La Federació de la Catalunya Nord? L'Escola Bressola? Arrels? El Club Super3? Tampoc oblidem les plataformes digitals com [Racó Català](#), [versos.cat](#) o Softcatalà. O bé el mateix Correllengua.

206. VIDAL, Pau (2015-11-04). "[Un silenci estèril](#)". *Vilaweb*.

Passades les eleccions, dono per alçada la veda lingüística i em faig la pregunta: ha servit de res la llei del silenci en relació al debat sobre les llengües oficials? Recapitulo breument els antecedents: a la primavera del 2012 es desencadena, a partir d'un article d'Eduard Voltas, una discussió pública sobre les futures llengües oficials del nou estat. Ha de ser el català? O català i castellà? O cap? Diaris, xarxes i blogs s'inunden d'aportacions d'experts i interessats en el tema (recollides [aquí](#); alerta que són centenars!), fins que s'imposa una mena de 'pax romana' sobre la inconveniència del debat. Mas i Junqueras liquiden la qüestió assegurant públicament que el castellà també serà oficial a la República Catalana i els mitjans afins deixen de publicar articles sobre el tema. A partir d'aleshores, el debat esdevé monòleg: els lingüistes, majoritàriament favorables a l'oficialitat única, acusen els dos partits de tacticisme (per tal de no allunyar sectors castellanoparlants del sobiranisme) i els altres callen.

Torno a la pregunta: ha servit de res, l'estratègia d'amagar les cartes? Els resultats electorals han posat al descobert algunes dades que fan pensar que no. El nombre de votants independentistes, 1.950.000, constitueix el 37% del cens electoral (no de vots emesos), que és exactament el percentatge de catalanoparlants de llengua habitual. El percentatge de vot de l'espanyolisme radical, que és el 20% (Ciutadans i PP), pràcticament calca la xifra de residents que no parlen mai en català (xifrada per Francesc X. Vila, el 2013, en un 25% de la població, del qual cal descomptar aproximadament una cinquena part que correspon a immigrants bilingües en la llengua nativa i castellà i que no comptaven amb dret de vot). Dues coincidències tan exactes (amb el marge pertinent derivat del fet que el cens electoral, naturalment, no coincideix amb el total de la població) que evidencien que el rei va despullat. Per dir-ho amb la crua síntesi del sociòleg Pau Marí-Klose, els catalanoparlants s'han sumat majoritàriament al projecte independentista i els castellanoparlants no.

I els que queden entremig, els castellanoparlants habituals no monolingües? Que conformen, tinguem-ho present, un 30% del cos social. Com es van comportar electoralment? Doncs, juntament amb el 10% que es declara bilingüe, o bé s'abstenen o voten l'espanyolisme acomplexat del PSC i el volidolisme de Catalunya Sí que es Pot (descomptant una fracció admirable però estadísticament irrellevant que vota CUP).

I perquè ningú m'acusi de citar referents només d'una banda, vet aquí un de la nostra que encara ho diu més clar, Joan Francesc Mira: 'Als barris de la immigració castellana, la gent que havia votat en clau dreta-esquerra aquesta vegada ha votat en clau etno-nacional, d'identificació. "Jo què sóc, català o espanyol?", s'han preguntat. Per això no han votat esquerra, han votat Espanya.'

Malauradament, i a pesar de tantes campanyes, de tanta versió oficial, de tant amagar el cap sota l'ala, el factor lingüístic continua essent decisiu. Perquè vehicula bona part de la identitat, si no tota. A mi tampoc m'agrada, aquesta situació. Jo també em pensava que amb dues o tres generacions n'hi havia prou i de sobres perquè una part significativa dels vinguts de fora decidissin que per als seus descendents era millor esdevenir gent del país. Però no: encara n'hi ha molts que s'estimen més identificar-se amb l'altre, de país, el que, a pesar d'això, els maltracta igual que si fossin d'aquest.

Per això, precisament perquè no ens agrada, hem de tenir en compte aquest factor, que és clau. Sobretot a l'hora de fer sil·logismes i equivalències entre drets i nombre de parlants. No fos cas que, ofuscats pels primers, un dia ens trobéssim sense els segons.

207. MARFANY, Jaume (2015-11-12). "[El castellà oficial en un Estat independent? \(1\)](#)". *LlobregatDigital.cat*.

El debat sobre l'estatus de la llengua catalana –i de la castellana- en un Estat independent ha estat defugit de manera sistemàtica i habitual. Les declaracions de fa ja un temps, tant del líder de CDC com del d'ERC, afirmant que el castellà també seria llengua oficial en el nou Estat català, van desfermar algun debat, reduït, però, gairebé i en exclusiva a articles en els mitjans signats bàsicament per professionals o persones relacionades directament en temes de llengua.

El tema de la llengua és, ja ho sabeu, extremadament sensible. La llengua forma part del món dels sentiments, del món interior, individual, propi i íntim de cadascú. Un món únicament nostre, ben nostre que cal tractar amb molt de respecte i, sobretot, amb molta empatia.

La primera reflexió que cal fer és si cal que en el text constitucional de la nova República catalana figuri el terme "oficial" per referir-se al català.

És cert que el terme oficial no és cap garantia de la recuperació i de la normalitat de la llengua catalana. En tenim força, d'exemples de països que, malgrat especificar clarament quina és la llengua oficial del país, això no ha servit ni per millorar-ne l'estatus ni tampoc per normalitzar-ne l'ús quotidià i habitual. Podríem parlar del cas irlandès, tan conegut... Però en tenim un de més pròxim, que és Andorra. Estat independent, única llengua oficial el català i, malgrat aquestes disposicions oficials, la salut de la llengua és força precària.

Exemples com els de Letònia o Estònia, en què vint anys després de la independència el rus continua sent força freqüent en les relacions socials, i això que ni és oficial ni és d'aprenentatge obligatori.

Els que mantenen que l'important no és el nom, el continent, sinó el contingut diuen que podríem atorgar-li al català altres termes com el de llengua nacional, llengua pròpia, llengua comuna, o un redactat molt simple com el de "La llengua de Catalunya és el català". Què solucionaríem amb això? Penso que res. En el fons, crec que hi ha un gran complex d'inferioritat i un cert estigma de la subordinació que patim des de fa segles i que fa que el terme "oficial" ens provoqui recances.

Arribat aquest moment ens hauríem de preguntar si coneixem plenament el que representa jurídicament el terme oficial. Segurament no en som del tot conscients i això és el que provoca que renunciem amb tanta tranquil·litat, però amb tant inconsciència, a l'estatus d'oficialitat per a la llengua catalana. En aquest cas, com en molts d'altres, el nom és molt important.

Especialistes com som de complicar les situacions, immediatament que parlem d'oficialitat del català, sorgeixen els que demanen també l'oficialitat del castellà. Alguns, ho sabem, per simples interessos electorals. Altres per ignorància del que això representaria i, uns quants més, perquè realment sí que són conscients de com seria de negativa per al català una situació d'oficialitat compartida amb el castellà.

Vegem-ne alguns detalls lingüístics. Fixem-nos en el redactat de l'actual Estatut d'autonomia: El català és la llengua oficial de Catalunya. També ho és el castellà, que és la llengua oficial de l'Estat espanyol...

Creo que queda molt clar que el castellà és llengua oficial a Catalunya perquè és la llengua oficial de l'Estat espanyol. Si la nova constitució situés el castellà com a llengua oficial, seria, evidentment, la llengua de la República catalana i el seu estatut –i els seus drets– s'equipararien als de la llengua catalana.

208. MARFANY, Jaume (2015-11-13). "[El castellà oficial en un Estat independent? \(i 2\)](#)". *LlobregatDigital.cat*.

Si finalment la Constitució de la nova República contemplés l'oficialitat del castellà, l'equipararia en drets i deures a l'altra llengua oficial i pròpia del país: el català.

Aquesta doble oficialitat constitucional dificultaria, sense cap mena de dubte, el desenvolupament i l'aplicació de les mesures que necessita impescindiblement el català per tal de superar definitivament la situació actual i esdevenir, no només la llengua de les institucions i de l'administració, sinó també la llengua comuna d'ús habitual i quotidià al país.

La llengua catalana necessita de manera urgent aquestes mesures que només poden arribar des d'un Estat independent. Unes mesures que no podrien ser aplicades si el castellà tingués el mateix rang oficial que el català.

¿Si el castellà és també la llengua oficial del nou Estat català, com podríem solucionar la situació de marginació de la llengua catalana, cada vegada més accentuada, en el món de la justícia?

¿Si el castellà és també la llengua oficial del nou Estat català, com podríem modificar els centenars de decrets i lleis que ara mateix requereixen l'ús del castellà en el món comercial, en el món socioeconòmic?

¿Si el castellà és també la llengua oficial del nou Estat català, com podríem canviar la minorització que pateix la llengua en el món audiovisual on, per exemple, l'oferta televisiva ha caigut per sota del 20%, amb tendència a anar baixant?

¿Si el castellà és també la llengua oficial del nou Estat català, com podríem integrar lingüísticament la població immigrada que ara mateix han fet augmentar el percentatge de residents a Catalunya que mai no diuen ni una paraula en català? Un percentatge que era d'un 14,2% l'any 2003, un 19,5 el 2008, i que el 2013 s'ha situat en un alarmant 25%.

El nom sí que fa la cosa. Jurídicament parlant, el fet que la Constitució declarés el castellà llengua oficial seria interpretada per les sentències dels tribunals com a fonts de nous drets a favor d'aquesta llengua, tant des de l'àmbit administratiu com des de l'àmbit col·lectiu i individual dels propis parlants.

Us recomano la lectura d'un excel·lent i documentat treball de la professora de Dret Constitucional de la UB, Eva Pons, titulat *L'oficialitat lingüística. Declaracions constitucionals i implicacions jurídiques i pràctiques* (el podeu trobar a Internet). En aquest intens estudi de més de 160 pàgines, en primer lloc fa un repàs a la noció d'oficialitat i d'altres conceptes que qualifiquen l'estatus jurídic de les llengües. En aquest sentit, la conclusió és que l'oficialitat, com a concepte jurídic, és un terme que connecta la llengua directament amb l'Estat. En canvi, l'ús d'altres termes —llengua originària, llengua equiparada, llengua comuna, llengua principal o, fins i tot, llengua pròpia—, d'acord amb l'anàlisi comparada, es troben força allunyats d'una concepció d'estatalitat.

En aquest mateix treball, podreu trobar també una molt interessant anàlisi del contingut i de les implicacions de l'oficialitat en nous estats occidentals i, finalment, després de les conclusions, un imprescindible annex en forma de taula sobre les implicacions de l'oficialitat si només hi ha una sola llengua oficial o si n'hi ha dues o més de dues.

Simplement fent un repàs d'aquesta taula ens podem adonar de les greus conseqüències que tindria per la llengua catalana el fet d'incloure també el castellà com a llengua oficial del nou Estat.

La conclusió a la qual arribem és força òbvia: el castellà no pot ser llengua oficial de la República catalana. La millor solució passa per declarar el català com a única llengua oficial

i atorgar al castellà (i potser, en un nivell diferent, a alguna altra llengua) la categoria de llengua equiparada o llengua preferent, que vindria regulada en el pla legal, pràctic i simbòlic per garantir uns determinats drets lingüístics individuals.

Sens dubte, el camí per arribar fins aquí serà complicat i no exempt de grans dificultats. La lluita per la llengua, però, forma part també de la lluita per la independència i per una societat més justa, més democràtica i més lliure.

209. LE BIHAN, Joan Pere (2015-11-23). "[Ús de la llengua? Mirem cap a una altra banda](#)". *Lliure i Millor*.

Al voltant, o al marge, del procés sobiranista els principals partits catalans insisteixen que, a una Catalunya independent, el castellà tindrà el mateix estatus que a l'autonòmica. Això, de manera bastant clara, vol dir que la davallada de l'ús del català continuarà en cas d'independència. És possible que, durant un temps hi hagi alguna revifalla de l'ús, motivada per l'entusiasme de la nova llibertat... Tenint en compte però que, malgrat els resultats globalment positius de les proves d'avaluació, un nombre important d'alumnes surt amb un domini limitat de la llengua oral (una Consellera d'Ensenyament, ja fa uns quants anys, m'havia dit que el català "s'estava llatinitzant") i sobretot l'hàbit de comunicar-se majoritàriament en castellà als patis de la escoles on es fa la primera socialització, sembla del tot improbable que la simple desaparició de mesures coercitives com les de la llei Wert o les dificultats del català a l'àmbit de la justícia, provoqui, com per art de màgia, una remuntada de l'ús de la llengua pròpia de Catalunya que actualment es troba en situació minoritària al seu propi territori.

No coneixem cap veritable estudi sobre l'ús del català als moments d'esbarjo, als menjadors escolars, a les hores d'acollida de matí i tarda i a les activitats extraescolars. Ens manquen dades realment científiques. Això no ens priva de constatar que cada vegada hi ha més testimonis de professors que ens indiquen que , a secundària, saltant-se la llei vigent, n'hi ha que es passen directament al castellà per "facilitar la comprensió dels alumnes" (la qual cosa, evidentment, dificulta la futura comprensió i expressió en català).

Un altre aspecte també s'haurà de tenir en compte: l'oficialitat del castellà a la República Catalana AVALARÀ DEMOCRÀTICAMENT, l'ús d'una llengua imposada durant 300 anys. Aquest aval, obtingut sense el suport de l'exèrcit franquista o la constitució espanyola, li donarà una legitimitat que mai no havia tingut (deixem de banda, per poc rellevant socialment, el canvi introduït a l'estatut vigent). He de confessar que em sorprèn que polítics i persones intel·ligents creguin sincerament que es pot salvar l'ús de la llengua catalana mentre el nombre de patis d'escola (que, recordem-ho, són el marc de la primera socialització, la que condiciona tants hàbits de futur) en què la llengua d'integració és la de Castella va augmentant cada any . Segons els

testimonis que m'arriben els patis catalanoparlants pràcticament han desaparegut de les zones més poblades. No sembla raonable de pensar que es pot arribar a l'ús normal de la llengua pròpia d'un poble lliure si a les seves escoles s'usa normalment la llengua que en el moment imposà Felip V i posteriorment Francisco Franco. Sabem que en llegir aquestes ratlles alguns posaran el crit al cel dient que es volen retallar drets lingüístics. Només ho poden pensar d'acord amb la ideologia que els va condicionar: la del sistema repressiu dels personatges suara esmentats. Al contrari, desenvolupant el sentit de responsabilitat democràtica de tots els catalans, tant dels d'origen com dels Nous Catalans" (procedents de països molt i molt diversos), és clar que podem, entre tots, democratitzar la llengua del país és a dir que estigui realment a l'abast de tots, vinguin d'on vinguin.

La qüestió de l'ús de la llengua inclou tres aspectes fonamentals:

L'aspecte jurídic.

L'aspecte sociolingüístic.

L'educatiu.

Aspecte jurídic:

L'arquitectura jurídica hauria de permetre que l'ús del català fos pràcticament imprescindible (pel cap baix tant com ho és, de fet, actualment el castellà). Evidentment això s'ha de dur a la pràctica tot i respectant els drets individuals dels parlants de les altres llengües presents en territori català.

Aquesta estructura jurídica hauria de permetre de posar en marxa un sistema educatiu que permeti no solament un coneixement més o menys actiu de la llengua sinó una veritable fluïdesa que faci possible una socialització progressiva en llengua catalana.

Aspecte sociolingüístic:

Pel que sembla, els alumnes catalanoparlants s'han integrat en castellà a la majoria de patis d'escoles. El sistema educatiu hauria de poder capgirar l'actitud d'aquests alumnes, tornant a la vida quotidiana la dignitat de la seva llengua al propi territori, i permetre'ls realment de fer-la servir a l'hora de jugar. No haurien de sentir el que va haver de suportar

una exalumna de la Bressola de Catalunya Nord (lògicament només sabia català i francès) que quan va sortir al pati d'un centre privat de secundària de Girona , on s'havia establert, (no d'Hospitalet ni de Rubí...) i va parlar en català li varen dir: “ PERÓ TÚ DE QUÉ VAS TIA??”.

L'educatiu.

Molts estan traumatitzats , amb raó, pels mètodes utilitzats pels estats espanyol o francès per imposar a les escoles l'ús de les llengües respectives a Catalunya (sud o nord). “HABLA EN CRISTIANO” o “ SOYEZ PROPRES, PARLEZ FRANÇAIS”. No volem fer servir mètodes semblants! Això no ha d'implicar que renunciem a la recuperació de l'ús si trobem mètodes que integren el SENTIT DE RESPONSABILITAT que, més enllà de la llengua també serveix per preparar uns ciutadans lliures i evidentment responsables.

No parlarem aquí d'aquestes metodologies...(seria massa llarg) . S'ha de saber però que existeixen:

Si aneu a l'escola catalana de Prada de Conflent (Estat francès) comprovareu que, al pati, la llengua del joc (i doncs d'integració) és el català. Recordem que a Prada hi ha, com a màxim, un 2% d'alumnes catalanoparlants (molt menys que aquí...) . El nombre d'alumnes hi creix cada any (l'ajuntament acaba de comprar nous locals per a l'escola), cosa que no passaria si s'empressin mètodes com els que feren servir els sistemes espanyol o francès.

He pogut comprovar, parlant d'aquest tema, que molts amics són conscients de la magnitud del problema, però que , potser per manca de solucions, potser per por de ficar els peus a la galleda, eviten la qüestió. No crec que calgui evitar-la. Ningú, ni els castellanoparlants que s'han afegit al procés, vol una situació com la de la República d'Irlanda que aconseguí la independència però que fa servir la llengua de l'antiga administració.

Les solucions, democràtiques i respectuoses existeixen.. Simplement, posem-les en marxa, progressivament, tant bon punt puguem!

No som pocs els que quan els del PP o C's alternen català i espanyol en el faristol del Parlament de Catalunya hi veiem una operació amb tota la mala bava que té com a finalitat reduir el català a una llengua prescindible. L'oficialitat actual de les dues llengües els ho permet i saben perfectament, com sempre apunten els experts en la matèria, que el bilingüisme és l'estadi previ a la desaparició de la llengua més feble... que no és precisament l'espanyola. Ells van fent la seva feina i molts dels nostres els ho posen en safata.

L'anomenat procés s'està fent ignorant deliberadament qualsevol cosa que tingui a veure amb la situació de la llengua catalana. El seu estatus en un futur estat català s'ha liquidat per part dels partits sobiranistes amb una cooficialitat amb l'espanyol per tal de no complicar-se la vida. Cap d'ells vol recollir les veus autoritzades que ens parlen d'una situació de disglòssia que amenaça la pervivència del català. El lingüista Pau Vidal és un dels que ens adverteix que la nostra llengua pot ser la primera en desaparèixer, no per falta de parlants, sinó per falta de llengua. Fins i tot, ha hagut de ser un acadèmic madrileny com Juan Carlos Moreno Cabrera que ens ha dit que anem cap al suïcidi idiomàtic si continuem amb aquesta estupidesa de voler fer l'espanyol llengua oficial en una futura Catalunya independent. Però, res. Els dirigents polítics fan com si sentissin ploure i continuen passant-se per l'arc del triomf els criteris científics i ignorant que la llengua és l'ànima de la nació, com tantes vegades han repetit grans prohoms del nostre poble. Des de Rovira i Virgili fins a Enric Prat de la Riba. Fa tot l'efecte que pensin que "el que no són pessetes són punyetes".

211. SANCHIS, Vicent (2015-12-14). "[Travallengua català](#)". *El Punt Avui*.

En tot aquest procés que processem i desprocessem mil vegades hi ha hagut un element que s'ha fet sobrer o que ha estat aprofitat des de fronts envescats. Un element temps era temps sagrat. "Quin és el seu país?", que algú preguntava a Josep Pla. "Aquell en què quan vostè diu «Bon dia!» li contesten «Bon dia!»", que replicava ell. La simplificació del raonament és evident. Tant evident com necessària ha resultat durant temps. Perquè sense llengua el país resultava inimaginable. Sense el català Catalunya deixava de ser. Ara alguns se la imaginem de mil colors i mil maneres perquè sigui. Ara molts consideren que una Catalunya independent exigeix bilingüïsmes, cooficialitats, bifidismes i tot de concessions per fer més portadora la idea de deslligar-se d'Espanya. Potser sí. Potser l'única manera que la majoria dels catalans s'abracin a la supervivència nacional és acceptar-los a tots com són. Acceptar el castellà com a element de definició i relació inseparable del nou estat català. La "renúncia" –la renúncia a tornar al català l'hegemonia popular que el va acompanyar durant segles– és conseqüència de la resignació, obligada per l'ambició. Tot plegat és rar. Tan rar com assistir a un debat televisiu i comprovar que el número u de la llista de Ciutadans per Barcelona s'expressa només en català i el d'Esquerra Republicana ho fa en castellà. És com sentir Lerroux en català i Macià en castellà, dirien els més atrevits. La república catalana despunta amb un travallengua. Tot sigui per ella.

Si al futur estat ens haguéssim d'entomar un rei tant sí com no, i a més ens obliguessin a acceptar que els qui governaran seran tan lladres com ara, i de passada que la guàrdia urbana de Barcelona continuarà essent un cau de fatxes prepotents, a quants de vosaltres us continuaria interessant?

A mi no. I em consta que a molts de vosaltres tampoc. Perquè si volem fer una república és per recuperar la llibertat, sí, però també per viure en un país millor: sense paràsits de sang blava, sense gentola que aprofita el poder per enriquir-se i sense els vicis atàvics de l'autoritat heretats del règim borbònic.

Però no solament per a això. Per a més coses, encara. Per exemple, una de tan important com recuperar la llengua. Quin sentit tindria el país dels catalans sense la llengua catalana? Per als irlandesos potser en té, per als escocesos es veu que també, però per a nosaltres no. Em pensava que en això estàvem d'acord.

I, tanmateix, encara circula la contradicció. Esponerosament. En boca i en ment d'indepes disposats a capgirar-ho tot... menys l'agonia lingüística. El castellà és la llengua de la meitat dels residents a Catalunya, diuen (els més gandhians fins i tot en forma de 'contradictio in terminis': '...de la meitat dels catalans'), ergo és just que sigui oficial.

Com pot ser que l'únic punt en què el revoltós català s'arruga sigui justament un de tan crucial com aquest? Potser perquè tants anys de submissió l'han acabat convencent que realment la nostra és una llengua de segona i en necessitarem una de forta?

Fent treball de camp, es detecten dues tendències. Una és la 'happy flower', la que es creu de bona fe el discurs del bilingüisme-flors-i-violes-i-romaní. En el nou país, les dues llengües dels catalans, diu el bonista, conviuran alegrement i joiosa i així tots serem més savis i ens estimarem més. De les altres, començant per l'occità i acabant pel mandarí, no se sap què en pensen.

L'altra tendència és la sumaire. També anomenada electoralista. Substancialment sosté que, si volem superar la barrera del cinquanta per cent, el que cal és sumar castellanoparlants al projecte independentista. La pega és que aquesta és una idea contra

natura, tal com han demostrat Sergi Castañé (<http://sergicastanye.com/category/independentismo-catalan/>) i altres politòlegs analitzant els resultats del 27-S: el vot sobiranista coincideix quasi al mil·límetre amb la població d'identitat catalana. Malgrat les promeses, doncs, els d'identitat espanyola no s'han sumat al projecte indepe. Més aviat al contrari. Potser perquè, com que no per ser castellans deixen de tenir sentit comú, intueixen d'una manera mimètica (perquè és la lògica predominant al món) que un estat català hauria de ser catalanoparlant, i això els incomoda.

La clau, si de cas, està en la franja intermèdia. En aquest percentatge de població amb doble identitat. Que trasllada al terreny lingüístic l'ambivalència de sentir-se català i espanyol alhora. Però aquesta és una qüestió molt complexa, per això val més que en fem figures d'un altre article.

Tinc un amic que, tot i ser un gran tetralingüe, encarna les dues tendències. Diu que hem d'acceptar la doble oficialitat perquè som minoria: 'És lo que hi ha.' Però és que a més, segons ell, gent del seu entorn que de petits parlaven com els veïns ara els troba pujant els fills en català (com que ell no consumeix enquestes, ja l'hi dic jo: ho fan un 15% dels pares castellanoparlants). Resignació cristiana? No reconeixement del problema? Molt bé, doncs d'acord. Accepto. Això sí, a condició que també acceptem d'institucionalitzar la corrupció i l'abús dels poderosos (i demà mateix corro a treure'm el carnet d'algun partit amb vocació de govern). Si mai el meu amic em ve a demanar explicacions, li contestaré, en el català que demà es parlarà: 'Oh, és que no havia altra!' (bueno, jo com seguiré sent una mica, pues... barretinaire, potser posaré una, com se diu?, una daixonses, i ho diré en català d'abans, d'aquest que namés parlen els lingüistes, 'És que no hi havia d'altra').

Entre totes les xifres, estadístiques i més informacions que es donen sobre el futur de la diversitat lingüística, una de les més contundents és aquella que diu que el 4% de la humanitat parla el 96% de les llengües del món o, a l'inrevés, que el 96% de la humanitat parla el 4% de les llengües. Només amb aquesta informació ja en tenim prou per a concloure que ens cal la solidaritat dels parlants de llengües majoritàries si no volem que aquest reducte de la diversitat acabi absorbit en quatre dies. De fet, fa dues dècades les xifres eren el 95% i el 5%. No podem perdre el temps, doncs, si és que volem preservar la diversitat lingüística, i tothom és necessari.

La pregunta recurrent en vista d'aquest futur tan negre és com ens ho farem per sortir-nos-en i, entre les respostes habituals, no hi falta la independència com a solució miraculosa. Que la independència no és l'esperit sant que et beneeix amb el do de llengües ja ho sabem tots i, en aquest sentit, estem perduts si creiem que un canvi polític per gran que sigui revitalitzarà la llengua. Malgrat tot, no ens passa per alt que un nou marc de convivència ens permet de restablir les regles del joc i, sobretot, orientar la dinàmica de les llengües cap a la preservació de la diversitat. Ens allibera de la pressió d'un estat que és evident que menysprea la diversitat i ens permet de treballar per la revitalització de la llengua com a projecte compartit amb els que la tenen com a primera llengua i els que l'han adoptada i/o la volen compartir.

Si hi ha un tret que es destaca en aquest projecte col·lectiu –si més no, pel que fa a la llengua– és que els usos lingüístics no són (o no han estat) emprats com a arma llancívola. Un dels gran èxits que ja podem comptar és que hem compartit aquesta il·lusió amb catalans de tots els orígens sense preguntar-nos d'on venia ningú ni quina llengua parlava. I quin sentit tindria fer-ho després d'anys de convivència? Per això em va costar d'entendre l'aparició de Súmate. De cop i volta, allò que ja havíem oblidat esdevenia el fonament d'un grup independentista. En un principi, semblava que l'objectiu era buscar adhesions al procés entre els catalans que tenen el castellà per primera llengua. El perquè d'un objectiu ètnico-lingüístic, continuo sense entendre'l, sobretot perquè ells mateixos diuen que no importa l'origen sinó la destinació, però no cal entrar-hi. La qüestió és que en l'aspecte lingüístic i, més concretament, en la manera com s'havien de tractar les llengües en la Catalunya independent, Súmate era molt ambigu. Ara, però, a [les seves pàgines](#) pren

posició sobre l'ús del castellà i el català a la futura república catalana, on tot continua essent molt ambigu menys una cosa.

S'apela a l'oficialitat de les llengües. Molt bé. L'oficialitat és gratis. Aquests darrers anys hem passat de menys de cent llengües oficials a tot el món a uns quants centenars, potser milers. Però les condicions d'amenaça no han canviat. Pots declarar oficial el que vulguis. N'hi ha prou amb el gest. Que això signifiqui alguna cosa ja depèn d'unes altres variables. Al capdavall, de l'oficialitat en sabem que és molt útil a l'hora d'imposar llengües dominants, però inútil per a recuperar llengües amenaçades.

Però després d'apel·lar a l'oficialitat, resulta que el català serà llengua 'pròpia'. Doncs posats a evitar interpretacions interessades estaria bé que ens diguessin què vol dir 'pròpia' perquè el món és ple de llengües pròpies que han deixat de ser emprades. També es diu que el català ha de ser llengua vehicular. Atès que les llengües són vehiculars per definició, tampoc no és dir gran cosa. Però encara és menys clar això de 'su reconocimiento en un sistema educativo inclusivo y universal sin distinción por lenguas'. No havíem quedat que era pròpia i vehicular? Si ho és, per què ha de ser 'reconeguda'? No són els fills il·legítims i no pas els propis els que s'han de reconèixer?

Així, doncs, no queda gaire clar quin paper hi ha de tenir, el català, en tot plegat. Però quan arribem al castellà, no hi ha dubtes: 'Aun así, también **tiene que quedar garantizado el conocimiento del castellano en todo el territorio catalán y el aranés en la Aran.**' Ho transcrib tal com figura en el document de la web perquè no em diguin que mal interpreto o tergiverso que allò que s'ha de garantir és el coneixement del castellà a tot el territori català. No sé si el castellà queda exclòs de l'Aran pel fet de no ser territori català. I, com es garantirà? Torno a citar (fins i tot les negretes són d'ells): 'Por lo tanto, **el castellano será lengua oficial por el uso social de ésta y la República tendrá que garantizar los derechos lingüísticos de los ciudadanos en relación al aprendizaje y el uso de este.**' Ara potser sí que la diré grossa, però si m'hi esborren la República jo creuria que això ho han tret del programa de Ciutadans, o del PP i tot. Però no perdem el fil. Del català no es diu en cap moment que hagi de ser oficial, però del castellà sí. Del català es diu que serà reconegut en el sistema educatiu, del castellà es diu que s'hauran de garantir els drets lingüístics del ciutadans respecte de l'ús i l'aprenentatge. És a dir, que si hi ha d'haver cap coerció en els usos lingüístics serà en el cas del castellà. Del català, com que serà propi i vehicular, no cal que ens en preocupem. I, per si ens queda cap dubte, més endavant ens diu: 'Desde este punto de vista, legislará las diferentes oficialidades

administrativas estableciendo y diferenciando los usos administrativos del castellano, de la lengua de signos catalana y del aranés.' És a dir, es legislarà per a totes les llengües que ara són oficials menys per al català.

De veritat calia que Súmate fes públic una posició com aquesta? Perquè, amb aquest plantejament, fa molt més la impressió de ser un lobby organitzat per imposar el castellà en la Catalunya independent que no pas un col·lectiu que vol participar de manera visible en un projecte. Em dol sentir dir a un candidat independentista que el fet que parli en castellà irrita els espanyols perquè és una mostra del seu fracàs. De quin fracàs parla? La independència no ha de ser un fracàs per a ningú i, si algú ho viu així, no seré jo que me n'alegri. I no entenc que el candidat d'ERC parli en castellà en un debat a TV3, com tampoc no entenc que parlin en català al congrés dels diputats: jo no vull parlar català a l'estranger, vull parlar català a casa meva. I que sigui ERC que utilitzi la llengua com a arma llancívola em sembla un misteri del tot incompreensible.

Però allò que de veritat em reca és una altra cosa: els 'castellanoparlants' no són un col·lectiu extraterrestre, són els nostres veïns, els nostres amics, els nostres parents, les nostres parelles. Som tots. I molts d'aquests en algun moment de les seves vides es van sumar al català sense condicions, en van fer la seva llengua de relació, el van transmetre als fills. A ells els devem que el català hagi arribat fins aquí i ho sabem de sobres. A mi no em passa pel cap ara segregat-los perquè se sumin, ni mai he pensat que restessin. Ja hi són, ja hi eren i la veritat és que jo ja no recordo si van venir o van néixer aquí, i segurament no ho recordo perquè no ho he sabut mai. Quina importància té si formen part de tots els meus records?

214. VILA, F. Xavier (2016-01-06). "[Llengua per unitat](#)". *Ara*. Versió en anglès publicada el 2016-01-10) al mateix diari: "[Language for unity](#)".

El moment resulta objectivament idoni. De cara endins, després del 27-S, per fi amplis sectors de la societat espanyola han entès que a Catalunya hi tenen un problema que, en bona part, està associat a una fractura emocional. De cara enfora, el *problema catalán* ja s'ha internacionalitzat, i els líders mundials reclamen gestos conciliadors a Madrid. Per si no fos prou, les eleccions del 20-D han certificat l'auge d'unes esquerres *perifèriques* que aposten per un referèndum. És la finestra d'oportunitat perquè l'Espanya plural s'imposi, l'hora de fer una oferta que convenci els catalans que Espanya és també cosa seva. I quin terreny millor per aconseguir-ho que el de la llengua? No sols és simbòlicament molt potent: també resulta més barat que resoldre les balances fiscals o el dèficit d'infraestructures.

Al català, a més, li cal urgentment el suport d'un estat. Diversos estudis recents detecten un seguit de reptes que només poden resoldre's amb la implicació decidida d'unes institucions estatals. És el cas de la situació en el món judicial. L'informe de política lingüística del 2014 va constatar novament que l'ús del català no sols hi és baixíssim, sinó que continua reduint-se: l'any passat ja només es va arribar a un 12,2% de sentències en català. És també el cas del món audiovisual, on l'oferta de televisió en català va caure ja fa temps per sota del 20% i pot esdevenir residual per culpa dels canals digitals. O el cas de les dificultats d'integrar lingüísticament les poblacions immigrades: el percentatge de persones que mai no diuen ni un mot en català va passar del 14,2% l'any 2003 al 19,5% el 2008, i va pujar al 25% el 2013. Tot això a Catalunya, és clar, perquè a la resta del domini la situació és molt pitjor.

El tracte, doncs, seria simple: llengua per unitat. És l'oferta que van fer els canadencs als quebequesos, i que ha acabat arraconant els secessionistes. Tampoc seria tan difícil. A tall d'inventari, l'oferta podria començar amb un compromís formal de demanar la plena oficialitat del català a Europa, una petició que ara difícilment seria rebutjada per la Unió. Podria continuar per una modificació de la legislació vigent per fer obligatori el domini de les llengües oficials per treballar a l'administració de justícia dels territoris oficialment plurilingües, i una altra per requerir l'etiquetatge comercial en les llengües territorials. A la campanya s'hi podria sumar un *manifiesto por nuestras lenguas comunes* en què l'Estat

i les grans empreses audiovisuals abraressin la necessitat de potenciar la riquesa lingüística d'Espanya i comencessin a posar-ho en pràctica. Això per esmentar només alguns exemples que no demanen canvis constitucionals, perquè si entrem en aquest terreny, el terreny per avançar és immens. ¿Se'n recorden, sense anar més lluny, que a Catalunya saber castellà és un deure i en canvi saber català és una opció personal?

Llengua per unitat. No convenceria tots els independentistes, però podria eixamplar el camp dels indecisos. Tanmateix, tot fa pensar que ni tan sols ara, quan sembla que s'hi juga les garrofes, Espanya no serà capaç de presentar una proposta mínimament atractiva en aquest terreny. De fet, aquest mateix novembre es va publicar un *Manifest per l'Espanya plurilingüe* que ha estat estrictament ignorat pels sectors unionistes durant la campanya. En terreny de llengües, el màxim que aquests sectors han ofert als electors han estat mesures menors com acceptar l'ús del català al Senat, anunciar l'ensenyament optatiu de les llengües perifèriques a secundària a tot l'Estat o prometre que respectaran el sistema educatiu vigent a Catalunya. Però en la dura realitat, Espanya rebutja fins i tot propostes cosmètiques com incloure el seu nom en les diverses llengües oficials als segells i la moneda i continua treballant per la supremacia del castellà. Sense anar més lluny, aquest octubre mateix, després d'haver arrabassat el tercer múltiplex a la Generalitat per reduir l'oferta en català, l'Estat va concedir tot de nous canals de televisió tornant a vulnerar el principi constitucional de respecte a la pluralitat lingüística als mitjans de comunicació. També des d'aquesta tardor, la nova normativa exigeix demostrar el coneixement del castellà per obtenir la nacionalitat espanyola, una mesura que minoritza encara més el català al seu propi territori. Cap d'aquestes mesures ha estat contestada des de les posicions unionistes més dialogants. I és que, si bé és cert que disposar d'un estat independent no garantirà la supervivència del català, resulta encara més inversemblant imaginar que Espanya pot canviar i esdevenir-li simplement propícia.

215. ARGEMÍ, Aureli (2016-01-15). "[El bilingüisme és el problema, no la solució](#)". *Lliure i millor.cat*.

El tema del bilingüisme oficialitzat està tornant a l'esfera del debat polític, al moment que els catalans estem pensant i discutint sobre el futur del nostre país. No és cap secret per ningú que la llengua forma part del nostre ser, de la nostra identitat, com a poble distint. La llengua ha de ser, per tant, assumida i tractada tenint present el seu valor i la seva funció per a vertebrar les nostres aspiracions d'emancipació, d'independència.

Si bé el planejament que acabo de sintetitzar sembla molt clar i simple, la nostra situació lingüística és una realitat si més no confusa i el tractament de la llengua pròpia no ens satisfà. Hi ha persones, fins i tot entre les que es proclamen independentistes, que veuen el bilingüisme institucionalitzat com una via per a resoldre l'embolic lingüístic dins el qual estem vivint. D'altres creuen que és particularment el bilingüisme institucionalitzat el gran problema que hem de resoldre o, en altres paraules, que no és la cap solució, sinó el contrari, per al pervindre de la llengua pròpia de Catalunya.

A continuació resumiré, en poques línies, com em sembla que s'hauria d'enfocar la política lingüística en vistes al futur de la nostra llengua pròpia. Tenint com a rerefons la realitat del bilingüisme institucionalitzat que estem experimentant.

El problema

La institucionalització del bilingüisme és un fet relativament nou. Nasqué després d'haver fracassat, en alguns indrets, l'aplicació a Occident del model de l'Estat centralista, segons el qual la llengua dels ciutadans ha de ser la mateixa, una i prou. Un fracàs que no vingué no tant perquè les mesures per a imposar aquest model no eren les adients com perquè la resistència dels parlants d'altres llengües va ser més forta. Aquest és el cas de la llengua catalana.

No seria fins l'adveniment de la segona república espanyola, després de més de dos segles de persecució de la llengua catalana, que s'instaurà, gràcies a la pressió exercida per la societat catalana, un primer esborrany de bilingüisme institucionalitzat. Els seus efectes haurien pogut ser positius per la llengua catalana, en bona part perquè la gran majoria de

la societat catalana parlava aleshores la seva llengua pròpia. Ja sabem que es tracta només d'una hipòtesi. Perquè l'experiment fou curt. Al llarg de la dictadura franquista, el català tingué una vida clandestina, l'estatus de llengua prohibida. A més de perdre la seva presència pública, entrà en un procés de minorització com a efecte de les massives onades d'una nombrosa immigració transmissora, sobretot, de la llengua espanyola.

Amb la vinguda de la transició, les autoritats espanyoles, invocant raons inspirades en valors democràtics, van donar llicència perquè el català es recuperés dintre de l'espai públic, en el marc d'un règim d'autonomia i seguint unes normes, molt reductives, de bilingüisme oficialitat. Tant l'autonomia com aquest bilingüisme eren una concessió, no una decisió presa a partir del ple reconeixement de la llengua catalana com a única llengua dins del seu propi territori, al costat d'una llengua espanyola que es mantenia ben present. Al català, en tot cas, no li era permès d'ofuscar, ni menys encara de substituir enlloc, la llengua espanyola. Amb el bilingüisme institucionalitzat el català i l'espanyol havien de conviure en pau. Per més que una llengua continués sent dominant i l'altra dominada. La llengua per excel·lència de l'Estat era l'espanyola. I punt.

La posada en marxa de la normalització lingüística va ser un dels aspectes més positius dels inicis de la Catalunya autonòmica, especialment en l'àmbit de l'ensenyament i dels mitjans de comunicació públics. Això fins i tot ho reconeixen, de manera implícita, els enemics del català quan intenten carregar-se la immersió a les escoles o quan tracten de silenciar les emissores públiques en la nostra llengua. Ja ho sé que partíem de zero i que, per tant, qualsevol avenç havia de ser per força molt evident, però també és cert que les coses podien fer-se molt pitjor, com s'ha demostrat a bastament en altres territoris dels Països Catalans i en altres nacions sotmeses per l'Estat espanyol. Lamentablement, però, després d'aquells inicis esperançadors la recuperació de l'ús de la llengua va anar perdent pistonada i, amb el temps, sembla que s'hagi d'acabar renunciant a l'objectiu que li donava nom: normalització.

Molt aviat l'espanyolisme va presentar batalla ideològica, camuflant el seu supremacisme lingüístic darrere el victimisme lerrouxista: a Catalunya hi havia dues comunitats diferenciades, els catalans burgesos i explotadors i els pobres immigrants espanyols explotats, i amb la normalització els primers agredien impunement els segons. Recordeu el "como con Franco pero al revés: persecución del castellano en Cataluña"? Una mentida amb una resposta ben senzilla: "Como con Franco pero al revés sería l'oficialitat única del català a Burgos, a Jaén i a Trujillo, imbècils!". Però el cert és que, malgrat la coixera argumental dels Jiménez Losantos i companyia i gràcies a l'acomplexament de bona part de la societat i les institucions catalanes, de mica en mica però de manera continuada l'espanyolisme va anar guanyant terreny –aviat es va haver de prioritzar no recular en àmbits com el de l'ensenyament a plantejar-se avançar seriosament en els espais més desnormalitzats- i ha acabat imposant part del seu relat.

Una República bilingüe? Resulta paradoxal que la normalització del català fos un dels motors més potents de les mobilitzacions autonomistes de fa quaranta anys i que ara, quan la decrepita autonomia agonitza i les mobilitzacions àmpliament majoritàries són per la independència, sembla que la nostra llengua sigui percebuda no com un motor sinó com un fre. En aquest nou escenari polític alguns esborranys constitucionals preveuen la

cooficialitat de l'espanyol a la República catalana, en tant que llengua cooficial a l'actual comunitat autònoma i pròpia de part de la població catalana.

Els aspirants a pares i mares de la nova constitució semblen ignorar que si el castellà o espanyol és oficial en la major part del territori dels Països Catalans no és pel fet de tractar-se de la llengua d'una part important de la població que hi viu sinó per la seva condició de llengua oficial de l'Estat espanyol; d'un estat que en lloc de garantir-los unes condicions de vida dignes a les seves terres d'origen va empènyer milers de ciutadans de regions espanyoles a agafar un bitllet de la Renfe i una maleta de fusta i a emprendre el trist camí de l'emigració.

Una República bilingüe! Partint de la base que l'oficialitat, o la cooficialitat, d'una llengua o altra no ha de ser cap objectiu sinó un mitjà per a assolir la plena normalització d'una llengua en un territori i que, si més no inicialment, el territori de la nova república serà el de l'actual comunitat autònoma de Catalunya, jo també sóc partidari de que aquesta tingui dues llengües oficials. Així el català hauria de ser l'única llengua oficial a les comarques on és llengua pròpia, l'occità única llengua oficial a l'Aran i ambdues cooficials a les institucions estatals (govern, parlament, etc).

Els que en nom de la llibertat individual i de la tolerància sovint s'omplen la boca reclamant bilingüisme (a les escoles de Balaguer o a TV3, però no a les de Fraga o al cinemes) han protagonitzat, fa poques setmanes, una altra demostració de convivència i civisme. Era presidenta deth grop parlamentari dera CUP, Mireia Boya, va ser objecte d'una campanya d'insults pel fet d'utilitzar l'occità al Parlament de Catalunya. Resulta si més no curiós que els que denuncien una hipotètica discriminació de la seva llengua pròpia i que contínuament en recorden la seva condició de llengua oficial siguin els mateixos que insulten una parlamentària per utilitzar la seva llengua pròpia en l'únic parlament on aquesta és oficial. Ara que és molt probable que aquests enfurismats defensors del vil lingüisme –cada llengua en su casa y la mía en la de todos- no sàpiguen que l'occità també és cooficial a la Catalunya autònoma. És igual. Tampoc no els hi cal. Al cap i a la fi els seus motius per a imposar una llengua més enllà del territori on és pròpia no es basen, com volen

fer creure, en la defensa dels drets individuals sinó en el convenciment que hi ha llengües superiors a altres. Una idea que només pot defensar-se des de la ignorància més absoluta.

217. PUENTE, Arturo (2016-02-22). "[Una batalla cultural contra la demanda de drets polítics](#)". *Nació Digital*.

Pujo a un taxi i començo una animada conversa amb la taxista. Jo tinc pressa, vaig a fer un reportatge a La Mina i hi he de ser abans que comenci l'acció. Ella m'explica que el seu fill també és periodista. Va acabar la carrera fa dos anys, i ara es guanya el primer sou fent sinopsis de la graella televisiva per un diari. Viuen a Nou Barris, i tot i la dura crisi, no els va malament.

A mitja conversa em truquen al mòbil i jo contesto en català. En acabar la trucada, ella canvia de llengua i em comença a parlar en català. El parla perfectament, però es nota que no és la seva llengua materna. La meva tampoc, i també se'm nota. Penso que és possible que ella parli en català, a estones, amb el seu fill periodista que escriu sinopsis televisives per un diari, també en català.

Aquest petit miracle lingüístic el visc cada dia. No és sols que un navarrès, com jo, parli en català bona part del dia, és que sovint ho faig amb gent que no és catalanoparlant d'origen. Amb amics colombians, marroquins, amb gent nascuda a qualsevol lloc d'Espanya i amb molts que malgrat néixer a Catalunya mai han parlat en català amb la seva família. Parlo en català fins i tot amb gent que he conegut en castellà, el triple salt mortal per qualsevol llengua.

En aquestes converses hi ha una complicitat màgica. Tots dos sabem que estem fent un esforç parlant en català i, tot i això, sabem que és un esforç del qual gaudim. Un esforç que connecta amb un jo, que no és el que la vida ens ha donat per atzar, sinó part de la nostra identitat que hem triat. Hem decidit ser una persona que parla català, i ho fem amb ganes. Amb el plaer de tenir a l'abast un àmbit cultural ric que no teníem quan vam arribar a Catalunya i amb la gratitud de sentir-nos part d'un país que ens ha acollit.

Catalunya, el català i, sobretot, el catalanisme ha aconseguit tot això teixint una identitat plural i flexible. El catalanisme, al llarg de la història, ha sabut ser prou obert i seductor per cohesionar una societat complexa al voltant d'uns valors nacionals que es manifesten a través de la llengua, però que van molt més enllà. Així és com ha guanyat la complicada batalla cultural que s'esdevé quan tens davant un àmbit cultural com l'és el castellà que compta amb tota mena d'avantatges.

Però el catalanisme s'enfronta ara a un altre repte, de proporcions molt més grans. Guanyada la batalla de la identitat nacional comuna, reivindicar els drets polítics i la sobirania d'una societat que vol viure junta és l'evolució gairebé predeterminada. Això, amb tots els matisos que s'hi vulguin fer, és el procés sobiranista català, almenys la part del procés que és popular i que és al carrer. Però la reivindicació dels drets polítics fa molt més mal que la batalla cultural o és, com a mínim, una batalla que, a diferència de la cultural, l'espanyolisme encara no ha perdut i està disposat a lluitar-la.

La reacció a la demanda de drets nacionals, que una part dels catalans just ha començat a fer, és tan desproporcionada i està tan dirigida a l'àmbit cultural que a vegades fa por. Perquè una cosa és estar en contra de la independència o fins i tot de la sobirania catalana, posicions que poden ser perfectament defensables, i l'altra és estar disposat a carregar-se una convivència que funciona per tal d'aconseguir aquests propòsits.

L'objectiu d'aquesta batalla cultural, en el fons, és fer un país on un nouvingut com jo no parli en català amb aquella taxista, i a més poder dir que ho fan per protegir-nos als dos. L'investida contundent que està portant a terme l'espanyolisme posa els castellanoparlants com a ostatge, i vol parlar en nom de tots nosaltres. L'error més autodestructiu del catalanisme seria caure en la trampa de creure-s'ho.

218. CABRERA, Lluís (2016-03-04). "[Reflexions per a una transició nacional: diàleg, pluralitat cultural i llengua castellana](#)". *Sentit crític*.

Aquest text té l'objectiu de fomentar el debat sobre la construcció de referents nacionals en el marc d'una societat cohesionada i, alhora, canviar alguns trets del relat hegemònic en el món independentista.

Voluntat de diàleg entre les persones, vinguin d'on vinguin, pensin el que pensin i parlin la llengua que parlin. Convicció que la terra és de tots, que la fem entre tots i que el futur no es pot construir sense la participació de la base social catalana. Deixar de banda, d'una vegada per totes, el classisme, tant el que es practica a cara descoberta, com el disfressat d'hipocresia paternalista.

Optar per la interculturalitat i no per la multiculturalitat. Aquesta, la multiculturalitat, ha estat l'eix on s'han sentit còmodes les dues forces polítiques catalanes hegemòniques (CiU i PSC-PSOE), des del 1980 al 2010, utilitzant les administracions públiques on han manat, per atorgar subvencions, cedir locals i ingerir-se en les entitats associades en funció de l'origen. Un comportament clientelar d'un pretès vot captiu, mitjançant una xarxa, sobretot a les àrees metropolitanes, on s'ha cuinat una mena de **lerrouxisme-espanyolisme de tall dretà i ranci**. L'altra, la interculturalitat, significa osmosi, intercanvi, 'roce y goce', troc, interacció, préstecs, fusions i estar disposats a compartir les identitats.

Tancar l'època (o bé oblidar els intents per part del poder) de crear -culturalment- una Catalunya feta a mida, acabada, una pàtria uniformada i homogeneïtzada. Aquesta temptació respon a una concepció conservadora, la que es pensa que és possible congelar la identitat i mantenir-la neta i sense contaminació. No és aconsellable adorar cadàvers embalsamats o anar a visitar massa sovint relíquies de museus.

Entendre la cultura com quelcom substancial i integrada en les transformacions socials, polítiques i econòmiques. D'una vegada i per sempre més, s'ha de potenciar el paper de la cultura en la vida personal i col·lectiva del poble, no pas com un recurs retòric, on es barreja 'a la lleugera' la banalitat superficial amb l'oci i l'entreteniment. La cultura com a procés on el mestissatge comença, es desenvolupa i creix des que centenars de

milers de catalans han estat concebuts a partir del model català de reproducció: matrimonis mixtos que fabriquen nous éssers, un tret característic i diferenciador de la societat catalana. Caldria analitzar i comprovar la gran pluralitat i procedències dels cognoms dels catalans per adonar-nos que aquesta realitat no és cap hipoteca, més aviat el contrari. Aquesta visió oberta requereix esforç, exigència i ha de ser una tasca social que donarà rendiments. Per tant, pot ser un dels eixos fonamentals en la construcció de referents nacionals i un dels pilars per cohesionar el país.

Hem de ser capaços que, de mica en mica, amari **un nou discurs en la societat catalana**: que entre els pobles hispànics, mediterranis i insulars no hi ha tanta distància ni tantes diferències culturals com alguns pensadors ens han volgut fer veure fins ara. És cert que el dispositiu homogeneïtzador que va practicar el franquisme ‘manu militari’, ha creat un front de rebuig, però avui estem en un estadi en el qual hem d’encarar el futur des de la fraternitat. I en aquest terreny, la **cultura popular té un paper molt important**. La cultura popular es renova, fa de la permeabilitat virtut, intercanvia funcions, flexibilitza posicions i utilitza la reciprocitat com a un valor per avançar.

El catalanisme no hauria de caure en el parany, per construir un estat propi (separat de l’Estat espanyol), de **voler uniformar culturalment Catalunya** (una còpia del que va intentar el franquisme amb els diferents pobles d’Espanya). Aquesta idea comportaria també, uniformar el país políticament, la qual cosa tallaria la rel de la llibertat i la democràcia.

Malgrat la catalanofòbia que inunda bona part de la geografia espanyola, la tendència interna al nostre país hauria de ser **no respondre amb la hispanofòbia**. A Catalunya, culturalment parlant, hi ha molta gent una part de la identitat de la qual s’ha construït a base d’elements hispànics i és per això que, en el procés de transició nacional, si perceben que els seus vincles culturals i emocionals són rebutjats, podrien no participar, i fins i tot jugar-hi a la contra. La música (cultura) espanyola ha estat creada, sobretot la que disposa de màxima qualitat i és reconeguda arreu, per personalitats i compositors catalans: Pedrell (mestre de Manuel de Falla, aquest de mare catalana), Granados, Albéniz, Esplà, Tarragó, Gerhard...

Una Catalunya uniformitzada (culturalment)?

La cultura catalana oscil·la entre quatre tipus: tancada en ella mateixa, dominada, dominant i enriquidora en la diversitat. En ser una cultura dominada, s'ha hagut d'autoafirmar. **La cultura catalana ha d'optar per la quarta porta: enriquidora en la diversitat**, però sense mostrar-se tan postmoderna que aquesta abraçada inclogui elements tòpics i folklorismes atàvics de les cultures de les diferents ones migratòries que el país ha acollit. Al mateix temps, no cal tenir gens de por a cultures que disposen d'un component emocional molt potent, com ara l'africana o el flamenc, que no han estat mai alienes a la identitat catalana: connexió mediterrània, l'anada i tornada a Cuba i altres territoris llatinoamericans, influència musulmana i jueva, i l'aportació musical dels gitanos presents al nostre país des de fa més de 600 anys. El catalanisme cultural i polític ha de ser receptiu i inclusiu a **la nostra condició mediterrània**. El mirall mediterrani uneix i suma. En tot aquest arc, hi trobem cants, músiques i danses amb la mateixa arrel: fandangos, jotes, romanços, tonades, cants de treball, de feina, de batuda... D'aquestes peces neix una part important del cabal flamenc.

Cal entendre, sobretot els dirigents polítics i institucionals, que és preferible l'equitat i l'horitzontalitat en el tractament de les persones, que no pas la verticalitat en què s'organitzen les relacions en una empresa. Actuar des de la mística i la seguretat de ser propietari d'una porció d'accions d'una empresa inventada que cotitza en borsa sota el títol de Catalunya SA, no ajudarà ni la cohesió social ni en el camí de la transició nacional.

Oblidar les tesis assimilacionistes, lligades a aquells que es consideren descendents directes dels primers catalans, és a dir, el corrent ideològic que defensa la superioritat dels 'preexistents' (una constant històrica del pensament clarament conservador), ja que, si no les deixem de banda, poden conformar una amalgama de voluntats a la contra que dificultarien moltíssim el trajecte cap a una transició nacional on les argumentacions es portin a terme amb la premissa del respecte al pensament de cadascú i on ningú se situï per damunt de ningú. Si hi ha catalans que es pensen que els seus cognoms el faculen per pontificar i per indicar als altres què han de fer, què han de parlar i a quina única identitat s'han d'afiliar, li faran un flac favor a la convivència i a la llibertat.

Cal fer èmfasi en el fet que els fluxos migratoris registrats entre 1950 i 1970, procedents del sud d'Espanya, han fet possible la mescla catalana, una entesa entre autòctons i nouvinguts que ha fonamentat el país, colze a colze a les fàbriques i als barris, essent un element bàsic de la cohesió social.

Com a referent simbòlic i per afrontar els reptes del futur immediat i per poder eixamplar els cercles on se situen les diferents expressions polítiques que es presenten com a catalanistes, seria interessant posar en relleu que fa pocs anys una persona d'origen no català va exercir la màxima representació política del nostre país. En lloc de presentar aquest fet com una anomalia, fóra bo canviar 'el xip' i **fer palès la importància que té que José Montilla, un andalús d'origen, assolís la presidència de la Generalitat**. És un fidel reflex que a Catalunya l'ascensor social ha funcionat i que continua fent-ho. Malament si es bloqueja la maquinària d'un mecanisme tan preuat, el que ha de facilitar als qui s'instal·len en aquestes terres l'oportunitat de prosperar i aconseguir el que les circumstàncies socials, econòmiques i polítiques, no els permetien en els seus països d'origen. La millor fórmula d'identificació d'un desplaçat, en arribar a un altre indret, és que se li pugui oferir habitatge, escola i treball. En aquests moments de convulsions i incerteses, els tres valors trontollen. I és ara quan Catalunya ha decidit exercir la seva voluntat de ser, de fer el pas i que es produeixi la transició cap a l'estat propi. Tothom hi ha de poder participar i els que, a més d'això, volen ser actius, no han de ser pas exclosos pel seu lloc de naixement o per raons de llengua.

És inviable, impossible i no desitjable la pretensió dels visionaris que lluiten per la creació d'una Catalunya idíl·lica, la de les habitacions sense finestres. El passat ens condiciona, el present vol consens i pacte polític i cultural, i el futur està obert.

I si mirem al futur hem de ser optimistes, milers de joves catalans mestissos ballen a ritme de **rumba catalana**, un so peculiar, alegre, propi i que se singularitza en un món globalitzat al qual s'adhereixen des d'un segell musical distintiu. Hem d'estimar l'únic gènere musical nascut al segle XX en territoris urbans europeus. La rumba catalana, tant si es canta en català com en castellà, abraçada a la flamenquitat del nord, forma part per mèrits propis de la cultura popular i tradicional del nostre país, en les mateixes condicions i el mateix rang que altres que ja fa temps que formen part d'aquest llegat. Entre el so de la rumba catalana i de la 'jondura' del flamenc, mesclats amb el pop-rock, albiren una indústria d'exportació molt potent, tant beneficiosa en termes culturals com necessària en termes econòmics. Aquesta possibilitat la tenim a tocar i la societat catalana l'ha d'aprofitar.

La llengua castellana, també, com a patrimoni lingüístic

'Catalunya serà impura o no serà', últim llibre de Lluís Cabrera / PÒRTIC

Els mestissos, fills i néts de les persones arribades a Catalunya a mitjans del segle XX, són fruit de centenars i milers de matrimonis mixtos, una realitat que **la demògrafa Anna Cabré** descriu com ‘el sistema català de reproducció’. Es poden expressar en català i en castellà, ara bé, cal recordar que en molts casos, la seva llengua materna i d’ús familiar és el castellà. Persones que, quan encara estaven interioritzant el català, els autòctons que tenen com a llengua principal el català, en el moment del contacte, automàticament es passaven al castellà, una qüestió que es disculpa per mitjà d’un valor, el respecte, però també originada per un cert paternalisme en el tracte. Cadascú hauria de parlar amb total llibertat, perquè és preferible el contagi que no el canvi de llengua. Si a Catalunya fóssim capaços de mantenir converses cadascú amb la llengua que ha escollit, sense que ningú se sentís ofès perquè cap de les dues parts es vegi forçada a canviar, es mostraria un gran exemple d’harmonia social i potser seria l’únic país del món on la gent es podria entendre mitjançant dos idiomes. En lloc de problematitzar la realitat, fem de la dificultat virtut i acordem les bases per internacionalitzar aquesta peculiaritat: coexistència pacífica entre les dues llengües principals d’aquells que viuen a Catalunya.

No és un bon símptoma que cada vegada amb més intensitat, en determinats fòrums, trobades i conferències, aparegui el lúcid de torn que, amb excelsa autoritat i arrogància, deixi anar: “el mínim que demano als que vénen de fora és que aprenguin a parlar català”. Com també hauria de desaparèixer, pel bé de la convivència, allò de “hable en español porque así nos entendemos todos”.

La història cultural i política de Catalunya té en la llengua catalana la bastida que ha de sostenir les identitats compartides i harmonitzar les tensions. Sense reduir la importància que ha de jugar el català, donar per descomptat que **la premissa per participar en un projecte en marxa passa, exclusivament, per la llengua, és un error, un salt que mig país no assumirà**. Pots adherir-te a la catalanitat sense ser catalanoparlant i comprometre’t políticament amb els anhels de sobirania de bona part dels catalans i no expressar-te amb regularitat a través de la llengua catalana. Les nacions que avancen estan sempre en construcció continua, són permeables als préstecs culturals, i el castellà també suma en la configuració contemporània de la identitat. Postures excloents en aquest terreny poden provocar fractures, abocar la llengua a una politització partidista i innecessària i, a més, el catalanisme deixaria orfe, per motius lingüístics, a quasi la meitat de la població. Una pàtria per fer és molt més atractiva que una on prevalgui un model idíl·lic basat en la ‘puresa nacional’ (exemple: Espanya).

Retreure la manca d'interès per l'idioma català a les persones que van arribar a aquesta terra fa quaranta o cinquanta anys, sense posar sobre la taula altres aspectes com ara el treball, la lluita per aconseguir les llibertats, colze a colze amb els autòctons, a les fàbriques, als barris i a les organitzacions, en el seu moment clandestines, en la àrdua tasca per enderrocar la dictadura franquista, és injust i no sedueix, tot el contrari, en uns moments com els actuals, crucials en la història de Catalunya.

Si bé és cert que políticament tots els ciutadans de Catalunya som catalans, en el sentit que exercim el nostre dret de vot en aquesta terra, és més complicat assegurar que, en l'àmbit cultural, vivim en un país amb una única identitat congelada. I la llengua, com un actiu de pes en la conformació de la identitat, fa que els viatges d'anar i tornar a vegades et provoquin cert mareig. Disposar, pel teu bagatge personal, com a mínim de dos idiomes principals, afavoreix les relacions dels individus, les amistats i una certa contaminació lingüística que s'ha de valorar com un tret diferencial positiu.

Caldria distingir les persones que, des dels ressorts del poder de l'Estat, com ara els membres del Tribunal Suprem, del Tribunal Constitucional, Audiències, ministres, alts càrrecs de l'exèrcit, presidents de comunitats autònomes, Congrés, Senat, Casa Reial, empreses de capital especulatiu, multinacionals, bancs... i que s'expressen en castellà, que poc o res tenen a veure amb les persones i els seus descendents, que es van establir a Catalunya procedents del sud d'Espanya fa mig segle. Aquestes pertanyen, en la seva major part, als perdedors del desenllaç de la guerra civil. Aquestes, normalment, utilitzen el castellà en les seves relacions socials i els seus vincles familiars. Quan es confon aquesta característica diferenciadora i posem tothom que parla castellà en el mateix pes de la balança, és quan comencen els entrebancs, els mals entesos i les interpretacions esbiaixades de la realitat catalana. De les tensions polítiques, econòmiques i lingüístiques entre Catalunya i Espanya, crec que la majoria dels habitants catalans que parlen normalment castellà, poc o res hi tenen a veure. I en tot cas disposen de dues formacions amb representació al Parlament, una parella ben allunyats del catalanisme polític. Es produiria la mateixa quantitat d'escons del PP i C's si les altres formacions, les que es reclamen catalanistes, fessin un gir respecte a la llengua castellana?

La nova por que afligeix a una part dels líders polítics de tall catalanista, acadèmics, intel·lectuals i 'opinaires' provinents de la sociolingüística, sobre el fet que la llengua catalana torna a estar en perill per culpa de la gran quantitat de persones que arriben a Catalunya procedents de països llatinoamericans, ja que a la seva motxilla tan sols porten

una porció considerable de llengua castellana, hauria de baixar d'intensitat. **El desenvolupament dels llatinoamericans en la seva adaptació a una societat moderna com la catalana**, serà semblant, ja ho està sent en molts casos, a la de les onades migratòries procedents del sud d'Espanya a mitjans del segle passat. En pitjors condicions polítiques, el català va resistir a les agressions i a l'intent de fer-lo desaparèixer per part de la dictadura franquista. Per tant, a aquesta nova por seria aconsellable donar-li la volta. Els llatinoamericans aporten mà d'obra en sectors laborals precaris, ajuden a apuntalar el model català de reproducció i incorporen una quantitat de girs gramaticals al castellà que enriqueix culturalment el nostre país i per contagi també a fer del català una llengua encara més popular. No cal patir perquè ha augmentat el nombre de catalans castellanoparlants, ens hauria de preocupar que molts d'ells no són ciutadans lliures, atès que no disposen de dret a vot i en alguns casos treballen en unes condicions que els acostava a la condició de treballadors-esclaus.

Xavier Rubert de Ventós reclama una Catalunya independent i no redundant, il·lustrant-nos: "un país només és veritablement lliure i gran quan hi poden conviure individus amb identitats distintes i no jeràrquicament ordenades". A partir d'aquesta reflexió, no seria desitjable jerarquitzar la societat catalana a partir de la llengua materna dels seus habitants.

Ara com ara, és del tot impensable i fins i tot suïcida, plantejar-se cap mena de programa d'emancipació nacional **sense comptar amb els catalans de dret que no tenen, o no senten, la llengua catalana com a llengua pròpia**, i en canvi sí que viuen la realitat social del país. No es pot ni somiar en polítiques nacionals catalanes sense disposar d'un projecte que no compti amb aquests sectors de la població que regularment s'expressen en castellà, i molt menys encara si se'ls percep com un possible adversari en bloc. Hem de saber obrir camins per explicar-nos entre aquests amplis sectors de la societat catalana, per fer-los arribar el pensament sobiranista i la problemàtica real que avui soscava la dinàmica de la nostra societat, la de la nació catalana. No podem continuar sota la dependència d'un estat que, en tant que catalans, parlem la llengua que parlem, no ens sent seus si no és per gravar-nos amb males pràctiques polítiques i administratives, i només com una part perifèrica del centre del poder.

Ara bé, per fidelitat a un realisme rabiosament actual, hem de creure'ns que podem aconseguir la meta de la sobirania plena sense seduir una part important dels nostres conciutadans que, de moment, no contempla el català com la seva llengua principal?

És cert que un gran nombre dels immigrants espanyols, sobretot de la dècada dels seixanta, que van fer el viatge des de les seves terres, poca cosa han fet per assolir el català com a llengua d'ús quotidià, sobretot en les àrees metropolitanes del país on s'han quedat a viure. Però també és cert que, per posar un exemple de pes, aquestes mateixes persones, res no han fet per resistir-se a què **el català sigui la llengua d'immersió escolar per als seus fills i néts**. No han alçat mai cap pancarta en contra del català a l'escola. Ben al contrari, aquests sectors, a bona part dels quals se'ls fa, massa lleugerament, susceptibles d'escoltar les veus de les campanyes espanyolistes, i que podien haver protestat per les lleis d'immersió lingüística, han acollit amb total aprovació que la seva descendència aprengui català.

Em permeto fer una proposició en clau estructural i no conjuntural, des de la fraternitat, el consens i a favor de la pau cívica: **el català, llengua històrica de Catalunya; el castellà, llengua adoptada**. El símil que apliquem als fills: el mateix amor cap als naturals que cap als adoptats.

219. PLA, Albert (2016-03-14). "[Jugant sempre en camp contrari](#)". *Ara*.

El català no és ni la llengua comuna dels catalans ni una llengua necessària, comunicativament parlant, per viure a Catalunya. La llengua comuna i necessària és el castellà. Si a aquest marc sociolingüístic adwers hi afegim que el nacionalisme espanyol — la ideologia de molts funcionaris de l'Estat— mai ha renunciat a convertir Espanya en una única nació amb una única llengua, hi ha raons per creure que el rosari de greuges lingüístics serà inacabable. Ni la cooficialitat serà mai real ni el bilingüisme serà mai simètric. La llengua anirà encaixant gols en un camp de joc on tot se li girarà en contra. L'únic que pot aturar-ne la minorització i fer que jugui a casa és que a casa sigui, amb claredat, la llengua preminent. Dir-ho potser no és la millor estratègia per guanyar un referèndum, però és la veritat.

220. FABÀ, Albert (2016-03-21). "[Cooficialitat del castellà i extinció del català?](#)".

Lliure i millor.

221. GRAU, Pere (2016-03-23). "[L'estatus del castellà a una Catalunya independent](#)". *El matí.cat*.

222. BRANCHADELL, Albert (2016-03-30). "[Una rebequeria de l'hegemonisme lingüístic](#)". *Ara*.

Contràriament al que pugui semblar, el *procés* ha suscitat un llarg i intens debat sobre el futur del català i de les altres llengües de Catalunya en un possible estat català independent, del qual Montserrat Sendra ha fet un seguiment prou exhaustiu en una acurada pàgina web. En el marc d'aquest debat, podríem dir que [el manifest del Grup Koiné](#) no és el primer ni serà el darrer pronunciament sobre el tema. Dins el gènere dels manifestos, convé recordar que l'any 2012 l'associació Llengua Nacional va donar a conèixer un manifest de títol cristal·lí: *El català, única llengua oficial del futur estat català independent*. Aquesta oficialitat única ja havia estat el motiu d'un parell o tres de manifestos anteriors. De l'any 2003 són el *Manifest per la normalitat efectiva de la Llengua Catalana*, que en el seu primer punt afirmava que "el català ha de tornar a ser l'única llengua oficial de Catalunya", i el manifest de la Coordinadora d'Associacions per la Llengua, de títol també cristal·lí, *Pel futur del català: única llengua oficial*. Tots aquests manifestos beuen d'alguna manera del manifest anterior de l'Associació per a les Noves Bases de Manresa *Per a un nou estatut social de la llengua catalana*, que ja l'any 1997 sostenia que "seria desitjable que s'avancés en un canvi legislatiu que, en qualsevol hipòtesi de futur de l'articulació de Catalunya amb Espanya, establís la llengua catalana com a única llengua oficial a Catalunya".

És veritat que el manifest del Grup Koiné esquivava el terme *oficial*, però no cal saber llegir gaire entre línies per a entendre que, amb la seva aposta per "restituir al català de l'estatus de llengua territorial de Catalunya", el que fa és fiar la salvació del català a la seva oficialitat exclusiva. En aquest sentit, el primer que podríem dir del manifest és que il·lustra la dita llatina del *nihil novum sub sole*. La diferència entre aquest manifest i el de Llengua Nacional és que quan Llengua Nacional va fer públic el seu document Oriol Junqueras encara no havia promès l'oficialitat del castellà a la República Catalana, ni Artur Mas l'havia secundat, ni la pàgina 74 del programa electoral de Junts pel Sí havia dit encara que, en un context de potenciació, foment i protecció de la llengua catalana, "la llengua castellana continuarà sent llengua oficial a Catalunya".

La segona cosa que podem dir del manifest del Grup Koiné, doncs, és que es tracta d'una mostra de la resistència d'un sector del sobiranisme català a acceptar el que els principals

líders sobiranistes ja han acordat i la majoria de l'electorat sobiranista ja ha avalat amb el seu vot. Aquest sector no és romàntic com Llengua Nacional (que deixa anar coses com “l'ànima de la nació catalana és la seva llengua” o “la personalitat i el geni nacional de la pàtria no es pot entendre en un altre idioma que no sigui el català”) sinó més aviat jacobí, en la mesura que fa dependre la cohesió social de l'existència d'una llengua comuna entesa com a eix integrador de la ciutadania.

Per acabar, només podem dir que entre el monolingüisme -romàntic o jacobí- i la “ideologia bilingüista” que el Grup Koiné utilitza d'espàrring hi ha una àmplia gamma de propostes que es podrien aixoplugar sota l'epígraf de l'oficialitat asimètrica -un terme que per cert no ha encunyat cap “colon” lingüístic ni cap “encobridor” de la subordinació del català sinó una de les persones que l'ha denunciat amb més tenacitat: l'exeurodiputat per ERC, exsecretari de Política Lingüística i monolingüista convençut (fins que va caure del cavall) Bernat Joan i Marí.

223. DURAN, Enric (2016-03-30). [“Més avisos contra el bilingüisme a la República catalana”](#). *Lliure i Millor*.

224. PLA, Albert (2016-03-30). "[Una veritat tan inoportuna com necessària](#)". Ara.

[El manifest del Grup Koiné](#) denuncia amb un rellevant suport il·lustrat el que alguns ja dèiem el 2003 des de posicions llavors més excèntriques i que van ser desqualificades per intel·lectuals orgànics del pujolisme. Dit breument, afirma, contra la versió institucional, que això que s'ha anomenat *normalització lingüística* és, de fet, un procés en què el català es va minoritzant -retrocedeix en l'ús i es catanyolitza- i el castellà va esdevenint la llengua del país.

I és molt important distingir aquesta denúncia -de base tècnica, sociolingüística-, de les mesures polítiques -de base ideològica- que després propugna per revertir el procés i fer-lo de debò normalitzador. Si barregem els dos plans, tindrem un debat de sords. Primer cal tenir clar si, contra un optimisme social i oficial molt estès, és cert que el català s'està minoritzant i no pas normalitzant. I, després -en cas que això s'admeti-, si normalitzar-lo és raonable i, per tant, propugnable; sabent que mantenint l' *statu quo* s'avança més cap a la residualització d'un gaèlic que cap a la relativa, i també problemàtica, normalitat d'un danès o un holandès.

En la denúncia hi coincideixo del tot. Ho he dit molts cops: en aquest model social i econòmic una llengua petita només es pot minoritzar si la llengua comuna de la comunitat que la parla és una altra i és molt més forta. En diem *bilingüisme* de fer conviure en l'àmbit públic *la llengua de tots* amb *la llengua d'uns quants* ; i és comunicativament inevitable que *la llengua de tots* -en el nostre cas, el castellà- passi a ser la comuna i, aprofitant l'avantatge que això li dóna en un territori de demografia anèmica i periòdiques onades immigratòries, acabi esdevenint la llengua del país.

Pel que fa a les mesures per revertir el procés, temo molt -contra l'optimisme oficial- que a finals dels 60 es va arribar a un punt a partir del qual tot fa baixada per nativitzar el castellà i pujada per normalitzar el català: el de la pràctica desaparició dels catalans amb molts problemes per comunicar-se en castellà. Convé dir-ho perquè convé deixar clar (tot i que el manifest hi passi de puntetes) que revertir el procés demana -per molt que a molts els sembli aberrant i fins i tot bàrbar- que en certa mesura reapareguin: que hi hagi catalans semianalfabets en castellà com hi ha danesos o holandesos que ho són en anglès; que abandonem aquest letal *bilingüisme social* per créixer en poliglòtisme individual i

cosmopolitisme cultural. Dit cruament: el català només serà la llengua comuna quan qui parli en castellà corri el perill que no l'entenguin i no pas -la diferència és crucial- que no el vulguin entendre.

¿Una política lingüística com aquesta pot tenir un suport electoral majoritari? ¿Només cal pedagogia perquè l'arribi a tenir? No ho tinc gens clar, i el que és evident és que la política lingüística d'aquest país, si no vol deixar de ser civilitzat, només pot ser fruit d'un elevat consens social.

Torno al que he dit abans. Es pot estar d'acord amb l'anàlisi sociolingüística del manifest (costa molt no estar-hi des del rigor científic) i, tanmateix, no tenir clar que una autèntica normalització sigui viable i desitjable, considerant el seu cost en termes de convivència i cohesió social.

Hauria de ser un consens informat i no pas un d'il·lús i indocumentat el que decidís si el cost és o no excessiu. Ara es jutja el *bilingüisme* des de la falsa creença que el català s'hi normalitza i hem d'aconseguir que es jutgi sabent que s'hi minoritza. Dir-ho és molt inoportú en plena recerca de majories sobiranistes, però amagant-ho impedim que la ciutadania decideixi sobre el futur de la llengua de manera adulta i responsable.

225. RODRÍGUEZ, José (2016-03-30). "[Petita reflexió sobre les llengües de la república catalana](#)". *Vilaweb*.

Un manifest signat fa poc pel Grup Koiné ha tornat a obrir el debat de l'oficialitat de les llengües d'una hipotètica república catalana. Encara que originalment era defensor de la cooficialitat del castellà i del català trobo que hi ha possiblement millors solucions per a superar el bloqueig que la paraula fetitxe 'oficial' pot causar. El debat pot ser més constructiu quan hi afegim tridimensionalitat i compartim quina mena de país volem en un futur en comptes de barallar-nos per una solució institucional o una altra.

Deixo aquí aquestes reflexions sobre les llengües de la república catalana:

1. Reconeixement de les llengües, una mica més enllà d'un estatut jurídic

Catalunya és un país en què hi ha molts idiomes, dos dels quals són preponderants en gairebé tot el territori; el reconeixement de tots dos no hauria de definir-se amb termes de 'oficial' o 'no oficial' o per l'estatus jurídic. L'oficialitat és un terme jurídic que té diverses interpretacions. En alguns països acostuma a indicar unes obligacions de les institucions respecte dels seus parlants, però en unes altres constitucions aquest reconeixement ha estat després buidat de contingut i els idiomes oficials han acabat essent minoritzats perquè no han obtingut ni reconeixement ni utilitat social real. Descriure la situació de les dues llengües més fortes que hi ha a Catalunya (a més de l'aranès) ha de fer-se més en termes d'identificació lingüística i en termes de reconeixement sociològic, i no deixar-ho en termes purament jurídics.

Centrar-nos únicament en el reconeixement legal de les llengües és reduccionista. Els estatuts legals d'una llengua únicament indiquen intencionalitats del legislador i no pas la situació ni el reconeixement social de cada idioma. En aquest cas hi ha una aproximació millor a la definició, que fa Lluís Cabrera: una llengua pròpia (el català), que té a Catalunya l'origen i un dels pocs llocs on desenvolupar-se, i una llengua adoptada (el castellà), llengua materna de pràcticament la meitat dels catalans. Un cas equivalent seria el de l'Aran, on la llengua pròpia seria l'aranès i les adoptades serien el català i el castellà, i possiblement el francès.

2. La necessitat de l'asimetria institucional

Catalunya viu una situació anòmala de bilingüisme social, gràcies a l'esforç tenaç dels parlants per salvar el català, alhora que el castellà ha anat produint un procés de substitució lingüística que només s'ha frenat aquestes últimes dècades.

El català ha augmentat en nombre de parlants des de la implantació de la immersió lingüística i les polítiques lingüístiques impulsades per les administracions catalanes (tant a l'àmbit autonòmic com al municipal). Per mi, un dels grans èxits és que pràcticament mig milió de nous parlants del català han passat a transmetre el català com a llengua vehicular familiar als seus fills. La immersió no únicament ha permès que el català l'entengui un gran nombre de ciutadans, sinó que alguns d'aquests nous parlants han passat a utilitzar-lo no pas com a segona llengua sinó com a llengua familiar.

Sabem que fins i tot en un estat independent, sense aquestes polítiques asimètriques el català estaria amenaçat.

Tanmateix, no n'hi ha prou amb aquesta asimetria ni amb la immersió. Els lingüistes reconeixen que la immersió no es fa amb tota l'energia que cal, i que la qualitat del català que acaben adquirint els nous parlants no és tan alta com es podria esperar. També hi ha àmbits de la societat, com la justícia, on el català és pràcticament inexistent.

A aquesta insuficiència, cal afegir-hi que una part de les institucions, bàsicament les que depenen de l'administració general de l'estat, es dediquen a laminar el català, a boicotar-ne la presència de manera activa o passiva. El cas de la marginació dels catalanoparlants a la justícia és el més evident, però no pas l'únic.

Quan l'administració general de l'estat i les lleis estatals fan sabotatge a l'esforç de les institucions catalanes i la societat per mantenir sa i viu el català, la salut de la llengua és més baixa que no seria desitjable i per tant els drets lingüístics dels seus parlants són inferiors als dels qui tenim el castellà com a principal llengua d'ús habitual.

El castellà no viu l'amenaça de desaparèixer socialment a Catalunya, ni avui ni en el cas hipotètic de la independència. La potència mediàtica, audiovisual, de productes d'oci, d'oportunitats de negoci, etc. del castellà garanteixen que continuarà essent utilitzat independentment de les accions de les institucions. L'exemple el tenim en les repúbliques bàltiques, on el rus continua essent una llengua important, o en la influència de l'alemany en els països de la conca del Danubi.

3. L'estatus jurídic, de la defensa de la cooficialitat a una administració al servei dels ciutadans

Hi ha dos plantejaments sobre el reconeixement jurídic dels dos idiomes (juntament amb l'aranès) que hem anomenat llengua pròpia i llengua adoptada.

Una manera és mantenir la situació actual, en què hi ha dues llengües oficials, català i castellà, a més de l'aranès. Se suposa que quan desaparegui l'efecte laminador d'un estat espanyol que fa sabotatge a les lleis catalanes, es podran desenvolupar reglaments lingüístics sense que tribunals espanyols puguin deixar-los sense valor. Se suposa que això ja seria una millora respecte de la situació actual i que permetria de salvar i respectar els drets lingüístics, ara amenaçats, dels catalanoparlants.

Una altra forma és adoptar models lingüístics en què no hi hagi llengües oficials, a l'estil anglosaxó, i que permetin més flexibilitat al legislador; en el text constitucional es pot expressar el desig genèric d'un respecte i garantia de drets de les llengües pròpies (català i aranès) i de la llengua adoptada (castellà) i dels parlants, però sense els condicionants que té la paraula 'oficial'. Aquest seria el model a què s'han referit, entre més, Antonio Baños.

A la pràctica, cerquem que els parlants de la llengües pròpies i de la llengua adoptada en tinguin reconegut l'ús a les institucions, que puguin dirigir-s'hi en qualsevol de les dues (tres, en el cas d'Aran) i siguin atesos en totes dues, però no sempre de manera simètrica. Per exemple, podem voler que el castellà (i altres idiomes) sigui present en la sanitat amb el mateix pes que el català (on preval la comprensió dels tractaments i atenció al ciutadà), però no en l'ensenyament (on volem prioritzar la immersió) o en les institucions legislatives (on el document amb valor legal en cas de dubte sempre sigui la versió en català del text, tal com passa amb la legislació catalana actual). Volem un model que no resti drets directes als ciutadans però permeti aquestes asimetries que facin que el català (i l'aranès) puguin prestigiar-se i ser llengües d'utilitat, i fer necessari de mica en mica de tenir competència lingüística en català per a viure a Catalunya i així garantir-ne la perdurabilitat i la vida social.

Una aproximació cooficialista intenta garantir aquests drets d'acord a l'estatus de la llengua, confiant que els tribunals no seran massa intrusius en els reglaments i lleis lingüístiques que permetin aquesta asimetria necessària perquè el català sobrevisqui.

Una aproximació més flexible sense llengües oficials deixa més marge al legislador i té unes salvaguardes garantistes menys dures que depenen de les majories socials i no tant d'uns tribunals hiperintrusius.

Totes dues poden aconseguir aquests objectius perquè el legislador es trobarà obligat a establir reglaments administratius i lleis que reconeguin aquests drets als parlants alhora que pot intentar crear aquesta asimetria. Totes dues, però, tenen punts forts diferents.

Avantatges i inconvenients de la cooficialitat

L'avantatge de la primera és que utilitza un llenguatge que aporta seguretat en els actuals parlants d'ambdues llengües. Utilitzant l'status quo jurídic actual, pot evitar-nos debats que creïn friccions socials. Això sempre serà a compte de la renúncia d'una part d'aquest món a expressar una legítima por que aquest status quo s'utilitzi per continuar combatent judicialment els reglaments i polítiques asimètriques a favor del català. Aquest seria el model més 'garantista' i el que explicaria que la situació lingüística no canviaria.

Una crítica pot ser que l'status quo possiblement allargarà problemes que avui té el català (i, per tant, una pèrdua de drets dels catalanoparlants), perquè la inèrcia institucional social pot ser tan demolidora com les ingerències de l'estat espanyol. També la situació de 'llengua oficial' del castellà pot ser utilitzada per part d'una minoria social per sabotar, per la via judicial, totes les lleis i reglaments asimètrics. L'amenaça d'ús d'aquesta oficialitat per a garantir una paritat en la presència de les llengües en tots els àmbits existeix i requeriria un disseny jurídic molt sòlid per a evitar que uns tribunals garantistes catalans desmantellessin el model lingüístic català.

Avantatges i inconvenients de la inexistència de llengües oficials

L'avantatge de la no-existència de llengües oficials és que focalitza els drets en els ciutadans, les qüestions jurídiques es dirimeixen com a drets individuals l'aplicació dels quals pot ser interpretada pel legislador d'acord amb les majories socials existents en cada moment i a cada territori. La política lingüística és molt més lliure i flexible, es poden crear asimetries més marcades, si cal. La política lingüística queda més a mans de les lleis i els reglaments i deixa una constitució molt menys detallista i legalista. Evitaríem l'abús del terme 'oficial' per a estendre garanties judicials més enllà de les que desitja el cos social i que poden ser utilitzades per una minoria com a palanca de ruptura d'aquesta asimetria

necessària perquè perduri el català. A més, aquest model evita que la paraula fetitxe de l'oficialitat o cooficialitat que genera debats encesos sigui un punt de confrontació entre les diverses formes de veure la política lingüística del nou estat i permet que aquest debat es produeixi de manera més contínua, sana i dinàmica després de la nova constitució.

La crítica que es pot fer a aquest model és que la societat catalana ve d'una tradició continental a la francesa, amb llengües oficials, i no d'una tradició nòrdica o anglosaxona i que els pot resultar aliena la idea d'un país sense llengües oficials sinó amb llengües pròpies i adoptades que no fixen estatuts jurídics; d'una altra banda, també s'argumenta que pot generar desconfiança en un sector de castellanoparlants que tinguin por que es trobin en un nou estat en una situació de desemparament lingüístic semblant al dels catalanoparlants en altres temps històrics.

En tot cas m'atreveixo a dir que no hi ha pas por a perdre un estatus jurídic del castellà sinó a perdre drets, cosa que els reglaments i lleis no farien. Per això, si s'optés per aquesta via caldria dibuixar un model lingüístic i avançar el dibuix d'algunes de les lleis lingüístiques bàsiques en el debat pre-constitucional que permeti de construir un nou consens lingüístic. En aquest aspecte, la societat catalana ha estat exemplar a l'hora de crear consensos i pactes lingüístics. L'exemple el tenim amb la creació i la implantació de la immersió partint de zero.

Els riscos de la societat bilingüe

A llarg termini, hem de veure fonamentada la por d'una part dels sociolingüistes que temen que una situació de bilingüisme social acabi dialectalitzant el català, o bé sofrint un procés continu de substitució que a llarg termini acabaria fent-lo desaparèixer. Per més que no sigui un debat tancat, perquè hi ha sociolingüistes que defensen que això no passaria, en la gestió de polítiques públiques mai no podem pas deixar de banda un risc d'aquesta mena.

Hi ha models de societats multilingües funcionals, com Finlàndia, però mai la llengua pròpia (el finlandès) no competeix amb les llengües hegemòniques (com el rus), sinó amb llengües amb una força equivalent (el suec) o minoritària (el suomi). A Finlàndia no van pensar pas que el rus fos cooficial o que se'n defensés l'ús en les administracions perquè hauria pogut anorrear el finlandès. Tenim dos exemples en què dues llengües hegemòniques han estat cooficials i han acabat aniquilant els idiomes minoritzats. En el

cas del bielorús, la cooficialitat ha significat que el rus, la superllengua regional, a la pràctica ha estat l'única llengua oficial. En el cas irlandès, la cooficialitat ha implicat el reconeixement tàcit de la mort del gaèlic. Cap estat modern amb llengües de força mitjana o petita no ha introduït la cooficialitat de llengües clarament molt més fortes, o han optat per oficialitats, o els reconeixements són només regionals (Dinamarca amb l'alemany, a la regió Schleswig) o bé han optat per no tenir llengües oficials (Països Baixos).

Una situació que no ens condiciona en un futur és explicitar les llengües oficials mitjançant els reglaments i lleis de la forma asimètrica que desitgem. Per exemple, si definim el català com a llengua vehicular de l'ensenyament i no el castellà ja marquem que la llengua 'oficial' de l'ensenyament és el català. En canvi, si decidim que el castellà i el català puguin ser llengües amb què els ciutadans interactuïn amb l'administració, però que les actes administratives oficials es facin el català, definirem l'oficialitat de les dues llengües però de manera asimètrica.

Aquest model ens permet de tenir flexibilitat partint d'uns reglaments i lleis lingüístics semblants als actuals i anar adaptant-nos a la situació lingüística de cada moment i a la intenció de la majoria social. Si realment la por d'una part dels sociolingüistes fos real i el català es trobés amenaçat, tan sols el simple canvi de lleis i reglaments podria anar modulant els mecanismes per adaptar-se a la nova realitat i als nous reptes. En canvi, l'explicitació de les llengües oficials a la constitució obligaria a entomar un canvi constitucional, sempre molt més complicat.

La societat catalana i les solucions per a definir els models lingüístics no poden quedar afeixugades per formulacions jurídiques constitucionals, de molta menys capacitat de canvi que reglaments i lleis. La societat catalana, amb experiència demostrada a mantenir bons nivells de convivència amb cultures i llengües diverses en el seu si, ha de poder reaccionar molt més ràpidament que no pas amb un canvi constitucional a un possible dialectalització del català –com tem una part important dels sociolingüistes– o a una pèrdua de l'ús social, o a abusos d'una minoria d'aquestes lleis i reglaments per a recargolar les lleis catalanes via judicial.

Per això segurament una formulació constitucional que no defineixi la llengua oficial, sinó que permeti a les lleis i reglaments d'establir les llengües oficials en cada àmbit i de la manera que sigui més útil permetrà de dotar-nos d'aquest marge de flexibilitat futura.

226. **ÁLVARO, Francesc (2016-03-31). "[Los tabúes constituyentes](#)". *La Vanguardia*.
Publicat també al [Blog de Francesc-Marc Álvaro](#).**

Que la CUP faria tot el possible per complicar la tasca del Govern Puigdemont estava escrit. Que la CUP donaria inestabilitat a la majoria independentista del Parlament també és un fet que se sabia. La CUP fa de CUP, no hi ha res a dir. Aquella CUP de tres diputats liderats per David Fernández va ser una estranya excepció i va operar amb un sentit de la responsabilitat que no es corresponia amb la dinàmica habitual d'una organització pensada per a l'agitació. La CUP de debò és la que dirigeix Anna Gabriel. L'error de Junts pel Sí és haver pensat que després de la retirada de Mas podrien generar una col·laboració eficaç amb els anticapitalistes. És un error que està convertint la política parlamentària en un psicodrama que desgasta les institucions, els partits sobiranistes i la idea de la independència.

Aquestes relacions impossibles de Junts pel Sí i la CUP donen del procés una imatge caòtica. El procés com a olla de grills, una estampa que fa les delícies dels contraris a una Catalunya independent. Per al votant sobiranista, l'espectacle no pot ser més frustrant: l'autogol és permanent. La distància entre la complexitat de l'objectiu proclamat i una quotidianitat llastrada per la tàctica i la batussa entre socis és de difícil digestió. Els cupaires no deixen passar cap oportunitat de descol·locar els sobiranistes majoritaris, la qual cosa incrementa –de retruc– les desconfiances entre convergents i republicans. Afegim a això el nerviosisme de l'entorn de Junqueras per l'ombra que la popularitat de Puigdemont pot fer al líder d'ERC i per la duresa evident del repte assumit pel vicepresident. La interlocució que el republicà busca amb Madrid és un ganivet de doble tall.

Amb tot, la feblesa de fons de l'independentisme en aquest moment no prové només de la complicada correlació de forces que va deixar-nos el 27-S. Hi ha una fragilitat que no depèn dels partits. Si sortim del Parlament, descobrim que en la base del moviment sobiranista –al carrer i en les organitzacions cíviques– actuen amb molta força unes premisses

determinades. Aquestes constitueixen l'emmarcament pre-polític d'un projecte polític que, en la mesura que ha de concretar, corre el risc de perdre transversalitat.

Per tot això cal demanar-se si ha estat gaire intel·ligent barrejar els temps de la secessió democràtica amb els temps d'un procés constituent, com si sobressin les energies per fer alhora un torcebraç sense precedents als poders de l'Estat i la formulació al detall del que ha de ser una República. L'explicació oficial és que un procés constituent servirà per eixamplar la base dels partidaris de la independència. La paradoxa és que els sectors polítics que l'independentisme vol seduir amb això –el món de Colau, d'ICV i de Podem, sobretot- han fet saber repetidament que el procés constituent no ha d'acabar forçosament amb un Estat independent, pot ser una revisió de l'autonomia, feta amb molta alegria i participació de la ciutadania, una intenció que em recorda aquell bus de l'Estatut que es va inventar l'any 2004 Joan Saura.

Hi ha dos debats que els ambients sobiranistes tenen gran dificultat a realitzar perquè posen de relleu, precisament, unes premisses pre-polítiques molt arrelades i de difícil revisió. Parlo de la discussió sobre l'exèrcit i la discussió sobre la consideració de la llengua catalana i la llengua castellana en una Catalunya independent. Es tracta de dos debats tabú que generen un nivell de discòrdia altíssima entre els partidaris de la secessió. Aquests tabús constituents defineixen –sense voler- la concepció de moltes coses, començant per la idea que ens hem fet de la nació i d'uns suposats valors col·lectius.

Fixem-nos: ens costa posar-nos d'acord sobre dos elements claus de la vida de qualsevol estat: la defensa i l'idioma. Parlar de l'exèrcit és imprescindible però ens desagrada, perquè representa assumir la part menys amable de la sobirania plena o cosobirania europea. És una dada molt significativa que en l'enquesta que CDC ha fet entre la seva militància hi hagi un 27,5% que rebutja frontalment la creació d'un exèrcit i un 44,4% partidari de delegar la defensa en un hipotètic exèrcit supraestatal. Què ens diu això sobre la idea de les relacions internacionals que tenen molts sobiranistes? Parlar de la llengua és també imprescindible –ho fan estats com Espanya i França constantment- però sembla que entra

en contradicció amb un independentisme de nou encuny que ha amagat la base identitària i ha subratllat les raons materials i pràctiques per arribar a més gent. Avui es presenta un manifest d'experts que són crítics amb les tesis sobiranistes a favor del bilingüisme, una acció que altres sectors veuen com l'expressió d'una preocupació mancada de visió política de conjunt. Més enllà de les raons d'uns i altres, no deixa de ser inquietant que l'abordatge públic d'aquest assumpte tan sensible es faci en uns termes que semblaven superats.

Mentre Junts pel Sí i la CUP es barallen, tot això va fent xup-xup.

227. MARTÍNEZ, Xavier; CABRERA, Lluís (2016-03-31). "[Colons impurs en la nova República](#)", "[Colonos impuros en la nueva República](#)". *El Periódico*.

El **manifest del grup Koiné** (que en grec significa llengua comuna) defensa **el català com a única llengua oficial de la futura república catalana**. És una postura que ve sent defensada des de fa molt temps per determinats sectors filològics i sobiranistes davant la situació crítica i anòmala del català que aquests sectors perceben. Cal recordar, no obstant, que Junts pel Sí i destacats líders avui al Govern de la Generalitat ja van deixar clara la seva posició a favor de la doble oficialitat de català i castellà en la futura Ítaca.

El grup Koiné manifesta que és urgent prendre consciència del que **consideren el principal problema social actual**: la minorització del català creada per la dominació espanyola. Aquesta dominació, diuen, fa que la llengua autòctona catalana es vagi convertint en una llengua minoritària i "privativa d'una comunitat tancada", mentre que "la llengua d'immigració espanyola" acaba sent la nacional, la normal i la dominant. Tal qual. És més, sense cap rubor denuncien que aquesta anormalitat queda distorsionada o camuflada per les enquestes lingüístiques que es fan i publiquen. És una cosa increïble. Els firmants, que es consideren filòlegs, docents i personalitats de la cultura catalana, renequen de les dades que obtenen les enquestes com a falses per no ajustar-se a la seva percepció intuïtiva de com està el català i com s'usen i conviuen les diferents llengües existents. És **una actitud pre-racional i acientífica molt preocupant** venint de qui ve.

"COLONITZACIÓ LINGÜÍSTICA"

El seu manifest fa un recorregut històric de la *bilingüització forçosa* que denuncien i que començaria el 1714 arribant fins avui mateix, en què regna una "ideologia bilingüista" acomodada i conformista. Durant l'etapa franquista, a part de la repressió i assimilació de la llengua i la cultura catalana, afegeixen que la immigració espanyola vinguda des dels anys 60 va ser un "instrument involuntari de colonització lingüística". Vaja, sembla que **hem avançat una mica en l'imaginari fantasiós de la catalanitat més pura**. Sabíem que als fills de la immigració espanyola se'ns titllava de colons, però ara sembla que aquest sector racial de la catalanitat infereix que ni **Franco** ni els milions d'emigrats tenien tanta malícia i afany colonialista. Vam ser colonitzadors involuntaris. Moltes gràcies. Després de 45 anys, afegir això d'involuntari és l'única concessió que han

fet en el seu pensament mineral i granític ple de prejudicis i etnocentrisme. ¿Així pensen arribar a Ítaca? ¿Són conscients dels efectes secundaris que pot tenir el seu manifest? ¿De veritat coneixen la complexa diversitat de la societat catalana quan ells mateixos diuen viure en una bombolla "privativa i tancada" i rebutgen les dades científiques i sociològiques? **Més cofoisme i vanitat egocèntrica, impossible.**

EL MODEL D'IMMERSIÓ

Segons les dades oficials de la recent Enquesta d'Usos Lingüístics de la Població (EULP-2013), el 31% dels catalans té el català com a llengua materna o inicial, el 55% té el castellà i un altre 11% té altres llengües que no són ni català ni castellà. Malgrat aquesta asimetria demogràfica, gairebé tres milions de persones han après i saben parlar el català encara que no sigui la seva llengua inicial. En diversos àmbits quotidians, l'ús exclusiu del català supera aquest terç de catalans autòctons: quan visitem el metge, un 40% ho fem només en català, un 42% quan anem al banc, un 45% en les empreses i llocs de treball, un 46% quan ens adrecem a organismes de la Generalitat i un 48% quan ens relacionem amb l'Administració local. Són les dades que ells no es creuen. Ni diglòssia contra el català com a llengua subordinada en nivells oficials (excepte en l'administració de justícia i altres búnquers menors) ni minorització destructora i assimiladora del català com a llengua residual.

Marie McAndrew (2013) destaca l'**harmonia i bona convivència entre català i castellà, cosa que no és habitual en altres contextos bilingües** (Quebec, Bèlgica o Irlanda del Nord). L'anomenat model d'immersió escolar o de conjunció ha sigut reconegut internacionalment com un model d'èxit que articula la cohesió social i, sobretot, evita l'etnificació i la segregació entre grups lingüístics. Malgrat això, el relat del manifest del grup Koiné cau en aquest pecat: **etnificar i construir noves fronteres entre la puresa de la llengua mare nacional i la impuresa dels aloglots** (els que no parlen l'única i oficial llengua nacional).

TANCATS EN EL SEU MÓN

Delimiten que hi ha una llengua "endògena" i una altra d'"exògena" (en singular, sí, és clar, només es refereixen a la castellana com a nociva). Reivindiquen en la futura república la recuperació progressiva de la "genuïtat de la llengua catalana" (sotmesa a impureses i barbarismes). Arriben a determinar què fer amb l'aranès reivindicant també la seva

oficialitat única per als ciutadans de la Vall d'Aran (¿amb o sense el seu permís?). Per últim, fan una crida per crear un "ampli moviment ciutadà" per la normalització del català on conflueixin tots sense importar el seu origen ni la seva llengua però tots molt conscients de superar l'asfixiant subordinació lingüística. Com a colofó, **afirmen sense immutar-se que el problema més important de la futura república és el problema lingüístic.**

És clar, com que viuen tancats en el seu món filològic i literari **no saben que el principal problema és i serà l'augment de la desigualtat social.** Entre el 2007 i el 2014, Catalunya lidera el principal augment de la desigualtat mesurada per **Gini** de tota la Unió Europea (+12%), més que Espanya (+8,7%) i més que Andalusia (+6,5%). No saben que la colossal crisi ha empobrit i desclassat el 30% dels catalans adults només fins al 2012. No saben que, per culpa de la crisi, el 40% dels nostres conciutadans viu pitjor que els seus pares, en descens social i ocupant una classe social més baixa. No saben que tan sols un 33% de la població catalana viu en plenes condicions de benestar i sense cap vulnerabilitat ni privació. No ho saben, però saben que el principal problema és el lingüístic perquè així ho dicten ells.

UN PINYOL MOLT RACIAL I PURISTA

Paternalisme, elitisme indignat i assimilacionisme. Serien els tres qualificatius que es mereixen els conciutadans aprensius i sensibles del grup Koiné. Després de dècades i segles de patir un dur assimilacionisme hispà, res com repetir la fórmula amb els colons impurs de la nova República que es resisteixen o parlen malament el català. Tot sigui per posar la llengua catalana en l'altar sagrat preeminent, a força de llei i amb proves que serien semblants a les de *neteja de sang*, com es feia a l'Espanya decimonònica (un tancament segregador i discriminatori que, per cert, mai es va aplicar a Catalunya). Si això han après dels seus colonitzadors, més els val que llegeixin alguna cosa del pensament postcolonial i moderin les seves angoixes i presses identitàries.

Menys pensament màgic i sagrat i més sociologia, **més trepitjar el carrer, més Meridiana i barris del Besòs** i més empatia transcultural amb les múltiples alteritats que són i fan de Catalunya **una realitat mestissa, impura i tolerant sota un rerefons mil·lenari que no es perdrà mai.** Acaben de donar una **municció identitària als identitaris de l'altre costat**, que explotaran durant molt temps a veure si compleixen amb el presagi d'**Aznar** i aconseguen la ruptura de la societat catalana des de dins. L'alarmisme i el to discursiu del grup Koiné no seduiran el mig milió de votants que falten

per arribar a Ítaca. Per no comptar la fuga de milers de vots diletants. **Hi ha un pinyol molt racial i purista de sobiranistes** que segueixen creient que la bandera identitària és la clau de la independència. L'autèntica clau és la bandera redistributiva, perquè sense la promesa de justícia social, igualtat d'oportunitats i universalisme no val la pena construir cap nova república. I menys si neix des de l'exclusió i la imposició cultural trencant **una cohesió bàsica i seductora que ens ha conduït fins aquí.**

228. RODRÍGUEZ, Oti (2016-03-31). "[Una sola lengua para un solo pensamiento](#)".
ABC.

Cuando se habla aquí, en Cataluña, del pensamiento único, no se hace alumbrándose con Schopenhauer o con Marcuse, sino que es un concepto mucho más manejable porque, en realidad, se trata únicamente de un leve desorden sintáctico: se quiere decir único pensamiento. La facultad de tenerlos (los pensamientos) en el ser humano es difícil de medir, pero, en principio, abarca desde el uno hasta el infinito. Pues tal parece que en la política catalanista se haya estancado en el uno... Y como sólo tengo un pensamiento, ha llegado el momento de ser consecuentes y darle salida en una sola lengua: hoy se presenta con enorme pompa (y como decía Ramón Gómez de la Serna, todas las pompas son fúnebres) un manifiesto con la intención de erradicar el español de la vida catalana, puesto que la normalización lingüística consiste en barrer de la inminente República cualquier deseo de bilingüismo.

El español es una lengua impuesta y propia de la inmigración, sostienen los multifirmantes del manifiesto, todos ellos «intelectuales», «escritores» y «educadores» que están en desacuerdo con esa promesa llena de burdo maquillaje electoral de los políticos separatistas sobre la indiscutible cooficialidad del español y el catalán en el nuevo Estado desconectado. Tal vez resulte un poco brusco este ataque de sinceridad para los cientos de miles de hispanohablantes que aspiran y apoyan un Estado catalán independiente diciendo «olé» y «mi arma», pero hay que reconocer que tiene su lógica: puesto que se pretende un solo pensamiento, basta expresarlo en un solo idioma. Es cuestión de hacerle un pequeño arreglo a esas Plataformas del Súmate para atraer a catalanes hispanohablantes al proceso soberanista, y empezar a llamarlas Plataformas del Réstate... Pobre Rufián, que tal vez tenga que adecuar el «tempo adormidera» de su español pimpante a un rítmico catalán y ya no se ponga tan melodramático cuando se llame a sí mismo «charnego».

Y algo bueno traerá, seguro, esta unicidad de pensamiento y lengua: acaso, esta imposición del catalán único y obligatorio nos libre, al menos, de esa pancarta hortera y paleta del Camp Nou, «Catalunya is not Spain», que guardan en el estadio para las grandes ocasiones... O igual, por necesidad de gimnasia lingüística, a alguien le da por comprarse algún libro de Cabré, Mira, Veny o algún otro escritor firmante, y tiramos un cohete.

Un dels problemes de la llengua catalana és que, a Catalunya, no fa el paper del que els lingüistes anomenen '*llengua per defecte*'. Només cal parar l'orella o llegir amb deteniment les enquestes que elabora la Direcció General de Política Lingüística. Ho repeteixo: llegir-les amb atenció i lluny de l'eufòria d'unes dades que, sovint, es presenten com a positives quan de fet no ho són. La '*llengua per defecte*' és la que pensem que hauríem de fer servir si volguéssim parlar amb els habitants del lloc on hem anat a parar. El català no ho és. El manifest que ha presentat l'associació Llengua i República ho explica i critica amb rotunditat un bilingüisme oficial que no ha fet sinó reblar el clau de la «subordinació lingüística». La situació és «extremament crítica» i una de les solucions que es proposen és que el nou (i hipotètic) Estat defineixi el català «com a eix integrador de la nostra ciutadania».

El que passa és que la catàstrofe anunciada potser ja no es podrà evitar, ni amb un Estat a favor ni, per descomptat, amb un Estat en contra. Un exemple d'aquesta '*llengua per defecte*' és el cas de **Cruyff**. Enmig de tant d'encens mortuori, ¿algú ha recordat que el profeta no va dir quasi mai ni una sola paraula en català? Només excepcionalment, això sí, com el dia gloriós que va presentar el diccionari català-holandès, fa 20 anys. I ens va caure la bava patriòtica. En l'agonia, som un poble de bon conformar.

230. SÁEZ, Albert (2016-04-01). "[Koiné, serà que no](#)", "[Koiné, va a ser que no](#)". *El Periódico*.

El manifest d'un grup de lingüistes -**Koiné**- exigint que el **català** sigui l'**única llengua oficial** en una **hipotètica república independent** té el perill d'engegar en orris molts anys de feina tant del catalanisme com de l'independentisme. No només per la seva proposta d'imposar una llengua en un estat -que és una idea pròpia del segle XVIII i no del segle XXI-, sinó pel relat alternatiu que planteja de la història de Catalunya des del 1714 fins avui i del paper de la llengua en aquest esdevenir històric. Els seus arguments no han format part mai del catalanisme hegemònic i molts pensàvem que tampoc formaven part ara de l'independentisme que també pretén ser-ho. Els autors d'aquest manifest tornen al **paradigma etnicista i colonial**: Catalunya no existiria si no tingués una llengua pròpia i ha sigut "dominada" no només per l'Estat sinó també per la meitat dels seus habitants. Van ser aquesta mena de plantejaments els que van fer durant segles de l'independentisme un moviment residual, no només al país sinó principalment dins del catalanisme. Per diversos motius.

En primer lloc, el catalanisme sempre ha considerat que el problema polític el tenien els habitants de Catalunya amb l'Estat, ni entre ells ni amb els habitants de la resta d'Espanya. Així ho van veure els regionalistes de dretes i els federalistes d'esquerres. En segon lloc, el catalanisme va sobreviure al franquisme gràcies a un lema sorgit de les entranyes del PSUC: "Dues llengües, un sol poble". I en tercer lloc, l'adscripció a la catalanitat mai s'ha basat en l'assimilació lingüística: és català -ha dit el catalanisme- qui viu i treballa a Catalunya i vol ser-ho. La desvinculació entre llengua i ciutadania no és doncs una mera tàctica de l'independentisme per créixer, sinó que forma part del nucli dur del catalanisme. Aquest manifest serà utilitzat amb raó pels que sempre han defensat que el catalanisme o l'independentisme eren un nacionalisme totalitari amb pell de xai. Els nervis gremials han traït tot un moviment cívic. Els seus líders, si encara existeixen, se la juguen en aquest envit: o l'aturen o l'independentisme tornarà a ser residual com quan el dirigien alguns dels firmants.

231. SOTO, Juan (2016-04-01). "[Mein Katalampf: un manifiesto tilda al castellano de lengua de los inmigrantes](#)". *El Confidencial*.

Los guardianes de la Raza Catalana están que trinan. No sólo se ha llenado el **independentismo** de 'botiflers' que abogan por la convivencia del catalán y el español en la futura república, es que hasta los líderes de [Junts Pel Sí](#) garantizan el bilingüismo, enfermedad pandémica a juicio del grupo de filólogos que firmó este jueves el manifiesto que llamaré **Mein Katalampf**.

Debo decir que yo esperaba el documento como agua de mayo porque se habían filtrado algunos puntos a la prensa y la cosa prometía. Pues bien, no decepciona, e incluso rivaliza por el puesto de Parida Más Fantástica del Proceso de [Independencia](#) con las teorías de que Cervantes era catalán. Tras un preámbulo delirante, exigen los firmantes a las autoridades de la embrionaria República Catalana un golpe de timón que **arranque el español de la boca de los hablantes** como si se tratara de una muela podrida.

Sólo puedo quejarme del **estilo de la redacción**. Uno quisiera que un manifiesto a favor del catalán como lengua única estuviera escrito en un catalán digno de la pluma de Pere Quart, pero el texto adolece de los problemas estéticos de las sentencias de un juzgado de lo mercantil. Los filólogos no son poetas aquí ni en Mesopotamia, y este manifiesto, concretamente, está tan desprovisto de gracia que podría servir como invitación a aprender otros idiomas más bellos, como el chino mandarín. Con todo, pasa lo mismo que con la última novela de Vila Matas: el contenido resulta tan fascinante que uno perdona todo lo demás y no puede dejar de seguir leyendo.

Primero establecen la **teoría del espacio vital catalán**: "El castellano disputa coercitivamente el estatuto de lengua territorial al catalán y ha intentado y sigue intentando represivamente desplazarlo de los ámbitos de uso lingüístico general. Igualmente ocurre en Valencia desde 1707, en Mallorca e Ibiza desde 1715 y en Menorca desde 1802. Del mismo modo, se ha ido imponiendo el francés en los condados del norte (ahora conocidos como Cataluña del Norte), a partir de la anexión de esta parte del Principado en 1659 en el Reino de Francia". Cataluña ya tiene sus Sudetes. Dejamos ahora a Manuel Valls recostado en la cama y hasta el culo de tranxilium 5, tomamos aire y seguimos con la lectura.

¿Recuerdan al general Jack D. Ripper de 'Dr. Strangelove', obsesionado con la fluorización comunista de los fluidos norteamericanos? Pues pónganle una barretina y cambien fluorización por **bilingüización**. “El mecanismo para conseguir la implantación del castellano en Cataluña fue y sigue siendo la bilingüización forzosa de la población”. Aquí reconozco que sé cómo se sienten. Recuerdo a mi profesora de inglés tratando de imponerme forzosamente ese idioma bárbaro y amenazándome con castigarme si no pervertía mi santo idioma materno.

Como no puede ser de otra forma, **Franco no tarda muchas líneas en aparecer**: “El régimen dictatorial del general Franco completó en dos generaciones este proceso de bilingüización forzosa mediante la represión política del uso del catalán, la enseñanza obligatoria o la extensión de los nuevos medios de comunicación.” Hasta aquí bien, pero a continuación es Franco en persona quien se pasa al lado catalanista y lanza el primero de los muchos mensajes xenófobos del manifiesto: “Se utilizó a una inmigración llegada de territorios castellanoparlantes como instrumento involuntario de colonización lingüística”.

¿Qué han hecho los romanos por nosotros? Nada: “Constatamos que el régimen constitucional de 1978 ha reafirmado la continuidad de las imposiciones”. Explican a continuación que en esta etapa de aparente defensa del catalán por parte de la Generalitat, la realidad es que la lengua catalana ha seguido siendo devorada por la lengua de la inmigración española. Alertan de que los catalanoparlantes podrían terminar convertidos en **una comunidad cerrada**, lo cual hace saltar la aguja de mi medidor de incongruencia discursiva: si acusan a la inmigración española de pervertir la sociedad catalana ¿cómo puede ser que se preocupen al mismo tiempo de terminar convertidos en una comunidad cerrada?

Después de denunciar que algunos grupos políticos promuevan el bilingüismo en la futura república catalana o, en sus propias palabras, “que la anormalidad lingüística actual continúe estando garantizada”, terminan su manifiesto con una simpática **invitación a los castellanoparlantes**. Quieren crear los firmantes de este canto a la xenofobia “un movimiento en el que vaya confluyendo todo el mundo, independientemente de su origen o su lengua inicial...” siempre que los inmigrantes españoles estén dispuestos a hablarla sólo en la intimidad.

El manifest que el Grup Koiné acaba de fer públic palesa que ara mateix a Catalunya hi ha sectors del catalanisme lingüístic que estan com a mínim desorientats. Després de dècades de lluita, són nombroses les veus que expliciten una sensació d'estancament o reculada. Certament, amb tots els matisos que es vulguin, les darreres enquestes no són positives. Limitant-nos a Catalunya, els darrers anys ha crescut el nombre de no-usuaris de la llengua. El català ha perdut terreny en àmbits que havia conquerit i no arriba a entrar en molts altres. S'estén la percepció que la qualitat de la llengua es deteriora. Els discursos triomfalistes, alguns comportaments descurats -posem-hi l'increment de castellà a TV3?-, moltes inaccions en entorns controlables -la llengua a l'ensenyament?- i alguns tacticismes polítics han peixat la desconfiança envers l'administració i els partits.

En aquest context, per a alguns sectors, l'acord de garantir l'oficialitat del castellà i apartar la qüestió lingüística del debat ha estat la gota que ha fet vessar el got. I han decidit expressar-ho per la via del manifest. Un manifest de traç gruixut que fa una anàlisi simplista, maniquea i conspirativa de la realitat en què el problema lingüístic a Catalunya queda reduït a una qüestió ideològica en el sentit de falsa consciència. Una visió en què el "poder", amb l'ajut d'enquestes manipulades, ha "inoculat" una visió "bilingüista" de la realitat a tota la societat, que ara viu enganyada creient que s'atansa a un edèn de pau i coexistència de llengües. Enfront d'aquest miratge, el manifest pretén aportar la veritat una i simple: el català es mor perquè el bilingüisme el mata. Qualsevol concessió al bilingüisme és letal per necessitat -ho diu "la ciència"- i l'únic camí cap a la salvació passa per l'oficialitat única al nou estat. Només cal que la societat assumeixi aquesta bandera i tema resolt.

O potser no. Perquè com que és poc previsible que l'unilingüisme assoleixi una majoria aclaparadora en un termini raonable de temps, hauria estat bé que el manifest donés alguna pista de com es pot transformar la situació. No n'hi ha prou creient que tens la raó, també va bé que te la reconeixin. I en el camp de la persuasió, el manifest coixeja. De fet, no mostra la més mínima empatia amb els que presumptament hauria de convèncer. Per posar-ne un sol exemple, sembla difícil combinar l'eslògan "El bilingüisme mata" amb la captació de nous parlants que, per definició, voldríem que esdevinguessin... bilingües.

D'altra banda, els pressupòsits del manifest grinyolen. De fet, la sociolingüística no diu pas que per normalitzar una llengua calgui imperativament el monolingüisme oficial. És clar que això sovint ha funcionat. Altres vegades, però, ha resultat contraproduent. Al Regne dels Països Baixos Units, ara fa quasi dos segles, l'intent d'imposar el neerlandès com a llengua oficial única va conduir a la independència de Bèlgica. Molt més ençà, els bengalins van separar-se del Pakistan perquè no acceptaven l'urdú com a única llengua oficial. Macedònia i Kosovo també van intentar sense èxit la via monolingüe. Ah, i algú se'n recorda d'Ucraïna? La reactància emocional, el rebuig contra el que es considera una imposició, és un fenomen àmpliament documentat en sociolingüística, i és bo que els gestors de la cosa pública ho tinguin present.

Per sort, es pot avançar cap a la normalització des del plurilingüisme. L'hebreu modern, l'única llengua ressuscitada, va recuperar-se primer sense ser llengua oficial, tot seguit en un règim de trilingüisme i finalment de doble oficialitat. Quina és, per tant, la clau? Diagnosticar bé i aplicar el tractament adequat. En el nostre cas, el problema no és principalment ideològic, sinó de manca de poder polític, de desequilibris demogràfics i de model econòmic. Per salvar la llengua cal guanyar més capacitat de decisió en aquests àmbits. El tema és: ¿hi ajuda, a aconseguir-ho, el manifest? Sens dubte, posa damunt de la taula el neguit de part del catalanisme lingüístic, i caldria prendre'n nota. Però aquest neguit no hauria de fer confondre els objectius amb els procediments. En societats democràtiques, l'oficialitat única és el resultat d'un amplíssim consens social, no pas el mètode per arribar-hi. Per sort, tampoc no és aquesta l'única via per arribar a la normalitat lingüística.

Tot sovint s'oblida que la supervivència de la llengua catalana fins als nostres dies és quelcom proper a un miracle. Durant segles, aquesta llengua fou atacada, prohibida, denigrada, reprimida i censurada pel nacionalisme espanyol -i francès- més ranci i des de les seves pròpies institucions, tant les absolutistes com les "democràtiques". Això és un fet contrastable que posaria d'acord ràpidament sociolingüistes que tenen un mínim de rigor científic. Precisament avui fa 316 anys de la primera prohibició oficial i explícita de la llengua catalana, el Decret de prohibició de la llengua catalana al Rosselló, Conflent i la Cerdanya ordenat pel rei Lluís XIV de França. Sí, en aquell territori avui dia anomenat la Catalunya Nord, on el català ha passat de ser llengua pròpia a una llengua d'ús residual com a conseqüència d'una política de genocidi lingüístic i cultural. En conec uns quants que els hagués encantant que passés això arreu dels Països Catalans.

Aquests dies s'ha reobert per enèsima vegada un debat sobre l'oficialitat única del català en la futura República de Catalunya. Però com sempre, més que un debat seriós i rigorós sembla una festa de la demagògia per veure qui treu més rèdit polític d'un tema tan seriós com és la normalització lingüística. A l'estil de C's, **hi ha gent que, enlloc de debatre i argumentar, prefereix prostituir la llengua fent creure que una hipotètica oficialitat única del català és un atac a la llengua castellana.** A banda de deshonest, és una actitud molt miserable sabent perfectament que la llengua castellana no és una llengua amenaçada a Catalunya, ni ho serà, encara que, entre tots, decidíssim que l'única llengua oficial a Catalunya fos el català. Al contrari el fet és que el castellà gaudeix d'una bona salut a Catalunya, a diferència del català que si que està amenaçat diàriament. Que jo sàpiga, ningú és perseguit per fer servir el castellà a Catalunya.

Dit això, **l'oficialitat d'una llengua no garanteix necessàriament la seva supervivència.** El seu ús, en canvi, sí. El català és l'única llengua oficial a Andorra i la realitat sociolingüística d'aquest petit país és molt més complexa. A Sud Àfrica, hi ha 11 llengües oficials. A la Índia, a banda dels dos idiomes més parlats, que són l'hindi i l'anglès, hi ha 21 altres llengües oficials. Moltes d'aquestes llengües, però, sobreviuen gràcies als seus parlants que disminueixen dia a dia a favor de les llengües amb més nombre de

parlants. Tanmateix, l'oficialitat d'una llengua és un gest més simbòlic que no pas pràctic. Però resulta que el català necessita, a banda dels gestos pràctics, accedir a més espais simbòlics per seguir la seva normalització. L'oficialitat única n'és un.

Així doncs, per debatre sobre aquest tema, cal argumentar. No s'hi val encendre focs i caure en la demagògia fàcil. I menys encara si és per unir-se a les tesis de monolinguistes declarats. Perquè **el discurs monolinguista està carregat de contradiccions i de falsedats** sobre les llengües en general.

En tot cas, trobo especialment curiós que, aquells que en aquests moments abusen de la situació de la llengua catalana per un grapat de vots supremacistes, fan tot el que poden per defugir debats socials essencials al propi Parlament de Catalunya. Que jo sàpiga, ningú ha vetat mai el castellà a l'hemicicle català, ni hi ha hagut mai cap intenció de fer-ho, malgrat la de mentides que s'hi arriba a pronunciar. D'altres no poden dir que tenen aquest respecte a les llengües al seu hemicicle... Resulta, senyors i senyores, que aquells que defensem que el català sigui única llengua oficial de la República de Catalunya hem estat, som i serem els millors garants de la llibertat lingüística. Entre altres raons, perquè **som ben conscients dels efectes de menyspreu i burla d'una llengua**. Així que menys demagògia i més debats constituents.

La República de Catalunya serà respectuosa amb els drets lingüístics dels seus ciutadans. I aquesta qüestió no serà un problema per eixamplar la base social a favor de la independència. Tenim molts temes importants per debatre i els haurem de debatre junts i de forma rigorosa. Escoltant, argumentant i decidint. Perquè això és el que fan els països democràtics i seriosos. Així que, sis plau, anem de cares i no defugim els debats.

L'origen del catalanisme polític, a finals del segle XIX, ja combina dues idees-força que s'han mantingut, inalterades, fins al dia d'avui. D'una banda, la protesta contra l'abús fiscal, l'arbitrarietat de la inversió i la gestió dels recursos que ja es manifesta en el Memorial de Greuges de 1885, quan un grup d'il·lustres va presentar davant d'Alfons XII una llista de queixes en l'àmbit financer. Però fins i tot aquesta reivindicació de base econòmica ja anava acompanyada de l'afirmació dels drets lingüístics de la societat catalana: "No podem utilitzar la nostra llengua fora de la nostra llar i en conversacions familiars (...) sovint els jutges, tan il·lustrats com són, no poden comprendre els testimonis i els inculpats."

És a dir, l'angoixa per la pervivència i difusió de la llengua ha estat un dels dos motors essencials de la conformació política de la reivindicació catalana. I, a més, ha estat així, des de sempre, entre les classes populars. Per l'altra banda, la protesta per un tracte econòmic injust s'ha popularitzat fa molt pocs anys i ni tan sols és una idea hegemònica entre les elits d'aquest país. O sigui que l'arrel de la reivindicació i la protesta, l'única idea veritablement transversal és, ha estat i –probablement– serà la lluita per un ple reconeixement dels drets dels catalanoparlants i la normalització definitiva de la llengua. Però la militància lingüística només identifica una franja –majoritària, potser, però parcial– de la societat catalana. La resta dels ciutadans poden sentir més o menys afecte per la llengua catalana encara que, segurament, la majoria vegin el català amb simpatia. Però no hi militen. És més, molts ni tan sols l'utilitzen mai. I aquest gruix de ciutadans són decisius per aconseguir traspasar la barrera del cinquanta per cent que donaria legitimitat a la reivindicació a tots els nivells, inclòs l'internacional. La tàctica política, per tant, recomana relaxar el projecte sociolingüístic de la futura República. D'alguna manera, la paradoxa és que per guanyar caldrà relaxar els principis. Fins i tot els fundacionals.

235. HERNÁNDEZ, Enric (2016-04-02). "[La María i el 'Tea Party' sobiranista](#)". *El Periódico*.

A principis dels 60, quan era una adolescent, la **María** va arribar a Catalunya per intentar guanyar-se el pa. Després que morissin els seus germans, al camp hi faltaven braços per llaurar i hi sobraven boques per alimentar. En aquells temps de misèria a les nenes se'ls feia el farcellet i se les enviava a servir a una gran ciutat.

Tot i que sense estudis, en inquietud i ganes d'aprendre no la guanyava ningú. Aviat va deixar el servei domèstic i va començar a treballar en una fàbrica. Va fer amistats, es va enamorar i va contraure matrimoni. I va tenir tres fills als quals va voler brindar l'afecte i les oportunitats que ella no havia tingut.

Va assistir a classes de català per a adults i va animar el seu primogènit a parlar-li en català, però no s'atrevia a fer-lo servir en públic. Un dia va despenjar el telèfon creient que era sola a casa. 'No, no vindrà fins més tard. Vols que li digui alguna cosa?'. La conversa, en perfecte català, es va allargar almenys cinc minuts.

La María ho ignorava, però des del mateix moment en què va arribar a Barcelona es va convertir en "[un instrument involuntari de colonització lingüística](#)" al servei del règim franquista. Almenys, així l'han descrit, a ella i a centenars de milers de treballadors migrats, els intel·lectuals del **Grup Koiné**, en un [manifest](#) que carrega contra el **bilingüisme** i exigeix que el català sigui l'únic idioma oficial ("llengua territorial", escriuen eufemísticament) d'una futura **República catalana**.

Acollidora República

Segons les [estadístiques](#) de la mateixa **Generalitat**, la pràctica totalitat dels residents a Catalunya (95%) entén el **català** i tres de cada quatre saben parlar-lo, però només un terç l'utilitzem com a **llengua** habitual. Per a la meitat de la població (50,7%), l'idioma d'ús comú segueix sent el **castellà**. Parapetats rere el noble propòsit de salvar una llengua que diuen que veuen en perill, [els sotasignats](#) pretenen expulsar la meitat dels catalans de l'acollidora República que es disposen a fundar.

A l'**independentisme**, de tant jugar amb el foc divisor, li ha sortit un '**Tea Party**' identitari que jutja i classifica els catalans en funció de la seva llengua i procedència. Si la Maríia pogués reobrir els ulls no es reconeixeria en el país integrador que va ajudar a construir.

236. OLLER, Joan (2016-04-02). "[Treure la llengua](#)". *El Periódico*.

Llegeixo en l'edició en castellà d'EL PERIÓDICO que 250 lingüistes reclamen una Catalunya independent amb el català com a única llengua oficial. Davant una afirmació com aquesta de gent de lletres, recorro a les ciències, sense resposta, per saber quin percentatge representen els 250, un quart de quilo, davant la totalitat dels seus col·legues. ¿Un 48%? Potser en el pitjor dels casos el titular hauria de dir que 250 lingüistes independentistes reclamen el que reclamen. ¿Hi ha filòlegs catalans que no estan pel monolingüisme ni per la independència? En conec més d'un. Però, veient la llista dels firmants, m'adono que, més enllà d'un tal **Joaquim Arenas** antic col·laborador de **Pujol** i quatre universitaris als quals al seu departament deuen conèixer -res més cruel i mesquí que aquelles universitats catalanes en què, per grimpar, es castiga exemplarment la diversitat o heterodòxia-, els firmants estrella del manifest són l'enginyer i heraldista **Julià de Jòdar**, el mediàtic sociòleg i economista **Salvador Cardús**, el llicenciat en Ciències de la Informació i home de fer feines **Vicenç Villatoro**, l'exconsellera, exdiputada a les Corts Espanyoles i filòloga, aquesta sí, **Carme-Laura Gil** i, ¡tatxan-tatxan! **Jaume Cabré**, novel·lista d'èxit traduït a una dotzena i mitja d'idiomes, inclòs el del país veí.

I recorro al veí País Valencià per citar el gens sospitós i molt sorneguer **Joan Fuster**: «Puix que parla català, vejam què diu». I el que diuen aquests llenguts lingüistes són perles tals com que «sense l'existència del català no hi hauria procés d'independència», que «és català qui vulgui ser-ho, i ser-ho passa per parlar català», que «el franquisme va utilitzar una immigració arribada de territoris castellanoparlants com a instrument de colonització lingüística»... Però el premi de la crítica se l'emporta, per analfabèstia, aquella làpida que sentència que «el procés constituent ha d'evitar que la nova constitució catalana tanqui en fals el problema lingüístic, ja que potser serà el més important de la nova república, perquè afecta la base de la cohesió social». Ja ho veieu, **Junqueras**, **Tardà**, **Rufián**, **Baños**... Sou en realitat els neobotiflers.

Gil de Biedma, 1961

Aconsellaria als 250 lingüistes, i als que vindran, que surtin d'una megada de la seva bombolla esquizofrènica i es passegin pels barris de la realitat. I, posats que hi estaran, que es llegeixin, o es facin traduir, el que va escriure sobre llengua i cohesió social un tal **Jaime**

Gil de Biedma, poeta català, l'any de desgràcia del 1961: «...Oigo a estos chavas nacidos en el Sur / hablarse en català, i pienso, a un mismo tiempo, / en mi pasado y en su porvenir. / Sean ellos sin más preparación / que su instinto de vida / más fuertes al final que el patrón que les paga / i que el saltataulells que les desprecia: / que la ciudad les pertenezca un día».

El més trist de tot plegat és veure com, des de files autoritzades del catalanisme i la catalanística, s'ha entregat (seré més cru: s'ha regalat) el concepte de *bilingüisme* al rival intel·lectual i polític. El bilingüisme, avui, té un desprestigi entre sectors sensibles a la llengua catalana proporcional a l'afecte que li professen els crítics amb les mesures de normalització lingüística, en una trista, dissortada dialèctica en la qual s'acaba asseverant que el bilingüisme mata o que no s'assolirà la normalitat lingüística plena fins que no hi hagi gent, a Catalunya, que no sàpiga castellà. Ens hem tornat ben bojós.

Se'ns diu que, com mostra la realitat de les llengües minoritzades, el bilingüisme és l'estadi previ de la substitució lingüística, i certament és així. Es produeix substitució quan una generació significativa de parlants que és bilingüe en la llengua recessiva i en la llengua dominant abandona la primera (la que parla amb els pares) per parlar la segona amb els fills. Vet aquí l'amenaça real del bilingüisme, però vet aquí, també, el procés que sistemàticament ha esquivat la llengua catalana, almenys a Catalunya. Només en sectors de la burgesia liberal barcelonina es pot verificar històricament una voluntat d'abandó de la llengua en l'àmbit familiar, però no entre el gros de la població. Per motius no del tot ben escrutats, els catalanoparlants no hem interromput ni interrompem la transmissió de la llengua, cosa que desmentiria la —per a alguns— tan innegable i inevitable substitució.

A Catalunya el castellà que es parla (tret d'aquesta minoria burgesa) és el portat per successives migracions, que han trobat les condicions polítiques i socioeconòmiques suficients per mantenir la seva llengua d'una generació a la següent. No sempre, però. Sabem que la primera immigració castellanoparlant, al voltant de 1880, va fer un procés d'incorporació al català (ens en parla Àngel Guimerà en el seu discurs de l'Ateneu el 1895), i també ho va fer la segona, la de 1920, com bé relata en aquest cas Paco Candel. És a partir de la immigració del franquisme (que per volum i condicions polítiques no va tenir accés al català) que el castellà arrela amb força com a llengua de transmissió intergeneracional.

Hi ha però, també en aquest cas, un procés d'incorporació al català, si es vol més lent que en els casos anteriors, però documentable a partir de les dades de coneixement de la llengua des dels anys vuitanta. Es confirma, contra els mals auguris, una atracció cap a la llengua catalana a través de quatre estadis: el coneixement, l'ús, la identificació i la

transmissió, fins al punt que hi ha persones que parlen als fills en català tot i tenir el castellà de llengua materna. És just a la inversa del que sempre es tem que passi amb el català, però amb uns subjectes que acaben aportant nous parlants a la llengua catalana, tant ells mateixos com els propis fills. I ho fan a través d'un vehicle indispensable: el bilingüisme, en aquest cas en català.

És imprescindible que aquest fenomen es continuï produint. Si només transmeten el català els catalanoparlants (i suposem que aquesta transmissió arriba teòricament a l'infinit), la llengua no desapareixerà mai, però els percentatges de coneixement i ús seran cada cop menors, ja que no sembla que Catalunya estigui disposada a renunciar als seus estàndards de qualitat de vida i a ser terra d'acollida. Segur que seguiran venint persones d'altres contrades, les quals, poc o molt, seguiran mantenint les seves llengües, i tanmateix és vital que, en alguna mesura, aquestes persones se sentin atretes cap a la llengua catalana.

I aquí hem badat. Mentre, en els últims anys, la intel·lectualitat filològica patia pel futur del català o maldava per arribar a Europa, o actualment es perd en els debats sobre l'oficialitat en l'estat propi, hem deixat que el concepte de bilingüisme sigui retorçat pels partidaris de desmantellar la normalització lingüística, que li han atribuït un sentit completament espuri: avui defensar el bilingüisme ja no és pretendre que tothom sàpiga català i castellà amb uns nivells òptims i equivalents, sinó assegurar a través de l'administració que totes dues llengües gaudeixen de les mateixes condicions en els serveis públics, tot deixant els sectors privats a mercè del lliure mercat. I avui tristament, dissortadament, defensar el bilingüisme equival a garantir el dret de viure en castellà a Catalunya, no a promoure l'aprenentatge i l'ús del català com un benefici social i personal.

El debat és molt més fondo del que es planteja en manifestos i rèpliques, i té a veure amb la definició de conceptes essencials d'una comunitat de parlants que ja fan anar dues llengües. Més que alimentar una polèmica que, en qualsevol cas, estarà en mans de la política, la feina dels lingüistes i filòlegs compromesos ha de ser rescatar el concepte de bilingüisme d'aquells que el perverteixen, i, si pot ser, aconseguir que remi a favor.

238. RODRÍGUEZ, José (2016-04-02). "[No som colons, ni voluntaris ni involuntaris](#)".
Vilaweb.

Aquest dijous es va presentar un manifest que alertava dels riscos del bilingüisme social per a la pervivència del català. Aquest manifest, conegut com a manifest Koiné, té alguns elements positius: crec que en algun moment haurem de plantejar-nos el model lingüístic que volem en una hipotètica Catalunya independent. I aquest debat no es pot realitzar fent callar a qui creu que la cooficialitat podria acabar llastant el futur del català, simplement pel fet que el que diuen no és políticament correcte o no ens agrada. Jo tinc en aquest tema una posició particular, prefereixo una societat sense llengües oficials marcades en textos constitucionals i regular-ho per lleis i reglaments en els diversos àmbits de l'administració.

Però un dels problemes del manifest Koiné són algunes de les seves formes. Hi ha un expressió nefasta en descriure que la immigració espanyola vinguda des dels anys 50, 60 i 70 va ser un 'instrument involuntari de colonització lingüística'. És un error titllar a centenars de milers de persones que se senten catalanes d'una manera o una altra de 'colons'. Encara que fos cert. Això aixeca polseguera i transforma en antagonistes als que poden ser aliats i activistes del catalanisme. Aquest error és tàctic. Si vols que el teu missatge sigui entès el primer que has d'intentar és que no s'aixequin barreres emocionals entre els que ho han d'entendre. Donar puntades de peu a la boca en la identitat del teu interlocutor no és la millor manera perquè aquest t'escolti.

A més l'ús del llenguatge ha de ser molt curós quan estàs intentant explicar una cosa tan complicada i complexa com és que mantenir l'estatu quo i el pacte actual pot acabar matant el català, entre els qui tenen una percepció contrària. Els qui hem adoptat el català i venim d'entorns on predomina el castellà veiem que el nostre entorn i al nostre ús habitual el català ha guanyat terreny. No som conscients de la minorització que pateix de la mateixa manera que ho són els sociolingüistes o que els parlants més nuclears de la llengua. No percebem la degradació de la qualitat d'un idioma per què no tenim aquesta percepció de matisos en no ser el nostre idioma matern. Koiné ens parla d'una realitat que ens costa reconèixer.

Però també qüestiono que la migració dels 50 i 60 fora colonial de cap tipus. La migració de persones de la resta d'Espanya durant els anys 50, 60 i 70 no es pot qualificar de procés colonial dirigit. Els colons ocupen les millors terres, els millors treballs, desallotgen les classes mitjanes i dirigents locals i les ocupen ells. Els colons tenen el suport de l'estat colonial darrere. La migració dels 50, 60 i 70 no va ser planificada, va ser migració econòmica sobrevinguda i en el millor dels casos l'actitud del govern franquista va ser ambigua. Alcaldes i autoritats d'origen que fomentaven la migració cap a Madrid i Catalunya i autoritats locals franquistes a Catalunya que fomentaven tot el contrari. Els qui van venir en els 50 i 60 a Barcelona van patir per part de les autoritats franquistes deportacions, marginalitat, situacions d'irregularitat legal, persecució, se'ls feien caure els seus habitatges, se'ls aparcava en barris de barraques i se'ls explotava per part d'aquestes autoritats.

Qui s'hagi aproximat al fenomen de la dura migració dels 50 i 60 coneixerà històries de persones deportades de nou al seu poble, de persones que s'amagaven en barris de barraques per no ser expulsades, de llimbs legals, etc .. que tenen molt poc a veure amb un procés coordinat de colonització per part de l'estat franquista.

Tampoc el reallotjament d'aquesta població migrada es pot definir com un procés colonial. Els colons no acaben en barraques i en infrahabitatges, no acaben en mans de prestamistes mafiosos, no pateixen l'estraperlo i el clientelisme local que els sotmet a la marginalitat. Els colons no són perseguits per la policia de l'estat que els fa caure els seus habitatges o els tracta com a ciutadans il·legals. Això li passa als immigrants econòmics, no als colons d'un estat que planifica la substitució poblacional.

Els immigrants econòmics dels 50 i 60 no van arribar per substituir les classes mitjanes i dirigents de Catalunya, sinó que la majoria van arribar primer com lumpen proletariat. El fenomen del barraquisme i aquesta marginalitat es propaga de forma tardana fins als anys 90 en què s'enderroquen les últimes barraques de Barcelona. Recomano [els tres llibres de Laura de Andrés](#) (El preu de la fam, Vides apuntalades i Barraques) que recullen aquesta realitat.

El franquisme va generar la fam, va generar una Espanya encara més endarrerida, va generar l'aïllacionisme. A Catalunya un cúmul d'accidents històrics i geogràfics i la presència malgrat la repressió d'una classe mitjana industrial va permetre durant el desenvolupisme poder crear ocupació industrial. Aquesta nova ocupació va atreure

immigrants que es morien de fam a la resta d'Espanya. Però això no era un pla, de fet és un cúmul de fracassos del propi franquisme.

Difícilment crec que puguem veure en aquest procés migratori un procés de colonització sinó de migració econòmica. Això no és obstacle per a dir que el que va passar en els anys 50, 60 i 70 sociològicament fora després aprofitat de forma oportunista pel franquisme. El franquisme i el nacionalisme espanyol van veure una oportunitat en aquesta situació sobrevinguda per destruir la identitat nacional catalana i deixar pràcticament aniquilat el català.

Per sort el franquisme no va ser molt eficient a l'hora d'aprofitar aquesta oportunitat. Els ciutadans de Catalunya del tardofranquisme i de la transició van fer heroïcitats sociològiques. Els catalanoparlants van salvar el seu idioma com van poder malgrat tot, també es van evitar friccions socials importants i durant aquests anys es va crear un 'catalanisme' sociològic que va ser el fonament perquè en els anys 80 es pogués començar a construir els instruments institucionals que han ajudat a sobreviure al català. Si avui jo parlo el català és pels èxits sociològics d'aquestes generacions de catalans que van lluitar a la contra de l'interès del nacionalisme espanyol i del franquisme.

Però també és cert que aquest procés va deixar disfuncionalitats serioses. El manifest Koiné també recull un seguit d'arguments a tenir en compte. Avui el castellà és la lingua franca social a Catalunya, és la llengua a la qual més probablement derivin les converses quan hi ha un natiu catalanoparlant i un nadiu castellanoparlant. La immigració dels 50, 60 i 70 ha tingut aquest efecte malgrat els esforços de tots.

No podem negar aquestes disfuncionalitats, i crec que és bo que qui cregui que el català pot ocupar l'espai de lingua franca social o qui té por que el català segueixi perdent terreny davant del castellà si es manté l'estatu quo pugui dir-ho i pugui exposar que aquest efecte també és causa de la migració dels 50, 60 i 70.

No podem condemnar a no expressar la visió a ningú per què va en contra de l'estatu quo lingüístic o negar-nos a escoltar una explicació històrica del perquè el català està en una situació d'amenaça, simplement perquè qüestiona el relat idíl·lic que ens hem estat explicant sobre la convivència lingüística a Catalunya.

És absurd negar que el català està minoritzat, no només en l'àmbit institucional com en la justícia, també socialment i que l'amenaça de retrocés existeix. També és qüestionable que aquesta minorització sigui només per un estat espanyol que legisla en contra seva o qüestiona les legislacions catalanes. La debilitat del català per no ser lingua franca social no se soluciona només per treure l'efecte 'estat espanyol' de l'equació.

El terme de 'colonització involuntària' de Koiné és un error tàctic i una falsedat històrica, però l'efecte que intenten descriure que ha tingut la immigració castellanoparlant sobre la presència del social del català mereix ser escoltat. Quedar-nos sense observar el bosc perquè el primer arbre que trobem està recremat i podrit és també un error.

D'aquí que la millor resposta no pot ser la reacció contra les seves formes i quedar-nos en això. El debat que inicien és important i valent. És fàcil que ens bunkeritzem en la defensa de l'estatu-quo i del pacte social lingüístic dels anys 80, és la posició més còmoda, però si estem en un moment on volem construir un nou país és necessari obrir els debats i construir nous consensos, que potser s'assemblin molt als anteriors o no.

Negar el debat perquè ens és incòmode o considerem als ciutadans com a menors d'edat que no són capaços de realitzar aquests debats socials empobreix. No comparteixo el monolingüisme oficial de Koiné, la meua proposta és la de no tenir llengües oficials i regular-ho per lleis i reglaments on hem demostrat una especial habilitat de fer-ho bé. Però em nego a que els seus errors dialèctics els inhabiliti com a interlocutors i al fet que se'ls satanitzi per això.

No som colons, ni voluntaris ni involuntaris, però els que temen que la cooficialitat de castellà pot acabar matant el català tampoc són talibans ni hegemonistes lingüístics. Potser, en el moment que deixem de donar-nos apel·latius mutus, podrem tenir un diàleg franc i obert.

239. SABATÉ, Carles (2016-04-02). "[No estem preparats per al monolingüisme](#)". *El Punt Avui*.

El document en favor d'una sola llengua oficial en la futura república catalana té sens dubte base científica. És cert i està demostrat que en una societat bilingüe la llengua amb menys pes social té una única direcció: la desaparició. Però també és cert que si hem conservat el català tants anys amb un estat en contra, el sistema educatiu boicotejant-lo, una dictadura que el perseguia, etc., uns anys de cooficialitat amb el castellà no ens malmetran la llengua tant com sí que la pot malmetre la base social que ha d'avaluar la independència. Primer eixamplém el conjunt de persones en favor de la independència, no donem arguments als contraris. Tant de bo hi hagi temps per avaluar l'oficialitat de la llengua. Ara per ara, Súmate.

240. VILLATORO, Vicenç (2016-04-02). "[2/4: Això també va de llengua](#)". *Ara*.

Un manifest diu el que diu, però serveix també perquè cadascú dels qui el firmen intenti situar un missatge que li sembla important en el debat públic. Personalment, com a firmant del [manifest del Grup Koiné](#), hi ha una idea que em sembla necessari dir precisament ara: això va també de llengua. Això és el procés cap a la independència i és en general el catalanisme polític, en totes les seves formes. Dir que això va, també, de llengua és dibuixar un terreny per a la discrepància amb l'espanyolisme polític a Catalunya, que és la base de l'unionisme, i que ha fet de la llengua -en direcció contrària, però no simètrica- la seva bandera principal. Però és també manifestar la discrepància respecte a un discurs en què això de la independència i això del catalanisme va només d'impostos, d'infraestructures, de trens, d'aeroports i de serveis públics. De diners. I és cert, al meu parer, que va d'això, però no només d'això. També va de llengua i de cultura. **Garantir la vitalitat cultural i social del català és un objectiu del catalanisme i de l'independentisme.** I per a alguns, l'objectiu principal. Les fórmules legals? Les que calguin. El tema no és la fórmula. El tema és l'objectiu. La llengua forma part del nucli dur de l'objectiu.

241. XICOLA, Sílvia (2016-04-02). "[Protegir el català i reconèixer l'arrelament del castellà](#)". *El Periódico*.

Qualsevol lingüista amb dades a la mà estarà d'acord amb el diagnòstic que fa el manifest sobre la situació de la llengua catalana. Per una sèrie de circumstàncies (històriques, demogràfiques, culturals -entre les quals l'autoodi-, etc.) el bilingüisme a Catalunya -producte de la imposició política primer, i de la immigració i un altre tipus d'imposició política després- es tradueix en una minorització i dialectalització del català. Negar aquesta realitat és el que indigna els signants del manifest, que saben que si no es reconeix el problema no es podrà solucionar. Ara bé, fet el diagnòstic, seria bo trobar una solució que reconegués i satisfés tothom. I aquí és on em sap greu dir que el manifest l'erra.

Primer caldria que cada part reconegués l'altra -catalanoparlants i castellanoparlants-, com a parlants de la llengua pròpia i amenaçada i com a parlants de la llengua d'identificació de la majoria de la població, respectivament. El problema potser és que a uns i altres ens costa de reconèixer, tot plegat. A partir d'aquí potser es podrien deixar de banda conceptes com el de llengua oficial i considerar el català com a llengua pròpia o original de Catalunya, idea en què tothom estarà d'acord, mentre s'atorga un reconeixement especial per al castellà -per temps i nivell d'implantació-, dintre de la gestió del multilingüisme de les més de 300 llengües que actualment es parlen a Catalunya.

En definitiva es tractaria d'arribar a un consens en què s'aconseguís la protecció i promoció del català i es reconegués l'arrelament del castellà i el respecte per a totes les altres llengües, sense que cap d'aquests objectius anés en detriment dels altres, i assegurant que els drets lingüístics de tothom fossin respectats. En aquest punt caldria tenir present que cadascú és molt lliure de parlar el que vulgui, però que amb més de 300 llengües en ús al carrer n'hi ha d'haver almenys una que tothom entengui -és a dir, que com a mínim usi passivament. Atès que el català només pot aspirar a aquesta funció a Catalunya, fora bo que aquesta fos la llengua vehicular -que tothom hagués d'entendre-, ja que el castellà ja té molts altres territoris que li assegurin aquesta funció. Que tothom entengui el català perquè els qui el volen parlar puguin fer-ho i n'assegurem així la supervivència. És una qüestió bàsica de respecte i sentit comú, senzillament. I tenint en compte on som, si aconseguíssim això ja seria un gran què. Una autèntica revifada del català depèn

d'imponderables -prestigi, identificació social, consciència lingüística dels usuaris...- que segurament no es poden ni s'han de voler forçar.

En tot cas, i pel que fa a les nomenclatures i estatus jurídics i oficials, sense consens ens aboquem al conflicte i la fragmentació social, precisament el que volem evitar. Defugim memorials de greuges i marcs legals encarcarats, reconeguem tots plegats el que hem sigut, assumim on som realment i mirem endavant amb un esperit constructiu i conciliador. Trobem una fórmula imaginativa i que satisfaci tothom. Si hem de construir un nou estat, siguem innovadors també en això, sisplau.

242. ARENAS, Joaquim; MUSET, Margarida (2016-04-03). "[La República també... ha de salvar-nos els mots](#)". *Vilaweb*.

Davant del gran repte que suposa bastir un país de cap i de nou, és a dir, de definir-lo constitucionalment, tres-cents anys després de que el rei borbó li arrabassés la sobirania, és fàcil perdre el món de vista col·lectivament i no encertar prou quines han de ser les prioritats que ha de recollir la nova constitució per construir el futur però sobretot per no perdre ni les arrels, ni l'essencial que ens fa justament ser una nació.

No som encara en la recta final d'un procés, que va sent penós, tant per la manca d'interlocució amb l'Estat que ens ocupa políticament, com per la incapacitat dels catalans d'anar junts com una pinya davant el permanent menyspreu d'aquest estat. Tanmateix, són moltes les veus que van dient i definint indirectament, però de forma molt contundent, com haurà de ser aquest estat que "ja anem fent". En aquest sentit ja hi ha damunt la taula més d'una proposta de constitució i moltes xerrameques i sentències d'aquells que en els mitjans de comunicació influeixen fortament en l'anomenada opinió pública, sovint desinformada de tant sobreinformada com està.

Sembla que algunes de les propostes i dels relats sobre el futur que ens espera als catalans s'estan construint sense un debat seriós i encara menys sense una consulta als experts en la qüestió. Pot ser que en la fase informal en què es troba el procés, aquesta situació, pugui considerar-se normal, però no deixa de ser inquietant que això es produeixi en temes d'aquells que han estat essencials per haver-nos mantingut com a "nació", malgrat els atacs de tota mena que hem hagut de patir. Ras i curt, temes tan cabdals, com la consideració jurídica que es donarà a les llengües catalana i occitana en la futura república, o com la potenciació de la riquesa del multilingüisme actual sense posar en perill el rol del català com a llengua de cohesió nacional.

Si Catalunya per sobre de totes les batzegades dels poders d'un estat que no l'ha protegida mai i que l'ha explotada sempre, encara, pot ser considerada una nació és, en gran part, perquè mai ha perdut la seva llengua. Aquella que ens identifica els catalans i que comporta una manera peculiar de veure el món i d'interactuar-hi, la manera de ser pròpia i singular en un món cada vegada més global, una manera que han adoptat tant ciutadans

de Catalunya que tenien el castellà com a llengua materna com altres ciutadans d'origen divers.

Una llengua que ha estat prohibida durant molts segles_cal recordar-ho als qui ho van patir i fer-ho saber als qui no ho saben-i que més tard, en restablir-se la democràcia, es va poder recuperar a l'escola, cosa que ha fet possible que tots els infants, joves i adults menors de 40 anys, a excepció dels nouvinguts arribats en edat adulta i no escolar- que representen menys d'un 8% de la població_la coneguin prou bé, encara que no sempre la usin. Aquest èxit indiscutible de l'escola catalana, reconegut arreu més que no pas a casa nostra, no ha dut com a conseqüència un increment de l'ús social del català, com es podia haver pensat en endegar aquest llarg i difícil procés de normalització, del qual, per cert, hauríem de saber aprofitar algunes experiències.

De fet, el català, encara avui, després de 38 anys de haver-se'n restaurat l'ús escolar, està en perill de substitució. La pervivència del català en tant que llengua viva entre les llengües del món està cada vegada més amenaçada. Ho està per molt diverses causes, entre les quals el nombre de parlants, però, sobretot per la degradació que pateix la llengua que s'ensenyava i es parla, farcida de barbarismes "castellanismes" i darrerament d'"anglicismes". Aquesta llengua amenaçada de mort mereix una oportunitat que només li pot venir de l'alliberament nacional que suposarà la Independència d'una part del territori on es va crear i on encara es parla.

Avui dia, la situació dramàtica que pateix la nostra llengua no colpeja la opinió pública amb la mateixa intensitat com va esdevenir en els anys de la implantació de la democràcia i de la autonomia. La defensa de la llengua va ser un dels pilars en que es van fonamentar totes les reivindicacions populars i totes les tesis intel·lectuals que sostenien el catalanisme. Les posicions d'alguns independentistes es basen més en aspectes de benestar material i en arguments econòmics que en el restabliment d'una normalització del català. Com si fos possible un "estat del benestar" en un país que ha perdut la seva essència. Perquè no oblidem que com deia Joan Fuster"la llengua es la pàtria". No podem ser independents si en el camí per aconseguir-ho perdem la llengua o, pitjor encara, negociem amb la llengua i la intercanviem per unes adhesions o uns vots.

Arribats aquí, cal dir, clar i alt, que els enemics de la llengua no són ni han estat els ciutadans catalans que parlen altres llengües i provenen d'altres contrades. Recordem que en l'inici de la fase autonòmica, quan s'impulsava l'escola catalana i la immersió els pares

castellanoparlants van entendre el missatge i van fer possible amb la seva voluntat i el seva adhesió que es comencessin a impartir en català totes les classes en les escoles catalanes- recordem que en aquell moment per a fer-ho calia una votació del claustre i de les AMPAS-. També devem un record als milers de mestres castellanoparlants que van reciclar-se i van esdevenir ‘mestres de català’ per poder contribuir al procés de normalització que va renovar l’ensenyament a casa nostra. Sense els uns i els altres no s’hauria avançat.

És clar que l’enemic de la llengua som nosaltres mateixos, els catalans d’origen, que després de tants anys de repressió hem esdevingut subordinats i resignats lingüísticament i ens hem volgut creure els discursos de “cofoïsme” sobre la bondat d’un fals bilingüisme social.

Catalunya , avui, és un país on es parlen centenars de llengües i aquest fet ens aporta riquesa i diversitat sent un signe de la globalització del món actual. Es per això que els ciutadans han de ser políglotes i dominar quant mes llengües millor. Tanmateix, respectar i valorar la diversitat lingüística, ha d’implicar contribuir a la plena vitalitat del què és propi d’un territori. El futur estat que estem construint ens ha de permetre ser un país integrador, obert i respectuós amb totes les llengües que s’hi parlen i totes les cultures que hi conviuen, i assumint plenament el català com a llengua del país.

Davant aquesta situació que hem descrit, no es estrany que molts conciutadans estiguin preocupats per aquest silenci espès sobre la llengua que es respira des de fa temps, no exempt de mals presagis. Tampoc resulta rar, que un grup de ciutadans, treballadors de la llengua,- per ensenyar-la, estudiar-la, traduir-la o, utilitzar-la professionalment- s’hagin posat d’acord per intentar, novament, fer alguna cosa per salvar-la, tot creant un grup de treball que s’anomena Koiné, el qual ha desplegat una intensa activitat fins a crear l’associació Llengua i República que té per objectiu mobilitzar l’opinió pública entorn de la llengua, basant-se en la realitat i no en la ficció, tot promovent una conducta de lleialtat envers la llengua del país, de tots els ciutadans i dels poders públics.

A Koiné s’han aplegat persones, que no és la primera vegada que lluiten per aquesta llengua que parlen i estimen, però, justament per això, estan disposades a tornar-hi una i vegada i una altra en aquest vell propòsit que encarà no s’ha assolit i cal reivindicar. Altres còmplices d’aquest projecte formen part de les generacions que han gaudit de la certa calma que sempre anuncia el temporal. També en formen part persones que tot i tenir originàriament el castellà com a llengua dels pares han fet l’opció de ser catalans de ple

dret i comparteixen el principi, que si no es salva la llengua, no se salvarà Catalunya. Uns i altres, però, tenen clar que cal actuar i fer prendre consciència als conciutadans que no es poden acceptar determinats posicionaments sobre el futur estatus del català en la República que estem construint, sense un debat seriós i una consulta rigorosa als experts en la qüestió.

Aquesta preocupació per al futur de la llengua transformada en l'objectiu de la nova associació Llengua i República ha produït el manifest "Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya Independent" que signen més de 200 noms molt destacats del món acadèmic, professors, escriptors, estudiosos i altres professionals de la llengua.

La presentació solemne d'aquest manifest, dijous passat, al Paranimf de la Universitat de Barcelona fou ser una crida a tota la ciutadania a fer seva la recuperació de l'ús social general del català com a llengua dels país, i obrir un procés d'adhesions entre la ciutadania per tal de revertir el procés de substitució lingüística que patim, tot aportant el seu gra de sorra, per mitjà de Llengua i República, com a simpatitzants, com a voluntaris o si escau com a socis.

Cal que els nostres compatriotes disposin de la informació precisa per a opinar amb rigor sobre el futur del català que volem en el nostre estat propi, lluny de paranys legals i polítics, que el facin continuar en l'agonia allargassada que li ha proporcionat el règim autonòmic viscut.

243. JULIANA, Enric (2016-04-03). "[Universos paralelos](#)". *La Vanguardia*.

En el Universo E la sopa está muy espesa. Han pasado cien días desde el *big bang* y todavía no hay constelaciones. La única agregación visible es el Gran Centro, sin fuerza gravitatoria para sumar una masa crítica suficiente. P1 y P2 tienen órbita propia. P1 ha nacido para ser sistema. P2 se halla en fase magmática y hay momentos en que parece una estrella fugaz. Si dentro de treinta días todo sigue igual, habrá que volver a tirar los dados.

En el Universo E, Mariano Rajoy (P1), más rocoso y helado que la superficie de Titán, vislumbra posibilidades de éxito para su pertinaz estrategia de mineralización. Queda menos de un mes, y las posibilidades de una coalición PSOE-Ciudadanos-Podemos son francamente escasas. Los socialistas han cerrado la semana con pesimismo.

Sólo existe margen para una combinación: la abstención de Podemos para que gobierne el Gran Centro (PSOE y Ciudadanos) durante un cierto periodo de tiempo, a cambio de algunas concesiones programáticas, una cierta presencia del partido de Pablo Iglesias en el *sottogoverno* y el cese de hostilidades de los medios de comunicación públicos respecto al joven partido del círculo morado, al que sólo falta acusar del asesinato de Kennedy. Dos años de Gran Centro con el Partido Popular en la oposición y Podemos fluctuando entre el apoyo crítico y la oposición de izquierdas. Sería un pacto *carrillista*, y la sola mención de esa palabra provoca escalofríos en el grupo dirigente podemista.

Muy influidos por Julio Anguita y Manuel Monereo, el más sólido intelectual de Izquierda Unida (ahora vinculado a Podemos), Pablo Iglesias y su círculo de confianza han convertido el discurso crítico sobre la transición en uno de sus pilares. Las moderaciones de Santiago Carrillo a finales de los setenta son para ellos un inaceptable ejemplo de "derechización". Juan Carlos Monedero, recuperando influencia en estos momentos, saltó a la palestra con un libro demoledor titulado *La transición contada a nuestros padres* (2011).

Con estos mimbres es difícil que Podemos sorprenda a todos con una finta *eurocomunista* de última hora. Es difícil, pero no imposible. Decidirán las bases, según el acuerdo adoptado ayer. Dentro de unas semanas, la política española podría estar pendiente de las votaciones de los afiliados de Podemos. ¿No les recuerda alguna cosa? En el Universo C pasó algo parecido hace tres meses.

Influido por las encuestas que le ensalzan como el buen chico de la galaxia, Albert Rivera le está perdiendo el miedo a la repetición electoral. No era así a principios de enero. Protegido desde arriba, Rivera ha aprovechado bien su campo de maniobra. Y se está endureciendo. En cierta medida, tiene prisionero al PSOE. El desvío del déficit público y el reciente informe del Banco de España advirtiendo de los riesgos económicos de la paralización política no facilitan las filigranas de *Pedro Sánchez*. Rajoy confía en los vértigos socialistas de última hora y cree que la repetición electoral le puede favorecer. Aunque el PP pierda algunos diputados, si los equilibrios básicos no se modifican, en julio el PSOE no podría resistirse al reclamo de la Gran Coalición. Sánchez depende hoy de la abstención de Podemos. Del voto de las bases de Podemos. Y eso nos conduce al Universo C.

En C la materia soberana ha empezado a girar sobre sí misma, formando remolinos que recuerdan la atmósfera de Saturno. Con riesgo de colapso dentro de unos meses por la visible inestabilidad de la constelación dominante, la evolución de C depende de la configuración final de E. Ambos sistemas forman una dialéctica constante, pero los remolinos se imaginan *desconectados*. Una parte de C actúa como si E no existiese. Salvador Dalí, genio surrealista, ya lo anticipó en 1965: “El centro del universo está en la estación de Perpiñán”.

La última expresión de este fenómeno es el manifiesto impulsado por un grupo de filólogos y lingüistas (Grup Koiné), en el que se aboga por el catalán como única lengua oficial de una futura república independiente y se habla de la inmigración de los años sesenta y setenta como un fenómeno “colonizador”. Aromas padanos en una fracción del independentismo. El veneno de la Liga Norte puede estar entrando en Catalunya disfrazado de patriotismo. Una visión que choca frontalmente con el patrimonio integrador del catalanismo, con la línea oficial de ERC y con el legado pujolista de *Convergència Democràtica*.

Este último e insólito remolino es una verdadera inyección de votos para los Comunes, que emergen como el nuevo planeta híbrido. El espacio del PSC desplazado a la izquierda, recubierto por un nuevo lenguaje gestual y armado con la propuesta sincrética del referéndum, que atrae a mucha gente. Gente que no soporta –política y sentimentalmente– discursos como los del grupo Koiné, pero que tampoco quiere enfrentarse al catalanismo, porque forma parte de él. El sincretismo siempre emerge en C.

El sociólogo José Juan Toharia, al frente de Metroscopia, viene realizando en las últimas semanas la radiografía electoral de las provincias más pobladas. Su reciente fotografía de Barcelona es especialmente significativa: los Comunes de *Ada Colau se han consolidado como la primera fuerza y siguen creciendo. La batalla política catalana del futuro será entre los Comunes y la refundada Convergència, sin discurso Koiné.*

244. LO CASCIO, Paola (2016-04-03). "[Un manifest. I un pronunciament necessari](#)".
El País.

Un dels consensos més forts que hi ha hagut des del restabliment de la democràcia i de l'autonomia a Catalunya després del franquisme ha estat sobre la normalització lingüística.

Un consens que va tenir plasmacions normatives diverses al llarg de les dècades, però que es va basar en un acord previ, construït al caliu de la mobilització antifranquista, sobretot a partir de la segona meitat dels anys seixanta i que involucrà tant el catalanisme d'arrel burgesa i catòlica (només es pensi al paper jugat per Òmnium Cultural) com un moviment obrer hegemònic gràcies al PSUC i a Comissions Obreres, que promocionaren la llengua catalana entre la immigració, considerant-la un element de cohesió. La celebració del Congrés de Cultura Catalana entre el 1975 i el 1977 demostrava tota la transversalitat de la voluntat de superar el efectes d'allò que Josep Benet havia anomenat "l'intent de genocidi" contra la llengua i la cultura catalanes.

A nivell polític es pot dir que tots els partits catalans antifranquistes convergien en algunes idees bàsiques: la recuperació de la llengua catalana era element consubstancial a la reconstrucció de la democràcia i l'autogovern; el català i el castellà havien de ser cooficials per respectar la realitat lingüística del país; sobretot, amb la llengua no era permès fer partidismes, perquè era una qüestió massa important.

Els fruits es veurien aviat: primer durant el govern d'unitat presidit per Tarradellas, quan –dins de les escasses competències de les que disposava aquell organisme preautonòmic– es va tornar a introduir gradualment la llengua catalana a l'espai públic i després en la aprovació de l'Estatut de 1979. Encara més a partir de 1980, un cop constituït el Parlament de Catalunya: la recuperació de la llengua es va transformar en un dels temes centrals de la primera legislatura. Val la pena aturar-se un moment i recordar com la gestació de la Llei de Normalització Lingüística a Catalunya (LNLC) de 1983 va ser un dels tràmits legislatius més llargs de tota la història de Catalunya, que es perllongà durant més de dos anys. Les raons que expliquen l'aparent lentitud d'aquella tasca parlamentària tenen a veure amb el caràcter convuls d'aquella conjuntura –en termes macro, el cop d'estat del febrer de 1981 i el següent procés recentralitzador, que cristal·litza amb l'aprovació de la LOAPA; en termes micro, l'oposició (real o magnificada) d'un grup d'intel·lectuals

capitanejats per Federico Jiménez Losantos que alertaven contra els perills de “desaparició del castellà” –, però també amb el fet que tots els partits eren conscients que s’anava a regular una qüestió central en termes de reconstrucció nacional i alhora en termes de cohesió social. Per aquesta raó els partits utilitzaren tot el temps necessari, protagonitzant un curós procés d’inclusió de les diferències d’opinions que donà peu a un text la primera i més important virtut del qual fou la unanimitat amb el qual fou aprovat (s’ha de recordar que Aliança Popular en aquell primer Parlament no tenia representació). Simplificant molt es podria dir que aquella llei fixava alguns principis claus: la indicació del català com a llengua pròpia del país i la cooficialitat de les dues llengües (ja inclosos a l’Estatut de 1979), l’adopció del català com a llengua de la administració i, sobretot, l’aposta perquè el català fos la llengua vehicular a l’escola, dins d’una única xarxa. Aquest últim element sembla ser molt important, per com es va gestar i pels efectes que va tenir. En un bon principi CiU (així com UCD, per altra banda) havia plantejat una doble xarxa escolar, una en català i una segona en castellà. PSUC i PSC en canvi plantejaven una única xarxa, mentre que ERC no acabà de pronunciar-se. Finalment, CiU decidí desistir dels seus plantejaments inicials, constatant que el model de l’esquerra (finalment es va aprovar una proposta del PSUC) era aquell que podria aglutinar el màxim del consens. Les conseqüències d’aquella opció (al cap dels anys plenament assumida i fins i tot reivindicada pel nacionalisme moderat), han estat decisives: la xarxa única en català ha permès mantenir alhora un bon ritme de creixement de les competències lingüístiques al llarg de les dècades i la cohesió social, en front d’altres models emprats arreu que han produït la cristal·lització de comunitats separades per raons de llengua.

El consens era profund i destinat a aguantar la competició electoral i política: quan en el bienni 1992-93, mitjançant un decret, es va generalitzar el model d’immersió lingüística possibilitat per la llei de deu anys abans i es van utilitzar de manera barroera els comptadíssims casos de queixa, tots els partits excepte el PP –que agafà la qüestió com a eina de desgast del govern de Felipe González–, van sortir a defensar sense matisos la política seguida fins al moment. Com és sabut, una sentència del Tribunal Constitucional de 1994 –resultat d’un recurs presentat anys abans– declararia totalment conforme a la Constitució el model lingüístic escolar català.

I quan al 1998 es va reformar la LNL, eixamplant els preceptes de normalització a camps que fins al moment havien quedat fora (com els mitjans de comunicació i, en certa mesura, l’administració general de l’Estat), i incorporant el model resultant del decret

d'immersi6 del 1992, tot i que, finalment, ERC i PP per motius oposats votaren desfavorablement, el gruix del consens es va mantenir, sobretot en torn als principis fonamentals establerts des de 1983.

En realitat, la 6nica gran oposici6 al model de regulaci6 lingüística encetat a principi dels vuitanta (i en concret a la seva aplicaci6 a l'escola) va ser protagonitzada al llarg dels anys pel PP i per C's, que en torn a l'explotaci6 d'un suposat conflicte, que la realitat s'ha encarregat de desmentir repetidament, han construït una part de les seves fortunes electorals, sobretot al llarg de la discussi6 estatutària, a partir de 2004.

Tot i així, el consens sobre els pilars del model (cooficialitat i discriminaci6 positiva a l'ensenyament obligatori), la voluntat de promoci6 de la llengua i alhora la exigència d'abordar la qüestió amb extrema cura, ha estat clarament a l'ADN de totes les forces catalanistes. I es diria també de la gran majoria de la ciutadania. Bona prova d'aix6 és el fet que al menys fins ara la llengua havia quedat fora dels aferrissats debats del *Procés*, assumint de fet tots els partits favorables a la independència tant el model escolar com la cooficialitat. Fins al document dels 170 lingüistes del grup Koiné presentat recentment, que demana que en un hipotètica Catalunya independent el català sigui la 6nica llengua oficial. Tot i que aquesta posici6 sempre havia existit de forma minoritària en alguns cercles nacionalistes, hist6ricament sempre ha topat amb una gramàtica majoritària del catalanisme –també d'aquella part que ha evolucionat cap a posicions independentistes–, del tot inclusiva. És raonable pensar que quan un moviment es troba en una conjuntura difícil –com a totes llums és aquesta per l'independentisme–, les posicions minoritàries i excloents tinguin més espai. Ara bé, més enllà d'all6 que han dit als programes electorals del setembre, s'agrairia a hores d'ara un pronunciament oficial (a títol personal ja ho han fet alguns diputats i dirigents de la administraci6 de la Generalitat) per part de les forces independentistes majoritàries sobre el manifest, per treure qualsevol dubte sobre les seves intencions respecte al tema. Ja que aix6 acaba afectant no només el futurible “endemà” d'un estat independent, sin6 la realitat de la societat catalana actual.

245. OTAMENDI, Martxelo (2016-04-03). "[Cartes creuades: les llengües de la república catalana. Carta de Martxelo Otamendi a Vicent Partal](#)". *Vilaweb*.

El 25 de febrer, aproximadament 250 personalitats de l'àmbit de la cultura i del pensament van signar un document a favor del bilingüisme. Els que el van signar deien, bàsicament, que l'Estat Espanyol hauria d'avançar més enllà d'acceptar legalment el bilingüisme. Hauria de començar a acceptar-lo a la realitat i a posar-lo en pràctica amb normalitat. És a dir, que l'estat espanyol hauria d'acceptar com a seves també les altres llengües. Han transcorregut unes setmanes, i no sé si és com a conseqüència immediata o per què 280 personalitats de Catalunya -una quantitat que augmenta dia a dia- han presentat un document a favor que en la nova república el català sigui la única llengua oficial. Els qui han promogut aquest document es basen en un argument: que en una situació de bilingüisme oficial la llengua gran, el castellà, sempre es menjarà la llengua petita, el català. A diferència del que ha passat amb el document de Madrid -que ha passat bastant desapercbut i ha suscitat poca polèmica-, el document presentat a Barcelona, pels seus plantejaments fermes i polèmics, ha encès les alarmes vermelles per tot arreu, atès que ha posat sobre la taula una disputa que era d'esperar. De tots dos documents es desprenen dos models diferents a l'hora de representar el futur dels nostres pobles. En el document de Madrid, els promotors volen seguir dins el marc espanyol i demanen a l'estat que abordi amb més serietat el tema de la riquesa lingüística, ja que els pot brindar una posició més còmoda per a mantenir-se en l'estat. Proposen, doncs, un estat autèntic. Els promotors del document de Barcelona, però, han dipositat el seu objectiu en el nou estat català, no en un estat espanyol que actuï correctament amb les autonomies. I proposen que en aquest nou estat els catalans, de manera legal i en la seva vida quotidiana, puguin arribar a disposar d'una única llengua estatal, o sigui que el català sigui l'única llengua oficial.

Això únicament es pot proposar, però, des de la força dels catalans, la qual és conseqüència directa d'haver treballat durant dècades de manera seriosa i sense complexos.

246. PARTAL, Vicent (2016-04-03). "[Cartes creuades: les llengües de la república catalana. Carta de Vicent Partal a Martxelo Otamendi](#)". *Vilaweb*.

Dijous es presenta a la Universitat de Barcelona el manifest 'Per un autèntic procés de normalització lingüística a la Catalunya independent'. El manifest va ser proclamat amb el suport d'uns centenars d'acadèmics, professors i escriptors. Aquest manifest és un canvi important en el debat que està tenint lloc en aquest país els últims anys. Perquè el seu aspecte més cridaner és la crítica al bilingüisme i el rebuig a l'oficialitat indiscutible del castellà a la república catalana, almenys a que siga oficial en peu d'igualtat amb el català. La raó? Tots els lingüistas reconeixen que qualsevol situació de bilingüisme és transitòria cap a la desaparició d'una de les dues llengües i en aquest sentit mantenir l'espanyol com a oficial pot ser una condemna pel català. El model espanyol de llengües oficials obliga a atorgar a una llengua els mateixos drets a tot el territori i amb caràcter general. El que es proposa ara és que en comptes de debatre quines dues o tres de les 300 llengües que es parlen a avui Catalunya són les oficials el procés es faci al revés. Que cada institució pugui decidir quines llengües li són útils a la gent que serveix i que en tot cas la república només reconega com a llengua nacional el català -i l'occità a l'Aran. Combinant així els drets individuals amb la defensa de la llengua nacional.

Tot això és discutible, evidentment, i algun dels discursos que es van escoltar dijous va ser especialment desafortunat, però el més interessant d'aquest manifest és que reobre un debat que ERC i CDC van voler tancar en el seu dia. Quan van anunciar de forma molt precipitada que català i castellà per igual serien les llengües oficials de la república. Des d'aleshores es va estendre un tabú consistent a dir que això no es podia ni discutir per què motivaria que els castellanoparlants es posicionassen contra la independència. Han hagut de passar un parell d'anys llargs però ara la resposta està al carrer, com a mínim en forma de manifest.

No dedicaré aquestes línies a Félix de Azúa. Les seves mentides sobre Catalunya i els catalans són una baixesa moral, ja que només des de la maldat algú pot –fora que sigui un ignorant total, que no és el cas– mentir greument sabent el mal que infligeix. Les dedicaré a una cosa que no considero en absolut fruit de la maldat, però, en canvi, i en part per això mateix, sí molt més preocupant.

Parlo del manifest promogut pel grup Koiné i la plataforma Llengua i República, en què es reclama que el català sigui, en una futura Catalunya independent, l'única llengua oficial. Com que no tinc prou espai, em limitaré a enumerar alguns dels meus arguments contra aquest text.

El manifest somia tornar a una Catalunya ancestral i idealitzada, fruit d'un relat banyat de romanticisme. La meua pregunta és: ¿per què és més normal i desitjable l'una nació, una llengua que, per exemple, una nació, dues llengües (l'un sol poble psuquer)? És contra aquest tipus d'esquematisme decimonònic que el catalanisme ha lluitat des de fa moltíssim temps.

Catalunya no tornarà a ser (si és que realment ho va ser alguna vegada) la Catalunya que evoca el text. Ni un pot banyar-se dues vegades al mateix riu ni tampoc una nació pot tornar al passat. Catalunya serà el que els catalans dels nostres dies i els catalans del futur vagin volent que sigui.

El manifest cau en un error de base, que és confondre les persones que tenen el castellà com a primera llengua, amb la pròpia llengua i amb l'Estat espanyol.

No és raonable atribuir els problemes del català exclusivament a factors externs. Tampoc és acceptable desautoritzar les dades positives sobre el coneixement i ús del català de què disposem només perquè no encaixen amb la visió fúnebre dels autors del manifest.

La Catalunya d'avui és una Catalunya amb dues llengües principals que conviuen amb moltíssimes altres. I amb la lingua franca global, l'anglès. Aquest model convivencial, aquesta diversitat, no és únicament una circumstància. Constitueix un valor en si mateix. I és part de la identitat de la Catalunya contemporània. Una cosa que ens fa envejables

com a poble i suscita admiració. A això al·ludia Bill Clinton el 2001 a l'assenyalar que el futur del món serà «català o talibà».

La mesura proposada, l'oficialitat única del català, no ajuda, al meu entendre, a l'objectiu de salvaguardar, potenciar i prestigiar el català. Els instruments i les mesures que s'han de prendre són unes altres.

Finalment: el manifest no pot ser més inoportú. No només perquè suposa una preciosa ajuda per als felixdeazúas de torn, sinó sobretot perquè genera divisió entre els catalans i enrareix l'ambient a Catalunya en un moment crític. Em deixa perplex que els impulsors del manifest no ho vegin o no ho vulguin veure.

248. ASOCIACIÓN POR LA TOLERANCIA (2016-04-04). "[Las múltiples trampas del "Manifiesto Koiné"](#)". *La Tribuna del País Vasco*.

El pasado jueves, día 31, se presentó públicamente el manifiesto del Grupo Koiné [Por un verdadero proceso de normalización lingüística en la Cataluña independiente](#), elaborado por la *Asociación Lengua y República*, nacida de la sectorial de lengua de la *Asamblea Nacional Catalana* (ANC). Los 170 firmantes iniciales se habían convertido, en el momento de la presentación, en 280 "estudiosos de la lengua, filólogos, lingüistas, docentes, escritores, traductores, juristas y profesionales de ámbitos afines", tal vez intentando tapar con el brillo de los títulos la penuria intelectual del contenido. Tómese como muestra que el manifiesto presenta a los inventores del lema "A Catalunya, en català" y de la inmersión lingüística obligatoria como unos tiernos corderitos partidarios del bilingüismo (!).

La [Asociación por la Tolerancia](#), que nació para la defensa de los derechos de los ciudadanos castellanohablantes en Cataluña, ve en este documento motivos de "alegría", de condena y de preocupación.

"La "alegría" proviene del hecho de que, por primera vez, el nacionalismo secesionista muestra su verdadero rostro y defiende abiertamente y sin rodeos lo que objetivamente perseguía y que esta asociación ha denunciado repetidamente: **una Cataluña monolingüe (en catalán)**, tal como ya rezaban las primeras pintadas en la época de la transición, "una nación, una lengua, un Estado". ¡Bienvenida sea la sinceridad! Es mejor jugar con todas las cartas encima de la mesa".

Ahora bien, aquí se acaban los motivos de optimismo, se explica desde la Asociación por la Tolerancia. "Puesto que los firmantes se presentan como académicos, cabría esperar un análisis objetivo de la realidad catalana pero, lejos de ello, el manifiesto emplea las mismas trampas para engañar castellanohablantes ingenuos a las que ya estamos acostumbrados".

a) **Confusión de conceptos:**

Confunden interesadamente **lengua dominante** con **lengua de dominación (1)**

Sustituyen intencionadamente el concepto de **lengua materna** por **lengua "inicial" (2)**.

Precisamente cuando la lengua se encuentra en su mejor momento en cuanto a la protección de las instituciones y a su conocimiento, se asegura que se encuentra en una **situación crítica** porque se juega con la confusión entre el conocimiento del catalán (aquello que la educación puede garantizar) y su uso social (que sólo puede imponerse, violentando, desde luego, los derechos personales). (3)

Olvidan que **el pueblo "catalán" habla también en castellano** desde tiempo inmemorial. La identificación entre lengua catalana y pueblo catalán es el fruto de una manipulación interesada de los datos históricos (4).

Quieren hacernos creer que la Constitución del 78 y el desarrollo autonómico consiguiente son parte de **una conjura del Estado** para hacer desaparecer el catalán (5).

b) Uso de un lenguaje valorativo, en vez de descriptivo:

"Dominación política lingüística", "implantación del castellano", "bilingüización forzosa", "represión político-jurídica del uso del catalán", "inmigración como instrumento de colonización lingüística", coerción, represión, ... Los autores no buscan otra cosa que despertar en el lector sentimientos de revancha (6).

Denuncian el bilingüismo como una ideología (7) pero más adelante predicán las bondades del **multilingüismo** (aunque lo que en realidad quieren es el **monolingüismo**). Al colocar el bilingüismo como su antagonista, desdibujan la realidad porque lo contrapuesto al monolingüismo catalán es el monolingüismo en español, algo que hoy nadie defiende. De este modo, tratan de emboscar su radicalismo utilizando para ello el pretexto lacrimoide y victimista de una supuesta desaparición inminente de la lengua catalana precisamente en el momento en que goza del mejor estado de salud de su historia.

Si coercitiva y represiva fue la política de los primeros años del franquismo en cuanto a la lengua catalana y a las otras lenguas habladas en España, coerción y represión son las herramientas que se están utilizando hoy, y que este manifiesto *¡se propone ampliar!*, a fin de realizar un ideal de 'normalidad' en que lengua y territorio resulten coincidentes por medio del mecanismo preconizado por Procusto, quien "ajustaba" a los invitados a la medida de su cama.

Esta Asociación manifiesta que **da miedo** tener por conciudadanos personas que están dispuestas a aniquilar los derechos de sus vecinos al servicio de un "ideal" de nación que sólo se puede conseguir con su liquidación.

El documento, por otra parte, está redactado con un lenguaje que cada vez es más habitual entre los secesionistas: se dirige a los "creyentes" en el "proceso" e ignora absolutamente que, como mínimo la mitad de la sociedad no es partidaria de él. Esta voluntaria instalación en una especie de realidad virtual es aún más preocupante y más reveladora de que la sociedad catalana, además de definitivamente dividida, tiene enferma –por lo menos– una de sus mitades.

---

(1) Lengua dominante es una categoría sociolingüística y lengua de dominación es categoría -interpretativa- histórico-política.

(2) El objeto de esta sustitución es abrir a la imaginación la posibilidad de corregir lo que entienden como una 'situación anómala': hay ciudadanos que nacen con unas características que hay que "modificar", su lengua inicial es errónea. La lengua "final" de todos los ciudadanos debe ser el catalán (y lo quieren como consecuencia de una sustitución "voluntaria". ¿Y si los interesados no quisieran?).

(3) Se manifiesta el deseo de los firmantes de cambiar la realidad social catalana para conseguir (algo sólo factible por la fuerza, insistimos) que el catalán pase a ser la lengua utilizada con preferencia en las relaciones entre los ciudadanos (sea cual sea su lengua materna).

*(4) El catalán es una lengua tan poco endógena en Cataluña como el castellano. La única **lengua endógena** que se ha dado a lo largo de la historia fue la de la hipotética comunidad primigenia en que el primer homínido transformó el grito en una palabra. Desde entonces, todas las lenguas han sido exógenas (han venido de fuera) y se han transformado por evolución. El caso del catalán no es diferente, proviene de la degeneración del latín, que se impuso sobre las lenguas de los pueblos ibéricos. Y el catalán se extendió hacia el Sur por la fuerza de las armas.*

(5) (Como si Cataluña no formara parte de ese Estado, como si no hubiera tenido protagonismo alguno en el proceso histórico de recuperación de las libertades democráticas).

(6) Bajo la falsa bandera de la cohesión, la inclusión y el reconocimiento, no hay otra cosa que la voluntad de imponer –por la fuerza, si es necesario– una lengua única. ¿Dónde se puede encontrar el modelo de “normalidad” que dicen perseguir, en qué país? ¿Francia, por ejemplo? ¿Bélgica, tal vez? ¿Canadá, Finlandia, Lituania,...?

(/) Ante la valoración negativa implícita en la calificación de "ideología" aplicada al bilingüismo, ¿podrán negar los autores que este texto, que persigue la implantación por la fuerza del monolingüismo, rezuma una ideología política de manera mucho más marcada todavía? Siendo la Constitución y el desarrollo legislativo posterior fruto del consenso político, ¿qué puede servir alternativamente de fundamento a su "ideología"? ¿No es excesivamente pretenciosa la creencia de que 38 años de vida democrática han sido enteramente dedicados a urdir planes para sustituir el catalán por el castellano (y todo esto mientras en Cataluña desaparecía la lengua española de las aulas y de todas las instituciones oficiales y de la inmensa mayoría de las privadas)? ¿No roza ya los límites de la demencia afirmar que el flujo de trabajadores (que no "inmigración") del resto de España para atender las necesidades de mano de obra barata de Cataluña fue resultado de una conjura para desestabilizar la lengua catalana?

249. BAIGES, Siscu (2016-04-04). "[Col·lectiu Koiné: I allò meu, com està?](#)". *El Triangle*.

La primera cosa que m'ha vingut al cap quan he sabut que s'havia presentat **un Manifest impulsat pel grup de sociolingüistes Koiné perquè el català sigui l'única llengua oficial d'una Catalunya independent** és que escombraven cap a casa seva. Sempre m'ha sobtat que alguns correctors de català o professors de filologia catalana que conec fossin crítics amb el **nacionalisme** autòcton, ara transformat en **independentisme**.

Potser confio poc en l'espècie humana, però tothom sol defensar l'espai territorial i laboral que li és més proper. Els treballadors de les fàbriques d'armament o les cimenteres que contaminen arrufen el nas quan els pacifistes o els ecologistes proposen que es tanquin les seves empreses.

Els lingüistes catalans viuen de la llengua catalana. Si realment desaparegués, com alguns vaticinen des de fa temps, desapareixeria també la seva feina. Per això, trobo normal que la defensin a mort. I, per tant, que vulguin elevar el seu rang a única llengua oficial de Catalunya.

Aquesta proposta es podria plantejar i discutir sense necessitat que Catalunya proclamés la seva independència, com reclamen els signants del Manifest "Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent".

Molta gent intueix que la voluntat que el castellà deixi de ser llengua oficial a Catalunya és compartida per bona part dels representants polítics actuals de l'independentisme català. Però, immersos com estan en atreure voluntats i vots a la seva causa entre la comunitat castellano-parlant o amb origen o vincles familiars amb Espanya, **aquest Manifest els arriba en mal moment.**

Sóc dels que creuen que les llengües haurien de servir perquè ens entenguéssim millor entre tots. M'encanta l'anglès perquè no té accents i l'argentí, el francès i l'italià perquè són llengües que es parlen cantant. L'alemanya i les llengües nòrdiques, ja us ho heu veure a venir, em semblen retorçades. Si l'esperant hagués reeixit potser hi hauria menys violència i guerres al món.

Confio que el **sistema de traducció simultània** amb les ulleres de Google o d'altres mètodes tecnològics facilitin el diàleg i la comprensió entre persones que parlen idiomes diferents.

Quan he vist el llistat de lingüistes i firmants del Manifest hi he buscat un amic meu professor de Filologia Catalana a la Universitat de Barcelona. És una eminència. No hi era.

Segur que molts dels seus companys i companyes del departament li faran morros aquests dies.

250. BRU DE SALA, Xavier (2016-04-04). "[Llengua i voluntat social](#)". *El Periódico*.

Han perdut per golejada, els del grup monolingüista Koiné, perquè han oblidat la voluntat social. Han oblidat que sense la voluntat dels catalans, el català hauria desaparegut sota l'impuls assimilacionista. No volen tenir present que la defunció certificada el segle XIX pels doctes només era un estat catatònic. Fins al punt que la Renaixença i Verdaguer eren vistos en positiu des de Madrid, com una revifalla tan curiosa com inútil. Només hi ha una clau: la voluntat social.

És il·lusori confiar en la independència per forçar una adhesió que no hem sabut guanyar des de l'autonomia. Cal furgar en les raons emocionals per les quals gran part de la població escolaritzada en català en prescindeix. Hi ha estrats de la cultura popular que hem menyspreat. Hi ha realitats, de fet el gruix del que palpita a Catalunya i el que preocupa la seva gent, que hem ignorat o tergiversat durant decennis. Hem divorciat la ficció pròpia de la societat. Hem començat a rectificar, però costa desprendre's de la idea que el paternalisme és un bon substitut del mirall. Sobretot, hem patit d'això, d'alimentar una Catalunya mig imaginària, acrítica i parcial. El català només té remei si es fa un cop més imprescindible per saber alguna cosa de nosaltres i mirar d'entendre-la.

Tampoc és a base de dialectalització que incrementarà la voluntat social. Al contrari, com més s'assemblin les dues llengües, per estúpida degradació de la pròpia, com més transitem del català al catanyol, com més ens podem i purguem l'expressivitat, menys motius perquè algú s'hi interessi. Un cop comprovat que la llengua s'ha empobrit vertiginosament sota control professional, haurem d'admetre que només es tornarà a enriquir i despertar adhesió si vehicula nous continguts, i a partir de la realitat.

No, no, i no, el futur de la llengua catalana no és cosa de lleis i de poder. És d'utilitat, d'identificació de tot un grup humà, de tot, amb ell mateix i amb el seu futur.

251. CARDÚS, Salvador (2016-04-04). "[Lliures, és a dir, discrepants](#)". *Ara*.

[El manifest sobre la normalització lingüística en una Catalunya independent](#) promogut pel [Grup Koiné](#) ha provocat una d'aquestes velles, recurrents i irades tempestes sobre la salut del català i el seu futur. Del manifest *Una nació sense estat, un poble sense llengua d' Els Marges* de 1979 fins aquí, ha quedat clar que els debats de llengua sempre tronen. I com que a més de voler ser una anàlisi de la realitat, s'escriuen i es llegeixen des d'una perspectiva ideològica i política, cada vegada, baixa la torrentada.

HE DE DIR D'ENTRADA que sóc poc entusiasta dels manifestos. Són instruments de comunicació obsolets i, com a armes de combat, poden ser fàcilment derrotats amb interpretacions malicioses. Aquest l'he signat convençut, però no sent-ne ni autor ni promotor, també en matisaria alguns punts. Així, no m'agrada com s'esmenta la immigració, tractada reiteradament en negatiu i culpabilitzant-la. ¿Es pot oblidar el rellevant i imprescindible paper positiu de tants catalans, antics immigrants, en la preservació i extensió del català? ¿No ha quedat prou clar que només amb la població autòctona de principis del segle XX la llengua catalana no hauria arribat a tenir la massa crítica que li ha permès el desenvolupament actual? També hauria parlat més del futur que del passat, accentuant el paper social del català com a llengua de cohesió i d'identificació. I, sobretot, no hauria fiat la reversió de la situació a la "presa de consciència" perquè, paradoxalment, aquesta via sempre deriva en una lògica social a la defensiva i, per tant, minoritzadora.

EN CANVI, TROBO encertats els aspectes centrals que el text denuncia: la ideologia bilingüista que encobreix un procés de substitució lingüística, eficaç per la seva perversa ingenuïtat; la precarietat de la condició del català com a llengua endògena del territori i el fet que no sigui la llengua "no marcada"; les limitacions de la immersió i encara els cofoïsmes estadístics. M'agrada, també, que s'hi defensi el multilingüisme com a riquesa, que no s'entri en les solucions legislatives i que s'obvii la qüestió de l'oficialitat de les llengües, controvertida i, a la pràctica, irrellevant. I aplaudeixo que no s'associï ni una sola vegada la llengua amb la identitat.

ENTENC EL MALESTAR de persones a qui tinc tant de respecte que m'obliguen a repensar-ho tot. Però no és acceptable que al manifest se li faci dir el que no diu. Parlar

d'hegemonisme o acusar-lo de supremacisme moral perquè aspira a fer del català la llengua territorial no marcada, és a dir, perquè defensa allò que està amenaçat, és una bestiesa. Com tampoc no entenc que se'n discuteixi l'oportunitat quan líders polítics i organitzacions independentistes de castellanoparlants s'han llançat a la piscina prometen dobles oficialitats quan -per la raó que sigui- els ha convingut, sense debat públic, ni expertesa, ni consens.

NO SERÀ FÀCIL mantenir la unitat del combat per la independència des de la lògica discrepància sobre què se'n voldrà fer. Però haurà de ser així. Potser hi ha qui pensa que els catalans tampoc no sabem caminar i menjar xiclet alhora. Però si la independència, per damunt de qualsevol model de societat, és una aposta per la llibertat, aquests debats - sobre el català, els models de defensa o qualsevol altre- s'han d'encarar sense por i com l'anticipació del que serà una societat veritablement plural i oberta. A mi, l'únic que em faria renunciar a la independència seria imaginar una Catalunya de pensament únic, ni que fos el meu. A més, en el futur, Catalunya no serà com volem els independentistes d'ara, sinó com aniran decidint democràticament les properes generacions. És per això que volem un país lliure, oi?

Tal com va afirmar-ho el grup Koiné en l'acte de presentació del manifest "Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent", celebrat al paranimf de la Universitat de Barcelona el passat 31 de març, la independència ens proporciona l'ocasió per assolir la veritable normalització del català, la qual passa, necessàriament, per rebutjar la idea, vigent des del 1978, que, a Catalunya, el castellà hi tingui dret a rebre la mateixa consideració oficial i social que el català. Durant els darrers tres decennis, l'ús i la presència del català ha fet molt notables avenços, però és que el punt de partida era el dels quaranta anys de repressió franquista; la situació a què ara hem arribat marca el límit de què es pot aconseguir si s'accepta la ideologia del bilingüisme; per tant, ja ens podem imaginar quina serà la situació del català en les properes dècades si la nova república catalana accepta i perpetua el model bilingüe.

Per normalització lingüística, hem d'entendre no pas lluitar, esforçadament i fins a la fi dels temps, per evitar la desaparició del català, és a dir, per impedir arribar a la situació que avui dia ja gairebé es dona a la Catalunya Nord, sinó assolir a un punt en què una persona que sàpiga el català però desconegui completament el castellà no tingui cap dificultat per viure i treballar a Catalunya. En opinió meva, i suposo també que del grup Koiné, la pedra de toc de la normalització és la de fer una cosa que és impossible dins d'Espanya: deixar de considerar obligatori el coneixement i l'aprenentatge del castellà en el sistema escolar; en el benentès, és clar, que deixar de considerar obligatori no pot significar pas prohibir. Avui dia, la Generalitat afirma que l'objectiu de l'ensenyament és que els joves en surtin amb un ple domini del català i del castellà, cosa que, a la pràctica, m'agradaria saber en quina mesura s'aconsegueix en el cas del català; doncs, bé l'escola de la Catalunya independent s'ha de proposar que els joves en surtin amb un ple coneixement del català, un bon domini de l'anglès i l'aprenentatge d'una tercera llengua que pot ser el castellà però també en pot ser qualsevol altra; lògicament, tot això caldrà complementar-ho amb tot un seguit de mesures per garantir que d'ací vint o trenta anys, quan ja s'hagi integrat al mercat laboral la generació nascuda després de la independència, per a qui vulgui viure i treballar a Catalunya, no saber castellà no representi cap problema ni mancança, a diferència, doncs, del que s'esdevé avui dia.

Algú em pot dir que, en teoria, està d'acord amb aquest plantejament però que, a la pràctica, hi hauria el problema que no acceptar la cooficialitat del castellà pogués dificultar ampliar la base social de l'independentisme. En primer lloc, seguint aquesta lògica, igual resultaria que la manera més senzilla i eficaç d'aconseguir l'adhesió de la majoria dels nord-catalans als procés independentista seria prometre que a la Catalunya independent, de llengües cooficials n'hi hauria tres: el català, el castellà i el francès. D'altra banda, si, malgrat tot, s'acabés optant per la cooficialitat del castellà, jo podria demanar que aquesta cooficialitat no impliqués pas obligació de conèixer-lo, estudiar-lo i aprendre'l. I aquesta no seria pas una postura incongruent. Avui dia, dins d'Espanya, el català hi és cooficial amb el castellà en tres comunitats autònomes: Catalunya, el País Valencià i les Illes, ara bé, el seu coneixement no és pas obligatori enlloc del territori espanyol; com recordarem, en la sentència que va emetre el 2010, el Tribunal Constitucional espanyol va declarar inconstitucional l'article 6.2. de l'Estatut de Miravet segons el qual "totes les persones tenen dret a utilitzar les dues llengües oficials i els ciutadans de Catalunya el dret i el deure de conèixer-les".

Per assolir la normalització lingüística resulta del tot imprescindible que el nou estat català mostri envers el castellà la mateixa actitud que l'actual estat espanyol té amb el català: el tolera, no el persegueix i, a més, en el punt tres de l'article tercer de la constitució s'hi diu que La riqueza de las distintas modalidades lingüísticas de España es un patrimonio cultural que será objeto de especial respeto y protección, però tots sabem que, a la pràctica, no el considera pas propi i, per això, no li importa en absolut que es trobi en situació precària dins del seu propi domini lingüístic, perquè, en cas contrari, no hauria hagut de costar gaire declarar inconstitucionals les polítiques lingüístiques dels governs valencians del PP i de l'executiu de José Ramón Bauzá a les Illes. I qui això no ho vegi clar, que se'n vagi a passar una temporada a Irlanda, on podrà comprovar in situ com, després de noranta anys d'independència, la situació del gaèlic —la llengua pròpia i nacional del país— hi resulta del tot comparable a la de l'occità al Midi francès; per tot això, no m'agradaria gens que els governs de les repúbliques de Catalunya i d'Irlanda signessin un acord de cooperació en normalització lingüística.

Periòdicament, dins de l'independentisme sorgeix el debat de quin model lingüístic i cultural ha d'adoptar la futura república catalana. De si el català ha de ser l'única llengua oficial, o si també pot ser-ho el castellà. I no només això. La discussió connecta amb altres camps, com per exemple el literari. És literatura catalana el que fan Eduardo Mendoza o Carlos Ruiz Zafón? Si entenem el castellà i tot el que l'envolta com un patrimoni propi, la resposta seria afirmativa.

L'últim element que ha generat tot aquest debat és el [manifest presentat pel grup Koiné amb el títol "Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent"](#). Un dels seus punts, a tall de conclusió, aposta per "articular la llengua catalana com a eix integrador de la nostra ciutadania en un marc d'assumpció pública del multilingüisme com a riquesa individual i social". És un objectiu lloable, però en els paràgrafs anteriors, quan es refereix al bilingüisme, el descriu com una eina de dominació política més que com un element de riquesa cultural. I aquí convindria un reenfocament.

És impossible negar que el castellà i diversos elements de la seva cultura formen part del nostre imaginari col·lectiu. Des de la música fins als costums, passant per la poesia o les frases fetes. S'ha de treballar per una república en què el català estigui perfectament normalitzat, i tingui la protecció i la projecció internacional que es mereix. Però construir un país obviant la complexitat de la seva cultura i del seu patrimoni lingüístic és un error estratègic. Tant a l'hora de fer-lo com quan estigui en marxa.

254. LLADONET, Joan (2016-04-04). "[Mantenir la situació actual del català, després de la independència, és condemnar-lo a desaparèixer](#)". *Diari de Balears*.

El manifest *Per un veritable procés de normalització lingüística en una Catalunya independent* encerta de ple, a criteri meu, en les seves constatacions, en les seves denúncies i en les seves manifestacions. Els centenars de treballadors de la paraula que l'han signat han fet un diagnòstic precís i concís que retrata la situació de la llengua catalana en tot el seu territori, tant si és capaç de convertir-se en estat independent com si no. Per molt que diguin els detractors i contraris a la normalització del català, la situació de la nostra llengua mil·lenària no gaudeix de bona salut. Fa temps que la seva recuperació ha tocat sòtil, sense haver aconseguit ni prop fer-hi la seva normalització.

Es veu que dir la veritat en qüestions de llengua no és políticament correcte, ja que des d'ERC, passant per Catalunya Sí que es Pot, i la mateixa ICV han criticat el Manifest, i Joan Tardà ha assegurat que les dues llengües havien de ser oficials, qualificant-les com a "les nostres dues llengües". El paroxisme ha arribat amb Carlos Carrizosa que ha explicat que el manifest voreja la xenofòbia, pel que diu sobre els immigrants que varen anar arribant durant l'època franquista. A part de la tercera constatació, en el Manifest hi podem llegir el següent:

"El règim dictatorial del general Franco va completar tanmateix en dues generacions aquest procés de bilingüització forçosa mitjançant la repressió politicojurídica de l'ús del català, l'ensenyament obligatori i l'extensió dels nous mitjans de comunicació, tots dos absolutament en castellà, i la utilització d'una immigració arribada de territoris castellanoparlants com a instrument involuntari de colonització lingüística."

Si el polític de ciutadans no sap llegir és el seu problema. El fet de la utilització de la immigració és coneguda i hi ha exemples que ho corroboren, només li exposaré la declaració que va fer l'any 1983, Leopoldo Calvo-Sotelo y Bustelo: "*Hay que fomentar la emigración de gentes de habla castellana a Cataluña y Valencia para así asegurar el mantenimiento del sentimiento español que comporta*".

Qui també ha emès un comunicat en contra del Manifest ha estat Societat Civil Catalana. El qualifiquen de sectari i excloent i tornen a atacar la immersió lingüística, com sempre

han fet. Aprofiten per qualificar de miops els que diuen que el castellà és la llengua de dominació, perquè a l'escola, la immersió fa que la llengua vehicular sigui el català. En el Manifest, a la 5a constatació s'escriu el següent:

“Constatem que aquest procés de substitució s'ha anat accelerant, de manera que la situació actual de la llengua catalana en la majoria d'àmbits d'ús general és extremament crítica, fins al punt que el català no és a hores d'ara, a Catalunya, la llengua no marcada, aquella que espontàniament qualsevol habitant empra per adreçar-se a un desconegut. Tampoc no és la llengua predominant entre les generacions de la dita «immersió»: en les zones més poblades la coneixen però l'usen mínimament. I, en paral·lel a l'arraconament social, la degradació qualitativa, estructural, de la llengua no ha parat de créixer en el camí de convertir-se en una mena de dialecte del castellà.”

Tot el que es diu en aquesta constatació és totalment comprovable si s'analitzen els fets que ocorren al carrer i a la societat en general. Una actuació sectària i exclouent és difícil que la puguin sostenir els qui realment actuen d'aquesta manera. Que la llengua espanyola és la llengua dominant, i la llengua catalana, la subordinada, queda totalment clar, quan tots els catalanoparlants són bilingües i els castellanoparlants, no. Això només passa quan existeix aquesta relació de domini i subordinació. Que en els centres d'ensenyament, la llengua vehicular sigui la llengua catalana és una falsedat. Ho diu qui ha fet feina 12 anys en una escola on es feia l'ensenyament en català. En aquests centres, la llengua catalana és la llengua vehicular de l'organització escolar, el professorat usa les dues llengües com a llengües vehiculars, i més d'un 95% de l'alumnat utilitza com a llengua vehicular, la castellana.

Així que benvingut el Manifest, ja que és ben necessari que els polítics coneguin la situació de la llengua, i que sàpiguen que segons com actuïn poden ajudar a fer-la desaparèixer amb més rapidesa. Queda clar que com a polítics han de trobar el tracte preferent que requereixi la llengua castellana, tenint en compte la població que l'usa, però l'oficialitat és necessari que sigui de la llengua pròpia, reprimida i perseguida durant segles, perquè torni a ocupar els àmbits que li corresponen a l'Administració, fins a aconseguir una veritable normalització lingüística. Podeu llegir el manifest [en aquest enllaç](#).

255. MORENO, Francesc (2016-04-04). "[Koiné, el poli malo](#)". *Crónica Global*.

La aparición del llamado [Manifiesto Koiné](#), que preconiza que el catalán sea la única lengua oficial en una hipotética Cataluña independiente, ha generado un debate interesante con múltiples derivadas. Permítanme algunas reflexiones.

Si el manifiesto verbaliza las intenciones ocultas del nacionalismo y pone en evidencia su verdadera naturaleza xenofoba, autoritaria y expansionista, entonces el texto hace daño al independentismo

De entrada, señalar que el debate puede tener efectos contradictorios en función de quién logre imponer su relato. Porque si lo que prevalece es que el manifiesto --firmado, por ejemplo, por la señora Rigau, ex consejera de Enseñanza-- verbaliza las intenciones ocultas del nacionalismo y pone en evidencia su verdadera naturaleza xenofoba, autoritaria y expansionista, entonces el texto hace daño al independentismo...

Promover la ingeniería social para cambiar aceleradamente una sociedad producto de siglos de convivencia es propio de peligrosos iluminados de extrema derecha o extrema izquierda. Subordinar los derechos lingüísticos, y como consecuencia los derechos políticos, de los ciudadanos de Cataluña a los 'derechos' de una lengua 'territorial' es un atentado a la libertad, preludio de todo tipo de tensiones y conflictos, entre ellos el exilio forzoso o voluntario de los disidentes de las políticas oficiales.

Promover el monolingüismo en Cataluña no es sólo un atentado a los derechos de los muchos castellanohablantes sino también al de tantos catalanohablantes que tienen el castellano también como una lengua propia que configura junto al catalán su identidad personal. Porque, guste o no a los reduccionistas de uno u otro lado, para muchos catalanes nuestra identidad y cultura es plural. Si nos quitan una parte, nos amputan como individuos, y eso es violencia y debe ser combatida en defensa de la libertad individual y colectiva.

Si consiguen dar una amplia repercusión al debate sobre la lengua en la Cataluña independiente, vuelven a hacer verosímil la independencia con la intención de insuflar moral a las bases en futuras confrontaciones electorales

Ante la evidencia de que el manifiesto no pasa los estándares democráticos de la UE, una parte del independentismo se ha distanciado del escrito, por razones de imagen e interés electoral. Pero, en el día a día, la política desarrollada por la Generalitat es, en los hechos, coincidente con la exigida por el manifiesto. El objetivo de la política actual es, también, la expulsión del castellano del ámbito de la administración y la escuela, al considerarlo una lengua "extranjera propia de colonos".

Por todo ello, el manifiesto puede ser útil al nacionalismo, si no se combate adecuadamente, al poder propiciar al menos tres consecuencias.

La primera es introducir un debate que dé verosimilitud al proyecto independentista en un momento en que la inmediatez y el carácter irremediable de una Cataluña independiente es puesta en duda por muchos de sus propios impulsores. Si consiguen dar una amplia repercusión al debate sobre la lengua en la Cataluña independiente, vuelven a hacer verosímil la independencia con la intención de insuflar moral a las bases en futuras confrontaciones electorales.

La segunda es que, apareciendo un movimiento radical que verbaliza su supremacismo xenófobo y que cae en tergiversaciones históricas burdas (el 'poli malo'), las políticas de Junts pel Sí (el 'poli bueno') se convierten en moderadas, cuando --como ya he señalado-- son, en la práctica, idénticas.

Apareciendo un movimiento radical que verbaliza su supremacismo xenófobo (el 'poli malo'), las políticas de Junts pel Sí (el 'poli bueno') se convierten en moderadas, cuando son, en la práctica, idénticas

La tercera es que, si centramos el debate en lo que ha de pasar en un futuro más que hipotético, arrinconamos el auténtico debate, que es la denuncia de lo que está pasando aquí y ahora. Se blanquea, por utilizar una expresión en boga, el incumplimiento de sentencias, el acoso escolar a quienes exigen sus derechos. El manifiesto sería un instrumento para frenar las denuncias crecientes de quienes exigen respeto a las libertades individuales y a las recomendaciones de la UNESCO sobre la lengua materna. Serviría para frenar el debate sobre la utilización de las escuelas como centros de adoctrinamiento o sobre la conveniencia de no desaprovechar el bilingüismo como plataforma mental para aprender otras lenguas y tener unos jóvenes más competitivos en un mundo global.

Ojo, pues, con el jueguito del poli bueno y el poli malo. Porque la independencia llegará o no, pero mientras tanto, y eso es lo que importa, unos y otros (los buenos y los malos) gozan del monopolio de las subvenciones públicas y blindan sus puestos de trabajo en la escuela, en la cultura y en general en toda la administración pública o concertada dependiente de la administración autonómica y local.

256. PUJOL, Fèlix (2016-04-04). "[Que ningú no prengui mal](#)". *Diari de Girona*.

El Grup Koinè ha presentat el manifest "Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent", que pregona el rebuig a la cooficialitat en cas d'independència, perquè empitjoraria la situació "extremament crítica" de la pervivència del català. Hem passat de la prohibició a un bilingüisme que camufla l'ús real que es fa de les dues llengües. Perquè, malgrat la immersió, el català es debilita progressivament. Una enquesta publicada fa uns mesos a La Vanguardia certificava que, en les relacions interpersonals, el castellà era la llengua única en un 55,7 % dels casos, mentre que el català ho era en un 27,8%. L'excepció era l'escola, amb el 30,8 i el 42,9, respectivament. En el món del consum i dels serveis, la diferència era del 48,7 al 33,6, excepte en les administracions local i autonòmica, en què s'invertien resultats. En les relacions familiars, les xifres eren del 52,4 i el 29,4, menys en les relacions entre fills, on hi havia empat tècnic. En canvi, en l'àmbit laboral, el català domina el castellà, per un 45,4 a un 42,4. Les xifres mostren, fefaentment, un país bilingüe i amb immersió on predomina el castellà.

És lògic, doncs, el toc d'alerta dels lingüistes als polítics -responsables del bilingüisme. Rebutgen la cooficialitat i consideren que la millor opció per redreçar aquesta situació és l'oficialitat única del català com a llengua territorial, però amb garanties del manteniment dels drets dels castellanoparlants. Conflictes a part, per l'ús que en farien els agents d'alguns partits. I sense que ningú perdi la cultura excepcional del castellà, que també és una mica nostra. "Oju!!", però, que ningú no prengui mal.

El flamant acadèmic de la llengua **Félix de Azúa** envia **Ada Colau** a vendre peix. I amb la seva escopinada no només insulta una persona, sinó a tots els que ell creu inferiors. Començant pels botiguers i seguint per les dones... Els intel·lectuals del grup Koiné firmen un manifest que fa sentir els catalans que utilitzen habitualment el castellà com una espècie d'indesitjables colons opressors. No volen entendre que, per a molts, la llengua no és un instrument d'ocupació, sinó d'amor, el cordó umbilical que els uneix a les seves mares i als seus fills... Uns ultranacionalistes publiquen una llista de «mals catalans» on entre esclavistes, falangistes i col·laboradors nazis inclouen aquells que no recolzen la independència.

Masclisme. Classisme. Etnicisme... Sembla que el basar de les ofenses està de rebaixes i són molts, massa, els que s'abalancen a buscar saldos. Que entre ells hi hagi persones de solvència intel·lectual és encara més lacerant. Cap podia ignorar el que es portava entre mans. Es tracta, per tant, del desig voluntari d'erigir-se per sobre d'altres, d'ignorar les voluntats i els sentiments aliens. Destil·len un elitisme insuportable. El mal no s'acota a les persones concretes que difamen. El mal, com dissectiona de forma brillant **Jaume Cabré**, firmant del manifest monolingüista, en la seva novel·la *Jo confesso*, adopta múltiples formes. També la de la intolerància, **Cabré**.

258. ROJALS, Marta (2016-04-04). "[El castellà és una llengua, el català és una polèmica](#)".
Vilaweb.

Avui voldria aprofitar l'últim rebombori sobre el català per deixar anar quatre reflexions. No pas sobre si, en una república catalana, la llengua ídem hauria de ser oficial, civil, optativa, o prescindible com és ara, perquè això és competència dels professionals. M'interessa la polèmica en si, aplicada als catalanets que parlen i/o pensen en català. I m'interessa la polèmica en relació amb la llengua territorial de Catalunya, és a dir, l'única que ha sortit del territori català i no del territori portuguès, d'un pot de Cola-Cao o d'una col-i-flor.

Ho especifico així perquè de vegades, segons com se'n polemitza, sembla com si el català fos una espècie invasora que se sembla a traïció des d'avions de la Generalitat sobre una població nouvinguda i indefensa, mentre que el castellà hi és un patrimoni natural d'arrels tan profundes com les dels primers castellanoparlants que van pronunciar 'Buenos días' a les coves del Toll i els hi van respondre 'Buenos días', com és natural. Perquè, segons com es polemitza, repeteixo, un hom pot arribar a pensar que el català no es diu català perquè és l'idioma propi de Catalunya sinó perquè el nom li va tocar en un sorteig.

Una cosa que em crida l'atenció sobre les polèmiques lingüístiques de Catalunya –que són les polèmiques amb el català– és l'asimetria. Per exemple: es considera un deure natural que els catalanopensants defensem el castellà, però és una exigència intolerable a la inversa, és a dir, demanar als castellanopensants que defensin el català amb la mateixa naturalitat. Igualment, es considera que el castellà és un patrimoni natural dels catalanopensants, mentre que el català, com a patrimoni, no pot ser més que un artefacte imposat als qui no el tenen com a llengua pròpia. D'aquí fins a instal·lar en l'imaginari que el castellà és l'idioma de tots els catalans, i el català l'idioma que volen imposar els enemics del castellà, hi ha un pas molt curt.

Un pas molt curt i que ja s'ha fet. Perquè, dins d'aquest marc de pensament, qualsevol iniciativa per a la normalització del català és considerada 'de facto' un atac al castellà, i ja pots buscar complicitats, que de talibà no baixes. Aquesta és una de les grans victòries de la filosofia Ciutadans-Ciudadanos, perquè defensar-se d'aquest discurs —heus aquí el triomf— significa reforçar-lo. Win, win i recontra win.

De fet, en la percepció asimètrica dels idiomes català i castellà se sosté la fal·làcia del bilingüisme. Un invent comodíssim que fa que, en igualtat de condicions, qui hagi de renunciar a la pròpia llengua sempre hagi de ser el catalanopensant, naturalment. I funciona de puta mare, perquè mentre els catalanopensants no tinguin més remei que renunciar-hi, es considerarà un ploriqueig inútil reclamar la normalització del català, si no un malbaratament de diner públic, que també ens ho hem sentit dir. Estàvem la mar de bé, i un altre cop ens surten els catalans amb les batalles lingüístiques. En fi, que costa molt de plaure a qui troba una obligació que el respectis i troba una imposició que li demanis el mateix.

Per això i per allò he constatat que, en els debats lingüístics de Catalunya, el castellà s'hi tracta com una llengua, i el català com una polèmica. Només cal veure com reacciona algú que escriu 'haiga' quan li diuen que és 'haya', i com reacciona algú que escriu 'm'he caigut d'esquenes' quan li fan saber que és 'he caigut d'esquena'. El primer s'ho pren com una falta d'ortografia seua, ximpom, ja està, mentre que el segon s'ho pren com una falta de respecte teua, tu què t'has cregut, cony de barretinaire pompeufabra, aneu a la merda tu i la teua bandera, talibans! (Ficció basada en fets reals.) Però d'aquesta polèmica ja en parlarem en un altre article que es dirà 'El català està millor que mai'.

259. SIERRA, Sonia (2016-04-04). "[¿Manifiesto del Grup Koiné? Las personas no son instrumentos](#)". *Economía Digital*.

El **Grup Koiné**, vinculado inicialmente a la ANC, ha presentado el manifiesto "*Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent*". Este manifiesto ha sido firmado por unos 280 académicos, profesores universitarios, escritores, filólogos y hasta cinco *Premis d'Honor de les Lletres Catalanes*.

Entre los firmantes aparece una ex consejera de Enseñanza de la Generalitat de Cataluña, **Carme Laura Gil** (1999-2003). Otra ex consellera, **Irene Rigau** (2010-16), asistió al acto. Todo ello nos puede dar una idea de las directrices de sus mandatos con respecto al tema lingüístico.

Para empezar, parten de una afirmación que no se ajusta a la realidad y es que en 1714 se produjo la anexión del Principado de Cataluña al Reino de Castilla y desde entonces, "el castellano, como lengua de dominación, le disputa coercitivamente este estatus de lengua territorial y continua intentando represivamente desplazarla de los ámbitos de uso lingüístico general".

Este carácter belicoso que le otorgan al "castellano", contrasta con la bondad del catalán que, simplemente, "se extiende a los territorios contiguos del **País Valencià** y las **Islas Baleares**". Así, **según los autores del texto, el español es una lengua colonizadora y el catalán se ha ido extendiendo sin más por diferentes territorios.**

Según los firmantes, el catalán es la lengua en la que siempre ha hablado el pueblo catalán. Es de suponer que ese "siempre" dura hasta hoy, pero el caso es que, en la actualidad, el 50,7% de catalanes tienen el español como lengua habitual y el 36,3%, el catalán.

¿Están diciendo con ello que más de la mitad de los catalanes no forman parte del pueblo catalán por una cuestión de lengua? **En Cataluña siempre hemos hecho el esfuerzo de no dividirnos en comunidades lingüísticas y creemos que así debe seguir siendo.**

Tampoco sé si consideran a **Joan Boscà i Almogàver** como parte de ese pueblo catalán, pero el caso es que este escritor es conocido, fundamentalmente, por haber introducido la lírica italianizante en la poesía en castellano en el siglo XVI. **Joan Boscà escribía poesía en catalán y en castellano y es un ejemplo de esa Cataluña plurilingüe que nosotros defendemos.**

Estamos hablando de mucho antes de ese fatídico 1714 en el que, según el manifiesto, se produjo la ofensiva de bilingüización forzosa que se culminó durante el franquismo.

Y es que, aunque resulte difícil de creer, estos casi 300 profesionales de la lengua consideran que el bilingüismo social es negativo. No sé si una afirmación así tiene parangón en el resto del mundo civilizado donde tan solo desde posiciones ultraconservadoras como las del Tea Party se defiende la idea romántica de "una lengua-un país".

Esto fue lo que sentenció **Jaume Martí**, uno de los ponentes en el acto de presentación del manifiesto. Sin embargo, esta afirmación dista mucho de corresponderse con la realidad porque en el mundo hay 194 países reconocidos y alrededor de 6000 lenguas.

Ellos consideran que el bilingüismo es negativo porque el catalán está en peligro pero, según Atlas de las Lenguas en Peligro en el Mundo elaborado por la Organización de la ONU para la Educación, la Ciencia y la Cultura (UNESCO) y publicado en 2009, el catalán es la lengua minoritaria más fuerte de Europa.

Pero claro, **teniendo en cuenta que la UNESCO es una firme defensora del plurilingüismo, no creo que su opinión sea demasiado significativa para nuestros**

insignes abajo firmantes. Sin embargo, para ellos, la lengua es el problema más importante al que se enfrenta la futura república catalana. Ni el paro, ni la corrupción, ni los recortes en educación y sanidad ni el calentamiento global: la lengua.

Según este manifiesto, el castellano no es solo una lengua de dominación sino también una lengua de inmigración y habla de las personas llegadas de territorios castellanohablantes como "instrumento involuntario de colonización lingüística". Tratar a las personas como "instrumentos" es cosificar a individuos con nombres y apellidos que han decidido dejar sus lugares de nacimiento para trabajar y encontrar una vida mejor en otro.

Con el adjetivo "involuntario", les anulan, además, su capacidad de decisión. Es difícil concentrar más desprecio en una sola frase. Eso sin contar que equipara con colonos a las personas que cambian su lugar de residencia de una comunidad autónoma a otra del mismo país.

Al leer este tipo de afirmaciones resulta complicado para muchos catalanes no poner cara a esas personas sobre las que se están vertiendo acusaciones tan graves. Estamos convencidos de que la mayoría de votantes independentistas no están de acuerdo con esta afirmación y que a ellos también les indigna que se hable de esta manera de sus familiares y amigos.

Y es que **lo que subyace en este escrito es que son los territorios y las lenguas las que tienen derechos mientras que las personas aparecen como simples objetos.** No se puede criminalizar de esta manera a un grupo de personas por el simple hecho de haber nacido en otro lugar. ¿Alguien se imagina, por ejemplo, este mismo manifiesto si se hablara de los catalanes de origen magrebí?

Este tipo de afirmaciones hacen mucho daño a los catalanes y ofrecen una visión distorsionada de nuestra realidad y por eso no podemos permanecer en silencio. Debemos

unirnos todos, sea cual sea nuestra ideología política, y manifestar nuestra más absoluta condena.

Las lenguas son una fuente de riqueza y si algo nos caracteriza a los catalanes es la suerte de poder contar con el catalán, el aranés y el español en nuestra comunidad.

Como hemos dicho en repetidas ocasiones en el **Parlament de Catalunya**, las lenguas tienen dos enemigos: los que las quieren prohibir y los que las quieren imponer.

260. STRUBELL, Miquel (2016-04-04). "[Koiné](#)". *Tribuna.cat*.

Veient la llista de redactors i signants del text del Manifest [Per un Veritable Procés de Normalització Lingüística a la Catalunya Independent](#), -amics meus molts d'ells, i per a mi gent venerada, gent d'un nivell intel·lectual fora de tot dubte- i davant dels atacs furibunds, amb les referències habituals al nazisme, per part de gent contrària als drets polítics de Catalunya en general, i a la seva aspiració a decidir el seu futur democràticament, la meva incomoditat m'obliga a pronunciar-m'hi públicament.

No cal recórrer a la més sobre-explotada de les metàfores, el got mig buit - el got mig ple, per explicar que uns fets, una realitat, es poden descriure de diferents maneres (i no només dues com dóna a entendre la metàfora simplista!). I les conclusions que se'n derivin – incloent-hi la pròpia posició de la persona davant dels fets- poden ser igualment molt diferents.

I no és el mateix donar les gràcies als milions de persones les famílies de les quals van venir a Catalunya sense saber el català, i que avui l'han après i el poden fer servir, que denunciar que encara avui a Catalunya hi viuen milions de persones que o no l'han après o no el fan servir mai. El regust a la boca és diferent.

I no és el mateix reclamar un Estat propi per poder disposar de prou recursos (els nostres!) per atendre l'enorme demanda de català que existeix entre joves i adults d'orígens diversos, que proclamar les raons històriques que justifiquen la seva preeminència en aquell Estat i la reducció de la visibilitat d'una altra llengua.

Com sabem, a Catalunya s'ha endegat un profund debat, amb aspiració popular, per definir el nou país: per poder contestar la pregunta: [la independència, per a què?](#) En el si d'aquest debat hi cabran totes les opinions i propostes de futur, que se sotmetran a un procés acurat de selecció. La llengua, les llengües, hi figuraran, em consta. Em consta que els primers esborranys de Constitució Catalana van rebre moltíssimes crítiques, la meua també, per la defensa d'un model de "co-oficialitat", i la meua veu s'ha aixecat en contra de la posició que semblen mantenir al respecte alguns dels principals partits sobiranistes.

Entre les moltes entitats que hi aportaran el seu granet de sorra hi haurà la sectorial de sociolingüistes de l'ANC, que per l'anunci del manifest va veure estroncada

momentàniament la redacció d'un posicionament al respecte de la configuració de les llengües en el nou Estat, i que voldríem que assumís l'Assemblea com a tal. En els esborranys fins ara, anem amb un esperit de sumar, de trobar el terreny comú, les aspiracions compartides, d'agrair l'immens esforç que ha fet tants i tants ciutadans de famílies procedents de fora que han après la nostra llengua i contribueixen a la nostra cultura. Cal eixamplar la base social a favor de la independència engrescant la gent a participar en un projecte, el d'aconseguir la independència, que encara compta amb reticències, crec sincerament que per part de gent que no basen la seva oposició ni en informacions ni en raons objectivables

En aquest tema alguns de nosaltres, si més no, creiem que el got no s'ha de veure (i menys ara mateix) de la manera que s'ha presentat en el manifest.

I veient les reaccions visceral, histèriques, de sectors que arriben molt més fàcilment que nosaltres als barris metropolitans, i que parlen de "un verinós text que proposa expulsar el castellà", de "gravíssima anomalia democràtica", del "nacionalisme i el supremacisme més ranci que tant de mal han fet a les llibertats i a la convivència a Europa", de "document delirant", d'"una grandíssima bogeria", no puc sinó manifestar la meva contrarietat per trobar entre els signants, repeteixo, tanta gent que, pel que sembla, no han entès que encara no som lliures.

261. VILLATORO, Vicenç (2016-04-04). "[5/4: El manifest de Koiné ja ha tingut un efecte positiu](#)". *Ara*.

Ha certificat la centralitat de la llengua en el debat públic català. Una centralitat que li negaven alguns per estratègia, d'altres per convicció i encara d'altres per conveniència: ja els estan bé les coses com estan. La millor prova d'aquesta centralitat ha estat alguna de les reaccions al manifest, caricaturitzant-lo, convertint-lo en un manifest a favor del monolingüisme -que no ho és- o posant tot l'èmfasi en els aspectes laterals més discutibles i obviant la tesi central: que el futur del català com a llengua socialment i culturalment viva demana que una Catalunya independent -o autònoma, federada o el que sigui!- no aposti per la conservació de l' *statu quo*, sinó per accions positives a favor del català. Polítiques lingüístiques n'hi ha a Catalunya i, sobretot, a Espanya. Començant per la Constitució espanyola. El debat és sobre polítiques. I llavors t'adones que hi ha persones a les quals fa més mandra que els toquin la llengua que el passaport. A alguns no els faria tanta mandra viure en una Catalunya independent en la qual poguessin ignorar eternament l'existència del català com en una Catalunya on el català sigui llengua compartida, llengua de cohesió social, llengua comuna a la plaça pública.

262. ARMADÀS, Joan Ramon (2016-04-05). "[El català com a polèmica \(altre cop\)](#)". *El Món*.

Ja hi tornem a ser. De tant en tant apareixen un grup d'intel·lectuals defensant el català i ja la tenim muntada. Que si tornen els talibans de la llengua, que si això es crear fractures, que si hi ha catalans de primera i de segona... **Algú ha dit xarnego? Que ningú digui xarnego!** En aquest cas ha estat el Gup Koine, integrat per professionals de la llengua, que no han fet res més que reclamar "la restitució al català de l'estatus de llengua territorial de Catalunya". Han comès la temeritat de dir en veu alta i en un manifest que cal una "reversió de la pràctica de la subordinació sistemàtica i generalitzada de l'ús del català a l'ús del castellà". I es veu que això és massa. **Han anat massa lluny.**

Sempre que torna als titulars un tema com aquest s'omplen hores de tertúlies i rius de tinta amb suposats experts en al matèria aconsellant això i allò i els que diuen que la cooficialitat sense intervencions és la solució. Doncs em sap greu però no... **El català que volen vendre que gaudeix de tan bona salut no la té.** No la té perquè hi ha més llibres en castellà que en català. No la té perquè hi ha més canals de tele i mitjans de comunicació en castellà que en català. No la té perquè és gairebé impossible anar al cine i sentir (o llegir) en català (un altre dia parlarem de de necessària versió original). **I no té bona salut perquè lamentablement i molta gent es passa al castellà quan l'interlocutor parla castellà. Mai a l'inrevés.**

Mai no he entès perquè a un xinès li parlem en castellà pensant que "ho entendrà millor, pobret". Com si li fessis un favor... Si tu vens de Chongqing, de Wenzhou, de Vancouver, o de Copenhagen el teu nivell de català és el mateix que el teu nivell de castellà. És a dir, zero. Tanmateix per una (mal) suposada educació els parlem en castellà. No fos cas... Ja em perdonareu però fer això sí que és tractar algú com a ciutadà de segona. Si jo a un marroquí li parlo en català li estic donant el mateix tracte que si parlo amb algú de Berga. Si no ho faig l'estic discriminant per raó de procedència. **En altres llocs d'això en diuen fins i tot racisme (!!!)**

Sóc conscient que aquest és un tema polèmic. Fins i tot ha provocat polèmica a casa meva, en sobretaules d'una família catalanoparlant. Ara bé, no em prengueu per taliban de la llengua... Per sort sabem parlar castellà. És un patrimoni gegant que tenim pel simple

fet de néixer a Catalunya. És un goig que no vull perdre i un privilegi que vull que els meus fills (quan arribin) també comparteixin. Si vaig a comprar uns fruits secs o ingressar diners al banc i la persona que m'atén no m'entén en català (pels motius que sigui, potser acaba d'arribar) **tinc la sort de tenir una eina com és el castellà per facilitar la comunicació.**

Perquè l'objectiu és comunicar-nos! Però fins que no visqui en un lloc on la meua llengua no està normalitzada m'agradaria no sentir discursos victimistes o gent estripant-se vestidures quan surten quatre filòlegs demanant més respecte per la llengua. I que no ens venguin la moto del bilingüisme perquè el que tenim a Catalunya encara és una diglòssia com una casa de pagès. És clar que la cosa ha millorat... però és que venim d'un país on al meu pare el castigaven per PENSAR en català. El meu pare que no té ni 60 anys... **En coses de l'idioma, com deia La Trinca, el peix gran es menjarà el petit si no el protegeixes.**

263. CALDERS, Tessa (2016-04-05). "[Francesc Xavier Vila i el manifest del Grup Koine](#)". *El Punt Avui*.

M'ha sorprès que un professor universitari dedicat a l'estudi de la llengua hagi parlat de la resurrecció de l'hebreu. El doctor Vila hauria de saber que les llengües, igual que els humans, un cop traspassats no hi ha miracle que els ressusciti i només resta certificar-ne la defunció. L'hebreu mai no va ser una llengua morta, la seva activitat com a eina de comunicació escrita es va mantenir ben viva en el decurs de segles fins que va assolir un espectacular renaixement com a llengua vernacle. Potser el professor Vila no sap, i ara més que mai convé recordar-li-ho, que aquesta revitalització va ser possible justament perquè tots els parlants que la van fer seva –arran de l'esforç inicial d'Eliezer Ben Yehuda– parlaven llengües diferents; no en parlaven cap que fos comuna a tothom, que els pogués servir de llengua franca. Aquest és justament el drama del català: que tots els catalanoparlants hem estat bilingüitzats a la força en una única llengua: el castellà. Aquest fet és letal per a la salut del català. Veient com el professor Vila desconeix o obvia l'aspecte clau que explica per què l'hebreu es va poder revitalitzar, no crec que estigui autoritzat a dir que el manifest en favor de la normalització del català faci una anàlisi simplista. El que simplifica la qüestió i dispara sense engaltar és precisament ell.

No acostumo a comentar els meus articles ni a rebatre els arguments dels lectors, sobirans pel que fa a la percepció de les idees que s'hi exposen. Avui, però, faré una excepció. Fa uns dies vaig escriure sobre el manifest de l'associació Llengua i República i vaig parlar de l'agonia del català. Algú em va titllar de «sectari, feixistoide i autoritari», mentre que un altre lector adduïa que jo «simplement descrivia una preocupació pel català i per la seva desaparició».

La meva presa de posició davant del manifest és ambivalent. Per un costat, entenc que es reivindiqui la necessitat del català com a «eix integrador en un marc d'assumpció pública del multilingüisme com a riquesa individual i social». Aquí no hi veig imposició sinó consciència de l'extrema depauperació d'una llengua que fa anys que agonitza. Sóc dels pessimistes i ho admeto. O dels lúcids. Per un altre costat, el problema és tan greu que no es pot solucionar amb un decret. I menys encara si crea alarma i rebuig. No es cura un càncer perquè hi hagi algú que introdueixi l'obligada cura del càncer a la Constitució.

Si hi ha una cosa evident és que la llengua no pot ni ha de ser mai l'esca d'un combat social. Seria terrible i n'abomino. Però no oblidem, tampoc, que el català s'està morint, amb més o menys alegria, més o menys enquestes i despreocupació. Em poden titllar de fúnebre, ho admeto, però a mi em dol. Perquè quan dic *català* dic *ànima*.

265. PUJOLAR, Joan; BRANCHADELL, Albert; CODÓ, Eva; CORONA, Víctor; FABÀ, Albert; GONZÁLEZ, Isaac; MARTÍNEZ, Roger; MOYER, Melissa G.; PRADILLA, M. Àngel; PUIGDEVALL, Maite; RIERA, Elvira; ROMERO, Eunice; SOLÉ, Joan; SOLÉ, Mercè; VILA, F. Xavier (2016-04-05). "[Precisions al manifest del grup Koiné](#)". *Ara*.

El debat proposat pel Grup Koiné, impulsat per un col·lectiu d'estudiosos de la llengua i àmbits afins, fa referència a conceptes, dades i coneixements habitualment abordats en la sociolingüística i la política lingüística. Els sotasignats, professionals d'aquests àmbits, partim de la base que tothom té dret a opinar sobre temes de llengua, i que és bo que col·lectius diversos vulguin plantejar temes d'interès general i participar activament en el debat. Amb tot, considerem necessari fer constar que algunes de les seves afirmacions no són generalment compartides dins els àmbits professionals i científics de referència.

En primer lloc, el manifest insisteix en el fet que el bilingüisme constitueix un perill per a la sostenibilitat del català, que és l'instrument per marginalitzar-lo i subordinar-lo, i es dona a entendre que qualsevol mena de bilingüisme és incompatible amb la sostenibilitat del català. Convé alertar contra simplificacions d'aquest caire, que pràcticament identifiquen "normalització" amb "monolingüisme". Si bé és cert que el bilingüisme social generalitzat és una *condició* per a la substitució lingüística, l'estudi i la comparació de la multiplicitat de situacions de multilingüisme al planeta confirma l'abast mundial del contacte entre llengües i permet afirmar que no totes les formes d'organitzar la diversitat lingüística condueixen necessàriament a la desaparició de la llengua més feble. El bilingüisme no és, per tant, *la causa* de la substitució.

En segon lloc, creiem que la referència a la immigració com a "instrument involuntari de colonització lingüística" amaga la realitat que centenars de milers de persones de llengua familiar castellana o altra han (o hem) participat molt activament en la normalització del català ja sigui aprenent-lo, defensant-ne l'ensenyament i/o transmetent uns valors de compromís i convivència als fills. Aquest fet, certament poc habitual en altres contextos, constitueix un capital molt important per assegurar la cohesió social del país, i aquestes afirmacions poden resultar comprensiblement feridores per a molts conciutadans, familiars i companys.

En tercer lloc, el text conté una desqualificació genèrica de “la major part de les enquestes lingüístiques que es promouen”. Convindria recordar als autors d’aquest manifest que les enquestes a les quals fan referència no són pas sondejos preelectorals interessats sinó censos o enquestes promoguts i publicats per institucions públiques o acadèmiques, i que es fonamenten en una metodologia oberta, verificable, consensuada i homologada internacionalment. Tant les dades disponibles com la seva interpretació són legítimament discutibles; però en cap cas es justifica una desqualificació generalitzada que sorprèn encara més quan prové d’un col·lectiu que es presenta sobre la base de la seva expertesa acadèmica i professional. Aquesta actitud es fa més estranya si es té en compte que els resultats d’aquests estudis desprenen clarament la necessitat que el català rebi un major suport.

En quart lloc, hi ha un aspecte que el manifest no especifica però que apareix de forma molt explícita i repetida en els articles i cròniques que el difonen. Segons aquestes informacions, el manifest representaria un posicionament clar contra l’oficialitat del castellà en una eventual república catalana que es pugui dotar d’un règim constitucional propi. Atès que el text no incideix de manera explícita en aquesta qüestió, nosaltres tenim dubtes de si realment els qui el difonen representen de forma fidel el posicionament dels qui el signen.

Finalment, no compartim el plantejament que dóna per descomptat que la gran majoria de la població actua de manera ignorant, irreflexiva i inconscient en relació amb l’ús de la llengua, mentre que només una altra part (els promotors del manifest) tindria un accés privilegiat als significats i als usos apropiats del repertori lingüístic. Ben al contrari, creiem que les diferències lingüístiques, precisament perquè són rellevants per a la convivència, la cohesió i la promoció socials, són objecte de reflexió i susciten tries conscients en moltes persones. En una societat oberta i democràtica és esperable que col·lectius diferents tinguin visions diferents de la realitat, que poden derivar d’interessos concrets, d’històries particulars o de creences contraposades; i és a través del diàleg obert, lleial i sense prejudicis que podem entre tots plegats trobar les formes més justes de gestionar-les.

Val a dir que totes aquestes objeccions no impedeixen participar de la impressió general que la llengua catalana s’enfronta a reptes seriosos, coincidir en la valoració que aquesta es troba en una situació de subordinació social i política que es podria resoldre en un marc jurídic més propici, i compartir també el principi que aquesta subordinació s’ha de combatre a semblança del que es fa amb altres formes de desigualtat. Creiem que tots els

catalans haurien de poder decidir democràticament i sobiranament l'estatus legal de les llengües. També simpatitzem amb els arguments que atorguen a la llengua catalana en el seu territori secular una legitimitat especial que la història pot ajudar a entendre però que es justifica sobretot per la seva capacitat present d'articular socialment, políticament, econòmicament i territorialment els països on es parla. Per això ens sembla positiu que la societat civil catalana mantingui una tensió i mobilització sobre el tema que es traslladi a les institucions polítiques i a la societat en el seu conjunt. Aquesta mobilització pot ajudar a fonamentar el diàleg obert i reflexiu que esmentàvem en el punt anterior.

En definitiva, celebrem les mobilitzacions contra les desigualtats lingüístiques, per bé que no compartim aspectes clau del posicionament d'aquest manifest. En política és actitud habitual que es persegueixin solucions simples a problemes complexos, especialment si aquests problemes preocupen un col·lectiu concret, com és el cas de la llengua catalana a Catalunya. El recent manifest promogut pel Grup Koiné és una iniciativa que pot representar el posicionament de certa part de l'activisme lingüístic catalanista, però a la vista de les seves mancances considerem que construir consensos en temes de llengua requereix un punt de vista més inclusiu que reflecteixi l'experiència de sectors molt més amplis de la població.

1 . LA IL·LUSIÓ. Estic d'acord que el debat sobre la independència no pot girar només entorn al benestar avaluat en diners comptants, i que la llengua i la cultura hi tenen un paper determinant. I estic d'acord també que plantejar debats sense embuts, com acaba de fer el manifest de Koiné, sempre és útil si dona lloc a un exercici de lliure discussió pública.

Però, tanmateix, l'aposta per una República Catalana amb una sola llengua reconeguda com a oficial, el català òbviament, em sembla que planteja seriosos problemes polítics, i que en la seva rotunditat contribueix a allunyar l'objectiu més que a apropar-lo. Un dels èxits del catalanisme en els darrers anys és que de mica en mica el català ha anat adquirint el paper de llengua d'estatus. Ha estat el resultat d'un procés jurídic -la immersió lingüística- però també d'una suma de pràctiques diverses. I si la qüestió de la llengua no és motiu de conflicte real, per molts esforços que des del nacionalisme espanyol s'hagin fet perquè ho fos, és perquè la majoria dels que parlen normalment en castellà saben que, socialment, parlar en català és bo per a ells. I és així que, de mica en mica, el català es va convertint en llengua compartida. Reforçar-lo i protegir-lo sí, perquè el desequilibri és molt gran encara, però buscar la confrontació directa reduint el castellà a llengua de l'Estat veí és perillós i fantasiós: no es correspon amb el teixit social.

2 . LA REALITAT. Crec que hi ha una desconsideració excessiva pel principi de realitat. Les dades que ofereixen els estudis sociològics coincideixen que aproximadament un terç dels ciutadans de Catalunya tenen el català com a llengua materna i una mica més de la meitat tenen el castellà. En aquestes condicions, el monolingüisme legal és pura il·lusió. ¿Algú pot creure que es podria convertir en realitat sense arribar a situacions de tensió, de confrontació i d'abús de poder?

Penso que sobre aquest discurs plana una concepció antiga de la idea de nació. Tots sabem que les nacions modernes es varen construir sobre la destrucció de bona part del seva diversitat lingüística i cultural. Algunes varen reeixir, com França, altres com Espanya no han acabat mai d'arrodonir l'operació. Però una nació avui, en un món on les societats són més heterogènies que mai, no es pot construir ni remotament sobre aquest model. Crec que cal donar per assumida la segona revolució laica, la que trenca la relació simple entre

una nació, una llengua i un estat. I que no hi ha cap raó perquè una nació no hagi de ser viable sobre la base de més d'una llengua i arribi a passar de potència a acte (estat). L'argument de l'espoli de la llengua catalana no em sembla consistent: copia les maldats dels altres, és una revenja inútil.

El bloqueig de la Unió Europea, el rebuig contra la fe construïda sobre la tríada austeritat-deute-sacrifici, està provocant un cert retorn als marcs nacionals. Però qui vulgui construir una república nova no pot seguir pensant la nació en termes antics. I més quan, com en el cas de Catalunya, no es disposa de capacitat coercitiva, i l'única força és la voluntat dels seus ciutadans. Cal incorporar, no limitar l'espai del possible. I negar oficialitat a la llengua de la major part dels ciutadans no suma. Una república nova no es construeix amb barreres interiors. Cal compartir les llengües.

Crec, a més, que hi ha aquí una certa confusió sobre la llengua. Si se'n té una visió fonamental (som el que parlem), per què no es pot reconèixer la llengua que parlen molts dels nostres conciutadans? I com pot ser que es doni més rellevància a l'anglès -que només té sentit des d'un punt vista instrumental (motor, això sí, d'una altra colonització cultural)- que al castellà? El problema dels discursos fonamentals és que tendeixen a fer-se incompatibles. Tinguem la llengua en pau. Per avançar cal sumar, no separar. Des de la puresa es difícil canviar la realitat, sempre imperfecta.

El **Colectivo Koiné** ha publicado un manifiesto que propone la oficialidad única del catalán en la futura República Catalana. Lo firman trepecientos filólogos –muchos de ellos, compañeros míos de la época de trinchera, qué tiempos- y su lectura me ha dejado con un sabor de boca ácido-amargo, como de cosa del tiempo de Maricastaña, un tiempo épico y tierno. Cosas que me sugiere el texto:

1.- Está claro que la lengua en **Cataluña** es sobre todo política y modelo de sociedad. Los lingüistas cuando firman ese manifiesto no son lingüistas, son nacionalistas. La lengua en Cataluña es el síntoma, no es la herida. La lengua es la coartada para lo que llaman “la nació”, y que yo traduzco por la hegemonía social de una etnia sobre otra. No hay que leer este manifiesto en términos científicos, como “la voz de la filología”, sino políticos, como el delirio de unos cuantos hipernacionalistas.

2.- Su obsesión de base –y de ahí salen todas sus tesis alucinantes- es el “territori”. Para ellos el catalán es la lengua del territorio, no la de sus habitantes. En los años 70 se decía que, aunque en la Cataluña del futuro solo llegase a haber un 10% de catalanohablantes, la lengua de Cataluña, la verdadera, la única, continuaría siendo el catalán. El primero de los firmantes actuales, Joaquim Arenas, interpretaba el derecho a la lengua materna en el sentido no de la madre física, sino de “la Mare Terra”. Lo tiene escrito y publicado. Este señor, con esos mimbres tan sólidos, fue quien montó toda la inmersión lingüística en las escuelas. Según él la “lengua verdadera” de los niños era el catalán, aunque no lo supieran, aunque tuvieran que aprenderlo fuera de casa. No la lengua de su padre y su madre, sino la de la madre tierra: la Pachamama.

3.- El nombre del grupo ya es significativo: koiné es **común**, en griego. La tesis es que más allá de la lengua de origen de cada cual, lo relevante es la lengua común, y esa debe ser el catalán. Juraría que cuando otros académicos, esta vez de la RAE, hicieron el “manifiesto por la lengua común”, todos los firmantes de este otro saltaron escandalizados. Pero el castellano es “más común” en España que el catalán en Cataluña. De entrada, los

castellanohablantes nativos son mayoría en España (un 80%), y en cambio los hablantes nativos de catalán en Cataluña son minoría: un 31%. Otra vez la paja del ojo ajeno y la viga del propio...

4.- En su intento de legitimar la supremacía del catalán sobre el castellano, se han sacado otro título: lengua endógena, o sea nacida dentro, que sale de las entrañas mismas de Cataluña. El castellano es exógena. Señores, todas las lenguas vienen de fuera, en un siglo u otro. Porque las lenguas están en los cerebros, en cada individuo. No en las montañas, ni en los ríos. Yo lo tengo claro: todas las lenguas de los catalanes son catalanas. Y aún diría más: son igualmente catalanas.

5.- **¿Quieren proclamar el monolingüismo? Vale, pero de todos.** Los castellanohablantes también monolingües. Con lo cual ¿qué consiguen? Que el catalán pierda de golpe 3,500.000 hablantes. Los monolingües catalanohablantes no llegan a dos millones. Reconózcanlo: el catalán se sostiene porque lo adoptamos los castellanohablantes. El bilingüismo le da vida. El sueño monolingüe de los “koinés” es contraproducente: sería la puntilla del catalán. Se suele decir en las escuelas que “el bilingüisme és la mort del català”. Quizá sí. Pero el monolingüismo es peor: es el suicidio.

268. VIDAL, Pau (2016-04-05). "[Els encanteris del nou estat bilingüe](#)". *Vilaweb*.

Enmig de la sorollada eixordadora dels mitjans i les xarxes, un amic em demanava, sobtat, com podia ser que diguéssim que el català està tan cardat si ell troba que hi ha més catalanoparlants que mai, i més diaris digitals, i més ràdios... I a més havia sentit un tertuliari dient que amb l'estat a favor la recuperació de la llengua seria molt més fàcil, tot i que després no ho havia aprofundit gaire perquè van canviar de tema i els opinaires, ja se sap, han de parlar de tot.

Per fugir del foc creuat de Twitter, vaig agafar el meu amic de la maneta i me'l vaig endur a fer un exercici de coneixement del medi. Altrament dit, mirar les coses amb els teus propis ulls. Agafem un camp professional en auge, amb una gran quantitat de gent implicada i relativament autosuficient, en el sentit que no depèn de poderosos agents estrangers (com el del cinema i les punyeteres majors) ni està condicionat en excés pel mercat internacional (com el de l'hostaleria): la salut mental. Es tractava de trobar un professional per a dur a terme una teràpia psicològica. Una recerca que fan milers de persones cada dia, i que és interclassista, intergeneracional i interracial. Persones que en sa immensa majoria són residents, ja que difícilment el turista sol·licita aquesta mena de serveis.

Un cop googlejada la seqüència 'psicoteràpia Barcelona', vam obrir les primeres vint pàgines que ens van aparèixer, i des d'un punt de vista lingüístic el resultat va ser el següent: cinc en català i quinze en castellà. De les cinc catalanes, totes sense excepció oferien també versió en castellà, mentre que de les quinze castellanès, tres tenien versió en català i en anglès i una, a més a més, també en francès i alemany. Resultat en termes de monolingüisme: onze a zero.

Vam passar al telèfon. Com que ens semblava que la cosa havia de ser equilibrada, també vam fer vint trucades, a centres diferents dels anteriors. Com dos enquestadors de pa sucat amb oli, anàvem marcant creuetes. De les vint veus que ens van contestar (bé, a tres llocs no hi havia ningú, però en vam buscar més fins a poder completar vint respostes), disset ho van fer en castellà i tres en català. En altres idiomes, cap. Ara, de les primeres, dotze van canviar de llengua davant la nostra insistència a seguir la conversa en català. Resultat:

cinc professionals monolingües en castellà i quinze capaços o capaces d'expressar-se en català, però dotze ho havien amagat d'entrada.

Per completar l'estudi, l'entrevista personal. Ens vam presentar a vint centres més, també diferents (aquí també ens vam trobar amb quatre que no ens van obrir i vam actuar com en el cas anterior), i vam repetir l'operació. Potser perquè ens tenien al davant, ara de catalans d'entrada en van sortir més: nou, concretament. I dels altres onze, també va resultar que més de la meitat sabien parlar la llengua del país: set, exactament.

El paisatge ja s'anava dibuixant d'una manera bastant clara: hi ha molta més llengua de la que es veu, perquè la tendència general és a ocultar-la. Hi vam afegir un element més: els cursos de formació per a professionals, que ofereixen a la majoria de centres grans, amb una varietat temàtica que quedaria parats: gestalt, teatroteràpia, integradora, especialitzacions de tota mena... Un bé de Déu. Demanàvem si ens podien garantir que el curs seria en català, perquè la persona que s'hi volia apuntar no sabia cap altre idioma. Només un centre ens ho va assegurar. Dels altres tretze que feien cursos, vuit eren directament en castellà perquè rebien alumnes de fora (espanyols, la majoria, i sovint també llatinoamericans) i cinc depenia del professor i la composició del grup. Que normalment ja sabem què vol dir, oi?

Com que no es tractava de cap enquesta, sinó, hi insisteixo, de conèixer el medi de primera mà, per tal que la mostra fos com més variada millor, no solament vam recórrer tants barris com el vespino ens va permetre, sinó que vam alternar franquícies grosses, centres mitjans i gabinets petits de dos o tres professionals, i que així com als dos primers qui sol atendre el visitant és una recepcionista, als altres no n'hi sol haver i et responen els terapeutes mateixos, si en aquell moment no tenen visita.

Com que li vam acabar agafant gust, vam decidir fer una tongada extra per dur a terme un exercici pervers: demanar la informació en altres idiomes. Ara el meu amic, ara jo, vam entrar a deu centres (només deu: ja estàvem cansats, aquí) tot interpel·lant el responsable ara en anglès, ara en francès, ara en italià... Fins i tot en una cosa semblant a portuguès. El resultat va ser de vuit a dos. Vuit respostes en castellà i sengles intents de xampurrejar anglès i francès. A ningú li va passar per la barretina d'adreçar-se a un estranger en català.

El paisatge, així, ja queda força ben dibuixat. L'àmbit professional (privat) de la salut mental es comporta si fa no fa igual que això que el tertulí en diu 'el carrer': un vuitanta

per cent dels individus és capaç d'expressar-se en català (no tots fluidament, és clar), però només un trentallarg per cent ho fa realment. Cada dia, milers de trucades, milions de converses, centenars de teràpies i desenes de cursos es fan en llengua castellana encara que els interlocutors siguin capaços d'expressar-se en català.

Però no patiu. Ben aviat, malgrat la pressió salvatge del mercat, la força d'un costum secular i les exigències de la globalització, el nou estat bilingüe ho canviarà tot de dalt a baix i la llengua catalana reviscolerà com per art d'encanteri.

Catalunya, país europeu de la Mediterrània occidental constituït com a comunitat autònoma d'Espanya (de momento). És situat a la costa nord-est de la península Ibèrica limitant al nord amb Andorra i França, a l'oest amb Aragó, al sud amb el País Valencià i a l'est amb el mar Mediterrani. Catalunya és la part més extensa del territori històric i cultural del Principat de Catalunya i de tot el conjunt de terres de parla catalana o els Països Catalans. Per diferenciar-la del territori històric, sovint es denomina comunitat autònoma de Catalunya. Amb un estimat de 7.508.106 d'habitants del 2015, és la segona comunitat autònoma més poblada d'Espanya, i agrupa el 51,55% de la població total de les comunitats on el català és llengua pròpia.

Catalunya va ser possessió de l'imperi Romà que va passar a mans dels gots i els alans el segle V. Amb el temps, els comtes van convertir Catalunya en un domini independent. i es van confederar el 1137 amb la Corona d'Aragó. La Corona d'Aragó es va unir a la Corona de Castella el 1476 i va conservar les seves institucions autònomes de govern fins a l'acabament de la Guerra de Successió Espanyola el 1714. El 1978, va recuperar autonomia i es va constituir com a comunitat autònoma del Regne d'Espanya.

El Parlament de Catalunya, recollint el sentiment i la voluntat de la ciutadania de Catalunya, ha definit Catalunya com a nació d'una manera àmpliament majoritària en el Preàmbul de l'Estatut d'autonomia. Tanmateix, la Constitució espanyola, en l'article segon, reconeix la realitat nacional de Catalunya com a nacionalitat.

En l'actualitat, Catalunya és una de les comunitats més riques i pròsperes d'Espanya. La capital és Barcelona i té un total de 948 municipis. Dos terços de la població viuen a la regió metropolitana de Barcelona. L'independentisme català basa les seves tesis sobre el principi que Catalunya és una nació, al·ludint a una diversitat d'arguments, que, sense entrar en els matisos de cada grup ideològic, tenen una base comuna en el dret a l'autogovern ple, l'autogestió financera, la capacitat de decidir sobre el model socioeconòmic, la defensa de la cultura i la llengua catalanes, la preservació del dret civil

català, alhora que també la poden motivar sentiments de pertinença o motius històrics. Aquests motius varis es desgranen en un seguit d'anàlisis segons els diferents corrents ideològics, i mostren els avantatges que Catalunya esdevingui un estat independent.

La història de Catalunya comença cap a l'any 800 amb la conquesta per Carlemany de les terres del sud des Pirineus que havien estat ocupades pels Sarrains. El text més antic redactat totalment en català és un fragment de la traducció del Forum iudicum (c.1131), un codi de lleis visigòtic.

Des de 1979, la Generalitat té plena competència en matèria d'ensenyament, i la Llei de Normalització Lingüística defineix que el català és la llengua pròpia de l'ensenyament en tots els nivells educatius; que els alumnes tenen el dret a rebre el seu primer ensenyament en la seva llengua habitual, sigui el català o el castellà; que les dues llengües són d'ensenyament obligatori enseñades a tots els nivells de l'ensenyament no-universitari; i que tots els alumnes de Catalunya hauran de poder utilitzar normalment i correctament el català i el castellà al final de l'ensenyament obligatori. La Llei també estableix que els alumnes no poden ser separats en centres escolars diferents per raó de la seva llengua materna.

Quina llengua parlarà la Catalunya independent? Aquesta és una de les qüestions més polèmiques i alhora més troncales del procés constituent que està vivint Catalunya. Ha obert el melò un document signat per unes 200 personalitats de la cultura i, en concret, especialistes en la llengua, des de premis d'Honor com Jaume Cabré, Maria Antònia Oliver, Joan Francesc Mira, Josep Massot i Joan Veny, membres de l'IEC com Salvador Cardús, Nicolau Dols, Josep Gifreu i Ricard Torrents, fins a escriptors com Maria Barbal, Narcís Comadira, Bel Olid, Joan-Lluís Lluís, Vicenç Villatoro i Carme Arenas, i desenes de professors universitaris, docents, traductors, estudiosos i professionals de la llengua.

Oriol Junqueras ha defensat reiteradament la cooficialitat del castellà i el programa de Junts pel Sí especificava que tant català com castellà seran les llengües de l'administració, mentre que la CUP defensa l'"oficialitat del català". "Els partits naveguen", lamenta el

filòleg Josep Ferrer i Ferrer. L'estratègia política per ampliar la base social de l'independentisme topa amb una realitat sociolingüística, afirmen: "El discurs de la cooficialitat, en què hi ha dues llengües que podrien coexistir sense problema, queda desmentit per la sociolingüística. No passa en cap país del món. Al final, en una comunitat única de parlants, una llengua sempre es menja l'altra. La llengua vertebradora només pot ser una", afirma Diana Coromines.

I la seva proposta és que sigui precisament el català "l'eix integrador de la nostra ciutadania" en un marc "d'assumpció pública del multilingüisme com a riquesa individual i social", detalla el manifest. És a dir, no parlen de 'llengua oficial' perquè consideren que és una expressió connotada negativament per l'estat espanyol, però aquest seria l'objectiu final; que el català fos la llengua de l'ensenyament, però també de l'administració, oficial a tots els efectes. Per això, caldrien "polítiques lingüístiques per revertir la situació".

Personalment, com a professional del periodisme, utilitzo català i espanyol. Com jo, molts catalans dominen les dues llengües i més encara: l'anglès, el francès i altres van entrant en el coneixement de molts catalans, sobretot dels més joves. Des del meu respecte a Oriol Junqueras, aposto per la oficialitat del català.

270. CAMPUZANO, Carles (2016-04-06). "[Catalunya, nació d'immigrants](#)". *Tribuna.cat*.

L'èxit de Catalunya durant tot el segle XX ha estat esdevenir una fàbrica de fer catalans; una fàbrica que rebia treballadors d'arreu de la Península Ibèrica i que aconseguia que aquestes famílies i els seus fills esdevinguessin catalans.

Anna Cabré, amb el seu imprescindible *El sistema català de reproducció*, cent anys de singularitat demogràfica, ens ho ha explicat molt bé. És més, la demògrafa ens recorda que pràcticament des del segle XVII aquest ha estat el patró de creixement demogràfic a Catalunya, un dels primers països europeus amb una natalitat baixa i que necessita gent vinguda d'arreu per a mantenir i fer créixer la seva població. I és que sense aquestes migracions, Catalunya no hagués pogut protagonitzar el procés intens d'industrialització que ens ha fet esdevenir una societat moderna i pròspera.

El catalanisme, amb molta intel·ligència, durant els anys 60 i de la mà d'homes com Josep Benet, va saber començar a construir una doctrina sobre la immigració oberta i inclusiva. La figura de Paco Candel i el seu *Els altres catalans* foren el símbol d'una filosofia que es resumia en "és català aquell que viu i treballa a Catalunya, i ho vol ser". Una doctrina que, als barris, va anar acompanyada d'una feina enorme del món catòlic i comunista per anar cohesionant un país sense llibertat ni democràcia. Després, el sentit comú de la gent, la barreja d'uns amb les altres i el dinamisme social van fer la seva feina: amb l'arribada de la democràcia i l'autogovern es van posar en marxa les grans polítiques que farien possible consolidar la idea que som un sol poble. Sens dubte, el model d'immersió lingüística n'és l'exponent més potent, en la mesura que aspira a fer del català la llengua comuna de tots. Crec que, de tot plegat, ens n'hem sortit: Hem fet un sol poble, sens dubte menys homogeni i més barrejat que mai i que atabala els nostàlgics d'un passat pur que, de fet, mai va existir. I és que aquest plantejament implica que els "marcadors" de la identitat catalana, allò que et permet definir com a català, són poc exigents. És un model inclusiu i obert, però no tan intens com altres en termes identitaris. I sobretot necessita que el projecte econòmic i social del país, el "catalan dream", funcioni per a tothom. És la feina i les escoles, i l'actitud de la gent, allò que ens ha fet una fàbrica de fer catalans.

El repte del sobiranisme és fer créixer les majories socials a favor de la independència, i això té a veure amb fer un pas més en aquesta direcció i no pas amb recuperar un discurs sobre les migracions precandelià, amb un plantejament d'oficialitat única del català que ignora la realitat del país.

Hem d'entendre que una nació és un projecte inacabat per definició, que sempre està en procés de transformació i canvi provocat per la gent que hi habita i que no aspirem a mantenir la gent que arriba a Catalunya congelada en les seves identitats d'origen. Volem que el català sigui la llengua comuna del país, el castellà forma ja part de la nostra realitat nacional i és evident que som cada vegada més un país multilingüístic. Per tot plegat, ens hem de definir com un nació d'immigrants, en la mesura que la nostra condició de nació no és possible malgrat les migracions sinó gràcies a les migracions; sense els nostres besavis, avis, pares i nosaltres mateixos, no seriem el que som. I sense tots els que habitem aquesta terra, no serem plenament lliures.

Arran del manifest promogut pel Grup Koiné en què un bon nombre de lingüistes, filòlegs i professionals de l'àmbit lingüístic sol·liciten "un veritable procés de normalització lingüística", el debat sobre l'oficialitat única del català -i de l'occità a l'Aran- a una Catalunya independent ha tornat a guanyar un protagonisme que semblava haver quedat enterrat, paradoxalment, per l'auge de l'independentisme i el culebrot del "prussé"s. Quan ja se'ns havia deixat a entendre que la llengua era un tema antic, pum: 250 signants.

Sigui dit per endavant que no tinc clar quina hauria de ser l'articulació jurídica de les llengües en una hipotètica Catalunya independent, més enllà de l'evidència que el català hauria de gaudir d'una protecció especial si volem evitar que la selecció natural, implacable a tantes altres coses, es serveixi també de la nostra llengua.

Passats uns dies d'ençà de la presentació, els promotors del text poden felicitar-se per haver aconseguit posar damunt la taula una qüestió que ens havien donat per resolta. Crec, però, que es disparen un tret al peu quan, per parlar de la situació actual, usen alguns termes que previsiblement part de la premsa faria servir per fer soroll i rebentar el debat. Tant ha estat així que moltes de les cròniques de l'acte han obviat tota referència al multilingüisme feta durant la presentació i han deixat d'esmentar per complet el catedràtic de l'Autònoma de Madrid Juan Carlos Moreno Cabrera.

En relació a la llengua, tinc la sensació que mentre ens encallem sempre al punt de l'estatus jurídic obviem situacions diàries que alimenten tots els mals que després es pretenen resoldre d'una tirada amb l'oficialitat única.

Una d'aquestes situacions és la del català a la universitat, que viu una situació ben precària. Propugnat des d'aquí -i no des de Madrid-, el català a la universitat ha viscut un retrocés notable els últims anys no només en el camp de la recerca, on ja és negligible, sinó també en el de la docència, ara en detriment de l'anglès. Sense anar més lluny, a la

universitat que porta per nom Pompeu Fabra des de fa pocs anys hom té el dret garantit de cursar un grau íntegrament en anglès però no en té cap per fer-ho –ni tan sols parcialment– en català. Aquest laissez-faire acaba suposant que la majoria de classes no s'imparteixin en català, talment com si aquí no tinguéssim professors competents fossilitzant-se mentre esperen una plaça a alguna de les nostres universitats. Si parlem dels estudis de postgrau, la situació és pitjor.

Fer retrocedir –poso èmfasi en el “fer retrocedir” i no en el “deixar retrocedir”– el català a l'estament més alt de l'ensenyament no és poca cosa, perquè se suposa que és allà on es genera la pulsio crítica i s'hi acaben formant les persones que, amb el cap que hi hagin assentat, ocuparan llocs de responsabilitat en el futur. Implica deixar sedimentar el missatge que la llengua és apta per a les etapes educatives més elementals però no per a la producció científica ni la formació més avançada. És a dir, que a partir de certa complexitat cal utilitzar una altra llengua, no féssim riure. Això, a llarg termini, suposa reduir-ne l'estatus, el prestigi social i, en últim cas, folkloritzar-la.

A més a més aquest retrocés és un error perquè, més enllà del seu propòsit acadèmic, la universitat també és on convergeixen per primer cop els estudiants d'entorns majoritàriament catalanoparlants amb aquells provinents de zones on el català hi és poc. I, en comptes de fer servir la institució per trencar els prejudicis que s'hagin pogut crear en aquests últims entorns, enlloc de posar en pràctica, ara sí, allò de “som un som poble”, el que fa la situació actual és ajudar a consolidar els estigmes d'aquells estudiants que confirmen que quan els pagesos de Vic baixen de comarques a fer coses importants no poden seguir utilitzant la seva llengua.

El més greu d'això no és que aquestes decisions incompleixin l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (article 35.1) o que vagin contra els principis històrics del catalanisme polític, sinó que es prenen en base als mateixos arguments supremacistes amb els quals la burgesia de La Bonanova va passar-se al castellà durant el franquisme: el fals cosmopolitisme, un determinat concepte de modernitat i la idea subjacent que el català és una llengua menor. El mateix.

Tot això em porta al cap una anècdota que ens hauria de servir d'orientació ràpida quan ens envaeix la febre del papanatisme. L'any passat, quan el Barça va guanyar la seva cinquena Copa d'Europa davant la Juve, l'equip italià va causar una celebrada sorpresa general en felicitar el Barça en català a través de les xarxes socials. Lliçó: quan ets el millor del món ho ets independentment del nombre de parlants que tingui la teva llengua. I, si ho ets en la teva llengua, a més de ser el millor del món, aquesta guanya reconeixement internacional. Si el Barça, enlloc d'haver-se identificat de forma clara amb el català, hagués optat per fer-ho amb l'anglès o amb el castellà en nom de no sé quants complexos d'inferioritat, de ben segur que la felicitació de Torí no hagués arribat en català.

Semblant al cas de la universitat, recordo que fa poques setmanes l'exòtic conseller de Cultura, Santi Vila, va insinuar que la Generalitat deixaria de donar suport al doblatge en català en nom de no sé quines idees. És a dir, que el català abandonaria l'àmbit de consum majoritari al si del cinema i la televisió, el del doblatge, i el deixaria íntegrament al castellà i al francès. El castellà seguiria oferint productes en versions per a tots els gustos, doblades i subtitulades –que cap conseller podria prohibir, per cert–, però el català no. No crec que les declaracions de Santi Vila s'acabin concretant en res greu no només perquè el programa de Junts pel Sí no feia referència a una política de tal transcendència, sinó perquè una de les integrants de la coalició, ERC, és perfectament conscient i ha explicat moltes vegades la situació d'inferioritat en què quedaria el català amb una proposta d'aquest tipus.

En fi, que tot això em recorda una mica el tema de la Hisenda catalana, de la qual recentment hem sabut que es troba menys desenvolupada que la de Múrcia. Potser, el tema de l'oficialitat, que sembla el més espinós, cauria pel seu propi pes si el català fos normal en tants altres àmbits que avui no generen controvèrsia i que depenen principalment de nosaltres.

Al Manifest de la Llengua que han signat 170 “lingüistes” li han fet dir el que no diu. Enlloc s'hi afirma que en la futura “república” el català hagi de ser l'única llengua oficial. Ho hauria de dir? El problema dels manifestos profusament signats és que per fer contents els convocats un hi treu una línia, un altre hi afegeix un paràgraf, un altre hi situa aquell matís, un altre posa com a condició un punt i coma i el resultat final acaba sent una mica un galimaties. Sospito per la redacció que en el document originari la reclamació de l'oficialitat única hi era, però que es va perdre pel camí. Els més suspicços es veu que han tingut la mateixa sensació i han corregut a criticar-la amb els epítets de sempre: xenofòbia, nazisme... aquelles floretes. Els més moderats hi han observat una traïció a l'esperit del catalanisme històric. Llavors, si no diu o no acaba de dir el que li fan dir, què diu el manifest? És una diagnosi de la situació del català i alerta del risc que acabi sent una llengua subalterna i es dissolgui en el país que la va veure néixer i on ha estat cultivada des de fa més de mil anys. No repetiré els arguments. S'han divulgat molt i no són una novetat ni el fruit de la hipocondria. El perill hi és. Si el document diu això, i això ho diu segur, per què les veus que critiquen el que s'imaginen que diu no hi fan incidència? Molt bé: el català no ha de ser la llengua oficial única de la “república”. O no hi ha d'haver “república”. I doncs, com l'hem de protegir, amb “república” o sense? S'admeten idees, quantes més idees millor, i vostès estaran d'acord amb mi que recórrer a la xenofòbia i al nazisme no és cap idea. Albert Branchadell, que també és lingüista, ha estudiat que l'oficialitat única no garanteix la supervivència d'una llengua en un estat independent. Això és una aportació. Posem-la al costat del manifest, i pensem-hi i discutim-la. Alguns advoquen per mantenir la situació actual perquè és “la història d'un èxit”: la immersió escolar, la cooficialitat... El que passa és que el document, amb bases científiques, qüestiona aquest èxit o si més no que es pugui mantenir en la situació demogràfica i cultural d'ara.

En Joan Vall Clara m'ho va ensenyar: el que hagi de dir, ho dius i a més a més ho poses al titular. En Jaume Arias em va afegir: en periodisme es pot dir tot mentre es digui bé. El que val per al periodisme val per als manifestos. Si els signants creuen en l'oficialitat única, que ho diguin. I si creuen una altra cosa, que la diguin també. Com que l'escàndol dels que es volen escandalitzar hi serà igual, tant per tant les coses clares. Una altra qüestió és l'oportunitat del manifest, quan l'independentisme vol sumar efectius i quan ja tenim prou discussions polítiques muntades. Però quan és el moment oportú?

273. DE YZAGUIRRE, Lluís (2016-04-06). "[El debat de la llengua: de bat a bat](#)". *El Periódico*.

Que si és càncer o no, ho ha de dir el metge. Que si es fa radioteràpia o no, el pacient ha de tenir la darrera paraula. Amb la llengua passa el mateix: el diagnòstic el fan els experts, les solucions les han de validar els usuaris.

Pel que fa a la salut del català, el Manifest del Paranimf, signat per 270 experts i professionals de totes les branques de la docència i de l'estudi de la llengua, alguns amb molt de prestigi, ha aconseguit trencar el tabú sobre les llengües de la República Catalana, tabú imposat des de taticismes contraproductius. Però els mateixos que tenien segrestat el debat sembla que ara volen acaparar-lo, de forma que el manifest ha estat atacat en aquest diari des de l'editorial, des de columnes d'opinió i fins i tot a les seccions més frívoles.

Em caldria massa espai per respondre a totes les deformacions que se n'han dit o insinuat (ataca el bilingüisme; exigeix una única llengua oficial; s'hi acusa CDC i ERC de ser botiflers; s'hi deformen els arguments del catalanisme hegemònic; entre aquests arguments hi ha hagut, de sempre, allò de «és català qui viu i treballa a Catalunya i vol ser-ne»; aquest «vol ser-ne» no té, per al catalanisme hegemònic, cap implicació lingüística...).

El mateix passa amb les opinions gratuïtes que es fan servir per desqualificar-lo (és alarmista perquè mai ningú a la vida quotidiana té problemes per emprar la seva llengua; està mancat de seny; es deu a motivacions gremials...) i la majoria es responen soles. Per exemple, ¿com pot algú acusar el Manifest del Paranimf de titllar CDC i ERC de botiflers si el signen dues exconselleres d'Ensenyament de CDC i un exdirector general d'Innovació Educativa i batlle de Callús per ERC, entre més?

Però és que, a més, Koiné no vol el debat per discutir d'etiquetes com «oficial», «cooficial», «única», «asimètrica», «preferent», sinó per anar a l'arrel de la qüestió, o sigui entrar a analitzar els drets i deures individuals que regularà la República en relació a les llengües, els drets de les col·lectivitats lingüístiques i les polítiques estratègiques de la República en els àmbits industrial, diplomàtic, terciari, etcètera. Cal dir que el benefici que el nostre Estat obtingui en els pròxims segles de la gestió del multilingüisme serà conseqüència

directa de la generositat amb què hagi acomboiat totes les comunitats immigrades, de manera que la regulació del multilingüisme és un sol edifici que té la façana dels individus, la de les col·lectivitats i la de les polítiques d'Estat.

A tall només d'exemple, amb independència de i per sobre dels drets individuals, és un interès d'Estat que hi hagi a l'Administració i a la indústria personal políglot amb habilitats de llengua primera en català i castellà ensems, encara que els parlants nadius d'aquesta llengua fossin escassos a casa nostra, i el mateix es podria dir d'altres parells de llengües: català-anglès, català-rus, català-àrab... I hem de debatre si tots compartim un objectiu com aquest i si estem d'acord en com s'ha d'impulsar, per exemple amb escolaritzacions de certes comunitats lingüístiques a mida.

I hem de debatre si creiem que la comunitat catalanoparlant ha de tenir a Catalunya els mateixos drets col·lectius que un castellanoparlant té als països castellans o un francòfon a França, al Quebec, a Suïssa... (a una transmissió patrimonial indolora, a la preservació del patrimoni cultural, a la protecció contra els que en qüestionen o n'ataquen la unitat, a la preeminència en l'espai radioelèctric... sense els quals el futur de la llengua queda compromès).

I, quant a drets individuals i entre tants altres, hem de debatre, en el cas que s'imposi un cert grau de continuïtat de l'*statu quo* lingüístic, si això es tradueix en el manteniment del deure de saber castellà o no. I quines excepcions farem al deure de saber català. I quin règim de transitorietat regularem quant al deure de saber català per a garantir que a ningú se li exigeix un esforç desproporcionat, en funció de les oportunitats d'aprenentatge que la República sigui capaç d'oferir-li.

Tot això i més volem debatre, al marge d'etiquetes, i caldria que ho tinguéssim consensuat abans d'un any per tal que la constitució pugui adoptar un redactat que faci viables els drets i deures, així com també els interessos d'Estat, en relació amb el multilingüisme. En benefici de tothom, siguin favorables a la independència o defensors encara de la dependència de Catalunya.

274. FORN, Iu (2016-04-06). "[És racista el Manifest Koiné sobre la llengua?](#)". *El Nacional*.

Novament la llengua genera debat polític. Ara l'origen ha estat un manifest redactat pel **grup Koiné** on defensen que en una Catalunya independent l'única llengua oficial sigui el català.

Feia dies que se'n parlava en alguns mitjans, però aquest dimecres ha entrat a la polèmica per la porta gran gràcies a la [intervenció de Lluís Rabell](#) durant la sessió de control al president de la Generalitat celebrada al Parlament.

Rabell ha dit que el manifest “posa en qüestió elements fonamentals de la convivència en aquest país que han tingut força i han donat cohesió en les últimes dècades”, que al seu grup el preocupa “que algunes significades personalitats de la majoria parlamentària que li dóna suport han signat aquest manifest” i, la frase que ha provocat més enrenou: “és la primera vegada, o per primer cop, d'una manera significativa, que dins del camp sobiranista apareix una posició racista –i peso les meves paraules: racista, eh?–, fonamentalista cultural, que d'alguna manera és el reflex invertit de les moltes pressions que està rebent la llengua catalana justament per part d'aquells que la volen socavar com a llengua vehicular i de cohesió social per part de la dreta espanyola. Un reflex invertit. Un manifest, i gent que es permet parlar de la immigració com a elements, com es diu?, com a elements... (i aquí l'ha apuntat la diputada de Ciutadans Sonia Sierra)... exacte, colonitzadors involuntaris del franquisme, quan aquesta gent ha estat decisiva en la conquesta de les llibertats democràtiques d'aquest país, i d'aquesta gent ha de sortir la cohesió lingüística i la cohesió social d'aquest país”.

Bé, doncs parlem del famós manifest.

Però abans, recomano molt llegir-lo. Per tant, [aquí té l'enllaç](#).

I recomano molt llegir-lo perquè no és presentable sortir a segons quines tribunes expressant interpretacions llegides en alguns titulars. La crítica és fonamental, però ha de ser basada en realitats i no en prejudicis d'altri.

Dit això:

1/ També estaria bé que, quan un mitjà publica una llista de signants, la llista sigui correcta. En alguna portada han aparegut noms de persones signants del manifest que no l'han signat.

2/ Hi ha mitjans que en portada han fet titulars interpretatius del text que no tenien res a veure amb el text de la notícia publicat a les pàgines interiors. És el problema d'escriure coses a BCN i fer el titular a Madrid, una pràctica que deixa amb el cul a l'aire periodistes que intenten fer la seva feina de la manera més honrada possible.

3/ És feina dels mitjans de comunicació intentar fer campanyes polítiques amb qüestions de llengua?

4/ Cal convertir en un debat polític un manifest que planteja un debat lingüístic que haurien de fer els lingüistes?

5/ El text és molt millorable des del punt de vista comunicatiu. Els lingüistes en saben molt de llengua, però no de l'ús mediàtic de les qüestions relacionades amb la llengua ni del to, del redactat i l'oportunitat de publicar segons què.

... i 6/ Jo no sóc lingüista, per tant no cometré l'error de debatre sobre un tema sobre el qual no en tinc ni idea. Ha de ser el català l'única llengua oficial de la futura Catalunya? Si parlem en termes estrictament lingüístics, ni idea, escolti.

Ara bé, més enllà del tema científic hi ha una realitat. La llengua pròpia de Catalunya és el català (considerant Catalunya com una entitat nacional que té consciència com a tal a partir d'un moment donat i en un context polític i social. I ho dic perquè aquests dies hi ha qui ha dit que la llengua pròpia de Catalunya és la que parlaven els ibers. Sí, o els cromanyonesos...). El castellà és la llengua materna de molts catalans. En una societat amb dues llengües majoritàries, i on una d'elles és de les tres més potents del món, no hi ha color sobre a quina cal dedicar més esforços i per això la immersió a les escoles és fonamental i irrenunciable.

O sigui, hem quedat que no en tinc ni idea de si en la hipotètica Catalunya independent hi ha d'haver un bilingüisme oficial o no, però el que sí que està clar és que hi conviuran el català i el castellà. Com han fet fins ara. I com ho seguiran fent. Sense cap problema. I convertir un debat lingüístic en un debat polític a segons quines portades i al Parlament, és indecent. I ho repeteixo: IN-DE-CENT.

Perquè, escolti, és que en aquest petit país ens coneixem tots (i totes). I, sobretot, no ens mamem el ditet.

275. FRANQUESA, Ester (2016-04-06). "[El nou estat, entorn favorable per a la llengua catalana](#)". *Ara*.

Les llengües no existeixen separadament dels pobles que les parlen i es modelen per imperatius de naturalesa social, econòmica, política i cultural. Per això, poden canviar de posició i d'estatus jurídic, adquirir o perdre parlants o pes en l'esfera pública. També el català ha evolucionat atenent estímuls i adversitats. Avui, amb més parlants que mai, té una posició singular, amb capacitat d'atracció de nous parlants, amb una dinàmica creixent en molts àmbits i també encara amb dèficits d'ús. **No hi ha cap dubte que necessita un entorn legislatiu i polític favorable per continuar a l'alça.** També en matèria lingüística, necessitem dotar-nos d'un estat plenament favorable a les aspiracions normals de respecte de les lleis catalanes i del desplegament de les millors condicions perquè la llengua catalana vertebrï el país, juntament amb la llengua occitana, pròpia de la Val d'Aran, en una societat que conviu amb la llengua castellana, i avui, a més, amb 250 altres llengües habituals de les persones que el conformen.

En el context actual, la posició del català avança amb dificultat perquè la regulació i la política lingüística en favor del català està condicionada per un Estat que li és advers, especialment després de la sentència del Constitucional sobre el recurs d'inconstitucionalitat contra l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, que s'afegeix als greuges lingüístics històrics, a la legislació estatal sectorial com a norma bàsica, a la presència superior de mitjans de comunicació d'abast estatal, als condicionants demogràfics i als que comporta la globalització. Som més de set milions i mig d'habitants a Catalunya i, en deu anys, ha canviat significativament la composició de la població per lloc de naixement.

Cíclicament, filòlegs, intel·lectuals i polítics fan debats i escriuen articles a l'entorn de previsions sobre el català. No sé si aquests debats serveixen d'esperó o desanimen. Qui ho sap? Potser són un toc d'atenció, com ho vol ser el [Manifest per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent, del Grup Koiné](#), per no abaixar la guàrdia i anar guanyant parlants, qualitat lingüística i prestigi. El moment històric obre perspectives diferents també en matèria lingüística.

És un context complex que ens posa en situació de dubte davant el futur de la llengua. Tot fa pensar que disposar d'un estat propi és l'entorn favorable per acabar amb les estructures

i la regulació adversa i fer créixer la presència de la llengua catalana perquè les institucions la protegiran, com a pròpia, com també protegiran l'occità aranès, que ho és de la Val d'Aran. Efectivament, que el català sigui llengua pròpia de l'estat implicarà que els serveis i les relacions amb els ciutadans i les empreses seran habitualment i normalment en aquesta llengua.

Serà necessari que el nou estat dibuixi un entorn i una legislació que l'afavoreixi com a preeminent en l'ús en àmbits oficials, públics i educatius, en els tecnològics, mediàtics, socioeconòmics; com també ha d'afavorir l'occità aranès. També podem imaginar que serà bo per a tot l'àmbit lingüístic, amb mesures de reciprocitat i d'influència transfronterera, com ho serà en l'àmbit internacional (oficialitat del català a les institucions europees i presència i ús d'aquestes llengües en altres institucions i àmbits internacionals, consideració del català i l'occità com a opció lingüística en les noves tecnologies i en la informació internacional, etc.).

No hi ha dubte, per tant, que la política lingüística del nou estat ha de blindar la preeminència de les llengües catalana i occitana aranesa per garantir-ne el futur, però alhora ha de garantir els drets lingüístics individuals dels ciutadans de parla castellana, que és la llengua familiar de molts catalans i llengua de relació internacional, amb una solució que integri el pòsit de la cultura castellana.

No es pot obviar que el pes del castellà no ve només de l'estat espanyol i la seva política sinó també de la força demogràfica, cultural, econòmica i mediàtica, que es mantindrà en un estat propi i, per això, caldrà encara una política lingüística favorable a la llengua catalana. El nou règim lingüístic estatal hauria de garantir el suport legal, polític i efectiu al català com a llengua d'ús normal, i assegurar la **garantia legal sòlida de la protecció del castellà des de la perspectiva dels drets individuals**, amb reconeixement d'usos en diversos àmbits formals, com a les institucions escolars o els serveis públics. Un estat que haurà de formalitzar les relacions en matèria lingüística amb els altres territoris de parla catalana, que protegirà el patrimoni que conforma la diversitat lingüística de Catalunya (llengua d'identificació de bona part de la població) i promourà l'aprenentatge de llengües estrangeres, sobretot les de la nova immigració.

La reflexió a l'entorn de la situació i les necessitats de política lingüística sempre és d'utilitat, i ho serà sobretot quan Catalunya haurà de determinar el règim jurídic bàsic constitucional i el Parlament haurà d'aprovar les lleis que tindran efectes i que seran la

base de les mesures de política lingüística que caldrà adoptar. En una Catalunya amb estat propi cal oferir les millors condicions perquè la llengua catalana vertebrï el país, amb la llengua occitana pròpia de la Val d'Aran, en una societat que conviu amb el castellà i amb les altres llengües habituals de les persones nouvingudes.

276. FUSTER-FABRA, José María (2016-04-06). "[El patio de colegio](#)". *La Razón*.

Aquí cada vez aparece gente más rara, ¡pues no van unos cuantos sujetos, y con eso de que pretenden una Cataluña monolingüe, ponen como ejemplo que los niños en el patio del colegio hablan entre ellos en castellano! Lo voy a explicar muy sencillito, mis hijos y el resto de los niños de Cataluña hablan en el patio del colegio y en su vida privada en la lengua que les da la puñetera gana. ¿Lo han entendido?

Miren ustedes, tengo tres hijos Maribel, Pepe e Irene, de 14, 13 y 11 años respectivamente y como su madre, es decir mi mujer Roser, es catalano parlante hablan con la familia materna en catalán, con la mía en castellano, en el colegio por la inmersión lingüística en catalán así que en casa decidimos hablar castellano.

Maribel tiene ya sus primeros títulos en inglés y francés y cuando están en casa se pasa el día viendo series y películas en su idioma original sea inglés, francés, catalán o castellano y hablando por la web con diferentes amigas de diferentes lugares en la lengua que le apetece.

Mi hijo Pepe además de la vida escolar juega a fútbol y como aunque delgado mide 1,70 cm, lo hace de defensa central así que semana a semana se zafa con delanteros contrarios con los que se cabrea, se encara y luego se da la mano y todo lo hace en el idioma que quiere y además como la mayor y la pequeña aprende inglés y francés.

Mientras ustedes lean estas líneas yo seré un padre babeante porque mi hija Irene estará participando en las finales escolares de lectura de cuentos en catalán, fue elegida la mejor de su colegio miren ustedes por donde y como la niña tiene su qué además de inglés y francés a iniciativa propia recibe clases de chino.

Así pues cada uno de ellos habla en el patio y en la calle en la lengua que quiere y lo van a seguir haciendo, porque como algún carajote se les acerque y les diga o les insinúe que lengua tiene que utilizar un niño en sus conversaciones privadas, le meto una querrela o una de-manda según proceda por atentar contra la libertad de expresión de un menor y cui-dadito si lo hace con abuso de cargo u ofi cio.Dicho queda.

Sóc originari de Cadis, he viscut tres anys i mig a Catalunya, uns anys a Portugal, quatre a França i un al Brasil. Ara treballo com a professor de francès a Sabadell. Vaig escollir Catalunya per la seva heterogeneïtat i riquesa cultural. Un lloc on pots parlar la teva llengua i viure la teva identitat sense comple-xos. Em sembla que el manifest Koi-né vol crear ciutadans de primera i de segona, quan la riquesa que te-nim aquí és precisament aquesta barreja que fa el que som. Seria ab-surd que en un país on la gent és majoritàriament bilingüe una de les du-es llengües no tingués reconeixement oficial. Un cop les llengües formen part del territori i de la gent s'han de promoure i preser-var. Em sembla molt estúpid posar al mateix nivell l'anglès o el fran-cès que el castellà en una Catalunya independent. Seria com ignorar la realitat d'una societat plural. Igno-rar que una gran majoria de cata-lans sent com a seu el castellà és una actitud més aviat d'altres temps.

278. MARTÍNEZ, Pamela (2016-04-06). "[El bilingüisme és un escull?](#)". *Diari català*.

La proclamació del manifest 'Llengua i república', impulsat pel grup Koiné, ha estat l'excusa ideal per a una campanya de criminalització política de tots els qui no combreguem amb la idea d'una república catalana on només dues llengües siguin oficials.

Com sol passar en aquests casos, els qui s'han dedicat a parlar de *l·liganordisme*, de xenofòbia lingüística o fins i tot de racisme no han llegit el manifest o l'han volgut menystenir a posta. El manifest no diu enlloc que el català haja de ser l'única llengua de la república. I menteix qui ho diga. El manifest diu, en canvi, que si el català i el castellà són les úniques llengües oficials de la república, i de la manera com ho són ara, això serà un desastre per al català. I l'una cosa no té res a veure amb l'altra.

Sobta, i sobta molt, la ferocitat amb què alguns s'han abocat damunt els qui discrepem amb la teoria que el bilingüisme exclusiu català-castellà siga dolent. D'aquesta qüestió, es veu que no se'n pot ni parlar. Podem parlar de si tindrem exèrcit o no, de si serem dins l'OTAN i la UE o no, de si cap religió serà oficial o no, de si serem república o monarquia, però no podem parlar de llengua. Es veu.

I encara, quan volem parlar de llengua, alguns no volen que parlem de realitats estudiades en detall pels sociolingüistes de tot el planeta i prefereixen embolicar-nos amb discursos polítics sense cap base científica. Així, ens trobem gent que diu una vegada i una altra coses que no són certes, com si repetir-les les fes reals. Com ara que hi ha societats bilingües estables, on totes dues llengües conviuen sense aniquilar-se l'una a l'altra. Cosa que simplement és falsa. No n'hi ha, ni n'hi ha hagut i molt probablement no n'hi haurà mai. Fa més de cent anys ja que el lingüista grec Ioannis Psicharis ho va explicar amb tota mena de detalls i des d'aleshores no hi ha hagut ni un sol exemple que desmentisca que el bilingüisme només és un estadi de trànsit –de batalla, seria més exacte– i que la diglòssia representa un perill imminent per a qualsevol llengua. I que els Països Catalans som un territori eminentment diglòssic només es pot negar a partir de l'obcecació política. Que responga qualsevol lector: és cert o no que en aquest país hi ha una llengua 'alta' i una llengua 'baixa'? Algú pot defensar que l'estatus del català és el mateix que el de l'espanyol al sud o el francès al nord? Algú es veu amb cor de defensar que català i castellà, o català i francès, tenen les mateixes facilitats socials, també de coerció, al seu darrere?

Entre el cor de pretesos indignats, n'hi ha alguns que tots sabíem que hi ficarien la cullera amb entusiasme. Però ahir Lluís Rabell, en una de les seues intervencions sens dubte més lamentables, anà més lluny que cap d'ells i s'atreví a qualificar de racistes els impulsors del manifest Koiné. Va dir fins i tot que voler superar en la república catalana el bilingüisme equivalia a voler fer realitat un 'reflex invertit' del que passa ara. I això no tan sols no és veritat sinó que sembla mentida que ho diga una persona com ell.

Entre més motius perquè per a fer un reflex invertit caldria recrear les condicions que han fet possible la situació que vivim actualment. I això implicaria, com a mínim, sotmetre Catalunya a una dictadura en què el castellà fos perseguit, per exemple (encara que de fet, senyor Rabell, per a ser un reflex invers de debò el que hauria de passar és que el govern català imposés la prohibició del castellà ...a Espanya!). Implicaria que pegaren els xiquets a les escoles pel fet de parlar en castellà –a mi m'ho van fer perquè parlava valencià i és probable que a vostè també... Implicaria que la televisió i la premsa en castellà fos prohibida a Espanya –per cert, com és prohibida TV3 per a una bona part dels Països Catalans encara avui. Implicaria la presència d'un exèrcit que matava gent només dues generacions enrere convencés la majoria de la població de no crear problemes. On només uns pocs valents, un PSUC per exemple, se la jugassen. Implicaria que centenars de lleis i decrets que imposassen el coneixement obligatori del català i reduïssen a un pur símbol el coneixement del castellà –com passa ara a l'estat espanyol, però obligant al castellà.

I vostè, senyor Rabell, realment és capaç de pensar que ni una sola persona d'aquest país, per a salvar el català, està disposada a fer això? Insinua, senyor Rabell, que jo, que no estic d'acord amb el bilingüisme, seria capaç d'imposar això, 'manu militari' als meus conciutadans? Vostè és tan miserable per a equiparar un manifest signat per uns centenars de persones, al final un paper escrit, amb l'actuació despietada durant segles d'un estat contra una part de la pròpia ciutadania?

Un dia desafortunat el pot tenir qualsevol persona, això és cert. Per exemple, en la presentació mateix del manifest crec que la intervenció de Joan Martí va ser horrible en la forma i en el fons. I [ho vaig dir per Twitter](#) només de sentir-la, abans que esclatés cap polèmica. Tothom es pot equivocar i no tinc cap inconvenient a dir que és evident que el manifest té alguna frase molt desencertada que persones sensates com José Rodríguez [han matissat i posat a lloc](#). Però deixe'm dir-li, senyor Rabell, que tot això és una anècdota ínfima comparada amb la gravetat de la seua mentida i del seu exabrupte, no sé si dir de la seua acusació, explicitada en seu parlamentària. No tot s'hi val, senyor Rabell. I deixe'm dir-li a

més que si els meus arguments no el convencen potser faria bé de pensar com és que per primera vegada en la seua vida l'extrema dreta l'aclama amb grans aplaudiments i reproduceix encantada les seues paraules.

PS. Per cert: què li sembla el fet que els defensors del bilingüisme deixen fora del debat a l'onze per cent de ciutadans del Principat que no tenen de llengua materna ni el català ni l'espanyol? A banda de no dir res del també oficial occità, invisibilitzar els catalans d'origen amazigh, punjabí, àrab, romanès o wolof li mereixeria a vostè el qualificatiu de 'racisme'?

El manifest del Grup Koiné per una república catalana exclusivament monolingüe és tan taxatiu com insignificant. És taxatiu respecte a pretendre l'absoluta hegemonia de la llengua catalana després de la tan hipotètica desconexió d'Espanya i és insignificant perquè tota la seva argumentació està desconnectada de la realitat pletòrica d'una societat que és bilingüe i que no sembla disposada a deixar de ser-ho. Tant voluntarisme i tant maximalisme potser siguin un espasme agònic del procés secessionista, que aniria introduint nous elements de radicalització, a fi de clivellar la cohesió de la Catalunya actual a pesar de les estabilitats que la societat desitja per raons de convivència elemental. Atesa la desmobilització independentista, el mètode Koiné ha emprès l'ascensió al Sinaí.

No és el primer manifest d'aquesta naturalesa, ni serà l'últim. El 1979, la revista *Els Marges* feia públic el manifest *Una nació sense estat, un poble sense llengua*. Era un any després del referèndum constitucional. Des d'aleshores, la llengua catalana ha tingut una posició única en la història de Catalunya, per presència mediàtica i administrativa, per ús educatiu —especialment per la immersió lingüística— i per polítiques lingüístiques fins i tot de caire coercitiu, en matèria de retolació, quotes radiofòniques i subvencions discriminatòries. Tot i així, a hores d'ara, pocs s'oposen que, per raons de dimensió, la llengua i la cultura catalana tinguin necessitat d'un complement institucional d'incentivació. Però ¿és que això dona peu a negar que el castellà —per cert, segons Koiné, llengua “veïna”, com el francès— és la llengua materna de la meitat dels ciutadans de Catalunya? Respecte a una Catalunya independentzada i en procés constituent, és tan improbable que tingui fonament social i jurídic l'oficialitat excloent del català com que els fluxos socials modifiquin poc o molt l'arrelament del bilingüisme a Catalunya.

Qui són i què representen els signants del manifest Koiné? D'entrada tenen un aspecte residual i agònic però, sobretot, és indicatiu que no facin explícit quin és el mètode Koiné per aconseguir que el castellà desaparegui de Catalunya i s'imposi el monolingüisme. Per exemple, quan parlen d'una futura república catalana, com poden donar per fet que aleshores el Parlament tindria una composició favorable al mètode Koiné? Al contrari, el *fifty-fifty* actual podria donar un gir. En qualsevol cas, quines iniciatives legislatives propugna Koiné per transmutar la realitat lingüística de Catalunya? Tot sigui dit, no sembla que a hores d'ara el manifest Koiné activi un debat intel·ligible: més aviat seria la

constatació d'una insignificança. Entre friquis i talibans, l'independentisme ha donat l'esquena a la raó raonable. Una cosa és la pluralitat, el bé comú, el sentit de la realitat o el coneixement històric, i una altra cosa és signar manifestos. Res que vingui de nou.

«Em poden titllar de fúnebre, ho admeto, però a mi em sap greu. Perquè quan dic català dic ànima», així s'expressava ahir l'amic **Fonalleras** sobre el manifest del grup Koiné. De la mateixa manera que rebutjava convertir la llengua en la causa d'un combat social, també advertia que «el català s'està morint, amb més o menys alegria, més o menys enquestes». Resulta molt difícil entendre els qui volen imposar una llengua, més encara si estigmatitzen els parlants d'una altra, però resulta extremadament fàcil comprendre el temor a perdre una cosa que estimes, una cosa que és molt més que una forma d'expressió.

La emoció de **Fonalleras** no apel·la a la visceralitat, sinó que obre una via d'acostament i ens fa més conscients del problema. És difícil trobar-hi solucions, però sí que és possible revisar els instruments actuals. Així, podem preguntar-nos si els mitjans públics catalans tracten d'atraure els castellanoparlants o han optat per convertir-se en propagadors d'una idea, única i tancada, de país. ¿Quina dedicació es destina a la vida i els problemes dels barris i les localitats on es parla habitualment en castellà? No es tracta de relegar el català, com esperpèntiques operacions de màrqueting polític fallides en l'objectiu de conquerir el cinturó de Barcelona, sinó de revisar continguts. Decidir si els mitjans públics han de ser un instrument propagandístic o un element de cohesió apuntalat en el català.

282. RODRÍGUEZ, José (2016-04-06). "[Sense etiquetes ni historicismes](#)". *El Periódico*.

«Em poden titllar de fúnebre, ho admeto, però a mi em sap greu. Perquè quan dic català dic ànima», així s'expressava ahir l'amic **Fonalleras** sobre el manifest del grup Koiné. De la mateixa manera que rebutjava convertir la llengua en la causa d'un combat social, també advertia que «el català s'està morint, amb més o menys alegria, més o menys enquestes». Resulta molt difícil entendre els qui volen imposar una llengua, més encara si estigmatitzen els parlants d'una altra, però resulta extremadament fàcil comprendre el temor a perdre una cosa que estimes, una cosa que és molt més que una forma d'expressió.

La emoció de **Fonalleras** no apel·la a la visceralitat, sinó que obre una via d'acostament i ens fa més conscients del problema. És difícil trobar-hi solucions, però sí que és possible revisar els instruments actuals. Així, podem preguntar-nos si els mitjans públics catalans tracten d'atraure els castellanoparlants o han optat per convertir-se en propagadors d'una idea, única i tancada, de país. ¿Quina dedicació es destina a la vida i els problemes dels barris i les localitats on es parla habitualment en castellà? No es tracta de relegar el català, com esperpèntiques operacions de màrqueting polític fallides en l'objectiu de conquerir el cinturó de Barcelona, sinó de revisar continguts. Decidir si els mitjans públics han de ser un instrument propagandístic o un element de cohesió apuntalat en el català.

D'ací a unes poques setmanes, si Junts pel Sí, la CUP, el temps i l'autoritat ho permeten, parlarem de la Constitució. Entrarem en allò que Convergència Democràtica, Esquerra Republicana i la CUP han convingut a dir "procés constituent". De dalt a baix, però, sobretot, de baix a dalt. El text fundacional de la república catalana haurà de tractar els drets i els deures ciutadans, els límits a les llibertats públiques, l'articulació del marc polític i legal, la distribució de poders entre els tres poders o, per què no, la necessitat de comptar amb unes forces armades homologables al nostre entorn.

El nou "procés" pot comportar una sèrie d'inconvenients. El primer, que s'eternitzi, perquè Catalunya s'ha especialitzat a obrir mil i un debats i a no tancar-ne cap. Però també podria ser que obrís fissures innecessàries i contraproductives. Que acabés provocant la fractura del moviment. Quantes vegades hem sentit a dir: "Jo sóc independentista, però depèn de quina Catalunya acabem fent".

En aquest magne i assembleari debat que, com una magrana, s'obrirà d'ací a poc hi ha una qüestió que sembla condemnada a l'ajornament. La màxima prevenció afecta l'idioma. Són moltes les veus que alerten que potser no paga la pena parlar del futur estatus del català -i, sobretot, del castellà- en una Catalunya independent. **La pretensió que el català sigui proposat per alguns sectors com a única llengua oficial atia els recels.** I encara més en uns moments en què la pretensió del moviment independentista és "eixamplar-ne la base". Qualsevol proposta en aquest àmbit excessivament agosarada sembla portar de manera ineluctable al conflicte. Perquè l'escepticisme o el rebuig davant l'independentisme creix en els ambients de la immigració dels seixanta. **Per això, tanta gent ha aplaudit el naixement i l'acció de Súmate.**

Però aquesta intenció estratègica s'ha vist alterada per l'aparició del manifest "Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent". **Els més porucs que no l'hagin llegit encara no s'han de creure el que en diuen algunes versions interessades.** Els signants del manifest no reclamen l'oficialitat única del català. Es limiten a constatar unes precarietats. Una llarga precarietat lingüística que es va descarar oficialment amb els decrets de nova planta i que persisteix, obstinada, encara avui dia. Unes mancances que denuncien els signants del manifest, exposant i denunciant una

realitat que els sociolingüistes dels anys seixanta -Lluís Vicent Aracil, Josep Lluís Ninyoles o Francesc Vallverdú- van començar a aclarir.

Que el català encara es manté subordinat socialment en molts àmbits, que encara no és una llengua "no marcada", que arrossega un enorme perill de dialectització respecte al castellà i no se'n desprèn, són constatacions que **només rebaten els obcecats.** Els defensors a ultrança de l'hegemonia del castellà. En podem parlar? Amb bona voluntat i de manera documentada? Podem incloure la qüestió en l'ordre del dia del debat constituent? **Amb el permís, no cal dir-ho, dels editorialistes d'El País i de Lluís Rabell.**

Qualsevol lingüista amb da-des a la mà estarà d'acord amb el diagnòstic que fa el manifest sobre la situació de la llengua catalana. Per una sèrie de circumstàncies el bilingüisme a Catalunya es tradueix en una minorització i dialectalització del català. Negar aquesta realitat és el que indigna els signants del manifest, que saben que si no es reconeix el problema no es podrà solucionar. Ara bé, fet el diagnòstic, seria bo trobar una solució que reconegués i satisfés tothom. I aquí és on em sap greu dir que el manifest l'erra. Primer caldria que cada part reconegués l'altra (catalanoparlants i castellanoparlants), com a parlants de la llengua pròpia i amenaçada i com a parlants de la llengua d'identificació de la majoria de la població, respectivament. A partir d'aquí potser es podrien deixar de banda conceptes com el de llengua oficial i considerar el català com a llengua pròpia o original de Catalunya, mentre s'atorga un reconeixement especial per al castellà. En definitiva, es tractaria d'arribar a un consens en què s'aconseguís la protecció i promoció del català i es reconegués l'arrelament del castellà i el respecte per a totes les altres llengües, assegurant que els drets lingüístics de tots fossin respectats. En aquest punt caldria tenir present que cadascú és molt lliure de parlar el que vulgui, però que amb més de 300 llengües en ús al carrer n'hi ha d'haver almenys una que tothom entengui. Atès que el català només pot aspirar a aquesta funció a Catalunya, fóra bo que aquesta fos la llengua vehicular. Que tothom entengui el català per-què els qui el volen parlar puguin fer-ho i n'assegurem així la supervivència. És una qüestió bàsica de respecte i sentit comú. Una autèntica revifada del català depèn d'imponderables que segurament no es poden ni s'han de voler forçar. En tot cas, i pel que fa a les nomenclatures i estatus jurídics i oficials, sense consens ens aboquem al conflicte i la fragmentació social, precisament el que volem evitar. Defugim memorials de greu-ges i marcs legals encarcarats, reconeguem tots plegats el que hem sigut, assumim on som realment i mirem endavant amb un esperit constructiu i conciliador. Trobem una fórmula imaginativa i que satisfaci tothom. Si hem de construir un nou Estat, siguem innovadors també en això, sisplau.

285. BASSAS, Antoni (2016-04-07). "[Manifestos i danys col·laterals](#)". *Ara*.

ELS FIRMANTS del manifest Koiné havien de saber que la seva afirmació sobre immigració i colonització involuntària es convertiria en la cita estrella, que se'n faria ús, abús i distorsió, que produiria un soroll que no faria comprensible el debat. Potser van pensar que tant se'ls en donava, perquè per més que es vigili amb les paraules qualsevol debat que plantegi una millora de l'estatus legal del català és una ofensa per a aquells que van pel món afirmant sense envermellir que el castellà està perseguit a Catalunya (i que, això sí, compten amb poderosos aparells de propaganda). El problema més delicat de percepció del manifest és entre els que han fet del català la llengua amb els seus fills. Que, per sort, són un bon munt.

Francament, no crec que sigui el millor moment per posar sobre la taula un debat lingüístic a Catalunya. L'airada reacció de la caverna davant del manifest del grup Koiné demostra fins a quin punt el tema toca tendre. A mi el que pensin els espanyols sobre el català, que ni l'estimen ni se l'han estimat mai, me la bufa, però no m'agrada que posin la por al cos als castellanoparlants de Catalunya. Si finalment podem acabar votant en un referèndum, votarem tots. Hem aconseguit deslligar el discurs independentista del discurs identitari, fent entendre a molta gent que no només volem un estat per poder mantenir la nostra cultura sinó també per poder gestionar el país en base als interessos econòmics i socials de tots els ciutadans. És des d'aquí que hem pogut convèncer moltes persones i és aquí on tenim marge per seguir-ne convencent.

No vull dir que haguem d'atraure votants castellanoparlants per després, amb l'estat a la butxaca, dir-los que es facin fotre. Una Catalunya independent haurà de valorar la llengua castellana, tan bonica, tan útil i tan arrelada en la nostra societat. Però ja ho debatrem durant el debat constituent, que naturalment no tindrà lloc abans de guanyar un referèndum -per molt que digui aquest full de ruta impossible d'entendre. Segur que hi ha una manera de fer convergir el respecte pel castellà amb un procés que acabi convertint el català en la primera llengua del país, en la llengua comuna dels catalans. Ara no ho és i, tenint en compte que conviu amb una llengua massiva, si no ho esdevé al final acabarà sent esclafada. És la llei del més fort.

El manifest del grup Koiné en cap cas explicita que la solució passi per fer del català l'única llengua oficial. Senzillament alerta del perill que corre si no s'activen nous mecanismes de protecció. L'oficialitat única ajudaria, però en cap cas garantiria l'èxit. Mira Andorra...

El problema més greu del català és que la immensa majoria dels seus parlants es passen al castellà quan algú els el parla o quan algú fa fila d'estranger. Això és dramàtic, és prèmer l'accelerador de la substitució lingüística. Si el català no és necessari per viure a Catalunya

no és per culpa de la llei sinó per culpa dels catalanoparlants. **Som clients que canviem de llengua pels cambrers** i som caps que canviem de llengua pels subordinats. Estem bojos!

Jo vaig decidir fer el canvi fa uns quants anys. "Una cosa és que siguem un país ocupat i l'altra és que m'ocupin el cervell", vaig pensar. "Què és això de sentir-me incòmoda pel fet de parlar la meua llengua al meu país? S'ha acabat". Vaig abandonar la submissió lingüística d'un dia per l'altre, com qui llença el paquet de tabac a les escombraries i no torna a fumar mai més. No només vaig començar a parlar català amb tots els desconeguts sinó també amb els amics amb qui parlava castellà. **Mentiria si digués que al principi no costa, però quan veus que tothom t'entén i s'ho pren amb naturalitat, t'hi acostumes de seguida.** En unes setmanes ja ni hi penses. Et surt i punt. I no passa res, creu-me, mai passa res.

Un altre dia parlaré a fons de l'oportunitat que suposa el manifest Koiné. Oportunitat per denunciar aquells a qui el text ha contrariat, com reconeixen obertament, com un error tàctic («un tret al peu» per al moviment separatista, afirmen des del Govern). Però en cap moment pel seu contingut etnicista. Per fortuna, Koiné és només la fantasia d'un grup de filòlegs i escriptors, però també, i això gairebé no es diu, el somni cada vegada menys inconfessable del nacionalisme. Recordin aquells reglaments on es pretenia prohibir als funcionaris l'ús del castellà i l'obsessió de la Generalitat per excloure aquest idioma de l'espai públic. La notorietat d'alguns firmants, com l'exconsellera Irene Rigau o el teòric de la immersió lingüística Joaquim Arenas, ho corrobora. Ja hi haurà temps per parlar d'això. Avui és més urgent referir-nos a un altre inquietant símptoma en aquesta fase idiota del procés, la desobediència institucional que preconitzen els anticapitalistes.

«La proposta de la CUP és més pròpia d'un Estat feixista que d'un Estat de dret» o «l'obediència deguda només existeix en les dictadures». Així de contundents es van manifestar David Miquel, portaveu del Sindicat de Polícies de Catalunya, i Valentín Anadón, del SAP-UGT, al programa Oracle de Catalunya Ràdio. Davant la sorpresa dels tertulians ultranacionalistes, els lluïts dirigents sindicals van aclarir diverses coses. Primer, que la policia no està per interpretar la llei, sinó per complir-la i fer-la complir. Dos, que no existeix una doble legalitat que permeti obeir el suposat «mandat democràtic» del 27-S per desobeir, sense proclamar-ho obertament, la legalitat espanyola. És una lliçó de primer de Dret. Per aquest motiu, la desobediència que planteja la CUP perquè els funcionaris rebin ordres directes del Govern, saltant-se l'ordenament constitucional, no és possible. L'«obediència deguda» és una pretensió totalitària, feixistoide, davant la qual, afortunadament, els Mossos d'Esquadra sabrien molt bé què fer. I el conseller d'Interior, Jordi Jané, no els ordenarà desobeir l'Audiència Nacional, entre altres coses perquè «no em farien cas», li ha fet saber a una CUP decidida a promoure el martirologi dels seus regidors.

En aquesta fase idiota del procés, en la qual JxSí es veu obligat per les pressions dels anticapitalistes a ratificar la resolució del 9-N, però sense traspasar la línia vermella de la desobediència explícita, existeix el risc que la frustració dels sectors radicals incrementi la

tensió o acabi en violència. Es buscarà assenyalar els enemics de Catalunya, com ja es fa en alguns llibres. Diguem-ho clar: sota la gastada retòrica antifranquista d'alguns, hi batega un feixisme encobert.

288. CRUSET, Josep (2016-04-07). "[Koiné](#)". *Diari de Tarragona*.

Tornem-hi amb el Manifest de la Llengua Catalana –o com es digui– del qual parlàvem ahir. Un dels paràgrafs conté una expressió que ha disgustat de manera acusada els que són contraris a la totalitat del document. És la que es troba al final d'aquest tall: “El règim dictatorial del general Franco va completar tanmateix en dues generacions aquest procés de bilingüització forçosa mitjançant la repressió politicojurídica de l'ús del català, l'ensenyament obligatori i l'extensió dels nous mitjans de comunicació, tots dos absolutament en castellà, i *la utilització d'una immigració arribada de territoris castellanoparlants com a instrument involuntari de colonització lingüística*”. (El subratllat és meu, com diuen els erudits i a mi em fa il·lusió usar per primera vegada a la vida.) La introducció pal·liativa de la paraula “involuntari” no ha servit per calmar els ànims. Tampoc que de la “colonització” i de la “utilització de la immigració” els redactors del document en responsabilitzin el general Franco. Parlar de “colonització lingüística” per “involuntària” que sigui, ha estat qualificat de “delirant”, “eticista”, “xenòfob”, “contrari a la tradició catalanista”... Quina obsessió amb la tradició, els més moderns de la colla. Com si el catalanisme no es pogués afaitar mai més el bigoti de Valentí Almirall. De fet, el van anar rasurant, per parlar només de l'època de la transició, el PSC, amb Marta Mata, i Convergència. I sobretot el PSUC, des d'abans de la mort de Franco. “Dues llengües, un sol poble.” Ara els del manifest troben que passats els anys una de les dues, la catalana, està en perill d'extinció i conviden a reforçar-la. Com? Ja vaig dir ahir que el text no acaba de quedar clar per un excés de prudència.

Però mirin què em trobo repassant la premsa de 1983, vuit anys després de la mort de Franco. Parla Leopoldo Calvo Sotelo, president del govern espanyol: “*Hay que fomentar la emigración de gentes de habla castellana a Cataluña y Valencia para así asegurar el mantenimiento del sentimiento español que comporta.*” I ell mateix, més tard: “*La jugada maestra para nuestros intereses fue llenar Cataluña y Valencia de españoles*”. Ho van publicar els diaris que ara s'exclamen, però es veu que no ho recorden. Mira si era “voluntariós” i “lingüísticament colonitzador”, el successor de Suárez... Més que Franco? Ho pregunto a un “colon”: “Sigui com sigui no se'n van sortir i molts ens hem apuntat a la independència.” Això no assegura la supervivència del català però hi pot ajudar. I ara que els crítics amb el manifest ja s'han desfogat, què farien perquè el català que tant valoren i

aprecien juntament amb el castellà no desaparegués? Ens ho poden dir en castellà, que l'entendem, valorem i apreciem.

290. DOMINGO, Oriol (2016-04-07). "[Editorial lamentable de "La Vanguardia" que discrimina el català](#)". *Avantguarda.cat*.

L'editorial "Un manifest lamentable" de "La Vanguardia" sobre el manifest "Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent" és lamentable. El text del diari dels Godó discrimina el català.

1. "La Vanguardia" defensa la situació constitucional actual tot amagant el que estableix la Constitució espanyola. "El castellano es la lengua española oficial del Estado. Todos los españoles tienen el deber de conocerla y el derecho a usarla" (article 3.1). Aquest "deber" es una imposició político jurídica de l'espanyol a Catalunya i implica una subordinació del català. Què escriuria l'editorialista si un manifest digués que "el català és la llengua oficial a Catalunya; tots els catalans tenen el deure de conèixer-la i el dret a usar-la?". Enviaria als autors d'aquest hipotètic text a l'infern de l'etnicisme.

2. "La Vanguardia" defensa, per tant, que la única llengua obligatòria a Espanya és l'espanyol. Considera que aquesta obligatorietat és justa, respectable i que no es cap imposició ètnica denunciabile.

3. "La Vanguardia" també defensa, per tant, que la única llengua obligatòria a Catalunya dins l'actual Constitució espanyola sigui l'espanyol. Considera que l'obligatorietat de l'espanyol és normal i que l'obligatorietat del català a Catalunya atemptaria contra la convivència i la llibertat.

4. "La Vanguardia", per tant, està a favor de l'espanyol imposat i discrimina al català perquè l'espanyol és obligatori mentre que el català no és obligatori a Catalunya.

5. "La Vanguardia" fa trampa quan al·ludeix al bilingüisme. Defensa el bilingüisme de l'espanyol i del català amb la condició de que només l'espanyol sigui obligatori mentre que el català no ho sigui. Això es un bilingüisme fals i desequilibrat perquè l'espanyol predomina legalment sobre el català a Catalunya. No és un bilingüisme igualitari. "La Vanguardia" fa veure que admet l'eslògan catalanista de "Dues llengües, un sol poble", però no diu que ho admet sempre que l'espanyol sigui obligatòri i el català no ho sigui.

6. “La Vanguardia” també fa trampa perquè veu bé que a Catalunya hi hagi ciutadans que dominin el català i l’espanyol mentre que hi hagi ciutadans que només dominen l’espanyol i prescindin del català.

7. “La Vanguardia” desqualifica als signants del manifest però faria bé en mirar-se al mirall i d’aplicar-se aquestes desqualificacions a la seva pròpia editorial. El text del diari dels Godó està “redactat amb un simplisme històric indigne (...) l’error principal rau en el molt desafortunat tuf etnicista que destil·la (...) políticament delirant per etnicista, èticament inquietant”.

8. “La Vanguardia” oblida el que va dir Leopoldo Calvo Sotelo, president del Govern espanyol entre 1981 i 1982: “Hay que fomentar la emigración de gentes de habla castellana a Catalunya y Valencia para así asegurar el mantenimiento del sentimiento español que comporta”. Afortunadament, Catalunya és una nació d’immigrants, com escriu el diputat sobiranista Carles Campuzano a www.tribunacatalana.cat, que no es deixa enganyar pels Calvos Sotelos, ni pels partits espanyolistes, ni per editorials tan lamentables com “Un manifest lamentable”.

Recentment s'ha publicat el manifest que porta com a títol *Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent*. Un document que ha promogut el grup Koiné, format per diversos professionals vinculats a la llengua. Curiosament, no hi he sabut veure cap sociolingüista, entre les persones que han decidit donar-hi suport. O almenys, els responsables del manifest no han fet públics els seus noms. Sí que hi han intervingut, però, en la polèmica que el manifest ha suscitat. És el cas d'Albert Branchadell, professor de sociolingüística a l'UAB, i Francesc Xavier Vila, que també ho és, però a la Universitat de Barcelona. Fins i tot s'ha publicat un article de caràcter col·lectiu signat per diversos sociolingüistes. Em van oferir de signar-lo i m'hi vaig adherir. No obstant això, el manifest del grup Koiné permet comentaris des de diversos punts de vista i m'ha semblat oportú dir-hi la meua, sense repetir, ni molt ni poc, els arguments de l'article col·lectiu que vaig signar. D'entrada, el manifest té una virtut: plantejar el debat, obertament. I quin debat? Doncs el de quin estatus legal han de tenir les llengües (i molt especialment el català) a la futura Catalunya independent.

Tanmateix, no penseu que en això els autors del manifest siguin prou clars i meridians. Tant la premsa com molts dels polemistes que hi han intervingut consideren que els autors del manifest aposten pel català com l'única llengua oficial del futur estat independent. Però si el llegiu no les trobareu, aquestes paraules. L'únic moment en què trobem una formulació que es podria considerar assimilable ("al català com a única llengua oficial") és aquesta: "la restitució al català de l'estatus de llengua territorial de Catalunya". Bé, això de la "restitució de l'estatus de llengua territorial" és un xic complicat. L'estatus de "llengua territorial" normalment s'ha utilitzat en situacions sociolingüístiques on hi ha un territori molt homogeni lingüísticament. Per exemple als diversos cantons suïssos, o en dos dels tres territoris que formen part de l'estat belga (Flandes, d'una banda, on es considera el flamenc com la llengua territorial, i Valònia, on ho és el francès). En aquest darrer cas, per cert, hi ha un tercer territori que no té llengua territorial, sinó que els ciutadans poden triar quina volen utilitzar (la regió de Brusel·les). Si fóssim als anys trenta del segle passat aquesta apel·lació al català com a llengua "territorial" podria ser vàlida. Però a hores d'ara, amb la complexitat sociolingüística catalana, no sembla que resulti massa útil (aquest concepte) per portar a terme una discussió en què ens puguem entendre. Independentment que tots hi puguem coincidir (o no). A no ser que vulguem encabir

aquesta (complexa) realitat en un motllo prefixat, com en un calçador. Però potser va per aquí, la cosa. Ho notem en això de “restituir” (i en altres expressions i girs del manifest). Sembla com si hom volgués tornar a una situació primigènia, prístina. A un moment en el qual el català era la llengua d'ús majoritari, arreu (els anys 30 del segle passat, altre cop). Si l'objectiu és aquest ja ens en podem oblidar. A hores d'ara, és impossible. Ho és si atenem que la majoria dels nostres conciutadans (un 47,8%) consideren que la seva llengua és el castellà. I bé els haurem de tenir en compte, a la Catalunya independent. O no? No crec que bona part d'aquests conciutadans coincideixin amb un objectiu com “la restitució [per al] català del seu estatus de llengua territorial”, tret que en realitat vulgui dir una cosa molt diferent de la que hem comentat fins ara. Hom dirà que el comentarista és conservador de mena, atès que accepta, tal com és, una situació manifestament injusta. Bé, el cert és que, per canviar una situació, el primer que cal fer és veure-la, tal com és. I aleshores plantejar elements de canvi. Versemblants. Que puguin comptar amb suports i consensos socials prou amplis per esdevenir una realitat.

Per aconseguir això, em sembla evident que hem de refer l'actitud que sovint hem mantingut cap al castellà (ben evident en diversos passatges del manifest en qüestió) com la llengua de l'opressió, de l'Imperio. Òbviament, el castellà s'ha imposat, durant molts anys, d'aquesta manera (i es vol seguir imposant, per cert, en la política de recentralització del govern espanyol), però des de fa molt temps és també, com he dit més amunt, la llengua de molts dels nostres conciutadans. En una Catalunya independent l'estat opressor ja no hi serà, els conciutadans que consideren que la seva llengua és el castellà, sí. En fi, per no caure en els mateixos mals (de no parlar clar) jo també exposaré, explícitament, la meua posició: crec que la millor solució (pel que fa a l'estatus de les llengües a la futura Catalunya independent) és la cooficialitat asimètrica, amb el català (o l'aranès, a la Vall d'Aran) com a llengua preferent. Una posició que milloraria l'estatus actual del català però que, alhora, podria suscitar un consens polític o social suficient per tirar-la cap endavant.

292. GIFREU, Josep (2016-04-07). "[L'estatus del català](#)". *El Punt Avui*.

El recent manifest a favor d'un model de normalització efectiva del català a la Catalunya independent ha provocat una allau de comentaris crítics, de simplificacions i d'acusacions de tota mena. La inequívoca defensa de la preeminència de la llengua catalana en un futur estat català sembla haver reunit partits independentistes i sectors aliats contra el procés en un mateix front. Però, el manifest no parla del procés. Planteja una altra cosa i ho planteja des de la freda anàlisi dels científics socials.

A part dels insults de grups espanyolistes o ultres com SCC, hi ha hagut una campanya orquestrada per desacreditar el fons de la qüestió, és a dir, l'estatus del català en una república catalana. S'ha adduït que el debat ara no toca per inoportú o que és plantejat en termes "fonamentalistes" com si desconegués la situació lingüística real de la població catalana, castellanoparlant en una gran proporció.

Resulta comprensible la incomoditat dels partits davant un manifest políticament incontrolat, un manifest per a l'acció i mobilització cíviqes, no subjecte a tàctiques d'alguns dels partits homologats. I un manifest sobre un tema tan sensible i evidentment tan complex com el del model polític per a la llengua pròpia d'un nou estat. Alguns dirigents d'aquest partits i el mateix programa de Junts pel Sí han advocat explícitament per un model de cooficialitat entre català i espanyol. Significa que el tema queda resolt? El manifest intenta dir que no, i aporta raons científiques de pes per abonar un altre model.

Però durant aquesta setmana els partits independentistes –i òbviament, tots els altres de signe espanyolista– han obtingut l'ajut de certa premsa. Bona part de la premsa de gran difusió ha col·laborat en l'operació de distorsió i de reducció de l'abast del fons del document per produir confusió i generar rebuig. Titular per exemple "Els partits, contra el manifest que aposta per una Catalunya monolingüe" és menysprear les raons dels signants –enlloc parlen de "monolingüisme" – i predisposar partits i castellanoparlants a atacar el manifest i la seva proposta de nou estatus per al català. Fins i tot el director d'un diari "progre" gosava titllar els més de dos-cents signants del manifest –gent com Joandomènec Ros, president de l'IEC, Joan Francesc Mira, Maria A. Olivé, Jaume Cabré, Juan Carlos Moreno Cabrera o Josep M. Nadal, entre molts altres prestigiosos professors, investigadors

i escriptors- com el “Tea Party identitari que classifica els catalans en funció de la seva llengua i procedència”. No és pura propaganda negativa?

És comprensible que els partits supeditin algunes prioritats a les seves estratègies o tàctiques conjunturals. Però justament la gràcia i l'oportunitat d'aquest manifest és que no vol ser un programa polític. A diferència de manifestos anteriors, aquest pensa en termes de com salvar el català en la futura república catalana. No és la meta de l'actual govern de Junts pel Sí?

El manifest pretén basar les seves propostes de model en unes consideracions de caràcter històric, polític i sociolingüístic. El catedràtic de lingüística de la Universitat Autònoma de Madrid, Moreno Cabrera, va deixar-ho dit en l'acte de presentació: ell havia signat el manifest per la base científica que el sostenia, i una de les denúncies que veia més justes era la de la ideologia política de l'anomenat “bilingüisme”. Ho deia un catedràtic espanyol que, entre altres coses, havia treballat des del 2012 en un “full de ruta” per a la gestió del castellà (i les altres llengües) en una Catalunya independent.

Com a manifest més científic que polític, aquesta iniciativa cívica sembla incomodar per raons diferents els partits i els grups de pressió catalans que tenen l'espanyol com a llengua franca. Als primers cal recordar-los que una raó fonamental de l'auge de l'independentisme ha estat la consciència de la subordinació i substitució estructurals a què ens ha abocat la Constitució i l'autonomisme del 78. Pel que fa als segons, convé desemmascarar la utilització burda que fan de la immigració espanyola i llatinoamericana per justificar la continuïtat de la “naturalització” del bilingüisme a la Catalunya actual i a la del futur. A uns i altres, cal dir que el moviment per la dignitat i normalitat del català, com s'ha demostrat fins avui, no s'aturarà. I que farien bé de rellegir-se el manifest sense tanta “ideologia bilingüística” per descobrir que en realitat proposa un model de llengua innovador i integrador per al futur estat català, tant si és independent com federat.

293. GIMÉNEZ, Roberto (2016-04-07). "[Koiné es el síntoma de la neurosis nacionalista](#)". *Crónica Global*.

En Cataluña, y también en Euskadi, hay muchas personas que no han superado lo que podríamos calificar como 'neurosis política', una enfermedad heredada del franquismo.

Muchos que tienen menos de 50 años no lo han padecido personalmente (eran niños cuando Franco murió), pero se les ha transmitido, vía familiar o de lecturas, porque este caso de 'neurosis política' es una sombra tan alargada como los cipreses del cementerio. En *l'Empordà* los cipreses no sólo están en los camposantos. Sirva como metáfora del paisaje infantil de Carles Puigdemont.

A los separatistas, como a los batasunis, el concepto de España, no sólo su palabra, les produce ese gen de 'neurosis política'

Como a las palabras, las escobas y las escopetas las carga el diablo; distinta cosa es lo que uno dice a lo que interpreta el lector; debo aclarar la frase de neurosis política, que no es la patología mental de la que habla la Real Academia de la Lengua, sino la interpretación del psicoanalista Sigmund Freud sobre la historia, la mitología o la moral nacional. Eso que los neurólogos, a principio de la década de los 70, localizaron en la segunda capa del cerebro, la paleo mamífera: el registro de las emociones. Ese mundo ignoto en el que bucean los psicólogos para intentar aflorar a la superficie, a través de la palabra, en el diván de su consulta. Esa especialidad a la que tan aficionado es Woody Allen.

El franquismo, a parte de ser una dictadura cruel para los perdedores de la guerra, y dura para los desafectos hijos al Régimen, fue extremadamente torpe con la prohibición del uso del catalán en la escuela y limitarla al ámbito familiar y/o privado. Nunca en el oficial.

He utilizado el adjetivo 'torpe' calibrando la palabra porque como decía Josep Pla: a la hora de escribir hay que apuntar y disparar, poniendo el adjetivo adecuado.

***

El 26 de enero de 1939, cuando los nacionales entraron en Barcelona, había un camión cargado de propaganda falangista escrita y editada en Burgos por el grupo de intelectuales

catalanes encabezados por Dionisio Ridruejo, director del Servicio Nacional de Propaganda, confeccionado por el llamado grupo catalán de Burgos, fundadores del prestigioso semanario *Destino*: Eugeni d'Ors, Ignacio Agustí, Javier de Salas, Juan Ramón Masoliver... Ese cargamento de propaganda nunca se repartió porque fue requisado por la autoridad militar, el general Eliseo Álvarez Arenas, jefe del servicio de ocupación, como tan torpemente se llamaba el nuevo servicio.

En lugar de esa propaganda, las paredes de Barcelona, y toda Cataluña, se embadurnaron con un soez e irrespetuoso, aunque hablaran de Usted: "Hable Usted la lengua del Imperio".

El Grup Koiné presentó una enmienda a la totalidad de la táctica de ERC de convencer a los castellanohablantes de las ventajas, también para ellos, del sueño de la República catalana

Los pasquines estaban sin firma, lo que demuestra hasta que punto tenían complejo de culpabilidad sus promotores que no podía estar lejos del general que había confiscado el camión del grupo de Burgos.

Nada que ver la represión de los 40 a la de los 70, década que inauguré con 12 años (Lo concreto porque lo viví. Que no me vengan con otras gaitas). Durante esos treinta años, la represión a la lengua se suavizó, pero fue en ese tiempo cuando anidó la neurosis política nacionalista de la que más de cuarenta años después de la muerte de Franco los separatistas aún están convalecientes.

Es una neurosis no superada que tal día como hoy, hace siete días, afloró el [Grup Koiné](#) cuando presentó en el Paraninfo de la Universitat de Barcelona una enmienda a la totalidad de la táctica de ERC de convencer a los castellanohablantes (como bien se sabe, alrededor del 60% de los catalanes tiene la 'otra' lengua como materna), de las ventajas, también para ellos, del sueño de la República catalana.

Leyendo la declaración parece estar escrita la tarde del 20 de noviembre de 1975, en el que se ha hecho una elipsis (tal y como la define la Real Academia: omisión intencionada del discurso para suscitar determinados efectos), porque me da grima tener que recordar a estas alturas que el franquismo en Barcelona duró treinta y seis años, dos meses más que en Madrid, pero tres años menos que en Burgos.

Por eso deploro que esta neurosis no está superada. Koiné es el síntoma de una patología política que para nada depende de la inteligencia de las personas, ya que está registrada en la segunda capa cerebral: la paleo mamífera.

Ara.

La dona suca la banya del croissant a la xicra de xocolata desfeta i la queixala amb delit. Amb la boca mig plena, diu: “Doncs el que et deia, amor. Que aquest estiu, quan ens hàgim aprimat els vint-i-tres quilos que ens sobren, farem curses d’asfalt. Et sembla bé? Vull que ens ho prometem avui mateix. Fem aquest pacte, eh? Quan ens hàgim aprimat els vint-i-tres quilos que ens ha dit el metge, farem curses d’asfalt”. I l’home, que menja ensaïmada amb cafè amb llet, mou el cap. “No, no. De cap manera. Curses d’asfalt ni parlar-ne. Les curses d’asfalt casquen molt les articulacions. Quan ens hàgim aprimat els vint-i-tres quilos que ens sobren, perquè és veritat que ens sobren i que és urgent que ens aprimem o ens agafarà un treball, el que hem de fer són només curses de muntanya”. La dona es llepa la comissura dels llavis i toca l’ase. Amb molta vehemència, perquè es tracta d’una qüestió important, fa: “Les curses de muntanya són molt més dures perquè tenen pujades. Les pujades, tothom ho diu, són un trencacames. Els estudis que s’han fet ho demostren. Si fas curses de muntanya necessites molt més fons. I nosaltres no tindrem aquest fons, perquè tot just haurem acabat de perdre els vint-i-tres quilos que ens sobren. A més a més, hi ha el terreny! Si el terreny és irregular tens molt més risc de torçar-te un peu”. L’home xarrupa la tassa de cafè amb llet i riu. “Torçar-se un peu! Això de torçar-se un peu només els passa a les protagonistes de les novel·les roses. Fent curses de muntanya no ens torçarem un peu. Sobretot si duem un bon calçat”. Ella ja s’ha acabat la xicra de xocolata i alça la mà per demanar-ne una altra. “Vol sucre?”, li pregunta el cambrer. “No, no. Porti’m sacarina, que m’estic posant en forma”, contesta, tota greu. “És que d’aquí no res estaré fent curses, sap?”

El manifest del grup Koiné ha tornat a posar sobre la taula l'assumpte de la llengua en una hipotètica Catalunya independent. Tant ERC com CDC han manifestat reiteradament que el castellà i el català seran cooficials, i així ho ha proclamat els diversos avantprojectes de constitucions (per exemple el del jutge Vidal) però el nucli dur de l'independentisme, diguem-ne "cultural", no afluixa.

Vull defensar la cooficialitat del castellà, amb tres grups d'arguments. El primer és que la futura República catalana, que sempre ha lluitat contra l'essencialisme i el jacobinisme del nacionalisme espanyol, no pot ser víctima dels mateixos vicis. La República no ha de respondre a cap cabòria ideològica ni nacional, sinó ser la suma dels seus habitants per a un projecte que mira al futur, no al passat. Ara bé: segons les dades de l'Enquesta d'Usos Lingüístics (EULP-2013), el 31% dels catalans tenen com a llengua materna el català, el 53% el castellà i un 11% altres. Les dades es comenten elles mateixes.

Un segon argument és la necessitat d'implicar de més encara els castellanoparlants en el projecte independentista. Diguem-ho clar: si el la independència fos un projecte racial o ètnic (com diuen a Madrid), no seríem on són, perquè no seríem majoria ni de broma. Si som majoria, és perquè molta gent que no parla habitualment català s'hi ha afegit, de la mateixa manera que molts catalans de soca-rel (de Vidal-Quadras al Bonet de Freixenet) són unionistes radicals.

Com a tercer argument, vull referir-me a la teoria segons la qual la oficialitat exclusiva del català és imprescindible per salvar la llengua de l'extinció. Al meu entendre, aquesta idea denota una visió simplista i falsa de la realitat. Fa cent anys, el català no era oficial a Catalunya i, en canvi, no estava en risc d'extinció. Ara és cooficial i hi ha ensenyament en català, i tothom sap que la seva situació és pèssima. El problema del català no és de reconeixement legal, sinó de demografia. La majoria de la població parla castellà i el seguirà parlant, digui el que digui la Constitució catalana sobre les llengües oficials. No entendre això és no entendre res de res.

Per acabar, un apunt. Crec que el catalanisme hauria de fer un pas en direcció al basquisme quant al tema de la llengua. A Euskadi, el nacionalisme basc no té cap vinculació amb el tema de parlar èuscar o no. El perímetre del basquisme és molt més ampli que el perímetre de l'èuscar. Catalunya ha d'aspirar al mateix, i manifestos com el de Koiné no hi ajuden.

296. RODRÍGUEZ, Oti (2016-04-07). "[Contra la lengua, tijera](#)". *ABC*.

La insolvencia económica de la Cataluña, que el Banco Central Europeo no ha tenido piedad en subrayar excluyéndola de su programa de compra de activos financieros, no es el gran problema de Cataluña, pues si algo tiene demostrado este pueblo es su capacidad para crear, crecer, competir y otros verbos tranquilizadores; el gran problema de Cataluña es su insolvencia política, su adoración (impensable hasta no hace mucho) por la mediocridad y por el vacío intelectual y de excelencia y nobleza de su pilotaje, donde cualquier idea peregrina adquiere el tamaño de ejemplar, como la de esa edil de Berga que pregona su derecho a desobedecer las leyes por «coherencia»... ¿Hay mayor coherencia que la de un ladrón cuando roba?... pues, acaso solo la de una ley que le haga purgar en lo que estime pertinente por su ilegal acto de coherencia. Y casi da vergüenza intelectual adentrarse en este tipo de argumentos que no se le podrían explicar a un niño si después no va a ser abandonado en una selva. Pero, en fin, todo esto y en realidad casi todo lo demás que se cocina en sesiones parlamentarias como la de ayer, no es más que humareda, postureo, como dicen ahora. Más importante que todo este gentío con fecha de caducidad son asuntos como el de la desamortización del individuo con planes sospechosos acerca de la lengua y el pensamiento que no sean únicos, y además (¡Dios Santo!) con el sello de manifiesto intelectual. A la llamada «inmersión lingüística» le asoma la punta xenófoba y totalitaria que ya es causa en el Parlamento Europeo, pues, según una información de Pablo Planas, hasta allí han llegado testimonios de madres y familias que sufren la presión, la exclusión social y hasta la amenaza y la agresión de las gentuzas de su localidad por pretender una educación bilingüe para sus hijos. Todo ello referenciado con nombres y apellidos, con los colegios indignos y sus responsables, bien silenciado y alentado por los estamentos oficiales, y sin que la Ley actúe con esa “coherencia” que sí actúan los ladrones y toda esa diversidad de indigencia moral de la que la Historia nos ha enseñado tanto, pero no lo suficiente, y que consiste en otorgarle unos supuestos derechos a la tierra quitándoselos de pleno al individuo. Ellos cocinan la basura, pero la indigestión es para nosotros.

Vet ací algunes idees perquè el lector d'aquesta cinquena columna reflexioni no més de 30 segons: **1.** La llengua catalana no està en una situació normal als Països Catalans. **2.** El castellà intenta desplaçar-la i substituir-la des dels decrets de Nova Planta. **3.** La població dels Països Catalans viu un procés de bilingüització forçosa, que es va accelerar des del franquisme i que s'ha perpetuat amb el règim constitucional del 1978 ("tots els espanyols tenen el deure de conèixer-lo i el dret de parlar-lo"). **4.** En els darrers anys el procés de substitució s'ha accelerat fins al punt que el català no és la llengua "no marcada" ni la predominant. La llengua catalana, a més, pateix un perill de dialectització. I **5.** El concepte de bilingüisme, usat de manera interessada i aplicat col·lectivament, sovint és sinònim de substitució lingüística. Totes aquestes reflexions van començar a agafar aire i volada als Països Catalans en els anys seixanta impulsades per sociolingüistes conscients de la situació que vivien i també dels estudis que espurnejaven arreu del món. I és aquesta situació la que ara ha tornat a denunciar el col·lectiu de signants del manifest *Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent*, que fa una crida a la "reversió de la subordinació". Si algun lector no hi està d'acord que alci el dit polze. Cap avall, no cal dir-ho. I després que se subscrigui a *El País*, que ahir editorialitzava amb ràbia a favor de l'hegemonia de la seva llengua.

298. SANTAMARÍA, Antonio (2016-04-07). "[El esencialismo lingüístico del Manifiesto del grupo Koiné](#)". *El Viejo topo*.

Periódicamente, el esencialismo lingüístico, uno de los rasgos característicos del nacionalismo catalán, emerge para mostrar su rostro más intolerante. El jueves de la semana pasada se difundió el manifiesto [Por un verdadero proceso de normalización lingüística en la Catalunya independiente](#), elaborado por el colectivo denominado *Koiné* y suscrito por 280 filólogos, docentes, lingüistas, escritores, traductores, juristas y políticos.

Algunos tan significados como Joaquim Arenas, padre de la inmersión lingüística, Irene Rigau, ex consellera convergente de Enseñanza de la Generalitat, el exlíder de ERC, Josep Lluís Carod-Rovira o el exdiputado de la CUP, Julià de Jodar. El origen de este colectivo está en la sectorial de la lengua de la Asamblea Nacional de Catalunya (ANC).

El manifiesto parte de una concepción ideológica típica del nacionalismo etnolingüístico y se aproxima al concepto de Fundamentalismo Cultural, teorizado por la profesora de Antropología Cultural, Verena Stolcke, donde la noción de *raza* es sustituida por la de *cultura*, entendida como un todo compacto y territorializado, codificado por un conjunto de tradiciones y valores inmutables, cuyo tempo es el Estado-nación. Esta peligrosa ideología tiene diversas variables, según los diversos países. En Catalunya adopta la forma del esencialismo lingüístico, donde la lengua, siguiendo las tesis de Herder, deviene el "alma", o en términos más modernos el ADN de la nación.

El manifiesto se inicia con una sesgada síntesis de la historia de la lengua catalana, repleta de contradicciones y paralogismos. Así, mientras se afirma que el castellano se introdujo en Catalunya coercitivamente por la fuerza de las armas, el catalán lo hizo en el País Valenciano y Baleares de modo natural, cuando lo cierto es que su introducción allí se debe a la conquista de Jaume I de estos territorios.

Pero, además, esta conquista de Catalunya por Castilla no se corresponde con la verdad histórica. Las Coronas de Castilla y Aragón se reunieron mediante la unión dinástica (1475) y la Guerra de Sucesión no fue una guerra nacional entre España y Catalunya sino un conflicto dinástico entre dos candidatos a la Corona. Los autores del manifiesto acrisolan el concepto de "bilingüización forzosa de la población" como consecuencia de la

dominación política castellana. Ahora bien, como ha demostrado ampliamente Joan-Lluís Marfany en su excelente trabajo *La llengua maltractada*, durante los siglos XVII y XVIII la monarquía hispánica no se preocupó por imponer el castellano. Se produjo un proceso de sustitución lingüística voluntaria por parte de las élites catalanas, mientras los sectores populares analfabetos continuaron hablando en catalán. Hasta finales del siglo XIX, la burguesía catalana, como punta de lanza de la revolución liberal y democrática, apostó por el castellano como lengua nacional, culminando el proceso que los sociolingüistas denominan *disglosia*.

Esto cambia a finales del siglo XIX y principios del XX cuando aparecen los modernos nacionalismos catalán y español. Desde entonces, la lengua se convierte en caballo de batalla ideológico y desde el poder político español se implementa la estrategia de asimilar a la población catalanohablante, a través de la escuela o los medios de comunicación, para homogeneizar lingüísticamente al Estado-nación. Ahora bien, siendo esto cierto, no puede caracterizarse –como hacen los autores del manifiesto– la Guerra Civil con un conflicto nacional de España contra Catalunya, sino que fue un conflicto de clases donde numerosos nacionalistas catalanes, empezando por Francesc Cambó, apoyaron al general Franco. Y, lo que es más grave, se acusa a la inmigración del Sur de España de operar como “instrumento involuntario de la colonización lingüística”, en una manifestación de la xenofobia latente del esencialismo lingüístico.

Victimismo y monolingüismo

De esta sesgada versión de la historia de la lengua catalana se desprende un diagnóstico victimista de la situación de lengua catalana, donde el catalán aparece condenado a la extinción, arrinconado socialmente y degradado cualitativamente, donde la pureza lingüística evoca la limpieza de sangre.

Ello a despecho de todos los datos sociolingüísticos que revelan que la lengua catalana es la lengua de prestigio en el Principado, y del progresivo aumento del número de sus parlantes. Este tétrico y manipulado diagnóstico les conduce a plantear una serie de soluciones radicales a “uno de los grandes problemas de Estado de la nueva república, quizás el más importante, será el problema lingüístico, porque afecta la base misma de la cohesión social”. Una afirmación sorprendente para quienes pensamos que dicha cohesión se fundamenta en unas condiciones de vida y de trabajo dignas y no en el idioma que hable la ciudadanía.

En consecuencia, los impulsores del manifiesto propugnan que “esta consciencia lingüística informe el debate ciudadano del proceso constituyente y el consenso constitucional, si no se quiere que la nueva constitución sea una forma de cerrar en falso el problema lingüístico”. Las únicas vías de solución para los autores del texto son: “a) la restitución al catalán del estatus de lengua territorial de Catalunya (e igualmente para el occitano en el Valle de Arán), b) la reversión de la práctica de la subordinación sistemática y generalizada del uso del catalán (o del occitano) al uso del castellano y c) la recuperación progresiva de la genuinidad de la lengua”.

Un planteamiento que choca frontalmente con un enfoque democrático de la cuestión lingüística en países donde conviven varios idiomas, pues el concepto de lengua territorial se alza como un obstáculo insalvable para resolver los complejos problemas derivados de la pluralidad lingüística.

De hecho, según la legislación internacional, si Catalunya fuera independiente la población castellanohablante debería gozar del estatus de minoría nacional y tendría derecho a recibir la enseñanza en su lengua materna, acabando con el modelo de la inmersión lingüística. Además, dado que según el Idescat (Instituto de Estadística de la Generalitat de Catalunya), el 50,7% de los catalanes tienen como idioma vehicular el castellano, en una Catalunya independiente esta lengua debería ostentar el rango de lengua oficial.

En realidad, los impulsores del manifiesto propugnan un modelo de homogenización lingüística de la población que nada tiene que envidiar al criticado del Estado español.

Incomodidad en Junts pel Sí

La difusión del manifiesto ha causado cierto malestar tanto en CDC como en ERC, socios de gobierno en la coalición Junts pel Sí (JxSí), que desde el comienzo del proceso soberanista han intentado seducir a los catalanes de lengua castellana, sin cuyo concurso difícilmente será posible alcanzar la mayoría social necesaria para impulsar el proyecto independentista.

Prueba de ello son las grandes atenciones que CDC y ERC, pero también la CUP, otorgaron a *Súmate*, colectivo de castellanohablantes partidarios de la secesión. Así, miembros de dicha asociación han tenido gran protagonismo político, como en el caso de Antonio

Baños, que lideró la candidatura de la CUP al Parlament de Catalunya, de Gabriel Rufián, número uno de la lista de ERC al Congreso de los Diputados o de Eduardo Reyes, presidente de *Súmame* y ahora diputado de JxSí. Así, tanto CDC como ERC, propugnan una cooficialidad matizada para el castellano. Por ello, desde Convergència se ha acogido con frialdad el manifiesto y frente a los ardores lingüísticos de épocas pasadas se remitieron a su programa electoral. Por su parte, los diputados de ERC, Joan Tardà y Gabriel Rufián, lo han rechazado tímidamente y la CUP ha optado por no pronunciarse.

El manifiesto desmonta el argumentario “amable” con que las fuerzas que impulsan la secesión buscan seducir a los catalanes de lengua castellana, hasta ahora refractarios al proyecto soberanista. Unos planteamientos que muestran, como en el análisis de los sueños de Sigmund Freud, el contenido manifiesto de amplios sectores del movimiento independentista.

299. TENA, Toni (2016-04-07). "[Una proposta mancada de realitat](#)". *El Periódico*.

El manifest del Grup Koiné Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent només és un brindis al sol que no pot obviar la realitat sociolingüística catalana del moment actual. Per molt que alguns que es fan dir intel·lectuals somiïn amb una Arcàdia monolingüe en la qual el català sigui la llengua de tots, actualment, i independentment dels motius que hagin portat a aquesta situació, el castellà és una llengua tan pròpia de Catalunya com ho pot ser el català o l'aranès, encara més si es té en compte que es tracta de l'idioma matern de més del 50% dels ciutadans catalans. Negar aquesta evidència és una neciesa, de la mateixa manera que fa un flac favor al sobiranisme polític que fa bastants anys que està intentant portar al seu terreny aquests mateixos ciutadans castellanoparlants que ara són qualificats de colons lingüístics. Afortunadament per a tots els catalans, aquest manifest quedarà com el que realment és, com una proposta passada de moda i mancada de realitat. I és que renunciar a un dels nostres idiomes, sigui quin sigui, seria com redundar encara més en el provincianisme de què fan gala determinats sectors de la nostra societat.

300. VIDALHUGUET, Carme (2016-04-07). "[Llengua comuna](#)". *Segre*.

301. VILA, F. Xavier (2016-04-07). "[A propòsit de l'hebreu modern](#)". *El Punt Avui*.
També publicat al diari *Ara* del 2016-04-08 com a [carta a la directora](#).

La Dra. Calders, al seu text *Francesc Xavier Vila i el manifest del Grup Koiné* (El Punt Avui 5/4/2016), argumenta que l'hebreu modern mai no va ser ressuscitat. De fet, com ella mateixa deu saber, al llarg del darrer segle han estat nombrosos els autors que han usat aquest mot per referir-se a l'operació que va convertir una llengua que des de feia com a mínim 1.500 anys no tenia transmissió familiar i es restringia a usos sacres i erudits, en una llengua quotidiana i plenament apta per a un estat i una societat moderns. Certament, hi ha investigadors que, com ella, sostenen que potser altres termes com renaixença, revitalització, *revival* (reviscolament), s'adequarien millor al procés. Tanmateix, em sembla que per al lector corrent de premsa, el terme emprat recull millor la tasca colossal que va representar reimplantar una llengua clàssica començant per un grapat d'infants en una província de l'Imperi Otomà. En qualsevol cas, no crec pas que hi hagi gaires lectors catalans amoïnats per aquestes disquisicions terminològiques. En canvi, tenint en compte la situació del nostre país, intueixo que són molts més els qui haurien trobat si més no interessant de saber que l'hebreu modern s'ha pogut normalitzar en un context d'oficialitat compartida, primer amb l'anglès i l'àrab i posteriorment, després de la independència i fins avui dia, només amb l'àrab. Sovint les coses no són senzilles, i els qui ens dediquem professionalment al món acadèmic tenim l'obligació de traslladar-ne la complexitat a la nostra societat. Si volem reeixir a l'hora de recuperar el català, convindria disposar de la informació rellevant, mantenir el cap clar i no perdre'ns en simplificacions, planys i desqualificacions estèrils.

Si una primera cosa hem d'agrair al [manifest del grup Koiné](#) és que hagi obert un debat que durant aquests últims anys de l'anomenat procés havia estat pretesament arraconat. Havent sentenciat alguns, sense debat ni consens, que el futur estat català tindria com a llengües cooficials el català i el castellà, es va voler defugir i esquivar qualsevol discussió i deixar de banda les opinions dels experts. I si els picaves amb el dit a l'espatlla –'Perdona, però... és que no hi estic d'acord'– rebies un ara-no-toca i t'alliçonaven amb el discurs paternalista i infundat que la teva posició no sumava gent al carro independentista. I d'això es tracta, oi? De guanyar el referèndum encara que el preu a pagar sigui la llengua. Jo no tinc cap intenció de pagar-ne aquest preu ni de baixar del carro.

Se n'ha parlat a bastament aquests dies i podria enllestir aquest article dient senzillament que faig meus, perquè no sabia dir-ho millor, [aquest article](#) de Vicent Partal, [aquest altre](#) de Salvador Cardús, [aquest](#) de Marta Rojals, [aquests matisos](#) de José Rodríguez i [aquest fil](#) a Twitter de Jordi Graupera. Però abans voldria queixar-me de les bajanades i mentides que s'han dit sobre el manifest 'Llengua i República', al qual s'han atribuït afirmacions que no fa, com ara que defensi el català com a única llengua oficial; bajanades que assoleixen el grau d'irresponsabilitat quan les diu un diputat en seu parlamentària, com ha fet Lluís Rabell, que no ha tingut cap pudor a titllar el manifest de racista.

Sigui com sigui, felicitem-nos-en. Que s'hagi trencat aquest silenci artificial i s'hagi posat el debat damunt la taula, perquè sí que toca. Si es tracta d'encarrilar un procés constituent en què es debatin totes les qüestions de la nova república catalana, no pot haver-hi cap tema tabú. O és que podem parlar d'exèrcits, escoles, religions, etc. i no podem debatre sobre la llengua o, més ben dit, les llengües del futur estat? El debat i la discrepància no són mai sobers, ans al contrari. I, sobretot, deixem que parlin i exposin els entesos, els estudiosos de la llengua, i que ho puguin fer amb llibertat. Que, malgrat que ja sabem que tots els catalans portem a dins un entrenador del Barça i un filòleg, els experts són els únics amb prou autoritat acadèmica per a tractar de la qüestió des del punt de vista científic, al marge d'estratègies polítiques i de sentimentalismes.

No sé de cap expert que negui els perills de substitució lingüística que implica el bilingüisme. I no, no parlem de bilingüisme individual sinó de bilingüisme social, que

sembla que alguns vulguin barrejar-ho, aprofitant la cullerada ideològica. Cadascú que parli com més llengües millor, qui ho qüestiona? Tampoc no es pot negar l'intent de genocidi lingüístic de què han estat víctimes els Països Catalans. Des d'aquelles instruccions de 1716 d'introduir el castellà a Catalunya 'de manera que se consiga el efecto, sin que se note el cuidado' fins a la voluntat de 'españolizar a los niños catalanes' anunciada pel ministre Wert. Cal que repassem totes les gestes que s'han fet per inutilitzar el català no tan sols al Principat sinó a les Illes i, sobretot, al País Valencià, la Franja i Catalunya Nord, en aquest darrer cas per part de l'estat francès? Demà encara hi seríem. Perquè aquest ha estat el propòsit d'alguns des de fa segles i avui encara: fer inútil i innecessari el català. Si una llengua no és necessària per a viure i conviure, acaba desapareixent.

N'hi ha que ja els està bé, o que tant els fa. A molts altres, no. Gairebé s'ha convertit en políticament incorrecte dir que la llengua és un motiu per a la independència, però resulta que molts som independentistes també per raó de llengua. Perquè la sentim un bocí més de nosaltres, perquè forma part del nostre patrimoni, perquè és la llengua pròpia d'aquest trosset de terra que habitem i en som nosaltres els únics parlants. Perquè, com totes les llengües, és amb ella i a través seu que entenem i ens relacionem amb l'entorn. Perquè, com a única llengua pròpia, ha de ser la llengua comuna i de cohesió de tots els catalans, tinguin la llengua materna que tinguin i parlin les llengües que parlin. Els mateixos motius pels quals també protegim i defensem l'occità. Ara, si tenir un estat és condició 'sine qua non' per a garantir la supervivència del català, minoritzat durant tant de temps, no és pas garantia suficient, i menys si se'n pretén la [cooficialitat](#) en igualtat de condicions amb el castellà. D'aquí ve, el debat. I benvingut sigui, després del parèntesi de tabú.

He passat tota la setmana a París en una convenció sobre acolliment d'escriptors i drets lingüístics. Torno amb tots els retards aeris possibles i aprofito per posar-me al dia de la situació política catalana.

Veig que hi ha molts articles sobre el manifest del grup Koiné i la meva primera reacció és d'alegria: la llengua interessa! Finalment tindrem debat sobre la llengua! Però ben aviat veig pels titulars que s'ha bastit una muntanya amb un gra de sorra i que allò que havia de ser un manifest obert i integrador de totes les llengües que existeixen a Catalunya, a través de lectures interessades s'acaba veient com a reduccionista i fins i tot xenòfob. Déu n'hi do!

Si hi ha una característica que està dominant el nostre procés cap a la independència és una excessiva prudència, de vegades tenyida de covardia. Hem sentit fins a la sacietat l'ara no toca', el 'procurem no encetar debats que puguin generar discrepàncies' -com si els debats no haguessin de servir precisament per això, per generar discussions enraonades i així anar avançant cap al model de país que volem. D'aquesta manera hem anat perdent temps i donant per fetes i superades situacions no meditades.

Un dels temes importants és precisament el de la llengua i la cultura i, fins avui, per més que veus autoritzades han expressat la seva opinió, han aconsellat de manera prudent i justificada possibles models, de fet hem vist com es feia un pacte tàcit des de la política per dir, amb la boca petita i amb la calculadora de vots en mà, que això ja estava resolt, que hem de fer-nos els bons, els guais i acceptar de grat situacions injustes i no volgudes, que el catalanisme ha de ser integrador (només el catalanisme?). Aquella prudència que sempre ens acaba fent traïdors i traïts. Hi ha hagut molt d'interès a no debatre res, a no comptar amb les organitzacions que a dins i fora del país treballen en matèria de drets lingüístics i que tenen una àmplia experiència en situacions semblants en d'altres països.

Al capdavant de les institucions culturals hem tingut intel·lectuals orgànics capaços i disposats a defensar fins i tot allò que ens pensàvem que no creien. La servitud del poder, ho sabem.

En tot aquest temps que no hem avançat, el temps que no s'ha guanyat per discutir, per calibrar tots els interessos i mirar de trobar una situació avantatjosa -sobretot per a la gent, per al país que volem en un esdevenidor proper-, s'ha perdut. I cal posar remei a aquesta passivitat, que no engresca ningú. Si volem sumar partidaris a la causa independentista hem de fer evident que tot es pot discutir i que no hi ha por a l'hora de desmuntar tòpics que arrosseguem de fa massa dècades, per no dir segles. En tot procés constituent, cal entusiasmar i convèncer, no fent concessions absurdes en base a un populisme d'estar per casa, sinó promovent debats.

En el tema de la llengua, avui no podem comptar només amb dues comunitats lingüístiques. Som un país d'acollida, ens enorgullim de ser-ho i potser hem de començar per tenir en compte aquestes noves llengües que ho seran també del nou país. Davant d'aquest plurilingüisme tan beneficiós, és lògic que el català, la llengua que identifica el territori, sigui la llengua comuna i TOTES les altres han de tenir-hi cabuda amb tot el protagonisme i respecte que s'escaigui. No parlo de llengua oficial, que -sobretot- no cal. La llengua de relació i convivència ha de ser la llengua que ens és comuna, i potser que comencem a obrir el nostre imaginari per deixar-nos de tants arguments interessats i mirem cap a les noves realitats lingüístiques que ja tenim a la nostra societat; que superem el marc català-castellà, i que siguem respectuosos amb aquesta diversitat tan enriquidora. De vegades penso en tots els integrants de tantes comunitats lingüístiques presents a Catalunya, que tants esforços d'integració lingüística han fet, com es deuen sentir en veure que no hi comptem en el nostre debat sobre la llengua?

Si no projectem aquesta mirada oberta, no sols perdrem l'oportunitat de fer un país modern, obert i dinàmic, sinó que estarem cometent el mateix error del qual tant ens dolem, i és el pacte de silenci tàcit de la Transició. No fer net i no mantenir debats serens té un preu massa elevat. I això és responsabilitat de tothom.

¿Paga la pena la creació d'un estat propi si es perd el català, l'eix central del catalanisme? Aquesta és la remor de fons que embosca el [manifest del Grup Koiné](#) en vistes d'una hipotètica República Catalana.

El moviment independentista que ha pres força en el darrer lustre el conformen dos components bàsics: la preocupació pels aspectes culturals, per la llengua, per allò tan difús del *fet diferencial*, i la preocupació sobretot pel benestar, per la possibilitat de viure millor. En cada independentista conviuen els dos components amb més o menys mesura, però en general en el gruix d'aquells qui han abraçat aquesta causa en els darrers anys el segon hi és present en una dosi més alta.

Aquells per a qui la qüestió de la *raó de ser*, d'una identitat cultural i lingüística, té un pes més rellevant en el seu independentisme desitgen que un nou estat millori la qualitat de vida però que tingui les eines per fer del català la llengua central del país i, així, una Catalunya *catalana*. A moltes d'aquestes persones una República Catalana amb la llengua castellana hegemònica i un català residual els fa basarda.

En general -excepte quan, en un exemple de franquesa que cal agrair, [es presenten manifestos com el de Koiné](#)-, es tracta d'un factor pel qual es passa de llarg. No se'n parla perquè, com el catalanisme en el seu conjunt, l'independentisme també conté certes ambigüitats que li donen força però que a la vegada el debiliten.

Els partits polítics, CDC i ERC de manera principal, han entès que, sense sumar al sobiranisme un gruix important de persones per a les quals pesa més la preocupació pel seu benestar que no pas la salut del català o l'afany de diferenciació "amb els altres", l'estat propi no és possible. No ho és perquè el país té la composició social i lingüística que té i no es pot dissenyar a la carta.

Malgrat la legítima demanda del Grup Koiné, és ben probable que fins i tot fent del català l'única llengua oficial la mesura no aturés la davallada en el seu ús -només cal parar l'orella al carrer-. Si és així, per a aquells independentistes molt preocupats per la *raó de ser* lligada a la llengua, la qüestió és: ¿paga la pena crear un nou estat on el català sigui residual? La resposta no és senzilla perquè per a molts implica un canvi de paradigma.

El catalanisme s'ha volgut explicar sovint a través de models exteriors. Un d'ells, utilitzat fins a l'extenuació sobretot per l'independentisme, és l'irlandès. Una de les figures emblemàtiques de la Irlanda moderna i de la consecució de la seva independència del Regne Unit fou **Eamon De Valera** (1882-1975). El polític tenia molt clara la importància de la llengua irlandesa per al nacionalisme.

“Si mai hagués d'escollir -exposava- entre l'irlandès i la llibertat, escolliria el primer perquè mentre tens la llengua tens la potencialitat d'obtenir la llibertat: la llengua duu en si mateixa la nacionalitat i la nacionalitat conté el desig de llibertat”. I afegia: “Es pot perdre la llibertat cinquanta vegades, però mentre la llengua i els sentiments que s'hi consagren romanguin amb nosaltres, estarem preparats per aconseguir la llibertat perduda. En canvi, si la llengua mor, no la podrem recuperar més”.

L'independentisme irlandès -descomptant ajuts externs i *realpolitik* - va reeixir perquè en el fet de deslligar-se del domini britànic s'hi veia una oportunitat de viure millor. Després de 1921 i malgrat l'esforç per normalitzar-ne l'ús, l'irlandès és avui molt secundari. I, com en el cas de la llengua, la piconadora de la modernitat va acabar també amb la imatge de la Irlanda *irlandesa*.

El 1937 De Valera va impulsar la segona Constitució d'Irlanda, que incloïa l'irlandès com a “llengua nacional” i primera llengua oficial de la nació, i l'anglès com “una” segona llengua oficial. Incloïa també l'ús de mots gaèlics per remarcar la identitat històrica i cultural d'Irlanda, com *taoiseach* per designar el cap del govern. De Valera n'exercí en tres períodes entre les dècades dels anys trenta i cinquanta i fou president d'Irlanda entre 1959 i 1973.

La inclusió de l'anglès a la Constitució no fou el que propicià la minorització de l'irlandès: a les acaballes dels anys trenta del segle vint no més d'un 15% el parlava i llegia. L'anglès ja l'havia substituït i era una realitat tan flagrant a l'illa -només cal pensar en quina llengua escrivien els seus millors literats- que De Valera no s'hi pogué girar d'esquena. Els seus conciutadans se sentien molt irlandesos, però el gaèlic ja no els era útil. A pesar d'això i del que predicava, el polític no sembla pas que volgués renunciar a presidir una Irlanda més lliure però menys bucòlica per retirar-se a les illes Aran en un residu de la Irlanda *irlandesa*.

305. MARFANY, Jaume (2016-04-08). "[Manifest Koiné, una pedra a la sabata](#)". *Tribuna.cat*.

Ja fa unes setmanes, un amic que pertany al grup Koiné em va proposar de signar el manifest "Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent", que finalment es va presentar

el dijous 31 de març a la Universitat de Barcelona. Per tant, per a la gent de Societat Civil Catalana sóc signant d'un "postulat nazi". Per al Sr. Lluís Rabell sóc un racista i un fonamentalista. En opinió del Sr. Urtasun vull vetar el castellà a Catalunya. Per a molts altres, i basant-me en els articles i comentaris que he pogut anar llegint, em proposo expulsar el castellà, trencar la cohesió social, dividir i segregat el poble català en grups etnolingüístics, instigar l'odi contra els immigrants en general i els castellanoparlants en particular... i un llarg etcètera.

Evidentment, com ja és habitual, els polítics i els partits independentistes, amb alguna que altra honrada excepció, s'han apresat a reivindicar la Catalunya bilingüe, les bondats i magnificències del bilingüisme i fins i tot proclamant el castellà com la llengua també de Catalunya.

En tot aquest maremàgnum d'opinions, articles, paraules i sentències, hi destaquen dos tipus de persones: els que no s'han llegit el manifest, si més no de manera atenta, dues o tres vegades si és necessari i amb un procés de reflexió posterior. I els que sí que se l'han llegit, però que han interpretat el que han volgut i fins i tot li han fet dir coses que en cap moment diu.

Primera falsa interpretació: En cap cas el manifest demana que el català sigui l'única llengua oficial del nou Estat. No hi ha ni una sola línia en què citi el català en aquest terme.

La segona falsa interpretació és que el manifest ataca el castellà i també als catalans que tenen com a primera llengua el castellà, tot buscant l'enfrontament i la divisió. Us convido

a repassar, dues o tres vegades si cal, el darrer paràgraf del document on s'expressa la voluntat d'articular la llengua catalana com a eix integrador de la nostra ciutadania en un marc d'assumpció pública del multilingüisme com a riquesa individual, amb totes les mesures necessàries per a garantir que tothom se senti reconegut i inclòs en la construcció d'un país normal, també pel que fa a la llengua.

Comparteixo punt per punt del manifest? Segurament, no. Segurament algun aspecte l'hauria redactat diferent, però sí que hi estic d'acord en el que vol comunicar i per això el vaig signar. Com realment ja m'imaginava, quan es fes públic originaria un gran debat a l'entorn de l'important tema de la llengua, de les llengües, en una Catalunya independent. Per començar és positiu, més enllà, evidentment, d'aquells que només insulten. De tot aquest munt de pàgines dedicades al tema, vull remarcar l'article de José Rodríguez a Vilaweb (<http://dom.cat/tli>). Us recomano que el llegiu. És fruit d'una bona i atenta lectura del manifest i d'un procés posterior de reflexió. És cert que en critica algun dels fragments, sobretot el de la redacció menys afortunada del text en què anomena la immigració dels anys 50 i 60 com a "colonitzadors involuntaris", però en tot moment es mostra obert i disposat a participar en un debat que considera del tot imprescindible:

El terme de 'colonització involuntària' de Koiné és un error tàctic i una falsedat històrica, però l'efecte que intenten descriure que ha tingut la immigració castellanoparlant sobre la presència del social del català mereix ser escoltat. Quedar-nos sense observar el bosc perquè el primer arbre que trobem està recremat i podrit és també un error.

Durant els darrers anys ens hem fet una fart de debatre, discutir, fer documents i informes sobre molts aspectes d'una futura Catalunya independent, sobretot en economia. En canvi, el debat sobre l'estatuts que caldria atorgar en un Estat independent a la llengua catalana, a la castellana i a totes les altres llengües que conviuen amb nosaltres ha estat defugit de manera sistemàtica i habitual.

El tema de la llengua és, no cal ni dir-ho, extremadament sensible. La llengua forma part del món dels sentiments, del món interior, individual, propi i íntim de cadascú. Un món

únicament nostre, ben nostre que cal tractar amb molt de respecte i, sobretot, amb molta empatia.

Patrícia Gabancho, en referència al Manifest, ha afirmat que "El text és com una pedra llençada en les aigües tranquil·les de la complaença i l'autoengany".

Benvinguda sigui aquesta pedra si aconseguim engegar un gran debat a l'entorn del tema. Un debat en què parlem, uns i altres, sense pors, sense consignes partidistes. Un debat amb arguments lingüístics a la mà.. Un debat obert a tothom, inclusivament i sobretot fet amb serenitat i respecte, com haurien de ser tots els debats.

NO BASTAN las campañas de difamación y cobarde acoso que sufren las familias que en Cataluña quieren que sus hijos sean educados de modo bilingüe. No basta con soportar humillaciones diarias, insultos y vejaciones de unos canallas que tienen la vergüenza de llamarse a sí mismos profesores y no son más que desquiciados sicarios de la propaganda nacionalista. No bastan las afrentas, los ultrajes de esa chusma tan mediocre, de tanto maestro, funcionario y consejero encariñado con la pedagogía del vómito. No basta. Ahora toca apretar un poco más las tuercas. Hasta que sangren. Y de eso debería encargarse el célebre manifiesto presentado la semana pasada en la Universidad de Barcelona bajo el título de «Por un verdadero proceso de normalización lingüística en la Cataluña independiente». ¿De qué va? En una palabra: de racismo, nada más, del anhelo de pureza, del ideal ario trasplantado a tierras catalanas.

Antes de que los necios de turno se escandalicen con las comparaciones y no por el tema en sí, lean ese panfleto y comprobarán que desprende la clásica fetidez de todo pensamiento totalitario. Según sus autores, la futura República de Cataluña deberá tener una sola lengua oficial, el catalán, a la que denominan ahora «lengua endógena del territorio» y ya no lengua propia, como si esa nueva calificación infundiera un toque de cientificismo a lo que no puede ser más que una falacia reaccionaria para tener adoctrinado al rebaño. Tras años de inmersión lingüística en catalán, y a pesar de ella, estos fanáticos han descubierto que el bilingüismo es perjudicial porque presupone algo absolutamente aberrante: la libertad de elección de los hablantes.

Se sobreentiende que todo este proceso paranoico empieza en 1714, cuando el castellano, «la lengua exógena», se impone lentamente como lengua de «dominación y de represión». Y llega hasta nuestros días, tras consolidarse durante la época franquista gracias a la inmigración peninsular, que estimuló esa «colonización lingüística». El esquema que permite toda esta justificación histórica del odio olvida la realidad más aplastante: que las lenguas, como las razas, están siempre en contacto, que no existe el catalán endógeno, puro, que hable un «pueblo o territorio». Se adopta sospechosamente un concepto de la biología genética para caracterizar una lengua: es el mismo determinismo que el fascismo y el nazismo aplicaban a la hora de fundamentar sus respectivas medidas de higiene racial. Pues el sueño de la pureza no es el sueño de la libertad, sino del terror y la esclavitud. Y

eso lo sabe muy bien nuestra lengua mallorquina, que no en vano dispone del adjetivo pur cuando queremos referirnos a alguien rematadamente tonto y bobo.

Estic molt agraït de saber parlar i escriure molt bé el castellà. Estic molt agraït als professors que feien assignatures en castellà i ens van fer estimar la literatura en aquesta llengua. Els que vivíem a casa i al carrer en català vam ser capaços, gràcies a l'escola i als mitjans de comunicació, de fer-nos nostre un dels grans idiomes universals, d'apreciar-lo i estimar-lo. Avui, els catalans tenim una fortuna extraordinària: el bilingüisme. No només coneixem i estimem el nostre català, sino que són capaços de conèixer molt bé l'idioma de Cervantes i García Márquez. Donar l'esquena al castellà ja no es només voler donar l'esquena a una part de la nostra història, sinó tancar els ulls davant la realitat del món en què vivim. Aquells que volen impedir que el castellà sigui un idioma reconegut a Catalunya l'únic que volen fer és posar obstacles al progrés i desenvolupament de les noves generacions. Pitjor encara: negar la història i convertir els idiomes en instruments polítics i odiables. Es posen al mateix nivell que Franco, que va fer tot el possible per impedir que el català s'ensenyés a Catalunya. Un exemple. Estic llegint la biografia de Felip II de l'historiador anglès Geoffrey Parker. Hi ha moltes cartes escrites originalment en català, on els súbdits del rei Carles V infomen a aquest del que passa en el seu imperi, on Palamós era un dels ports més importants d'estada. També es parla de Joan de Trastamara i mai de Juan. Aquells que van voler eliminar el català de la realitat espanyola van cometre un gravíssim error durant molts anys. Esperem que aquells a qui agradaria fer el mateix ara venjativament contra el castellà comencin a pensar en tots els escriptors catalans que han escrit i escriuen en castellà.

308. TORRENT, Cristina (2016-04-08). "[Coi de manifest](#)". *La Mañana*.

El manifest Koiné ha reobert el debat de la llengua a Catalunya. La caixa dels trons. Resumint: una colla d'estudiosos de la llengua han signat un manifest a favor del monolingüisme en un futur Estat independent. Segons les seves tesis, el català hauria de ser la única llengua oficial de la futura República Catalana. Resultat: una colla d'indignats han posat el crit al cel, titllant-lo de xenòfob, racista, discriminatori, entre d'altres floretes. Pobre castellà! Porteu el desfibril·lador! *Lo perdemos...* D'entrada, no comparteixo ni subscric moltes de les tesis que hi són formulades. Tanmateix, el que m'exaspera d'aquest rebombori són els ofesos-pel-manifest. S'indignen quan els partits i institucions estatals impedeixen reiteradament que el català sigui reconegut a la UE? Quan *si me hablas en catalán se suspende el juicio*? Quan només el 10% dels productes distribuïts a Catalunya són etiquetats en català? Quan només un 3% de les projeccions de cinema, el 2013, van ser en català? Quan el 2014 el govern espanyol va aprovar 50 noves lleis imposant el castellà? Si els discriminats són catalans, no és discriminació? Arboren la fal·làcia del *bilingüisme* i s'esveren per un coi de manifest? On és la indignació dels suposats antixenòfobs davant d'aquest desequilibri lingüístic?

309. VALERO, Luís Fernando (2016-04-08). "[La regla de oro de la ética](#)". *Diari de Tarragona*.

Los prototipos de coches autónomos, sin conductor, que desarrollan Google, Apple, Nissan y Telsa van avanzando y cada día está más cerca la fecha en la que veremos por las calles coches sin nadie al volante.

Dicen que serán más seguros, pero tengo mis dudas: ¿Cómo adivinarán las intenciones de otro coche en una rotonda?, ¿cómo intuirán que un peatón al borde de la acera se dispone de repente a bajar a la calzada?

Suponiendo que algún programa resuelva lo de adivinar intenciones, queda aún otra pregunta: ¿Cómo tomarán decisiones éticas? Por ejemplo: ¿Cómo decidirán si es mejor rascar a otro vehículo o estrellarse contra la valla lateral en vez de atropellar a un niño que corre tras una pelota?

Algún fabricante ha comentado que ahora están en el proceso de enseñar ética a los coches. ¡Vaya, con lo difícil que resulta que la aprendan las personas! A ver si salen mejores alumnos.

El 1539 el rei de França, **Francesc I**, va publicar la famosa ordenança de Villers-Cotterêts, segons la qual a partir d'aquell moment tots els actes administratius havien de redactar-se exclusivament en francès. Cap a la mateixa època, se suposa que l'emperador **Carles** parlava castellà amb Déu, italià amb les dones, francès amb els homes i alemany amb el seu cavall, i a més de tot això no tenia cap inconvenient a dirigir-se en català a les corts catalanes. Dos plantejaments diferents d'afrontar la diversitat lingüística s'encarnaven en dos monarques que van ser acèrrims rivals.

Gràcies a l'ajuda inestimable dels Borbons, el model de monolingüisme francès es va anar obrint pas. El 1700 **Lluís XIV** va publicar un cèlebre edicte per ordenar que tots els actes administratius del Rosselló fossin redactats en francès i mai més en català, un costum que segons el Rei Sol «repugna i és contrari a la nostra autoritat i a l'honor de la Nació Francesa». Després d'un moment de vacil·lació, en què es van plantejar traduir les lleis de la República a totes les llengües de França, els revolucionaris francesos van optar per reprendre i estendre el monolingüisme de l'Antic Règim. Un decret del 20 de juliol de 1794 no va desmerèixer gens les ordenances anteriors: a partir d'aquell moment, en *cap* part del territori de la República *cap* acte públic podria ser escrit en una llengua que no fos el francès.

La fórmula «un Estat, una llengua» havia nascut, i de França el virus del monolingüisme es va estendre a la resta d'Europa, fins a convertir-se en la norma canònica. Com explica **Lorenzo Renzi**, un dels analistes més lúcids de la política lingüística de la Revolució francesa, «la influència del jacobinisme lingüístic travessa la història d'Europa». En el pla lingüístic, podríem dir que els segles XIX i XX van ser els segles de la destrucció (o de l'intent de destrucció) del multilingüisme tradicional a mans del nacionalisme lingüístic.

La simplicitat i la potència de la fórmula «un Estat, una llengua» són tan grans que les petites nacions europees que l'havien patit la van adoptar al seu torn després d'alliberar-se dels seus estats dominadors. Quan eren súbdits de l'imperi alemany, els polonesos combatien les polítiques de germanització del kàiser; una vegada obtinguda la independència, el 1918 es van fer famosos per la seva aplicació de l'uniformisme lingüístic.

En el seu llibre *Ethnic Nationalism and the Fall of Empires*, l'historiador **Aviel Roshwald** recorda la desesperació del primer ministre britànic **David Lloyd George** amb el Govern del nou Estat polonès independent: «Hem alliberat els polonesos, txecs i iugoslaus i ara tenim tots els problemes del món per impedir-los que oprimeixin altres races». Després de recordar la seva condició de membre d'una petita nació (Gal·les), **Lloyd George** reblava així el seu argument: «Sento la més càlida i profunda simpatia per les nacions petites que lluiten per la seva independència, però m'envaeix la desesperació quan les veig més imperialistes que les mateixes grans nacions».

El cas polonès il·lustra l'enorme dificultat que suposa l'empresa de restituir a una llengua l'estatus de llengua territorial quan el territori en qüestió és de fet plurilingüe. Si avui Polònia és un Estat virtualment monolingüe (el 95% de la població parla polonès a casa) no és perquè es constituís un ampli moviment ciutadà per la normalització lingüística del polonès ni perquè s'incorporés al credo independentista la voluntat d'articular el polonès com a eix integrador de la ciutadania polonesa, sinó perquè després de la segona guerra mundial els nacionalistes polonesos, amb el suport dels aliats, van expulsar la seva població germanòfona i van esborrar qualsevol rastre de la seva existència. (Van fer el mateix amb la població de parla ucraïnesa, per cert.) El fracàs d'alguns nous estats de l'Est europeu es deu, precisament, a la pretensió d'implantar la fórmula «un Estat, una llengua» en territoris lingüísticament heterogenis. Ucraïna és potser l'exemple contemporani més flagrant: la incapacitat dels nacionalistes ucraïnesos per acceptar la *territorialitat* del rus és un dels factors que expliquen el desmembrament del país.

Pensant en latituds més pròximes, els líders del procés català haurien d'anar amb compte amb les seves pròpies hosts. Si les alforges del sobiranisme acaben incloent la fórmula «si ets català, parla català», hi ha un seriós risc que molts desisteixin d'empendre el viatge. El repte del sobiranisme no és tornar a repetir la vella fórmula monista en un nou Estat català, sinó demostrar als europeus que es pot aconseguir la normalització d'una llengua històricament perseguida no contra, sinó des del plurilingüisme.

311. COMADIRA, Narcís (2016-04-09). "[La llengua](#)". *Ara*.

Com deuen haver vist, [el manifest promogut pel Grup Koiné en favor de la llengua catalana](#) ha despertat crítiques precisament entre alguns independentistes, cosa que els deu haver estranyat. I a mi també, certament. Perquè, si Catalunya no defensa la seva llengua natural, ja què estem jugant? **¿Es pot concebre una Catalunya independent sense el català? Jo no puc, de debò.** I és que la llengua és allò que ens constitueix, que ens fa com som. La llengua és l'ànima d'un país i un país que menysprea la seva llengua fins al punt de condemnar-la a mort no té cap dret a ser independent, només té dret a ser un país esclau, que és el que encara som ara. I quan [un grup de filòlegs i escriptors i ciutadans surt a defensar-ne la supervivència](#), els polítics, precisament els independentistes, posen el crit al cel, perquè, diuen, estem evitant que les bases independentistes creixin. Si aquestes bases han de créixer a costa d'una cosa tan essencial, doncs val més que no creixin gaire. No podem vendre'ns l'ànima per un plat de llenties, per bones que siguin les llenties. Les bases independentistes no creixeran a base de donar peixet i premis nacionals de cultura catalana a escriptors castellans. Quina contradicció! Un Premi Nacional de Cultura Catalana a un escriptor que té una altra nació i que contribueix al creixement d'una altra cultura... N'hi ha per fer-se un tip de riure. Per no plorar.

S'invoca el famós bilingüisme. El bilingüisme és la mort per a la llengua més feble. Carner, Pla, Rodoreda, entre d'altres, ho han dit. I ara el senyor Tardà ens surt dient que Catalunya en té dues, de llengües. Doncs no. **Catalunya només en té una, de llengua, i aquesta és el català.** Defensar el bilingüisme és firmar la sentència de mort del català, perquè el català és una llengua no solament feble, sinó malalta. La convivència amb la llengua castellana ha portat la catalana a l'estat en què actualment es troba. A un estat d'empobriment miserable en què la idiosincràsia de la llengua catalana, la sintaxi, el lèxic, s'està perdent cada dia més per establir-se com a ideal el calc del castellà. **Els pronoms febles s'evaporen, la duplicitat d'esses sonores i sordes és ja un pà·lid record.** Amb els disbarats que això facilita. Així, els més ben intencionats, donats a la ultracorrecció, parlen de llistes de *noses*, i hi ha qui parla dels sobrers i els sastres, en comptes dels obrers i els astres. També els nostres ocells estan volant lluny i s'han convertit tots en aus. I així

un pardalet és com una àliga. I molts restaurants serveixen “caldo d’au”. A Catalunya no en tenim, d’aus. Tenim ocells. I el falcó i el voltor són ocells de presa. En fi. Per sort, tinc poca memòria i no recordo els innumerables disbarats que se senten a les ràdios i televisions del país. Però alguns sí. Tothom *desvetlla* en comptes de *desvelar*, i això els que volen separar-se del castellà, sense fixar-se en el sentit. Tothom ho farà tot “en breus instants”. Dilluns vinent s’ha convertit en “el pròxim dilluns” i la setmana entrant en “la pròxima setmana”. Tothom *prefereix*, en comptes d’ *estimar-s’ho més*. Deixem-ho estar. La presència constant de la llengua castellana està produint aquests estralls. El català s’està fonent dins del castellà i acabarà sent un dialecte sense gràcia de la llengua d’Espanya.

Imaginín-se què passarà amb el bilingüisme oficial de la nova República Catalana. **La llengua catalana acabarà devorada per la llengua castellana, que passarà de ser la llengua ocupant a ser senyora i majora.** El bilingüisme mai no pot ser acceptat i menys consagrat, perquè, com ja he dit, i ho vull repetir, és la sentència de mort de la llengua més feble. Si hem de ser independents, que cada dia en tinc més dubtes, ho hem de ser en català, en la llengua natural del país. I dic que cada dia en tinc més dubtes perquè, sentint el que diuen els nostres polítics, els nostres polítics més tradicionalment catalans, els d’Esquerra Republicana i els de la convulsa i terminal Convergència, veig que la llengua catalana i la seva supervivència no els importen gens. Ells només volen vots i estan disposats a comprar-los pagant-ne el preu que sigui: la seva ànima. A mi, una Catalunya independent abandonada a aquestes mans, governada per aquests polítics, la veritat és que no m’interessa en absolut. Si he d’acabar vivint en una república anodina, sense tremp intel·lectual, que parla en castellà, més m’estimo continuar en la monarquia anorèxica en què visc ara. Com a mínim tindrè clar qui és el meu enemic.

312. GRANELL, Francesc (2016-04-09). "[Una inquietant radicalització](#)". *La Vanguardia*.

Semblava que el resultat electoral del 27 de setembre del 2015, en què les opcions independentistes no van aconseguir que els electors els donessin la majoria per anar cap a l'“Estat propi”, hauria d'haver servit per mostrar que els catalans no tenim una visió unívoca sobre Catalunya i la nostra inserció a Espanya.

Però si això ja era evident pels enfrontaments al Parlament de Catalunya i al si de les entitats sobiranistes, la publicació del llibre *Perles catalanes : tres segles de col·laboracionistes* el manifest del 31 de març, en què es demana que el català sigui l'única llengua oficial a la Catalunya independent, indiquen que estem en un moment de radicalització molt allunyat del que se sol entendre com el pactisme català.

Jo, que vaig ser condecorat amb la Creu de Sant Jordi pels meus “serveis” a Catalunya, no he entès mai l'article 3 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya del 1979 en el seu text literal “La llengua pròpia de Catalunya és el català”, ja que els territoris no tenen llengua, sinó que són els habitants els que parlen, i a Catalunya la gent no parla necessàriament català per molt que la llei de Normalització Lingüística del 1983, l'Estatut d'Autonomia del 2006 i la llei d' Educació catalana del 2009 imposessin el predomini del català en els àmbits administratius i de l'ensenyament per donar-li més pes social en contra del que deia –el 1981– el Manifest, que sol·licitava la igualtat de drets lingüístics a Catalunya amb el lema “ Llibertat, democràcia, Constitució”.

L'impuls catalanitzador ha fet perdre pes a Catalunya en el context de la cultura global, en què el castellà és una de les poques llengües que poden fer front a l'impuls devastador de l'anglès, tal com es va posar de manifest el març d'aquest any al VII congrés internacional de la llengua espanyola, que es va celebrar a Puerto Rico.

La mateixa elecció d'un cap de llista castellanoparlant a les llistes d'ERC per a les eleccions generals del desembre va servir per corroborar que el partit amb més tradició i pedigree independentista de Catalunya és conscient que no es poden excloure els castellanoparlants a l'hora de buscar vots de cara a les eleccions.

El manifest *Per*, proclamat a tot el país des del paranimf de la Universitat de Barcelona, sembla que es refereix a un món inexistent.

Però, per si amb aquest element de radicalització no n'hi hagués prou, l'aparició recent del llibre Perles, que ofereix llistes acusadores i inquietants dels “mals catalans”, que són, pels autors, els que no estan d'acord amb l'independentisme, posa de manifest, també, que una part dels catalans s'aparten de la moderació i es decanten cap al radicalisme. I això, em sembla, no és bo.

313. MORÁN, Gregorio (2016-04-09). "[El neofeixisme lingüístic](#)" / "[El neofascismo lingüístico](#)". *La Vanguardia*. També disponible [aquí](#).

Catalunya està vivint un dels moments més al·lucinants de la seva història. No hi ha expert que pugui calibrar el deteriorament que s'ha anat produint en les coses més senzilles de la vida com són la conversa i l'escriptura, aquesta magnífica invenció que ens permet no només comunicar els nostres sentiments, sinó compartir idees o contrastar-les sense necessitat d'obligar a l'altre a pagar peatges.

Ho dic sincerament i sense cap acritud. Jo no escric en català sinó en castellà, exactament com es va fer aquest diari durant períodes democràtics com la República o la recent democràcia. Confesso que en castellà mai no he escrit "Catalunya", perquè per mi és una expressió tan aliena com escriure "Astúries", quan sempre vaig escriure seguint la norma literària castellana correcta. Vostès creuen que val la pena? O es tracta d'una convenció social instaurada pels qui van parlar català a casa seva, ni que fos en la intimitat, com va dir amb arrogància José María Aznar.

La societat catalana viu una crisi total d'objectius, no d'identitats, com assegura la facció talibana que ha crescut com els bolets, sempre que els bolets fossin plantats per dirigents ben remunerats. Si alguna cosa ha caracteritzat aquesta societat, antigament, va ser la seva radicalitat. Una gran massa petitburgesa entre il·les anarquistes o aventureres. Encara no s'havia instal·lat la covardia ètica com a virtut social. Quan fa uns mesos vaig trobar-me casualment pel carrer Raimon, el bard essencial d'aquest país, i vam prendre uns cafès després d'anys de no veure'ns, em va retreure lleument, a l'estil llevantí, que alguns articles meus eren molt durs amb els hàbits d'aquest país. Què deu pensar ara, quan una simple frase –"jo no sóc independentista"– li va propinar els insults més vils, a una persona que va lliurar la seva vida i la seva obra a fer gaudir la que creia que era la seva gent? No hi ha països bons ni dolents, només hi ha gent decent i gent indecent.

Cal reconstruir la societat civil catalana i aquesta és una tasca després del virregnat pujolià, l'ensorrament de la dignitat social que va ser Millet i el cas Palau; el millor advocat del món mundial, Piqué Vidal, mestre de generacions d'advocats d'upa, convertit en extorsionador, i el millor jutge, Pascual Estevill, implacable mantenidor de la justícia i esdevingut un miserable comissionista. És veritat que això passa i va passar a molts llocs,

però ells no eren la sal de la terra. Un país que un dia podia ser Suècia i un altre Holanda, com deia el gran falsificador, que no només havia trencat un banc en benefici propi sinó que va aconseguir que se'l considerés la vara de mesurar honestedats (feta excepció de la seva senyora, massa inclinada a la floricultura d'alt rang i a uns fills que preferien la delinqüència d'elit).

Des que van trencar les llegendes, i les economies del país, i les subvencions dignes d'emperadors romans, vam entrar en una crisi de la qual molts, no la majoria, però sí suficients, han decidit crear un conflicte civil. Cal trencar la societat catalana, perquè no els serveix als seus interessos ni als seus projectes. En el fons interessos de capella, de no perdre l'assessoria, la tertúlia, la càtedra guanyada a pols de trampa i cartró –a la manera espanyola, diríem, si no els semblés una comparació ofensiva–.

Primer van dissoldre l'esquerra, la mítica esquerra de Catalunya, el far de la primera transició, i ho van fer a un preu de saldo. Com que es tracta d'un país petit, un cop seleccionades les patums de llauna, els van anar col·locant en una compra gens subtil però tampoc escandalosa. Des d'Eugeni d'Ors, si no abans, aquest país va descobrir com és de barat un intel·lectual; s'alimenten de vanitat i pocs recursos. Mai no se l'ha de tenir aturat; que no se li ocorri pensar i estripar les cartes i passar-se a l'enemic, que n'hi ha molts casos.

Però la cosa comença a posar-se una mica lletja. Ningú no sap qui mana. Catalunya té un president sortit del no-res en una jugada tan estranya i escalemera que un no sap massa bé si es tracta d'un candidat de recanvi, un miracle virginal o senzillament un pacte entre la casta més corrupta i incompetent des dels temps de Cambó. N'hi hagi prou de dir que al president Puigdemont, un funcionari de segona fila del món enfiladís de províncies, se'l coneix entre els seus com el , i no perquè netegi res sinó pel seu personal tractament capil·lar.

I llavors apareix "el document dels 280 acadèmics", repeteixo el títol de la premsa. Ja em va cridar l'atenció quan, a la Fira literària de Frankfurt, la quantitat de pretesos escriptors que va aparèixer per allà va superar qualsevol país de l'orbe, n'eren més de cent. Ara resulta que existeixen 280 acadèmics, dels quals en conec un grapat que són tan acadèmics com jo lampista, inclosa qui va donar lectura al text en un marc tan incomparable com el paranimf de la Universitat de Barcelona. Es diu Txé Arana, i confesso la meua ignorància, mai no havia sentit parlar d'ella, i això que visc de la informació.

De tots els elements del text, que intel·lectualment és d'una penúria digna d'Òmnium Cultural o de l'Assemblea Nacional Catalana, institucions que per a irritació d'alguns no em canso de considerar reaccionàries i racistes, n'hi ha dos en les quals val la pena aturar-se.

El primer, la declaració del català com a llengua oficial única, cosa que ens obligaria a més de la meitat de la població catalana a apel·lar a aquests lletrats acadèmics per a qualsevol requeriment. En altres paraules, que els donaríem feina. A mi em va impressionar molt saber que la Universitat de Girona té més professors de català que alumnes de lingüística catalana. Ho entenc, ningú no vol perdre la seva feina i la societat està massa fumada per anar per aquests mons de Déu i posar-se a la llista de l'atur: "licenciat en lingüística catalana". Resumint, que el document té un tuf inconfusible de 280 acadèmics, en la seva immensa majoria dependents de la Generalitat, com a funcionaris, assessors o subvencionats, i que tal com han anat les coses del famós procés es poden quedar al carrer.

L'altre, segons la meua opinió de més importància, perquè es refereix al món de la ideologia i les seves creences, és la denúncia de l'emigració obrera dels anys cinquanta i seixanta com a "instruments del franquisme per a la colonització lingüística". Per més que es digui, com a senyorets equilibrats, que va ser "involuntari", constitueix l'ofensa i la calúnnia més desmesurada d'uns acadèmics protegits del poder. N'hi ha algun que digués alguna cosa de la màfia pujoliana, i no diguem del desfalc del Palau?

O sigui que la classe obrera que va contribuir de manera decisiva a la riquesa de Catalunya, explotada, mal pagada, en condicions infrahumanes durant més d'una dècada, resulta ara l'agent definitiu del franquisme contra Catalunya i la seva llengua. No hi ha ningú que ho hagi viscut i que desemmascari aquest abús de reaccionaris?

Hi havia, doncs, dues llengües, que encara sobreviuen, una de blanca i una altra negra. Els negres que no es van adaptar a la "llengua blanca" són culpables de colonitzar Catalunya per aquests acadèmics que viuen de l'erari, no de la suor de la seva feina, com molts dels seus antecessors "colonitzadors de fàbriques i tallers". Perquè el més patètic és que bona part dels signants són fills o hereus d'aquesta esclavitud de la fugida de la fam, sense televisió que els retratés. O no va ser una esclavitud?

Que gent, presumptament d'esquerres, arribi a afirmar que en aquest país flagel·lat per l'atur, els desnonaments, les retallades, les estafes, "potser el principal problema és la

qüestió lingüística”, és que se’ns han trencat tots els vidres i de pura vergonya no ens atrevim a mirar-nos a cap mirall que ens retrati de cos sencer. Són vostès, senyors signants, uns neofeixistes sense consciència de ser-ho. Per cert, mai no vaig conèixer cap neofeixista que reconegués aquest trànsit entre la radicalitat d’un altre temps i la misèria de defensar els seus privilegis ara.

314. PLANTADA, Esteve (2016-04-09). "[La sensatesa necessària del grup Koiné](#)". *Nació Digital*.

Escrivia Jean-Claude Tritel al llibre *Football je t'aime... moi non plus* que "la identificació dels aficionats es construeix no solament a través del suport al propi equip sinó també en la desvaloració dels adversaris. Ells es converteixen ràpidament en l'enemic comú que forja la unitat del nosaltres". En política –com el futbol i qualsevol activitat que es regeixi per l'imperatiu de la passió i la pertinença– necessitem un adversari que ens reafirmi. La nostra realitat, construïda en base a tribus, deïtats i ídols, necessita aquests mecanismes de divisió en bàndols acrítics.

En aquest escenari, només una cultura de televisió i titular, de crits i retrets, de tu contra mi, de jo contra tu i d'insults prefabricats, podria menysprear, demonitzar i tractar el manifest [Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent](#) del grup Koiné de "pamflet amb elements racistes" o de mantenir una posició de "fonamentalisme cultural". Que, a sobre, [sigui Lluís Rabell](#) qui es permeti el luxe de dedicar floretes com aquestes és un greuge encara més pernicios, per inesperat i per manca de rigor.

El manifest de la discòrdia és, de dalt a baix, un crit de sensatesa que advoca per l'entesa i que demana, literalment, "articular la llengua catalana com a eix integrador de la nostra ciutadania en un marc d'assumpció pública del multilingüisme com a riquesa individual i social, amb totes les mesures necessàries per a garantir que tothom se senti reconegut i inclòs en la construcció d'un país normal, també pel que fa a la llengua". Llegiu-lo i convindreu que és un text que hauríem de signar tots els qui considerem que els pobles i les persones han de ser lliures i no subalterns.

Qui critica el manifest és que no se l'ha llegit. Qui el titlla de racista és o bé cec, o bé mesquí. O ambdues coses. Una lectura raonable del text no admet dubtes, ni apunta, òbviament, a l'adveniment de l'anunciadíssim i apocalíptic Apartheid barretinaire. És un text que advoca per obvietats que hauríem de tenir assimilades si això fos un país normal,

amb gent normal, amb aspiracions vitals normals. És fer visible un debat que s'haurà de mantenir, tard o d'hora, per tal de decidir si volem una llengua útil i viva o volem un sarcòfag on reposi una llengua momificada a causa de la inacció i de la bona voluntat dels *progres* de sempre.

El català és la llengua pròpia de Catalunya, i això és, a banda de rigorós i científic, de sentit comú. I és el vehicle de cohesió d'una societat que sempre s'ha mantingut unida per la llengua, malgrat les diferències i ideologies que l'han alimentat al llarg dels segles. Si el castellà ha de ser o no oficial és un debat que ens enriquiria, a tots plegats. Per això, malfieu-vos d'aquells qui menyspreen la possibilitat de parlar-ne. Tremoleu de qui faci bandera d'un bilingüisme que mai no ha exercit. Allunyeu-vos de qui necessiti l'insult o la desvalorització de l'adversari per construir el seu propi relat.

315. ROJALS, Marta (2016-04-09). "[Un idioma indefens de 500 milions de parlants](#)".

Ara.

-Ai, nen, que ara diuen a la tele que a la independència farem fora els castellans!

-Hòstia, Conxita! Però quina tele mira, vostè?

-La que tinc a casa, quina vols que miri!

-Ai, deixi-ho estar... Li vaig fent el cafè, eh?

-No ho deixo estar, no! Que l'altre dia em va trucar la Paqui tota esverada que estaven dient que els independentistes prohibiran el castellà a Catalunya! Jo que l'havia convençuda de votar el Lluís Llach!

-Aaah, cony! Vostè em parla del cacau amb el famós manifest dels lingüistes! Aquest que els que no se l'han llegit diuen que diu que el català ha de ser l'única llengua oficial! Aquest que sí que diu el que diuen tots els estudis, que el català desapareixerà si seguim igual de bilingües com ara. Bilingües els que canviem sempre d'idioma perquè no calgui saber català a Catalunya, només faltaria, no voldríem pas molestar...

-Oi, oi, doncs la Paqui em va dir que posés aquella cadena, i mare meva: deien que els independentistes som uns racistes i uns *xinòfobs* i que volem fer com Franco!

-Ah, sí? Deien que perseguirem i humiliarem els que no ens parlin "en cristià", potser? Que els apallissarem si es posen *farrucs* amb el seu "dialecte"? Que els obligarem a registrar els fills amb noms en català? Que els tancarem els diaris i els prohibirem que publiquin en castellà? Genial! Jo ja friso perquè quan siguem independents s'apaguin els mitjans en castellà, com van fer al País Valencià i a les Illes amb la tele i la ràdio catalanes... Ai, no, que això no va ser al franquisme, que ho va fer el PP en democràcia! Quin cap que tinc...!

-Oi, oi, doncs jo no sé què faré, si no puc veure la Griso i l'altra que també treu morts i famosos, que les tinc a totes dues seguides al *mando* a distància...! I les pel·lícules de 8TV, ai, ai, quin disgust...

-Que foto conya, Conxitaaa! Com vol...?

-Doncs tu vés fent conya, carallot, que la Paqui em va dir: “Doncs si m’expulsen per parlar castellà amb el meu Pepe, no em tornaràs a enredar!” Oi, oi, oi, oi... Per què les treuen, aquestes coses de la llengua, tan bé que estàvem...

-Tan bé que estàvem qui? Tan bé que estàvem com? Sobretot no ens queixem, eh? Sobretot que en un món hiperconnectat i de comunicació de masses el monstre del català no acabi devorant un petit idioma indefens de cinc-cents milions de parlants, que miri que som abusanos... I això per no parlar de l’occità, que ja gairebé gairebé està tan amenaçat com el castellà a Catalunya!

-Sí, tu vés dient paraules estranyes i coses enrevessades, que mira al diari, el de *Catalunya Sí que és Poc*, si se l’entén bé: “Rabell titlla de «racista» el manifest”. Oi, oi, quin desastre, els negrets i tot...

-El desastre és que uns que es fan dir catalanistes es dediquin a competir amb Ciudadanos! El desastre és que uns que es fan dir d’esquerres es passin tant de frenada que els acabin aplaudint els feixistes! El desastre és que no diguin ni piu cada vegada que l’imperi ens imposa el monolingüisme, i el desastre dels desastres és que sempre estiguin disposats a queixar-se contra els que volen salvar el català i no se’ls acudeixi mai de fer cap proposta seva per assegurar-ne la supervivència. Que truquin als seus lingüistes i que proposin! Però, esclar, com que no es tracta de ser constructius, sinó d’esgarrapar vots...

La polseguera aixecada pel manifest Koiné no és exagerada. Altera un consens de llarg recorregut que combinava bilingüisme social i immersió en català a l'escola. I ho fa en un moment delicat, en què els nervis d'actors polítics i entorns socials estan a flor de pell. Desafortunats els paràgrafs dedicats als immigrants. Els de la primera onada dels anys 60 i 70, qualificats d'«instrument involuntari de colonització lingüística», i els més recents, als quals s'atribueix que hagin contribuït al fet que el català tendeixi a ser «privatiu d'una comunitat tancada, que es va reduint i acabarà desapareixent». L'alternativa és atribuir al català «l'estatut de llengua territorial», o sigui, la pròpia i oficial.

Els informes sobre l'ús social del català apunten a un descens en el seu ús en els últims anys de nou o deu punts. L'arribada de milers i milers d'immigrants en aquest període (de 6 milions d'habitants als 7,5 actuals) no és una dada a ignorar. Però, en canvi, tot apunta que la capacitat d'atracció del català continua sent important i és significatiu que moltes persones que no tenen el català com a llengua inicial la identifiquin com la pròpia. El català manté alt valor social i segueix generant entre els nouvinguts incentius per al seu aprenentatge i ús.

Els immigrants viuran en barris, amb vivendes accessibles, on ja hi ha altres compatriotes seus. No resulta doncs estrany que es concentrin poblacions en les quals la llengua de comunicació principal és el castellà, o per ser la inicial o per ser la de l'entorn. Això és més habitual en l'àrea metropolitana i ho és menys a la resta del territori. Els indicadors apunten que l'ús de la llengua catalana segueix creixent malgrat l'impacte que suposen les repetides onades d'immigració. No entendre això i trencar consensos llargament establerts no és la millor manera d'avançar i teixir aliances.

317. VILA-SANJUÁN, Sergio (2016-04-09). "[Antes de Franco](#)". *La Vanguardia*.

Mucho antes de Franco, mucho antes de 1714, el castellano se convirtió en una lengua culta de Catalunya. No solo porque el último descendiente por línea masculina del linaje de los condes de Barcelona –aunque pisó poco la ciudad– la utilizara literariamente: Enrique de Villena (1384-1434), tataranieto de Jaume II, tenido por nigromante, fue autor de un Arte del trovar y varios tratados. Villena aparte, hay que hablar de Joan Boscà (o Boscán), barcelonés que, tras una charla de 1526 con el embajador Navagiero, cultivó la estrofa italiana, inaugurando el Renacimiento poético español.

No se sabe bien qué ocurrió en años siguientes, pero sin que mediaran presiones políticas –Riquer y Comas dixit–, tal vez por razones de prestigio social y económico, el castellano ganó peso sobre el catalán en los medios cultos del Principado. En las imprentas barcelonesas, que abastecían de libros a España; en la producción literaria e histórica. Y así siguió, al menos hasta la consolidación del catalanismo cultural hacia 1880 y la recuperación de esta lengua.

En castellano se escribe el Diario de noticias de Barcelonade Jo- sé de Monfar (1683-1687); el Fenix de Cataluña de Narcís Feliu de la Peña; las Narraciones históricasde Francisco Castellví, el mejor documento de la Guerra de Sucesión; la Historia del comercio y las artes de la antigua Barcelonade Antonio de Capmany, y el imprescindible –y lleno de sorpresas– Diccionario de Escritores Catalanes del obispo Félix Torres Amat (1836)... Obras importantes. Hasta llegar a Balmes y Ferrer Guardia, los más difundidos pensadores catalanes modernos, y hasta hoy...

Podemos discutir ordenamientos jurídicos. Hay que revisar episodios lamentables del pasado. Pero el hecho es que Catalunya cuenta con dos lenguas de cultura, con una tradición potente. Y cualquier futuro será difícil si no contempla su positiva convivencia.

El meu fill Feliu m'ha reptat a ensenyar-li cada dia una paraula nova. Ell se l'apunta en una llibreta i en busca els significats. Una de les triades aquesta setmana és el verb *recar*, que vol dir sentir recança per alguna cosa que has fet o has deixat de fer. ¿Senten recança els autors del manifest Koiné d'haver-lo fet després de veure com els han manipulat? El debat de la llengua és fàcil d'incendiar. I no falten piròmans. No se'ls pot donar ni un bri de palla. És una evidència que el català ha reculat els darrers anys, que li cal més protecció i, sobretot, que cal renovar el consens social per donar-li un nou impuls com el de la Transició, quan es va posar en marxa la normalització i l'escola en català. Tampoc aleshores va ser gens fàcil ni era obvi que s'acongués. Es va fer amb pocs mitjans i molta capacitat de seducció. "En català, sisplau", dèiem. Jo ho recuperaria. I alhora, esclar, fixaria una legalitat més favorable dins una cooficialitat asimètrica amb el castellà. Només amb les lleis d'ara no ens en sortirem, però només amb millors lleis, tampoc. Sempre caldrà seducció i consens. En resum: comparteixo el diagnòstic i el crit d'alerta, però em reca que hàgim provocat un incendi demagògic perjudicial per al català.

Una altra paraula que he compartit amb el meu fill: l'adjectiu *impúdic*. És a dir, mancat de pudor. ¿No se senten una mica moralment impúdics els que embruten el debat de la llengua amb falses acusacions de racisme? Hi ha un pudor democràtic i intel·lectual que hauria d'impedir atribuir als que no pensen com tu adjectius exagerats i malèvols. Ja estem acostumats que Félix de Azúa i tot el lerrouxisme reinventat les diguin pel broc gros, però no ens ho esperàvem de Lluís Rabell. Perquè ell sap perfectament que la defensa del català s'ha fet sempre des d'un respecte escrupolós a la diversitat i al castellà. *Racista* és un adjectiu molt gros, que fins i tot el meu fill sap perfectament que no se'n pot abusar. Per raons òbvies de debilitat, el català sempre s'ha sentit amb la necessitat de fer-se estimar, de seduir, de convèncer.

Més mots de la llibreta d'en Feliu. Un altre adjectiu: *arrogant*. Algú altívol, superb. És l'actitud amb la qual normalment Espanya ha rebut les peticions catalanes, especialment sobre la llengua. En realitat, Catalunya porta dos segles oferint-se a Espanya com a solució, aportant noves maneres de concebre l'estat, de regenerar-lo, de fer-lo més democràtic i plural. Des de l'arrogància i la por, aquestes solucions han estat rebudes com a problema. Potser per això ara ja ens oferim directament com a problema (volem marxar) i potser, vés

a saber, acabarem sent la solució (traumàtica, segur) per a una Espanya incapaç de canviar si no s'hi veu forçada. Ortega y Gasset deia que “si Espanya és el problema, Europa és la solució”. Bé, Europa ha sigut una solució a mitges. A veure si la solució bona és l'adéu de Catalunya.

I, per acabar, el verb *gosar*. Sí, el del “gosa poder ser fort” de Gabriel Ferrater. Lògicament és un verb agosarat que defineix bé el repte sobiranista català. Un diplomàtic d'aquests que van obrint oficines pel món en nom d'una conselleria impugnada em deia aquesta setmana: “La diplomàcia espanyola té ordres directes d'aturar-nos per tots els mitjans, i davant d'això, tan evident, hi ha diplomàtics estrangers que es pregunten què més ens han de fer perquè reaccionem”. Davant l'atzucac polític que ens impedeix fer el referèndum que ens caldria, davant l'ofec premeditat de Montoro i companyia, davant la majoria sobiranista inestable, el que segur que no podem fer és convertir la llengua en un problema. Hem de gosar ser positius. El català no és un problema, el català té uns quants problemes greus, sí, però forma part de la solució.

Comencem pel principi, amb la geografia: al territori administratiu de l'actual Catalunya hi ha trossets de dues nacions. El gran és el Principat de Catalunya, una part dels Països Catalans; el petit és l'Aran, una part d'Occitània. Dues nacions sense estat però amb llengua, cultura i identitat pròpies.

Anem a la part lingüística, amb quatre números de l'última enquesta d'usos lingüístics per contextualitzar, que sempre va bé: dels 7,5 milions d'habitants de Catalunya (incloent l'Aran) el 94,3% entén el català, però només el 36,3% el té com a llengua habitual (davant el 50,7% del castellà). Dels aproximadament 10.000 habitants que té l'Aran, el 80,7% entén l'occità, però només el 17,6% el té com a llengua habitual (davant el 55,1% del castellà i el 16,4% del català).

A Catalunya, la llengua minoritzada és el català. A l'Aran, la minorització de l'occità és en relació al castellà, però també al català. Dit altrament, els poc més de 1.700 aranesos que tenim l'occità com a llengua habitual patim una doble minorització. Vaja, que rebem per totes bandes. I aquí tenim la gran paradoxa, de la que els catalanoparlants sou poc conscients, que el català és alhora llengua minoritzada i minoritzant.

L'occità és llengua oficial a tot el territori de Catalunya des del 2006, ara fa 10 anys. Al 2010 el Parlament va aprovar la llei 35/2010, d'1 d'octubre, de l'occità, aranès a l'Aran. Una normativa força ambiciosa, que va néixer amb la voluntat de normalitzar la llengua occitana en molts àmbits i a tot el territori. Arreu significa a tota Catalunya, no només a l'Aran. Malauradament el seu desplegament ha estat lent, i en segons quin àmbit, inexistent. Vaja, que les polítiques lingüístiques del govern van poc més enllà de la Mostra de Cinema Occità. Això sí, voluntat i solidaritat entre llengües minoritzades omplen la boca de tothom quan surt el tema.

La llista de bondats de la llei que han quedat al calaix és llarga i trista. Encara no s'ofereix com assignatura a les escoles catalanes, té una presència irrisòria als mitjans de comunicació nacionals (20 minuts al TN324, cap minut a la ràdio pública, només 1h/dia en desconnexió per l'Aran i un programa fet per voluntaris a BTV), i les subvencions a la producció literària i audiovisual són poc més que almoïna. Sí, s'ha creat l'Acadèmia aranesa de la llengua occitana, dijous passat la van presentar a l'IEC a Barcelona. Ni parlem del món jurídic, del sociolaboral o de les indústries culturals. No puc ni declarar en un jutjat, ni veure una pel·lícula en un cinema subtitulada en la meua llengua, en un país on se suposa que és oficial arreu.

Continuo. A l'Aran tot ho fem trilingüe. A Catalunya no, aquí el concepte, la lluita, la polèmica, el debat públic, els articles d'opinió, els experts i les seves intervencions, sempre són pel bilingüisme, català-castellà, ja ens entenem. Si surt el defensor de torn de l'occità a fer el comentari de "ep! Que som aquí nosaltres també", allaus de solidaritat envers la llengua territorial dels quatre aranesos d'allà dalt. Jo espero el dia en que algú, en públic, presentant o no manifestos, digui: aquí hi ha dues llengües nacionals, les dues minoritzades. Aplaudiré i m'emocionaré, i aquell tindrà tota la meua, i de tants altres occitanistes, complicitat i suport.

I és que, que una llengua tingui menys parlants no vol dir que sigui de menys qualitat, no vol dir que no pugui entrar en un debat nacional. La manera de dir les coses en determina el significat del missatge que arriba a la gent i diu moltíssim de les conviccions que hi ha al darrere. Si defenseu el català, quan parleu, quan debateu, quan senyaleu, quan feu manifestos, allà on només escriviu i dieu "català" canvieu-ho per "català i occità". Quan parleu de República catalana, acostumeu-vos a dir República de Catalunya i Aran. Això és equiparar llengües, això és respectar la pluralitat de les llengües territorials pròpies, això és normalitzar les llengües minoritzades, això és lluitar contra colonialismes lingüístics, això és reconèixer el caràcter plurinacional d'aquest país. I el que molts no voleu sentir: això és no repetir l'oblit sistemàtic, premeditat o no, que s'ha imposat durant molts i obscurs anys des de més enllà de la Franja de Ponent. Cada vegada que oblideu fer-ho es mor un gatet, els partits del no guanyen un vot a l'Aran i l'occità està més tocat de mort, fins que l'enterrem.

I sí, ara ja podeu fer el típic comentari que tant he sentit: vosaltres sou occitans, independitzeu-vos. I sí, ja ho decidirem nosaltres, però, no creieu que ens esteu excloent del debat públic quan en realitat podríem assumir que som dues nacions i anar juntes a buscar un futur millor? O no era això la koiné? La llengua comuna dels trobadors. Ens tindreu al costat, mai en una posició inferior, mai canviarem l'adjectiu nacional pel de territorial.

I per acabar i sense voler entrar premeditadament en l'oficialitat del castellà, doncs això és un tema del procés constituent, amb dues llengües nacionals com tenim, o bé defensem que el català sigui oficial a Catalunya (excloent l'Aran on no ho seria) i l'occità només a l'Aran (fent un pas enrere respecte l'oficialitat arreu reconeguda a l'Estatut) i evitem imposicions, o bé les dues llengües són oficials arreu i ens posem les piles per evitar minoritzacions, processos de substitució lingüística i desaparicions que ningú vol, ni catalans ni aranesos. Fem que les dues siguin necessàries, i no una la important i l'altra la dels irreductibles aranesos, una la pública i l'altra l'anecdòtica. Pensem en els drets lingüístics dels occitans expatriats al Principat i dels catalans que viuen a l'Aran.

I el missatge per construir colze a colze: Imagineu dues llengües lluitant juntes contra la minorització. Imagineu la potència de la imatge de dos trossets de nacions oprimides lluitant per un futur millor i més lliure. Imagineu l'exemple internacional que seríem si tots ens respectem, siguem pocs o molts parlants. Imagineu com guanyaria la política i el periodisme en discursos, debats i articles d'opinió, si tots defenséssim que no són dues, que hi és l'altra, que som tres.

Si no fos perquè estic gairebé convençut que l'allau de reprovacions que ha rebut el manifest *Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent* és fruit del pànic irreflexiu, pensaria que la major part dels seus opositors o no l'han llegit o han fet un pèssim exercici de comprensió lectora. El que sí que, molt probablement, la majoria dels detractors no deuen haver consultat és el document *La realitat lingüística de Catalunya i la normalització del català i l'occità en la futura República*, que es pot baixar, juntament amb el manifest, del web de Llengua i República (<http://llenguairepublica.cat/>). Aquest document recull les conclusions dels estudis i els debats que el grup Koiné (l'impulsor del text que es va presentar el 31 de març al Paranimf de la Universitat de Barcelona) ha fet durant un any llarg, i seria molt recomanable dedicar-hi una lectura tranquil·la abans d'emetre judicis insensats com els que s'han sentit o llegit aquests últims dies.

La primera part d'aquest document (probablement la més interessant i la que, per si sola, justifica l'adhesió al Manifest) fa una descripció concisa de la situació sociolingüística que travessa avui el Principat. És veritat que molta gent, aferrada a les xifres oficials, a l'aparença que els fenòmens presenten en superfície, discrepa sobre la situació de la llengua catalana que retrata aquest estudi. Però aquí ens movem en territori científic, i les discrepàncies cal afermar-les amb arguments teòrics que han de corroborar l'observació experimental. Aquest és el camí que ha seguit el grup Koiné, i, si les dades o les interpretacions que presenta en aquesta primera part estan equivocades (en ciència, res no és descartable), cal seguir aquesta metodologia per refutar-les, per demostrar que no hi ha subordinació lingüística entre la població infantil, que no n'hi ha entre els adolescents, que no n'hi ha a la universitat, etc., i no pas recórrer a la fraseologia irresponsable que fins ara han proferit la majoria dels detractors.

Però l'esverament a què m'he referit al principi no reflecteix, precisament, una acalorada discussió científica (tot i que n'hi ha de molt desenfundades!), sinó, en molts casos, la ira de veure que la capsa de Pandora del problema lingüístic, que tenien tan ben resguardada, s'ha començat a obrir. Observant la magnitud de la reacció, és obvi que s'ha tocat la columna vertebral del "problema catalán". No hem de recular gaire per comprovar que, en la història dels Països Catalans, la llengua ha estat el principal cavall de batalla contra

l'assimilació. Fa poc, molt poc, que, per motius exclusivament electoralistes, s'ha volgut posar en qüestió aquesta preeminència dels aspectes lingüístics en l'estratègia independentista, a fi de "tranquil·litzar" els independentistes de parla castellana. I aquesta maniobra (que, ja fa gairebé dos anys, vaig criticar [en aquest mateix diari](#)), a part d'un paternalisme gairebé insultant cap als castellanoparlants, ha comportat un perill molt greu: amagar el conflicte lingüístic sota l'estora i evitar afrontar-lo amb tota la seva transcendència..., fins que han saltat les llebres de Koiné.

Ara bé, les conseqüències d'aquestes protestes arrauxades poden ser molt més greus que no pas les d'una simple enrabiada pel fet d'haver posat en evidència el fracàs de la política lingüística autonòmica (un esguerro més de la Transició). La tergiversació (involuntària o no) del contingut del manifest el fa passar per un atac als castellanoparlants de Catalunya i arriba a aconseguir que les persones que defensen la necessitat d'un veritable procés de normalització lingüística siguin percebudes com els enemics de la gent que parla en castellà. Però no hi ha cap frase del manifest ni del document que comento en aquest escrit que pugui fer pensar en una atrocitat d'aquestes dimensions. És més, les persones que han treballat en l'elaboració d'aquests estudis i d'aquestes propostes són absolutament respectuoses amb qualsevol llengua, inclosa la castellana, naturalment.

En realitat, la idea que es defensa amb la normalització lingüística consisteix, simplement, a proposar un seguit d'actuacions per aconseguir que, a la futura república catalana, i després de tres generacions, el català esdevingui la llengua no marcada. És a dir, que una persona catalanoparlant pugui utilitzar la seva llengua espontàniament en qualsevol situació social sense que el context lingüístic la forci a canviar d'idioma. Naturalment, en aquesta situació utòpica, el castellanoparlant probablement canviaria al català també espontàniament, tal com fan ara la immensa majoria de catalanoparlants, que canvien al castellà així que es troben en un context lingüístic invers o en presència d'una persona estrangera (sense ni adonar-se, en aquest cas, de la dimensió discriminatòria d'aquesta pràctica, que, camuflada sota una pàtina de falsa bona educació, exclou el nouvingut de la parla pròpia). El fet que el castellà deixés de ser la llengua no marcada no posaria en perill la seva supervivència, ni tan sols al Principat. En canvi, que el català esdevingués la llengua no marcada a Catalunya podria significar la seva preservació. I d'això es tracta, de voler preservar la nostra llengua minoritària.

Una bona part de la "classe política" (també de la independentista) pretén, però, estigmatitzar les persones que tenim la dèria de voler salvar el català. Les motivacions són

diverses, esclar. Hi ha sectors que volen conservar l'hegemonia del castellà encara que sigui al preu de la desaparició del català. D'altres tenen por d'una reacció adversa dels castellanoparlants que comprometi una hipotètica cohesió social (no deixa de ser significatiu que la responsabilitat d'aquesta pretesa cohesió es faci recaure exclusivament en el problema lingüístic, i no pas en l'asimetria desproporcionada de la renda per càpita, per exemple, encara que això ja és matèria d'un altre article). Però les conseqüències de totes dues actituds són les mateixes: fer passar per racistes, nazis, eixelebrats, essencialistes, etc. els qui defensem la necessitat de la veritable normalització.

Hem vist com alguns parlamentaris independentistes proclamen les bondats del bilingüisme (però no pas del plurilingüisme) mentre fan els ulls grossos davant la realitat social del català. M'han fet pensar en la síndrome d'Estocolm o en una certa claudicació lingüicida sota la pressió de la llengua dominant. Val més pensar, però, que aquest capteniment es deu a la ignorància i no pas a la covardia.

Tot i això, l'única manera d'evitar la cacera de bruixes que es pot desencadenar amb aquestes reaccions irresponsables és arrencar de les seves mans la qüestió de la llengua i emplaçar tots els ciutadans a convertir-la en un dels eixos principals del debat constituent. L'esperança de supervivència del català passa per protegir-lo de les intrigues "processistes" i obrir un debat veritablement popular en què només prevalguin les recomanacions de la ciència... i la generositat. Perquè, al capdavall, com deia un eslògan oficial de ja fa més de trenta-cinc anys i que alguns sembla que ja han oblidat, "el català és cosa de tots". I això inclou, evidentment, els castellanoparlants.

“En un temps como el present, en què és tan estrany el sentit de la pròpia responsabilitat en el que es fa o es pensa...” Això diu l’escriptor alemany Robert Musil en un moment del segon volum de la seva gran novel·la *L’home sense qualitats*, i m’ha vingut a la memòria després de sentir el conseller de Cultura, el senyor Santi Vila, que, en una entrevista a tv3 de 3 del corrent, assegurava que la llengua castellana també forma part de la cultura catalana. I per acabar-ho d’adobar, deia que “la cultura catalana es canta, s’escriu i es parla en català i també en castellà, i cada vegada en més llengües”.

Molt bé. Devia quedar satisfet el conseller, després d’haver dit això, sobretot pel que fa a aquest “sentit de la responsabilitat” a què al·ludeix Musil en el fragment citat més amunt, perquè, precisament, la irresponsabilitat d’aquestes declaracions és absoluta. Anem a pams, i se’m permeti incidir en un moment de l’entrevista, quan el conseller diu que “Catalunya només pot aspirar a ser un país independent si realment deixa enrera els plantejaments nacionalistes romàntics i ofereix un projecte estrictament d’organització política”. Sàpiga el senyor conseller, ja que en parla, que va ser precisament un nacionalista romàntic alemany, Wilhelm von Humboldt, qui, entre altres coses, va dir que la llengua representava una visió del món, una “Weltanschauung”, i que, també entre altres coses, “pensem com pensem perquè parlem la llengua que parlem”. Poca broma, doncs, amb això, senyor conseller, perquè si el seu objectiu, i el del seu departament és oferir simplement “un projecte d’organització política”, no anem gaire bé. Gens bé. Perquè, si no m’equivoco, aquest “projecte” es deu basar, com diu ell, en “una construcció política asèptica, sense identitat nacional, sense cultura pròpia, sense història comuna”. Que bonic, oi? No sé si el senyor conseller, que ha passat alegrement de traçar carreteres a parlar de museus i de subvencions a la creativitat (d’això, ja en parlarem un altre dia), ha reflexionat una mica sobre el paper cabdal que la llengua té en l’esdevenidor d’un país. Crec que no. Sobretot, si hem de fer cas d’unes declaracions que semblen més aviat adreçades a no fer enfadar el país veí, o a fer-se perdonar el fet de ser conseller d’un govern que reclama, per al poble que representa, ser amo i senyor del seu destí, i d’administrar-se en conseqüència. Malauradament, aquestes declaracions no són el primer símptoma del seu tarannà, ja que, en una sessió de control al govern, ens va deixar clar de quin peu calçava quan va anunciar a la Cambra la seva decisió de retornar immediatament cinquanta-tres obres d’art (emmagatzemades al MNAC i no catalogades) del monestir de Sixena al govern d’Aragó.

Em sembla recordar que la diputada d'ERC, la senyora Teresa Vallverdú, li va recordar que aquestes peces formaven part d'un total de noranta-set, i que n'hi havia quaranta-quatre més al Museu Diocesà de Lleida. Bé, no m'allargaré sobre aquest particular, que no és el que ens ocupa, i, tornant al motiu d'aquest article, formularé una pregunta: ¿Diria el senyor conseller que la literatura escrita en anglès o rus i feta a França és literatura francesa? O, com diu el senyor Jaume Marfany en un interessantíssim article: “¿Qualsevol escriptor que viu al nostre país i que escriu en castellà o en alguna altra de les tres-centes llengües que s'hi parlen, és un escriptor que forma part de la literatura i la cultura catalanes? Per ser més gràfic: ¿Vostè diria, conseller, que les “Sabatinas intempestivas” – que segur que llegeix– del senyor Morán (escriptor-castellà-que-viu-a-Catalunya-i-que-ens-estima-molt) són literatura catalana? ¿És literatura catalana l'obra –esplèndida, d'altra banda– dels Marsé, Goytisoló, Mendoza o de Azúa (per citar un personatge bastant d'actualitat aquests últims dies). Imagini's, per un moment, conseller, que vostè té vel·leïtats literàries (és difícil, ja ho sé) i que l'atzar de la política el fa anar a viure a Sebastopol. O a Tombuctú. Un exili forçós, per entendre'ns, com el que va haver d'experimentar el gran Ovidi. I que, un cop instal·lat en aquest nou país, comença a redactar un quadern de viatge, un dietari de la seva peripècia personal i política. El producte resultant, ¿seria considerat pertanyent al patrimoni cultural ucraïnès o malià? O bé, pel fet d'haver estat pensat i escrit en català, ¿seria considerat part de la tradició cultural i literària catalana? Cap literatura del món gosaria considerar com a pròpia una obra pensada i creada en una llengua aliena a aquesta mateixa literatura. El senyor conseller faria bé de reflexionar-hi una mica, ja que, entre altres raons, per això li paguem un sou. A veure si ens entenem: la literatura catalana no és l'escripta en castellà per un autor català d'origen o d'adopció, sinó la que té com a vehicle d'expressió la llengua catalana, sigui quin sigui l'origen de l'escriptor. Literatura catalana és –ras i curt– la que està escrita en català. La llengua és el moll de l'os pel que fa a la literatura, just l'essència que la defineix i la configura. Durant l'entrevista, diu també, parlant –ai las!– de premis, que en un futur més o menys immediat aquests premis “nacionals” tornaran a reconèixer creadors catalans d'expressió castellana. Com és natural, això planteja una pregunta òbvia, perquè quan parla de “nacionals” m'assalta un dubte: ¿Premis “nacionals” espanyols o catalans? O també: ¿Premis “nacionals” en llengua amazigh, en xinès mandarí, en urdú? El que s'infereix de les declaracions del conseller és que els productes artístics fets en alguna d'aquestes llengües tindrien el mateix dret a ser premiats que els fets en castellà, perquè cap d'elles és llengua pròpia i nacional de Catalunya.

El senyor conseller té un problema que ja va quedar clar en una primera entrevista a La Vanguardia, un problema del qual ignoro si n'és conscient (suposo que sí, i que per això ocupa el càrrec que ocupa), i és el de fer de cavall de Troia a la ciutadella sobiranista, i anar obrint camí en l'imaginari col·lectiu d'un país oficialment bilingüe. El senyor Jaume Marfany ho diu molt clar en l'article més amunt esmentat: "L'entrevista que La Vanguardia va fer al conseller de Cultura cerca, una vegada més, i tant per part de l'entrevistador com de l'entrevistat, continuar amarant la ciutadania catalana que vivim en un país bilingüe i que el castellà és tan llengua pròpia com ho pugui ser el català. Aquest missatge, que des de fa temps intenta conferir la categoria de normal a una situació lingüística totalment anormal, està també beneït pels principals partits polítics, ja siguin o no independentistes". Jo no sé si vostè, conseller, ha sentit parlar de bilingüisme o de llengües minoritzades, etc. D'entrada, ja li avanço que un escriptor de gran nivell (i poc sospitós de ser un nacionalista intemperant) com Josep Pla remarca, a *Per passar l'estona* (pàgs. 178-181), que el bilingüisme era "una tragèdia indescriptible", i que fer defecció oral i escrita – com fa molta gent sense ni immutar-se – de la pròpia llengua "és un error i, probablement, és el camí més directe per a perdre la vida". Si m'ho permet, tornaré a l'article del senyor Marfany, que citant el lingüista Bernat Joan i el seu llibre *Les normalitzacions reeixides*, ens parla de l'anomenada "patologia de la minorització", que, segons diu, "acaba exercint una decisiva influència entre els intel·lectuals del país minoritzat". Marfany diu, doncs, citant Joan, que "el sector intel·lectual que la pateix mostra uns símptomes força evidents. Per exemple, acostumen a proclamar i fomentar el nivell mínim possible pel que fa a les aspiracions d'assoliment d'una normalitat lingüística, cultural i política; consideren que la llengua superposada és, evidentment, d'una absoluta necessitat i arriben a valorar qualsevol mesura de protecció o discriminació lingüística positiva, no només com a inoportuna i exagerada, sinó totalment inadequada i fora de lloc".

Benvolgut conseller, els arbres de la colonització que patim fa molt de temps no ens deixen veure el bosc de la submissió cultural i lingüística. I qualsevol procés d'emancipació nacional, qualsevol, fracassarà si no es basa en un projecte profundament arrelat en la cultura i la llengua. A *Notes disperses*, ja diu Pla que "una literatura —en totes les seves formes— és l'esperit d'una llengua. Fondre llengua i poble és donar-li un esperit".

Ignoro, no pot ser altrament, si aquestes declaracions seves a la televisió pública catalana són fruit d'una meditació tranquil·la, o bé producte d'un rampell mal calculat, molt típic de la comarca d'on vostè prové. Sigui el que sigui, les he trobat francament desafortunades

–a part que el col·loquen a l'òrbita ideològica de Ciudadanos– i impròpies d'un càrrec com el seu, que hauria de mesurar molt i molt (considerant els temps que vivim) el pes que poden tenir en l'ànim de la ciutadania que els ha fet confiança. Potser el problema de fons, el problema autèntic, és que en realitat la Cultura –així, en majúscula, no la que consisteix a assistir a vernissatges o inaugurar exposicions– no interessa a ningú, i per això al cap de l'Executiu no li importa qui en sigui l'(ir)responsable.

Senyor conseller, sospito que, amb aquestes declaracions, més que guanyar-ne, n'ha perdut un munt, d'amics. Els que precisament els han donat el vot i que, amb paciència de sant, esperen el dia del judici en què la llengua catalana haurà de ser un element vertebrador i irrenunciable. Recordi que no es poden guanyar amics i deixar-ne uns altres a l'estacada. I que ni es pot acontentar tothom, ni ser criat de dos amos. Les coses són com són, i s'ha de ser valent per defensar-les. Encara que incomodi. Perquè –i acabo tornant al novel·lista amb les paraules del qual començava aquesta ja llarga carta–: “Si ens entestem gaire a ser sempre molt sensats, no sortirem mai de la vulgaritat”.

322. GIMÉNEZ, Roberto (2016-04-10). "[La lengua, la 'llengua' y el 'cony' de Koiné](#)".
Crónica Global.

Mi círculo íntimo me ha pedido que no hable de la lengua porque es un campo minado. Sé que hay que hacer caso a las personas que te quieren, pero no les haré caso. Así que permítanme que en este artículo de política lingüística, un terreno minado por la trilita, hable como si estuviéramos en una clase de anatomía; si quieren con una gota de poesía, como decía el poeta modernista Rubén Darío: el adjetivo, cuando no da vida, mata. Intentaré usar sólo adjetivos asépticos que no sé si darán vida a mi escrito, pero espero que no maten al lector más puntilloso.

Los ideólogos separatistas piensan igual que el Grup Koiné pero no pueden declararlo abiertamente, su discurso actual es el bilingüismo como simple disfraz de astracanada

Tengo que ser claro para que no haya dobles interpretaciones porque este artículo hoy domingo lo edita **Crónica Global** y excepcionalmente tres diarios comarcales catalanes: *Revista Digital de Catalunya Central*, lo mismo del Vallès y, la tercera, del Maresme. Con lo cuál, tengo miradas con perspectivas diferentes.

Entro en el quirófano, me pongo los guantes de látex, el gorro y la mascarilla verde y cojo el bisturí para abrir en canal una zona tan sensible como es el cerebro. Y lo describiré, como aconsejaba el maestro Ortega y Gasset, con claridad porque es la cortesía, en mi caso, del articulista.

Esta clase de anatomía no es política ni interpretativa, sino científica. O, para ser más precisos, hasta donde hoy llega la ciencia en la mente: el cerebro tiene tres capas distintas, según descubrió la neurología a principios de los setenta. Una primera capa que compartimos con los reptiles, es decir con todos los bichos de este mundo, que la han bautizado como reptiliana. Es el reino del instinto primario, el animal: cuando nos entra el sueño, queremos dormir, cuando hay hambre, comer. Si estamos en celo, copular. Es la naturaleza.

Hay una segunda capa que sólo tienen los animales mamíferos, que ha sido bautizada como paleo mamífera. En esa capa están registradas las emociones. A los humanos nos hace vibrar cuando suena La Marsellesa, el Dios salve a la Reina, *Els Segadors*, la Marcha

Real o el cante hondo de los gitanos. Es emoción inyectada en vena. Esta segunda capa está más en el subconsciente que en el inconsciente del ser humano. Las emociones de los animales son de otro tipo: como la alegría de los perros cuando llegamos a casa o la tristeza cuando nos vamos.

Hay muchos separatistas que su lengua nativa es la castellana, como el asturiano Pepe Álvarez o el Arcángel Rufián, pero todos, sean o no independentistas, amamos nuestra lengua materna. A menos que se tenga una patología

Hay una tercera capa, la estrictamente humana, que es la neo corteza. En donde está el amor y su reverso, que no es el odio sino el desprecio. El sentido de lo que está bien o está mal. No las emociones sino los sentimientos más racionales, También el corazón tiene una forma de amar que la razón entiende.

El mediático divulgador científico Eduard Punset explica, para no estar tan tensos, que existe un cuarto cerebro más avanzado que el neo corteza, el ordenador que fue capaz de ganar partida de ajedrez a Gary Kasparov, el campeón del mundo ruso.

Pues bien el amor a la lengua materna es un amor natural que está en la segunda capa del cerebro, la paleo mamífera, y esa querencia la tienen igual un tagalo que un birmano, un inglés que un francés y, naturalmente, un catalán que la tenga como lengua materna, o el catalán de lengua castellana, que actualmente está en 51% de castellano y un 38% el catalán; el resto, hasta llegar a cien, son otras lenguas maternas. Todas igual de respetables.

Por eso los ideólogos separatistas piensan igual que el Grup Koiné pero no pueden declararlo abiertamente porque, como el objetivo de su estrategia es la independencia, la táctica empleada para superar la cota simbólica del 51%, su discurso actual es el bilingüismo como simple disfraz de astracanada, porque ya se cuidan bien de no aplicarla en la escuela. Por eso la escandalera de estos últimos días, porque los puristas del Grup Koiné les han puesto ante el espejo de su pensamiento, no el de su discurso oportunista; cuyo más insigne cinismo es cuando los de la ANC aplauden los discursos de la Diada en castellano.

Diré otra cosa más, y que considero más importante porque ni mucho menos estoy diciendo que todos los catalanes que la tengan como lengua materna son separatistas. Hay muchos separatistas que su lengua nativa es la castellana, como el asturiano Pepe Álvarez o

el Arcángel Rufián, pero todos, sean o no indepes, amamos nuestra lengua materna. A menos que se tenga una patología.

No es una interpretación política ni filosófica, sino estrictamente científica: está grabada en la segunda capa del cerebro, la paleo mamífera, el registro de sensaciones. Salvo quien tenga el complejo de Edipo...

En el transcurs de les quatre sessions en què té previst de desenvolupar-se el cicle de conferències *Llengua, societat i poder*, al **Campus de les Terres de l'Ebre de la URV**, els qui hem participat en la seua organització ens hem proposat posar a disposició del públic en general una clau interpretativa de fenòmens sociolingüístics que, pel seu arrelament, han acabat sent vistos com a normals i, per tant, neutrals, és a dir sense significació simbòlica (caracteritzats per l'espontaneïtat que caracteritzaria els fenòmens naturals, si és que tal cosa existeix). Tanmateix, pròpiament, són provocats per una intencionalitat conscient que, amb el pas del temps, ha derivat en mentalitat (o en "sentit comú", com li agrada de dir a l'actual president del govern espanyol, en funcions) i han esdevingut, per tant, invisibles, en haver estat engolides pel forat negre que és la història dels vençuts les mesures legals i polítiques concretes en què es manifestava i per haver-se convertit en imperceptibles (com la carta robada d'Allan Poe) els mecanismes mitjançant els quals es reproduïx i perpetua.

Les mentalitats són fons, i com a tal no formen part de les nostres percepcions, que ho són només de les figures que hi destaquen, figures que, tanmateix, no són res sense aquell. La tasca que ens hem proposat durant aquest cicle és dur el fons al davant, tenyir-lo per fer-lo visible, i que el color acabat d'adquirir acolori també els usos lingüístics habituals en la societat catalana, perquè aquests mostrin fins a quin punt el seu color és el de la naturalitat o és el d'una intencionalitat concreta que, per poc defensable, ha convingut que s'oblidés.

Les relacions humanes són relacions entre desiguals (la igualtat no passa de noció ideal, apta com a instrument de mesura per identificar fins a quin punt els fets, reals, se n'allunyen). I les relacions basades en trets comunitaris (és a dir, en trets existents en els individus, però només en tant que membres d'un conjunt comunitari), que posen en relació uns subjectes en tant que membres d'un grup concret, amb uns altres subjectes en tant que membres d'un grup diferent, descansen en la desigualtat existent entre els grups en qüestió, i adquireixen unes formes determinades per aquesta desigualtat.

Sent com és, la relació lingüística, la relació per antonomàsia entre humans (Aristòtil arribà a considerar demostratiu de l'afirmació que l'home era un "animal social" el fet que

disposés de llenguatge articulat), la seua presa en consideració com a objecte d'estudi situat en un marc sociohistòric concret ens proveeix d'un element de gran valor per conèixer el rerafons de desigualtat i, per tant, de poder/submissió que batega en aquell entorn i que és el nucli de la seua organització social. Quan la relació lingüística es dona entre subjectes que pertanyen a grups lingüísticament diferents (és a dir, identificats, de manera, inicial o no, amb codis lingüístics distints i distintius), llavors la desigualtat subjacent a la relació és també l'existent entre aquests grups en tant que entitats historicopolítiques distintes (que, en gran mesura s'articulen, es perpetuen i, per tant, s'identifiquen, al voltant d'una eina simbòlica tan potent com és l'idioma).

La importància de la sociolingüística en la investigació sociològica

La sociolingüística, com disciplina sociològica que situa en el centre de la seua anàlisi la conducta lingüística, apareix, per tant, a ulls de l'investigador, com un camp d'estudi especialment indicat per comprendre (*comprendre* és la finalitat de la ciència social, diran Weber i Habermas) una situació històrica concreta, fins i tot també la present, que per manca de perspectiva resulta especialment problemàtica si s'aborda des d'altres posicions.

Una situació històrica es pot definir com un entramat de relacions que es perllonguen cap a un passat determinat i vers un futur present en forma d'expectatives. Aquestes relacions poden ser revelades de manera progressiva, recolzant-se el coneixement d'unes en allò que sabem d'unes altres. Cal, però, un (o alguns) punt(s) de partida que faci(n) la funció de pedra angular (i de pedra de toc) d'aquest procés, i aquí la investigació sociolingüística es mostra en tota la seua importància metodològica.

En el cas concret de la comunitat humana conformada pels qui habiten el que hem definit com a domini lingüístic del català, comunitat que, en tant que ho és de parlants, viu una situació històrica definida, no únicament, però també, per un conflicte lingüístic (o si ho preferiu: per un entorn de llengües en contacte), la sociolingüística apareix com una disciplina especialment prometedora per a la investigació social, en general, i totalment central per conèixer, més concretament, la relació intergrupal entre aquells identificats amb un dels codis lingüístics confrontats en termes de conflicte (o, si es vol, de competència) i els identificats amb l'altre (una relació, aquesta, en funció de les característiques de la qual podrà preveure's, d'altra banda, quina serà l'adscripció lingüísticogrupal futura dels qui, ara per ara, s'identifiquen, de manera inicial, amb un codi

diferent dels dos principals, però que, també per raons al cap i a la fi de desigualtat, apareix com un codi que els seus parlants no aspiren a naturalitzar).

La sociolingüística ens permetrà endinsar-nos en la mentalitat sobre la qual la gent que habita aquest tros de món s'entén i s'organitza, i sent més concrets, ens permetrà conèixer, directament, la mentalitat sobre la qual les dues comunitats lingüístiques principals articulen les seues relacions comunicatives i expressives i, indirectament, les relacions polítiques i històriques de poder que mantenen entre elles. Aquestes relacions, recordem-ho, en darrer terme descansaran sobre una desigualtat, que el més poderós es negarà a perdre i que, en la mesura en què intueixi aquesta asimetria que l'afavoreix, i que tal percepció xoqui amb els seus pressupòsits morals, intentarà racionalitzar, negant-ne tota intencionalitat arbitrària i disfressant-la d'espontaneïtat o cercant-hi una justificació en una pretesa diferència de qualitat existent entre els codis lingüístics i, per tant, entre les cultures de les quals són vehicle i part i, llavors, i per acabar, entre les comunitats humanes en què viuen i que s'hi identifiquen, una de les quals apareixerà, als seus ulls, per aquest motiu, com a intrínsecament immadura, i fins i tot incapaç d'esdevenir un veritable subjecte autònom i, per tant, destinada a ser tutelada.

Les relacions lingüístiques són l'extrem més visible de les relacions entre cultures, que, pròpiament, són relacions entre comunitats humanes. El torcebraç que implica una relació de conflicte lingüístic (o en què es concreta una situació de contacte lingüístic, si es prefereix, pel fet que sempre ho és entre desiguals) és més aviat un torcebraç entre dues cultures (en expressió encunyada per [Rosa Calafat](#)) i, més pròpiament, un torcebraç entre dos grups humans.

Quan dos grups articulats al voltant de llengües d'identificació diferents (l'expressió "grups etnolingüístics" està massa connotada per ser útil) mantenen una relació de conflicte perquè un d'ells (o cap dels dos) no està disposat a reconèixer l'altre i, per tant, reclama la seua desaparició (o reclama l'hegemonia sobre ell), el conflicte esdevé la tònica dominant de la relació que s'hi estableix, i ho esdevé en tots els nivells en què aquesta relació s'articula: polític, legal, ideològic, econòmic, psicològic, etc. L'anàlisi sociolingüística ens permetrà obrir la porta a l'estudi de les representacions simbòliques que conformen una ideologia de dominació i, per tant, als estralls psicològics que l'assimilació inconscient d'aquestes representacions provoca en els individus i en el seu autoconcepte (aquí la sociolingüística es tornassola en psicolingüística).

(Val a dir que, coneixent els aspectes ideològics bàsics subjacents als usos majoritaris en què se substancia la relació lingüística, es poden avançar sentències judicials, decisions polítiques, opinions periodístiques i, fins i tot, tesis historiogràfiques i filològiques o politològiques, de manera semblant a com el científic natural dedueix previsions a partir d'hipòtesis.)

La investigació social (i incloc aquí la psicològica) que cerqui en la ideologia subjacent a les relacions lingüístiques entre comunitats, una de les quals en procés de minorització, identificarà valors, creences i actituds que donen suport a conductes lingüístiques i a decisions polítiques i legals, aparentment espontànies des del punt de vista intencional, naturals des del punt de vista comunicacional i neutrals des del punt de vista moral que, en realitat, són tant espontànies, naturals o neutrals com ho pugui ser un model productiu determinat, les decisions que genera, les relacions que articula, les polítiques que l'acompanyen i les expectatives que fa nàixer en els individus. Potser la funció no crea l'òrgan, però la repetició sistemàtica (sovint recolzada en mecanismes coactius persistents i identificables per la investigació històrica) genera l'hàbit, i l'hàbit, un cop perduda la memòria de la seua causa, pot ser percebut com a virtut, i les virtuts (com també els vicis) són funcionals i es transmeten per herència.

Valors, creences i conductes lingüístiques

Les ideologies lingüístiques que viuen i operen en els parlants ens faran veure llengües exigibles i llengües optatives (fins i tot votables i, per tant, prescindibles); llengües necessàries i, per tant l'accés a les quals és un dret, i llengües innecessàries, que cal que es guanyin el seu dret a existir (elles i la comunitat diferenciada que fan possible) fent-se "simpàtiques"; llengües maternals, femenines (aptas per a l'expressió dels sentiments i per a l'ús en l'espai privat, que han de reclamar el seu dret a ser tingudes en compte mitjançant la seducció) i llengües d'estat, virils, adequades per a l'oficialitat i l'àmbit públic, que poden ser legalment imposades; llengües que sempre són ben rebudes i llengües que poden molestar; llengües amb significació política partidista, llengües de facció, i llengües neutres que denotarien sense connotar; llengües llengües, i llengües *identitàries* (espero que el lector entengui què vol dir aquest qualificatiu, perquè qui escriu aquestes línies confessa que no en té ni idea); llengües amb nom (amb identitat i carta d'identitat) i llengües sense nom fix i determinat i, per tant, divisibles, fragmentables, de límits indeterminats; llengües normativitzades, avaluables, serioses, i llengües opinables, de normativa flexible i estirable, llengües respecte a les quals no hi ha mai usuaris ignorants

sinó usuaris tolerants (i és que hi ha llengües potencialment intolerants i llengües de les quals no tindria cap sentit dir tal cosa).

Aquest valors, que acaben sent percebuts com a intrínsecs d'una llengua posada en situació (i, per tant en un entramat de relacions de desigualtat), esdevenen un sistema complet que genera, al seu torn, un sistema de creences socials que desemboquen en conductes visibles, un sistema de creences que porten a pensar, per exemple, que hi ha comunitats per a les quals el bilingüisme, no sols és desitjable, sinó imprescindible, mentre que, per a d'altres comunitats, el bilingüisme (al qual s'ha associat la idea de riquesa) no sols no és prescindible, sinó que no sembla ni desitjable per als seus integrants, atenent a l'escàs entusiasme que desperta entre ells (potser pensen que ja en són prou, de rics, amb el que tenen). De fet, per a aquells per als quals la desiderabilitat del bilingüisme és evident, el desig és tan gran que ni tan sols se n'adonen que, en segons quines circumstàncies, la bilingüització d'una població és un camí que, paradoxalment, la condueix al monolingüisme, aquesta vegada, però, en la llengua que es desitja aprendre, i és que el desig d'esdevenir bilingüe és desigual entre els parlants, en funció del valor que atorguen a la pròpia llengua, i quan l'entusiasme bilingüista es dona en un espai social on existeix una situació de conflicte lingüístic (crec que, a aquestes alçades, ja podem veure que aquest és el terme que amb més precisió fa referència al que efectivament s'esdevé), i en relació, precisament, amb les dues llengües en contacte, el bilingüisme que en resulta és clarament asimètric i esdevé l'avantsala de la substitució lingüística.

Una altra creença que pot florir en un ambient de conflicte lingüístic i, per tant, de valoració asimètrica —i induïda— de les llengües en contacte és la idea que existeix una cosa que rebria el nom d'”opció lingüística” i que implicaria que la llengua efectivament usada en una situació lingüística determinada, i també la seleccionada per a la transmissió intergeneracional, sorgeix d'un acte de lliure elecció personal, com si a l'hora de prendre aquesta decisió no hi influïssin els determinants socials i com si aquesta decisió fos presa per àngels sense inconscient lingüístic (sense un superjò farcit de valoracions lingüístiques). Però és clar, ser conscients que hi ha constrenyiment en els usos (un constrenyiment que pot ser més o menys estricte i afectar més o menys casos, però que sempre és de naturalesa coactiva) implicaria prendre consciència d'un conflicte que ens obligaria a posicionar-nos i a jutjar-nos segons la posició adoptada, i això és desagradable (és el que té la veritat: ens fa lliures, però a costa de pagar un preu per aquesta llibertat... i aquí és on la mentida pietosa mostra la seua virtut narcòtica).

Tendrem a creure, a més, que hi ha llengües que, en tant que prescindibles, en la mesura que es vulguin mantenir, i això impliqui certa inversió en revitalització, comporten una despesa sumptuària. Aquest senzill sil·logisme farà aleshores acceptable a les oïdes dels parlants cecs a la ideologia falses dicotomies com les que contraposen mitjans de comunicació públics en català i quiròfans per als catalans, o donarà algun significat a l'acusació de balafiament identitari (una expressió a la qual, confesso, ni li trobo ni sentit ni referència).

Creurem també que hi ha llengües que no serveixen per anar pel món, ni per portar el món a casa, de manera que, per a funcions de representació, caldrà recórrer a certs codis lingüístics i rebutjar-ne uns altres. I no parlo de funcionalitat (que, d'altra banda, depèn de la valoració, perquè allò valorat esdevé funcional, i inútil allò no valorat o no tan valorat com altres coses: a la zebra no li cal córrer més que el lleó, en té prou a córrer més que una altra zebra), parlo de, per exemple, l'existència de llengües l'ús esporàdic, o fins i tot simbòlic, de les quals davant de subjectes aliens al seu grup de parlants esdevé problemàtic, identitari, polític; de llengües l'ús de les quals no resulta apte per transmetre, ni tan sols als seus parlants estrictes, pensaments o paraules dites per algú no pertanyent al grup, sobretot si aquest algú no és un qualsevol. Recordem: com responia, no fa gaire temps, la resta de la classe a un estudiant d'anglès que traduïa un text en aquesta llengua al català, en comptes de fer-ho al castellà?, i com respon la classe, encara ara, si la traducció es fa en una escola valenciana, posem per exemple? I quantes cites (generalment no gaire literals) de la Bíblia heu sentit fetes en català entre catalanoparlants?: “*En verdad, en verdad os digo...*”, etc.

La interposició lingüística és també una conducta que descansa en valors i exemplifica una creença.

En definitiva, hi hauria llengües potencialment conflictives, i llengües alienes al conflicte. Llengües carregades de significació valorativa negativa que, en aflorar en conductes lingüístiques que entrarien en col·lisió amb les creences associades a aquestes conductes (a aquests usos) generarien malestar, un malestar que seria percebut com a conflictivitat gratuïta per part d'aquells per als quals la ideologia concreta subjacent a la praxi lingüística pròpia d'un context i d'un moment històric concrets s'ha invisibilitzat en forma de fons d'escenari no significatiu per a l'acció. Aleshores és quan una llengua admet ser qualificada de problemàtica. I ja se sap que la gent, de problemes, no en vol.

Quan una llengua, i per tant una cultura i, en definitiva una comunitat humana que s'hi expressa i hi fa la seua aportació específica al món, assumeix valors com els enumerats i creences com les descrites, i interioritza conductes com les apuntades, aleshores ha assumit la seua submissió, la seua inferioritat (s'aprèn la inferioritat, igual com, correlativament, s'aprèn o s'interioritza la supremacia, en un procés sobre el qual ja ens havia cridat l'atenció Hegel en parlar de la dialèctica amo/esclau), i l'adversari li té ja el peu al coll. Quan això passa, els dominadors, i molts dels dominats, no hi veuen res d'estrany a reservar el terme *cultura* (amb independència del qualificatiu que l'acompanyi: popular, de masses, "alta cultura") per a les manifestacions de l'esperit del grup dominant i en la llengua dominant, i a qualificar aquelles altres sorgides del grup dominat com a *folklore*, o *antropologia*, terme de reminiscències més tel·lúriques, més adequades per als continguts que hauria d'haver emès des d'un principi una televisió com la catalana. I quan, malgrat tot, el grup dominat reïx a desenvolupar una cultura homologable a qualsevol altra que es pretengui alta, llavors, amb perplexitat i en to de falsa preocupació, se sentirà a dir: "i per què això mateix no ho escrius, ho dius, ho cantes en... (que seria més encertat)".

Les comunitats dominades no tenen història, tenen mitologia que, quan és atesa per la historiografia o esdevé contingut d'un pla d'estudis, és manipulació (tot allò que s'allunya de la historiografia del grup dominant s'allunya de la història, i prou). Quan és el cas, les comunitats dominades no tenen religió, sinó supersticions i, per suposat, no tenen llengua, sinó parles. No hi ha religiositat africana, sinó "creences", o els pobles amerindis tenen "dialectes", en cap cas llengües (o bé n'han passat a tenir només quan han passat a ser llengües mortes, perquè la mort converteix el que abans era subjectual en un mer objecte, i l'objecte no és perillós, es pot classificar i arxivar, i fins i tot és possible apropiarse'n perquè serveixi de guarniment a la cultura dominadora —ho saben bé a València—; mentre és viu, però, se'ns escapa i és imprevisible).

Quan una comunitat assumeix la inferioritat, la repressió se substitueix per autorepressió, la censura per autocensura i el menyspreu per autoodi. Arribats a aquest punt, l'assimilació esdevé una aspiració col·lectiva, i la mort —per suïcidi induït— significa una més gran naixença.

La dominació fa dominats i dominadors, i els fa en totes les dimensions que són connaturals al subjecte humà: psicològica, cultural, econòmica i sociopolítica. No es consuma la dominació d'un grup humà fins que no es dominen les ànimes dels qui el componen.

I, per entendre-ho i mostrar-ho, la sociolingüística es perfila com una ciència de l'esperit especialment incisiva.

[Dèiem la setmana passada](#), en un article que no havia de tenir la continuïtat present (ja em disculparan, però ha estat una setmana intensa per al gremi dels lingüistes), que fóra interessant que el concepte de bilingüisme servís per fomentar la llengua catalana, en el benentès que el bilingüisme no havia de ser posar-se a duplicar rètols ni enviar cartes amb el català a l'anvers i el castellà al revers (quan me n'arriba una sempre penso que em tracten d'imbècil). Sinó que es tractaria de la capacitat de l'individu de parlar dues llengües amb un grau de competència elevat i equivalent.

Des d'aquest punt de vista, i si assumim la premissa que parlar tant català com castellà és un benefici social i personal per al ciutadà (i fins i tot cognitiu, si són certs alguns estudis), és funció de l'administració assegurar aquest coneixement i posar les bases per a l'ús possible de totes dues llengües, i en cap cas dissenyar un espai públic bilingüe que garanteixi el dret de ser monolingüe. Així, paradoxalment, defensar el bilingüisme equivaldrà a apostar més que mai per les mesures de normalització lingüística, d'acord amb les dades de l'Enquesta d'Usos Lingüístics 2013, que revelen que els ciutadans que parlen castellà però no parlen català avui a Catalunya són 1.200.000.

Queda, doncs, un espai per a la justificació legítima de la prevalença de la llengua catalana en el territori que li és propi, digue-li futur estat o no, al capdavant això poc importa atenent al fet que altres llengües sí que en disposen i tenen una vida més agònica que la nostra. I queda també un espai ideològic que justifiqui la implicació de la ciutadania no només en l'adquisició d'habilitats sobre la llengua sinó també en el seu ús, en un imperatiu que no ha de ser entès com una obligació, ni com un deure de país o patriòtic, sinó com un compromís civil basat en la normalitat. I aquí tenen feina els partits de l'esquerra, tant la sobiranista com la federalista i la confluent, perquè és en el seu electorat on es troba la bossa de possibles catalanoparlants més nombrosa. Sense ells i el seu bilingüisme, el català no se'n sortirà.

La qüestió, però, és si Catalunya és també territori propi del castellà, ateses les crítiques que desperta la seva consideració d'exogen, un qualificatiu que no pot ser més encertat. Dir que el castellà és una llengua exògena —és a dir, una llengua vinguda de fora— no hauria d'atribolar ningú. Sobre aquest particular han de prevaler les condicions de

territorialitat i d'historicitat, i la mateixa filologia —la filologia hispànica— no deixa gaires dubtes per dissipar: qualsevol que es miri els manuals d'hispanística (de dialectologia o història de la llengua) s'adonarà de l'escassetat que impera sobre el castellà de Catalunya com a matèria d'interès. De fet, es va parlar castellà de manera transversal i, sobretot, interclassista molt abans a Amèrica que a Catalunya.

Ara bé, una llengua transmesa d'una generació a la següent no pot ser considerada eternament exògena. El mateix català de Mallorca o l'Alguer és, al capdavant, també exogen, però ningú no dubta avui de la seva condició patrimonial innegable. Suposo que és una qüestió de temps i de verificar que la llengua es manté en la transmissió intergeneracional de manera ininterrompuda, i fa dècades que, per al cas de la llengua espanyola, el cronòmetre ja està en marxa. El debat és ajornable però inevitable: el castellà ha vingut per quedar-se, i tard o d'hora el catalanisme haurà d'encarar el problema de fons, que no és altre que acceptar o decidir si el castellà és o no llengua pròpia de Catalunya.

Arran del manifest Koiné, he tornat a sentir aquests dies una frase clarament falsa: “Les llengües no es poden imposar”. La frase contrasta -i de cap manera equival- amb una altra que subscric del tot: “Les llengües no s’haurien d’imposar”. Saber una mica d’història no ens permet ignorar que sense imposició seria inexplicable que en pocs segles quatre o cinc llengües se n’hagin menjat milers. Estimem massa el que parlem perquè hagi sigut un procés lliure i voluntari.

Per desgràcia, les llengües sí que es poden imposar. De vegades es fa d’una manera violenta i barroera i d’altres més subtilment, amb una gradualitat gairebé imperceptible. És barrejar prohibir llengües, castigar els que les parlen, escolaritzar només en la llengua del vencedor. I tot això s’ha fet. És subtil crear un sistema econòmic en què parlar i fer servir la pròpia llengua és un estigma i una nosa; i passar-se a l’altra, la clau per progressar. I encara és més subtil que, mantenint el seu prestigi, la llengua pròpia deixi de ser la comuna; i la comuna -l’única que sap tothom en aquell territori- passi a ser una de molt més forta.

Perquè una gran llengua se’n mengi una de petita només cal posar-les en peu d’igualtat. En aquest escenari, no cal imposició, només cal temps; i la manera com una devora l’altra és tan lenta que, mirant-ho des de fora, sembla que juguin: que hi ha pau lingüística.

Hi ha un discurs acientífic que continua dient “Que es parli X a Y depèn de tu”. Va ser el del pujolisme. És com dir a 8 jugadors que juguen contra 11 en un camp que fa baixada cap a la seva porteria, que guanyar el partit depèn d’ells. Per salvar X a Y, seguir parlant X -malgrat tot- és fonamental; i cap esforç serà sobrer. I un dels 8 jugadors, en una genialitat, fins i tot pot marcar un gol. Però a mesura que passen els minuts i la fatiga s’acumula, la derrota de l’equip de 8 està assegurada.

És feina dels sociolingüistes determinar si l’espai públic que avui es disputen català i castellà està inclinat i com. No es poden limitar a exhibir títols, han de provar que és fals que sempre que la immensa majoria de la població d’un territori parla una gran llengua mundial a nivell de nadiu i només una majoria clarament inferior parla una petita llengua al mateix nivell, la gran llengua avança en detriment de la petita. I si és fals, dir quan i on això no ha passat.

I si ha passat sempre tenir l'honestedat d'admetre-ho perquè la societat, sabent què s'hi juga, decideixi democràticament si ja li està bé l' *statu quo* la inclinació del camp, o si cal una política lingüística diferent, que doni alguna oportunitat a l'equip que perd.

No em faig il·lusions. La ideologia hegemònica de l'espanyol i el vent de la globalització bufen prou fort perquè un canvi democràtic de *statu quo* sigui més que difícil. Però em sembla il·lús esperar que l'hipotètic futur estat permeti la remuntada. Quants gols caldrà encaixar perquè sigui tàcticament aconsellable dir la veritat? Alguns, per dignitat, han cregut que l'havien de dir ara.

326. RIUS, Xavier (2016-04-10). "[Sobiranisme Froilán](#)". *E-Notícies*.

El sobiranisme s'ha fotut dos trets al peu en una setmana. Per això se'l pot batejar així en honor del primogènit de la Infanta Elena i Jaime de Marichalar -el nom complet del qual és Felipe Juan Froilán de Todos los Santos de Marichalar y Borbón- que aquell 9 de abril de 2012 es va disparar un tret al peu. Aparentment de forma accidental.

Quan Napoleó va ordenar el segrest i posterior execució del Duc d'Enghien (1804) -un familiar dels Borbons que vivia a Alemanya a pocs quilòmetres de la frontera francesa- Fouché li va dir aquella frase que ha passat a la història: "C'est pire qu'un crime. C'est une faute". "És pitjor que un crim, és un error".

Doncs el *Manifest Koiné*, que proposa el català com a única llengua oficial en cas d'independència, també em sembla pitjor que un error, em sembla directament una *cagada*.

Per dos motius: primer perquè cau en aquella vell hàbit de caçar la pell de l'ós abans de caçar-lo. Amb altres paraules: no diguis blat fins que sigui al sac i ben lligat. Aquí estem debatent sobre les llengües o el sexe les àngels quan tot just s'han creat les ponències conjuntes que, en teoria, ens han de dur a la independència.

En segon lloc perquè és una manera com qualsevol altra de fer amics quan diu, entre d'altres coses, que es va utilitzar la immigració "com a instrument involuntari de colonització lingüística". Ara que els col·legues de Súmate -que romanen en silenci sobre el cas, per cert- vagin a fer campanya al Baix Llobregat o al Barcelonès amb el manifest a la mà. A veure què diuen els tres milions de catalans fills de la immigració dels anys 60 i 70.

L'altre error és el llibre que, amb tant d'encert, ha publicat Viena Edicions “Perles catalanes” amb la relació de catalans bons i dolents. Llàstima perquè jo pensava que era una editorial seriosa -han traduït Proust- i a la seva [web](#) es venen amb els valors de “professionalitat, rigor i eficàcia”.

En aquest cas és el típic exercici dividir la història entre bons i dolents. L'habitual recurs de repartir carnets de catalanitat. Encara que els propis autors asseguruen que aborden el tema amb “unes gotes d'humor” i que l'obra “no és ben bé una llibre d'història”.

L'apartat final és un poti-poti on s'hi barreja Félix de Azúa, Albert Boadella, Francesc de Carreras i Arcadi Espada amb socialistes com Josep Borrell i Carme Chacón o catalanistes -suposo que no els hi negarem aquesta condició- com Miquel Roca i Duran i Lleida. Duran és un “col·laboracionista assenyat” i Roca un “home ben integrat a l'Imperi”. En fi, han fet més per Catalunya i la cultura catalana alguns dels inclosos en el llibre -com Josep Pla- que els tres autors: Salvador Avià, Jordi Avià i Joan-Marc Passada.

Divendres passat els companys de RTVE-Catalunya van cometre la gosadia -avui el repeteixen a les 19.30- de convidar-me al programa [Aquí parlem](#), que presenta Lluís Falgàs. El col·lega Quico Sallés va dir que calia eixamplar la “base social” del procés. Encara? vaig pensar de cop i volta. Amb els dos exemples esmentats s'entén perfectament perquè el sobiranisme no ha superat mai el 50%. Som-hi: tirar-se pedres al propi terrat és una activitat tan legítima com qualsevol altre.

327. SÀLMON, Àlex (2016-04-10). "[El normalizado bilingüismo de los catalanes sin Koine](#)". *El Mundo*.

A FINALES DE LOS 70 la idea que circulaba era que un niño no podía crecer con dos idiomas en su cabeza. Quiero decir que el bilingüismo era imposible. La mayoría de los jóvenes filólogos catalanes que estudiaron su carrera a lo largo de los 80 -me refiero a las primeras hornadas de aquella licenciatura de moda y de la que han salido una parte de políticos catalanes básicamente en ERC- estudiaron haciendo suya esa idea: o se era catalanohablante o castellanohablante. Bilingüe, imposible.

La idea cuajó hasta que la realidad puso en dificultades a quien la defendía. No así entre una parte de lingüistas catalanes que, amparándose en espacios y tribunas académicas, utilizaron como herramienta política la imposibilidad de pensar en dos lenguas.

No escribo de oídas. Ni tampoco por referencias descritas en algún ensayo sobre el tema. Por cierto, muy pocos en el mercado. Lo viví en vivo y en directo. Y tal era la seguridad en la idea que hicieron dudar a muchos.

Cataluña es un territorio mayoritariamente bilingüe. Es cierto que muchos bilingües se defienden sólo en castellano. Nunca en catalán. Pero esta cuestión, que tiene su explicación, no puede desviarnos de la tremenda normalidad con la que vive Cataluña su normalizado bilingüismo.

Siempre he criticado a los que han explicado la cuestión de las lenguas en Cataluña desde la falta de oxígeno del castellano en la sociedad. Es una falsedad. Como sociedad bilingüe, cada individuo habla en lo que le da la gana o se siente más cómodo. Denuncié en su momento -ahora todo es más laxo- que esa falta de oxígeno se producía básicamente en las escuelas. La inmersión lingüística fue un arma muy potente desde sus inicios aunque se ha evidenciado inútil. ¿Por qué? La causa es el recreo. En la gran mayoría de escuelas, sobre todo del área metropolitana, puede que impartan matemáticas o sociales en catalán, pero el patio es del castellano o el catalán. Una vez más, la normalidad del bilingüismo.

El proceso de inmersión lingüística fue largo y sin ruido. En 1981 se aprobó una Ley de Normalización, bastante decente por cierto; en 1992 un decreto de inmersión que comenzó a trastocar la hasta entonces tensa normalidad, y en 1998 la Ley de Política Lingüística,

repleta de imposiciones. Esos 17 años de trabajo erosionador para el castellano en las aulas y, es necesario decir, casi sin quejas por parte de las familias que tampoco se enteraban de los detalles, construyeron una realidad en las escuelas de Primaria que explican la situación del presente y del pasado más reciente. Entonces, es cierto, algunas asociaciones de profesores pusieron el grito en el cielo. Pero su ruido no llegó a las AMPAS, ni caló en los sindicatos, ni en alguna prensa que, en principio, debería haber estado atenta. Su análisis también merece un capítulo aparte. Digamos que la inmigración de los 60 quiso sentirse tan catalana como cualquiera a través de sus hijos. Nadie se percató de que el castellano, menos en clases de lengua castellana, estaba desapareciendo de forma progresiva.

Hasta aquí la Historia resumida e imperfecta, aunque sirva de acercamiento a casi 35 años de historia del bilingüismo en Cataluña.

Escribía el 24/1/16, en un artículo titulado Los cambios entre el relato nacionalista e independentista, una tesis que, probablemente, es la que está detrás del redactado del conocido como Manifiesto Koiné. (Koiné: dicese de una lengua común que resulta de la unificación de ciertas variedades idiomáticas; RAE).

El argumento de aquel Apunte se basaba en la previsualización de una Cataluña independiente donde la lengua catalana, sin cargas de presión política, acompañaba al castellano con total normalidad en la educación, la justicia, la cultura, etc... Su utilización como herramienta política, lograda la independencia, se hacía inútil y el bilingüismo se convertía, como debería serlo, en un proceso único en el mundo y, por lo tanto, de interés para ser estudiado.

Una parte de los líderes de ERC abogan por esta idea. Sin ir más lejos, Oriol Junqueras, Joan Tardà o el bilingüe Gabriel Rufián.

¿Qué tiene de extraño la aparición de un manifiesto muy radical, que parece recuperar estilos extremistas de principios de los 80? Que parecía que algunos estigmas estaban superados. ¿Tiene razón de ser? Sí. La evidencia de una parte de los nuevos independentistas, antes nacionalistas básicamente, de que la independencia es imposible y el intento de hegemonía del catalán como lengua única, también.

Pero el movimiento es torpe y trasnochado. No sólo porque apelan a hace 300 años, cuando reiteran e inventan que la situación del ahogo del catalán comenzó con la anexión del Principado de Cataluña al Reino de Castilla, convirtiéndose el castellano en lengua de dominación, sino por el tremendo error de hablar de una bilingüización (textual) forzosa provocada por «la utilización de una inmigración llegada de territorios castellanohablantes con un instrumento involuntario de colonización lingüística». Todo idea de Franco, claro. «El régimen dictatorial del general Franco completó en dos generaciones este proceso de bilingüización...», etc, etc...

Ese viejo nacionalista ha descubierto con estupor que se quedará sin desconexión con España y que, a este paso, sin exclusividad lingüística. Ante eso, un manifiesto aunque diga excentricidades.

328. SÁNCHEZ, Cristina (2016-04-10). "[Treure la llengua](#)" / "[Sacar la lengua](#)". *La Vanguardia*.

El que ha passat aquesta setmana a Catalunya en relació amb la llengua és simptomàtic. No tenim una relació normalitzada i sana amb les llengües que es parlen a Espanya perquè l'Estat espanyol s'ha encarregat –amb la implicació activa i proactiva de representants polítics i culturals molt importants– que hagi estat així.

A Espanya hi ha moltes més llengües oficials que no pas el castellà, que ara es fa dir espanyol; però això no només ha estat ignorat reiteradament, sinó que s'ha treballat per tal d'afeblir aquelles que suposadament –amb molta estretor de mires– li podien fer competència. El cas del català és paradigmàtic en aquest sentit, i no parlo de temps enrere sinó de la història més immediata. Encara que sembla que ja ha passat la dèria de fins i tot negar-ho en altres territoris que no siguin Catalunya, canviant-li, també, el nom –el lapao passarà a la història com un dels pitjors exemples de contaminació política de la llengua–, el pòsit cultural del conflicte lingüístic és de gran abast.

No he entès mai que s'entengui la convivència entre llengües com un problema que pressuposa haver d'actuar en contra d'una d'elles, sigui la que sigui. No té sentit. Més encara quan el nostre és ja per si mateix un món plurilingüe i més encara quan hauríem de treballar i desitjar que ho sigui com més millor. No deixen de desaparèixer llengües al món i fins i tot, com per tot allò que va malament, tenim un dia de la llengua materna, el 21 de febrer, que, amb l'excusa d'homenatjar els morts de Bangla Desh del 1952 en defensa del bengalí, vol posar el focus en les dificultats de les llengües minoritàries per subsistir.

Per això, tampoc entenc que no es compregui que defensar una llengua, més encara si aquesta no té un Estat que la defensi, com és el cas del català, s'hagi de veure sistemàticament com un atac a una llengua, en aquest cas el castellà, que no només té molt bona salut pel que fa a nombre de parlants, sinó que ocupa una de les posicions dominants al món.

No ens deixem enredar, i cada vegada que es tregui la llengua al carrer posem-hi seny perquè no es malmeti ni la convivència ni el respecte als parlants –a banda de la pròpia

llengua-, atès que hi ha massa polítics que han demostrat, i segueixen demostrant, que és molt fàcil perdre-li el respecte si això suposa algun guany electoral.

Per què els dos diaris amb més difusió a Madrid i Barcelona s'han escaldat tant amb el manifest *Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent*? Pel “procés”, per la “normalització” o per la “Catalunya independent”? Calma i aire, joves. Què és un manifest? Se n'han fet deu mil al llarg de la història recent. Ells en fan un cada dia, a l'editorial, i ningú s'inquieta tant. Ací pot parlar tothom? O només han de parlar ells? El manifest obliga a prendre alguna decisió o només fa reflexionar? Si no els agrada, que ho diguin i que es calmin. Als més vells de la tribu el manifest els pot recordar la impertinència de Lluís Vicent Aracil, que va ser professor de sociolingüística a la UB i que va introduir conceptes nous sobre vicis vells. Aracil es fa difícil de transcriure. Els seus textos feien com la cuina de Ferran Adrià. Alteraven els paladars més prims i només s'entien dins el context. El pioner no era un plat fàcil i gaudia amb la complexitat. Va acabar caçant mosques. Malgrat això, feia pensar i feia parròquia. Vet-ne ací un text fàcil: “Quan el nostre idioma esdevé irritant i pernicios/nociu, ens prohibeixen peremptòriament restar bilingües. A l'hora de la veritat, no tenim cap veu ni cap vot en la qüestió. I això és jugar a perdre. Sols que optem ja per perdre quan deixem que ens expliquin i resolguin els nostres problemes –sempre «pel nostre bé».” Senyors irritats, deixi'ns parlar i deixi'ns votar en pau!

VERÍ. Els lingüistes tenen el dret i el deure d'opinar sobre la situació del català. Ells, a diferència dels polítics, no han de dir el que la gent vol sentir, ni caure en falsos tremendismes ni en eufòries infantils. El seu diagnòstic ens ajuda a comprendre quina és la situació d'un idioma que, per primer cop en molts segles, es troba en una situació de minorització i retrocés dins del seu propi territori. Ara bé; la política lingüística, com el seu nom indica, és un afer polític i no científic. La gestió s'ha de fer a peu de carrer i no a les acadèmies. I els carrers de Catalunya són plens de persones, iguals en drets i deures, però que tenen amb el català una relació desigual. És amb aquesta gent, i per aquesta gent, que cal afrontar la qüestió, si no volem que esdevingui un verí per a la cohesió nacional. Estic convençut que només la sobirania ens permetrà afrontar de manera serena i completa el nostre futur règim lingüístic. I per assolir la sobirania cal la majoria democràtica. No l'aconseguiem dient a molts dels nostres conciutadans que els seus pares i avis van ser colonitzadors involuntaris.

NOSA. El català ha esdevingut, per a molts, una nosa política. Els uns voldrien que desaparegués amb la mateixa naturalitat amb què ho han fet les altres llengües europees sense protecció estatal. Però també hi ha qui veu en la llengua pròpia una dificultat afegida per als anhels d'independència. És cert que molts independentistes són castellanoparlants plenament identificats amb el país, i fins i tot emprenyats amb Espanya, que arrufen el nas quan imaginem un estat català amb polítiques lingüístiques maximalistes. El manifest Koiné, degudament potinejat i manipulat pels enemics de la llengua (els mateixos que callen cada cop que el català és agredit i minoritzat), els ha donat arguments, tant als uns com als altres. Però no podem permetre que el català sigui una nosa. Ha de ser un actiu, un motiu d'orgull.

LLENGUA. És important que els partits que s'autodenominen catalanistes es posin d'acord en un diagnòstic i un objectiu. El català reula i volem que avanci. ¿Hi estem tots d'acord? Entesos. Perquè avanci, el català ha de ser necessari i atractiu. Això vol dir lleis, i vol dir diners que compensin la dictadura del mercat; vol dir un estatus legal com el que el castellà té a Espanya; vol dir gestionar l'espai radioelèctric, vol dir fortes inversions en cultura i educació. Sí, sí, inversions. No és casual que el català tingui bona salut a la ràdio i no a la tele, al teatre i no al cinema. ¡És una qüestió d'indústria i de mercat, i no pas de talent!

¿Estem disposats a revertir aquesta situació? Doncs això -desenganyeu-vos- reclama un estat propi. Ara bé: per fer tot això, ¿cal que el castellà deixi de ser oficial?, ¿cal que els castellanoparlants vegin retallats els seus drets lingüístics? Jo estic convençut que no. I si no n'estigués convençut, faria que me'n convencessin, perquè un projecte concebut contra la realitat tangible del país no té cap possibilitat d'èxit.

331. VERA, Esther (2016-04-10). "[A l'Everest millor amb oxigen](#)" / "[Al Everest mejor con oxígeno](#)". Ara.

L'ambició de construir un nou país permet i exigeix l'ambició de repensar-ho tot. S'obren debats que permeten reflexionar sobre quines són les nostres febleses i com enfortir-nos en tots els camps des de l'economia, l'ensenyament o la llengua. Però també correm el risc de levitar i situar-nos en un pensament màgic, molt allunyat de la realitat del país que som.

El manifest del Grup Koiné és una excel·lent oportunitat de debat sobre la llengua i també una bona mostra de com el sobiranisme és capaç de fer-se un embolic. Com aquells jugadors de futbol que es marquen sols, sense necessitat que hi intervingui el contrincant.

Com el mateix manifest reconeix, la seva reflexió no és aliena a la situació política, i si és útil per obrir el debat sobre els usos lingüístics i sobre la situació ideal de la llengua en un país ideal, no és útil per reforçar el sentit inclusiu i majoritari del procés. L'allunya. L'empetiteix.

És just compartir la preocupació per l'ús de la llengua, per la seva qualitat i pel retrocés en l'ús social. Però sense oblidar que avui el català té més parlants que mai. No hi ha dubte que calen mesures de discriminació positiva i no hem de perdre de vista que una llengua minoritària sempre està en perill. Dit això, és difícil compartir l'afirmació del manifest que diu que la immigració castellanoparlant s'ha "utilitzat com a instrument involuntari de colonització lingüística".

El punt de vista conspiratiu i l'observació des del laboratori és poc útil si sembla que no es tingui en compte que la llengua no existeix separadament de les persones que la parlen i que la identitat es forja de condicionants socials, econòmics, polítics, culturals i també de decisions lliures de persones lliures.

L'afirmació sobre la immigració oblida, si no menysté, milers de persones, de famílies per a les quals el català ja és també la seva llengua pròpia i no només han participat en la normalització lingüística del país aprenent-lo, estudiant-lo, ensenyant-lo sinó transmetent-lo als fills i construint una identitat col·lectiva inclusiva, rica, diversa. Moderna.

En el món obert d'avui la imposició de la llengua té un recorregut limitat. El rebuig emocional contra el que es considera imposat és un fet evident. Si els ciutadans de Catalunya en el futur parlen català i volen ser catalans serà perquè aquesta serà una terra inclusiva, d'acollida i d'oportunitats. No només, i dic no només, per la llei que la protegeixi. La voluntat de puresa no només està renyida amb la realitat sinó que pot conduir a la irrellevància.

L'única menció del manifest a la immigració és un regal a tots aquells que, per interessos polítics i també per justificar la seva impermeabilitat al món que els envolta, estan disposats a dibuixar la situació política com un procés amb un component etnicista. Un error. Hi ha molts interessats a acusar el procés polític que viu el país d'eticista. Si aquesta versió s'imposa, sigui o no certa, el procés es convertirà en exloent i minoritari.

En el camp estrictament del debat lingüístic, tampoc la comunitat d'experts comparteix unànimement la identificació de normalització amb monolingüisme. El bilingüisme no és la causa de la substitució de les llengües.

La reacció política dels partits sobiranistes ha estat d'una moderació i cautela destacables. Demostren conèixer millor que els firmants del manifest la diversitat del país on fan política. Obligats a prendre el pols social a cada moment i a recórrer el país, els partits majoritaris no han sortit del discurs de la co-oficialitat. No han entrat en l'acusació que "sota la capa de la ideologia bilingüista... en la futura República Catalana l'anormalitat lingüística actual esdevingui la falsa normalitat de la república".

El manifest Koiné no és racista ni fonamentalista, com alguns que sembla que no l'han llegit diuen. Però està allunyat de la realitat del país i és poc hàbil políticament. Perquè és un document polític. Allunyat de la voluntat inclusiva imprescindible per arribar a les majories suficients, aquelles que de manera indiscutible poden fer possible el canvi de marc polític. Els partits sobiranistes mai tindran la majoria amb posicions lingüístiques que puguin ser interpretades com a exloents.

Conclusió: es pot pujar l'Everest sense oxigen, però Edmund Hillary va preferir portar-ne i anar acompanyat del xerpa que era el millor escalador.

332. VILLATORO, Vicenç (2016-04-10). "[11/4: Diuen que el debat sobre la llengua és inoportú](#)". *Ara*.

Potser sí. Potser la societat catalana considera que entrar a fons en un debat tan emocional com el de la llengua pot posar en perill la convivència i, per tant, que és millor evitar-lo. O pot ser que, agafant-ne només una part, el sobiranisme consideri que plantejar ara el debat sobre la llengua és un error estratègic en el procés cap a la independència. Personalment, no ho veig clar, això d'ajornar els debats, però posem que hi ha consens en la inoportunitat. Doncs llavors no en parlem. Vull dir, que no en parli ningú. El que no pot ser és que durant temps tothom hi digui la seva, que si el castellà està perseguit, que si les dues llengües han de ser cooficials, que si el bilingüisme és la solució, i quan algú afegeix a totes aquestes opinions una de tan legítima com les altres i insinua l'oficialitat exclusiva del català, se li digui que és inoportú. Si el debat és inoportú, no el fem. Ningú. I si és oportú, fem-lo. Tots. Perquè, si no, les opinions que es consideren oportunes van consolidant-se com a indiscutibles i les suposadament inoportunes queden fora del debat. Gent que han opinat tant com han volgut, quan apareix una opinió que no els agrada diuen que el debat és inoportú. Doncs que no l'haguessin començat.

333. ZARZALEJOS, José Antonio (2016-04-10). "[Derives independentistes](#)". *La Vanguardia*.

La debilitat del procés sobiranista es dedueix d'uns comportaments col·lectius que, alhora que desvirtuen el catalanisme, fan emergir epifenòmens radicals, en la pitjor accepció d'aquest terme. L'independentisme ha demostrat que té força per impulsar una iniciativa d'eventual secessió de l'Estat espanyol, però no per culminar-la. Ara, acredita també que les seves contradiccions són d'envergadura, resultant la més vistosa –per desencertada i, fins i tot, matussera– la constituïda pel manifest impulsat per Llengua i República i el Grup Koiné en el qual es condemna la “ideologia del bilingüisme”, es considera el castellà un “idioma de la immigració”, un “instrument involuntari de colonització”, estimant que, a més, ha pres “el rol de llengua per defecte”.

Que 170 personalitats catalanes facin costat a aquestes apreciacions –amb un silenci aquiescent del Govern de la Generalitat– demostra que en el moviment separatista s'està produint una deriva que vincula la identitat catalana –en la versió independentista– amb factors fins ara propis de nacionalismes reaccionaris, que voregen perillosament percepcions de caràcter ètnic i aposten per l'hermetisme cultural. Considerar el castellà com a “exogen” a Catalunya és un plantejament simètric al tractament del català com un idioma marginal en el patrimoni lingüístic del que van arribar a denominar-se “les Espanyes”. La satisfacció amb què en els cercles més recalcitrants contra una solució política per a la qüestió catalana s'ha rebut el manifest hauria de fer reflexionar els seus impulsors i signants. A més de significar un greu contratemps per a les seves aspiracions, la declaració és una amenaça a la convivència de les “dues llengües i un sol poble”, principi en què s'ha basat l'harmonia de la societat mestissa catalana.

De diferent ordre, però atribuïble igualment a una sensació d'impotència independentista, és també el disbarat de Perles, un llibre els autors del qual és millor no recordar, en què enumeren els botiflers entre els quals apareix –cosa que fa mal a qualsevol sensibilitat cultural i acadèmica– Jaume Vicens Vives, a qui es connota de falangista i se li atribueixen condicions tals com les de “mutant”, “oportunista” i “filonazi”. Si a l'autor de Noticiase li administra aquest tractament, Miquel Roca, Josep Antoni Duran Lleida o Josep Borrell – que apareixen en l'elenc de mals catalans– s'haurien de sentir confortats. Passa amb aquest text com amb el manifest que propugna el monolingüisme en una Catalunya independent:

aquells que neguen solucions polítiques al Principat, aplaudeixen perquè veuen confirmades les versions que avancen el que, efectivament, són derives independentistes. Entre aquells que mantenen que la qüestió catalana es descompondrà per si mateixa –passi el que passi amb la convivència general– aquests fets, només relativament puntuals, es reben amb candeletes.

Per comprendre millor aquestes derives cal remetre's al context, a l'estrictament català i a l'espanyol. Tots dos són de crisi política i social, i en el cas català, especialment financera de la Generalitat. Després del pas al costat d' Artur Mas, l' entesa interna a JxSí és problemàtica i més encara la que sosté precàriament la coalició que va guanyar el 27- S i la CUP com delaten les divergències sobre la revitalització de la declaració del 9- N. Les referències del poder a Catalunya, a més, són disperses. Carles Puigdemont transmet una sensació de transitorietat constant i Mas, des de fora del Govern, i Junqueras en el seu nucli dur, constreixen l'excalde de Girona i nou president a un paper institucional molt formal però amb sensació de certa buidor. Que Puigdemont hagi conegut per la premsa la reunió de Junqueras amb Sánchez el mes de març passat resulta il·lustratiu.

Buit que a Madrid és clamorós mentre es duen a terme unes col·lapsades negociacions per intentar formar govern i evitar noves eleccions el 26 de juny. Els dos contextos –català i espanyol– es retroalimenten encara que semblin compartiments estancs perquè la qüestió catalana és primordial en aquesta legislatura. El deteriorament sociopolític català, que inclou la incògnita del que passarà a CDC –partit de nova planta?, refundació?–, s'ha d'atribuir també a l'absència d'interlocució amb l' Estat a través d'un Govern espanyol amb idees raonablement clares sobre com abordar el desafiament que planteja un independentisme amb preocupants símptomes de radicalització que deterioreni la situació general en el conjunt d' Espanya. “Estem passant de la revolta dels somriures a la batasunització del procés?”. La pregunta de Pilar Rahola és pertinent.

334. ARZA, Juan (2016-04-11). "[Hoy paciencia e inmersión, mañana independencia y monolingüismo](#)". *La Razón*.

La presentación hace pocos días del manifiesto del «Grupo Koiné», que defiende la oficialidad exclusiva del catalán y relaciona a la inmigración del resto de España con una supuesta estrategia de «españolización» de Cataluña, ha generado una agria polémica y ha hecho correr ríos de tinta.

Entre los más de 170 firmantes del texto se hallan profesores universitarios, miembros del Institut d'Estudis Catalans, varios Premios de Honor de las Letras Catalanas y políticos que han ocupado responsabilidades destacadas en el Govern de la Generalitat como Josep Lluís Carod-Rovira o Irene Rigau, Consejera de Educación entre 2010 y 2016. No se trata por tanto de una opinión aislada, sino de un texto representativo de la forma de pensar de quienes dominan el espacio cultural catalán y de quienes son los máximos responsables de la educación de nuestros hijos. Significativamente, las críticas que ha recibido el texto por parte de otros sectores políticos, culturales o mediáticos del «Régimen» no se han centrado en su fondo etnicista ni sus absurdas tesis, sino en sus formas o su inoportunidad en un momento en el que el independentismo intenta atraerse el apoyo de más sectores sociales.

El manifiesto tiene la virtud de dejar al desnudo el objetivo del nacionalismo catalán en la cuestión lingüística, que no es otro que el arrinconamiento progresivo del castellano y su expulsión del espacio social. Ese objetivo es compartido por la mayoría de la élite nacionalista, pero durante años se ha esforzado en disimularlo ante el conjunto de los catalanes y ante su propia base electoral. En esta como en otras cuestiones, el nacionalismo ha actuado con hipocresía, ocultando sus objetivos últimos mientras conquistaba terreno poco a poco.

¿Se dará por enterada la izquierda española, siempre tan comprensiva y solidaria con la política lingüística del nacionalismo?

No todo es posible. A estas alturas, aunque parezca mentira, hay señales de que ya hemos empezado a reconstruir el consenso. Tras cinco años de una cabalgada de sueños inalcanzables, estamos empezando a aterrizar. Finalmente. No todos, es cierto, pero al menos algunos. Así hay que leer, de forma optimista, las barbaridades que están oyéndose estos días, de uno y de otro lado: son la última reacción desmadrada antes del ataque de sensatez que inevitablemente deberá llegar.

Es hora, pues, de ponerse al día y de hacerlo con una idea catalana, una de esas ideas a la vez diferenciales y propias. Diferenciales, porque, como sabemos y nos han enseñado desde nuestra más tierna infancia, todo en Cataluña es distinto. Y propias, porque todo lo que existe en el resto del mundo también existe en Cataluña en su forma peculiar y a veces única. Dicho de otro modo: tenemos de todo. Mi propuesta catalana tiene la forma de un trilema. Necesitamos un trilema y que sea catalán.

Los trilemas se derivan de los dilemas. En vez de escoger entre dos términos incompatibles, hay que escoger entre tres. En los trilemas la incompatibilidad suele reducirse a uno de los términos respecto a la combinación de los otros dos. Un buen ejemplo es el propuesto por el filósofo esloveno y ex yugoeslavo Slavoj Žižek respecto a los intelectuales comunistas (algo sabe de ello): no pueden ser a la vez honestos, inteligentes y apoyar sinceramente al régimen; los honestos e inteligentes no apoyan al régimen; los inteligentes que apoyan al régimen no son honestos; y los honestos que apoyan al régimen no son inteligentes.

La historia de los trilemas es antigua. Se remonta a los orígenes de la filosofía y la teología. Pero es la economía contemporánea la que los ha puesto de moda bajo el nombre de la Trinidad Imposible. Hay tres cosas que no se pueden hacer a la vez: una política monetaria soberana, libertad de movimientos de capitales y un sistema fijo de cambio. Dani Rodrik, en la *Paradoja de la globalización*, ofreció una traslación política: los términos incompatibles son la democracia, el Estado-nación y la integración económica.

La culminación del *procés* bien podría celebrarse con la adopción del trilema catalán, particularmente estimulado por el último manifiesto monolingüista. Los tres términos que

lo conformarían son la lengua oficial, un Estado independiente y la convivencia democrática en su sentido más propio y complejo.

Sí, ya sabemos que lo queremos todo y ahora. Pero lo primero que habrá que decir es que todo no es posible y sobre todo a la vez. Podemos incluso hacer una lectura suave de las incompatibilidades, de forma que sean una cuestión de énfasis: mucha independencia y mucha lengua, será a costa de la democracia; mucha lengua y mucha democracia, será con una independencia limitada; y mucha independencia y mucha democracia, será mediante concesiones en el estatus de la lengua.

El trilema obliga a abandonar la abstracción, pues hay que analizar cada dificultad en relación a otras dificultades. Cuando se trata de hacer política con los deseos y los sentimientos, sabemos que la cosa se pone imposible, digan lo que digan los poetas y cantautores. Pero si vamos a hacer política con las realidades de cada día, entonces nos encontramos con que tenemos que optar.

Es evidente que los firmantes del manifiesto Koiné han hecho una reflexión abstracta, a partir de lo que dicen los manuales de sociolingüística sobre lenguas en contacto, diglosia y bilingüismo. Es un debate científico, técnico, dicen. Lo ha dicho el presidente de la Generalitat, Carles Puigdemont, para defenderles de la vehemente acusación de racismo por parte de Lluís Rabell. No tiene razón: es un debate político que versa sobre opciones políticas y nos sitúa no ante un dilema, sino ante el trilema catalán y la necesidad de optar.

Sí, los catalanes deberemos decidir y estamos ya decidiendo en buena medida cómo queremos que sea nuestra sociedad. Y esto no se responde con un sí o con un no a la independencia, aunque en algún momento responder colectivamente a esta pregunta ayude a hacerlo. Debemos decidir hasta dónde queremos que llegue el autogobierno, qué grado de homogeneidad lingüística y cultural estamos dispuestos a reivindicar y organizar y si queremos hacerlo siguiendo la regla de la mayoría y respetando las minorías, a las que protege sobre todo la regla de juego vigente que nos hemos dado nosotros mismos. Con una advertencia: quien lo quiera todo, ahora y en su máximo grado deberá demostrar, primero, que tiene la capacidad de hacerlo y, luego, que también está dispuesto a quedarse sin nada por causa de su ambición irrealista y excesiva.

L'aparició del manifest *Per un veritable procés de Normalització Lingüística a la Catalunya Independent*, avalat per la signatura de filòlegs, lingüistes, docents, escriptors, traductors juristes i professionals d'àmbits afins, ha suscitat una veritable tempesta als mitjans de comunicació i en l'àmbit polític. Detractors i defensors del document han exposat els seus punts de vista sobre el contingut i l'oportunitat de la seva aparició.

Com a signant de l'esmentat Manifest voldria comentar el següent. En relació amb l'oportunitat de la seva aparició crec que no podria haver sortit a la llum en un moment millor. Recordo que a Catalunya estem vivint un procés constituent, hem estat cridats pel govern i per diferents entitats significatives a ajudar a dissenyar les característiques de la República Catalana que volem. Algú pot defensar que un tema tan cabdal com és l'estatus que el català ha de tenir en un futur ben pròxim no ha de ser motiu d'un debat serè, amb l'aportació dels experts i dels ciutadans de Catalunya sigui quina sigui la seva llengua d'origen?

Conec la resposta que alguns donen. No és el moment, aquest és un tema que no afavoreix el consens i que embolica més la situació. Fa pocs dies que la Pilar Rahola exposava a 8 al dia, el programa d'en Cuní, exactament aquest argument. Haig de reconèixer que em va sorprendre. Sé que la Pilar és una dona valenta que no defuig defensar els seus principis, però tot seguit va dir que era la posició que defensava el Consell per a la Transició Nacional. Ah!. Tot quedava més clar. Consignes...

Recordar, també, que el manifest que ens ocupa no és el responsable d'obrir el meló d'aquest debat. Membres destacats de partits polítics han pontificat que, a la futura República, el català i el castellà seran oficials perquè són les «nostres» llengües. Perdonin, la llengua de Catalunya ha estat, fins ara, el català. Que, individualment tots els catalans puguin parlar dues, tres o quatre llengües, no vol dir de cap manera que un país sigui bilingüe. Fa molts anys a la universitat ja vaig aprendre que, de la mateixa manera que no

hi ha fetges col·lectius amb hepatitis, no hi ha comunitats bilingües (Aracil, dixit) i vaig aprendre una cosa més. Que en aquells casos que hi ha dues llengües en contacte amb les mateixes atribucions i funcions sempre la llengua dominant acaba guanyant la batalla.

Com a exemple de les interpretacions malèvols que s'han fet del document cito l'aparició del diputat Franco Rabell al Parlament de Catalunya. Ens va titllar de nazis. Realment molt imprudent el senyor Rabell. Segur que no s'ha llegit bé el document ni les persones que el signen o potser el seu mal estil permanent pot més que el rigor que tot polític hauria de perseguir.

Finalment, els signants del Manifest només volem poder compartir, per molts anys, la llengua catalana i la cultura que s'hi expressa amb tots aquells que viuen i conviuran a la Catalunya del futur. Volem que la llibertat d'ús lingüístic estigui assegurada per a tothom a casa nostra. Manifestem que totes les llengües són necessàries per fer conèixer les diferents realitats i la riquesa cultural que ens envolta, però aspirem que la llengua catalana, en el territori que li és propi, sigui la llengua per defecte i s'acabi amb la situació de precarietat del català.

La primavera de 1814, un grupo de eclesiásticos y diputados, con el general Elío a la cabeza, fue al encuentro de Fernando VII con un papel entre manos que fue conocido como el «Manifiesto de los Persas». Le decían al «Deseado» que en cuanto llegara a la corte aboliera la Constitución de Cádiz, persiguiera afrancesados, reimplantara la censura y la Inquisición. Es dudoso que los filólogos, lingüistas, docentes, escritores, traductores, juristas y los premis d'Honor de Òmnium Cultural que firman el manifiesto Koiné conozcan ese episodio: por desgracia, la Historia se repite con curiosos epígonos. El fuego amigo es el más peligroso de los fuegos. Ahora que los impulsores del Prusés han fichado a los charnegos de Súmate; cuando Mas, en un prodigio aritmético, reconoce que el voto independentista no supera el cincuenta por ciento y convendría ir ensanchando la base social; ahora que el Conca y el conseller Santi Vila zanzan de una vez la vieja polémica, al reconocer que la cultura catalana se expresa en catalán y castellano, salen los del búnker filológico... Al modo de los excombatientes de «El Alcázar» de Girón que reivindicaban las Leyes Fundamentales del Movimiento, los «koinés» cargan contra la «dominación española», la «lengua de la emigración» y la «ideología bilingüista». Todas las ingenierías totalitarias conducen a la degradación de ideales que, en un principio, podían parecer justos. En este caso, se pasa de querer proteger al catalán a eliminar el castellano de la esfera pública. Del catalanismo al nacionalismo, al soberanismo, al independentismo, al supremacismo y al ... Pongan la palabra en los puntos suspensivos. Decía Wittgenstein que los límites del lenguaje son los límites de nuestro mundo. El mundo de los dos centenares de firmantes del manifiesto es tan pequeñito que está datado en Can Formiga, Rubí. ¡Qué búnker más pequeñito!

338. FERNÁNDEZ, Nicolasa (2016-04-11). "[El castellanoparlant instrumentalitzat](#)".
Vilaweb.

Del 2012 ençà, el castellà ha anat prenent cada vegada més protagonisme en el missatge independentista. Fins ara, la llengua castellana vinculava l'unionisme amb el nacionalisme espanyol. Però, tot d'una, el sobiranisme ha 'descobert' el castellà com a instrument, pensant-se que, fent servir el castellà, augmentaria la base de votants entre els ciutadans catalans d'origen espanyol.

Els ciutadans catalans d'origen espanyol que viuen a Catalunya estan acostumats a sentir l'idioma del país i alguns fa molts anys que usen totes dues llengües per comunicar-se. Estan ben llestos els unionistes si es pensen que, canviant el seu discurs del català al castellà per fomentar la por a la independència, els espanyols independentistes deixaran de creure que Catalunya es mereix tenir un estat propi i passaran a defensar la unitat amb Espanya. Que el sobiranisme català se serveixi del castellà per convèncer, pensant que el castellà és la vareta màgica per a sumar nous independentistes, és insultant.

Que no, senyors, que aquí no parlem ni de banderes ni de llengües. Potser per al sobiranisme identitari la cultura i la llengua són prou motiu per a demanar la independència. Cadascú té els seus motius, tots respectables. L'espanyol sol ser independentista pràctic; no ho és ni per l'idioma ni per la identitat.

Que Albiol-PP i Rivera-Ciutadans parlin castellà al Parlament de Catalunya, on la llengua habitual és el català, demostra poc respecte a la cultura del país; es mofen dels catalans i del poble català. Que polítics d'origen espanyol exerceixin de diputats al parlament o al congrés només perquè tenen per idioma habitual el castellà, sense aportar valor afegit al país; que alguns partits polítics tingui representants sense preparació ni estudis només amb la pretensió de ser representants dels castellanoparlants, ens dificulta molt les coses. Com expliquem als nostres fills, que s'han passat la vida estudiant i preparant-se, que saben i parlen perfectament ambdós idiomes, que per a arribar a diputat només cal ser bufó d'algun partit? És humiliant. L'espanyol independentista no es mereix una tal representació.

Els espanyols que vam emigrar a Catalunya ho vam fer per millorar la nostra economia, cercant un futur millor per als nostres fills, perquè el futur que teníem al nostre poble era treballar la terra mal remunerats en benefici dels terratinents. A Catalunya hi buscàvem noves oportunitats, no pas fugir de la fam.

La nostra immigració també va revertir en la nostra terra d'origen; va facilitar que els qui s'hi quedaren tinguessin més oportunitats i milloressin la qualitat de vida.

Diu el manifest Koiné que vam ser 'colons involuntaris de la llengua catalana' instrumentalitzats pel règim franquista... Pot ser, era fàcil de manipular. No hi havia tanta informació com hi ha ara per a poder contrastar si era manipulació política. Només sentíem dir que a Catalunya hi havia feina, que era allò que cercàvem.

Pertanyo als qui vam arribar a Catalunya als anys setanta. El meu col·legi del barri de la Salut de Badalona durant aquells anys es deia Francisco Franco. Estudiàvem en castellà, no recordo que hi hagués assignatures en català...

Els meus germans grans quan van arribar a Catalunya van començar a treballar. No hi van estudiar, aquí. Si l'idioma del país és optatiu (i llavors no era ni optatiu), passa que no tots els qui hi arriben al país tenen la voluntat d'aprendre –si no els és una necessitat.

En barris com la Salut, Llefia, el Gorg i Sant Roc de Badalona, o el Fondo de Santa Coloma, al carrer no hi ha necessitat de parlar el català. S'hi pot sentir qualsevol idioma, però és estrany de sentir-hi català. Amb la immersió lingüística, els nostres fills han estudiat en català i castellà, però la pràctica es queda a l'escola. Si van a comprar caramels o una barra de pa, el botiguer no parla català, no és pas la norma.

Un país petit com Catalunya, terra d'acollida, corre el risc de perdre l'idioma si deixem que sigui optatiu, si no es fa necessari per a la vida al país.

El 1895, en la solemne sessió inaugural de l'Ateneu Barcelonès, Àngel Guimerà, que n'era president, va utilitzar la llengua catalana. Hi va haver escàndol. Molts senyors presents, burgesos, intel·lectuals, seriosos, van considerar que *allò* era una ofensa a la institució i a les autoritats i van protestar àiradament. Els catalanistes militants, que eren presents en nombre menor, van contestar la protesta. Alguns van marxar i la conferència va continuar en català... fins avui (amb el parèntesi cruel del franquisme, quan el castellà hi va tornar a regnar obligadament). Els qui van protestar devien considerar que Guimerà era un talibà perquè vulnerava el que es considerava *normal*: que les coses serioses es feien en castellà. Era un normalitat acceptada per tothom, excepte per una minoria (encara) de catalanistes que estaven fundant una nova realitat política i, per tant, també lingüística i, per tant, també de consciència. De consciència nacional. Avui som talibans els qui critiquem la "normalitat" establerta des de la Transició en el sentit polític (som independentistes) i lingüístic (defensem l'oficialitat única del català en la futura república). No és casual que les dues coses vagin de braçet. Però parlem de llengua.

Els qui defensen la continuïtat de la normalitat actual no s'exclamen quan noten, si és que ho noten, que el castellà ocupa abusivament gran part dels espais *regulats* d'exposició pública i del funcionament de moltes institucions. Ocupa la major part de la publicitat, del cinema, de la justícia, dels mitjans de comunicació privats, de l'etiquetatge, de la majoria d'ofertes comercials, de moltes enquestes, dels call-centers, de molts cursos de formació, de molta atenció al públic, etc., etc. Tot això no és gens espontani, insisteixo, està regulat. I està regulat per un seguit de lleis espanyoles que deriven de l'article 3 de la Constitució que consagra el castellà com a *única llengua obligatòria*, també a Catalunya — l'Estatut ho va voler corregir però el Tribunal Constitucional va dir que ni parlar-ne i ho va suprimir. De manera que legalment la situació del castellà i del català està desequilibrada a favor del castellà, cosa que fa que sigui la llengua per defecte i la llengua del paisatge. Això fa molt difícil la incorporació de nous parlants, que troben innecessari l'esforç d'aprendre català si no tenen prou inquietud cultural ni prou oportunitats d'ascens social immediat (el català encara és la llengua majoritària de la classe mitjana). En conseqüència, la presència aclaparadora del castellà a tot arreu està desgastant el català fins a un grau mai viscut abans, en què s'ha perdut vocabulari, sintaxi, fonètica i geni, fent una passa endavant cap a la dialectalització, cap a la *galleguització*, si se'm permet l'ofensa.

Això passa amb l'aquiescència dels mitjans de comunicació, els correctors dels quals troben *normal* que guanyi com a única opció dir “el dia següent”, “estava llest per sortir” o “es portaven bé” (per s'avenien). Etcètera.

Tothom que s'ha estripat les vestidures amb el manifest Koiné troba que això és normal, correcte, estimulante i *mantenible*. Un seguit de gent, que tenim la llengua catalana com a matèria de treball, trobem que no i firmem el manifest que demana que el català sigui única llengua oficial. Per fer què? Doncs per revertir la situació privilegiada del castellà. Perquè el català ocupi un terreny que vagi més enllà de les posicions simbòliques que es van acordar tàcitament durant la Transició, és a dir, que el català seria la llengua de la política, de l'escola i dels mitjans públics (i per això C's, el PP i les entitats espanyolistes malden per introduir-hi el castellà en nom del bilingüisme). Ja veiem que el bilingüisme (oficial) és problemàtic.

Si volem que el català ocupi els espais *regulats* que avui ocupa el castellà gràcies a les lleis que l'impulsen necessitem que les dues llengües tinguin un estatus diferent, és a dir, que l'una sigui oficial i l'altra, no. Que a poc a poc, i sense traumes, el paisatge canviï a favor del català i que el català esdevingui la llengua de referència. Això vol dir llengua única? Doncs és clar que no! Això vol dir regular allò que es regula en tots els països civilitzats. I no té res a veure amb la llengua personal de les persones, de cadascú dels parlants, que continuaran parlant com els dóna la santíssima gana, perquè hi tenen i tindran tot el dret. Quant als drets lingüístics a preservar, que és lògic que es preservin, només faltaria, els castellanoparlants han de tenir accés a l'administració i la justícia, i la llengua castellana ha de continuar sent ensenyada a l'escola. Ningú vol perdre patrimoni. No s'extirparà el castellà del cervell dels catalans ni es deixarà de parlar a Catalunya ni es prohibirà (com si es va fer amb el català en temps de Franco). Per entendre'ns, li donarem al castellà l'espai que avui té *naturalment* el català, situació que no els angoixa gens i no els mou a demanar més protecció ni més res. Són els mateixos que han callat com una mula quan es va instituir el Lapao i quan s'ha trossejat la llengua a les Illes i al País Valencià... *and so on* (perquè vegin que no sóc gens monolingüe).

De manera que si això és manca de cosmopolitisme o talibanisme, és que els autoerigits representants dels castellanoparlantisme practiquen avui. No deu ser tan dolent. El castellà és un actiu en el bagatge cultural dels catalans però no és la llengua nascuda a Catalunya: és una llengua arribada amb el poder polític, amb els decrets, amb el prestigi del mercat espanyol i amb les successives onades migratòries (com ara ho és el castellà als

Estats Units). Amb aquestes eines, les llengües es disputen el mercat. Doncs ajudem la més feble. Que això fa por als polítics? Doncs mira, t'ha tocat. I tampoc cal patir: la decisió la prendrà un Parlament democràtic, amb totes les veus representades. I per això cal que la veu de l'oficialitat del català es manifesti. Mai més ben dit.

Em costa entendre l'enrenou que ha generat el manifest del grup Koiné i la raó, em temo, és que em costa d'entendre bona part del contingut del manifest. Però més enllà del contingut específic, hi ha un to general en el manifest que grinyola. I crec que grinyola o bé per una ingenuïtat esfereïdora o bé per un cinisme mefistofèlic. Em refereixo, esclar, al to que gasta l'argumentari neoindependentista, segons el qual Catalunya és un país impecable en comparació amb Espanya, i a la insinuació que ho serà encara més quan esdevingui una república independent.

En el manifest del grup Koiné hi ha una denúncia explícita respecte de la política lingüística opressora de l'Estat espanyol. El castellà té l'estatus social que té a Catalunya no perquè hagi penetrat de manera natural en les capes populars mitjançant les onades migratòries, sinó a causa de tot un entramat juridicopolític destinat a arraconar l'ús del català. No entraré a discutir la veracitat d'aquest relat. Assumiré, *ex hypothesi*, que és vertader. Només vull posar de manifest que no entenc com pensen fer els koinistes que el català esdevingui la llengua principal (o primordial, o oficial, tant m'és) en la hipotètica república catalana si no és mitjançant un entramat juridicopolític que arraconi el castellà.

El dret, i no parlo del dret espanyol o del mexicà, sinó del dret com a concepte, és un mecanisme de control social que, mitjançant el poder coercitiu, busca que els ciutadans compleixin les normes. No acabo de veure per què el dret en la futura república catalana hauria de ser una institució harmònica que prescindís del poder coercitiu per fer complir les normes. Les úniques conjectures amb les quals m'atreviria a especular per explicar per què algú podria acariciar un disbarat teòric i conceptual d'aquesta magnitud són mútuament excloents. O bé es tracta d'una ingenuïtat —i probablement també d'una ignorància teòrica— aclaparadora que impregna tot el procés independentista, i el manifest koinista no n'és sinó una mostra més, o bé el cinisme galopant s'ha apropiat del procés independentista. Tot i que les conseqüències pràctiques són les mateixes, tant en un cas com en l'altre, la veritat és que des del punt de vista del judici que tota aquesta història ens mereix hi ha algunes diferències. Si els koinistes, així com alguns independentistes, són bàsicament ingenus, no se'ls pot atribuir mala fe i això, diria, és bo; ara bé: fa por saber que gent d'aquesta ingenuïtat serà la que construirà un país. *Sarà tutto*

un pasticcio, dirien a Itàlia. En canvi, si els koinistes són uns cínic, aleshores tenen mala fe i, de manera deliberada, prometen un paradís que senzillament no existeix.

En qualsevol dels dos casos el problema prové, com moltes altres vegades, de la comparació obsessiva amb Espanya. Qualsevol Estat al món ha adoptat mesures similars a les de l'Estat espanyol. I si això és així, aleshores no es tracta que la Catalunya koinista sigui diferent d'Espanya; el que afirmen els koinistes, conscientment o inconscient, és que la Catalunya koinista és diferent de qualsevol altre Estat del món. Però s'equivoquen. Catalunya no és tan especial com per situar-se fora dels conceptes.

Un dels eslògans dels que més s'ha abusat en els anys precedents del procés ha estat aquell segons el qual la independència de Catalunya significaria convertir Catalunya en un país normal. Doncs bé, en els països normals els Estats tenen el monopoli de la força i pretenen, mitjançant l'ús del poder coercitiu, que els ciutadans actuïn d'acord amb les normes que els òrgans legislatius promulguen. Si el legislador, a la república catalana, decidís que el català fos la llengua primordial a Catalunya, aleshores posaria en marxa tot un entramat juridicopolític, que involucraria el poder coercitiu (això no implica necessàriament l'ús de la força, per descomptat, però sí l'amenaça de l'ús de la força en cas que el ciutadà no es conformi a la norma) per arraconar el castellà. Així doncs, no veig gaire com es podria aconseguir l'estatus monolingüe del català sense arraconar el castellà. I si els koinistes sostinguessin que ells no afirmen res de tot això, llavors tot l'episodi, a més d'insignificant, com ja l'ha qualificat Valentí Puig, seria desconcertant: en què coi es diferenciaria la política lingüística de la futura república catalana de l'actual legislació lingüística a Catalunya?

341. MARC-ÁLVARO, Francesc (2016-04-11). "[Autogols i llengües](#)" / "[Autogoles y lenguas](#)". *La Vanguardia*.

Sóc crític amb el manifest impulsat pel Grup Koiné, per raons d'oportunitat política i per aspectes de contingut. Respecto molts dels que han signat aquest paper, però considero que la llengua –des del punt de vista polític– és un assumpte massa important per deixar-lo en mans exclusives de filòlegs i sociolingüistes, de la mateixa manera que l'ús de l'energia nuclear no és un assumpte només de físics i enginyers. El camp de les decisions polítiques respon a lògiques no acadèmiques: a partir del coneixement de la realitat, el polític intenta una síntesi d'interessos molt delicada.

És inoportú i contraproduent obrir el meló de les polítiques lingüístiques justament quan l'independentisme necessita més vots, més temps i més unitat política. Enmig del torcebraç amb els poders de l'Estat, és d'una gran miopia política posar-se a discutir si hi haurà una llengua o dues amb caràcter oficial. Aquesta relliscada s'inclou dins d'un problema que ja he apuntat: intentar fer alhora la desconexió i un procés constituent (on tocaria parlar de llengua i de mil coses més) és un error estratègic que degenera en autogols i soroll. I això no ajuda a augmentar el suport a la independència. "Mai serà el moment de parlar de llengua!", s'exclamen irritats alguns. A aquests els demano que surtin de la seva quadrícula i observin les dificultats del procés sobiranista en el seu conjunt.

L'objectiu dels impulsors del manifest és, sobretot, advertir de certs perills, el principal dels quals és una futura Catalunya que, a efectes lingüístics, fos com Irlanda o Andorra, on el català podria acabar sent folklòric. Puc compartir aquesta inquietud, però no la nostàlgia que destil·la el paper per un país que no tornarà, ni la valoració negativa que es fa dels resultats de la normalització. Per exemple, hi ha una dada molt rellevant: un 15% de persones que tenen el castellà com a primera llengua assumeixen el català com a llengua pròpia. D'altra banda, parlar de la immigració com de "colonització lingüística" (encara que s'hi afegeixi el concepte "instrument involuntari") indica que alguns han oblidat les premisses del catalanisme reformulat després de la Guerra Civil. El PSUC, Pujol, Candel i el PSC van definir molt bé el terreny de joc.

Òbviament, la darrera immigració, la deslocalització cultural, la globalització i les noves tecnologies obliguen a revisar antigues certeses, però sense carregar-nos mai els consensos

que han conjurat la divisió ètnica. Alguns –des del centralisme i l'unitarisme- han aprofitat el manifest per deixar anar el seu odi obsessiu contra el nacionalisme català, com Morán. A ell i a d'altres cal recordar-los que l'únic feixisme i racisme que hem conegut els catalans és el que va fomentar el franquisme durant quaranta anys de dictadura. Les mentides miserables no deixen de ser-ho encara que es repeteixin cada setmana.

He llegit, aquest cap de setmana, diverses opinions a l'ARA sobre el debat de la llengua i les subscripcions. Us diré que quan vaig començar a escriure llibres, cap a l'any 99, em pensava, de veritat, que ho tindria tot. Volia una llengua moderna i no gens encotillada, com l'anglesa. **Volia neologismes, paraulotes, argot, normalitat.** Llavors, hi havia qui deia, encara, barbarismes com *Teuветrès* o *busson*, però l'estructura lingüística estava força intacta. Ara és al revés: de barbarismes pocs, però cap pronom: "Ara vaig", "Em nego"... Els nostres fills ho diuen perquè ho senten dir als monitors de menjador, als mestres i als que surten per la tele i la ràdio. De tota manera, des de fa uns cinc o sis anys detecto, quan vaig a fer xerrades a les universitats o a les llibreries, un gran interès dels ciutadans per parlar en català i fer-ho bé.

Fer oficial una llengua no és cap fórmula per aconseguir que pervisqui, com sabem. I tenir-ne dues de cooficials suposa, com sabem també, haver de fer complir lleis per a aquestes dues llengües (en igualtat de condicions) que poden ser malèfiques per a la feble. Penso en mitjans de comunicació, documents oficials, funcionaris, etc. Però **trobo que tot això tan delicat ara mateix no és urgent.** I m'agradaria equivocar-me, perquè jo voldria ser independent demà, no quan tingui pellerines per tot arreu. Iniciem un debat sobre la llengua a la Catalunya independent (i, quina maaaandra, ja surten els poderosos, els que ho tenen tot, que acusen els signants del manifest de, per exemple, racistes) quan no tenim data per a la independència. Un dia també haurem de decidir si tindrem o no exèrcit i com serà la bandera de la República. Són debats necessaris, però fer-los ara, que tornem a ratificar la declaració del 9-N, com en un infernal dia de la marmota, em fa pensar en una paraula catalana ben genuïna: *escalfabraguetes*.

343. ORTA, Josep Maria (2016-04-11). "[Defensa del castellà](#)". *E-Notícies*.

M'ha semblat un majúscul error el manifest del grup Koiné proposant que el català sigui la única llengua oficial en una hipotètica república catalana. Em sembla que han posat els peus a la galleda i sols contribueixen a posar bastons a les rodes -com si no en tinguessin prous- al procés independentista.

Agradi o no a Catalunya es parla més el castellà que el català encara que la convivència entre els dos idiomes és exemplar, malgrat els intents de dividir la societat dels nacionalistes espanyols. És més, el grau d'analfabets del català és força alt, especialment pel que fa a l'escriptura, fet que no passa en la comprensió de l' idioma del país que pràcticament frega al cent per cent. En canvi el castellà el coneix quasi (i sense el quasi) tothom. No es pot marginar a una part important dels ciutadans de la nació per aquest fet. Tot i que queda molt camí per fer per aconseguir que el català sigui l'idioma hegemònic, aquest procés serà llarg.

D'altra banda molts castellanoparlants no fan fàstics a una possible Catalunya independent per moltes raons i parlant en castellà també es pot ser independentista, malgrat els esforços de Ciutadans i del PP per negar aquesta evidència per intentar devaluar el procés en una guerra de llengües.

Quasi l'únic que estic d'acord amb el que diuen aquests dos partits de la dreta espanyolista és que els catalans no hem de renunciar a la cultura castellana. Agradi o no als nacionalistes més radicals la cultura castellana afortunadament també és la nostra cultura. Si per obligació molts vàrem formar-nos amb ella (fet del qual no me'n penedeixo), per devoció els altres també ho haurien de fer. És part del nostre patrimoni al qual no hem de renunciar i molt menys demonitzar-lo. I tant de bo enriquíssim el nostre patrimoni cultural amb el francès, anglès....

Les llengües no estan en guerra, són alguns els que aprofiten les llengües per polititzar els conflictes mentre d'altres cauen en la trampa de seguir-los el joc. Davant de segons quines iniciatives cal demanar que abans de fer-les públiques s'ho pensin dues vegades i facin servir el sentit comú.

La polèmica de les llengües ha retornat amb el manifest dels acadèmics catalans. Ja va passar igual amb el "Manifiesto por la lengua común", que definia el català com un obstacle per als immigrants i per a la democràcia. La polèmica d'aquest nou manifest ha quedat atrapada en un error de pissarrí: la pintoresca descripció del fenomen migratori. El tuf xenòfob potser no era intencionat, però uns acadèmics havien de saber que el text suscita aquesta lectura. I és que de corrents migratoris també n'hi va haver a Madrid i a d'altres pols espanyols. Aquelles migracions responien a la necessitat econòmica. Interpretar-los com una "involuntària colonització" lingüística revela una concepció romàntica, herderiana, de Catalunya. Si no volia ser xenòfoba, la descripció que fa el manifest de la immigració castellanoparlant només s'explica per un lògica ultradefensiva, potser comprensible (atesa la documentada persecució del català durant més de tres segles), però ideològicament suïcida.

Sigui com sigui, sense immigració, Catalunya seria una societat petita, pobra i culturalment irrellevant. Té sentit descriure com un dany involuntari allò que és objectivament un guany? La raresa ideològica del manifest encara és més gran si es té en compte que trenca amb la tradició inclusiva, característica del catalanisme des del temps de l'antifranquisme: un sol poble. Sempre s'ha argumentat que la immersió escolar pretén evitar una Catalunya separada per raons de llengua; per això és tan estrident llegir que la "involuntària" funció històrica dels castellanoparlants va ser la de "colonitzadors".

La falta de sentit pedagògic és l'altre gran error del manifest. L'atac contra el bilingüisme no és fàcil d'entendre en una societat que assumeix les dues llengües com un fet natural (les generacions presents així ho viuen) i també com un trumfo: atès que, si bé per a la majoria de catalans, la llengua autòctona té un valor incalculable (pesi el que pesi en el concert de les nacions), també la castellana el té: és la primera llengua de la majoria de catalans i, a més, posseeix una virtualitat global.

Si els filòlegs del manifest volien alertar sobre els perills del que ells anomenen bilingüisme, ¿per què no han aprofitat l'ocasió per explicar el terme diglòssia, un concepte que la sociolingüística usa per descriure les societats amb dues o més llengües en contacte? En aquesta mena de societats, les llengües no estan en el mateix pla, sinó que estableixen

relacions de poder. Llengua A, Llengua B. Les relacions de poder lingüístic apareixen sempre: sigui en la intimitat de la llar (la del pare o de la mare acaba sent llengua dominant), sigui en un grup d'amics, sigui en els àmbits professionals, polítics, culturals o d'oci (parant l'orella és perceptible que, segons quin sigui l'ambient, la llengua A i la B van canviant de posició: mantenen un complicat sistema d'equilibris).

Sostenen els experts que la diglòssia no és estàtica, sinó que acaba desembocant en la substitució de la llengua B. Però el poder d'una llengua, atenció, no deriva només de la seva força política o legal, sinó dels vincles que manté amb els valors dominants: la salut d'una llengua depèn del seu prestigi social. El català medieval era una llengua molt forta i unificada, gràcies a la Cancelleria Reial, però a partir del moment que, amb l'emperador Carles, els nobles catalans emparenten amb els castellans, el prestigi cultural del català baixa i molts poetes catalans usen la llengua de la cort: Juan Boscán (Joan Boscà) és el gran poeta català del XVI malgrat que escriu sobretot en castellà. Això passa segles abans que hi hagi repressió legal contra el català. Per això, l'any 1641 l'elogi fúnebre de Pau Claris es va fer en castellà (parlem de l'heroi dels Segadors!). També la indústria barcelonina del llibre, de la qual es parla al Quixot, va contribuir a prestigiar el castellà a Catalunya molt abans del 1714.

La batalla del prestigi que durant tot el segle XIX i els primers anys del XX la llengua catalana guanya (gràcies a la sinergia entre revolució industrial i Renaixença) explica la recuperació de la llengua al Principat (però no pas a València o Perpinyà). Esclar que la repressió fa mal, a una llengua! Però més mal fa el desprestigi. Per la mateixa raó la sobreprotecció legal pot no servir de res (amb independència o sense) si el prestigi decandeix. No en tinc cap dubte: el prestigi del català es mantindrà si la societat catalana és capaç de defensar-lo amb un consens entusiasta. El consens hi va ser. Només ressorgirà si els castellanoparlants són reconeguts pel catalanisme sense reticències.

Quan una llengua queda atrapada en un plet polític, quan és percebuda positivament i negativament alhora, deixa de ser un vincle: és una disputa. És molt difícil que el català se salvi en l'era de la globalització: hi estem d'acord. Però sembla evident que el projecte independentista (legítim, per descomptat) no li fa cap favor: la tensió interna que aquest projecte suscita, la problematitza. I una llengua percebuda com un problema, no suma: resta.

Diu Narcís Comadira que per viure en una república catalana anodina i sense tremp intel·lectual prefereix quedar-se en aquesta monarquia decadent que és Espanya. Això ho diu perquè creu que, en una república catalana que tingués el català i el castellà com a llengües oficials, el castellà s'acabaria imposant i Catalunya acabaria perdent la personalitat catalana que amb penes i treballs va conservant dins d'Espanya.

El discurs de Comadira és un resum perfecte de la història de Catalunya de l'últim segle. D'una banda il·lustra per què al Principat, al llarg del segle XIX, part del poble català era tan monàrquic. Els feia l'efecte que, amb un rei, l'estat quedava més lluny. La república és expansiva i arriba a cada racó del territori. Sempre pots burlar millor els decrets reials que els funcionaris de la república que t'endossen de la capital. A més República volia dir França i només calia veure què els passava als bretons o als occitans —no és casual que el felibrisme s'activés quan el Codi Civil francès va voler carregar-se l'estructura jurídica de l'Antic Règim i els pobles no francòfons de l'estat.

D'altra banda el text de Comadira posa en evidència el desajust temporal del discurs català. Aquesta idea que la llengua és l'ànima d'un poble, allò que dona forma al nostre ésser...tot això són cosmovisions i debats propis del segle XIX, debats de la *Revue de deux mondes* —on Ernest Renan o Maurice Barrès discutien les idees de Fichte i de Herder, que si la llengua ens pasta o no, que si és indestruïble d'un poble o no, que si la nació és un substrat pre-polític o un plebiscit de cada dia. Els catalans devem ser l'última nació europea que pensa i debat en aquests termes. Clar que no és gens estrany: cap altra nació amb una història medieval i una tradició cultural com la nostra va sobreviuint dins un estat estrany.

Però tot i ser comprensible, potser hauríem de pensar la nació des d'un altra perspectiva i revisar el sentit que donem a la llengua. Me'n guardaria com de pixar-me al llit, de menystenir les queixes lingüístiques de Narcís Comadira. Però apunto que ja no cal parlar del català com d'una qüestió mística. Val més parlar-ne en termes de patrimoni i d'eina pròpia per dir les coses des d'un racó històric del món. Exigim a les

nostres institucions que donin suport al que es publica en català. Escoltem els sociolingüístiques. Vetllem perquè realment s'implementi la immersió. Siguem menys llepafils i promocionem el kitsch i les expressions culturals en català de tot tipus. Però deixem estar la mística i la moral de resistència, perquè d'ençà que va acabar la guerra freda —i el món és una batalla d'estats materialista i global— que només són llenguatges de perdedors que cap estat civilitzat voldrà comprendre.

346. SOROLLA, José A. (2016-04-11). "[Mossegar-se la llengua](#)" / "[Morderse la llengua](#)". *El Periódico*.

La majoria de les crítiques des del nacionalisme al manifest que reclama per al català la condició de llengua oficial única a una Catalunya independent --encara que no ho digui explícitament-- són instrumentals. El Govern ha assegurat que el manifest és «inoportú» i «contraproductiu», que és com dir que en altres circumstàncies pot ser «oportú» i «favorable» o «positiu». Ara és «inoportú» només perquè perjudica el procés i la necessària ampliació de l'electorat independentista. Altres crítiques des del mateix espectre, més benintencionades, diuen que el manifest trenca les bases on sempre s'ha assentat el catalanisme, al trencar la seva aspiració integradora.

Tant de bo l'encertin, però és de témer que el contingut del manifest revela i concorda amb l'essència del nacionalisme. Només s'ha de repassar la llista de firmants per veure que, llevat d'algunes excepcions, hi figuren destacats ideòlegs del nacionalisme, intel·lectuals orgànics de CDC i ERC, i la flor i nata dels lingüistes catalans, a més de l'última consellera d'Ensenyament, **Irene Rigau**, i **Joaquim Arenas**, cap del Servei d'Ensenyament del Català durant el mandat de **Jordi Pujol**.

En realitat, el manifest expressa el que en el fons es pensa però moltes vegades s'oculta (només s'ha de recordar el que deia en privat **Pujol** dels diaris bilingües) perquè una cosa és sostenir que el català està en minoria i ha de ser protegit i una altra diferent el que pretenen els firmants. La promesa de la doble oficialitat de català i castellà queda així reduïda a un esquer per a incauts. ¿Quins motius hi ha per creure en la cooficialitat a la vista de l'experiència en els organismes públics? És igual que quan els promotors del procés sobiranista asseguraven que la Catalunya independent donaria la doble nacionalitat, en aquest cas a més sense tenir capacitat unilateral per fer-ho.

Haurem de concloure que els manifestos en contra de la immersió lingüística són un contrafort de la situació i l'estatus actual del català. Com sabien molt bé els arquitectes de les catedrals gòtiques, hi ha d'haver dos contraforts, a banda i banda de la nau. Doncs bé, el segon contrafort és el monolingüisme. No és la seva intenció, però els defensors del monolingüisme contribueixen, des de l'altra banda, a sostenir la volta. Si uns i altres empenyen massa, potser esclafaran la nau del consens al voltant del català com a primera llengua de Catalunya sense marginació del castellà. D'aquest consens prové la promesa que el castellà no hi perdria en cas d'independència de Catalunya. D'aquí la pantomima de la plataforma Súmate, no pocs membres de la qual usen el català en petit comitè i el castellà de cara a la galeria. A la vista de les múltiples estirades d'orelles rebudes pels monolingüistes de Koiné, sobretot a càrrec dels partidaris de la plena normalització del català, no de la prohibició del castellà a l'àgora, tot fa preveure que la promesa oficialista de la futura cooficialitat del castellà es refermarà i adquirirà relleu. La funció dels contraforts consisteix a evitar que els edificis es moguin, però els monolingüistes tendeixen a ficar al mateix sac els bilingüistes i els enemics del català. Pretenen assentar les bases d'un edifici que fia la plena salut de l'idioma propi en la pràctica supressió de l'altre. Per decret, no per consens polític i social. Com si poguéssim esdevenir, a la curta, un segon Portugal, on tothom sap l'espanyol, ningú l'usa i molts fan veure que amb prou feines l'entenen, tot per ancestral temor al veí, imperial o imperialista. Si no fem com Portugal, pensen, ens passarà com a Irlanda, nació independent amb la llengua amb què va ser conquerida i governada durant segles. Així, doncs, només tres opcions. Una nació amb el català com a única llengua d'ús social. Una nació on el castellà arraconi més i més el català, persisteixin o no els assimilacionistes en el domini polític o hagin esdevingut bons veïns. O una nació amb dos idiomes, amb predomini no determinant de l'un o de l'altre, amb representativitat simbòlica del català, però amb el castellà ben viu i ben present a l'àgora i a la societat.

Fins i tot els que desitgen el primer escenari saben que no hi ha forma d'arribar-hi sense passar un parell o tres de generacions instal·lats en el tercer. El debat doncs, per a tot demòcrata, és bizantí, atès que 1, no disposem de cap possibilitat de millorar l'estatus lingüístic; i 2, ho hauran de decidir uns que encara no hi són. Potser els de Koiné treuen tan de pit perquè no tenen prou en compte que el català és la llengua feble a Catalunya, i

que Catalunya és el bastió del català. A França és cert que l'Estat ha fet la nació, però ja anem veient amb quines conseqüències se'ls enferritja la maquinària d'emmotllar els francesos pel mateix patró. A Catalunya, en canvi, l'Estat només pot provenir de la nació. La nació, de la voluntat social, i la voluntat social d'uns contractes d'adhesió delicats, més fràgils perquè s'han de mantenir, refermar i eixamplar a contracorrent de l'Estat. En conseqüència, si pensem com a francesos, farem poca nació. Potser la desfarem. La pregunta que no es fan els del grup Koiné, i que si s'haguessin fet hauria canviat el curs de les seves reflexions, és: hem fet alguna cosa malament perquè visqui tan lluny del català una part molt notable dels fills de la immersió? Una llengua koiné que serveix per comprar mitja dotzena de botons i per rebre informació estandarditzada però que no funciona com a mirall crític del col·lectiu humà que la parla és una llengua moribunda, amb enemics exteriors o sense. Una llengua que s'amputa l'expressivitat i es dialectalitza amb l'estúpida mania de facilitar-ne l'accés, s'esfilagarsa i perd la saba. Una llengua que s'autoimposa la prohibició de no remoure's i sacsejar-se per dins i des de dins resulta poc interessant, sobrera.

És el camí de la incultura, l'escollit pel catalanisme polític en la democràcia, el que empobreix el català. Anem errats. El català no depèn del poder polític sinó de la seva fortalesa cultural. És a dir, del seu prestigi. És a dir, de la seva capacitat d'expressar el seu país. Sencer.

348. JORBA, Rafael (2016-04-12). "[Bilingüisme intel·ligent](#)" / "[Bilingüismo inteligente](#)". *La Vanguardia*.

No sé si el procés acabarà produint una fractura social a Catalunya. El que ja ha produït és una fractura intel·lectual en el catalanisme. Així ho evidencia el manifest . No faré cap al·legat en contra, entre altres raons perquè conec i respecto alguns dels seus signants, i perquè comparteixo amb ells l'objectiu de la promoció de la llengua catalana. Deia André Gide que “amb bons sentiments es fa mala literatura”; en aquest cas, s'ha fet mala pedagogia. Es pot defensar –no és la meva posició– l'estatus del català com a llengua territorial de Catalunya, però no es pot assenyalar la immigració castellanoparlant “com a instrument involuntari de colonització lingüística”. Seria tant com dir que a inicis del segle XX, quan les noies de la Catalunya interior anaven a servir a Barcelona –i el servei parlava català–, els senyors i les senyores de Barcelona que parlaven en castellà eren agents voluntaris d'aquesta colonització.

Simplificacions al marge, vull aportar un altre punt de vista. No es tracta d'un argumentari ad hoc, escrit com a rèplica al manifest de referència, sinó que recull les aportacions que vaig fer al debat Llengua i acollida, celebrat el 20 de novembre del 2009 a l' Institut d'Estudis Catalans. Partia aleshores d'una constatació: el català és la llengua pròpia de Catalunya, però enlloc no està escrit que el castellà sigui una llengua impròpia o estranya. Aquesta complexitat catalana, inclòs el caràcter bilingüe dels seus ciutadans, és un valor afegit en l'era de la globalització: les societats del segle XXI són més plurals –també més conflictives– i estem més ben situats que altres territoris per administrar la complexitat.

El bilingüisme no és un dèficit, sinó un superàvit: aprenem des de ben petits que el nom de les coses no es confon amb les coses –una taulatambé és una mesa– i, alhora que aprenem a parlar, també aprenem a tenir una visió plural, polièdrica, de la realitat. Som més forts perquè som més complexos. La mesacom a “unidad de destino en lo universal” ja no existeix; tampoc la taula. Els estudis sobre la relació entre bilingüisme i intel·ligència constaten més flexibilitat cognitiva entre els nens bilingües. Així, les associacions múltiples, lligades a l'aprenentatge de dues o més llengües, reforcen el pensament creatiu i la comprensió de l'altre.

A Catalunya no hem de caure en el parany de lligar el futur de la llengua catalana a la sort d'una aposta política determinada; en aquest cas, del procés independentista. Tampoc d'un territori determinat: l'expressió Països Catalans és percebuda per altres comunitats de parla catalana com a portadora d'una càrrega pancatalanista, però no el concepte territoris de parla catalana. A la resta d' Espanya, l' Administració central hauria de promoure el català com a llengua espanyola –també ho hauria de fer amb les altres llengües espanyoles–, en sintonia amb l'article 3 de la Constitució, a partir d'aquell principi que hi ha llengües que s'aprenen i llengües que s'entenen. Un bilingüisme intel·ligent, al capdavant.

Me cuesta entender el revuelo generado por el manifiesto del grupo Koiné y la razón, me temo, es que me cuesta entender buena parte del contenido del manifiesto. Pero más allá del contenido específico, hay un tono general en el manifiesto que chirría. Y creo que chirría o bien debido a una ingenuidad aterradora o bien a un cinismo mefistofélico. Me refiero al tono que gasta el argumentario neoindependentista sugiriendo que Cataluña es un país impecable en comparación con España y a la insinuación de que lo será aún más cuando llegue a ser una República independiente.

En el manifiesto del grupo Koiné hay una denuncia explícita respecto de la política lingüística opresora del Estado español. El castellano tiene el estatus social que tiene en Cataluña no porque haya penetrado de manera natural en las capas populares a través de sucesivas olas migratorias, sino debido a un entramado jurídico-político destinado a arrinconar el uso del catalán. No entraré a discutir la veracidad de este relato. Asumiré, *ex hypothesi*, que es verdadero. Sólo quiero poner de manifiesto que no entiendo cómo piensan hacer los koinistas que el catalán sea la lengua principal (o primordial, u oficial, qué más da) en la hipotética República catalana si no es mediante un entramado jurídico-político que arrincone el castellano.

El derecho, y no hablo del derecho español o mexicano, sino del derecho como concepto, es un mecanismo de control social que, mediante el poder coercitivo, busca que los ciudadanos cumplan las normas. No comprendo por qué en la futura República catalana el derecho tendría que ser una institución armónica que prescindiera del poder coercitivo para hacer cumplir las normas. Las únicas conjeturas con las que me atrevería a especular para poder explicar por qué alguien acariciaría un disparate conceptual de tal magnitud son mutuamente excluyentes. O bien se trata de una ingenuidad — y probablemente también de una ignorancia teórica — abrumadora que permea todo el proceso independentista, y el manifiesto koinista sería un ejemplo más de ello, o bien el cinismo galopante se ha apropiado del proceso independentista. A pesar de que las consecuencias prácticas son las mismas en ambos casos, desde el punto de vista del juicio que todo esto nos merece hay algunas diferencias. Si los koinistas, así como algunos independentistas, son básicamente ingenuos no se les puede atribuir mala fe y esto, diría, es bueno; pero da miedo saber que gente de esta ingenuidad será la que va a construir un país. *Sara' tutto un*

pasticcio, dirían en Italia. En cambio, si los koinistas son unos cínicos, entonces tiene mala fe y, de manera deliberada, están prometiendo un paraíso que sencillamente no existe.

En cualquiera de los dos casos el problema, como en muchas otras ocasiones, descansa en la comparación obsesiva con España. Cualquier estado en el mundo ha adoptado medidas similares a las del Estado español, por lo que la Cataluña koinista no sólo sería diferente de España; lo que están afirmando los koinistas, consciente o inconscientemente, es que la Cataluña koinista sería diferente de cualquier otro estado del mundo. Pero se equivocan. Cataluña no es tan especial como para situarse fuera de los conceptos.

Uno de los eslóganes de los que más se ha abusado en los años precedentes del proceso ha sido aquel según el cual la independencia de Cataluña significaría que Cataluña pasaría a ser un país normal. Pues bien, resulta que en los países normales los estados tienen el monopolio de la fuerza y pretenden, mediante el uso del poder coercitivo, que los ciudadanos actúen con arreglo a las normas que los órganos legislativos promulgan. Si el legislador, en la República catalana, decidiera que el catalán tiene que ser la lengua primordial en Cataluña, entonces se pondría en marcha un entramado jurídico-político, que involucraría el poder coercitivo (esto no implica necesariamente el uso de la fuerza, por supuesto, pero sí la amenaza del uso de la fuerza en caso de que el ciudadano no se conforme a la norma), con tal de arrinconar el castellano, pues no veo cómo se podría conseguir el estatus monolingüe del catalán sin arrinconar el castellano.

Y si los koinistas sostuvieran que ellos no están afirmando nada de lo que yo les estoy atribuyendo aquí entonces todo el episodio, además de insignificante, como ya lo ha calificado Valentí Puig, sería desconcertante: ¿en qué demonios se diferenciaría la política lingüística de la futura República catalana de la actual legislación lingüística en Cataluña?

350. GARCIA, Raül (2016-04-12). "[La llengua de l'estat sense estat encara](#)". *El Punt Avui*.

El debat sobre la llengua, fins ara pràcticament inexistent en el procés polític del país, ha reviscolat amb força arran del manifest que advoca per la preeminència del català en un futur estat independent. Els espanyolistes l'han tergiversat per desacreditar tot el procés i els lingüistes –defensors i detractors del document– s'han embrancat en una discussió, en ocasions, poc edificant. Si analitzem, però, els arguments dels experts, veurem que, en el fons, les diferències no són tan grans i ningú no dubta que el català (i l'aranès) necessiten protecció especial. La qüestió, doncs, és l'estratègia. És ara el moment d'obrir el debat sobre l'oficialitat de les llengües a la república? Tan coll avall ho tenim, això de la independència?

Si aquest país fos normal, aquest article no tindria sentit. O en tindria un de diferent, perquè tractaria el tema des d'un altre angle, el que correspon al debat que ha obert el manifest Koiné sobre l'oficialitat del català. I afegeixo que, en aquest cas, sóc crítica amb alguns aspectes del manifest i no comparteixo per complet el seu diagnòstic. Però l'opinió que pugui tenir sobre el debat té poca importància, perquè ha estat tal la criminalització que han patit els seus signants que no existeix tal debat, substituït per una pira pública per cremar els qui, des de posicions democràtiques legítimes, consideren que, en un Estat català, la llengua oficial hauria de ser la pròpia del país, convençuts que el bilingüisme és un instrument letal per a la salvació del català. I molts dels signants són sociolingüistes, de manera que parlen amb coneixement professional.

Per descomptat, molts d'altres no compartim aquesta posició, potser perquè la realitat d'una massa social catalana que té el castellà com a llengua pròpia pesa més que les consideracions històriques. A més, creiem que, amb els instruments d'un Estat, salvaríem el doble patrimoni lingüístic. Però aquesta esgrima crítica entre posicions diverses ha resultat impossible perquè han sortit a patolls els guardians del Sant Greal espanyol, i com a inquisidors majors del regne, han cremat, apedregat i esquarterat els heretges del manifest. Alguns articles, com el que circulava dissabte a prop d'aquest espai, han estat tan vomitius que dol esmentar-los, però, en conclusió, els uns i els altres, vinguts de la vora dreta o de l'esquerra, han tret l'artilleria major. I ha estat així com gent que ha lluitat per les llibertats i ha defensat el català en els temps més difícils ha estat titllada de "feixista", "totalitària", "nazi" i "racista". I a sobre, alguns dels acusadors ho han fet des de "posicions d'esquerra". Encara que res no sorprèn, perquè hi ha progrés molt sectaris i molt reaccionaris, especialment quan es tracta del tema català.

Aquests són els estranys temps que vivim. A Catalunya, en ple procés d'independència, resulta que debatre sobre l'oficialitat del català és feixista. Alhora, és democràtic, tolerant, progrés i civilitzat atacar el català per tots els flancs, no fos cas que el castellà deixés de ser una llengua víctima. I tot dit amb un halo de superioritat moral molt propi dels comissaris polítics.

Si no fos indecent, seria repugnant. I sí, és indecent que s'utilitzi el feixisme com a arma llancívola contra posicions catalans; indecent que es titlli de feixistes demòcrates de biografia impecable; indecent que ho facin els mateixos que han estat incapaços de parlar una sola paraula en català en tota la seva vida a Catalunya; indecent que, per matar un debat, es cremi com a bruixes els qui el plantegen. És indecent, encara que, desgraciadament, és molt eficaç.

La facilitat amb que hom abandona l'ús social de la llengua catalana cada dia és més gran. El més greu, com a nova tendència, és usar la llengua espanyola, com a ressort simpàtic o en forma de frases fetes, en les converses entre catalans. Per molts catalans és una forma d'aproximar-se o mantenir un cert bilingüisme, i pels castellans l'ocasió d'anar propagant el seu poder.

Tot plegat, cal dir-ho, només tenint en compte el context fonètic, ja que en termes gramaticals o semàntics, l'abisme ja s'ha produït, i sense cap opció, la llengua catalana ja ha estat condemnada, davant la nostra passivitat, i la dels seus representants polítics. Com en el cas del gallec, i potser també segurament, de l'aranès (per motius demogràfics), com a casos més coneguts, llengües centenàries han acabat convertint-se en una entonació i un deix característic.

La llengua escrita té una vida pròpia però que igualment viu un estancament molt perillós, en el món jurídic, principalment, però també en les relacions comercials o de la recerca i el coneixement. No hi ha fórmules màgiques per combatre aquesta greu amenaça, i els sociolingüistes ho saben molt bé, ja que els processos, tot i ésser lents, o potser per ser-ho, són difícils de dirigir i sovint adopten evolucions irreversibles. A partir, d'un determinat moment, segurament ja no hi haurà res a fer. Per més que en parlem ja s'haurà fet tard.

I per això, la proposta del Grup Koiné és oportuna, necessària i responsable. Fa mal sentir-se enganyat per una intel·lectualitat a sou del poder espanyol quan els professors del manifest posen damunt la taula el pessimista escenari que li espera a la llengua catalana. La realitat catalana parteix del seu país, i no únicament de la gent que hi viu, sovint immigrants, gent de pas o simples conqueridors.

La vivència catalana és un desig de permanència i una voluntat d'existir, a la qual no tothom i és cridat, i que només entenem els catalans. Els qui no participen d'aquest desig bàsic, primari i elemental no són catalans. Són gent forastera que ve a incordiar i a crear problemes en la recuperació nacional que somiem.

El plantejament unionista o espanyol als problemes d'identitat lingüística de Catalunya tenen molt a veure amb la imposició fanàtica, quasi talibana, que al llarg de la història i ara han tractat d'aplicar sobre el nostre territori i més enllà. Han negat i liquidat qualsevol opció de prestigi i millora per la llengua catalana. Per ells és una constant molèstia i els hi preocupa que entre nosaltres ens puguem entendre fàcilment usant-la. No ho toleren, i per això s'han empescat la idea de que la seva presència té tons excloents, obertament talibans, com diuen, o fins i tot, extremistes o poc raonables.

El que no entenen els poders castellans, pels quals serien més adients els atributs racistes, sigui per raons ancestrals com per la seva dinàmica visceral, és que no voler alienar-se amb els seus postulats no equival a res que hagi d'ésser ni extremista ni talibà ni similar. Volem ésser com els portuguesos o irlandesos, que si convé prefereixen patir gana, abans d'ésser digerits dins l'acidesa castellana o anglesa respectivament.

Tanta intel·lectualitat espanyola blasmant la llengua catalana, i en canvi, cauen rendits per les composicions franceses i les seves mil i una excepcions, ja que el poder estatal de la república veïna els espanta i els empetiteix, fins al que són. La llengua dels catalans és el català, i la seva defensa i us ha d'ésser obligatori i necessari per a tots nosaltres, sense que això suposi en cap cas negar la validesa i el coneixement de les llengües franceses, araneses i espanyoles, per les quals tots hem de mirar de tenir una predilecció. Però abans de res i de totes les opcions hi ha la llengua catalana, sense la qual no es mantindrà ni es restablirà amb normalitat la condició catalana.

La llengua no sols ens fa com a col·lectiu, i com a nació, també ens dona una oportunitat altruista de servei un llegat històric, de mèrits molt diversos. Des de Ramon Llull fins a les tradicions més recents del saber popular, hi ha una vigència permanent que no pot quedar estroncada per raons polítiques alienes als interessos dels catalans. No és un qüestió identitària estrictament ja que raonablement la llengua catalana ha de trobar les seves maneres d'existir, i sense aquest debat no les trobarà.

Per això, crec que caldria avançar en tres fronts de lluita molt concrets socialment. El primer, i molt bàsic, sempre començar en català, en tot hora i en tot moment, mai abandonar aquesta premissa. Som a Catalunya, l'únic lloc del món es pot emprar aquesta llengua mil·lenària. Així doncs intentem-ho, si més no. No cal encara que sigui en gent ja coneguda, abandonar l'opció inicial d'usar el català.

En segon lloc, no usar mai ni en res, frases fetes, cuetes lingüístiques o comentaris simpàtics, en la llengua veïna, com donant a entendre que també és vàlida i sincera. O ho fem en català o bé, després d'iniciar o proposar el català, ho fem en castellà, però mai de forma simultània. Sempre acabarà guanyant l'espanyol en aquest joc. Si així ho fem, la invasió serà imparabile, ja que és com aixecar les defenses i permetre la més absoluta contaminació.

I en tercer lloc, igualment senzill i possible, és no parlar mai malament de les altres llengües i en especial del castellà, tot i que en tinguem raons i les causes siguin molt clares. Tota llengua té les seves raons i sempre tenen les seves justificacions. Nosaltres som positius, constructius i empàtics envers els que ens envolten.

Afirmem i ratifiquem que només el català, sense perjudici de totes les altres llengües del món, ens fa catalans. Qui no ho vulgui entendre així, no és català, i no passa res de res, àdhuc és legítim. Catalunya ha d'ésser catalana i en català, a més de tot el que calgui.

No crec que sigui un bon moment per tractar l'assumpte de l'oficialitat de llengües en una Catalunya independent. Parlar-ne ara només serveix per imposar-se un seguit d'apriorismes absurds de cara a un futur procés constituent. Crec que aquest no és un element determinant en la gran majoria dels ciutadans a l'hora de defensar o desestimar la creació d'una república catalana. Davant l'oportunitat de poder mantenir amb els propis recursos un Estat del benestar en condicions i davant la possibilitat de governar-se segons les pròpies conviccions i necessitats, només des d'una irracionalitat marcada pel nacionalisme espanyol es convertiria l'oficialitat de la llengua castellana en *casus belli*.

Els sectors més afavorits per fotre ara llenya al foc a la qüestió lingüística són els que ja tenen decidit el seu vot contrari a la independència des de fa molt temps, és a dir, els que no volen que s'arribi a debatre seriosament sobre llengua ni sobre res que s'escapi de l'actual situació de submissió als dictats de l'Estat. Com tampoc volen que ho fem en allò que afecta les necessitats bàsiques de les persones -parlin l'idioma que parlin- ja sigui la pobresa energètica o el dèficit fiscal que ens assota i que té conseqüències visibles en el nostre dia a dia. El manifest del grup Koiné defensant l'oficialitat única del català ni és «talibà» ni és «racista» ni cap altre dels penjaments que se li han atribuït: no se m'acut res més contrari al racisme que la preocupació sincera per la supervivència d'una llengua minoritzada. Penso en la trajectòria d'algun dels seus impulsors, com en **Joan Pere Le Bihan**, que quan vivia a Occitània va lluitar fermament en la defensa dels treballadors marroquins i tunisians sense papers. El manifest, si li hem d'atribuir algun adjectiu, possiblement és inoportú, però no pas més que les manifestacions en sentit contrari sobre el mateix tema.

354. PUJOL, Miquel (2016-04-12). "[El déu iber Reliskandus, o l'extraordinària inoportunitat del manifest del Grup Koine](#)". *Racó Català*.

L'última calçotada a la qual he assistit aquesta temporada va tenir lloc a Olèrdola, Alt Penedès. Abans del dinar, uns amics ens van acompanyar a visitar l'oppidum iber. Els cossetans van fundar-hi un poblat que va perdurar al llarg dels segles, durant el període romà i posteriorment el medieval. Entre les peces conservades destaca una representació escultòrica, de l'època romana, que presenta la figura del déu indígena Reliskandus. Aquest déu, o daimon segons com es miri, apareix sempre com una figura masculina que mira el cel i, encegat pel Sol, no adverteix el tronc que té davant dels peus i amb el qual està a punt d'ensopegar. La divinitat va ser popularitzada per les cròniques d'Escipió. Amb certa sorna, el general romà feia referència a la suposada possessió que Reliskandus va exercir sobre el cabdill lacetà Tibastun. Les ancestrals diferències que enfrontaven indigetes amb lacetans va portar a aquests últims a rebutjar formar una aliança amb Indíbil i Mandoni, fet que va possibilitar la total colonització romana. Al principi la cosa em va fer gràcia, però de seguida vaig reflexionar sobre la recent història catalana i em va assaltar la possibilitat de trobar-me davant d'una mena d'arquetipus que resideix en l'inconscient col·lectiu català i que pot rebrotar a la nostra societat en forma d'atavisme. Em pregunto que n'hauria opinat Carl Gustav Jung si s'hagués deixat caure per Olèrdola.

Aquesta és la irracional realitat dels pobles que es deixen narcotitzar pel romanticisme i sucumbeixen davant d'estats que tenen el pragmatisme com a religió. Per sort podem aprendre i evadir-nos simultàniament amb la ficció, que constantment ens ofereix apassionants i complexes situacions en les quals dos bàndols antagònics es veuen obligats a apartar el fonamentalisme i cooperar per tal d'assolir una fita superior. Em ve al cap l'escena d'Inglourious Bastards en la que l'standartenführer Hans Landa pacta amb l'Aldo l'Apatxe la capitulació del Tercer Reich, a canvi de no ser jutjat per crims contra la humanitat. Sembla raonable, o almenys així pensa el desprietat executor de nazis interpretat per Brad Pitt. Però imaginem-nos per un moment que en Tarantino s'hagués passat d'exòtic i l'Aldo, en comptes de ser posseït pel gran Manitú, ho hagués estat per Reliskandus, el déu català de la patinada. Us imagineu l'Aldo l'Almogàver acceptant l'oferta del nazi? Però a veure, a què hem vingut a Alemanya? A transigir?

Iunscollonsperaquínohipasso. Ben lligat de peus i mans, li hauria dit que nanai, que qui s'ha pensat que és, que els principis són el més important i que ja es veuran a Nuremberg. Sí, d'acord, les conseqüències haurien estat, a més de l'inevitable execució de l'Aldo, allargar indefinidament la guerra i donar als nazis la possibilitat de guanyar-la i estendre pel món el seu nou ordre basat en el terror, la disciplina i la pigmentocràcia, però...i lo a gust que ens hem quedat al mantenir-nos tan fermes, purs i fidels als nostres principis?

Quan estem posseïts per Reliskandus, les llepafiledes tacticistes les deixem per les pel·lícules de Hollywood. Que els nacionals ens guanyen terreny? Amb què em surts tu ara? Porta rocs que hem de muntar barricades. Una sola guerra és una *mariconada*. Ja t'he dit molts cops que amb els del PSUC no m'hi ajunto i que els d'Estat Català són com en Franco però amb barretina. Mira, mira que s'acosten... *Bumba!* Potser no podem afirmar taxativament que aquesta incapacitat divina per discriminar les prioritats és la causa principal dels nostres fracassos, però sí que, sens dubte, ens resulta problemàtica i ajuda a que tot plegat vagi pitjor.

Així que quan un matí de la setmana passada vaig obrir el twitter i vaig començar a veure reaccions a favor i en contra d'un manifest que proposa implícitament l'oficialitat única del català en una hipotètica Catalunya independent, no em vaig ni dignar a preguntar-me "serà possible?", perquè és evidentíssim que si parlem de catalans i trets al peu, més que possible és molt i molt probable. Reliskandus redivivus! I no m'entengueu malament, jo estic d'acord amb la majoria de punts que s'expressen al manifest, però en aquest context de constant adulteració mediàtica no és intel·ligent fomentar polèmiques d'aquest estil. És evident que qualsevol que s'ho llegeixi podrà comprovar que les acusacions de racisme que ha llençat el diputat pablista Lluís Rabell són falses i incendiàries, però de debò algú es pensa que la gent, entre sèrie i sèrie, té temps per dedicar a llegir-se un manifest escrit per quatre doctorats en lletraferidura? Prou que ens costa ja digerir tot el torrent de titulars que acumulem en una carpeta recòndita al cervell. A veure... "Josep Garganté acusat de coaccionar un metge". M'he llegit la informació? No. He llegit el titular i la resta m'ho invento, segurament volia aconseguir rubifens per anar de festa.

Per tant, no, no és una bona idea atiar un debat centrat en qüestions ètnico-lingüístiques . Ens ha costat molts anys foragitar els falsos apàtrides fans d'en Sabina. Ens ha costat

aguantar Carods, Rufians i Higínies explicant històries sobre orígens i catalanitat que feien ruboritzar de tan òbvies. Ens ha costat anar estirant del fil taronja del nou falangisme per poder demostrar amb centenars de casos que els que més ens diuen nazis als independentistes porten suspensoris amb un totenkopf bordat. Hem hagut de fer pedagogia una vegada rere l'altra. Per l'amor de Bel, no ens feu això ara. No ho veieu que és donar un megàfon a les goles histèriques de l'Imperio? No ho veieu que és donar munició als ionquis aspirants a latin lovers, als provincians vocacionals pels quals Madrid és com Roma a l'edat antiga, al ressentit que un cop li van dir "xarnego" en un concert de Sopa de Cabra i va culpar els catalans en conjunt, als engominats professors de literatura de veu afectada? Una mica de coco, home. Esborrem Reliskandus dels nostres endins i dediquem la vida a Niké.

355. SERRA, Màrius (2016-04-12). "[El manifest koniec](#)" / "[El manifiesto koniec](#)". *La Vanguardia*.

El manifest del grup Koiné ha suscitat microdebats, silencis incòmodes i exabruptes. Conec i aprecio molts dels seus redactors i signants. Vaig declinar adherir-m'hi perquè no estava d'acord en alguns passatges de la lletra, la partitura no em seduïa i, tot plegat, em feia l'efecte que suscitaria una interpretació desafinada. Ha provocat tres tipus de distorsions. En primer lloc, una picabaralla gremial entre socis de ciència mal avinguts: lingüistes i sociolingüistes. Aquesta és una distorsió profunda i privada, entre experts que es barallen més o menys civilitzadament a les universitats. La segona distorsió ateny l'espai del sobiranisme polític. Una línia de pensament políticament correcte titlla el debat d'inoportú, com si això també calgués ajornar-ho per a l'endemà de la paradisiaca independència. Finalment, hi ha la sorollosa reacció de l'antisobiranisme, que compta amb els amplificadors més poderosos. Aquí és on el manifest actua de mirall còncav o convex davant dels prejudicis més arrelats sobre la llengua. Em fascina constatar la misèria intel·lectual de les reaccions més furibundes. Facin l'exercici d'aplicar-les als signants d'un manifest similar en defensa del castellà a Califòrnia o imaginin-se algú titllant de racistes o neofeixistes els signants del "manifiesto por una lengua común".

Jo no declararia cap llengua oficial en la república catalana. Que les decisions sobre llengua les prenguin els pedagogs i els lingüistes, no pas els jutges. Jo formaria més el professorat i aplicaria la immersió lingüística de debò, no aquesta de pa sucà amb oli que ha propiciat que els únics catalans monolingües siguin castellanoparlants. Que la política lingüística catalana podria requerir reforçar també el castellà en algun àmbit en el qual reculés? Doncs ho faria. No em sembla gens intel·ligent aspirar a desaprendre el castellà, ni renunciar al seu patrimoni. Quan els catalans anem al vestidor de la llengua i encenem el llum, el castellà hi és. Cada matí ens despertem i hi és. Hi pot haver també altres llengües, però el castellà hi és. Aquest no és el combat. A l'acte institucional de l'Onze de Setembre del 2011 vaig reclamar més immersió lingüística i vaig concloure amb el palíndrom "Català a l'atac". Alguns van buscar l'analogia en esports com la boxa. I no, l'analogia era una cursa ciclista. Pel nostre atac no ens calen ni crochets ni uppercuts, sinó demarratges. Esprints. Fa més pel futur del català un recital de Josep Pedrals, un conte de Quim Monzó, una crònica de Sergi Pàmies, una columna d'Empar Moliner, una cançó dels Manel, un crucigrama de Pau

Vidal, una obra de Jordi Galceran o un gag del Polònia que no pas el manifest del grup Koiné.

356. SANVICÉN, Paquita (2016-04-12). "[Koiné: Què trist!](#)". *La Mañana*.

El pamflet *Per un veritable procés de normalització lingüística* a la Catalunya indepe, mostra clarito i sense embuts el que han estat ocultant durant anys: el nou país que volen tindrà mirada tancada, reduccionista, excoient i combativa amb la riquesa lingüística de Catalunya. El paper ratlla l'ofensa a la intel·ligència i als catalans. Per a mi ho són tots els que hi viuen. Per als autors del procés només si tenen sang estelada. S'obvien veritats com que aquest és un país construït amb mils de persones d'altres llengües que han adoptat el català com a propi i l'han transmès als fills. Recomano als Koiné llegir Marta Mata, Candel i les estadístiques sobre usos del català. El text obvia la immersió, descriu amb llenguatge èpic la situació del català com el problema més greu de la república que volen. Erren l'anàlisi de ple: no és la llengua, sinó l'atur, l'analfabetisme, la manca de polítiques serioses i, ja posats, l'existència d'actituds com les seues. Hi ha adhesions sorprenents. Abans de signar, l'han llegit sencer o només el títol? Si l'han llegit, costa d'entendre. Tot plegat, trist. Pobre país si cau en segons quines mans!

357. RIUS, Xavier (2016-04-12). "[Els errors del Manifest](#)". *E-Notícies*.

Sembla mentida que dels pocs que ha estat a l'alçada amb el *Manifest Koiné* hagi estat el diputat d'ERC Joan Tardà. Clar que Tardà, al costat de Rufián, sembla Demòstenes, aquell polític (384-322 abans de Crist) considerat el millor orador de l'antiga Grècia.

També la diputada Marta Ribas, de Catalunya sí que es Pot, que va dir en una piulada que li semblava "un disbarat" i un "error tàctic". A mi personalment, com ja vaig explicar en un [article anterior](#), em sembla pitjor que un error, em sembla directament una *cagada*. Pel moment i pel contingut.

I com que és la *revolta dels somriures* tothom s'ha tirat a sobre de Lluís Rabell per dir que era "racista" durant la darrera sessió de control al Parlament. Però en la seva primer intervenció només va parlar de "tebior" -"el senyor Turull deia que s'havia de tenir en compte i respectar aquest manifest"- i Puigdemont va fugir d'estudi dient que "no és feina de governs signar manifestos".

Va ser llavors quan va dir allò de "posició racista" i "fonamentalista cultural", però el president va tornar a tirar pilotes fora: "els compromisos polítics del Govern estan definits en el programa". Puigdemont va desaprofitar un cop més l'ocasió de *mullar-se* i, de retruc, tranquil·litzar en ple procés els tres milions de castellanoparlants que hi ha a Catalunya. Així segur que el referèndum, en cas de fer-se, el perdem.

Però el que resulta més sorprenent és que, si realment el signen 200 acadèmics, donin una visió tan esbiaixada de la realitat. De fet, se'ls hi ha encomanat la concepció de la història que ha imposat la celebració del Tricentenari: tot es la culpa del 1714 i d'Espanya.

Perquè el manifest en qüestió incorre en dos oblits, juraria que deliberats, per no malmetre aquesta visió de la història que alguns volen transmetre. Oblits, en tot cas, impropis de totes les patums -inclosos Premis d'Honor de les Lletres Catalanes i un director del CCCB- que el signen.

El primer és culpar de tot al 1714 i el 1939. Sense menystenir els terribles efectes de dues dates claus com aquestes, cal admetre que el castellà va penetrar a Catalunya molt abans. I no sempre per força. El poder d'una llengua va lligat a la puixança econòmica d'un país i em temo que Castella va començar aviat a ser la potència hegemònica a la península.

Al capdavall, a Ramon Berenguer IV (113-1162) ja el van fer casar amb Peronella d'Aragó (1150) -el van comprometre quan ella era una nena de només un any d'edat- per contrarestar l'auge del país veí. I Alfons IV (1396-1458) també va rebre crítiques durant el seu regnat "per la utilització del castellà" (1). Per posar un altre exemple: la decadència de la literatura catalana entre els segles XVI i XVIII també va ser culpa d'Espanya o va ser culpa nostra?.

Però l'oblit més greu és obviar que durant una època, no gaire llunyana d'altra banda, la burgesia catalana es va passar en massa al castellà. Aquí critiquem molt la dictadura de Primo de Rivera. Però cal no oblidar que quan va fer el cop d'estat -des del Palau de Capitània a Barcelona, per cert- la nostra burgesia li va donar suport entusiàsticament. Entre d'altres raons perquè era l'època en què es matava pels carrers.

Santi Vila -que també ha qüestionat el manifest, cosa que l'honora- lamentava [dimarts](#) en la presentació del darrer llibre de Jordi Amat que no hi hagi a Catalunya prou intel·lectuals "lliures i sense compromís". Ho deia ell que és el conseller de Cultura i que forma part d'un partit que, vulgui o no, ha impulsat decisivament el procés. Potser tot plegat demostra l'escassa independència, o fins i tot el nivell, de la nostra classe intel·lectual.

(1) La cita és del Diccionari Barcanova d'Història de Catalunya (Barcelona, 1989), pàg 10

358. VIDAL-FOLCH, Xavier (2016-04-12). "[Catalunya es charnega](#)". *El País*.

La mejor reacción al manifiesto monolingüista del grupo Koiné es la de la escritora catalana Najat El Hachmi, nacida en Marruecos: "Si no fuera por la inmigración, el catalán tendría muchos menos hablantes de los que tiene ahora".

El manifiesto imputaba a la "inmigración llegada de territorios castellanohablantes" haber sido utilizada por la dictadura de Franco como "*instrumento* (aunque "involuntario", se les perdonaba la vida) *de colonización lingüística*". Empeño en que la democracia supuso "la continuidad de la imposición".

Esta afirmación es muy grave. Merecería adjetivos. Pero es mejor analizarla e insertarla en la (larga) tradición de un sector del catalanismo adepto a la ecuación: inmigrantes, igual a desastre para la lengua y cultura catalanas.

Su precedente más inmediato y conspicuo se debe a la pluma de Jordi Pujol, aunque eso escuece al columnismo prenafetista. Distinguía el Ex entre "dos tipos de inmigrantes; uno, es el que viene con mentalidad de amo (...) el otro (...), un hombre poco hecho (...) que hace centenares de años que pasa hambre y que vive en un estado de ignorancia y de miseria cultural, mental y espiritual. Es un hombre desarraigado, incapaz de tener un sentido un poco amplio de comunidad."

"Con frecuencia" —concedía— "da prueba de una excelente madera humana, y todo él es una esperanza, pero de entrada, constituye la muestra de menos valor social y espiritual de España (...) es un hombre destruido y anárquico. Si por la fuerza del número llegase a dominar, sin haber superado antes su propia perplejidad, destruiría a Cataluña. Introduciría su mentalidad anárquica y pobrísima, es decir, su falta de mentalidad".

Perdonen por la longitud de la cita (de *La immigració, problema i esperança de Catalunya*, Nova Terra, 1976). Pero es frondosa. Aunque el autor la matizaría luego, expresa al dedillo la mentalidad profunda de algunos nacionalistas, incluida Marta Ferrusola.

El baremo del "valor social y espiritual" arranca de la herencia de la eugenesia, o sea de "la ciencia que trata de todas las influencias que mejoran las cualidades innatas de la raza, también trata de aquellas que la pueden desarrollar hasta lograr la máxima superioridad",

según su inventor, sir Francis Galton. Y que tuvo su máxima deriva patológica en Alemania, al distinguirse entre “los representantes menos valiosos de la sociedad, *minderwertige*, y los plenamente meritorios, *vollwertige*” (Richard Evans, *El tercer Reich*, Pasado/Presente, 2015).

La eugenesia pujoliana arranca en Cataluña de Josep Antoni Vandellós (*Catalunya, poble decadent*, Edicions 62, 1985; *La Immigració a Catalunya*, Patxot, 1935): al primer demógrafo moderno le inquietaban una “Catalunya sense catalans”, llena de gente pero sin catalanes, y los “nuclis forasters” que diluirían la lengua. Pero se resignó (contra la receta nacionalsocialista) a la inevitabilidad de “facilitar la barreja”.

Eso sí, en el *Manifest per la conservació de la raça catalana*, que promovió y publicó el 12 de mayo de 1934, postulaba “una población creciente y sana, homogeneizada en cuanto al sentimiento patriótico” y que los catalanes “autóctonos tendríamos que ver cuáles serían las características de los nuevos catalanes descendientes de inmigrantes o producto de mezcla”, coordinando “la búsqueda de los medios adecuados de defensa de nuestra raza”.

El terror a la minorización de los autóctonos —y de su lengua— fue destruido en 1999 por la gran demógrafa Anna Cabré (*El sistema català de reproducció*, Proa). Cabré demostró que, sin inmigrantes, los 2 millones de catalanes de 1900 habrían pasado a solo 2,36 en 1980 y a 2,5 a final del siglo XX (*Nadala 2007*, Fundació Lluís Carulla). De modo que “con seis millones éramos dos veces y media los que habríamos sido sin migraciones”. Porque desde 1717 Cataluña ha doblado cuatro veces su población. La mezcla poblacional es pues un sistema inherente a la catalanidad, no un azar.

Desde entonces sumamos 1,5 millones más. Somos 7,5 millones. O sea, que “en torno al 70% de la población residente en Cataluña” es “producto directo o indirecto de la inmigración solo de los siglos XX y XXI” concluye su colega Andreu Domingo (*Immigració i política demogràfica en l'obra de Josep Antoni Vandellós* (Treballs de la SCG, número 73, 2012). Cataluña es plena (mezcla): plenamente charnega.

Así que ni Cataluña ha desaparecido, ni el catalán, ni la cultura catalana. Existen más que nunca. Los dicterios de Vandellós, de Pujol y de los Koiné son falsos. Tiene razón la escritora El Hachmi.

359. ALOGUÍN, Magí (2016-04-13). "[En defensa del manifest](#)". *Diari de Tarragona*.

360. CABRERA, Lluís (2016-04-13). "[Jo no he firmat el manifest Koiné](#)". *Núvol*.

Lluís Cabrera, impulsor d'Altres Andalusos, ha publicat a Twitter una sèrie de piulades expressant la seva posició respecte al manifest Koiné del grup Llengua i República. Cabrera ens ha fet arribar aquestes vint-i-quatre piulades que volen dibuixar el relat d'un immigrant andalús.

Heribert quería una CAT con Barrera. Hablaba claro, sin subterfugios. Era el año 2001. Ahora todo es más sofistiCAT.

El desenlace dl golpe militar nos obliga a exiliarnos en otras tierras. Desarraigo. Nos retorcimos trabajando.

Llegamos como pudimos. Nos instalamos en zonas que no existían. Nos inventamos barrios. Nos estrujaron. Algunos murieron a tiros de la policía.

Otros sufrieron cárcel. Estuvimos implicados en acciones vecinales allí donde la ciudad cambia de nombre. Obreros sin cualificar. Memoria.

Clandestinos. Torturas en jefatura. Brigada político social. Cárcel y Persecución. Certificado de penales para optar a otro trabajo. Humillados.

Fábricas de coches. Térmica. Textil. Transporte. Tranvía, Metro, Autobuses. Industria. Barrios dormitorio. Lucha sindical. Lazos zurcidos.

Traición transacción transición Partidos Obreros Partidos Comunistas Reconciliación sin memoria histórica. Nuestros muertos Fosas comunes.

Paz de los cementerios como en la dictadura. Elecciones, Autonomía y Obediencia. Nuevamente perdedores. Botas dl capital rociadas de vaselina.

Democracia vestida de seda mona se queda. Votamos pero no decidimos. Rabia, impotencia, coraje, soledad. Mucho oscuro robando luz. Engaño.

La vida sin norte ni sur ni este ni oeste. Burros de carga. Encerrados por mor de cruces de carreteras, vías, autopistas. Humo, vapor de cemento.

Clases medias, vanas ilusiones, raptos involuntarios de voluntades pretendidamente compartidas. Silencios rotos por el *quejío* de una seguriya.

Ruinas, escombros. Quebranto de vidas en construcción. La droga de la incultura infiltrada en la piel dl extrarradio. Disfraces, ilusiones vanas.

La caricatura de la convivencia. La amañada pluralidad. La diversidad de culturas para esconder las diferencias de clase. Autoengaños y cobardía.

Allí donde la ciudad cambia de nombre. Guetos, nostalgia, procesiones dl horror presididas por pañuelos con perfumes que huelen a miseria moral.

Enajenación: trabajo, escuela, techo. Enjambres de avispas que rapiñan en las legañas de la hipocresía. Venta de cinismo y compra de mentiras.

Estatuas, monumentos, travesías disecadas de pasado. Cloacas ratas cloacas. Misioneros, redentores, salvadores. Aposentos regalados apestados.

Madres viudas. Madres limpiando la mierda de quien la puede regar con olor a orquídeas. Padres viudos que sudaron tinta. Heridas sin cicatrizar.

Igualdad de oportunidades para ver y escuchar a los voceros de la justicia. Carnaval de cinismo. Curas sin sotana atemperando nuestra furia.

Verdades como puños cogidas por pinzas y colgadas en cuerdas preparadas para que te ahorques. Gente de buen porte se acerca para decirte, creedme.

Principiando abril de 2016 unos cuantos se quitan el disfraz y nos indican el camino: sois sobreros, molestáis, vuestra lengua nos destruye.

Lenguas que desprenden odio, ganas de venganza, manifiestos de revancha, lecturas guerreras, lenguas que desprecian a las lenguas de sus hermanos.

Esfuerzos para imponer una hegemonía, pensamiento único, el dl latigazo, el de los cobardes, el de los que prefieren una sola verdad, la suya.

Han dado duro con tieso. Pinchazos pretendientes a que los poros chorrearan sangre. Sangre congelada esperando más cornadas. Huesos erguidos.

Mientras me quede un halo de vida os estaré esperando con mi lengua, con mi saliva, con mis uñas y dientes. Cobardes, mentirosos, impostores.

361. IAIA TONETA (2016-04-13). "[Preservar l'ús de la llengua](#)". *DiariCatalà.cat*.

Descartat per ús de pseudònim.

362. PASTOR, Carlos (2016-04-13). "[Follar en catalán](#)". *Crónica Global*.

Corrían los primeros años noventa cuando visité una escuela pública de una población del Baix Llobregat, mayoritariamente castellanohablante, para hacer un reportaje para El País de la entonces experimental inmersión lingüística en el catalán.

Se trataba de eso: no únicamente enseñar catalán a los niños castellanohablantes, sino conseguir la sustitución de su lengua familiar y de sus relaciones sociales

Dicho sea de paso: el decreto inicial promovido por Joaquim Arenas (que reaparece firmando el Manifest Koiné) preveía que la inmersión se daría en los primeros cursos, para después introducir también el castellano como lengua de enseñanza, a imitación de la inmersión en el francés que se había experimentado y acreditado en Canadá; pero, en realidad, los profesores de aquí tenían instrucciones verbales de seguir con la inmersión más allá de los cursos establecidos sobre el papel, como así se estableció oficialmente en una segunda fase.

En aquella escuela, un equipo de lingüistas, sociolingüistas o psicolingüistas (ya no recuerdo qué eran) de la universidad habían colocado unos micrófonos en el patio de recreo de la escuela para comprobar en qué lengua se relacionaban los escolares. Fue frustrante para ellos: con alguna excepción, los chavales y chavalas jugaban y se relacionaban en castellano.

Porque se trataba de eso: no únicamente enseñar catalán a los niños castellanohablantes, sino conseguir la sustitución de su lengua familiar y de sus relaciones sociales; del castellano al catalán se entiende.

Esa frustración es la que subyace en el Manifest Koiné que propugna una futura república catalana monolingüe. No es que esa sustitución lingüística no se haya producido (yo mismo, que hablaba en castellano con mis padres, porque esa era la lengua familiar, aunque mis padres nacieron en Barcelona y hablaban correctamente el catalán --eso de que Cataluña era monolingüe antes de la Guerra Civil es otro mito--, yo, que hablo en castellano con mi esposa, lo hago en catalán con mis hijos y con mis nietas, que por cierto viven en Estados Unidos), el problema es que esa sustitución lingüística, ¡sorpresa!, no se ha producido masivamente. El conocimiento del catalán se ha universalizado, pero no así la sustitución lingüística.

El otro día, un firmante del manifiesto se escandalizaba porque algunos mossos d'esquadra, pese a la normativa que lo prohíbe, utilizan el castellano entre ellos. Ciertamente, lo he comprobado. Como he comprobado que dependientas de un centro comercial, que estaban hablando entre ellas en castellano, se dirigían a mí en catalán, por defecto, para darme una información. Pero, si alguien espera que yo folle en catalán con mi mujer, lo tiene crudo.

No es que esa sustitución lingüística no se haya producido, el problema es que esa sustitución lingüística, ¡sorpresa!, no se ha producido masivamente

"Qui perd els orígens, perd identitat", cantaba Raimon. Una sentencia que vale tanto para los catalanes catalanohablantes como para los catalanes castellanohablantes, aunque eso no lo compartan los supremacistas del Manifest Koiné. Un supremacismo que impregna otros aspectos de la vida catalana: por ejemplo, los catalanistas ven históricamente con desconfianza (y lo entiendo) las actividades y la pura existencia de las casas regionales andaluzas, extremeñas o murcianas en Cataluña, pero se les cae la baba con los casals catalans en Buenos Aires o Montevideo (y eso ya no lo entiendo).

Otro ejemplo: nos escandaliza que en castellano se escriba Cataluña, Gerona o Lérida, pero no tenemos empacho en escribir, en textos en catalán, Aragón, Terol, Cadis o Castella i Lleó. La herencia cultural debe ser defendida para unos, pero no para otros. ¡Ah!, me olvidaba: es que la lengua pertenece a la tierra, al territorio, y no a las personas.

Ara pot semblar que el nucli dels esdeveniments polítics sigui l'esforç d'Albert Rivera i Ciutadans per contenir la voluntat titànica de Pedro Sánchez per sobreviure al fracàs de ser president d'Espanya, però no es pot perdre de vista que a Catalunya el deliri continua. Més enllà de l'aprovació per part del Parlament de Catalunya de la moció impulsada per la CUP reivindicant la vigència de la declaració independentista del 9 de novembre, l'altre dia Benet Salellas ja feia servir la primera persona del plural en femení, un regidor de l'Ajuntament de Barcelona ja sumava la segona denúncia en els jutjats per intentar que un metge alterés l'informe de les lesions d'un manter —que no havia sigut agredit per la Guàrdia Urbana sinó que havia caigut quan fugia de la seva presència—, i l'alcaldesa de Berga té el propòsit de convertir-se en la capdavantera de la desobediència civil. D'altra banda, Raül Romeva es passeja pel món amb l'orgull d'ensenyar una targeta de visita on se li atribueix el càrrec inexistent de ministre d'Assumptes Exteriors de Catalunya, i, en un rampell didàctic, el vicepresident econòmic, Oriol Junqueras, recordava al poble que, al segle VIII, Damasc era el centre de la catalanitat. Mentrestant, el president Puigdemont continua amb les seves interpretacions futbolístiques de la realitat i sap concedir a Johan Cruyff un paper preponderant en la gestació del Procés.

D'altra banda, el Grup Koiné, a part de recordar que encara que sembli mentida estem vivint el procés constituent de la república catalana, assegura que el català és una llengua minoritària, sense drets, i que s'està morint irremeiablement; tot i així, sempre hi ha marge per a l'esperança i creure que el dia que els Països Catalans no siguin una entelèquia, a Alcoi també parlaran l'altra llengua del territori, l'aranès: ara els telespectadors ja en poden fer el primer tast seguint a TV-3 el Telenotícies d'havent dinat.

Un bon complement per a aquests desvaris és la lectura de *Perles catalanes*, un catàleg dels catalans que han tingut la gosadia de no seguir els passos “dels nostres herois, Guifré el Pilós, Macià, Pep Guardiola...” i no combregar amb el nacionalisme de Jordi Pujol o Fèlix Millet. Es trist tenir la certesa que serà un dels èxits de venda del pròxim dia de Sant Jordi, per més que la literatura hagiogràfica també reclami amb tossuderia el seu lloc als taulells de les novetats: hi ha cinc interpretacions de la vida de Carles Puigdemont, qui vulgui saber què pensa Ada Colau pot disfrutar de la profunditat de les seves opinions en un llibre

d'entrevistes, i els que persegueixin atrapar el moll de l'os de l'enigma Rufián tenen a l'abast un llibre-entrevista a manera de biografia.

ESTA ANSIADA cita mensual que tengo con los lectores de este diario se hace cada vez más difícil porque lo que hoy es de interés informativo mañana queda eclipsado por una noticia que, a su vez, quedará olvidada a las 48 horas, sustituida por otra. Vivimos tiempos muy interesantes y muy especulativos para el periodismo, lo cual es bueno, pero cuando se trata de elegir sobre qué noticia opinar, la decisión es compleja, porque, a veces, al acabar de escribir el artículo ya parece antiguo. Todo esto lo digo porque hoy me refiero a un asunto del que se ha hablado la semana pasada y del que se han ido haciendo debates hasta hace unos días. Me refiero al manifiesto del Grupo Koiné a favor del catalán como única lengua oficial.

De este asunto tan controvertido he oído opiniones para todos los gustos, a favor y en contra, porque unos piensan que el catalán está en vías de extinción si no se le da una ventaja respecto al castellano, y otros creen que declarar al catalán como lengua oficial es una discriminación que podría tildarse de xenófoba.

Según una encuesta aparecida en el 2015, en 2003 aquellas familias que tan solo se comunican en catalán representaban el 34%, y en el 2013 bajaron al 26,7%. Por el contrario, las familias que lo hacían en castellano en el 2003 representaban el 36,5 % y ahora son el 39,6 %, lo que indica que en los últimos años el catalán ha ido retrocediendo en su uso.

Ya iba teniendo esta impresión desde hace algún tiempo. Durante los años de la Transición, en el que el catalán venía de estar mal tratado, todos aquéllos que comprendimos que aquella deriva tenía que cambiar nos esforzamos por recuperar un catalán más correcto y hacerlo común a todas las actividades en las que nos relacionábamos. Aquella inmersión general dio sus frutos, especialmente gracias a la divulgación de los medios de prensa, en especial a la Televisó de Catalunya, que hizo que muchos catalanes de origen y de adopción aprendieran a hablarlo con relativa normalidad, unos, y con considerable corrección, otros.

Los años han pasado y la situación se ha relajado hasta el punto que no escribir correctamente o no hablar nuestra lengua no supone para algunos un inconveniente. Decía en un artículo Quim Monzó que entre la gente joven se ha establecido que sea molón

escribir con faltas de ortografía como símbolo de una malentendida rebeldía que, desde luego, y eso lo digo yo, no es más que una estupidez.

Soy partidario de hablar correcta e indistintamente las dos lenguas, dando una mayor importancia a la preservación del uso del catalán, porque lo necesita. Y para eso no me parece necesario tener que esperar que se cumpla, un día, la quimérica fantasía de constituir una república. Es desde ahora que hay que buscar el método por el cual nuestros jóvenes y no tan jóvenes sientan que han de hablar catalán habitualmente por razones que han de estar más allá de las políticas. Hay que amar el catalán porque es un idioma bello, porque es el nuestro y el de nuestros padres, y debemos usarlo para que cada vez sea mejor. Hay que enseñar a quererlo sin olvidar el castellano, que es también nuestro.

Propongo que aquéllos que hacen manifiestos le dediquen más tiempo a pensar cómo persuadir, sin confusas arbitrariedades, a que se hable catalán porque es imprescindible para nuestra cultura y para nuestro país. Pero, ojo, nunca por razones que envilezcan una cuestión tan importante y delicada. Así pienso y así lo digo.

365. SOLANS, José Luís (2016-04-13). "[Ens pretenen enganyar?](#)". *Segre*.

366. CULLA, Joan B. (2016-04-14). "[Lo siento, pero no](#)". *El País*.

Para discrepar del manifiesto sobre políticas lingüísticas publicado hace un par de semanas por el Grup Koiné no hace falta, a mi juicio, recurrir al insulto, ni a la descalificación personal, ni señalar en qué se gana la vida cada uno de los firmantes. A no ser, claro, que este último sea ahora el criterio de evaluación de todos los manifiestos. Si fuese así, ¿cómo es que nadie, desde que en 2014 apareció aquel de Libres e Iguales, se ha dedicado a averiguar de dónde cobra cada uno de sus valedores? Tampoco me parece imprescindible ponerse estupendo, como hizo en sede parlamentaria el señor Lluís Rabell, y tachar el texto en cuestión de “racista” y “fundamentalista cultural”, abundando en la tendencia de cierta izquierda a la descalificación sobreactuada (“racismo”, “fascismo”, “corrupción”, “represión”...) de todo aquello que no le gusta.

Es, pues, desde la máxima serenidad, y teniendo entre quienes lo han suscrito a un buen número de amigos, conocidos y saludados, que afirmo mi rotundo desacuerdo con el documento titulado *Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent*. Y no me vale que se quiera situarlo en el ámbito del debate académico (siempre libre, respetable y necesario), porque los debates académicos no se desarrollan a golpe de manifiestos y artículos de opinión, sino de seminarios, ponencias y libros. El del Grup Koiné es un texto político, no académico; y como tal debe ser analizado.

Un texto político equivocado que contiene afirmaciones hirientes para muchísimos catalanes, gran número de los cuales llevan cuatro años manifestándose cada Once de Septiembre —mientras hablan entre ellos en castellano, sí— por la soberanía y la independencia. Un texto que rezuma superioridad paternalista, sacerdotal, de los lingüistas respecto de los hablantes. Que contiene graves simplificaciones históricas: el hecho de que el franquismo confiase en “los crecimientos de población y las migraciones” para conseguir “un país que había dejado de hablar el catalán” (lo reconoce Ignacio Agustí) no convierte a los inmigrantes en colonizadores, ni involuntarios ni voluntarios. Si, encima, uno de los redactores del manifiesto va y suelta —como si estuviese leyendo la profecía del calendario maya— que “en 2043 ninguna familia enseñará catalán a sus hijos”, mientras otro asevera que “el catalán, de hecho, ya se ha extinguido”, entonces es legítimo dudar de la fundamentación científica de todo su argumentario.

Debo confesarlo, nunca me han gustado los discursos agoreros y tremendistas a propósito de la lengua. Recuerdo, en los años 1990, una conversación fortuita con quien por entonces presidía Òmnium Cultural, Josep Millàs, que éste comenzó más o menos así: “¿Qué, cómo ves la situación del catalán? Peor que nunca, ¿no?”. Salté como un resorte: “¿Peor que cuando no teníamos ni escuelas, ni diarios, ni radio, ni televisión? ¿Peor que cuando los catalanohablantes nativos llegábamos a la universidad sin saber redactar un folio en nuestro idioma, y salíamos de ella sin haber recibido en ese idioma ni una sola clase...?”. Concluí la charla con algunos exabruptos que más me vale no reproducir...

Tanto quienes escribieron el manifiesto como quienes se han adherido a él disponen de un método sencillo para hacer momentáneo balance de su iniciativa: preguntarse, como hacían los clásicos, *qui prodest?* ¿A qué posiciones, discursos e intereses está beneficiando la publicación del documento? Por ahora, y mientras en el campo independentista cunden la división, la polémica o, cuando menos, la incomodidad, Societat Civil Catalana exulta tachando el texto de “nazi”, y las columnas más delirantemente anticatalanistas hablan de “neofascismo lingüístico”. Las más juiciosas, por su parte, apuntan que, en realidad, el manifiesto impulsado por el Grup Koiné es el programa oculto del independentismo, el que expresa sus verdaderos planes para cuando se establezca la República Catalana.

Al mismo tiempo, el PSC y Catalunya Sí que Es Pot corren a erigirse en defensores de la población castellanohablante amenazada por aquellos planes (no olvidemos que puede haber elecciones dentro de diez semanas), y *tutti quanti* procuran hurgar en las contradicciones que el asunto ha suscitado dentro del bloque gobernante en la Generalitat: que si el presidente Puigdemont se desmarca, pero tal diputada y exconsejera se ha adherido; que si el vicepresidente Junqueras rechaza, pero tal portavoz municipal republicana en Girona suscribe...

Y, por favor, no me hablen de buenas intenciones. Como se decía en ese catalán ya extinguido, *de bones intencions, l'infern n'és ple*.

367. DURAN, Enric (2016-04-13). "[Lingüista de carrer aclaparat pel pes dels manifestos](#)". *Lliure i Millor*.

Un grup de filòlegs ha impulsat un manifest que, si he entès bé la seva motivació, diu que el ca-talà –la llengua pròpia del nostre país– ha de tenir els mateixos drets que té l'espanyol a Espanya. O el francès a França, o l'alemany a Alemanya. Crec que no demanen cap cosa rara. No es-tan proposant, com alguns han inter-pretat de manera gens innocent, que a la república catalana s'hagi d'arraco-nar o liquidar l'espanyol. Però és igual. No deixem que una nova i bona oportunitat d'associar el democràtic dret a decidir amb el totalitarisme se'n vagi en orris per un petit detall d'interpretació.

Els mitjans de sempre, amb la notable presència d'un que sempre havia presumit d'independència i equanimitat, han sortit a patolls a criticar el manifest. Acusen els promotors de poc menys que voler intensificar la fractura social que, segons aquests mateixos mitjans –són els que confonen la realitat amb els seus desitjos–, fa molt de temps que està instal·lada al nostre país. Com es nota que no baixen gaire al carrer.

Per cert: si aquí hem fet un manifest en favor del català, des d'Espanya se n'han fet desenes –començant pel manifest dels 2.300 del 25 de gener del 1981 i acabant, de moment, amb el manifest per la llengua comuna del 23 de juny del 2008–, i no sembla que aquests documents falsaris hagin fracturat res. Que era el seu objectiu. A mi el que em molesta és que des de la mateixa Catalunya s'hagin sentit veus dient que aquest manifest és inoportú. Que ara no convé. Que això pot afeblir el sentiment independentista entre les persones que tenen l'espanyol com a llengua materna.

Malament. En aquest punt, pensar en termes de si ara convé o no convé determinat manifest és tenir la mateixa mentalitat política que a Espanya. I si en la república catalana hem de fer política de la mateixa manera, més val que ens ho fem mirar. Es pot demanar, en tot cas, que s'expliqui ben explicat. Però mai podré entendre que defensar la llengua del teu país es pugui titllar d'inoportú.

369. RIERA, Miquel (2016-04-13). "[Qui té por de la llengua?](#)". *El Punt Avui*.

La publicació del manifest [Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent](#), del [grup Koiné](#), ha provocat les reaccions de sempre, com cada cop que algú s'atreveix a opinar de manera contundent sobre l'incert futur de la nostra llengua. D'una banda, els mitjans espanyols –d'aquí i d'allà– han disparat a tort i a dret oblidant que la llengua amenaçada és la catalana i que les víctimes som els seus parlants. De l'altra, hi ha hagut el foc amic tradicional, potser més bel·ligerant que en altres ocasions, atenent el moment crucial que viu el país. Pel que fa a declaracions com per exemple les de Lluís Rabell, es desqualifiquen per si mateixes. Llegint el manifest, per exemple.

Pel que fa al text, no el trobem pas inoportú i ni molt menys “fonamentalista” i “racista”. Només li retrauríem l'apel·lació un pèl etèria a la presa de consciència lingüística com a solució però no pas els objectius finals, clars i compartibles per tothom: “Articular la llengua catalana com a eix integrador de la nostra ciutadania en un marc d'assumpció pública del multilingüisme com a riquesa individual i social.” Qui no pot estar-hi d'acord? Només aquells que, adduint que defensen el bilingüisme, en el fons el que defensen és el castellà.

Igualment és molt difícil discrepar de tot allò que constaten els promotors del text: que el català és la llengua de Catalunya, que no està en la situació normal d'una llengua territorial en el propi territori, que el règim constitucional del 1978 va refermar la imposició del castellà, juntament amb la bilingüització de la població, o que el català ja no és la llengua marcada, “la que espontàniament qualsevol habitant usa per adreçar-se a un desconegut”.

La qüestió important és, però: per què en el debat sobre el futur estat no podem parlar de la llengua? A qui fa por el debat? Als partits? I també, qui tem una llengua plenament normalitzada? És que no hi tenim tot el dret? No podem voler la independència també o, sobretot, per això?

370. RODRÍGUEZ, Jose (2016-04-13). "[Qüestió de confiança](#)". *Nació Digital*.

Per poder fer un nou estat cal un alt nivell de confiança social. L'estat i les seves lleis i institucions són la darrera salvaguarda que tenen els ciutadans sobre fins a quin punt algú pot exercir una situació de poder. Quan parlem de fer un nou estat molts tenen por. Com serà? Quins seran els nous pactes socials? Fins a quin punt es respectaran els mínims que tenim ara?

Aquesta por pot ser més forta que la idea d'un nou estat com a oportunitat per millorar i superar els problemes institucionals heretats de la Transició. La república catalana pot ser un somni i una oportunitat, però per alguns pot ser observat com un malson. Un nou estat genera oportunitats, però també riscos.

Aquestes pors les veiem en classes mitjanes en veure que forces anticapitalistes podrien condicionar massa la nova república. També hi ha ciutadans amb por que s'apliqui un hegemonisme cultural i lingüístic del català. Alguns ciutadans poden tenir por a ser exclosos de la societat catalana i a què els pactes de convivència es facin sense tenir-los en compte, bé per ser minoria o bé per tenir poca capacitat de mobilització i organització. També hi ha por en ciutadans de classes treballadores que tot això del procés no sigui més que una maniobra de les elits catalanes per tenir més poder.

Les pors no es poden conjurar només amb raó i arguments, necessitem incrementar la confiança entre actors socials. Hem de poder confiar per evitar que el procés sigui aprofitat per resoldre comptes pendents o per aplicar una agenda oculta.

El manifest Koiné és un exemple de com podem incrementar o reduir aquesta confiança mútua. Les formes que té el manifest i la seva presentació pública van ser errònies, però ens permeten una oportunitat per posar llum al que podia ser una agenda oculta i s'exposen a la crítica i la refutació. Podem reaccionar a la contra, satanitzar-los o

aprofitar aquesta oportunitat per generar un estat de més confiança mútua escoltant-los i responnent amb un debat franc i obert.

La nova república haurà de construir nous pactes i consensos socials, creure que tapar els debats ajuda és un error. Hem d'afrontar temes polèmics com la llengua, la protecció social, la capacitat de fer funcionar l'ascensor social i trencar els avantatges de l'herència o els límits entre seguretat i llibertat.

Si cada cop que algú obre un dels temes polèmics aprofitem des de la defensa del *statu quo* per massacrar-lo, no estarem construint els elements de confiança social per guanyar la república.

371. SÁNCHEZ, Fernando (2016-04-14). "[El manifest ultra](#)". *E-notícies*.

No podien més. Ja no ho resistien. Tants mesos de contorsionisme ideològic eren inaguantables. Tant de temps sostenint el mateix exercici de travestisme polític havia de tenir un límit. Per aconseguir ampliar la base social, el “nucli irradiador” de l’independentisme havia acceptat soterrar i amagar el seu discurs, forjat durant decennis en un nacionalisme essencialista, unilateral i agressiu. Havia arribat l’hora de deixar de banda aquella “Catalunya eterna” de què parlava Ventura i Gassol. Millor dit: era arribat el moment d’aconseguir la vella aspiració nacionalista mutant radicalment la tàctica i l’estratègia.

Els temps havien canviat i els experts en màrqueting i comunicació recomanaven altres formes de penetració social. Ara calia adoptar la màscara de la “la revolució dels somriures” i “el procés inclusiu”. Calia passar de l’independentisme combatiu a la independència de bon rotllo, amb postra de xocolata cada dia i sevillanes a la Feria d’Abril. Una independència zen, sense costos i amb tota mena de beneficis. Havien passat els temps de la llengua, la història i el territori. Ara tocava parlar dels hospitals, les beques i la pobresa energètica. En definitiva, era imprescindible “desnacionalitzar” el Procés. En síntesi, calia passar d’Heribert Barrera a Rufián.

Però vet aquí que el Procés s’allargava i alguns començaven a sentir-se incòmodes amb la disfressa. L’autorepressió estava arribant massa lluny. La desnacionalització del Procés començava a passar-se de frenada. El “nucli irradiador” –que diria Errejón- no ha pogut contenir-se. Les màscares han començat a escardar-se i en un parell de setmanes hem conegut un manifest integrista sobre la llengua, un llibre sobre els mals catalans i una crema mediàtica de la Constitució.

A mi el que més m’ha cridat l’atenció ha estat el manifest Koiné. Quan més el lleigeixo més astorat i sorprès em quedo. És un text sociològicament organicista, històricament fal·laç, ideològicament reaccionari, personalment insultant. És un text, sobre tot, que desvela el que ha estat el matrix intel·lectual que ha guiat el nacionalisme durant decennis. Una

bombolla inflada amb nacionalisme romàntic i herderià.

Sobta, en primer lloc, la mentalitat profundament organicista que palesa el text, que presenta el català com a “llengua endògena del territori de Catalunya”. ¿No és aquesta una concepció més pròpia de la biologia que de les ciències socials? És clarament antiquat parlar del territori com a subjecte històric i vincular-hi de forma permanent una llengua. I més encara afirmar rotundament que “és la llengua en què sempre ha parlat el poble català”.

¿És que aquells que parlen habitualment en castellà no són membres del “poble català”? Ens trobem davant d’una tornada enrere de decennis i, per dir-ho molt suament, estem davant d’una forma de parlar bastant llunyana al progressisme que tant vindiquen els portaveus del Procés. Ara ja pot anar a nova Carme Forcadell cridant allò de “som un sol poble”...

El manifest manté una aproximació al castellà dialèctica i conflictiva. El titlla de “llengua de dominació” i d’agent que “disputa coercitament” l’estatus del català. Els signants del manifest es mantenen fidels a la pitjor versió del catalanisme, que Prat de la Riba resumia en “rebaixar i menysprear tot allò que era castellà, a tort i a dret, sense mesura”. Tal com ho veig, es tracta, a més, d’una aproximació engegada pel prejudici i desconnectada de la realitat social. ¿És objectiu afirmar que la llengua catalana “en la majoria d’àmbits d’ús general és extremadament crítica”? ¿De debò aquests savis i entesos han passejat pels carrers dels pobles i les viles de Catalunya i per les seves escoles? Potser confonem els portaveus d’ERC amb el poble de Catalunya. Perquè el que ha aconseguit, de moment, el Procés, és que ERC adopti el castellà com a llengua habitual.

El que està clar, en qualsevol cas, és que els redactors d’aquest text no han rebut o no han volgut llegir l’argumentari oficial del Procés. Jo no el tinc, però l’he sentit tantes vegades i és tant persistent que gairebé me’l sé de memòria. Ara que l’independentisme fa tota mena de piruetes per arribar als castellanoparlants i a la població que va venir a Catalunya d’altres parts d’Espanya, als pròcers intel·lectuals de la nova república se’ls acut de titllar a milions de catalans “d’instrument involuntari de colonització lingüística”.

Un altre paràgraf sublim del manifest és l'històric, on parla de l'annexió “del Principat de Catalunya al regne de Castella”. Té gràcia que unes línies a sobre els sota-signants parlin de l'expansió del català per les Illes i el País Valencià. És clar que aquí no es parla d'annexió o de conquesta. Hem de suposar que valencians i mallorquins van sumar-se a la Corona catalano-aragonesa pel plaer musical de la llengua. Obliden també els redactors del manifest que, durant la guerra del 1714, els austracistes proclamaven que Barcelona era la veritable capital d'Espanya. Igual, per cert, que ho faria Companys el 6 d'octubre. Suposo que tot això són petits detalls.

Tot, en resum, un gran disbarat. Fa pocs dies vam saber que ser acadèmic no et lliura de prejudicis classistes. Ara hem conegut també que tenir molts títols i grans erudicions no et deslliura d'una visió unilateral i nacionalment integrista de la societat.

372. SANCHIS, Vicent (2016-04-14). "[Silenci trenca](#)". *El Temps*.

373. DALMAU, Antoni (2016-04-15). "[L'emperador va nu](#)". *Regió 7*. Publicat posteriorment (2016-04-16). "[L'emperador va nu](#)". *Diari de Girona*.

Començo pel començament: sóc un dels signants del manifest sobre la situació de la llengua que va donar a conèixer fa poc el grup Koiné. No conec pràcticament cap dels seus autors, però després d'haver-lo llegit vaig decidir adherir-m'hi. El document ha somogut les plàcides aigües del nostre bilingüisme cofoi i ha mostrat l'emperador en tota la seva nuesa: diu el paper que el català es troba en un clar procés de pèrdua dels seus trets més genuïns i en plena minorització en l'ús social a dins de Catalunya, l'única caprt del món on podria salvar-se. Per contra, s'escampa la falsa impressió que tot va bé i galopa a tot drap la versió absurda que afirma que és el castellà l'idioma en retrocés. En conclusió, alguns consideren políticament incorrecte mostrar la situació real de les llengües oficials a casa nostra.

El manifest ha causat, com és natural, un cert escàndol. Hi ha coses que es veu que no poden ser dites en veu alta. I, com sol passar en aquests casos, se li atribueixen coses que no diu, com que es proposa convertir Catalunya en un país monolingüe -amb la marginació consegüent dels castellanoparlants- o que pretén que l'única llengua oficial de la futura i hipotètica república catalana sigui el català. Això no ho diu, el paper, i alguns ho han reconegut., però s'han afanyat a precisar que els autors ja podien imaginar-se que, parlant d'aquesta manera com ho fan, aquesta interpretació falsa es faria inevitable: així és que, oh meravella, la culpa no és dels manipuladors, sinó dels que s'atreveixen a ficar-se en un esbarzer poc aconsellable. Mentrestant, l'estat continua atacant-nos per terra, mar i aire i la llengua polèmica i incòmoda, la llengua marcada a Catalunya, és la pròpia del país. Hi ha un aspecte, naturalment, que no voldria pas defugir. És el famós debat sobre l'oportunitat d'un paper com aquest. El món polític i un cert món periodístic s'apunta de bona gana a la tòria que el mal del català no vol soroll i que la nostra llengua s'ha d'expandir a base de mitjos silencis i bona educació, mirant de no ofendre ningú amb l'arma de la crua veritat. Conclusió d'aquesta tesi? Doncs que faríem un mal servei a la llengua si aconseguíssim que els qui l'han d'acabar sentint com a pròpia s'hi possessin en contra. I encara afegixen: si del que es tractava era d'eixamplar -o compartir- la base del sobiranisme per aconseguir la independència, val més que no remenem aquestes aigües i parlem només del maltractament fiscal i altres agressions similars de l'estat espanyol. No sóc insensible a aquest darrer argument, és clar, perquè n'entenc la bona voluntat. Però hi

ha massa gent que oblida que obtenir un estat propi no és cap garantia de la preservació d'una llengua, com ens recorda el cas tan conegut d'Irlanda. D'altra banda, si el preu a pagar per obtenir la república catalana és consentir que la nostra llengua es mantingui en la davallada actual, la famosa balança de guanys i pèrdues al voltant de la independència trontolla en el sentiment d'una bona colla de persones que no obliden que la llengua és el tret d'identitat fonamental de la nació catalana. El fet és que l'emperador va nu com en el conte. I que la defensa d'un bilingüisme a ultrança, que pretén un tracte exquisidament igualitari entre el peix gros i el peix petit, s'ha anat apoderant del discurs oficial d'aquest país. Així és que són dels que pensen que ja va bé, almenys de tant en tant, algú ens recordi on ens trobem i somogui les plàcides aigües del fals bilingüisme pacífic.

A medida que se acerca la crisis final del sarampión separatista se endurece el lenguaje y la amenaza de los núcleos talibanes que ven como el invento del "procés" se queda en mano de los radicales de extrema izquierda.

La última ocurrencia ha sido anunciar que en Cataluña el catalán sería la única lengua oficial. Como se entretienen jugando a la "republicueta" imaginaria en un ataque de pureza étnica quieren fumigar el castellano, por cierto, la lengua más hablada en Cataluña, sacando su condición de cooficial y relegarlo a un segundo orden.

En el fondo esto no es ninguna sorpresa, de eso se trata en el famoso blindaje lingüístico que quieren imponer en el nuevo estatuto por el que se reduce el castellano a mera reliquia en la escuela, proliferan las multas lingüísticas por los letreritos, se expulsa a la literatura en castellano de Frankfurt, o se obliga a Montilla a hablar con traductor con otro andaluz.

Estas son las virtualidades del axioma la lengua propia de Cataluña, a pesar de que el castellano es cooficial. Pues bien saquemos el último obstáculo para expulsarlo.

La última jugarreta dialéctica es utilizar la palabra koiné que significa en griego común, apelativo que le correspondería al castellano, verdadera lengua común hispánica.

En fin, lo que le pasa a los firmantes del manifiesto es que están inmersos en la hubris (toma griego) o sea la locura y la enajenación mental identitaria.

Estava pensant que el fet de discutir, parlar o dialogar quan saps que el teu interlocutor no canviarà d'opinió no tan sols és absurd sinó que, a més, s'està convertint en una pràctica estesa. Quan es perd l'esperança no tant de convèncer com d'acostar-se, no d'imposar-se sinó d'escoltar, no de guanyar però sí de sentir, es perd alguna cosa més que un simple debat. Hi ha un art, el del bon fer en el parlar, que també hauria d'existir en l'escoltar. En aquest sentit, voldria recordar tres fets que han tingut lloc aquests dies.

1. Parlar de criteris objectius sempre es fa difícil quan hi ha implicades qüestions que ens afecten profundament, i la llengua n'és un cas especialment paradigmàtic. Així que, sense entrar en un ampli preàmbul, a hores d'ara ja conegut per a tothom, m'atreveria a dir que és difícil evitar que un catalanoparlant no senti que la seva llengua està amenaçada i que no compregui com és que aquest criteri no és àmpliament compartit, quan d'altra banda és una veritat empíricament demostrada. De la mateixa manera que un castellanoparlant no podrà entendre que es restringeixi l'ús de la seva llengua en el seu propi territori, quan a més resulta que la fan servir la meitat dels seus habitants. I és que aquí es contraposen dos criteris difícils d'harmonitzar, el de territori i el de persona.

Més enllà d'altres consideracions, el recent [manifest Koiné](#) defensa essencialment el concepte *territori*, amb la conseqüència del català com a única llengua del país i el bilingüisme com una anormalitat lingüística. Per això afirma: "Cal que tothom entengui que un dels grans problemes d'estat de la nova república, potser el més important, serà el problema lingüístic, perquè afecta la base mateixa de la cohesió social". Per contra, el concepte *persona* defensa que aquesta postura mai no ha format part del catalanisme hegemònic, ja que no té ni ha tingut el consens de la majoria de la població. Podríem discutir-ho eternament i sempre resultaria interessant, però el més important és que aquesta era una qüestió, si més no que jo recordi, de la qual en general es parlava i se sentia a parlar, però que mai no havia enfrontat seriosament els habitants de Catalunya i encara menys n'havia qüestionat la cohesió social.

2. Una notícia que ha passat més desapercebuda, però que no per això és simbòlicament menys important, és el [nomenament del nou president de l'Audiència Provincial de Barcelona, Antonio Recio](#). A aquesta plaça també s'hi presentava la magistrada Àngels

Vivas, i de tots dos calia valorar-ne el mèrit i la capacitat, tant en sentit abstracte com en qüestió d'experiència per al desenvolupament del càrrec. La magistrada ocupa el número 159 en l'escalafó de la carrera judicial, una dada important encara que no determinant; ell ocupa el lloc 1.359. Atenent les bases de la convocatòria, aquest era el primer mèrit a valorar. També hi havia altres conceptes, entre els quals l'experiència en càrrecs de gestió, un requisit essencial per exercir la presidència. En aquesta línia, destacava especialment la trajectòria de la magistrada. Però finalment la plaça es va atorgar al magistrat, com a conseqüència del vot conservador. Sens dubte, sembla que no haurien de prevaldre els criteris ideològics, i tampoc no s'hauria d'haver desaprofitat una bona ocasió per votar una magistrada competent i, amb això, compensar la profunda desigualtat que es dona en els càrrecs judicials en matèria de gènere. Si hi afegim, a més, que Àngels Vivas va ser una dels 33 jutges que van firmar el manifest pel dret a decidir a Catalunya, els dubtes sobre el resultat de l'elecció s'accentuen inevitablement. La decisió del CGPJ no ha ajudat, en aquest cas, a la necessària transparència i normalització democràtica de les institucions. Penso, doncs, que encara ens queda molt camí per recórrer i que la justícia és un dels camps que necessiten una profunda revisió. I potser també valdria la pena recordar la cançó d'Amparo Ochoa quan deia: “ *Mujer, si te han crecido las ideas, de ti van a decir cosas muy feas* ”.

3. El tercer fet que volia destacar és que finalment tot sembla indicar que tindrem noves eleccions generals. En un article anterior m'hi havia expressat en contra, estava convençuda que al final s'imposaria la sensatesa i evitaríem una cosa absurda i incomprendible. Però un cop més (si no hi ha sorpreses d'última hora) sembla que els meus pronòstics en política van errats. Tornaran els discursos en les campanyes i molt em temo que parlaran, i molt!, i un cop més s'oblidaran del missatge del poble. En fi, que no saben, volen, poden escoltar.

376. PUNTÍ, Jordi (2016-04-15). "[La tribu i la polis](#)" / "[La tribu y la polis](#)". *El Periódico*.

La lectura del Manifest Koiné i les reaccions posteriors m'han portat a la memòria un assaig de fa 25 anys, *Llengua de tribu, llengua de polis*. El seu autor era **Joaquim Mallafrè**, lingüista, traductor exemplar de l'*Ulisses* de **Joyce** i, ara, firmant d'aquest manifest. Només recordaré a grans trets la distinció que feia l'assaig dels dos nivells de llengua que hi ha en tota societat. Per un costat, la llengua de tribu, que és la parla viva, en contacte, influïda pel present i que es nodreix dels canvis socials, modes, etcètera. Per l'altre, la llengua de polis, codificada per l'acadèmia, però que també és la de l'Administració, economia, política i justícia. Encara que l'una i l'altra estan bastant allunyades, la paradoxa és que han d'existir juntes per assegurar la bona salut d'una llengua: que sigui parlada, però a tot arreu, als bars, escoles i comissaries. Quan els firmants del manifest demanen que el català sigui l'única llengua oficial, diria que es refereixen sobretot a la llengua de polis, perquè ara hi ha una distància notable entre la teoria i la realitat (n'hi ha prou de passar un dia als jutjats). La llengua de tribu és incontrolable i no té gaire sentit donar-li oficialitat; després la gent parla com li dóna la gana. Com a mostra els últims 30 anys: la immersió lingüística a les escoles i la discriminació positiva del català no han fet desaparèixer el castellà, i qui digui el contrari no sap on viu. Des d'un punt de vista lingüístic, doncs, és poc discutible que el català hauria de ser l'única llengua oficial si vol tenir un futur menys melancòlic, però ja es veu que és un conflicte polític. És més, estem en el cor del conflicte: la cèlebre diglòssia i els efectes del miratge del bilingüisme. Potser els sobiranistes ho haurien d'haver debatut més a fons, abans de firmar aliances polítiques que unifiquin els seus ideals de forma una mica superficial. Pel que fa als que titllen el manifest de nazi, racista i no sé què més, només cal recordar el seu silenci còmplice quan el ministre **Wert** deixava anar amenaces diàriament.

He seguit amb molt d'interès el debat que es va iniciar a partir de la publicació del manifest Koiné, que planteja la necessitat que el català sigui "l'eix integrador en un marc d'assumpció pública del multilingüisme com a riquesa individual i social, amb totes les mesures necessàries per garantir que tothom se senti reconegut i inclòs en la construcció d'un país normal". M'he mirat i remirat el manifest i, més enllà de la valoració de la història que se'n desprèn (certament opinable: hi cabrien uns quants matisos, ara absents), no hi sé veure tota l'allau de barbaritats que alguns hi han vist. Ho dic amb tota sinceritat i amb respecte, i amb els coneixements que tinc de sociolingüística. Per exemple, és innegable que el català, a Catalunya, és una llengua endògena. ¿Per què? Perquè "es forma o origina a l'interior d'alguna cosa", com diu el diccionari. Aquesta cosa es diu Catalunya i resulta que el català és la llengua romànica que, per decantació del llatí, com a conseqüència del llatí vulgar que es parlava en aquest territori, neix en aquest extrem nord-est de la península Ibèrica. De la mateixa manera que el castellà neix en un altre àmbit i es coneix i es parla, amb posterioritat, a Catalunya, en una situació de diglòssia en augment que no prové necessàriament de la imposició política sinó d'altres factors socials. És per això que el castellà és una llengua exògena en aquest territori. Aquí no hi ha feixisme ni etnicisme ni intolerància o menyspreu. Simplement són dades científiques. De la mateixa manera, afirmar que el bilingüisme és, sempre, el pas previ a la substitució no és un argument esotèric o racial sinó una constatació de l'evidència.

Les llengües s'embruten i es fan malbé, canvien i evolucionen, es transformen, però no deixen mai de conservar els trets distintius que ens permeten parlar de continuïtat. És aquí on el català perilla. El manifest té la virtut de posar sobre la taula el problema i el defecte de pensar que es pot solucionar (només) amb lleis. En tot cas, les lleis seran necessàries, però no suficients.

378. MARFANY, Jaume (2016-04-15). "[Koiné... El castellà llengua oficial?](#)".
Tribuna.cat.

Per començar, és cert que el terme oficial no és cap garantia de la recuperació i de la normalitat de la llengua catalana. En tenim força, d'exemples de països que, malgrat especificar clarament quina és la llengua oficial del país, això no ha servit ni per millorar-ne

l'estatus ni tampoc per normalitzar-ne l'ús quotidià i habitual. Segurament no en som del tot conscients del que representa el terme oficialitat o cooficialitat i això és el que provoca que amb massa tranquil·litat, però també amb massa inconsciència, atorguem estatuts a les llengües sense aturar-nos a pensar quines en poden ser les conseqüències. En aquest cas, com en molts d'altres, el nom és molt important.

A més, sembla que els catalans siguem uns especialistes a complicar les situacions. Així, ens llencem a demanar que el castellà també sigui llengua oficial en la nova República catalana. Alguns, ho sabem, ho demanen per simples interessos electorals. Altres per ignorància del que això també representaria.

Si finalment la Constitució de la nova República contemplés l'oficialitat del castellà, l'equipararia en drets i deures a l'altra llengua oficial i pròpia del país: el català.

Aquesta doble oficialitat constitucional dificultaria, sense cap mena de dubte, el desenvolupament i l'aplicació de les mesures que necessita imprescindiblement el català per tal de superar definitivament la situació actual i esdevenir, no només la llengua de les institucions i de l'administració, sinó també la llengua comuna d'ús habitual i quotidià al país.

La llengua catalana necessita de manera urgent aquestes mesures que només poden arribar des d'un Estat independent. Unes mesures que no podrien ser aplicades si el castellà tingués el mateix rang oficial que el català.

¿Si el castellà és també la llengua oficial del nou Estat català, com podríem solucionar la situació de marginació de la llengua catalana, cada vegada més accentuada, en el món de

la

justícia?

¿Si el castellà és també la llengua oficial del nou Estat català, com podríem modificar els centenars de decrets i lleis que ara mateix requereixen l'ús del castellà en el món comercial, en el món socioeconòmic?

¿Si el castellà és també la llengua oficial del nou Estat català, com podríem canviar la minorització que pateix la llengua en el món audiovisual on, per exemple, l'oferta televisiva ha caigut per sota del 20%, amb tendència a anar baixant?

¿Si el castellà és també la llengua oficial del nou Estat català, com podríem integrar lingüísticament la població immigrada que ara mateix han fet augmentar el percentatge de residents a Catalunya que mai no diuen ni una paraula en català? Un percentatge que era d'un 14,2% l'any 2003, un 19,5 el 2008, i que el 2013 s'ha situat en un alarmant 25%.

El nom sí que fa la cosa. Jurídicament parlant, el fet que la Constitució declarés el castellà llengua oficial seria interpretada per les sentències dels tribunals com a fonts de nous drets a favor d'aquesta llengua, tant des de l'àmbit administratiu com des de l'àmbit col·lectiu i individual dels propis parlants.

Us recomano la lectura d'un excel·lent i documentat treball de la professora de Dret Constitucional de la UB, Eva Pons, titulat "L'oficialitat lingüística. Declaracions constitucionals i implicacions jurídiques i pràctiques" (El podeu trobar a Internet). En aquest intens estudi de més de 160 pàgines, en primer lloc fa un repàs a la noció d'oficialitat i d'altres concepte que qualifiquen l'estatus jurídic de les llengües. En aquest sentit, la conclusió és que l'oficialitat, com a concepte jurídic, és un terme que connecta la llengua directament amb l'Estat. En canvi, l'ús d'altres termes —llengua originària, llengua equiparada, llengua comuna, llengua principal o, fins i tot, llengua pròpia—, d'acord amb l'anàlisi comparada, es troben força allunyats d'una concepció d'estatalitat.

En aquest mateix treball, podreu trobar també una molt interessant anàlisi del contingut i de les implicacions de l'oficialitat en nous estats occidentals i, finalment, després de les conclusions, un imprescindible annex en forma de taula sobre les implicacions de l'oficialitat si només hi ha una sola llengua oficial o si n'hi ha dues o més de dues.

Simplement fent un repàs d'aquesta taula ens podrem adonar de les greus conseqüències que tindria per la llengua catalana el fet d'incloure també el castellà com a llengua oficial del nou Estat.

La conclusió a la qual arribem és força òbvia: l'únic que no ens podem permetre és que el castellà sigui llengua oficial en el nou Estat català independent. A partir d'aquí s'obren multitud de solucions, un ampli ventall de possibilitats que permetin que la llengua castellana tingui una categoria de llengua equiparada o de llengua preferent, que vindria regulada en el pla legal, pràctic i simbòlic per garantir uns determinats drets lingüístics individuals. Un ampli ventall que pugui garantir els drets lingüístics de totes les llengües que es parlen a Catalunya

379. PÀMIES, Sergi (2016-04-15). "[Vigència del manifest](#)" / "[Vigencia del manifiesto](#)". *La Vanguardia*.

En 1928, Salvador Dalí, Sebastià Gasch y Lluís Montanyà hicieron público el Manifest Groc. Era un monumento a un tipo de vitalidad combativa e irreverente que incluía afirmaciones como “la cultura actual de Catalunya es inservible para la alegría de nuestra época” o “nos limitamos a señalar el grotesco y tristísimo espectáculo de la intelectualidad catalana de hoy, encerrada en un ambiente enrarecido y putrefacto”. Si tenéis cinco minutos para leerlo, comprobaréis que la vigencia visionaria de buena parte del texto es casi paranormal y conecta con otros manifiestos coetáneos (Picabia, Tzara, Marinetti, Salvat-Papasseit, Apollinaire), que, en cambio, han envejecido prematuramente. Todo eso viene a cuento del Manifest Koiné, legítimamente publicitado por sus firmantes en un contexto político e internáutico que prefiere las reacciones de linchamiento o adhesión que el esfuerzo de leerlo e interpretarlo con la libertad (cada vez más amenazada por el gregarismo sectario) de discrepar de él parcial o totalmente.

Sin entrar en su sustancia, que ya ha sido ferozmente comentada, el Koiné me lleva a preguntarme sobre el envejecimiento del formato manifiesto entendido como aglutinador de ideas susceptibles de cambiar la percepción de una realidad con un espíritu de protesta o denuncia. En el caso del Koiné, la captación de adhesiones ha buscado sus simpatías entre personalidades y profesionales unidos por determinadas ideas. Es una tradición que quizás limite el alcance unitario de la denuncia pero que se ha perpetuado en la metodología manifestadora. Durante la transición, el manifiesto se convirtió en un reflejo pavloviano que se activaba con cualquier excusa solidaria. Pero, de tanto utilizarlo, acabó fosilizado como un recurso entre grotesco y flácido que, en general, incluía el apoyo, casi mecanizado, de Ana Belén y Víctor Manuel. Las causas defendidas eran casi siempre justas y necesarias, tanto como la ineficacia, de menguante relevancia testimonial, del instrumento. Llegó un momento en el que cualquier persona con una mínima presencia en los medios de comunicación era permanentemente invitada a adherirse a multitud de manifiestos. Batallita: un día, una conocida novelista española me telefoneó para instarme a adherirme (lo dio por hecho) a un manifiesto “contra los serbios”. Le pregunté en qué contexto, pero me dijo que estaban cerrando la lista y la publicación del anuncio, y no tenía tiempo de enviármelo. Como, así, en general, yo no tenía nada contra los serbios, preferí abstenerme. Y entonces, muy ofendida, la novelista me dijo que no se esperaba que

“alguien como yo” fuera tan abyecto para no apoyar la causa antiserbia. Por suerte, no profundizó sobre el concepto alguien como yo, pero, desde entonces, he ido esquivando manifiestos con notable habilidad y sólo he figurado en listas de abajo firmantes supuestamente mediáticos cuando los instigadores de la causa se han tomado la libertad (cada vez más amenazada por los que la aplican en nombre de los demás) de incluirme en ella sin pedirme autorización.

380. FABÀ, Albert (2016-04-16). "[Ja s'ha extingit, el català?](#)". *Lliure i Millor*.

381. BASSAS, Antoni (2016-04-17). "[La fragilitat del català és la preocupació comuna](#)". *Ara*.

“Després d’anys de procés de normalització, hem passat comptes. I ens ha agafat vertigen”. Cal el somriure elegant d’un ludolingüista com Màrius Serra per caminar per la cornisa de la discussió sense perdre l’equilibri. Perquè el debat sobre la llengua es fa amb dades però també amb estats d’ànim.

Quina és la situació del català? És la pregunta que l’ARA ha formulat a set persones amb diverses aproximacions a la qüestió. Les respostes: “Complexa”, “Recessiva però no irreversible”, “No crítica i amb futur”, “Fràgil (tant quantitativament com qualitativament)”, “Malalta però no terminal”, “Difícil”, “Plena de riscos”. I dues d’inevitables: la tonalitat territorial (ens hem centrat sobretot en Catalunya) i l’excepció del català a Europa, com a llengua potent sense estat. Hi plana una impressió: el català s’ha estancat.

Firmants del manifest Koiné, contraris i gammes intermèdies abandonen les hostilitats i es reagrupen al voltant de les principals preocupacions: ús, transmissió, oficialitat, catanyolització i resistència a la normalitat.

Indicador damnificat

Miquel Àngel Pradilla, professor de sociolingüística a la Universitat Rovira i Virgili, adverteix: “A Catalunya s’ha trencat l’equilibri incert dels usos en què ens movíem fins ara. L’ús és l’indicador més damnificat”. I Maria Carme Junyent, professora de lingüística a la Universitat de Barcelona, observa que cauen l’ús i la transmissió, i que “la baixada de la transmissió és la dada més alarmant, perquè és bàsica en els estudis dels processos de substitució”. En canvi, Albert Branchadell, sociolingüista i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona, considera que “el català (a Catalunya) no té problemes de transmissió intergeneracional”. “De fet, li passa just el contrari: hi ha persones que originalment no són de llengua catalana que decideixen transmetre el català als seus fills”, afegeix. Però, ¿són una figura en extinció? Per a Junyent, “intuïtivament, aquella empenta sembla que s’estigui diluint”. “Com si en aquell moment el català hagués sigut la llengua

de l'ascensor social", explica. Com que ara l'ascensor social no puja com abans, el català també s'hauria quedat aturat en algun replà.

Per a Joan Francesc Mira, escriptor, antropòleg i sociòleg valencià, "els nous immigrants no noten la necessitat d'incorporar-se a la nova llengua del territori, perquè constaten que amb el castellà no tindran problemes, ja que és la llengua normal".

Maria Carme Junyent afegeix: "El català aconsegueix fer parlants entre persones que no el tenen com a primera llengua, perquè és una llengua per conviure. Els que l'aprenen tenen el reconeixement del grup". Tal com va concloure amb brutal franquesa un nen de set anys, fill de gambians, nascut aquí: "Si parlo en català, no sóc cap negre".

¿És veritat que l'oficialitat a les llengües dominants no els cal i a les subordinades no els serveix? Per al sociolingüista eivissenc Isidor Marí, "el problema no és la potència del castellà sinó el marc jurídic espanyol", amb l'absència de plurilingüisme. "Amb les eines de l'autonomia es podria fer més als organismes de l'Estat", afegeix. I més d'un entrevistat demana revisar l'aplicació real que fan de la immersió lingüística els professors als instituts.

I rebla Mira: "Amb la independència, la situació del català canviaria a poc a poc, però canviaria. Quan saps que ets en un altre país, canvies la mentalitat. Aquí, al final, sempre et poden dir « *Estamos en España* » i és cert. A Suècia tothom sap anglès, però la vida personal i social és en suec".

Degradació, el preu de l'extensió

Es catanyolitza el català? Per a Branchadell, "una certa degradació formal és el preu de l'extensió funcional, com li passa a l'anglès en l'àmbit formal". "Hem de tornar a parlar de competències. Si la gent surt de l'escola amb el nivell lllindar, després no alimentarà l'ús del català", afegeix Pradilla. Per a Màrius Serra, s'ha produït "una normalització lexicogràfica i un empobriment sintàctic, però no es pot anar pel carrer amb el boli vermell". "Veure castellanismes per tot arreu pot ser gairebé una patologia", afegeix. L'historiador José Enrique Ruiz-Domènec afirma: "Si la gent es passa al castellà és per cortesia, no per debilitat".

¿Com superar el retrocés, l'estancament o la subordinació? Per a Junyent, "cal imaginació, comportaments exemplificadors, com Messi parlant en català, tractar amb especial atenció

el 10% de catalans que no tenen el català ni el castellà com a primera llengua”. Junyent explica que “el procés de mort de les llengües té una fase prèvia de bilingüització”. “Però les llengües que, amb la mateixa pressió que les llengües que han mort, no han mort, ¿per què han sobreviscut? Hem trobat una constant: totes es parlen en societats molt multilingües. És com si la diversitat generés diversitat. O sigui que la diversitat no és una amenaça si ho fem bé”, afegix.

El plaer com a motor d'èxit

Per a Serra, “hem de fer servir el plaer com a motor d'èxit de la llengua”. “L'èxit de Manel o d'Els Amics de les Arts és espectacular i indestriable del plaer de la llengua”, explica. Per a Marí, “el projecte col·lectiu ha de ser inclusiu, de societat plurilingüe intercultural”. “Cal que doni seguretat als drets dels castellanoparlants. Perquè hem guanyat centenars de milers de parlants que vénen del castellà i no els podem ignorar. I perquè si la societat catalana t'acull acceptant la diferència, el català serà la llengua del procés d'acolliment”, afegix. Per a Ruiz-Domènec, “el temps afavoreix l'extensió del català”. “Els nois del 80 i 90, encara que parlin castellà a casa, són bilingües”, explica.

“Amb el que tenim ara no veig l'opció real d'alterar les condicions actuals i, de manera inestable, continuarem així, havent-nos de sentir dir «racistes». Qui s'ha cregut que és el Sr. Franco Rabell per insultar així?”, apunta Mira. Lluís Rabell, president del grup parlamentari de Catalunya Sí que es Pot al Parlament, va titllar de “racista” el manifest del Grup Koiné, firmat per Mira. Branchadell considera que “fomentar la llengua endògena titllant d'exògena qualsevol altra no és la millor estratègia de màrqueting”. Per a Serra, “això no és un combat de boxa, sinó una cursa ciclista: s'avança en competició”. Isidor Marí acaba citant Ignasi Vila, catedràtic d'educació de la Universitat de Girona: “La gent s'interessa pel català no perquè sigui obligatori, sinó perquè permet fer coses interessants amb persones interessants”. Aquest és el repte.

382. MARCO, Rafel (2016-04-17). "[¡Bones tardes, amics meus tots!](#)". *Lliure i Millor*.

Trobo que el més assenyat que s'ha dit sobre [el manifest del Grup Koiné](#) són les paraules següents: «Voldria dedicar uns mots als sectors més exigents de la societat catalanoparlant d'avui, on hi ha els qui perden la paciència davant els fruits migrats de la normalització tal com aquesta es duu a terme entre nosaltres. De moment, donar-los gràcies. Llur coratge a tots encoratja. Confesso que ens en separa la manera de defensar la llengua —molts, la immensa majoria si més no, no la defensem com ells—, però també reconec que ens hi uneixen l'interès comú, l'amor i la passió per la llengua. Personalment considero que els diàlegs entre tots dos no s'haurien de trencar mai. Car, qui pot estar segur que el seu camí és el bo i el correcte, entre d'altres que n'hi ha? Qui no té quelcom per a rectificar?».

Bé, he de dir que faig trampa. El fragment pertany al discurs de cloenda del Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana, i les paraules són d'Antoni M. Badia i Margarit. Però és tremendament decebedor que un missatge pronunciat ara fa 30 anys tingui una vigència tan evident. Sembla que no ens hàgim mogut, que no hàgim evolucionat, que el cisma obert entre els qui pensen que no anem bé i els qui pensen que no anem malament estigui permanentment obert. I comença a ser aquest un senyal desencisant d'una professió —la dels lingüistes— que ha fet de l'exhibició de les discrepàncies una faceta més de la pròpia activitat intel·lectual.

No entro en les diatribes històriques, que ja n'hi va haver a la Renaixença quan s'establia el model de llengua literària, ni quan la fixació ortogràfica va generar una divisió que va trigar 20 anys a tancar-se. I tampoc en la polèmica de final dels vuitanta entre *heavys* i *lights*, no cal anar tan lluny per sentir una mica de vergonya. El maig del 2014 va ser l'anomenada *polèmica Garolera*, arran d'un article del catedràtic de la Universitat Pompeu Fabra que es lamentava de la degradació de la llengua als mitjans de comunicació i que va motivar rèpliques i contrarèpliques de traç cada cop més gruixut. Després, ara fa un any, va aparèixer el llibre *Canvi d'agulles*, en què deu lingüistes feien propostes de reforma de la normativa i que va rebre la contundent resposta del Col·lectiu Vallcorba, també de lingüistes, i de la revista *El Temps*. I ara això del *manifest Koiné*, un text que, de fet, no planteja cap novetat (el rovell de les seves tesis no aporta gaire res respecte de manifestos anteriors i d'articles publicats en els darrers anys) però que, a partir d'una redacció poc feliç, ha servit per ressituar el gremi lingüístic en la trinxera corresponent.

I els mitjans de comunicació ho fomenten i en participen, tot mirant de contraposar posicions antitètiques amb l'excusa de «fomentar el debat», en una exhibició de postulats que rarament acaba en cap mena de principi de sintonia. Si hi ha divergències, millor. No veig els historiadors ni els sociòlegs barallant-se periòdicament (aviat no serà periòdicament, sinó constantment) a l'àgora pública, però amb els lingüistes ens hi hem acostumat, conscients que, si amb la llengua ja s'hi atreveix tothom, imagina't els professionals de la cosa. El pas següent seran les baralles de lingüistes en el fang.

La llengua no passa pel seu millor moment, si és que alguna vegada ha tingut algun bon moment, i l'esforç per sargir les costures de les darreres polèmiques hauria de ser proporcional a l'energia vessada en l'expressió dels estirabots (pregunta: ¿dedicarien els mitjans de comunicació el mateix espai que han destinat a Koiné a fi d'elaborar un discurs que perseguís alguna mena d'entesa al voltant de la llengua?). No me'n faig il·lusions, perquè vénen emocions fortes: la Secció Filològica ja ha aprovat canvis —encara no vigents— en l'ortografia, una excusa com una altra per tornar a entaforar els lingüistes a la trinxera.

384. PUEYO, Miquel (2016-04-17). "[Cui prodest?](#)". *Segre*.

385. TRALLERO, Manuel (2016-04-17). "[De colonizadores de Cataluña a rusos en los países bálticos](#)". *Crónica Global*.

Ha bajado definitivamente el telón de la unidad del pueblo catalán, se ha acabado la representación teatral de aquella Cataluña hecha por y para Pujol, con comunistas, sindicatos, y socialistas en los papeles de reparto. Ha muerto encima del escenario la memoria de Paco Candel, y la cursilería esa de 'los otros catalanes'. Se han quitado --¡por fin!-- las caretas y termina la comedia esa de la normalización lingüística.

Se han quitado --¡por fin!-- las caretas y termina la comedia esa de la normalización lingüística

La próxima pantalla ya será la de las minorías rusas en algunos países bálticos, y que a pesar de estar en Europa no tienen derechos políticos: se les denomina los 'no-ciudadanos'. Así que, cuando quieran, ya pueden volver a tomar la Meridiana en procesión. Lo único que ruego modestamente es que nadie se lleve, Dios mediante, a engaño. Se acabó lo que se daba. Adiós al consenso sobre la lengua catalana, adiós, adiós con la manita.

Los sesudos firmantes del manifiesto han colocado en la diana a quienes llegaron a Cataluña con una mano delante y otra detrás. Ni una palabra de aquella burguesía que se avergonzaba de hablar catalán, que renunció a él, y que siguió hablando en cristiano, algunos hasta el presente, sin decir ni una sola palabra.

No es ninguna novedad. Aquí "hay una distribución genética en la población catalana que estadísticamente es diferente a la de la población subsahariana, por ejemplo", o "el cociente intelectual de los negros de Estados Unidos es inferior al de los blancos", porque "quien quiere españolizar Cataluña" tiene interés "en que la inmigración venga hacia aquí, es una fórmula muy eficaz". Palabra de Heribert Barrera, presidente del Parlamento de Cataluña y de ERC. Medalla de Oro de la Generalitat y de la ciudad de Barcelona. Que en paz descanse.

Los sesudos firmantes del manifiesto han colocado en la diana a quienes llegaron a Cataluña con una mano delante y otra detrás

Jordi Pujol tenía perfectamente identificado al enemigo: "En España hay quien se frota las manos, 'dentro de dos generaciones todo eso de la lengua y la autonomía se habrá acabado' porque, y lo dicen muy claramente, 'la inmigración se os va a comer'". Los colonos invadieron Cataluña, como ya denunció el liberal Trias Fargas, por orden de Franco, o para trabajar al servicio de Hitler, como explicó el presidente Irla en un memorándum a Naciones Unidas. Debían ser expulsados si no llevaban el correspondiente contrato de trabajo, como reclamaba el no menos liberal Néstor Luján, desde las páginas del aliadófilo 'Destino' y que Franco les echaba tras recluirlos como ha caído en la cuenta algún gacetillero resabiado. No explica, sin embargo, que el dictador hacía lo mismo que la Generalitat gobernada por Esquerra. Primero empezó con el retorno voluntario y después con la deportación forzosa, aunque claro, en la primera estación española iniciaban el camino de vuelta.

La Unión Europea no se ha inventado nada nuevo con los refugiados sirios. Los firmantes del manifiesto tampoco.

386. SOLÉ I CAMARDONS, Jordi (2016-04-18). "[Rèplica a F. Xavier Vila, sobre el manifest del Grup Koiné](#)". *El Temps*.

«Crec que l'aportació del grup Koiné és una insignificança al costat de tantes preocupacions econòmiques i laborals»

Tot Espanya es troba en un atzucac polític de mil dimonis. Jo ja no recordo la data de les darreres eleccions a Corts Generals, però em sembla que han caigut diverses fulles mensuals del calendari i tinc per segur que encara no tenim govern. A Catalunya, malgrat disposar d'executiu, preservem estranyament el «ball de bastons» que el gran Joan Amades ens ha transmès com a expressió cultural de la nostra ànima col·lectiva.

Com si no n'hi hagués de govern, vaja, doncs s'ha retornat al «dragon khan» de Port Aventura, descripció metafòrica del conseller Joan Carretero relativa al tripartit, amb l'afegitó que la CUP fa el que vol i més, parlo de pallassades, tot i ésser la darrera de les forces polítiques amb representació parlamentària. Políticament parlant, tots els que tenim DNI expedit pel Regne d'Espanya estem en un punt zero que produeix basarda i vergonya.

Tanmateix, no tothom ho veu així. Malgrat que Catalunya avui no és exemple de res, políticament parlant, per a alguns és molt més que Madrid, capital europea encarregada de tancar tota mena de mediocritats, apunyaments, desavinences, futilitats i infantilismes que aquí es produeixen. Així ho veu un vell company de CDC que em trobo pel carrer: «Escolta'm, sí, serà veritat, però mai no havíem arribat tan lluny!». Jo li discuteixo la major - arribat, a on?- i la menor - lluny?, perquè des que Pujol deixà la presidència de la Generalitat, no hem fet altra cosa que caminar milers i milers de quilòmetres en cercles concèntrics -la metàfora de la ingenuïtat, en dic- sense aconseguir res de res. En la seva època, almenys, anàvem de pesca i tornàvem a port amb peix al cove si la Bàltica no estava glaçada, però és que ara el rètol «veda» ens presideix des de fa setze anys! Havíem de capturar Ítaca i resulta que prou feina hem tingut per aconseguir una modesta sardina de res, com ara rodalies, on la Generalitat només estableix els horaris.

En aquestes estem, quan un grup d'autoproclamats intel·lectuals - des de quan n'hi ha, a Catalunya, d'intel·lectuals, si tots els que així s'autoqualifiquen viuen dels pressupostos

públics o de diner pagat en negre? - ens surten amb això que en diuen manifest Koiné sobre el català i munten un sacramental, en versió catalana pasteuritzada, ja que l'autèntica fou una guerra-exprés entre les corones franceses i espanyola pel territori de...Borgonya!

Aquest manifest -Catalunya sempre assoleix el zenit de la sexualitat sobiranista en paraules i no pas en fets- aposta perquè, una vegada aconseguida la independència, l'única llengua oficial de la república sigui el català i que, en conseqüència, el castellà sigui llengua estrangera a tots els efectes, com ara el Kikongo, el Lingala o el Luba, idiomes oficials del Congo, que, com bé sap el lector, disposen d'igual abast territorial i humà que l'espanyol. Vull dir que, si els dominem, podem anar de compres arreu del món.

Com tot manifest català relatiu a la llengua o a la política en totes les seves vessants, el manifest Koiné compleix tots els requisits exigibles per ser homologat: excepció feta de tres o quatre ratlles, la resta és una excavació històrica-lingüística-paleogràfica sobre els mals que hem sofert per culpa dels espanyols.

Una història més, ja que no serà la darrera, plena de falsedats, però absolutament necessària per arribar, els seus autors, a finals de mes amb subsidis públics de tota mena via subvencions, tertúlies i altres prebendes que poden més que un abocador de deixalles, com ara la darrera gesticulació farsant de l'Empar Moliner a la televisió pública posant de manifest que d'on no n'hi ha res, res no pot sorgir excepció feta de la xavacanada.

Crec que l'aportació del grup Koiné és una insignificança al costat de tantes preocupacions econòmiques i laborals que parteix un terç de la població catalana.

Crec que és absolutament inoportuna en els temps polítics que travessem. I crec, a més, que entre friquis i talibans, l'independentisme ha donat l'esquena a la raó raonable. Un espasme més del poderós «sector subvencionat» de la Catalunya d'avui que, vés a saber, si a casa seva, quan eren petits, es parlava en castellà «porque hacía fino» a més de franquista. N'he conegut tants, que saber d'una quants més no em traurà el son.

388. BAGES-QUEROL, Jordi (2016-04-19). "[La llengua, l'ètica i l'estètica](#)". *Lliure i Millor*.

Feia temps que un manifest no provocava el rebombori que ha creat el del grup Koiné amb el títol “Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent”. Per què? Simplement perquè ha estat una de les poques ocasions en què el món acadèmic i científic de la llengua catalana ha parlat clar i amb rigor. En un poble on sempre parlem a mitges i el “tu ja m’entens” ha esdevingut gairebé la consigna més radical, és normal que s’hagin encès totes les alarmes tant dels colonitzadors lingüístics voluntaris (i amb carnet) com les dels catalans que són incapaços de pensar sense la neurona de l’esclau.

El que diu la gent de Koiné és que el subscriuria qualsevol lingüista de qualsevol nació del món on la seva llengua es trobés en la mateixa situació que la catalana. Segurament per això encara és el dia que els seus homònims espanyols els repliquin les seves tesis. De fet, n’hi ha que les comparteixen, com és el cas del catedràtic de lingüística a la Universitat de Madrid, Juan Carlos Moreno Cabrera. Però aquí tothom s’hi veu amb cor de pontificar sobre el català. Bé des de l’odi més recalcitrant contra Catalunya, o bé des d’un independentisme d’estrateg de saló. Vegem-ne un parell d’exemples.

L’esmentat manifest fa servir el terme “colonització lingüística”, habitualment utilitzat per l’ecolingüística com els mateixos promotors s’han encarregat de puntualitzar. Si hi ha “colonització” és que hi ha colonitzadors, i no només involuntaris. Un dels que més s’ha significat en els darrers anys és un tal Gregorio Morán, conegut sobretot per la bilis que destil·len els seus escrits dels dissabtes a *La Vanguardia* contra tota cosa catalana que vagi més enllà de la peculiaritat folklòrica. Aquest excomunista barreja de pensament primari i aire de lletraferit, sempre titlla de racistes i coses per l’estil a aquells catalans que no volen ser espanyols. És d’aquells que creu que “*ser español es de las pocas cosas serias que hay en el mundo*”, com sempre afirmen els nostàlgics de la tirania franquista.

Fa pocs dies acusava de neofeixista al grup Koiné en un dels seus articles perquè donaven a entendre, segons ell, que la llengua dels “negres” era l’espanyol i la dels “blancs” el català. Moran, que és dels “negres”, viu a Barcelona des de fa una pila d’anys i encara és

hora que digui un sol mot en la llengua dels supremacistes blancs que som els catalans, naturalment. És un negre “cañ”. Com a bon agent de “*la unidad de la patria*” mira sempre de revoltar des d’un prisma revolucionari a les masses hispanoparlants contra Catalunya tot dient-los-hi que els catalans els exploten i els avisa contra les intencions del malvat independentisme. “Us volen fer catalans!”, brama des de la trona del grup Godó; exactament com fan els blavers del País Valencià des de *Las Provincias*. És el crit del colonitzador ressentit perquè no aconsegueix el seu objectiu: que apedreguin catalans a L’Hospitalet o Cornellà.

Però no totes les crítiques al manifest han vingut des de la banda d’aquells que voldrien el català reduït a llengua tribal. Curiosament, fins i tot aquells que en comparteixen el contingut hi han posat algun “però”. No fos cas que els espanyols també els titllessin de nazis. Quina por! D’altres busquen qualsevol excusa per apartar-se’n amb excuses que, fins i tot, contradiuen les seves posicions més conegudes. Així, dissabte passat, Joan B. Culla des de les planes de *El País* hi deia la seva sota el títol “*Lo siento, pero no*”. L’autor parlava de la inoportunitat dels plantejaments de Koiné i deixava entreveure que aquests radicalismes no eren positius ni per al futur de la llengua ni per a l’independentisme. Sorprèn que un home que ha estudiat a fons la història del sionisme, i n’és una veu autoritzada, no vulgui recordar la figura de Elicer Ben Jehudà, que va recuperar l’hebreu com un dels nuclis aglutinadors del sentiment nacional jueu. Va redactar el monumental Diccionari complet d’hebreu antic i modern, va fundar el Consell de la Llengua Hebrea, la va introduir a les escoles, va exigir sempre durament i obstinadament als seus compatriotes que l’hebreu fos l’única llengua que parlessin entre ells i va fer del seu propi fill el primer parlant monolingüe en hebreu de l’era moderna. Sobre ell, l’historiador jueu nascut a Anterra, Cecil Roth, va dir: “Abans de Ben Jehudà els jueus podien parlar hebreu. Després d’ell ho van fer.”

Ningú pot discutir que la fermesa d’aquest personatge fou la que va fer possible que avui aquesta llengua no sigui una relíquia bíblica i hagi esdevingut la que majoritàriament es parla a Israel. Cal prendre’n bona nota. Però, és clar, sempre resulta menys compromès nedar en el sentit del corrent imperant encara que el preu a pagar sigui el futur de l’idioma de la nació.

De tot plegat, el que resulta més penós no són els exabruptes dels defensors de la “*lengua del imperio*” contra el manifest. Era d’esperar. El més trist és veure com es treuen les puces de sobre els dirigents “sobiranistes” quan les nostres veus autoritzades ens adverteixen d’algun perill.

Una darrera cosa adreçada a la gent del grup Koiné. Vosaltres no cal que matiseu res del vostre posicionament. Qui no entengui alguna cosa, que us preguntí. Els que han de donar explicacions són aquells que, tenint una responsabilitat de govern, ignoren deliberadament les vostres advertències que l’únic que persegueixen és la plenitud de la llengua nacional.

390. FRANQUESA, Ester (2016-04-19). "[La fortalesa fràgil del català després de 33 anys](#)".
Lliure i Millor.

391. JURADO, Pere (2016-04-19). "[Koiné i la nostra 'white trash'](#)". *Endavant*.

Feia setmanes que volia parlar del manifest amb nom de iogurt grec, el Manifest Koiné. Per si algú encara no se n'ha assabentat, el susdit manifest proposa que a la Catalunya independent que vindrà l'única llengua oficial sigui el català, tractant el castellà com una llengua aliena al mateix nivell que l'anglès o l'italià. En comptes de fer un repàs punt per punt del manifest, prefereixo convidar-vos a llegir els articles de **Gregorio Moran** a La Vanguardia i el de **Joan B. Culla** a El País.

Les meves reflexions es refereixen, més aviat, a les mentides històriques sobre les quals es construeix aquest manifest. La primera és culpar els immigrants dels anys 60, aquells que van arribar en massa al nostre país fugint de la gana i la misèria de l'època, de la involució del català. Si Catalunya té alguna cosa de la qual es pot enorgullir enormement és de ser una terra de pas, un encreuament al mapa que ens ha fet ser lloc d'acollida de tota mena d'immigrants, des dels primers moviments migratoris agrícoles que venien de Castella ja als segles XV i XVI, passant per les onades migratòries asturianes, murcianes o aragoneses que arribaren al segle XIX i fins les actuals migracions de l'Amèrica Llatina o de l'Àfrica, Catalunya ha sabut integrar com pocs territoris la seva immigració, fet en el qual potser només es comparable al model dels Estats Units.

La segona mentida pretén fer creure que Catalunya era antifranquista i monolingüe catalana fins l'arribada d'aquests colons als anys 50 i 60. Tot i que mai s'ha fet un estudi seriós sobre la col·laboració política, econòmica i social de Catalunya com a societat en els moviments franquistes i antifranquistes (recordem que l'edifici del Memorial Democràtic va ser tancat i venut per CiU l'any 2010 i avui és un hotel grandios), els indicis que apunten que la burgesia catalana va viure prou còmoda sota la dictadura són forces. Sobre l'aparició del castellà a Catalunya només cal dir que a la l'arxiu de la Corona d'Aragó, ja al segle XVI, s'hi poden trobar documents redactats indistintament en castellà i català.

En la meua opinió, el Manifest Koiné i la tropa que el signa defensen, a través de la pretesa defensa de la llengua catalana, els interessos d'uns "catalans autèntics" autòctons (ells mateixos, en el fons) que necessiten estigmatitzar i deshumanitzar els immigrants d'abans i d'ara (i de passada als seus fills, a qui anomenen la generació bilingüe) per justificar la seva pèrdua d'influència i/o status. Hauríem d'incloure el Manifest Koiné dins l'onada de

fonamentalisme cultural que sacseja el món occidental. Un exemple n'és l'ascens de **Donald Trump** i el seu discurs dirigit a la *white trash* nord-americana, que es basa en la mateixa síntesi ideològica bàsica que els nostres Koiné: tu, que has nascut aquí i abans que tu els pares, avis, besavis... ets autòcton, tu ets especial, tu ets al grup dels escollits i la terra et pertany. Ells, els immigrants, no han vingut a viure, conviure i treballar, no són part de la comunitat i han de ser apartats perquè són colons que vénen a canviar la teva realitat, la teva terra. La deshumanització de l'immigrant a través del factor que sigui (llengua, religió, ètnia...) és necessària perquè aquest discurs tingui èxit.

Potser sense voler-ho, el Manifest Koiné és el full de ruta de la *white trash* catalana, la que considera que Catalunya de qui hi ha nascut. La nació catalana deixa de ser un sol poble per esdevenir un factor genètic, de cognom i monolingüisme català com a símbol de pertinença amb pedigrí a la nació. El Manifest Koiné no és gaire lluny dels discursos incendiàries de Trump, carregats de tòpics i estereotips que calen molt fort entre la classe mitjana que veu amenaçat el seu país. Aquí han canviat la por a un atemptat per la por a perdre la llengua i, amb ella, la pretesa identitat, origen i, en el fons, influència.

Però no, amics, ni la immersió lingüística ha uniformitzat la societat catalana ni el bilingüisme amenaça cap llengua. Afirmar que el català està pitjor avui que als 20, 30 o 60, quan no hi havia mitjans en català i les publicacions en català eren una raresa, és tenir una visió idealitzada d'un passat que mai va existir. Som una terra plural, un mosaic irrepètible, fascinant i esgotador a la vegada. El Grup Koiné és una minoria de fonamentalistes amb massa publicitat i uns suports públics certament petits però no per això no ens haurien d'alarmar. El Manifest és fàcilment desmuntable amb un anàlisi crític bàsic i un llibre d'història de Catalunya de zn de Batxillerat. Amb una mica de sort, acabarà on mereix acabar: a la paperera de la història fosca de Catalunya.

392. MOLINÉ, Pere (2016-04-19). "[Irlanda, Bielorrússia, Andorra i el poc futur del català](#)". *Fòrum.ad*.

Recentment, un manifest de prop de 300 lingüistes demanant que el català sigui l'única llengua d'un futur estat independent, ha sacsejat la vida política catalana... i l'espanyola. Una cosa que m'ha fet reflexionar força és alguna de les crítiques que afirma que amb un estat propi el català no, forçosament, hauria de tenir més futur. I contraposen l'exemple d'Andorra i Irlanda. El cas d'Irlanda és emblemàtic. Als anys 20 va aconseguir una pseudoindependència que es va concretar al 1948. Hi havia consens en recuperar el gaèlic entre la majoria de la població i la classe política. Tot i així el gaèlic va passar de ser la llengua habitual del 20%, aproximadament, dels habitants d'Irlanda, a un 15% a finals dels 30 i menys d'un 5% fa uns anys. Què ha passat? Doncs res especialment complicat: l'anglès ja s'havia convertit en la llengua hegemònica d'Irlanda i els reforços a l'idioma nadiu només han fet que endarrerir el procés final de desaparició. Així de clar. A Andorra, on l'únic idioma oficial és el català, la situació és diferent. Recentment, el català ha passat a ser un altre cop l'idioma majoritari. Per quin motiu? Doncs bàsicament perquè per la crisi molta gent ha hagut de marxar del país. Fonamentalment, emigrants de llengua castellana o portuguesa. Però pels habitants, com és el meu cas, del Principat és ben clar quin és l'idioma franc als carrers: el castellà. I aquí no es pot parlar, en cap cas, d'interferències de l'estat ja que aquest i el sector empresarial important són monolingües. Però el carrer ja no ho és tant. Finalment, parlem de Bielorrússia, on la llengua local, el bielorus, està en decadència malgrat que sigui un estat independent.

Cada cop tinc més clar que el català, que és la meva llengua materna i habitual, li queda poc d'existència. Simplement per la raó dels fets. No pot competir amb dos llengües importants i d'abast internacional com és el cas del castellà i el francès. Perquè bàsicament no és la llengua necessària per a viure en el territori lingüístic. L'excepció parcial és Andorra però al bar del costat de casa meva, a Andorra la Vella, puc escoltar les converses de gent que porta vivint al país 30 o 40 anys sense parlar català (almenys habitualment) i no sembla que els hagi anat malament. És l'idioma oficial però no el més necessari per viure. I això em recorda al que va passar amb el llatí que seguia sent l'idioma de les cancelleries quan als carrers ja es parlaven dialectes del llatí molt diferents com, per exemple, aquesta llengua en la que ara escric. És important? En el sentit que cada llengua defineix un món i en la comunitat sentimental dels catalanoparlants, sí. I també en el sentit

polític ja que la llengua és el símbol de la comunitat catalana i andorrana (és menys sentida així en els altres territoris de parla catalana). Però també és cert que, així com hem d'acceptar que tots els individus morirem, també ho faran els nostres símbols i creences. Moriré jo, morirà la meua llengua...moriran els costums amb els quals em vaig criar. I seran substituïts per altres. Saber-ho no ens fa millors però sí més lúcids.

Dels milions de caràcters que s'han escrit o perbocat sobre el manifest dels trons (si els voleu comptar, [aquí](#) n'hi trobareu molts), em quedo amb els 140 de la piulada d'en José Rodríguez (@trinitro): 'Los de koiné estarán en la parra por las formas, pero hay un "buenismo-idolatrismo" con el tema del castellano en la indy que da miedo.'

La facció nosaltres-també-estem-pel-català-però-som-persones-educades ha acusat la prosa cuinesca de falta d'empatia. I això és imperdonable, perquè si alguna cosa no pot faltar a la motxilla del bon ciutadà del segle XXI és empatia. Bé, i solidaritat, i respecte pel medi (i per l'ambient), i sostenibilitat, i apoderament, i sinergia. I, posats a demanar, una mica de desdoblament de gènere també, va. Jo, que empatitzo molt amb els diccionaris, he corregut al meu preferit (l'etimològic) i he descobert, astorat, que empatia és un d'aquells mots amb una característica rara: no té família. És un mot compost pel prefix 'en-' i el sufix '-patia', del grec 'pathos' ('sofriment, malaltia'). La literatura psicològica li ha regalat modernament l'adjectiu empàtic/a, però aquí s'acaba la parentela. El verb 'empatitzar' encara és a la cua del TERMCAT esperant tanda: la Neolosfera només el té documentat des del 2010.

Tanmateix, com que no puc basar una teoria en les sospites que em desperta un terme tan solitari (una mica antisocial, no?), torno a la idea expressada per en @trinitro. Perquè hi coincideixo plenament. I no som els únics, recordo haver-ho llegit ja en un article dels de la llista que us he enllaçat (però vés-lo a trobar, ara): que els indígenes, a més de ser els campions del món de solidaritat amb totes les causes perdudes, també hem de ser els més empàtics amb els nostres connacionals que encara no han fet de la nostra la llengua llur. Però es veu que no tenim dret a esperar/pretendre/somiar reciprocitat.

Tinc la sensació que hi ha una mica, només una mica, eh?, de malentès en això que entenem per immigració (o com putes es digui avui a aquestes hores, perquè la correcció política crema etapes i mots que és un 'contento'). Els de la facció esmentada (i ja no diguem els de segons quins diaris 'pijoprogres', que es veu que camí de les seves cases 'uppers' tenen taaaaaant de contacte amb la plebs de centre comercial i costellada a les Planes) ens retreuen als de l'independentisme identitari (per cert, un mot que també és a la llista d'espera) que continuem veient l'immigrant espanyol com si acabés de baixar del

'borreguero', mentre a nosaltres ens sembla que ells l'han convertit en una versió santcolomenca del capità Enciam. És allò de l'efecte Palestina: com més llunyans més simpàtics els trobes.

Amb el debat sobre la població de llengua materna castellana (ep, o altres de l'estat: gallec, asturià, lleonès, aragonès...), ens ha passat igual com amb la immersió: que ho hem convertit en un tabú. Com més ignora el tema l'opinaire, amb més rotunditat el defensa. De fet, la immigració espanyola arribada durant el franquisme (aquests ja mítics tres milions de persones que no paren d'expressar-se en català sense mesura ni aturador) s'ha convertit en l'últim tabú del país. Com si patíssim una mena de fossilització postcandeliana col·lectiva. La sociologia de final de segle ens ha ensenyat que els processos d'integració/adaptació nacionals són múltiples i travessen diverses fases, de manera que, si ens hi posàvem, en els 'altres catalans' hi podríem diferenciar nombroses variants i estadis. Començant per mi mateix, de segon cognom manifestament nyego, i continuant per l'esmentat José Rodríguez. Però no ho fem. En nom de la sacrosanta convivència i la manca de conflicte (Déu nos en guard!), ocultem l'existència de significatives capes d'aquella emigració que viuen d'esquena al fet català, si no bel·licosament en contra. Tant l'anticatalanisme de base identitària ('Yo soy eppañó, eppañó, eppañó!') com internacional-proletària ('El catalanisme és cosa de burgesos explotadors') expliquen l'augment del vot a Ciudadanos, però públicament silenciem que això tingui traducció en el comportament lingüístic. Oficialment, la ciutadania castellanoparlant en bloc està encantada amb el bilingüisme, i sembla que això ja ha de ser suficient per garantir-los l'empatia dels qui han estat bilingüitzats a la força (i de debò, no a títol d'enquesta).

Si volem començar a il·luminar una mica l'última zona fosca d'aquest pacte de convivència signat als vuitantes en desigualtat de condicions, podríem començar traslladant la pregunta a l'altra banda: fins a quin punt ha empatitzat amb el país aquest 25% de residents que no n'ha après la llengua? I l'altre 30% que no la té per llengua habitual? O capgirem-la: com volem que hi empatitzin si nosaltres mateixos els posem les condicions perquè no calgui? I de la nova emigració què? Voleu que en parlem? Com ens pensem que empatitzaran amb la cultura i la nació catalana si el 94% (ho heu llegit bé: el 94%) s'hi relaciona en castellà? Què us penseu que passarà al nou estat si la legalitat continua permetent el monolingüisme en castellà?

Com que la qüestió és peluda, una bona manera d'acostar-s'hi és esforçar-se a veure la realitat de més a prop. No pas filtrada pel prisma del bonisme o de la mala consciència.

Per exemple, de la mà de qui la coneix: [Hyperlink](#). L'autor no és especialista en lingüística, però s'interessa pel tema i s'escarrassa a fugir dels llocs comuns. I, a diferència de tant de columnista cul·llogat, quan parla d'emigració no toca d'oida.

(PD: Servidor es guanya les garrofes escrivint. Mentre redacto això, la Gene publica l'informe sobre els hàbits de lectura. Res de nou: de cada 10 llibres que es venen aquí, 7,5 són en castellà. Si els lectors del país continuen empatitzant tant amb l'edició en català, no sé pas on la fotré, tanta garrofa.)

La paraula grega koiné vol dir llengua comuna. Tant en el sentit d'una intrallengua que relliga els seus dialectes, és a dir, un model estàndard, com en el d'una interllengua, la que fa de pont entre llengües distintes. O sigui, que serveix per entendre'ns entre llengües diferents, significat que sol derivar en el concepte de llengua oficial. Pregunta: ¿quina és la llengua que a Catalunya ha fet en els temps moderns i contemporanis de koiné en sentit de llenguad'entesa comunicativa entre les diverses que es parlen a Catalunya?

Indiscutiblement, el castellà o espanyol. El castellà, oficial a Espanya, incloses naturalment les províncies catalanes, és la llengua koiné de Catalunya i òbviament d'Espanya. I el català què és? Doncs, una llengua oficial a Catalunya que conviu amb l'oficialitat de l'espanyol. Si l'espanyol és oficial a Catalunya, cap ciutadà de Catalunya pot al·legar el seu desconeixement. Simètricament, el mateix hauria d'esdevenir-se amb el català. Però, en realitat no és així. Igual que la llengua catalana no és operativa com a koiné en tots els àmbits oficials de l'Estat a Catalunya, tampoc ho és per actuar com a interllengua social. Un catalanoparlant no pot relacionar-se normalment només en català en força àmbits de moltes zones urbanes de Catalunya. L'oficialitat territorial del català és una oficialitat que es correspon amb els límits autonòmics. L'Estat no està obligat a entendre's en català amb un catalanoparlant perquè qualsevol catalanoparlant és també per definició castellanoparlant. Com és sabut, a Espanya mai se li ha ocorregut ni en les millors èpoques democràtiques reconèixer com a llengües oficials de l'Estat, a més del castellà, les altres llengües del mateix Estat. De forma que el català, el gallec, el basc, a la pràctica no són pròpiament llengües de l'Estat espanyol sinó tan sols dels territoris delimitats autonòmicament. Si el català no té l'estatus de llengua koiné a Catalunya, no és ni de lluny llengua oficial estatal, no serveix per comunicar-te només en català en tots els àmbits de la societat catalana; aleshores ¿què podem fer, no en el futur republicà, sinó en el present, a més del que es fa, perquè almenys tingui el mateix mèrit, capacitat i consideració que la castellana o espanyola? Continuarem pensant-hi.

No trobo prou raonable la reacció dels parlants de llengua catalana i defensors del catalanisme que han criticat el moderat i mesurat manifest del Grup Koiné sobre el futur de la llengua catalana. Els seus arguments es redueixen a lamentar la inoportunitat d'una crítica a les propostes defensades per actors polítics que proposen la cooficialitat del català i el castellà a la futura república catalana. Els crítics afirmen que disminuiran els partidaris de la independència si no els donem garanties de la cooficialitat. És una tesi que no està demostrada. Tampoc no valoren que Koiné s'orienta cap al multilingüisme i que el nou ordre lingüístic que proposen els signants és perfectament compatible amb una protecció justa de la llengua castellana com a patrimoni de tots els ciutadans.

La llengua catalana no està en perill d'extinció però es va convertint en una llengua subordinada als seus territoris històrics. A València i a les Illes l'han fet reculat amb mesures repressives. A Catalunya pateix malalties significatives: n'ha augmentat el coneixement però en disminueix la pràctica; els nous immigrants tendeixen a utilitzar preferentment el castellà; entre els catalanoparlants es practica una indiferència lingüística que es resol habitualment a favor de l'ús del castellà; l'originalitat gramatical i semàntica de la llengua catalana es deteriora ràpidament per la pressió excessiva de la llengua dominant; i en el camp de l'ensenyament l'aprenentatge de l'anglès és utilitzat sovint per marginar el català. A tot el món les comunitats lingüístiques semblants al català han de reforçar, si volen tenir futur, les mesures de protecció.

Per aquestes raons celebros la proposta del Grup Koiné. Potser no ens interessa una independència que mantingui l'actual règim lingüístic, derivat d'una llarga història de persecució de la llengua catalana. Penso que seria un preu inacceptable que el català no es pogués convertir en la llengua pròpia i comuna al territori del nou estat. Em semblen indocumentades i demagògiques reaccions com les del polític Josep Lluís Rabell. Proposo que el debat exclogui insults i naturalment respecto les opinions que discrepen de les exposades en el manifest. Em sembla que reforcem l'esperit democràtic quan, en els debats sobre el futur estat, podem escoltar tant els adversaris com els amics que manifesten amb competència i elegància opinions contràries a les nostres. Sóc partidari de la pau lingüística.

Malgrat la meua posició al consell editorial de la revista, em veig moralment i professional obligat a rebatre l'opinió d'un col·laborador. No ho havia fet mai, tot i haver estat en desacord amb diversos d'ells en múltiples ocasions. Ahir, però, vaig llegir *Koiné i la nostra "white trash"*, d'en Pere Jurado. No em preocupa que no li agradi el manifest, si l'article hagués set com el que cita de [Joan B. Culla](#) simplement no hi hauria estat d'acord. Pel que fa al d'en [Gregorio Moran](#), l'oblidaré: ha estat tan celebrat per la dreta espanyolista que seria fàcil fer-lo servir per desqualificar en Pere, que és d'Iniciativa. El que m'ha incomodat del seu article no és el seu anàlisi del manifest sinó com l'ha fet servir per reforçar i ampliar un discurs polític farcit d'imprecisions, prejudicis i mentides interessades. La majoria de les dades que aportaré per rebatre aquestes "errades" apareixen esmentades, precisament, a "[La malvada burgesia catalana](#)" i [la immigració](#), escrit per mostrar l'etnicisme a la base de certs discursos del PSC, PP, C's, Podemos i ICV, si és que encara existeix i no ha estat fagocitat per n'Iglesias o na Colau.

Parlar de Catalunya com a model d'integració és un encert i també ho és esmentar la seva condició històrica de terra de pas i d'acollida. Ara bé, la comparació amb els Estats Units és símptoma de conèixer només el discurs majoritari el cinema, ignorant la situació passada i present dels afroamericans i els hispans i el racisme que van haver de patir durant dècades tant els immigrants italians com els irlandesos i que, de fet, es veu reflectit tant a *El Padrí Part II* com a *Gangs of New York*. Ni tan sols les pel·lícules ho han amagat sempre: algunes han mostrat, bé de passada o bé com a tema central, els conflictes interns d'uns Estats Units que s'estaven construint com a nació alhora que rebien una aflluència massiva d'immigrants. La comparació s'esfondra: la immigració va ser minsa durant segles (el 1900 només el 3,33% de la població era nascuda fora de Catalunya) i en el moment en què va començar a créixer la identitat nacional feia molt que estava plenament establerta.

Sobre la "mentida" de la Catalunya monolingüe fins l'arribada dels immigrants dels anys 50 i 60 només cal recordar que la primera onada d'immigració (1915-1930) va arribar a una Catalunya on l'analfabetisme superava el 50%. En vista de la dada anterior és fàcil inferir aquesta població analfabeta era, efectivament, monolingüe catalana, ja que el castellà havia estat introduït només a través de l'ensenyament i l'administració, totes dues institucions força dèbils, especialment a les zones rurals. Sobre la presència de documents

en castellà a la Corona d'Aragó del segle XVI només cal recordar l'ús del castellà a Aragó – reemplaçant l'aragonès- i que la unió dinàstica amb Castella va ser el tret de sortida d'un procés, aquest sí, de colonització a través de la substitució o assimilació de les elits autòctones. Res d'això és difícil d'explicar però, si es volen alimentar segons quins discursos, és millor amagar-ho. Sobre la col·laboració de la burgesia catalana amb el franquisme recomano la lectura de [Traïdors a la pàtria](#) d'en Biel Figueras i els arbres genealògics d'alguns companys de formació destacats d'en Pere com ara l'eurodiputat [Ernest Urtasun](#).

La resta de l'article va en una línia *ciudadana* de comparacions dissimulades amb el nazisme (“deshumanització”) alhora que, irònicament, equipara aquells a qui anomena “catalans autèntics” a la *white trash*, és a dir, a pobres provincians analfabets fornicadors de cabres. [Res de nou](#) (em disculpo per tornar a citar-me) i que no té en compte que, si es llegeix la llista d'adherits al manifest Koiné, en Pere hi trobarà no només cognoms catalans il·lustres –diria que tenim dret a tenir-ne- sinó també molts cognoms castellans i de persones que no formen part d'aquesta burgesia que, segons ell, intenta mantenir la seva influència a través del monopoli (?) de la cultura (?). Pel que fa a estar millor o pitjor que als anys 20 li dic el mateix que diria en Joan B. Culla: es pot debatre si era preferible que la majoria de mitjans fossin en castellà però que la llengua d'ús corrent i majoritari a Barcelona fos el català o que sigui al revés, però considerar-ho mentida sense admetre la discussió és un error.

La falsa equidistància és, com és fàcil de comprovar, una estratègia feble que es desmunta no pas amb un llibre de 2n de Batxillerat i un anàlisi crític bàsic sinó, directament, amb dos dits de front i no deixant-te prendre per imbècil. Perquè això és el pitjor de tot. Si s'està a favor de l'oficialitat del català, del català i el castellà o de cap de les dues llengües és completament independent del d'insultar la intel·ligència dels lectors amb la superioritat moral i la possessió de la veritat absoluta de què fa gala certa esquerra.

No sé de cap nació que no tingui idioma, compartit amb d'altres o no, llevat que sigui una nació de muts. En canvi, són diverses les que tenen la sort de gaudir de més d'una llengua d'ús habitual. Partint de la base que una llengua constitueix primer un mitjà de comunicació que no pas una arma política, crec que el col·lectiu Koiné amb el cèlebre manifest ha fet un favor més aviat magre al procés independentista. Entre els signants en la demanda que el català sigui l'únic idioma oficial de Catalunya, curiosament hi ha dos personatges (un exdirigent polític sense rellevància i una guionista de serials televisius, candidata al Nobel quan el traslladin d'Estocolm a Picamoixons) que associem a un partit que mostra per totes les televisions un candidat independentista que sempre utilitza el castellà. La part més gruixuda del manifest és la que fa referència a la colonització, tirant per terra allò que és català qui viu i treballa a Catalunya. Els responsables s'han afanyat a desmentir-ho, a assegurar que se'ls ha mal interpretat quan els ha baixat un xàfec per totes bandes. Jo, com a partidari d'una Catalunya independent, puc estar en desacord (i fins i tot estar-hi radicalment en contra) de persones, manifestacions i posicions ideològiques que acostumen a fer-se en castellà. Ara bé, no tinc res en contra de cap idioma, sigui oficial, extraoficial o migpensionista. Tinc quatre fills que han estat escolaritzats en la immersió lingüística i els puc assegurar que no llegeixen *Noces de sang*, *Cent anys de solitud* ni *Les cançons de bressol de la ceba*; així com tampoc llegeixen *La plaza del diamante*, *Incierta gloria* ni *La piel de bravo*, per esmentar alguns exemples. Tenim la gran sort de poder conèixer sense dificultats dos idiomes. Aquests de Koiné, amb aquest manifest innecessari, fan exactament el mateix que la majoria de la premsa madrilenya, que rebaixa els idiomes a la condició d'armes pesades en un camp de batalla inexistent. Una nació independent on els seus habitants dominin sense dificultat dos idiomes ho considero molt avantatjós. Els polítics no hi són perquè ens diguin com hem de parlar, sinó per oficialitzar el que el temps i la gent ha convertit d'usual en normatiu. Voldria saber què pensen fer en el cas dels anglicismes que les noves tecnologies imposen en la utilització quotidiana de la llengua. Els catalanitzaran? Els prohibiran? Seran oficials *Facebook*, *zapping* o *tablet*?

398. FONT, Joan (2016-04-23). "[El manifiesto Koiné](#)". *El Mundo*.

A MÍ ME HACEN gracia algunos cuando quieren aparentar una imagen de normalidad y naturalidad en todo lo que afecta al catalán. Cualquiera diría que, históricamente, el movimiento catalanista ha sido una balsa de aceite. No más lejos de la realidad por poco que uno se asome a la historia de la lengua catalana, plagada de odios africanos y disputas inverosímiles. En el reciente ensayo *Sa Norma Sagrada* que he firmado con Juan Antonio Horrach damos cuenta de ello. La lengua catalana ha sido y es una fuente inagotable de conflictos, una Verinosa llengua, como titularon Xavier Pericay y Ferran Toutain un libro que marcó época.

Hace apenas tres semanas doscientos ochenta filólogos y estudiosos de la lengua lanzaron un manifiesto titulado *Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent*, conocido como manifiesto Koiné por llamarse así el grupo impulsor. Pues bien, este manifiesto ha provocado una auténtica convulsión en Cataluña y una honda división en las filas del catalanismo. Por cierto, algunos de nuestros sabios de la UIB (Bibiloni, Corbera, Melià, Rosselló Bover, Dols, Miralles) aparecen como firmantes. De los cinco Premis d'Honor de les lletres catalanes que firman el manifiesto, tres son mallorquines (Massot i Muntaner, Maria Antònia Oliver i Cabrer, Joan Veny i Clar). Una representación isleña nada despreciable.

Como el ejército del catalanismo no está formado por soldados, tenientes y coroneles, sino por maestros de escuela, curas, periodistas, escritores y sobre todo filólogos, cabría pensar que un manifiesto encabezado por los sacerdotes de la lengua contaría con el aplauso entusiasta y unánime de todo el catalanismo. Ha sido todo lo contrario. La Vanguardia ha tachado el manifiesto de «lamentable», Lluís Rabell (*Catalunya Sí que es pot*) lo ha tachado de «racista» y «fundamentalista cultural», ERC y Junts Pel Sí lo han censurado y han subrayado que Cataluña es bilingüe, ICV lo ha calificado de «error táctico» por dividir el movimiento separatista.

El manifiesto. El contenido del manifiesto no es nada original y viene a repetir las consignas repetidas hasta la saciedad por parte de la sociolingüística comprometida con el nacionalismo. En primer lugar, constatan que el catalán es la lengua propia, histórica, «endógena» y territorial de Cataluña, Valencia y Baleares. Pese a ello, no estaría en una

situación «normal» en «su territorio» al estar amenazada por el castellano, situación a la que se ha llegado gracias a la «bilingüización forzosa de la población». Llegan tan lejos que aseguran que Franco llegó a utilizar a los castellanohablantes como «instrumento involuntario de colonización lingüística». La llegada de la democracia y la autonomía apenas habrían logrado revertir esta situación de «imposición politicojurídica del castellano». El catalán sigue siendo una lengua subordinada a la castellana y está en proceso de sustitución. Constatan que ni siquiera el catalán es la lengua predominante entre las generaciones de la «inmersión lingüística», sobre todo en las zonas más pobladas como Barcelona.

Los firmantes denuncian la ideología política del llamado «bilingüismo» que, inoculado desde arriba, ha hecho creer que la coexistencia de dos lenguas era algo «natural, positivo, enriquecedor y democrático». «En realidad afirman, esta ideología bilingüista no es más que una forma de encubrir y legitimar la subordinación de una lengua a la otra y el consiguiente proceso de sustitución lingüística». Finalmente, critican a los políticos que proponen mantener el estatus lingüístico actual en una futura República Catalana y les piden: «a) la restitución al catalán del estatus de lengua territorial de Cataluña (..), b) la reversión de la práctica de la subordinación sistemática y generalizada del uso del catalán al uso del castellano y c) la recuperación progresiva de la genuinidad de la lengua».

La normalización, un fracaso. No recuerdo haber leído ninguna constatación más manifiesta del fracaso de la normalización lingüística. Normalización es el término que se utilizó por estos lares para no hablar de «planificación lingüística», de connotaciones soviéticas. Algo habíamos olisqueado del fracaso normalizador cuando Joan Melià, firmante del manifiesto Koiné, informó hace unos meses de la dramática caída del uso del catalán en las Islas, con un bajón de 10 puntos porcentuales en apenas 10 años. Un fiasco que entonces el catalanismo no quiso reconocer. Tampoco recuerdo haber leído ninguna constatación más manifiesta de la degradación cualitativa y estructural de la lengua, su falta de «genuinidad» («genuino» significa «puro, originario»). Y lo dicen personajes como Melià que, en una entrevista en Canal 4, se burló de los que nos preocupábamos de la «lengua de los abuelos» en vez de hacerlo por la de los «nietos», educados en un catalán nada genuino calcado al barcelonés y al castellano.

Por supuesto, la constatación del fiasco de la normalización -ni se ha conservado el patrimonio lingüístico de Baleares ni se habla ahora más catalán que en los ochenta- no les lleva a preguntarse si en algo pueden haberse equivocado. Todo lo contrario. Según

ellos, el problema habría sido que los gobiernos habrían sido demasiado tibios con los castellanohablantes, a los que deberían haber obligado a utilizar el catalán a la fuerza, no sólo a aprenderlo. Como irredentos dirigistas que son, ésta es su receta. Si no querías taza, taza y media. Si no querías inmersión, doble ración.

Vuelve la Cataluña eterna. Como he adelantado, el manifiesto ha sido calificado de «error táctico». ¿Por qué? ¿Acaso a alguien le puede sorprender a estas alturas el fascismo lingüístico de nuestros filólogos? El diputado del PP catalán, Fernando Sánchez Costa, ha ofrecido una interpretación convincente que explicaría este curioso rechazo de políticos y periodistas. El independentismo habría superado su condición de minoría social en Cataluña y lo habría logrado pagando un precio: olvidar la matriz intelectual que siempre lo había sostenido, la salud de la lengua. Para ampliar su base social, el independentismo se habría ido despojando del esencialismo originario basado en la lengua, la historia y el territorio para abrazar el discurso más pragmático de los recortes y el «Madrid ens roba». Un ejercicio de travestismo que habría atraído muchos no nacionalistas al carro del Procés al creerse que les esperaba un país mejor.

La dureza del discurso identitario de los independentistas de toda la vida habría dado paso al «procés inclusiu», a la «revolució dels somriures», a la desnacionalización del Procés. En síntesis, habríamos pasado de Heribert Barrera a Rufián. Entretanto, habría crecido el descontento entre los filólogos que, después de creerse durante decenios el centro de la nación catalana, se preguntaban de qué serviría la soñada independencia si Cataluña tenía que acabar como Irlanda donde todo el mundo habla inglés. Los filólogos, el verdadero «núcleo irradiador» del independentismo pata negra, se habrían sentido despreciados, no habrían podido aguantar más y habrían estallado. La farsa del Procés habría llegado demasiado lejos. Ya no contaban con ellos como de costumbre. Y han dado un golpe en la mesa con su manifiesto, reclamando su derecho a volver a ser el centro de la nación. Su verdadero sentido. Ya saben, una lengua, una nación, un estado. Por algo ellos han sido independentistas toda la vida y no sólo de última generación. Un respeto.

399. PLA, Albert (2016-04-24). "[Lectura sociològica d'un exabrupte](#)". *Ara*.

Ja fa uns 20 dies que Lluís Rabell -“pesant les paraules” i amb Coscubiela fent-li d’apuntador- va titllar de “racista”, en seu parlamentària, el manifest Koiné. Havent fet l’esforç de no reaccionar en calent, vull avui reflexionar sobre aquest exabrupte i el que diu d’on hem arribat com a país en el lloable intent de no fracturar la convivència lingüística.

Una visió ingènua ens pot dur a creure que Rabell només veu racista que es culpi del retrocés del català -avui ja innegable- la immigració procedent de la resta de l’Estat que dels 40 als 70 va gairebé doblar la població de Catalunya. El manifest no la culpa i és sorprenent, per frívol, que agafant el rave per les fulles llancés una acusació tan greu. Però tan absurd és culpar de res la immigració com negar que aquell salt demogràfic -amb un país sense eines per pair-lo i sotmès al sufocant monolingüisme oficial- va ser tan crucial per a l’avanç del castellà com fonamental per al progrés del país.

Entrar en una dialèctica de bons i dolents lligant-ho amb orígens i migracions, a més de ridícul és antic i caspós. Tots els éssers humans, si ens veiem empesos a emigrar per tenir una vida digna, intentem adquirir les competències que intuïm que són bàsiques per progressar en el nou país. Només des de l’analfabetisme sociològic -un mal molt estès- es pot vilipendiar uns Rodríguez de Gavà perquè parlen als fills en castellà i poden votar Ciutadans, i omplir d’elogis els seus cosins de Vic perquè no es deixen cap *hi* i simpatitzen amb la CUP. Uns i altres, mèrits personals a part -que també hi són i solen ser molt dignes d’elogi-, han mirat d’integrar-se en l’ambient que els envoltava. I és, en tot cas, excepcional que s’hi hagin resistit.

I no lligo perquè sí ideologia amb llengua, perquè en aquest lligam hi ha la clau del “racista” de Rabell. Si en els primers anys de democràcia el PSUC del Guti i Solé Tura podia abanderar la normalització sense fer perillar el suport a l’àrea metropolitana (ben al contrari, tenint la seva complicitat), és perquè en la seva tradició antifranquista ser d’esquerres era incompatible amb ser espanyolista i defensar la supremacia del castellà.

El drama dels hereus del PSUC és que, a mesura que el record del franquisme s’esvaïa, l’espanyolisme s’anava fent transversal en l’eix dretes-esquerres aprofitant que el PSOE se’l

feia seu i que era la densa normalitat d'unes TV privades que lideraven audiències amb la teleporqueria.

I avui, quan l'alfabetisme sociològic evidencia que el català només pot deixar de retrocedir frenant l'avanç del castellà, la ideologia hegemònica de l'espanyol -sempre disfressada de *bilingüisme* - ja és prou dominant al cinturó roig perquè CSQP s'enfronti a un dilema agònic: o beneeix la minorització del català o permet que Ciutadans consolidi el *sorpasso* que ja els va infligir el 27-S.

Al capdavant, i per absurd que sembli, Rabell deia "racista" a una hipòtesi científica que totes les dades corroboren. No és insòlit: hi ha una certa tradició d'acusar les hipòtesis científiques de posar en perill la convivència.

400. BARQUÍN, Susanna (2016-04-24). "[Llengua oficial](#)". *Segre*.

Curiositats de la vida, jo que pensava, com molta gent, que el castellà era oficial a Espanya des del temps de la picor, i resulta que no, que és una cosa de fa quatre dies. Casualment, em cau a la pantalla un estudi del lingüista Fernando González Ollé, que ha treballat amb molt rífor l'estatus jurídic de la llengua, i situa al 1931 la primera oficialitat del castellà a la història.

L'any 1939, es deroga, per causes prou conegudes, la legislació anterior i, per tant, també l'oficialitat del castellà. Curiosament, i d'acord amb l'estudi de González Ollé, també resta sense cobertura jurídica formal l'oficialitat de l'idioma, i això és així fins a la Constitució del 1978, que recull novament aquesta formalitat.

Algú ridà que el castellà era oficial *de facto*, tot i que no ho fos *de iure*, i llavors sabem que és algú lletrat o saberut. Cert que el *facto*, el costum, el gest, la manera de fer del poder, representen una pressió cap al conjunt de la població que no es pot menysprear; cert també que el *iure*, si no l'acompanyen els fets, queda en aigua de borraines.

La cosa és que, després de 38 anys, alguns ens hem cansat del *iure*. Ens hem tornat liberals -encara que molts no ho sàpiguen, que ho són-, i ens molesta que hi hagi gent que està tot el dia amb el *iure iure iure*, carai, es diu lliure!

Per això, el manifest del grup Koiné - ara passem al grec clàssic- ha aixecat polseguera. No per manca d'amor a la llengua, sino per indigestió de normes. No estic segura de quina ha de ser la manera en què ens hauríem d'organitzar tots plegats, però, si té raó el Gela, que és un grup d'estudiosos de les llengües amenaçades de la Universitat de Barcelona, a Catalunya es parlen 200 llengües. Déu n'hi do! Ens en falten 100 per ser al nivell dels Estats Units, on, per cert, no hi ha llengües oficials.

I per què no hi ha llengües oficials als Estats Units? Segur que molta gent podria adduir raons més elevades, però jo em penso que no n'hi ha per mandra.

De fet, si revisem la Declaració d'Independència que va llegir Thomes Jefferson aquell 4 de juliol, trobarem una frase que apunta cap a la meva teoria:

“Com a Estats lliures i independents, posseim poder ple per a fer la guerra, concertar la pau, lligar relacions comercials i tota la resta d’actes i coses que poden fer per dret els Estats independents”.

Oi que s’hi podia haver estirat una mica? Doncs, no, va dir només el que li interessava a la gent: oblidar les guerres i comença a fer calaix. La resta, escolta, ja ens entenem.

Després, va passar el temps, i algú va dir, per cert podríem fer allò de la llengua. Però no trobaven mai el moment. I fins a la data. Cert que en Trump està pesat, però no compto que se’n surti.

Pel que fa als Koiné, què voleu que us digui. Em fa mandra.

401. GUTIÉRREZ, Àlex (2016-04-24). “[Dues tergiversacions per explicar la situació lingüística a Catalunya](#)”. *Ara*.

El Mundo fa conversar Serrat i Marsé. El titular que destaquen en portada és “Catalunya amb un sol idioma seria un deliri. És una societat bilingüe”. Algunes observacions. 1) L'avantttítol diu “Marsé VS Serrat”. Aquest “VS” és l'abreviació de *versus*. El terme llatí original significava “cap a” i es referia al moviment d'anada i tornada del pagès quan llaurava. Però l'anglès l'ha popularitzat en el sentit de “contra”, una accepció que la Real Academia ha acabat per acceptar des de l'edició 23 del seu diccionari. Aquí no hi ha, tanmateix, cap *versus* real: tots dos personatges encarnen posicions lingüístiques similars. És la famosa pluralitat a l'espanyola, que mai convida el discrepant. 2) Cap pista permet saber, en portada, qui dels dos diu aquesta frase. A banda de reforçar la tesi que el “versus” aquí és merament decoratiu, es fa palès que l'objectiu del diari no és respondre al precepte “algú diu alguna cosa i ho expliquem perquè és rellevant”, sinó “tenim un missatge i hem mirat qui podia assumir-lo”. 3) La frase destacada conté dues tergiversacions que el diari aprofita per distorsionar el seu relat del que passa a Catalunya entre els seus lectors de fora. Ningú amb prou entitat planteja que Catalunya tingui un sol idioma. L'oficialitat única del català -que és el que s'ha posat a debat- no implicaria l'eradicació del castellà, de la mateixa manera que la immersió lingüística a l'escola tampoc no ho ha fet. I dir que Catalunya és una societat bilingüe, sense explicar-ho bé, condueix a equívoc. La premsa de Madrid s'omple la boca amb el bilingüisme, però no fa res per afavorir que els monolingües deixin de ser-ho. Ni tan sols recorden -i aquest és el quid de tot plegat- quina és la llengua absent en la pràctica totalitat de monolingües.

402. ACEITÓN, Anna (2016-04-26). "[Mots que són un tresor](#)". *Unilateral.cat*.

Aixopluc, xaragall, corriol, cotna, gresca, eixida, embarbussar-se, tràfec, xivarri, malforjat, xarrup, murri, empaitar, xerinola, enllestir, acotxar, desllorigar, xipollejar...

Mots... que són nostres.

A mercè del manifest Koiné s'ha encès el debat, potser prematur, sobre la necessitat d'establir el català com a única llengua oficial a la futura Catalunya independent. Molts lingüistes ho avalen i no hem d'oblidar que ells en són els experts.

Les dades parlen, només un 36,3% diu que el català és la seva llengua d'ús habitual enfront del 50,7% que diuen que n'és el castellà. Cau l'ús i la transmissió i els nous immigrants no noten la necessitat d'incorporar-se a la llengua del territori.

El fet és que quan som capaços d'extrapolar el debat fora de les nostres entranyes ens és més fàcil compartir el lema que diu "una nació, una llengua". Amb el cap fred i amb serenor ningú imagina ni veu el sentit de la cooficialitat d'una llengua que no sigui la pròpia.

A Catalunya el debat és més complex perquè hem après a estimar també el castellà, aquesta llengua imposada des de fa més de 300 anys. El nostre tarannà obert i amant de les diferents cultures ens ha fet així.

Tanmateix el precedent d'Irlanda ens hauria de fer reflexionar i no perdre el nord. Irlanda ara plora. Ha perdut un tresor, i amb ell, els seus mots.

Vivim en un món globalitzat on els anglicismes cada vegada són més presents en el nostre vocabulari. I si a aquest fet li afegim les batzegades que ha sofert la llengua al llarg de tota la nostra història, ens adonem que està malmesa, malgrat els nostres esforços per preservar-la i l'infinit amor que li professem. Tenim un català empobrit on els joves van oblidant els significats de molts mots que cauen en desús.

Ara, quan un nou horitzó s'obre davant nostre, hem de ser capaços de protegir i respectar allò que més estimem amb fermesa. Sense rancúnies, sense menystenir el castellà i l'enriquiment cultural que ens regala. No patiu, el món ho entendreà, el castellà també...

I la nostra vida lingüística continuarà com fins ara, perquè ens agrada ser poliglotes i no escatimarem esforços perquè els nostres fills dominin amb fluïdesa el català, el castellà, l'anglès i totes les llengües possibles. Perquè són un tresor i ho sabem.

Això sí, amb una llengua blindada i reforçada. Aquest fet només és possible amb una defensa unilateral, també, del nostre llegat cultural més important, el català, i la seva oficialitat no compartida.

Els experts han parlat, escoltem-los.

Anyell, cruixit, daixonses, xerinola, cau, endebades, empiocar-se, engavanyar, balda, enrenou, badar, esberlar, brètol, tanoca, xeflis, enfarfegar, xino-xano, minyó, xiuxiueig, a cau d'orella...

403. TRESSERRAS, Joan M. (2016-04-27). "[Llengua i cultura](#)" / "[Language and culture](#)". *Ara*.

En l'articulació històrica dels catalanismes, al costat de les motivacions polítiques i econòmiques, sempre s'ha destacat el factor cultural. Les diverses tradicions del catalanisme, d'ençà de la Renaixença, han incorporat sempre en el seu ideari la defensa de la llengua catalana i del conjunt d'expressions culturals com a fonaments de la nació. I durant l'etnocidi franquista, amb les institucions liquidades i el sistema productiu desballestat, quan la supervivència del país semblava perduda, la llengua i la cultura van esdevenir refugi material de la consciència del subjecte col·lectiu derrotat.

En els debats del Congrés de Cultura Catalana (1975-1977), el dubte era com es podrien enfortir la llengua i la cultura si no teníem els instruments indispensables; i si es podria fer ordenadament el pas de les imprescindibles actituds de resistència a la no menys indispensable i urgent tasca d'obertura, d'extraversió i d'eixamplament de registres. Calia passar de l'automatisme defensiu a l'afirmació renovadora. Malgrat totes les mancances i problemes, aquest és el salt més decisiu que ha fet la cultura catalana en les últimes quatre dècades. Un salt que cap altra cultura europea comparable, minoritzada i sense estat propi, ha pogut fer. Ara, però, per afermar la diversitat interna i afrontar els reptes de la globalització, necessitem l'estat. Necessitem urgentment disposar de l'estat i dels seus atributs en matèria cultural.

La cultura feta a Catalunya ha anat incorporant, a còpia de fer-se plural i complexa, els variats orígens i adscripcions dels seus habitants. Tenir estat ens haurà de proporcionar els instruments de promoció, d'accessibilitat i disponibilitat de la llengua i la cultura distintives. Però no ens hauria de fer menys permeables a les influències ni menys capaços de sintetitzar aportacions de tota mena. Ben al contrari. El país som tots, amb el bagatge particular de cadascú. I la nació catalana -en el trànsit cap a una nova hegemonia popular- només pot ser un procés d'agregació, obert i inclusiu, en mutació tan constant com la voluntat permanent de renovar-lo. Per això, entre molts prescriptors socials ja s'ha assumit que el projecte polític del catalanisme no és identitari i que la cultura catalana és substancialment una cultura electiva i d'invitació. En qualsevol hipòtesi política de futur, sembla ben establert que *ser* o *sentir-se* català és i serà un dret, no pas una obligació. Com parlar català, o formar part de la cultura catalana. Aquest caràcter electiu és la clau que

diferencia el procés català del caràcter imperatiu adoptat pels estats tradicionals quan s'han servit de determinats patrimonis culturals i lingüístics per modelar, unificar i imposar les seves nacions i identitats.

En l'horitzó català de la revolució democràtica en curs -comptant que es mantingui el consens cultural majoritari i que hi hagi el poder institucional i els recursos necessaris- es perfila una clara oportunitat d'enfortiment de la llengua catalana com a llengua distintiva i vehicle de cohesió i d'identificació de la comunitat. Les polítiques públiques en aquest àmbit tenen el repte de fer efectiva la disponibilitat del català i del patrimoni cultural propi, sempre i per a tothom. I, al mateix temps i en paral·lel, garantir-ne l'electivitat. Aquesta electivitat és un tret característic distintiu -i una conquesta històrica- de la Catalunya nació global.

Els ecosistemes culturals dels estats nació són, sobretot, sistemes de reproducció -i de dominació- dirigits des de l'estat per construir i soldar la nació. Però la situació actual a Catalunya és la contrària: intentem construir l'estat des de la nació. A Catalunya, les velles classes dirigents autòctones van perdre fa temps el control de la definició de la nació. I el seu desplaçament per amplis sectors de les classes mitjanes i treballadores ha coincidit, lògicament, amb una redefinició del projecte nacional (la nació en construcció). El sistema català de comunicació i cultura, doncs, ha de ser capaç d'actuar més aviat com un sistema de transformació, capaç de sotmetre a crítica i posar al dia la vella tradició i d'estimular-ne i engendrar-ne de nova.

El projecte del catalanisme ja no és l'estat nació. L'objectiu és la República que ha de blindar els drets i les llibertats de la ciutadania. I en l'etapa encetada per dilucidar quina serà l'expressió política futura de la sobirania del poble català, la cultura apareix com la millor oportunitat de formular un model avançat de ciutadania compartida i d'obrir completament el ventall de formes de vinculació i d'interpretació de la identitat nacional.

En ple procés de **preinscripció** molts pares es troben amb diversos dubtes en l'**elecció d'escola**. Tots tenim el deure de procurar la millor **educació** per als nostres fills, i el dret d'escollir la que al nostre judici ens sembli la més convenient.

Un any més veiem amb **preocupació** que aquest dret es veu vulnerat en allò tocant a la **llengua**. Una vulneració que aquest any ha trobat el seu major exponent en el totalitarisme lingüístic del manifest Koiné.

Des del **Partit Popular** no podem deixar de denunciar el que suposa un acte d'**intolerància** i de menyspreu alhora que un manifest cas d'ignorància, ja que s'ignora que la cultura feta en castellà a casa nostra, és **també cultura catalana** i excloure tota aquesta creació és amputar la nostra cultura i desfigurar la nostra identitat.

Per això, rebutgem aquest manifest que secunda el **monolingüisme institucional** i que pretén eradicar l'ús del castellà una pretensió que és contrària a la realitat de Catalunya on hi ha una absoluta normalitat en l'ús indistint de català o castellà.

Es vol traslladar la percepció de què els catalans tenim un problema amb la utilització de les dues llengües, i no és veritat. El **bilingüisme a Catalunya** és una riquesa formidable. L'ús del català i del castellà entre persones que preferentment parlen en castellà i les que ho fan en català és modèlica. En la societat, el bilingüisme és real. És fonamental la **llibertat** de cada ciutadà a utilitzar qualsevol de les dues llengües cooficials i no ser discriminat per això.

Una altra cosa, però, succeeix en l'esfera pública, en les relacions entre poders públics i ciutadans, on **s'ha imposat el català** des que el nacionalisme va encunyar el concepte de "llengua pròpia", que equival a la llengua única en les institucions i s'ha anat imposant en tota l'activitat pública el monolingüisme català amb la consegüent eradicació del castellà.

El marc jurídic constitucional, no permet adoptar mesures per afavorir l'ús preferent d'una llengua o una altra, perquè s'ha de **garantir l'ús de qualsevol de les dues llengües cooficials** a Catalunya en igualtat de condicions, ja que els catalans tenen dret a emprar qualsevol d'elles.

A **Sant Cugat**, volem fer memòria de l'elogi que el gran Cervantes dedicà a la nostra terra per boca del Quixot: "Barcelona, archivo de la cortesía, albergue de los extranjeros, hospital de los pobres, patria de los valientes, venganza de los ofendidos y correspondencia grata de firmes amistades, y única en sitio y en belleza". Cultura, és no Koiné.

Amb motiu de la publicació del manifest monolingüista del grup Koiné, es va poder sentir, en tertúlies de ràdio i televisió, com alguns dels seus defensors apel·laven una i altra vegada als “sociolingüistes” amb la presumible intenció d’advertir que la ciència no s’acordava amb les objeccions dels seus adversaris, una mica com qui assegura la realitat de la telepatia o l’astrologia, precedint les seves afirmacions de la coneguda fal·làcia *ad auctoritatem* “està científicament demostrat que...”. Per a un nacionalista, per a un militant de qualsevol corrent ideològic, els seus postulats i la seva visió de la història són necessàriament científics i, en conseqüència, les observacions dels que s’hi oposen han de ser totes desestimades per falta de rigor.

Ara bé, encara que seria injust afirmar que tots els sociolingüistes catalans avalen punt per punt les tesis del manifest —de fet, alguns no s’han estat de fer públic el seu dissentiment—, no és menys cert que molts dels que s’hi han adherit constitueixen el batalló central, a Catalunya, d’aquesta disciplina acadèmica.

Així les coses, no és d’estranyar que sobre els llibres de Joan-Lluís Marfany —obres de sociolingüística diacrònica, de la història de l’ús social de les llengües— hagi caigut l’anatema o el silenci, a pesar de la importància crucial de les conclusions que hi exposa l’autor a partir d’un estimable treball de documentació. En resum, Marfany constata —en especial a *Llengua, nació i diglòssia*— que el castellà s’introdueix a Catalunya al segle XVI per la pura voluntat de les elits socials, que mostren una clara intenció de participar en el procés de construcció de la nació espanyola. Aquests sectors privilegiats de la societat usen el castellà per a la llengua escrita i per a tots aquells afers públics en què la llengua oral pren la formalitat de l’escrita, i el català per als seus assumptes privats, la qual cosa crea una situació de diglòssia, és a dir, d’ús de distintes llengües per a distintes funcions, que no es fa extensiva a les classes populars perquè aquestes viuen perfectament al marge de l’activitat política i cultural.

Aquesta situació es manté estable fins al segle XIX —Marfany nega (oh, sacrilegi!) que el 1714 tingués cap incidència significativa en l’ús social de les llengües—, i al XIX les classes populars s’incorporen a la pràctica diglòssica amb l’eclosió dels moviments obrers. La

introducció del castellà a Catalunya obeeix, doncs, a un moviment endogen i no a una imposició externa...

Quan aquestes tesis es van fer públiques el 2008, el sociolingüista Jordi Solé i Camardons, firmant del *manifest Koiné*, va diagnosticar autoodi a l'autor i el va acusar de negacionista, adjectiu històricament reservat als qui neguen l'Holocaust. I així estem.

406. SÁNCHEZ-Gijón, Antonio (2016-04-28). "[El catalán bien. Y el castellano también](#)". *Capital Madrid*.

El sistema contable de librerías Libridata informó de que la venta de libros en lengua catalana en el día de Sant Jordi en Barcelona (23 de abril) superó al de la venta de libros en castellano, según una estimación provisional sobre el 40% de las librerías catalanas. La primera vez que la compra de libros en catalán superó estadísticamente a la de libros en español ocurrió en 2015. Si se confirman al cien por cien los datos adelantados, difícilmente podrá negarse este hecho: el catalán no corre ningún peligro de desaparecer bajo la presión del castellano, idea subyacente en la política educativa aplicada por la Generalidad.

De esta última aseveración se deduce una consecuencia lógica: la desigualdad en el uso del castellano en el sistema educativo catalán no tiene razón de ser, y debería ser revisada urgentemente. Por lo menos en el sentido de las doctrinas sentadas por el Tribunal Constitucional.

Sin embargo, según sostiene una persona que tiene razones para conocer la situación (Dolores Agenjo, autora del libro “¡Sos! Secuestrados por el nacionalismo”. La Esfera de los Libros 2016), las sentencias del TC sobre la enseñanza del español en Cataluña no se cumplen cuando tratan de asegurar un mínimo de uso del español dentro del sistema educativo, que en este momento se reduce legalmente al 25% del horario lectivo de los alumnos en enseñanza primaria y secundaria.

Agenjo fue la única directora de colegio del sistema escolar catalán que se negó a entregar las llaves del centro para la celebración en sus locales de la llamada “consulta” del 9 de noviembre de 2014, en que se preguntaba al público si quería que Cataluña fuese un estado, y si deseaba que ese estado fuese independiente. A pesar de que el TC dio orden de suspender la consulta, ninguna autoridad española fue capaz de impedir que se llevase a cabo. Agenjo fue la excepción

Según ella misma relata, la sentencia del TC le dio la presencia de ánimo para resistir las presiones de la directora de Servicios Territoriales de la Enseñanza y de muchos otros profesores y padres. Sólo otros dos directores de centros se opusieron en un principio a la

entrega de las llaves alegando ser custodios de un bien público y por lo tanto estar sometidos a la legalidad, aunque acabaron por claudicar y las entregaron.

El nacionalismo catalán ha hecho de la lengua catalana la punta de lanza para la creación de la “nación catalana”, la cual constituye el sustento material necesario para la creación de un estado independiente. Según esta visión, la lengua es algo consustancial al territorio. Es, por tanto, “la lengua de la tierra”, lo que hace que el español sea para el nacionalismo más extremo una lengua extraña, si no extranjera, y en todo caso impuesta por los gobiernos españoles, especialmente el del régimen de Franco.

Para una gran mayoría de castellano-parlantes y muchos catalano-parlantes la del idioma de enseñanza es una cuestión de libertad y de derechos constitucionales. Los padres deberían tener derecho a elegir la lengua vehicular de la educación de sus hijos, y la administración la obligación de impartirla en igualdad de condiciones con el catalán. Por otro lado, el uso del español no debe sufrir ni sanción ni discriminación, como de hecho ocurre en el uso público del idioma y en los tratos con la administración catalana.

Agénjo sostiene que el castellano es tan lengua de la tierra como el catalán, pues lo conoce más del 90 por ciento de la población. Datos del Instituto de Estadística de Cataluña lo confirman: la lengua de uso más habitual en Cataluña es el castellano (50,7%). El catalán es la lengua usual de sólo el 36,3%, mientras que un 6,6% usan ambas lenguas indistintamente. Esta es una situación amargamente resentida por los ultranacionalistas.

El castellano, lengua necesaria para la unión de los reinos de España

El bilingüismo actual de Cataluña es el resultado de su evolución histórica y social desde, por lo menos, el siglo XV, cuando se unieron las coronas de Aragón y Castilla, y el castellano se hizo segunda lengua de la corte en Cataluña. Desde entonces el uso del castellano se expandió de modo creciente, en base a razones políticas, culturales y comerciales, hasta adquirir carta de naturaleza como lengua de uso social habitual en los centros urbanos catalanes y en las relaciones con los otros reinos de España. En el siglo XVIII, en un movimiento correspondiente a la necesidad política de armonizar los usos administrativos, políticos, militares y económicos del Reino, se fue implantando el uso habitual del castellano en las administraciones civil y justicia, la defensa y el comercio, en todos los reinos de España con lengua distinta al castellano.

Las tensiones que esta cuestión crea actualmente en Cataluña se refleja en las recientes discusiones entre extremistas de la lengua y los pragmáticos que creen que no se puede, o no se debe, eliminar el castellano de la vida pública. A principios de abril de este año, la llamada plataforma Llengua y República, formada por lingüistas, intelectuales y políticos ultranacionalistas, lanzó el Manifiesto Koiné, que denuncia que el catalán está en vías de desaparecer, y aboga por “la restitución al catalán del estatus de lengua territorial de Catalunya” y por la “reversión de la práctica de la subordinación sistemática y generalizada del uso del catalán al uso del castellano”.

El manifiesto fue leído con alarma por las fuerzas políticas nacionalistas, temerosas de que la población castellano-parlante les pudiese retirar cualquier apoyo político, al interpretarlo como una propuesta de hegemonía social del catalán sobre el castellano, y como voluntad de hacer del catalán la única lengua oficial en Cataluña.

Olimpiadas de Barcelona, comienzo de la ofensiva de la lengua

La autora de “¡SOS!” describe la trayectoria del complejo lengua-nación en la Cataluña moderna. En 1980 se hizo obligatoria la enseñanza del catalán. En 1983 se promulgó la ley de Normalización Lingüística, aunque en ésta, dice la autora, “no se prescribía aún la exclusión del español, pues los consejos escolares tenían la potestad de decidir la lengua o lenguas de enseñanza”, y se aseguraba a los niños la primera enseñanza en su lengua materna.

En 1992, año de las Olimpiadas de Barcelona, tuvo lugar a ojos vista la primera ofensiva lingüística nacionalista: un decreto de la Generalidad (75/92) hizo obligatoria la llamada inmersión lingüística en catalán. Una ley de 1998 hizo del catalán la lengua vehicular de enseñanza, con lo que el castellano quedaba sólo como lengua curricular. La ley de Educación de Cataluña, de 2009 llega al extremo de expulsar el uso del castellano en las comunicaciones escritas y verbales internas del sistema escolar, y en el trato con los padres, según denuncia la autora.

También denuncia Agenjo que la sentencia del TC de 1994, que declara que el castellano y el catalán son lenguas vehiculares de la enseñanza (catalán 75%, castellano 25%), deja a éste último, de todas formas, en situación residual: dos horas de clase en primaria y tres en secundaria.

En opinión de la autora, “la Generalidad obvia estas sentencias y porcentajes, y continúa con su política lingüística a la par que clama contra el maltrato que España y sus tribunales infligen a Cataluña atacando y poniendo en peligro la supervivencia del catalán”.

Quién sabe si la voluntad de diálogo que el presidente Rajoy y el ‘presiden’ Puigdemont intentaron mostrar con su reciente encuentro podría llevarles a la conclusión de que, para pacificar la cuestión (una más entre las muchas que separan a las dos administraciones), sería útil la redacción de un Libro Blanco sobre esta controvertida materia, que la saquen del enfrentamiento ‘nacional’ y la lleven un paso adelante, más allá de donde la pueden llevar los valientes testimonios personales.

407. DE TORO, Suso (2016-04-29). "[La llengua de la República](#)" / "[La lengua de la República](#)" / "[The language of the Republic](#)". *Ara*.

La nació espanyola, a través del Tribunal Constitucional, declara "inconstitucionals" una per una lleis del Parlament català. Declara inconstitucional la Catalunya política: ho van fer fa uns anys amb l'Estatut i ho fan ara una vegada i una altra. És la seva prerrogativa: té estat propi i sobirania sobre Catalunya i ni sap ni vol fer una altra cosa. Aquesta nació només sap afirmar la seva existència per la coerció, és la seva naturalesa.

Espanya com a nació és un fracàs; els detentors d'aquest projecte polític no poden evitar veure aquesta realitat i hauran de reconèixer que va ser Catalunya qui va qüestionar aquest model d'estat. El principal motiu d'aquest fracàs és que es tracta d'un projecte essencialista que no reconeix ni expressa la realitat que pretenia abastar.

Hi ha un projecte català en marxa. És difícil comptabilitzar quin percentatge de la població reclama més o menys sobirania, i tampoc es pot saber fins on arribarà, però sí que se sap cap on va: cap a construir una nació pròpia i obligar a reconèixer-ne l'existència. No és possible saber quina forma juridicopolítica acabarà tenint, però es tracta d'un projecte de construcció nacional democràtic, realitzat conscientment per una majoria social. El construeix una majoria i té tant d'assentiment perquè, a més d'haver-hi una causa, fins al moment és un projecte integrador i, a diferència del projecte espanyol, no és essencialista. La força li ve de ser majoritari, i podrà seguir sent-ho si és capaç d'integrar la diversitat que tota societat té.

L'estructura de la diversitat catalana és diferent de l'espanyola. Com correspon a un estat hereu dels vells regnes europeus, l'estat espanyol té una diversitat interna -que no accepta de grat- ordenada per territoris, mentre que la diversitat catalana, com correspon a una societat contemporània, s'estructura socialment. Catalunya té a dins minories, com s'expressen als EUA o com tenen Alemanya, França, el Regne Unit... L'origen d'aquestes minories no és el mateix, i això ha de determinar la manera en què siguin considerades.

La immigració espanyola no catalana, concretament, que existeix com a tal i seguirà existint en un període històric, no pot ser considerada com a "estrangera", ja que no eren estrangers quan se'n van anar a viure d'altres parts d'Espanya a Catalunya i són persones

que van forjar igualment la societat catalana actual; són inapel·lablement catalans. És més, entre els elements més valuosos del nou projecte nacional català hi ha aquests ciutadans i ciutadanes que no havent nascut a Catalunya donen la cara per la seva nova nació. I si això no fos així, aquest projecte no tindria ni el present que té ni el futur que pugui tenir.

I aquesta part tan decisiva i àmplia de la població té per llengua pròpia el castellà i una identificació personal com a espanyols. La República Catalana que existeixi la crearan catalans i catalans espanyols. Això obliga a acceptar que ni es pot ni s'ha de reproduir un projecte nacionalista, el model d'estat nació semblant al del Regne d'Espanya. ¿Ha de tenir una llengua d'estat, aquesta República? Sens dubte, tota llengua, si vol existir, necessita un estat, això ens ho van ensenyar als parlants de llengües sense estat amb la repressió i la humiliació. Com que l'estat espanyol no ho va fer ni ho fa, ha d'existir l'estat de la llengua catalana.

El projecte català és tan innovador que no té un model a seguir, ha de crear el seu propi partint de la seva realitat. Però no podrà crear cap model si els que han d'imaginar-lo segueixen dins de l'estructura mental de l'estat nació existent. La República Catalana, per existir, no podrà imitar un estat de la tradició borbònica, i tampoc s'ha de pensar que la societat que habiti aquest estat serà la continuïtat de l'existent. La República Catalana no pot ser merament la continuïtat de la comunitat autònoma actual, per això crec que cal imaginar i també preveure que els assumptes socials, concretament la llengua, estaran en una situació diferent de l'actual.

És evident que la llengua catalana afronta avui un desafiament històric: si es mantinguessin les condicions i estructures actuals, els seus parlants probablement serien una minoria condemnada a extingir-se. Això crea un gran ansietat en la ciutadania catalanoparlant, però no es pot pensar a legislar el futur d'acord amb les circumstàncies actuals. La llengua catalana ha de tenir la seva situació jurídica futura dins d'un estat que la faci seva i sigui garantia no només dels drets dels seus parlants sinó de la seva mateixa existència fàctica. Sens dubte, la legislació no s'ha de fer sobre el còmput de majoria o minoria de parlants en la població, això conduiria a reproduir la situació històrica actual. Des del punt de vista de la llengua, no tindria sentit. La República de tota la ciutadania ha de tenir com a llengua "pròpia" la llengua catalana: Catalunya és el projecte i el català la casa nacional de tots, amb independència de qui el parli o no. Partint d'aquí, que es busqui un lloc per a tots.

Fa uns anys un govern de la Generalitat va organitzar la representació de la literatura catalana a la Fira de Frankfurt. Des de Madrid i els poders de l'Estat en general es va organitzar una ofensiva contra la decisió inicial d'enviar-hi únicament una representació d'autors en llengua catalana. I això ho van fer els que ignoren tots els dies de tots els anys l'existència de literatures en altres llengües que no siguin el castellà, els que glorifiquen autors d'altres estats pel fet d'escriure en castellà però n'ignoren i en neguen d'altres que tenen nacionalitat espanyola. Mirem si no el premi Cervantes, que cada any celebra l'orgull imperial, un premi que costegen tots els espanyols i tots els escriptors en altres llengües que són excloses. Aquest és el model espanyol de nació, el que va fracassar i només pot existir per la imposició. Aquella decisió era comprensible i legítima des del punt de vista filològic però no era encertada des del punt de vista polític: el poder català ha de fer una política específicament diferent, la contrària al sectarisme essencialista espanyol.

Una comunitat humana i política no es construeix traduint les estadístiques a lleis, això el que fa és reproduir el que ja existeix, sinó anant cap endavant. Per construir un projecte propi ha de ser acceptat per tots que el català és la llengua pròpia d'aquesta República imaginada però, si hi ha voluntat, també caldrà reconèixer l'evidència històrica i humana que el castellà és aquí. I que, a més, interessa a tothom que hi sigui. Si es concep la nació integradora i oberta, no cal que la República sigui plurinacional, però sí que haurà de ser multicultural. Perquè ningú que vulgui ser ciutadà d'aquesta República se senti negat i sí reconegut.

408. BRANCHADELL, Albert (2016-04-30). "[Llengües amb molts manifestos](#)" / "[Catalunya, una nació plena de manifestos por la lengua](#)". *La Vanguardia*.

El primer censo lingüístico de Catalunya, de 1975, puso negro sobre blanco el gran cambio demolingüístico que había sufrido el país en la segunda mitad del siglo XX. En aquella fecha, sólo el 42 por ciento de la población de la provincia de Barcelona tenía el catalán como lengua familiar habitual. La Catalunya virtualmente monolingüe de la Renaixença y el primer catalanismo se había convertido en un territorio esencialmente bilingüe en el que la lengua mayoritaria era el castellano. ¿Qué tenemos que hacer, con este bilingüismo? ¿Cómo lo tenemos que superar (si queremos liquidarlo)? ¿Cómo lo tenemos que gestionar (si lo queremos mantener)? Estas son las preguntas básicas que, en los últimos decenios, ha intentado responder la retahíla de manifestos que vamos a revisar a continuación.

'Els Marges'

El disparo de salida corresponde al artículo (después bautizado como manifiesto) que apareció en la revista *Els Marges* en enero de 1979. Los autores (Joan Argenter, Jordi Castellanos, Manuel Jorba, Josep M. Nadal, Josep Murgades y Enric Sullà) consideraban que, tres años después del fin de la dictadura, la situación de la lengua catalana era más precaria e inquietante que en los decenios anteriores, y denunciaban que el grueso de las fuerzas políticas más representativas de Catalunya se hiciesen cómplices de la "lenta pero sistemática destrucción de la lengua catalana", en lugar de librarse a "la incuestionable y más que nunca urgente necesidad de restituir a la lengua catalana su inalienable condición de lengua nacional de Catalunya".

Podríamos decir que en su primer discurso de investidura, el 22 de abril de 1980, Jordi Pujol recogió el guante de *Els Marges*. Pujol anunció que la normalización de la lengua catalana sería uno de los objetivos "fundamentales" del Govern que presentaba ante el Parlamento. "Actuaremos firmemente –dijo– para que el catalán sea en la práctica, y no solamente como una afirmación del Estatut, la lengua propia de Catalunya".

Los 2.300

Aunque Pujol dijo que la Generalitat también garantizaría el uso de la lengua castellana (“propia de una buena parte de los ciudadanos de Catalunya, no lo podemos olvidar”), los inicios de la normalización lingüística encendieron las alarmas en un sector de la intelectualidad. El 25 de enero de 1981, más de dos años antes de la aprobación formal de la primera ley de Normalización Lingüística, Amando de Miguel, Carlos Sahagún, Federico Jiménez Losantos, Carlos Reinoso, Pedro Penalva, Esteban Pinilla de las Heras, José María Vizcay, Jesús Vicente, Santiago Trancón, Alberto Cardín “y 2.300 firmas más” publicaron un texto contra lo que consideraban “manifiesto propósito de convertir el catalán en la única lengua oficial de Cataluña”, y abogaban por el reconocimiento político y legislativo de la realidad social, cultural y lingüísticamente plural de Catalunya. “Cataluña, como España –decían–, ha de reconocer su diversidad si quiere organizar democráticamente la convivencia. Es preciso defender una concepción pluralista y democrática, no totalitaria, de la sociedad catalana, sobre la base de la libertad y el respeto mutuo”.

En castellano también

A pesar de esta queja preventiva, la ley de Normalización fue aprobada y posteriormente desplegada. En el terreno de la educación se fueron dando los pasos que desembocaron en el mal llamado modelo de inmersión (que de hecho la ley no preveía). En este contexto es donde volvieron a saltar las alarmas de los sectores reticentes con la catalanización. El 21 de mayo de 1994 se presentó el manifiesto En castellano también, por favor. Manifiesto por la tolerancia lingüística en Cataluña, avalado no por 2.300 sino por 14.000 firmas legalizadas ante notario (50.000 al cabo de un año, cuando se cerró la campaña). Este manifiesto alzaba la voz contra “la cada vez menos disimulada aspiración monolingüista del catalanismo político”, reclamaba que el derecho al bilingüismo no fuese considerado una “afrenta” a Catalunya ni al catalán y ponía el foco en la inmersión, considerada una arma de sustitución lingüística del castellano, que proponía cambiar por un sistema de tres modelos a la vasca (castellano con catalán como asignatura; catalán y castellano al 50 por ciento; y catalán con castellano como asignatura). El primer firmante era el futuro diputado de Ciutadans Antonio Robles.

Las ‘Noves Bases de Manresa’

Así como estos ciudadanos consideraban excesiva la política lingüística de la Generalitat, otros la encontraban insuficiente. Aprovechando los trabajos de revisión de la ley de Normalización Lingüística, en 1997 la Associació per a les Noves Bases de Manresa publicó

el manifiesto *Per a un nou estatut social de la llengua catalana*. Aquí los firmantes (con nombres importantes del mundo cultural como Jaume Cabré, Salvador Cardús, Joan B. Culla o Jaume Fuster) denunciaban que la introducción del catalán como lengua de la educación no había significado una recuperación suficiente de su uso social y como remedio expresaban el deseo de que “se avance en un cambio legislativo que, en cualquier hipótesis de futuro de la articulación de Catalunya con España, establezca la lengua catalana com única lengua oficial en Catalunya”. Era la primera vez que el catalanismo político confesaba públicamente la imputación de aspiración monolingüista.

Foro Babel

En el campo contrario, la revisión de la ley de Normalización, que iba a desembocar en la nueva ley de Política Lingüística, se vivió al revés. En el mismo año 1997 una entidad llamada Foro Babel publicó el Documento sobre el uso de las lenguas oficiales en Catalunya, con una lista selecta de firmantes, que contenía nombres de peso como Félix de Azúa, Victoria Camps, Francesc de Carreras, José Agustín Goytisolo, Juan Marsé, Eduardo Mendoza, Terenci Moix, Rosa Regàs o Esther Tusquets (amén de los futuros diputados de Ciutadans Antonio Robles y José Domingo). Partiendo de la premisa de que Catalunya “es socialmente bilingüe”, el manifiesto proponía vertebrar una política lingüística basada en una serie de principios, que incluían el derecho a usar libremente tanto el catalán como el castellano ante las administraciones y la doble vehicularidad del catalán y el castellano en la educación obligatoria, sin separar a los alumnos por razón de lengua. (El 20 de junio, el Foro publicó un segundo manifiesto, no específicamente lingüístico, que volvía a reclamar una política lingüística basada en el bilingüismo.)

Monolingüistas

En contra de estos planteamientos, los monolingüistas catalanes volvieron a hacer oír su voz en el 2003. Dos manifiestos diferentes se adentraron en la propuesta de monolingüismo oficial. El *Manifest per la normalitat efectiva de la Llengua Catalana*, aprobado a raíz de la 34a Renovació de la Flama de la Llengua Catalana, decía sin rodeos que “la única lengua oficial de Catalunya debe ser el catalán”. Según el manifiesto, “es la única manera de evitar que desaparezca”. Por su parte, la Coordinadora d’Associacions per la Llengua impulsó el manifiesto *Pel futur del català: única llengua oficial*, que sintetiza en el título la misma posición. El monolingüismo –en la educación– también fue el tema del *Manifest de Badalona*, publicado en el 2011 por la asociación Llengua Nacional, donde

exigía al Govern que blindase jurídicamente el catalán como “única” lengua vehicular en las escuelas.

Sin duda, el proceso soberanista ha vuelto a poner la cuestión del bilingüismo y su gestión encima de la mesa. Como reacción ante las opiniones de que en el futuro estado catalán la lengua castellana debería ser oficial, el 30 de octubre del 2012 la asociación Llengua Nacional ya citada publicó un contundente manifiesto titulado *El català, única llengua oficial del futur estat català independent*. Según este manifiesto, mantener la oficialidad del castellano equivaldría a “dar continuidad al intento de genocidio lingüístico practicado por el gobierno español” y, aún peor, “a practicar el suicidio lingüístico”. Los promotores decían secundar la tesis “cada día más unánime de los lingüistas más prestigiosos” según la cual sólo la oficialidad única del catalán en un estado independiente puede asegurar su pervivencia. (Enseguida veremos qué piensan realmente de todo esto los sociolingüistas más prestigiosos.)

Grupo Koiné

Y así llegamos al manifiesto del grupo Koiné, una especie de actualización del manifiesto de *Els Marges*. Donde Joan Argenter y compañía criticaban “el grueso de las fuerzas políticas más representativas de Catalunya”, el grupo Koiné denuncia “las manifestaciones de algunos grupos políticos”; donde *Els Marges* reclamaba “restituir a la lengua catalana su inalienable condición de lengua nacional de Catalunya”, el grupo Koiné pide “la restitución al catalán del estatus de lengua territorial de Catalunya”. Lo nuevo es el simplismo con el que el manifiesto encara el problema. Donde los firmantes de *Els Marges* aún se hacían preguntas, el grupo Koiné responde taxativamente. Un dato interesante es que ningún sociolingüista de peso ha firmado el manifiesto de Koiné. Argenter firmó el papel de *Els Marges* y el manifiesto de 1997, pero no el de Koiné. Sí que lo han firmado Manuel Jorba, Josep Murgades y Josep M. Nadal, que no son sociolingüistas. Ninguno de los miembros del grupo de expertos en derechos lingüísticos y sociolingüística que formó Ferran Mascarell ha firmado el manifiesto del grupo Koiné. Tampoco lo han firmado Emili Boix ni Joaquim Torres, los anteriores presidentes de la Societat Catalana de Sociolingüística. (El tristemente finado Francesc Vallverdú tampoco lo habría firmado.)

Por el contrario, un nutrido grupo de miembros de la SOCS, encabezado por su presidente actual, Joan Pujolar, publicó una respuesta en el diario *Ara* para lamentar que algunas de las afirmaciones del grupo Koiné “no son generalmente compartidas en los ámbitos

profesionales y científicos de referencia”. El bilingüismo, venían a decir, no es sinónimo de sustitución lingüística; la normalización del catalán se puede hacer desde el plurilingüismo, y en cualquier caso para construir consensos en temas de lengua hace falta un punto de vista mucho más inclusivo. A pesar del tono, esta respuesta no era un manifiesto en el sentido canónico. Pero tampoco hace falta preocuparse demasiado: conociendo la querencia del país por los manifiestos, seguro que no tardaremos mucho en oír hablar del próximo.

409. MONNER, Anton (2016-04-30). "[D'una vella a una nova Catalunya](#)". *Diari de Tarragona*.

410. FERNÁNDEZ, Nicolasa (2016-04-30). “El castellanoparlante instrumentalizado”. *Diari de Tarragona*. No disponible.

Desde el 2012, el castellano ha ido tomando un repentino protagonismo en el mensaje independentista. Hasta ahora, la lengua castellana vinculaba al unionismo con el nacionalismo español. Pero, de pronto, el soberanismo ha ‘descubierto’ el castellano como un instrumento, pensando que, utilizando el castellano, aumentaría su base de votantes entre los ciudadanos catalanes de origen español.

Los ciudadanos catalanes de origen español que viven en Catalunya están acostumbrados a oír el idioma del país y algunos hace muchos años que se comunican haciendo uso de ambas lenguas. Van listos los unionistas si creen que, cambiando su discurso del catalán al castellano para fomentar el miedo a la independencia, conseguirán que los españoles independentistas dejen de creer que Catalunya merece tener su Estado propio y pasen a defender la unidad con España solo por utilizar su mismo idioma.

Que el soberanismo catalán utilice el castellano para convencer, pensando que el castellano es la varita mágica para sumar nuevos independentistas, es insultante.

Que no, señores, que esto no va de banderas ni de lenguas. Puede que para el soberanismo identitario la cultura y la lengua sean suficiente motivo para pedir la independencia. Cada cual tiene sus motivos, todos respetables. El español suele ser independentista práctico. No es el idioma ni la identidad.

El hecho de que Albiol-PP y Rivera-C’s hablen castellano en el Parlament de Catalunya, siendo su lengua habitual el catalán, demuestra poco respeto a la cultura del país. Se mofan de los catalanes y del pueblo catalán. Que políticos de origen español ejerzan como diputados en el Parlament o en el Congreso solo porque su idioma habitual es el castellano sin aportar valor añadido al país o que algunos partidos políticos tengan representantes sin preparación ni estudios sólo por pretender ser un representante del castellanohablante nos pone las cosas difíciles. ¿Cómo explicamos a nuestros hijos, que se han [...].

411. LÓPEZ, Hèctor (2016-04-30). "[Els tabús](#)". *El Punt Avui*.

Dins el manifest impulsat pel grup Koiné, en denunciar el procés d'implantació del castellà a Catalunya durant el franquisme, es pot llegir que el règim va fer servir per als seus propòsits de promoure l'extinció de la llengua catalana "una immigració arribada de territoris castellanoparlants com a instrument involuntari de colonització lingüística". Aquesta expressió fou la que va suscitar les reaccions més irades contra el manifest i no sols entre els contraris al procés de secessió i partidaris del bilingüisme sinó també entre alguns independentistes que, pel cap baix, van qualificar la iniciativa, i la frase en qüestió, de "desafortunada".

Com tots els plantejaments que toquen el tendre d'una societat i que provoquen confrontació, amb tota probabilitat l'associació entre dominació lingüística i immigració espanyola castellanoparlant durant la dictadura té un fons de veritat. Malgrat tot, però, no hi ha cap evidència històrica, en el sentit que no hi ha cap estudi històric científicament solvent i àmpliament documentat, que demostrï que el franquisme va practicar una política conscientment colonitzadora a través de la immigració econòmica castellanoparlant amb la voluntat no sols d'eliminar la llengua sinó també la comunitat nacional catalana. I segurament no existeix aquest treball, ni tan sols el projecte de realitzar-lo des d'uns paràmetres acadèmics rigorosos (ni que sigui per desmentir la tesi de la colonització) perquè topem amb el gran tabú que ha d'acarar la Catalunya del present, a saber, que vivim en un país ocupat per la nació espanyola i que aquest fet ha generat una societat dividida essencialment en dues comunitats (tal vegada caldria sostenir que la nova immigració ha suposat l'aparició de noves comunitats a Catalunya per bé que la lluita consisteix precisament a determinar si la integració d'aquestes noves comunitats es canalitza a través de l'imaginari català o a través de l'imaginari espanyol, però ara això seria secundari).

No cal dir que un estudi d'aquesta mena sobre el suposat paper d'imposició d'una hegemonia nacional a través de la immigració andalusa, extremeña o castellana entre 1939 i mitjan anys setanta tal vegada hauria de tenir present la col·laboració activa de les elits franquistes catalanes que van optar per autodestruir la seva identitat nacional a canvi de conservar un poder econòmic en part promogut a través de l'explotació de les masses obreres procedents de les diverses parts de l'Estat. Si, com assegura el grup Koiné, la

immigració va exercir el paper de “colonitzador involuntari” probablement fou perquè la “colonització voluntària” va ser perpetrada en bona part per l'oligarquia autòctona. Però totes aquestes conjectures no passen de meres intuïcions sense una genealogia del passat recent que, posats a fer insinuacions, potser ens ajudaria a entendre la realitat sociològica de l'unionisme actual vinculat o bé a la immigració espanyola no integrada o bé als cercles amb ascendents propers a la burgesia que va donar suport a Franco.

És curiós que l'únic autor que gosà endinsar-se amb una certa minuciositat en les agressions del feixisme contra la llengua i la cultura catalanes, Josep Benet a través de la seva obra *L'intent franquista de genocidi cultural contra Catalunya*, fos un dels màxims representants del partit que més lluità per conservar la unitat civil durant el final del règim i la Transició, el PSUC, els hereus del qual en el present tant militen en el bàndol de l'independentisme com en el bàndol de l'espanyolisme més acèrrim. Però l'estudi de Benet fou publicat en un període molt proper als fets que analitzava (la primera edició és de 1973) i no entrava a fons en la delicada qüestió dels lligams entre política d'assimilació cultural i política d'immigració.

Potser caldria que algun historiador o algun grup d'historiadors en actiu (no haurien de jugar les universitats catalanes un paper protagonista en això?) comencessin a aplegar documentació per embastar una obra que tingués per objecte acostar-se a la veritat malgrat totes les sensibilitats que es puguin ferir i el cost que pugui suposar haver de mirar directament als ulls la bèstia dels nostres temors.

No ens creurem ara, un cop hem recapitulat i fet exercici del passat, que ens caracteritza invariablement la subtiliesa, el *savoir fair* perpetu, el do exacte i infal·lible de la oportunitat. Per tant, no m'escandalitzaré ni molt ni poc pels errors de càlcul que, de cara a la dignificació d'aquesta cosa tan recurrent del sobiranisme i el dret a decidir, han suposat aspectes d'esdeveniments com ara el Manifest Koiné o l'edició de divertiments literaris com el *Perles catalanes* (Viena Edicions). Ningú és perfecte, ni tan sols els impulsors d'iniciatives d'entrada tan justes i benintencionades. I si em permeto la crítica, per exemple, al manifest en qüestió, és des del profundíssim respecte (en alguns casos fins i tot admiració) que m'inspiren els noms que el signen. Val a dir, i aquí potser tiraré d'un primer argument, que aquestes manifestacions tan valentes han proporcionat nova i abundant munició per a la vella i tronada caverna.

El Manifest Koiné etziba veritats com a punys juntament amb algunes expressions desafortunades. Hi ha expressions com llengua "endògena" i llengua "exògena", connotadores d'una mena de pruija de puresa que ens suggereix ideologies d'infaust record i que es fatxes espanyolistes ja s'encarreguen de banalitzar, dia sí sia també, atribuint-nos les amb tota la mala fe. Tampoc és adequat referir-se a les onades immigratòries castellanoparlants dels anys 50 i 60 com a colons, encara que se'ls qualifiqui d'"involuntaris". Les penalitats que van haver de viure, la integració i la contribució al país en què es van esmerçar (revestida sovint d'heroïcitats), obliguen a una altra consideració. Aquests pocs desencerts en la manera de comunicar serveixen, com sempre, per ocultar la importància de moltes altres coses que s'hi diuen: per exemple que el bilingüisme no és cap bicoca, que amaga ideologies interessades i que el principal repte del català hauria de ser assumir el paper vertebrador dins una societat no pas bilingüe sinó decididament multilingüe. Un altre blanc apreciat darrerament pels enfadosos cavernaris ha estat el llibre *Perles catalanes*: un saludable exercici divulgatiu d'autocrítica en què es menciona el passat vergonyós de tants catalans considerats il·lustres i que es van caracteritzar per poc edificants practiques en la línia del genocidi o l'esclavisme, exercici que s'espatlla al final, quan els autors se'ls acut la infeliç idea d'afegir un apèndic, a la corrua d'indesitjables, amb els noms de coneguts catalans actuals, contraris vehements al dret a decidir. Tàcticament un desastre; des del punt de vista ètic, inadequat i condemnable. No hauríem d'apuntar-nos a la malsana fal·lera de la llista negra, ni penjar etiquetes ofensives en nom

d'una estúpida entelequia de puresa. El futur que volem per al nostre país serà divers, integrador, democràtic... o no serà.

Ras i curt. Els promotors del manifest [Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent](#) han sigut l'ase dels cops perquè han proposat, simplement, que la llengua del país assoleixi la seva plena normalització amb la independència. És a dir, perquè volen que el català sigui reconegut i usat a tots nivells, tal i com ho són totes les llengües amb un estat al darrere. Els més petits i els més grans. Res de l'altre món, doncs.

Però, en la Catalunya actual, exigir que es garanteixi l'ús del català en l'etiquetatge, la justícia, el cinema o els mitjans de comunicació sembla d'extraterrestres, per no usar alguna de les paraules gruixudes que s'han sentit aquests últims dies. A què podem aspirar, doncs, els catalanoparlants si per demanar allò que té tothom arreu del món ja ens diuen el que ens diuen? Que volen que acceptem tots aquests que bramen tant? La situació actual una mica millorada? És a dir, un bilingüisme asimètric amb tots els riscos que comporta per a la llengua minoritzada? Francament, no. Primer perquè és condemnar el català a mort –i en això hi són d'acord un munt d'experts– i, en segon lloc, per una raó ben simple: no volem ni podem acceptar ser menys que altres comunitats lingüístiques. Només faltaria! O algú pensa que espanyols, francesos o danesos, per dir-ne algunes, ho voldrien per a ells? De cap manera. Mireu, sinó, casos similars al nostre com els de Letònia o Lituània. Han tirat pel dret i sense problemes.

Els promotors del manifest no són, d'altra banda, uns ignorants pel que fa al coneixement de la matèria que ens ocupa. Són, en la seva major part, filòlegs i sociolingüistes que parlen de llengua des d'un punt científic. I no pas de l'abraonament nacionalista, com ens han volgut fer veure molts opinadors.

D'altra banda, per comprovar que tot el que diu el manifest sobre l'ús del català és ben real només cal passejar una estona pel centre de la capital del país i entrar, per exemple, en algun restaurant de moda com El Nacional on, sense manies, tenen la carta només en castellà i anglès. "I com és això?" Resposta del cambrer: "Perquè hi vénen molts turistes. I per qüestió d'espai. El català no hi cabia." Tenen raó o no els signats del manifest?

414. LLUÍS, Joan-Lluís (2016-05-01). “[La quimera de les llengües cooficials](#)”.
Presència, El Punt Avui.

Si, tal com ho deia Goebbels, repetir una mentida mil vegades pot convertir-la en veritat, deu valdre encara més la pena repetir mil vegades algunes veritats. Com ara aquesta: el bilingüisme oficial no funciona. Aquesta qüestió, periòdicament, aixeca certa polseguera entre tertulians i articulistes a vegades autoproclamats sociolingüistes –entre els quals, alguna vegada, hauria d'incloure-m'hi–. Alguns parlen des de la ignorància més cofoia, d'altres des del somiatruitisme més ingenu. Els que hauran tingut la decència i la paciència de consultar els autèntics especialistes de la qüestió no podran sinó reconèixer la implacable veracitat d'aquesta asserció: el bilingüisme oficial no funciona. No existeix cap investigador seriós que hagi trobat mai cap territori al món en què dues llengües cooficials coexisteixen en harmonia d'ús, emprades a igualtat en tots els camps de la vida pública i que mantenen un nivell de correcció alt i constant. Sempre una llengua menja l'altra llengua. O, més aviat, la rosega, la desgasta, l'arracona. Sempre una llengua guanya i una llengua perd. I es pot saber quina guanya a ulls clucs: la que té més demografia, que té un estat que hi dona suport i la defensa amb fervor incondicional, la que té a disposició més jutges, policies i exèrcit, més mitjans de comunicació de massa i més ambaixadors arreu del món disposats a vantar-ne les virtuts exclusives.

O sigui que una vegada acceptada aquesta realitat s'arriba per força davant d'una cruïlla amb dos camins que porten respectivament cap a la residualització definitiva o cap al ressorgiment de la llengua més desprotegida. Les dues opcions són vàlides, és clar. Si sortim del camp teòric per entrar en la matèria viva del que és Catalunya, la residualització serà la conseqüència mecànica inevitable del fet que Catalunya continuï essent espanyola. A l'interior d'Espanya, el català està condemnat, a mitjà termini, a no ser res més que una bella romanalla. Un patrimoni exposat en museus i exhibit en festes populars regulades per decret. Qui vulgui que Catalunya continuï essent espanyola (i no importa gens si és una Espanya monàrquica o republicana, centralista, autonomista o federal) ha d'admetre que el preu a pagar serà la fi progressiva de la llengua catalana. Al contrari, qui vulgui que la llengua catalana arribi plena i sencera al segle XXII ha d'admetre que Catalunya ha de separar-se d'Espanya. No es pot tenir tot i, en el cas que ens ocupa, és impossible tenir a la vegada una llengua catalana viva i una Catalunya espanyola. Cal escollir. No hi ha cap més remei.

Queda, és clar, la qüestió humanament delicada de les llengües en una Catalunya possiblement independent. Evidentment, la llei sociolingüística que diu que la cooficialitat real no funciona continuaria aplicant-se en el cas d'independència. O sigui que la creativitat i la generositat del poble català i dels seus representants hauria d'aplicar-se des d'ara a imaginar un model que permeti d'assegurar que la llengua catalana esdevingui realment i a tots els efectes la llengua comuna de tots els catalans però també de garantir drets lingüístics als que tenen d'altres llengües primeres. Difícil i engrescador alhora. I per aconseguir-ho, dono una pista als representants polítics: si el fet de respirar no fa de nosaltres doctors en pneumologia el fet de parlar no ens atribueix cap títol universitari de sociolingüística, psicolingüística o lingüística. O sigui que abans de decidir, promulgar i proclamar és indispensable consultar els especialistes. Hi són, i tenen moltes coses per dir.

Ja em perdonareu, però no és el moment. De cap manera. Em voleu explicar per què hem de proclamar avui, ara, que la futura república catalana tindrà com a única llengua oficial el català? S'hi estigui d'acord o no, de què serveix això? Aporta algun element positiu que ajudi a avançar cap a un final feliç per a tots els catalans? Sembla mentida que –de bona fe o amb mala intenció– entrem en un envit com aquest. La Catalunya que mirem de construir entre tots, amb llibertat, amb democràcia, pacíficament, harmònicament, parlarà la llengua o les llengües que decideixin els seus habitants. Queda clar? O encara hi algú que es pensa que construirem un país no democràtic? Un país d'imposicions? Un país com el que provem de perdre de vista?

Entenc que alguns es preocupin per la llengua. Sí, cal defensar-la; sí, necessita suport institucional; sí, exigeix un reconeixement a tots els nivells. Salvarem la llengua perquè és la nostra riquesa, el suport més bàsic per a la nostra cultura i la nostra manera de ser al món. Però ho farem sense oblidar que per caminar calen dues cames. La segona cama sobre la qual camina el nostre poble és la convivència. Hem après a conviure. Han convingut molts noms a un sol amor, que deia Espriu amb il·lusa esperança hispànica. No hi renunciarem per cap motiu, ni que sigui elevat i noble. Som un poble que exigeix respecte des del respecte.

Dues cames ben fermes per anar endavant i que l'una no entorpeixi l'altra. Algú –i no cal explicar qui ni per què– espera que ens entrebanquem, ensopeguem, que els purismes ben intencionats encallin el camí, que les pors o les desconfiances ens enterboleixin la vista, que ens travem els uns als altres discutint per un demà que encara no hem guanyat. No estem explicant el conte de la lletera. Tenim els peus en terra ferma i sabem on anem. Quan sigui l'hora de la llibertat –la llibertat de tots els ciutadans– l'exercirem amb la prudència que hem tingut i que hem hagut d'aprendre a fer servir per sobreviure.

Que el català ha de continuar essent la llengua de Catalunya? Evidentment. Que el castellà, parla habitual de molts dels ciutadans, ha de tenir el respecte i el reconeixement que correspongui? Sense dubte. De cap de les maneres volem reproduir els comportaments que hem hagut de patir fins ara. Però això no és ara el problema. No és el problema d'avui, quan encara tenim tot un estat en contra. Les nostres formes de convivència les decidirem

lliurement quan siguem lliures. Primer una cama, després l'altra, sense pressa i sense pausa. Llengua i respecte; llengua i convivència. Posar el carro davant dels bous no ajuda gens a fer el camí que encara cal caminar. D'entrebancs de tota mena, ja ens en posaran els altres.

Amb la reinstauració de la Generalitat de Catalunya l'any 1981 es van posar en marxa un conjunt de campanyes de normalització lingüística. Es dissenyaren des de la il·lusió del moment històric que tot just havíem començat. Es pretenia persuadir els catalanoparlants perquè vulneressin la norma lingüística de l'ús del castellà en les converses amb persones que la tenien com a llengua primera. Eren campanyes molt pragmàtiques amb l'objectiu que el català fos la llengua d'ús habitual en tots els àmbits. D'altra manera s'extingiria progressivament. En el manifest promogut pel Grup Koiné hi trobo a faltar dos aspectes crucials per a la pervivència del català: primer, no es parla de l'enllaç entre llengua i identitat (com a mínim, no se'n parla utilitzant el terme identitat) i, segon, no s'encara clarament que la cooficialitat del català i el castellà és un fre indiscutible per al desenvolupament de l'ús de la llengua catalana.

Sé que aquests dies se n'ha parlat molt, sobre això, però tal vegada hi ha encara algunes llacunes conceptuals per aclarir. En aquesta línia, vull felicitar la Sra. Nicolasa Fernández pel seu article d'opinió publicat a Vilaweb el 12 d'abril: "El castellanoparlant instrumentalitzat". Voldria continuar el debat amb les deliberacions següents:

La història ha creat una realitat que es diu Catalunya. La llengua catalana ha estat durant segles la baula d'aquest constructe perquè el grup catalanoparlant així ho ha volgut. El lligam entre llengua i identitat nacional no és, doncs, una entelèquia essencialista. Certament, podem ser catalans de moltes maneres. Però cal tenir en compte que, per a una gran majoria d'avui, la manera de ser catalana és amb el català com a pedra basal de l'edifici Catalunya. Per aquest grup, si aquesta pedra es treu, l'edifici trontolla i cau. Val a dir que, en general, els diferents nòduls sociolingüístics que configuren Catalunya no són contraris a la salvaguarda del multilingüisme, la diversitat i les ideologies inclusives. La història és repleta d'exemples que ens evidencien que Catalunya ha sabut ésser un país incloent i integrador. El meu parer, i em refereixo específicament al manifest Koiné, és que cal eliminar les ambigüitats en els conceptes fonamentals. Si el grup catalanoparlant decideix que el català és la llengua que defineix la realitat dita Catalunya, no hi ha altra solució que erigir-la en l'única llengua oficial. No hi ha altra via que explicar, ben alt i clar, que és el tronc de la seva identitat. D'altra manera, la incertesa que produeix l'ambigüitat del que s'hi expressa crea un neguit i un desconcert innecessaris. Ben mirat, l'obliquïtat

com en el manifest es tracten certs conceptes perjudica el desenvolupament i expandiment de la llengua catalana, el contrari del que justament pretenen els seus autors i signants.

Ben cert que s'ha d'admetre que, per raons històriques, bona part dels catalans, que ho són perquè viuen i treballen a Catalunya, tenen el castellà principalment com a llengua habitual de comunicació. Això no treu que, com s'ha fet des del restabliment de la Generalitat de Catalunya, intentem posar els mitjans necessaris per convèncer-los, per seduir-los, per tal que incorporin la llengua catalana en el seu sentiment d'identitat amb el país i l'usin habitualment.

Tots som catalans i si el que es persegueix és que Catalunya es mantingui com una nació amb els seus trets diferencials és evident que no els podem llençar per la borda. Podem evolucionar, en podem incloure de nous, però no podem substituir els trets troncal que, per als catalanoparlants, defineixen el seu país. En aquest sentit, els catalans han de poder comunicar-se en els àmbits informals de comunicació en els idiomes amb els quals se senten còmodes, perquè són els que històricament han estat els seus. No hi hauria d'haver restriccions en aquest sentit. Només una d'imprescindible: la llengua catalana, amb Catalunya independent, ha d'ésser l'única llengua oficial. Òbviament, les conseqüències que això suposaria no serien exclusivament legals i educatives (escoles d'immersió), sinó que les tindria extremament positives en l'estatus i la vitalitat i, per tant, en l'expansió del seu ús. Per què aquesta ambigüitat manipuladora? Si no ha de ser l'única llengua oficial, cosa vergonyosament incomprendible, que ho sigui amb els centenars de llengües que conviuen en el País.

417. SANGLAS, Rossend (2016-05-03). "[Desmuntant Koiné \(I\). El manifest](#)".
Endavant.

Contra el que diuen els seus redactors i signants, el manifest del grup Koiné “Per una veritable normalització lingüística a la Catalunya independent” no és un toc d’atenció sobre la situació del català ni una contribució amb base acadèmica al debat social. En dos articles, veurem que aquest document forma part d’un intent de promoure un gir de l’independentisme cap a criteris més identitaris en l’aspecte lingüístic. No diem etnicista, ni racista, ni xenòfob, quedi clar. Diem identitari.

Per a entendre el veritable paper del manifest en l’estratègia del grup Koiné, cal llegir també el document “La realitat lingüística de Catalunya i la normalització del català i l’occità en la futura República”. En els seus més de 60 fulls, els autors hi detallen una proposta força completa de la política lingüística de la Catalunya independent.

El manifest i tot el soroll generat al seu voltant només serveixen per a posar en circulació una sèrie de dogmes que permeten sostenir la proposta política de Koiné i estigmatitzar públicament aquells que en discrepin.

***

Koiné vol establir com a dogma indiscutible que si tota la població catalana és bilingüe, és a dir, competent almenys en català i castellà, la llengua catalana desapareixerà inevitablement. No importa tenir un estat propi, ni les lleis de protecció i foment de l’ús social de la llengua, ni l’atribució al català de la funció vehicular en l’educació, els mitjans de comunicació, tot el sector públic i altres molts àmbits als que ara no arriben les nostres institucions. Segons Koiné, res d’això no podrà evitar la desaparició de la llengua mentre els catalans siguem tots o gairebé tots bilingües.

Diuen que “com sol ser típic dels processos de dominació política lingüística, el mecanisme per a aconseguir la implantació del castellà a Catalunya va ser i continua essent la bilingüització forçosa de la població”. També afirmen que “el règim dictatorial del general Franco va completar tanmateix en dues generacions aquest procés de bilingüització forçosa [...]”.

Constaten que “el règim constitucional del 1978 ha refermat la continuïtat de la imposició politicojurídica del castellà a Catalunya”, i després denuncien “la ideologia política de l’anomenat «bilingüisme», que s’ha anat inoculant des de les esferes de poder a tota la població catalana d’ençà del 1978 per justificar el règim jurídic establert per la Constitució i l’Estatut d’autonomia”. En realitat, aquesta ideologia, segons Koiné, “no és res més que una forma d’encobrir i legitimar la subordinació d’una llengua a l’altra i el consegüent procés de substitució lingüística que pateix la societat catalana”.

El pla de l’Estat espanyol mai no ha estat una Catalunya de persones bilingües, sinó la desaparició total del català. Si els catalans d’avui som bilingües és perquè no es pot fer oblidar una llengua per força i perquè els nostres avantpassats mai van deixar de parlar en català als seus fills. I és evident també que el nacionalisme espanyol no té cap interès en el bilingüisme real dels castellanoparlants i la catalanització de l’entorn social que hi va associada, sinó que vol una Catalunya monolingüe a la mida de la supremacia monolingüística castellana.

En canvi, el bilingüisme tal com l’han entès administracions democràtiques catalanes — cal no oblidar el paper del món municipal al costat de la Generalitat— arriba quan el castellà estava més que implantat i ja era llengua de milions de catalans, molts dels quals eren monolingües o gairebé monolingües. En canvi, la gran majoria de catalanoparlants podien parlar, llegir i escriure en castellà però tenien unes competències de lectoescriptura gairebé nul·les en català.

La bilingüització provocada pel franquisme anava acompanyada de la prohibició com a llengua social i de cultura, de l’expulsió del català les escoles, i també de la imposició brutal del castellà com a llengua única de les administracions públiques, als mitjans de comunicació, al món professional i sociolaboral i en gairebé tots els usos públics. En cas contrari, la immigració difícilment hauria desplaçat el la llengua pròpia del país.

Per contra, el bilingüisme que s’ha impulsat des de la Generalitat restablerta i els municipis democràtics s’entén únicament com el coneixement generalitzat d’ambdues llengües per part de la població i era complementari amb mesures per a reservar per al català el paper de llengua vehicular a l’escola, a l’administració o als mitjans de comunicació propis i per a protegir-lo i promocionar-lo en molts àmbits de la vida social per mitjà de les lleis i de l’acció de política i de govern.

El bilingüisme de les institucions polítiques democràtiques catalanes, i el que ara es planteja des de l'independentisme, per abast social, esperit, finalitat i efectes reals és tot el contrari de la de la deliberada minorització del català. No només no ha contribuït a la desaparició del català sinó, tot el contrari, l'ha revitalitzat i li ha retornat en part del paper que li correspon. Aquest bilingüisme avui ni tan sols és el projecte de l'Espanya constitucionalista. Ben al contrari, tot el que s'ha aconseguit en aquest període democràtic ha estat amb el fre i l'oposició permanents dels tres poders d'un Estat nacionalista espanyol incapacitat per a capir per què diables un castellanoparlant ha de ser bilingüe si pot dir "estamos en España", encara que sigui un jutge o un altre funcionari destinat a Catalunya.

A més, opino que Koiné fa un ús mesquí del llenguatge per a estigmatitzar qualsevol proposta que ells entenguin com a bilingüista. Denuncien que els partidaris del bilingüisme, en comptes de sostenir democràticament i obertament les seves idees com fa tothom, inoculen a la societat (inocular és "introduir per mitjans artificials dins l'organisme el virus o el bacteri d'una malaltia contagiosa",) una pretesament innòcua ideologia bilingüista. La finalitat d'aquesta intoxicació de tota la població catalana seria encobrir i legitimar —"encobrir" i "legitimar", són dues accions antagòniques, però així deuria sonar més greu— ni més ni menys que la subordinació del català i la seva posterior desaparició.

Creat el prejudici radical contra el bilingüisme, és quan Koiné denuncia "les manifestacions d'alguns grups polítics que, sota la capa de la ideologia bilingüista, proposen per a la futura República Catalana que l'anormalitat lingüística actual continuï essent garantida [...]. Ni els sil·logismes d'Acebes amb ETA superen el traç gruixut dels arguments de Koiné contra el bilingüisme i els qui el defensen. En els dos casos, la manipulació comporta la desqualificació de l'adversari com a interlocutor vàlid en nom de veritats i principis superiors. Observem que ataquen partits independentistes majoritaris, com ERC i CDC, i no a l'unionisme.

***

Koiné necessita fer creure que en aquests anys de bilingüisme i normalització lingüística ens hem acostat més al final del català més que no pas ens n'hem allunyat. Només l'amenaça d'una desaparició propera del català els permet presentar com a necessària i justificable la dràstica política lingüística que proposen.

Els autors del manifest escriuen que la normalització lingüística realitzada per la Generalitat ha permès “superar en certs àmbits i força precàriament la minorització total soferta pel castellà a mans del franquisme, però no pas per a revertir la norma social d’ús subordinat del català al castellà[...]”. Més endavant, denuncien “la profunda anormalitat que significa que a Catalunya (i a tots els altres països de llengua catalana), la realitat lingüística normal en un país amb immigració aparegui en certa manera capgirada: la llengua de la immigració (però només l’espanyola) pren a tots els efectes el rol de llengua per defecte, de llengua del país, [...]”. Al final, “la llengua del país va esdevenint privativa d’una comunitat closa, que es va reduint i acabarà desapareixent [...]”.

Koiné minimitza la profunditat, l’abast i les conseqüències beneficioses dels avenços del català aconseguits gràcies a la normalització lingüística. En canvi, la immensa majoria dels sociolingüistes en fan una valoració molt positiva i no veuen el català en perill de desaparició. No importa que la multitud d’indicadors desmenteixen radicalment algunes de les afirmacions del manifest, perquè provindrien de la “majoria d’enquestes lingüístiques que es promouen”, que distorsionen la realitat. La sociolingüística oficial els sembla poc fiable o poc honesta, de manera que s’inscriuen la sociolingüística crítica. Deu ser molt crítica, perquè pel que hem pogut recollir, cap d’ells és sociolingüista, almenys de formació.

Si la llengua castellana gairebé desplaça totalment el català, és en qualitat de llengua d’Estat, —un Estat hostil i amb règims totalitaris que durant 300 anys ha aplicat totes les seves eines a fer un genocidi cultural—, i no com a llengua de l’emigració, com diu el manifest. Si Catalunya hagués tingut estat propi, ben segur que la immigració no hauria minoritzat la llengua pròpia del país. A la Catalunya Nord, un altre Estat igual de bèstia però no tan estult ha aconseguit reduir la presència, coneixement i ús del català a uns nivells ínfims, mai vistos al Principat, i sense necessitat d’una immigració massiva. El francès —i no el castellà, com s’entendria pel text—, no és la “llengua de l’emigració” a la Catalunya Nord, sinó la llengua de l’estat jacobí per excel·lència. Espero que la “sociolingüística crítica” no consisteixi en intentar fer entrar el clau per la cabota i acabar amb els dits inflats.

La independència de Catalunya faria que la llengua de l’Estat passés a ser el català, encara que el castellà hi tingués un estatus especial que els redactors del manifest li volen negar. No existirien les limitacions legals i judicials actuals per a ampliar l’eficàcia de la normalització lingüística i garantir la rigorosa aplicació de la legislació pròpia. El català

seria llengua vehicular també dels àmbits de l'administració pública avui en mans de l'Administració Central i es podria incidir amb més força sobre àmbits com el comerç i el consum, la producció audiovisual i cultural o el mercat de les joguines, per exemple. A més, un estat reconegut incita a una predisposició diferent dels immigrants respecte a la llengua del país d'acollida, i garanteix la capacitat de legislar en l'àmbit de l'estrangeria. Així doncs, res de llengua "privativa d'una comunitat closa".

No deixa de ser sorprenent que un manifest que es diu "Per una veritable normalització lingüística a la Catalunya independent" basi tot el diagnòstic en la situació actual per a poder sostenir el discurs amenaçador respecte al futur immediat del català. Ja diuen ells que el català patirà "indefectible substitució de la llengua del país per la llengua imposada per l'Estat". De quin estat parlem és, justament, el que es dirimeix políticament aquests anys. A Koiné li va més bé projectar al futur les limitacions de la situació actual.

***

En un segon article (Desmuntant Koiné (II) i Koniek) veurem què proposa realment Koiné per a la futura República Catalana. També analitzarem el to i els arguments amb què participen en el debat social suscitat, així com els efectes podria tenir l'extensió de les seves idees dins l'independentisme. Només així es pot entendre aquest manifest i les intencions que l'han originat.

‘Els polítics catalans juguen a nedar i guardar la roba i adopten, doncs, davant el problema de la llengua, actituds híbrides i contemporitzadores. Els caldria potser parar esment que, amb llur comportament, amb llur ambigüitat i mitges tintes davant la magnitud de la qüestió aquí plantejada, no fan més que contribuir al procés de substratització i extinció a què es veu actualment sotmesa la llengua catalana.’

Que no pateixin el conseller Vila i companyia que la citació no va per a ells. Els membres de la revista *Els Marges* l’adreçaven, aviat farà quaranta anys, a la classe política de final del setantes, encara pre-pujoliana. Ara, ben mirat, potser sí que farien bé de patir una mica, perquè ja es veu que l’actitud de les màximes autoritats sobre aquesta qüestió no ha canviat gaire.

El conegut manifest d’[Els Marges](#), força més llarg del que la memòria popular recorda (popular dels lletraferits, vull dir), entra força a fons en el tema de la convivència lingüística al país. Vull dir que va més enllà del que solen anar proclames i manifestos. Per això no pot deixar de posar el dit a la nafra, aquesta que ara, a còpia d’aplicar-hi benes de correcció política, ja ens pensem que ha cicatritzat (avís per a bonistes sensibles: hi surt l’adjectiu ètnic usat amb sentit antropològic): ‘A conseqüència de les grans immigracions dels darrers decennis, la composició ètnica del Principat s’ha vist radicalment alterada, fins al punt que avui la seva societat no resulta ni de molt homogènia, sinó tot al contrari, car es troba escindida en dos grans grups més que diferents entre si.’ Molt bé, respireu fondo. Refets? Doncs seguim, i agafeu-vos el miocardi. Analitzant les causes de la crisi d’identitat catalana, el text denuncia la ‘creixent tabuïtzació’ de què, segons ells, ha estat objecte el terme ‘català’. Vist amb ulls d’avui, l’avís pot semblar exagerat, i segons de qui siguin els ulls, talibanesc i tot. Però, casualitats de la vida, aquesta mateixa setmana el professor de dret de la UPF Hèctor López Bofill [coincidia](#) amb [un servidor](#) a l’hora d’usar el terme ‘tabú’ per definir la gran assignatura pendent que no hem gosat acarar: ‘que vivim en un país ocupat per la nació espanyola i que aquest fet ha generat una societat dividida essencialment en dues comunitats’. Dues comunitats, deunosenguard! Les dosis massives de *Convivendol* i *Anticonflictivina* que ens hem administrat de la transició ençà han aconseguit un efecte anestèsic tan intens que ens ha permès d’oblidar-nos del dolor. Per això tan aviat com algú toca la zona conflictiva amb el dit, l’organisme envia

immediatament un senyal al cervell: alerta, zona de dolor, evitar el contacte, evitar el contacte. Ha tabuïtzat l'afecció.

López Bofill proposa de fer un estudi que demostrï (o desmenteixi) que el franquisme va practicar una política conscientment colonitzadora servint-se de la immigració (i que inclogui, per descomptat, el paper de l'oligarquia autòctona), per ajudar-nos a entendre 'la realitat sociològica de l'unionisme actual vinculat o bé a la immigració espanyola no integrada o bé als cercles amb ascendents propers a la burgesia que va donar suport a Franco'. Especialment a la primera, afegeixo jo, perquè quant a la traïció nacional de gran part dels 'fabricants' diria que hi ha força consens.

És probable que s'arribi a fer, aquest estudi. El tema, historiogràficament parlant, és llaminer. El que no em sembla tan probable és que es faci a temps. A temps de preservar un dels elements clau d'aquella identitat que esmentaven els margers, la llengua, que precisament és el que part del sobiranisme sembla disposada a sacrificar a canvi del suport per aconseguir el sí al referèndum. I una de les coses que m'ho fa pensar és que, si el verb 'empatitzar', que tal com vàiem el dia passat ha obtingut número a la llista d'espera del Termcat només cinc anys després de ser documentat, 'tabuïtzar', que com a mínim en té 37, ni tan sols això. El bon rotllo i la correcció política són més benvistos fins i tot als diccionaris.

[PD: Per cert, una altra de les coses que deien el malaguanyat Jordi Castellanos i companyia era que '[els polítics catalans] no han pogut sinó mostrar-se reticents davant d'un dels problemes clarament indestriables de la reivindicació nacional però a hores d'ara tingut per inoportú'. Ves per on, allò que era inoportú fa 37 anys ho continua essent. La inoportunitat no és una de les característiques dels temes tabú?]

Si a Catalunya funciona admirablement bé aquest model d'èxit -en expressió reiterada dels seus comissaris- que es coneix com immersió lingüística, i si funciona de manera inqüestionable (és a dir, que no s'admet que sigui objecte de qüestionament), i si a més a més no es veuen cartells públics escrits en altra llengua que la catañama, i el metro de Barcelona, en les seves comunicacions megafòniques, tracta el castellà com l'anglès o el xinès (és a dir, que el català sempre és la llengua que figura en primer lloc mentre que el castellà pot aparèixer en segon, tercer o quart lloc, en alternança amb les altres); si això és així -i si no ho és agrairé que algú corregeixi els meus errors d'apreciació-, el manifest del grup Koiné és el primer manifest de la història que ha vist ateses la major part de les seves demandes anys abans de fer-se públic. Aquest fenomen de causalitat retroactiva entra de ple en el camp de la ciència-ficció, la qual cosa no ens hauria d'estranyar gens si tenim en compte que, al preàmbul del manifest, s'al·ludeix amb tota normalitat al procés constituent de la República Catalana com si es tractés d'un fet consumat i no d'una fantasia ideològica, i que des de l'any 2012 hem vist presidents, consellers, periodistes, tertulians i professionals diversos violar sistemàticament les lleis, si no de la física, sí del sentit comú.

És cert, d'altra banda, com asseguren els promotors del manifest, que en les últimes dècades la llengua catalana ha sofert un deteriorament molt més pronunciat que el que hagi pogut sofrir en èpoques anteriors. No ens ha d'estranyar: aprendre bé una llengua implica un esforç de la intel·ligència que la gent entrenada per penjar estelades, cridar consignes, posar l'esport i la seva representació simbòlica per damunt de qualsevol altre interès i celebrar actes folklòrics i manifestacions multitudinàries no sembla gaire disposada a fer. El nacionalisme sempre ha concebut el català com un instrument polític, i això és el que més ha contribuït a deteriorar-lo, perquè n'ha corromput la funció i l'ha situat en una posició d'aïllament i, a força de posar-lo sempre en guàrdia d'imaginàries agressions externes, n'ha impedit un desenvolupament airós- La convivència amb el castellà, en canvi, el coneixement profund de les dues llengües, sempre ha representat un avantatge, i és altrament probable que els millors escriptors catalans hagin obtingut molts dels trts del seu estil dels esplèndids models que ofereix la literatura castellana. Poden concinuar cridant, amb l'estarrufament tragicòmic que els caracteritza, que el problema ve de fora, però sempre ha vingut de dins. Els principals interessos de la societat catalana

són la gresca i l'autoelogi, com Sant Jordi va tornar a posar de manifest ara fa un parell de setmanes. Així estem.

420. VILA, F. Xavier (2016-05-05). "[Per avançar cap a un model lingüístic propi i sostenible](#)". *El Temps*.

D'entrada, un advertiment. Si, igual com Jordi Solé Camardons, l'amable lector considera que la realitat sociolingüística de Catalunya es redueix a l'oposició entre "Els esclaus (nosaltres) [... i] els nostres botxins"; si creu que la societat catalana viu la relació entre el català i el castellà en termes de "rindete o te mato"; o si està segur que "L'única empatia que podem practicar amb la gent que encara no ha volgut entendre que el català és la nostra llengua nacional, que és la llengua pròpia d'aquest racó de món, és la de mirar-los a la cara sense por, sense falses tàctiques i dir-los: sí, nosaltres volem la Independència (*sic*), però la volem en un país on puguem viure en català, sense demanar permís ni a colons ni a ocupants", no cal que perdi el temps amb aquest article. Si, com diu el manifest del Grup Koiné, està persuadit que la situació sociolingüística del país "resta distorsionada per la major part de les enquestes lingüístiques que es promouen", és a dir, si pensa que les anàlisis fetes tant pels poders públics com per la gran majoria dels sociolingüistes catalans falsegen (deliberadament?) la realitat, ja pot passar pàgina. Ara bé, si vostè, com tantíssima gent que no ha signat aquest manifest tot i creure que el català hauria de ser la principal llengua vertebradora del país, també se sent incòmode amb aquestes visions de la realitat; si intueix que la societat catalana és més complexa, si sospita que hi ha possibilitats de guanyar per a la causa del català molts dels qui encara en viuen al marge i li sembla que caldria explorar aquestes possibilitats sense dogmes ni tabús, sospesant els riscos de totes les opcions sense apriorismes, aleshores potser alguna de les següents reflexions li poden semblar d'interès.

De motius per pensar que Catalunya, com la resta de territoris de llengua catalana, és més complexa del que apunta Solé, n'hi ha a gavadals. Aturem-nos per exemple en la reducció de la realitat a només dos grups, un de procatalà i un altre d'anticatalà, que fa al seu article. Aquesta simplificació no deixa de sobtar venint d'un autor que l'any 2004 va dedicar 367 pàgines a distingir els discursos de fins a set o vuit "tribus o segments que es proclamen defensors o amics de la llengua catalana". Sigui com sigui, la majoria dels observadors continuen apostant per la complexitat. Així, per exemple, al llibre *Els usos lingüístics a les universitats valencianes* (2011), un equip de recerca identifica fins a vuit discursos diferents a l'hora de representar la relació entre les llengües i el país. Diferencien per exemple un discurs *unitarista-excloent*, que té per bandera la idea que a Espanya s'ha de parlar només

en castellà, d'un discurs *regionalista-localista*, que admet algunes peculiaritats territorials que no comprometin l'hegemonia de la llengua estatal, i d'un de *monolingüe-resistent*, propi de gent que viu en un entorn exclusivament castellà i percep el català com a quelcom llunyà. També identifiquen una línia *liberal-darwinista* per al qual l'ús de les llengües es produiria per decisions individuals al ritme de l'oferta i la demanda. Al costat d'aquests encara detecten un discurs *bilingüista ingenu*, incapaç de veure cap conflicte entre les llengües, un discurs *valencià-resistent*, que té el català per llengua habitual i li atorga un important valor identitari, un de *pragmàtic-resignat*, desencantat de la capacitat de millorar la posició social de la llengua, i encara un altre de *pragmàtic-positiu*, que tendeix a percebre avenços en la posició del català. Val a dir que, com que només analitza els universitaris, aquest treball no detecta d'altres plantejaments com el discurs dels qui esperen que els *castellans* simplement s'integrin a la llengua pròpia del país com passava abans de la Guerra, o el discurs dels estrangers passavolants que es planyen de l'escassa coneixença de l'anglès entre els autòctons. Amb limitacions i tot, la llista exposada és prou eloqüent per deixar clar que a l'hora d'enfrontar l'enorme tasca de millorar la posició social del català convindria evitar les simplificacions excessives, ja que resulta fàcil de veure que les solucions adequades per a uns sectors poden resultar contraproductives per a uns altres.

Possiblement, com diu Solé, "[u]n manifest és un crit on s'exposa allò que per als signants és clarament evident" i no se'n poden esperar subtilitats. Tanmateix, sovint els discursos abrondats i les simplificacions excessives impedeixen entendre la realitat, diagnosticar-la amb encert i arribar al tractament idoni. Prenem per exemple algunes de les xifres que s'han posat damunt de la taula en aquest debat. A Catalunya, el percentatge de persones que tenen el català com a llengua inicial va passar entre 2003 i 2013 del 40,4% al 31,3%. De fet, en aquest mateix període, el percentatge de persones que declaren no dir ni una sola paraula en català va passar de ser el 14,2% del total dels residents a Catalunya de 15 i més anys a ser-ne un 25,4%. El motiu per a aquesta evolució es troba en una combinació de factors: les grans dimensions de les immigracions de la primera dècada dels 2000; el fet que la inserció socio-laboral dels nouvinguts es produeixi sobretot en barris i feines ocupades per immigracions anteriors lingüísticament poc integrades; les baixes taxes de fertilitat de la població autòctona; i també, només faltaria, el fet que el castellà s'interposi entre els immigrants i la majoria dels autòctons, en bona part per culpa de la minorització a què el sotmeten les polítiques estatals.

Enfront de la innegable complexitat de factors que cal tenir en compte, reduir el problema a una simple qüestió de gallardia - "L'assassí es fa fort davant la debilitat de la víctima, però

s'ho repensa davant la claredat i la fortalesa de la consciència lingüística"- no sembla l'opció més assenyada. Tampoc no ho és aferrar-se a discursos fàcilment malinterpretables o a fórmules simplistes. Afirmar Solé: "el bilingüisme social sempre ha matat les llengües subordinades que no han sabut desempallegar-se'n". Però quan el que es vol és atreure cap a una segona llengua centenars de milers de no catalanoparlants, la solució no passa per demonitzar el bilingüisme social sinó per fer que el català deixi de ser una llengua subordinada. Un repte, sens dubte, de primera magnitud. A Catalunya caldrà desenvolupar-hi un model de plurilingüisme autocentrat, però resulta difícil d'imaginar-ne cap en què el bilingüisme social català-castellà no jugui un paper molt més important que qualsevol altra combinació de llengües. Al capdavall, per a un percentatge elevadíssim de la població, el castellà avui dia no és pas una llengua opressora sinó un idioma entranyable i/o un capital valuós. A l'hora de construir aquest model, una mirada assossegada a la pròpia experiència serà de molta utilitat. Per exemple, encara que alguns sectors només semblin copsar-ne les mancances, no està de més assenyalar que, en termes internacionals, l'arrelament social del model de conjunció en català a Catalunya resulta inèdit. A què és degut? Gosaria dir que molts dels qui hi donen suport ho fan no tant per principis patriòtics sinó perquè, tot i funcionar bàsicament en català, aquest model garanteix a la majoria del seu alumnat un grau de bilingüització que no té gaires punts de comparació internacionals. O no és cert que, per tal de competir-hi, l'anticatalanisme ha hagut de disfressar-se de plurilingüe? Doncs bé, vet aquí segurament part de la fórmula. Per tal d'avançar, el catalanisme lingüístic haurà de ser capaç de construir models realistes que, tot prioritant el català, ofereixin avantatges efectius per a majories tangibles. Per això, si és que vol de debò reeixir, més que enrocar-se en principis inamovibles, li convé desenvolupar l'empatia i enfortir la capacitat de persuasió.

Ara que, passades unes quantes setmanes, ja es deu haver calmat la visceralitat d'algunes reaccions, vull valorar el contingut del manifest "Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent", impulsat pel Grup Koiné, una colla de lingüistes i escriptors (entre els quals hi ha noms com Pau Vidal o Enric Larreula) integrats a l'associació Llengua i República, que va ser presentat a finals de març, amb un primer cercle de signants format per 200 personalitats de l'àmbit de la llengua.

Com que el manifest aposta per l'oficialitat preferent (que no vol dir excloent) del català, les interpretacions precipitades, superficials o malicioses, van fer que molts el titllessin de racista, feixista, fonamentalista, supremacista, nazi, provinent de la Catalunya irreal, monolingüista, exemple de mala educació... A segons qui, el debat obert pel manifest li ha resultat incòmode i, entre aquests, alguns s'han acabat refugiant en una mena de posició neutral que assegura que en una Catalunya independent no hi hauria d'haver cap llengua oficial. Potser tenen raó. Però a mi aquest argument em recorda els qui defensen les versions originals subtítulades només quan es reivindica el doblatge de pel·lícules al català.

Que el català es troba en un lent però real procés de substitució lingüística a favor del castellà em sembla una realitat tan irrefutable i fàcil de constatar (només cal sortir al carrer i parar l'orella), i em sap greu observar la negació d'aquesta realitat per part de persones intel·ligents a qui ja els està bé que res no canviï i que, per tant, el procés continuï fins a la desaparició de la més feble de les dues llengües en contacte, que ja sabem quina és. I, com diu el manifest, la política lingüística de la Generalitat no ha servit "per a revertir la norma social d'ús subordinat del català al castellà". Alguna cosa hauria de canviar, doncs, en una futura i encara hipotètica República Catalana, que és el marc al qual s'adreça el Grup Koiné. Jo no he vist pas que el manifest vagi en contra de cap llengua. No va en contra del castellà, ni del fet que la gent conegui i parli diferents llengües, al contrari, es mostra favorable al multilingüisme. Això sí, denuncia el "bilingüisme ideològic" i es una declaració contundent a favor d'una llengua, la catalana, que no ha fet més que perdre hegemonia i àmbits d'ús, a favor del castellà, al llarg de la darrera centúria.

Potser hi ha algunes qüestions de forma millorables, en la redacció del manifest, especialment per la cruesa del to i l'ús d'un llenguatge que, en alguns moments, resulta massa acadèmic, però en essència estic d'acord amb el que constata, denuncia i manifesta.

A més, obre un debat tan incòmode com necessari per al qual, ben mirat, mai no seria un bon moment.

422. FACKY, Zoe (pseudònim) (2016-05-09). "[Neurosi i esquizofrènia identitàries: uns i altres catalans](#)". *Endavant*.

Article descartat per ús de pseudònim.

423. QUINTÀ, Alfons (2016-05-17). "[La discriminació lingüística de l'independentisme](#)". *Diari de Girona*.

Per a gran sort per tota la humanitat, l'article segon de la Declaració Universal dels Drets Humans del 1948 ha esdevingut la base d'un incontrovertible dret d'acceptació general.

«Tothom -afirma- té tots els drets i llibertats proclamats en aquesta Declaració sense cap distinció de raça, color, sexe, llengua, religió, opinió política, o de qualsevol altra mena, origen nacional o social, fortuna, naixement o altra condició». Allí el mot distinció equival a discriminació.

Per la via convencional -que és una font de Dret com una altra- aquella proclamació va passar a ser una part del dret positiu en la majoria de països del món. En el mateix sentit es va pronunciar la magnífica Convenció Europea del Drets Humans (1950). Fou seguida per la creació del Tribunal Europeu dels Drets Humans que permet una empara judicial d'aquells drets individuals, si són violats. A més, la nostra vigent Constitució espanyola és lògicament una «lei de lleis»: tots els tribunals tenen el dret i el deure d'aplicar-la. Eventualment, de manera directa.

Ara bé, un exjutge català, ara sancionat amb una suspensió i independentista sembla que va per un altre camí. S'acaba d'exposar en un esborrany de Constitució de la República Catalana. Segons aquell esborrany, en una Catalunya separada es respectaria l'ús públic del castellà només als avui ciutadans nascuts abans del 1977 perquè no hauríem estat escolaritzats en català. Per als nascuts després d'aquell any, «el català ha de ser la llengua d'ús», que a més seria l'única oficial. No tindrien dret a dirigir-se a les administracions en castellà.

Tot m'ha semblat esperpèntic, groller, insensat, repugnant i també representatiu d'on hem caigut. Em produeix vergonya aliena. Un magistrat amic intenta calmar-me. Em diu que inicialment hi hagué a Catalunya quatre(sic) magistrats d'idees més o menys comparables. Un es va morir. Dues més, del gènere femení, ho van deixar córrer, sembla que esverades. Queda un sol exjutge, avui treballant a la Generalitat. En canvi, és un problema real que hi hagi hagut poques reaccions contra el que exposo. Ho dic en termes de respecte a la legislació internacional i tenint a la mà les normes de drets humans citades.

El mateix exjutge independentista ja va presentar un altre esborrany de pretesa Constitució de la República Catalana. Afirmava en l'article 30, punt u: «Totes les persones tenen dret a l'assistència sanitària gratuïta en cas d'urgència». Recoi, ens enviaven a abans d' Otto von Bismarck i abans de les seves lleis de finals del segle XIX. Quina vergonya.

Com sempre després ve el gran drama: la xarxa de propaganda mediàtica, la ben oficial i la subvencionada, que ens vol fer empassar monstruoses i ingents rodes de molí. És la cançó del mai acabar.

En temes complexos sovint he optat per usar el mètode cronològic: començar per on l'enrenou (i el futur desastre) va sorgir. En aquest cas va ser per la decisió deliberada de Mas de llençar el carro de CDC pel pedregar de l'innecessari i injustificat independentisme.

Fou per aquesta decisió, presa fredament, que abans volgué controlar la comunicació social. Ara ha esdevingut el fil d'Ariadna del qual ell penja. Sense aquest fil, l'independentisme duraria dies o només hores. Com que la cosa dura massa, necessitem aliment espiritual.

Avui en suggereixo dos plats. Un és posar a l'ordinador Jordi Évole. Salvados. ¿Qué sabemos del incendio del Teatro del Liceo 1994?. Es podrà copsar l'autèntica personalitat

de Josep Caminal, un «apparatchik» de CDC amb gran responsabilitat respecte a com La Vanguardia mai no ha informat bé de les retallades sanitàries. L'altre és anar a veure la magnífica pel·lícula alemanya El caso Fritz Bauer. Va sobre un aspecte poc conegut de la detenció del criminal nazi Adolf Eichmann i més coses. És imprescindible. Ara la projecten a Barcelona. Si molts catalans ens assembléssim als fiscals que la protagonitzen, no estaríem com estem.

Vagi per endavant que sóc un dels adherits al manifest elaborat pel grup Koiné, un prestigiós col·lectiu d'intel·lectuals del nostre país que propugna la creació d'un ampli moviment ciutadà que faci realitat la plena normalització lingüística en el procés d'una Catalunya independent.

I ho sóc, convençut que aquesta és l'única garantia de supervivència del nostre idioma avui precàriament reconegut a la Constitució del 1978 amb una enganyosa cooficialitat segons la qual l'ús de la nostra parla té sols la consideració d'un dret, enfront el de la castellana, que constitueix una obligació ineludible.

És obvi que la virtualitat d'aquest sistema és la d'anar perpetuant les condicions d'inferioritat i feblesa de la nostra territorial i històrica llengua enfront l'espanyola clarament dominant com ens patentitza l'ampli i detallat dossier recentment publicat pel diari Ara, segons el qual sols el 36,3% dels nostres ciutadans afirmen que el català és la seva llengua d'ús habitual, enfront el 50,7 % que ens diu que és la castellana.

Cal no oblidar tampoc realitats encara més esfereïdores en àmbits tan indicatius de jerarquia i prestigi social com són els tribunals de justícia, on sols una de cada deu sentències dictades pels jutjats de

Catalunya apareix redactada en català, quan les altres nou ho són en castellà. I tot això succeeix després de més de tres dècades de vigència del règim d'immersió lingüística catalana a les nostres escoles, que ha tingut, cal reconèixer-ho, el pal·liatiu mèrit de detenir el procés de caiguda lliure del català propiciat pel franquisme. Però no, en canvi, l'esperada virtut curativa d'invertir les dades percentuals d'ús social lingüístic abans esmentat com a definitiva garantia de la supervivència del nostre idioma.

I per si tot això fos poc, la dreta espanyolista de casa nostra, secundada per l'aparell estatal, amb el clar objectiu d'agreuja progressivament l'endèmica malaltia de la nostra llengua, segueix maldant per posar fi a la immersió lingüística, conscient que a la llarga el peix gros acabarà menjant-se el petit.

El manifest Koiné apareix en el moment just i oportú. Puntualitzant sense ambigüitats l'estat-nació europeu que ha de constituir, amb els seus dos elements inherents: com a cos indefectible, un territori. I com a ànima, la voluntat de permanència, que té en la llengua

pròpia les garanties de vertebració social i d'expressió perenne de la personalitat col·lectiva.

Malgrat la seva oportuna aparició, el manifest Koiné ha estat acollit a Catalunya amb diversitat d'opinions. Alguna d'elles, esporàdica i inexplicablement poc positiva, de part -ai las!- d'un destacat membre del nostre govern nacionalista.

L'única explicació que em suggereix aquest desafortunat posicionament és la d'un afalagador discurs davant el temor reverencial d'una possible pèrdua de vots de part del nombrós sector castellanoparlant. Talment un puntual i estèril recurs a l'art de la política per damunt de les científiques evidències. «La política és un art i no una ciència», digué erròniament Bismarck. La veritat és, però, que la política participa igual d'aquests dos components. Mal aniria que els circumstancials i retòrics discursos dels dirigents oblidessin els rigors de la ciència política. I aquesta, en el present cas, ens diu que una llengua antany sobirana en el seu territori, com la nostra, entra en via de desaparició quan el seu ús social cau per dessota el 30 % dels ciutadans. Com ens diu també l'absurd que seria imaginar que un idioma continental com el castellà tingués a Catalunya el menor risc de desaparició. Seria bo que tots els nostres polítics, sense falsos complexos, fossin capaços d'entendre i fer entendre a tothom que en un futur Estat Català la llengua castellana ja gaudirà del seu estatus de respecte i protecció, sense perjudici, però, de la clara i sobirana oficialitat del català, com a llengua endògena i territorial que és. I al que no entengui una qüestió tan elemental com aquesta caldrà recomanar-li algun profitós viatge a Suïssa, Bèlgica o Canadà.

Si algú havia d'alçar la llebre de la situació de la nostra llengua, res més adient que hagin estat diverses persones procedents del camp de la sociolingüística, de l'escriptura, etc. els que s'hi hagin implicat. El Manifest seria impecable si no fos la vessada immensa en l'àmbit de les colonitzacions. Amb una al·lusió general, esmentant-ne les més històriques, n'hi havia prou. La polèmica està plantejada i és necessària, com ho demostra el comportament vacil·lant de la política catalana que, o bé no es manifesta o bé ho fa d'una faïso summament perillosa quan contempla dues llengües oficials: la catalana i la castellana.

LA CONSTITUCIÓ. El textos oberts de què disposem encara possibiliten opinions. Opinó que la Constitució ha de referir-se a la llengua catalana a la manera del primer article del Manifest del grup Koiné: “1. Que la llengua catalana és la llengua de Catalunya, en el sentit que és la llengua endògena del territori de Catalunya, on s'ha format i ha evolucionat històricament, i des d'on es va estendre als territoris contigus del País Valencià i les Illes Balears. És la llengua en què sempre ha parlat el poble català.”

N'hi ha prou amb aquest enunciat per saber quin és el rang de la llengua catalana. Els altres aspectes de llengües en contacte, minorització, usos, utilització pública, ensenyament, etc. haurien de recollir-se en una llei a part, semblant a la “Llei 7/1983, de 18 d'abril, de normalització lingüística a Catalunya”.

Ens hem de preguntar si tots els estats europeus tracten l'oficialitat de la pròpia llengua a la Constitució. Seguint la Plataforma per la Llengua, en la informació oferta per Bernat Gasull el dimarts 25 de juny del 2013, el règim d'oficialitat no sempre es dona a la Constitució. Hi ha altres lleis bàsiques, sobretot de llengües o de funcionament de l'administració, que poden definir la llengua oficial de l'Estat. Suècia la fa oficial per una llei de llengües del 2009 de manera força clara i insistent. Alemanya fa una política molt forta de protecció de la llengua, amb poques lleis però molta política. L'alemany es defineix com a llengua oficial per la llei de procediment administratiu de 1976. Itàlia declara l'italià llengua oficial a la llei de minories lingüístiques del 1999, a més de nombroses lleis que n'estableixen l'ús. Els Països Baixos, amb una constitució molt feble, defineix els usos oficials del neerlandès per altres lleis en què també hi té en compte el frisó.

Aquest seria el model. Amb una llei adequada per debatre *a posteriori*. I evitaríem els problemes a la Constitució.

426. FABÀ, Albert (2016-05-20). “[Ensopegar dos cops amb la mateixa pedra](#)”. *Lliure i Millor*.

Fa pràcticament un any que dos col·legues sociolingüistes (Joaquim Torres i jo mateix) fem un acurat seguiment de les dades dels Baròmetres d'Opinió Política del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO) que inclouen preguntes sobre el suport a la independència a la població catalana amb dret a vot.

No us cansaré amb qüestions tècniques, però sí que és convenient assenyalar que una part de l'anàlisi consisteix a fer un tractament de les dades, mitjançant una reponderació, per ajustar-les millor a la realitat de la població analitzada. Conseqüentment, les sèries que nosaltres publiquem no s'ajusten, al cent per cent, a les que publica el CEO.

La pregunta que analitzem es refereix a la tria dels enquestats entre diversos models de relació entre Catalunya i Espanya: una regió d'Espanya, una comunitat autònoma, un Estat dins una Espanya federal o bé un Estat independent. Hem triat aquesta pregunta perquè és la que té una sèrie temporal més llarga, sense sofrir modificacions (condició imprescindible per poder-ne fer comparacions).

Doncs bé, com tothom sap, a hores d'ara l'opció favorable a la independència ha esdevingut, en pocs anys, la majoritària (encara que no arribi al 50% del total). Així, mentre que el juny del 2011 aquesta opció obtenia (d'acord amb les nostres dades reponderades) un 22% de suport, el febrer del 2013 assolí el seu màxim, amb un 41,6%, mentre que al novembre del 2015 davallava una mica, fins al 37,2%.

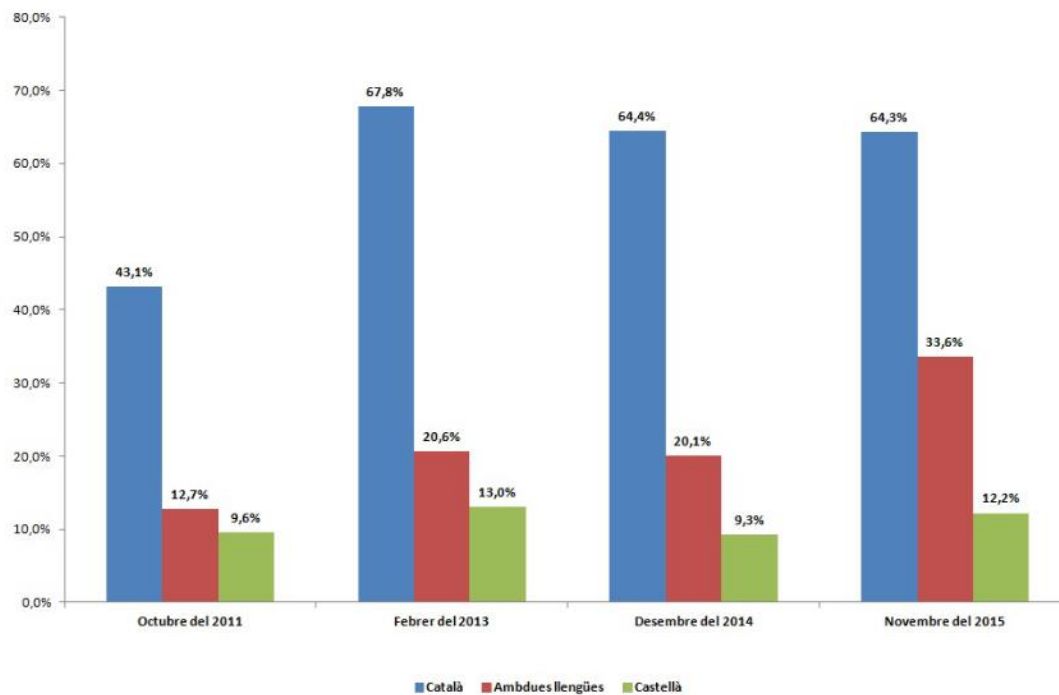
Però el que m'interessa remarcar és que hem efectuat un encreuament d'aquestes dades de suport a la independència amb la llengua d'identificació dels enquestats (responien a la pregunta “quina és la seva llengua, la que vostè considera com a pròpia?”) Tot plegat, amb una sèrie temporal. El resultat és el que figura al gràfic següent:

Gràfic 1. Suport a la independència per llengua d'identificació (2011-2015)

Gràfic 1. Suport a la independència per llengua d'identificació

(2011-2015)

Per interpretar bé les dades cal tenir en compte que el pes demolingüístic, segons l'EULP 2013, dels que tenen com a llengua el castellà és majoritari (47,9% dels ciutadans amb dret a vot), i segueixen els que tenen com a llengua el català (42,2%), mentre que els que s'identifiquen amb les dues llengües és un grup relativament petit (un 7,9%). Concentrarem, per tant, els comentaris en els dos primers grups.

Com es pot veure, el notable creixement del suport a la independència es concentra en els que tenen com a llengua el català, ja que en aquest grup el suport passa d'un 43,1% l'octubre del 2011 a un 67,8% el febrer del 2013, un increment de gairebé 25 punts! A partir d'aquest moment, la situació s'estabilitza. Contràriament, en el cas dels que tenen com a llengua el castellà, l'increment és molt minso i sempre es troba en índexs molt baixos, al voltant del 10% de la població d'aquest grup.

La conclusió hauria de ser ben clara. La principal qüestió estratègica per facilitar un increment notable del suport a la independència, després del 27S, és aconseguir que aquest 10% pugi fins al 15% o el 20%.

La pregunta és: "ho estem fent bé?". Jo més aviat diria que no. Curiosament, les dues intervencions públiques que han sorgit darrerament des de sectors vinculats al sobiranisme (que relacionen llengua i independència) diria que van en sentit contrari. Primerament el Manifest Koiné, i ara aquesta proposta de constitució del grup Constituïm.

Per no fer-me més pesat del compte (ja hi tornaré en una altra ocasió), només us deixo en dos dels textos, respectivament.

"El règim dictatorial del general Franco va completar tanmateix en dues generacions aquest procés de bilingüització forçosa mitjançant [entre altres factors] la utilització d'una immigració arribada de territoris castellanoparlants com a instrument involuntari de colonització lingüística" (Manifest Koiné).

“Disposició addicional primera. El règim jurídic de la llengua castellana ha de respectar, garantir i protegir els drets lingüístics dels catalans que constitueixin el nou Estat, nascuts abans de l’any 1977, a poder emprar oralment i per escrit la llengua castellana davant les institucions públiques, sense que hi pugui haver cap tipus de discriminació per raons lingüístiques” (proposta de constitució del grup Constituïm). S’entén, per tant, que els nascuts després del 1977 no tindrien aquest dret (sic)!

Diria que hem ensopegat dos cops en la mateixa pedra.

427. ZARZALEJOS, José Antonio (2016-05-22). "[Llengua, identitat i integritat](#)". *La Vanguardia*.

En 1964, Hannah Arendt fue entrevistada en la televisión de Alemania Occidental por Günter Gaus. El texto transcrito ganó el premio Adolf Grimme y se publicó bajo el título "¿Qué queda? Queda la lengua materna". Gaus preguntó a la filósofa judía si añoraba "la Europa del periodo previo a Hitler (...)" añadiendo: "Cuando usted regresa aquí, ¿cuál es su impresión?, ¿qué queda y que se ha perdido para siempre?". La respuesta de Arendt es terminante: "¿La Europa previa a Hitler? No, no la añoro en absoluto, se lo puedo asegurar. ¿Qué queda? Queda la lengua materna". Repregunta Gaus: "¿Y eso significa mucho para usted?". Rápida, Hannah Arendt contesta: "Mucho. Me he negado conscientemente a perder mi lengua materna. Siempre he mantenido una cierta distancia tanto del francés, que por entonces hablaba muy bien, como del inglés, idioma en el que actualmente escribo".

Es interesante como la autora de Eichmann en Jerusalén se expresa: "Escribo en inglés, pero nunca he perdido la sensación de distancia que me separa de él. Hay una enorme diferencia entre tu lengua materna y cualquiera otra lengua. En mi caso puedo explicarlo de manera simple: sé de memoria una buena parte de la poesía alemana, y de alguna manera esos poemas están siempre dentro de mi cabeza, in the back of my mind. No conseguiría nada parecido en una segunda lengua, es algo irrepetible. Me permito cosas en alemán que nunca me permitiría en inglés (...), en cualquier caso, la lengua alemana es lo más esencial que ha quedado y lo que yo siempre he preservado conscientemente".

Sorprendido, el interlocutor de Arendt le inquiriere si esa preservación de la lengua ha superado incluso "los momentos más amargos". Ella contesta: "Siempre. En primer lugar, porque pensaba para mis adentros: 'Bueno, no es la lengua alemana la que enloqueció'. Y en segundo lugar, porque la lengua materna es insustituible. Hay gente que llega a olvidar su lengua materna, lo he visto". ¿Se olvida la lengua por alguna suerte de represión? "Sí, con frecuencia", contesta Hannah Arendt. "He conocido casos –añade– en los que se trataba de una conmoción (...)". Y continúa: "Mi experiencia más destacable al regresar a

Alemania –aparte del reconocimiento personal– (...) fue una intensa conmoción. Y después, oír hablar alemán en la calle: para mí fue una alegría indescriptible”.

Hannah Arendt no se sentía propiamente alemana –sí ciudadana de Alemania– ni desarrolló por su país de nacimiento –luego del Holocausto– ninguna añoranza especial, pero en sus palabras queda meridianamente claro que la lengua materna, el alemán para ella, políglota, no sólo era un factor de identidad, sino también de algo más profundo: de su integridad personal. Su lengua materna la explicaba a sí misma porque formaba parte de su ser con independencia de la barbarie que en nombre del pueblo alemán perpetró el nazismo. Como en tantos otros aspectos del conocimiento humano, Hannah Arendt nos alecciona personal y colectivamente: lo que queda es la lengua materna, sea cuales fueren las circunstancias históricas de su comunidad hablante.

Bastan las citas de la intelectual por antonomasia del siglo pasado para advertir que, tratándose de las lenguas maternas, la política ha de ser exquisitamente delicada, ecuánime, sensible y responsable. Ahora se discute –ahí está el manifiesto por el monolingüismo del grupo Koiné y un borrador de constitución catalana que declara cooficiales el catalán y el aranés pero no el castellano– el futuro lingüístico de una Catalunya independiente y estatalizada. Aunque sea hoy por hoy una fabulación, imaginemos que esa situación política y jurídica llegara a darse: ¿podría entenderse que el castellano no fuera una lengua oficial de Catalunya como el catalán siendo la materna de tantos cientos de miles, millones, de catalanes? Parece un despropósito de tanta envergadura como lo contrario, que fue lo que sucedió en el franquismo. Y es muy preocupante que los conflictos lingüísticos –a veces, tan desconectados de la realidad– sigan produciéndose en comunidades bilingües como la catalana que asume esa pluralidad con la naturalidad que determinadas minorías de distinto signo manipulan.

La identidad catalana y la integridad de los catalanes, más allá de ideologías, se localizan, entre otros factores, en el recíproco respeto a ambas lenguas, el idioma catalán y el castellano. Un respeto que tendría que ser general como reflejo de una tolerancia activa y de aprecio por un patrimonio común. La conciliación de la convivencia entre unos y otros se fundamentará sobre eso “que queda” imperecederamente que es la lengua materna, en los términos tan expresivos utilizados por Arendt. Y el que lo dude o lo descrea, se confunde y contrae el riesgo de desatar las peores hostilidades. Aquí o allí.

428. MARFANY, Jaume (2016-05-26). "[Què implicaria que el castellà fos oficial en una Catalunya independent?](#)". *L'Unilateral*.

Ja fa unes setmanes, en els [articles sobre l'estatus de les llengües](#) en una futura Catalunya independent, us recomanava la lectura d'un excel·lent i documentat treball de la professora de Dret Constitucional de la UB, Eva Pons, titulat [L'oficialitat lingüística. Declaracions constitucionals i implicacions jurídiques i pràctiques](#).

És un treball magnífic, però les seves 170 pàgines poden ser un petit obstacle a l'hora d'afrontar-ne la lectura. Em permeto, doncs, fer-ne una breu síntesi, especialment la que fa referència a l'Annex "*Taula sobre les implicacions de l'oficialitat.*"

En general, quan parlem del tema de l'oficialitat o la cooficialitat de la llengua castellana en un Estat independent, habitualment acostumem a fer-ho amb massa lleugeresa i amb un profund desconeixement de la realitat. I és normal. I és lògic. El que implica el terme jurídic de l'oficialitat d'una llengua no és fàcil de conèixer ni es troba a l'abast de tothom.

Eva Pons, en el seu treball, ens fa una extraordinària síntesi de les implicacions del terme oficialitat. Em proposo fer-vos arribar les principals implicacions que, l'oficialitat o cooficialitat del castellà, representaria per a l'administració, per als poders públics, per a l'educació, per al món de la justícia, per al dret d'ús en les relacions públiques i privades i per als deures dels ciutadans sobre el coneixement i ús de la llengua oficial.

Acabava el meu article dient "*Només hi ha una cosa que no podem permetre pel que fa a l'estatus de les llengües en un Estat independent: l'oficialitat o cooficialitat del castellà.*" És l'únic que no podem acceptar de cap manera en una Catalunya independent. I aquest fet no significa en cap cas ni la marginació ni la falta de respecte a cap dels drets que tenen els parlants de la llengua castellana al nostre país. A partir d'aquí d'aquesta premissa s'obre un ampli ventall de possibilitats que permetrien garantir els drets lingüístics de tots els ciutadans de Catalunya i, especialment, els de la llengua castellana.

Què passaria en l'àmbit de la comunicació en i entre els poders públics si el castellà fos oficial?

- Estaria del tot garantit l'ús intern del castellà com a llengua de treball de les administracions i els poders públics.
- Els funcionaris i empleats públics tindrien el dret a l'ús intern i a treballar en castellà.
- En les relacions interadministratives es podria fer servir el castellà.
- Els parlamentaris tindrien tot el dret a l'ús del castellà en les seves tasques parlamentàries.
- Determinats documents parlamentaris com els informes, dictàmens, comunicacions escrites, etc., dels arxius i del butlletí del Parlament haurien d'estar també redactats en castellà.
- Les convocatòries i actes de les reunions dels Consells municipals caldria redactar-les també en castellà.
- Segurament la nova República catalana no tindrà un exèrcit convencional, però si el tingués, els soldats tindrien dret a rebre la formació militar també en castellà.
- La llengua oficial utilitzada pels particulars no condiona en cap cas la llengua dels informes i actes interns de l'Administració.

Què passaria en l'àmbit de la comunicació dels poders públics amb els ciutadans si el castellà fos oficial?

- Els documents administratius o actes de l'administració estatal adreçats al públic en general haurien d'estar redactats també en castellà.
- L'expedició administrativa d'actes, certificats, declaracions i autoritzacions en la llengua oficial que demani el ciutadà. L'ús del castellà, dncs, es podria anar perpetuant en aquest punt.
- Les publicacions i comunicacions de les autoritats adreçades al públic en general haurien de ser redactades també en castellà.
- Els rètols, senyals de trànsit i cartells indicadors per al públic, hauran d'estar també en castellà.

— Les dues llengües oficials hauran de tenir la mateixa visibilitat (pel que fa a dimensions de lletra o del propi cartell) en rètols i comunicacions.

— Els anuncis orals dels organismes públics hauran de ser també en castellà.

— Es determinarà la llengua del procediment administratiu segons quina sigui la llengua triada per la part o persona interessada. Si l'Estat és part en el procés, haurà d'utilitzar, obligatòriament, la llengua triada per l'altra part.

— Els procediments judicials es faran en la llengua oficial que triï la part demandada o acusat.

— Els avisos o notificacions dels tribunals a les parts en el procés o individus (no persones jurídiques) caldrà fer-los en la llengua que triï el destinatari. Si no és coneguda es farà en les dues llengües oficials.

— Tothom tindrà dret a obtenir la sentència judicial també en castellà.

— Les autoritats tindran l'obligació de fer l'oferta activa dels serveis també en castellà.

— Tot el material imprès de l'Administració i pàgines d'acollida de llocs Internet haurà d'estar disponible també en castellà.

— En les capçaleres, els sobres, les carpetes, etiquetes o cobertes de fax dels organismes públics han d'estar redactats també en castellà.

— La denominació i inscripcions dels documents personals d'identitat haurà de ser també en castellà.

Com caldrà exterioritzar els actes jurídics, públics o provats, amb garantia de validesa si el castellà és oficial?

— Les lleis hauran de ser publicades també en castellà.

— Les lleis redactades en castellà tindran exactament el mateix valor jurídic que les redactades en català.

— Qualsevol altra norma, decret, ordenança, que es publiqui en el diari oficial, caldrà que aparegui també en castellà.

- Els reglaments i ordenances municipals es publicaran també en castellà.
- Els anuncis, avisos i altres textos de publicació obligatòria per llei s'hauran de publicar també en castellà.
- Obligació de publicar les sentències en temes d'interès públic també en castellà.
- Determinats documents polítics com propostes, projectes de llei o temes com el retiment de comptes econòmics s'hauran de presentar també redactats en castellà.
- Els topònims en castellà tindrien la mateixa força legal que en català.
- Els comptes anuals o els documents de registre de les empreses podran utilitzar la llengua oficial que vulguin.

Què passaria amb l'acreditació lingüística en l'adquisició derivada de la nacionalitat?

- Per accedir a la nacionalitat catalana serà suficient, com a mostra d'integració social, l'habilitat per comprendre i parlar el castellà per poder comunicar-se.

I el dret d'ús (actiu i passiu) en les relacions públiques i privades?

- Dret d'ús actiu (adreçar-se) i passiu (rebre resposta) en castellà en les relacions dels ciutadans amb el parlament, l'Administració i els tribunals. Prohibició de situar el ciutadà en situació menys avantatjosa per l'ús d'una de les llengües oficials davant dels tribunals.
- Dret de ser informat sobre la llibertat de tria entre castellà i català (oferta activa).
- Dret d'obtenir la traducció de sentències en castellà si es considera que s'afecten drets, interessos o obligacions (exclòs l'àmbit civil).
- Dret d'obtenir resposta de l'Administració en castellà.

Finalment, quins serien els deures dels ciutadans i/o càrrecs públics de coneixement i/o ús de la llengua oficial?

- Obligació dels tribunals de comprendre el castellà, sense intermediació d'intèrpret.

- Les empreses poden ser eximides de l'obligació de bilingüisme, és a dir, podrien fer servir només el castellà, o bé subjectes a criteris flexibles d'ús en llurs comunicacions internes (segons la composició del personal).
- Etiquetatge i instruccions d'ús dels productes haurà d'estar també en castellà

Estem tan acostumats a mirar cap a ponent quan hem d'assenyalar l'enemic que no ens adonem que l'enemic el tenim a dins de casa. Els partits polítics que, més o menys junts, defensen, o defensaven, això que en diuen *el procés*, són els que estan minant des de dins l'existència d'allò que ens constitueix: la llengua. Els Premis Nacionals de Cultura a escriptors en llengua castellana, la reducció de les hores de docència del català, la supressió de l'ensenyament de la literatura catalana al batxillerat, l'eliminació del doblatge de les pel·lícules al català, el fet de plantejar-se la cooficialitat del català i el castellà en un futura Constitució catalana, tot són indicis del que realment pensen els nostres governants. La conselleria de Cultura i la conselleria d'Ensenyament, de bracet, estan actuant contra l'essència de la nostra identitat, la llengua. Reduir la presència de la llengua catalana en la vida pública del país és atacar el país. I començo a preguntar-me si és que Esquerra Republicana de Catalunya i la Nova Convergència volen realment una Catalunya independent. Començo a témer que no. Que Junts pel Sí s'està convertint en un Separats pel No. Em sembla que els fa por, això de ser un país adult. Volen continuar essent espanyols, volen ser perdonats per les vel·leïtats del passat recent i tornar al redós espanyol d'on mai no haurien d'haver intentat escapar-se. Això sí, volen bons tractes per tenir una vida una mica millor, només faltaria. Un encaix suau, que no faci mal, lubricat amb un pacte fiscal que els faci possible governar amb menys dolor. I estan disposats a sacrificar la llengua catalana, això tan incòmode, tan car, tan difícil. Volen reduir-la a l'àmbit estrictament privat, facilitant el creixement de l'ocupació de la llengua castellana en tot el que és important: l'ensenyament, la justícia, la ràdio i la televisió, el cinema.

Eliminar els doblatges de pel·lícules al català és eliminar un instrument didàctic important de la llengua, una presència d'aquesta llengua en registres diferents, amb el que això vol dir d'ampliació lèxica i expressiva. Però ¿a qui li importa tot això? ¿Com pot importar això a algú que ja s'ha resignat, i ho demostra a cada pas, a un català d'estar per casa, a un català per cantar el *Fum, fum, fum* entremig d' *El pequeño tamborilero* i *Jingle bells*? La globalització? Sí, bona excusa.

Eliminar l'ensenyament de la literatura catalana al batxillerat és suprimir radicalment la saba de la llengua: sense saba, la planta es mor. La literatura, que és la reserva lingüística per excel·lència, és el millor instrument per configurar els cervellets dels nostres cadells,

perquè la literatura és aquell àmbit on la llengua adquireix el seu suprem poder de significar. És clar que estic parlant de la literatura de debò, d'aquella literatura que estimula el sentit crític, d'aquella literatura que posa en dubte el que és políticament correcte, d'aquella literatura que, per la seva mateixa perfecció, arrossega cap a zones de llibertat i de fertilitat infinites. esclar, tot això és corrosiu, tremendament corrosiu per al sistema. I com que tot això pot succeir gràcies a la nostra literatura, entenc que el sistema, el nostre sistema processual, es disposi a sacrificar-la. En la literatura hi ha el nostre passat, mil anys d'història, mil anys de sacrificis, mil anys de treball esforçat. Mil anys d'idees diferents, a vegades oposades, mil anys de tensar la llengua, de fer-la més mal·leable, més dúctil, més capaç d'expressar-se, més dotada per crear sentit, per llegir el món i interpretar-lo. Tot això que estic dient aquí, segurament d'una manera ben maldestra, és el que hauríem de saber explicar als nostres joves parlants. Hauríem de saber convèncer-los que han heretat un autèntic tresor. I aquest convenciment només els pot arribar a través de la literatura. De la literatura seriosa.

¿Quin futur veuen els nostres governants, un cop eliminada la llengua catalana, per a aquest país que intenten, diuen, fer lliure, just i modern? ¿S'adonen del que estan fent? ¿Són tan ignorants? ¿O són simplement uns cíncics que treballen només pel seu propi estatus? Estic trist. Trist fins a la desolació. El meu país només em fa plorar. I si algú diu que mai no havíem estat tan bé com ara, menteix. Perquè mai no havíem tingut a l'abast de la mà aquesta possibilitat que no sé si encara tenim i l'estem dinamitant amb egoismes de partit i obcecacions ideològiques. ¿Qui és el nostre autèntic i primer enemic?

430. ROBLES, Antonio (2016-06-06). "[Racismo cultural encubierto](#)". *El Mundo*.

Es sorprendente que haya escandalizado tanto el *Manifiesto Koiné* por pedir abiertamente la exclusión oficial de la lengua española y **convertir al catalán en el único idioma oficial de una hipotética República catalana**. Como sorprendente que haya habido tantas críticas contra él por parte de compañeros de viaje, no por lo que dice sino por poner en peligro los **planes supremacistas** del nacionalismo lingüístico llevados con sigilo desde la Transición.

En realidad, el *Manifiesto Koiné* es la historia de la normalización lingüística del pujolismo a bocajarro, sin encubrimientos. Desde el primer Gobierno de Pujol en 1980, la idea de convertir al catalán en la única lengua institucional fue el objetivo de la normalización lingüística. A la vuelta de los años, esa evidencia es incontestable. Hoy la lengua catalana es la única oficial de facto en todas las instituciones y medios públicos de la Generalidad. Incluyendo la escuela, donde la inmersión sólo en catalán ha convertido a la lengua española en extranjera. ¿Qué diferencia hay entre lo que pide el *Manifiesto Koiné* hoy y la política lingüística desplegada por la Generalidad desde 1980? Sólo el exabrupto.

Ni siquiera esa petición es nueva. Ya en 1979 *El Manifest d'els Marges* pedía eliminar el bilingüismo y sustituirlo por el monolingüismo amparándose en el riesgo de desaparición de la lengua catalana. Se publicó bajo el título de *Una nació sense estat, un poble sense llengua* y estuvo promovido por profesores nacionalistas de la UAB y apoyado por el PSUC. No era la labor de cuatro fundamentalistas de la lengua, sino la pulsión inconfesable del catalanismo identitario surgido a partir de 1961 alrededor de Òmnium Cultural. La irrupción en 1966 del movimiento pedagógico Escola de Mestres Rosa Sensat, inspirado por la socialista **Marta Mata**, proponía, por el contrario, la enseñanza en lengua materna y bilingüismo escolar inclusivo.

Frente a este modelo de escuela pública y respetuosa con las dos lenguas, la DEC (Delegació d'Ensenyament en Català), organismo de Òmnium Cultural para la enseñanza del catalán, proponía un modelo excluyente. Descartaba totalmente el bilingüismo e imponía el catalán como único idioma de la escuela. "La escuela -sostenía **Joaquim Arenas** ya entonces- había de ser catalana por la lengua, los contenidos y las actitudes". Las razones de este modelo de lengua única las resume el mismo Joaquim Arenas i

Sampera en la edición de 1988 de *Absència y Recuperació de la llengua catalana a l'ensenyament a Catalunya 1970/1983*: el bilingüismo significaría la muerte del catalán porque siempre favorece a la lengua más fuerte, en ningún caso la lengua propia puede ser la segunda lengua de un país libre, y sólo se puede asimilar a los niños inmigrantes a la identidad nacional a través de la lengua y la cultura propias.

Las tesis excluyentes de Òmnium cultural se impusieron a las bilingüistas de Marta Mata en el primer Gobierno de **Pujol** (1980); y Joaquim Arenas, responsable de los profesores de catalán de Òmnium Cultural y del DEC, es nombrado desde el Gobierno para organizar la Dirección General de Política Lingüística con **Aina Moll** al frente. Él será el padre de la inmersión y el inspirador de la doctrina nacionalista adosada a ella. El integrismo lingüístico y la identidad nacional serán el modelo de *escola* catalana de todos los gobiernos de Pujol durante los 23 años que estuvo en el poder. Y **Joaquim Arenas** el arquitecto. Su influencia en la exclusión de los derechos lingüísticos de los castellanohablantes en la escuela es determinante, como lo fue la de **Carme Laura Gil i Miró**, nombrada desde 1980 directora general de Bachillerato de la Generalidad hasta 1996. Su labor al frente del ideario integrista lo continuó después como diputada por CiU y, desde 1999, como consejera de Educación. El mismo recorrido de la maestra de escuela **Irene Rigau**, que después de dejar su impronta integrista en la inspección educativa pasa a formar parte del Consejo Nacional de CDC, luego diputada por Gerona, en 2009 ponente de la Ley Catalana de Educación y, finalmente, consejera de Educación con **Artur Mas**.

¿Qué tienen en común estos responsables de las políticas lingüísticas de la Generalidad desde 1980 con el *Manifesto Koiné*? Que todos lo han firmado. Por decirlo con exactitud, quienes piden ahora abiertamente imponer un modelo de fascismo manifiesto, han sido los responsables del racismo cultural encubierto de la normalización lingüística desde 1980. Aunque sus formaciones políticas de Junts pel Sí (CiU/ERC) y la CUP cínicamente se escandalicen ahora por temor a que el mundo perciba la xenofobia que late tras tanta *revolució dels somriures*. Los editoriales de *La Vanguardia* y *El País* bastan y sobran para rastrear el cinismo de ese racismo cultural que les lleva a preocuparse más por la mala imagen que pueda provocar al catalanismo, que por delatar el fascismo manifiesto que destila: "Los autores del texto olvidan que en Europa existe un Estatuto de las Lenguas Minoritarias. Si se impone un idioma contra otro, los usuarios del agredido pueden reivindicar derechos lingüísticos escolares, canales de televisión y otros apoyos oficiales. Lo que consagrará una fragmentación de la sociedad. Y cancelará por siempre la

inmersión escolar y la unidad civil y cultural de la nación catalana. Por eso, simulando defenderlos, el manifiesto es una letal arremetida contra los catalanes". (Editorial de *El País*, 6/4/2016) ¿Hace falta explicar la obscenidad de estos párrafos?

Pero no sólo firman responsables directos del monolingüismo institucional, también políticos de otras formaciones que saquearon el voto castellano hablante simulando defenderlos, como el socialista **Antoni Dalmau**, el ex presidente de ERC; **Josep Carod-Rovira** o el ex diputado de la CUP, **Julià de Jodar**; periodistas del régimen, como **Vicenç Villatoro**; sociólogos de pesebre, como **Salvador Cardús**; o profesores de la cosa nacional como **Jordi Solé i Camardons**, todos con el chantaje de la cohesión social como excusa. Rastreen las biografías del resto. No están todos los que son, pero todos los que son ayudaron a estar donde estamos.

Francesc Moreno describía con exactitud el alcance perverso de este reparto de roles en *Koiné, Poli malo*, donde el manifiesto exagera la nota y provoca por defecto que las exclusiones lingüísticas impuestas por Junts pel Sí (CiU/ERC) y la CUP aparezcan como moderadas (*Poli bueno*). Mientras tanto, los gestores del negocio nacional seguirán gozando en exclusiva "del monopolio de las subvenciones públicas y blindan(do) sus puestos de trabajo en la escuela, en la cultura y en general en toda la administración pública o concertada dependiente de la administración autonómica y local".

Lo tremendo de este manifiesto, lo más lamentable por irreversible es el relato histórico que impone para justificar su miserable supremacismo. Tal relato, adobado a lo largo de décadas de adoctrinamiento escolar y mediático, actúa como una losa de mentiras y emociones bajo la cual es imposible pensar, disentir o respirar. El conocimiento ya no es una búsqueda, sino una fe. Llegados a este punto, la reflexión se hace imposible, y la política se reduce a inquisidores y herejes. O estás conmigo o contra mí. Hay algo muy malsano en este manifiesto, no sólo por el hedor que repele, sino por la luz que atrapa a cuantos confunden Cataluña con sus tesis, a la lengua con su historia y a la historia con el delirio que describe.

Esta ceguera generalizada es lo que lleva a **Gregorio Morán** a preguntarse: "¿Que gentes, presuntamente de izquierdas, lleguen a sostener que en este país flagelado por el paro, los desahucios, los recortes, las estafas, 'quizá el principal problema sea la cuestión lingüística', es que se nos han roto todos los cristales y de pura vergüenza no nos atrevemos a mirarnos a ningún espejo que nos retrate de cuerpo entero! Son ustedes, señores

firmantes, unos neofascistas sin conciencia de serlo". (*El Neofascismo lingüístico. La Vanguardia*, 9/4/2016). Neofascistas sin conciencia de serlo, he ahí el drama, incapaces de cuestionarse nada porque el delirio es la atmósfera donde viven y las mentiras de sus políticos, docentes, periodistas e intelectuales, el aire que necesitan para seguir respirando.

Antonio Robles es periodista. Fue diputado del Parlamento de Cataluña por Ciudadanos.

431. MUÑOZ, Jordi (2016-06-07). “[El català, única llengua oficial? Els costos per a l'independentisme del debat de Koiné](#)”. *Crític*.

Arran de la publicació del manifest del Grup Koiné, hi ha hagut força debat politicoideològic, i també lingüístic, sobre els pressupostos factuais i normatius en què es basa el text. L'ús d'un terme ofensiu per referir-se als catalans nascuts en altres bandes de l'Estat ha monopolitzat el debat. Era previsible.

D'altra banda, tot i que el manifest no era explícit, la interpretació més estesa, i suggerida pel text, és que al capdavant es reivindicava un retorn a alguna versió de la posició de l'independentisme tradicional d'"el català, l'única llengua oficial", de manera semblant al que han proposat alguns grups que aquests dies elaboren propostes de Constitució. **La majoria de l'independentisme actual ha marcat distàncies**, de manera més o menys explícita, amb aquest corrent de pensament perquè intueix que això no fa cap bé ni a la cohesió social ni a la construcció d'una majoria social per la independència.

Però què en sabem, més enllà d'intuïcions, sobre els **efectes que pot tenir el discurs 'unilingüista' en el suport a la independència**? El 2013, el Centre d'Estudis d'Opinió va realitzar una [enquesta experimental](#) en què es podia avaluar l'impacte de diversos escenaris en el suport a la independència. El mètode és el que es coneix com a experiments d'enquesta: es plantegen diversos escenaris (tractaments) a diversos grups d'enquestats, escollits aleatòriament, i llavors se'ls fan a tots les mateixes preguntes. Com que és només l'atzar el que determina qui rep cada escenari, tots els grups tenen composicions equivalents, i qualsevol diferència entre ells cal atribuir-la a l'efecte del 'tractament' que han rebut.

En un dels experiments d'aquella enquesta es demanava, als enquestats, la seva intenció de vot en un referèndum sobre la independència, però abans se'ls plantejaven, aleatòriament, diversos escenaris. En un d'aquests escenaris es deia: “Els experts i responsables polítics coincideixen a assenyalar que, en cas d'assolir la independència, el castellà seria una llengua oficial i plenament reconeguda a Catalunya”, i en l'altre, per contra, es plantejava la hipòtesi que “Els experts i responsables polítics coincideixen a assenyalar que, en cas d'assolir la independència, el castellà es trobaria en situació

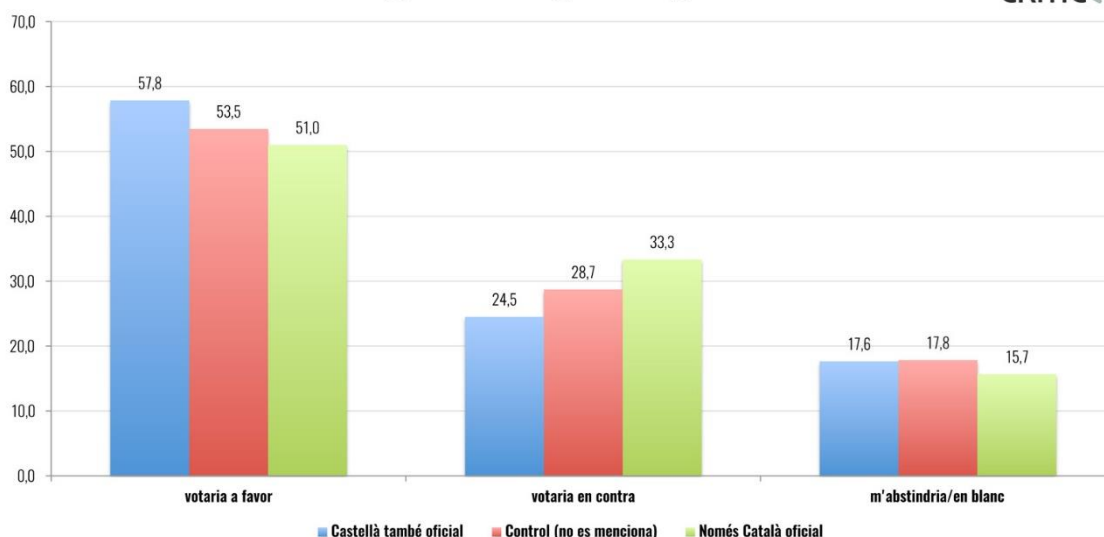

d'amença a Catalunya, ja que deixaria de ser llengua oficial". Quines diferències observem entre els dos grups? Com afecta l'un escenari o l'altre al suport a la independència?

Abans que res, **cal dir que cal interpretar els resultats amb cautela**. Primer, perquè ja en fa tres anys. Segon, perquè, com que es tractava d'una enquesta experimental, es va realitzar a través d'Internet i, per tant, la mostra és d'usuaris d'Internet, de manera que no és plenament representativa. Això fa que no ens hàgim de fixar en els percentatges absoluts, sinó en les diferències observades entre grups. A més, com que la mostra és reduïda (100 enquestats per grup, més 200 per al grup de control), no és suficient per trobar diferències estadísticament significatives als nivells convencionals.

En tot cas, però, és una informació millor que les intuïcions o especulacions d'uns i altres. I la tendència és clara: **en el grup que va rebre l'escenari en què el castellà deixaria de ser oficial el suport a la independència era gairebé set punts inferior al del grup en què es presentava l'oficialitat del castellà com a garantida**. El vot en contra, per la seva banda, creixia fins a 8,5 punts en el grup que rebia l'escenari en què el castellà deixaria de ser oficial respecte al grup que avaluava la situació en què l'estatus d'oficialitat del català estaria garantit. Això vol dir que entre l'un escenari i l'altre la distància entre el sí i el no a la independència es redueix fins a 15 punts.

Què votaria en un referèndum d'independència, segons el règim lingüístic

Font: Centre d'Estudis d'Opinió (2013)

Així doncs, a falta de dades de més qualitat, de moment **sembla que la intuïció de bona part de l'independentisme és correcta**: el festeig amb la idea que el català hauria de ser l'única llengua oficial en una hipotètica República Catalana és políticament molt perillós per a l'independentisme i el pot allunyar definitivament de la possibilitat de construir una majoria social al voltant de la idea de la independència.

Òbviament, aquest no és l'únic cost potencial d'aquest plantejament. No és difícil pensar, per exemple, que **un tensionament del debat lingüístic podria contribuir a trencar el consens social sobre les polítiques de normalització del català** a l'escola i a l'Administració. Però, en tot cas, el que sabem ara com ara és que representa una amenaça seriosa per a la capacitat de l'independentisme d'articular una majoria social.

432. FARINYES, Ignasi (2016-06-10). [“Protectorats lingüístics i altres paternalismes”](#). *Núvol*.

Ara que tot just ha començat una nova campanya electoral, pot ser que els mateixos líders independentistes que, en el seu moment, es van escandalitzar amb el manifest del grup Koiné i es van deixar dur per la irracionalitat a l'hora d'expressar el seu enuig, esgrimeixin consignes a favor d'una certa necessitat de protegir el català en una futura república independent. També és probable que facin proclames a favor de mantenir la cooficialitat del castellà en aquesta possible república, tot apel·lant, demagògicament, a una necessitat d'inclusió que no nega ningú. No es poden tenir escrúpols a l'hora d'aconseguir vots. Per poder justificar millor l'efecte que em provoca aquesta utilització electoralista del problema lingüístic, permetin-me que gosi parlar d'un fragment d'història familiar, poc original i anàleg a la de molts altres habitants de Catalunya.

No vaig conèixer els meus besavis paterns i, per via directa, no en vaig tenir gaires notícies. Però, gràcies a una insòlita curiositat genealògica (insòlita, perquè, en realitat, dono molt poca importància al tema dels llinatges familiars), n'he aconseguit força informació. Manuel Fariñas García, nascut a Barjas, un poblet a l'oest del Bierzo, a mitjans del segle XIX, va arribar a Barcelona uns quinze anys després que s'enderroqués l'última muralla que oprimia la salut física i els anhels econòmics dels seus habitants. I dos anys abans de la primera Exposició Universal, a l'església de l'antic hospital militar del carrer Tallers (l'actual parròquia de Sant Pere Nolasc), es va casar amb la meva besàvia, María de la Cruz Fernández Martínez, filla d'un altre poblet lleonès, Zuares, aquest a la comarca del Páramo.

Tot i que, molt probablement, per raons geolingüístiques, la llengua materna de Manuel devia ser el gallec, també havia de ser un parlant competent del castellà, atès el seu ofici, carrabiner, i la relació conjugal amb María, castellanolleonesa. És una obvietat, per tant, suposar que el seu entorn lingüístic familiar era castellà. No obstant això, la socialització del seu fill Eduardo (el meu avi) va ser completament en català, i en aquesta llengua es va relacionar amb la meva àvia i amb els seus fills.

A l'època en què tenen lloc aquests fets (els anys de la Restauració canovista), el panorama lingüístic de la societat catalana era molt diferent de l'actual, especialment a Barcelona. Si

bé és cert que, fins i tot la burgesia, clarament castellanitzada, com s'esqueia a una classe tan lligada als interessos colonials de Madrid, començava a canviar la seva valoració respecte a la llengua pròpia (ara que aquells interessos començaven a fer aigües), pràcticament tots els actes públics es feien en castellà. No serà fins al 1895, a partir del discurs inaugural d'Àngel Guimerà a l'Ateneu Barcelonès (en català i sobre la llengua catalana), que, tímidament, aquesta tendència començarà a fer un tomb, i encara, restringit al camp de la cultura.

A pesar d'això, la realitat lingüística al carrer era l'oposada: el català era la llengua de les classes populars. I l'entorn social en què van viure Manuel i la seva família, que van tenir el primer domicili al carrer de la Mercè, al cor de l'antic districte de la Llotja, era eminentment popular. No hi fa res que els rètols dels comerços i els tallers fossin en castellà, com el de la fusteria del carrer Fenosa (tant l'una com l'altre desapareguts sota el traçat actual de la Via Laietana) que hi havia a prop del pis on va morir la meva besàvia; les comandes, els encàrrecs i la resta de relacions que conformaven la convivència quotidiana es feien principalment en català. Aquesta conducta lingüística no era fruit de cap consigna nacionalista ni de cap intenció exclouent per part dels "autòctons". Era una conseqüència espontània i congruent de la realitat demogràfica d'aquell moment, com també ho era que els fills dels immigrants no catalans que naixien a Catalunya esdevinguessin catalanoparlants així que transcendien el perímetre de relacions estrictament familiar.

Caldria ser molt rebuscat per veure en aquest fenomen un pla organitzat d'assimilació. El sentit comú ens fa pensar, més aviat, en un procés normal d'integració dels nouvinguts a la parla d'una comunitat, un procés en què també intervenen sofisticades funcions psicològiques cada vegada més ben descrites per les ciències cognitives i que no suposen la renúncia o la violació de cap dret lingüístic. Dubto que el meu besavi Manuel, per exemple, es veiés obligat a abandonar el castellà pel fet de viure a Barcelona. Ben mirat, que la seva segona esposa, Dolores López González, fos de Villasinde, una de les pedanies de Vega de Valcarce en què també es parla el gallec, sembla indicar, a més a més (i sense voler posar en dubte altres sentiments de caràcter més íntim), la persistència d'una tirada vigorosa cap a la terra i la cultura vernacles; una tirada que no va pas quedar afeblida, tot i haver-se establert definitivament a la capital catalana. Vint anys després del naixement de l'avi Eduardo (ja som a l'entrant de la segona dècada del segle xx), els fills d'aquest segon matrimoni, la llengua familiar dels quals havia de ser, necessàriament, el castellà o el

gallec, també es van convertir en catalanoparlants competents, com vaig poder constatar personalment quan sentia parlar el tiet Salvador (el segon fill de Manuel i Dolores) amb el meu pare i els meus oncles.

La poc coneguda biografia de Salvador Fariñas López dóna fe, a més a més, que el seu lligam amb el català va anar més enllà de la simple adquisició, gairebé inconscient, de la llengua hegemònica que es dóna dins les societats normals. Salvador va ser dibuixant professional, i hi ha obres seves d'abans del 1936 que no només estan signades amb el seu cognom adaptat a la grafia catalana (probablement, va ser el primer membre de la família a prendre aquesta decisió), sinó que també contenen frases al·legòriques en català (com els dibuixos que va fer al camp de concentració del Barcarès l'any 1939). Això ja pressuposa una relació més compromesa amb aquesta llengua.

El que m'interessa remarcar d'aquests exemples quotidians és la realitat sociolingüística a què m'he referit més amunt: el predomini espontani de la llengua catalana entre les classes populars, tot i els prejudicis que encara suscitava el seu ús en alguns àmbits. No oblidem que, en aquells anys, molts dirigents sindicals proclamaven, inútilment, que la llengua de la classe obrera havia de ser el castellà, potser sense adonar-se que, amb les seves consignes, alimentaven l'espanyolisme, que estava a punt de mostrar al món una de les cares més terribles del nacionalisme genocida: el franquisme.

L'efecte dels plans migratoris de la dictadura va ser definitiu per al català. Les condicions sociolingüístiques es van capgirar fins a tal punt que ni la immersió lingüística ha aconseguit restituir les mínimes condicions de supervivència a la llengua catalana. A diferència de l'època dels meus besavis, el català, actualment, té força prestigi..., però, al carrer, ja no és necessari. Se'l substitueix automàticament pel castellà en la majoria de les situacions quotidianes. I si bé a la major part d'actes institucionals, a les escoles de primària, en conferències, etcètera es fa servir com a llengua preferent, la seva qualitat disminueix d'una manera preocupant, fins i tot en sectors acadèmics. Que aquesta realitat compromet la continuïtat de la llengua més enllà d'algunes generacions ho han defensat diverses autoritats científiques, adduint el caràcter minoritari del català davant del vigor sociològic del castellà, però també ha estat negat per altres, que no veuen en aquest desequilibri la causa d'una possible extinció. No entraré a discutir el grau de rigorositat que presenten els arguments d'uns i altres. Com se sol dir, només la Història posarà en evidència qui estava equivocat, o qui va incórrer en una impostura científica. Però aquest tòpic no ens allibera de la preocupació.

Naturalment, la resignació és l'actitud més habitual davant de fenòmens socials que semblen ultrapassar la voluntat dels individus, sobretot si hi estan involucrades creences i emocions d'una part considerable de les persones que integren la comunitat. En aquests casos, es pot arribar a bastir un complicat entramat de subterfugis per negar l'inevitable. En el cas que ens ocupa, hem vist com el concepte abstracte de 'catalanitat' s'ha anat dissociant de la realitat lingüística que li dóna sentit, i s'ha començat a relacionar amb nocions de dubtosa objectivitat, com ara un hipotètic 'caràcter' compartit, una 'tradició' comuna, una 'comunió emotiva' que es desvetlla amb el cant de la tenora, etcètera, etcètera. Gràcies a aquesta dissociació, el problema de la llengua deixa de ser-ho. La 'catalanitat' es pot expressar en l'idioma que es vulgui i no cal violentar ningú amb propostes com la del grup Koiné, que he esmentat al principi, i que ha desfermat els qualificatius més abjectes. Sense donar una oportunitat a l'anàlisi i, sobretot, sense haver llegit amb atenció l'estudi en què es basa el manifest de Koiné, s'ha construït un argumentari advers a les tesis d'aquest grup de lingüistes. D'aquesta manera, els independentistes ja no s'hauran de molestar a reflexionar sobre la supervivència del català en una futura república catalana, ni els castellanoparlants hauran de témer que es violin els seus drets lingüístics en aquesta hipotètica república... Sincerament, no crec que al meu besavi Manuel, carrabiner, que m'imagino amb un temperament ferm, disciplinat, i que, com moltes altres persones que vivien als barris populars de la Barcelona del tombant del segle XIX, va tirar endavant a pesar de les tràgiques adversitats personals que va haver de patir, li hagués fet cap gràcia aquesta mena de paternalisme injustificat.

Si la república que es projecta des de l'independentisme es vol catalana, la seva llengua hegemònica hauria de ser el català. Només així s'evitaria caure en l'idealisme abstracte de les essències catalanistes (que ens podria dur a territoris pantanosos difícils de superar sense prendre mal), perquè l'eix vertebrador del país seria un "objecte" ben real: l'idioma. És molt possible, esclar, que alguns sectors sobiranistes no contemplin aquesta necessitat, que la seva idea de república independent respongui exclusivament a interessos econòmics. Des d'aquesta posició, la desaparició de la llengua catalana no suposaria un problema rellevant (coincidint, en això, amb els espanyolistes), i els seus partidaris, com a màxim, estarien disposats a prendre alguna mesura de protecció que preservés la "curiositat" de la llengua autòctona, al costat dels bous embolats o les esglésies romàniques de Boí i Taüll.

Als enderiats a garantir el futur de la llengua catalana, tornar a un espai sociològic anàleg al que existia abans de la guerra civil ens sembla indispensable. Només té sentit parlar de normalització lingüística si som capaços de restituir al català la condició de llengua comuna dels futurs ciutadans de Catalunya. I aquesta empresa és irrealitzable sense la generositat de tothom, vingui d'on vingui i parli el que parli.

Malauradament, el llenguatge polític actual no permet ni albirar aquesta possibilitat.

433. FONOLLOSA, Joan (2016-06-16). "[La proposta de Constituïm \(2\): la llengua](#)".
Unilateral.cat.

Que el català i l'aranès necessiten una protecció especial i han de ser llengües oficials de la República és cosa que no discuteix ningú, em sembla; per tant no hi dedicaré més espai. Tampoc no en dedicaré més a la llengua de signes catalana que "és objecte d'ensenyament, protecció i respecte" segons mana l'article 50.3. I és que en realitat quan es parla de "la llengua" no es parla del català, sinó del castellà.

Parlem del castellà, doncs. Ja a l'article 3.2 diu: "Es reconeix a la llengua castellana un estatus jurídic especial, com a patrimoni cultural i de cohesió que cal respectar, garantir i protegir". I aquest precepte és abans fins i tot que el referit a l'aranès que és al 3.3. Per tant, res d'"anorrear" el castellà com alguns diuen, amb més mala fe que informació.

És clar que algú podria dir que aquest és un precepte general que a la pràctica es pot traduir en un no-res. Se'm fa difícil d'imaginar com pot ser això, atesa la sensibilitat general i que sens dubte hi haurà al Parlament diputats que representaran gruxos importants de ciutadans castellanoparlants; però acceptem-ho com a hipòtesi de treball. Cal recordar que a Catalunya hi ha molta gent que té com a idioma matern altres llengües, no només el castellà. I pensant en això, l'article 50.4 diu: "La diversitat lingüística és una riquesa cultural i les institucions públiques n'han de tenir cura". És a dir, que la protecció no es limita al castellà, i em sembla que tothom entén que el fet que hi hagi catalans que dominin altres llengües, fins i tot al nivell de llengua materna, és un enriquiment col·lectiu que ens afavoreix a tots.

Baixem ara al nivell dels drets individuals. Què passa amb les persones que, encara que faci molts anys que viuen a Catalunya, no saben català? S'han de sentir, com diuen Ponent enllà, *como peregrino en propia tierra*? Rotundament no. Pensant en ells hi ha la Disposició Transitòria primera: "El règim jurídic de la llengua castellana ha de respectar, garantir i protegir els drets lingüístics dels catalans que constitueixin el nou estat, nascuts abans de l'any 1977, a poder emprar oralment i per escrit la llengua castellana davant les institucions públiques, sense que hi pugui haver cap tipus de discriminació per raons lingüístiques". Més clar, l'aigua: als efectes pràctics aquestes persones podran viure tota la seva vida a

Catalunya usant el castellà com fins ara; el que no tindria sentit és que una situació que al capdavall és transitòria en termes històrics condicionés el futur de manera indefinida.

Queda per explicar la distinció dels nascuts abans del 1977, i la resposta és senzilla: els nascuts el 1977 van començar l'escolarització obligatòria el 1983, just quan va començar la immersió lingüística i per tant han estat escolaritzats ja en català.

Però de la mateixa manera que hom ja compta que s'haurà d'esmerçar a parlar francès si va a París, anglès si va a Londres o portuguès si va a Lisboa, la llengua catalana ha de ser la llengua d'ús normal a Catalunya: "El català és la llengua nacional i oficial de Catalunya. Tots els catalans l'han de conèixer i tenen el dret d'usar-la. Les institucions públiques n'han de preservar la vitalitat i promoure, protegir i desenvolupar-ne l'ús en tots els àmbits i sectors." (art. 3.1) i "Les polítiques del foment del català s'han d'estendre arreu del món." (art. 50.2) Res que no digui la Constitució espanyola sobre el castellà, sense anar més lluny.

I la llengua catalana ha de ser també el gran instrument de cohesió i acolliment de les successives onades migratòries ja hagudes i les que es puguin produir en el futur. Per això l'article 50.1 diu que "la República ha de fomentar l'ús, la difusió i el coneixement del català entre les persones nouvingudes, com a eina d'integració social i cultural. Aquests principis també s'han d'aplicar respecte a l'aranès".

Pot l'estat espanyol exhibir res comparable, canviant català per castellà? Ben segur que no.

Podeu descarregar el text complet de la proposta en aquesta adreça:

http://constituim.cat/wp-content/uploads/2016/05/Constitui%CC%88m_marca.pdf

Per celebrar que ens hem deslliurat de pantalles gegants (moltes gràcies, *azzurri!*), avui us propinaré la segona part de la sèrie Antimpàtics o 'Per què els del manifest cuiner tenen raó'.

Un cop per setmana freqüent un entorn laboral on es belluguen una quarantena de persones. Des del punt de vista de la llengua, aproximadament la meitat són catalanoparlants, una quarta part castellans i un altre quart castellanocatalanoparlants, segons la definició encunyada per un servidor a *El bilingüisme mata*: 'Castellans nascuts a Catalunya que, havent après generalment en edat infantil o primerenca la llengua catalana, la parlen a nivell nadiu (o Llengua1), de manera que, tot i ser presos sovint per catalanoparlants, tenen el castellà com a llengua emocional (o d'identificació, en l'argot sociolingüístic)'. Del total dels grups primer i tercer, només una altra persona i jo no canviem de llengua en les converses amb els del grup segon, mentre que els altres apliquen de forma sistemàtica la norma de convergència, és a dir, parlen en castellà amb els castellans. Dit en llenguatge modern, es mostren empàtics. Els resultats de tanta empatia, estadísticament parlant, són que actualment només un dels castellanoparlants (l'latinoamericà) ha après la llengua del país (però deu haver estat a fora, perquè allà tothom se li adreça en la seva llengua materna).

Això en el retrat actual. Si faig un repàs diacrònic, és a dir, al llarg de les més de dues dècades que fa que freqüent aquest lloc, recordo una altra persona que tampoc canviava (malauradament es va jubilar l'any passat) i dos casos més d'aprenentatge de la llengua, d'un total aproximat d'un centenar i mig de subjectes (és un tipus d'entorn laboral força canviant). Pel que fa a mi, en tot aquest temps ningú m'ha retret mai aquesta actitud insòlita (de la mateixa manera que jo no he retret mai a ningú el contrari, és a dir, que només parlés en castellà), actitud que tanmateix només ha aconseguit que tres persones es llancesin a intentar expressar-se en català (només una se n'ha acabat sortint).

Finalment, l'últim punt d'interès és veure en quin idioma es comuniquen els del tercer grup, els catalanocastellanoparlants. L'observació indica que no hi ha una norma comuna i que la tria de codi depèn del grau d'identificació: com més catalanitzat més usa la llengua catalana i viceversa. Això sí, no es donen converses bilingües, sinó que un dels dos (o més)

parlants arrossega l'altre (o altres) cap al seu codi. El diàleg bilingüe, aquesta meravella de la convivència-lingüística-sense-problemes que tant els agrada brandar als addictes a la Coja, és una raresa (de fet, en el cas que ens ocupa es limita a les meves converses i les de l'altra persona esmentada amb els no catalanoparlants, un percentatge que no deu arribar ni al zero coma poc per cent).

Aquest paisatge és real, i segur que equiparable a moltíssims casos que coneixeu personalment o de referències. De fet és el paisatge habitual en entorns laborals d'una certa qualificació (estudis superiors obligatoris), on predominen els catalanoparlants i els castellans que han après la llengua ([ho explica molt bé Joan Pujolar](#)): a mesura que s'ascendeix en la piràmide social augmenta el percentatge d'aprenentatge i ús del català. En aquest sentit, l'ingrés a la universitat és un moment clau de canvi (*). La conclusió que se'n desprèn és que ni l'empatia ni la falta d'empatia influeixen gaire en l'aprenentatge de la llengua.

Per què aprenen català, doncs, els fills de la immigració? (i aquí em refereixo als que després el fan servir, és a dir, als que esdevenen castellanocatalanoparlants, no als que només el practiquen el dia de l'enquesta). Una: perquè resideixen en ambients rurals o ciutats petites on l'escola i l'entorn són majoritàriament catalanoparlants; i dues: perquè en algun moment de la seva vida (torno a Pujolar) perceben que els serà útil per progressar socialment (i, per tant, econòmicament). Els estudis sobre això també recullen altres causes, amb menor incidència estadística, per a l'adquisició de la L2, però la 'simpatia i comprensió que els autòctons han demostrat cap a la meva persona i situació' no figura entre les més destacades. Diria, i això ja és collita pròpia, que la facultat de comprendre les emocions i els sentiments per un procés d'identificació amb l'individu o grup amb el qual es relaciona no empeny gaire gent a fer l'esforç notable d'aprendre un idioma, ans més aviat al contrari: a aprofitar-ho per no fer-lo. El pedagog americà John Holt deia que un alumne aprèn el que vol, quan vol i com vol, i que si no vol no aprèn. L'immigrant que arriba a Catalunya (o el que hi neix en un entorn on el català és quasi invisible) no ha d'aprendre la llengua per necessitat, com sí que li passa al que arriba a Alemanya o a Xile, i per tant, igual que els alumnes de Holt, només ho farà per voluntat. I la millor prova d'això la trobem en l'entorn descrit: gairebé tots els del segon grup, els monolingües castellans, són gent arribada en edat adulta d'Espanya o de Llatinoamèrica. Per tant, no són fills de l'emigració sinó l'emigració mateixa. I a pesar dels estudis superiors (que teòricament suggeririen més facilitat per incorporar idiomes), llevat de l'excepció ja

esmentada, no aprenen la llengua. No els cal. I ja veiem que la simple voluntat, en general, no els motiva prou.

Qui es pensi que aquells famosos nosequantsmil vots que necessitem els aconseguirem fent-nos els simpàtics és que no coneix la condició humana. Uns quants potser sí, perquè de gent n'hi ha de moltes menes, però no gaires més.

L'empatia ja existia. Es diu submissió.

[*A mesura que l'entorn laboral es va fent menys qualificat baixa el percentatge de castellanocatalanoparlants i augmenta el de monolingües castellans, tal com explica Pujolar: en un supermercat o una empresa de transports, els empleats d'origen estranger encara tenen menys contacte amb la llengua catalana. Quin miracle farà que la vulguin aprendre, i, si s'acomplís, que la poguessin practicar?].

435. MARTÍ, Tomeu (2016-07-01). “[L’estat propi, l’única garantia per a la llengua catalana](#)”. *Diari de Balears*.

Deia la Plataforma per la Llengua abans de les eleccions que havien constatat que el ple reconeixement del català a Espanya és més difícil que un referèndum d’autodeterminació. Després de les eleccions el referèndum unilateral o la declaració unilateral d’Independència semblen les úniques sortides que té al seu abast la Nació Catalana.

Segons l’estudi elaborat per la Plataforma, «cap de les quatre candidatures d’àmbit estatal pretén reformar la Constitució per fer que el català sigui oficial a l’Estat espanyol i a la Unió Europea al mateix nivell que el castellà».

L’ONG del català constata així la dificultat que en la propera legislatura «Espanya avanci cap a un model lingüístic democràtic com els que han assolit Bèlgica, Suïssa, Finlàndia o el Canadà».

La conclusió abans de les eleccions i que es reforça després d’aquestes és que «El ple reconeixement oficial d’Estat i internacional de la llengua catalana només és possible amb l’Estat propi».

436. LORENTE, Mercè; REQUENA, Dolors; VIRGILI, Josep Maria; DE YZAGUIRRE, Lluís (2016-07-15). “[Oficialitat de dues velocitats](#)”. *L'Unilateral*.

El Manifest del Paranimf o [Koiné](#) ha donat resposta als que des del 2012 preconitzen amb molta insistència que al nou país l'*statu quo* lingüístic no es modificarà, cosa que, segons els seus signataris, ens abocaria en pocs anys a la generalització del monolingüisme espanyol. La majoria de respostes al manifest han aixecat cortines de fum intentant portar el debat a banalitats terminològiques que justament Koiné vol evitar per anar al moll de la qüestió: els drets i deures de les persones i de les col·lectivitats i les polítiques d'estat per a la gestió i l'aprofitament de la riquesa del multilingüisme. També s'ha obert un front historicista sobre si el franquisme va voler o no emprar la immigració com un instrument genocida, debat que sorprendria per la seva virulència si no sabéssim el buit de poder que s'ha produït entre les entitats que viuen de cultivar l'etnicisme espanyol (afer FECAC).

Ens agradaria que aquestes darreres setmanes haguéssim estat dialogant sobre les esperances d'uns i altres en relació a com s'ha de regular el tema a la constitució i a l'ordenament jurídic que se'n derivi, donant resposta a preguntes com:

- seguirem tenint el deure de saber castellà?
- passarà el coneixement del castellà a ser un dret que podrem exercir sense restriccions?
- quin nivell de català (actiu vs passiu) caldrà per a obtenir la ciutadania catalana? i per al permís de residència? i per a renovar el de treball?
- tindrà l'occità a la Vall d'Aran un tracte 100% equivalent al del català a Catalunya?
- hi haurà mesures transitòries i excepcions permanents en benefici de les persones que en el seu moment no van gaudir d'oportunitats raonables per a aprendre el català?
- tindrà dret a cursos gratuïts de català tota persona que s'empadroni al nostre país, fins que assoleixi els mínims legals de coneixement del català?
- serà possible estudiar el castellà i la resta de les tres-centes llengües dels catalans a tots els nivells educatius?
- es farà un cens lingüístic cada lustre per tal que les administracions locals puguin atendre en les llengües majoritàries al seu municipi? I les empreses?

- passarà el català a ser la llengua majoritària a l'espai radioelèctric?
- tindrem convenis de reciprocitat televisiva amb els estats veïns?
- serà possible estudiar una carrera universitària en català?
- hi haurà "excepció cultural" a les indústries de la llengua en defensa del català als mercats de productes audiovisuals, llibres, videojocs...?

Marc legal flexible

Probablement, un diàleg honest entre tots els partidaris de la independència (i d'altres que si vulguin apuntar) ens duria fàcilment a un atzucac, davant la *impossibilitat aparent* d'encabir en un mateix marc jurídic el manteniment de l'*statu quo* lingüístic i la creació d'un país nou lingüísticament normal. *Impossibilitat aparent* només des de la intransigència, com veurem tot seguit.

El nostre dia a dia és ple d'exemples de fórmules creatives per a superar culs-de-sac semblants, per exemple les empreses que neutralitzen un risc de fallida negociant un doble conveni amb els seus treballadors. Un altre exemple de flexibilitat normativa pot ser el dels estats que, bo i mantenint la presumpció d'innocència (exigint la càrrega de la prova al ministeri fiscal o a l'acusació privada), han incorporat la presumpció de culpabilitat en relació als delictes de pederàstia i assetjament perquè tot sovint la presumpció d'innocència atorgava impunitat als victimaris.

Avui ens interessa aportar un altre exemple de flexibilitat, la Unió Europea. Com en les fórmules d'integració europea, allò que es va anomenar l'Europa de les dues velocitats: per exemple, es varen definir uns "criteris de convergència" econòmica de cada Estat candidat a participar a la moneda única (dèficit pressupostari, inflació...), en base als quals els Estats han anat ingressant (o no) a l'espai de l'Euro.

Més en concret, l'aplicació de certes polítiques comunes, com les relatives a l'espai Schengen, en què els estats membres s'han reservat excepcionalitats que no es permeten als que s'hi han adherit després de l'adopció del Tractat de Lisboa ([protocol 19, article 7, pàgina 246](#)). Dit en altres paraules: els nous estats membres de la UE han d'assumir de cop tot un seguit d'obligacions que els que ja hi eren o bé no assumeixen, o bé ho fan paulatinament, o bé ho fan mantenint transitorietats i reserves.

En resum, tenim en el nostre entorn diversos exemples de normatives flexibles per tal d'acomodar al màxim la legalitat a les necessitats de la gent.

Amb una oficialitat de dues velocitats, que deixi clar que Catalunya aspira a ser un país normal, en què la llengua pròpia sigui el pal de paller d'una concepció additiva de la integració i, ensems, un país que vol evitar cap mena de restricció de drets individuals als castellanoparlants que ja són entre nosaltres: les persones que optin a la ciutadania catalana després de la independència hauran de complir els mateixos requisits que es demanen a qualsevol país democràtic, mentre que els ciutadans que han tingut el dret d'emprar la seva llengua materna com a llengua oficial abans de la independència (sense haver gaudit d'oportunitats per a aprendre el català) no perdran aquest dret d'acord amb un conjunt de mesures transitòries (i de les exempcions que calgui) que garanteixin la compatibilització dels drets individuals d'aquests ciutadans amb els drets individuals i col·lectius de tots els altres ciutadans i també que tothom tindrà l'oportunitat d'aprendre el català.

Per a això, la nostra República ha de donar rang constitucional als drets i deures individuals i col·lectius recollits a la [Declaració Universal de Drets Lingüístics](#), de manera que la primacia dels drets col·lectius sobre els individuals no es vegi com un subterfugi per a capgirar hegemonismes sinó com l'assumpció d'allò que els defensors del multilingüisme d'arreu del planeta han proposat per a assolir la concòrdia entre comunitats lingüístiques.

Els partidaris de la independència hem d'empatitzar amb els castellanoparlants que no volen perdre drets i que no es poden acostumar als canvis si són massa ràpids i els hem de demanar que empatitzin amb nosaltres, assumint que les coses no poden seguir igual, que un catalanoparlant ha de tenir aquí la mateixa normalitat lingüística que un castellanoparlant té a Espanya o a Cuba i un francòfon a França.

A tall d'exemple, podem donar un cop d'ull a l'espai radioelèctric català. Per a implantarhi els drets col·lectius, només caldrà reutilitzar els canals televisius de tarot, de televenda i tots aquells que no respectin els criteris de pluralisme i respecte del CAC. Només amb aquesta mesura, l'endemà de la independència podrem acollir una quarantena de canals en català; tècnicament, no és possible afegir canals addicionals per millorar l'oferta en català, però no sé de ningú que reivindiqui el dret a visionar televenda o tarot (i sempre li quedarien les parabòliques).

No es pot fer una reforma agrària sense que el terratinent perdi el monopoli de la terra, no es pot salvar la llengua catalana si no passa a tenir en l'espai radioelèctric català el mateix protagonisme que el castellà té al de Madrid o el francès al de París. Si ho debatem amb els nostres compatriotes que no tenen el català com a llengua primera, probablement no els farà res perdre tots aquells canals que només aporten telefems, televenda i catalanofòbia.

I sobre tots els altres àmbits d'ús públic i interpersonal del català hem de cercar un diàleg similar que ens permeti traslladar-nos a un país on es pugui viure en català amb la normalitat de tots els pobles sobirans, bo i respectant els *tempos* d'aquells que ho volen anar digerint paulatinament o que no s'hi veuen amb cor.

Signants: Mercè Lorente, Dolors Requena, Josep Maria Virgili i Lluís de Yzaquirre. Els autors pertanyen al col·lectiu Koiné.

Ara que se celebra el setè centenari de la mort del genial autor mallorquí, **Ramon Llull**, recordo el que han significat les muntanyes, en general, per entreveure les personalitats sensibles i els "paisatges de l'esperit". En les meves habituals ascensions a les muntanyes de Montjuïc i el Tibidabo, tornen els meus pensaments formant un delicat i suggerent murmuri que balla oscil·lant, elevant-se cap al cel de la gran Barcelona que contemplo sense fi. En dies de climatologia una mica despietada, m'ha semblat sentir esbufegar un vent especial que em recita alguns proverbis del gran Ramon Llull. Sentències senzilles de la cultura popular mediterrània que continua més vigent per als que vulguin sentir-les.

Han aparegut últimament els núvols que la societat catalana no ha volgut percebre fins ara. Als núvols s'han emmagatzemat bacteris, virus i materials tòxics. Unes evaporacions que ascendeixen des del més profund de l'essència d'una part del poble català. D'aquells personatges disposats que els altres ens sotmetem als seus dictats, que es creïn legitimats per demanar-nos comptes a qui no som o pensem com ells. Em refereixo, és clar, al manifest Koiné sobre la llengua catalana i a altres expressions que segueixen la seva doctrina, contaminant l'ambient amb el mateix tipus d'essències tòxiques.

Parlem de **la lògica que hi havia darrere del manifest Koiné en defensa de la llengua catalana**. Aquesta és la que perdura més enllà de l'anècdota o el succés del moment. És la que segons la meva opinió, obre una rasa ampla i profunda a l'interior de la societat catalana. Posant de parapet o ham la defensa de la llengua catalana, promouen una cultura de l'odi, una mirada tèrbola de tornada a les essències, tancada, caduca i castrant. L'estratègia és interessant, sens dubte, perquè provoca confusió, servint-se d'una causa noble: la salut social de la llengua catalana. Qui s'oposaria a tan lloable causa? Només les ments obtuses, els nostàlgics del tancament franquista, els d'allò del "Hable usted en cristiano para que nos podamos entender".

La llengua, la llengua... la llengua és molt important. Un punt de confluència... I tant! Jo mateix m'he unit a aquesta causa des de 1969 allà on he estat present i des de diferents estadis: barri, escola, món laboral, lluita clandestina, activisme social i camps relacionats amb la cultura i l'educació musical. **Ni vaig acceptar quedar-me com un acoblat al**

franquisme, ni ara acceptaré que ningú em digui com he de parlar i com he d'escriure. Tampoc demanaré permís a cap sacrosanta institució, per expressar-me per escrit seguint els cànons que exigeixen la recuperació progressiva de la llengua genuïna. Per a aquest menester disposem d'uns magnífics experts. La meua llengua genuïna, la meua pròpia, es rega amb saliva perquè no s'assequi i l'acull l'orifici bucal amb subtil delicadesa. Vaig saber que disposava d'una llarga llengua quan a primers de novembre de 1972, uns policies grisos en sortir d'un zeta, em van lligar de mans i van prémer amb força el meu coll. Aquest dia vaig veure la meua llengua sencera i vaig saber que era catalana.

La meua llengua em pertany a mi. El meu bilingüisme és natural, no va contra ningú, no pretén destruir ni substituir el català, no vaig ser, ni sóc, ni seré un colonitzador lingüístic involuntari. Estic fart de perdonavides, classistes i paternalistes. Reafirmo que visc la meua pròpia realitat com un actiu i no com un atac a la llengua catalana. Admiro, respecte i estimo la llengua catalana, tant com a la que vaig aprendre a la falda familiar.

La meua família va ser expulsada de la seva terra per haver resultat perdedora de la Guerra Civil. Sense mitjans de vida, o com dèiem aleshores "te liabas la manta a la cabeza", és a dir, connectaves amb el "maquis" o t'exiliaves a Catalunya. Els meus pares van decidir agafar les armes del treball i l'esperança que una ciutat com Barcelona els podia oferir.

No seré jo qui col·labori a cavar una altra rasa tan ampla i profunda com la que obre la doctrina Koiné. Però sí que són necessaris uns apunts per recordar **com vam arribar a Catalunya entre 1950 i 1970 la immensa majoria d'andalusos i altres d'altres regions de l'Estat:** barraques, prestadors, pensions pastera, blocs com torres construïts de pressa amb materials obtusos (aluminosi), barris sense cap tipus de serveis i zones desproveïdes d'enllumenat i clavegueres. Desarrelament i degradació. Franco i la seva dictadura, així com les complicitats que va teixir tant a Andalusia, a Catalunya i a la resta d'Espanya, va ser el responsable de tant desajust social i econòmic. Els nostres pares es van convertir, a la velocitat de la llum, de jornalers del camp (peons) a obrers industrials sense qualificar (peons). Les nostres mares van passar d'oliveres capcotes a incorporar-se al tèxtil o a ser dones de fer feines (servei domèstic), netejant cases a tort i dret. Cases i pisos on casualment, les persones que les habitaven havien renegat de la seva llengua per acollir la llengua imposada pel règim dictatorial, el qual es va portar com un genocida en relació a la llengua catalana.

Les reaccions irades, com és el cas de la doctrina Koiné, gairebé sempre comporten el naixement de trinxeres. Perquè el més greu del manifest no és la lletra sinó l'esperit. La veritable normalització de la llengua en la nova República Catalana és l'ham que penja de la gàbia. Una gàbia on es donen cita a aquells que amb tota seguretat es creuen que la nació els pertany, que Catalunya és una societat anònima on ells reparteixen accions en funció de si practiquen el monolingüisme o el bilingüisme.

Un grup posseïdor del dogma de fe se situa en un pòrtic i des d'allà assigna els designis que li corresponen a cadascú. Un pòrtic on fan guàrdia els que posen en dubte que el vot és l'única manera de decidir el futur de tots. I com això és una cosa tan senzilla i que està a l'abast de gent tan senzilla, consideren que han de dirigir (impulsors del manifest) el ramat i sol·licitar adhesions que brillin (signants). Perquè al ramat li és imprescindible comptar amb brillants pensadors. La massa amorfa i inculta només tocarà el Cel Ítaca quan es converteixi a la religió (doctrina Koiné). Una religió que ha de realitzar la funció salvadora de la llengua catalana, l'essència. I si salves l'essència, també salves a la nació i en l'embat col·loques els fonaments del nou estat. El misteri de la Santíssima Trinitat ha ressuscitat a Catalunya.

Algun apunt històric necessari. Stalin, un dels personatges més sinistres, al costat de Hitler, de la història europea del segle, acollint-se als ressorts ideològics que un altre "gran brillant" anomenat Lenin li va posar en safata, es va dedicar a un sinistre joc anomenat depuració. Ho va fer, això sí, sota uns valors com la bondat i la fraternitat: salvar la classe obrera implantant la dictadura del proletariat. Stalin encarnava els designis (secretari general), la veritat absoluta i les ànsies de "llibertat" del poble. Qui dissentia, fins i tot dins del seu propi cercle, amb eliminar-lo n'hi havia prou. Stalin, Suprem Redemptor, escollit per un grup reduït (comitè executiu), amb el beneplàcit d'un altre més ampli (comitè central), es va dedicar a liquidar a tot aquell que no va voler posar cara de be degollat davant la barbàrie. El foc purificador que va encendre Stalin no es va oblidar dels dissidents del camp de la cultura: escriptors, músics, compositors, pintors, artistes, poetes i intel·lectuals. Per cert, alguns d'aquells màrtirs, van trigar a detectar el que, amb antelació, s'estava coent a les entranyes de l'estalinisme. Una altra formulació salvadora ho justificava afegint un altre dogma (centralisme democràtic).

No cauré en la temptació demagògica de traslladar les anteriors referències històriques a la situació catalana actual. Gràcies a Déu, en el cas català, la història no es repeteix, contradient encertadament al refrany popular. L'escala no és comparable ni l'etapa

referencial tampoc. **L'alerta plantejada aquí és sobre el mètode. L'estalinisme ha impregnat el funcionament piramidal de la gran majoria d'organitzacions polítiques.** Sota la bondat i l'efectivitat (centralisme democràtic) per poder aplicar en la pràctica social la ideologia a la qual es deuen, munten una estructura interna antidemocràtica i fortament centralitzada. Un grup reduït pensa, els altres executen. Mitjançant tan pervers sistema (mètode), adoptat per formacions polítiques de signe contrari, uns pocs exerceixen el poder intern sense pietat. El dissident, el crític, el que gosa pensar pel seu compte i risc, és depurat. Sempre, això sí, en nom del bé comú.

Des que començo a participar deu anys enrere, a la meua manera i al meu aire, en el que es coneix com a **moviment independentista**, el meu olfacte va detectar que alguns plantejaments es decantaven cap a postures excessivament redemptoristes i granítiques. Per tant, molt properes a l'establiment de jerarquies en funció de la puresa dels cognoms. Integració, assimilació, paternalisme i superioritat moral. Quatre premisses a les quals t'havies de sotmetre, filtrades per una altra de caràcter sagrat i místic: la llengua catalana en contraposició a la llengua castellana. Els meus interessos mai van coincidir amb els condicionants que imperen en aquest moviment "transversal". En anteposar antifranquisme, política, llibertat i dignitat a les premisses abans esmentades, he hagut de fer ús de cintura i de vegades jugar-me el tipus. Purs i impurs, nosaltres i ells, axiomes que xoquen frontalment amb les meves idees llibertàries.

El foc estava preparat amb antelació. Els llenyataires van anar creant estratagemes per extreure les branques dels arbres més selectes. Mentre duïen a terme aquesta tasca, altres ens dedicàvem, esperançats per un possible consens, a viatjar pel territori intentant exposar punts de vista divergents als de la colla de la foia. Els altres, els possibles evangelitzats, amb no presentar-se a les xerrades, debats i conferències, tenien prou.

La meua experiència personal realitzant aquesta tasca ha resultat ingrata ja que em dirigia a convençuts de la independència de Catalunya, però el meu discurs, com que no coincidia amb el que els assistents volien escoltar, produïa acaloraments, discussions estèrils i pèrdua de temps. Un il·lús predicant en una sala davant de persones que quan feia èmfasi que això de la independència era una oportunitat per interpel·lar-nos a tots i que ens permetria millorar les condicions de vida, és a dir, un estat català ("el nostre"), que vetllés per construir un país més just i on les qüestions socials fossin preferents, el que no dormia, roncava. Durant el torn de preguntes es notava que, o no havien escoltat o estaven al marge del que m'esforçava per argumentar.

En més de cent actes, **la preocupació per la llengua de Catalunya va ser sempre la mateixa**. En sentir un relat on no es posava l'accent en la veritable normalització lingüística, el respectable s'enutjava o amb els seus gestos de desaprovació, m'indicava que agafés la porta com més aviat millor.

El que la meua experiència, en qualitat de missioner independentista palpava i percebia, al cap de deu anys ha explotat. Agraeixo moltíssim al grup Koiné la seva sortida a borsa: el que nosaltres preconitzem és sagrat, canònic i intocable. El nostre esquema és el que ha de cotitzar en el camí cap a la creació d'un estat propi. Els que no combreguin amb el cànon de la nostra religió, seran expulsats del tan preuat i "transversal" moviment. Us posarem al grup dels maldestres perquè els brillants us espavilin i ensinistrin.

Estic satisfet i content perquè ara conec nom i cognoms dels ideòlegs i els seus acompanyants. L'aparició ha permès posar cares al misteri: Pare, Fill i Esperit Sant, tres persones diferents i un sol Déu veritable. Descobreix la clau de la lluita: o llengua catalana com a element aglutinador o el vedat es tanca. Almenys ara sabem al que ens hem d'atenir.

El veritable misteri rau en els que estan d'acord amb la doctrina Koiné i no han signat. I l'inquietant misteri és el que no permet assossec: aquells que no comparteixen el text Koiné i no han dit aquesta boca és meua. El silenci aterridor dels que s'acoblen a la direcció de qualsevol ventada. L'engongiment d'espallles dels que neden i guarden la roba. ("Estic d'acord amb tu / Doncs escriu i envia una carta al director d'algun mitjà / No cal fer res perquè això de Koiné no té importància").

Què amaguen els silenciosos que et donen cops a l'esquena i mostren la seva solidaritat verbal? Un país de tenebres i núvols on posicionar et pot costar l'estança a què t'has enganxat? Es pot un sentir lliure si és incapaç de mostrar públicament disconformitat?

Estem guardant en el bagul dels records els afalagadors presagis: un país en construcció, un trajecte traçat per tots, una pàtria inacabada, una terra que serveixi als interessos de la majoria, un poble que no estarà fet a mida d'uns pocs. Fal·làcies i mentides arrugades com succeeix en prémer amb el puny un paper que va en direcció a les escombraries. Si els doctrinaris necessiten micos de fira, elements decoratius i il·lusos útils per recórrer territoris (habitats pels nostres conciutadans) d'extrema duresa i difícil penetració, que els busquin entre ells i es reparteixin la feina. Amb les seves aspiracions de puresa i submissió impulsen, signen i presenten la defunció de la independència de Catalunya.

I com són tan superbs **pretenen que els “immigrants” siguem com el paper higiènic, per usar i llençar.** El seu projecte d'eliminació de la diferència s'amaga darrere de la defensa de la llengua. Que siguin valents i que reconitzin que per tenir dret a vot a la futura República Catalana serà necessari acreditar el nivell C de català. Aquest és el concepte de ciutadania que adoren i, si m'equivoco, ho veurem d'aquí un temps.

Resulta una evidència que la llengua catalana és a hores d'ara un obstacle per a les elits a Catalunya. Elits en l'ordre econòmic, intel·lectual i també polític. Obstacle que s'intenta franquejar en ple debat sobiranista amb un silenci, entre subtil i insultant. Fins al punt que la carpeta de la llengua no està a l'agenda de cap actor polític si no és per afirmar a propòsit que l'oficialitat o no és un ítem a tractar més endavant en el procés de discussió i redacció d'una constitució, en el context d'una hipotètica i futura independència. En aquest sentit, les desmesurades reaccions al manifest Koiné –i el silenci posterior– són clarament indicatives de la situació de censura autoimposada, àdhuc a la premsa. Perquè, al capdavant, la situació del català a tot el territori oscil·la entre la desolació més absoluta –és un fet l'extermi darwinista de la llengua en determinades comarques del País Valencià– i el gueto –fonamentalment al Principat– com a estratègia planificada on el català, aleshores sí, esdevé llengua a utilitzar sense problemes.

Entrar en una llibreria a Barcelona –posem el cas de la Central– és una mostra d'aquest procés de reclusió lingüística en un àmbit específic. Constatar, abans, que trobar a les prestatgeries obra en català és una proesa. En assaig i filosofia –el món del pensament tan car a la nostra tradició– la realitat és un desert. També en llibres d'art o estètica i no cal dir en ciència. Només hi ha un espai –malgrat la novel·la i el teatre– en què el català es visualitza a bastament: la poesia.

Fenomen, el de la reducció de la llengua a espais molt definits, que té llur extensió en el teatre o fins i tot a les ràdios; així mateix, l'administració catalana l'empra com a llengua vehicular. Tanmateix, fora d'aquests àmbits –que creen una sensació de normalitat–, el panorama és de dramàtic retrocés. La justícia, els grans mitjans de comunicació visuals –TV3 és una mostra superlativa de *guetització*–, l'etiquetatge, els quioscos, els fòrums econòmics i científics –a les grans trobades entre les patums apoderades el català és una nosa absent– i, és clar, el cinema –bo i tenir una llei sense reglament. La decisió de no aplicar-la respon a la idea d'evitar el conflicte entre govern i les grans distribuïdores (!)

És el model triat i el model és un fracàs. Des d'Alacant fins a Barcelona, la reducció de parlants en els grans centres urbans resulta feient. Això comporta, necessàriament, un procés de “ruralització de la llengua” i la divisió en dos del territori. El gueto a escala

cartogràfica. En un article anterior publicat a El Punt Avui defensava la idea de llengua com a patrimoni i expressió del geni universal d'un poble que troba la seva natura en el verb. "El ser de les coses radica en la parla", vaig escriure aleshores. Dit altrament: no hi ha dimensió social -lligam col·lectiu entre individus- sense llengua.

COM QUE el país, sociològicament parlant, té tirada cap a crear polèmiques avançades, sovint sense ni tan sols haver escoltat les veus acadèmicament autoritzades a qui convé sempre d'escoltar, l'enrenou és servit i tothom hi diu la seva. Una tal reacció potser està bé perquè ens ajuda a pensar, a crear-nos opinió i a defensar-la. I la llengua, sempre tant en boca de tothom, no n'és escàpola, del reconeixement que hauria de tenir en una hipotètica Catalunya independent. Ei que és ben cert és que caldria evitar d'incórrer en les mateixes pràctiques de què s'han servit, sempre, Estats com l'espanyol. O el francès. No cal que una llengua sigui d'obligat compliment per imposició, com també em sembla que no caldria que constés, en la futura Constitució catalana, una declaració grandiloqüent d'oficialitat. I doncs, l'occità, una llengua que fa quatre dies que n'és declarada, d'oficial, a Catalunya?, podria adduir algú. Aquesta declaració només té la força de reconèixer que la llengua de l'Aran és l'occità, dit aranès, a la Val. A Catalunya, com a l'Aran, l'occità; a Alemanya, l'alemany; o als Estats Units, l'anglès, la llengua "per defecte", tal i com destaca l'Acadèmia, des de la Filològica a Els Marges, amb les Universitats totes, és la catalana. La llengua a prioritzar-hi ha de ser la del país, i és amb la seva, de llengua, amb què aquesta hipotètica Catalunya independent s'hauria d'identificar a tots els efectes; sense detriment que, a conveniència, tothom se servís de tantes altres, de llengües, com calgués. Només faltaria. Ara bé preeminent, només una. La del país. Diu molt encertadament un editorial de Els Marges que "delegar en una pomposa declaració d'oficialitat única el rang de la llengua del país no és sols fornir de munició a l'enemic, tot actuant reductivament com ell; és ignorar ho advertia ja Horaci que de res no serveixen les lleis sense un canvi de costums". Perquè és ben cert, tal i com es qüestiona aquest editorial, ¿quants d'aquests que ara es proclamen compulsivament independentistes s'esforcen a ser independents tout court? I molts dels qui en reclamen l'oficialitat no practiquen en el dia a dia el bilingüisme passiu? Només ens cal país amb llengua i ciutadans amb una ferma consciència lingüística. I amb una exigent competència.

440. ENRIC LÓPEZ, Carles (2016-08-24). [“¿Exterminando el castellano en la futura Cataluña?”](#). *Crónica Global*.

En una de las mesas redondas de la Universitat Catalana d'Estiu (UCE) unos filólogos --ojo, algunos, catedráticos de universidad-- han abogado por la eliminación del castellano en la “futura república catalana”. Ese nuevo acto de radicalismo no ha sido bien aceptado por todos los políticos independentistas. Bueno, al menos, por uno. El diputado de ERC Gabriel Rufián, [según algunas fuentes](#), abandonó como protesta el acto.

Cuando el independentismo no ha cuajado y la mentira se ha adueñado de una parte de la sociedad, entran con fuerza los radicales

Horas más tarde, el propio Rufián dejó caer un tuit. Fue su respuesta a mi pregunta sobre la veracidad de la anulación del castellano en una hipotética Cataluña independiente. Una frase clara y contundente: “De cuanto decís, que en Catalunya (sic) se 'anula' un idioma hablado por 500.000.000 de personas, diría q es lo más falaz y ridículo”. Malos tiempos para la lírica independentista, que diría la canción.

Cuando el independentismo no ha cuajado y la mentira se ha adueñado de una parte de la sociedad, entran con fuerza los radicales. Gabriel Rufián, a su pesar, no es un radical. Es el típico buen chaval de barrio que va a su rollo. Es alguien gracioso, con argumentos ciertamente a veces hilarantes, pero al menos habla. Se le debe reconocer que ha sido el único líder de ERC en criticar, sin tapujos, la propuesta de esos radicales filólogos.

Y no hay que ser político para darse cuenta de la atrocidad de la propuesta de la UCE. Si algo necesita el independentismo es aglutinar una base social más amplia. Hacer una independencia desde un idioma es un error grave. No sólo de concepto sino incluso de inteligencia. Las independencias se montan a través de la economía, jamás de los sentimientos. Y ese detalle nimio fue el germen del *procés*. Cuando quedó claro que la economía no generaba argumentos se ha tirado de sentimientos e idioma. Y ahí los números cantan. El *procés* se desinfla.

Y a pesar de la ocultación por parte de los medios públicos y privados catalanes, las cifras no mienten. Desde la aparición de la democracia Cataluña ha pasado de ser cabeza de España a finales de los 70 a ser una pequeña cola de ratón en Europa. Un índice demoledor es [el índice de progreso social de la Unión Europea](#). Una versión adaptada del PIB con base social. Una versión donde más cifras son sumadas como nuevas variables para estimar la realidad de cada territorio.

En el caso de Cataluña, somos la 165ª de 272 regiones en Europa. Les voy a ahorrar que comprueben, por sí mismos, que no somos la primera de España, tampoco la segunda, ni la tercera. Somos la comunidad número 12 en España. Detrás de nosotros sólo están Andalucía, Extremadura, Castilla-La Mancha, Baleares y Canarias. Pero, además, pisándonos los talones. Extremadura es, por ejemplo, la 167ª, sólo dos puestos por debajo. Por su parte, Madrid esta en el lugar 87ª, y el País Vasco, por citar otra comunidad histórica, referente para muchos catalanes, en el 102º. Galicia, la tercera comunidad histórica de España, esta en el 157º. También por delante.

Siempre hemos dicho que lo peor del *procés* es la falta de autocrítica. Ahora alguno dirá que el descenso a los infiernos de Cataluña en el Índice de Progreso Social es fruto de la política de Madrid. Pero curiosamente el País Vasco, con muchas más diferencias, en estos 35 años de democracia está donde está. Hasta Galicia nos supera. Quizás el oasis catalán ha sido la pérdida de Cataluña. Mientras unos creían trabajar por el bien de todos, otros se forraban a su costa. Cataluña se ha hundido mientras algunos han robado. Resultado: Cataluña no es lo que era, y en manos de radicales nunca volverá a serlo.

Cataluña se ha hundido mientras algunos han robado. Resultado: Cataluña no es lo que era, y en manos de radicales nunca volverá a serlo

Porque los radicales no son sólo malos personajes, sino que son, sobretodo, pésimos gestores. No gestionan por conocimiento sino por sentimiento. No hablan de economía sino de idioma. No suman, sino restan. Y el gran problema catalán es que, como un cáncer, se han adueñado de la mayoría de las instancias públicas y privadas de Cataluña. Que llamemos intelectuales en Cataluña a gente como Rahola, Soler o Culla tiene su gracia. La desgracia es que en Europa no miran, ríen. ¿Qué cara se le pone a cualquiera que sepa leer un dato? En TV3 no saldrán, tranquilos, cuando nos llenamos la boca con que somos una potencia económica y aparecemos en un patético lugar 165 de las 272 regiones de Europa.

La realidad es la que es. Como hemos escrito muchas veces, al independentismo no se le vence con chillidos, con sentimientos; se le gana con datos. Explicando cada día una historia real. Desmintiendo cada día una mentira. La economía jamás ha sido la base de esta supuesta independencia catalana. Aunque algunos imberbes como Gabriel Rufián se lo hayan creído. Siempre ha sido el idioma. El problema es que hemos llegado muy lejos, y desactivar sentimientos basados en un idioma llevan a cualquier territorio simplemente al conflicto.

Los políticos independentistas --como Junqueras, Mas o Puigdemont-- son tan cobardes y negados que se han visto superados por los radicales. Su silencio ahora simplemente ridiculiza más sus actos. Exterminar el castellano como pretenden algunos es ciertamente un dato que todos los catalanes debemos conocer. Es ese plan B escondido que nunca explican. Pero curiosamente un plan B que ha hecho a algunos vivir, y vivir muy bien, del cuento, durante 30 años. Lástima que tipos como Rufián, con su verborrea infantil, sean también temerosos de reconfirmar que esos de la UCE son simplemente unos tarados. Su fin no es la independencia, sino el exterminio del que no hable nuestro idioma. Porque el catalán es tanto suyo como nuestro. No seremos filólogos pero no dejamos de ser catalanes por ello. Porque, no lo duden, mucho independentista empieza a tener miedo de sus radicales. Y una sociedad con miedo es una sociedad indigna. Cataluña ya no tiene vergüenza de personas como Rufián. El diputado Gabriel Rufián al lado de los exterminadores es un alma cándida.

441. GELI, Carles (2016-08-25). "[Llengua catalana, manifesta't!](#)". *El País*.

“Avui podem estar feliços d'haver aconseguit, no només aquesta unitat ortogràfica, sinó fins i tot aquella unitat lingüística que ha fet possible l'elevació del català com a llengua oficial de Catalunya”, deia ufanós un dels grans artífexs de la fita, Pompeu Fabra, en el discurs que va fer com a president dels Jocs Florals del 1934 a Barcelona. Només 14 anys després, en el mateix marc, però ja en la clandestinitat de l'exili a París i sabent que el món occidental havia abandonat Catalunya i Espanya definitivament a la seva sort davant la dictadura franquista, a Josep Carner només li queda un crit desesperat al rigor individual per preservar la llengua catalana: “Voldria que guardéssiu l'aspiració vigilant, mai del tot satisfeta, cap a l'excel·lència” i es desterrés “tota benevolència provincial”.

Al filòleg català Rudolf Ortega, assessor lingüístic d'aquest diari i autor, entre d'altres, del *Diccionari de futbol* o *Tots els dubtes*, el parlament trist i rigorós de Carner és el que més li agrada dels 36 discursos, manifestos i textos decisius en la història del català que ha reunit a *En defensa de la llengua* (Angle Editorial), on recopila des de les *Instruccions per a l'ensenyança de Minyons*, de Baldiri Rexach (1749), fins a la intervenció del desaparegut filòleg Joan Solà al Parlament el 2009. Entre tos dos, des de la petició d'oficialitat de la Mancomunitat de Catalunya (1906) fins al Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1986), passant per l'entrevista de l'abat Escarré a *Le Monde* (1963) o el revolucionari manifest de la revista *Els Marges* (1979).

Només precedits per unes introduccions, tan liofilitzades com sagaces, d'Ortega, els textos comporten tant una polièdrica lectura i significació com van carregats de curiositats. Com el discurs que Àngel Guimerà va fer en la seva presa de possessió com a president de l'Ateneu Barcelonès el 1895, el primer en català a la institució i, quan tot just havia pronunciat algunes paraules, va ser interromput per dos socis que li van exigir que el fes en l'idioma oficial, el castellà, una demanda que van formular... en català. “Va ser important perquè va actuar com un programa: som això, tenim això i hem de defensar-ho, no avergonyir-nos d'aquesta llengua ni aguantar que sigui perseguida o que se la posi en dubte”, apunta Ortega, que recorda que el discurs va ser tot un fenomen social.

Amb ulls del 2016, crida l'atenció la presència de tres textos de suport al català amb origen o suport explícit d'intel·lectuals de la resta de l'Estat. El primer, a més, valent: anava

adreçat al dictador Primo de Rivera sis mesos després de la formació del directori militar. Menéndez Pidal, Ortega y Gasset, Lorca o Azaña són alguns dels signants que lamenten “les mesures de govern que per raons polítiques s’han pres sobre l’ús de la llengua catalana”, tot i que no reclamen que el català torni a l’Administració i a l’escola, com educadament els recriminen en una missiva alguns intel·lectuals catalans.

Entre els castellans llavors menys reconeguts que van donar suport al text hi havia Pedro Sainz Rodríguez, que després va ser primer ministre d’Educació amb Franco. El segon manifest, del 1964, en realitat no va veure mai la llum. Atrevit per la pròpia naturalesa d’un dels seus instigadors, Josep Benet, que el va redactar: “Cal normalitzar la situació actual de la llengua catalana”. La còpia que s’anava passant es va acabar extraviant a les mans de Menéndez Pidal.

Poca empatia

Després d’aquests tres casos, ni un suport més que vingui més enllà de l’Ebre: “I de motius no n’han faltat, quan el PP ha intentat promoure acadèmies de la llengua a Balears, reobrir el cisma del valencià o el LAPAO a l’Aragó; que passin aquestes coses i ningú del món intel·lectual i acadèmic de la resta de l’Estat digui que és un disbarat és molt trist”, reflexiona verbalment Ortega. “Espanya és poc democràtica i empàtica amb les llengües en general i el català en particular”, ratifica, i recorda que a la Constitució republicana del 1931 es va introduir l’oficialitat del castellà “perquè ho portava l’Estatut amb el català”.

La presència de *Gramàtica i apologia de la llengua catalana*, del catedràtic de retòrica Josep Pau Ballot (1815), amb la seva denúncia de l’abandonament del català, “que fins i tot han desitjat que se’n perdi l’ús i l’exercici”, recorda la “indiferència endògena” que bona part de la societat catalana va manifestar per la seva pròpia llengua. “Amb la dinastia dels Trastàmara, al segle XV, el prestigi social l’anirà adquirint el castellà, especialment entre la classe aristocràtica, actitud a la qual s’afegirà la burgesia liberal, en particular la barcelonina; i això també ho denunciarà Joan Maragall el 1903 o el mateix Guimerà”, diu Ortega. *En defensa de la llengua* permet múltiples lectures. Una d’elles, cronològica: els manifestos canvien radicalment de forma i de fons segons si són d’abans o després de la Guerra Civil. “Els previs al conflicte bèl·lic solen ser discursos de grans noms, llargs i que volen dignificar la llengua i la seva codificació; els de després solen ser més curts i de caràcter col·lectiu, buscant adhesions”, perfila Ortega, que cita el *Manifest dels 100* (1960)

com a paradigma. "L'elenc de signants és espectacular". Sí: Sagarra, Pla, Batllori, Foix, Oliver, Tàpies...

Les úniques excepcions són recents: el discurs de Solà i el de l'escriptor Quim Monzó a la Fira de Frankfurt del 2007. El discurs de Monzó exemplifica una conclusió que s'extreu després de la lectura del llibre i sobre el qual ja crida l'atenció la prologuista, Maria Teresa Cabré, responsable de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans: els textos dialoguen entre ells, però també fa la sensació que la del català és una història circular i bastant polititzada, la qual cosa reforça la inopinada vigència del volum. "S'ha fet per tots dos bàndols; per això, quan s'ha volgut anar contra Catalunya, de les primeres coses que s'han atacat ha estat la llengua, que ha estat una víctima propiciatòria".

Koiné, nota 'al marge'

L'acurada selecció de textos que conformen *En defensa de la llengua* accentua l'absència d'un dels manifestos sobre el català més polèmics i recents, el del col·lectiu Koiné, publicat al març i que demanava que el català fos l'única llengua oficial en una futura Catalunya independent. "No és un gran text; aporta poca cosa i, a més, amb una terminologia que genera un fort debat social, però no tant lingüístic", assenyala Ortega, que pensa que el màxim enunciat del manifest en l'àmbit filològic és "una alerta sobre la insuficiència del procés de normalització; i això ja ho va aportar el manifest d'*Els Marges* del 1979, que és el que obre el debat sobre la possible mort del català; en aquest sentit, el de Koiné no deixa de ser una nota a peu de pàgina del d'*Els Marges*".

442. ESCUDER, Òscar (2016-09-08). "[La llengua catalana i la independència](#)".
Vilaweb.

S'acosta un altre Onze de Setembre. Ja fa anys que la societat catalana debat seriosament i intensa sobre el futur polític que volem per al nostre país. I quan s'acosta la Diada, encara més. Parlem de dèficit fiscal, d'infraestructures, de democràcia de debò i no tan sols nominal, de les pensions, d'educació o de sanitat. Als qui volem un estat propi ens sembla molt evident que tot això i moltes més coses ens faran viure millor i més lliures. Però en aquesta reflexió vull parlar de la llengua.

Algú es podria preguntar per què cal parlar de llengua. Que no està bé? Ja s'ensenya a l'escola, tenim televisions i ràdios i diaris en català, a internet va prou bé, fins i tot el menú del meu mòbil és en català!, podríem pensar.

Doncs no, això no és encara la normalitat. Evidentment, és bo i és necessari, però no és suficient. Ni de bon tros. Els jutges que se suposa que ens imparteixen justícia no tenen obligació d'entendre el català i les institucions de l'estat no han assumit que el català també és seu i això ens discrimina permanentment. A més, els productes del supermercat majoritàriament no són en la nostra llengua, com tampoc les joguines. Si mirem què passa en alguns altres estats multilingües democràtics al món veurem la diferència: Bèlgica, Canadà, Suïssa, Finlàndia, etc. sí que demostren que són lingüísticament democràtics i respectuosos. Espanya no, i França tampoc.

Durant molts anys la Plataforma per la Llengua va defensar la normalització del català en tot el territori lingüístic sense pronunciar-se sobre quina organització política havia de tenir el país perquè, en pura teoria i sobre el paper, un estat autonòmic ben dut ens hauria permès que la nostra llengua esdevingués una llengua normal i que els seus parlants fóssim tractats com a ciutadans de primera categoria per l'estat que se suposava que ens defensava.

Passada la transició espanyola, aquesta hipòtesi cada vegada s'ha anat veient més i més llunyana i l'estat espanyol mai no ha complert el que la seva pròpia constitució i més lleis diuen. Mai no ha tractat el català (ni el basc, ni el gallec) com una llengua realment oficial

i ens ha demostrat, cada cop que n'ha tingut ocasió, que la seva voluntat real és de fer de la nostra llengua una cosa folklòrica i que no molesti gaire; això en el millor dels casos.

L'exemple més notori, però no pas l'únic, és la constància en els intents barroers de trencar la immersió lingüística a l'escola, un model d'escola que ha obtingut un consens enorme entre els grups polítics catalans, encara més gran a la societat d'on va sorgir i que és avalat pels experts del Consell d'Europa el 2007.

Però, com deia, no és l'únic exemple: han atacat la unitat de la llengua amb l'invent de la LAPAO o dient que el valencià no és la mateixa llengua. L'estat ha evitat, sempre que ha pogut, la reciprocitat entre els mitjans de comunicació catalanoparlants i ha aprovat lleis reiteratives fins a l'absurd per a protegir l'espanyol i discutir i posar en dubte qualsevol mesura real en favor del català.

I algú podria pensar que això són coses del passat, que això ja no passa i que l'estat espanyol estima el català i el vol protegir i promoure com fan alguns altres estats amb les seves llengües. Doncs no, desenganyeu-vos: aquest darrer any els experts del consell d'Europa encarregats de valorar el compliment de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries (CELRoM) han tornat a posar de manifest que Espanya continua sense complir-la, malgrat haver-la signada i ratificada.

Les discriminacions lingüístiques, de les quals malauradament ja hem recollit més d'un centenar aquests darrers mesos, no s'aturen i l'estat no les persegueix.

Tot això fa que la situació de reconeixement del català continuï essent una anomalia: cap altra llengua amb un nombre de parlants i una vitalitat com el català (i moltes de molt menors en ambdós paràmetres) en països de tradició democràtica no està tan legalment desprotegida com el català. Tampoc l'estat espanyol no ha permès mai que el català sigui llengua oficial a la UE. No hi ha cap més llengua de la UE amb el nombre de parlants que té el català que no sigui oficial, i moltes amb molts menys parlants ho són.

Per tot això ja fa anys que la Plataforma per la Llengua va decidir de proclamar-se obertament a favor de la independència de Catalunya. L'estat espanyol ens ha deixat ben clar que si volem una llengua de primera i tenir els mateixos drets que danesos, hongaresos i grecs, per exemple, necessitem un estat independent, com tenen ells. No volem res que no tinguin els parlants d'altres llengües, però tampoc no en volem menys: volem ser

ciutadans normals amb els drets lingüístics normals que tenen parlants de totes les altres llengües.

És clar, per tant, que si a part de tenir el corredor mediterrani, de decidir com a país què en fem dels nostres impostos, quina escola i quina sanitat tenim... volem també tenir els mateixos drets lingüístics que suecs, finesos o flamencs hem de ser independents.

La Plataforma per la Llengua demana als que ja sou independentistes que us continueu mobilitzant i votant sempre que calgui per assolir un país ple, normal, amb el màxim de cohesió social i d'igualtat d'oportunitats per a tothom.

I als qui no ho sou, què us demanem? Doncs una reflexió entorn de la llengua. Creieu que el català ha de ser una llengua plena o una llengua de segona? I els catalans –parlem la llengua que parlem–, uns ciutadans de primera o uns ciutadans de segona?

Vull acabar amb una observació important sobre la resta de domini lingüístic. No ens oblidem ni per un moment que el català és també llengua de la Catalunya del Nord, de la Franja de Ponent, del País Valencià, de les Illes Balears i de l'Alguer. Ni per un moment! I, com ja passa en més casos a Europa, pensem que la independència d'una part del territori ajudarà els ciutadans de la resta del territori a mantenir la llengua encara més viva i digna.

Per tot això i molt més em sembla clar que la llengua catalana espera la República Catalana amb candeletes. No triguem! Entre tots la podem assolir ben aviat!

443. BARCELÓ, Toni (2016-09-11). "[Desmitificant Babel](#)". *Lliure i Millor*.

He provat d'informar-me millor per fer aquest article, però no me n'he sortit. El passat dia 8 va tenir lloc l'acte "Raons per al bilingüisme" al Paraninf de la Universitat de Barcelona, convocat per Societat Civil Catalana i publicitat per un cartell que prometia la participació de l'escriptor Eduardo Mendoza, més llamener que els altres conferencians. [He intentat seguir l'acte per mitjà d'algun vídeo a la xarxa, però no hi ha hagut manera](#), ni tan sols interpel·lant la mateixa [@Societatcc](#). Parlo, doncs, a partir dels articles publicats sobre el conclave bilingüista i dels tuits difosos per la mateixa entitat.

El més sorprenent dels que defensen el bilingüisme és, justament, l'omissió de la definició del concepte de bilingüisme, tot pressuposant la complicitat del receptor, el qual, sigui quin sigui el sentit de bilingüisme de què estiguem parlant, sempre l'empenarà amb una bona dosi de sintonia. Una mena de "bé, sobre això ja ens entenem". Perquè, si no, no s'explica la barreja de conceptes que es plantegen en una mateixa trobada i un mateix cartell, com els ingredients abocats a la trituradora per fer un bon gaspatxo. El bilingüisme, així, pot voler dir el que vulguem que digui.

Hi ha, per exemple, la defensa que el bilingüisme aporta avantatges cognitius; qui és bilingüe és més empàtic i endarrereix el deteriorament neurològic, i això, al cap i a la fi, hauria de tenir reflex en les polítiques lingüístiques i educatives. No he entès mai, però, a partir de quin grau de competència en les dues llengües això és realment verificable. ¿Han de ser bilingües "purs" (amb dues teòriques llengües maternes), o bé bilingües "socials", tal com hem d'inferir si se'ns parla d'aquesta qüestió en una trobada com aquesta? I, anant més enllà, ¿es pot afirmar que els espanyols bilingües (és a dir, tots aquells que, a més de castellà, parlen llengua pròpia) tenen més habilitats cognitives que la resta, o sigui els monolingües? De debò?

Tenim també el concepte de bilingüisme associat a la duplicació lingüística en el terreny institucional, el que Ciutadans està forçant a implantar a Lleida d'acord amb el PSC. La tesi arrenca de la idea que el castellà ha estat escombrat de l'administració autonòmica i local, en una mena de cacera de bruixes lingüística contra el castellà que, curiosament, té l'aval de l'ordenament jurídic espanyol, en tant que fins ara no s'han constatat motius de dret per creure que els usos institucionals del català a Catalunya vulneren la Constitució.

Que el català sigui preferent en l'administració catalana és, a dia d'avui, legal i constitucional.

Destaca també en el discurs bilingüista la defensa la cultura catalana en castellà. És aquesta una defensa justa i necessària que podria motivar la crítica sobre la política cultural, però traslladar al terreny sociolingüístic el que és estricta producció lletrada pressuposa una bona dosi d'ingenuïtat en el receptor. Jo ho sabem, que Joan Boscà escrivia en castellà, però per afirmar que al segle XVI ja es parlava castellà a Catalunya es necessita prescindir de la prudència: fins al segle XX no es completa la bilingüització de la població catalana, un procés lent vehiculat per factors diversos (moviments de població, mitjans de comunicació, escolarització) entre els quals, possiblement, el menys decisiu sigui la producció cultural. Que el castellà no hagi desenvolupat a Catalunya un dialecte consecutiu propi hauria de servir de pista per intuir fins a quin grau és llengua patrimonial o no.

No trobo, però, que la defensa del bilingüisme s'associï amb la conveniència que els membres d'una mateixa comunitat lingüística siguin competents en dues llengües. O sigui, amb la posada en marxa de mesures que facilitin que aquells que no són hàbils en una de les llengües estiguin en disposició d'aprendre-la, o d'aprendre-la més bé, precisament per tenir dret als avantatges que es pressuposen al bilingüisme. No llegeixo enlloc arguments a favor que els 1.200.000 habitants de Catalunya que diuen parlar castellà però no català aprenguin aquesta llengua, ni que se'ls animi a fer-ho. De la mateixa manera que no llegeixo crítiques contra el sistema d'immersió lingüística en castellà a les comarques de la Franja, on el català, amb sort, només és optatiu.

Hi he caigut de quatre potes, és clar. [Mira que havia dit que era millor no parlar-ne](#), però el tema és llaminer i la vanitat de creure't amb la solució sempre li fa el llit a la prudència. M'afegeixo doncs a la llista de propostes sobre l'oficialitat de les llengües en la hipotètica Catalunya independent, ni que sigui per figurar en el registre que Montse Sendra, professora de la Universitat de Barcelona, està elaborant sobre el tema. Ara bé, com que és impossible estar al cas de tot el que s'ha dit i publicat, ves que tot plegat no sigui redundant.

Que el castellà ha de ser d'ús oficial en l'estat propi (en règim d'oficialitat o cooficialitat, tampoc sé veure-hi la diferència) és una d'aquelles coses que cau pel propi pes. No pas per aquell argument tan naïf del vincle emocional que molts catalans hi deuen tenir pels llaços biogràfics i familiars, i que d'altres poden replicar amb l'emoció que sentien quan els instaven a parlar castellà per la via del cristianisme. Sinó perquè manllevar la condició de llengua oficial equival a una retallada de drets, de drets lingüístics en aquest cas, tota una premissa que contradiria un dels grans arguments de l'independentisme, que és assolir la plena sobirania per, precisament, guanyar en drets.

A grans trets —i que em disculpin els entesos per la simplificació—, l'oficialitat lingüística té sobretot tres conseqüències, implícites o explícites: 1) una administració capaç d'expressar-se en la llengua oficialment reconeguda, tot i que aquesta llengua no té per què ser-ne l'única ni la vehicular; 2) el dret d'ús d'aquesta llengua, el qual no es refereix als usos interpersonals (que no són matèria de dret), sinó a la validació legal i jurídica de tots els actes que s'hi realitzin; 3) el dret i el deure de coneixement d'aquesta llengua, en la garantia dels quals s'ha d'implicar l'ensenyament obligatori. Són tres factors vigents avui per al castellà que s'haurien de mantenir en l'estat propi, no tant per garantir els drets dels castellanoparlants, sinó els de tots els ciutadans, s'expressin en castellà o no. Personalment, amb l'estat propi no vull perdre cap dels drets lingüístics que tinc avui reconeguts, sinó que vull guanyar-ne.

És clar que no es tracta de drets adquirits, d'aquells que han costat esforços col·lectius assolir-los, i repassant la història seria un sarcasme afirmar que aquests drets ens els hem ben merescut. Però són drets vigents independentment del judici moral i històric que en

fem, i escapar drets no és la millor manera de fundar un estat. La República catalana, doncs, no hauria de prendre cap mesura que delmés les actuals condicions legals del castellà, i en canvi sí comprometre's a aplicar *totes* les mesures que proporcionés la plena sobirania en favor del català (i de l'aranès, que mereix un article a part), començant pel deure del seu coneixement pels ciutadans i implicant-se en la seva consolidació a través d'accions que fins ara s'han esmunyit de la normalització lingüística per culpa de l'ordenament jurídic espanyol. D'una banda, i tal com passa en l'administració autonòmica i local, convertint el català en la llengua prevalent de les competències estatals incorporades —sobretot la justícia, en un procés de migració a la llengua catalana semblant al d'altres àmbits als anys vuitanta—, i de l'altra, promovent l'idioma en els mercats de consum comercial, audiovisual i cultural amb els mitjans inèdits que, altra vegada, proporcionin la plena sobirania.

En definitiva, no s'ha de perdre de vista el doble eix que hauria de guiar la política lingüística de l'hipotètic estat propi. En primer lloc, el manteniment i ampliació dels drets lingüístics de l'individu, que hauria de desembocar en el deure del nou estat de formar ciutadans que dominin tots dos idiomes (com a mínim; no s'ha d'obviar el tractament de les altres llengües); i segon, el compromís inexcusable i sense fissures pel foment, la promoció i la consagració del català com a llengua afavorida de tota l'administració i per la normalització lingüística a tots els nivells, inclosa la projecció internacional. L'estat propi ni pot deixar-se drets pel camí, ni pot abandonar la llengua a la seva sort.

Per allà on passa, no deixa indiferent a ningú. Home d'una intel·ligència singularment aguda, sensible, d'humor savi i d'una raó crítica més feta d'ordre i disciplina prussiana que de jocositat mediterrània, el professor Josep Murgades, catedràtic de Filologia Catalana a la UB, traductor de l'alemany, editor filòleg de l'obra de Pompeu Fabra i de la d'Eugeni d'Ors, membre fundador i codirector de la revista *Els Marges* de llengua i de literatura, i reusenc, per damunt de tot, aplega en un volum de la col·lecció *Argent Viu* d'assaig de Pagès Editors tot un seguit de textos escrits al llarg dels darrers trenta anys amb el títol que li he manllevat per a aquest article. Després del celebradíssim "manifest" d'*Els Marges*, *Una nació sense estat, un poble sense llengua?*, que es demanava sobre les possibilitats de pervivència d'una llengua sotmesa a la fèrula d'unes estructures de poder secularment assimilistes i implacablement hostils, les qüestions que l'autor es planteja en aquest llibre, i que assaja de respondre, tracten la situació de la llengua després de les dues dictadures del segle XX; quines han estat les pràctiques del colonialisme lingüístic, la normalització del català i la nativització de l'espanyol; la interposició i la dependència lingüístiques; la codificació ortogràfica com a exercici de poder; els condicionants sociolingüístics de la producció literària en una llengua subordinada o, entre d'altres, l'estatus i la viabilitat de la llengua en una hipotètica Catalunya independent. En aquest darrer apartat, l'autor, pel que fa a la legislació oficial, es pregunta si no convindria que el nou Estat decretés, de manera explícita, l'oficialitat única i exclusiva del català. I per legitimar-ne aquest ús exclusiu en tota la documentació oficial, sense haver-la d'acompanyar de la corresponent versió espanyola, com es fa ara, n'hi hauria d'haver prou que en la Constitució de la República s'hi fes constar que la llengua és la catalana i que "al·legar-ne la ignorància no pot ser considerat en cap cas motiu d'indefensió jurídica, administrativa, laboral o educativa". Però, i els usuaris? Estaran disposats a capgirar una situació cada cop més adversa? Murgades, exigent amb el lector, sempre ajuda a la reflexió. Perquè actuem amb criteri.

447. SERRA, Blanca (2016-11-18). [“Les lluites per la llengua: unilateralitat, resistència i lleialtat, i gran consens social”](#). *L'Unilateral*.

Si donem un cop d'ull al passat més immediat, per exemple, des de la derrota de la segona República i la immediata i dilatada dictadura del general Franco, en adonarem de fins a quin punt el règim dictatorial va significar l'anorreament de tot el projecte de nació i república catalana en tots els camps, però sobretot en el de la llengua, els mitjans de comunicació i el sistema escolar. Només hauríem de saber que el 1938 sortien al Principat 24 capçaleres en català, que existien amb ple èxit Ràdio Barcelona i Ràdio Associació de Catalunya, o que el 1934 es va crear una societat per endegar una TV catalana, que la situació política ja no va permetre prosperar. El col·lectiu de mestres, de periodistes i de gent de la cultura – a part del col·lectiu polític de batlles i altres autoritats com les sindicals i els obrers i obreres que havien estat mobilitzats o havien treballat en indústries col·lectivitzades o en la indústria de guerra- va ser un dels més castigats i perseguits.

Quina va ser la reacció de la societat catalana en el seu conjunt, davant d'una destrossa tant completa dels elements més constitutius de la nació? Respecte a la llengua o llengües nacionals (tenint també en compte l'aranès) he remarcat tres elements en el títol d'aquest text perquè crec que responen a aquesta pregunta: accions normalitzadores fetes des de la iniciativa unilateral; resistència i lleialtat lingüística d'un gruix prou notable de la població i accions fetes des d'un gran consens social amb aliances de classe i de país.

Parlo d'unilateralitat perquè la societat va prendre la iniciativa, malgrat que les lleis no tenien present i fins i tot prohibien la llengua en tots els àmbits socials: ni a l'escola, ni als mitjans de comunicació ni en la vida diària dels negocis, del treball o les professions liberals hi era present la llengua catalana, arraconada com a màxim a l'àmbit familiar; i no obstant -i repeteixo de manera unilateral com tantes coses s'han fet en la nostra nació aleshores i ara,- van començar les accions normalitzadores, primer en petit format i més tard com autèntics moviments de masses: jo en destacaria per la seva importància tres d'aquests tipus d'accions normalitzadores que van començar i es van desenvolupar en plena dictadura, sobretot les dues primeres: la primera és el moviment “Català a l'escola” i tot el desplegament de formació de mestres, d'escoles i de famílies implicades que va comportar; al seu darrera hi havia entitats organitzades com Òmnium Cultural però també moltíssimes persones que actuaven en un voluntariat lingüístic imprescindible aleshores i

ara. Es va demostrar que en normalització lingüística la demanda no ha de condicionar l'oferta sinó al revés: l'oferta és el que fa augmentar la demanda i el consum; l'oferta generalitzada d'escola catalana en llengua i continguts per a tothom s'ha demostrat una opció normalitzadora correcta, malgrat que algunes forces polítiques s'haurien estimat més restringir l'oferta i implantar la voluntarietat com en el cas del País Valencià.

La segona gran acció normalitzadora és el moviment de la nova cançó que també va ser un conjunt d'accions unilaterals, fetes molt sovint amb sacrificis de tot tipus que va demostrar que existia un públic disposat a consumir-la i propagar-la; d'aquest moviment han nascut una pila de músiques i textos que s'han convertit en autèntica cultura popular més enllà dels nuclis urbans del Principat i del passat més immediat: cançons com *Qualsevol nit pot sortir el sol*, *L'estaca*, *L'home del carrer*, *La cançó de la taverna*, *Cap al futbol*, *La patata*, *Diguem no*, *Què volen aquesta gent?*, *Al vent.....* competeixen encara ara amb els ritmes i textos d'Al Tall, Obrint Pas, Els Pets, Sopa de Cabra, Gossos, els Catarres, Brams, Lax'n Busto etc, etc.

La tercera ja es produeix en el postfranquisme: és el procés de construcció de mitjans de comunicació, des de l'AVUI i Punt Diari al setmanari El Temps i les versions en català de El Periódico i La Vanguardia, des de Catalunya Ràdio o Ràdio 4 o Ràdio Arrels de Catalunya Nord, des de TVC a TVV i TVI a les Xarxes Socials, la Viquipèdia o el punt.cat. Els usuaris sabem que molts d'aquests mitjans de comunicació no haurien existit si al darrera no hi hagués hagut l'empenta de la gent (digui's associació Voltor, Acció Cultural del País Valencià, Associació Arrels de Catalunya Nord, la voluntat política d'alguns grups...); sabem que hi va haver la idea de convertir en un minicanal en català la TVE-2 i res més. Va ser el conjunt de la gent organitzada o individualment com a consumidors que es va poder donar una oferta digna i ambiciosa que no va fer més que certificar que hi havia una demanda cada cop més extensa i exigent.

Tot plegat deixa clar que a més d'unilateralitat, va existir i existeix un comportament de resistència i lleialtat lingüístiques, que apareix a les enquestes sociolingüístiques i que conforma un nucli de compromesos amb la llengua prou decisiu.

També tots els exemples d'accions normalitzadores tenen la característica de comptar amb un gran consens social que està format per persones de tots els orígens i llengües familiars. Amb el nucli estricte de catalans de tota la vida no s'explicaria el grau de vitalitat i de salut lingüística que encara té la llengua catalana, ni les seves possibilitats de supervivència.

Ja en ple segle XXI i en ple procés cap a la independència d'una part de la nostra nació aquestes tres característiques –unilateralitat, resistència/lleialtat i gran consens social – continuen sent imprescindibles en el camp de la lluita per la llengua i se'n ha d'afegir una altra important: el reconeixement dels errors comesos i el combat contra l'autoengany: ha estat un error que no pot continuar igual en una futura República Catalana, el foment de la ideologia bilingüista i del bilingüisme desigual passiu. No podem continuar amb un *statu quo*, com el que sembla que proposen alguns grups polítics i algunes personalitats de la sociolingüística, de paritat i cooficialitat entre català i castellà perquè, d'entrada, no som una nació bilingüe sinó una nació bilingüitzada i la bilingüització ni al sud ni al nord no ha estat precisament ni voluntària ni pacífica. La defensa de la immersió lingüística en català al sistema educatiu no ens ha de fer caure en l'autoengany que el mètode de la immersió està sent un èxit rotund perquè els resultats no són tan bons i clars com seria de desitjar, si el mètode realment s'apliqués amb total solvència i serietat a tots els nivells educatius, cosa que sabem que no passa.

De cara a una República Catalana Independent continuarà sent imprescindible que un gruix creixent de la societat catalana conformi un moviment de compromesos amb la llengua que treballin perquè hi hagi un consens general majoritari que el català és la llengua territorial de Catalunya i dels Països Catalans, que arraconi la ideologia del bilingüisme, típica de l'etapa de dominació espanyola que no pot ser incorporada de cap de les maneres a la Catalunya lliure i la seva futura constitució:és a dir la futura Constitució Catalana no pot consagrar la ideologia bilingüista com a ideologia constitucional. L'objectiu a llarg termini és que la societat catalana arribi a la normalitat de l'ús lingüístic, superi del tot la situació i els hàbits de la subordinació a l'espanyol i al francès i la llengua històrica i endògena d'aquest país , amb l'aranès també, recuperi tots els àmbits d'ús general i esdevingui la llengua habitual, comuna de tothom.

Caldrà en tot aquest moviment distingir entre drets lingüístics nacionals territorials i drets lingüístics individuals, entre una oficialitat jurídica i política que blindi les llengües dels territoris –català i aranès- i un sistema de legalitat administrativa d'altres llengües – singularment per motius demogràfics, històrics, i d'interès comú les llengües espanyola/castellana i francesa que parlen ara mateix moltes famílies catalanes del sud i del nord.

És una feina ingent que pressuposa la condició prèvia de la independència política, i que a nivell de dirigents i de compromesos per la llengua organitzats i mobilitzats es

comprometin a explorar totes les vies científiques, polítiques, jurídiques, psicològiques, emocionals i de tota mena per facilitar tant un objectiu comú de recuperació de la llengua catalana com per facilitar la convivència entre les múltiples llengües que actualment usen les famílies catalanes.

448. MENGUAL, Vicenç (2016-12-04). “[Imagineu](#)”. *LaSageta.net*.

Imagineu que el dia 22 de gener del 2012 el diari Ara no hagués publicat l'article de l'Eduard Voltas —d'ERC—. I que el 26 de febrer del mateix any no li haguessin publicat el seu article «En castellà també, sisplau» en el mateix diari. En el títol d'aquest article ja es mostrava obertament partidari de fer malbé la llengua (sisplau en comptes de si us plau). Imagineu-ho.

Les intervencions de l'Albert Branchadell i d'altres, que eren l'eco del que havia dit en Voltas, tampoc no s'haurien produït. I, el més important, no hauria sortit en Mas a defensar l'espanyol com a patrimoni de Catalunya i, el 12 d'octubre del 2012, a dir que «L'espanyol seguirà sent idioma oficial i d'aprenentatge obligatori a les escoles catalanes». Segurament en Junqueras tampoc no hauria sortit, el 22 de desembre, dient allò de “Hi haurà dos estats amb l'espanyol oficial a la UE. Catalunya contribuirà a una major projecció de la llengua espanyola a la UE i defensarà els interessos de l'Estat espanyol». Avui dia, sense complexos, el líder d'ERC ha fet una llei de croada personal de l'oficialitat de l'espanyol en una Catalunya independent.

I, és clar —no pas esclar, com diria en Voltas—, jo mateix tampoc no hauria tingut necessitat d'escriure, el 20 de març del 2012, el meu article «L'única llengua oficial, a Catalunya, és la catalana», quan ja vaig veure venir el desastre.

Imagineu, doncs, que res de tot això no hagués succeït. Segurament tampoc no haguessin sorgit, si més no amb la força que tenen ara, aquests del «Súmate», que varen anar remenant la cua davant del Govern, fins que el 4 de març del 2014 els va rebre el President. En sortir, els qui mai no obren la boca en la nostra llengua deien: «En Mas ens ha dit que el castellà serà oficial». Ja tenien el que volien. I en Mas havia venut la nostra llengua per un grapat de vots insegurs de la població espanyola que viu a Catalunya.

Imagineu que aquest moviment dubtós, el líder del qual varen posat en els primers llocs de la llista de Junts pel sí, no hagués tingut cap protagonisme. No haurien pogut convèncer molts catalans que cal una Catalunya bilingüe, que cal que l'espanyol continuï a ser oficial. I dic catalans perquè em penso que aquesta ha estat la funció d'aquesta gent: convèncer catalans. D'espanyols dubto molt que n'hagin convençut cap: ells ja tenen l'espanyol oficial des de sempre.

Imagineu que el disbarat de l'oficialitat de l'espanyol, doncs, no s'hagués escampat com una follia. Tampoc, ben segur, no hauríem vist disbarats col·laterals com ara que l'Institut Ramon Llull hagi de protegir la literatura en espanyol. No hauríem vist un dibuix promogut per l'Òmnium amb la mítica Norma i un noi que li respon en espanyol. O propaganda electoral de Junts pel sí editada en espanyol.

Sembla ben bé que la llengua amenaçada sigui l'espanyola i cada dia s'hagin de fer passos per deixar ben clar que ningú ha de tenir por que perdi el seu paper dominant. Ho deia així de clar en Romeva: «Català i castellà tindran els mateixos drets que tenen avui». Imagineu que no s'hagués arribat a proclamar tan clar que res no canviarà, que l'espanyola continuarà sent la llengua del senyor i la catalana la de l'esclau que de seguida s'afanya a fer servir la de l'amo. Imagineu-ho. Què podria haver passat?

El més curiós és que hauria costat exactament el mateix fer les coses d'una altra manera. I s'haurien obtingut els mateixos vots, potser més. Donar per fet que la llengua catalana seria l'única oficial en una Catalunya independent no hauria provocat cap escàndol, hauria estat la conclusió lògica i natural a què hauria arribat tothom. Tothom menys en Voltas, potser. Però, si la classe política hagués estat decidida en aquest sentit, no hauria tingut oposició. S'hauria pogut deixar ben clar que Catalunya, com a país, només té una llengua.

Feta malbé, en procés d'extinció, però encara amb possibilitats de salvar-se. Com? No cal dir que l'oficialitat única no vol dir la salvació del català. És condició sine qua non, però no pas suficient. Caldrien altres mesures, a parer meu. La primera seria que a la futura Constitució no hi figurés per a res la llengua espanyola. Una possible regulació del seu ús s'hauria de fer amb lleis de rang inferior. Aquesta llengua, com qualsevol altra llengua estrangera, hauria de ser optativa a l'ensenyament, no pas obligatòria. En canvi, sí que inclouria a la Constitució un paràgraf com ara aquest: «Atesa la precària situació de la llengua catalana, l'Estat dedicarà recursos humans i econòmics al seu redreçament fins que s'assolirà la completa normalitat lingüística. Ço és, la seva presència a tots els àmbits de comunicació social i el seu paper de llengua comuna de tots els catalans».

Imagineu la nostra llengua posada en un primer pla, i tots els catalans brandant-la com el nostre senyal d'identitat més preuat. Ajudats, sí, per un estat català. Cofois d'usar-la, cofois de SER.

Malauradament això és un somni que, amb els partits polítics actuals, mai no esdevindrà realitat. Perquè han tirat pel dret, sense escoltar els sociolingüistes, com exigia en Gabriel Bibiloni, per exemple. I sense voler veure la cosa més òbvia: el peix gros es menja el petit, l'espanyol es cruspirà el català. Els polítics han estat sords i cecs perquè no els interessa la llengua, només els vots per aconseguir un estat. Confonen, intencionadament, el mitjà amb l'objectiu. I aconseguiran allò que ni l'autonomisme ha aconseguit: la completa substitució del català per l'espanyol.

En Joaquim Arenas i Sampera, un dels ideòlegs del model d'immersió lingüística, declarava: «L'única llengua oficial de la República Catalana ha de ser el català. Tota la resta és una traïció. Per tant, si el català no ha de ser l'única llengua oficial a Catalunya amb mi que no hi comptin. Jo no votaré a favor de l'estat català».

I jo acabava el meu article de l'any 2012 amb aquestes paraules que sostinc avui, més que mai: «A la lluita per un Estat Català com aquest (el proposat a la Constitució de l'Havana, amb la llengua catalana única oficial), sí que m'hi veuran. Per aconseguir un país que ja no seria el meu —el nostre—, no».

Evidentment, jo tampoc no vaig votar la candidatura de Junts pel sí, atesa la seva obsessió per fer oficial l'espanyol de forma definitiva. Ara sembla que han fet un costum de barallar-se amb la CUP, dia sí dia també. Tant de bo peti tot i surti un partit nou amb cara i ulls: primer punt, independència per salvar la llengua. I que pleguin aquests falsos catalans que presumeixen de parlar sempre espanyol, que no ens calen pas per a res.

Imagineu com n'hauria estat de senzill fer les coses d'una altra manera. I quant de temps perdut! Gràcies, polítics traïdors, per anar contra el sentit comú.

Petita gasela, quan m'hi apropo enmig de la festa de cap d'any, vas i em dius que nàstic, que tu en **català** no parles, llavis de maduixa, que el saps però que no, no, que això no t'agrada, que a la boca no. I és que ho veia a venir, que mentre el Barça, el Gaudí i el Ferran Adrià han acabat triomfant a sac, el català se'ns ha anat quedant moix com el julivert meu de la cançó que em cantava la mare, sense fulles, i que ja ni als catalans no ens fa xera. ¿Com m'he d'enrabiar amb tu, ulls ametllats, si això teu no és res més que el dret a decidir? Si és que això de la **Catalunya Lliure** pinta com pinta, com un esperpent que potser acabarà bé, però això sí, sempre i quan sigui una república lliure i espanyola (espanyola i en espanyol, aquí no hi ha pas misteri). Si jo he conegut catalanoparlants joves de la Garrotxa que parlen entre ells només en espanyol, si jo he sentit la remor inquietant de les escoles. Si fins i tot el protoministeri de la Cultura catalana va substituir fa temps la llibreria de llibres catalans de la Rambla per una taverneta, si fins i tot la policia catalana, sí, aquella, la que porta sense envermellar les quatre barres al pit, parla sempre en espanyol a condició de no emmanillar a segons qui. Mira que m'ho havia dit el **Pere Aragonès** fa anys, quan preniem til·la al carrer Calàbria, quan ell ni era diputat ni gonfanoner de res ni jo m'havia llegit encara la tesi doctoral d'Oriol Junqueras: "si el preu de la independència és renunciar al català, ho firmo ara mateix ". M'ho va abocar molt seriós, com si la independència fos una cosa irreversible, com quan treus la pasta de dents fora del tub. Com si la llengua espanyola, comú amb els nostres veïns, no tingués gravetat ni inèrcia política.

Però, va, que sí, que tens raó, que els polítics mai no han entès res. Tu penses que el català és lleig per posar-te'l a la boca, criatura, però en pensar per pensar, ara penso que a **Pablo Ruiz Picasso** li devia agradar perquè quan va arribar a Barcelona amb quinze anys, el 1896, el devia aprendre de seguida i va continuar parlant-lo i parlant-lo fins i tot quan ja vivia a París i alguns de per aquí el visitaven. En català recorria el pintor els carrers, comprava el llonguet o intimava amb alguna senyoreta del carrer de n'Avinyó. Suposo que li agradava el català perquè encara no havia estat segrestat per aquests senyors i senyores tan avorrits i solemnes, els de la cultura catalana d'avui, aquests que et miren fixament com si els deguessis mil eurons. Que sembla que escriguin no ja d'esquena al poble de Catalunya sinó

directament en contra. Contra aquest poble inculte i ingràt que no els venera. Per això quan l'escriptor **Albert Sánchez Piñol** va escriure *Victus* en espanyol va tenir a Catalunya les vendes que va tenir, perquè molts van entendre que aquest llibre no seria un pal arrogant, un altre fetus d'aquests. Potser és que avui el català només serveix si es parla de Catalunya i per als de la teva feixa d'edat ha perdut la seva lluminosa bellesa de mel i diamant. Al mestre **Quim Monzó**, un dia, li van demanar que si ara comencés a escriure si ho faria en català i, abans de marxar, ens va contestar que, per favor, no li féssim aquesta pregunta. Jo, la veritat és que t'entenc, bellesa, mai no et sentiràs seduïda pels periodistes carrinclons del sobiranisme, per la peixatera que cloqueja per televisió, per les samarretes suades de les manifestacions, pels trabucaires, per aquest xaronisme ximplet tan nostre, per aquesta manera de ser tan primera que té l'independentisme que cita Miquel Martí i Pol i ignora Josep Carner. Com hem estat tan ingenus en pensar que podíem seduir a favor de la independència tots els catalans només amb números i fent comptes? Com se'ns ha oblidat en aquesta ocasió el nostre gran disseny i la cultura que mola? Mentre l'espanyol sigui més guai que el català no anirem enlloc.

450. ROBLES, Antonio (2017-02-15). "[La Ley de Lenguas: el manifiesto Koiné](#)". *Periodista Digital*.

Las lenguas en la España Autonómica se han convertido en manos de los nacionalistas en una herramienta étnica de exclusión y de construcción nacional. Pasadas las primeras campañas de recuperación y normalización en la década de los ochenta, han acelerado sus objetivos supremacistas en los últimos tiempos con dos cruzadas aparentemente excluyentes, pero con idénticos intereses ideológicos nacionalistas. Las dos han estado lideradas desde Cataluña. Como siempre.

Una se inició en 2013 desde el Senado que acabó concretándose en el manifiesto de una ley de lenguas, cuyo objetivo era otorgar a todas las lenguas regionales el rango de oficiales en todo el territorio nacional en igualdad de condiciones a la lengua común. Y otra, este mismo año 2016, con otro manifiesto que pedía la oficialidad única del Catalán en Cataluña.

"ESPAÑA PLURILINGÜISTA"

La propuesta de una ley de lenguas, se inició mediáticamente en 2014 en las páginas de El País, a través del artículo [Blindar la convivencia, no las lenguas](#), del diplomático madrileño Juan Claudio de Ramón y la profesora catalana, Merçé Vilarrubias. Aparentemente, los dos firmantes lo hacían a título personal sin más interés que la convivencia a través del respeto al plurilingüismo.

Pero la apuesta no logró eco alguno. Insistieron en 3 artículos más, uno en el mismo medio el 1 de diciembre, [Todas las lenguas de España](#) y dos en el diario digital de Cataluña, Crónica Global, esta vez con la firma en solitario de Mercè Vilarrubias, [El Estado frente al conflicto lingüístico \(I\) y \(II\)](#), el 22 de enero y 8 de febrero de 2015.

La insistencia en hacer responsable del malestar lingüístico al Estado, relegando a un segundo plano la sangrante exclusión de los derechos castellanohablantes en Cataluña, provocó la contestación de la ex presidenta de la Asociación por la Tolerancia, Marita Rodríguez, a través del artículo: [¿Hace falta oficializar las lenguas regionales?](#) Corría el 19 de marzo de 2015. Apoyando esta tesis, yo mismo me sumé al debate con tres artículos

más, los dos primeros bajo el título común de Contra el laberinto de la ley de lenguas (I) y (II), también en Crónica Global.

A ellos siguieron otros de Santiago Trancón, Miriam Tey, Carmen Leal, Miguel Escudero, Francisco Olla, Eduardo Goligorsky, Arcadi Espada, Joaquin Coll, vicepresidente de SCC, Eduardo López-Dóriga, presidente de Tolerancia, o Rafael Arenas, presidente de SCC, La polémica estaba servida. Más de treinta artículos siguieron a estos iniciales, ninguno con paternidad política. O eso era lo que parecía.

¿Simple debate intelectual, científico y desinteresado? Pronto sabríamos que no. Detrás, como siempre, movían los hilos los intereses étnicos-lingüísticos nacionalistas. Y como siempre, con la colaboración del PSC a través, en esta ocasión, de su responsable de cultura en el Senado, Carlos Martí, el muñidor de la propuesta. Pero no adelantemos acontecimientos, dejemos que el curso del debate nos desvele la impostura.

Desinhibición del Estado y abuso nacionalista

El diagnóstico sobre el malestar lingüístico y cómo solucionarlo por parte de De Ramón, y Vilarrubias, al que se le sumaría posteriormente Ángel Puertas y el actual presidente de SCC, Rafael Arenas se puede reducir a dos premisas: los nacionalistas se han adueñado de la gestión de las lenguas regionales en exclusividad y, como consecuencia, han abusado de su monopolio; el Estado se ha inhibido ante el abuso. El diagnóstico es básicamente correcto. Sobre todo en el caso catalán. No así la receta para resolver el problema.

No recurren a aplicar la Constitución como solución, ni a defender el derecho que tiene todo ciudadano español a utilizar y estudiar en su lengua habitual, ni siquiera a exigir el cumplimiento de las sentencias judiciales que reiteradamente dan la razón a los padres que prefieren una educación en español o bilingüe para sus hijos, por ejemplo, en Cataluña.

Muy al contrario, se someten a la capacidad de intimidación de los nacionalistas, y con ánimo de neutralizarles, les brindan una Ley de Lenguas que conviertan al catalán, al vasco, y al gallego en lenguas oficiales junto al español en las principales instituciones del Estado. O sea, truecan el bilingüismo territorializado actual en plurilingüismo generalizado. Con esa medida táctica, pretenden dejar sin argumentos morales al

nacionalismo, e implicaría -aseguran- arrebatarles la representación, defensa y gestión en exclusividad del catalán.

¿Ingenuidad o error? Las dos cosas. [En el manifiesto añaden varias lenguas más, además del castellano, català/valencià, galego y euskara/vascuence: aragonés, aranés (lengua occitana), valencià, asturianu/lleonés, portugués, árabe y tamazight (lengua bereber)].

De salida, parten de un error de apreciación. Localizan el problema en el descontento de los nacionalistas, y busca cómo complacerlos, cuando en realidad el problema está en la merma de derechos lingüísticos que sufren millones de ciudadanos, y no en buscar cómo reducir la ira de los nacionalistas. Porque de esto se trata, de eliminar el abuso y restituir los derechos mermados de los ciudadanos excluidos, no de contentar a los que los excluyen.

De ahí su grave error, confunden la defensa de los derechos ciudadanos con el enfado coyuntural de los nacionalistas, que interiorizan como problema, y como consecuencia recurren a paños calientes para contentar a quiénes no quieren ser contentados. El fin parece instrumental, atraer hacia posiciones bilingüistas a muchos catalanistas que siguen atrapados en el discurso victimista del nacionalismo.

Yerran incluso en el diagnóstico de la solución: hace ya muchos años que fracasaron las medidas de contención del nacionalismo. Produce ternura creer que tienen la piedra roseta para desactivar al nacionalismo. Antes, muchos otros, han caído, hemos caído en ese error.

Al nacionalismo no se le embrida. Por una razón elemental, porque sus objetivos no son convivir en igualdad de derechos lingüísticos con los castellanohablantes sino imponer su lengua como tótem de la identidad sobre la que poder construir una nación. A falta de razones, imponen identidad lingüística. Un instrumento pasajero a la espera de lograr el objetivo. Otros pueblos han recurrido a la religión, los más a delirios románticos, incluso algunos se han considerado el pueblo elegido de Dios. ¡Hay gente pa to!

CUANDO UNO NO VIVE COMO PIENSA, ACABA PENSANDO COMO VIVE

Si reparamos, el diagnóstico del problema está distorsionado por la atmósfera asfixiante del nacionalismo y su hegemonía moral, social y política. Quién más, quién menos, estamos atrapados en esa telaraña y acabamos forzados a pensar como vivimos, en lugar

de vivir como pensamos. Se necesita una revolución mental para salir de ese laberinto empedrado de chantajes emocionales.

Es curioso que, por contentar a un sector monolingüista de la periferia, cargue al resto de españoles con la obligación de dedicar $\frac{3}{4}$ partes de su educación general, al aprendizaje de lenguas regionales. Y multipliquen por mil los conflictos lingüísticos entre partidarios del antojo nacionalista. No me quiero imaginar la de recursos judiciales que surgirían en las distintas instituciones a causa de no ofrecer en cada caso disponibilidad lingüística por las cosas más nimias.

Porque el derecho no se limitaría a que en el Congreso de Diputados hubiera la posibilidad de hablar en todas las lenguas regionales distintas de la lengua común de todos los españoles, sino su disponibilidad en el ayuntamiento más pequeño, la institución más insignificante, o la escuela más remota de toda España. Así que en Cataluña, tendríamos el problema actual, más el que surgiría de la exigencia de disponibilidad del gallego, vasco, y en su caso de todas las demás lenguas que se considerasen con el mismo estatus. Ese problema en Olot, se replicaría en Santiago de Compostela con el catalán o el vasco o en Sevilla con el vasco, el catalán y el gallego. ¿Se resolverían así los problemas lingüísticos en España, o se multiplicarían?

LAS LENGUAS COMO CABALLO DE TROYA

La discusión se enconó con cada nueva aportación al debate. Sin darse cuenta o despreciando sus efectos colaterales, Mercé Villarrubias, Juan Claudio de Ramón, Ángel Puertas, y Rafael Arenas, todos invitados a colaborar con el PSC en tal ley de lenguas por el senador socialista, Carlos Martí, estaban ejerciendo de zapadores mediáticos involuntarios de un manifiesto nacionalista disparatado y cuyas consecuencias políticas despejaban el camino a una organización territorial confederada auspiciada por el multilingüismo y a la disolución de la lengua española como lengua común. Su aportación, además, volvía a dar aire al victimismo lingüístico de los nacionalistas cuando varias sentencias judiciales a favor de los derechos lingüísticos excluidos por el nacionalismo en Cataluña, dejaban al descubierto su mala fe.

Tuvimos que esperar a la publicación del Manifiesto: "España plurilingüe, manifiesto por el reconocimiento y el desarrollo de la pluralidad lingüística de España" (25/2/2016) para que los persistentes divulgadores del multilingüismo en España se dieran cuenta a qué y a

quienes habían servido. Pues efectivamente, ni de Ramón, ni Vilarrubias ni Puertas, ni Arenas lo firmaron. Sí lo hicieron Joaquín Coll, Vicepresidente de SCC y miembro del PSC, o Carles Martí Jufresa, organizador de los simposios junto a Fernando Rodríguez Lafuente en el que fraguaron el manifiesto los nacionalistas etnolingüistas de toda España. Carlos Martí había aprovechado mediáticamente a de Ramón, Vilarrubias y Puertas, aprovechando la cercanía de estos al entorno del PSC, en los simposios que dieron lugar al manifiesto.

El manifiesto nacionalista por una España Plurilingüe es una forma sutil de imponer un modelo multilingüe en España donde el objetivo final es territorializar las lenguas, es decir, convertir a las lenguas regionales en únicas lenguas comunes en cada uno de sus territorios y, paradójicamente, acabar con el estatus de lengua común de la única lengua de verdad que es común a todos los españoles, la lengua de Cervantes. Tal desvarío iría parejo a un modelo territorial de federalismo asimétrico, (en la práctica, un modelo confederal) donde pudieran blindar el modelo educativo, nacionalizar los Tribunales de Justicia y disponer de Hacienda propia. Es decir, sacralizar a los territorios frente a los derechos de los ciudadanos, un contrasentido con la igualdad. Nunca la izquierda se había negado a sí misma con tanta ceguera y desvergüenza.

El intento en 2011 de convertir al Senado en cámara territorial y bilingüe obedecía a ese fin: Diluir la función comunicativa de la lengua española en el pinganillo de las lenguas regionales. Aquella intención nos desveló uno de los males que nos aquejan como nación: el trueque de la política como instrumento de racionalización de recursos y necesidades por la dramatización de emociones con fines identitarios. Sólo a una mente ajena a esta superstición identitaria le puede pasar desapercibida la sutil diferencia entre lo que es un legítimo derecho a utilizar las lenguas regionales en el Senado y su función comunicativa.

No parece lógico que teniendo una lengua común dominada por todos, se simule no conocer y se asuma la molesta traducción simultánea y su coste. Es evidente que no es la función comunicativa la que justifica tanta incomodidad, sino su función simbólica. La lengua para los nacionalistas no es un instrumento de comunicación sino de identidad. Con su utilización en el Senado no se gana en entendimiento, se marca territorio. Lo que el sistema constitucional no permite, o sea, convertir el Estado autonómico en Estado plurinacional, lo consigue de facto la traducción simultánea.

La publicación del Manifiesto abrió los ojos a Juan Claudio de Ramón, Mercè Vilarrubias y Ángel Puertas. Y no lo firmaron. Lo contrario de Joaquin Coll, actual vicepresidente de SCC y enlace del PSC con ellos.

La verdadera historia había empezado tres años antes con la presentación en el Senado de la Proposición de la [Ley Orgánica de Reconocimiento y Amparo de la Pluralidad Lingüística de España](#), y no admitida a trámite por la Mesa del Senado (31/1/2013). El grupo parlamentario que había detrás era Entesa pel Progrés de Catalunya, formado por PSC-PSOE, ICV, EUiA e IU.

Su portavoz era el ex presidente de la Generalidad José Montilla. La relación entre esta propuesta de ley, la organización posterior de tres simposios (En Madrid, Barcelona y Valencia) con el mismo nombre, y el manifiesto de la ley de lenguas que saldría en 2016, es total. Los grupos políticos, por aquel entonces, eran los mismos que en Cataluña han promovido en el pasado y apoyan en el presente el monolingüismo del catalán en las instituciones, ayuntamientos, y excluyen el español como lengua docente en la escuela a través de la inmersión lingüística. Los mismos que pusieron en marcha las multas lingüísticas por rotular en español desde el Tripartito, y los mismos que consienten que los independentistas en el gobierno no cumplan con las sentencias judiciales que condenan la inmersión.

La materia prima de los tres simposios posteriores (Madrid, Barcelona y Valencia) fue la misma que la proposición de Ley Orgánica de Reconocimiento y Amparo de la Pluralidad Lingüística de España, rechazada por la mesa del Senado tres años antes. Y sus organizadores, Carles Martí, senador del PSC, el mismo que impulsó la proposición de ley, junto a Fernando Rodríguez, que ayudó a organizarlos desde la Fundación Ortega y Gasset.

Aparentemente, este manifiesto por una España Plurilingüe (en realidad ya lo es y así es reconocido por nuestra Constitución), aparenta tolerancia y respeto por las lenguas, pero es pura apariencia. Quieren eliminar la oficialidad de la lengua común a través de la eliminación de las leyes orgánicas del Estado que la garantizan (incluso eliminar su oficialidad, tal como propuso Caamaño, ex ministro gallego del PSOE en el 2º simposio de Barcelona), pero sin tocar los Estatutos y leyes autonómicas que garantizan privilegios excluyentes a sus lenguas respectivas: "Una única ley transversal, de carácter orgánico por modificar leyes orgánicas, que afecte fundamentalmente a la Administración General del Estado, a la Justicia y a las Altas Instituciones, con mención expresa del papel de las CCAA,

pero sin entrar en colisión con las disposiciones y competencias que puedan fijar los respectivos Estatutos de Autonomía". La clásica ley del embudo.

Es sintomático que toda su preocupación por convertir a España en una Torre de Babel le impida indignarse por los atropellos y exclusiones reales que hoy padecen millones de niños en las comunidades bilingües y las lenguas regionales se hayan convertido en fronteras invisibles para miles de españoles convertidos en discapacitados laborales después de convertirlos en discapacitados lingüísticos.

MANIFIESTO KOINÉ

Como siempre ha pasado en Cataluña, una reivindicación mayor, tapa o justifica una menor. Cuando no hacía unas semanas que había salido el manifiesto por una España Plurilingüe, un insoportable tufo a racismo cultural inundó el Paraninfo de la Universidad de Barcelona con la publicación del Manifiesto Koiné. En él se denuncia al bilingüismo como instrumento del Estado para eliminar al catalán, y en consecuencia, se exige abiertamente que el catalán sea declarado como única lengua oficial de Cataluña. Entre los firmantes están piezas claves del proceso de normalización del catalán desde el primer gobierno de Pujol, de la inmersión lingüística y de la exclusión de la lengua española de las instituciones políticas y medios públicos.

El padre de la inmersión con Pujol durante 23 años, Joaquin Arenas, Carme Laura Gil i Miró, directora general de Bachillerato de la Generalidad de 1980 a 1996, la Consejera de Educación de Artur Mas, Irene Rigau, o dirigentes de Òmnium Cultural y prohombres de la normalización lingüística. Un verdadero paseo desde el racismo cultural encubierto en los años ochenta y noventa al fascismo manifiesto de este manifiesto koiné.

Su publicación provocó una ola de indignación, incluso entre los "de la seva". ¡Pero ojo!, no por pedir abiertamente la exclusión de la lengua española y convertir al catalán en el único idioma oficial de una hipotética República catalana, sino por poner en peligro los planes supremacistas del nacionalismo lingüístico llevados con sigilo desde la transición.

Era de esperar. En realidad, el Manifiesto Koiné es la historia de la normalización lingüística del pujolismo a bocajarro, sin encubrimientos. Desde el primer gobierno de Pujol en 1980, la idea de convertir al catalán en la única lengua institucional fue el objetivo de la normalización lingüística. A la vuelta de los años, esa evidencia es incontestable. Hoy

la lengua catalana es la única lengua oficial de facto en todas las instituciones y medios de comunicación públicos de la Generalidad.

Incluyendo la escuela, donde la inmersión sólo en catalán ha convertido a la lengua española en extranjera. ¿Qué diferencia hay entre lo que pide el manifiesto koiné hoy y la política lingüística desplegada por la Generalidad desde 1980? Solo el exabrupto.

Francesc Moreno describía con exactitud el alcance perverso de este reparto de roles en "Koiné, Poli malo", donde el manifiesto exagera la nota y provoca por defecto que las exclusiones lingüísticas de cada día impuestas por Juntas pels Sí (CiU/ERC) y las CUP aparezcan como moderadas (Poli bueno). Mientras tanto, los gestores del negocio nacional seguirán gozando en exclusiva "del monopolio de las subvenciones públicas y blindan(do) sus puestos de trabajo en la escuela, en la cultura y en general en toda la administración pública o concertada dependiente de la administración autonómica y local".

Lo tremendo de este manifiesto, lo más lamentable por irreversible es el relato histórico que impone para justificar su miserable supremacismo. Tal relato, adobado a lo largo de décadas de adoctrinamiento escolar y mediático actúa como una losa de mentiras y emociones bajo la cual es imposible respirar, pensar, o disentir. El conocimiento ya no es una búsqueda, sino una fe, una manera de sentir y justificar a los míos por el mero hecho de serlo. Llegados a este punto, la reflexión se hace imposible, y la política se reduce a inquisidores y herejes. O estás conmigo o contra mí. Hay algo muy malsano en este manifiesto, no sólo por el hedor que repele, sino por la luz que atrapa a cuantos confunden Cataluña con sus tesis, a la lengua con su historia y a la historia con el delirio que describe.

Esta ceguera generalizada es lo que lleva a Gregorio Morán a preguntarse: "¿Que gentes, presuntamente de izquierdas, lleguen a sostener que en este país flagelado por el paro, los desahucios, los recortes, las estafas, "quizá el principal problema sea la cuestión lingüística", es que se nos han roto todos los cristales y de pura vergüenza no nos atrevemos a mirarnos a ningún espejo que nos retrate de cuerpo entero! Son ustedes, señores firmantes, unos neofascistas sin conciencia de serlo" (El Neofascismo lingüístico. 9/4/2016. La Vanguardia)

Neofascistas sin conciencia de serlo, he ahí el drama, incapaces de cuestionarse nada porque el delirio es la atmósfera donde viven y las mentiras de sus políticos, docentes,

periodistas e intelectuales, el aire que necesitan para seguir respirando. No hay párrafo en el manifiesto koiné que no esté inspirado en mentiras románticas, pasadas de padres a hijos.

Este artículo es una adaptación del que fuera originariamente publicado en la Revista CLAVES de la Razón Práctica, Número 249 -Noviembre/Diciembre 2016.

451. COROMINES, Diana (2017-04-04). "[Koiné, plenament vigent](#)". *Racó català*.

Fa un any de la presentació pública del manifest Koiné, que va causar una gran sacsejada en l'opinió pública i que, com sovint passa amb les grans veritats i els projectes ambiciosos, va desencadenar una allau de crítiques, positives i negatives; entre aquestes darreres, algunes de constructives i moltes de malintencionades, que van arribar a l'insult per la via de manipular el contingut del manifest fent-li dir just el contrari del que realment diu i atribuint-li qualificatius delirants.

El manifest Koiné deu haver estat un dels menys llegits (o més mal llegits) de la història, a jutjar per la manca de rigor amb què se'n va parlar i per la gran quantitat d'improperis ("racista", "xenòfob", "monolingüista", entre d'altre barbaritats) que li van dedicar en l'esfera política i periodística. Des d'aquí, i amb motiu del primer aniversari del gran acte que es va fer al Paranimf (per presentar un text que, recordem-ho, van signar més de 275 personalitats del món cultural i literari del país, entre les quals hi ha 6 Premis d'Honor de les Lletres catalanes), faig una crida a llegir –o rellegir– el manifest amb atenció i a reflexionar, en particular, sobre la mala fe que suposa afirmar que és "monolingüista" i "racista".

Començarem per la gran falsedat, que es va anar replicant sense cap vergonya, que el manifest Koiné propugna el monolingüisme. ¿Potser els qui tant van criticar-lo amb aquest argument es van cansar de llegir a mig manifest (de dues pàgines i mitja) i no van arribar al darrer punt, on es fa una defensa explícita del multilingüisme? En tot cas, el text ho diu ben clarament: "Manifestem la necessitat, en definitiva, que s'incorpori al procés constituent la voluntat d'articular la llengua catalana com a eix integrador de la nostra ciutadania en un marc d'assumpció pública del multilingüisme com a riquesa individual i social". Vull afegir-hi, a més, que la majoria de promotors del manifest som professionals i amants de les llengües estrangeres; en dominem diverses i les fem servir en el nostre dia a dia amb naturalitat.

Però l'atac més greu i més pervers que es va fer al manifest és titllar-lo de "racista" o "xenòfob". Justament, el model d'integració per mitjà de l'aprenentatge de la llengua pròpia del territori d'acollida és un antídote contra el racisme perquè ràpidament fa iguals tots els ciutadans, independentment del seu origen, color de pell, cultura o religió. Tal com

explica magníficament Miquel Gil al seu assaig *L'elefant lingüístic. Siguem un sol poble*, la identitat catalana es basa sobretot en la llengua, i per tant, esdevenir plenament català ha estat tradicionalment fàcil perquè, a diferència d'altres identitats, basades en aspectes ètnics i culturals (que constitueixen una barrera infranquejable per a l'immigrant perquè canviar-los –a més de ser una exigència moralment condemnable– no és a les seves mans), posa a disposició del nouvingut una via d'accés a la comunitat que és a l'abast de tothom, i que no exigeix en absolut renunciar a les pròpies arrels i a la pròpia identitat.

Deixeu-me que insisteixi en aquest aspecte, perquè siguem conscients, tots plegats, de fins a quin punt poder reivindicar el català com a pal de paller de la integració i cohesió social al territori que li és propi (tal com el catalanisme ha anat fent, sobretot des de final del segle XIX) és un autèntic tresor. I posaré el cas de la identitat danesa com a exemple. Les mesures cada vegada més restrictives contra els refugiats de l'actual govern conservador de Dinamarca i, en especial, les provocacions de la ministra d'integració, que constantment fa gestos i declaracions xenòfobes (com ara la foto que va penjar a Facebook per "celebrar", amb un gran pastís, l'enèsima mesura contra els refugiats, o les declaracions que ha fet recentment per animar els ciutadans a denunciar les pizzeries i altres locals regentats per immigrants quan hi vegin res de sospitós), poden sorprendre tenint en compte la bona trajectòria del país en matèria d'acollida des dels anys 70, que havia estat un model d'èxit. Ara bé; si analitzem en què es basa la identitat danesa, potser ja no ens sorprendrem tant. L'element primordial de la identitat danesa és un sentiment de pertinença a la comunitat, on l'individu té un rol actiu i compromès amb els afers públics, en una tradició d'experiència compartida que es remunta a mitjan segle XIX (quan Dinamarca va perdre els últims territoris de l'antic imperi i els danesos van quedar orfes d'orgull i, en certa manera, d'identitat). Aquest buit es va suplir amb un nou concepte de «danesitat», basat en ciutadans políticament actius, lliures i iguals. Hereva d'un períple històric col·lectiu, aquesta manera de ser danès és difícilment transferible als nouvinguts, i això suposa un gran obstacle (segons adverteixen diversos experts) a l'hora d'acceptar-los com a conciutadans. Com expliquen Patrick Kingsley o Richard Jenkins, entre d'altres, encara que un nouvingut parli la llengua danesa a la perfecció, el seu color de pell o origen cultural sovint li impedeixen que sigui considerat plenament danès.

Això demostra fins a quin punt fer pivotar la identitat en la llengua pròpia del territori és un avantatge; és la manera més integradora d'acollir els nouvinguts, donant-los les mateixes oportunitats que a la resta de ciutadans i respectant les seves llengües i cultures

d'origen. Un any després del manifest Koiné, sembla que ja pràcticament ningú reivindica el bilingüisme social (en tot cas, no pas en el món de l'independentisme). Com demostra la sociolingüística, el bilingüisme social és inestable i acaba desembocant sempre en la substitució lingüística; és a dir, en la desaparició de la llengua feble, que en aquest cas, òbviament, és el català.

Un any després, doncs, hem parat el cop de l'amenaça bilingüista, però cal no abaixar la guàrdia i insistir en la necessitat que la República catalana adopti una política lingüística que aposti, de manera clara i diàfana, perquè el català sigui la llengua vertebradora del territori, la llengua per defecte, la llengua de l'administració, la llengua vehicular de l'escola i la universitat i la llengua d'ús habitual. Per aconseguir-ho –és a dir: per revertir el procés de substitució lingüística que pateix el català–, cal que el castellà deixi de ser obligatori a l'escola i que, indefectiblement, perdi l'hegemonia en els espais on ara l'ostenta i amb la qual amenaça greument la supervivència del català. A partir d'aquí, i amb el català com a punt de trobada de les més de 300 llengües i cultures que conviuen al nostre país, fomentem tant com puguem el multilingüisme: perquè les llengües són una riquesa immensa, i una societat amb ciutadans coneixedors de llengües (cadascú les que triï lliurement o les que li vinguin per via familiar) és una societat més culta, més lliure i més tolerant.

452. LE BIHAN, Joan-Pere (2017-04-04). "[La bomba del manifest Koiné un any després](#)". *L'Unilateral*.

Avui fa un any es presentava de manera solemne, al Paranimf de la Universitat de Barcelona [el Manifest Koiné](#). Aquest manifest, que és alhora la conclusió d'un estudi i un crit d'alerta, va ser signat per un nombre molt important d'estudiosos, lingüistes, sociolingüistes, universitaris, Premis d'Honor de les Lletres Catalanes. Tanmateix, va provocar la publicació de més de 700 articles de premsa, alguns a favor, uns altres en contra.

Va ser curiós de notar, en particular entre les persones crítiques amb el Manifest, que l'intentaven rebatre no pas sobre allò que diu, sinó sobre coses que no diu o sobre l'oportunitat política de publicar-lo en ple procés.

Quina era la situació? No citarem noms, però uns quants responsables polítics de partits independentistes anaven repetint que "**evidentment el castellà seria oficial a la república catalana**" i, de fet, donaven per bo el sistema jurídic-lingüístic muntat a partir de la constitució espanyola de 1978. S'ha pogut comprovar que aquest sistema no ha aturat la davallada de l'ús de la llengua pròpia del país.

Aquest anunci pot tenir dues lectures:

- Una lectura electoralista: es diu això per guanyar els vots de la població castellanoparlant (els diem que res no canviarà i no s'espantaran) . No cal dir que aquesta aproximació referma el caràcter subsidiari o secundari del paper de la llengua i en conseqüència accelera el procés de substitució.
- Una infravaloració dels no-catalanoparlants: De manera implícita, se'ls considera hostils a la llengua o incapaçs d'aprendre-la. Valoració errònia, recordem com van ser les famílies castellanoparlants de Santa Coloma de Gramenet les que varen facilitar la sistematització de l'escola en català en el marc de l'Estatut. Moltíssims no-catalanoparlants es queixen encara avui que no se'ls ajuda prou a aprendre l'idioma ja que molta gent es passa al castellà amb una persona és estrangera o de fora de Catalunya. Personalment recordo com, de manera repetida, el personal del Departament d'Ensenyament, després d'un inici de conversa en català, es passava

al castellà quan jo mostrava el meu DNI, aleshores francès, sense saber si jo coneixia aquesta llengua!

Després de l'allau de crítiques i gairebé d'insults (però també de felicitacions), hem tingut l'alegria de comprovar que els més assenyats dels polítics que evocàvem no han tornat a fer les declaracions demagògiques que feien abans de la publicació del manifest. La solidesa de l'argumentari científic, el renom dels gairebé 300 primers signants havien obligat els opositors a fer servir arguments fora de lloc i aliens a l'anàlisi científica indigna de responsables polítics de primer nivell. Una primera victòria. Ens felicitem que hagin comprès que afeblint el pal de paller de la país que és la llengua, al cap d'avall no faciliten la independència.

Hem d'anar però més lluny...

És important que el conjunt de la població, catalana o no, sovint condicionada per canals de TV exteriors al país, estigui al corrent de l'evolució dels fets. Algun diputat del Parlament va tenir la gosadia de titllar al Manifest de "racista" simplement pel fet de recordar uns fets assumits pel president del govern espanyol de 1983 Calvo Sotelo quan deia: **"Hay que fomentar la emigración de gentes de habla castellana a Cataluña y Valencia para así asegurar el mantenimiento del sentimiento español que comporta"**.

El Manifest, en realitat, és profundament antiracista: considera que tothom que viu a Catalunya, sigui quin sigui el seu origen, té dret (i en conseqüència ha de poder disposar realment dels mitjans) a apropiari-se la llengua i la cultura del territori, i doncs a integrar-se. El racisme consisteix al contrari a considerar la llengua com a patrimoni exclusiu dels catalans de soca i d'arrel, excloent-ne els vinguts de fora. Estem segurs que la gran majoria de les persones que han vingut de fora no volen col·laborar a la tasca que definia el Sr. Calvo Sotelo.

Evolució positiva doncs... no obstant, silenciosament el procés de substitució continua i el percentatge de parlants s'acosta perillosament al llindar del 30% considerat pels sociolingüistes com el començament de la desaparició.

Què necessitem?

- Uns responsables polítics que valorin la llengua com ho fan els de qualsevol país lliure.
- Uns parlants que, naturalment i habitual, s'adrecin als de fora en la llengua pròpia i superin la subordinació lingüística.
- Un sistema educatiu modernitzat que permeti d'arrelar no solament el coneixement mínim de la llengua sinó també el seu ús natural com a eina de comunicació i de pensament.
- Un sistema audiovisual (ràdio, TV, etc.) que ho acompanyi.

453. ORTEGA, Rudolf (2017-04-05). “[Koiné en temps de postveritat](#)”. *El País*.

Creia que ja no se'n deia res, si em preguntes fa una setmana quan va ser la polèmica encetada pel [manifest del Grup Koiné](#) hauria estat incapaç de situar-la en el temps, tant com se'n va parlar i tan poc que n'ha quedat. De fet, ha estat per la iniciativa dels seus promotors de recordar-ne l'aniversari que se n'ha tornat a saber alguna, evidentment en cercles reduïts no tant per regenerar el debat sinó per tancar files al voltant de l'argumentari sabut. Però prou convé acceptar el repte de fer-ne la relectura, tal com aconsella per exemple Diana Coromines, una de les seves primeres signants.

És ben cert que cada moment històric imposa uns paràmetres interpretatius. I tal com van les coses, els temps històrics se succeeixen a una velocitat torbadora. Denuncien els promotors del manifest que al seu dia es van atribuir al text coses que no deia, especialment una defensa del monolingüisme oficial que no era explícita (sorprenentment, en aquest sentit era més conservador que el Manifest de l'Associació per unes Noves Bases de Manresa, de 1997) i l'atribució d'un racisme i una xenofòbia que tampoc eren evidents per enlloc. En aquest sentit les crítiques rebudes, producte de la interpretació del moment, van ser tremendament injustes. Però la tria de la terminologia no és mai innòcua, i és molt sorprenent que una colla de lingüistes d'altíssim nivell s'alarmessin aleshores de les reaccions públiques suscitades per l'ús d'alguns sintagmes en el text.

Ara, convocats pels promotors a fer una relectura del text, un no pot sinó mirar-se'l des del context actual, ben canviant respecte del que teníem ara fa un any. Som en temps de postveritats, de frases lapidàries que poden ser certes o no, però que contenen un grau de convicció suficient per resultar ben veritables i irrefutables, i que no necessiten gaires demostracions per congregar en el públic adeppte un afecte d'afegit. I vist així, el Manifest Koiné en va farcit, de postveritats, de vegades exposades amb una superioritat intel·lectual que, ben mirat, impugna la més mínima ambició de rigor.

Sobta, des d'aquest punt de vista, no tant l'ús de la terminologia esmentada (i prou comentada ara fa un any), sinó la contundència amb què s'exposen els arguments, d'una aparent seguretat que invalida la dissensió. Per exemple, en una frase com “el mecanisme per a aconseguir la implantació del castellà a Catalunya va ser i continua essent la bilingüització forçosa de la població” (i que va fer córrer tinta per l'expressió *bilingüització*

forçosa), el que crida ara l'atenció és la fórmula "va ser i continua essent", que no admet discussió ni alternativa i que pontifica independentment de la tesi que hi col·loquis al darrere. Com també s'expressa amb una contundència semblant una frase com: "I, en paral·lel a l'arraconament social, la degradació qualitativa, estructural, de la llengua no ha parat de créixer en el camí de convertir-se en una mena de dialecte del castellà", en un teòric procés (aquest de convertir-se en una mena de dialecte) que no ha estat encara realment explorat per la dialectologia catalana. Sembla que sigui qüestió de dir-la grossa però amb rotunditat.

La cirereta de postveritat, però, l'aporta la desqualificació dels estudis sobre l'ús de la llengua, la majoria dels quals desmentirien amb criteris objectius (fins allà on arriben l'estadística i els estudis sociològics) fenòmens com la tan comentada substitució lingüística producte del bilingüisme, un procés conegut i generalitzat en llengües minoritzades però que la llengua catalana s'ha entestat a desmentir. Si creus que la teva llengua acabarà essent privativa d'una comunitat closa, i que anirà reduint i desapareixent, però les enquestes t'ho desmenteixen, res més fàcil que desqualificar-les: "Aquesta anormalitat resta distorsionada per la major part de les enquestes lingüístiques que es promouen". Sense més arguments.

No sé si l'any passat era moment de manifestos, però aquest any no és moment de relectures. El canvi de prisma sincrònic hi aporta fins i tot més distorsió i difumina un missatge que no sembla resistir el pas del temps.

454. ARENAS, Joaquim (2017-04-10). “[El Manifest KOINÉ, un any després](#)”.
Capgròs, Diari Digital de Mataró i Maresme.

El lector ho recordarà. Prop de tres-cents intel·lectuals entre ells reconeguts lingüistes i acadèmics varen signar el Manifest, que impulsat, pel Grup KOINÉ, va ser presentat al paranimf de la Universitat de Barcelona, el dia 31 de març de l'any passat.

El Manifest es titulava: *Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent.*

Un any després, a l'hora de voler fer-ne balanç, cal consignar que la seva incidència en la societat i en els mitjans de difusió va ser esclatant. Només en la premsa en paper es publicaren més de 700 articles i escrits. Les ràdios i TVs n'anaren plenes. Opinions per a tots els gustos, això sí, la majoria favorables al seu contingut. Un vint per cent expressaven llur disconformitat.

Va causar, la difusió d'aquest Manifest, un veritable rebombori i, a parer del qui subscriu, va remoure consciències que, en qüestió lingüística, reposaven en plàcides aigües.

Perquè senzillament, el Text expressa el que es pensa i moltes vegades s'oculta. Quants i quants ciutadans de diversos estaments n'han manifestat llur aprovació, això sí en privat, per no contradir obertament posicions vergonyoses preses per llurs bàndols polítics.

Un dels fruits evidents és que el Manifest ha ajudat a parar aquesta mena de subhasta oberta de qui en dóna més pel català oficial o per al català i castellà oficials totes dues en una futura Catalunya independent.

I és que el Manifest ni en parla. Ni d'oficialitat única ni de cooficialitat.

Qui en vagi fer una lectura acurada, s'adonarà que el Manifest KOINE va se necessari, oportú i responsable.

Tal volta fer una mica de memòria no serà per de més. Convido al lector a tornar-lo a llegir o fent-ne la lectura si no l'ha fet, cercant-lo a www.llenguairepublica.cat.

Si alguna cosa no transpira el Manifest és menyspreu, o confusió, sinó noblesa i respecte. I cal considerar que perquè una llengua forta se'n mengi una de petita només cal posar-les en peu d'igualtat, encara que sigui figurada, que és el que està passant amb l'aplicació de la política autonomista dissenyada l'any 1978.

El castellà s'està imposant amb el seu ús a nombrosos àmbits de la nostra societat. Precisament en un moment en el qual el nombre de ciutadans coneixedors de la llengua catalana amb capacitat de parlar-la supera el 70% de la població. Hi ha, però, una subordinació a la llengua castellana en l'ús social. I el Manifest fa un toc d'alerta en relació aquest bilingüisme social que pot deixar el català com una llengua closa en si mateixa, llengua tribal, situació plaent, sens dubte, a aquells que, des de 1714, han maldat per a la seva substitució i anorreament.

La presència del poliglòtisme en la nostra societat constitueix una realitat que cal reconèixer com un enriquiment i que comporta, però, un compromís seriós amb la llengua que ens és pròpia, el català que cal usar-la sempre, sempre primer en català. És el gran compromís que hem d'assumir si volem que, des d'aquest racó de món, que camina vers la sobirania plena, puguem fer sentir la nostra veu amb el mitjà natural que ens és propi i que ens fa reconèixer com el que som en el món sencer.

455. PARTAL, Vicent (2017-04-24). “[El català és una nosa?](#)”. *Vilaweb*.

Ara fa deu anys, em van convidar a inaugurar un [congrés internacional de periodisme](#) a la Universitat Capodistriana i Nacional d’Atenes, la principal universitat grega. Hi vam parlar gent de diversos països, tots en anglès, i el rector, que ho va fer de cap a peus en grec. Quan li vaig demanar com era que no havia fet servir l’anglès, em va dir que tenia l’obligació de recordar-nos l’existència de la llengua grega i de la cultura que vehicula. I que en un acte com aquell no podia ser que no se sentís el dring de la llengua que al final era la mare de les cultures d’Europa. No vaig trobar cap argument per a replicar-li.

Ahir vam publicar a VilaWeb [un reportatge](#) de Bel Zaballa que va causar un impacte notable. Explica que l’ús del català ha caigut en picat a les universitats de tot el país, però molt especialment a les del Principat. I retrata això que passa tantes vegades quan un jove alça la mà dient que ell no l’entén i la classe automàticament canvia de llengua. Fins i tot si és un de sol i fins i tot si s’ha previst de fer la classe en català, informació que es publica obligatòriament abans de començar el curs i que, per tant, l’estudiant que alça el dit sap perfectament.

No parle per parlar. Jo mateix vaig deixar de fer classes a la Universitat Pompeu Fabra. No per l’actitud dels alumnes, sinó per la de la universitat. Fa vint anys d’això. Em vaig trobar que en el màster en què participava, la gran majoria dels alumnes parlaven català, però n’hi havia uns quants que no. Em vaig oferir a fer-los mitja hora de classe prèvia a banda, perquè poguessen entendre la classe completa en català. I així ho vam fer. Els alumnes s’hi avingueren i a mi em semblava una solució amb trellat. Com que eren europeus, em vaig oferir a fer la classe en anglès perquè el seu castellà era d’un nivell ínfim. Vaig fer mans i mànegues per resoldre el problema sense que se’n ressentissen els drets dels alumnes catalanoparlants. Però arran de la pressió constant de la universitat perquè no fes la classe en català vaig renunciar-hi. Perquè vaig descobrir que a la facultat, simplement, no volien que fes la classe en català. Deien que això els creava un problema. D’imatge, em van arribar a dir.

I aquesta és la qüestió i aquest és el debat. Contra allò que diuen alguns, el problema no és si hem de respectar uns suposats drets dels castellanoparlants o dels estrangers. Si jo me’n vaig a Finlàndia i m’apunte a un curs que m’han informat –en el moment de la

matrícula– que es fa en finès, no em puc considerar discriminat si es fa en finès. Perquè això és fer les coses que s’han emparaulat, actuar de la manera que hom espera. Fa anys la Generalitat va aconseguir que tots els cursos indicassen en quina llengua es feien perquè ningú no s’enganyàs ni pogués adduir indefensió. Però continua passant igual: la mà d’un jove que s’alça i que fa canviar la llengua de la classe. Ningú no pregunta mai pels drets dels alumnes catalanoparlants ni ningú no ha establert mecanismes de defensa d’aquests drets.

El debat ha anat passant per alt tots aquests anys, entre excuses i silencis intencionats. Com si no en volguéssim parlar. Hi ha estadístiques oficials que indiquen la caiguda de l’ús acadèmic del català i tots sabem que són mentida: cau molt més que no diuen. Ni el govern ni, encara menys, les universitats no tenen gens d’interès a reconèixer això que passa. I la resta callem.

Ací gairebé ningú no fa allò que va fer amb mi aquell rector grec: realçar allò que ens fa únics. És paradoxal, però l’augment de l’independentisme ha anat acompanyat d’un desinterès com més va més generalitzat pel paper de la llengua, com si ja no tingués importància. Totes les independències tenen preu i em fa l’efecte que el preu de la nostra serà el català, si no rectificuem.

Perquè la qüestió no és, solament, aclarir si hi ha d’haver una llengua oficial o dues, o tres o cap. La discussió no és sobre legalitat ni tan sols sobre ús. La qüestió realment important és si nosaltres com a país, i per tant cadascú de vosaltres com a ciutadans, pensa que la llengua té un valor o si ens sembla que és més aviat una nosa. I sobretot, si la resposta és la primera, la qüestió és saber si estem disposats a ser coherents o no.

456. MARFANY, Jaume (2017-05-04). "[El bilingüisme d'Esplugues i el futur](#)". *Racó Català*.

La gent d'Esplugues acostumem a dir que el nostre poble només apareix en els principals mitjans de comunicació quan es tracta de desgràcies o de notícies en què, per un o altre motiu, acostumem a fer el ridícul. Aquesta setmana no ha estat un excepció, perquè Esplugues s'ha convertit en un dels primers municipis on s'espanyolitzaran els senyals de trànsit.

La "glòria" de la mesura ha estat iniciativa del grup municipal de Ciutadans, acompanyat, això sí, del PP i del PSC que també hi van votar a favor. Podem observar aquest fet excepcional des de diferents vessants.

Si ens fixem en Ciutadans, estarem d'acord que és una actuació plenament lògica en un partit polític que va néixer amb un sol objectiu: acabar amb la immersió lingüística i relegar el català a una posició de subordinació respecte al castellà. La instrumentalització política que aquest partit i els seus militants fan de la llengua els deixa, sovint, en evidència.

El PP no va néixer amb el mateix objectiu lingüístic, almenys no únicament, però s'afegeix als intents de subordinació del català amb tantes o més ganes que els seu soci homòleg a Madrid.

El PSC... Ai, Déu meu, el PSC! La seva deriva vergonyant a nivell nacional es trasllada també a Esplugues i opta per una posició covarda i, sobretot, ridícula. Escoltar l'alcaldeessa excusant el vot del grup municipal amb l'argument de "l'imperatiu legal" fa sentir vergonya aliena.

Els senyals.... Cal dir que, a Esplugues, dels que tenen text, n'hi ha força que només estan redactats en castellà... Alguna cosa, potser, guanyarem.... I no cal dir que la majoria són icones sense text o amb textos perfectament comprensibles, per no parlar del famós "stop".

Tot el que acabeu de llegir, però, només és la punta d'un perillós iceberg. Una simple anècdota davant del problema que podria representar un fet que acostumem a oblidar: a la Catalunya autonòmica, el castellà i el català són llengües oficials.

El que està passant aquests dies a Esplugues és només una petita, molt petita mostra del que significa l'oficialitat d'una llengua. Si teniu ganes i temps, us recomanaria que feu un cop d'ull als tres articles titulats "[Si el castellà fos oficial?](#)". Els articles són una breu síntesi de l'excel·lent i documentat treball de la professora de Dret Constitucional de la UB, Eva Pons, titulat "L'oficialitat lingüística. Declaracions constitucionals i implicacions jurídiques i pràctiques" i, especialment sobre l'Annex "Taula sobre les implicacions de l'oficialitat."

Perquè el problema de fons que ha donat lloc a la ridícula situació d'Esplugues és aquest: les implicacions jurídiques que representa el terme "oficialitat." En general, quan parlem del tema de l'oficialitat o la cooficialitat de la llengua castellana en un estat independent, habitualment acostumem a fer-ho amb massa lleugeresa i amb un profund desconeixement de la realitat. I és normal. I és lògic. El que implica el terme jurídic de l'oficialitat d'una llengua no és fàcil de conèixer ni es troba a l'abast de tothom... Sí que ho hauria d'estar, però, a l'abast dels nostres representants i partits polítics. Els mateixos que més d'una vegada han afirmat i assegurat, de manera totalment inconscient i irreflexiva, que el castellà serà també llengua oficial en la nova República. Hauria estat bé que, abans, haguessin consultat juristes i sociolingüistes.

Només hi ha una cosa que no podem permetre pel que fa al 'estatuts de les llengües en un estat independent: l'oficialitat o cooficialitat del castellà. És l'únic que no podem acceptar de cap manera en una Catalunya independent. I aquest fet no significa en cap cas ni la marginació ni la falta de respecte a cap dels drets que tenen els parlants de la llengua castellana al nostre país. A partir d'aquí, d'aquesta premissa, s'obre un ampli ventall de possibilitats que permetrien garantir els drets lingüístics de tots els ciutadans de Catalunya i, especialment, els de la llengua castellana.

457. ARMENGOU, Josep Maria (2017-05-09). “[De la llengua d’avui i de la República](#)”.
L’Unilateral.

Per a cada poble la llengua col·lectiva és ànima, coneixement, cultura, socialització. Saviesa. Afecte.

El català és la nostra llengua popular. Es troba en una situació inversa a l’elitisme que massa sovint li ha atribuït l’esquerra del país, per mor d’un internacionalisme mal entès. Si disposés d’un estat defensor al darrere no tindria tants problemes com té. Passem de llarg, per prou conegudes i analitzades, les vicissituds del país del segle XVII ençà, viscudes cíclicament: repressió imperial castellana, destrucció física i moral de persones i béns, guerra, inquisició i xenofòbia genocides.

Som un país de pas i d’oportunitats. I de grans moviments demogràfics. Amb moments rars i molt breus de llibertat i creixement. Amb resiliència. Sempre.

La carnisseria feixista de 1936-1939 i la repressió que la seguí sense desmai fan que el castellà es converteixi de nou, per dret de conquesta –i aquest cop amb voluntat definitiva – en la base de l’*Imperio*.

És aleshores que Néstor Luján defineix l’alta burgesia capitalina com a parlant d’“astellano” en les seves relacions administratives i comercials i, per primera vegada, fins i tot familiars.

Els anys 50-70s del segle passat, amb la llengua prohibida, es produeixen les grans migracions intraespanyoles al nostre país.

Les classes mitjana i obrera mantenen viu el català, però només a l’àmbit familiar. Dels grans partits, el PSUC de bon principi i, molt més tard, el PSC atorguen a la llengua el paper nacional clau de llengua de tothom, d’un sol poble, però la intensa situació migratòria, monolingüe en castellà, porta a l’esquerra, de facto, a assumir l’hegemonia del castellà com a (l’únic) idioma dels treballadors. En assemblees d’obres i d’estudiants s’arriba a assimilar el català com a llengua de la burgesia. Quin gran error.

Amb la Constitució Espanyola (CE) de 1978 i la transició democràtica dels 80, tot i el supremacisme explícit que s’atorga al castellà, s’arriba a una solució de compromís que fa

albirar un reconeixement real de pobles i llengües. Ben aviat es demostra quina llengua té l'hegemonia real, fins al punt que el castellà esdevé "espanyol", de tal manera que deixa a les altres tres llengües només la condició d'apàtrides.....a casa seva. El cop d'Estat del 81 no fou tan fallit com ens sembla i ara veiem ben clar que assentà el franquisme.

Passen tres dècades de qualitat democràtica diversa i amb permanència de situacions lesives per a la nostra condició nacional, molt específicament en els aspectes de llengua i cultura, de fiscalitat i d'infraestructures. La base del greuge permanent és la condició immodificable de ser una minoria demogràfica, atès que "la sobirania nacional resideix en el poble espanyol" (CE '78).

L'Estatut de 2006 esdevé aleshores la renovació de l'acord constitucional que havia de posar al dia el nou contracte de drets i deures en el marc espanyol comú.

La situació desastrosa amb què es liquida tot plegat del 10 juliol de 2010 ençà ja és coneguda a bastament. Des d'aleshores tot ha anat empitjorant, i avui vivim una situació d'assetjament insostenible, que ha portat a 3 de cada 4 catalans i catalanes a voler autodeterminar-se de cara al futur. Ara com ara compartim, en gran majoria, que no hi ares pitjor per a nosaltres i els nostres descendents que la dependència espanyola. No ens volen i no hem d'insistir-hi més.

El relat sobre la revolta transversal catalana que domina a l'ambient situa el seu origen en l'agressió brutal dels poders espanyols en termes del desequilibri fiscal (funció extractiva), inversor, infraestructural, en els atacs impúdics a l'estat del benestar,...i s'ha anat imposant jeràrquicament com a allò que suscita més adhesions personals i col·lectives en defensa de la nostra democràcia per part de tota mena de sectors i procedències.

Tanmateix, sóc dels convençuts que la situació de feblesa de la nostra llengua, expressada en l'agressió sense treva a les nostres competències lingüístiques constitucionals, és la clau de volta que esperona, per damunt de tot, l'hegemonia ancestral espanyola.

La minorització de la llengua, té aliats decidits per acció directa i constant (C's, PP, SCC, FTN, altres sectors de dreta i extrema dreta), però compta també amb la colonització de les ments de moltes persones d'esquerres, i per motius diversos.

Coses que constato, avui, a grans pinzellades:

- Una generació i mitja ja escolaritzada en català, per primera vegada a la història del país,

és un avenç colossal, però, en general, ho ha estat de manera pobra en oralitat, en riquesa argumental, en història i, sobretot, en literatura, deficient en habilitats i, a més, sense hegemonia al pati ni al carrer.

- L'accés de professionals a les responsabilitats educatives ha estat molt més planera del que convenia al país: notes universitàries de tall molt baixes i l'esquer d'una seguretat ocupacional i salarial han propiciat capes prou àmplies de mediocritat i de corporativisme.
- Als mitjans de comunicació i audiovisuals, l'exigència professional en el domini de la llengua i la seva ductilitat i riquesa presenten abundants deficiències. La llargària excessiva del Procés sobiranista actual, i la competència ferotge de l'estatu quo espanyol, a més, han erosionat les ambicions culturals i la pluralitat que havien distingit anteriorment els nostres mitjans públics.
- Als serveis de Justícia la situació de desequilibri idiomàtic és abismal. El crònic deseiximent català a optar a l'exercici de la magistratura és causa essencial en el problema.
- Més de 500 normatives estatals i de tota mena dictades en democràcia imposen el castellà de manera única a tota Espanya (PxL, 2009).
- Les companyies quasi monopolístiques de serveis energètics, de telefonia, les bancàries (sobretot arran de la desaparició de les caixes d'estalvis),... tenen el castellà com a llengua natural d'atenció al client, i el català hi és llengua de segona i encara a petició expressa i tenaç.
- L'etiquetatge dels nostres productes de consum es fa molt minoritàriament en català, i hi és absent del tot en productes que s'acompanyen de versions dels altres idiomes de la UE (que no reconeix el nostre perquè tots els governs espanyols ho han impedit sistemàticament).
- Els productes farmacèutics són un monocultiu exclusiu de l'espanyol .
- Les universitats, en el seu bon afany d'excel·lència i d'internacionalització, de captació d'un gran volum d'estrangers, tant alumnes com docents, van desplaçant progressivament el català. Greu de debò és quan això vulnera els acords inicials centre-alumne en les matriculacions concretes. Habitualment és el castellà el que en surt beneficiat.

Consideracions d'urgència davant aquest estat de coses:

1. La consideració progressista, atractiva, de la nostra llengua la fa objecte de tria i afecte per part de moltes persones foranes. És part intensa del nostre vincle democràtic comú, esdevé un mirall d'allò viscut als seus països d'origen.
2. Els catalanopensants només podem enriquir la nostra llengua en la mesura que la llegim, que la parlem, que la sentim, que ens hi relacionem, que la transmetem, que en mantenim

productes genuïns, que en cerquem l'excel·lència. Això ha de ser viscut de manera natural i plaent.

3. Els catalanoparlants (moltíssima més gent) s'hi sent acomboiada, compresa, sobretot si per a nosaltres és objecte preciós. La nova República haurà de tenir entre els seus elements fundacionals aquella bonhomia de funcionament de què no hem gaudit mai en la nostra dependència espanyola.

4. Des d'Esquerres per la Independència diem que hi haurà un minut zero republicà: retornarem ipso facto a la legitimitat tot allò que el parlament autonòmic ja havia legislat durant anys i que ha estat arranat o escapçat. Construïrem a partir d'aquí.

5. Entre els professionals de l'Educació, les notes universitàries de tall estaran a l'altura més alta del sistema. Com a Finlàndia i altres països punters. Amb formació i sistemes avaluadors permanents.

6. Els professionals dels mitjans audiovisuals han d'exhibir el domini lingüístic més precís, ric i divers dialectalment. Ens cal un bon equilibri entre la VOS i els sistemes de doblatge. La desaparició de la tenalla autodefensiva farà que els productes culturals responguin a les necessitats del país lliure. L'espai audiovisual de l'entorn espanyol seguirà sent massa potent i no retrà pas comptes a les nostres institucions.

7. Al conjunt dels països de llengua catalana (PLC), amb els que totalitzem una comunitat de 14'5 M d'habitants, la meitat d'ells molt més oprimits que els catalans, s'està produint un insòlit renaixement identitari, en dignitat, un empoderament històric després de dècades d'obscurantisme, mentida i corrupció. La prohibició expressa per la CE d'accedir a un espai polític i comunicatiu comú l'hem de fer desaparèixer a termini fix.

8. La UE haurà de reconèixer oficialment el català com la vuitena llengua europea que ja és avui entre els 27 estats.

La República Catalana que estem bastint pretén que el català sigui la llengua plenipotenciària, de cultura, normalitzada, que no ha pogut ser els darrers quatre segles, però amb el suport ple d'un estat propi. En i amb el català es podrà i s'haurà de fer tot el que es vulgui. Depèn de nosaltres.

I la ciutadania serà tan poliglota com pugui, conscient singularment de les llengües-pont presents al país en cada moment, com ara mateix ho són el castellà i l'anglès, i el francès a la Catalunya Nord.

Farem ben fàcil garantir els drets i llibertats individuals de tots els nostres conciutadans i visitants. Les oficialitats no seran problema. En sabem molt. No en tinc el més mínim dubte.

Anirà de dignitat, d'ús i transmissió, de Cultura i, sobretot, d'Affectede.

458. HERNÁNDEZ, Enric (2017-05-23). “[El que sí que diu la “Llei de desconnexió”](#)”. *El Periódico*.

La difusió d'un esborrany de la Llei de desconnexió que clandestinament esbossa el front independentista deixa moltes incògnites. Més que desmentir-lo, el Govern i Junts pel Sí precisen que està «desfasat». Els que oculten el text «fundacional» de la república catalana ens exigeixen, doncs, un acte de fe: la Llei existeix, creieu-nos, però no és la que està circulant.

Partim d'aquesta premissa: la Llei de transitorietat jurídica equival a una declaració unilateral d'independència (DUI), sigui d'efectes automàtics o diferits. Mitjançant la seva aprovació, el Parlament declararia que l'única sobirania resideix en el poble català, constituiria un Estat en forma de «República parlamentària» i convocaria un referèndum unilateral per legitimar a posteriori tals proclames.

Al no poder cotejar l'esborrany publicat amb la ignota versió actual, ho farem amb les paraules dels seus autors.

«**Clàusula de desbloqueig**». En la disposició final, el document alerta: «Si l'Estat espanyol impedis de manera efectiva la celebració del referèndum, aquesta Llei entrarà en vigor de manera completa i immediata». Amenaça idèntica a la recollida en el programa de JxSí: «En cas que l'Estat espanyol (...) bloquegi l'autogovern de Catalunya, el Govern i el Parlament procediran a la proclamació de la independència i a l'aprovació de la Llei de transitorietat jurídica». El mateix **Oriol Junqueras** va ratificar a l'abril l'existència d'aquesta «clàusula de desbloqueig».

«**Autoamnistia**». La Llei fundacional preveu que els jutges nomenats per la Generalitat – adeu a la separació de poders– sobreseguin o anul·lin totes les causes obertes contra els promotors de la secessió. Alguna cosa devia intuir **Artur Mas** quan, després de ser condemnat pel 9-N, es va mostrar convençut que seria exonerat per una Catalunya independent.

El castellà. El català, segons el document, seria l'única llengua oficial, procurant al castellà «un reconeixement especial». Cosa que concorda amb la tèbia resposta que el Govern va

donar fa un any al lobby antibilingüisme: «La llengua castellana continuarà tenint reconeixement i garantia d'ús». De la cooficialitat, ni paraula.

La pregunta continua sense resposta. Serà el castellà llengua oficial en la Catalunya independent? Els redactors de la pròxima llei de ruptura (a un esborrany de la qual ha tingut accés el diari EL PAÍS) han decidit tirar la pilota endavant i evitar assumir riscos innecessaris, tot deixant un dels assumptes més delicats de la construcció del nou estat per als redactors de la nova constitució. Si algú es creia que el dilema quedaria resolt ara, s'haurà d'esperar.

La nova llei eludeix, en el seu articulat quant a llengua, fer cap mena de referència a l'oficialitat lingüística, una de les opcions que s'havien plantejat en els darrers mesos en la nombrosa bibliografia sobre la qüestió. Una manera com una altra d'amagar el cap sota l'ala. Tal com ha titulat recentment El Periódico, amb el text de la llei és cert que el castellà no serà oficial, però al capdavall tampoc ho serà el català, perquè aquesta condició no es reconeix, explícitament, per a cap de les dues llengües. O tots o ningú, deuen haver dit els redactors, i sembla haver guanyat la segona opció, per bé que és al català que pertoca la condició de llengua normal de les institucions.

Hi ha, no obstant això, una omisió encara més inquietant, i que delata els equilibris que es deuen estar fent per no aixecar suspicàcies. No hi ha cap esment als drets i deures pel que fa a les dues llengües: enlloc no es diu que els ciutadans tinguin el dret de saber català i castellà (curiosament, a l'Aran sí que tenen el dret de saber l'aranès), com no hi ha enlloc un deure, el de saber la llengua catalana, que ja hauria d'estar reconegut en la Catalunya autonòmica si Espanya cregués realment en la igualtat entre llengües. En aquest sentit, la nova llei no suposa cap novetat, en tant que es limita a garantir els usos vigents de totes dues llengües, sense més gosadies.

Sí que insisteixen diversos articles de l'esborrany en el concepte d'"opció lingüística", el qual inclou el dret d'ús de qualsevol de les dues llengües i, a la vegada, el deure de l'administració de respondre-hi, una manera d'apaivagar la més freqüent de les condemnes al procés, que és la persecució de la llengua castellana tan bon punt es fundi l'estat propi. Si alguna cosa assegura l'esborrany és que els ciutadans podran utilitzar la llengua que vulguin davant dels poders i serveis públics, siguin institucions, administració de justícia o fins i tot empreses privades amb atenció al públic, les quals estaran lligades al deure de

"disponibilitat lingüística"; no està clar què vol dir això, però sembla que el ciutadà tindrà el dret de ser respost, tant en serveis públics com privats, sempre en la seva pròpia llengua.

Ben mirat, tanmateix, els progressos per a la llengua catalana no són gaires. Hi ha un evident avenç que no deixa de ser conseqüència de la fundació d'un estat, això és, que el tracte lingüístic habitual en les institucions públiques s'estén també a l'administració de justícia, ministeri fiscal, notaris i registres públics, els quals passarien a integrar-se al nou ordenament jurídic. En certa manera, el que fa l'esberrany és equiparar els usos lingüístics que de moment depenen de l'estat amb els que depenen de la Generalitat, que ja cauen sota la Llei de Política Lingüística. Sempre, però, sota l'esmentat dret d'"opció lingüística" (i per tant en resposta a la tria dels ciutadans), per al compliment del qual es posaran els mitjans necessaris pel que fa a formació del personal —és a dir, jutges, fiscals, notaris, etc.—, a fi de garantir un percentatge suficient de coneixement del català en aquests professionals.

Tot apunta, com hem dit, que la llei evita els debats més espinosos i s'inclina per una redacció més aviat esmussada, provant de mantenir el compromís de la nova administració amb la llengua catalana a través de la garantia al ciutadà d'emprar totes dues llengües. Si el nou estat comporta algun canvi substancial pel que fa al règim lingüístic, serà en les pantalles següents.

460. RODRÍGUEZ, Jose (2017-05-26). [“No és la llengua, són els codis”](#). *L'Unilateral*.

Hi ha una eterna pregunta que em fan d'ençà que sóc activista independentista, “en quina llengua hem de fer campanya independentista als barris de l'àrea metropolitana?”.

Una mica sentia com un explorador independentista de 3 cognoms catalans (perquè els altres 5 són de mig món) que amb el salacot al cap s'apropés a un zulu de 8 cognoms espanyols i amb més zetes que el nom de la capital d'Aragó i li preguntés: “Tú nativo de barrio periférico, tú decirme en que idioma vender esto de la independencia, tú ayudar a explorador catalán. Ser amables, querer que te sumes”.

En general durant un temps, l'independentisme ha fet dues coses. A vegades ha enviat un dels exploradors (que recordem, només té 3 o 4 cognoms catalans, però ja s'identifica com un altre) i que es pinta la cara amb betum per cridar “Yo ser amigo, yo hablar vuestro idioma, yo vender crecepelo independentista, vosotros ser calvos y necesitarlo, comprad”. Altres cops ha enviat un zulu (d'aquests que tenim més zetes al cognom que els Zeta Zeta Top) ja civilitzat amb un castellà *poligonero* (com el meu), explicant el mateix, amb els mateixos codis “cómprame este crecepelo, niña, que es muy bueno, que mira que estos catalanes saben hacer potingues”.

I el problema no és de llengua. Aquesta aproximació fa sentir als que som percebuts com a zulus com a idiotes: algú que té com a llengua pròpia el català, que s'expressa millor en català i que serà més emocional i sincer en català em canvia al castellà per vendre'm una idea. “No canta ni nada”. M'ho pots dir en castellà o català, però el problema potser no és de llengua, sinó de codis o del mateix missatge.

La veritat és que sabem moltes coses en l'àmbit demoscòpic de la frontera independentista, però poc en l'àmbit sociològic i molt menys en l'àmbit dels valors interpersonals. Però el poc que sabem és que aquells que no consideren la independència amb hostilitat però que no es consideren independentistes, és que per ells el català no els hi és aliè (l'han après, l'utilitzen a la feina o en algun moment del dia a dia) i que tractar-los com uns immigrants (encara que portin aquí 60 anys o siguin néts ja dels que van venir aquí) o bé com un subgrup sociocultural etnicolingüístic diferent és tot un error.

El problema, si és que és n'hi ha cap de problema, és que els valors històrics o culturals típics del nacionalisme català no els commouen. Tenen el català com a una de les seves llengües, l'estimen però això no els torna nacionalistes catalans, entenen i han fet seus trets de la cultura tradicional catalana, però això no els fa independentistes. Els codis que sembla que els mouen més tampoc són elements pràctics de la independència (els termes econòmics) que potser sí que poden servir perquè s'entengui una miqueta millor que hi ha raons per ser independents. Però ningú prefereix identificar-se amb el demos català i no amb l'espanyol per raons purament racionals.

De les poques coses que sabem, primer de tot és que la frontera no és cap grup etnolingüístic o sociocultural homogeni. També creiem que els codis que els poden moure és el marc democràtic, enfront d'un estat que no pot ni vol canviar; la idea que la societat catalana facilita millor un ascensor social que a la resta de l'estat; que creuen que hi ha més pluralitat social i política a Catalunya i també, que valoren molt positivament que ser català no és cap imposició sinó una adscripció oberta i voluntària i no depèn d'haver nascut català o no. A partir d'aquí es pot treballar per fer un nacionalisme banal català que faciliti el "nation building" típic de tot estat.

Per tant, amics, no és qüestió de llengua, aquest article podia estar escrit en català, castellà, zulu o etrusc, sinó del codi amb què parlem i de les coses que diem. Ja podem pintar de negre el millor dels nostrats o enviar un zulu de 8 cognoms amb Z a explicar en un castellà de Badia el que vulguem sobre el projecte d'un nou estat, que si els codis són els que he parlat abans (història, memorial de greuges o raons objectives) el resultat serà el de sempre.

Diuen que en una guerra la primera víctima és la veritat. I, encara que no sigui exactament una guerra, el tram final del Procés està fent estralls en la veracitat de molts mitjans, inclosos aquells que, com *El País*, venen d’una tradició que aspirava a un mínim d’equanimitat. Dir que l’esborrany de la llei de transitorietat “*considera el catalán como única «lengua pro pia de Catalunya»*” no deu ser fals, però presentar-ho com una novetat i afegir-hi aquest *única* empeny el lector del diari —neòfit en la matèria— fer-ne una lectura profundament tergiversada. Si volem estar al dia, en podem dir postveritat. Parlant en plata, és una manera astuta i dissimulada de mentir.

En efecte, és l’Estatut —un text escrupolosament constitucional— que diu que el català és la llengua pròpia de Catalunya (no diu “l’única pròpia”, però se sobreentén), cosa que no impedeix que les oficials siguin el català, el castellà i l’occità. Presentar l’*statu quo* lingüístic com una novetat radical i gairebé colpista mostra fins a quin punt el nacionalisme espanyol necessita fer de la llengua un *casus belli* sabent com sap que en aquest àmbit el relat que s’ha imposat —amb totes les passions que desferma— és que a Catalunya el castellà té tot el dret a no fer ni un pas enrere.

Aquest relat és ja, de fet, tan hegemònic que cap líder sobiranista amb un cert sentit de l’estratègia gosa desafiar-lo. I el que dirà el text definitiu de la susdita llei —amb fórmules més o menys imaginatives— tampoc ho farà. És el que té l’estratègia: si un relat s’imposa socialment, deixa de ser prudent plantar-li cara —i encara menys a tocar d’un referèndum— per més que abonar-lo comporti l’assumpció d’òbvies mentides, injustícies històriques i un gradual retrocés de la llengua pròpia.

Però l’hegemonia d’aquest relat, al marge de quin pugui ser l’estatus del català en una hipotètica república, també fa estralls en el dia a dia a peu de carrer. Em parlava l’altre dia un amic independentista del sentiment d’impotència que li produeix no gosar significar-se, defensant el català, en el grup de pares i mares de la classe de P3 del seu fill; en l’àmbit, suposadament favorable, de l’escola pública. I no és covardia, també és estratègia. Sap que si vol contribuir a millorar l’escola, necessita tenir una relació còmplice i fluida amb els altres progenitors, i que l’últim que li convé és ser vist, i estigmatitzat, com un intolerant catalanista. I ho exemplificava amb una anècdota. Un grup de pares i fills d’aquell P3 van

fer una visita cultural i va passar allò tan típic: “Algú no entén el català?” “ *Por favor, mejor en castellano*”. Era una visita orientada als nens, eren sobretot ells els que ho havien d’entendre, i una part d’aquells nens només podien seguir-ho en català. Silenci sepulcral. La visita es va guiar en un precari castellà.

Tinc molt clar que tant en l’alta política com en el dia a dia l’estratègia és imprescindible per assolir els objectius. El que no tinc clar és que el català en pugui sortir viu.

462. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2017-06-18). "[Llengua, batalla perduda?](#)". *El Punt Avui*.

Josep Murgades ha publicat, a Pagès Editors, *Escrits sobre llengua*, amb 40 textos seus, de 1984 a 2016, de filologia/ortografia, història de la llengua, sociolingüística, literatura i assaig nacional, perquè un idioma només s'entén en relació amb la comunitat humana que l'utilitza i s'hi identifica. Tenim un problema i gros, des del moment que acceptem, com el més normal del món, la discriminació legal de la llengua catalana i la imposició, l'hegemonia i el deure de coneixement de l'espanyol, a propis i estranys. L'article 3 de la Constitució bé que ho deixa clar i la pràctica lingüística imperial de l'Estat també, tant com la nostra dòcil, submissa i colonitzada reacció. La Constitució que ens refreguen cada dia a tort i a dret consagra aquesta discriminació radical de la nostra llengua i, a Catalunya, tots els partits polítics, fora d'un, van animar-nos a donar validesa democràtica a aquesta brutal marginació amb el nostre vot i, d'aquesta manera, el sí es va enfilar fins al 90,46% dels vots, el territori on més adhesions va aconseguir. Animats pel nacionalisme provincià i carrincló dels uns, el pragmatisme menfotista dels altres i la modernor progre dels de més enllà, vam beure a galet i de llavors ençà que tot raja com raja.

Murgades assenyala l'origen més recent dels nostres mals i com ens hi hem anat conformant, amb els estatuts dits d'autonomia i les lleis anomenades de normalització lingüística, i avui assistim a la nativització de l'espanyol aquí, que ajuda que ens acostumem a la presència hegemònica o exclusiva d'aquest idioma a tot arreu, com a fenomen natural i inqüestionable. L'única llengua que està normalitzada és la que ho ha estat sempre, l'espanyol, mentre que la pròpia d'aquí és l'única que, encara avui, no té cap obligació de conèixer ningú: ni magistrats, ni jutges, ni policies, ni guàrdies civils, ni militars, alguns dels quals ens recorden, de tant en tant, qui és que mana a casa nostra: ells i en la seva llengua. El català és la llengua pròpia de Catalunya i dels Països Catalans, però la llengua de referència, la de la quotidianitat, aquella sense la qual no arribes a la cantonada és l'espanyol. És la que aprenen els nouvinguts perquè és l'única que tenen el deure de conèixer, l'única que sap tothom, l'única que troben a tot arreu, nit i dia. La llengua que comparteix protagonisme amb el portuguès en la majoria de productes higiènics; la que apareix en tot l'etiquetatge, ja sigui en solitari, ja sigui en l'anomenat "etiquetatge acordió" al costat d'un grapat d'idiomes, molts dels quals força menys parlats que el nostre; l'única dels productes de la indústria farmacèutica per més que aquesta sigui

gairebé tota catalana. Quina burgesia, la nostra, incapaç d'etiquetar, en català, els productes que fabriquen, siguin cosmètics, siguin alimentaris, i, alhora, capaç de fundar entitats culturals en defensa de l'idioma...

L'ús de la llengua és el resultat d'una doble alienació: nacional i social, ahir i avui. Les grans empreses internacionals no necessiten fer res en català quan les dels propietaris catalans de soca-rel i amb cognoms catalaníssims, amb qui comparteixen club de tennis, segona residència a la Cerdanya, tercera a la Costa Brava, llotja al Liceu i seient al Palau, no fan res en català, perquè no tenen el català per a res. L'actitud lingüística, durant els judicis, de Millet i Montull, de la mateixa banda de delinqüents, és l'expressió del pitjor d'una part de la nostra burgesia covarda, que viu al pont aeri, sempre al costat del rebregat seny, la claudicació nacional abillada de moderació, tot llegint l'avantguarda, espanyola, naturalment.

Murgades té la valentia d'afirmar: "No es pot pretendre el restabliment formal i funcional d'una llengua subordinada si no és a costa de la dominadora, no es pot fer avançar aquella en tots els àmbits de la realitat social si no és a còpia de fer-hi retrocedir aquesta." El català no avançarà en tots els àmbits, de manera prioritària, preferent i referencial, sense aconseguir de substituir-hi l'espanyol en aquesta funció, car en lloc del món no hi ha dues llengües igualment preferents, referencials, prioritàries, dos idiomes que articulin, amb normalitat, tota la vida d'una societat. A l'escola, TV3, el Parlament i la política, independentisme inclòs, el retrocés del català és dramàticament cert. Murgades denuncia el triomfalisme de les enquestes, la subordinació del català i la dimissió lingüística diària de molts parlants. L'obra de l'artífex del manifest d'*Els marges* és un raig d'aigua fresca enmig de l'escalfament global de l'imperialisme lingüístic espanyol i la seva lectura ens fa veure que, si volem, podem capgirar la situació. I no som pocs els que volem.

463. RICARD, Francesc (2017-06-27). "[De prudències i esperances: el català, la nostra llengua de cada dia](#)". *Anoia Diari*.

L'arribada de la Flama del Canigó a la plaça de l'Ajuntament és un moment de gran emotivitat i enguany també ho ha estat. Des del balcó de la casa gran, un representant del herois portadors de la flama hi pren la paraula i ens etziba un parlament carregat de patriotisme i d'exaltació dels Països Catalans, i enguany també. Amb un afegit o element nou respecte d'aquests anys passats: la referència als PPCC ha estat per recordar l'efecte positiu que els ha de suposar l'assoliment de la independència del Principat. I un servidor també ho crec. De fet, l'esperança i el desig arriba a somiar uns PPCC confederats! En una primera instància, però, els bons efectes haurien d'anar associats a un reeiximent de la llengua catalana arreu. Sí, allò més visible i comú des de Salses a Guardamar és la llengua i, repeteixo, l'impuls que suposi per al català tenir un Estat al darrere serà del tot important per a la llengua catalana arreu de l'àmbit lingüístic.

Aquesta **esperança**, però, passa per prendre decisions encertades i fer accions determinants i duradores a favor de la llengua catalana quan tinguem la República. Aquest seria el resum -o un resum- de la xerrada que van oferir Pau Vidal i Lluís de Yzaguirre el dia 22 de juny al Museu Comarcal; un acte organitzat per l'Associació Protectora de la Llengua Catalana (APLEC) d'Igualada que va congrega poques persones.

Els dos conferenciants havien estat convidats amb motiu del primer aniversari del Manifest Koiné, *Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent*. Ho recordeu? Un manifest que va aixecar polseguera i va rebre atacs des de molts fronts, atiat pels mitjans de gran difusió que van col·laborar en una "operació de distorsió i de reducció de l'abast del fons del document per produir confusió i generar rebuig" (com deia Josep Gifreu). Un servidor ho vaig tractar a l'article del mes d'abril de 2016, titolat *Sant Jordi: un(a) manifest(ació)*, on, entre més coses, hi deia que s'han d'emprendre "Accions decidides que no han d'anar en cap cas contra cap altra llengua, ni la castellana, per suposat; per cert, contràriament als detractors del manifest del Grup Koiné que se'l carreguen perquè, diuen, acusa les generacions d'emigrants espanyols d'haver estat "instrument involuntari de colonització lingüística". Punt aquest "definitiu" per titllar-lo fins i tot de racista (Lluís Rabell al Parlament!). Si llegiu el manifest, hi

entendreu què diu i què no diu i com es tracta de demanar una discriminació positiva per al català, una llengua en perill autèntic de substitució".

El Manifest Koiné, com deien els conferencians, va posar a sobre la taula la llengua en un moment que semblava que ningú no la volia convidar i va fer, aleshores, i fa per sort avui, un servei del tot necessari al procés contrariament als qui defensen que ara no és l'hora de "tocar la llengua", que ja ens hi abocarem l'endemà de l'1-O. A mi, m'han vingut al cap les paraules de Jordi Carbonell, allò de la **prudència** que no ens faci traïdors... Pau Vidal i Lluís de Yzaguirre, un any després, doncs, explicaven com és vigent i necessari el Manifest, abundant en l'agreujament d'aquest malalt que és la llengua catalana i propugnant perquè, amb la República, el català compti amb les polítiques necessàries perquè sigui la llengua preferent, la del nou estat, la de la Nació reivindicada des del balcó de l'ajuntament.

464. VILA, Maria (2017-07-03). "[Llengua i república](#)". *Nació Digital*.

Fa unes setmanes, Plataforma per la Llengua va presentar l'[InformeCat del 2017](#), que fa un repàs per la situació de la llengua en tots els territoris de parla catalana a través de 50 dades extretes de diversos àmbits.

L'informe pretén demostrar que el català és ben viu i que el seu ús està molt més estès del que ens pensem, cosa que -almenys al principat- jo posaria en dubte. Ara bé, la salut d'una llengua també s'hauria de mesurar per la seva qualitat. Fixar-se en els usos lingüístics amaga el grau d'empobriment del català que fan servir bona part dels seus parlants.

Per a molts d'aquests bilingües, parlar català i respectar-ne les normes fa pagès, i per això opten -potser inconscientment- per parlar castellà en català. No cal dir que és la mateixa gent a qui una "catalanada" fa una gràcia immensa, i que de cap manera admetria que un catalanoparlant parlés un castellà tan empobrit com el seu català. Evidentment, l'absurditat de molts aspectes de la normativa fabriana no poden justificar aquesta diglòssia portada a l'extrem, que sovint ve acompanyada d'una burla i un menyspreu expressats obertament.

Cada cop que algú diu que les llengües evolucionen més enllà de la política recordo el dia que la meva àvia va estrenar-se amb el whatsapp i em va trucar per dir-me que li feia vergonya escriure'm en català perquè no en sabia gens, malgrat que és la seva llengua materna. O penso en l'escàndol que es muntaria al congrés espanyol si un diputat català s'hi expressés amb un castellà tan maltractat com el català que parlen molts diputats del Parlament.

Ara que ja ens creiem postautonomistes, cada cop donem menys importància a la llengua. Podem maltractar-la o fins i tot prescindir-ne en nom d'una independència que encara no arriba. I al final resultarà que no tindrem ni república ni llengua.

Durant una pila d'anys la població espanyola va viure, pel que fa a la seva reputació, de renda. Es va posar en pràctica aquella dita tan hispana de "*cría fama y échate a dormir*". La Transició es va vendre com un acte èpic, sense comparació possible. Els fets, però, s'han encarregat de demostrar que les coses van sortir com van sortir perquè Espanya havia canviat... com havia fet tot el món. Sense voler restar importància als actors de l'època, podríem dir que la democràcia va arribar a Espanya perquè ja tocava -el tempo estava subjecte a la mort de Franco-. Com havia arribat a Grècia i a Portugal. Com va arribar uns anys més tard als països excomunistes. Perquè el feixisme i el comunisme van formar part de l'escenari europeu del segle XX, sense més recorregut.

La democràcia espanyola va esdevenir viable gràcies al pacte entre dos totalitarismes -el dia que el comunisme i l'exèrcit espanyol van passar a tolerar-se mútuament-. Possiblement aquesta és l'explicació de per què es mantenen determinats tics d'intolerància arreu. A dreta i a esquerra. A tot Espanya. A Catalunya també.

En general la Transició va produir lleis que, pel que fa a les reivindicacions històriques de Catalunya, van consistir en un reiterat "fem veure com si". Així va ser amb l'Estatut, venut com una llei tan important que, fixa't tu, era sotmesa a referèndum. Fins que l'any 2010 el Tribunal Constitucional va demostrar que tot era una pantomima. Com ara fer veure que érem una nació -altrament dita "nacionalitat"- . O fer-nos creure que el que havíem aconseguit amb el català no tenia rival quan, de fet, crec, ara seríem al mateix lloc amb qualsevol altre règim polític.

Llevat d'una actuació certament oportuna, una mena de gol marcat pel president Pujol a la porteria espanyola, com va ser la immersió lingüística, la resta d'actuacions han estat de fullaraca. Perquè les lleis espanyoles, ergo les catalanes, han estat simplement per "fer veure com si". Un pur aparador que no permet cap joc.

Aquest seu columnista encara recorda el dia que es va aprovar una llei (que ja llavors vaig trobar ridícula) per la qual Gerona passava a dir-se Girona... a tot Espanya. No n'hi havia prou que en català es digués ella mateixa, oficialment, Girona. No pas com Londres, que els angloparlants, només ells, anomenen London, no senyor. Tots els espanyols diríem, a

partir de llavors, Girona. I Lleida. Recordo els discursos al Congrés de Diputats. Gairebé feien saltar les llàgrimes. Quina tolerància! Quina capacitat de reconeixement! Bé, ¿saben quins efectes ha tingut aquella llei -a més de constituir una enorme animalada lingüística-? Doncs que al bell mig de les ciutats catalanes trobem senyalitzacions de trànsit que ens diuen com arribar a Zaragoza en lloc de Saragossa. Osca? Què vol dir Osca? ¿És, potser, una esferificació del Ferran Adrià? Nooo! És Huesca, però dit en la nostra llengua -alguns ja ho deuen haver oblidat, que d'això es tractava-. Perquè, esclar, aquella llei tan solidària tenia, lògicament, dos sentits. I, posats a fer l'imbècil, o juguem tots o estripem les cartes. Un autèntic exercici de simulació que, com sempre, només ha tingut uns perdedors.

L'altre dia vaig veure una pel·lícula a Netflix. Espanyola. Subvencionada per la Generalitat. Una producció del Grupo Planeta. Per ser més precisos, d'Atresmedia, aquest conglomerat madrileny que va tenir com a cadena d'origen Antena 3 -que, per cert, va ser adquirida pel Grupo Planeta gràcies a les ajudes de l'ICF-. El cas és que aquesta pel·lícula de què parlo es podia sentir en castellà però no en català. I això em va recordar una altra vexació: la del cinema. Per què a Catalunya no s'exhibeixen les pel·lícules en igual proporció (50%) de català i castellà? Per què no s'hi obliga per llei? I l'etiquetatge? Els asseguro que les multinacionals complirien les normes fil per randa -com succeeix en altres països-. Si aquestes coses ja no han tingut lloc és perquè el tractament oficial del català ha format part del "fem veure com si". Cap interès.

No cal insistir que la situació del català, com tants altres aspectes lligats a la nació, només pot millorar amb una legislació que no estigui subordinada a l'espanyola. I el fet no hauria d'oferir dubtes. Alguns, hipòcrites professionals, diuen que això es pot aconseguir negociant amb Madrid. Ells saben que no. Que quaranta-un anys i mig després de la mort de Franco, i després d'haver-ho intentat diverses vegades, encara no es pugui parlar en català al Congrés de Diputats ja dona una idea del futur que li espera a la nostra llengua dins d'Espanya.

466. CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís (2017-07-29). "[Aeroport: la llengua absent](#)". *El Món*.

He anat seguint els diferents capítols de la sèrie documental *Aeroport*, de TV3, amb un guió a cops tan divertit, fresc i estiuenc, com d'una qualitat idiomàtica, massa sovint, tan escassa com correspon al *catanyol* estàndard. La sèrie dóna l'oportunitat a l'espectador d'accedir a unes imatges que, en la majoria de casos, queden reservades al personal que treballa en aquesta infraestructura, en qualsevol dels seus àmbits. És un dia a dia desconegut per al viatger, que reflecteix amb encert la complexitat enorme de factors humans i tècnics, sobretot humans, que incideixen en el funcionament regular de la instal·lació. Hi ha moments d'una gràcia particular que conviuen amb d'altres de més delicats i que contribueixen, segur, a fer-nos veure la diversitat de l'activitat professional que s'hi duu a terme, durant les 24 hores del dia. **No tot hi és tan bonic, fàcil i divertit com, d'entrada, ens podria semblar als usuaris de l'aeroport que només veiem una cara de la realitat.** La sèrie, doncs, té l'encert d'ensenyar-nos l'altra cara de l'aeroport. I en aquesta altra cara, la llengua catalana no hi és, hi és absent, n'és la llengua inexistent.

En l'episodi d'aquest darrer dimecres, el tercer, ni un sol moment apareix en pantalla cap membre del personal de l'aeroport de la capital de Catalunya parlant en la llengua pròpia de Catalunya. Vaig quedar-ne francament impactat. **Sabíem que era Barcelona perquè en reconeixíem l'aeroport, però hauria pogut ser, perfectament, Madrid, i no hi hauríem trobat cap diferència.** Se'm fa difícil de creure, però és possible que ningú de la torre de control, dels taulells de les companyies aèries, dels capatassos, dels tècnics, del personal de neteja, dels conductors dels diferents vehicles de l'aeroport del Prat no parli mai català? M'he fixat en la seva edat i, pels anys que tenen, tots ells han d'haver estat educats en el sistema educatiu català, basat en la immersió lingüística, i, per tant, haurien de ser competents en català i en espanyol, però no hi ha cap prova documental, a la sèrie, que acrediti competència lingüística en el primer idioma. No només això, sinó que persones que atenen el públic en els diferents taulells, tant d'informació general, com de les diferents companyies aèries, fan una exhibició davant les càmeres de domini de l'espanyol i de l'anglès, com si res. És molt positiu aquest domini

dels dos idiomes, però **hi ha algun motiu pel qual el català, la llengua d'aquí, no s'empri ni per equivocació, més enllà del rutinari "adéu" de final de conversa?**

En països europeus com Alemanya, el coneixement de la llengua del país és indispensable per a tenir un contracte de treball, passats tres anys després d'haver-hi arribat, conscients que no pot haver-hi un bon servei sense la llengua del país, factor clau de cohesió i ascensor social. La immersió ha estat positiva per al coneixement de la llengua, però l'absència de consciència lingüística de la majoria -sectors dirigits i societat- ha fet que mai una llengua hagi estat tan coneguda en el seu territori i, alhora, tan poc utilitzada. **Una llengua, la catalana, que no tenen cap obligació de saber ni jutges, ni policies, ni guàrdia civil, ni militars, ni... I una llengua que no cal saber, no serveix de res.**

Ningú, si més no això és el que ens ensenya la sèrie, ningú dels treballadors de l'aeroport utilitza el català entre ells, particularment en les comunicacions a través d'aparells de ràdio o per telèfon. Tot es desenvolupa, normalment, en espanyol o, com a la torre de control, en anglès. Llavors, **de què li serveix a un país tenir una llengua pròpia, si els seus ciutadans no la fan servir?** El president François Mitterrand sempre assegurava que el futur de la llengua francesa depenia dels francòfons, dels ciutadans que parlaven francès, no dels que no en parlaven. Si la gent que sap català no el fa servir, qui esperem que ho faci, doncs? I això afecta tant els catalans de famílies catalanoparlants, com els catalans nascuts en famílies d'altres llengües, però que s'han format aquí i viuen i treballen aquí. **La responsabilitat en el futur de la llengua depèn de tots ells.** I és a tots ells que correspon utilitzar-la com a gest d'afecte, arrelament i agraïment al lloc on viuen, treballen i esperen construir un futur per als seus.

Aquesta naturalitat en el no ús del català i, contràriament, en l'ús de l'espanyol en tot moment, a tot arreu i per a qualsevol funció, converteix l'espanyol en imprescindible per a viure en la quotidianitat i el català, lamentablement, en la llengua prescindible. Hauríem de demanar-nos què no hem fet i no fem prou bé com per haver arribat a una situació així, en la qual la imatge que es dona trenca tota lògica: a França en

francès, a Alemanya en alemany, a Itàlia en italià, a Anglaterra en anglès i a Catalunya en... espanyol! Per a la majoria d'usuaris de l'aeroport, aquest és el primer, el darrer o, fins i tot, l'únic lloc del país que veuran i aquí no hi sentiran pas el català com sentiran l'espanyol a Madrid, l'anglès a Londres, o el suec a Estocolm. Si la Catalunya que ve és, des del punt de vista lingüístic, **la Catalunya de l'aeroport, he de confessar que no m'agrada i que no és el país en el qual havia somiat tants cops.**

Tots plegats amb la vista posada en l'1 d'octubre i interessats molts de nosaltres per la independència, **ens podem trobar que sí, que acabem tenint independència, però que ens haguem quedat sense llengua, substituïda per l'espanyol com a senyal d'identitat, referent social i icona cultural de Catalunya,** sempre i en tot lloc. No diré que, personalment, no m'interessi una independència sense llengua. M'interessa de totes passades, però em faria una pena enorme, perquè seria la demostració de la nostra impotència col·lectiva, el senyal de la nostra deixadesa i la prova del nostre desinterès real per la llengua que ens fa diferents, que arribéssim a una República Catalana sense el català. Tots els arguments són utilitzats per anar fent imperceptible la substitució social del català per l'espanyol: *perquè ho entengui tothom, per una qüestió d'educació, els estrangers és més fàcil que sàpiguen espanyol que català* i altres bestieses del mateix nivell intel·lectual.

Sincerament, no m'agradaria acabar sent ciutadà d'una República que no s'estima ni valora prou la seva llengua, l'única aportació original al patrimoni cultural de la humanitat que només podem fer nosaltres. Ni tenir la mateixa fi que Irlanda, on durant tot l'any la gent va aprendre-hi anglès, un cop ja sentenciat de mort el gaèlic. No m'agradaria ser d'un país amb tan poca consciència lingüística, per part dels seus dirigents i dels seus ciutadans, que acceptés amb normalitat de ser la destinació turística dels estrangers que vindrien aquí a aprendre l'espanyol, un cop els catalans han decidit per la pràctica i l'actitud de cada dia, conscientment els uns, sense ni adonar-se'n els altres, que la seva llengua, el català, no val la pena de ser mantinguda. Perquè les llengües, totes les llengües, només viuen si es fan servir. I jo no vull que el català acabi sent, per culpa nostra, una llengua morta i inútil, com ja és ara la llengua de la qual sempre és pot prescindir, per innecessària.

467. PARTAL, Vicent (2017-08-30). "[La transitorietat i la nació](#)". *Vilaweb*.

La publicació de la llei de transitorietat ha incitat alguns debats que l'independentisme havia mirat d'evitar fins avui: precisament els més 'nacionals'.

La llei presentada al parlament, al final, només és la prolongació de l'autonomia (espanyola) de Catalunya, despullada tècnicament de la cotilla de la dependència de Madrid. Per això no conté sorpreses significatives, tret d'aquells àmbits en què cal prendre mesures radicals per tal d'assegurar que es faci el referèndum.

Malgrat això, sí que s'hi pot observar algun detall que pren importància: per exemple, una definició millor, perfeccionada, de les relacions de Catalunya amb l'Aran –la llei evita tothora d'esmentar l'Aran com una comarca més, per exemple. I és precisament la inexistència de detalls semblants en unes altres qüestions sensibles que crec que ens permet de criticar, des de la lleialtat, aspectes de la llei molt allunyades de l'ambició de reconstrucció nacional que sempre havia caracteritzat l'independentisme català.

Personalment, entenent i compartint les línies bàsiques de la maniobra i la intenció tàctica, he de dir que jo també em sent decebut per la nul·la voluntat expressada pels legisladors de marcar ja alguna diferència palpable en terrenys on estic segur que ja era possible de fer, si més no, un aclariment fundacional.

Em centraré en dos aspectes: la nacionalitat i la llengua. La decisió anunciada que tothom podrà compartir la nacionalitat catalana amb la nacionalitat espanyola calma, sens dubte, la preocupació dels sectors menys proclius a la independència. I és, en termes genèrics, una decisió adequada. Els països moderns no obliguen a triar una nacionalitat contra una altra i Catalunya no ho ha de fer. Ara, si portem a l'extrem aquesta tesi ens trobarem amb un efecte que no és menor: podria passar que no hi hagués gent que tingués només la ciutadania catalana. I aleshores quina espècie d'estat seria, aquest? Un estat sense ciutadans propis és un estat de veritat?

En aquest mateix terreny, una qüestió ha enutjat de manera molt particular tanta i tanta gent que combat pel país des de fora de les fronteres autonòmiques de les quatre províncies, com jo mateix. El text no conté ni una sola referència a la resta dels Països Catalans. Ni una sola consideració. No hauria estat gens difícil, per exemple, en l'apartat

dedicat a la nacionalitat, quan es diu que una persona de fora haurà d'acreditar la residència al Principat durant cinc anys per accedir-hi, haver acceptat que els catalanoparlants dels altres territoris poguéssim obtenir la nacionalitat, posem per cas, amb un sol any. Hauria estat una distinció lògica, que apliquen estats de tot Europa i que a més a més no crec que ningú dubte que també convé al Principat.

Pel que fa a la llengua, finalment, és evident que el règim lingüístic no es toca i tant el PDECat com ERC ja han deixat clar que tampoc no volen que es toque en la constitució. I això resulta preocupant, des del meu punt de vista. No per la presència del castellà o no, que aquest és un debat fals, sinó perquè el règim actual és anacrònic, no funciona i és una font permanent de conflictes. El model de la cooficialitat, amb el matís occità, és un model espanyol i correspon a la mentalitat i al funcionament de l'estat espanyol, amb tot allò que implica.

Personalment, jo aspiraria a un model on no hi hagués cap llengua oficial i on el català i l'occità fossen considerades llengües pròpies nacionals. Partint de la base que la llengua és un instrument i l'atenció lingüística un deure, jo dibuixaria un model en què les institucions, a qualsevol nivell, poguessen instaurar els seus usos lingüístics de manera subsidiària i atenent a la necessitat dels seus usuaris, mantenint la llengua nacional sempre al nivell més alt. Que hospitals, escoles, policia, ajuntaments, hisenda... atenguen els usuaris propis en les llengües que parlen i no únicament en dues, per força i a tot el territori de la mateixa manera. Que a l'Hospitalet de Llobregat el castellà ha de ser oficial no ho pot discutir ningú, però quina necessitat hi ha que ho siga a Girona, posem per cas? I com justifiques que el castellà siga oficial i l'amazic no en pobles on hi ha més que gent que parla amazic que no pas castellà?

En la llei de transitorietat és obvi que un canvi d'aquest gruix no seria raonable, i no solament per aquesta poc elegant i fins a un cert punt insultant cosa de no crear problemes 'ara'. Però algun detall s'hi hauria pogut introduir que indicàs la voluntat que la República Catalana siga més eficient pel que fa al respecte de les llengües de tots que no pas la comunitat autònoma actual.

No m'hi allargaré més, tot i que hi ha molts terrenys –la distribució territorial en seria un altre de clar, o la relació amb els poders locals– en què els redactors de la llei de transitorietat, amb poc esforç, ja haurien pogut anar una mica més enllà de l'actual autonomia, sense originar cap terrabastall ni condicionar la futura constitució.

Amb tot, la part positiva de tot plegat és que em sembla que el debat, finalment, ja no es podrà evitar més i que per tant el recurrent 'ara no toca' deixarà pas a un aclariment necessari sobre l'abast i els límits de la independència. En definitiva, discutirem sobre si Catalunya vol continuar vivint com una autonomia, però amb forma de república independent o si es pensa a ella mateixa com una nació sobirana que té, per primera vegada en segles, un full en blanc davant seu.

468. MENGUAL, Vicenç (2017-09-10). “[Castellà oficial? No ens cal la independència](#)”. *Diari de Girona*.

La llei fundacional de la república catalana reconeix que el castellà serà oficial. Ja ens ho esperàvem, d'ençà que en Voltas, d'ERC, va destapar l'olla de grills el 2012, dient que el castellà, una llengua forastera, també és nostra. Sense fer gaire fressa, els polítics ho han anat dient, de llavors ençà. No ens ve pas de nou, per tant. Però ara ho anuncien a tort i dret, ja no van amb peus de plom.

Jo em demano si, tant que se'ls fa la boca aigua quan parlen de democràcia, s'adonen que fer oficial el castellà és una imposició, un acte antidemocràtic. És voler que el poble s'avingui amb la seva manera de pensar, ficant-nos-la guier avall. Una decisió com aquesta sí que s'hauria de sotmetre a un referèndum! En canvi, ells ho imposen i Déu nos en guard d'un «ja està fet». Es pensen que els catalans ho acceptarem com un fet consumat. Doncs s'erren de mig a mig.

Els qui pensem que l'única llengua oficial a Catalunya ha de ser la catalana, la nostra, no deixarem que els polítics ens menystinguin. I no som pas pocs! Jo votaré un NO com una casa l'1-O (si es que es fa cap referèndum, que no ho veig pas gaire segur). Qualsevol cosa, abans de permetre la consagració per sempre més, amb el meu vistiplau, de l'oficialitat d'una llengua que no és la meva. Seria signar la sentència de mort del català, i ho fariem nosaltres mateixos! Ja no ens caldria esmentar Espanya!

No, senyors polítics, no claudicarem. I, si s'arribés a fer la independència, votaria un altre NO a una constitució que inclogués cap esment d'una llengua forastera. A la Constitució de Catalunya, solament una llengua: la catalana!

Quants vots catalans no es perdran, per a la independència de Catalunya, per culpa d'aquesta aberració? Fer oficial la llengua que destrueix la nostra cada dia... Malament rai!

Almenys la impugnada llei de transitorietat ja ha servit per dissipar un dels dubtes que més ha preocupat filòlegs professionals i aficionats —potser més que als primers—, això és, l'estatus que dispensarem a la llengua castellana quan Catalunya sigui independent. Sí, és clar, la llei ja ha estat suspesa pel Tribunal Constitucional i a dia d'avui és paper mullat, però dins la lògica de la transició a l'estat propi el primer que es derogarà seran, per obra i gràcia de la mateixa declaració d'independència, les sentències del TC, de manera que la llei de transitorietat serà plenament vigent des del primer minut. No crec, d'altra banda, que la tria de l'infeliç mot *transitorietat* sigui casual, tot sigui per evitar el tronat *transició* i el que connota.

S'ha dissipat algun dubte, però en el terreny lingüístic la llei ho deixa tot per decidir a l'espera del procés constituent, quan sí de debò caldrà pronunciar-s'hi. L'article 24 de la norma fundacional, l'únic dedicat a la cosa de la llengua, pretén deixar intacta la situació actual a l'empara de la llei de política lingüística, de 1998, i, sobretot, manté tal qual tots els "drets lingüístics vigents", els quals emanen, no està de més recordar-ho, de la Constitució i l'Estatut. La nova llei, doncs, no toca res del que ja tenim: "Totes les persones tenen dret a no ser discriminades per raons lingüístiques i a exercir el dret d'opció en relació amb les llengües catalana, occitana i castellana, conforme amb allò que estableix la Llei 1/1998, de política lingüística i els drets que empara, així com la llengua de signes catalana i la resta de drets lingüístics vigents en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei".

No cal dir que la llei de transitorietat no podia encarar les coses d'una altra manera, i al capdavant aquest plantejament només hauria de sorprendre uns pocs. Els contraris a l'oficialitat de la llengua espanyola no poden sostroure's a l'evidència que la fundació de l'estat propi no hauria de comportar la retallada de cap dret, i menys dels drets lingüístics: si un s'embarca en una empresa com aquesta, difícilment se'n sortirà si el primer que fa és deixar-se drets bàsics pel camí. I els drets lingüístics són drets de ciutadania bàsics. El castellà, per tant, seguirà sent oficial, tothom tindrà dret de fer-lo servir en qualsevol situació i es mantindrà com a matèria obligatòria a les escoles.

Passa que la llei evita la decisió futura i escamoteja el debat autèntic, que, més enllà de la decisió política de validar una llengua com a oficial, radica en la consideració del castellà com a llengua pròpia de Catalunya. Ai!, assumpte espinós. Que el castellà no és llengua històrica ni territorial de Catalunya ni tan sols no hauria de ser tema de sobretaula, com tampoc ho és que una llengua amb arrelament, transmissió intergeneracional i uns percentatges majoritaris com a llengua primera no pot ser considerada eternament com una llengua exògena. Si a més aquesta llengua genera producció cultural i literària pròpia difícilment queden arguments per enviar el castellà al purgatori de les llengües maleïdes.

El debat és vell, i l'oportunitat de tancar-lo amb la consecució de la independència és massa llaminera per deixar-la passar. La nova república haurà de bastir un pacte de llengües que menii a la consideració del castellà com a llengua pròpia de Catalunya, amb tot el que això comporta pel que fa al reconeixement natural de l'oficialitat i a la patrimonialització sense vacil·lacions de la producció literària en castellà. Però tot això a canvi, per descomptat, de l'empatia necessària per secundar, des de la hispanofonia catalana, la plena restitució del català, primer projecte col·lectiu de la Catalunya independent i per a la qual caldrà no negligir esforços i recursos.

En un article del 1998, el gran Josep M. Espinàs, de qui acabo de llegir *Una vida articulada* (i aquí obro un parèntesi per agrair a Isabel Martí que em regalés aquest esplèndid recull dels articles publicats entre el 1976 i el 2012), afirmava que els catalans “hem demostrat que sabem fer i que sabem desfer, però ens costa aprovar l’assignatura de refer”. Espinàs parla en general, sense entrar al detall. Però té raó. Aquell famós vers de J.V. Foix i tothom repeteix, “M’exalta el nou i m’enamora el vell”, que fins i tot he vist estampat en una làpida a la soca d’un arbre plantat davant de la multinacional armamentista Indra, ens podria fer creure el contrari, que la creació i la conservació són les pautes predominants en el comportament d’aquest país. Ho dubto.

La primera vegada que vaig anar a Boston i vaig pujar en un dels vells i atrotinats tramvies que puguen i baixen per Commonwealth Av., vaig dir a qui m’acompanyava: “a Barcelona l’Ajuntament hauria canviat aquests vells vagons almenys dues vegades. Els barcelonins ho volen tot il·lustrós, sense màcula”. Quan jo era petit anava a l’escola amb el tramvia que pujava pel carrer d’Aribau i que s’assemblava molt als que circulen per Boston. L’any 1971 es van eliminar els tramvies, no recordo ben bé per què, i l’única línia que es va mantenir va ser la del Tramvia Blau, al Tibidabo. El 2004, trenta-tres anys després de la supressió del tramvia a Barcelona, l’alcalde Joan Clos va inaugurar tres línies —T1, T2 i T3—, amb origen a la plaça de Francesc Macià, per connectar l’àrea metropolitana amb Barcelona. Al cap de poc temps s’inauguraren tres línies més —T4, T5 i T6— per completar la connexió, diguem-ne, perifèrica. Ara, com vostès saben, encara no s’ha resolt com es farà l’allargament de la línia de la Diagonal que ha de connectar els dos extrems de la ciutat. Doncs bé, la supressió i el renaixement del tramvia barceloní demostra fins a quin punt als catalans ens agrada més crear i destruir que refer.

La història de Catalunya reflecteix exactament la mateixa manera de fer. La creativitat nacional és potent, en un sentit individual, d’això ningú en dubta, i també col·lectiu. L’excel·lència dels grans pintors i arquitectes, tant els morts com el vius, és reconeguda arreu del món. Dius Picasso i Gaudí i tothom els identifica. Però és que dius Ferran Adrià, el déu dels cuiners, i tot el món també sap de qui parles. A tots se’ls identifica amb Barcelona, perquè durant anys Catalunya no ha existit com a forma d’identificació nacional dels creadors catalans. La reivindicació de la catalanitat dels artistes i intel·lectuals

barcelonins és més aviat recent, i és conseqüència del combat polític. La marca Espanya s'ha cruspit de forma natural els escriptors catalans que escriuen en espanyol, ha marginat els que ho fan en català i ha convertit en castellans els muts, vull dir els cuiners. La marca Espanya ja sabem què vol representar i no és precisament el pluralisme cultural de la pell de brau. Aquest va ser el somni d'un altre poeta: Salvador Espriu. Espanya és una i no cinquanta-una, devien pensar els catalans que cantaven allò de “yo soy español, español, español...” en una multitudinària manifestació antisobiranista que va aplegar en un mateix espai comunistes i falangistes. Cada nació té el seu sistema de partits i a partir d'això també es pot observar l'adscripció nacional de cadascú.

Catalunya és un país de pas, obert a la Mediterrània i per això ha acollit un munt de pobles i cultures. Som el resultat de l'esperit de frontera dels exploradors, però hem resolt malament la qüestió nacional. Al segle XVII, moment d'arrencada a Anglaterra del nacionalisme, no vam aconseguir la independència perquè la Mediterrània ja no podia competir amb l'Atlàntic. Entre Portugal i Catalunya, els anglesos van triar els lusitans, el front terral que obria el comerç cap a Amèrica. I una cultura sense estat és, senzillament, una anomalia. Catalunya ho és, malgrat el pes demogràfic de les diverses onades migratòries que haurien pogut fer desaparèixer l'idioma. Aquesta anomalia és dels pocs fenòmens socials que no ha seguit la pauta de la creació i la destrucció. Les revoltes socials, les guerres i una plèiade de revolucionaris han dominat la Catalunya contemporània. D'una manera regular s'han comès atrocitats i s'han cremat esglésies. “Rosa de foc” és el sobrenom internacional pel qual va ser coneguda Barcelona arran dels fets de la Setmana Tràgica de 1909. A Brussel·les, precisament, els belgues van erigir el 1911 un monument a Francesc Ferrer i Guàrdia per subscripció popular i el novembre del 1913 es va formular una petició internacional per revisar el cas. La reacció espanyola va ser furibunda, fins al punt que Alfons XIII va anul·lar la visita que tenia programada a l'Exposició Universal de Gant i va fer de tot perquè desmuntessin el monument, obra de l'arquitecte Adolphe Potente i de l'escultor August Puttermans. Ho van fer els alemanys el 1915, en plena ocupació. El 1919 l'estàtua va ser recol·locada i encara hi és, davant del paranimf de la Universitat Lliure de Brussel·les. Al pedestal hi diu: “Francisco Ferrer fusilé à Montjuich le 13 octobre 1909, martyr de la Liberté de Conscience”.

La catalanitat, en canvi, s'ha defensat al carrer amb pocs estirabots, refent-la a cada pas, i pràcticament sense cap aliat internacional, més enllà de la solidaritat de les nacions sense estat. La pervivència del català és el gran triomf de les classes populars d'aquest país. La

fidelitat del poble a la llengua ha estat infinitament superior a la que han tingut les classes altes. És així, ara? No ho sé. Aquest és un debat obert en el qual els mandarins d'un sector de l'esquerra independentista —Enric Marín i Joan Manuel Tresserras, per exemple— es posicionen reclamant una identitat postnacional que no resol res. Obvien el problema de la catalanitat amb una fórmula de laboratori més pròxima al soleturisme que al catalanisme popular definit per Josep Termes, malgrat que ara se sentin eufòrics perquè ERC ha superat de llarg Catalunya en Comú en comarques com el Baix Llobregat (92.000 vots per als republicans i 47.000 per als comuns), que fins i tot és un millor resultat que l'obtingut per ICV el 2012 (51.000 vots). L'existència de Súmate hi deu haver ajudat molt. Però l'existència d'entitats com aquesta no és un bon auguri, almenys per a la llengua catalana, perquè reflecteix que patim alguna mena de dèficit en la cultura nacional en tant que no sabem socialitzar-la ni entre els independentistes. Aquesta és una discussió que caldrà fer assossegadament, sense intentar destruir l'altre. No fa gaire vaig llegir un article de José Rodríguez, "Trinito", candidat d'ERC a les darreres eleccions, que afirmava que l'independentisme ha abandonat el paternalisme de fer independentisme "en castellà" de forma artificial perquè finalment ha entès que hi ha una massa de votants que són com ell, que té el castellà com a llengua pròpia i d'ús habitual, però que se sent còmode fent articles en català a *El Punt Avui*. És el model Rufián, per entendre'ns. I això que l'autor presenta en positiu, a mi em sembla negatiu perquè és una forma de segregació, sobretot si, com passa sovint, la competència lingüística en català d'aquests catalans castellanoparlants és menys sòlida i fluida que el domini que tenen els catalans catalanoparlants del castellà.

La catalanitat, representada per la llengua, no és un trencaclosques. Ni pot ser-ho. L'occità ha deixat d'existir, si exceptuem els esforços d'alguns aranesos per mantenir-lo en una Catalunya autònoma, perquè va ser substituït pel francès, la llengua de l'estat nació. Els irlandesos van perdre la llengua a canvi de guanyar l'estat. És una opció. El moviment catalanista, avui sobiranista, té una salut de ferro. La catalanitat, en canvi, aquella catalanitat articulada entorn de la llengua està deixant de ser el nervi de la nació per pròpia voluntat d'alguns independentistes. Guanyar l'estat sacrificant la nació, venen a dir. Em costa adherir-me a un plantejament com aquest, malgrat que estigui disposat a refer el contracte social que abans es resumia en la màxima "que és català tot aquell que viu i treballa a Catalunya i vol ser-ho". No em posaré antropològic, però aquesta definició de qui és català o no, que socialment és impecable i s'inspira en Renan, no aporta cap solució

al problema de fons, que és preservar la catalanitat. Una catalanitat defensada històricament per les classes populars d'aquest país perquè forma part del conflicte social. Tan sols els marxistes, per bé que no tots, dissocien classe i nació. Ciutadans, que és un partit de dreta i ètnic, guanya a Pedralbes i a ciutats de l'antic cinturó roig perquè ha alçat la bandera de l'espanyolitat per combatre l'independentisme i perquè l'esquerra clàssica, l'estatista, s'ha entestat a separar la nació de la reivindicació social. Ho vam comprovar la nit electoral: els dirigents d'aquest partit taronja es van dirigir als assistents a la celebració dels 36 diputats obtinguts tan sols en castellà. El problema de fons d'aquesta manera de fer es resumeix en una pintada que observo cada matí quan surto de casa: "*catalanes de mierda*". I el més bo és que la deu haver feta algú nascut aquí. Vull dir que el grafiter no és un immigrant com segurament ho eren els seus pares o els seus avis, sinó que és un català de soca-rel, un ciutadà d'aquest país, que es socialitza en castellà i sent Espanya com la nació imaginada, mentre que Catalunya esdevé per a ell un nom geogràfic i poca cosa més. No sé si m'explico.

Avui l'article m'ha sortit llarg. La franquesa és imprudent, ens adverteix Espinàs en un altre del seus articles. Però de vegades cal aventurar-se a ser-ne, d'imprudent, per poder proferir en veu alta algunes veritats que, certament, desafinen amb el políticament correcte que avui impera entre alguns independentistes i, sobretot, entre els federalistes d'esquerra. Caldrà que hi pensem, perquè el desplegament de la República també comporta resoldre aquesta mena de problemes. Entretant, els desitjo el millor per al 2018, sense presos polítics ni exiliats.

471. ORTEGA, Rudolf (2018-01-03). “[El Rubicó del catalanisme](#)”. *El País*.

Corrien molts gurus de la nova república tot espantats l’endemà de les [eleccions](#), mirant d’entendre l’abundància del vot taronja a les àrees metropolitanes de Barcelona i Tarragona, mentre en aquestes mateixes zones emergia un sobtat orgull identitari que plantejava la hipotètica independència de Bordúria (ai, perdó, això és de Tintín, volia dir Tabàrnia) respecte de la Catalunya hipotèticament independent, per reintegrar-se feliçment a Espanya com a comunitat autònoma, tot plegat per mitjà del discutit per ells mateixos dret a decidir. Fins aquí la frase inicial de l’article, i també els moments d’humort.

Deia que els gurus de la república corrien espantats davant l’evidència que el missatge independentista, així com ingènuament es pretén que sigui obvi (se’ns havia dit que posaríem les urnes, que el suport a la secessió seria massiu i que Europa no tindria més remei que reconeixè’ns a l’acte), havia calat amb certes dificultats en l’abans conegut com a cinturó roig i es batia en minoria contra el pensament neoliberal d’un partit sense gaires complexos a l’hora de demanar condecoracions per a la policia i el seu llenguatge no verbal. “Però què ha votat aquesta gent?”, semblaven pensar molts davant la contradicció que el votant tradicionalment d’esquerres triés un partit de dretes que cada cop que es manifesta és capaç de convocar el pitjor de cada casa.

De seguida va sortir la recepta fàcil i es va apuntar cap a la llengua, com si els votants d’aquestes zones fossin idiotes i no entenguessin la llengua catalana, en una mostra de condescendència idiomàtica que té molt de paternalisme i pressuposant que expressions com *estado propio* o *proceso constituyente* funcionarien com un ariet en favor de la independència que capgiraria consciències, com si fos llavors que realment entendrien les coses. “Cal explicar el procés en castellà”, “Calen més Rufians a l’àrea metropolitana”, era la fórmula màgica davant la sospita que un milió llarg de catalans votaven malament, o no sabien què votaven, o sempre miraven les mateixes i nocives teles, o senzillament no eren ni catalans.

I no, és clar, no es vota malament, i als emissaris del procés destinats a evangelitzar els polígons se’ls veurà el llautó cada cop que canviïn d’idioma per resultar simpàtics. No pot ser que des del catalanisme (mutat aquí en sobiranisme) se segueixi preservant per a la llengua catalana el factor axial de la identitat i, a la vegada, es recorri a un ús instrumental

del castellà per esdevenir més proper, més empàtic, mentre el món canvia i les identitats, lingüísticament parlant, són cada cop més permeables i permeten estratificacions. Ja no tenim una sola llengua, i potser ni tan sols dues, ni aquestes llengües han de ser exclusives de determinades filies i fòbies polítiques o sentimentals. No és banal que alguns dels tuitaires més potents en la defensa de la nova república s'expressin en castellà (@Bertustinho, @gallifantes, @CNICatalunya, i més), com tampoc ho és que avui s'accepti amb normalitat que Txarango canti també en aquesta llengua; fa 25 anys els Sopa de Cabra s'havien hagut d'enfrontar a insults i cops de roc per fer el mateix.

Tants anys vinculant llengua i país ha acabat excloent el castellà del relat nacional i ha servit en safata l'argument contrari, el que vincula l'expressió en llengua espanyola amb la pertinença a una determinada identitat, l'espanyola, en la seva corresponent expressió política més explícita. El pas necessari, imprescindible, per al catalanisme no consisteix a explicar el procés d'independència en castellà, sinó a entendre la normalitat amb què per a molts la llengua espanyola construeix la seva pròpia identitat, tant com a individu com com a membre de la comunitat més propera. I entendre-ho fins a les últimes conseqüències, això és, assumint d'una vegada que el castellà ha deixat de ser llengua exògena per convertir-se també en llengua pròpia de Catalunya. Sí, sí, tal qual. És el Rubicó que caldrà creuar per fer una república que s'imagini per a tothom i no vulgui néixer amb una fractura.

472. JUNQUERAS, Oriol (2018-01-17). "[Oportunitats multilingües](#)". *El Nacional*.

Entre l'amplic ventall d'aspectes que caracteritzen una presó, probablement de qualsevol país europeu de principis del segle XXI, podem citar, per exemple, la diversitat lingüística.

Cada dia, intento saludar a cada pres en la seva llengua. Em sembla un signe de respecte i simpatia envers cada un d'ells.

En altres àmbits i circumstàncies pot ser una immillorable oportunitat per promoure el multilingüisme.

En els carrers del nostre país s'hi parlen moltes llengües.

I hem de fer tot el possible, perquè, a més de garantir el ple coneixement del català, del castellà i de l'anglès en acabar l'educació obligatòria, els nens i nenes que tenen una altra llengua familiar també la puguin llegir i escriure. Això no només és un signe de respecte cap a ells i les seves famílies, sinó que, a més, permet gaudir dels avantatges competitius d'una societat multilingüe. Una societat, en la qual, tots dominem el català, el castellà i l'anglès. I, en la qual, molts dels seus ciutadans i treballadors actius coneixen també una o dues llengües més (com a llengües nadiues), entre les que n'hi ha algunes de tan parlades com el xinès mandarí, l'àrab, l'urdú... o llengües europees com l'italià, el francès, l'alemany, el polonès, el romanès...

Indubtablement, tot plegat també comporta, a més, millors oportunitats econòmiques, doncs pot facilitar a les relacions comercials, l'atracció de turistes, la captació d'inversió estrangera, la inversió de capitals autòctons en altres llocs del món...

I finalment, aquesta diversitat lingüística també és oportunitat perquè tots els nens del país tinguin un accés proper a altres llengües, a través dels seus companys d'escola o amb la realització d'activitats extraescolars, que també estiguin pensades per facilitar l'aprenentatge d'una quarta llengua.

Aprofitem totes les oportunitats que es derivin de la riquesa del nostre país i de la nostra societat.

473. BRANCHADELL, Albert (2018-06-24). "[La consellera davant el castellà](#)". *El Periódico*.

Después de la polémica sobre dudosos [escritos del 'president' Torra](#), a la flamante 'consellera' de Cultura, Laura Borràs, le afean que [en el 2016 firmara un manifiesto](#) que acusa a la inmigración castellano hablante de actuar como instrumento de "colonización lingüística" y aboga sibilinamente por la oficialidad exclusiva del catalán.

En su día el **manifiesto Koiné** fue criticado por todo el espectro político. Desde Sociedad Civil Catalana, que lo calificó de "nazi", hasta el diario 'Ara', que lo consideró "poco hábil políticamente", pasando por 'La Vanguardia', que lo definió como "lamentable". El rechazo incluyó enfados como el de **Lluís Rabell**, portavoz de Catalunya Sí que es Pot, que vio en el texto "racismo" y "fundamentalismo cultural", o el de intelectuales orgánicos como **Joan B. Culla**, quien no dudó en atribuirle "afirmaciones hirientes para muchísimos catalanes y graves simplificaciones históricas".

Es posible que el texto no sea técnicamente racista. O al menos no lo es si lo comparamos con manifiestos como el que publicó 'La Publicitat' en 1934 bajo el título 'Per la conservació de la raça catalana' (que por cierto firmó Pompeu Fabra, una incómoda circunstancia que se ha silenciado cuidadosamente este Año Fabra). Pero ahora no se trata de repetir los reproches del 2016 sino de saber si el manifiesto Koiné va a orientar la política lingüística de la Generalitat.

La verdad es que hasta ahora Borràs no ha sido muy informativa respecto a cuál va a ser su política respecto al castellano. [En una entrevista en 8tv](#) se defendió de las acusaciones de supremacista con una respuesta pobre: "Evidentemente no quiero eliminar el castellano y cualquiera que me conozca lo sabe". En una entrevista posterior no fue mucho más allá: "No estoy en contra de la lengua castellana ni haré nada en contra". La pregunta es: ¿hará algo a favor?

De lengua oficial a derechos individuales

A falta de más información por parte de Borràs hemos de remontarnos a los programas electorales, al acuerdo de investidura y al discurso de investidura de Torra. La verdad es que en los programas se observa una **cierta degradación del estatus del castellano**. En

el 2015 JxSí decía con todas las letras que "la lengua castellana continuará siendo lengua oficial en Catalunya". En el 2017 los programas de JxCat y ERC fueron menos claros. Los puigdemontistas dijeron que "todos los ciudadanos y las ciudadanas tendrán garantizado el respeto de sus derechos lingüísticos individuales". Y los republicanos abogaron por "un marco jurídico garante de los derechos lingüísticos de toda la ciudadanía en el que el catalán y el occitano sean las lenguas de la República y el castellano tenga reconocidos los mismos derechos [individuales] que en la actualidad".

Como se ve, se percibe un tránsito de "lengua oficial" sin más a "lengua con derechos lingüísticos individuales reconocidos". Lo de "lenguas de la República", categoría que excluye al castellano, es especialmente preocupante por su **eco jacobino**. Y todavía más preocupante es que el jacobinismo se colara en el acuerdo de investidura. Como si la filosofía política no hubiera evolucionado en los dos últimos siglos y pico, el acuerdo proclama que "la sociedad republicana se ha de fundamentar en los valores republicanos clásicos de la igualdad, la libertad y la fraternidad". Un acuerdo en que el aranés se menciona hasta seis veces y el castellano queda oculto en un "otras", cuando se propone que el sistema educativo siga teniendo el catalán como lengua vehicular "en un sistema abierto al aprendizaje de otras lenguas como el aranés u otras".

Y así llegamos al [discurso de investidura de Torra](#). El presidente pronunció dos frases en castellano pero la palabra "castellano" no salió de sus labios ni una sola vez. El Torra institucional perdió una oportunidad de oro para distanciarse del Torra 'hooligan'. Cuando **Inés Arrimadas** le preguntó (en castellano) si estaba haciendo algo que a Torra le pareciera antinatural, Torra habría podido responder: "No, no me parece antinatural hablar en castellano en Catalunya". Pero optó por el silencio.

Hace dos años, refiriéndose al manifiesto Koiné, la directora del 'Ara' sentenciaba que "los partidos soberanistas nunca tendrán la mayoría con posiciones lingüísticas que puedan ser interpretadas como excluyentes" (como el silencio de Torra). Más allá de la mayoría soberanista, lo que el exclusivismo lingüístico pone en riesgo es la mismísima cohesión social. Con todos los respetos para el aranés, Catalunya no será un solo pueblo si no reconocemos -sin rodeos y sin rebajas- que tiene dos lenguas nacionales.

1.6 Programes electorals

Entre el 2012 i el 2018 hi ha hagut tres convocatòries d'eleccions autonòmiques: el 25-11-2012, el 27-09-2015 i el 21-12-2017. Tot seguit veurem què deien sobre la qüestió lingüística els programes electorals de les forces sobiranistes o partidàries del *dret a decidir*. Concretament:

1. Elecció del 25-11-2012:

- Candidatura d'Unitat Popular (CUP). [Programa electoral](#).
- Convergència i Unió (CiU). [Programa electoral](#).
- Esquerra Republicana de Catalunya (ERC). [Programa electoral](#).
- Iniciativa per Catalunya Verds (ICV). [Programa electoral](#).
- Solidaritat Catalana per la Independència (SI). [Programa electoral](#).

2. Elecció del 27-09-2015:

- Candidatura d'Unitat Popular (CUP). [Programa electoral](#).
- Catalunya sí que es pot. [Programa electoral](#) (no disponible)
- Junts pel Sí. [Programa electoral](#).
- Unió Democràtica de Catalunya (UDC). [Programa electoral](#). (queda fora del Parlament)

3. Elecció del 21-12-2017:

- Candidatura d'Unitat Popular (CUP). [Programa electoral](#).
- Catalunya en Comú-Podem. [Programa electoral](#).
- Esquerra Republicana de Catalunya (ERC). [Programa electoral](#).
- Junts per Catalunya (JxC). [Programa electoral](#).

1.6.1 Eleccions del 25-11-2012

1.6.1.1 Candidatura d'Unitat Popular (CUP)

imatge 1. Programa electoral de la Candidatura d'Unitat Popular (25-11-2012), pàgina 5.

4. Pel català com a llengua comuna i preferent arreu dels Països Catalans

El model lingüístic dels nous Països Catalans que des de la CUP-Alternativa d'Esquerreres propugnem s'ha de bastir en un nou context sociolingüístic i sociocultural, en el qual, a més del català, del castellà, i del francès a la Catalunya Nord, hi conviuen moltes altres llengües.

En primer lloc, fem una aposta clara perquè el català, la llengua pròpia i històrica d'aquestes terres, sigui la llengua de cohesió

5

Font: <http://elnostreraco.com/blog/wp-content/uploads/2012/11/programa-cup.pdf>
(últim accés: 15-8-2022).

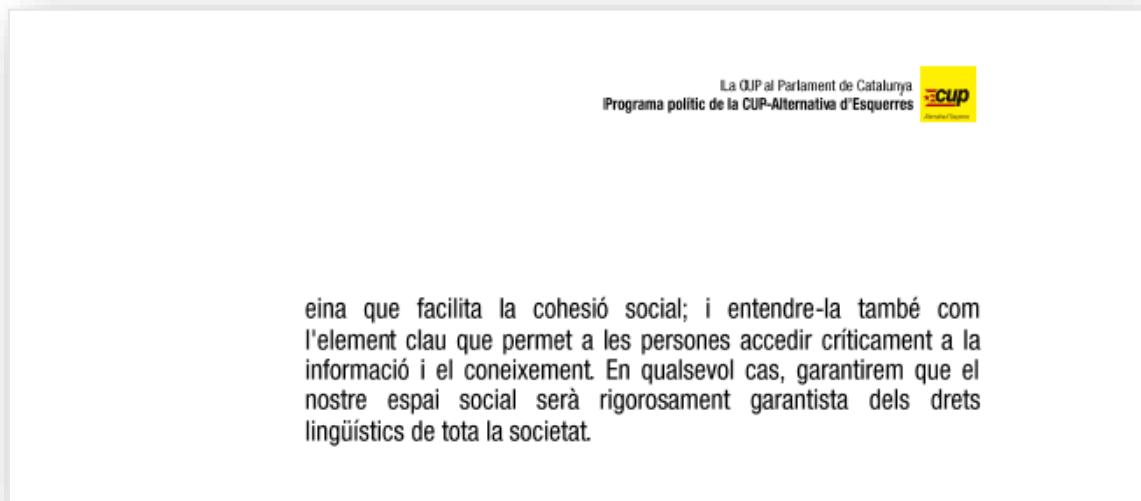
social, la llengua comuna de les persones que convivim en aquest territori i, per justícia –com fan tots els estats que volen garantir la continuïtat històrica de la seva llengua–, llengua oficial. Aquests arguments són també vàlids per a l'occità a la Vall d'Aran i la Fenolleda, i pel castellà que es parla a les zones castellanoparlants del País Valencià.

Aquesta oficialitat del català no impedeix, però, que considerem que en aquests nous Països Catalans uns dels objectius com a país consisteixi a treballar pel plurilingüisme, per aquest motiu haurem de tenir en consideració el castellà –i en els territoris de la Catalunya Nord el francès–, com una de les realitats lingüístiques del nostre país. En aquest sentit, impulsarem un debat social sobre quin haurà de ser el estatus jurídic del francès a la Catalunya Nord, i del castellà a la resta dels Països Catalans.

Des de la CUP-Alternativa d'Esquerres valorem la diversitat lingüística com una riquesa inherent a tota societat i no pas com un problema; aquest ha de ser un dels arguments que, com a societat, hem de saber explicar, practicar i difondre. Aquesta és una de les aportacions que les i els catalans podem fer a un món que massa vegades tendeix a la grisor de la uniformització.

Per tant, els nostres objectius com a país –que principalment s'haurien de vehicular mitjançant el sistema educatiu–, són els següents: transmetre la llengua històrica del país, tant a les persones que la tenen com a primera llengua, com a les que la tenen com a segona, tercera o quarta; potenciar pautes d'ús lingüístic favorables al català; treballar socialment amb la màxima fermesa per superar els guetos lingüístics, l'existència del qual respon a la lògica de la desigualtat social allà on la gent empobrida vinguda de fora s'agrupa d'una manera homogènia; garantir un òptim coneixement del castellà, llengua d'ús de moltes i molts catalans; garantir el coneixement de, com a mínim, una llengua diguem-ne internacional; dur a terme polítiques de manteniment actiu de les llengües procedents de les persones nouvingudes; afavorir una educació intercultural que ens permeti valorar allò que ens aporta la persona que ve de fora; tractar la llengua com una

Imatge 3. Programa electoral de la Candidatura d'Unitat Popular (25-11-2012), pàgina 7.

Font: <http://elnostreraco.com/blog/wp-content/uploads/2012/11/programa-cup.pdf>
(últim accés: 15-8-2022).

1.6.1.2 Convergència i Unió (CiU)

imatge 4. Programa electoral de Convergència i Unió (25-11-2012), pàgina 134.

10.2.- EL CATALÀ, NOVENA LLENGUA DE LA UNIÓ EUROPEA

El català és la novena llengua de la Unió Europea: hi ha 9.659.000 persones que el parlen i 12.681.000 persones que l'entenen. A més, compta amb unes 170.000 persones que el parlen arreu del món, fora dels territoris on és originari.

A Catalunya, l'entén el 95,3% de la població i el sap parlar el 77,5%. Si prenem en consideració el nombre de persones que efectivament el saben parlar, el català és més parlat a Europa que el danès, el búlgar, l'eslovac, el finès, el gaèlic irlandès, el

Font: http://php.inefc.net/observatori/fitxers_pujats_GECOS/2012_parlament_CIU.pdf (últim accés: 15-8-2022).

lituà, el letó, l'eslovè, l'estonià o el maltès. Demogràficament, el català ocupa el lloc 88 entre les més de 6.000 llengües del món.

1. En el camí de la transició nacional de Catalunya, promourem aquelles accions per al reconeixement del català com a llengua oficial d'Europa. (EE)
2. Crearem la Taula per la plena oficialitat del català a Europa con a ens de participació i consens per a l'acció. (EE)
3. Des de la vicepresidència de la Xarxa Europea per a la Promoció de la Diversitat Lingüística (NPLD) exercirem de lobby davant les instàncies europees per adequar les polítiques lingüístiques de la Unió Europea.
4. Potenciarem els estudis de llengua catalana i romanística a les universitats del món, que ja compten amb més de 7.000 alumnes i 150 professors dins la xarxa establerta per l'Institut Ramon Llull.

En llengua, Catalunya sempre suma

A Catalunya, la llengua sempre és un valor que suma. Tothom, parli la llengua que parli habitualment, és català. I el català constitueix la llengua comuna de cohesió social. Aplicarem una política lingüística que mantingui la vertebració del país i la cohesió social. Potenciarem el català perquè no sigui discriminat com a llengua i estigui a l'abast de tothom.

L'exercici de la democràcia des de les institucions catalanes sempre ha partit del reconeixement de la diversitat històrica, territorial i social de la llengua a Catalunya. Catalunya és un país lingüísticament obert i plural.

El castellà és llengua de part de la població catalana i ho continuarà sent. El castellà tindrà caràcter de llengua cooficial. És un valor i un actiu de primer ordre, internacional, econòmic i cultural al qual no renunciarem.

Aquest país s'ha fet amb la convivència de tots i ens necessita a tots. Els nostres fills rebran el testimoni de la societat cohesionada que els seus predecessors hem forjat. Guanyar el país vol dir guanyar en llengua i en llengües, alhora que obrirem el català al món.

5. Facilitarem l'accés al coneixement del català a tothom que el requereixi arreu del territori, mitjançant una oferta diversificada i moderna.
6. El català serà llengua oficial d'arribada i establim els mecanismes que instaurin la seva exigència en el processó d'acollida de les persones que vinguin a viure i a treballar al nostre país.
7. Seguirem desenvolupant una política per a una Catalunya inclusiva. Catalunya ha contribuït des de la més ferma creença i acció en la construcció d'una Europa plurilingüe, en la defensa i el respecte de totes les llengües i els parlars.
8. Ens mostrarem a Europa com a exemple de respecte a les llengües. La Carta Europea de les Llengües regionals o minoritàries i la Declaració Universal de Drets Lingüístics sense Catalunya no haurien estat possibles i promourem el seu compliment i desenvolupament.

9. Mantindrem Catalunya com a primer mercat editorial internacional en llengua castellana, al mateix temps que fomentarem el creixement de l'edició de llibre en català i altre llengües.
10. Afavorirem l'accés al coneixement de llengües. Hem construït i seguirem fent una Catalunya sense diferències per raó de llengua, d'origen, cultura o creença. Tothom ha de conèixer i poder emprar lliurement les llengües de Catalunya.
11. Potenciarem el coneixement social de l'occità, aranès a l'Aran, arreu de Catalunya, com a patrimoni històric i cultural compartit amb la resta d'Occitània. Promourem la col·laboració cultural i lingüística amb l'espai occità, com una prioritat en l'acció de diplomàcia cultural.
12. Desenvoluparem el ple reconeixement de la Llengua de Signes Catalana (LSC) i en fomentarem l'accés a tothom. Constituïrem el Consell Social de la LCS.
13. Potenciarem, en col·laboració amb la societat civil, els programes de voluntariat que ajudin els nous parlants de català i que al mateix temps que els acostin al coneixement del país i la cultura catalana.
14. Crearem el nou programa de Voluntariat per la lectura en català i la seva relació amb el teixint cultural i associatiu català.
15. Desenvoluparem accions entre la població per prendre consciència de la pluralitat d'accents en parlar català.

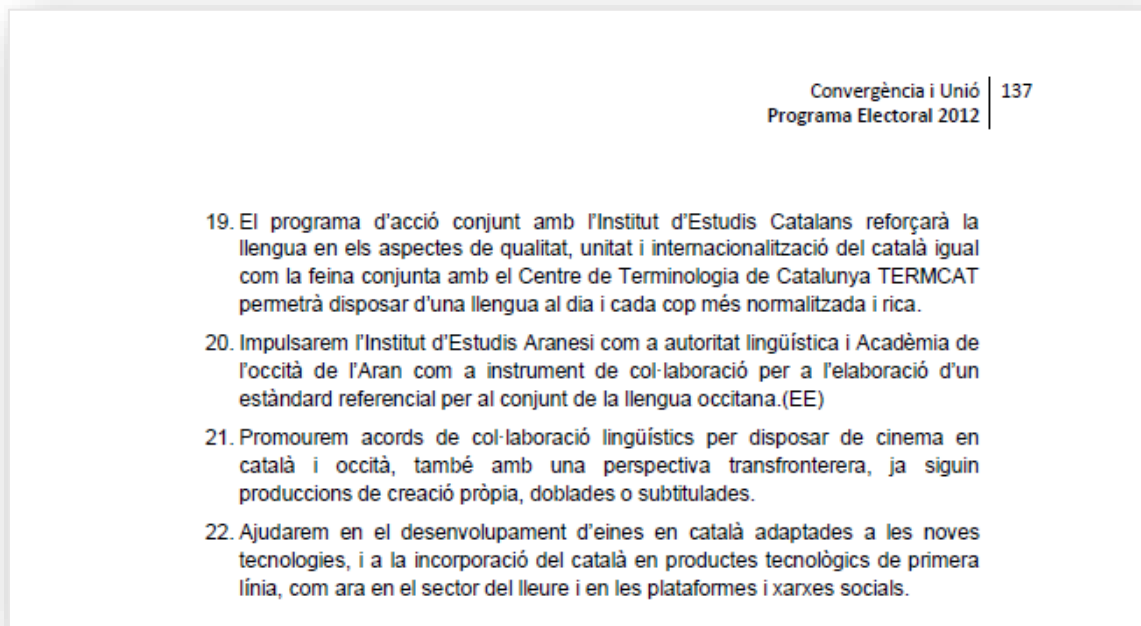
Noves estructures i eines de llengua i país

La llengua catalana necessita construir estructures fermes, eines de país que li permetin superar les limitacions del marc jurídic actual i els retrocessos que els tribunals de l'Estat volen implantar.

Exercir els drets i deures en matèria de llengua en el món del comerç, del consum, de l'etiquetatge, la publicitat, els mitjans de comunicació, els serveis públics, registres oficials, món de la justícia... no serà plenament possible si el català no disposa de les eines pròpies de les estructures d'Estat.

16. Crearem una Taula d'experts del món jurídic i sociolingüístic amb la finalitat de dissenyar les bases del nou marc de la política lingüística que ha de regir la Catalunya del futur.(EE)
17. Consolidarem la col·laboració entre les administracions de Catalunya per al foment de l'ús del català i elaborarem un Pla director del Consorci per a la Normalització Lingüística que garanteixi seva viabilitat en el context de contenció de recursos.
18. Impulsarem el nou portal Aula Mestra com el gran espai a internet, de relació amb les terres de parla catalana i amb els punts de difusió d'aprenentatge i català al món. Universitats i casals d'arreu podran gaudir d'un punt d'intercanvi de qualitat per la llengua catalana.

Imatge 7. Programa electoral de Convergència i Unió (25-11-2012), pàgina 137.

Font: http://php.inefc.net/observatori/fitxers_pujats_GECOS/2012_parlament_CIU.pdf
(últim accés: 15-8-2022).

1.6.1.3 Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)

imatge 8. Programa electoral d'Esquerra Republicana de Catalunya (25-11-2012), pàgina 72.

EL CATALÀ, LLENGUA VERTEBRADORA D'UNA SOCIETAT PLURILINGÜE

L'autonomia que tenim

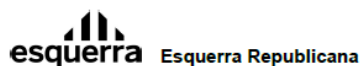
S'ha avançat molt en la normalització i l'ús de la llengua catalana d'ençà de la Llei de Normalització Lingüística (1983) i la Llei de Política Lingüística (1998), però malgrat tot encara que hi ha àmbits en què el català segueix absent o minoritari, com en el cas flagrant de la Justícia. El nou Estatut d'Autonomia havia d'esdevenir un avanç significatiu, especialment en introduir el "dret i el deure" de conèixer el català, equiparant-lo jurídicament al castellà. Malauradament, la sentència del Tribunal Constitucional ho va posar en qüestió i al darrere han vingut altres sentències qüestionant l'ús preferent del català a l'administració municipal o com a llengua d'aprenentatge al primer ensenyament a les escoles.

Durant l'estada al Govern, Esquerra Republicana va impulsar l'ús de la llengua catalana en molts àmbits, com és el cas del comerç, com a llengua d'acollida a la immigració, a les escoles mitjançant els plans educatius d'entorn i les aules d'acollida o amb la Llei de Cinema. En aquest darrer cas, ha estat l'actual govern de CiU que ha retirat la Llei impedit que el català gaudís de la mateixa presència que el castellà en l'àmbit del cinema.

La societat catalana és avui plurilingüe. No només el català i el castellà conviuen amb total normalitat al carrer, sinó que també s'hi ha incorporat l'anglès com a llengua franca i de relació en l'àmbit del turisme, la cultura, l'ensenyament superior, les relacions internacionals i, especialment, dels negocis. A més, al costat d'aquestes llengües d'ús, a Catalunya avui s'hi parlen més de 200 llengües provinents de la immigració que signifiquen un ric patrimoni lingüístic i que doten el país d'una gran potencialitat. Aquesta riquesa no ha de ser vista com un impediment, ans al contrari, com una oportunitat en què el català se situï com a llengua vertebradora d'una societat plurilingüe.

Per aconseguir que una llengua sigui vertebradora d'una societat plurilingüe cal, en primer lloc, que aquesta llengua sigui compartida (en l'àmbit de la comprensió i en el de l'expressió) pel 100 % dels habitants d'aquesta societat. Actualment, hi ha una llengua que compleix aquests requisits però no és el català. Per dir-ho amb un exemple vulgar, a Catalunya tothom és capaç d'entendre un *Telediario*, però no tothom és capaç de seguir amb la mateixa fluïdesa el Telenotícies. Tot i així, les nombroses polítiques de llarg abast que s'han desplegat durant les tres últimes dècades han anat reduint aquestes diferències. Actualment, encara queden bosses de parlants monolingües a Catalunya, però representen un percentatge molt menor que el que hi havia l'any 1983.

Font: https://www.esquerra.cat/arxius/programes/c2012_programa.pdf (últim accés: 15-8-2022).

La transició que farem

- Garantirem que el manteniment, i en la mesura que les possibilitats econòmiques ho permetin, l'increment de tot el suport necessari perquè tot el conglomerat d'institucions i associacions que porten a terme la tasca de normalització lingüística al país puguin seguir fent la seva tasca. Entre aquestes institucions, cadascuna en el seu àmbit, hi ha el Consorci per la Normalització Lingüística (CPNL), les universitats, els departaments d'Ensenyament i de Cultura i totes les agències que en depenen, els ajuntaments, els consells comarcals i les diputacions del país i algunes institucions de caire privat o associatiu (Òmnium Cultural, Plataforma per la llengua, CAL, Fundació Lluís Carulla, etc.).

La República que volem

- Promourem que el català sigui realment una llengua d'ús per al 100 % de la ciutadania. Les eines d'un Estat són imprescindibles per aconseguir aquest objectiu.
- El català serà la llengua d'ús preferent a tots els nivells de l'administració de la nova República. Això vol dir justícia, mitjans de comunicació, sanitat, educació (primària, secundària i, sobretot, superior), etc.
- Estendre la immersió lingüística a totes les etapes educatives obligatòries i assegurar l'ús de la llengua catalana, especialment a la secundària, com a llengua vehicular de l'ensenyament. Aquest objectiu és plenament compatible amb un bon domini del castellà i amb el domini creixent de l'anglès com a llengües imprescindibles, juntament amb una obertura i actitud positives cap a totes les llengües de l'entorn —des del francès fins al xinès— com a complement necessari a una ciutadania arrelada al país i oberta al món.
- La llengua catalana serà la llengua transversal del país i serà la llengua que vertebrarà la societat catalana, sens perjudici de totes les altres llengües, oficials o no, que s'hi parlen.
- Seguirem mantenint tot el suport institucional encaminat a potenciar el prestigi social de la llengua catalana, tal com fan la resta d'estats del món amb les seves respectives llengües pròpies.

1.6.1.4 Iniciativa per Catalunya Verds (ICV)

imatge 10. Programa electoral d'Iniciativa per Catalunya- Els Verds (25-11-2012), pàgina 138.

Eix política lingüística

La política lingüística, com a política pública, ha de possibilitar —partint de la consideració del català com a llengua nacional— la convivència sostenible a Catalunya de les diverses llengües que hi són presents amb un plantejament que reflecteixi la doble vessant de la política lingüística: com a política cultural i com a política social.

Objectius

En la perspectiva de l'assoliment de l'Estat propi, cal treballar per garantir que el català continui sent la llengua pròpia i oficial al costat del castellà i l'occità d'Aran, i definir l'estatus legal de les altres llengües.

Durant la propera legislatura cal continuar potenciant l'ús del català en totes les vessants de la nostra vida, tant pública com privada. Fomentar l'ús social del català i fer de la política lingüística una política pública amb caràcter transversal han estat i han de continuar sent dues línies estratègiques.

- **Desenvolupar polítiques transversals** amb incidència especial en la nova immigració, els mitjans de comunicació de masses i l'àmbit socioeconòmic.
- **Reforçar, especialment a través del CPNL, la capacitat d'acolliment lingüístic de la població nouvinguda** —com a mínim fins al nivell B3—, mitjançant un pla territorialitzat i dotat amb mitjans suficients que no depenguin majoritàriament de subvencions. Participar en la implementació del model universal d'acolliment a Catalunya, definit a la Llei d'acollida. Incrementar els recursos informàtics i audiovisuals que ofereixen les instal·lacions del CPNL.
- Conjuntament amb els departaments i agents implicats, **garantir que s'avança substancialment en l'ús social del català en el món del treball** i en la incorporació adequada de l'aprenentatge de la llengua catalana a la formació continuada i ocupacional.
- **Completar la reforma del CPNL** per tal de garantir-ne el finançament, l'adaptabilitat i la flexibilitat de gestió, imprescindibles per optimitzar l'acompliment de les seves dues funcions essencials.
- En col·laboració amb el Departament de Justícia i amb els diversos agents del món judicial, **fixar les bases d'un pacte transversal per a l'ús del català en el món de la justícia.**
- **Promoure l'articulació dels territoris de llengua catalana.**
- **Promoure la cooperació entre els organismes competents en matèria de normalització lingüística dels territoris de llengua catalana.**
- **Potenciar l'Institut d'Estudis Catalans, la Institució de les Lletres Catalanes i l'Institut Ramon Llull**, i treballar per incorporar-hi la resta de territoris de parla catalana.

Font:

https://www.rtve.es/contenidos/documentos/programa_icv_elecciones_catalanas_2012.pdf (últim accés: 15-8-2022).

- **Desplegar la Llei de l'occità de l'Aran.** En col·laboració amb el Conselh Generau d'Aran.
- Promoure la sensibilització de les persones que viuen a Catalunya envers els valors de les llengües i del seu coneixement, i continuar fomentant les comunicacions orals espontànies i informals en català, a fi de reduir el desequilibri existent entre el coneixement i l'ús d'aquesta llengua.
- Desenvolupar estratègies de foment de l'ús del català entre la joventut, parant especialment atenció als productes i serveis relacionats amb el lleure i la generació d'imatges positives i referències dinàmiques i no institucionalitzades del català com a llengua col·loquial i de la vida quotidiana.

Propostes

A. Aprofundir i desplegar la legislació

637. **Impulsar un acord parlamentari que reguli el compromís de recursos financers per al desenvolupament de la Llei de política lingüística i el conjunt d'actuacions que comporta el procés de normalització del català —i de l'occità de l'Aran— en forma de percentatges que vinculin l'Administració.**
638. **Remoure els obstacles legals i les pràctiques d'algunes administracions que s'oposen a la plena igualtat entre el català i el castellà.**
639. **Garantir, des de la transversalitat, el desenvolupament i compliment dels preceptes de la llei.**
640. **Modificar la Llei de política lingüística en els aspectes en què s'hagi pogut mostrar inoperant: ús del català en la publicitat i l'ocupació de l'espai públic; en les ofertes de béns i serveis; disponibilitat lingüística; ús extensiu de les marques, etc.**
641. **Dur a terme les actuacions necessàries en l'àmbit de l'Administració pública espanyola a Catalunya i en la de Justícia per garantir el respecte a l'opció lingüística de la ciutadania.**
642. **Rebutjar qualsevol ingerència en matèria lingüística provinent dels òrgans de l'Estat espanyol.**
643. **Adequar les normatives que imposen l'ús de la llengua castellana en el món socioeconòmic.**
644. **Garantir el dret d'atenció (oralment i per escrit) de clientela i persones usuàries en la llengua que escullin, d'acord amb el principi de disponibilitat recollit a l'Estatut.**

B. Desenvolupar polítiques transversals amb incidència especial en la nova immigració, els mitjans de comunicació de masses i l'àmbit socioeconòmic

Font:

https://www.rtve.es/contenidos/documentos/programa_icv_elecciones_catalanas_2012.pdf (últim accés: 15-8-2022).

- 645. Aprofundir en la implantació de la Llei d'acolliment pel que fa als seus aspectes lingüístics, territorialitzant-la i dotant-la amb mitjans suficients que no depenguin de subvencions de manera que es garanteixi l'accés a la llengua catalana —com a mínim fins al nivell B3— de totes les persones acabades d'arribar, comptant amb la complicitat i la col·laboració de les administracions, les patronals i les organitzacions sindicals.
- 646. Promoure la penetració en aquelles bosses d'exclusió lingüística que van acompanyades d'altres tipus d'exclusió social.
- 647. Promoure actuacions que facilitin la transmissió intergeneracional de la llengua.

C. En l'àmbit educatiu

- 648. Garantir l'ús del català com a llengua vehicular del sistema educatiu, amb la qualitat i els recursos adequats.
- 649. Garantir l'ensenyament efectiu en els ensenyaments inicials i de la formació instrumental bàsica en català en les formacions per a persones adultes, continuada i ocupacional.
- 650. Dur a terme polítiques de suport a l'ensenyament del català a pares i mares, a l'ús del català en les AMPA i en les activitats no lectives.
- 651. Promoure l'aprenentatge i l'alfabetització en català de la nova immigració. Impulsar polítiques d'integració en la societat i de foment del català com a llengua comuna de la societat catalana.
- 652. Incrementar la dotació de LICs i professorat de suport per a l'ensenyament en català, tant a l'escola bressol com a infantil, primària, secundària i persones adultes.
- 653. Dotar els centres amb els recursos necessaris en funció de les seves necessitats sociolingüístiques, d'acord amb els seus plans lingüístics.
- 654. Promoure l'ensenyament i l'ús de l'occità a l'Aran, d'acord amb la legislació.
- 655. Promoure l'ús del català en el món universitari com a llengua de docència i d'investigació.

D. En l'àmbit dels mitjans de comunicació i informació

- 656. Rendibilitzar, mentre n'hi hagi, els doblatges i subtitulació fets per a les grans cadenes de televisió o per als cinemes, garantint-ne la continuïtat en les cadenes locals i la televisió per cable, en vídeo i DVD, i facilitant-ne l'exhibició en sales comercials i no comercials de tots els territoris de llengua catalana.
- 657. Afavorir la presència del català en els nous mitjans i suports, les telecomunicacions, Internet, la indústria multimèdia, els mitjans de comunicació de masses i, en general, en la indústria de la comunicació.

Font:

https://www.rtve.es/contenidos/documentos/programa_icv_elecciones_catalanas_2012.pdf (últim accés: 15-8-2022).

658. Garantir l'existència de productes informàtics en català i, en general, en les TIC.

D. El Consorci per a la Normalització Lingüística, un instrument per al segle XXI

659. Acordar un nou sistema de finançament que garanteixi l'aportació suficient del Govern com a titular de la política lingüística del país, i de l'administració local per a les polítiques municipals. En aquest sentit, garantir els pressupostos suficients per continuar impulsant l'activitat del CPNL i permetre-li afrontar els nous reptes.
660. Continuar la feina iniciada en clau de futur sobre objectius, funcions, competències, finançament, mapa de centres i estructura.
661. Assegurar la participació activa de les administracions locals en el disseny i la gestió de les polítiques lingüístiques de la Generalitat de Catalunya, fonamentalment a través dels òrgans locals del Consorci per a la Normalització Lingüística i, en aquest sentit, impulsar la dinamització dels consells de centre enfortint-los amb la participació del màxim d'agents socials representatius dels diversos sectors, dins de cada àmbit territorial.

E. Promoure l'articulació del territori de llengua catalana

662. Promoure la cooperació entre els organismes competents en matèria de normalització lingüística dels territoris de llengua catalana.
663. Establir acords en matèria lingüística (coordinació de criteris lingüístics, presència de les diverses variants dialectals en els doblatges i les produccions pròpies) amb els mitjans públics dels territoris de parla catalana.
664. Activar mecanismes que permetin dur a terme la signatura d'un acord entre els governs dels diferents territoris de llengua catalana per tal de promoure el desenvolupament del patrimoni lingüístic i cultural comú.
665. Potenciar, en la seva vessant lingüística, l'Institut d'Estudis Catalans, la Institució de les Lletres Catalanes, l'Institut Joan Lluís Vives i l'Institut Ramon Llull, i treballar per incorporar-hi la resta de territoris de parla catalana.
666. Fomentar el coneixement i el reconeixement de la llengua, la cultura i el país a l'estranger a través de l'Institut Ramon Llull, entre d'altres, governs locals i organització territorial.

Font:

https://www.rtve.es/contenidos/documentos/programa_icv_elecciones_catalanas_2012.pdf (últim accés: 15-8-2022).

1.6.1.5 Solidaritat Catalana per la Independència (SI)

imatge 14. Programa electoral de Solidaritat Catalana per la Independència (25-11-2012), pàgina 14.

LLENGUA

El català és la llengua pròpia del país. I, com a tal, serà l'única llengua oficial de la nació. L'occità serà també oficial a la Vall d'Aran. El procés de creació de l'Estat català tindrà en compte la realitat sociolingüística del país i vetllarà perquè no sigui utilitzada com un factor de conflicte social, ni de discriminació personal, per a dificultar la viabilitat del procés d'independència. Mentrestant, el nostre Govern no pot inhibir-se de la responsabilitat de defensar la llengua davant les constants agressions que rep per part de l'Estat espanyol, abandonant el treball per la defensa i reivindicació de la nostra llengua a mans d'entitats privades, moltes de les quals han de fer mans i mànigues per a cobrir les seves despeses i mantenir la seva vital activitat.

- 68 Crearem una oficina encarregada de recollir les agressions al patrimoni lingüístic català i amb capacitat per a vehicular les denúncies en els àmbits pertinents, nacionals i internacionals.
- 69 Vetllarem per l'aplicació real de tota la legislació existent que protegeix l'ús de la llengua. Cal aplegar aquesta funció en un únic organisme que depengui de
- 70 Política Lingüística, evitant la dispersió fragmentada de normes legals entre els diferents departaments de la Generalitat.
- 71 Reprendrem una veritable llei d'etiquetatge en català que garanteixi la defensa dels consumidors i insistirem en la millora de la llei del cinema, per afavorir més presència del català a les pantalles.

INDEPENDÈNCIA 2014

14

Font:

https://www.rtve.es/contenidos/documentos/programa_solidaritat_elecciones_catalanas_2012.pdf (últim accés: 15-8-2022).

Programa electoral 2012

- 72 Promourem iniciatives públiques orientades a la difusió i legitimació de conductes i hàbits lingüístics positius per al català, tendents a restablir el caràcter normal de l'ús del català en tots els àmbits de la vida social.
- 73 Garantirem que els Premis Nacionals de Cultura, en l'àmbit de les expressions culturals textuals, siguin lliurats a creadors i col·lectius que utilitzin la llengua catalana en la seva manifestació artística.
- 74 En el mateix sentit que el punt anterior, vetllarem perquè les subvencions atorgades a produccions culturals siguin per a projectes que tinguin la llengua catalana en la seva base, tot i que podran complementar-lo amb l'adaptació a altres llengües.
- 75 Treballarem per un desplegament immediat i eficaç de la **Llei 17/2010 de la Llengua de Signes Catalana** acompanyat d'un procés de normalització d'aquesta llengua a tot Catalunya.

Font:

https://www.rtve.es/contenidos/documentos/programa_solidaritat_elecciones_catalanas_2012.pdf (últim accés: 15-8-2022).

1.6.2 Eleccions del 27-9-2015

1.6.2.1 Candidatura d'Unitat Popular (CUP)

Imatge 16. Programa electoral de la Candidatura d'Unitat Popular (27-09-2015), pàgina 17.

PEL CATALÀ COM A LLENGUA COMUNA I PREFERENT ARREU DELS PAÏSOS CATALANS

El català i l'occità, llengües oficials i de cohesió social, en una societat multilingüe que fomenta el plurilingüisme dels ciutadans.

El model lingüístic dels Països Catalans que des de la CUP - Crida Constituent propugnem s'ha de bastir en un nou context sociolingüístic i sociocultural, en el qual, a més del català l'occità, el castellà i el francès, hi convisin moltes altres llengües.

En primer lloc, apostem clarament perquè el català i l'occità, les llengües pròpies i històriques d'aquestes terres, siguin les llengües de cohesió social, les llengües comunes de les persones que vivim en aquest territori i, per justícia –com fan tots els estats que volen garantir la continuïtat històrica de la seva llengua–, les llengües oficials. Aquests arguments són també vàlids per al castellà que es parla en zones castellano-parlants del País Valencià.

Aquesta oficialitat del català i de l'occità no impedeix, però, que considerem que, en els Països Catalans, un dels objectius com a país consisteixi a treballar pel plurilingüisme. Per aquest motiu, haurem de tenir en consideració el castellà i el francès –en aquells territoris on sigui present–, com una de les

Font: http://cup.cat/sites/default/files/programa_de_la_cup_crida_constituent_27s.pdf (últim accés: 15-8-2022).

realitats lingüístiques del nostre país. En aquest sentit, impulsarem un debat social sobre quin haurà de ser l'estatus jurídic del francès i el castellà en els diferents territoris dels Països Catalans. De la mateixa manera, les llengües procedents de l'anomenada nova immigració hauran de tenir un espai en la nostra societat (ensenyament, mitjans de comunicació, etc.).

Des de la CUP - Crida Constituent valorem la diversitat lingüística com una riquesa inherent a tota la societat i no pas com un problema. Aquest ha de ser un dels arguments que, com a societat, hem de saber explicar, practicar i difondre. És una de les aportacions que les i els catalans podem fer a un món que massa vegades tendeix a la grisor de la uniformització.

Per tal de fer possible aquest model de gestió de les llengües al nostre país, la CUP - Crida Constituent es compromet a promoure la llengua catalana (i l'occitana a l'Aran) com l'eina que faciliti la cohesió social; a potenciar pautes d'ús lingüístic favorables al català i l'occità; faciliti la transmissió de les llengües històriques del país, tant a les persones que les tenen com a primera llengua, com a les que les tenen com a segona, tercera o quarta; treballi socialment amb la màxima fermesa per superar els guetos lingüístics, l'existència dels quals respon a la lògica de la desigualtat social allà on la gent empobrida d'altres cultures s'agrupa d'una manera homogènia; garanteixi un òptim coneixement del castellà i francès, llengües d'ús de moltes i molts catalans; asseguri també el coneixement de, com a mínim, una llengua internacional; dugui a terme polítiques de manteniment actiu de les llengües de les persones nouvingudes; i, afavoreixi una educació intercultural que ens permeti valorar allò que ens aporta la gent d'altres cultures i d'altres llengües.

En tot cas, més enllà d'un idioma concret, la CUP - Crida Constituent entén la llengua com l'element clau que permet a les persones accedir críticament a la informació i al coneixement, ja que la competència lingüística és a la base de tots els aprenentatges.

Finalment, volem recordar que, en qualsevol cas, garantirem que el nostre espai social serà rigorosament respectuós amb els drets lingüístics de totes les persones que viuen a la nostra societat.

1.6.2.2 Catalunya sí que es pot

imatge 18. Programa electoral de Catalunya Sí que es pot (27-09-2015), pàgina 212.

CATALUNYA SÍ QUE ES POT

- Negociar amb el Govern de l'Estat la modificació de les normes legals necessàries per **garantir que la ciutadania es pugui relacionar en català, basc i gallec amb els òrgans constitucionals i jurisdiccionals de l'Estat.**
- Si és el cas, en el marc del procés de revisió del model de finançament, Catalunya Sí Que Es Pot plantejarà un nou model de finançament autonòmic més just per a Catalunya i que garanteixi la solidaritat amb la resta de territoris.
- **Promoure la col·laboració amb les institucions i la societat civil de tots els territoris de parla catalana.**

2. POLÍTICA LINGÜÍSTICA: EL CATALÀ, LLENGUA NACIONAL COMUNA D'UNA SOCIETAT PLURILINGÜE

La política lingüística, com a política pública, ha de possibilitar -partint de la consideració del català com a llengua nacional- la convivència sostenible a Catalunya de les diverses llengües que hi són presents, amb un plantejament que reflecteixi el doble vessant de la política lingüística: com a política cultural i com a política social.

En la perspectiva de l'obertura del procés constituent, cal treballar per garantir que el català continuï sent la llengua pròpia i oficial al costat de l'occità de la Vall d'Aran. Un model que per primer cop estarà basat en la llibertat, en la plena democràcia i en les competències plenes de decisió que tindrà el poble de Catalunya i que ha de garantir els drets lingüístics bàsics establerts en els convenis internacionals i el respecte als drets de les persones.

La doctrina generada per la sentència del Tribunal Constitucional 31/2010 ha comportat un degoteig de resolucions, en bona part desfavorables a la llengua pròpia i, en paral·lel, l'aprovació o el desplegament de normes com la LOMCE, en un atac sistemàtic i continuat contra la llengua catalana. Ara com ara, doncs, no és possible una democràcia lingüística dins l'Estat espanyol si abans no s'arriba a l'Estat propi.

Caldrà, d'altra banda, continuar potenciant l'ús del català en tots els àmbits de la nostra vida, tant pública com privada. Fomentar l'ús social del català i fer de la política lingüística una política pública amb caràcter transversal han estat i han de continuar sent dues línies estratègiques.

Propostes

- 835.** Desenvolupar polítiques transversals d'ensenyament i de promoció de l'ús del català amb incidència especial en la nova immigració, els mitjans de comunicació de masses i l'àmbit socioeconòmic.

EL PROGRAMA DE LA GENT

- 836.** Garantir el finançament, l'adaptabilitat i la flexibilitat de gestió del Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL), imprescindibles per optimitzar l'acompliment de les seves funcions essencials.
- 837.** Reforçar, especialment a través del CPNL, la capacitat d'acollida lingüística de la població nouvinguda, mitjançant un pla territorialitzat i dotat amb mitjans suficients. Assegurar la participació en la implementació del model universal d'acollida a Catalunya, definit a la Llei d'acollida i el Reglament que la desplega. Incrementar els recursos informàtics i audiovisuals que ofereixen les instal·lacions del CPNL.
- 838.** Garantir que s'avança substancialment en l'ús social del català en el món del treball i en la incorporació adequada de l'aprenentatge de la llengua catalana a la formació continuada i ocupacional, conjuntament amb els departaments i agents implicats.
- 839.** Desenvolupar estratègies de foment de l'ús del català entre la joventut, parant atenció als productes i serveis relacionats amb el lleure i la generació d'imatges positives i referències dinàmiques, i no institucionalitzades, del català com a llengua col·loquial i de la vida quotidiana.
- 840.** Fixar les bases d'un pacte transversal per a l'ús del català en el món de la justícia, en col·laboració amb el Departament de Justícia i amb els diversos agents del món judicial.
- 841.** Promoure l'articulació i la cooperació entre els organismes competents en matèria de normalització lingüística dels territoris de llengua catalana.
- 842.** Potenciar l'Institut d'Estudis Catalans, la Institució de les Lletres Catalanes i l'Institut Ramon Llull i treballar per incorporar-hi la resta de territoris de parla catalana.
- 843.** Desplegar la política lingüística de què es doti el poble aranès, en col·laboració amb el Conselh Generau d'Aran.
- 844.** Promoure la sensibilització envers els valors de les llengües i del seu coneixement de les persones que viuen a Catalunya i continuar fomentant les comunicacions orals espontànies i informals en català, a fi de reduir el desequilibri existent entre el coneixement i l'ús d'aquesta llengua.

DECLARACIÓ
PER AL CANVI
SOCIAL I POLÍTIC
A CATALUNYA

ECONOMIA.
PER UN NOU
MODEL
ECONÒMIC I
ECOLÒGIC

DRETS SOCIALS.
LA JUSTÍCIA
SOCIAL COM A
PRINCIPI

DEMOCRÀCIA.
SOBIRANIA PER
DECIDIR-HO TOT

CIUTADANIA.
GÈNERE,
IGUALTAT
I DIVERSITAT

CATALUNYA SÍ QUE ES POT

2.1. Propostes de canvi de model

Elaborar i desplegar la legislació que es desprengui del model lingüístic del nou Estat, en el marc d'un procés constituent, que comportarà l'actualització progressiva de la legislació lingüística a Catalunya, sense restriccions interpretatives de tercers.

- 845.** Treballar per **garantir el dret d'atenció** (oralment i per escrit) de clients i persones usuàries en la llengua que escullin, d'acord amb el principi de disponibilitat.
- 846.** **Desenvolupar polítiques transversals amb incidència especial en la nova immigració, els mitjans de comunicació de masses i l'àmbit socioeconòmic**, tenint en compte el progressiu desenvolupament del nou model i garantint-ne recursos suficients.
- 847.** **En l'àmbit educatiu**, i amb l'objectiu de l'assoliment de les plenes competències, el català serà la llengua vehicular i d'aprenentatge, amb la qualitat i els recursos adequats.
- 848.** Caldrà garantir també l'ensenyament efectiu en els ensenyaments inicials i la formació instrumental bàsica en català en les formacions per a persones adultes, continuada i ocupacional.
- 849.** **Promoure l'aprenentatge i l'alfabetització en català de la nova immigració**, tot impulsant polítiques d'integració en la societat i de foment del català com a llengua comuna de la societat catalana. En el mateix sentit, dur a terme polítiques de suport a l'ensenyament del català a pares i mares, a l'ús del català en les AMPA i en les activitats no lectives.
- 850.** **Promoure l'ensenyament i l'ús de l'occità a l'Aran**, d'acord amb la legislació.
- 851.** **Promoure l'ús del català en el món universitari com a llengua de docència, investigació, publicació i difusió.**

2.2. En l'àmbit dels mitjans de comunicació i informació

- 852.** **Rendibilitzar, mentre n'hi hagi, els doblatges i la subtitulació fets per a les grans cadenes de televisió o per als cinemes**, garantint-ne la continuïtat en les cadenes locals i la televisió per cable, en vídeo i DVD, i facilitant-ne l'exhibició en sales comercials i no comercials de tots els territoris de llengua catalana.

EL PROGRAMA DE LA GENT

- 853.** Afavorir la presència del català en tots els mitjans i suports, les telecomunicacions, Internet, la indústria multimèdia, els mitjans de comunicació de masses i, en general, en la indústria de la comunicació.
- 854.** Garantir l'existència de productes informàtics en català i, en general, en les TIC.
- 855.** Fer del Consorci per a la Normalització Lingüística, un instrument per al segle XXI. Continuar la feina iniciada en clau de futur sobre objectius, funcions, competències, estructura i finançament del CPNL, de manera que es garanteixi l'aportació suficient de la Generalitat com a titular de la política lingüística del país, i de l'Administració local per a les polítiques municipals. En aquest sentit, garantir els pressupostos suficients per continuar impulsant l'activitat del CPNL, permetre-li afrontar nous reptes i promoure la modernització eficient dels seus sistemes de treball.
- 856.** Promoure l'articulació del territori de llengua catalana afavorint la cooperació entre els seus organismes competents en matèria de normalització lingüística.
- 857.** En el mateix sentit, establir acords en matèria lingüística (coordinació de criteris lingüístics, presència de les diverses variants dialectals en els doblatges i les produccions pròpies) amb els mitjans públics dels territoris de parla catalana.
- 858.** Activar mecanismes que permetin dur a terme la signatura d'un acord entre els governs dels diferents territoris de llengua catalana per tal de promoure el desenvolupament del patrimoni lingüístic i cultural comú.
- 859.** Potenciar, en el seu vessant lingüístic, l'Institut d'Estudis Catalans, la Institució de les Lletres Catalanes, l'Institut Joan Lluís Vives i l'Institut Ramon Llull i treballar perquè s'hi incorporin tots els territoris de parla catalana. Fomentar el coneixement i el reconeixement de la llengua, la cultura i el país a l'estranger a través de l'Institut Ramon Llull.

**DECLARACIÓ
PER AL CANVI
SOCIAL I POLÍTIC
A CATALUNYA**

**ECONOMIA.
PER UN NOU
MODEL
ECONÒMIC I
ECOLÒGIC**

**DRETS SOCIALS.
LA JUSTÍCIA
SOCIAL COM A
PRINCIPI**

**DEMOCRÀCIA.
SOBIRANIA PER
DECIDIR-HO TOT**

**CIUTADANIA.
GÈNERE,
IGUALTAT
I DIVERSITAT**

3. RADICALITAT DEMOCRÀTICA. DEMOCRÀCIA DE DEBÒ PER DECIDIR-HO TOT

Volem avançar en un procés constituent de la nostra democràcia que actualitzi els seus processos i sistemes a la llum del segle XXI i d'una ciutadania interessada, formada i mobilitzada. Volem democràcia de debò per decidir-ho tot. Una democràcia en la qual ens puguem reconèixer com a ciutadans i ciutadanes actives.

1.6.2.3 Junts pel Sí

imatge 22. Programa electoral de Junts pel Sí (27-09-2015), pàgina 73.

Un país culturalment avançat

Catalunya s'ha de configurar com un país on la cultura esdevingui la columna vertebral dels valors cívics mitjançant la creació, la crítica i la innovació. Catalunya té en la seva cultura la millor carta de presentació al món. No tenim un país extens, ni un país ric en matèries primeres, però sí que podem ser un referent en les polítiques culturals com a eines de benestar social i de creixement personal i col·lectiu.

Un país que es vol veure a si mateix com a innovador, modern i creatiu ha de generalitzar la pràctica de la cultura en totes les seves formes i fomentar l'accés a la producció cultural. La cultura, entesa com a tal, també és recerca, també és innovació, també és desenvolupament.

La creativitat, les empreses culturals, el patrimoni i l'associacionisme cultural seran objecte d'una atenció especial. Es potenciarà al màxim l'equilibri cultural en el conjunt del territori. Així mateix, es donarà el màxim relleu a la producció cultural de les Illes Balears, el País Valencià i Andorra.

Les polítiques culturals han de tenir com a objectiu la millora de la qualitat de vida de la ciutadania i el foment dels valors cívics. És gràcies a les successives revolucions culturals esdevingudes a Europa, i especialment a Catalunya, que s'ha configurat com a societat democràtica i lliure.

La política lingüística del nou país democràticament serà la que decideixin els catalans. En aquest sentit, s'articularà un nou model de política lingüística que aposti clarament per la diversitat lingüística i perquè el català pugui tenir un valor central ineludible, ja que es tracta de la llengua pròpia nacional. A la vegada, el model lingüístic ha de garantir que cap ciutadà no perdi els drets lingüístics que té ara.

El coneixement de la llengua catalana per part del 100% de la població serà una prioritat en el nou país. Aquest coneixement quedarà garantit a través d'un sistema d'ensenyament lingüístic universal i inclou que no faci diferències entre la població per raó de llengua.

La dimensió internacional i el prestigi de la llengua catalana estaran garantits pel nou Estat, que vetllarà pel seu ús i reconeixement en tots els organismes internacionals. El català serà, doncs, llengua d'Estat.

L'objectiu prioritari de la política lingüística és la d'arribar a la plena normalització de l'ús de la llengua en tots els àmbits a Catalunya i reforçar la cooperació en aquests mateixos àmbits en el conjunt de territoris de parla catalana. La situació deficitària en què es troba l'idioma en alguns àmbits sectorials o territorials demana mesures específiques als quals l'Administració catalana, conjuntament amb l'entramat associatiu i institucional de tot el territori, ha de donar suport decididament.

Font: https://juntspelsi.s3.amazonaws.com/assets/150905_Programa_electoral_v1.pdf
(últim accés: 15-8-2022).

En aquest context de potenciació, foment i protecció de la llengua catalana, la llengua castellana continuarà sent llengua oficial a Catalunya

Les mesures concretes que abastarien el suport públic a la Cultura són les següents: l'IVA cultural superreduït del 4%; incloure el dret a la cultura com un dret constitucional bàsic; garantir la presència de l'element cultural com a eix transversal en totes les polítiques del Govern (sanitat, educació, benestar social, economia, recerca i desenvolupament, etc.); aprovació d'una llei de mecenatge per a les aportacions a entitats culturals i establiment de deduccions fiscals per a les persones físiques i jurídiques que facin aportacions en l'àmbit cultural; aprovació d'una llei de propietat intel·lectual que fomenti la protecció econòmica de l'autor, que faciliti l'establiment de models de negoci basats en l'entorn digital i que promogui l'accés a la cultura; establiment d'una fiscalitat i règim de la seguretat social catalana adaptada a les necessitats dels diferents agents de la cultura; repensar, reorganitzar i millorar l'ensenyament artístic a Catalunya per tal de crear centres d'excel·lència; crear estructures culturals que facilitin la suma de recursos i afavoreixen el treball transversal entre diferents creadors.

Les mesures concretes que abastarien el suport públic a la llengua són les següents:

- La llengua catalana serà la llengua transversal del país i serà la llengua que vertebrarà la societat catalana, sense perjudici de totes les altres llengües, oficials o no, que s'hi parlen. Cap ciutadà no podrà ser discriminat per raons lingüístiques.
- Nou pla de llengües en el sistema educatiu, tot reforçant el model d'immersió lingüística, encarat cap al plurilingüisme, que tingui en compte també l'accessibilitat plena per als usuaris de la llengua de signes catalana i que tendeixi cap a la consolidació d'un model bimodal entre llengua oral i llengua de signes. El català ha de ser la llengua vehicular a tots els nivells de l'ensenyament.
- Garantir l'accés a l'aprenentatge del català per a tothom, tingui l'edat que tingui i visqui on visqui. Promoure la creació d'una ISO de qualitat lingüística a escala internacional. Ser pioners en la gestió lingüística empresarial.
- Normalització lingüística en la justícia i en totes les estructures administratives del nou Estat (mitjans de comunicació, sanitat, educació, interior...).
- Atenció a la diversitat lingüística des de l'Administració, tenint en compte que els drets lingüístics són nominatius dels ciutadans. Des d'aquest punt de vista, cal legislar les diferents oficialitats administratives establint i diferenciant els usos administratius del castellà, de la llengua de signes catalana i de l'occità.
- Garantirem que el català sigui reconegut i acceptat com a llengua de ple dret en tots els organismes internacionals en els quals participi el nou Estat, especialment tots els que depenen de l'entramat d'institucions europees

1.6.2.4 Unió Democràtica de Catalunya

Imatge 24. Programa electoral d'Unió Democràtica de Catalunya (27-9-2015), pàgina 41.

□ LLENGUA

El català, la nostra llengua pròpia com a nació que som, ens ha permès preservar i promoure els signes de la nostra identitat col·lectiva. El nacionalisme d'UNIÓ, nascut del personalisme comunitari, entén la nació i llur llengua, com l'àmbit de desenvolupament de la persona, el qual com a tal és dotat de sobirania, per bé que com és el cas, malauradament no pot ser sobirania plena en el pla polític.

41

Font:

http://www.gencat.cat/eapc/revistes/RCDP/Documents_interes/RCDP_54/03_07Prog_electoral_Unio_Democratica_Catalunya.pdf (últim accés: 15-8-2022).

És precisament per aquesta raó que la llengua esdevé font de cohesió per excel·lència. La nostra llengua, com a expressió de la nostra identitat, és un element que ens vertebrava com a nació i com a país. I, precisament perquè reconeixem en la llengua aquest valor integrador, en reclamem la seva preservació, convençuts de qui confia plenament en la pròpia identitat i en la pròpia comunitat està millor capacitada per a l'intercanvi amb l'altre i per construir, des del respecte als que són diferents, una convivència pacífica i fecunda. És a partir d'aquesta manera d'entendre i comprendre la nostra llengua, que aquesta es converteix en font de cohesió i sentit del deure. Llengua com a font de cohesió, i cohesió com a exigència de deures de la persona envers la comunitat i viceversa. Un deure, el de la persona envers la comunitat, que comença pel reconeixement i coneixement de la llengua pròpia, el català.

Així la nostra llengua ha contribuït a crear l'imaginari col·lectiu que tenen els pobles i ha sigut un element bàsic d'identitat, d'exercici de la diversitat i de cohesió social. Fomentar el coneixement de la llengua catalana ha estat al llarg de la història l'eix principal de la política, no només cultural, sinó de l'acció de govern en el seu conjunt.

@unio_cat protegirem i defensarem la llengua catalana desenvolupant polítiques de foment del català en tots els àmbits de la societat

Font:

http://www.gencat.cat/eapc/revistes/RCDP/Documents_interes/RCDP_54/03_07Prog_electoral_Unio_Democratica_Catalunya.pdf (últim accés: 15-8-2022).

1.6.3 Eleccions del 21-12-2017

1.6.3.1 Candidatura d'Unitat Popular (CUP)

Imatge 26. Programa electoral de la Candidatura d'Unitat Popular (21-12-2017), pàgina 42, apartat 10: sobirania cultural.

169. **Les llengües pròpies, el català al Principat i l'occità a l'Aran, són també les principals eines de cohesió social** i un eix comú entorn del qual s'ha de gestionar la gran diversitat lingüística que presenta ara mateix la societat catalana. Cal tenir present que la minorització i reculada del català no s'ha aturat i que els atacs contra la llengua arreu dels Països Catalans són creixents i se centren sobretot en el sistema educatiu, el sistema judicial i de la funció pública, i en sistema d'intercomunicació cultural i en tots els mitjans de comunicació en català (l'espai de comunicació en català).

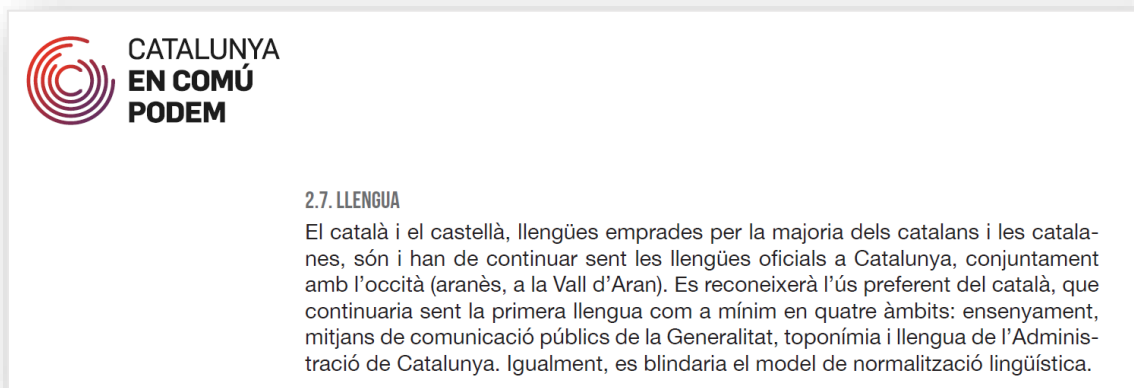
170. **Cal afrontar aquesta situació amb un pla d'intervenció a favor dels drets lingüístics que abasti aquests camps i que tingui com a eix fonamental la cohesió social i la gestió de la diversitat lingüística.** Plantegem també els drets dels ciutadans i ciutadanes pel que fa al coneixement i ús de la llengua catalana dels catalans. En aquest sentit, reivindiquem la llengua catalana com a llengua de la República, juntament amb la llengua occitana de l'Aran, dins un tractament harmònic del plurilingüisme social. Cal garantir la seva funció social com a llengua general vehicular de relació social, assegurar-ne la transmissió intergeneracional i promoure internacionalment la seva presència, divulgació i el prestigi.

171. **Tota la política lingüística haurà de fer-se sempre des del màxim respecte pels centenars de llengües parlades avui a Catalunya,** que també són patrimoni de país i que suposen una riquesa cultural que cal preservar i tutelar.

Font: <http://cup.cat/sites/default/files/programaelectoralcup21d.pdf> (últim accés: 15-8-2022).

1.6.3.2 Catalunya en Comú – Podem

Imatge 27. Programa electoral de Catalunya en Comú – Podem (21-12-2017), pàgina 17, apartat 2: nou marc constituent català d'àmplies majories.

Font:

<https://ep00.epimg.net/descargables/2017/12/05/7717d4363b374b8784eb729e39e0fb32.pdf> (últim accés: 15-8-2022).

1.6.3.3 Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)

Imatge 28. Programa electoral d'Esquerra Republicana de Catalunya (21-12-2017), pàgina 95.

3.3. EL CATALÀ, LLENGUA VERTEBRADORA D'UNA SOCIETAT PLURILINGÜE

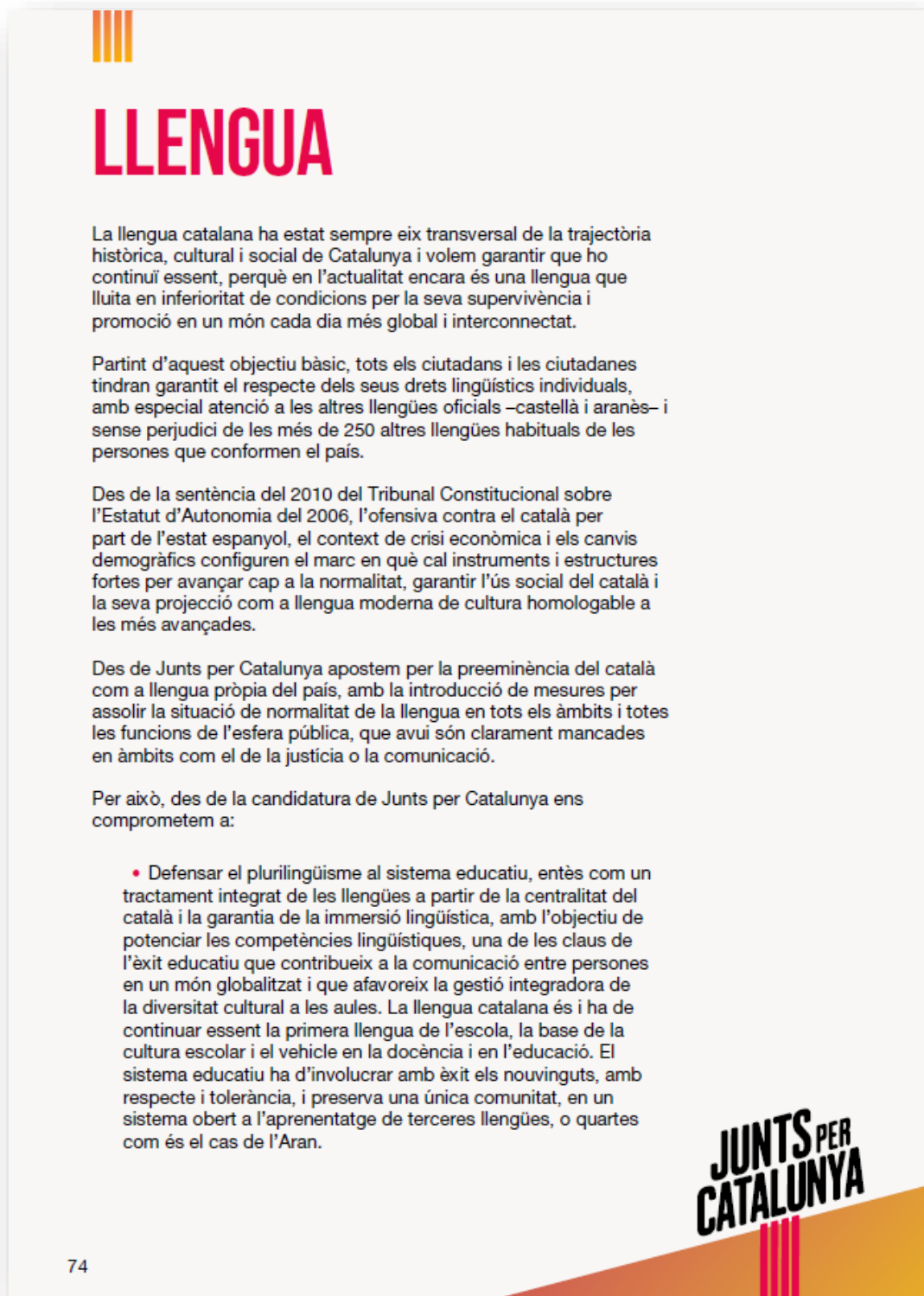
La República ha de vetllar pel respecte dels drets individuals i col·lectius de tota la seva societat, i la llengua n'és un exemple paradigmàtic. A Catalunya es parlen prop de 300 llengües, per tant, la societat catalana és plurilingüe. I, com a tal, cal abordar la política lingüística garantint que ningú sigui discriminat per raons de llengua. El català i l'occità, com a llengües pròpies de Catalunya, així com la llengua de signes catalana, han d'esdevenir vertebradores de la nova República, que ha de dotar-les de les eines adients perquè es preservin en el territori que els és propi i garantir-ne el futur. I on el castellà tingui reconeguts els mateixos drets lingüístics individuals que en la legislació espanyola actual.

- 1. Un marc jurídic garant dels drets lingüístics de tota la ciutadania** en què el català i l'occità siguin les llengües de la República i el castellà tingui reconeguts els mateixos drets que en l'actualitat.
- 2. Els Països Catalans, l'espai natural de la llengua catalana** en el que cal aspirar a la plena normalització de l'ús de la llengua en tots els àmbits.
- 3. L'educació, el planter de la ciutadania poliglota** mitjançant un sistema educatiu universal, inclusiu i d'acollida que no faci diferències per raó de llengua.
- 4. Pioners cap a l'excel·lència en gestió lingüística empresarial** que ha de ser la punta de llança del nou model de política lingüística.
- 5. Una Administració eficaç, respectuosa i modèlica en l'atenció de la diversitat lingüística** mitjançant l'establiment regulat dels usos administratius de les llengües que es parlen.
- 6. Un espai comunicatiu català** en el que caldrà regular els operadors de serveis per a que promoguin els valors de la diversitat lingüística i les polítiques lingüístiques de la República.
- 7. El català, una llengua mitjana de dimensió internacional** amb un Estat que vetllarà pel seu ús i reconeixement en tots els organismes internacionals.

Font: <https://www.esquerra.cat/parlament2017/programa.pdf> (últim accés: 15-8-2022).

1.6.3.4 Junts per Catalunya (JxC)

Imatge 29. Programa electoral de Junts per Catalunya (21-12-2017), pàgina 74.

LLENGUA

La llengua catalana ha estat sempre eix transversal de la trajectòria històrica, cultural i social de Catalunya i volem garantir que ho continuï essent, perquè en l'actualitat encara és una llengua que lluita en inferioritat de condicions per la seva supervivència i promoció en un món cada dia més global i interconnectat.

Partint d'aquest objectiu bàsic, tots els ciutadans i les ciutadanes tindran garantit el respecte dels seus drets lingüístics individuals, amb especial atenció a les altres llengües oficials –castellà i aranès– i sense perjudici de les més de 250 altres llengües habituals de les persones que conformen el país.

Des de la sentència del 2010 del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut d'Autonomia del 2006, l'ofensiva contra el català per part de l'estat espanyol, el context de crisi econòmica i els canvis demogràfics configuren el marc en què cal instruments i estructures fortes per avançar cap a la normalitat, garantir l'ús social del català i la seva projecció com a llengua moderna de cultura homologable a les més avançades.

Des de Junts per Catalunya apostem per la preeminència del català com a llengua pròpia del país, amb la introducció de mesures per assolir la situació de normalitat de la llengua en tots els àmbits i totes les funcions de l'esfera pública, que avui són clarament mancades en àmbits com el de la justícia o la comunicació.

Per això, des de la candidatura de Junts per Catalunya ens comprometem a:

- Defensar el plurilingüisme al sistema educatiu, entès com un tractament integrat de les llengües a partir de la centralitat del català i la garantia de la immersió lingüística, amb l'objectiu de potenciar les competències lingüístiques, una de les claus de l'èxit educatiu que contribueix a la comunicació entre persones en un món globalitzat i que afavoreix la gestió integradora de la diversitat cultural a les aules. La llengua catalana és i ha de continuar essent la primera llengua de l'escola, la base de la cultura escolar i el vehicle en la docència i en l'educació. El sistema educatiu ha d'involucrar amb èxit els nòvinguts, amb respecte i tolerància, i preserva una única comunitat, en un sistema obert a l'aprenentatge de terceres llengües, o quartes com és el cas de l'Aran.

74

JUNTS PER CATALUNYA

Font: https://media.timtul.com/media/pdecat/JxC_PROGRAMA-ELECTORAL_20180524062328.pdf (últim accés: 15-8-2022).

- Reestructurar el Consorci de Normalització Lingüística per donar respostes modernes i de qualitat a les exigències de formació i la formació en línia a través del Parla.cat, d'acord amb les polítiques d'acollida i d'inserció social i ocupacional per impulsar l'atenció i la millora dels coneixements de català de la població adulta de Catalunya, especialment de la que té dificultat per entendre la llengua i no té capacitat per parlar-la.
- Consolidar la llengua catalana com a vehicle d'expressió normal de la cultura, la societat i l'economia catalanes, i impulsarem accions per fer-ne créixer la presència en els àmbits sectorials i en les estructures on encara és deficitària o hi persisteixen tendències no favorables.
- Promoure la celebració d'un nou Congrés de la Llengua que tingui per objectiu definir respostes als reptes que tenim en l'àmbit sociolingüístic en aquest món cada dia més global, perquè ens cal potenciar condicions favorables al desplegament de la llengua catalana, per garantir-ne el futur.
- Afavorir l'accessibilitat plena per als usuaris de la llengua de signes catalana, les condicions que permetin assolir la igualtat de les persones amb sordesa que opten per aquesta llengua i facilitar la consolidació d'un model bimodal entre llengua oral i llengua de signes catalana.
- Reforçar la relació i la cooperació amb els diversos territoris amb què compartim la llengua catalana, i continuarem treballant per aconseguir que el català sigui reconegut en els organismes europeus i internacionals. Alhora, farem de l'Institut Ramon Llull l'instrument fonamental de projecció exterior de la llengua i la cultura catalanes amb nous objectius i camps d'actuació en la promoció exterior de la llengua, la literatura, les arts i el pensament en llengua catalana, i promovent la presència de la realitat de Catalunya als principals mitjans dels països del nostre entorn.
- Treballar per l'estudi, aprenentatge i ús de l'aranès com a element fonamental de la identitat pròpia de l'Aran, en el marc del compliment de la Llei 35/2010.

**JUNTS PER
CATALUNYA**

1.7 Enquestes

1.7.1 Enquesta 1: Ara

Taula 1. Enquesta del diari Ara (22-07-2012).

Data	22-07-2012
Mitjà	Ara (a través de Tàstic Consulting)
Mostra	1.010
Pregunta 1	En una Catalunya independent, el castellà hauria de ser idioma oficial?
Respostes	<ul style="list-style-type: none"> • Sí, però sent el català llengua preferent = 47% • Sí = 23'5% • No = 18'4% • NS/NC = 11'1% <p>Entre els favorables a la independència:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sí, però sent el català llengua preferent = 52'3% • Sí = 8'1% • No = 38'5% • NS/NC = 1'1% <p>Entre els contraris a la independència:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sí, però sent el català llengua preferent = 40'1% • Sí = 35'5% • No = 6'5% • NS/NC = 17'9%
Pregunta 2	La situació de la llengua catalana a Catalunya és...?
Resposta	<ul style="list-style-type: none"> • Bona o molt bona = 44% • Regular = 33% • Molt dolenta o dolenta = 18'2% • NS/NC = 4'8% <p>Entre els catalanoparlants:</p> <p>37% situació bona o molt bona</p> <p>Entre els castellanoparlants:</p> <p>73% situació bona o molt bona</p>

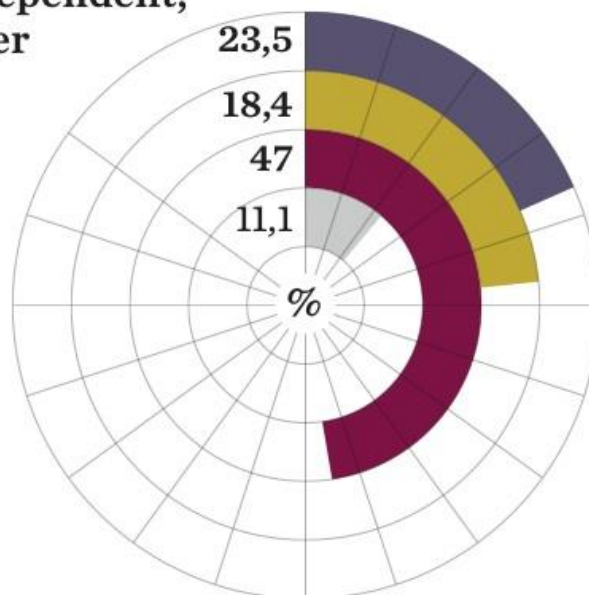

Font: https://www.ara.cat/politica/independentistes-pero-roja_1_2440468.html (últim accés: 15-8-2022).

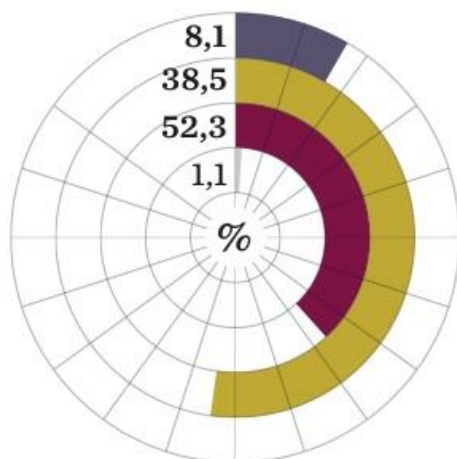
Imatge 31. Enquesta del diari Ara (22-07-2012).

En una Catalunya independent, el castellà hauria de ser idioma oficial?

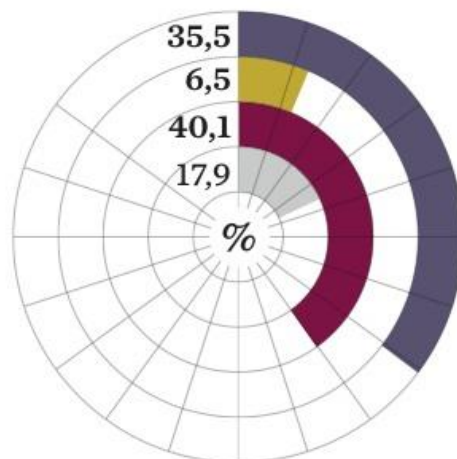
- Sí
- No
- Sí però sent el català llengua preferent
- NS/NC

Favorables a la independència

Contraris a la independència

Font: https://www.ara.cat/politica/Independentistes-pero-roja_0_741525907.html (últim accés: 15-8-2022).

1.7.2 Enquesta 2: El Periódico

Taula 2. Enquesta d'El Periódico (09-10-2012).

Data	09-10-2012
Mitjà	<i>El Periódico</i>
Mostra	3.238 votacions
Pregunta	¿Quines llengües haurien de ser oficials en una Catalunya independent?
Respostes	<ul style="list-style-type: none"> • El català i el castellà = 74'9% • Només el català = 25'1%

Font: <https://www.elperiodico.cat/ca/encuestas/les-llengues-oficials-una-catalunya-independent/41930.html> (no disponible).

Imatge 32. Enquesta d'El Periódico (08-10-2012).

el Periódico

PORTADA | INTERNACIONAL | POLÍTICA | ECONOMIA | SOCIETAT | BARCELONA | ESPORTS | OCI I CULTURA | EXTRA

¿Quines llengües haurien de ser oficials en una Catalunya independent?

■ ¿Quines llengües haurien de ser oficials en una Catalunya independent?

DILLUNS, 8 D'OCTUBRE DEL 2012

3.238 votacions

El català i el castellà

Només el català

Tornar a la Votació →

Font: <https://www.elperiodico.cat/ca/encuestas/les-llengues-oficials-una-catalunya-independent/41930.shtml> (no disponible).

1.7.3 Enquesta 3: Racòmetre

Taula 3. Enquesta de RAC1 (24-10-2012).

Data	24-10-2012
Mitjà	RAC1
Mostra	[web caiguda, dades perdudes]
Pregunta	[web caiguda, dades perdudes]
Respostes	<ul style="list-style-type: none"> • 85% dels catalans creu que el castellà hauria de ser oficial en una Catalunya independent

Font: no disponible.

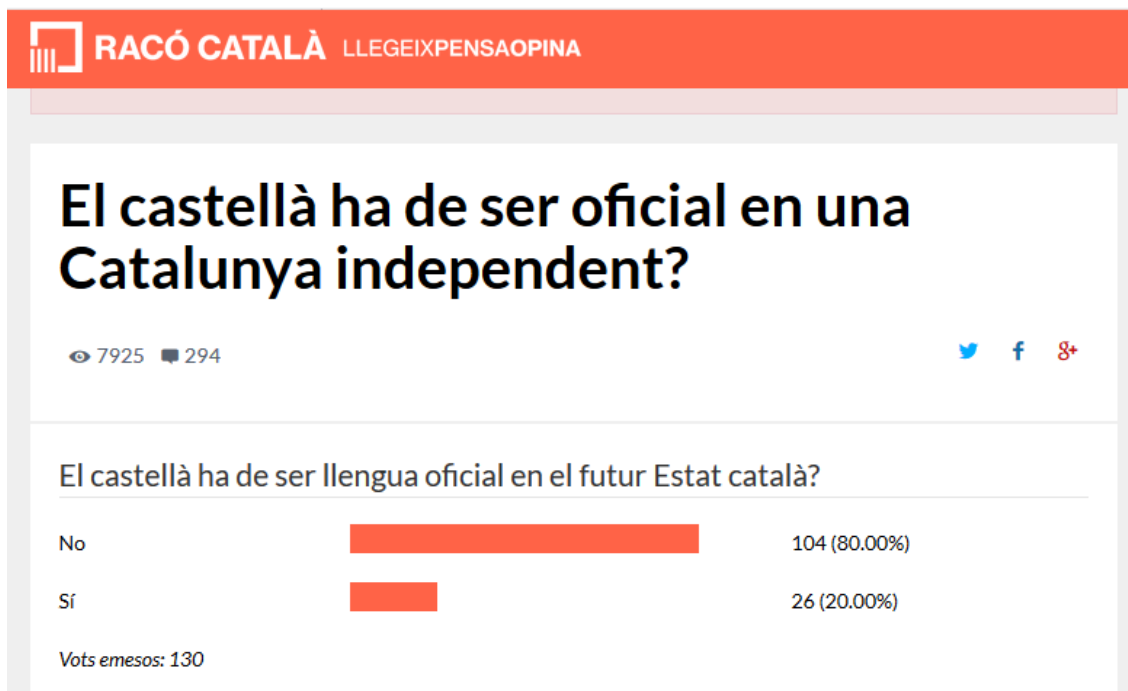
1.7.4 Enquesta 4: Racó Català

Taula 4. Enquesta de Racó Català (28-12-2012).

Data	28-12-2012
Mitjà	Racó Català
Mostra	130 vots emesos
Pregunta	El castellà ha de ser oficial en una Catalunya independent?
Respostes	<ul style="list-style-type: none"> • No = 80% (104 vots) • Sí = 20% (26 vots)

Font: <https://www.racocatala.cat/forums/fil/169853/castell-ha-ser-oficial-catalunya-independent> (últim accés: 15-8-2022).

Imatge 33. Enquesta de Racó Català (28-12-2012).

Font: <https://www.racocatala.cat/forums/fil/169853/castell-ha-ser-oficial-catalunya-independent> (últim accés: 15-8-2022).

1.7.5 Enquesta 5: Ara

Taula 5. Enquesta del diari Ara (15-05-2013).

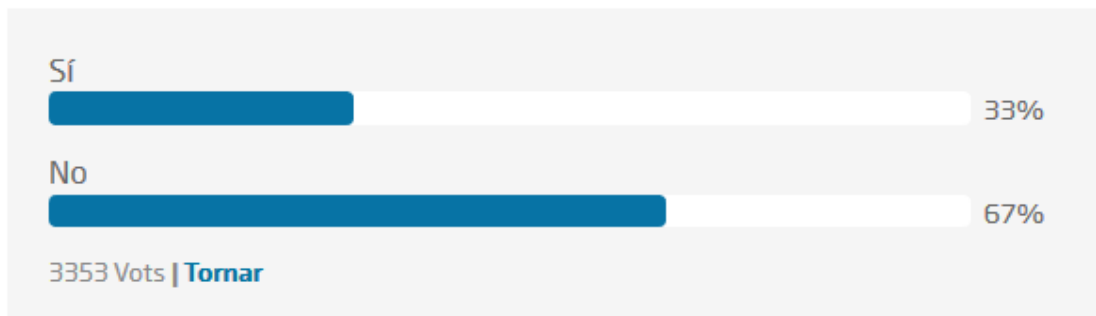
Data	15-05-2013
Mitjà	<i>Ara</i>
Mostra	3.353 vots
Pregunta	El castellà hauria de ser llengua oficial en una Catalunya independent?
Respostes	<ul style="list-style-type: none"> • Sí = 33% • No = 67%

Font: https://www.ara.cat/politica/llengua-catala-independencia_11_2298863.html (últim accés: 15-8-2022).

Imatge 34. Enquesta del diari Ara (15-05-2013).

ARA BARCELONA | 14/05/2013 11:50

El castellà hauria de ser llengua oficial en una Catalunya independent?

Font: https://www.ara.cat/politica/llengua-catala-independencia_4_919148077.html (últim accés: 30-08-2018).

1.7.6 Enquesta 6: Gigaenquesta

Taula 6. Enquesta d'Òmnium Cultural i l'ANC (del 04-10-2014 al 07-11-2014).

Data	Entre el 04-10-2014 i el 07-11-2014
Mitjà	Òmnium Cultural i ANC
Mostra	85.342 enquestes
Pregunta	Alguns partits catalans s'han manifestat a favor que en el país nou el castellà sigui oficial, a més del català. Què n'opina?
Respostes	<ul style="list-style-type: none"> • El més important és que a Catalunya es parlin el màxim de llengües: el català, el castellà i moltes més = 84'1% • El català ha de tenir estatus de llengua nacional i el castellà ha de ser protegit perquè ningú pugui ser discriminat per motius lingüístics = 11'5% • És normal, molts catalans tenen el castellà com a primera llengua = 4'4%

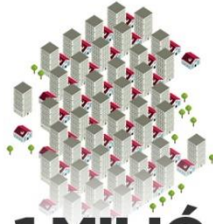
Font: <https://vocxi.assemblea.cat/2015/04/21/resultats-de-la-gigaenquesta/> (últim accés: 15-8-2022).

Imatge 35. Enquesta d'Òmnium Cultural i l'ANC (del 04-10-2014 al 07-11-2014).

LA GIGAENQUESTA

30.000
VOLUNTARIS

1 MILIÓ
DE CASES
VISITADES

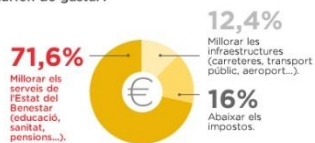
250.000
ENQUESTES FETES /
CONVERSES GENERADES

85.342
ENQUESTES
PROCESSADES

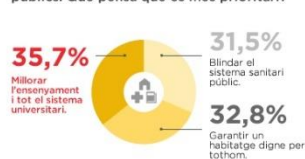
PREGUNTA 1.

Si Catalunya fos un estat tindria entre 8.000 i 16.000 milions d'euros més. Com pensa que s'haurien de gastar?

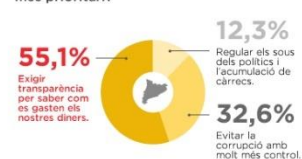
PREGUNTA 2.

Si fem un país nou estarà a les nostres mans decidir com han de ser els serveis públics. Què pensa que és més prioritari?

PREGUNTA 3.

Fer un país nou ens permetria partir de zero i renovar la democràcia. Què li sembla més prioritari?

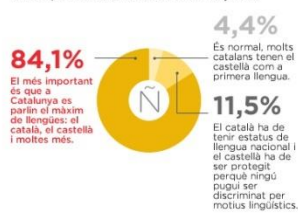
PREGUNTA 4.

Catalunya forma part de la UE des del 1986 i paga més del que rep. Si és un estat independent, compleix tots els criteris per a continuar sent membre de la UE. Què li sembla més important de la relació Catalunya-Europa?

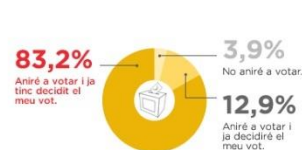
PREGUNTA 5.

Alguns partits catalans s'han manifestat a favor que en el país nou el castellà sigui oficial, a més del català. Què n'opina?

PREGUNTA 6.

I una última pregunta. Anirà a votar el dia 9 de novembre?

DADES TÈCNiques

Més de 30.000 voluntaris
33.000 enquestes entregades

Més de 1.000.000 cases visitades
250.000 enquestes fetes

15.000 enquestes rebudes a través de correus

Font: <https://vocxi.assemblea.cat/2015/04/21/resultats-de-la-gigaenquesta/> (últim accés: 30-08-2018).

1.7.7 Enquesta 7: E-Notícies

Taula 7. Enquesta d'E-Notícies (29-04-2015).

Data	29-04-2015
Mitjà	<i>E-Notícies</i>
Mostra	252 vots
Pregunta	El catalán tendría que ser única lengua oficial en una Catalunya independiente?
Respostes	<ul style="list-style-type: none"> • Sí = 9% • No=91%

Font: <https://encuestas.e-noticias.es/sociedad/el-catalan-tendria-que-ser-unica-lengua-oficial-en-una-catalunya-independiente-93821.html> (últim accés: 15-8-2022).

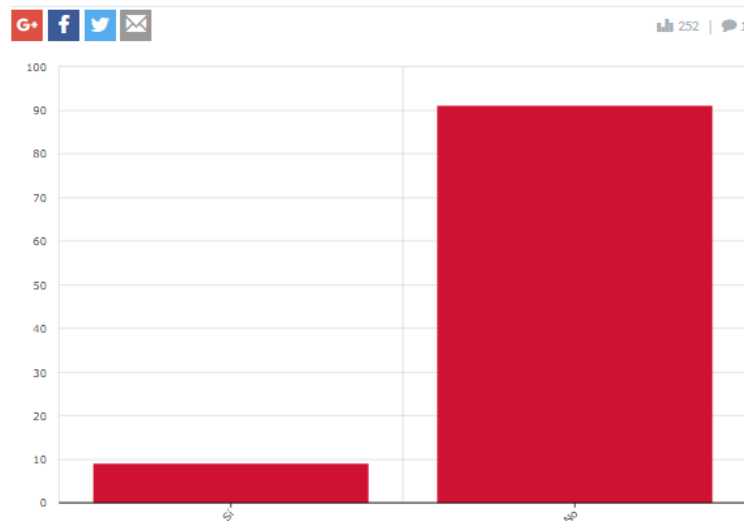
Imatge 36. Enquesta d'E-Notícies (29-04-2015).

SOCIEDAD · 29 DE ABRIL DE 2015. 14:27H.

El catalán tendría que ser única lengua oficial en una Catalunya independiente?

● Si 9%

● No 91%

Publicidad

La puntita

XAVIER RIUS
El zar catalán
28-08-2018 | 6832 | 28

XAVIER RIUS
El masover de Palau
26-08-2018 | 4441 | 17

XAVIER RIUS

Font: <https://encuestas.e-noticias.es/sociedad/el-catalan-tendria-que-ser-unica-lengua-oficial-en-una-catalunya-independiente-93821.html> (últim accés: 30-08-2018).

1.7.8 Enquesta 8: Twitter

Taula 8. Enquesta feta a Twitter (21-02-2016).

Data	21-02-2016
Mitjà	Usuari @JeffersonCatala a Twitter (2022: @CatalanData)
Mostra	309 vots
Pregunta	Al marge de la cooficialitat de l'aranès, quina hauria de ser la llengua oficial de la Catalunya independent?
Respostes	<ul style="list-style-type: none"> • Només català = 42% • Cat. preferent + cast. = 44% • Cat. i cast. per igual = 14%

Font: <https://mobile.twitter.com/CatalanData/status/701516365572792322?s=09> (últim accés: 15-8-2022).

Imatge 37. Enquesta de Twitter (21-02-2016).

Font:

<https://mobile.twitter.com/JEFFERSONCATALA/status/701516365572792322?s=09> (últim accés: 30-08-2018).

1.7.9 Enquesta 9: La Vanguardia

Taula 9. Enquesta de La Vanguardia (01-04-2016).

Data	01-04-2016
Mitjà	<i>La Vanguardia</i>
Mostra	34.461 vots
Pregunta	¿Crees que el catalán debería ser lengua oficial única en Catalunya?
Respostes	<ul style="list-style-type: none"> • Sí = 20'35% • No = 79'27% • Ns = 0'38%

Font:

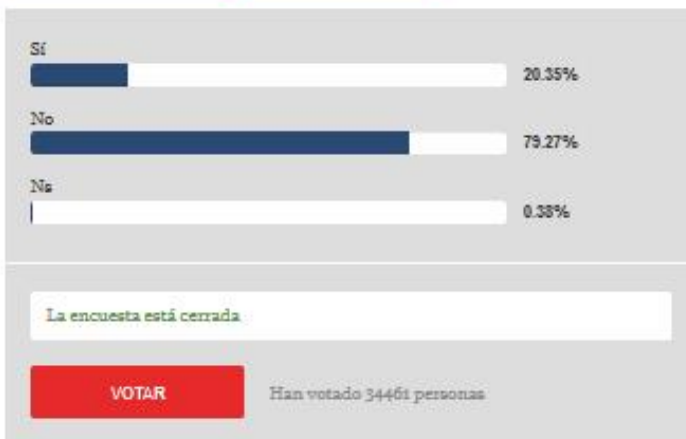
<https://www.lavanguardia.com/participacion/encuestas/20160401/40801807416/crees-que-el-catalan-deberia-ser-lengua-oficial-unica-en-catalunya.html> (últim accés: 15-8-2022).

imatge 38. Enquesta de La Vanguardia (01-04-2016).

AVANCE "Sánchez avisa a Torra de que aplicará el 155 si hay ruptura", en la portada de este viernes

ENCUESTA DESTACADA

¿Crees que el catalán debería ser lengua oficial única en Catalunya?

Font:

<https://www.lavanguardia.com/participacion/encuestas/20160401/40801807416/crees-que-el-catalan-deberia-ser-lengua-oficial-unica-en-catalunya.html> (últim accés: 30-08-2018).

1.7.10 Enquesta 10: El Periódico

Taula 10. Enquesta d'El Periódico (01-04-2016).

Data	01-04-2016
Mitjà	<i>El Periódico</i>
Mostra	8.071 vots
Pregunta	¿El català hauria de ser l'única llengua oficial en una república catalana?
Respostes	<ul style="list-style-type: none"> • Sí = 25'3% • No = 74'7%

Font: <https://www.elperiodico.cat/ca/encuestas/politica/catala-hauria-ser-lunica-llengua-oficial-una-republica-catalana/78171.shtml> (no disponible)

Imatge 39. Enquesta d'El Periódico (01-04-2016).

el Periódico POLÍTICA

PORTADA | INTERNACIONAL | POLÍTICA | ECONOMIA | SOCIETAT | BARCELONA | ESPORTS | OCI I CULTURA | EXTRA | TELEVISIÓ

Pols per la independència | Artur Mas | CUP | Baròmetre | Resultats 26J | Eleccions gener

EN DIRECTE > El Madrid guanya l'alabes (4-0)

¿El català hauria de ser l'única llengua oficial en una república catalana?

■ ¿El català hauria de ser l'única llengua oficial en una república catalana?

DIVENDRES, 1 D'ABRIL DEL 2016

8.071 votacions

Sí
 25.3%

No
 74.7%

[Tornar a la Votació →](#)

Font: <https://www.elperiodico.cat/ca/encuestas/politica/catala-hauria-ser-lunica-llengua-oficial-una-republica-catalana/78171.shtml> (últim accés: 30-08-2018).

1.7.11 Enquesta 11: La Vanguardia

Taula 11. Enquesta de La Vanguardia (04-04-2016).

Data	04-04-2016
Mitjà	<i>La Vanguardia</i>
Mostra	13.895 vots
Pregunta	El català hauria de ser llengua oficial única a Catalunya?
Respostes	<ul style="list-style-type: none"> • Sí = 26% • No = 73% • Ns = 1%

Font: <https://www.pressreader.com/spain/la-vanguardia-catala/20160404/textview> (últim accés: 15-8-2022).

Imatge 40. Enquesta de La Vanguardia (04-04-2016).

Font: [https://www.pressreader.com/spain/la-vanguardia-catal%³A0/20160404/textview](https://www.pressreader.com/spain/la-vanguardia-catal%C3%A0/20160404/textview) (últim accés: 30-08-2018).

1.7.12 Enquesta 12: El Periódico

Taula 12. Enquesta d'El Periódico (05-05-2016).

Data	05-05-2016
Mitjà	<i>El Periódico</i> (a través de GESOP)
Mostra	1.600 enquestats (del 18 al 22 d'abril)
Pregunta	Si Catalunya arriba a ser independent, ¿quina creu que hauria de ser la llengua oficial?
Respostes	<ul style="list-style-type: none"> • Només el català = 23'5% • El català i el castellà = 72'7% • NS/NC = 3'8%

Font: <https://www.elperiodico.com/es/politica/20160505/sondeo-catalan-lengua-mayoria-defiende-cooficialidad-castellano-5109108> (últim accés: 15-8-2022).

Imatge 41. Enquesta d'El Periódico (05-05-2016).

MENÚ BUSCAR **el Periódico** EDICIÓN CATALUNYA EDICIÓN GLOBAL INICIAR SESIÓN

POLÍTICA QUIM TORRA PEDRO SÁNCHEZ INDEPENDENCIA CATALUNYA PP BARÓMETRO

El 72% de catalanes defienden que el catalán y el castellano sean cooficiales

CDC es la fuerza con más electores a favor de la oficialidad única de la lengua catalana

Rafa Julve
Jueves, 05/05/2016 | Actualizado a las 19:45 CEST

f t v 263

El grupo de lingüistas **Koiné** reabrió pretéritas polémicas a finales de marzo con un **manifiesto en contra del bilingüismo** en el que reclama el "estatus de idioma territorial" para el **catalán** y acusa al **castellano** de haber sido "impuesto por el Estado" español. Todavía con los rescoldos de aquel documento en la memoria, la mayoría de los ciudadanos entrevistados en la última encuesta del **GESOP** para EL PERIÓDICO no dejan lugar a dudas. El 72,7% consideran que si **Catalunya** fuera **independiente**, tanto el catalán como el castellano deberían ser **lenguas oficiales**, mientras que solo el 23,5% opinan que esa atribución únicamente tendría que ostentarla el catalán.

En ningún partido predomina esta última opción. Resultado previsto, entre los votantes de las fuerzas independentistas es donde la opción de la **cooficialidad** se impone con menor claridad, aunque la diferencia sigue siendo holgada a favor del bilingüismo institucional. Los electores de **Convergència** son los que presentan un menor porcentaje a favor de esa ‘convivencia oficial’ de catalán y castellano (el 61%) y los que más defienden la oficialidad única de la lengua catalana (39%), pero con unos resultados bastante parecidos a los de ERC (61,6% y 37,2%). La coalición que forman ambas fuerzas, **Junts pel Sí**, dejó claro en la campaña electoral su apuesta por el bilingüismo, y el líder de los republicanos, **Oriol Junqueras**, llegó a escribir [artículos en este diario](#) defendiendo la cooficialidad en una república catalana.

LOS ELECTORES DE CIUTADANS

En el flanco contrario a la secesión resultan cuanto menos curiosos los datos que arrojan los electores de **Ciutadans**. Los simpatizantes de este partido, que siempre ha hecho bandera de su rechazo a la **inmersión lingüística**, son tras los votantes soberanistas los que defienden en mayor porcentaje la oficialidad única del catalán. El 24,8% de ellos, uno de cada cuatro, así lo consideran, aunque el 72,8% defienden que el castellano debe situarse al mismo nivel institucional.

Siguiendo con el bloque no independentista, son los afines al **PSC** los que muestran una defensa más mayoritaria de la cooficialidad (el 84,6%), seguidos de los de **Catalunya Sí que es Pot** (81,8%). Los del **PPC** bajan al 74,2%, sobre todo porque hay un 18,2% de indecisos. No obstante, solo el 7,2% de los electores populares abogan por la oficialidad exclusiva de la lengua catalana.

POR ZONAS Y EDADES

Por territorios, el **área metropolitana de Barcelona** (sin contar la capital) es la que cuenta con más apoyos a la cooficialidad, el 80,2%), mientras que esa opinión obtiene las cifras más bajas en la media de las provincias de **Girona, Lleida y Tarragona**. En estas, el 64,8% de los ciudadanos abogan por dicha consideración, y el 30,8% reclaman para la lengua catalana la oficialidad única.

El bilingüismo institucional es también ampliamente mayoritario en todas las franjas de edad, siempre superior al 71%, y alcanza el mayor porcentaje entre los jóvenes de 16 a 29 años. El 76,3% de ellos son partidarios de la cooficialidad de catalán y castellano.

Ficha técnica

- Empresa responsable: GESOP.
- 1.600 entrevistas telefónicas efectuadas del 18 al 22 de abril.
- Universo: población a partir de 16 años residente en Catalunya desde hace al menos un año.
- Muestra estratificada por distrito en Barcelona y dimensión de municipio en el resto de Catalunya. Selección aleatoria de los hogares mediante cuotas cruzadas de sexo y edad.
- Los datos se han ponderado de acuerdo al peso real de cada ámbito territorial.
- Error de la muestra: +/- 2,5% en el total de entrevistas y +/- 5% en cada ámbito territorial para un nivel de confianza del 95,5% y $p=q=0,5$.

Font: <https://www.elperiodico.com/es/politica/20160505/sondeo-catalan-lengua-mayoria-defiende-cooficialidad-castellano-5109108> (últim accés: 30-08-2018).

1.7.13 Enquesta 13: El Punt Avui

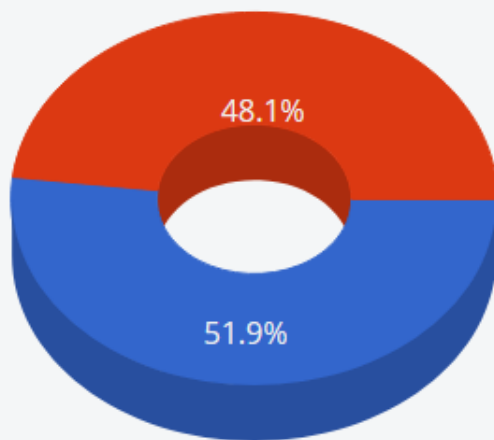
Taula 13. Enquesta d'El Punt Avui (29-08-2017).

Data	29-08-2017
Mitjà	<i>El Punt Avui</i>
Mostra	2.943 vots
Pregunta	Us semblaria bé que el castellà fos cooficial en una futura República catalana?
Respostes	<ul style="list-style-type: none"> • No = 51'9% (1.526) • Sí = 48'1% (1.417)

Font:

<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:8QqMWufCOAgJ:www.elpuntavui.cat/serveis/enquestes/1/3515:us-semblaria-be-que-el-castella-fos-cooficial-en-una-futura-republica-catalana.html+&cd=1&hl=ca&ct=clnk&gl=es> (no disponible)

Us semblaria bé que el castellà fos cooficial en una futura República catalana?

1526 (51.9%) **No**
1417 (48.1%) **Sí**

Nombre de votants : 2943
Primer vot : Dilluns, 28 agost 2017 22.03
Darrer vot : Dimarts, 29 agost 2017 21.04

Font:

<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:8QqMWufCOAgJ:www.elpuntavui.cat/serveis/enquestes/1/3515:us-semblaria-be-que-el-castella-fos-cooficial-en-una-futura-republica-catalana.html+&cd=1&hl=ca&ct=clnk&gl=es> (no disponible).

1.8 Humor gràfic

Imatge 43. *Llibertat.cat* (2015-03-01). "El bilingüisme: una arma de destrucció massiva contra el català".

Font: <https://www.llibertat.cat/2015/03/el-bilinguisme-una-arma-de-destruccio-massiva-contra-el-catala-29935> (últim accés: 03-09-2018).

Text:

- N'hi ha que diuen que en un futur Estat català lliure l'espanyol hauria de ser cooficial amb el català ... No diuen res de l'amazic, del caló, del llenguatge del sordmuts...
- Una estratègia roïna de pescar vots. Tots sabem que el bilingüisme que proposen és una arma retorta de destrucció massiva contra el català... Oportunistes i covards?

Imatge 44. *El Roto* (2016-04-04). *Vinyeta*. El País.

Font:

https://elpais.com/elpais/2016/04/03/vinetas/1459703177_985436.html?id_externo_rsc=TW_CC (últim accés: 03-09-2018).

imatge 45. Ferreres (2016-04-10). "¡No passa res, és un missatge amic! Amb amics com aquests, els nostres enemics estan encantats. Koiné". El Periódico.

Animus iocandi

Ferreres

Font: <http://fitxers.cultura.gencat.cat/premsa/Fitxers/2016/16040134-10505553.pdf>
(últim accés: 03-09-2018).

imatge 46. *El Roto* (2016-04-18). *Vinyeta*. El País.

Font:

https://elpais.com/elpais/2016/04/16/vinetas/1460824499_520946.html#?ref=rss&format=simple&link=link (últim accés: 15-8-2022).

2 Càlculs

2.1 Recompte dels articles d'opinió publicats als mitjans

Taula 14. Recompte dels articles d'opinió segons el mitjà de publicació, quantitat d'articles publicats i percentatge respecte el total d'articles (n = 473).

Mitjà	Articles publicats	Percentatge
<i>Ara</i>	75	15,86
<i>Vilaweb</i>	57	12,05
<i>El Punt Avui, Presència</i>	44	9,30
<i>El Periódico</i>	34	7,19
<i>Nació Digital</i>	29	6,13
<i>El País</i>	23	4,86
<i>La Vanguardia</i>	18	3,81
<i>Nívol</i>	14	2,96
<i>Lliure i Millor</i>	12	2,54
<i>El Singular Digital</i>	10	2,11
<i>E-notícies</i>	10	2,11
<i>Segre</i>	10	2,11
<i>Crónica Global</i>	8	1,69
<i>L'Unilateral</i>	8	1,69
<i>Tribuna.cat</i>	8	1,69
<i>Racó Català</i>	7	1,48
<i>Diari de Girona</i>	6	1,27
<i>El Mundo</i>	6	1,27
<i>La taula rodona</i>	6	1,27
<i>Diari de Tarragona</i>	5	1,06
<i>El Món</i>	5	1,06
<i>El Triangle</i>	5	1,06
<i>Llibertat.cat</i>	5	1,06
<i>El Matí Digital</i>	4	0,85
<i>El Nacional</i>	4	0,85
<i>El Temps</i>	4	0,85
<i>Endavant</i>	4	0,85
<i>ABC</i>	3	0,63
<i>Diari Gran del Sobiranism</i>	3	0,63
<i>La Razón</i>	3	0,63
<i>LlobregatDigital.cat</i>	3	0,63
<i>Regió 7</i>	3	0,63
<i>Diari de Balears</i>	2	0,42
<i>DiariCatalà.cat</i>	2	0,42
<i>Directa</i>	2	0,42

<i>Indirecte.cat</i>	2	0,42
<i>La Mañana</i>	2	0,42
<i>Sentit crític</i>	2	0,42
<i>Som Anòia</i>	2	0,42
<i>AnòiaDiari</i>	1	0,21
<i>Avantguarda.cat</i>	1	0,21
<i>Capgròs, Diari Digital de Mataró i Maresme</i>	1	0,21
<i>Capital Madrid</i>	1	0,21
<i>Cataloniadirect</i>	1	0,21
<i>Crític</i>	1	0,21
<i>Economia Digital</i>	1	0,21
<i>El Confidencial</i>	1	0,21
<i>El Viejo topo</i>	1	0,21
<i>Eldebat.cat</i>	1	0,21
<i>Finestra d'oportunitat</i>	1	0,21
<i>Fòrum.ad</i>	1	0,21
<i>La Tribuna del País Vasco</i>	1	0,21
<i>La Voz Libre</i>	1	0,21
<i>LaSageta.net</i>	1	0,21
<i>L'hora</i>	1	0,21
<i>Lo Floc</i>	1	0,21
<i>Periodista Digital</i>	1	0,21
<i>Quaderns Barri de Sant Magí</i>	1	0,21
<i>ReusDigital.cat</i>	1	0,21
<i>Som Notícia</i>	1	0,21
<i>Tornaveu</i>	1	0,21
<i>Tot Sant Cugat</i>	1	0,21
Total	473	100

Font: elaboració pròpia.

2.2 Recompte de les notícies publicades als mitjans

Taula 15. Recompte de les notícies segons el mitjà de publicació, quantitat de notícies publicades i percentatge respecte el total de notícies (n = 458).

Mitjà	Notícies publicades	Percentatge
<i>Vilaweb</i>	44	9,61
<i>El Punt Avui</i>	28	6,11
<i>E-Notícies</i>	27	5,90
<i>El País</i>	26	5,68
<i>El Periódico</i>	26	5,68
<i>Ara</i>	25	5,46
<i>Nació Digital</i>	21	4,59
<i>La Vanguardia</i>	19	4,15
<i>Crónica Global</i>	15	3,28
<i>Núvol</i>	13	2,84
<i>El Món</i>	12	2,62
<i>Directe.cat</i>	11	2,40
<i>ABC</i>	10	2,18
<i>El Nacional</i>	10	2,18
<i>Diari de Tarragona</i>	9	1,97
<i>Racó Català</i>	9	1,97
<i>El Mundo</i>	8	1,75
<i>Lliure i Millor</i>	7	1,53
<i>Regió 7</i>	6	1,31
<i>Catalunya Press</i>	5	1,09
<i>Diari de Girona</i>	5	1,09
<i>El Singular Digital</i>	5	1,09
<i>La Información</i>	5	1,09
<i>La Mañana</i>	5	1,09
<i>Libertad Digital</i>	5	1,09
<i>Llibertat.cat</i>	5	1,09
<i>El Confidencial</i>	4	0,87
<i>Eldiario.es</i>	4	0,87
<i>Empordà.info</i>	4	0,87
<i>Nota de premsa de la Generalitat</i>	4	0,87
<i>324 - TV3</i>	4	0,87
<i>Economía Digital</i>	3	0,66
<i>Jornalet</i>	3	0,66
<i>La Gaceta</i>	3	0,66
<i>La Razón</i>	3	0,66
<i>La Voz de Barcelona</i>	3	0,66
<i>La Voz Libre</i>	3	0,66
<i>Público</i>	3	0,66

<i>Segre</i>	3	0,66
<i>El Confidencial Digital</i>	2	0,44
<i>El Economista</i>	2	0,44
<i>El Temps</i>	2	0,44
<i>Eldebat.cat</i>	2	0,44
<i>Eldía.es</i>	2	0,44
<i>ElVallenc.cat</i>	2	0,44
<i>Expansión</i>	2	0,44
<i>Voz populi</i>	2	0,44
<i>Agencia EFE</i>	1	0,22
<i>Agencia INCAT</i>	1	0,22
<i>Aldia.cat</i>	1	0,22
<i>AraDiari.net</i>	1	0,22
<i>Argument</i>	1	0,22
<i>Cadena SER</i>	1	0,22
<i>Crònica.cat</i>	1	0,22
<i>Deia</i>	1	0,22
<i>Diari de Balears</i>	1	0,22
<i>Diario de León</i>	1	0,22
<i>Diario de Valladolid</i>	1	0,22
<i>Diario Vasco</i>	1	0,22
<i>El Confidencial Autonómico</i>	1	0,22
<i>El Correo</i>	1	0,22
<i>El Español</i>	1	0,22
<i>El Faro de Vigo</i>	1	0,22
<i>El Periódico de Canarias</i>	1	0,22
<i>El Triangle</i>	1	0,22
<i>Europa Press</i>	1	0,22
<i>Faro de Vigo</i>	1	0,22
<i>Ideal.es</i>	1	0,22
<i>Infomigjorn</i>	1	0,22
<i>La Marea.com</i>	1	0,22
<i>La Nueva España</i>	1	0,22
<i>La Opinión A Coruña</i>	1	0,22
<i>La Veu del País Valencià</i>	1	0,22
<i>La Voz Digital</i>	1	0,22
<i>Las Provincias</i>	1	0,22
<i>LaSageta.net</i>	1	0,22
<i>Mèdia.cat</i>	1	0,22
<i>Negocios.com</i>	1	0,22
<i>Okdiario</i>	1	0,22
<i>RadioCatalunya.cat.</i>	1	0,22
<i>Rubitv.cat</i>	1	0,22

<i>Siglo XXI</i>	1	0,22
<i>TeleCinco</i>	1	0,22
<i>Tribuna.cat</i>	1	0,22
Total	458	100,00

Font: elaboració pròpia.

2.3 Recompte dels autors dels articles d'opinió

Taula 16. Recompte dels autors que han publicat articles d'opinió i quantitat d'articles publicats (n = 473).

Autor	Articles
Branchadell, Albert	17,066
Partal, Vicent	13
Ortega, Rudolf	11
Pla Nualart, Albert	10
Vidal, Pau	9
De Yzaguirre, Lluís	8,25
Vila, F. Xavier	7,066
Sanchis, Vicent	7
Marfany, Jaume	6
Soler, Toni	6
Junyent, M. Carme	5,2
Alzamora, Sebastià	5
Rodríguez, Jose	5
Voltas, Eduard	5
Fabà, Albert	4,066
Carod-Rovira, Josep-Lluís	4
Espot, Santiago	4
Fonalleras, Josep M.	4
Puigpelat, Francesc	4
Cabrera, Lluís	3,5
Álvaro, Francesc-Marc	3
Bru de Sala, Xavier	3
Cardús, Salvador	3
Clotet, Jaume	3
Cuyàs, Manuel	3
Deulonder, Xavier	3
Farinyes, Ignasi	3
Junqueras, Oriol	3
Lladonet, Joan	3
Lluís, Joan-Lluís	3
López, Hèctor	3
Mengual, Vicenç	3
Moliner, Empar	3
Vidalhuguet, Carme	3
Villatoro, Vicenç	3
Arenas, Joaquim	2,5
Anguera, Xavier	2
Barnils, Andreu	2
Bassas, Antoni	2
Bibiloni, Gabriel	2
Casals, Teresa	2

Coll, Joaquim	2
Comadira, Narcís	2
Cot, Salvador	2
Duran, Enric	2
Enric López, Carles	2
Escuder, Òscar	2
Etxearte, Odei A.	2
Fernández, Josep-Anton	2
Fernández, Nicolasa	2
Forn, Iu	2
Franquesa, Ester	2
Giménez, Roberto	2
Hernández, Enric	2
Joan, Bernat	2
Le Bihan, Joan Pere	2
Luque Sánchez, Pau	2
Martí, Fèlix	2
Moreno, Francesc	2
Pérez, Carmen	2
Puente, Arturo	2
Riera, Miquel	2
Rius, Xavier	2
Riverola, Emma	2
Robles, Antonio	2
Rodríguez, Oti	2
Roig, Xavier	2
Rojals, Marta	2
Salvans, Aleix	2
Serra, Blanca	2
Sintes, Marçal	2
Solé i Camardons, Jordi	2
Strubell, Miquel	2
Sureda, Pol (pseudònim)	2
Toutain, Ferran	2
Turull, Albert	2
Valls, David	2
Vilalta, Josep A	2
Xicola, Sílvia	2
Zarzalejos, José Antonio	2
Puigdevall, Maite	1,066
Riera, Elvira	1,066
Solé i Camardons, Joan	1,066
Aceitón, Anna	1
Aloguín, Magí	1
Álvarez, Elsa	1

Antczak, Richard	1
Aragay, Ignasi	1
Arenas, Carme	1
Argemí, Aureli	1
Armadàs, Joan Ramon	1
Armengou, Josep Maria	1
Arza, Juan	1
Asociación por la Tolerancia	1
Aymà, Josep Maria	1
Azouz, Tayssir	1
Bages-Querol, Jordi	1
Baiges, Siscu	1
Barceló, Toni	1
Barquín, Susanna	1
Barrufet, Sebastià	1
Bassets, Lluís	1
Belzunces, Marc	1
Benejam, Álvaro	1
Bezsonoff, J. Daniel	1
Bierge, Àstrid	1
Bonada, Salvador	1
Bonet, Lluís	1
Bonet, Miquel	1
Borràs, Xavier	1
Borrell, Josep	1
Bosch, Jordi	1
Boya, Mireia	1
Buch, Roger	1
Busquets, Blanca	1
Cabré, Jordi	1
Calders, Tessa	1
Camats, Ramon	1
Camps, Magí	1
Campuzano, Carles	1
Cantazonella, Assumpció	1
Capdet, Pol	1
Capdevila, Carles	1
Capdevila, Llorenç	1
Cardús, Pere	1
Castellanos, Carles	1
Colomer, Miquel	1
Colomines, Agustí	1
Contell, A.	1
Coromines, Diana	1
Cruset, Josep	1

Cruz, Pol	1
Cuesta, Albert	1
Culla, Joan B.	1
Dalmau, Antoni	1
Daura, Antoni	1
De Dalmases, Francesc	1
De Toro, Suso	1
Del Pozo, Raúl	1
Domingo, Oriol	1
Doria, Sergi	1
Escartín, Eduard	1
Esculies, Joan	1
Fàbrega, Jaume	1
Facky, Zoe (pseudònim)	1
Farguell, Jaume	1
Ferrer, Josep	1
Fina, Xavier	1
Fonollosa, Joan	1
Font, Joan	1
Font, Pere Lluís	1
Fulquet, Josep Maria	1
Fuster-Fabra, José María	1
Gabancho, Patricia	1
Galves, Jordi	1
Garcia, Raúl	1
Geli, Carles	1
Gendrau, Pere	1
Gifreu, Josep	1
Gil, Carme-Laura	1
Giménez-Salinas, E.	1
Gomà, Enric	1
Granell, Francesc	1
Grau, Pere	1
Guia, Josep	1
Gutiérrez, Álex	1
Iaia Toneta	1
Jorba, Rafael	1
Jou, Lluís	1
Juliana, Enric	1
Jurado, Pere	1
Llansana, Marina	1
Lo Cascio, Paola	1
López de Lerma, Josep	1
López, Dídac	1
López, Jaume	1

Marco, Francesc	1
Marco, Rafel	1
Marí, Xavier	1
Márquez, Xavi	1
Martí, Albert	1
Martí, Jordi	1
Martí, Tomeu	1
Martínez, Lluís	1
Martínez, Pamela	1
Miró, David	1
Moliné, Pere	1
Monner, Anton	1
Morán, Gregorio	1
Moreno, Juan Carlos	1
Muñoz, Jordi	1
Muñoz, Josep M.	1
Murgades, Josep	1
Nolla, Jaume	1
Obrador, Ramón	1
Oller, Joan	1
Orta, Josep Maria	1
Otamendi, Martxelo	1
Palau, Carles	1
Pàmies, Sergi	1
Pastor, Carlos	1
Piqué, Antoni Maria	1
Piqué, Eva	1
Plans, Vicenç	1
Plantada, Esteve	1
Plataforma per la Llengua	1
Pueyo, Miquel	1
Puig, Miquel	1
Puig, Valentí	1
Puigdevall, Ponç	1
Puigjaner, Josep Maria	1
Puigverd, Antoni	1
Pujades, Pius	1
Pujol, Andreu	1
Pujol, Fèlix	1
Pujol, Miquel	1
Punsoda, Anna	1
Puntí, Jordi	1
Quintà, Alfons	1
Rahola, Pilar	1
Ramonedà, Josep	1

Resina, Joan Ramon	1
Ribera, Carles	1
Ricard, Francesc	1
Romeu, Josep	1
Romeu, Xavier	1
Rossich, Albert	1
Roure, Eduard	1
Royo, Jesús	1
Ruana, Josep	1
Ruiz-Trillo, Daniel	1
Saballs, Martí	1
Sabaté, Carles	1
Sáez, Albert	1
Sala, Xavier	1
Sàlmon, Àlex	1
Sánchez, Cristina	1
Sánchez, Fernando	1
Sánchez-Gijón, Antonio	1
Sanglas, Rossend	1
Sans, Carles	1
Santamaría, Antonio	1
Sanvicén, Paquita	1
Sebastian, Josep M.	1
Serra, Màrius	1
Servià, Josep Miquel	1
Sierra, Sonia	1
Solà, Jordi	1
Solà, Lluís	1
Solans, José Luís	1
Sorolla, José A.	1
Soto, Juan	1
Subirats, Joan	1
Tena, Toni	1
Torner, Rafel	1
Torras, Oriol	1
Torrent, Cristina	1
Torres, Oriol	1
Trallero, Manuel	1
Tresserras, Joan M.	1
Tubella, Imma	1
Tudela, Joan	1
Valero, Luís Fernando	1
Vallverdú, Josep	1
Ventura, Albert	1
Vera, Esther	1

Vidal, Teo	1
Vidal-Folch, Xavier	1
Vila, David	1
Vila, Joan	1
Vila, Maria	1
Viladot, M. Àngels	1
Vilarrubias, Mercè	1
Vila-Sanjuán, Sergio	1
Zaballa, Bel	1
Martínez, Xavier	0,5
Muset, Margarida	0,5
Nàcher, David	0,5
Solé, Víctor	0,5
Lorente, Mercè	0,25
Requena, Dolors	0,25
Virgili, Josep Maria	0,25
Barrieras, Mònica	0,2
Comelles, Pere	0,2
Cortès-Colomé, Montserrat	0,2
Fuertes-Calle, Alicia	0,2
Codó, Eva	0,066
Corona, Víctor	0,066
González, Isaac	0,066
Martínez, Roger	0,066
Moyer, Melissa G.	0,066
Pradilla, M. Àngel	0,066
Pujolar, Joan	0,066
Romero, Eunice	0,066
Solé, Mercè	0,066
Total	473

Font: elaboració pròpia.